T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Ana Bilim Dalı

EGE GÜBRE YERLEŞİMİNDEN ELDE EDİLEN VERİLER KAPSAMINDA KIYI EGE NEOLİTİK KÜLTÜRÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ

DOKTORA TEZİ

Ali OZAN

TEZ DANIŞMANI
Yard.Doç.Dr Haluk SAĞLAMTİMUR

İZMİR-2012

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne sunduğum "Ege Gübre Yerleşiminden Elde Edilen Veriler Kapsamında Kıyı Ege Neolitik Kültürünün Değerlendirilmesi" adlı doktora tezinin tarafımdan bilimsel, ahlak ve normlara uygun bir şekilde hazırlandığını, tezimde yararlandığım kaynakları bibliyografyada ve dipnotlarda gösterdiğimi onurumla doğrularım.

Ali OZAN

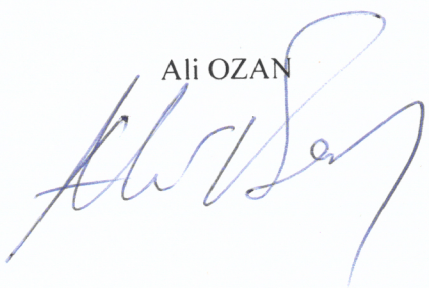

TUTANAK

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 29/03/2012 tarih ve 09/16 sayılı kararı ile oluşturulan jüri Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim dalı doktora öğrencisi Ali Ozan'ın aşağıda başlığı (Türkçe / İngilizce) belirtilen tezini incelemiş ve adayı 24/04/2012 günü saat 10.00'da 120 dk. süren tez savunmasına almıştır.

Sınav sonunda adayın tez savunmasını ve jüri üyeleri tarafından tezi ile ilgili kendisine yöneltilen sorulara verdiği cevapları değerlendirerek tezin başarılı/başarısız/düzeltilmesi gerekli olduğuna oybirliğiyle ~~/ oyçokluğuyla~~ karar vermiştir.

Yrd.Doç.Dr. Halûk Sağlamtimur
BAŞKAN

Başarılı ☒

Başarısız ☐

Düzeltme (6 ay süreli) ☐

Prof.Dr. Altan Çilingiroğlu
ÜYE

Başarılı ☒

Başarısız ☐

Düzeltme (6 ay süreli) ☐

Doç.Dr. Necmi Karul
ÜYE

Başarılı ☑

Başarısız ☐

Düzeltme (6 ay süreli) ☐

Prof.Dr. Süleyman Özkan
ÜYE

Başarılı ☑

Başarısız ☐

Düzeltme (6 ay süreli) ☐

Yrd.Doç.Dr. Zafer Derin
ÜYE

Başarılı ☑

Başarısız ☐

Düzeltme (6 ay süreli) ☐

Tezin Türkçe Başlığı: Ege Gübre Yerleşiminden Elde Edilen Veriler Kapsamında Kıyı Ege Neolitik Kültürünün Değerlendirilmesi

Tezin İngilizce Başlığı: Evaluation of Coastal Aegean Neolithic Culture on the Basis of Data from Ege Gübre Settlement

İÇİNDEKİLER

Önsöz

Giriş ……..……..……..….1-12

BÖLÜM 1-AMAÇ KAPSAM VE YÖNTEM

……13-17

BÖLÜM 2 - KIYI EGE

2.1- Kıyı Ege Kavramının Tanımı ……..……..…..18-19

2.2- Topografik Yapı …….……..……..….19-21

2.3- Dünya Deniz Seviyelerindeki Salınımların Nedenleri ve Kıyı Ege

Üzerindeki Etkileri …….…….…….....21-24

2.4- Kıyı Çizgisinin Delta İlerlemesine Bağlı Olarak Değişimi ……..…….24-26

2.4.1- Gediz Havzası ve Menemen Ovası …….…..…….…..26-27

2.5- Kıyı Çizgisi Değişimlerinin Sonuçları ……..….27-32

BÖLÜM 3- KIYI EGE BÖLGESİNİN PALEOLİTİK VE MEZOLİTİK DÖNEMLERİ …….…….....33-34

BÖLÜM 4- EGE GÜBRE NEOLİTİK YERLEŞİMİ

4.1- Yerleşimin Konumu ve Araştırma Tarihçesi ……..…..……..….35-37

4.2- Yerleşimin Kurulduğu Alanın ve Yakın Çevresinin Topografyası …...……38-42

4.3- Yerleşimin Tabakalanması ve ^{14}C Sonuçları ……..……...43-44

4.4- Neolitik Dönem Dolguları ve Kesitler …….……...…...45-48

4.5- Ege Gübre I. Tabaka ……..…….…….48

4.6- Ege Gübre II. Tabaka ……...…….……48-49

4.7- Ege Gübre IV. Tabaka ……...…….……..49-51

4.7.1- Mimari ……..……...…….……50-51

4.7.2- Avlu ……..……51

4.8- Ege Gübre III. Tabaka ……..……..……..54-86

4.8.1- Ege Gübre IIIb ……..……..54-68

4.8.1.1- Mimari ……...…..……..54-68

4.8.1.1.1-Dörtgen Yapılar ……..……...…….…54-61

4.8.1.1.2- Yuvarlak Yapılar ……..……...…….….61-67

4.8.1.1.3- Çevre Duvarı ……..…...……..…67-68

4.8.2- Ege Gübre IIIa……..……..……..…..68-80

4.8.2.1- Mimari……..…….…….68-80

4.8.2.2- Çevre Duvarı ……..……..79-80

4.8.2.3- IIIb Yapı Katında İnşa Edilen İlk Çevre Duvarında IIIa

Yapı Katında Görülen Düzenlemeler …….…….…….….80-81

4.8.3- Avlu ve Bölümleri ……..…….……81-82

4.8.4- İşlik Alanları……..…82-84

4.8.5- Ocaklar ……..……..85

4.8.6- Çöplük Alanları ……...……...…….85-86

4.9- Mimari Gelişim ……...…...……86-87

BÖLÜM 5-EGE GÜBRE YERLEŞİMİ NEOLİTİK DÖNEM ÇANAK ÇÖMLEĞİ

5.1- Değerlendirmeye Alınan Çanak Çömlekler …….…….88-89

5.2- Çanak Çömleğin Değerlendirilmesi …….…….89-93

5.3- Mal Grupları …….……..93-95

5.3.1- Kırmızı Astarlı Mallar …….…….……95-112

5.3.2- Açıkkahverengi Astarlı Mallar …….……...113-129

5.3.3- Krem Astarlı Mallar …….……...129-144

5.3.4- Gri Astarlı Mallar …….……...145-156

5.3.5- Kahverengi Astarlı Mallar …….……..156-162

5.3.6- Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar …….……...162-174

5.3.7- Boya Bezemeli Mallar …….……...……174

5.4- Biçimler …….…….174-211

5.4.1- Biçim Listesi …….……..176-179

5.4.2- Çanaklar …….…….……179-191

5.4.3- Çömlekler …….……...191-201

5.4.4- Tabaklar …….……..……201-202

5.4.5- Dipler …….……..202-207

5.4.6- Tutamaklar ve Kulplar …….……...207-210

5.4.7- Kapaklar …….210

5.4.8- Tepsiler …….…….……..……210-211

5.4.9- Minyatür Kaplar …….……211

5.4.10- Ayrışık Kaplar …… 211

5.5. Bezeme……211-212

5.5.1- Baskı -İmpresso Bezemeli Parçalar ……..…….211-212

5.5.2- Kazıma Bezemeli Parçalar ……..……...212

5.5.3- Kabartma Bezemeli Parçalar ……..……212

5.5.4- Boya Bezemeli Parçalar ……..……...212

5.6- Genel Değerlendirme……..213-221

BÖLÜM 6-EGE GÜBRE YERLEŞİMİ GEÇİM EKONOMİSİ GÖMÜ GELENEĞİ VE BULUNTU TOPLULUKLARI

6.1- Geçim Ekonomisi……..…222

6.2- Gömü Geleneği…….…….222

6.3- Ege Gübre Yerleşimi Buluntu Toplulukları……..…….223-229

BÖLÜM 7- KIYI EGE NEOLİTİK DÖNEM YERLEŞİMLERİ

7.1- Arkeolojik Kazılar ile Belgelenmiş Yerleşimler ……...…..……230-250

7.1.1- Ulucak Höyük ……..……...230-238

7.1.2- Yeşilova Höyük ……...……238-241

7.1.3- Sakız Adası Ayio Gala ……..……..241-244

7.1.4- Çukuriçi Höyük ……...……...…….245-246

7.1.5- Dedecik Heybelitepe ……..…….246-248

7.1.6- Aphrodisias-Pekmez Tepe ……..……248-249

7.1.7- Beşparmak-Latmos Dağları ……..……..249-250

7.2- Yüzey Araştırmaları ile Saptanmış Yerleşimler ……...…….250-253

7.2.1- Yer Seçimi ve Yerleşme Düzeni ……..……...254-257

BÖLÜM 8- BÖLGE İÇİ KARŞILAŞTIRMALAR

8.1- Karşılaştırmalı Mimari Gelişim ve Zaman Dizini ……...……..258-259

8.2- Çanak Çömlek Karşılaştırmaları ……260-272

8.3.- Ege Gübre ve Kıyı Ege Buluntu Toplulukları …….…….272-273

8.4- Genel Değerlendirme …….273-278

BÖLÜM 9- BÖLGELERARASI KARŞILAŞTIRMALAR

9.1- Göller Bölgesi …….……..…….279-323

9.1.1- Göller Bölgesi Yerleşimleri …….……...…279-313

9.1.2- Hacılar ……..……...…280-291

9.1.3- Kuruçay ……..……...……..291-298

9.1.4- Höyücek …….……298-304

9.1.5- Bademağacı …….....…..…….304-308

9.1.6- Göller Bölgesi Yerleşimleri Zamandizini …….……..308-313

9.1.7- Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi İle Karşılaştırmalar …….....313-323

9.2- Kuzeybatı Anadolu ……...…….323-359

9.2.1- Kuzeybatı Anadolu Yerleşimleri ……..…….……..325-347

9.2.2- Barçın Höyük …….…….……325-327

9.2.3- Menteşe …….……..327-330

9.2.4- Pendik ……..……330-331

9.2.5- Yarımburgaz Mağarası ……..……..332-334

9.2.6- Fikirtepe …….…….334-335

9.2.7- Ilıpınar ……..……..….336-340

9.2.8- Aktopraklık …….340-344

9.2.9- Demircihöyük ……..……344-347

9.2.10- Kuzeybatı Anadolu-Doğu Marmara Zamandizini ve Çanak Çömlek Gelişimi ……347-352

9.2.11- Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi ile Karşılaştırmalar ...……..…352-359

9.3- Doğu Trakya …….…….359-375

9.3.1- Doğu Trakya Yerleşimleri ……...……359-368

9.3.2- Hoca Çeşme ……..……..360-364

9.3.3- Aşağı Pınar ……....…….365-368

9.3.4- Doğu Trakya Zamandizini ve Çanak Çömlek Gelişimi ……..…368-370

9.3.5- Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi İle Karşılaştırmalar ……..…….370-375

9.4- Makedonya ……..…...…375-387

9.4.1- Makedonya Yerleşimleri ……..……...……376-384

9.4.2- Nea Nikomedeia ……..……378-381

9.4.3- Anzabegova ……..……...381-384

9.4.4- Makedonya Zamandizini ve Çanak Çömlek Gelişimi …….…...384-385

9.4.5- Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi ile Karşılaştırmalar..…..……385-387

9.5- Struma Vadisi ……..……...……387-398

9.5.1- Krajnitsi ……..……...……..388-390

9.5.2- Kovačevo ……..…….……..390-394

9.5.3- Struma Vadisi Zamandizini ve Çanak Çömlek Gelişimi ……..…..394-396

9.5.4- Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi İle Karşılaştırmalar ……...…...396-398

9.6- Yunanistan …….……398-437

9.6.1- Yunanistan Neolitik Dönem Yerleşimleri ……...…400-426

9.6.2- Sesklo …….……401-407

9.6.3- Argissa Magula ……..……408-414

9.6.4- Achilleion ……..……..414-419

9.6.5- Franchthi ve Parali …….…….419-426

9.6.6- Yunanistan Zamandizini ve Çanak Çömlek Gelişimi ……..…...426-431

9.6.7- Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi İle Karşılaştırmalar ……...……431-437

9.7- Kıbrıs Adası …….……..437-459

9.7.1- Kıbrıs Adası Yerleşimleri ……..…….439-455

9.7.2- Parekklisha Shillourokambos ……..……439-442

9.7.3- Kissonerga-Mylouthkia ……..…….442-444

9.7.4- Kalavassos Tenta ……...……..444-448

9.7.5- Khirokitia …….…...449-455

9.7.6- Ege Gübre Yerleşimi ve Kıyı Ege İle Karşılaştırmalar ……..….455-459

9.8- Ege Gübre Yerleşimi ve Diğer Kültür Bölgelerinin Buluntu Topluluklarının Karşılaştırılması ……..459-461

BÖLÜM 10- Sonuç……..……...……...…462-475

Kaynakça……476-529

Çanak Çömlek Kataloğu……530-671

Buluntu Kataloğu……...672-679

Levhalar

ÖNSÖZ

Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerde son birkaç on yıl içerisinde başlayan arkeolojik çalışmaların sonuçları, Anadolu'nun batısının bu dönemine ilişkin bakış açılarının değişmesini de beraberinde getirmiştir. Bu aşamaya gelinmesine katkıda bulunan yerleşimlerden birisi de kuşkusuz ki Ege Gübre Yerleşimi'dir. Ege Gübre kazısı, İzmir Arkeoloji Müzesi'nin başkanlığında ve Yard. Doç. Dr. Haluk SAĞLAMTİMUR'un bilimsel danışmanlığında yürütülmüştür. Kazıların mali desteği Ege Gübre fabrikası tarafından karşılanmıştır.

Arkeolojik kazılarına katılma şansı bulduğum Ege Gübre Yerleşimi'nin, tez çalışmamın çekirdeğini oluşturması benim açımdan ayrı bir öneme sahiptir. Bu şansı ise, hocam Yard. Doç. Dr. Haluk SAĞLAMTİMUR sayesinde edinebildim. Kendisinin lisans eğitimimden itibaren arkeolojik deneyim ve bilgi birikimimin oluşmasına büyük katkısı olmuştur. Ayrıca bu tez çalışmasının her aşamasında uyarı ve yönlendirmeleriyle tezin şekillenmesine önemli katkılarda bulunmuştur. Kendisine teşekkür ederim.

Yalnız tez sürecinde değil hemen her zaman desteğini gördüğüm, tez izleme komitesinde yer alan Prof. Dr. Altan ÇİLİNGİROĞLU'na ayrıca teşekkür etmek isterim. Bakış açısı ve bilgi birikiminden yararlanma şansı bulduğum Doç. Dr. Necmi KARUL'a, tüm görüş ve önerileri ayrıca desteği ve güveni için teşekkür etmek isterim. Arkeoloji eğitimim süresince kendisinden çok şey öğrendiğim Prof. Dr. Eşref ABAY'a teşekkür ederim. Burada bölüm hocalarım Prof. Dr. Gülriz KOZBE ve Yard. Doç. Dr. Zafer DERİN'in de adını anmak isterim.

Arş. Gör. Dr. Fulya DEDEOĞLU KONAKÇI, Arş. Gör. Dr. Erim KONAKÇI ve Arş. Gör. Dr. Mahmut Bilge BAŞTÜRK'le yaptığımız tartışmaların bu tezdeki görüşlerin olgunlaşmasına önemli katkısı olmuştur. Kendilerine teşekkür etmek isterim. Arş. Gör. Dr. Mücella ERDALKIRAN'a yardımları için, Arş. Gör. Dr. Çiler ÇİLİNGİROĞLU'na öneri ve düzeltmeleri için teşekkür ederim.

Tez sürecinde ihtiyaç duyduğum kaynakların temininde bana yardımcı olan hocalarımın ve arkadaşlarımın yanı sıra İstanbul Alman Arkeoloji Enstitüsü kütüphanesinin adını özellikle anmak isterim. Tezimin katalog ve çizimlerinin

hazırlanmasında, Ege Gübre kazısında yer almış veya sonraki süreçte aynı ekibin yürüttüğü diğer kazılara katılmış birçok kişinin emeği geçmiştir. Emeği geçenlere teşekkür etmek isterim. Burada, çizimlerin dijital ortama aktarılmasında yoğun çaba sarf eden Arş. Gör. Metin BATIHAN'a ve kaynak temininde yardımcı olan Arş. Gör. Bahattin İPEK'e ayrıca teşekkür ederim.

Son olarak tez süresince her zaman yanımda olan ve desteğini esirgemeyen eşim Şenay ÖZTÜRK OZAN'a teşekkür ederim.

İzmir-2012

Giriş

M.Ö. 10. Binyılda Yakındoğu'nun Akdeniz kıyı şeridinden Zağros Dağları'na, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden İç Anadolu Bölgesi'ne değin yayılan geniş coğrafya farklı bir yaşam biçiminin doğuşuna tanıklık eder. Geleneksel olarak, göçebe avcı-toplayıcı yaşam biçiminden, yerleşik tarımcı yaşam biçimine geçişe atfedilen bu süreç Neolitik Devrim[1] olarak tanımlanmıştır. Her ne kadar son yıllarda yapılan arkeolojik araştırmalar Neolitik kavramının anlamına dair yoğun tartışmaların doğmasına neden olmuşsa da, bu kavrama geleneksel olarak yüklenen anlamlar genel hatlarıyla hala geçerliliğini korumaktadır. Neolitik Devrim olarak anılan yeni süreçte insan-çevre ilişkilerinde köklü değişiklikler yaşanmış, üretim ilişkilerinde yeni bir aşamaya geçilmiştir. Geçim biçiminin değiştiği bu sürece düşünsel ve teknolojik yenilikler eşlik etmiştir. Ekonomik-toplumsal ve düşünsel bağlamda yeni bir dönemin başlangıcını işaret eden Neolitikleşme sürecinin gelişimi kuşkusuz ki düz bir çizgi izlememiş ve doğruduğu sonuçları ortaya birden bire çıkmamıştır. Hâlihazırda Neolitik toplulukların Yakındoğu'daki varlıklarıyla bağlantılı olarak sıklıkla tartışılan, Neolitik Devrim'in nerede ve nasıl gerçekleştiği sorunu bununla ilişkilidir.

Neolitik Devrim'in nerede gerçekleştiği sorusuna farklı bakış açıları üzerinden farklı çözümler üretilmiş ve bakış açısıyla bağlantılı olarak çekirdek bölge olarak kabul edilen coğrafya değişmiştir. Bu tür tartışmalarda, Neolitik kavramı yeni bir yaşam ve bununla bağlantılı olarak yeni bir toplumsal ve ekonomik örgütlenme biçimiyle değil daha çok bitki ve evcil hayvanların bulunup bulunmaması ile ilişkilendirildiğinden, bu türlerin bulunduğu daha erken tarihli yerleşimler ve bu yerleşimlerin yer aldığı bölge, çekirdek bölgeyi temsil ediyor olarak kabul edilmiştir. Öbür yandan belirli bir yaşam biçimini yansıtan maddi öğeler ve sembolik temsillerin en fazla çeşitlilik gösterdiği bölgeler de çekirdek bölge olarak tanımlanmıştır. Ürdün Vadisi, Güney Suriye ve Orta Fırat'ı kapsayan Levant Koridor'u[2], Kuzey Levant[3], Bereketli Hilal'de dağ eşiği

[1] Childe 1992, 54 vd.

[2] Bar-Yosef 2002, 120, 117: Fig. 12.

[3] Cauvin 2000, 75 vd, 143.

kuşağı[4], Kuzey Suriye ve Güneydoğu Anadolu'yu kapsayan, Altın Üçgen[5] olarak anılan bölge gibi birbirinden nispeten farklı doğal ortamlara sahip bölgeler bunların belli başlıcalarıdır. Yine bakış açısıyla bağlantılı olarak, Neolitik yaşam biçiminin çekirdek bölge olarak anılan bu bölgelerden birinde ve diğerlerinden önce başladığı, arkasından göç veya akültürasyon yoluyla diğer bölgelere aktarıldığı iddia edilmiştir. Çekirdek bölge tanımının Yakındoğu'daki Neolitikleşme sürecini açıklamakta yetersiz kaldığı üzerinden kurgulanan bir diğer yaklaşım çok merkezli gelişim modelidir. Buna göre, Neolitik birçok bölgede ve birbirinden bağımsız olarak eşzamanlı ortaya çıkmıştır[6]. Bu tartışmalarda Anadolu'nun genellikle sürecin dışında kaldığı varsayılmıştır[7]. Ancak Güneydoğu Anadolu'da yapılan arkeolojik kazılar bu bakış açısının değişmesini zorunlu kılmıştır. Çayönü[8], Neval Çoli[9], Göbeklitepe[10] ve diğer kazılar evvelden düşünülenin aksine Neolitik yerleşimlerin sadece ovalar ve vadi tabanlarında değil, dağlık bölgelerde de bulunduğunu göstermiştir[11]. Üstelik İç Anadolu'da bulunan Aşıklı[12] gibi yerleşimler, bölgenin de çanak çömleksiz Neolitik Dönemden itibaren yerleşildiğini ve Yakındoğu'nun diğer bölgelerindekine koşut bir gelişime sahip olduğunu kanıtlamıştır. İç Anadolu Neolitiği'nin Yakındoğu'dakinden farklılıkları bulunduğu kuşkusuzdur. Yerleşme düzeni, mimari ve yontmataş aletler üzerinden izlenebilen bu farklılıklara rağmen ölü gömme gelenekleri ve kafatası kültü gibi birçok ortak kültürel değer paylaşılmıştır[13]. Ürdün'e değin ulaşan İç Anadolu obsidyenleri[14] ise bu bölgeler arasında yoğun bir ilişki bulunduğunun kanıtıdır. Sonuçta çekirdek bölge olarak kabul edilen bölgelerin hemen hepsinde Neolitik yaşam biçiminin hemen hemen eşzamanlı

[4] Braidwood 1995, 136-137.

[5] Kozlowski-Aurenche 2005, 46: Table 0.12.1.

[6] Gebel 2004, 28 vd.

[7] Özdoğan 2002a, 153.

[8] A. Özdoğan 2007, 89.

[9] Hauptmann 2007, 97.

[10] Schmidt 2007a, 432.

[11] Özdoğan 2002a, 155.

[12] Esin-Harmankaya 2007, 255 vd.

[13] Özdoğan 2007c, 447.

[14] Cauvin 2000, 93.

gelişimi bir olgudur. Bu bağlamda söz konusu bölgelerden herhangi birini merkez kabul ederek diğer bölgelere Neolitik kültürün buradan aktarıldığı yaklaşımı arkeolojik veriler açısından tutarlı bir görünüm sunmaz. Üstelik bitkilerin kültüre alınması ve hayvanların evcilleştirilmesi önceden varsayılanın aksine, sadece Levant'ta değil eşzamanlı olarak Güneydoğu Anadolu'da da gerçekleştiği anlaşılmıştır[15]. Bu süreç birçok bölgede ve kendi doğal çevrelerine özgü türleri kapsamak üzere birden fazla yaşanmıştır[16]. Bu bağlamda kültüre alınan bitki ve evcilleştirilen hayvanlar üzerinden dahi tek bir çekirdek bölge tanımlamak mümkün değil gibi görünmektedir. Nitekim yeni bulgular aynı zaman kesiti içerisinde varlık gösteren birbirinden farklı Neolitik modeller olduğunu göstermiştir. Bazı yerleşimlerde geçim avcılık ve toplayıcılığa dayanıyorken diğerlerinde tarım veya hayvancılık yapılmış ya da karma bir ekonomi yürütülmüştür[17]. Dolayısıyla Neolitik süreçte gerek geçim biçimi gerekse bazı kültürel öğeler üzerinden kendi içerisinde çeşitlilik gösteren birçok kültürel alt bölge tanımlamak mümkündür. Yine de çekirdek bir bölge tanımlanacaksa burası Çanak Çömleksiz Neolitik A (PPNA) ve Çanak Çömleksiz Neolitik B (PPNB) süresince diğer bölgelerle karşılaştırıldığında ortak bir kültürel yapı gösteren[18] Güneydoğu Anadolu ve Kuzey Suriye olmalıdır.

Eğer evcilleştirme Yakındoğu'nun birçok yerinde eşzamanlı gerçekleşmiş ise Neolitikleşme olgusu birbirinden farklı ekolojik kuşaklarda yer alan ve epey geniş bir coğrafyaya yayılan çekirdek bölgelerde nasıl ortaya çıkmıştı?

Bitkilerin kültüre alınma ve hayvanların evcilleştirilme sürecine dair birçok farklı görüş vardır[19]. Bu yaklaşımların çoğunluğu doğal ortamın iklimle bağlantılı olarak olumlu ya da olumsuz değişimi ve nüfusun artışı üzerine kuruludur[20]. Kültüre alınmaya uygun bitki ve evcilleştirmeye yatkın hayvan türlerinin Yakındoğu'da belirli

[15] Nesbitt 2004, 40.

[16] Willcox-Savard 2007, 435.

[17] Özdoğan 2007c, 449.

[18] Stordeur 2004, 49.

[19] Henry 1989, 5-54.

[20] Henry 2002, 15 vd.

bölgeler ile sınırlı olması[21] bu iki değişkenle bir araya geldiğinde çiftçilik temel geçim kaynağı olarak insanların yaşamına girmiştir. Pleistosen sonrasında nüfusu artan toplulukların iklimsel salınımlara karşı hayatta kalabilmek için bitkileri evcilleştirdiği[22], kuraklıkla bağlantılı olarak vadi tabanlarında bir araya gelmeye zorlanan insan ve hayvanların yakın ilişkilerinin sonucu olarak evcilleştirme sürecinin başladığı[23] gibi yaklaşımlar Neolitikleşmeyi tetikleyen olgular olarak ön plana çıkarılmıştır. Bu yaklaşımlar üzerinden Neolitik Devrim, evcilleştirme süreci ile açıklanmaya çalışılmıştır[24]. Ne var ki, Neolitiğin ilk aşamasında, Jericho'daki yuvarlak planlı yapılardan dörtgen planlı yapılara geçişi tanımlamak üzere kullanılan ve sonrasında Yakındoğu Neolitiği'nde dönemsel bir ayrım olarak kabul edilen (PPNA: MÖ 9500-8700) dönemine tarihlenen yerleşimlerde evcilleştirmenin henüz başlangıç aşamasında olması[25] böylesi değerlendirmelerin sorunlu yönünü oluşturur. Evcil bitki ve hayvanların, diğer bir deyişle yiyecek üretimciliğine dayalı yerleşik yaşam biçiminin insanların geçim stratejisinde belirleyici bir yer kazandığı süreç Çanak Çömleksiz Neolitik B (PPNB: MÖ 8700-7000) dönemidir[26]. Oysa Çanak Çömleksiz Neolitik A döneminin sonuna ya da Çanak Çömleksiz Neolitik A'dan Çanak Çömleksiz Neolitik B'ye geçiş evresine tarihlenen Göbeklitepe gibi anıtsal mimariye sahip kült merkezlerinin, tarımın tam anlamıyla olgunlaşmadığı dönemde ortaya çıkması[27], Neolitikleşmenin farklı bir biçimde açıklanmasını zorunlu kılar. Bu sorun Neolitik kültürün yerel olarak gelişip gelişmediği ile de ilişkilidir. Neolitik kültür, ya yerel olarak gelişmiş ya da başka bir bölgeden göçle Yakındoğu'ya ulaşan toplulukların girdisi olarak ortaya çıkmıştır. Nitekim Yakındoğu'da yapılan arkeolojik araştırmalar Neolitik öncesinde, Fırat'tan Sina'ya kadar yayılan alanda yaşayan gelişmiş avcı-toplayıcı toplulukların bulunduğunu göstermiştir[28]. Natuf kültürü (MÖ 12000-10000)

[21] Zohary-Hopf 2004, 243.

[22] Bar-Yosef 1998, 173-174.

[23] Childe 1992, 61-63.

[24] Özdoğan 2007c, 448.

[25] Harris 2002, 68, 78.

[26] Nesbitt 2002, 124.

[27] Schmidt 2007a, 433.

[28] Cauvin 2000, 15.

altında tanımlanan bu avcı-toplayıcı toplulukların, geleneksel olarak böylesi topluluklara atfedilen göçebe yaşam tarzından farklı olarak yerleşik oldukları anlaşılmıştır. Tarım öncesi yerleşik köylerde yaşayan Natuf toplulukları, arpa, buğday gibi Neolitik'te kültüre alınan tahılların yabani türlerini depolamış, ceylan, dağ keçisi, tavşan ve yabani koyun avlamışlardır. Yerleşim içi ölü gömme gelenekleri, süslenmiş kafatasları, fırlatıcı uçları ve orak bıçakları, havan ve havanelleri, taş ve kemikten yapılmış boncuklar, şematik ya da doğal, taştan ve kemikten figürünler Son Buzul Çağı sonrasında Holosen'e geçiş aşamasında Natuf topluluklarının gelişkin bir toplumsal ve ekonomik yapıya sahip olduklarını kanıtlamaktadır [29] . Son Buzul Çağının son evrelerindeki iklimsel iyileşme ile ilişkili olarak yabani tahılların doğal yayılım alanlarının genişlemesinin, Natuf topluluklarının yerleşik yaşama geçmesine ve gelişkin bir toplumsal örgütlenme modeline kavuşmasına olanak sağladığı varsayılmıştır. Holosen'in başlangıcında *Younger Dryas* olarak adlandırılan kuru ve soğuk iklim koşullarında tahıl türlerinin yayılım alanı daralmış, sonuçta bazı Natuflu gruplar yabani bitkileri ekip biçmeye başlamış ve ilk Neolitik köyler bu süreçle bağlantılı olarak ortaya çıkmıştır[30]. Diğer taraftan gerek Güneydoğu Anadolu gerekse Kuzey Suriye'de bulunan ÇÇNA yerleşimlerinin yaşam biçimi, toplumsal örgütlenme modeli ve yerleşim düzeni, bu yerleşimlerde arkasında uzun bir teknolojik geçmiş bulunması gereken mimari ile tam zamanlı uzmanlık gerektiren uygulamalar, yeni bir gelişimin başlangıç aşamasından çok kurallarıyla oturmuş gelişkin bir sistemin ürünleridir[31]. Natuf kültüründe görülen sanatsal uygulamalar Göbeklitepe [32] ya da Jerf El Ahmar'daki [33] anıtsal sanat eserlerinden hem teknoloji hem de anlayış açısından farklıdır. Neolitik kültürün kökeninde eğer bu yerel topluluklar bulunmuyorsa, bu kültürün, kültürel ve teknolojik gelişimini başka bir bölgede tamamladıktan sonra Neolitik oluşum bölgesi olarak tanımlanan coğrafyaya göçle gelmiş olması olasılık dâhilindedir. Neolitiğin öncüsü olabilecek teknoloji ve yaşam biçimine sahip toplulukların Neolitik oluşum bölgesinin

[29] Belfer Cohen-Bar Yosef 2000, 21-29.

[30] Bar Yosef 1998, 173 vd.

[31] Özdoğan 2007c, 446, 452.

[32] Schmidt 2007b, 114 vd.

[33] Stordeur 1999, 1 vd.

çevresindeki coğrafyalarda bulunduğunda dair şimdilik herhangi bir kanıt yoktur. Bu durumun istisnası Üst Paleolitik'te sanat eserleri, mimari gelenekleri, yerleşik avcı-toplayıcı gelenekleri ve gelişkin ticaretleriyle Karadeniz'in kuzeyinde yaşayan topluluklardır ve Yakındoğu Neolitiği'nin kökeninde bu topluluklar olmalıdır[34].

Sonuçta Neolitik oluşum bölgesinde Neolitik kültürün ortaya çıkışında belirleyici olmuş iklim, doğal ortam, yeteri düzeyde teknolojik ve kültürel birikime sahip insan toplulukları gibi birden fazla değişkenin bulunduğu görülmektedir. Paleolitik Dönem sonrasında görülen elverişli koşulların yerel toplulukların yerleşik yaşama geçmelerine imkân sağlayacak düzeyde hayvan ve bitki türlerinin yayılımına olanak verdiği anlaşılmaktadır. Yabani türlere bağlı yerleşiklik, Sina'dan Orta Fırat'a değin uzanan geniş coğrafyada kurulmuş köylerde yaşayan bu ilk toplulukların doğal ortamlarında bulunan bitki ve hayvan türleri üzerinde bilgi birikimi ve deneyimlerini arttırmış olmalıdır. Doğal çevreyi kullanma yönünde gösterilen bu başarının sonucu iki yönlüdür. Bunlardan ilki kuşkusuz bu toplulukların alet çantalarına orak bıçakları ve havanlar gibi tarımsal ürün hasat ve tüketimine yönelik aletlerin girmesidir. Daha önemlisi ise avcılıkla desteklenen tahıl devşirmeciliğinden elde edilen depolanabilir besin kaynağının, tam zamanlı avcı-toplayıcıları yarı zamanlı avcı-toplayıcılara dönüştürmüş olmasıdır. Bunun doğrudan sonucu köy yaşamı ile bağlantılı olarak toplumsal ilişkilerin karmaşıklaşması olmalıdır. Taştan ve kemikten yapılmış figürin ve süs eşyaları, karmaşık bir ritüeli ima eden gömü gelenekleri bunun dolaylı kanıtlarıdır. MÖ 10. binyılın ortalarına gelindiğinde tarım öncesi köylerde yaşayan bu topluluklar üzerinden tanımlanan sürecin kesintiye uğradığı anlaşılmaktadır. Belli bir düzeye ulaşmış bu toplumsal örgütlülük, bununla bağlantılı olarak mimari ve buluntu toplulukları, Çanak Çömleksiz Neolitik olarak adlandırılan süreçte yerini, anıtsal mimari ve kült yapılarından anlaşıldığı kadarıyla dini bir azınlık tarafından yönlendirilen ve kontrol edilen yeni bir toplumsal örgütlenme modeline bırakmıştır. Birçok maddi öğenin üretimi tam zamanlı uzmanlar üzerinden yürümüştür. Bu yeni topumsal düzen, anıtsal mimari ve sanat bir önceki evrede bulunan toplulukların maddi ve düşünsel kaynaklarından köken alamayacak kadar görkemli ve gelişkindir. Neolitiğin

[34] Özdoğan 2007c, 446.

oluşum bölgesinde, kültürün değişimini tetikleyen esas unsur hâlihazırda gelişkin bir örgütlülüğe ve teknolojik geçmişe sahip yeni toplulukların göç yolu ile muhtemelen Karadeniz'in kuzeyinden, Yakındoğu'ya yerleşmiş olmalarıdır. Böylece doğayla birlikte kültür de[35], Neolitik Devrim için hazır hale gelmiştir.

Geçim ekonomisinin, sürecin başlangıcında (ÇÇNA/PPNA) hala yabani bitki ve hayvan türlerine dayanıyor olması ve bunların ön evcilleştirme aşamasında bulunması, bu bitki ve hayvanların Natuf kültüründe de geçim biçiminin esasını oluşturması, doğal yayılım alanı Yakındoğu ile sınırlı bu türlere ilişkin bilginin Neolitiğe aktarıldığının kanıtıdır. Orak bıçağı gibi aletlerin de bu süreçte Neolitiğe aktarılmış olması beklenebilir. Dolayısıyla iki dönem arasında organik bir bağ bulunduğu ancak bu bağın ağırlıklı olarak bazı bilgilerin aktarılması ile sınırlı olduğu anlaşılmaktadır. Bir sonraki evrede (ÇÇNB/PPNB: MÖ 8700-7000) ön evcilleştirme süreci tamamlanmış, tahıl ve hayvanlar Neolitik yaşam biçiminin önemli bileşenlerine dönüşmüştür. Yinede bu süreçte bazı Neolitik toplulukların hala avcılık ve toplayıcılıkla geçindiği, diğerlerinin hayvancılık ya da tarımla uğraştığı veya karma bir ekonomik modele sahip olduğu görülmektedir. Süreç ilerledikçe çiftçilik Neolitik yaşam biçiminin vazgeçilmez bir parçasına dönüşmüş ve Çanak Çömlekli Neolitik'te bu topluluklar *bütünüyle Neolitikleşmiş*[36] bir başka deyişle tam olarak çiftçi topluluklar haline gelmiştir.

Tarım ve hayvancılığın Neolitiğin önemli bir bileşenine dönüşme sürecine toplumsal örgütlülük, yerleşme düzeni ve mimari gibi alanlarda yaşanan dönüşümler eşlik etmiştir. Özellikle düşün dünyasında yaşanan dönüşümler maddi kültür öğeleri üzerinden izlenebilecek düzeydedir. Kült yapıları ya da tapınak olarak anılan kamusal yapılar, kült uygulamaları[37], uzmanlık gerektiren ve bir kısmı faydacıl olmayan nesneler[38] Neolitik toplulukların zihinsel bir dönüşüme uğradıklarının göstergesidir. Sembol devrimi[39] olarak adlandırılan bu dönüşüm Neolitik oluşum bölgesinde yaşayan

[35] Braidwood 1995, 123.

[36] Cauvin 2000, 143.

[37] Verhoeven 2002, 7: Table 1A.

[38] Kozlowski-Aurenche 2005, 22 vd.

[39] Cauvin 2000, 22.

insanlar arasında ortak bir anlatım dili, simgeler ve kurumsallaşmış bir inanç sisteminin varlığının işaretidir [40] . Göbeklitepe, Jerf el Ahmar, Çayönü, Nevali Çori gibi yerleşimlerde bulunan kült-tapınak yapıları ve simgesel anlatımlar en azından Güneydoğu Anadolu ve Kuzey Suriye'yi kapsayan coğrafi bölgede ortak bir inanç hatta dile sahip toplulukların bulunduğunu gösterir[41]. Simgesel temsillerde görülen bu artış topluluk içi ve topluluklar arasında kurulan ilişkiler ile bağlantılı olmalıdır. Nitekim Çanak Çömleksiz Neolitik B döneminde ortaya büyük köyler nüfusun arttığına dair bir işaret olarak kabul edilebilir[42]. Nüfus yoğunluğu ile toplumsal karmaşıklık biri birileri ile bağıntılı olduğundan nüfus artışının sonucu topluluk içi ve arası ilişkilerde karmaşıklaşma olmalıdır[43]. Belirli bir nüfus eşiğini geçmiş topluluklarda toplumsal ilişkiler yüze yüze olmaktan çıkıp toplumun tamamında kabul gören ve *merkezi* olarak denetlenen kurallar ile işler[44]. Neolitik için bu merkezi denetleyiciler tapınak olarak tanımlanan kült yapılarını yöneten ruhban sınıfı olmalıydı. Ruhban sınıfının ekonomik değerlerin yeniden dağıtımında da rol oynadığının kanıtı kamusal yapıların inşası için gerekli işgücünün örgütlenme zorunluluğu ve tam zamanlı uzmanlardır. Böylesi bir sistemin işleyebilmesi için kurumsallaşmış bir düşünce-inanç sistemi zorunludur. Bu düşünce-inanç sisteminin kodlarının ortak bir temaya sahip simgeler ile topluma hatırlatılması zorunluluğu ise sembol devrimi olarak anılan düşünsel zenginliğin kaynağı olmalıdır. Sonuçta simgelerde görülen bu çeşitlilik maddi öğeler üzerinden üretilen Neolitik toplumsal örgütlenme modelinin bilişsel düzeydeki karşılığı olarak ifade edilebilir.

Kendisinden önceki dönemden ve yakın çevresindeki coğrafyalarda bulunan diğer kültürlerden hemen her bakımdan farklılıklar gösteren Neolitik kültürün yukarıda tanımlanan özellikleri ile en belirgin olarak izlenebildiği yer Güneydoğu Anadolu ve Kuzey Suriye'dir. Buradan güneye Levant'a ve batıya İç Anadolu'ya doğru gidildiğinde

[40] Özdoğan 2007c, 449.

[41] Stordeur 2004, 49-50.

[42] Hershkovitz-Gopher 2008, 467.

[43] Diamond 2004, 381 vd.

[44] Hole 2000, 192-193.

hala paylaşılan birçok öğe bulunsa da özellikle inanç sisteminin farklılaştığı görülür[45]. Buna karşın paylaşılan maddi ve sembolik öğeler adı geçen tüm bölgelerin Neolitik oluşum bölgesinin alt kültürleri olduğunu ima eder[46].

Çekirdek Bölge olarak tanımlanan Neolitik yaşam biçiminin oluşum bölgesi, çanak çömleksiz dönem süresince kendi içerisinde yoğun bir mal ve bilgi paylaşımının yaşandığı ancak çevresindeki bölgelerden kopuk ve farklı bir yaşam tarzına ev sahipliği yapmıştır. MÖ 10. binyıl içerisinde son derece geniş bir alanda izlenebilen Neolitik yaşam biçimi 3-4 binyıl süresince bu coğrafyada kalarak gelişimini sürdürmüştür[47]. Çanak çömlekli döneme gelindiğinde bu sürecin kesintiye uğradığı, çekirdek bölge içerisinde yer alan Neolitik kültürün oluşum bölgesinin dışına taştığı görülür. Kimi biliminsanları tarafından "Neolitik Çöküş" olarak da adlandırılan bu sürecin nedenleri sıklıkla tartışılmış ve süreci açıklamaya dönük çeşitli öneriler geliştirilmiştir[48]. İklim şartlarının kötüleşmesi, insanların çevre üzerinde yarattıkları aşırı tahribatın sonucu olarak toprağın artan nüfusu besleyememesi[49] gibi yaklaşımlar bu önerilerin belli başlılarıdır. Son zamanlarda öne çıkan yaklaşım dini bir sınıfın temsil ettiği bir ideoloji (dinsel inanış) etrafında örgütlenmiş katı kurallarla yönetilen ve çeşitli sınıflara bölünmüş Neolitik toplulukların sosyal bir çalkantı sonucunda anayurtlarından ayrıldığıdır[50]. Neolitik Çöküşün nedenleri her ne olursa olsun sonucu Neolitik yaşam biçiminin çok hızlı bir şekilde uzak coğrafyalara aktarılmasıdır. Neolitik yaşam biçimi çekirdek bölgeden taşarak Avrupa içlerinde Hollanda'dan Atlantik kıyılarına, Akdeniz kıyı şeridi üzerinden İspanya'ya, Nil üzerinden Sudan'a, doğuda Türkmenistan'a kadar yayılmıştır[51]. Neolitiğin oluşum bölgesinde maddi öğeler, inanç sistemi ve geçim ekonomisi açısından daha açık olarak kuzey-güney doğrultusunda izlenebilen ortak kültürel yapının yukarıda tanımlanan sürece koşut olarak yani MÖ 7. binyıla

[45] Özdoğan 2007c, 449.

[46] Rollefson 2004, 46-47.

[47] Özdoğan 2007c, 448.

[48] Bu görüşler için ayrıca bkz. Cauvin 2000, 199 vd.

[49] Rollefson-Rollefson 1990, 12; Rollefson vd 1992, 468.

[50] Özdoğan 2007c, 450.

[51] Özdoğan 2007c, 450.

gelindiğinde yön değiştirdiği ve benzerliklerin daha çok doğu-batı eksenine kaydığı görülür. Benzerliklerin doğu-batı eksenine doğru yön değiştirmesi Güneydoğu Anadolu-İç Anadolu ve Batı Anadolu arasında benzerliklerin artmasına neden olan bir değişim ile bağlantılı olmalıdır. Bu açıdan Çanak Çömleksiz Neolitik dönemden sonra İç Anadolu, Ege ve Balkanlar'da yerleşim sayısında görülen artış dikkat çekicidir. Buna karşın doğuda yerleşim sayısı azalmış, çanak çömleksiz dönemin büyük yerleşimleri yerini küçük yerleşimlere bırakmıştır[52]. Neolitiğin oluşum bölgesindeki bu köy yerleşimleri, tarım ve hayvancılık için uygun koşullara sahip bereketli topraklar üzerinde, akarsu ve su kaynaklarının yakınında kurulmuştur. Yeni yerleşimlerde, bir önceki dönemin önemli bir özelliği olarak öne çıkan planlı yapılaşma, kamusal ve dini alanların yerleşimin diğer kesimlerinden ayrı tutulması gibi uygulamalar görülmez. Ayrıca anıtsal mimari ve sanat yerini daha basit tasvirlere, pişmiş toprak ve taştan insan ve hayvan figürinlerine bırakmıştır[53]. İç Anadolu'da aynı sürecin, diğer bölgelerden farklı olarak yaşandığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar İç Anadolu'da yerleşim sayısında artış görülse de Çatalhöyük gibi yerleşimlerde bu süreç kesintisiz olarak atlatılmıştır.

Aynı dönemde yaşanan önemli bir diğer değişim pişmiş toprak kapların kullanılmaya başlanmasıdır. Bu yenilik, beslenme ve besin saklama alışkanlıklarındaki değişim ile bağlantılı olmalıdır. Yukarıda da belirtildiği gibi MÖ 7. binyıldan sonra evcilleştirilmiş bitki ve hayvanların beslenme de ağırlıklı bir yer edinmesi ve aynı dönemde çanak çömlek üretimine başlanması tesadüf olmamalıdır. Yine de çanak çömlek üretiminin nasıl ve neden başladığına dair birçok farklı açıklama geliştirilmiştir. ÇÇNA/PPNB'nin sonlarına doğru, çanak çömlek üretiminde bir aşama olduğu düşünülen ilk kaplar alçıdan yapılmıştır [54] .Çanak çömleğin ortaya çıkışına kilin mimaride kullanılmasının ön ayak olduğu düşünülmüştür. Güneşte kurutulmuş kilin mutfak işlerinde kullanılmasının sağladığı avantajın fark edildiği ve ateşe maruz kalarak pişen ocak sıvalarından esinlenilerek çanak çömleklerin pişirildiği önerilmiştir. Kap üretiminin kille sıvanmış sepetlerden kaynaklandığı gibi çok sayıda öneri

[52] Özdoğan 2002c, 257.

[53] Hauptmann-Özdoğan 2007, 409.

[54] Cauvin 2000, 145.

geliştirilmiştir[55]. Sonuçta çanak çömlek üretiminin nedenleri ne olursa olsun, MÖ 7. binyılın başlarında Yakındoğu'dan İç Anadolu'ya kadar uzanan alanda bulunan Neolitik topluluklar tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Güneydoğu Anadolu'daki Mezraa Teleilat[56], Akarçaytepe[57] ve diğer yerleşimlerden[58], Kuzey Suriye'de Tell Sabi Abyad[59] gibi höyüklerden bilindiği üzere ilk çanak çömlekler mineral katkılı, çoğunlukla iyi açkılanmış genellikle kahverengi ve gri bazen deveyütü ve açık kahverengi yüzeyli kaplardır. Mineral katkılı bu çanak çömleğin ardı sıra yoğun bitkisel katkılı, açık yüzey renkli ve çoğunlukla açkılı ya da sıvazlanmış yeni çanak çömlekler ortaya çıkmıştır. İç Anadolu'da Çatalhöyük'ten bilindiği gibi ilk çanak çömlekler, bitkisel veya kum katkılı[60] krem mallardır. Bu evrede kalın düz dipli derin çanaklar, basit çanaklar ve az sayıda oval kap vardır[61].

Sonuçta Çanak Çömlekli Neolitik, Çanak Çömleksiz Neolitik'ten beslenme ekonomisi, toplumsal örgütlenme biçimi ve çanak çömleğin kullanılması gibi birçok yönden ayrılır. Çanak Çömlekli Neolitiğin diğer bir farklı yönü Neolitik yaşam biçiminin çok daha geniş bir alana yayılmış olmasıdır. Neolitiğin oluşum bölgesinden diğer bölgelere aktarım yolu ve biçimi sıklıkla tartışılmış bir konudur. Neolitik kültürün batıya aktarılmasında kara ve deniz[62] yolunun kullanıldığı düşünülmüş aktarımın biçimine dair çok sayıda öneri geliştirilmiştir. Tarımın insan yaşamına girmesi ile nüfus artışından kaynaklı olarak çevrenin taşıma kapasitesinin aşılmasıyla sonuçlanan sürecin, insan gruplarını göçe zorladığı böylece aşamalı olarak yayılan Neolitik kültürün batıya ulaştığı varsayılmıştır[63]. Ancak gerek Batı Anadolu gerekse Güneydoğu Avrupa, Yunanistan ve Batı Akdeniz kıyılarında yapılan arkeolojik araştırmalar Batı

[55] Rice 1999, 1 vd.

[56] Özdoğan 2007f, 193, 195.

[57] Özbaşaran-Molist 2007, 185.

[58] Thissen 2007, 526 vd.

[59] Akkermans vd 2006, 137-138.

[60] Last 2005, 104

[61] Mellart 1966, 170

[62] Perlés 2005, 280; Colledge vd 2004, 47.

[63] Cavalli Sforza 2002, 80 vd.

Neolitiği'nin sadece toplu göç ile açıklanamayacağını, Neolitik kültürün farklı bölgelere çeşitli biçimlerde tanıtıldığını, sürecin düşünülenden daha karmaşık olduğunu göstermiştir. Bu bağlamda toplu göç, sızma, belirli bölgelerin küçük gruplarca kolonizasyonu, ticaret ve akültürasyon gibi mekanizmalar önerilmiştir[64]. Öbür yandan Avrupa Neolitiği'nin, Yakındoğu Neolitiği'nden bağımsız olarak geliştiği de bu tartışmaların diğer bir boyutudur. Sonuçta aktarım yolu ne olursa olsun Neolitiğin çekirdek bölgesinde yaşanan hareketlilik sonuçları itibariyle Batı Anadolu'yu yakından ilgilendirmektedir. Yapılan arkeolojik araştırmalar Neolitiğin Anadolu'nun batı kesiminde, Çanak Çömleksiz Neolitiğin sonlarında ortaya çıktığını göstermiştir. Göller Bölgesi'nde Bademağacı gibi yerleşimlerin ilk tabakaları MÖ 7. binyılın ilk yarısına tarihlenir. Bu bölgede Hacılar'ın çanak çömleksiz olarak tanımlanan tabakası, farklı öneriler bulunsa da, ilk yerleşmelerin çanak çömleğin henüz kullanılmadığı ya da çok az kullanıldığı dönemde başladığını gösterir[65]. Kuzeybatı Anadolu'da Keçiçayırı ve Çalca gibi çanak çömleksiz yerleşimler ise yine bu bölgede Neolitiğin ilk görüldüğü tarihler için MÖ 7. binyılın ilk yarısını işaret eder[66]. Ulucak Höyük'ün Kıyı Ege Neolitiği'ni MÖ 7. binyılın ik yarısına kadar geriye çekmesi, Neolitik Çöküş ile Batı Anadolu arasındaki doğrudan ve/veya dolaylı ilişkiyi zamansal olarak doğrular. Diğer bölgelerde olduğu gibi bu döneme ait kazı yerleri sınırlı olmasına rağmen Kıyı Ege'de de ilk Neolitik kültürlerde çanak çömleğin kullanılmadığı ya da çok az kullandığı anlaşılmaktadır. Kıyı Ege'de, bölgenin Neolitiğinin üzerine oturacağı bir Mezolitik kültürün henüz bulunmamış olması bölgeye Neolitik kültürün aktarılmış olmasını doğrular gibi görünmektedir. Ayrıca doğuda çanak çömleksiz Neolitik Dönem itibariyle görülmeye başlayan Neolitik Paket öğelerinin Batı Anadolu'da kazısı yapılmış Ulucak, Ege Gübre ve Yeşilova gibi yerleşimlerde hemen hemen çoğu unsurlarıyla bulunması da bu açıdan önemlidir.

[64] Zvelebil 2001, 2.

[65] Ayrıntılar için bkz. Bölüm 9.

[66] Ayrıntılar için bkz. Bölüm 9.

BÖLÜM 1- AMAÇ KAPSAM VE YÖNTEM

Neolitik Döneme dair arkeolojik çalışmaların başladığı erken tarihlerden itibaren, Neolitik yaşam biçiminin Akdeniz kıyı şeridi ile Zağros Dağları arasında yer alan yarı kurak ve kurak coğrafyada ortaya çıktığı varsayılmış, genel olarak Anadolu'nun sürecin dışında kaldığı kabul edilmiştir. Anadolu, Yakındoğu'da çalışan arkeologlar için Neolitik kültürlerin Avrupa'ya aktarılmasında kullanılan bir ara köprü, Avrupa'da çalışan ve yerel/bağımsız gelişim modelini savunan arkeologlar için ise Avrupa Neolitiği'ni Yakındoğu Neolitiği'nden ayıran bir engel olarak görülmüştür[67]. Ancak son yıllarda Anadolu'nun çeşitli kesimlerinde yapılan arkeolojik araştırmalar her iki yaklaşımı da geçersiz kılmıştır. Bu çalışmalar ile İç Anadolu'da Neolitiğin Yakındoğu kadar erken dönemlerde başladığı gösterilmiş, Neolitiğin akeramik evresi itibariyle bu yörede başladığı kanıtlanmıştır[68]. Kuzeybatı Anadolu'da (Marmara Denizi Havzası) yine Neolitik dönemin çanak çömleksiz bir evresi bulunduğu ortaya konmuştur[69]. Bu kültürün Eskişehir'in batı kesimlerinde yapılan yüzey araştırmalarında tespit edilen Keçiçayırı[70] gibi yerleşimlerin buluntuları üzerinden kısmen İç Anadolu, daha genel olarak Güneydoğu Neolitiği ile gösterdiği benzerlikler tartışmaya açılmıştır. Güneybatı Anadolu'nun (Göller Bölgesi) Neolitik kültürü bu yörede kazılar ile ayrıntılı olarak tanımlanabilmiş, bölgedeki gelişim gerek materyal kültür bazında gerekse kronolojik olarak bir çerçeveye oturtulabilmiştir. Kıyı Ege ise uzun yıllar ayrıntılı arkeolojik araştırmalardan mahrum kalmıştır. Her ne kadar birkaç bilim insanının bölgede gerçekleştirdiği yüzey araştırmaları Kıyı Ege'nin Neolitik dönemde boş olmadığını, hatta varsayılandan daha yoğun olarak yerleşildiğini ortaya koysa da, son birkaç on yıla değin bu Neolitik kültürler arkeolojik kazılar ile bilim dünyasına sunulamamıştır. Ulucak Höyük kazıları ile tersine çevrilen bu süreç Yeşilova ve Ege Gübre Yerleşimi gibi kazılarla desteklenmiştir. Dedecik-Heybelitepe ve Çukuriçi gibi yerleşimlerde yapılan kazılar ise ilk kazıların sonuçlarını pekiştirmiştir. Bu kazılar, Kıyı Ege'de Neolitik yaşam biçiminin ortaya çıkış ve gelişimine dair önemli bilgiler ortaya

[67] Özdoğan 2007d, 19-22.

[68] Özbaşaran-Cutting 2007, 457 vd.

[69] Özdoğan 2011a, 420.

[70] Efe 2005, 110-111.

koymuştur. Aynı şekilde kazılardan elde edilen veriler üzerinde yapılan araştırmalar ve yayınlar bölgeye dair bilgi birikimimizi arttırmış ve kavrayışımızın derinleşmesini beraberinde getirmiştir. Bütün bu çalışmalar bağlamında Kıyı Ege Neolitiği'ne dair önemli sonuçlar elde edilmişse de, aynı çalışmaların bir diğer sonucu yeni sorunlar ve soruların ortaya çıkması olmuştur. Öncelikli sorunlardan bir tanesi Kıyı Ege'de Neolitik yaşam biçiminin ortaya çıkışı ve gelişimi yani köken sorunudur. Özellikle Ulucak Höyük verileri üzerinden Kıyı Ege Neolitiği Göller Bölgesi ile ilişkilendirilmiştir. Köken sorununa ilişkin farklı bir yaklaşım ortaya koyabilecek veriler Ege Gübre Yerleşimi'nden gelmiştir. Neolitiğin çekirdek bölgesinde binlerce yıl önce terk edilen yuvarlak planlı yapıların Ege Gübre Yerleşimi'nde tekrar ortaya çıkması, Kıyı Ege'de Neolitik yaşam biçiminin ortaya çıkışı ve gelişimi sorununu başka bir boyuta taşımıştır. Bu bağlamda ortaya çıkan bir diğer soru Kıyı Ege Neolitiği'nin nasıl ve nereyle bağlantılı olarak ele alınması gerektiğidir.

Nitekim İzmir çevresinden Fırat Nehri'ne değin uzanan alanda ortaya çıkan[71] ve Kıyı Ege buluntu topluluğunun ayrılmaz bir parçası gibi görünen baskı bezemeli (*impresso*) çanak çömlek örnekleri ve yuvarlak planlı yapılar bugüne kadar bilinenden farklı bir yayılım paketinin bulunma olasılığını gündeme taşımıştır[72]. Bu yeni oluşum bölgesinin Göller Bölgesi ve İç Anadolu ile bağlantılı bulunduğu açıkça görülmektedir. Ancak bölgedeki son kazılar Akdeniz ve Ege kıyılarında gelişen bir alanının da var olduğunu işaret etmektedir. Nitekim Kıbrıs'ın MÖ 9. binyılda kolonileştirilmesi[73], ayrıca Kıta Yunanistan'da alt tabakaları Mezolitik Döneme tarihlenen Franchthi Mağarası'nda ortaya çıkartılan Melos kökenli obsidyen buluntular[74], deniz yolunun tahmin edilenden daha erken tarihlerde ve yoğunlukta kullanıldığını işaret etmektedir. Ayrıca Kıta Yunanistan'ın erken Neolitik kültürlerinin Doğu Akdeniz Neolitiği ile gösterdiği benzerlikler[75] üzerinde durulması gereken bir diğer konudur.

[71] Güldoğan 2008a, 56 vd.

[72] Özdoğan 2007c, 447.

[73] Cherry 1990, 148-157.

[74] Renfrew-Aspinall 1990, 257, 269.

[75] Perlés 2005, 277 vd.

Kıyı Ege Neolitiği'nde bir diğer sorun bölgenin kırmızı astarlı ve açkılı çanak çömleğinin genel olarak Neolitik kültürler içerisindeki yeri ve kronolojisidir. Aslında kırmızı astarlı Neolitik dönem çanak çömleği İran'dan Avrupa içlerine değin geniş bir alanda yayılım gösterir[76]. Bu geniş yayılım genel olarak Neolitik yaşam biçiminin yayılımıyla ilişkilendirilmiştir. Ancak her bölgede görülen kırmızı astarlı malların yerel özellikler gösterdiği de bilinmektedir.

Anadolu'nun batı kısımları da dâhil tüm Balkan Yarımadası'nda ilk Neolitik Döneme tarihlenen birbirinden farklı dört çanak çömlek grubu görülmektedir. Monokrom olarak tanımlanan koyu renkli açkılı mallar; bazıları boya bezemeli kırmızı astarlı-açkılı mallar; bazıları astarlı ve açkılı, tırnak ve çentik bezemeli impresso olarak adlandırılan mallar; bazılarının yüzeyi bilinçli olarak kabalaştırılmış açkısız kaba mallar. Bu çanak çömlek gruplarının aralarındaki zamansal ilişki yani öncelik sonralık ve eşzamanlılık ilişkisi hala tartışılan konular arasındadır[77].

Sonuç olarak yapılacak çalışmanın amaçları kısaca şu başlıklar altında toplanabilir:

1- Ege Gübre Yerleşimi bağlamında Kıyı Ege Neolitik Dönem çanak çömleğinin gösterdiği temel özellikler.

2- Ege Gübre Yerleşimi bağlamında Kıyı Ege Neolitik Dönem çanak çömleğinin gelişimi ve kronolojisi.

3- Ege Gübre Yerleşimi bağlamında Kıyı Ege çanak çömleğinde bulunmayan boyalı mallar sorunu.

4- Ege Gübre Yerleşimi bağlamında Kıyı Ege Neolitiği'nin Kuzeybatı Anadolu, Göller Bölgesi, Doğu Trakya, Kıta Yunanistan, Makedonya, Struma Vadisi ve Kıbrıs ile benzerlikleri ve farklılıkları.

[76] Ç. Çilingiroğlu 2009c, 203 vd.

[77] Özdoğan 2007a, 411.

1.1-Yöntem

Neolitik kültürü tanımlayan maddi öğeleri mimari, küçük buluntular, taş alet endüstrisi ve çanak çömlek gibi ana başlıklar altında sınıflamak olasıdır. Kıyı Ege Neolitik Dönem Kültürü'nü tanımlayabilmek için bu öğelerden her birinin ayrıntılı olarak araştırılması önemlidir. Ancak Neolitik kültürün bütün unsurlarını aynı anda ele alıp değerlendirmek yapılacak araştırmaların yönünü kaybetmesine ve ayrıntılara boğulmasına neden olabilir. Bu açıdan tez çalışmamızda anahtar yerleşim olarak Ege Gübre ele alınmış ve Ege Gübre Yerleşimi'nin çanak çömlek verileri ön plana çıkartılmıştır. Bu bağlamda tez çalışmamızın temelini oluşturacak ana malzeme grubu Ege Gübre Yerleşimi'nin Neolitik Dönem tabaklarından elde edilen verilerdir[78]. Bu veriler bir yandan yakın çevrede bulunan Ulucak, Yeşilova gibi yerleşimler ve diğer yandan diğer Neolitik kültür bölgeleriyle karşılaştırılmıştır. Ege Gübre Yerleşimi'nin referans noktası olarak alınmasının yöntem açısında birkaç nedeni vardır. Bunlardan ilki kuşkusuz, tarih öncesi kültürlerin araştırılmasında ve olası bir kültür/oluşum bölgesinin sınırlarının çizilmesinde her bir yerleşimden elde edilen verilerin bağımsız olarak değerlendirilmesinin gerekliliğidir.

Arkeolojik kazı ve araştırmalardan elde edilen mimari, çanak çömlek ve diğer arkeolojik buluntuların değerlendirilmesi, toplumların zaman içerisindeki gösterdikleri teknik ve kültürel gelişimi, geçim ve düşünüş biçimlerini, diğer çağdaş toplumlarla kurdukları ilişkilerin biçimi ve niteliğini ayrıca yerleşimler arası ekonomik ve toplumsal farklılaşmaları, gösterdikleri yayılıma göre coğrafi sınırların belirlenmesini sağlar. Bu bakış açısıyla, tezin ilk aşaması Ege Gübre verilerinin değerlendirilmesine dönük olarak geliştirilmiştir. Tez çalışmasının temelini oluşturacak ana veri grubu Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem tabakalarından elde edilen mimari, çanak çömlek ve küçük buluntu verileridir. Öncelikli olarak bu bileşenlerin yerleşimin tabakalanması içerisinde gösterdiği dağılım ve gelişim belirlenmiştir. Diğer bir deyişle çanak çömlek ve küçük buluntular tabakalara göre ayrılmış, yuvarlak ve dik açılı mimari, bu mimarinin

[78] Yerleşimin tabakalanması, çanak çömleği, buluntuları ve diğer bulgularına ilişkin esaslar, yerleşimin kazısını gerçekleştirmiş Haluk Sağlamtimur tarafından: Sağlamtimur 2007, Sağlamtimur 2011, Sağlamtimur 2012'de (Baskıda), hali hazırda verilmiştir.

yerleşim içerisinde gösterdiği dağılım ve yapısal ilişkiler çözümlenmiştir. Çanak çömleğin stratigrafik olarak gösterdiği gelişim tespit edilmeye çalışılmıştır.

Sonraki aşamada sınıflanan ve değerlendirilen verilerin, diğer bölgelerdeki yerleşimler ile karşılaştırılması yapılmıştır. Bu karşılaştırmalar yapılırken öncelikli olarak, Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nin yakınında yer alan ve çeşitli düzeylerde yayınları yapılmış Ulucak, Yeşilova, Dedecik-Heybelitepe, Çukuriçi gibi diğer Neolitik yerleşimler ile bu bölge içerisinde yapılan yüzey araştırmaları değerlendirmeye alınmıştır. Yapılacak karşılaştırmalar, daha sonraki adımda yerleşimin yakın çevresinden diğer Neolitik kültürlerin görüldüğü bölgelere doğru genişletilmiştir. Bu bölgeler, Göller Bölgesi, Kuzeybatı Anadolu, Doğu Trakya, Struma Vadisi, Kıta Yunanistan ve Kıbrıs'tır. Yukarıda da vurgulandığı gibi, Neolitik Dönem'de, hemen her kültür bölgesinin birbiri ile çeşitli düzeylerde ilişkisi bulunduğu hâlihazırda bilinen bir durumdur. Bu bağlamda Kıyı Ege yerleşimleri hangi bölge ile karşılaştırılırsa karşılaştırılsın, iki bölge arasında köken ilişkisi veya eşzamanlı gelişim, ticaret veya paylaşılan ortak öğeler ve benzeri tanımlar üzerinden belirli bir ilişki kurgulamak mümkündür. Dolayısıyla Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi ile karşılaştırılacak bölgeler seçilirken bu gerçek göz önünde bulundurulmuş ve yakın çevrede bulunan bölgeler karşılaştırmaya alınmıştır. Adı geçen bölgelerde yerleşim seçiminde, anlatılan bölgenin zamandizini ve kültürel gelişiminde belirleyici olmuş yerleşimler ön plana çıkarılmıştır. Bölgeler anlatılırken ilk önce yerleşimlerin tabakalanma, mimari ve çanak çömleklerinin tanıtımı yapılmış sonra bu veriler üzerinde bölgenin zamandizini ve çanak çömlek gelişimi kurgulanmıştır. Bir sonraki adımda, kurgulanan zamandizini ve çanak çömlek gelişimi üzerinden Ege Gübre ve Kıyı Ege ile karşılaştırmalar yapılmıştır.

BÖLÜM 2 - KIYI EGE

Bu bölümde Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nin yer aldığı Kıyı Ege'nin coğrafik sınırları, Topografik özellikleri tanımlanmış, dünya deniz seviyelerindeki salınımlara bağlı olarak kıyı çizgisindeki değişimlerin tarihöncesi yerleşimlerin tespiti gibi konulara etkisi araştırılmıştır.

2.1- Kıyı Ege Kavramının Tanımı

Ege çöküntü ovalarının doğu sınırını, Gördes-Uşak Platosu gibi plato alanları ve bunların üzerinde yükselen dağların bulunduğu İç Batı Anadolu Bölümü oluşturur. İç Anadolu ile Ege Bölgesi'nin batı bölümü arasında kalan bu yüksek alan bir eşiktir. Bu eşiğin kuzeyindeki alanlardan Marmara ve Karadeniz Bölgeleri'ne, doğusundan İç Anadolu'ya ve batısından Ege Bölgesine dökülen bazı akarsular kaynağını buradan alır ve bu bölgelere dökülen akarsuların su bölümü çizgisini oluşturur[79].

Anadolu'nun batı kesimini Ege çöküntü ovalarının batısında yer alan bu plato ve dağlardan kaynaklarını alan akarsu ve havza sistemleri üzerinden üç birime ayırmak mümkündür. Genel hatlarıyla Kuzeybatı Anadolu Marmara Denizi Havzası'nı; Kıyı Ege Ege Denizi'ne kavuşan ırmakların şekillendirdiği havzaları, Güneybatı Anadolu ise Göller Bölgesi'ni kapsar.

Kuzeyden Kaz ve Madra Dağları, Kıyı Ege çöküntü ovalarını sınırlar ve Marmara Havzası ile sınır oluşturur. Güneyde Beşparmak, Madran ve Akdağlar, Ege dağ arası ovalarının sınırıdır. Bölgeyi hemen her yönden çevreleyen bu dağ ve platolar, kültür bölgesinin sınırlarını da belirler. Ancak Kıyı Ege'de doğu-batı yönünde akan (Bakır Çay, Gediz, Küçük ve Büyük Menderes) ve sularını Ege Denizi'ne boşaltan bu ırmaklar kıyı kesimini, Anadolu'nun iç bölgelerine bağlayan doğal yollardır. Ayrıca söz konusu ırmakların biçimlendirip birbirine bağladığı çok sayıdaki bereketli ova, tarihöncesi dönemlerde çiftçi toplumlar için elverişli tarımsal alanlar oluşturmuştur. İç bölgelere ve bereketli ovalara ulaşım olanağı gibi çevresel avantajlar Kıyı Ege'yi, doğu-batı doğrultulu yüksek dağ zincirlerinin geniş ova oluşumlarını engellediği ve kıyıdan iç bölgelere geçiş için doğal engel teşkil ettiği Karadeniz veya Güney Anadolu kıyı

[79] Atalay-Mortan 1995, 300.

bölgelerinden farklı kılar. Bu topografik yapı tarihöncesi dönemler de dâhil olmak üzere hemen her dönemde bölgenin kültür coğrafyası üzerinde belirleyici olmuştur. Gerek kıyıda gerekse iç kesimlerde ortaya çıkan kültürler bu özellikleri dolayısıyla birbiri ile ilişkili gelişmiştir. Dolayısıyla Kıyı Ege kavramı, Ege Bölgesi'nin Ege Denizi ile temas ettiği satıh boyunca yer alan kıyı kesimini, bu kıyı kesiminin ilişkili olduğu vadileri ve bu vadiler üzerinde bulunan dağ arası ovaları ifade eder.

Sonuçta bu kavramı tanımlayan Ege Denizi, kıyı kesimi ve kıyı kesimi ile ilişkili art bölge gibi üç ana birim ayırt etmek mümkündür. Nitekim Ege Denizi, kıyı kesimi ve art bölgede aktif doğal süreçler farklı, aynı zamanda birbirileri ile ilişkili olduğundan, bu bölgede yaşayan insan toplulukları üzerinde çeşitli etkileri vardır. Ege Denizi ve kıyı kesiminde belirleyici unsur deniz seviyelerinin zaman içerisindeki değişimi ve denize kavuşan nehirlerin kıyılarda biriktirdiği alüvyonal dolgular ile şekillenen deltalar iken art bölgede daha çok nehirlerin dağ arası ovalarda biriktirdiği alüvyonların düzlükleri doldurması ile şekillenen topografyadır.

2.2- Topografik Yapı

Ege Bölgesi'nin batı yarısını kaplayan Ege Bölümü'nün (Figür 1) yüzey şekilleri önemli ölçüde genç yer hareketleri sonucunda meydana gelmiştir. Nitekim bu bölümde Saruhan-Menteşe sert kütlesinin faylarla parçalanması ile oluklar (Grabenler) ve bunların arasında yükselen dağlar (Horstlar) uzanır. Ege Denizi kıyılarında, körfezler oluklara, burun veya yarımadalar ise dağların uzanışına uyar[80]. Körfezler ve yarımadalar sırasıyla birbirini takip eder. Bundan dolayı Ege Denizi boyunca uzanan kıyı şeridi epey girintili ve çıkıntılı bir görünümdedir. Nitekim Bursa'nın güneyinden Marmaris'e değin, tüm girinti ve çıkıntılarıyla birlikte kıyı şeridi 2700 kilometredir[81].

[80] Atalay-Mortan 1995, 282.

[81] Darkot-Tuncel 1995, 1.

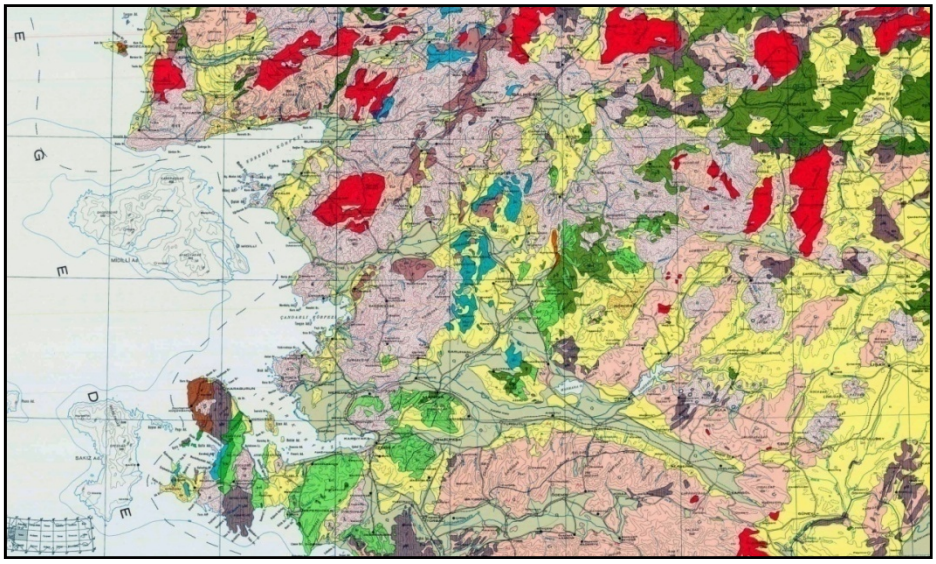

Figür 1: Kıyı Ege ve Yakın Çevresinin Jeolojik Haritası

Ege Bölümü'nde kuzey ve güneyden vadileri sınırlayıp denize doğru uzanarak körfezleri şekillendiren dağlar, faylarla parçalanan Menderes masifinin yüksekte kalan bloklarıdır. Ege Bölümü'nde uzanan dağlar arasında, kuzeyden güneye doğru Madra Dağı, Yunt Dağı, Bozdağlar, Aydın ve Menteşe Dağları yer alır[82]. Bu dağlar çevrelerindeki grabenlerin tabanlarından birden bire yükselir ve grabenle olan yükseklik farkı daima 1000 metrenin üzerindedir. Türkiye'nin hiç bir büyük vadisi sadece nehirler tarafından yarılarak oluşturulmamıştır. Nehir vadileri her zaman zayıf yapısal hatlarda veya depresyonlar, grabenler ve yarı-grabenlerde oluşmuştur[83]. Nitekim Kıyı Ege kesiminde yukarıda sözü edilen horstların arasında yer alan Bakırçay, Gediz, Küçük Menderes ve Büyük Menderes grabenlerinde[84] aynı adlarla anılan nehirler akar ve çevrelerinde geniş ovalar bulunur. Bu nehirlerin tümü Ege Denizi'ne kavuşarak son bulur. Nehirler denize kavuştukları kesimlerde geniş kıyı ovaları oluşturur. Bu kıyı ovaları dar geçitler ile ana vadiler üzerinden birbirine bağlıdır[85].

Bugünkü haliyle, Yunanistan ve Türkiye arasında kabaca dörtgen biçiminde bir adalar denizi olan Ege, kuzey-güney yönünde 660 kilometre uzunlukta, ortalama olarak

[82] Atalay-Mortan 1995, 218.

[83] Kayan 1999, 543.

[84] Atalay-Mortan 1995, 219.

[85] Eisma 1978, 67.

orta kesimde 150, kuzeyde 270, güneyde ise 400 kilometre genişliktedir. Ege Denizi bir adalar denizi olarak da tanımlanabilir. Son Buzul Çağı'nda bugün Ege Denizi'nin bulunduğu sahaya doğru uzanan dağlar ve vadiler Anadolu kütlesine ait kıt'a sahanlığı üzerinde [86] yükselen adalara dönüşmüştür. Ege Bölgesi toprakları önünde, Ege Denizi'nde bulunan adaların tümü aslında Anadolu'yu taşıyan platformun üzerindedir ve fiziki olarak Anadolu'nun parçasıdır[87].

2.3- Dünya Deniz Seviyelerindeki Salınımların Nedenleri ve Kıyı Ege Üzerindeki Etkileri

Ege Denizi, Dördüncü jeolojik zamanın başlarında meydana gelen faylanma hareketlerine bağlı olarak Egeit kara kütlesinin dilimlere ayrılması sonucu şekillenmiştir. Çöken sahaların Akdeniz'in suları tarafından kaplanmasıyla Ege Denizi oluşmuştur[88]. Ancak bu süreç kesintisiz devam etmiş ve Ege Denizi Pleistosen'in son dönemlerinde, Buzul Çağı sonrasında görülen dünya deniz seviyelerindeki yükselmelere bağlı olarak önemli değişiklikler geçirmiştir.

Deniz seviyelerinde görülen salınımlar, Kuaterner süresince görülen iklimsel değişimlerin küresel hidrolojik döngüde önemli değişiklikler yaratarak soğuk dönemlerde düşük deniz seviyeleri, sıcak dönemlerde ise nispeten yüksek deniz seviyelerine neden olmasıyla ilişkilidir. Kuzey Avrupa ve Kuzey Amerika'daki buzulların erimesine bağlı olarak dünya deniz seviyeleri yükselmeye başlamıştır ve kesintisiz olarak devam etmektedir[89]. Bu sürecin başlangıcı günümüzden 19000 yıl evveline dayanır. Yine de buzulların yoğun olarak eridiği ve dünya deniz seviyelerinde önemli yükselmelere neden olduğu dönem günümüzden önce 16000 ila 8500 yılları arasıdır[90]. Son Buzularası dönemde dünya deniz seviyelerinin bugünküne yakın olduğu bilinmektedir. Bunun nedeni söz konusu dönemin, içerisinde bulunduğumuz dönemden

[86] Atalay-Mortan 1995, 229.

[87] Darkot-Tuncel 1995, 1.

[88] Atalay-Mortan 1995, 229.

[89] Lambeck 1996, 588.

[90] Lambeck vd 2002, 358.

2-3 derece civarında daha sıcak olmasıdır[91]. Son Buzul Çağı esnasında -120 metre civarında bulunan deniz seviyesi G.Ö. 9000'de -25 ila -40 metre civarına yükselmiş[92] ve bu tarihten sonra yaklaşık 30 metre daha artarak (Figür 2) bugünkü seviyelerine ulaşmıştır[93].

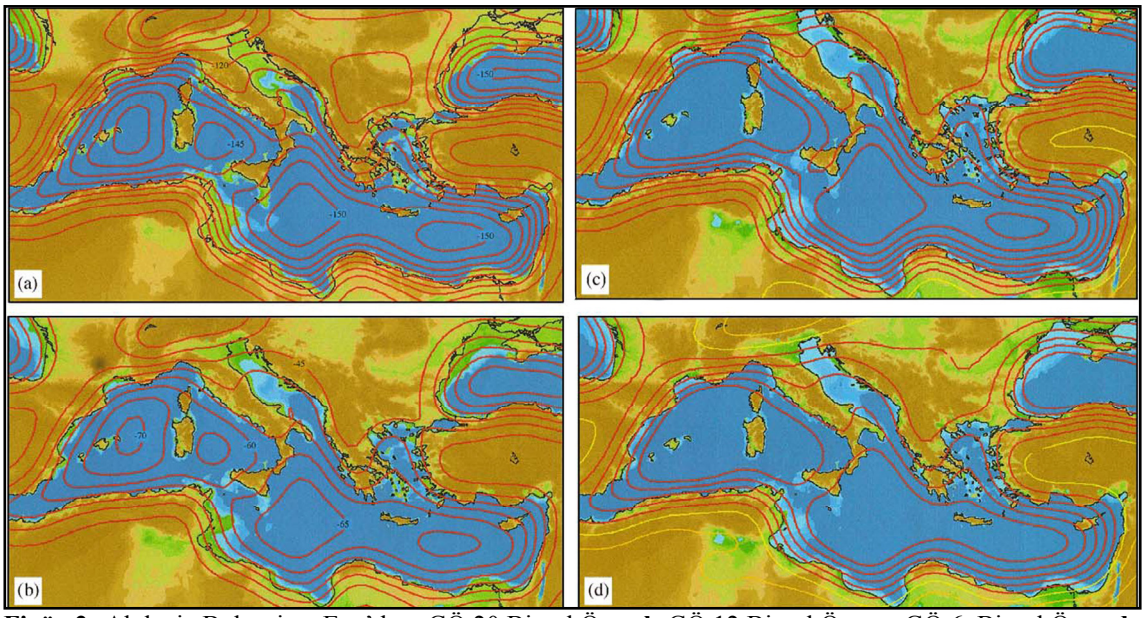

Figür 2: Akdeniz Bölgesi ve Ege'de **a**-GÖ 20 Binyıl Önce **b**-GÖ 12 Binyıl Önce **c**-GÖ 6. Binyıl Önce **d**-GÖ 2. Binyıl Önce Tahmini Deniz Seviyeleri ve Kıyı Çizgisi. Yeşil-Mavi Geçiş Alanları Eski Kıyı Çizgisini Göstermektedir (Lambeck-Purcell 2005, 1986: Fig. 14'ten Düzenlenmiştir)

İklim kontrolünde gelişen ve hidrolojik döngüde meydana gelen değişimlere bağlı olan bu süreç, östatik deniz seviyesi değişimleri olarak adlandırılır[94]. Östatik deniz seviyesi değişimlerinin yanı sıra izostastik ve tektonik hareketler de deniz seviyelerindeki, dolayısıyla kıyı çizgisindeki değişimlerde etkilidir. İzostatik yükselim buzullaşma alanlarında, buzulların erimesi ile litosfer üzerine binen yükün azalmasına bağlı olarak litosferin yükselmesinin sonucudur. Yine buzulların erimesine bağlı olarak küresel hidrolojik döngüye karışan milyonlarca kilometreküplük su kütlesinin okyanus tabanlarında yarattığı çökme ile deniz seviyelerinde görülen nispi düşme izostatiktir[95]. Anadolu kıyılarında östatik değişimlerin deniz seviyelerinin yükselmesinde belirleyici

[91] Bekaroğlu 2008, 2.

[92] Andel-Shackleton 1982, 448.

[93] Andel-Shackleton 1982, 453.

[94] Bekaroğlu 2008, 2.

[95] Lambeck 1996, 589; Lambeck 2009, 375; Gornitz 2009, 887, 888.

olduğu bilinmektedir. Ancak, Akdeniz Havzası'nda izostatik değişimlerin etkileri tartışmalıdır[96] ve Anadolu genel olarak aktif bir tektonik kuşak üzerinde bulunduğundan tektonik hareketler bazı kıyılarda kıyı çizgisinin değişiminde etkilidir[97]. Deniz seviyesi değişimlerine dair yapılan araştırmalar Buzulçağı sonrasında Akdeniz Havzası'ndaki deniz seviyelerinin hiç bir zaman bugünkünden yüksek olmadığını göstermektedir. Bu açıdan, kıyılarda deniz seviyelerinin bugükünden fazla yükseldiğini gösteren kanıtlar tektonik hareketler ile ilişkilidir[98].

Nitekim Akdeniz çevresindeki deniz seviyesi değişimlerini etkileyen etmenler arasında, kıyının bulunduğu kesimin jeolojik yapısı belirleyicidir. Son 5000 yıl içerisinde kıyı çizgisinin değişmediği kesimler bulunmasına rağmen, volkanik ve tektonik olarak faal kıyılar için benzeri ifadeleri kullanmak mümkün değildir. Bu kıyılar yerel olarak volkanlardan veya tektonik faaliyetlerden etkilenmiş ve deniz seviyelerinde değişiklikler ortaya çıkmıştır. Ege Denizi'nin güney kesiminde yer alan Girit'in batı kıyıları ve Antikythira Adası tektonik kökenli deniz seviyesi değişimlerinin yaşandığı kıyılara sahiptir[99]. Yine, Dogu Akdeniz'in birçok kıyı bölgesinde, Yunanistan'dan Levant'a kadar uzanan alandaki bazı yükselmiş kıyı çizgilerinin klimatik kökenli östatik deniz seviyesi değişimlerinin değil, Geç Holosen'de meydana gelmis sismotektonik yer değiştirmelerin ürünü olduğu uzun bir zamandan beri bilinmektedir. Girit Adası'nın batı kıyılarında, Sikliye Adasında, Korint Körfezi'nde, Teselya'da, Alanya'da ve Levant kıyılarında bulunan yükselmiş kıyı çizgileri, radyokarbon yöntemi kullanılarak MS 4. yüzyılın ortaları ile MS 6. yüzyılın ortaları arasındaki iki yüzyıllık zaman dilimine tarihlenmiştir[100]. Ancak Kıyı Ege kesiminde yaşanan tektonik hareketlerin kıyı çizgisinin değişiminde etkili olduğu yönünde kanıtlar pek yoktur[101]. Kıyı Ege'de kıyı çizgisinin değişiminde esas belirleyici doğa olayının Son Buzul Çağı sonrası yaşanan klimatik kökenli östatik salınımların ve izostatik değişimlerin olduğu bilinmektedir.

[96] Lambeck 1995, 1023, 1042; Pirazzoli 2005, 1999; Flemming 1998, 140.

[97] Bekaroğlu 2008, 16, 17.

[98] Stewart-Morhange 2004, 393.

[99] Stewart-Morhange 2004, 393.

[100] Bekaroğlu 2008, 1.

[101] Flemming 1978, 431; Goodman vd 2008, 1279.

Deniz seviyelerindeki yükselmeyle tanımlanan bu olayın sonu MÖ 4. binyıl civarıdır[102]. Nitekim Barbados, Huon Yarımadası ve Tahiti'deki mercan kayası referans sitelerine dayanan küresel deniz seviyesi eğrileri, dünya deniz seviyelerinin GÖ 16000 ve 8000 arasında 120-130 metre yükseldiğini ve GÖ 6000 yıllarında günümüzdeki seviyelerde sabitlendiğini göstermektedir[103]. Yapılan jeoarkeolojik araştırmalar, aynı durumun Ege Denizi kıyılarında da geçerli olduğunu ve deniz seviyesinin bugünkü konumuna yaklaşık olarak MÖ 4. binyılda ulaştığını doğrulamaktadır. MÖ 4. binyıla gelindiğinde deniz seviyesindeki değişim süreci nispeten sona erdiğinden Ege Denizi bugünkü görünümüne kavuşmuştur.

2.4- Kıyı Çizgisinin Delta İlerlemesine Bağlı Olarak Değişimi

Kıyı Ege kesiminin yukarıda özetlenen topografik yapısı MÖ 4. binyılda deniz seviyeleri Ege kıyılarında bugünküne yakın bir görünüm kazandığında, kıyının şekillenmesinde belirleyici bir durum kazanmıştır. Deniz seviyelerindeki yükselme GÖ 6000 civarında yavaşladığı ve durduğu zaman, kıyı gelişiminde alüvyonal birikme ve delta ilerlemesi belirleyici olmuştur[104]. Bu süreçte Son Buzul Çağı'nda şekillenen topografya önemli bir rol oynamıştr. Son Buzul Çağı esnasında Ege Denizi seviyesinin günümüzdeki deniz seviyesinden yaklaşık -120 metre aşağıya düşmesine bağlı olarak, Ege Denizi'ne dökülen akarsular yataklarını deniz seviyesinde kazımışlardır[105]. Buna bağlı olarak, Ege Denizi kıyılarında yapılan jeoarkeolojik araştırmaların gösterdiği üzere, yükselen deniz suları Kıyı Ege vadileri boyunca içlere değin sokulmuştur. Aynı araştırımalar yükselmenin durmasından sonraki süreçte, vadilerin nehirler tarafından yeniden alüvyonla doldurulduğunu ortaya koymuştur.

Eski kıyı çizgisine dair yapılan araştırmalar, genellikle Ege Denizi'ne dökülen nehir vadilerinde yürütülmüştür. Bunlardan bir kısmı antik liman kentlerinin, nehirlerin koyları doldurması ile nasıl işlevlerini yitirdiklerini araştırmaya dönüktür. Bu çalışmalar, Troia kentinin bulunduğu Biga Yarımadası'nda Karamenderes Vadisi'nde,

[102] Pirazolli 2005, 1999.

[103] Lambeck 1996, 598; Stewart-Morhange 2004, 393.

[104] Kayan 1999, 544.

[105] Atalay-Mortan1995, 220.

Küçük Menderes Vadisi'nde antik Efes kentiyle bağlantılı olarak, Büyük Menderes Vadisi'nde ise Milet ile antik Latmos Körfezi'nin çevresindeki diğer antik şehirlerle ilişkili olarak yapılmıştır. Bu bağlamda Troia antik kentinin bulunduğu Biga Yarımadası iyi araştırılmıştır ve buradaki jeoarkeolojik sonuçların tüm Ege kıyılarında geçerli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre, Türkiye'nin Ege kıyılarındaki delta ovalarının birikimsel ve jeomorfolojik evriminde üç evre ayırt edilebilir. Erken Holosen, buzul çağı sonrası deniz ilerlemesi ve bununla bağlantılı olarak sedimantasyon ile tanımlanabilir. Orta Holosen, küçük gelgitler dışında deniz seviyesinin bugünkü düzeyine eriştiği ve yükselmenin durduğu dönemdir. Bu denizel ortamdan karasal ortama geçiş dönemi süresince alüvyonal dolgu ve delta oluşumu baskındır. Geç Holosen'de ise delta oluşumu yavaşlamış ve delta ovaları akıntı dolguları ile kaplanmıştır. Bu ilerleme ve geri çekilme evreleri Türkiye'nin tüm Ege kıyısı boyunca bu sıra ile takip edilebilir[106].

Nitekim Son Buzul Çağı'nda bugünkünden 120 metre kadar daha alçakta olan deniz, Erken Holosen'de hızla yükselerek Selçuk-Efes çukurluğuna, Belevi Boğazı içlerine kadar 15 kilometre sokulmuştur [107] . Küçük Menderes (Figür 3) Orta Holosen'den itibaren yaklaşık olarak 18 kilometre, son 6 binyılda ise 15 kilometre kadar denize doğru ilerlemiştir[108]. Küçük Menderes'in alüvyonlar ile şekillenen delta ovası Efes antik kentinin liman şehri olarak önemini kaybetmesine neden olmuştur[109]. Buzul Çağı sonrası kıyı gelişimi Büyük Menderes'te de (Figür 3) benzer bir gelişim izlemiştir. İlk kıyı günümüzdeki Söke'nin yakınında, 30 kilometre[110] kadar içeridedir. Hızlı delta ilerlemesinin sonucu olarak, kıyı çizgisi antik Myus liman şehrine değin ulaşmış ve

[106] Kayan 1999, 546, 547.

[107] Kayan 1997, 79; Kraft vd. 2005, 147.

[108] Kraft vd 2007, 123, 146.

[109] Kraft vd 2005, 147, 155, 156; Brückner vd 2005, 98, 104.

[110] Son Buzul Çağı sonrasında denizin büyük Menderes Vadisi'nde nereye kadar ilerlediğine dair farklı görüşler vardır. Denizin günümüzdeki kıyı çizgisinde 60-65 kilometre kadar ilerleyerek Aydın civarına ulaştığı (Schröder-Bay 1996) ve hatta 120 kilometre kadar içerilere girerek Kuyucak civarında durduğu (Kazancı vd 2009, Baskıda) tartışılmaktadır.

sonrasında Priene içeride kalmıştır[111]. Deltanın ön yüzü Milet yakınlarına ulaştığında, Latmos Körfezi'nin (Bugünkü Bafa Gölü) denizle irtibatı kesilerek bir lagüne dönüşmüştür [112] . Plesitosen ve Erken Holosen'de oluşmuş Latmos Körfezi'nin kıyılarında bulunan Milet, Priene, Mynous ve Herekleia gibi antik yerleşimlerin önemini yitirmesi, buradaki körfezin bir delta ve alüvyonal bir düzlüğe dönüşmesiyle ilişkilidir[113].

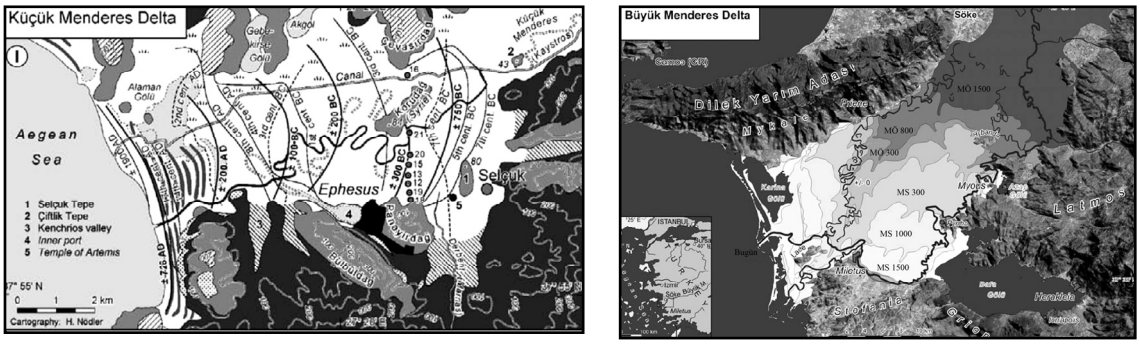

Figür 3: Küçük ve Büyük Vadilerinde Delta Gelişimi (Brückner vd 2005, 98: Fig.2; Müllenhoff vd 2004, 56: Fig. 1'den Düzenlenmiştir)

2.4.1- Gediz Havzası ve Menemen Ovası

Gediz Havzası'nın[114] Geç Kuvarterner esnasındaki evriminin[115] ilk evresine ilişkin kayıtlar, Manisa ve Saruhanlı arasında yer alan eski bir göl yatağında şekillenmiş bir havzada doğu-batı doğrultulu bir nehir sisteminin kurulduğunu işaret eder (Figür 4). Diğer taraftan, batıda, Menemen civarında eski Ege Denizi'ne doğru ilerleyen bir fan-delta da vardır. Menemen'in doğusundaki Neojen volkanlardan oluşmuş, kuzeydoğu-güneybatı doğrultulu horst, fan-delta ve gölü ayıran bir bariyer durumundadır.

[111] Brückner vd 2006, 69: Fig.2.

[112] Müllenhoff vd 2004, 55, 63.

[113] Brückner vd. 2006, 63, 64.

[114] Ege Gübre Yerleşimi, Gediz Havzası ve Menemen Ovası ile coğrafi olarak bağlantılı olduğundan, jeomorfolojik gelişimleri ayrıntılı olarak verilmiştir.

[115] Hakyemez vd 1999, 550.

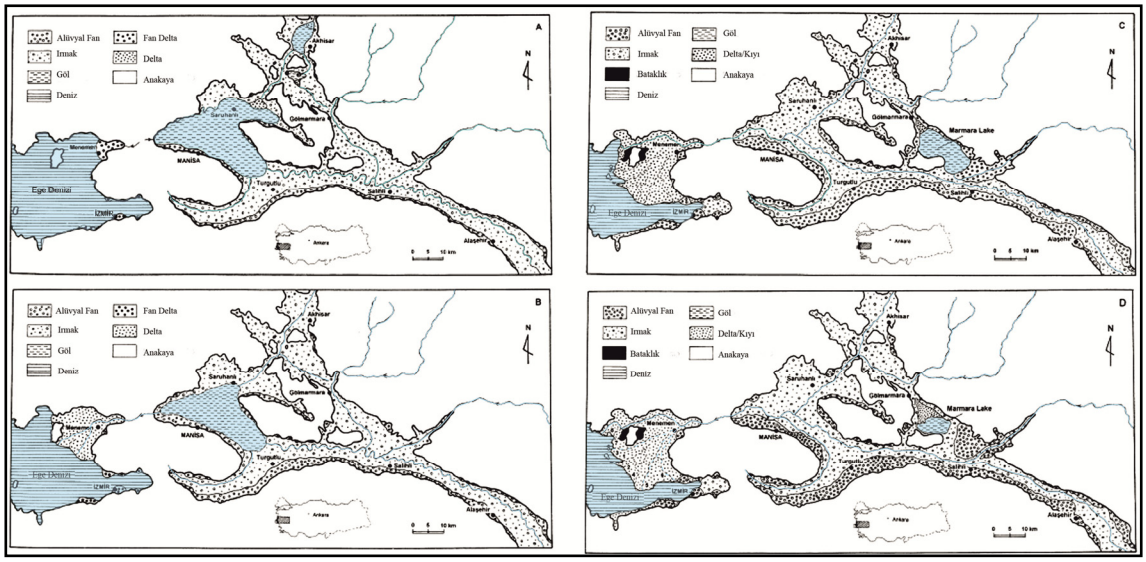

Figür 4: Holosen Süresince Gediz Havza Deltası'nın Gelişimi (Hakyemez vd 1999, 551-552: Fig. 1a, b, c, d'den Düzenlenmiştir)

İkinci evrenin başlangıcında, güneye doğru eğimli olarak devam eden fay hattı kuzeydeki göllerin güneye doğru çekilmesine neden olmuştur. Kaya tabakalarından oluşan Menemen alanı ve Manisa/Saruhanlı gölü arasındaki yüksek bariyer derince erozyona uğramış ve göl ile fan-delta arasında, sonuçta gölün sularını Menemen üzerinden Ege Denizi'ne boşaltan bir vadi oluşmuştur. Gölün sularının denize boşalmasının sonucu olarak, kuzeydeki göller yavaş yavaş ortadan kalkmış ve Gediz Havzası'nda nehir sistemi baskın olmaya başlamıştır. Bu bağlantının sonucu olarak, Menemen civarındaki fan-delta, Maltepe adasına değin yayılan bir delta ovasına dönüşmüştür. Orta Holosen'de, Manisa'nın kuzeyindeki göl, Manisa ve Menemen arasında açılmış vadi aracılığıyla boşalmıştır ve eski göl alanının tümünde bir nehir sistemi kurulmuştur. Aynı zaman aralığında, kuzeydeki yükseltiler dolayısıyla havzada büyük miktarda sediment birikmiştir. Sonuç olarak, Salihli'nin kuzeyinde, Bintepeler alanının doğusunda Gediz Nehri'ne kavuşan yan kolun ağız kesiminde fan benzeri bir bariyer oluşmuştur. Böylece, Gölmarmara kesiminden çayların önü kesildiğinden Marmara Gölü ortaya çıkmıştır.

2.5- Kıyı Çizgisi Değişimlerinin Sonuçları

Son Buzul Çağı'nda, Tunus'tan Tripoli'ye değin uzanan alanda 300 kilometre genişliğinde bir kıyı düzlüğü ortaya çıkmıştır. Kuzey Afrika, Kuzey Akdeniz'den, sadece Sicilya ve Tunus arasındaki bir kaç dar deniz şeridi ile ayrılmış durumdadır.

Sicilya ile İtalya arasında bir kara köprüsü kurulmuştur (Figür 5). Anadolu bu dönemde, doğrudan Avrupa'ya bağlıdır ve Çanakkale ile İstanbul boğazları henüz yoktur. Akdeniz'in bugün çoğunlukla dağlık olan kıyı kesimlerinde ovalar oluşmuştur[116]. Elba, Malta ve Ege Denizi'ndeki birçok ada, kıtaya kara köprüleriyle bağlanmıştır. Ege ile Adriatik denizlerinin hemen hemen yarısı karadır[117]. Ege Denizi Kiklad Adası ile ikiye ayrılmış durumda bulunduğundan Ege'nin kuzey ve güneydeki iki kesimi birbirine 6 ve 12 kilometrelik iki kanal ile bağlıdır[118].

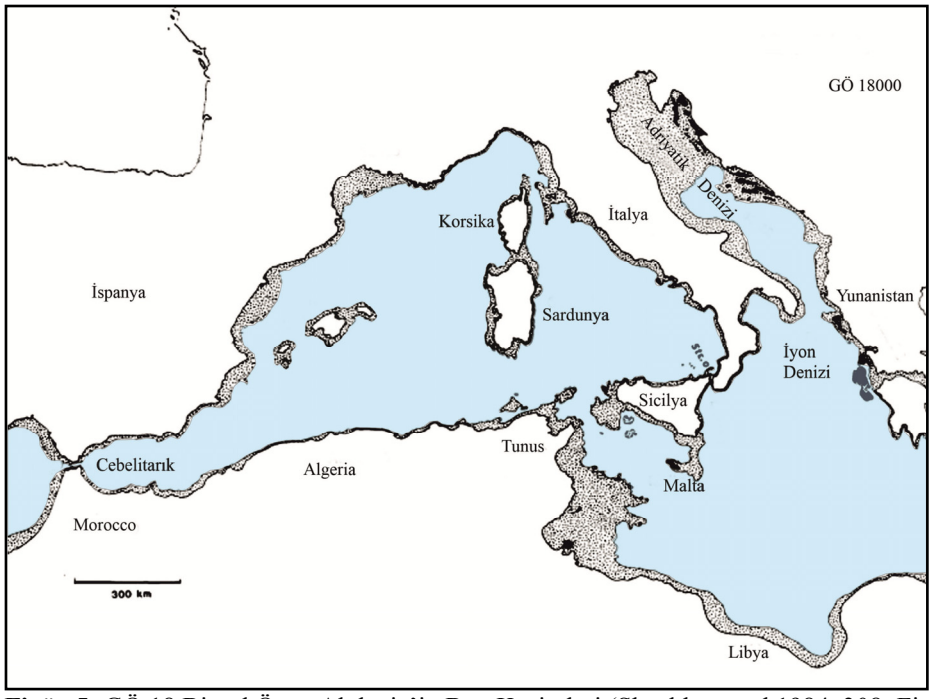

Figür 5: GÖ 18 Binyıl Önce Akdeniz'in Batı Kesimleri (Shackleton vd 1984, 308: Fig. 1'den Düzenlenmiştir)

Yüksek enlemlerde buzullaşmaya ve bunun sonucu olarak dünya denizlerinde seviye alçalmasına neden olan iklim değişmeleri, buzullarla kaplanmayan orta enlemlerde hidrolojik bilanço üzerinde genellikle olumlu etki yapmıştır. Böylece yağış artışı veya sıcaklık düşüşünden kaynaklanan buharlaşmanın azalması nedeniyle akarsuların akımı genellikle artış göstermiştir. Buna karşılık kıyının uzaklaşması nedeniyle akarsuların aşağı kesimlerinde boylarının uzaması, alüvyon taşıma güçlerini

[116] Van Andel 1989, 736, 737.

[117] Stewart-Morhange 2004, 401.

[118] Lambeck 1996, 601.

azaltmış, kıyı ovalarında birikme etkili olmuştur[119]. Bu sürece bağlı olarak Bakırçay, Gediz, Büyük ve Küçük Menderes nehirlerinin getirdiği alüvyonlar birikerek, bugün deniz suları ile kaplı bulunan sahada geniş ovalar oluşturmuştur. Bu ovalar günümüzde Ege Denizi'nde bulunan ancak Son Buzul Çağı esnasında Anadolu'ya doğrudan bağlı kara parçası durumundaki adalar ile bugünkü kıyı çizgisi arasında şekillenmiştir[120].

Son Buzul Çağı sonrası yükselen sular (Figür 6), karaları basmış, düşük rakımlı adalar sular altında kalmış, kara köprülerini kesmiş ve Akdeniz adalarının çoğu bu dönemde oluşmuştur. Örneğin, bu dönemde Kikladlar düşük rakımlı geniş bir ovadan iki parça halindeki kara kütlesine ve sonrasında bugünkü dağınık adalar topluluğuna dönüşmüştür[121]. Bu süreç devam ederken Ege kıyılarındaki geniş düzlükler Ege Denizi'nin yükselen suları altında kalmıştır. GÖ 9000 yıllarında, deniz seviyesi hala -25 ila -54 metre arasındayken Ege kıyısındaki adaların bazıları hala karaya bağlıdır ve bugünkü körfezler genellikle ovadır[122]. Yinede deniz seviyesindeki yükselme süreci GÖ 6000 yıllarına değin sürdüğünden su altında kalmamış olan kıyı düzlükleri bir süre sonra deniz tarafından basılmış ve günümüzdekine yakın bir görünüm kazanmıştır. Bu süreçte bir zamanlar karanın parçası halindeki yüksek tepeler ve dağlar adaya dönüşmüştür. Bununla bağlantılı olarak deniz vadiler boyunca karaya sokulmuş ve kıyı çizgisi Kıyı Ege'nin iç kesimlerine değin yer yer 120 kilometreyi bulacak kadar derinleşmiştir.

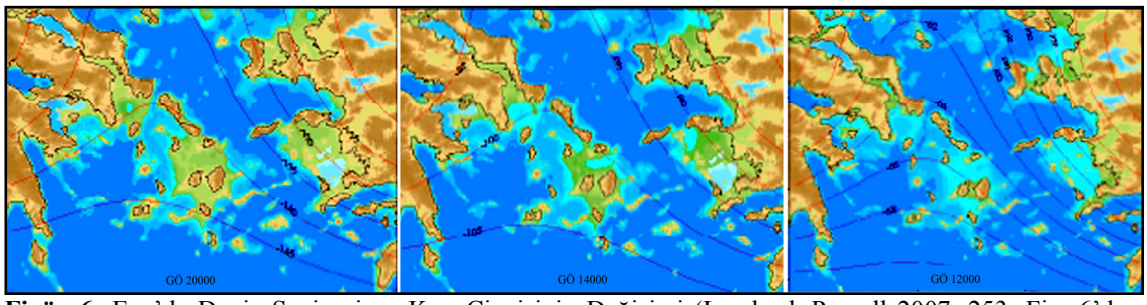

Figür 6: Ege'de Deniz Seviyesi ve Kıyı Çizgisinin Değişimi (Lambeck-Purcell 2007, 253: Fig. 6'dan Düzenlenmiştir)

[119] Kayan 1994, 47.

[120] Van Andel 1989, Fig. 3a: 736.

[121] Lambeck 1996, 606, 602, 603: Fig. 6.

[122] Van Andel 1989, 736: Fig. 3b.

GÖ 6000 yıllarında deniz seviyesindeki yükselme durduktan sonra kıyı çizgisinin yeniden şekillenme süreci başlamıştır. Deniz sularıyla dolan vadiler, nehirlerin taşıdıkları alüvyonlar ile kıyıya doğru ilerlemeye başlamış ve bir süre sonra kıyı çizgisi geniş delta ovaları ile denize doğru alan kazanarak ilerlemiştir. GÖ 18000-16000 yıllarında başlayan dünya deniz seviyelerindeki salınımlara bağlı olarak Akdeniz Havzası, dolayısıyla Ege Denizi'nin seviyelerinde görülen yükselmenin sonuçları, doğal olarak öncelikle Paleolitik toplulukları etkilemiştir. Akdeniz kıyı düzlükleri ve mağaralarının, Son Buzul Çağı'nın soğuk evreleri süresince Paleolitik topluluklar açısından önemli sığınaklar ve av sahaları olduğu bilinmektedir[123]. Buzul Çağı sonrasında Paleolitik av sahalarını oluşturan geniş kıyısal teraslar su altında kalmıştır[124]. Bu süreçle bağlantılı olarak yaşamaya uygun kıyı düzlüklerinin sürekli olarak azalmasının, kaynakların azalmasına ve kıyıdaki toplulukların dar ve kaynak bakımından daha verimsiz kıyı bölgelerine sıkışmasına neden olduğu, bu topluluklar arasındaki güzergâh modellerini değiştirdiği düşünülmüştür[125]. GÖ 9000 yıllarına gelindiğinde deniz seviyesinin yükselme hızı azalmasına rağmen süreç kesintisiz devam etmiştir. Aynı tarihler Kıyı Ege'de Neolitik yerleşimlerin belirmeye başladığı tarihlerdir. MÖ 7. binyılda kıyı çizgisinin hala kara lehine denize doğru uzandığı göz önüne alınırsa, bu alanların özellikle kıyısal kaynaklardan faydalanan Neolitik toplulukların yerleşim seçiminde öncelikli olacağı açıktır. Yine de yükselen deniz sularının bu geniş düzlükleri zaman içerisinde bastığı dikkate alınırsa, kıyıda veya kıyıya yakın alanlarda yaşayan Neolitik topluluklar, evvelki dönemde olduğu üzere iç bölgelere doğru çekilmeye zorlanmış olmalıdır. Dolayısıyla, deniz seviyesinde görülen yükselmenin sonuçlarından bir tanesi günümüzde, söz konusu Neolitik yerleşimlerin deniz suları altında kalmış olmasıdır. Nitekim dünya genelinde deniz suları altında kalmış 500 yerde *in situ* olarak yapı kalıntıları, liman, maden ocakları veya yontmataş buluntular tespit edilmiştir. Bunlardan yaklaşık olarak 100'ünün tarihi 3000 yıldan eskidir[126]. Ayrıca Akdeniz'de, kıyıda ya da kıyı ile ilişkili bilinen 1200 yer vardır.

[123] Flemming 1998, 135.

[124] Stewart-Morhange 2004, 402.

[125] Van Andel 1989, 737; Lambeck 1996, 607, 610.

[126] Flemming 1998, 129, 136, 131, 132: Fig. 1, Table 1.

Bunlardan 335'inde deniz seviyesinin değişimine ilişkin kanıtlar bulunur[127]. Ayrıca yakın zamanda İstanbul Yenikapı'da ortaya çıkartılan Neolitik yerleşim, deniz seviyesinde görülen değişimlerin Neolitik yerleşimler üzerindeki etkisine dair iyi bir örnektir. MÖ 6400 yıllarına tarihlenen Yenikapı Neolitik yerleşiminin mimari kalıntıları bugünkü deniz seviyesinin 6.5 metre altındadır. Ayrıca yerleşimin bir bölümünü çevreleyen eski bir akarsu yatağının tabanı, günümüzdeki seviyeden 9 metre aşağıdadır[128].

Kıyı Ege deltalarının bugünkü kıyı çizgisini oluşturacak düzeyde ilerledikleri tarih miladi yıllar civarındadır. Nehriler taşıdıkları alüvyonlarla kıyı çizgisini yeniden vadi ağızlarına doğru taşırken, aynı süreçte bir yanda da aynı vadilerin iç kesimlerinde bulunan ovaları da alüvyonla doldurmuştur. Bu sürece bağlı olarak ovada yer alan birçok yerleşim alüvyonal dolgular altında kalmış olmalıdır. Bunun Kıyı Ege'de bilinen en iyi örneği Ulucak Höyük'tür. Kemalpaşa Ovası'nda, Nif Çayı'nın bir kolunun hemen yakınında yer alan Ulucak Höyük'ün kültürel dolgusu yaklaşık 10 metre olmasına karşın, ova yüzeyinden görülebilen yüksekliği 6 metre kadardır[129]. Aynı şekilde Bornova Ovası'nda bulunan Yeşilova Höyük, hemen yanı başındaki Manda Çayı'nın taşıdığı alüvyonlar dolayısıyla aynı akıbete uğramıştır[130]. Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nin üzerinden kaldırılan yaklaşık 3 metrelik alüvyon dolgunun nedeni de, yerleşimin doğu kesimi boyunca akan Hayıtlı Dere'nin çevreden taşıdığı malzemedir.

Sonuçta, Kıyı Ege'de birden fazla doğal sürecin bölgenin coğrafyasının ve topografyasının şekillenmesinde önemli olduğu görülmektedir. Hem küresel düzeyde yaşanan ikilimsel dönüşümlerin hem de yerel düzeyde işleyen doğal süreçlerin, Neolitik Dönem esnasında ve sonrasında insan toplulukları üzerinde çeşitli etkilere neden olduğu anlaşılmaktadır. Küresel düzeyde yaşanan dünya deniz seviyelerindeki salınımlar nedeniyle Ege Denizi'nde kıyı çizgisinin zaman içerisinde karaya doğru ilerlemesi, buradaki Neolitik toplulukları daha iç kesimlere çekilmeye zorlamış olmalıdır. Deniz

[127] Flemming 1998, 141.

[128] Özdoğan 2011c, 224.

[129] Çilingiroğlu vd 2004, 5.

[130] Derin 2007, 377, 378.

seviyesinin yükselmesi, bu dönemlerde yaşayan toplulukların giderek daha iç kesimlere yerleşmelerini gerektrimiştir. Deniz seviyesindeki yükselmenin durmasının ardından nehir vadilerinin alüvyonlarla dolması ve kıyı çizgisinin delta oluşumuna bağlı olarak ilerlemesi ise Neolitik yerleşimlerin alüvyonal dolgular altında kalmasına neden olmuştur. Bu ikinci sonuç, Kıyı Ege'de yaşayan Neolitik toplulukları doğrudan etkilemese de, Neolitik yerleşimlerin tespit edilmesinin önündeki önemli engellerden bir tanesi olarak durmaktadır.

BÖLÜM 3- KIYI EGE BÖLGESİNİN PALEOLİTİK VE MEZOLİTİK DÖNEMLERİ

Anadolu platosunun batı kesiminde, Neolitik kültürlerin ne zaman ve nasıl başladığı, Neolitik kültürün batıya aktarılmasındaki rolü gibi konular uzun yıllar boyunca tartışma konusu olmuş, bu konulara ilişkin farklı görüş ve modeller öne sürülmüştür[131]. Buna bağlı olarak Anadolu'nun batı yarısında ortaya çıkan Neolitik öğelerin kökeni de sorgulanmıştır. Bu bağlamda, özellikle Kıta Yunanistan ve Güneydoğu Avrupa'daki Neolitik yerleşimlerin mutlak tarihleri ile *akeramik* tabakaları üzerinden, söz konusu bölgelere aktarılan Neolitik öğeleri açıklayabilmek amacıyla yerel gelişim modelleri geliştirilmiştir. Bu modeller yerel Mezolitik/Epipaleolitik kültürler ile ilişkilendirilerek desteklenmeye çalışılmıştır. Buna karşın en azından kıyıdaki buluntu yerlerinden bilinen yontmataş alet endüstrisi bir sonraki Neolitik kültürlerinkinden tamamen farklıdır[132]. Kıyı Ege'de de, yakın zamanda arkeolojik kazılar ile bilim dünyasına sunulan Neolitik kültürlerin kökenini açıklamaya yönelik göç, akültürasyon, mal ve bilgi aktarımı gibi modeller üzerinde durulabilir ya da Kıyı Ege Neolitiği'nin yerel olarak geliştiği öne sürülebilir. Ancak özellikle yerel bir gelişmeden söz edilebilmesi için gerekli olan eski kültürlerin tanımlanması sorunu hali hazırda çözülebilmiş değildir. Bunun nedenleri, bölgede yürütülen yüzey araştırmalarının genel amaçlı olması ve araştırmaların çoğunlukla yoğun taramalar biçiminde değil kolaylıkla tespit edilebilen höyük ve benzeri yerleşimler üzerinden gerçekleştirilmesi, dağlık kesimin bu araştırmaların dışında kalması gibi daha da çoğaltılabilecek araştırma yöntemlerinden kaynaklanan sorunlarla ilişkili gibi görünmektedir. Ayrıca Kıyı Ege'nin hareketli paleocoğrafyası sorunu derinleştiren bir başka değişkendir. Ya da bu sayılanların tam aksine Neolitik öncesinde bölgede eski kültürülerin olmadığı da düşünülebilir. Bütün bu olumsuzluklara rağmen sınırlı da olsa Kıyı Ege'de tespit edilebilmiş Paleolitik ve Epipaleolitik kültürlere ilişkin buluntu yerleri vardır.

[131] Konu ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz Özdoğan 1996b, 25-61.

[132] Özdoğan 2008, 146.

Urla ve Narlıdere'de Alt Paleolitik döneme ait buluntular[133], Manisa- Göl Marmara çevresindeki Alt-Orta Paleolitik, Epipaleolitik/Mezolitik buluntular[134], Aydın-Çine Kızıltaş'ta yine Alt Orta-Üst Paleolitik, Epipaleolitik buluntular[135], Latmos Dağları Epipaleolitik Dönem buluntuları[136] Kıyı Ege'nin Paleolitik ve Epipaleolitik devirlerde tamamen boş olmadığını göstermektedir. Ancak şu anki bilgi düzeyimizde adı geçen özellikle Epipaleolitik/Mezolitik kültürlerden Neolitik'e aktarılan unsurlar bulunup bulunmadığı açık değildir. Üstelik son birkaç on yılda yürütülen yüzey araştırmalarına rağmen, Batı Anadolu ve Yunanistan'da, kıyı kesimi hariç güvenli bir biçimde Mezolitik/Epi-paleolitik dönemlere atfedilebilecek materyaller tespit edilememiştir[137].

Akdeniz, Ege ve Karadeniz kıyı kesimlerinde Üst Paleolitik Çağ'ın son evrelerine, örneğin Öküzini veya Mezolitik Çağa, örneğin Ağaçlı Grubu, tarihlenebilecek iyi tanımlı buluntu toplulukları vardır[138]. Bu devirlere ait buluntu yerleri daha çok kıyı kesiminde yoğunlaşmıştır[139]. Kıyı Ege'de, yukarıda sıralanan buluntu topluluklarından yola çıkarak, aynı dönemlere ait buluntuların daha yoğun bir şekilde özellikle sahil şeridi ve yakın çevresinde bulunmuş olabileceği düşünülebilir. Ancak zamanla deniz seviyesindeki salınımlara bağlı olarak böylesi yerleşimlerin sular altında kalmış olması mümkündür. Durum ne olursa olsun şimdilik Neolitik ve öncesindeki kültürler arasındaki ilişki arkeolojik kanıtlar üzerinden çözümlenebilmekten uzaktır.

[133] Kansu 1963, 485-489; Kansu 1969, 79-80.

[134] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 235.

[135] Akdeniz 1996, 240.

[136] Gerber 2002, 196-197.

[137] Özdoğan 2008, 146.

[138] Özdoğan 2008, 146.

[139] Sagona-Zimansky 2009, 11: Fig. 2.1.

BÖLÜM 4- EGE GÜBRE NEOLİTİK YERLEŞİMİ

Bu bölümde Ege Gübre Yerleşimi'nin mimari, çanak çömlek ve buluntu toplulukları değerlendirilmiştir. Yerleşimin tabakalanması ve tarihi, yakın çevresinin topografyası ve bu topografyanın yerleşimin yer seçimi ile yerleşim üzerindeki olası etkileri araştırılmıştır.

4.1- Yerleşimin Konumu ve Araştırma Tarihçesi

İzmir'de Yamanlar Dağı ile başlayan volkanik dağ silsilesi, Dumanlı ve Yunt Dağları ile Bergama'ya değin uzanır. Dumanlı ve Yunt dağlarının oluşturduğu masif, çevresindeki alüvyonal ovadan ayrı bir yükselti olarak seçilebilmektedir. Aliağa-Foça bölgesinde bulunan üç büyük volkanik oluşumdan en gelişmişi 1000 m yüksekliği ve 20 km lik çapıyla Dumanlıdağ'dır[140]. Dumanlı ve Yunt Dağlarının oluşturduğu yükseltinin kuzeyinden Bakırçay, güneyinden Gediz Nehri akar ve bu akarsular Ege Denizi'ne dökülmeden evvel geniş birikinti ovalarından geçer. Menemen ve Bergama gibi yerleşimler bu tür birikinti ovaları üzerine kuruludur. Buna karşın Foça ve kısmen Aliağa yukarıda bahsedilen volkanik yükseltilerin devamı olduklarından daha arızalı ve yüksek bir topografyaya sahiptir[141]. Bu volkanik kökenli arazilerden Foça ve Aliağa çevresinde miosen tabakaların üzeri kalınlığı 100 metreye ulaşabilen beyaz-sarı bir kireçtaşı tabakası ile örtülüdür[142].

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi yukarıda kısaca tanımlanan kısmen arızalı volkanik arazide, Foça ve Aliağa'nın hemen hemen ortasındadır (Figür 7). Yerleşim İzmir'in Aliağa İlçesinde, Kendirci Mevkiindeki Ege Gübre Fabrikası'nın sınırları içerisinde kalır. Yerleşimin denizle temas noktasındaki Nemrut Körfezi günümüzde olduğu gibi antik dönemde de liman olarak kullanılmıştır. Antik Kyme kenti de bu körfezin kıyısına kurulmuştur.

[140] Akay-Erdoğan 2004, 369.

[141] Akay-Erdoğan 2004, 372-373.

[142] Akay-Erdoğan 2004, 373.

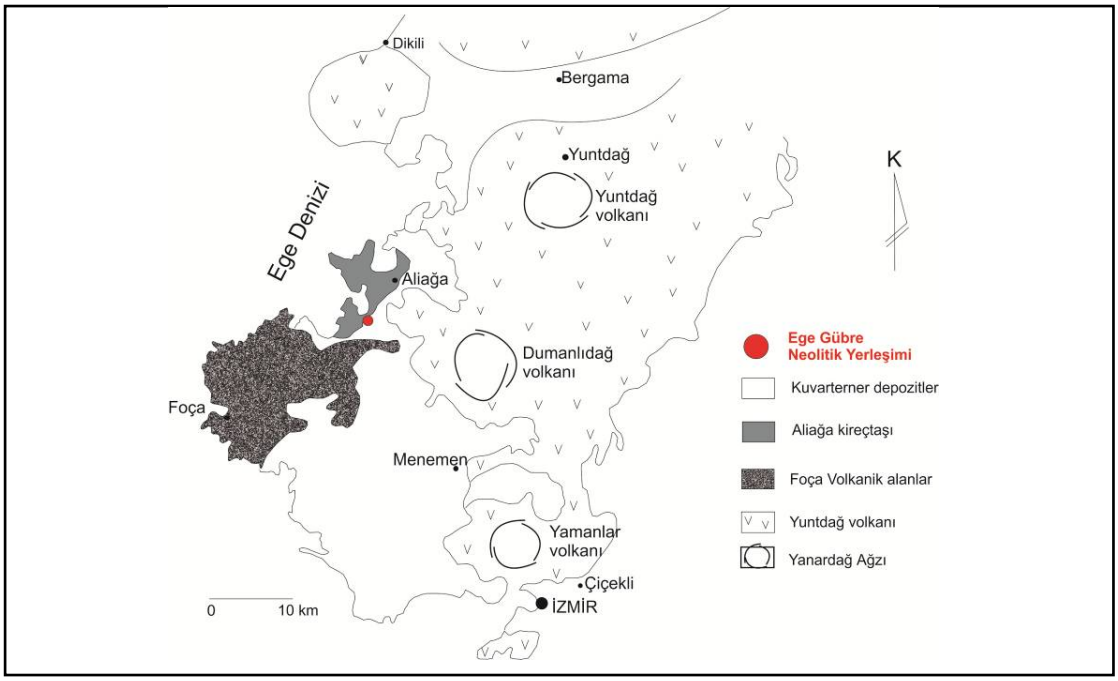

Figür 7: Ege Gübre Neolitik Yerleşimi Konumu ve Çevrenin Jeolojisi (Akay-Erdoğan 2004 368: Fig. 1'den Düzenlenmiştir)

Denizden 1 km kadar içeride bulunan Ege Gübre yerleşimi'nin çevresin geniş tarım arazileri ile kaplıdır. Kalın bir alüvyal dolgunun altında bulunduğundan, yerleşimi çevresindeki araziden ayırt etmek mümkün değildir (Figür 8). Günümüzde yoğun sanayi faaliyetlerinin yürütüldüğü bu bölgenin sanayi bölgesi ilan edilmeden önce verimli bir tarım alanı olduğu bilinmektedir. Ancak günümüzde, bahsi geçen bu bölge ağır bir kirlilik sorunuyla karşı karşıyadır.

Figür 8: 1974 Yılında Ege Gübre Neolitik Yerleşiminin Yer Aldığı Arazi

Yerleşim yerindeki ilk kazı çalışmaları 1994 ve 2000 yıllarında arasında İzmir Arkeoloji Müzesi tarafından gerçekleştirilmiştir. Müze tarafından yürütülen çalışmalarda bu alanda prehistorik bir yerleşim bulunduğu tespit edildikten sonra, S. Lagona başkanlığındaki bir ekip, yerleşimde yine sondaj niteliğinde bir kaç açmada çalışmıştır. Bu ilk arkeolojik kazılar daha çok yerleşimin dönemi ile yayılım alanını belirlemeye dönük sondajlar niteliğindedir. Bahsi geçen ilk kazı çalışmalarından elde edilen veriler, kısa bir makalede yayınlanmış ve yerleşim bu yayında Çakmaklı olarak isimlendirilmiştir[143]. Yerleşimin yakınında bulunan "Çakmaklı" köyü, adını çakmaktaşı ocaklarından alır. söz konusu çakmaktaşı ocaklarının yakın zamana kadar kullanıldığı bilinmektedir. Nitekim Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nde de çakmaktaşı, alet yapımında kullanılan en önemli hammaddedir.

Yerleşimde 2004 yılı itibariyle İzmir Arkeoloji Müzesi ile birlikte Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü'nden H. Sağlamtimur başkanlığında kurtarma kazıları gerçekleştirilmiş ve günümüz tarla yüzeyinin ortalama 3-4 metre altında Neolitik Döneme tarihlenen bir yerleşim yeri ortaya çıkartılmıştır. Bu çalışmalar kapsamında, kazı stratejisini belirlemek amacıyla öncelikli olarak, 2 x10 metre boyutlarında sondajlar açılmıştır. Sonrasında bu sondajlardan elde edilen bilgiler kapsamında 10 x10 metrelik plankarelerde çalışılmış ve ortaya çıkan mimari yapılar ve buluntular dikkate alınarak, kazı çalışmaları tüm alanı kapsayacak şekilde genişletilmiştir (Figür 9).

Figür 9: Ege Gübre Neolitik Yerleşimi Çalışmaların Başlangıç Aşaması

[143] Tiné-Traverso 2004, 53-56.

4.2- Yerleşimin Kurulduğu Alanın ve Yakın Çevresinin Topografyası

Nemrut Körfezinden güneye doğru yaklaşık olarak 1 km kadar içeride çevredeki tepelerin eğimi azalarak düz bir satıh oluşturur. Günümüzde bir fabrikanın inşa edildiği bu düzlük sonradan şekillenmiştir ve günümüzden geriye doğru gidildiğinde topografya bugün göründüğünden daha arızalı bir yapı gösterir. Fabrika alanının doğusunda, Hayıtlı Dere olarak anılan akarsuyun yararak içerisinden aktığı arazinin kıyısına kurulmuş olan Ege Gübre Neolitik Yerleşimi günümüz yüzeyinden yaklaşık olarak 4 metre kadar aşağıdadır. Yerleşmedeki mimari kalıntıların üzerine oturduğu zemin, güneydoğundan kuzeybatı yönüne, çevredeki tepelerin eğime koşut bir eğime sahiptir. Neolitik köyün ilk kurulduğu zamandan bugüne değin geçen yaklaşık 8000 yıllık sürede, ilk yerleşimin kurulduğu topografya çevresel etkilere bağlı olarak değişerek bugünkü düz görünümünü kazanmıştır. Bu değişimde belirleyici olmuş birkaç çevresel faktör var gibi görünmektedir.

Bunlardan ilki anakayanın ve çevredeki yükseltilerin eğimi ve bu eğim yönüdür. Yerleşimin hemen batısında bulunan bir göl ile doğu sınırı boyunca akan Hayıtlı Dere ve derenin kısa bir mesafe sonra döküldüğü deniz bu çevredeki doğal süreçleri şekillendiren diğer etkenler olmalıdır. Bu dört etkenin bir arada ama farklı yöntemlerle topografyayı şekillendirme kabiliyetleri günümüzdeki doğal çevrenin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Aynı doğal etmenlerin Neolitik Dönem süresince; ilk olarak yerleşimin yerinin seçiminde, ardından Neolitik Dönem yapılarının düzenlenmesinde ve yerleşimin yayılımı üzerinde, sonrasında ise yerleşimin metrelerce dolgu altına gömülmesinde belirleyici olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Anakaya ve çevredeki tepeler ile bunların eğimlerinin yönü Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nin kurulduğu alana çanak bir biçimli bir görünüm kazandırmıştır (Figür 10). Çevredeki tepelerin eğimi, yerleşimin kurulduğu kesimde azalmakta ve mimari yapıların inşası için arazinin diğer kesimlerine nispeten daha düz bir zemin oluşturmaktadır. Neolitik köy çanak görünümlü bu alanın bahsi geçen daha az eğimli kesimine kurulmuştur. Köyün bulunduğu bu kesim daha düz bir yapı gösterse de eğim yerleşimi geçtikten sonra da devam etmekte ve yerleşimin batısında topografya giderek alçalmaktadır. Yerleşimin batısında bu çukurluğun, Prof. Dr. İlhan Kayan'ın yerleşim

ve çevresinde gerçekleştirdiği jeoarkeolojik çalışmalar ile Neolitik köyde yaşam devam ederken bir göl olduğu anlaşılmıştır.

Figür 10: Ege Gübre Neolitik Yerleşimi, Yerleşimi Doğusu Boyunca Akan Hayıtlı Dere ve Nemrut Körfezi

Bu bağlamda Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nin arazinin nispeten daha az eğimli bir yerinde, bir göl ile akarsuyun arasındaki doğal bir nişte kurulduğunu ifade etmek mümkündür. Doğal olarak yerleşimin yayılım alanı doğu ve batı yönündeki bu iki sınırla belirlenmiştir. Böylesi bir konum yerleşime korunaklı bir alan, tatlı su ihtiyacı ve besin çeşitliliği açısından avantaj sağlamış olmalıdır.

Yerleşimi doğu yönünde sınırlayan Hayıtlı Dere yerleşim boyunca hemen hemen kuzey-güney yönünde akar. Ancak bu akarsuyun yatağı Neolitik Dönem'de bugünküne benzer şekilde düz değil farklı olmalıdır. Bunun dolaylı kanıtı, rengi ve niteliği ile yerleşimin diğer kesimlerinde mimarinin üzerine oturduğu kahve tonlarda killi steril topraktan ayrılan, çeşitli boyutlarda çakıl, taşçık veya kum içeren kırmızımsı toprak dolgudur (Figür 11).

Figür 11: İlk Çevre Duvarına Dayanan İkinci Çevre Duvarının Üzerine İnşa Edildiği Kırmızı Alüvyonal Toprak Dolgu

Bahsi geçen toprak dolgu yerleşimin güneydoğu sınırına yakın alanları kapsar. Bu kırmızımsı ve köyün mimarisinin üzerine oturtulduğu toprak birbirine yaslanır. Derenin Neolitikte yerleşimden daha uzakta ve yönde aktığının diğer kanıtı ise yerleşimi doğu yönünden sınırlayan IIIb yapı katı çevre duvarıdır. Söz konusu çevre duvarı arazinin eğimine uygun şekilde kuzeydoğu-güneybatı yönünde bir hattı takip edecek şekilde inşa edilmiştir. Bu duvar hattı aynı zamanda yukarıda bahsedilen kırmızımsı toprak dolguya da paralel bir uzanış sergiler. Duvar ve kırmızımsı toprak dolgu birbirine dayanarak kuzeydoğu-güneybatı hattı boyunca devam eder. IIIb yapı katı çevre duvarı ve bu toprak dolgunun gösterdiği ilişki tesadüf olmamalıdır. Aynı çevre duvarının üzerinde duvarın diğer bölümlerinden farklı olarak doğuya doğru eğimli bir şekilde aşağı inen bir kesim vardır. Bu kesimin duvarın diğer yerleri ile arasındaki seviye farkı 1 metreye yakındır. Duvar üzerindeki bu eğimli yer, muhtemelen IIIb yapı katının çevre duvarı önünde akan akarsudan faydalanmak için aşağı inişi sağlayan bir tür rampa görevi görüyordu.

Ancak zamanla Hayıtlı Dere'nin taşıdığı dolguların IIIb yapı katı çevre duvarının önünde birikmeye başladığı ve derenin giderek yerleşimden uzaklaştığı

anlaşılmaktadır. Böylece bu çevre duvarının önünde dere tarafından taşınarak yığılmış kırmızımsı bir dolgu ortaya çıkmış ve duvar üzerindeki rampa da işlevini yitirmiştir. Nitekim rampanın üzerinden kazılan dolgu da çevre duvarının önüne yığılmış toprak dolgunun aynısıdır. Söz konusu dolgunun bulunduğu kesim bir sonraki evrede Neolitik köyde yaşayanlar tarafından değerlendirilmiş ve yerleşim bu yönde genişlemiştir. IIIa evresinde yerleşimi yine doğu yönünden sınırlayan yeni bir çevre duvarı inşa edilmiştir. Bu çevre duvarı Hayıtlı Dere'nin doldurduğu alanın üzerine, ilk çevre duvarının doğusuna yapılmıştır. İkinci çevre duvarının ilk çevre duvarından birçok farkı vardır. Bunların arasından dere-yerleşim ilişkisi bağlamında en dikkat çekici olanı, yeni çevre duvarının, Hayıtlı Dere'nin bugün gösterdiği uzanışa koşut olarak, düz bir hat üzerinde kuzey-güney yönünde bir uzanış sergilemesidir.

Yerleşimin yanından akan Hayıtlı Dere denize kavuşmadan önce, Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nin içinde bulunduğu çanak biçimli alanın kuzey yönünden sınırlarını oluşturan bir boğazdan geçer. Çevredeki tepelerin yavaşça aşağı doğru alçalarak oluşturduğu bu geçit, deniz ile birlikte Hayıtlı Dere'nin alüvyonal birikimini denetleyen ve yönlendiren bir konumdadır.

Nemrut Körfezi'nin kıyıları sığ değildir. Nitekim buranın antik dönemde olduğu gibi bugünde liman olarak kullanılıyor olmasının nedenleri arasında deniz taşıtlarına korunaklı bir sığınak sunmasının yanı sıra yeterli derinliği sahip olması da bulunur. Prof. Dr. İlhan Kayan'a göre Hayıtlı Dere'nin denize döküldüğü ağız kesiminin dar ve derin olması burada büyük bir delta oluşmasını engellemiş ve delta oluşumu sınırlı kalmıştır. Dere yatağının, Neolitik köye kavuşmadan önce, yerleşim boyunca ve yerleşimden sonra denize kadar uzandığı kesimin güney-kuzey yönündeki eğiminin fazla olmaması denizin derin kıyısı ile bir araya gelince alüvyonal birikim ters yönde işlemiştir. Denizin geriye doğru basınç yaparak durağanlaştırdığı dere akıntısı ile taşınan alüvyonlar kıyıya ulaşamadan dibe doğru çökmüş olmalıdır.

Figür 12: Bataklık Alanına Dönüşen Yerleşim Alanı Üzerinde Biriken Mil ve Çakıl Dolgu Güneydoğu Kesit

Bunun sonucu yukarı da görüldüğü üzere dolguların yerleşimin çevre duvarı önünde birikerek yerleşim alanının genişlemesine olanak sağlamasıdır. Aynı nedenle, derenin geçtiği boğazın önünün de zaman zaman alüvyonal dolgular ile kapanmış olması beklenebilir. Bu durumda dere suları, önünün kesildiği kesimden yerleşimin batısındaki göle doğru akmış olmalıdır. Nitekim Prof. Dr. İlhan Kayan'ın sondaj çalışmalarına göre Neolitik köyün batısındaki gölün seviyesinin zaman zaman yükselmiştir. Gölün seviyesindeki bu yükselmelerin nedeni mevsimlik yağışlar gibi etkenlerin yanı sıra derenin önünün kesilmiş olması ile de ilgili olmalıdır.

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi terk edildikten sonra burasının bataklığa dönüştüğü ve Hayıtlı Dere ve çevredeki mevsimlik akıntılar ile beslenen bataklığın zamanla alüvyonla dolduğu anlaşılmaktadır (Figür 12). Ancak yerleşimde alüvyonal birikmenin asıl başladığı zaman Hellenistik Dönem sonrasıdır. Nitekim Neolitik köyün üzerinde biriken 4 metrelik dolgunun 3 metreye yakını Hellenistik Döneme ait tabakadan sonra birikmiştir.

4.3-Yerleşimin Tabakalanması ve Tarihlendirme

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nde yürütülen arkeolojik kazılar, Neolitik Dönem ile başlayan yerleşimin arada çok uzun dönemsel boşluklar bulunmasına rağmen Hellenistik döneme değin devam ettiğini gösterir. Dönemler her ne kadar birbirinden binlerce yıl ölçeğinde tanımlanabilecek aralıklar ile ayrılsa da tabakaları temsil eden arkeolojik dolguların arasında bulunması beklenebilecek steril dolgular ya yoktur ya da sınırlıdır. Bu durum yeni kurulan her yerleşimin yüzeyi düzeltmesinden kaynaklanmış olmalıdır. Bununla bağlantılı olarak alttaki mimari yapılar tahrip olurken farklı dönemlerin malzemesi de karışmıştır. Bütün bu tahribata rağmen, mimari yapıları ile birlikte iyi korunmuş durumda arkeolojik dolgu kazılabilmiştir. Bu arkeolojik dolgular farklı dönemlere ait dört evreyi kapsamaktadır. Tespit edilen evreler yeniden eskiye aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

Ege Gübre I: Hellenistik Dönem
Ege Gübre II: Kalkolitik Dönem
Ege Gübre IIIa: Neolitik Dönem
- Tek Odalı Dikdörtgen Yapılar
- İki Odalı Yapılar
- Yuvarlak Yapılar
- 2. Çevre Duvarı

Ege Gübre IIIb: Neolitik Dönem
- Tek odalı dikdörtgen ve Yuvarlak Yapılı Yapılar
- İlk Çevre Duvarı

Ege Gübre IV: Neolitik Dönem
- Yuvarlak Yapılar.

Burada kullanılan tabaka kavramı, farklı zamansal ve arkeolojik materyal ile yaşam ve geçim biçimini temsil eden her bir dönemi veya her bir dönem içerisindeki mimari veya materyal ya da yerleşim düzeni değişimlerini ifade etmektedir. Yapı katı burada tabakanın bir alt birimi olarak kullanılmıştır. Bu kavram ile bir tabaka

içerisindeki zamansal olarak birbirini takip eden inşa faaliyetleri ve düzenlemeler kast edilmiştir.

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nin III. ve IV. tabakalarından alınan karbonlaşmış maddelerden, hızlandırıcılı kütle spektrometresi (AMS) tekniği ile 11 örneğin yaş tayini yaptırılmıştır (Figür 13-Tablo 1). Sonuçlar Neolitik yerleşimde yaklaşık olarak MÖ 6200/6150 ile 5700 yılları arasındaki tarihlerde yaşanıldığını işaret etmektedir. Analiz edilen örnekler ölçüm laboratuvarına (Beta Analytic) farklı tarihlerde gönderildiğinden, sonuçlar farklı kalibrasyon eğrileri ile düzeltilmiş ve görece eski düzeltme eğrileri kullanılmıştır. Sonuçlar arasında tutarlılık sağlamak amacıyla, aşağıdaki tabloya OxCal 4.1 programı ile IntCal 09 kalibrasyon eğrisi kullanılarak düzeltilmiş sonuçlar da eklenmiştir. Çalışmada bu sonuçlar kullanılarak değerlendirmeler yapılmıştır. Örneklerin alındığı plankareler ve arkeolojik dolgular ile bağlamları göz önüne alındığında, genel olarak yerleşimin en erken tabakası olan IV. tabakanın M.Ö. 6150/6100-6050, IIIb yapı katının M.Ö. 6050-5900 ve IIIa yapı katının MÖ 5900-5750/5700 yılları arasında kurulduğunu ifade etmek mümkündür.

Lab.no	Konvansiyonel Rad.karb.Yaşı (BP)	1 Sigma Cal Range BC	2 Sigma Cal Range BC	2 Sigma Cal Range BC-Oxcall	Mat.Türü	Örnek No	Plankare	Tabaka
Beta-215599	7290±50 BP	6220-6070	6230-6030	6241-6050	Karbon. Madde	EGE 6	C2	IV
Beta-215596	7250±50 BP	6180- 6040	6220-6010	6222-6027	Karbon. Madde	EGE 3	D2	IV
Beta-257640	7200±50 BP	6080-6020	6210-6130	6211-5991	Karbon. Madde	FHA EGE.2	B1	IV
Beta-215600	7200±50 BP	6080-6010	6180-5990	6211-5991	Karbon. Madde	EGE 7	E2	IV
Beta-257647	7180±50 BP	6070-6010	6100-5990	6210-5929	Karbon. Madde	EUA EGE.9	E1	IV
Beta-215601	7130±50 BP	6020-5980	6060-5890	6079-5898	Karbon. Madde	EGE 8	D2	IIIb
Beta-257644	7130±50 BP	6040-5990	6070-5970	6079-5898	Karbon. Madde	FGN EGE. 6	D1	IIIb
Beta-257645	7130±50 BP	6040-5990	6070-5970	6079-5898	Karbon. Madde	EVP EGE.7	D1	IIIb
Beta-215598	7110±50 BP	6010-5970	6050-5880	6067-5892	Karbon. Madde	EGE 5	C2	IIIb
Beta-257641	6990±80 BP	5980-5760	6020-5720	6011-5727	Karbon. Madde	FAS EGE. 3	B1	IIIa
Beta-257648	6950±50 BP	5890-5750	5920-5730	5976-5731	Karbon. Madde	CUS EGE.10	E4	IIIa

Figür 13: Ege Gübre Yerleşimi ^{14}C Sonuçları

4.4- Neolitik Dönem Dolguları ve Kesitler

Ege Gübre Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan her bir yerleşim katı aralarında binlerce yıl bulunmasına karşın birbirilerinden belirgin dolgularla ayrılmayan ince katmanlardan oluşur. Yerleşimin bazı yerlerinde farklı dönemlere ait yapılar kendisinden önceki döneme ait yapıları ve dolguları tahrip etmiştir. Geç Kalkolitik Batı Anadolu'da tespit edildiği hemen her yerleşimde benzer bir özellik gösterir ve arkeolojik dolguların kalınlığı çok azdır. Bu durum bahsi geçen dönemin toplumsal ve ekonomik yapısıyla ilişkilidir. Geç Kalkolitik Dönem'e ilişkin kabul gören görüş, bu dönemde insanların daha çok göçebe yaşam tarzına bağlı kaldıkları ve bu bağlamda ikamet ettikleri yerlerde güçlü bir arkeolojik dolgu ve mimari beklenmemesi gerektiği yönündedir.

Buna karşın Ege Gübre Yerleşimi'nin Neolitik Dönem tabakalarında ortaya çıkartılan mimari dikkate alındığında ve Neolitik Dönemin ekonomik ve sosyal nitelikleri bununla birlikte düşünüldüğünde, yerleşimin Neolitik tabakalarının daha kalın olması beklenir. Neolitik dolguların kalın olmamasının nedenlerinden biri kullanılan yapı malzemesidir. Yerleşimde kerpiç veya kerpiç benzeri bir yapı malzemesinin kullanıldığına dair herhangi bir veri yoktur. Ayrıca kerpiç kullanıldıysa bile, pişerek korunmasını kolaylaştıracak bir yangına maruz kalması gerekir. Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nin arkeolojik dolguları neredeyse çamur niteliğindedir. Çoğu çanak çömlek parçası dahi bu nemden etkilenerek tanımlanamayacak şekilde hasar görmüştür. Aynı koşullarda kerpicin korunmuş olmasını beklemek pek olası değildir. Ayrıca yerleşim katlarında kerpiç türü malzemeyi koruyacak böylesi bir yangına dair bir belirti yoktur. Ege Gübre'de üst yapıda olasılıkla ahşap türü malzeme kullanılmıştır[144]. Üstelik Ege Gübre Yerleşimi'nin kıyıya yakın bir yerde bulunduğu düşünülürse, yerleşim ve civarına düşen yağış miktarının İzmir'in ortalamasından yüksek olması gerekir. İzmir'de yıllık yağış ortalaması 700 mm civarıdır. Dolayısıyla Ege Gübre civarına düşen yağış miktarı günümüzde 700 mm üzerinde olmalıdır. Neolitik Dönemdeki yağış

[144] Rosenstock'a göre (2005, 230), ahşap iskeletli yapılara sahip yerleşimler genellikle 50 cm kadar kalınlığında bir dolguya sahipken kerpiç türü malzemeden inşa edilmiş yapıların bulunduğu yerleşimlerde bu kalınlık 2 metreye kadar çıkmaktadır.

miktarını bilemesek de, yerleşimin denize yakın olmasından yola çıkarak bugünküne yakın bir yağış oranına sahip olduğu düşünülebilir. Eğer bu tahmin doğruysa, Ege Gübre'de ahşap malzemenin kullanılmış olması akla yatkındır. Nitekim ahşap yapılar yağışlı bölgelere son derece uygundur [145] . Üstelik kerpiç ve benzeri malzeme kullanılarak inşa edilmiş yapılar 1000 mm den fazla yağış alan yerlerde bulunmaz ve genellikle 600 mm civarı yağış alan bölgelerde toplanma eğilimindedir[146].

Neolitik tabakaların dolgu kalınlığıda etkili olan bir diğer husus yapıların uzun süreli kullanımıdır. Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan ve bu döneme ait en kapsamlı bilgileri veren tabaka, III. tabakadır. III. tabaka iki evrelidir. Geç evrede yeni yapılar inşa edilmişse de eski yapılar da korunmuş ve kullanılmaya devam edilmiştir. Hatta bazı yapıların içine ikinci bir duvar sırası çekilerek yenilenmiş ve tekrar kullanılmıştır. Dolayısıyla Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nde, diğer birçok höyükten bilinen bir yerleşim katı tahrip olduğunda ya da terk edildiğinde zemini düzleyerek bir yenisini yapma şeklinde kendini gösteren uygulama veya yapıları bilinçli olarak gömme geleneğinin bulunmadığını söylemek mümkündür. Ege Gübre Yerleşimi'nde yapılar uzun süre kullanılmış, bu eski yapılar gerektiğinde yenilenmiş ve ihtiyaç halinde boş yerlere yeni yapılar inşa edilmiştir. Nitekim çoğu yapının taş temelleri çok uzun yıllar kullanılabilecek kadar güçlüdür.

Sonuçta Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'ndeki dolguların kalınlığını belirleyen etmenelerin üst yapı malzemesinin ahşap olması ve yapıların kullanım geleneği ile ilişkili olduğunu söylemek mümkündür.

[145] Rosenstock 2005, 229.

[146] Rosenstock 2005, 226, 229.

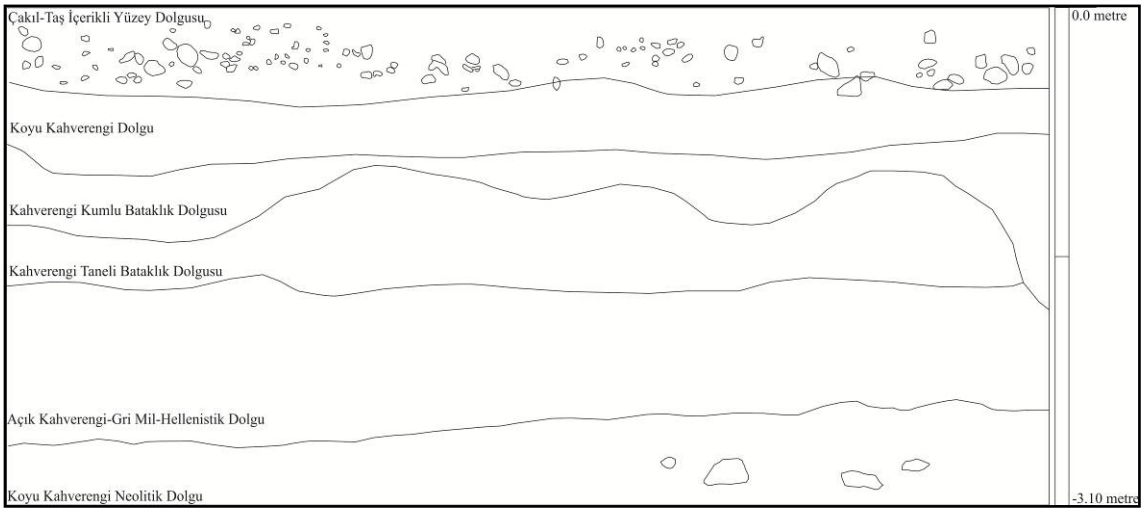

Figür 14: Ege Gübre Neolitik Yerleşimi Batı Kesit-Güney (Çizimdeki Zemin Seviyesi III. Tabakanın Bitiş-IV. Tabakanın Başlangıç Seviyesidir)

Nitekim yerleşimin kesitleri son derece tekdüzedir (Figür 14).

Figür15: Ege Gübre Neolitik Yerleşimi Batı Kesit-Kuzey (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

Neolitik tabakaların koyu kahverengi arkeolojik dolguları, Hellenistik Dönemin açık kahve-gri renkli dolgusundan belirgin bir şekilde ayrılır (Figür 15). Ancak kesitlerdeki yegâne belirgin ayrım ve değişiklik bu iki tabaka arasında görülen toprak ve renk farkıdır. Üstelik yerleşimde çok sayıda çanak çömlek, birkaç çöp çukuru ve

belirgin plandan yoksun olsa da bir mimariyle temsil edilen Geç Kalkolitik'in kültürel dolgusu ve izlerini kesitlerde izlemek mümkün değildir. Bu durum Geç Kalkolitik Dönem yerleşiminin son derece zayıf olmasından kaynaklanıyor olmalıdır.

4.5- Ege Gübre I. Tabaka

Ege Gübre Yerleşiminin en son tabakası, yüzey toprağının yaklaşık 2 yer yer 3 metre kadar altında ortaya çıkartılan Hellenistik Döneme aittir. Yerleşim yerinin güneybatısında bu döneme tarihlenen iki evreli bir yapı ve bu yapı ile ilişkili içerisinden çok sayıda tüm kap ile figürin bulunan bir su kuyusu vardır. Ortaya çıkartılan çanak çömlekler genellikle MÖ 4. yüzyıla tarihlenmektedir. Bu alandaki Hellenistik Dönem yerleşimi muhtemelen kazı alanının kuzeydoğusunda bulunan Kyme kenti ile ilişiklidir. MÖ 4. yüzyıl ve sonrasında Kyme şehrinin sınırları bu alanları da içine alacak şekilde genişlemiş olmalıdır.

4.6- Ege Gübre II. Tabaka

Yerleşimin ikinci tabakası Geç Kalkolitik Döneme aittir. Eldeki veriler yerleşim yerinin Neolitik Dönemden sonra Geç Kalkolitik Dönemde yeniden iskân edildiğini göstermektedir. Mimari kalıntılar ve çanak çömleklerin dışında bu döneme tarihlenen beş mezar ortaya çıkartılmıştır. Bu tabakanın mimari yapıları Hellenistik dönem yerleşimcileri tarafından yoğun olarak tahrip edilmiş olup belirgin mimari plandan yoksun taş yığınlarından oluşmaktadır. Korunmuş kısımlarından anlaşıldığı üzere tek sıra taş temele sahip yapıların üst örgüsü hakkında yeterli bilgimiz yoktur. Bununla birlikte birkaç noktada birbirine kenetlenerek oluşturulmuş döşeme biçimli taş zeminler ve düzgün yüzeyli taşlarla şekillendirilmiş bir ocak bu dönemin mimari kalıntıları arasındadır. Ayrıca bu döneme tarihlenen iki çöp çukuru içinde bulunan çok sayıda kemik, çanak çömlek parçası, deniz kabuğu ve ustaca işlenmiş boncuklar ortaya çıkartılmıştır. Mezarlardan en dikkat çekici olanı etrafı taşlarla çevrelenmiş ve içine gömü hediyesi olarak tüm bir kap konmuş mezardır. Bu mezardaki iskelette saf gümüşten yapılmış iki adet küpe ortaya çıkartılmıştır. Diğer mezarlar basit toprak gömülerdir. Bunlardan birinde yine yukarıda sözünü ettiğimiz gümüş buluntuların benzeri gümüş küpe ile tüm bir kap ve farklı boyutlarda 7 adet boncuk bulunmuştur. Bu

döneme ait diğer buluntular arasında çok sayıda koyu hamurlu, açkılı ve bezemeli çanak çömlek bulunur.

4.7- Ege Gübre IV. Tabaka

Yerleşimin Neolitik Döneme ait en eski tabakası IV. tabakadır[147]. Yoğun olarak tahrip olmuş bu tabakadan elde edilen arkeolojik veriler III. tabaka ile karşılaştırıldığında sınırlıdır. IV. tabakaya ait arkeolojik bulgular yerleşimde, A2, D3, C2, D1 ve B1 plankarelerinde sınırlı alanlarda yapılan kazılar ile ortaya çıkartılabilmiştir. Bahsi geçen palankarelerde IV. tabakaya ait kazılmış alanların toplamı 180 metrekare kadardır. Bu tabakanın arkeolojik birikimi, koyu kahverenkli bir dolgu toprağıdır. Tabakanın kazıldığı hemen her yerde arkeolojik dolgusu çanak çömlek parçası, obsidyen ve çakmaktaşı yonga ve dilgiler, atık ve işlenmiş kemik parçaları ve diğer türde taş aletlere ait kalıntılar içermektedir.

Tabakanın dolgu kalınlığı yerleşimin farklı yerlerinde farklı derinlikler gösterir. Bu tabakanın III. tabaka yapılarına en yakın durumda bulunduğu plankare D3'tür ve dolgunun yaklaşık kalınlığı 30 cm kadardır. D3 plankaresinde bulunan III. tabaka yapısı IV. tabakaya ait buradaki dolgunun bir kısmını tahrip etmiş olmalıdır. Avlu kesiminin hemen ortasında bulunan C2 plankaresinde, üzerinde yakılan ateşten dolayı tabanı pişerek korunabilmiş bir ocak tabanı III. tabakanın en alt seviyesini ve IV. tabakaya ait dolguların başlangıç seviyesini işaret eder. Yaklaşık aynı kesimde fakat daha alt seviyelerde IV. tabakaya ait ocaklar tespit edilmiştir. Bu tabakaya ait ocakların ortaya çıkartıldığı dolgunun kalınlığı bu kesimde (C2 plankaresi) yaklaşık olarak 50 cm civarındadır. Daha batıya, yerleşimin batı sınırına doğru yine ocaklar ile temsil edilen IV. tabaka dolgusu ise ortalama olarak 70 cm kalınlığındadır. Bu verilerden de anlaşıldığı üzere IV. tabakanın arkeolojik dolguları genel olarak yerleşimin doğusundan batısına, topografyanın güneydoğu-kuzeybatı eğimine paralel olarak artmaktadır. Yerleşimin batı sınırını oluşturan kesitler esasen mimari ve arkeolojik dolguların batı sınırını oluşturmaz. Burada bulunan bir yol ve yolun hemen arkasında bulunan on binlerce tonluk kapasiteye sahip silolardan dolayı yerleşim batı yönüne doğru

[147] Yerleşimin Neolitik Dönem mimarisi eski tabakadan (IV) yeni tabakaya (IIIa-b) doğru anlatılmıştır.

kazılamamıştır. Ancak arkeolojik dolgular bu yöne doğru devam etmektedir ve IV. tabakanın arkeolojik dolgularının en kalın olduğu kesim burasıdır. Olasılıkla yerleşimin ilk evrelerinde IV. tabakanın mimari yapıları Neolitik köyün sakinleri tarafından batı yönünde bulunan göl ile daha doğuda bulunan ve yerleşimin doğu sınırını işaret eden yuvarlak yapı arasında kalan alana inşa edilmişti. Ancak özellikle batı yönünde IV. tabakanın göle doğru ne kadar yayıldığı bilinmemektedir.

4.7.1 Mimari

Bu tabakada mimari, yuvarlak planlı yapılar ile başlar (Plan 1). D3 plankaresindeki büyük, dikdörtgen planlı bir yapının taş temellerinin altında kalarak yarısı tahrip olmuş yuvarlak bir yapı, yerleşimin ilk evrelerinde yuvarlak yapıların bağımsız kullanımına işaret etmektedir ve bu tabakanın yegâne korunmuş yapısıdır (Figür 16).

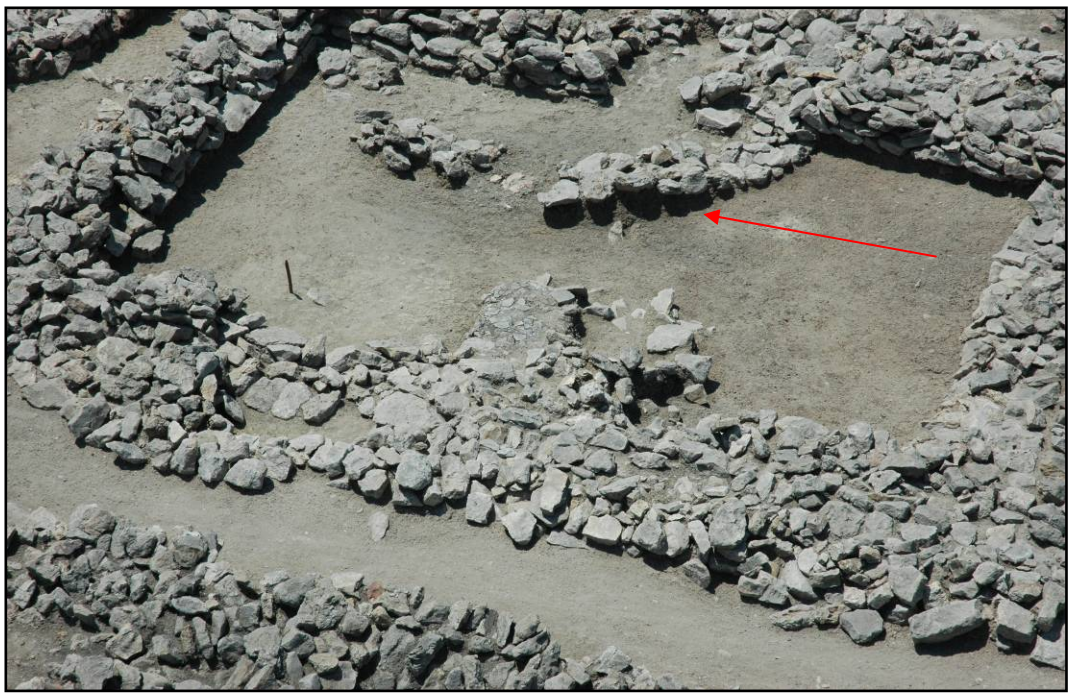

Figür 16: IV. Tabaka Yuvarlak Yapı. Yapı III. Tabaka Yapısı Altında Kalarak Tahrip Olmuştur. (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

Yuvarlak planlı bu yapının büyük bir kısmı tahrip olsa da, korunmuş kısımlarından yapının dış çapının yaklaşık olarak 5 metre, iç çapının ise 4.30/4.40 metre civarında olduğunu söylemek mümkündür. Yapının duvar kalınlığı ortalama 70 cm kadardır. Taş temel üzerinde, doğu kesimde yapının girişi olarak tanımlanabilecek bir

aralık bulunsa da, bu aralığın üstteki yapının tahribatından kaynaklanıp kaynaklanmadığı açık değildir. Üst yapısı ile ilişkili her hangi bir kalıntı tespit edilemese de yapının temeli tek taş sırası yüksekliğinde ve 3-4 taş sırası genişliğinde korunmuştur. Yapının temel örgüsünde çevreden toplanmış büyük-küçük işlenmemiş taşlar kullanılmıştır. Yapının üst yapısında olduğu gibi tabanına ilişkinde herhangi bir veri yoktur. Taban muhtemelen çamurla sıvanmış üst yapıda ahşap bir konstrüksiyon kullanılmıştır.

4.7.2- Avlu

III. tabakada olduğu gibi, IV. tabakada da yuvarlak yapılar bir avlu ile ilişkili olmalıdır. Avlu kesimi bu evrede doğu yönündeki yuvarlak yapı ile batıya doğru genişleyen IV. tabaka yerleşim alanının arasındadır. Nitekim bahsi geçen alanın avlu olabileceği yönündeki en güçlü gösterge, herhangi bir mimari ile doğrudan ilişkisi bulunmayan ocaklardır. Bu tabakaya ait dolguların kazıldığı hemen her yerde ocak olarak tanımlanabilecek zeminler tespit edilmiştir. Ocaklar ateşten dolayı sertleşmiş, 70-80 cm genişliğinde, tanımlı her hangi bir şekil vermeyen, bazen doğrudan toprağa açılmış bazen tabanı taş döşenerek üstü sıvanmış sert zeminler biçimindedir (Figür 17). Bu tür ocakların yanında, yoğun miktarda kül, yanmış kemik ve kimi zaman çeşitli tahıl kalıntıları tespit edilmiştir.

Figür 17: IV. Tabaka Doğrudan Toprağa Açılmış Ocak-Ateş Çukurları D3 ve B3 Plankareleri (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8- Ege Gübre III. Tabaka

III. tabaka, Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'ne ilişkin en kapsamlı bilgilerin elde edilebildiği tabakadır (Figür 18). Bu tabaka geniş bir alanda kazılmış ve gerek mimari

yapılara gerekse yerleşim düzenine dair ayrıntılı bulgulara ulaşılabilmiştir. Bu tabakaya ait mimari ve diğer arkeolojik bulgular yerleşimin A1-4, B1-4, C1-4, D1-4, E1-4, F1-4, G1-4 ve H4 açmalarında tespit edilmiştir. Bahsi geçen plankarelerde III. tabakaya ait kazılmış arkeolojik dolguların yayılım alanı yaklaşık olarak 2600 metrekare kadardır. III. tabakanın arkeolojik dolgusu yerleşimin çoğu yerinde, IV. tabakada olduğu gibi, koyu kahve renkli bir topraktır. Ancak özellikle III. tabaka yerleşiminin yayılım alanı içerisinde kalan güneydoğu kesimlerde bu arkeolojik dolgu toprağının niteliği ve rengi, alüvyonal ve hafif kırmızımsıdır. III. tabaka yerleşiminin bu kesimi nispeten daha az yerleşilmiş ve bir kısmı atık alanı olarak kullanılmıştır. Zaman zaman taşan derenin taşıdığı alüvyonaların buradaki malzeme ile karışması, bu kesimdeki dolguların renk ve niteliğini değiştirmiştir.

Figür 18: Ege Gübre Yerleşimi III. Tabaka Yapıları (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

III. tabaka yerleşiminin genelinde görülen dolgular çanak çömlek parçası, obsidyen ve çakmaktaşı atıklar ve aletler, çeşitli hayvan kemikleri ve taş alet gibi arkeolojik malzeme açısından zengindir. Böylesi buluntuların dolgu toprağının içeriğinde daha yoğun olarak bulunduğu kesimler avlu veya avlu ile ilişkili açık alanlardır. III. tabaka yerleşimi daha geniş bir alana kurulduğu ve topografya güneydoğudan-kuzeybatı yönüne doğru eğimli olduğundan, ayrıca bu tabaka iki büyük inşa evresi geçirdiğinden arkeolojik dolguların kalınlığı yerleşimin farklı kesimlerinde farklılıklar gösterir. Dolgular yerleşimin doğu sınırına doğru 30-50 cm, diğer kesimlerde 50-60 cm arasında değişen kalınlıklardadır. III. tabakanın başlangıç ve bitiş seviyeleri aşağıda verilmiştir (Figür 19). Yapıların yönü topografyanın eğimine göre

düzenlendiğinden ve tabakalar bu eğime uygun olarak şekillendiğinden, III. tabakanın başlangıç ve bitiş seviyeleri plankareler arasında farklılıkları gösterir.

G1	F1	E1	D1	C1	B1	A1
G2	F2	E2	D2	C2	B2	A2
G3	F3	E3	D3	C3	B3	A3
G4	F4	E4	D4	C4	B4	A4
1.70-80 2.30-40	1.90-2.0 2.30-40	2.10-20 2.70-80	2.40-50 3.00-10	2.60-70 3.10-20	2.50-60 3.10-20	2.70-80 3.10-20
1.70-80 2.30-40	1.70-80 2.20-30	2.10-20 2.70-80	2.30-40 3.00-10	2.60-70 3.10-20	2.60-70 3.10-20	2.60-70 3.20-30
1.70-80 2.30-40	1.50-60 2.20-30	2.10-20 2.70-80	2.10-20 2.40-50	2.20-30 2.70-80	2.60-70 3.10-20	2.60-70 3.20-30
1.50-60 180-90	1.60-70 2.00-10	2.00-10 2.30-40	2.00-10 3.40-50	2.20-30 2.30-40	2.30-40 2.60-70	2.30-40 2.60-70

Figür 19: Ege Gübre Yerleşimi III. Tabaka Başlangıç ve Bitiş Seviyeleri

D1-2, C1-2 ve B1-2 plankarelerinde bulunan III. tabaka yapı kalıntıları, anakayanın batı yönüne doğru devam eden eğimli kesimini arkeolojik dolguları ile dengeleyen IV. tabaka kültür toprağı üzerine kurulduğundan, nispeten daha düz bir zemin üzerine oturur. IV. tabaka dolguları yerleşimin bu kesiminde daha kalın olduğundan, bir sonraki tabakanın yapıları için daha az eğimli bir yerleşim yüzeyi sağlamıştır.

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nin III. tabakası sadece yerleşim düzeni, yayılım alanı, bazı yapı kalıntıları ile değil iki evreli olmasıyla da IV. tabakadan farklılık gösterir. Bu tabakada iki büyük inşa evresi yaşanmıştır. III. tabakanın ilk evresinden son evresine geçilirken yapı türleri, yapıların birbirileri ile ilişkisi ve yerleşimin düzenlemesinde birçok değişiklik görülür. Ancak aynı tabaka içerisinde izlenebilen bu köklü değişiklikler, bütünüyle bağımsız iki ayrı yapı katı değil birbiri ile ilişkili ve bazı yapıların her iki evrede de kullanıldığı bir yerleşim katının ortaya çıkması ile sonuçlanmıştır. Kimi zaman, III. tabaka içerisinde değerlendirilen bazı yapıları birbirinden ayırmak son derece zordur. İlk evreden ikinci evreye geçilirken yerleşimin yayılım alanı ve bununla bağlantılı olarak yapıların yoğunluğunda da artış gözlenir. Yerleşim son evrede, ilk evrenin üzerine kurulmuş bir ikinci yaşam düzleminden çok, yatay olarak genişlemiş bir görünüme sahiptir. Son evrede ya bağımsız yeni evler inşa edilmiş ya da eski yapılara yeni binalar eklenerek eski yapılar yeniden düzenlenmiştir.

Bu açıdan adı geçen iki evre bazı köklü değişikliker geçirmesine rağmen iki ayrı tabaka olarak değil aynı tabaka içerisindeki iki yapı katı olarak değerlendirilmiştir.

4.8.1- Ege Gübre IIIb

Bu yapı katında yerleşimin kapsadığı alan büyümüş, III. tabaka yerleşiminin sınırları doğu ve güneydoğu yönüne doğru genişlemiştir. Bu aşamada, merkezi bir avlu etrafına sıralanmış taş temelli yuvarlak ve dörtgen planlı yapılar ortaya çıkartılmıştır. IIIb yapı katında yuvarlak planlı yapılar kullanılmaya devam ederken tek odalı, büyük dörtgen biçimli yapılar ortaya çıkar. Yuvarlak planlı yapılar bu aşamada ana yapı olma özelliklerini kaybetmiştir. Birkaç yuvarlak planlı yapı bu aşamada dörtgen planlı yapıların kenarlarına bitişik olarak inşa edilmiştir. Yuvarlak planlı yapıların özellikle iki tanesi dörtgen planlı bir yapının iki köşesine, bir diğeri başka bir dörtgen yapının köşesine bitişik olarak bulunduğundan, iki yapı türü arasında kullanım açısından işlevsel bir ilişki olduğu söylenebilir. Bu şekilde düzenlenmiş yuvarlak yapılar, iç düzenlemeleri ve boyutları dolayısıyla, dörtgen biçimli yapıların depo yapıları olarak kullanılmış olmalıdır. Diğer yuvarlak yapılar ise yine bu dörtgen yapılarla eş zamanlı ve ilişkili fakat bağımsız olarak inşa edilmiştir.

4.8.1.1- Mimari

Yukarıda vurgulandığı üzere bu yapı katında, yapılar yuvarlak ve dik açılı olmak üzere iki türde inşa edilmiştir. Yuvarlak plana sahip yapılar çoğunlukla yerleşimin doğu kesiminde, bu yapı katını doğu yönden sınırlayan güneybatı-kuzeydoğu yönlü çevre duvarına paralel bir hat üzerinde bulunur. Buna karşın dörtgen planlı yapılar IIIb yapı katının yayılım alanının hemen her yerine dağılmış durumdadır.

4.8.1.1.1-Dörtgen Planlı Yapılar

IIIb yapı katında dörtgen planlı 5 adet yapı bulunmaktadır (Plan 1). Bu yapıların boyutları birbirinden farklı olsa da taş temel örgüleri benzer bir yöntemle yapılmış ve aynı türde malzeme kullanılmıştır. Taş temellerin inşasında çevreden toplanmış işlenmemiş büyük ve küçük boyutlu taşlar kullanılmıştır. Taş temellerin alt sırasında mümkün olduğunca boyu eninden uzun ve nispeten düze yakın taşlar tercih edilmiş, üst sıralara doğru daha şekilsiz taşlar birbirilerine uygun yerlerinden kenetlenerek duvar

örgüsü tamamlanmıştır. Daha büyük boyutlu taşların araları küçük taşlarla desteklenmiştir (Figür 20). Ancak bu türde inşa edilmiş duvar örgüsünü her yapıda açık olarak gözlemlemek mümkün değildir. Taş temeller kısmen bozulmuştur. Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nin kurulduğu alanın yakın zamana kadar ağır iş makineleri ve ağır yük taşıyan araçlar tarafından yoğun olarak kullanılması, taş temellerde görülen kısmi dağılmaların nedenleri arasında olabilir. Yapıların üst yapısına dair veriler son derece sınırlıdır. Üst yapıda kerpiç kullanıldığını gösteren herhangi bir kanıta rastlanmamıştır. Duvarlarda kerpiç kullanıldığını gösteren kanıtların olmaması, yapı duvarlarının hafif ahşap malzemeden yapılıp çamurla sıvandığının göstergesidir.

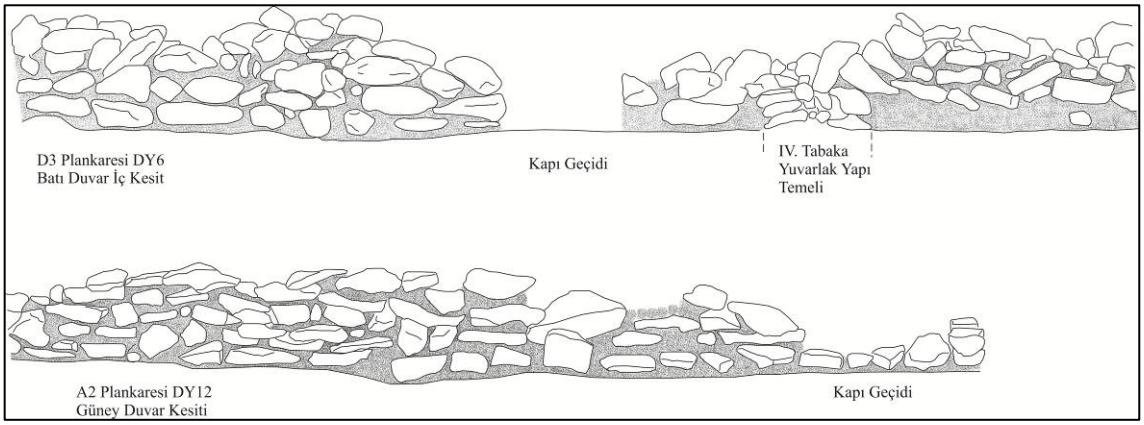

Figür 20: Ege Gübre Neolitik Yerleşimi Duvar Kesitleri

Taş temellerin bazı yerlerinde üst yapıyı taşıyacak ahşap direkler için düz plaka taşlar ve yuvalar bulunur. Ancak taş temellerin özellikle üst sıraları dağılarak bozulduğundan, böylesi direk altlıklarını her duvar üzerinde görmek mümkün değildir. Taş temeller üzerindeki ahşap direklerin arası muhtemelen dal örgü ve çamur sıva ile kapatılmıştır. Yapıların çatısı ise taş temeller üzerindeki duvar örgüsünden bağımsız duran ahşap hatıllar ile desteklenmiş olmalıdır. Nitekim dikdörtgen bir yapının kuzey kenarına bitişik durumdaki yuvarlak bir yapının hemen yanında yer alan ve çatıyı taşıyan direklere ait küçük taşlarla şekillendirilmiş yuvarlak bir ahşap direk altlığı bunun dolaylı kanıtı olarak kabul edilebilir.

4.8.1.1.1.1-Dörtgen Yapı 1 (DY1)

IIIb yapı katında bulunan yapılardan ilki, boyutu ve konumu açısından yerleşimdeki diğer yapılardan kolaylıkla ayırt edilebilen DY1'dir (Figür 21-Plan 1)[148]. Yapının sadece güney duvarı tahrip olmuştur.

Plankare	D2-3/C3
Yön	GB-KD
Plan Tipi	Dikdörtgen
Kullanım Alanı	47.5 m^2
Ocak	Var
Figür 21: DY1 Yapısı	

Yapı boyutları bakımından yerleşimdeki en hacimli yapıdır (Figür 22). Bu yapı yerleşimin doğu kesimindedir ve diğer yapılar ile avluya hâkim bir konumdadır.

DY1	Boyut	Duvar Kalınlığı
a duvarı	8 m	70 cm
c duvarı	7.8 m	75 cm
b duvarı	9.8 m	105 cm
d duvarı	9.8 m	80 cm
Figür 22: DY1 Yapısı Boyutlar		

IIIb yapı katının çevre duvarının hemen önünde ve duvara paralel inşa edilmiş yapının iki kenarına bitişik durumdaki yuvarlak yapılar, bu yapının diğer ayırd edici özelliğidir. Taş temelleri üzerinde kapı geçişine dair belirgin bir düzenleme bulunmasa da, avluya bakan batı duvarı üzerinde kapı olabilecek bir aralık vardır (Figür 23).

[148] Metin içierisinde verilen yapıların çizimlerinde, yapıların yerleşimdeki gerçek yönleri için kuzey oku dikkate alınmalıdır.

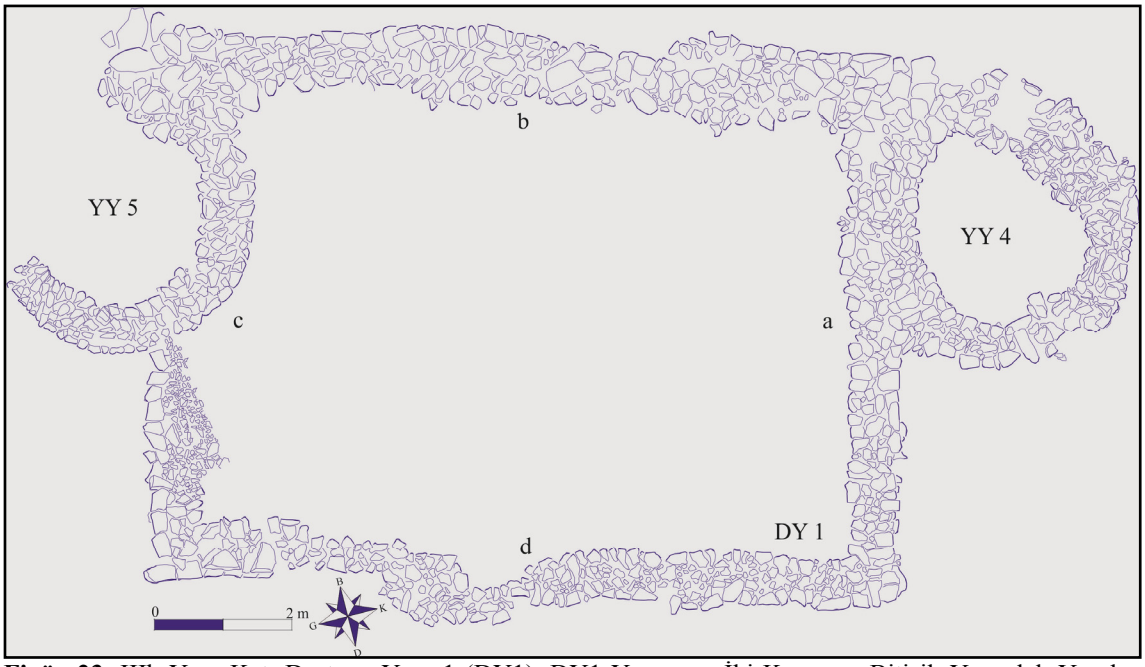

Figür 23: IIIb Yapı Katı Dörtgen Yapı 1 (DY1). DY1 Yapısı ve İki Kenarına Bitişik Yuvarlak Yapılar (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

Yapının kapı geçidinin hemen karşısındaki arka duvarın üzerinde kavisli küçük bir bölüm bulunur. Bir sonraki yapı katında DY1'in içine ikinci bir duvar hattı çekilerek inşa edilen ikinci yapının ocağı ile hemen hemen aynı yerdeki bu kavisli kesimin de bir ocak ile ilişkili olduğunu düşünmek mümkündür.

4.8.1.1.1.2- Dörtgen Yapı 2 (DY2)

IIIb yapı katını doğudan sınırlayan çevre duvarına bitişik inşa edilmiş tek dörtgen yapı DY2'dir (Figür 24-Plan 1). Yapının arka duvarı çevre duvarının da devamıdır.

Plankare	F2-3/E3
Yön	GB-KD
Plan Tipi	Kare
Kullanım Alanı	14 m^2
Ocak	2
Figür 24: DY2 Yapısı	

Kalın duvarlı, kare planlı ve yerleşimdeki diğer yapılardan daha küçük DY2'nin duvarları sağlam durumdadır (Figür 25).

DY2	Boyut	Duvar Kalınlığı
a duvarı	5.1 m	100 cm
c duvarı	5 m	95 cm
b duvarı	5.8 m	60 cm
d duvarı	5.7 m	120 cm
Figür 25: DY2 Yapısı Boyutlar		

Yapıya giriş avluya bakan batı duvarı üzerindedir. DY2'de diğer yapılardan farklı olarak iki ocak bulunur. Bunlardan ilki DY1 yapısında olduğu gibi kapı geçidinin hemen karşısındaki arka duvarın önündedir. Ocağın tabanı büyük sal taşları ile döşelidir. Bu ocağın hemen arkasında ve taş temelin içerisinde niş benzeri bir yuva bulunur. Ocak ve niş arasında işlevsel bir ilişki olmalıdır. DY2'deki ikinci ocak yapının kuzeydoğu köşesindedir. Etrafı sal biçimli küçük taşlarla çevrelenmiş ocağın tabanı sıvalıdır. DY2'nin arka duvarı, çevre duvarının da devamı olduğundan, çevre duvarı üzerindeki yuvarlak kuleler iki yönden yapının duvarlarına bitişiktir veya çok yakındır (Figür 26).

Figür 26: IIIb Yapı Katı Dörtgen Yapı 2 (DY2) (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.1.1.1.3- Dörtgen Yapı 3 (DY3)

F1 plankaresinde yer alan dörtgen planlı bu yapının sadece iki duvarının bir bölümü korunmuştur (Figür 27).

DY3	Boyut	Duvar Kalınlığı
a duvarı	-	70 cm
c duvarı	-	-
b duvarı	-	-
d duvarı	-	95 cm
Figür 27: DY3 Yapısı Boyutlar		

Yapı girişinin hangi duvar üzerinde olabileceğine dair bir kanıt yoktur. Ancak diğer yapılarda olduğu gibi kapı avluya bakıyor şekilde kuzey duvar üzerinde olmalıydı (Figür 28-Plan 1).

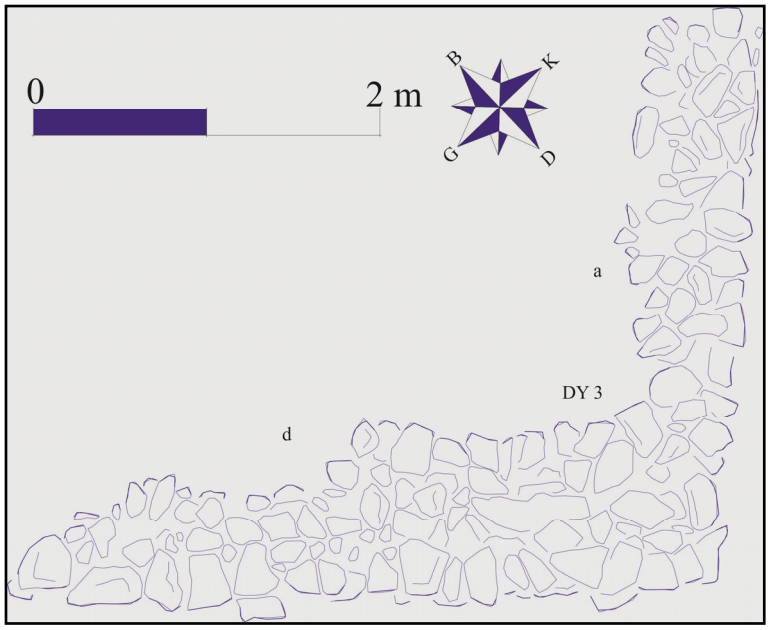

Figür 28: IIIb Yapı Katı Dörtgen Yapı 3 (DY3) (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.1.1.1.4- Dörtgen Yapı 4 (DY4)

Yapının büyük bölümü sonraki yapı katında inşa edilen bir yapının tahribatına uğramıştır. DY4 ile ilişkili olarak yuvarlak bir yapı ve bu yuvarlak yapıya bitişik

durumda bir duvar parçası ve yapının kuzey duvarının bir bölüm korunmuştur (Figür 29-Plan 1).

Plankare	C1
Yön	GB-KD
Plan Tipi	Dörtgen
Kullanım Alanı	-
Ocak	Var
Figür 29: DY4 Yapısı	

DY4'de bir ocak bulunamamışsa da, diğer yapılardaki ocakların taban sıvalarına benzer kalıntılar belirlenmiştir. Yapının kalıntılarından güneybatı-kuzeydoğu yönlü olduğu anlaşılmaktadır. Kapı olasılıkla avluya bakan doğu duvar üzerindeydi.

4.8.1.1.1.5- Dörtgen Yapı 5 (DY5)

IIIb yapı katının son dörtgen planlı yapısı DY5'tir (Figür 30). Yapı boyut, duvar kalınlığı ve plan açısından DY2'ye benzer. Kareye yakın bir planı vardır. Güney ve batı duvarlarının bir bölümü tahrip olmuştur (Figür 31-Plan 1).

Plankare	B1
Yön	GB-KD
Plan Tipi	Kare
Kullanım Alanı	8 m^2
Ocak	?
Figür 30: DY5 Yapısı	

Yapını içerisinde ocak tespit edilememiştir. Taş temeller üzerinde kapı aralığı olabilecek herhangi bir açılık bulunmaz (Figür 32).

	Boyut	Duvar Kalınlığı
a duvarı	4.8 m	130 cm
c duvarı	-	-
b duvarı	-	-
d duvarı	5.4 m	102 cm
Figür 31: DY5 Yapısı Boyutlar		

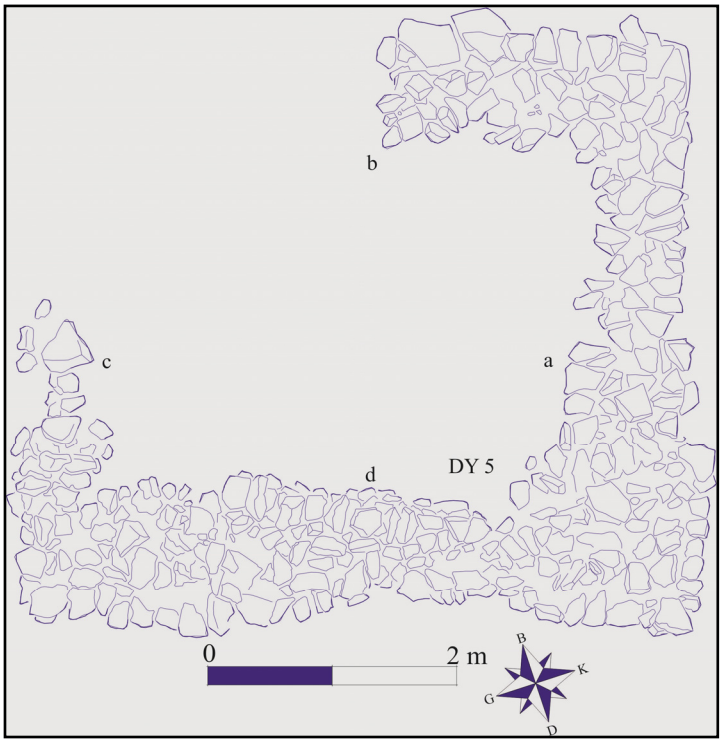

Figür 32: IIIb Yapı Katı Dörtgen Yapı 5 (DY5) (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.1.1.2- Yuvarlak Yapılar

IIIb yapı katında 6 yuvarlak planlı yapı vardır. Yuvarlak planlı yapıların boyutları birbirine yakındır. Yuvarlak planlı yapılar da, dörtgen planlı yapılarınkine benzer yöntemlerle inşa edilmiş ve aynı türde malzeme kullanılmıştır. Taş temeller çevreden toplanmış büyük ve küçük işlenmemiş taşlarla örülmüştür. Temel örgüsünde taşlar, aralarında boşluk kalmayacak şekilde bir araya getirilmiştir. Yuvarlak yapıların üst yapılarının nasıl olduğuna dair eldeki veriler son derece sınırlıdır. Bu yapılarda da kerpiç kullanıldığını gösteren herhangi bir kanıt yoktur. Dörtgen yapılarda olduğu gibi, bunların üst yapısında hafif bitkisel malzemeden inşa edilmiş olmalıdır. Yapıların çatısı, yuvarlak bir yapıın hemen yanındaki hatıl altlığından anlaşıldığı kadarıyla, taş temel üzerindeki duvarlardan bağımsız duran direkler ile desteklenmiş olmalıdır.

4.8.1.1.2.1- Yuvarlak Yapı 1 (YY1)

YY1 ikinci çevre duvarının altında kalarak tahrip olmuştur. Yapının içerisinde ocak yoktur ve kapı geçidinin nerede olduğu belli değildir. Sadece küçük bir bölümü korunmuştur (Figür 33 ve 34-Plan 1).

Plankare	B2
Plan Tipi	Yuvarlak
Kullanım Alanı	4 m^2
Çap	3.4 m
Duvar Kalınlığı	75 cm
Figür 33: YY1 Yapısı	

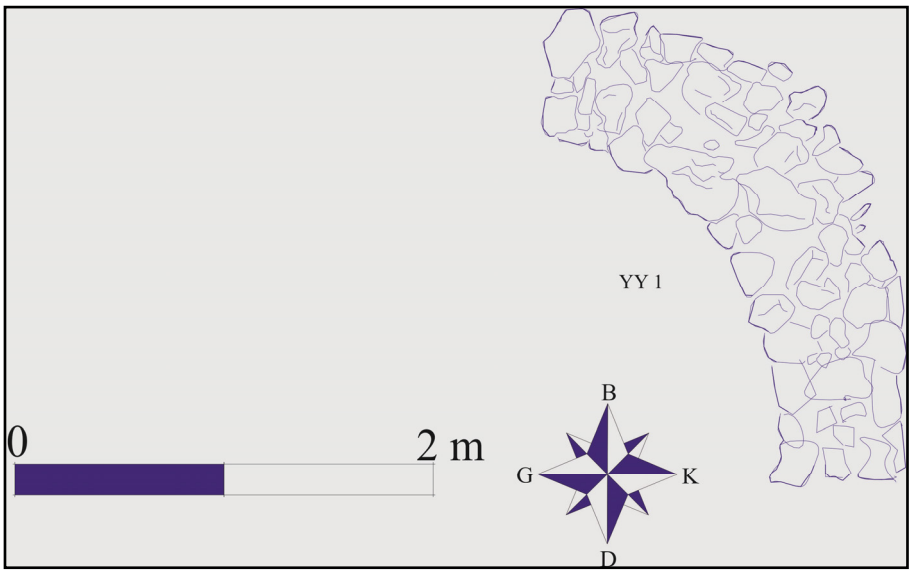

Figür 34: IIIb Yapı Katı Yuvarlak Yapı 1 (YY1). YY1'in Büyük Bir Kısmı Tahrip Olmuştur (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.1.1.2.2-Yuvarlak Yapı 2 (YY2)

IIIb yapı katında bulunan ikinci yuvarlak planlı yapı, ilkine göre son derece iyi korunmuştur. Yapının içinde ocak bulunmaz. Duvarın üzerinde doğu yönündeki açıklık, yapının avluya bakan kapı geçidi olmalıdır. YY2'de görülen önemli bir özellik, bu yapının YY3 ile avlu yönüne doğru bir duvarla birleştirilerek aralarındaki boşluğun kapatılmış olmasıdır. İki yapı arasındaki boş alan bir ek bir duvarla kapatılarak bloke edilmiştir (Figür 35 ve 36-Plan 1).

Plankare	B3
Plan Tipi	Yuvarlak
Kullanım Alanı	5.2 m^2
Çap	3.8 m
Duvar Kalınlığı	60 cm
Figür 35: YY2 Yapısı	

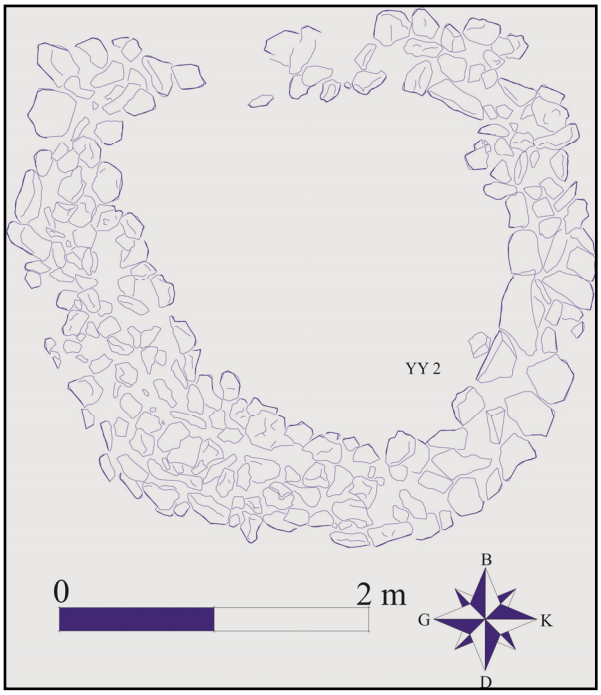

Figür 36: IIIb Yapı Katı Yuvarlak Yapı 2 (YY2). (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.1.1.2.3-Yuvarlak Yapı 3 (YY3)

YY3, IIIb yapı katındaki üçüncü yuvarlak yapıdır ve duvarları nispeten iyi korunmuştur. Yapının içinde ocak bulunmaz. Yapının batı duvarının üzerindeki açılık avluya bakan kapı geçidinin yerini gösteriyor olmalıdır. Bu yuvarlak yapının diğerlerinden farkı, arkasına eklenmiş dikdörtgen biçimli küçük bir yan odanın bulunmasıdır. Bu yan oda bir yanından yuvarlak yapıya bitişikken diğer taraftan ilk çevre duvarına yaslanır. Çevre duvarına bitişik olduğu kesimde, odanın duvarı büyük boyutlu taşlarla örülerek kapatılmıştır (Figür 37 ve 38-Plan 1).

Plankare	C3
Plan Tipi	Yuvarlak
Kullanım Alanı	6.2 m^2
Çap	4.2 m
Duvar Kalınlığı	70 cm
Figür 37: YY3 Yapısı	

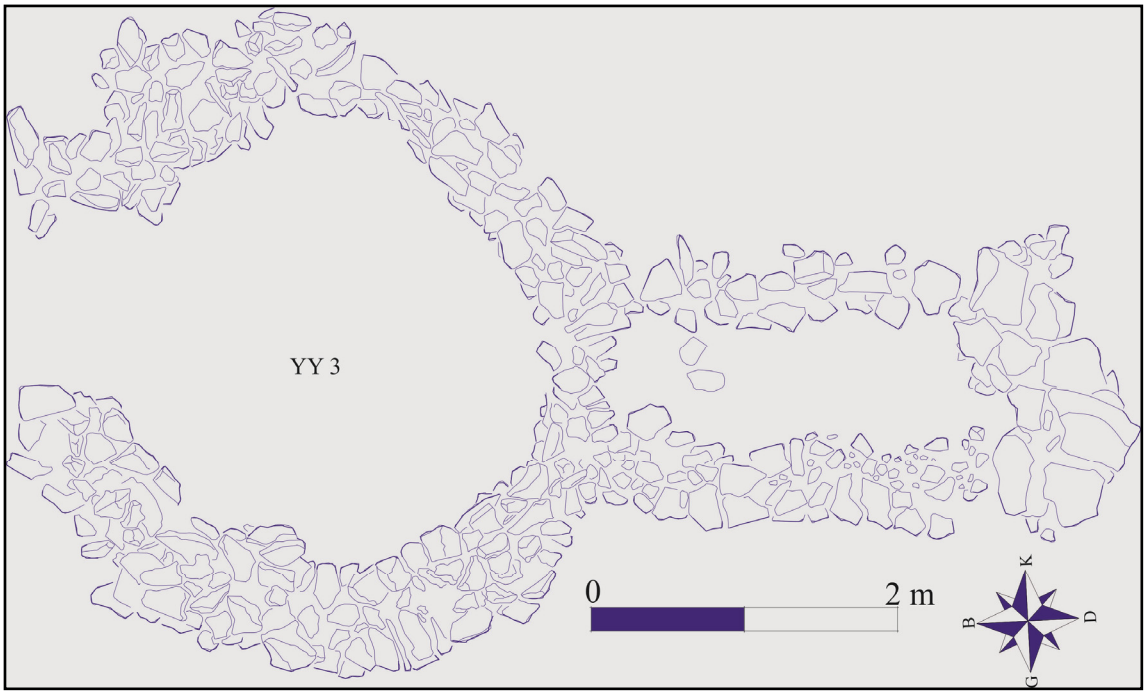

Figür 38: IIIb Yapı Katı Yuvarlak Yapı 3 (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.1.1.2.4-Yuvarlak Yapı 4 (YY4)

Dikdörtgen planlı DY1'in kuzey kenarına bitişik inşa edilmiş YY4 iyi korunmuştur. Yapının güney yani dikdörtgen yapıya bitişik duvarı, dikdörtgen yapının ise kuzey yani yuvarlak yapıya bitişik duvarı ortaktır. İki yapının bu ortak duvarı birlikte örülmüş tek duvar şeklindedir.

Yuvarlak yapının içerisinde ocak bulunmaz. Doğu tarafındaki açıklık avluya bakar ve muhtemelen kapı geçididir (Figür 23, Figür 39 ve 40-Plan 1).

Plankare	C3
Plan Tipi	Yuvarlak
Kullanım Alanı	5.9 m^2
Çap	4 m
Duvar Kalınlığı	60 cm

Figür 39: YY4 Yapısı

Figür 40: IIIb Yapı Katı Yuvarlak Yapı 4 (YY4). YY4 DY1'in Kuzey Kenarına Bitişiktir Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.1.1.2.5-Yuvarlak Yapı 5 (YY5)

Dikdörtgen planlı DY1'in güney kenarına bitişik inşa edilmiş YY5'in yarısına yakını tahrip olmuştur. Yapının içerisinde ocak yoktur. Belirgin bir kapı aralığı yoksa da, kapı geçidi diğer yuvarlak yapılarda olduğu gibi avluya bakıyor olmalıdır (Figür 23, Figür 41 ve 42-Plan 1).

Plankare	D2/3-E2
Plan Tipi	Yuvarlak
Kullanım Alanı	5.2 m^2
Çap	3.8 m
Duvar Kalınlığı	70 cm
Figür 41: YY5 Yapısı	

Figür 42: IIIb Yapı Katı Yuvarlak Yapı 5. YY5 DY1'in Güney Kenarına Bitişiktir (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.1.1.2.6-Yuvarlak Yapı 6 (YY6)

IIIb yapı katında ortaya çıkartılan yuvarlak yapıların neredeyse tümü yerleşimin doğu kesiminde bir hat üzerinde dizilmişçesine dururken YY6 bunların tam aksi yönünde, yerleşimin batı kesimindedir. Bu yuvarlak yapı YY4 ve 5'te olduğu gibi, dörtgen planlı bir yapının kenarına bitişik düzenlenmiştir. Yapının avluya bakan tarafındaki açıklık muhtemelen kapı geçididir (Figür 43 ve 44-Plan 1).

Plankare	C1
Plan Tipi	Yuvarlak
Kullanım Alanı	4.5 m^2
Çap	3.5 m
Duvar Kalınlığı	60 cm
Figür 43: YY6 Yapısı	

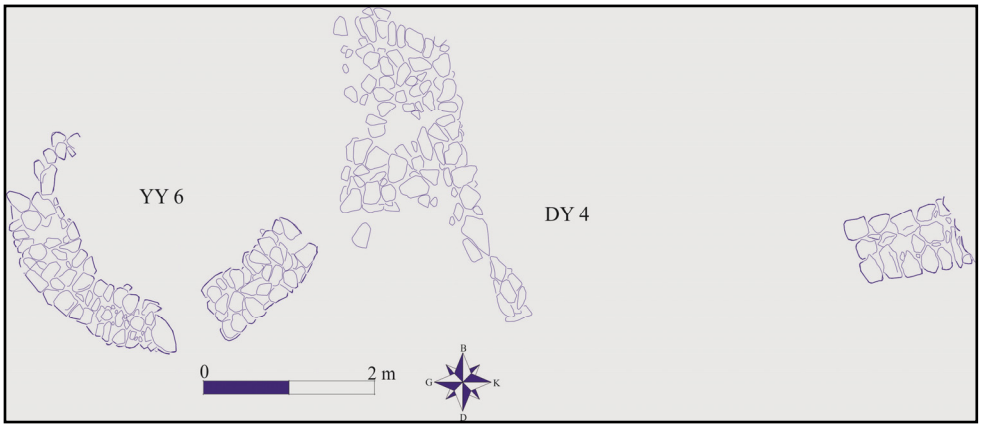

Figür 44: IIIb Yapı Katı Yuvarlak Yapı 6 (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.1.1.3- Çevre Duvarı

IIIb yapı katında yerleşimdeki yapılar kuzeydoğu-güneybatı ekseninde uzanan bir çevre duvarı ile doğu yönünden sınırlanmıştır (Plan 1). Duvarın uzunluğu 44 metre civarıdır. Kimi bölümleri 3-4 taş sırası yüksekliğe sahipken bazı bölümleri 8-10 taş sırası kadar yükseltilmiştir. Aynı anda birkaç işleve sahip olacak şekilde tasarlandığından, sıradan ve düz hatlı bir çevre duvarı değildir. Duvar kalınlığının her yerinde aynı olmamasının nedeni bu birkaç işlevli özelliği ile ilişkili olmalıdır. Duvar bazı yerlerde 1 metre bazı yerlerde ise 3-4 metre genişliğinde inşa edilmiştir. Duvarın en belirgin özelliği, bazıları büyük bazıları küçük, bazen duvarın ortasında bazen kenarına bitiştirilmiş yuvarlak kuleleri olmasıdır. Çevre duvarının üzerindeki kulelerin sayısı 6'dır (Figür 45).

Kuleler	Çap	Kullanım Alanı
Kule 1	2.4 m	54 cm^2
Kule 2	3.2 m	1.5 m^2
Kule 3	3 m	2.1 m^2
Kule 4	2.7 m	2 m^2
Kule 5	3.6 m	2 m^2
Kule 6	3.8 m	4 m^2

Figür 45: Kule Yapıları Boyutlar

Kulelerin çapları büyük olsa da iç kullanım alanları sınırlıdır. Sadece Kule 6'nın iç hacmi geniştir. Diğer kulelerin içlerinde hareket olanağı son derece sınırlıdır.

Dolayısıyla bunların günlük işlerde kullanılmaları mümkün görünmemektedir (Figür 46).

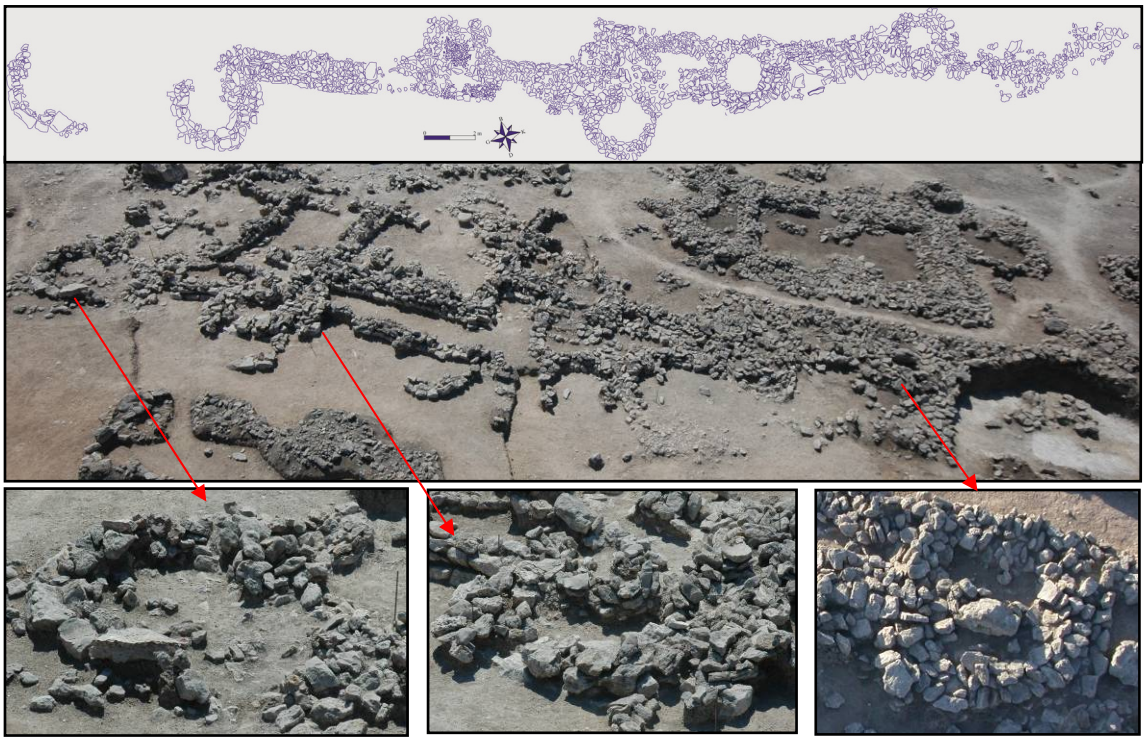

Figür 46: IIIb Yapı Katı İlk Çevre Duvarı ve Üzerinde Bulunan Kulelerden Örnekler. Sağdan Sola Doğru Kule 2, 5 ve 6 (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

Çevre duvarının iç hattı dış hattına göre daha düzgün yapılmıştır. Duvarın E3 plankaresinde kalan kesimi içe doğru dönerek köşe yapar ve burada küçük bir iç yapı oluşturur. Sonra F3 plankaresinde DY2'nin arka duvarı olarak devam eder. Çevre duvarının bundan sonraki kısmı Kule 6'ya kadar tahrip olmuştur. Kule 6 çevre duvarının güneydeki son bölümüdür. Çevre duvarının dış hattı içine göre biraz daha düzensizdir. D3 plankaresindeki kesimi ise duvarın geri kalan kesiminden neredeyse 1 metre aşağıya kadar inecek şekilde eğimlidir. Duvar bir sonraki yapı katında işlevini yitirse de bazı bölümleri yeniden düzenlenerek kullanılmaya devam edilmiştir.

4.8.2- Ege Gübre IIIa Yapı Katı

IIIa yapı katında yerleşimin sınırları yine doğu yönünde genişlemiştir. Bu yapı katında, IIIb yapı katından inşa edilmiş yapıların çoğu hala kullanılmaktadır. Bununla birlikte yeni yapılar inşa edilmiş ve eski yapıların bazıları yeniden düzenlenmiştir.

Mimari düzenlemeler sadece yapılarda değil yerleşimi çevreleyen ilk çevre duvarında da görülür. İlk çevre duvarının bazı bölümleri yeniden düzenlenerek işlevi değiştirilmiştir. Bu evrede sadece tek bir yapı kullanım dışı kalmıştır. Yeni inşa edilen yapılar bir önceki yapı katından farklı olarak çoğunlukla bitişik düzende inşa edilmiştir ve birkaç odalıdır. Bu yapılar bazen iç veya dış duvarlarına eklenmiş bir veya iki küçük depoya sahiptir. IIIa yapı katında mimari yapıların yanı sıra yerleşimi doğu yönünden çevreleyen çevre duvarı da değiştirilmiş ve yerleşimi doğu yönünden boydan boya bir hat şeklinde sınırlayan yeni bir çevre duvarı inşa edilmiştir.

4.8.2.1- Mimari

Bu yapı katında önceki yapı katından gelen yapılar hala kullanımaktadır. Bunlara ek olarak bitişik düzende veya bağımsız 8 yeni yapı daha inşa edilmiştir. Yapıların tümü dörtgen planlıdır (Plan 1).

4.8.2.1.1- Dörtgen Yapı 6 (DY6)

DY6, DY1 yapısının içerisine ikinci bir duvar hattı çekilerek oluşturulmuş yeni yapıdır (Figür 47-Plan 1). Dolayısıyla plan ve diğer özellikleri bakımından bu yapının tekrarıdır. Yapının girişi bir önceki evresinde olduğu gibi batı duvarı üzerindedir ve avluya bakar.

Plankare	D3
Yön	KD-GB
Plan Tipi	Dikdörtgen
Kullanım Alanı	28 m^2
Ocak	Var
Figür 47: DY6 Yapısı	

Yapı ikinci bir duvar hattı şeklinde ilk yapının içine inşa edildiğinden, boyutları ilk yapıdan küçüktür. Buna rağmen IIIa yerleşimindeki büyük yapılardan biridir (Figür 48).

DY6	Boyut	Duvar Kalınlığı
a duvarı	6.2 m	80 cm
c duvarı	6.2 m	90 cm
b duvarı	7.6 m	90 cm
d duvarı	8.3 m	85 cm
Figür 48: DY6 Yapısı Boyutlar		

Kapının hemen karşısında, arka duvarına bitişik bir ocak vardır. Ocağın tabanı sal biçimli taşlarla döşenmiş, bu yassı taşların üzeri sıvanmıştır. Ateşten dolayı ocağın tabanı pişerek tuğlalaşmıştır. DY6 inşa edilirken, DY1'in güney duvarının neredeyse tamamına yakını tahrip olmuştur. DY1'in diğer tüm duvarları korunurken sadece güney duvarının kaldırılması bilinçli bir tercih olmalıdır. Nitekim bu duvar kaldırılarak ve yeni fakat daha zayıf bir duvar hattı çekilerek yeni inşa edilen yapıya küçük bir yan depo sağlayacak alan elde edilmiştir. Bu tür uygulamalar IIIa yapı katında inşa edilen neredeyse tüm yapılarda görülür ve yerleşimdeki diğer yapılarda daha belirgin olarak izlenebilmektedir (Figür 49).

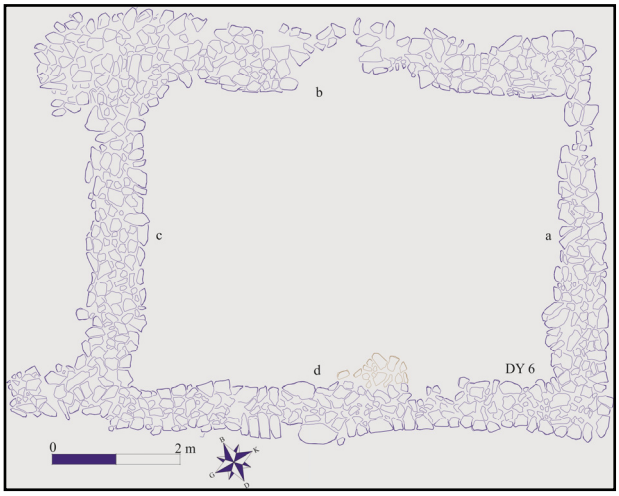

Figür 49: IIIa Yapı Katı Dörtgen Yapı 6. DY6 Yapısı DY1 Yapısının İçine Çekilen İkinci Bir Duvar Hattı İle İnşa Edilmiştir (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.2.1.2- Dörtgen Yapı 7 (DY7)

DY7, IIIb yapı katında ilk çevre duvarına bitişik inşa edilen DY2 yapısının güney duvarı kullanılarak inşa edilmiştir. Bu yapının güney duvarı, DY7 yapısının kuzey duvarıdır. Arka, doğu duvarının bir bölümü tahrip olmuştur (Figür 50-Plan 1).

Plankare	F2-F3
Yön	KD-GB
Plan Tipi	Dikdörtgen
Kullanım Alanı	6.8 m^2
Ocak	?
Figür 50: DY7 Yapısı	

Yapı boyutları ve kullanım alanı açısından, yerleşimdeki diğer yapılara göre küçüktür (Figür 51).

	Boyut	Duvar Kalınlığı
a duvarı	5 m	95 cm
c duvarı	4 m	60 cm
b duvarı	3 m	55 cm
d duvarı	3.2 m	60 cm
Figür 51: DY7 Yapısı Boyutlar		

DY7 yapısının taş temelleri, diğer yapılar ile kıyaslandığında daha derme çatma ve özensiz bir taş örgüsüne sahiptir. Yapının içerisinde ocak bulunduğuna dair herhangi bir kanıta rastlanmamıştır. Diğer birçok yapıda görüldüğü gibi, DY7 yapısının kapısı da avluya bakacak şekilde batı duvar üzerinde bulunur. Bu yapı aslında IIIa yapı katında bitişik düzende inşa edilmiş yapılardan ilkidir (Figür 52).

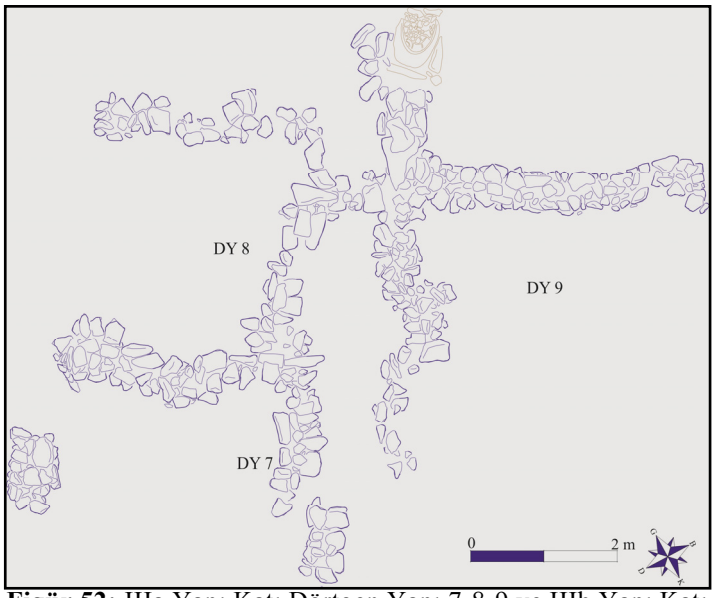

Figür 52: IIIa Yapı Katı Dörtgen Yapı 7-8-9 ve IIIb Yapı Katı DY2 Yapıları (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.2.1.3- Dörtgen Yapı 8 (DY8)

DY8, DY7'ye bitişik inşa edilmiştir ve bu yapıyla bir duvarları ortaktır. DY8'in kuzey duvarı, DY7'nin güney duvarıdır. Yapının doğu yönündeki arka duvarı tamamen tahrip olmuştur (Figür 53-Plan 1).

Plankare	F2
Yön	KD-GB
Plan Tipi	Dikdörtgen
Kullanım Alanı	6.6 m^2
Ocak	?
Figür 53: DY8 Yapısı	

Yerleşimdeki diğer yapılarla karşılaştırıldığında, boyut ve kullanım alanı açısından küçük yapılardan biri olduğu söylenebilir (Figür 54).

	Boyut	Duvar Kalınlığı
a duvarı	4 m	60 cm
c duvarı	3.8 m	70 cm
b duvarı	4.1 m	50 cm
d duvarı	-	-
Figür 54: DY8 Yapısı Boyutlar		

Yapının taş temel örgüsü özensizdir. Derme çatma bir inşa tarzına sahiptir. Duvar genellikle 1 veya 2 taş sırası yüksekliğinde örülmüştür. Yapının içerisinde ocak olarak tanımlanabilecek bir mimari öğe tespit edilememiştir. Yapının girişi batı duvarı üzerindedir ve avluya bakar (Figür 52).

4.8.2.1.4- Dörtgen Yapı 9 (DY9)

DY9 yapısı, IIIa yapı katında yeni inşa edilmiş DY7 ve DY8 yapılarının hemen batısında ve bu yapılardan DY8'in doğu duvarı ile bir koridor oluşturacak şekilde inşa edilmiştir. Yapının kuzey ve batı duvarı tamamen tahrip olmuştur (Figür 55-Plan 1).

Plankare	F2
Yön	KD-GB
Plan Tipi	-
Kullanım Alanı	11 m^2
Ocak	?
Figür 55: DY9 Yapısı	

Yapı boyutları açısından DY7 ve 8 yapılarına yakındır. Bu yapı aslında DY7 ve DY8 yapıları ile birlikte bir yapı grup oluştur (Figür 56).

	Boyut	Duvar Kalınlığı
a duvarı	-	
c duvarı	4.3 m	55 cm
b duvarı	-	
d duvarı	4.5 m	60 cm
Figür 56: DY9 Yapısı Boyutlar		

Bu yapının taş temel örgüsü de, DY7 ve 8 yapılarında olduğu gibi özensiz bir görünüme sahiptir. Duvarlar 1-2 taş sırası kadar yükseltilmiştir. Yapının içerisinde ocak olabilecek mimari bir öğe tanımlanamamıştır. Yapının kuzey ve batı duvarları tahrip olduğundan ve korunmuş duvarlar üzerinde de kapı olabilecek bir açıklık bulunmadığından giriş yeri belli değildir. Ancak diğer yapılarda olduğu gibi, kapının avluya bakan duvar üzerinde olması beklenebilir.

4.8.2.1.5- Dörtgen Yapı 10 (DY10)

DY10 yapısı yerleşimin batı kesiminde, avlunun batısında yer alan yapılar arasındadır. Yapı, DY4 ve YY7'nin üzerine inşa edilmiş, bu yapıları tahrip etmiş ve kullanım dışı bırakmıştır. DY10 iç düzenlemesi açısından yerleşimdeki diğer yapılardan farklıdır (Figür 57-Plan 1).

Plankare	C1
Yön	KD-GB
Plan Tipi	Dikdörtgen
Kullanım Alanı	29 m^2
Ocak	Var
Figür 57: DY10 Yapısı	

Yapının kuzey ve doğu duvarı tahrip olmuştur. Batı duvarının bir bölümü yapının içine doğru kayarak çökmüştür. Duvarın üzerindeki birkaç yerde yapının duvarlarını taşıyan ana hatıllara ait direk altlıkları, yuvalar bulunur. Yapı boyutları açısından da yerleşimdeki büyük yapılar arasındadır (Figür 58).

	Boyut	Duvar Kalınlığı
a duvarı	-	-
c duvarı	5.9 m	70 cm
b duvarı	8.4 m	60 cm
d duvarı	-	70 cm
Figür 58: DY10 Yapısı Boyutlar		

Yapının içerisinde ocak olabilecek bir yer tanımlanamamıştır. Ancak orta kesimine doğru ocak tabanına ait sıva parçaları tespit edilmiştir. Bunlar *in situ* değildir. Yine de, eğer yapının içerisinde bir ocak varsa, bu ocak tabanı parçalarının tespit edildiği yerde olmalıdır. Yapının arka duvarı diğer yapılardan farklı bir şekilde inşa edilmiştir (Figür 59).

Figür 59: IIIa Yapı Katı Dörtgen Yapı 10 (DY10). (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

Yapının içerisine, arka, batı duvar boyunca ikinci bir duvar hattı çekilmiş ve bu iki duvar arasında kalan kesim ara bölmelerle ikiye ayrılmıştır. Bölmeler de birbirinden farklıdır. Güneyde bulunan ilk bölme, ikinci duvar hattı üzerinde bulunan bir açıklık ile yapıın ana bölümüne bağlıdır. Bu bölmede, yapının arka duvarı üzerinde belirgin olarak görülebilen ve duvardan içeri giren 1 metre civarında kavisli bir kesim bulunur. İki tane yarım dibek taşı bu kavisli yerin hemen yanına, arka duvara bitişik olacak şekilde yerleştirilmiştir. Dibek taşları bu kavisli bölüm ile birlikte düşünüldüğünde, burasının yapının deposu olduğu söylenebilir. DY10'nun ikinci bölmesinde, ilk bölmeye benzeyen herhangi bir uygulama tespit edilememiştir. Bu iki bölme bir arada değerlendirildiğinde, IIIa yapı katının diğer yapılarında bulunan benzeri küçük kompartımanlar da depo bölümleri olarak tanımlanabilir.

DY10'un kapısı diğer yapılarda olduğu gibi avluya açılır. Ancak, kapı geçidi yapının avluya bakan geniş duvarı üzerinde değil, kısa güney duvarı üzerindedir. Yapının kapısı avlunun bir bölümünü işgal eden bir işliğe açılmaktadır.

4.8.2.1.6- Dörtgen Yapı 11 (DY11)

Avlunun batı yarısında bulunan ikinci IIIa yapı katı yapısı DY11'dir (Plan 1). DY11 avlunun kuzey kesiminde bulunan son iki yapıdan biridir. Yapının batı ve güney duvarları tahrip olmuştur (Figür 60).

DY11	
Plankare	B1/2-A1-2
Yön	KD-GB
Plan Tipi	Dikdörtgen
Kullanım Alanı	17 m^2
Ocak	?
Figür 60: DY11 Yapısı	

DY11 boyutları bakımından yerleşimdeki küçük yapılardan bir tanesidir. Taş temel örgüsü 1-2 taş sırası yüksekliğindedir. Ocak olarak tanımlanabilecek mimari bir öğe tespit edilmese de ocak tabanına ait tuğlalaşmış taban parçaları bu yapıda da ocak bulunduğunun göstergesidir (Figür 61).

	Boyut	Kalınlık
a duvarı	4.2 m	45 cm
c duvarı	-	-
b duvarı	-	-
d duvarı	4.5 m	47 cm
Figür 61: DY11 Yapısı Boyutlar		

Yapının iç düzenlemesi diğer IIIa yapı katı yapılarından birkaç farklılık gösterir. Yapının güney ve batı duvarı tahrip olsa da, bu duvarlara yaslandığı anlaşılan, taşlarla çevrili dairesel bir bölüm bulunur. Bunun hemen bitişiğinde ise sal biçimli taşlar birleştirilerek düz bir zemin elde edilmiştir. Bu mimari öğenin işlevi açık değilse de depolamada kullanılan bir bölüm olduğu düşünülebilir. DY11 yapısının doğu, avluya bakan duvarında küçük bir bölme bulunur. Diğer IIIa yapı katı yapılarında olduğu gibi, DY11'deki bu bölme de yapının deposu olmalıdır (Figür 62).

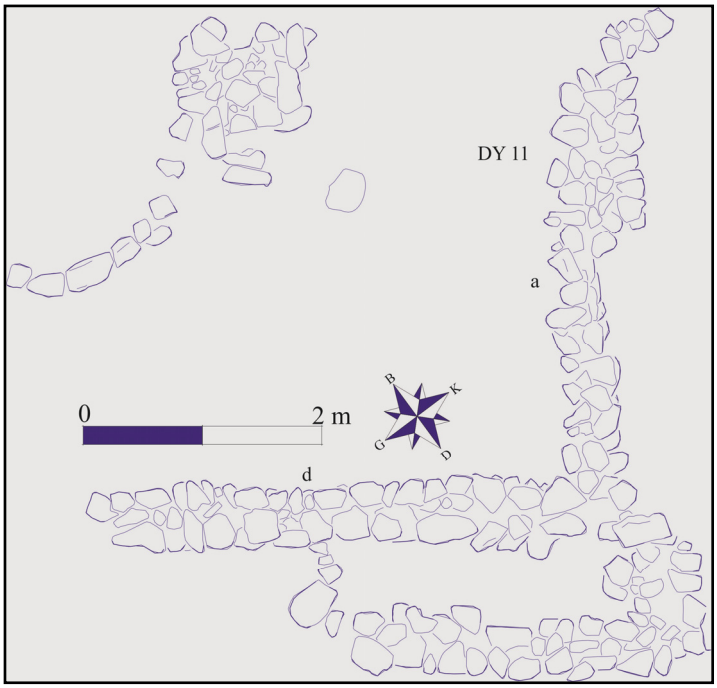

Figür 62: IIIa Yapı Katı Dörtgen Yapı 11 (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

Yapının kapısının hangi yönde bulunduğu belli değildir. Avluya bakan doğu duvarı üzerinde kapı olabilecek bir açıklık bulunmaz. Nitekim burada bulunan küçük depo bölümü duvarın büyük bir bölümünü kaplamaktadır. Yapı muhtemelen, DY10'da olduğu gibi avluya bakan uzun duvar üzerinde değil, güneyde bulunan kısa duvar üzerinden avluya açılıyordu.

4.8.2.1.7- Dörtgen Yapı 12 (DY12)

IIIa yapı katında bulunan son yapı DY12'dir (Plan 1). Yapı avluyu kuzey yönünden kapatır. DY12 bitişik düzende inşa edilmiş iki yapı veya iki odalı tek bir yapı olarak tanımlanabilir (Figür 63).

Plankare	B3
Yön	KB-GD
Plan Tipi	Dikdörtgen
Kullanım Alanı	20 m^2
Ocak	Var

Figür 63: DY12 Yapısı

Yapının doğu ve kuzey duvarları kısmen tahrip olmuştur. Diğer duvarlar iyi korunmuştur ve aynı yapının bölümleri olmalarına rağmen, birbirilerinden farklı tekniklerle inşa edilmişlerdir. Yapının taş temel örgüsünde genellikle yerleşimdeki diğer yapılarda kullanılan teknik kullanılmıştır. Düzgün yüzeyli taşlar alt sıralara yerleştirilerek temel yükseltilmiş, daha arızalı taşlar üst sıralara bırakılmıştır. Hem alt hem de üst sıralarda, küçük taşlar büyük taşların arasında kalan boşluklara doldurulmuştur (Figür 64).

Figür 64: IIIa Yapı Katı Dörtgen Yapı 12 (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

Ancak DY12 yapısının kuzey duvarı farklı bir taş örgüsüne sahiptir (Figür 65). Duvarın dış sırasında büyük ve uzun taşlar genellikle dik olarak iki sıra halinde dizilmiş ve duvarın yapının içine bakan kısmı sadece tek sıra yüksekliğinde dizilen küçük taşlarla genişletilmiştir. Yapıın küçük odası veya deposu ise son derece kalın ve yüksek bir taş temele sahiptir. Hatta bu bölümde ikinci bir küçük bölme bulunur. Dolayısıyla yapı temellerinin birden fazla teknik kullanılarak inşa edildiği söylenebilir.

Figür 65: IIIa Yapı Katı Dörtgen Yapı 12 (DY12). Aynı Yapının Farklı Tekniklerle İnşa Edilmiş Duvarları (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

Yapının girişi avluya bakan uzun güney duvarı üzerindedir. Ancak kapı duvarın ortasında değil duvarın doğu sonundaki bir açıklık şeklindedir. DY12'deki kapı diğer yapılarda bulunanlardan farklıdır. Kapı geçidinin tabanı bir sıra yüksekliğinde taşla örülerek yükseltilmiş, böylece bir tür eşik yapılmıştır. Bu eşik üzerinde bulunan taşlardan birinin yüzeyi düzleşerek aşınmıştır ve üzerinde belirgin sürtünme izleri taşır. Bu izler kapı geçidini kapatan ahşap kapının sürtünmesinden kaynaklanmış olmalıdır (Figür66).

Figür 66: IIIa Yapı Katı Dörtgen Yapı 12 (DY12). Eşikli Kapı Geçidi ve Kapının Aşındırdığı Eşik Taşı (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

DY12'nin kuzey arka duvarının önünde küçük taşlarla döşeli küçük bir alan vardır. Üzerinde sıva bulunmaz. Ancak diğer yapılarda olduğu gibi arka duvara bitişik ve neredeyse kapının karşısında bulunan bu taş döşeli alanın ocak olması gerekir.

4.8.2.2- Çevre Duvarı

IIIa yapı katında yerleşimi doğudan sınırlayan ilk çevre duvarı kullanım dışı kalmıştır. Ancak bazı bölümleri düzenlenerek yeniden kullanılmıştır. İlk çevre duvarı işlevini yitirdikten sonra, Hayıtlı Dere'nin taşıdığı alüvyonlar ile doldurduğu kesime ve bu alüvyonal birikimin üzerine ikinci çevre duvarı inşa edilmiştir (Plan 1). IIIa yapı katında inşa edilen ikinci çevre duvarı, inşa tarzı, kalınlığı, düzenlemesi ve yönü gibi birçok özelliği ile ilk çevre duvarından farklıdır. 60-80 cm kalınlığındaki duvarın uzunluğu 70 metredir. 2-3 taş sırası yüksekliğinde inşa edilmiştir. Duvar örgüsü büyük ve küçük taşlar uygun yüzeylerinden biri birilerine kenetlenerek oluşturulmuştur (Figür 67).

Figür 67: IIIa Yapı Katı Çevre Duvarı. Kuzey ve Güney Bölümler (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

Söz konusu çevre duvarı ilk çevre duvarından farklı olarak daha ince ve düz bir hattı takip eder şekilde inşa edilmiştir ve kuzey-güney doğrultuludur. Üzerinde kule olarak tanımlanabilecek yuvarlak bölümler bulunmaz. Ancak duvarın kuzey ucunda,

duvara bitişik inşa edilmiş yarım daire şeklindeki bir kule yapısı bunun tek istisnasıdır. Aynı yapı katında benzer bir kule yapısı F3 plankaresinde ilk çevre duvarının önüne sonradan eklenen ince bir duvarda görülür. Burada da yarım daire şeklinde bir kule yapısı duvara bitiştirilmiştir.

Taş temelin üzerinde bulunan bir iki ahşap yuvası, üst duvar örgüsünde kalın ve büyük ahşap hatılların kullanıldığının ve bunların arasının ince dallarla örülerek çamurla sıvandığının göstergesidir. E4 plankaresinde, çevre duvarının üzerinde bulunan bir açıklık, yerleşim ile Hayıtlı Dere arasındaki geçişi sağlayan bir kapı açıklığı olmalıdır.

4.8.2.3- IIIb Yapı Katında İnşa Edilen İlk Çevre Duvarında IIIa Yapı Katında Görülen Düzenlemeler

IIIa yapı katına gelindiğinde, IIIb yapı katında inşa edilen ilk çevre duvarı işlevini yitirmiş ancak bazı bölümleri düzenlenerek yeniden kullanılmıştır. E3 plankaresinde bulunan Kule 4, IIIa yapı katında bu özelliğini kaybetmiş farklı bir amaçla kullanılmıştır.

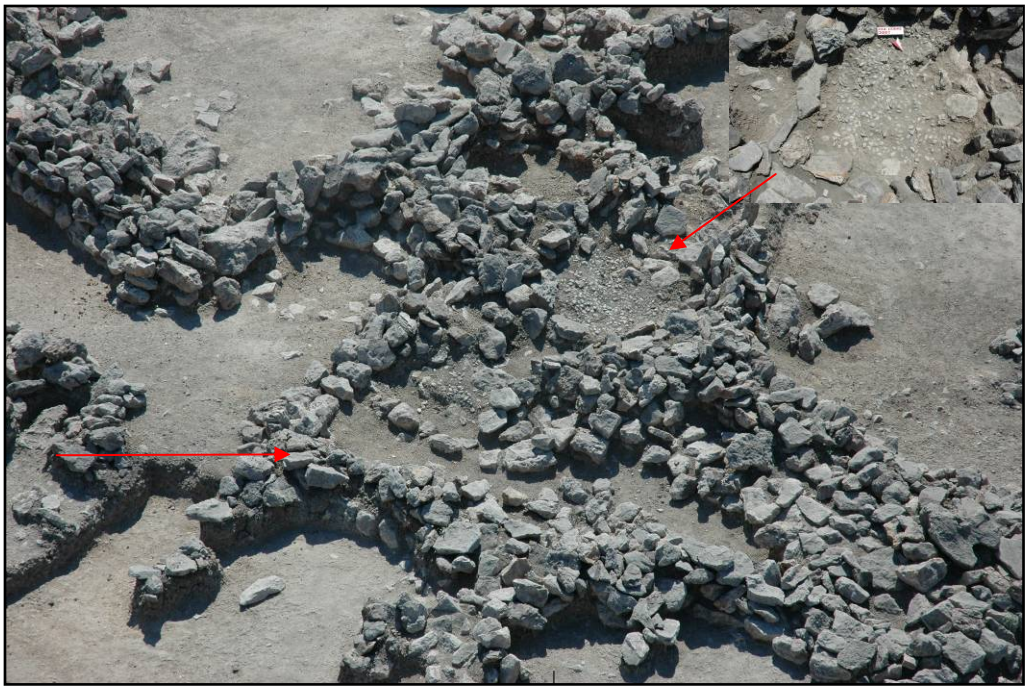

Figür 68: IIIa Yapı Katında Tabanı Çakıl Döşenerek İşlevi Değiştirilen IIIb Yapı Katı Çevre Duvarı Üzerinde Kule Yapısı (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

Bu yapı katında bu kulenin tabanı küçük çakıl taşları ile döşenmiştir. Ayrıca bu kulenin hemen bitişiğine, doğuya doğru ek bir duvar çekilerek yeni bir yapı oluşturulmuştur. Böylece küçük bir yapı ve bu yapıya bağlı tabanı çakıl döşeli küçük bir yan oda elde edilmiştir (Figür 68). F3 plankaresindeki Kule 5 yapısına da küçük bir duvar eklendiği görülmektedir. Muhtemelen bu kule yapısı da farklı bir yapıya dönüştürülmüştür. Ancak ek duvarlar yeterince korunmadığından kulenin ne tür bir yapıya dönüştürülmek istendiği tespit edilememiştir. Yine aynı plankarede Kule 5'e ek yapılarak uzatılmış ve üzerine yarım bir kule eklenmiş yeni bir bölüm vardır. İlk çevre duvarının bahsi geçen bölümleri yeniden düzenlenerek kullanılırken diğer bölümleri olduğu gibi bırakılmıştır. Duvarın bu eski bölümleri de kullanılmaya devam edilmiş olmalıdır. Nitekim duvarın bazı bölümleri hali hazırda DY2 gibi yapıların parçası olduğundan kullanım dışı kalmış olması gibi bir durum söz konusu değildir. Yine de bu duvarın bazı bölümlerinin tamamen devre dışı bırakıldığı söylenebilir. E4 plankaresinde, ilk ve ikinci çevre duvarı arasında kalan kısım yerleşimin çöplük alanlarından biri olarak kullanılmıştır. Bu atık dolgu Kule 3'ün üzerinde birikerek, kule yapısını kapatmıştır. Yine D4 plankaresinde duvarın rampa şeklinde eğimli bölümü dere tarafından taşınan alüvyonal dolgu altında kalarak işlevini yitirmiştir. Sonuçta IIIa yapı katına gelindiğinde ilk çevre duvarının bazı bölümlerinin hala kullanıldığı, bazı bölümlerinin yeniden düzenlenerek kullanıldığı ve bazı bölümlerinin ise tamamen işlevini yitirdiği görülmektedir.

4.8.3- Avlu ve Bölümleri

IIIb yapı katında inşa edilmiş yapıların arasında, bu yapıların etrafına sıralandığı bir avlu vardır. IIIb yapı katında avlu olarak kullanılan bu kesimin, IV. tabakada da aynı işlevi gördüğü anlaşılmaktadır. IIIb yapı katına gelindiğinde avlunun yapılarla ilişkisi ve boyutları değişmiş ancak yeri yaklaşık olarak aynı kalmıştır. Bu yapı katında avlu 950 m^2 civarında bir genişliğe sahiptir. IIIa yapı katına gelindiğinde, yeni binalar inşa edildiğinden avlunun boyutu biraz daha küçülmüştür. Bu yapı katında avlu 700 m^2 boyutunda bir alanı işgal etmektedir.

Avlu içerisinde, yapılar dışında işlikler, pişirme alanları ve diğer günlük faaliyetlerin yürütüldüğü daha küçük bölümler ayırt etmek mümkündür. Bu işliklerin

her biri bir yapı veya yapı grubu ile ilişkili görünmektedir. Avluda kazılan arkeolojik dolgunun, yerleşimin diğer kesimlerindekinden atık ve buluntu açısından daha zengin olmasının da nedeni bu işlikler ve burada üretilen atıkların avluya atılması olmalıdır.

Ege Gübre Yerleşimi'nin Neolitik Dönem tabakaları boyunca avlunun konumu değişmemiştir. IIIa ve IIIb yapı katlarında boyutları değişse de gerek işliklerin gerekse ocak yerlerinin konumu pek değiştirilmemiştir. Ayrıca bu iki yapı katı arasında organik bir ilişki bulunduğundan, işlik ve ocak gibi avluda bulunan birimlerin hangi yapı katında kullanıldığını veya her iki yapı katında da kullanılıp kullanılmadığını ayırt etmek her zaman mümkün değildir. Yeni eklenen bir iki işlik alanı dışında, diğer işlik ve ocak alanlarının IIIb yapı katında kullanılmaya başlandığını ve bunların IIIa yapı katında da kullanılmaya devam edildiğini söylemek mümkündür. Dolayısıyla işlik ve ocak alanları aşağıda yapı katlarına ayrılmadan birlikte verilmiştir.

4.8.4- İşlik Alanları

Avluda işlik olarak tanımlanabilecek alanların sayısı dörttür (Plan 1).

4.8.4.1- İşlik 1: İlk işlik (Figür 69), E3 plankaresinde, DY1 ve DY2 yapılarının arasındadır ve muhtemelen bu iki yapı tarafından ortak kullanılmıştır. Bu işlik alanında birkaç ezgi taşı, havan ve havaneli ile çakmaktaşı ve obsidyen çekirdekler, yonga ve aletler tespit edilmiştir. Buluntular arasında tüm veya tüme yakın çanak çömlekler vardır. Ancak burada ocak veya fırın olarak tanımlanabilecek bir yapı bulunmaz. Avlunun diğer kesimlerinde bulunan çok sayıdaki ocak göz önüne alınırsa, besinlerin pişirilmesi için buraların kullanılmış olabileceği düşünülebilir.

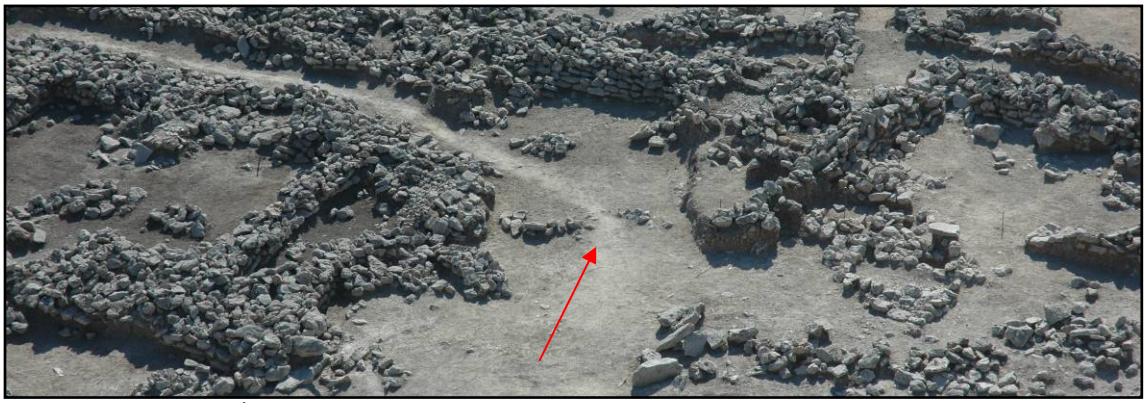

Figür 69: III. Tabaka İşlik 1 (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.4.2- İşlik 2: İkinci işlik (Figür 70) D1 plankaresinde, DY4 ve YY7 yapılarının güneyinde bulunur. Buradaki işlik alanı Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nde ortaya çıkartılmış en kapsamlı işliktir ve zengin bir buluntu envanterine sahiptir. İşlikte iki fırın veya ocağa ait tuğlalaşmış tabanlar, çok sayıda alt ve üst ezgi taşı, havan ve havaneli bulunur. Ayrıca sağlam ve kırık durumda çeşitli türde taş aletlere ait parçalar da ortaya çıkartılmıştır. Bunların arasında, düz bazen de yarım ay şeklinde, yongalanarak şekillendirilmiş taş aletler, taş kap parçaları, paletler de vardır. Aynı yerde bulunan bir çöp çukurunda ise çok sayıda çanak çömlek parçası, kemik ve yumuşakça kavkısı, obsidyen ve çakmaktaşı artıklar, figürin parçaları bulunmuştur.

Figür 70: III. Tabaka İşlik 2 (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.4.3- İşlik 3: B3-A3 plankarelerinde, DY12 yapısının ikinci küçük odasının hemen bitişiğinde üçüncü işlik alanı bulunur (Figür 71). Bu işlik alanında çok sayıda ezgi taşı, havan ve havanelleri, obsidyen alet ve yongalar ile kemik alet ve atıklar ortaya çıkartılmıştır. İşlik alanının kuzey kesiminde bir ocak da bulunur. Ocak, üç yanı ince ve geniş sal biçimli taşlarla çevrelenerek oluşturulmuştur. Dik yerleştirilmiş taşların içi kalın bir sıva ile sıvanarak ocağın tabanı elde edilmiştir. Üzerinde yanan ateşten dolayı tuğlalaşmış durumdaki taban sıvası kenar korumaları durumundaki taşlara doğru sıvanarak yükseltilmiştir.

Figür 71: III. Tabaka İşlik 3 (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

Bu işlik alanı ile bağlantılı ve DY11 yapısının kuzeyinde, A2 plankaresinde bir diğer yer vardır. Burada da çok sayıda taş alet parçası ve yonga tespit edilmiştir. Aynı yerde bulunan bir çöp çukurundan ise çok sayıda, keramik, kemik, obsidyen, çakmaktaşı, diğer taş aletlere ait parçalar, deniz hayvan kabukları çıkartılmıştır.

4.8.4.4- İşlik 4: F2 plankaresinde bulunan işlik 4 (Figür 72), Geç Kalkolitik tabakanın yoğun tahribatına maruz kalmıştır. Burada birkaç ezgi taşı parçası ve bir fırın tespit edilmiştir. Fırın özellikleri bakımından yerleşimdeki yegâne örnektir. Fırının etrafı geniş ve düz taşlarla desteklenerek korunmuştur. Tabanı kalın bir çamurla sıvalıdır. Üstü kubbe şeklinde yükseltilmiştir. Fırının ateşten dolayı hem tabanı hem de tavanı pişerek tuğlalaşmıştır. Tavanının en az dört kez sıvanarak yenilendiği görülmektedir. Fırının doğusunda ise yine tuğlalaşmış tabanıyla bir ocak bulunur.

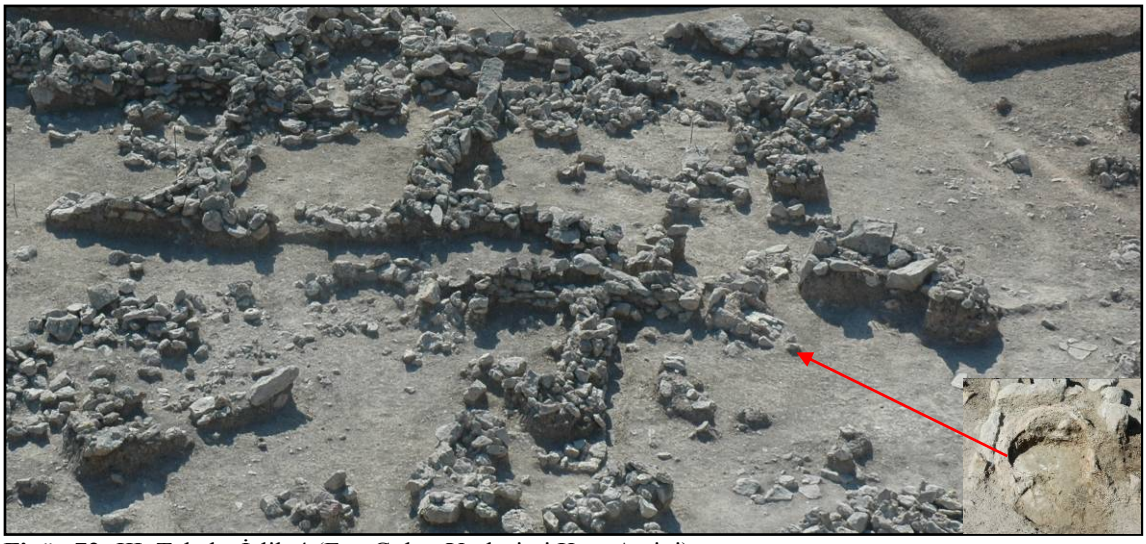

Figür 72: III. Tabaka İşlik 4 (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.8.5- Ocaklar

Ege Gübre Yerleşimi IIIa-b yapı katlarında bulunan avluda çok sayıda ocak vardır (Plan 1). Ocaklar doğrudan toprağın üzerine yapılmıştır. Ancak toprağın üzeri kalın bir çamurla sıvanmıştır ve genellikle pişerek tuğlalaşmıştır. Bu sıva çamurun içeriğinde irili ufaklı küçük taşçıklar bulunur. Açık avluda bulunan ocakların, işliklerde bulunan bir iki örnekten farklı olarak, etrafı taşlarla çevrelenmemiştir. Benzer türde bir iki ocak avlu dışında, çöplük olarak tanımlanan yerlerde de tespit edilmiştir. Avluda belirlenen ocakların sayısı, işliklerde bulunanlar hariç, sekizdir.

4.8.6- Çöplük Alanları

Avludaki işliklerde (İşlik 2 ve 3) birer çöp çukuru bulunur. Ayrıca avlu dolgusunda bulunan çok sayıdaki keramik, kemik ve taş alet parçaları, avlunun da atık alanı olarak kullanıldığını işaret eder. Buna rağmen yerleşimin özellikle iki yerinde çöplük olarak tanımlanabilecek yerler tespit edilmiştir (Plan 1). Bu çöplük alanlarında olağan buluntular bulunur: Keramik parçaları, atık kemik parçaları, işlevini yitirmiş kırık çakmaktaşı ve obsidyen dilgiler ve yongalar, yumuşakça kavkıları, figürün parçaları gibi. Ancak bu tür atıklar, bahsi geçen iki alana özellikle atılmış gibi görünmektedir. Nitekim yerleşimin diğer alanlarında böylesine yoğun atık bulunan başka herhangi bir yer yoktur.

Bu çöplüklerden ilki E4 plankaresinde, ilk ve ikinci çevre duvarı arasında kalan kesimdedir (Figür 73). Burada bir ocak tespit edilmiştir. İkinci çöplük A3 plankaresinde, DY12'nin kuzeyindeki kesimdedir. Bu çöplük alanında da bir ocak vardır.

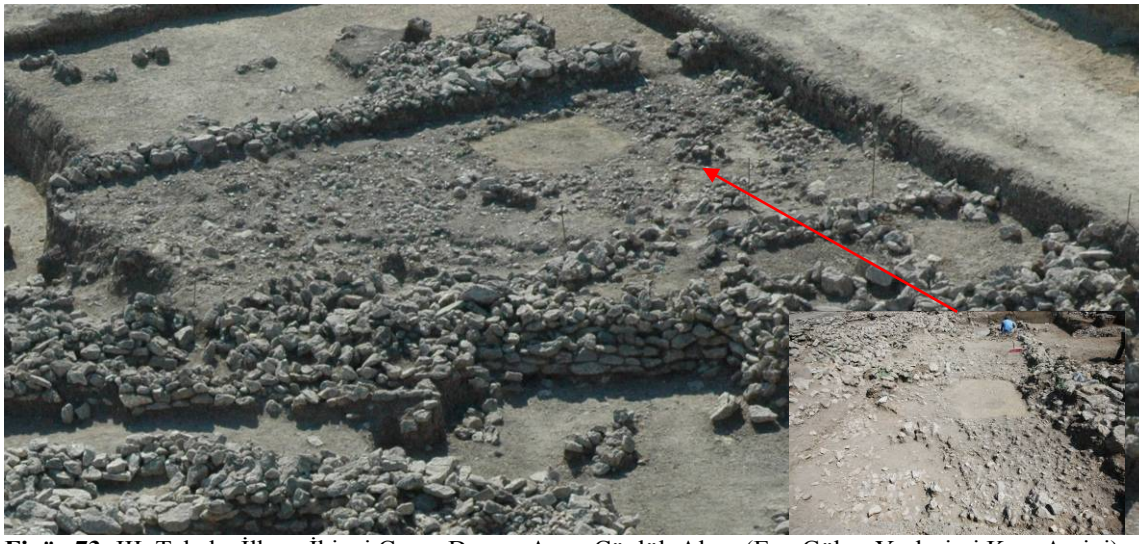

Figür 73: III. Tabaka İlk ve İkinci Çevre Duvarı Arası Çöplük Alanı (Ege Gübre Yerleşimi Kazı Arşivi)

4.9- Mimari Gelişim

Ege Gübre'de Neolitik Dönem yerleşimi yuvarlak yapılar ile başlar. IV. tabakada yuvarlak yapılar doğrudan ana toprağın üzerine kurulmuştur. Bu tabaka son derece sınırlı bir alanda kazılabildiğinden yapıların yerleşim içerisindeki dağılımı ve yoğunlukları hakkında yeterince bilgi yoktur. Ancak IV. tabakada yuvarlak yapıların bir avlu etrafına sıralanmış olduklarına dair veriler vardır. Avlu olarak tanımlanan kesimde doğrudan toprağa açılmış çok sayıdaki ateş çukuru tespit edilmiştir. IV. tabaka sınırlı bir alanda kazılmış olsa da, bu tabakaya ait dolguların açıldığı her alanda bu tür ocaklar bulunmuştur. Dolayısıyla IV. tabaka yapılarının bir avlu etrafında sıralandığını ve günlük işlerin yürütüldüğü avlunun ortaklaşa kullanıldığını söylemek mümkündür.

Ege Gübre Yerleşimi'nde Neolitik Dönem yapılarına ve yerleşim düzenine dair ayrıntılı bilgiler III. tabakadan elde edilmiştir. IIIb yapı katında, IV. tabakada ana yapı görünümünde olan yuvarlak yapılar kullanılmaya devam edilmiş ancak bu yapılar ana yapı olma özelliğini yitirmiştir. Ortaya yeni bir yapı planı çıkmıştır. IIIb yapı katında ana yapılar dörtgen planlı yapılardır. Bu yapı katında dörtgen ve yuvarlak planlı yapılar

doğu yönünden güçlü bir çevre duvarı ile sınırlanmıştır. Bu aşamada yapılar yerleşimin iki yanına karşılıklı olarak sıralanmıştır. Yapılar genellikle bağımsız ve tek odalıdır.

IIIa yapı katına gelindiğinde, IIIb yapı katında kullanılan yapıların bazıları yeniden düzenlenmiş ve yeni yapılar inşa edilmiştir. Yerleşime yeni eklenen yapılar ile avlu kuzey yönünden kapanmıştır. İlk çevre duvarının bazı bölümleri yeniden düzenlenmiş bazı bölümleri ise kullanım dışı kalmıştır. İlk çevre duvarının kullanım dışı kalması ile birlikte yine yerleşimin doğusuna ikinci bir çevre duvarı inşa edilmiştir. Bu aşamada yerleşimde hala bağımsız duran yapılar bulunsa da sıkı bir yerleşim dokusu ortaya çıkmıştır. Yapılara depo olarak kullanılabilecek küçük bölümler eklenmiştir.

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nde mimari ve yerleşim düzeninin yuvarlak planlı yapılardan dörtgen ve dik açılı yapılara doğru bir değişim geçirdiği görülmektedir. Hem ikametgâhlarda hem de çevre duvarlarında daha doğrusal hatlara doğru bir gelişim vardır. Ayrıca bağımsız duran yapıların yanında bitişik olarak düzenlenmiş yapılara doğru da bir değişim olduğu görülmektedir. Böylece yerleşim olgun evresine ulaşmış ve birçok yönüyle yerelleşmiştir.

Bu aşamada yerleşim içerisinde, yapılar ve işlikler bağlamında dört grup ayırt etmek mümkündür (Figür 74). Avlunun işlik olarak kullanılan kesimleri muhtemelen aşağıdaki yapı grupları arasında ortaklaşa kullanılmıştır. Dolayısıyla bu grupları yerleşim içerisindeki küçük topluluklar olarak tanımlamak mümkündür. İşlikler belli yapılarla ilişkili görülürken ocaklar için benzer bir durum söz konusu değildir. Ocaklar avlunun birçok yerine ve belirli bir düzen göstermeden dağılır.

Yapı	**İşlik**
DY2-DY6	İşlik 1
DY7-DY8-DY9	İşlik 4
DY5-DY10	İşlik 2
DY11-DY12	İşlik 3
Figür 74: Yapılarla İlişkili İşlikler	

BÖLÜM 5-EGE GÜBRE YERLEŞİMİ NEOLİTİK DÖNEM ÇANAK ÇÖMLEĞİ

Ege Gübre Yerleşimi'nin Neolitik Dönem tabakalarına ait en büyük buluntu grubunu çanak çömlekler oluşturur. Büyük miktarlarda bulunmasına rağmen çanak çömlekler gerek yüzey renkleri ve işlenişleri, gerekse biçim ve hamur özellikleri bakımından sınırlı bir çeşitliliğe sahiptir. Kapların dış ve çoğu zaman iç yüzeyleri astarlıdır. Astarsız örneklerde ise bu durumun belirli bir yüzey işleminden değil aşınmadan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Aşınarak astar tabakası tahrip olmuş birçok örnekte kap yüzeylerinin üretimin belli bir aşamasında sıvazlanarak düzeltildiği gözlenir. Sıvazlamanın çanak çömleklerin yüzeyine henüz tamamen kurumadıkları bir aşamada uygulandığı anlaşılmaktadır. Kapların yüzeyinde pürüzsüz bir görünüm elde etmek amacıyla kabın yüzeyinin henüz nemliyken sıvazlanması, dış yüzeyde ince bir kil tabakasının astar benzeri bir doku oluşturmasıyla sonuçlanmıştır. Sıvazlamadan kaynaklanan bu doku pişirmeden sonra astarın alt katmanında görülen açık kahve veya krem renginde, kendinden astar olarak tanımlanabilecek ikinci bir tabakanın oluşmasına neden olmuştur. Yüzeye çanak çömleğin hamurundan farklı bir renk kazandıran astar renklerinin tamamına yakını kırmızı ve kırmızının tonlarındadır. Açık kahverengi, kahverengi, krem ve gri astarlı örnekler sayıca azdır. Genellikle ince kenarlı üretilmiş kapların hamuruna ya herhangi bir katkı eklenmemiş ya da taşçık ve bitkisel katkı eklenerek hamurun dokusu desteklenmiştir. Hamura katkı olarak bazen mika ve kireç de eklenmiştir. Çanak çömleklerdeki katkı bu dört bileşenden oluşsa da, bunların farklı oran ve bileşimlerde bir araya getirilmesi, hamurun katkısının içerik olarak değilse de biçimsel olarak çeşitlenmesine neden olmuştur. Kapların biçimleri de sınırlı bir repertuarına sahiptir. Çanak ve çömlekler s-profilli, yarı küresel, küresel, boyunlu ve boyunsuz örneklerden oluşur.

5.1- Değerlendirmeye Alınan Çanak Çömlekler

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nde açığa çıkartılan çanak çömleklerin sayısı oldukça yüksek olsa da, çeşitli kaplara ait bu parçaların önemli bir bölümü biçimleri tanımlanamayacak kadar küçük parçalardır. Çanak çömleklerin bütünü göz önüne alındığında, nispeten daha iyi korunmuş durumdaki örnekler daha çok dip ve tutamak gibi parçalardır. Bunun nedeni söz konusu parçalardan diplerin, ağız kenarlarına göre

daha kütlesel, tutamakların ise birbirini destekleyen iki parçadan üretilmiş olmalarıdır. Çanak çömleklerde görülen bu durum, dip ve tutamakların değerlendirmeye alınan parçalar arasında yüksek bir oranı temsil etmelerini de beraberinde getirmiştir. Yine de biçimi tanımlanabilen çok sayıda örnek değerlendirmeye alınabilmiştir.

Değerlendirmeye alınan çanak çömlekler seçilirken tabakaların niteliklerini yansıtacağı düşünülen kodlar[149] seçilmiştir. Bu kodlardaki çanak çömlek parçaları tanımlanabilir bir biçim veriyor ve yüzeyi aşırı tahrip olmamışsa değerlendirmeye dâhil edilmiştir. Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleklerinde karşılaşılan bir diğer sorun, buluntuların depolandığı arkeolojik dolguların aşırı nemli ve hatta çamur niteliğinde olmasıdır. Aşırı nem perdah ve astar gibi çanak çömlek yüzey özelliklerinin aşınmasına ve zaman zaman kapların hamur dokusunun ortaya çıkmasına neden olmuştur (Fotoğraf 7/1). Bu örneklerin bir kısmı biçimleri bakımından hala tanımlanabilir olsa da astar özelliklerini ve mal gruplarını belirlemek mümkün değildir. Bütün bu olumsuzluklara rağmen, gerek biçimleri gerekse yüzey işlemleri bakımından tanımlanabilir durumda birçok parça bulunur. Seçilen kodlardaki aşırı tahrip olmuş parçalar dikkate alınmamış ve diğer parçalar değerlendirilmiştir.

Koşullar dâhilinde çanak çömlekler yerleşimin hemen her yerinden seçilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda 4193 tüm, tüme yakın veya parça halinde çanak çömlek parçası belirlenmiş ve bu parçalar incelenmiştir.

5.2- Çanak Çömleğin Değerlendirilmesi

Ege Gübre Yerleşimi çanak çömleğinin değerlendirme aşamasında çağdaş yerleşmelerin konu ile ilgili yayınları taranmış, ayrıca yerleşimin çanak çömleklerinin

[149] Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nde kazı esnasında Kod Sistemi adı verilen buluntu toplama yöntemi kullanılmıştır. Yerleşim öncelikli olarak koordinat sistemine göre 10 x 10 metrelik plankarelere bölünmüştür. Kazılar bu plankareler üzerinden yürütülmüş ve kazı esnasında arkeolojik değişkenlere bağlı olarak, tabakalar ile evreler ayırt edilmiş, ortaya çıkan buluntular bağlamları dikkate alınarak kodlanmıştır. Kod burada her bir buluntunun veya buluntu grubunun yerleşimde tabaka, yapı katı, mimari veya diğer arkeolojik unsurlara göre yatay ve düşey konumunu tanımlamak amacıyla AAA ile başlayan harf dizisi ile kodlanmasını ifade etmektedir.

gösterdiği özellikler dikkate alınmıştır. Buna göre çanak çömleklerin yüzey işlemleri ve hamur özellikleri:

Dış-İç Astar

Dış-İç Perdah

Alacalanma

Hamur Rengi

Cidar Kalınlığı

Katkı

Pişme Durumu

Öz

gibi özellikler dikkate alınarak incelenmiştir. Bu ölçütlerin kısa tanımları ve çalışmada nasıl kullanıldıkları aşağıda anlatılmıştır. Çanak çömleklere ait her türlü renk ayrımı Munsell toprak renkleri katalogu kullanılarak yapılmış ayrıca bu renkler tarafımızdan algılandığı şekliyle çalışmaya yansıtılmıştır.

5.2.1- Dış-iç astar: Astar, sulandırılmış kilin çeşitli yöntemlerle çanak çömleklerin yüzeyine uygulanması ile kapların yüzeyinde oluşan ve pişirme sürecinden sonra farklı renkler kazanarak kapların yüzeyinde ince bir tabaka halinde gözlenebilen dış yüzey uygulamasıdır. Bu işlem sonucunda kapların yüzeyindeki gözenekli yapı giderilmiş ve çanak çömleklere daha özenli bir görünüm kazandırılmış olur[150]. Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğinde, kapların hem iç hem de dış yüzeyleri astarlanmıştır. Çanak çömlekler değerlendirilirken öncelikli olarak dış ve iç astarlarına bakılmıştır.

5.2.2- Dış-iç perdah: Çanak çömleklerin perdahlanması, kapların yüzeyindeki kil zerreciklerinin sıkıştırılarak düzgün ve gözeneksiz bir yüzey elde edilmesini sağlar. Böylece kapların parlak bir görünüme kavuşması da sağlanır. Ege Gübre Yerleşimi

[150] Ökse 1999, 27.

Neolitik Dönem çanak çömleğinde, kapların hem iç hem de dış yüzeylerine perdah uygulandığı görülür[151].

5.2.3- Alacalanma: Pişirme sürecinde görülen ısı dalgalanmalarına bağlı olarak, çanak çömleklerin yüzeyinde görülen renk çeşitlenmesidir.

5.2.4- Hamur ve hamur rengi: Pişirme sürecinde, pişirme ortamındaki ısı derecesine ve süresine bağlı olarak kapların hamurunun kazandığı renktir.

5.2.5- Cidar kalınlığı: Cidar kalınlığı, çanak çömleklerin kenar kalınlıklardır. Kapların kenar kalınlıkları:

3-5 mm aralığında ise ince

5-10 mm aralığında ise orta

10-20 mm aralığında ise kalın olarak değerlendirilmiştir. 20 mm'den kalın kenarlar ise 20 mm fazla şeklinde ifade edilmiştir.

5.2.6- Katkı: Çömlekçiler tarafından çanak çömlek üretiminde kullanılan kilin alındığı kil yatakları, ikincil kil olarak adlandırılan kilin biriktiği alanlardır. Bu tür kil yağmur veya akarsular tarafından sürüklenerek çeşitli ortamlarda biriktirilir ve taşınma sürecinde kile çeşitli maddeler karışır. Bu tür kil yataklarında bulunan kilin yapısında kum ve küçük taşçık doğal olarak bulunur[152]. Buna rağmen Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğinin üretildiği kile sonradan çeşitli katkı maddeleri eklendiği anlaşılmaktadır. Bu maddeler, orta ve iri boyutlu taşçık, kireç, mika ve bitkisel kökenli organik maddelerdir. Bu tür maddeler kile kuruma ve pişme esnasında oluşacak kırılma ve çatlamaları önlemek amacıyla eklenir. Böylece kile esnek bir doku kazandırılmış olur. Kaplar hamurlarına eklenen katkı maddeleri ile ısı gerilim direnci kazanmış olur. Özellikle daha küçük taneli kilden üretilmiş kaplarda bu direnç daha

[151] Ökse 1999, 27.

[152] Orton vd. 1993, 114-115.

yüksektir. Ayrıca bitkisel katkıların pişirme işleminden sonra kapların dokusunda bıraktıkları küçük boşluklar da ısıya karşı direnci arttıran bir diğer özelliktir[153].

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğinin üretiminde kullanılan kilin ikincil kil olduğu anlaşılmaktadır. Çanak çömleklerin tümünün hamur içeriğinde kum ve küçük taşçık bulunur. Hamur içeriğine sonradan eklenen katkı maddelerinin boyutları ince, orta ve iri olarak tanımlanmış ve yoğunlukları, az, orta, yoğun şeklinde belirtilmiştir. Katkılar bu şekilde sınıflandırılırken, Orton vd. 1993, 238, Fig A.4'deki katkı oranı tahmini tablosu, uyarlanarak kullanılmıştır (Figür 75). Çanak çömleklerdeki katkı makroskobik olarak kaydedilmiştir.

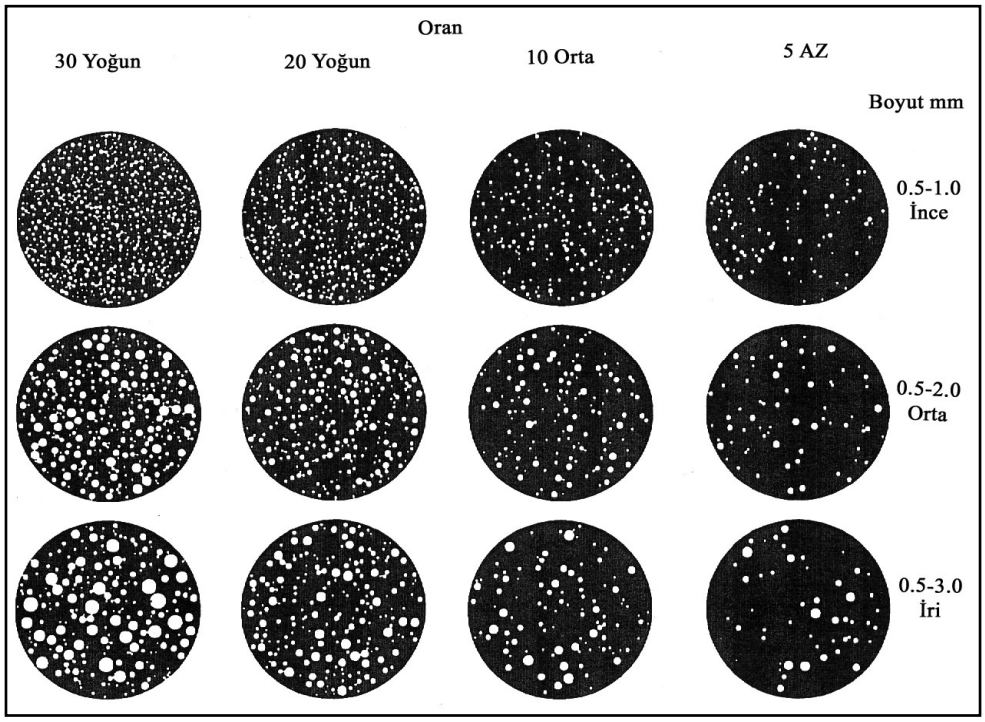

Figür 75: Ege Gübre Yerleşimi Çanak Çömleklerinin Katkı Oran ve Boyutlarının Değerlendirilmesinde Kullanılan Tablo (Orton vd 1993, 238: Fig.A.4'ten Düzenlenmiştir)

5.2.7- Pişme Durumu: Çanak çömleğin pişme sürecini etkileyen üç ana değişken bulunur. Bunlar, pişirme süresi, pişirme ısısı ve ortamdaki oksijenin miktarıdır[154]. Kapların sertliği ve rengi gibi özellikleri bu üç değişkene bağlı olarak belirlenir.

[153] Sinopoli 1991, 14.

[154] Rice 1987, 80.

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi çanak çömleklerinde pişme, kapların sertlik derecesi ve kırıklarının görünümü göz önüne alınarak değerlendirilmiştir. Kaplar iyi, orta veya kötü pişmiş olarak sınıflanmıştır.

5.2.8- Öz: Gri veya siyah özlü çanak çömlekler hamurun dokusunda bulunan organik kökenli maddelerin tamamen yanmamasından kaynaklanan karbon içerir. Eğer pişirme işlemi devam ettirilirse bu karbon içerik tamamen ortan kalkar ve kapların kesitleri kahverengi veya kırmızı renkli bir görünüm alır[155]. Çanak çömleklerin kesitlerinde görülen bu siyah veya gri renkteki tabakalar, pişirme süresine ve pişirme ortamındaki ısı derecesine bağlı olarak farklılıklar gösterir[156]. Hamurda bulunan bu organik kökenli maddeler bilinçli olarak eklenebileceği gibi özellikle ikincil killer belli oranda organik madde içerir[157].

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi çanak çömleğinde öz, açık gri, gri veya açık siyah ve siyah olarak değerlendirilmiştir.

5.3- Mal Grupları

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğinde görülen mal grupları tasnif edilirken kilin niteliği, katkı malzemesi, yüzey işlemleri ve fırınlama ölçüt olarak belirlenmiş; bunların içerisinden yüzey işlemi olarak astara tanımlamalarda öncelikli bir yer verilmiştir. Mal gruplarının tasnifinde astar renklerinin ölçüt alınmasının nedeni, Ege Gübre Neolitik Yerleşimi çanak çömleğinin belirgin özellikleri arasında astar renginin ön planda olmasıdır. Bunun yanı sıra Kıyı Ege'de yer alan diğer Neolitik yerleşimlerde de astar rengi çanak çömleklerin mal grubu tasniflerinde öncelikli özellik olarak ele alınmıştır. Ayrıca genel olarak Ege Gübre'nin kurulduğu tarihlerdeki Neolitik yerleşmelerde çömlekçilikte astarın ön plan çıktığı görülmektedir. Örneğin Kırmızı Astarlı Mallar, Yakındoğu'dan Güneydoğu Avrupa'ya değin uzanan coğrafyada yer alan Neolitik yerleşimlerde görülen ortak bir bileşen olarak görünmektedir[158]. Nitekim

[155] Orton vd. 1993, 69.

[156] Orton vd 1993, 134, Fig. 11.1.

[157] Orton vd. 1993, 133.

[158] Ç. Çilingiroğlu 2009c, 212-213.

Kırmızı Astarlı Mallar, farklı bölgelerdeki Neolitik topluluklar arasındaki ilişkileri vurgulamak amacıyla geliştirilen Neolitik Paket kavramının bileşenleri arasındadır.

Bu bağlamda, Ege Gübre Neolitik Yerleşimi çanak çömleğini mal gruplarına ayrılırken astar renkleri ana ölçüt olarak belirlenmiştir. Bu duruma istisna tek örnek baskı-impresso bezemeli çanak çömlek parçalarının bu çalışmada ayrı bir mal grubu olarak değerlendirilmesidir. Bunun nedeni, söz konusu çanak çömleklerin Yakındoğu'dan kıyıları takip ederek yayılan bir Neolitik ile ilişkilendirilerek, Kıyı Neolitiği'ni tanımlayan bir tür çanak çömlek olduğunun düşünülmesidir. Nitekim bu tür çanak çömlekler Yakındoğu'dan, Batı Anadolu kıyılarına, Afrika'ya, İtalya üzerinden Fransa'ya değin yayılır[159]. Bu bağlamda eğer bu tür çanak çömlekle ilişkili bir yayılım dalgası var ise bunu ayırt etmek amacıyla baskı bezemeli-impresso türü örnekler ayrı bir mal grubu olarak ele alınmıştır. Ayrıca yerleşimdeki toplam sayısı 4 olan boya bezemeli çanak çömleklerde ayrı bir mal grubu olarak tanımlanmıştır.

Mal gruplarının tasnifinde katkıların ölçüt olarak alınmamasının nedeni, katkıların sadece organik ve inorganik şeklinde belirgin olarak ayırt edilebilmesidir. Diğer katkı bileşenleri mal gruplarının tasnifinde belirgin ayrımlar göstermez. Organik ve inorganik katkıların dağılımı ise mal grupları anlatılırken yapılmıştır.

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi mal grupları şu şekildedir:

A- Kırmızı Astarlı Mallar (Mal Grubu 1)

B- Açıkkahverengi Astarlı Mallar (Mal Grubu 2)

C- Krem Astarlı Mallar (Mal Grubu 3)

D- Kahverengi Astarlı Mallar (Mal Grubu 4)

E- Gri Astarlı Mallar (Mal Grubu 5)

F- İmpresso (Mal Grubu 6)

G- Boya Bezemeli Mallar (Mal Grubu 7)

[159] Güldoğan 2008a, 56 vd.

Bu mal gruplarının Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğindeki oranları aşağıdaki gibidir (Figür 76). III. tabakada ortaya çıkan baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlek parçalarının tümü değerlendirmeye alınmıştır. Dolayısıyla bunların aşağıdaki oranı, bu çalışma kapsamına alınan örneklerden bağımsız olarak, III. tabakadaki tüm çanak çömleklere göre verilmiştir.

Mal Grupları	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	3344	373	92,09	86,74
Açıkkahverengi Astarlı Mal	149	34	4,1	7,91
Krem Astarlı Mal	80	13	2,2	3,02
Gri Astarlı Mal	32	7	0,88	1,62
Kahverengi Astarlı Mal	22	3	0,62	0,69
Boya Bezemeli Mal	4	-	0,11	-
Baskı Bezemeli-İmpresso	132	-	0,93	-
Figür 76: Mal Gruplarının Tabakalara Göre Dağılımı				

5.3.1- Kırmızı Astarlı Mallar (Mal Grubu 1)

Ege Gübre Neolitik Dönem çanak çömleğinin büyük çoğunluğunu oluşturan Kırmızı Astarlı Mallar (Fotoğraf 1-2), yerleşimin hem III. hem de IV. tabakasında baskın mal grubu olarak karşımıza çıkar.

5.3.1.1- Hamur

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem Kırmızı Astarlı Mal grubunda bulunan çanak çömleklerin yapımında kullanılan kilin yataktan alındıktan sonra doğrudan kullanılmadığı, üretim aşamasından evvel kilin içerisinde bulunan yabancı maddelerin uzaklaştırıldığı anlaşılmaktadır. Kapların yapımında kullanılan kil muhtemelen belli bir kıvama kadar sulandırıldıktan sonra dinlendirilerek veya benzeri yöntemlerle arıtılmıştır. Hamuru katkı içermeyen bir grup çanak çömleğin yapımında kullanılan kilin ince taneli ve temiz olduğu görülebilmektedir.

Kapların yapımında kullanılan kil pişirildikten sonra, pişirme derecesi ve süresine bağlı olarak farklı renkler kazanmıştır. Kırmızı Astarlı Malların hamur renkleri,

siyah, gri, açıkkahve, kahve, kızılkahve, krem ve kırmızı renklerden oluşan bir çeşitlilik gösterir. Çanak çömleklerin hamur renkleri aşağıda verilmiştir:

10YR 3/1-Siyah, 10YR 5/1-Gri, 10YR 6/3-A. Kahve, 2,5YR 5/2-A.Kahve, 2,5YR 6/2-A.Kahve, 2,5YR 6/3-A.Kahve, 2,5YR 6/4-A.Kahve, 7,5YR 6/2-A. Kahve, 7,5YR 6/3-A. Kahve, 7,5YR 6/4-A. Kahve, 7,5YR 7/3-A. Kahve, 7,5YR 7/4-A. Kahve, 7,5YR 7/6-A. Kahve, 5YR 6/2-A.Kahve, 5YR 6/3-A.Kahve, 5YR 6/4-A. Kahve, 5YR 6/6-A.Kahve, 5YR 7/4-A.Kahve, 5YR 7/6- A.Kahve, 7,5YR 4/3-Kahve, 10YR 5/2-Kahve, 2,5YR 5/4-Kahve, 5YR 4/2-Kahve, 5YR 5/3-Kahve, 5YR 5/4-Kahve, 5YR 5/6-Kahve, 7,5YR 5/3-Kahve, 7,5YR 5/4-Kahve, 2,5YR 5/6-Kızılkahve, 2,5YR 5/8-Kızılkahve, 2,5Y 7/2-Krem, 2,5Y 8/2-Krem, 2,5YR 6/6-Kırmızı, 2,5YR6/8-Kırmızı

Kırmızı Astarlı Mal hamur renklerinin III. ve IV. tabakalardaki dağılımı aşağıdaki gibidir (Figür 77).

Figür 77:Kırımız Astarlı Mallar Hamur Renkleri ve Tabakalar Göre Dağılımı

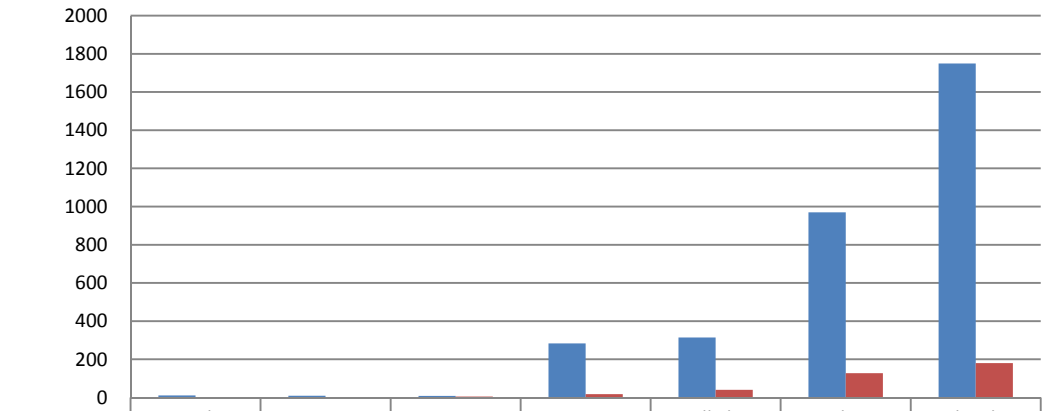

	Siyah	Gri	Krem	Kırmızı	Kızılkahve	Kahve	Açık Kahve
III. Tabaka	11	9	8	283	314	970	1749
IV. Tabaka	2	1	5	18	40	127	180

Hamur renklerinin büyük çoğunluğunun her iki tabakada da kahve tonlarda, açık kahve-kahve renklerden oluştuğu, kızılkahve ve kırmızı renklerin de toplam içerisinde önemli bir yer tuttuğu anlaşılmaktadır. Krem renkli hamurların IV. tabakadaki oranı, III. tabakada azalmıştır. Siyah ve gri hamurlu çanak çömleklerin sayısı iki tabakada da

önemli bir yer tutmaz. III. tabakadan IV. tabakaya geçilirken açık kahve renklerde artış görülür buna karşın kahve ve kızılkahve hamur renkleri oransal olarak düşmüştür (Figür 78).

Hamur Renk	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Siyah	0,32	0,53
Gri	0,27	0,26
Krem	0,23	1,34
Kırmızı	8,46	4,82
Kızılkahve	9,38	10,7
Kahve	29	34,04
Açık Kahve	52,3	48,25

Figür 78: Kırmızı Astarlı Mallar Hamur Renkleri ve Oranları

5.3.1.2- Katkı

Kırmızı Astarlı Mal grubundaki çanak çömleklerin hamuru ince taneli ve temizdir. Çanak çömleklerin yapımında arıtılmış kil kullanılmış, ancak kapların hamuruna sonradan çeşitli katkılar eklenmiştir. Hamura eklenen katkılar çeşitli boyutlardadır. Çoğunluğu ince olsa da orta ve iri boyutlu katkı maddeleri de hamura eklenmiştir. Katkı boyutlarının III. ve IV. tabakadaki dağılımı aşağıdaki gibidir (Figür 79).

Figür 79: Kırmızı Astarlı Mallar Katkı Boyutları ve Tabakalara Göre Dağılımları

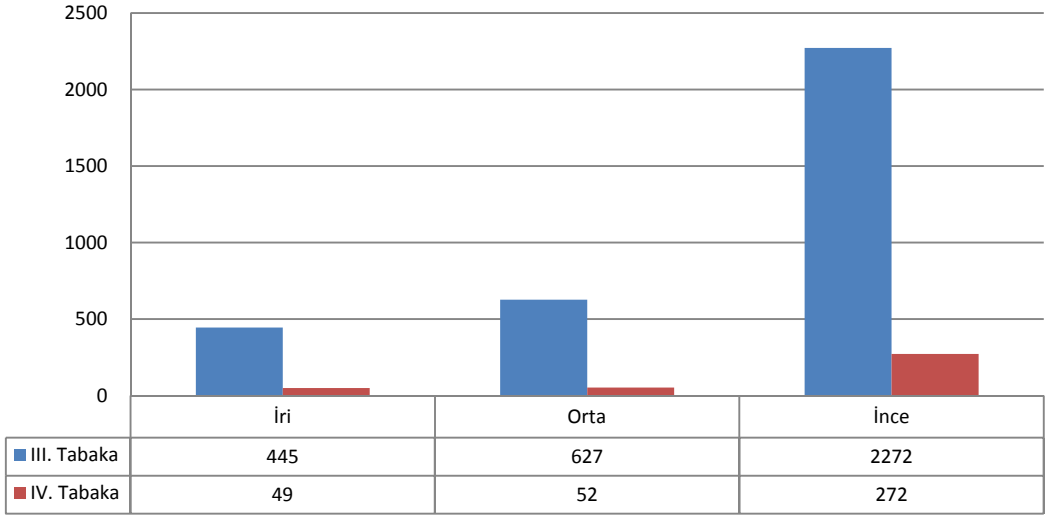

Farklı boyut özelliklerine sahip katkıların oransal değerlerinin her iki tabakada yakın olduğu anlaşılmaktadır. IV. tabakadan, III. tabakaya geçilirken gözlenebilen farklılık orta boyutlu katkılarda görülen artışa karşın ince nitelikli katkıların azalmasıdır. Bu durum yine depolama kaplarının sayısal olarak III. tabakadaki artışı ile ilişkili olmalıdır. İri katkıların oranı değişmemiştir (Figür 80).

Katkı Boyut	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
İri	13,3	13,13
Orta	18,75	13,94
İnce	67,94	72,92

Figür 80: Kırmızı Astarlı Mallar Katkı Boyutları ve Oranları

Kırmızı Astarlı Malların hamuruna eklenen katkıların boyutları gibi hamura eklenme oranları da farklılıklar gösterir. Katkı, kapların hamuruna az, orta veya yoğun miktarda ilave edilmiş veya mika katkı da görüldüğü gibi sadece hamur içeriğine eklenmekle kalınmamış çanak çömleklerin dış yüzlerine sürülerek parlaklık kazandırılmıştır. Kırmızı Astarlı Mallarda görülen katkının yoğunluk oranları aşağıdaki şekildedir (Figür 81).

Figür 81: Kırmızı Astarlı Mallar Katkı Oranları ve Tabakalara Göre Dağılımları

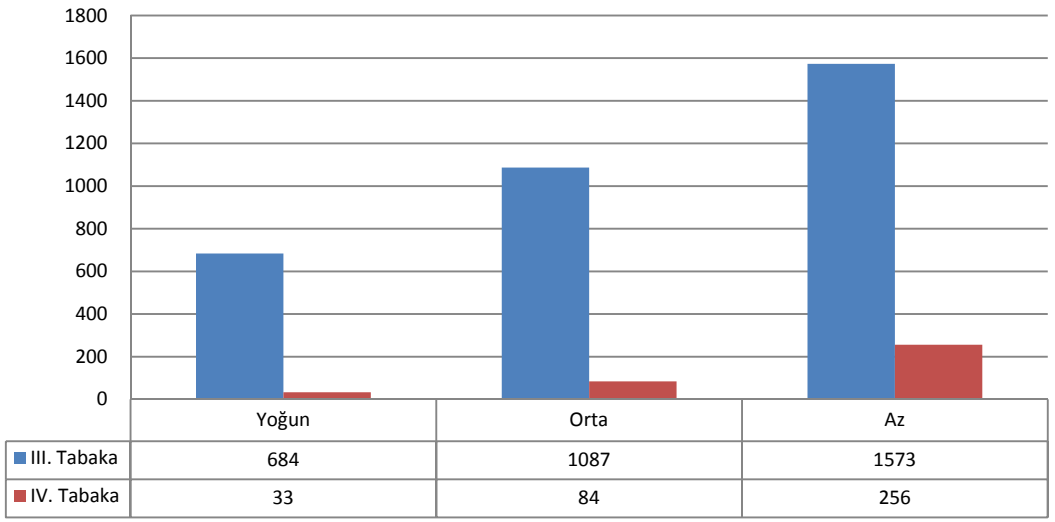

III. tabakadan, IV. tabakaya geçilirken genel olarak hamura eklenen katkı miktarının yoğunluğunun arttığı, IV. tabakadaki hamurun içeriğine daha az miktarda

katkı ilave etme uygulamasının III. tabakada yerini hamura daha yoğun miktarda katkı ekleme eğilimine bıraktığı görülmektedir (Figür 82).

Katkı Oranı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Yoğun	20,45	8,84
Orta	32,5	22,52
Az	47,03	68,63
Figür 82: Kırmızı Astarlı Mallar Katkı Oranları		

Farklı boyut ve yoğunluktaki katkıların, Ege Gübre Yerleşimi çanak çömleklerinde görülen türleri, bileşimleri ve sayısal değerleri aşağıdaki gibidir (Figür 83).

Katkı	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kum, Kilde Mika, Mika, Bitki	12	2	0,35	0,53
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Kireç	13	2	0,38	0,53
Kum, Kilde Mika, Bitki	13	3	0,38	0,8
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Kireç	14	3	0,41	0,8
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Kireç	18	0	0,53	0
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç	30	2	0,89	0,53
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık	35	3	1,04	0,8
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık	39	3	1,16	0,8
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç	42	4	1,25	1,07
Kum, Kilde Mika, Mika	57	8	1,7	2,14
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç	93	10	2,78	2,6
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki	106	10	3,16	2,68
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki	109	5	3,25	1,34
Kum Kilde Mika	135	21	4,03	5,6
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki	136	8	4,06	2,1
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık	153	26	4,57	6,97
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki	163	19	4,87	5,09
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık	181	26	5,41	6,9
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık	216	14	6,45	3,75
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki	216	31	6,45	8,31
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki	672	76	20,09	20,3
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık	891	97	26,64	26
Figür 83: Kırmızı Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri				

Çanak çömleklere katkı olarak taşçık, bitki, mika ve kireç eklendiği, bu tür katkıların farklı şekillerde bir araya getirilerek hamurun zenginleştirildiği görülmektedir. Kırmızı Astarlı Mallar içerisinde bulunan çanak çömleklerin hamur katkıları 22 farklı bileşime sahip olsa da, bunları katkısız hamurları da dikkate alarak 10 ana sınıf altında toplamak mümkündür (Figür 84). Bu gruplama yapılırken taşçık boyutu dikkate alınmamıştır.

Katkı	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**
Mika-Bitki	12	2
Bitki	13	3
Mika	57	8
Mika-Taşçık-Kireç	57	7
Katkısız	135	21
Taşçık-Kireç	153	14
Mika-Taşçık	255	32
Mika-Taşçık-Bitki	431	46
Taşçık-Bitki	971	103
Taşçık	1260	137
Figür 84: Kırmızı Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri		

Böylesi bir sınıflamadan da (Figür 85) taşçık miktarının bağımsız olarak kullanılan en yoğun katkı maddesi olduğu ve taşçık katkının diğer katkı maddeleri ile de yoğun olarak kullanıldığı sonucu doğrulanmaktadır. Bitkisel kökenli katkıların hamura tek başına eklendiği örnekler var ise de bunların oranı genel eğilimi değiştirecek düzeyde değildir.

Katkı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Katkısız	4,03	5,63
Mika	1,7	2,14
Taşçık	37,37	36,72
Mika-Taşçık	7,62	8,57
Taşçık-Kireç	4,57	3,75
Mika-Taşçık-Kireç	1,7	1,87
Bitki	0,38	0,8
Mika-Bitki	0,35	0,53
Taşçık-Bitki	29,03	27,61
Mika-Taşçık-Bitki	12,88	12,33
Figür 85: Kırmızı Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri ve Oranları		

Aynı tespit mika-bitki bileşimi için de geçerlidir. Mika ve mika-taşçık-kireç bileşiminin oranları da düşüktür. Bunları oransal olarak taşçık-kireç ve mika-taşçık bileşimleri takip eder. Mika-taşçık-bitki ve taşçık bileşimleri bunların aksine genel toplam içerisinde ağırlıklı bir yere sahiptir.

Kapların hamuruna eklenen katkıları, organik ve inorganik içerikli olmak üzere iki grup altında toplamak da mümkündür (Figür 86). İnorganik kökenli katkı bileşimleri sadece taşçık, mika ve kireç içerirken, organik katkı genellikle inorganik katkılar ile birlikte hamura eklenmiştir.

Figür 86: Kırmızı Astarlı Mallar Organik ve İnorganik Katkıların Tabakalara Göre Dağılımları

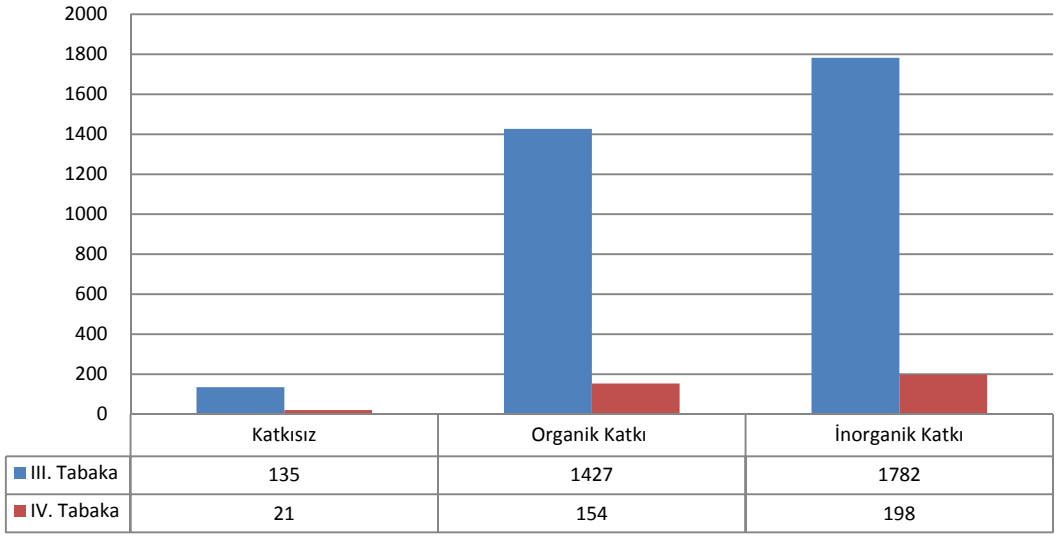

Katkısız çanak çömleklerin oranı III. tabakada azalırken, bitkisel kökenli katkı içeren kapların oranı azda olsa artırmıştır (Figür 87). Tabakalar arasında görülen bu küçük oransal dalgalanmalar dikkate alınmazsa, iki tabaka arasında katkılar bağlamında önemli bir değişikliğin olmadığı anlaşılmaktadır. Her iki tabakada da taşçık, mika, kireç ve bitki gibi katkıların oranlarındaki artış ve azalışlar fazla değildir.

Katkı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Katkısız	4,03	5,63
Organik Katkı	42,67	41,28
İnorganik Katkı	53,28	53,08

Figür 87: Kırmızı Astarlı Mallar Organik ve İnorganik Katkıların Oranları

Kırmızı Astarlı Mal grubu içerisinde bulunan çanak çömleklere eklenen taşçık, mika ve kireç gibi katkıların farklı şekillerde bir araya getirildikleri birleşimleri dikkate alınmadan değerlendirildiğinde, IV. tabakadan III. tabakaya geçişte taşçık ve kireç oranların arttığı diğer yandan mika kullanımının azaldığı görülmektedir (Figür 88).

Katkı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kireç	6,27	5,63
Mika	19,19	25,46
Taşçık	93,86	90,88
Figür 88: Kırmızı Astarlı Mallar İnorganik Katkıların Oranları		

5.3.1.3- Astar

Kırmızı Astarlı Mallarda görülen astar renkleri:

Kırmızı tonlarda (2.5 YR 6/6-2.5 YR 6/8)

Kızılkahve (2.5 YR 5/8)

Kahve (5YR 5/4)

Açıkkahve (5 YR 6/4) renklerden oluşan bir renk aralığında bulunur. Bu mal grubunda astar, çanak çömleklerin üzerine ince bir tabaka olarak uygulanmıştır.

Kızılkahve astara sahip çanak çömlekler diğerlerinden daha canlı ve nitelikli görünüme sahiptir. Bunların pişirilme derecesi ve süreleri, kırmızı ve kahverengi astarlı örneklerden daha uzun olmalıdır. Kırmızı Astarlı Mallar içerisindeki diğer bir grup olan kırmızı ve açıkkahverengi astarlıların astar renkleri genellikle mat ve soluktur. Kahverengi astarlılarda izlenebilen en belirgin özellik ise, çanak çömleklerin yüzeyinde kahverengi tonların kırmızı, bazen de siyah-gri renkler ile gösterdiği alacalanmadır. Ancak kahverengi astara sahip bu parçaların yüzeyinde görülen alacalanma, pişirme esnasında görülen ısı dalgalanmalarından çok, pişirme ortamındaki karbon ile diğer çanak çömleklerden daha fazla temas etmelerinden kaynaklanıyor olmalıdır. Kahverengi astarlı parçalar üzerinde görülen alacalanma gerek diğer kırmızı astarlı gerekse diğer mal gruplarında bulunan çanak çömlek parçaları üzerinde görülen kahverengi-kırmızı alacalanmalardan görünüş ve nitelik olarak farklıdır. Bu durum

Kırmızı Astarlı Mallar içerisinde bir grup oluşturan kahverengi alacalı kapların hamur özellikleri ile değilse de pişirme sürecindeki kazandığı astar özellikleri ile daha niteliksiz bir görünüm kazanmalarına neden olmuştur.

Kırmızı Astarlı Mallar içerisinde değerlendirilen farklı astar renklerine sahip çanak çömlek parçalarının III. ve IV. tabakalardaki sayısal oranları aşağıdaki gibidir (Figür 89).

Figür 89: Kırmızı Astarlı Mal Grubunda Görülen Astar Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımları

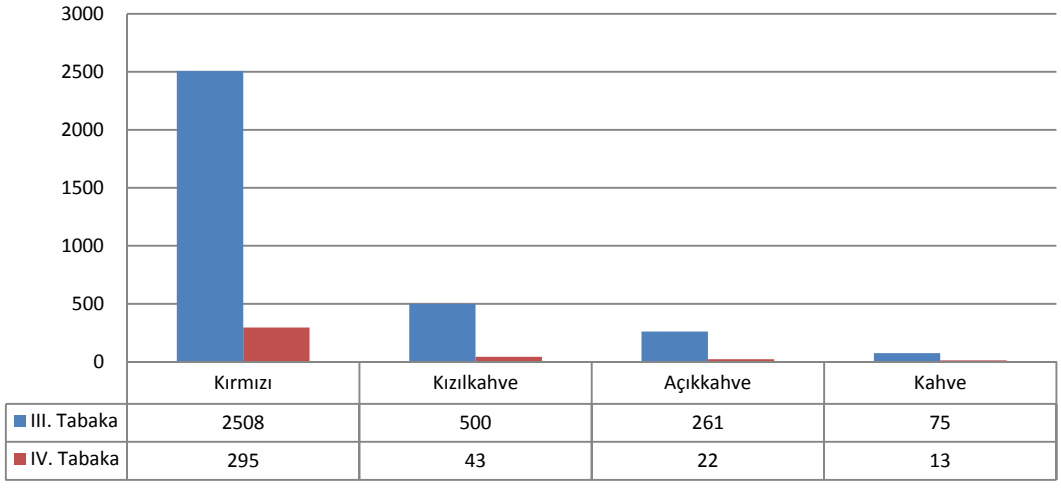

	Kırmızı	Kızılkahve	Açıkkahve	Kahve
III. Tabaka	2508	500	261	75
IV. Tabaka	295	43	22	13

Kırmızı Astarlı Mal grubu içerisinde yer alan farklı astar renklerine sahip çanak çömlek parçalarının III. ve IV. tabakalardaki oranları dikkate alındığında, kırmızı ve kahverengi astarlıların oranının düştüğü, buna karşın kızılkahve ve açıkkahve astara sahip örneklerin oranının nispeten arttığı görülmektedir (Figür 90).

Astar Renkleri	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı	75	79,08
Kızılkahve	14,95	11,52
Açıkkahve	7,8	5,89
Kahverengi	2,24	3,48

Figür 90: Kırmızı Astarlı Mallar Dış Astar Renkleri ve Oranları

Ancak III. ve IV. tabaka Kırmızı Astarlı Malları içerisinde değerlendirilen astar renklerinde gözlenen oransal farklılıkların büyük olmaması, bunun çanak çömlek üretim geleneğindeki bir değişimle ilişkili olmadığını gösterir. Kırmızı Astarlı Mallar içerisinde değerlendirilen çanak çömlek parçalarının sadece dış yüzeyleri değil çoğu örnekte iç yüzeyleri de astarlanmıştır. Çanak çömleklerin içleri:

Kırmızı (2.5 YR 6/6-2.5 YR 6/8)

Kızılkahve (2.5 YR 5/8)

Açıkkahve 1(10 YR 6/3-10 YR 6/4)

Açıkkahve 2 (5 YR 6/4)

Kahverengi (5 YR 5/4)

Krem (2.5 Y 7/2-2.5 Y8/2)

Gri (10 YR 5/1)

Siyah (10 YR 3/1) renklerde astarlanmış veya astarlanmadan yalın bırakılmıştır. İç astar renklerinin sayısal dağılımları aşağıdaki gibidir (Figür 91).

Figür 91: Kırmızı Astarlı Mallar İç Astar Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımları

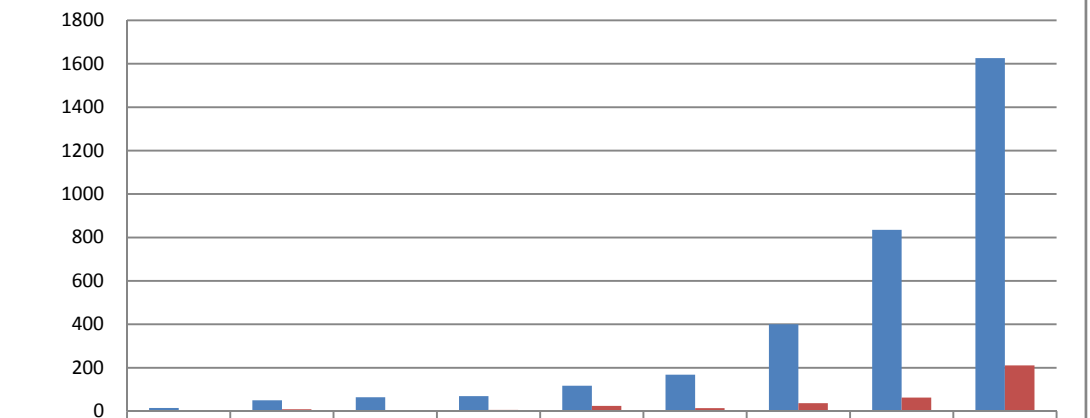

	Siyah	Gri	Krem	Kahve	A.kahve 1	A.kahve 2	K.kahve	Yok	Kırmızı
III. Tabaka	15	50	64	69	117	168	400	835	1626
IV. Tabaka	5	9	4	6	24	14	37	63	211

III. ve IV. tabaka Kırmızı Astarlı Mallarının iç astarında baskın rengin, dış astarda olduğu gibi kırmızı ve kızıl kahve olduğu görülmektedir. Benzer şekilde III. tabakada kırmızı astar renkleri azalırken kızıl kahve ve açık kahvede 2'de artış vardır. IV. tabaka iç astar renklerindeki siyah ve gri oranı, III. tabakada düşerken, krem astar renginin oranı nispeten yükselmiştir. IV. tabaka iç astar renkleri, oransal olarak III. tabakada dış astar renklerine daha yakın bir görünüm kazanmıştır. Yinede iç astarı bulunmayan çanak çömleklerin oranının her iki tabakada da epey yüksek olduğu anlaşılmaktadır (Figür 92). Genel olarak, Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğinde kapların dış yüzeyinin her zaman astarlanmasına karşın içlerinin bazen yalın bırakıldığını ifade etmek mümkündür.

Astar Renkleri	**% III. Tabaka**	**% IV. Tabaka**
Siyah	0,44	1,34
Gri	1,49	2,41
Krem	1,91	1,07
Kahverengi	2,06	1,6
A.kahve 1	3,49	6,43
A.kahve 2	5,02	3,75
K.kahve	11,96	9,91
Astarsız	24,97	16,89
Kırmızı	48,62	56,56
Figür 92: Kırmızı Astarlı Mallar İç Astar Renkleri ve Oranları		

5.3.1.4- Perdah

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğinin astarlı dış yüzeyleri genellikle olduğu gibi bırakılmamış, ikinci bir işlemden geçirilerek perdahlanmıştır. Kırmızı Astarlı Mal grubunda perdahlı örneklerin oranı yüksektir. Perdahlı parçaların oranı aşağıdaki gibidir (Figür 93).

Figür 93:Kırmızı Astarlı Mallar Perdahlı Çanak Çömlekler ve Tabakalara Göre Dağılımları

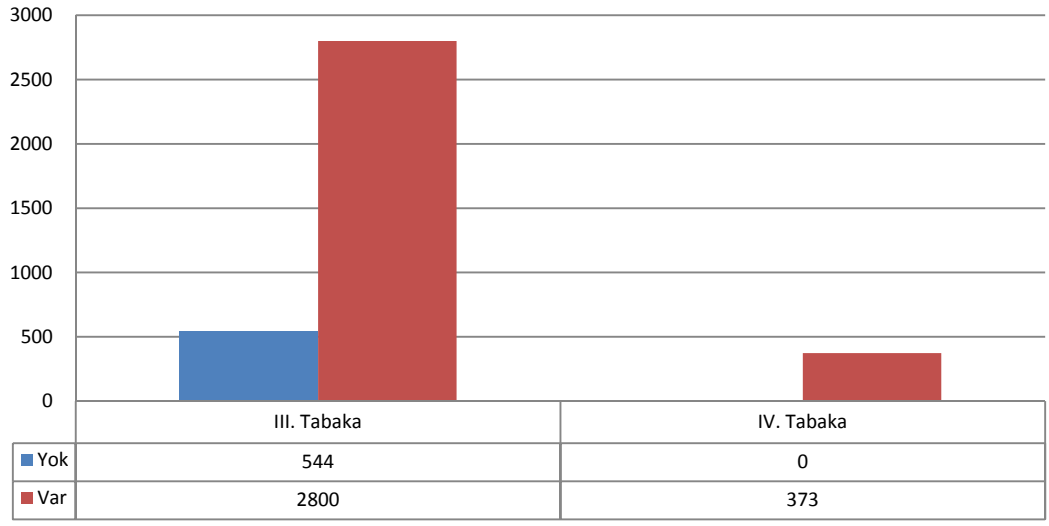

IV. tabakada bulunan Kırmızı Astarlı Malların tümü perdahlı iken III. tabakada perdahlanmamış örneklerin de bulunduğu görülmektedir. Ancak bir önceki bölümde vurgulandığı üzere, III. tabakada perdahsız örneklerin bulunmasının nedeni Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'ndeki çömlekçilik geleneğindeki görülen bir uygulamadan çok, çanak çömleklerin ortaya çıkartıldığı arkeolojik dolguların çamur niteliğinde olmasıdır. İyi korunmuş örneklerden, kapların yüzeyinde ince bir perdah tabakasının bulunduğu ve perdahın parlak bir biçimde yapıldığı anlaşılmaktadır. Çamur niteliğindeki arkeolojik dolgular içerisinde bulunan çanak çömleklerin bir kısmının öncelikli olarak perdah arkasından astar tabakası tahrip olmuş, nemin yarattığı tahribat kapların hamur tabakasına kadar işleyerek, yüzeyden hamur rengi ve katkıları görünür hale getirmiştir. Çok sayıdaki örnekte perdah tabakası tüm yüzeyde değil kabın belli kesimlerinde korunmuştur. Astar tabakası için de benzer bir durum söz konusudur. Bazı parçaların belli kesimlerinde hamur tabakası aşınmışken diğer kısımlarında yer yer astar tabakası ve bu astar tabakasının bazı kesimlerinde perdah korunmuş durumdadır. Bunları dikkate alarak Ege Gübre Neolitik Yerleşimi çanak çömlek geleneğinde kapların perdahlı olarak üretildiğini ifade etmek mümkündür.

Kırmızı Astarlı Mallar içerisinde yer alan çanak çömleklerin sadece dış yüzeyleri perdahlanmamış, aynı işlem iç yüzeylere de uygulanmıştır (Figür 94). Ancak

III. tabakada, dış yüzeyin aksine iç yüzeyi perdahlanmamış örneklerin oranı, içi perdahlı örneklerden yüksektir. IV. tabakada da dış yüzeyden farklı olarak, iç yüzeyi perdahlanmamış kaplar vardır. Bu durumun çanak çömleklerin korunma koşulları ile ilişkisi bulunduğu açıktır. Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çömlekçiliğinde bütün kapların dış yüzeyleri astarlıdır buna karşın içi astarsız örneklerde vardır. Dış yüzeylerde perdah olağan bir uygulamadır ancak aşındığından bazı kaplar üzerinde perdahın varlığını tespit etmek ya zordur ya da olanaksızdır. Dış perdahın iç perdaha oranı, her iki tabakada da daha yüksektir. Bu bağlamda perdahın, astardakine benzer bir şekilde uygulandığını düşünmek mümkündür. Bütün kapların dış yüzeyleri perdahlanırken, bazen iç yüzeylere perdah uygulanmamıştır.

Figür 94:Kırmızı Astarlı Mallar İç Yüzeyi Perdahlı ve Perdahsız Örnekler

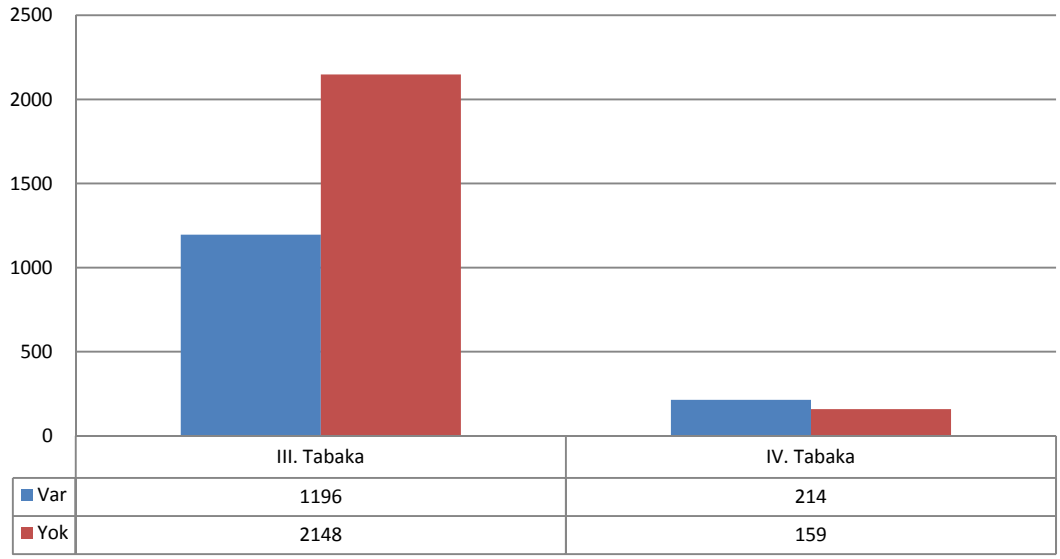

5.3.1.5- Alacalanma

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleklerinin yüzey renkleri genellikle kabın hemen her yerinde benzer bir görünümde olsa da, bazı kapların yüzeyinin belli kesimlerinde renk dalgalanmalarının bulunduğu görülür. Bu tür alacalanmalar, kırmızı-krem, krem-kahverengi, kahverengi-kırmızı, kırmızı-kızıl şeklindedir. Alacalı çanak çömleklerin sayısal oranları aşağıdaki gibidir (Figür 95).

Figür 95: Kırmızı Mallar Üzerinde Görülen Alacalanmalar ve Tabakalara Göre Dağılımları

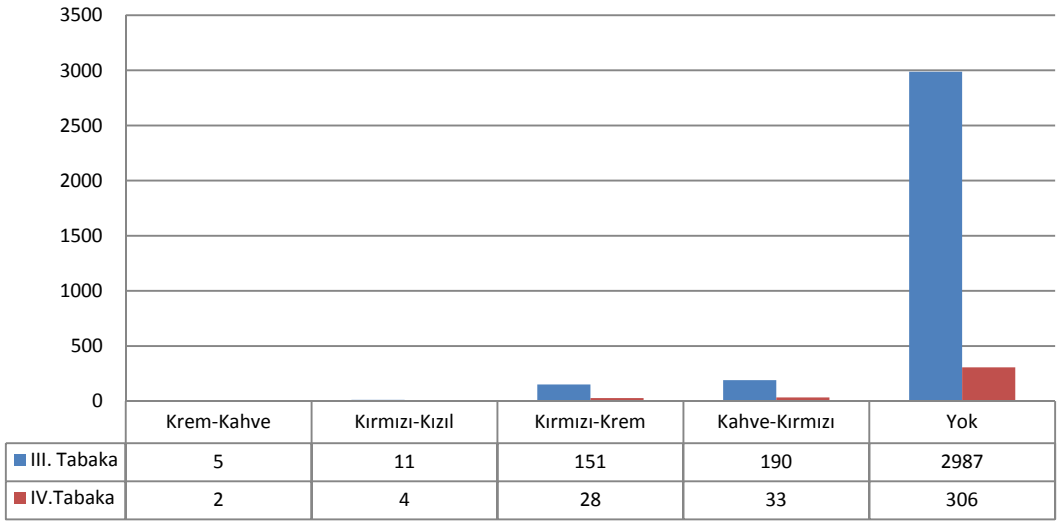

	Krem-Kahve	Kırmızı-Kızıl	Kırmızı-Krem	Kahve-Kırmızı	Yok
III. Tabaka	5	11	151	190	2987
IV.Tabaka	2	4	28	33	306

Çanak çömleklerin astar renklerinde görülen kırmızı-krem ve kahverengi-kırmızı alacalanmaların her iki tabakada da baskın olduğu, bunların IV. tabakadaki oranlarının III. tabakada azaldığı görülmektedir. Diğer alacalanma türlerinin oranı her iki tabakada da daha düşüktür (Figür 96).

Renkler	**% III. Tabaka**	**% IV. Tabaka**
Krem-Kahve	0,14	0,53
Kırmızı-Kızıl	0,32	1,07
Kırmızı-Krem	4,51	7,5
Kahve-Kırmızı	5,68	8,84
Yok	89,32	82,03

Figür 96: Kırmızı Astarlı Mallarda Görülen Alacalanmalar ve Oranları

Çanak çömleklerin yüzeyinde farklı renklerde alacalanmaların bulunması ve alacalanma sonucu yüzeyde oluşan renklerin diğer mal gruplarındaki astar renkleri ile benzerlik göstermesi, farklı mal gruplarında yer alan çanak çömleklerin astarlarında aynı nitelikte kil kullanılması ile ilişkili olmalıdır. Dolayısıyla Ege Gübre Yerleşimi'nde farklı mal gruplarına dâhil çanak çömleklerin benzer üretim süreçlerinden geçtiğini, üretim süreci sonunda ortaya çıkan astar farklılıklarının ise pişirme esnasındaki ısı derecesi ve ortamdaki oksijen miktarıyla bağlantılı olduğunu ifade etmek mümkündür.

5.3.1.6- Cidar Kalınlığı

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğinin biçimler ve astar renkleri açısından kendi içerisinde farklılaşmasının işlevleri ile ilişkisi olduğu kuşkusuzdur. Aynı farklılaşmanın cidar kalınlıklarında da görülmesi yine işlevleri ile bağlantılı olmalıdır. Çanak çömlek cidar kalınlıkları ağırlıklı olarak belli bir aralıkta yer alsa da, bu aralığın altına inen veya üstüne çıkan örnekler de bulunmaktadır. Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğinin cidar kalınlıkları aşağıdaki gibidir (Figür 97).

Figür 97: Kırmızı Astarlı Mallar Cidar Kalınlıkları ve Tabakalara Göre Dağılımları

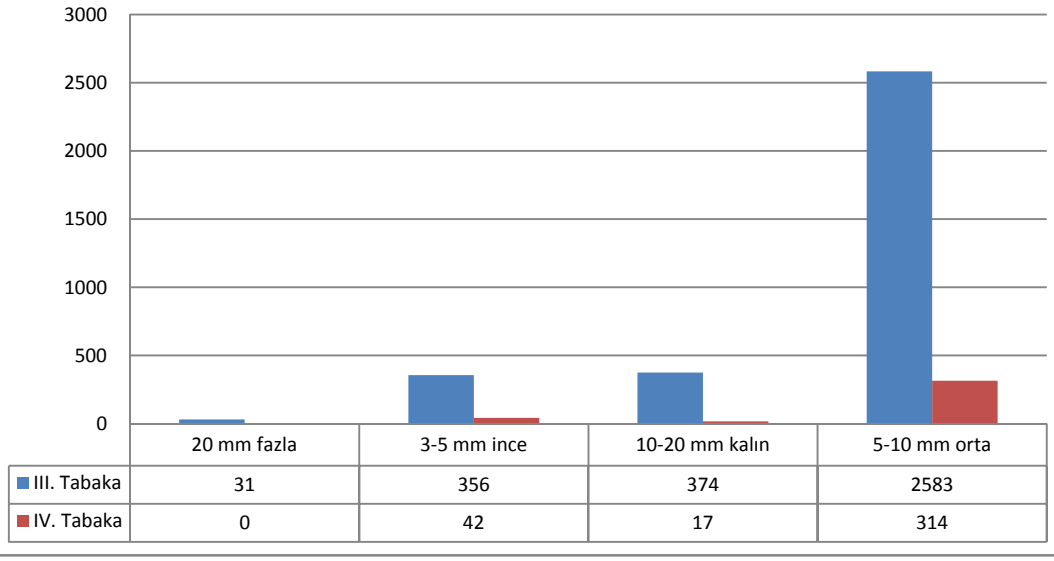

	20 mm fazla	3-5 mm ince	10-20 mm kalın	5-10 mm orta
III. Tabaka	31	356	374	2583
IV. Tabaka	0	42	17	314

Çanak çömleklerin cidar kalınlıkları her iki tabakada da ağırlıklı olarak 5-10 mm aralığındadır. Bu aralıkta yer alan kapların büyük çoğunluğu 5-7 mm cidar kalınlığına sahiptir. 5-10 mm aralığının altında (3-5 mm-bunların çoğunluğu 5 mm civarındadır) ve üstünde (10-20 mm veya 20 mm fazla) yer alan cidar kalınlıklarının oranı sayısal olarak daha azdır (Figür 98). IV. tabakada, 10-20 mm cidar kalınlığına sahip kapların oranının az olduğu, 20 mm den fazla kalınlığa sahip kapların ise bulunmadığı görülmektedir. Bu tabakada cidar kalınlıkları genellikle 5-10 mm aralığında toplanma eğilimi gösterirler ve 3-5 mm cidar kalınlığına sahip kapların oranı da diğerlerinden yüksektir. III. tabakaya gelindiğinde çanak çömleklerin büyük çoğunluğu hâlâ 5-10 mm aralığında bulunsa da, bunların oranı IV. tabakadakine göre azalmıştır, 10 mm ve üstü cidar kalınlığına sahip

kapların oranları artmıştır. Bu durum III. tabakada depolama amaçlı kapların oranının artmasıyla bağlantılıdır. Bu tür çömleklerin cidar kalınlıkları çoğunlukla diğer kaplardan daha fazladır.

Cidar Kalınlığı	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
20 mm fazla	0,92	0
3-5 mm ince	10,64	11,26
10-20 mm kalın	11,18	4,55
5-10 mm orta	77,24	84,18

Figür 98: Kırmızı Astarlı Mallar Cidar Kalınlıkları ve Oranları

5.3.1.7- Pişme Durumu

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem III. ve IV. tabaka çanak çömleklerinin, genellikle iyi pişirildiği, orta veya kötü pişirilmiş örneklerin sayısının az olduğu görülmektedir. Kırmızı Astarlı Malların pişme dereceleri aşağıdaki gibidir (Figür 99).

Figür 99: Kırmızı Astarlı Mallar Pişme Durumu ve Tabakalara Göre Dağılımları

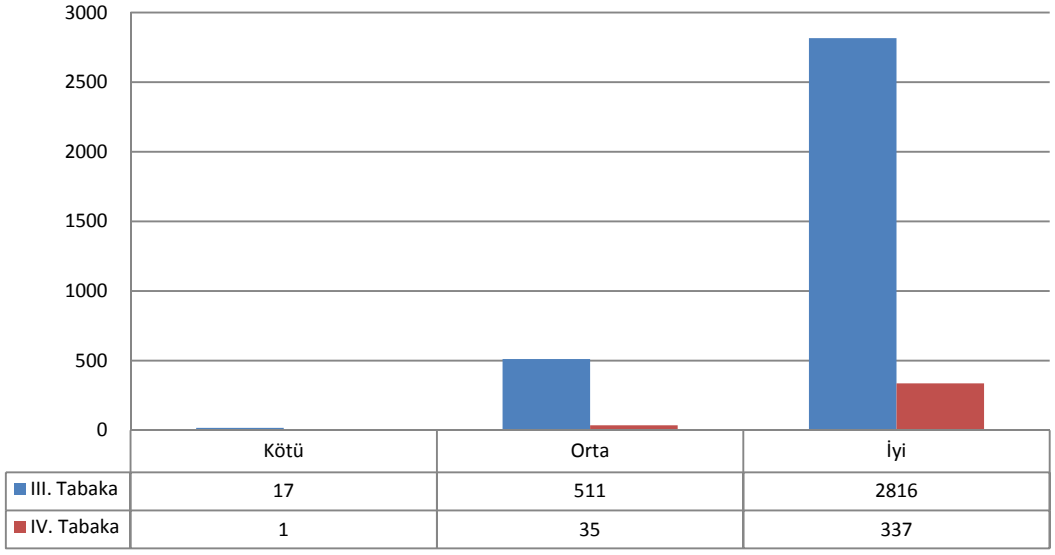

Her iki tabakadaki kötü pişirilmiş örneklerin oranı son derece düşüktür. IV. tabakadan, III. tabakaya geçilirken, Kırmızı Astarlı Mallar içerisinde bulunan iyi pişirilmiş çanak çömleklerin oranı azalırken ve orta pişirilmişlerin oranı artmıştır (Figür 100).

Pişme	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kötü	0,5	0,26
Orta	15,28	8,38
İyi	84,2	90,34

Figür 100: Kırmızı Astarlı Mallar Pişme Durumu ve Oranları

5.3.1.8- Öz

Kırmızı Astarlı Mallar genellikle iyi pişirilmiştir. Ancak bunların pişirilme ortamında bekletilme süreleri veya pişirme ortamından kaynaklanan diğer nedenlerden dolayı kesitlerinde farklı renklerde, karbon içeren ince tabakalar bulunur. Kapların kesitlerinin ortasında görülen bu renk farklılıklarının sayısal verileri aşağıdaki gibidir (Figür 101).

Figür 101: Kırmızı Astarlı Mallarda Öz Durumu ve Tabakalara Göre Dağılımları

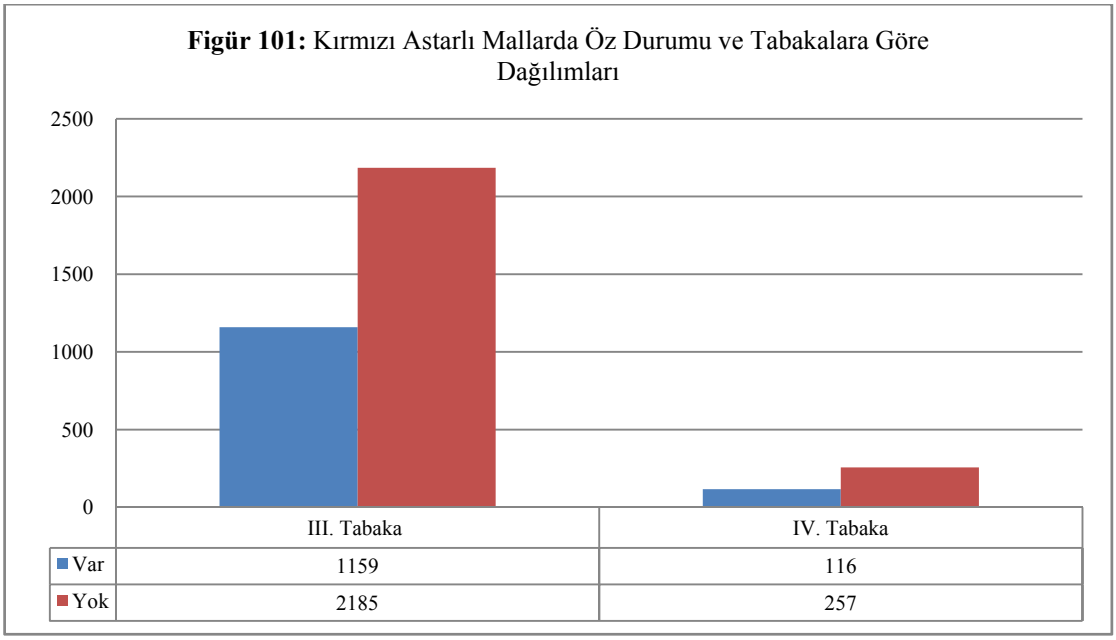

Gerek III. tabaka gerekse IV. tabakada özlü çanak çömleklerin sayısının daha az olduğu anlaşılmaktadır (Figür 102). Yinede özlü kapların sayısal oranı yüksektir.

Öz	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Var	34,65	31,09
Yok	65,34	68,9

Figür 102: Kırmızı Astarlı Mallar Öz Durumu ve Oranları

IV. tabakadan III. tabakaya geçilirken özlü parçaların sayısında oransal olarak azda olsa artış görülmektedir. Çanak çömlek kesitlerinden izlenebilen bu farklılıklar da bir örnek değildir ve özü oluşturan tabaka farklı renklere sahiptir (Figür 103).

Figür 103: Kırmızı Astarlı Malllarda Öz Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımları

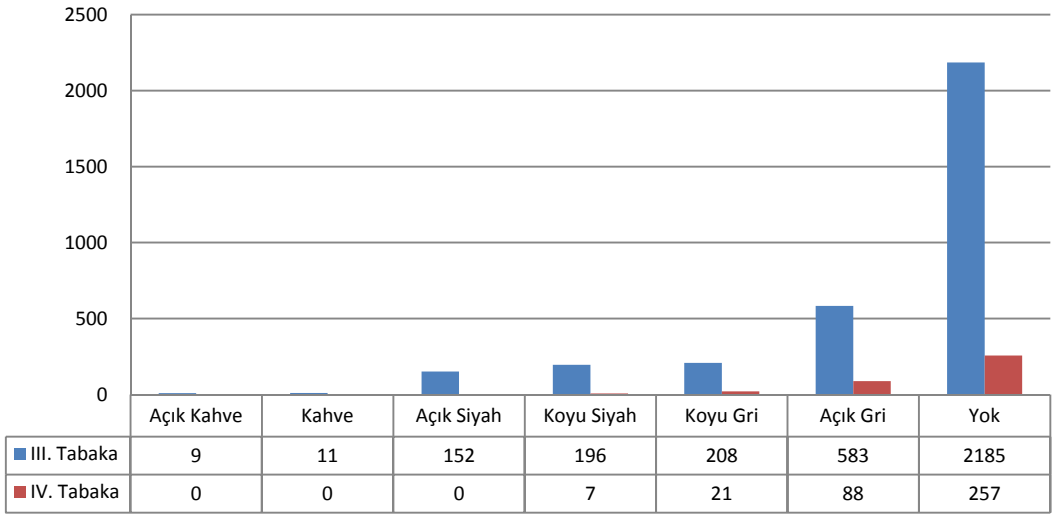

	Açık Kahve	Kahve	Açık Siyah	Koyu Siyah	Koyu Gri	Açık Gri	Yok
III. Tabaka	9	11	152	196	208	583	2185
IV. Tabaka	0	0	0	7	21	88	257

Kırmızı Astarlı Mal özleri açık kahverengi ve kahverengi, açık siyah ve siyah, açık gri ve gri renklerden oluşur. Bunların sayısal oranları da III. ve IV. tabakada farklıdır (Figür 104).

Renk	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Açık Kahve	0,26	0
Kahve	0,32	0
Açık Siyah	4,54	0
Koyu Siyah	5,83	1,87
Koyu Gri	6,22	5,63
Açık Gri	17,4	23,59
Yok	65,34	68,9

Figür 104: Kırmızı Astarlı Mallarda Öz Renkleri ve Oranları

IV. tabakada öz renkleri ağırlıklı olarak gri ve daha az oranda siyahtır. III. tabakada gri özlü çanak çömlekler azalırken siyah renklerde artış vardır. Genel olarak III. tabakada koyu özlü parçaların oranının arttığı ifade edilebilir.

5.3.2- Açıkkahverengi Astarlı Mallar (Mal Grubu 2)

Açıkkahverengi Astarlı Mallar (Fotoğraf 3/1), Ege Gübre Neolitik Yerleşimi çanak çömlekleri arasında, Kırmızı Astarlı Mallar'dan sonra görülen ikinci büyük gruptur. Mal grupları arasında sayısal olarak ikinci sırada yer alsa da, Açıkkahverengi Astarlı Mal grubu içerisinde değerlendirilen çanak çömleklerin sayısı sınırlıdır. Bu mal grubu, Kırmızı Astarlı Mallar'dan, astar renginin açıkkahve oluşu ile ayrılır.

5.3.2.1- Hamur

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi Neolitik Dönem Açıkkahverengi Astarlı Mallarının yapımında kullanılan kilin, Kırmızı Astarlı Mallarda olduğu üzere içerisindeki yabancı maddeler uzaklaştırıldıktan sonra kullanıldığı anlaşılmaktadır. Hamuru herhangi bir katkı içermeyen az sayıdaki örneğin kili son derece temiz ve ince tanelidir. Bu mal grubunda bulunan çanak çömleklerin hamur renkleri, pişirilme derecelerine ve sürelerine, ortamdaki oksijen ve karbonun miktarına bağlı olarak farklı renkler kazanmıştır. Açıkkahverengi Astarlı Malların hamur renkleri, siyah, gri, açıkkahve, kahverengi, kızılkahve, krem ve kırmızı renklerden oluşan bir çeşitlilik gösterir. Çanak çömleklerin hamur renkleri şöyledir:

10YR 3/1-Siyah, 10YR 5/1-Gri, 10YR 6/3-A. Kahve, 2,5YR 5/2-A.Kahve, 2,5YR 6/2-A.Kahve, 2,5YR 6/3-A.Kahve, 2,5YR 6/4-A.Kahve, 7,5YR 6/2-A. Kahve, 7,5YR 6/3-A. Kahve, 7,5YR 6/4-A. Kahve, 7,5YR 7/3-A. Kahve, 7,5YR 7/4-A. Kahve, 7,5YR 7/6-A. Kahve, 5YR 6/2-A.Kahve, 5YR 6/3-A.Kahve, 5YR 6/4-A. Kahve, 5YR 6/6-A.Kahve, 5YR 7/4-A.Kahve, 5YR 7/6- A.Kahve, 7,5YR 4/3-Kahve, 10YR 5/2-Kahve, 2,5YR 5/4-Kahve, 5YR 4/2-Kahve, 5YR 5/3-Kahve, , 5YR 5/4-Kahve, 5YR 5/6-Kahve, 7,5YR 5/3-Kahve, 7,5YR 5/4-Kahve, 2,5YR 5/6-Kızılkahve, 2,5YR 5/8-Kızılkahve, 2,5Y 7/2-Krem, 2,5Y 8/2-Krem, 2,5YR 6/6-Kırmızı, 2,5YR 6/8-Kırmızı.

Açıkkahverengi Astarlı Mal hamur renklerinin III. ve IV. tabakalardaki dağılımı aşağıdaki gibidir (Figür 105).

Figür 105: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Hamur Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımı

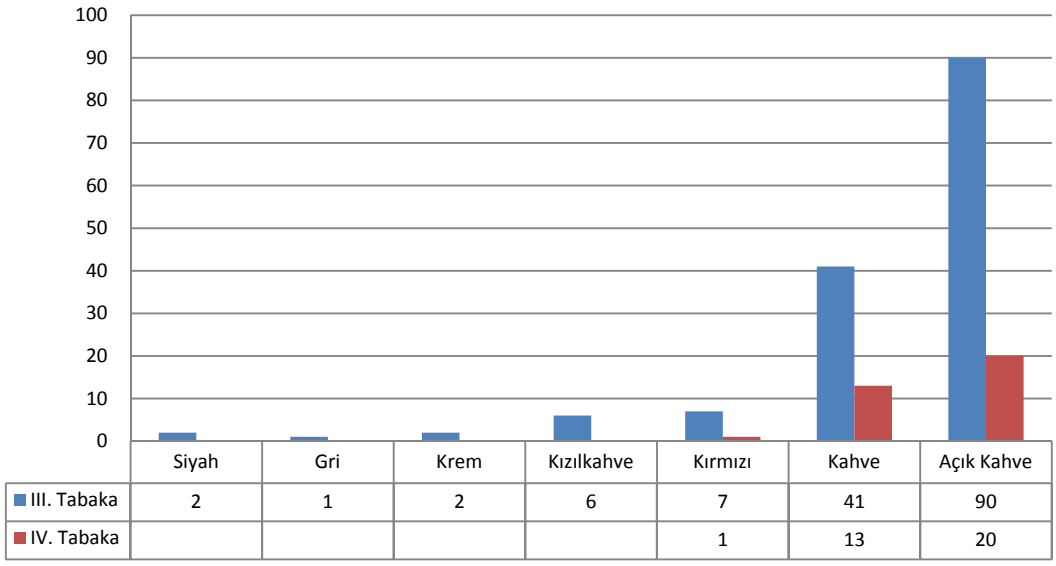

	Siyah	Gri	Krem	Kızılkahve	Kırmızı	Kahve	Açık Kahve
III. Tabaka	2	1	2	6	7	41	90
IV. Tabaka					1	13	20

Hem III. hem de IV. tabakada çanak çömleklerin çoğunluğunun hamurlarının kahverengi ve açıkkahve renkli olduğu ancak siyah, gri, krem ve kızılkahve hamurlu parçaların IV. tabakada bulunmadığı görülmektedir. IV. tabakadan III. tabakaya geçilirken, açıkkahve ve kırmızı hamurlu örneklerde artış gözlenirken kahverengi renkli hamurlu çanak çömleklerin oranı azalmıştır (Figür 106).

Renkler	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Siyah	1,34	-
Gri	0,67	-
Krem	1,34	-
Kızılkahve	4,02	-
Kırmızı	4,69	2,94
Kahve	27,51	38,23
Açık Kahve	60,4	58,82

Figür 106: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Hamur Renkleri ve Oranlar

5.3.2.2- Katkı

Açıkkahverengi Astarlı Mal grubunda yer alan çanak çömleklerin hamuru genellikle ince ve temizdir. Çanak çömlekler üretilirken arıtılmış kil kullanılmış ancak sonradan hamurun dokusunu desteklemesi amacıyla kile çeşitli katkı maddeleri

eklenmiştir. Hamura eklenen katkı maddeleri çeşitli boyutlarda olsa da ağırlıklı olarak ince nitelikli maddeler katkı olarak tercih edilmiştir. Açıkkahverengi Astarlı Mallara eklenen katkıların boyutları şöyledir (Figür 107):

Figür 107: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Katkı Boyutları ve Tabakalara Göre Dağılımları

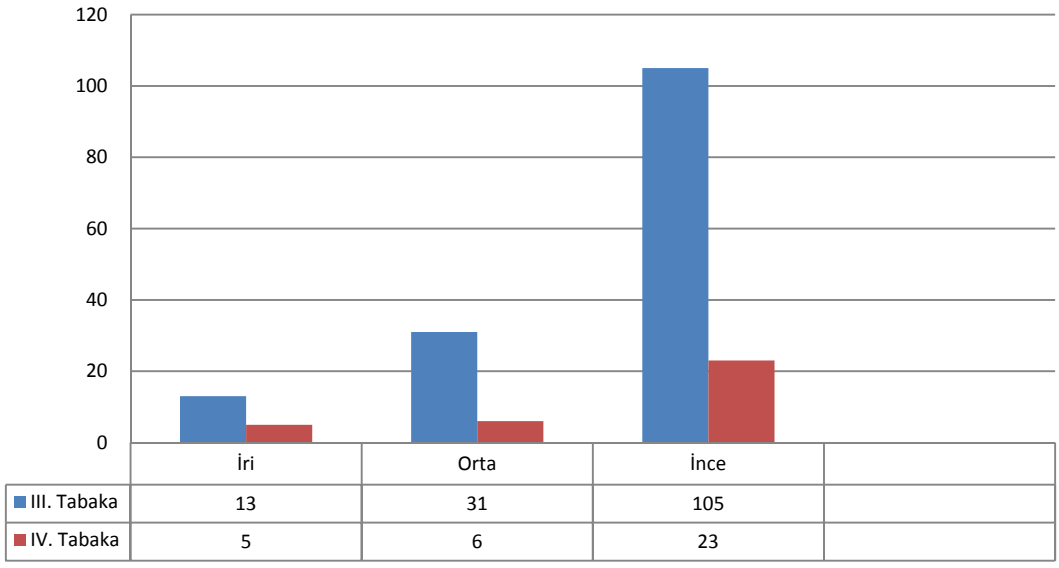

Açıkkahverengi Astarlı Mal grubu içerisinde yer alan çanak çömleklere eklenen katkı maddelerinin boyutları, III. ve IV. tabakalarda birbirine yakındır. III. tabakada gözlenebilen bir değişiklik, iri katkı maddelerinin oransal olarak azalmasıdır. Buna karşın orta ve ince nitelikli katkılarda da artış vardır (Figür 108).

Katkı Boyut	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
İri	8,72	14,7
Orta	20,8	17,64
İnce	70,47	67,64

Figür 108: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Katkı Boyutları ve Oranları

Açıkkahverengi Astarlı Malların hamuruna eklenen katkıların boyutlarında olduğu gibi, oranlarında da farklılıklar bulunmaktadır. Aynı grup içerisinde yer alan çanak çömleklere farklı oranlarda katkı maddesi eklenmesi, bu kapların işlevleri veya pişirme ortamlarındaki farklılıklardan kaynaklanıyor olmalıdır.

III. ve IV. tabakalarda bulunan Açıkkahverengi Astarlı Malların hamuruna eklenen katkıların oranları aşağıdaki gibidir (Figür 109).

Figür 109: Açıkahverengi Astarlı Mallar Katkı Oranları ve Tabakalara Göre Dağılımları

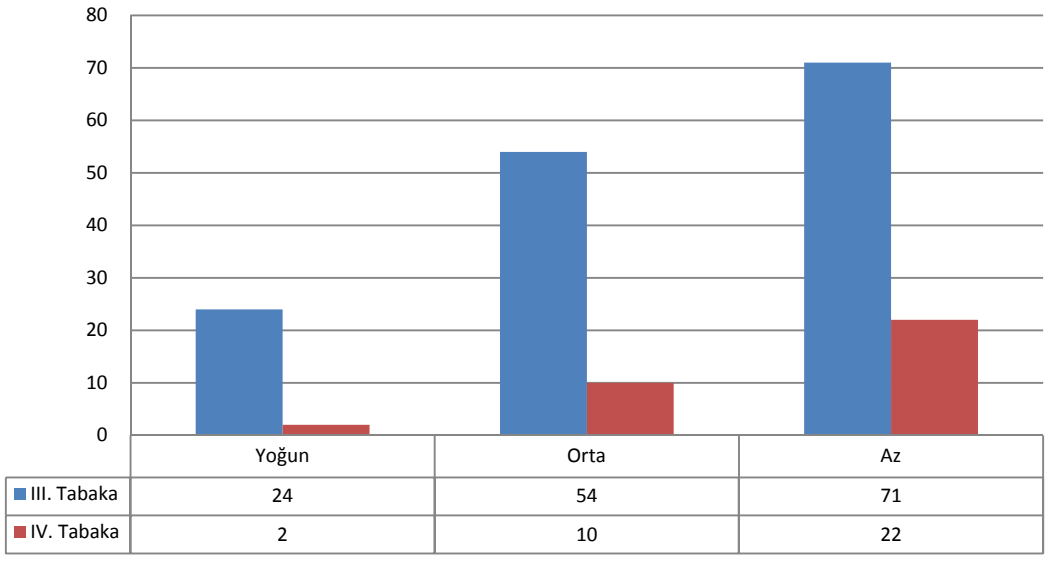

IV. tabakada hamura daha az katkı eklenirken, bu eğilim yerini III. tabakada kaplara daha yoğun katkı ekleme uygulamasına bırakmıştır. III. tabakada orta ve yoğun katkılı kapların oranında artış vardır (Figür 110).

Katkı Oranı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Yoğun	16,1	5,88
Orta	36,24	29,41
Az	47,65	64,7

Figür 110: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Katkı Oranları

Açıkkahverengi Astarlı Malların hamuruna eklenen farklı boyut ve orandaki katkıların türleri ve bileşimleri aşağıdaki gibidir (Figür 111).

Katkı	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kum Kilde Mika	5	2	3,35	5,88
Kum, Kilde Mika, Bitki	1	1	0,67	2,94
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık	3	4	2,01	11,76
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki	7	1	4,69	2,94
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Kireç	1	-	0,67	-
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık	41	7	27,51	20,58
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki	34	5	22,82	14,7
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç	2	-	1,34	-
Kum, Kilde Mika, Mika	3	2	2,01	5,88
Kum, Kilde Mika, Mika, Bitki	3	-	2,01	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık	2	-	1,34	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki	1	-	0,67	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık	14	3	9,39	8,82
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki	4	4	2,68	11,76
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç	2	-	1,34	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık	2	1	1,34	2,94
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki	3	1	2,01	2,94
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık	16	3	10,73	8,82
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki	3	-	2,01	-
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç	2	-	1,34	-

Figür 111: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri

Açıkkahverengi Astarlı Malların hamuruna eklenen katkılar, III. tabakada 20, IV. tabakada 12 farklı bileşimden oluşmaktadır. Bu bileşimlerin içeriklerinde taşçık, mika, kireç ve bitki bulunur. Bu tür katkı maddeleri eklenerek çanak çömlekler pişirme esnasında ortaya çıkacak ani ısınmanın yaratacağı kırılmalara karşı korunmuştur. Hamura eklenen katkı bileşimleri çeşitlilik gösterse de, katkısız hamurları da dikkate alarak bunları 10 ana sınıf altıdan tasnif etmek mümkündür (Figür 112).

Katkı	III. Tabaka	IV. Tabaka
Katkısız	5	2
Mika	3	2
Taşçık	60	14
Mika-Taşçık	18	4
Taşçık-Kireç	5	-
Mika-Taşçık Kireç	2	-
Bitki	1	1
Mika-Bitki	3	-
Taşçık-Bitki	44	6
Mika-Taşçık-Bitki	8	5

Figür 112: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri

Bu sınıflamadan taşçığın en sık kullanılan katkı maddesi olduğu anlaşılmaktadır. Taşçık hem bağımsız hem de diğer katkı maddeleri ile birlikte her iki tabakada da yoğun olarak kullanılmıştır. Taşçık ve bitki bileşiminden oluşan katkılarda iki tabakada ağırlıklı bir yere sahiptir. Bunları mika ve taşçığın birlikte kullanıldığı katkı bileşimleri izler. Katkısız, sadece mika ve sadece bitki katkılı örneklerin oransal değeri IV. tabakadan, III. tabakaya geçilirken azalmıştır (Figür 113).

Katkı	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Bitki	0,67	2,94
Mika-Taşçık Kireç	1,34	-
Mika	2,01	5,88
Mika-Bitki	2,01	-
Katkısız	3,35	5,88
Taşçık-Kireç	3,35	-
Mika-Taşçık-Bitki	5,36	14,7
Mika-Taşçık	12	11,76
Taşçık-Bitki	29,53	17,64
Taşçık	40,26	41,17

Figür 113: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Katkı Bileşimlerinin Oranları

Açıkkahverengi Astarlı Malların hamur içeriklerine eklenen katkılar bütün olarak göz önüne alınarak bir sınıflama yapıldığında, katkı maddelerini organik ve inorganik kökenli olarak tasnif etmek mümkündür. Taşçık, kireç ve mika gibi inorganik

maddeler hamur içeriğine değişik bileşimler oluşturularak eklenirken, organik kökenli maddeler genellikle inorganik maddeler ile birlikte kullanılmıştır (Figür 114).

Figür 114: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Organik ve İnorganik Katkıların Tabakalara Göre Dağılımları

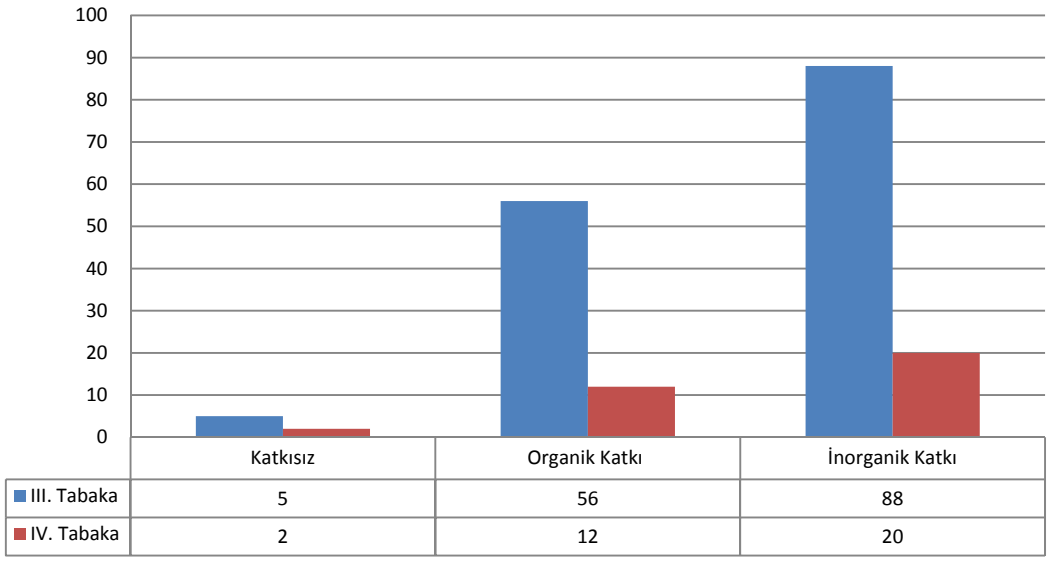

III. tabakada katkısız çanak çömleklerin oranında az olsa bir düşüş gözlenmektedir. Organik kökenli katkıya sahip Açıkkahverengi Astarlı çanak çömleklerin sayısında III. tabakada azda olsa bir artış varsa da fazla değildir. Aynı durum inorganik kökenli katkıya sahip örnekler için de geçerlidir. Bu küçük oransal dalgalanmalar göz önüne alınmazsa, iki tabaka arasında hamur içeriğine eklenen katkılar bağlamında önemli bir değişiklik yoktur (Figür 115).

Katkı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Katkısız	3,35	5,88
Organik Katkı	37,58	35,29
İnorganik Katkı	59,06	58,82

Figür 115: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Organik ve İnorganik Katkıların oranları

Taşçık, kireç ve mika gibi bileşenlerden oluşan inorganik katkılar, bileşimleri dikkate alınmadan değerlendirildiğinde, IV. tabakada Açıkkahverengi Astarlı Malların hamurlarında kireç kullanılmadığı, III. tabakada mika oranının azaldığı buna karşın taşçık katkının daha yoğun kullanıldığı görülmektedir (Figür 116).

Katkı	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kireç	4,69	-
Mika	22,81	32,35
Taşçık	91,94	85,29

Figür 116: Açıkkahverengi Astarlı Mallar İnorganik Katkı Oranları

5.3.2.3- Astar

Astar Açıkkahverengi Mallarda, kapların yüzeyine ince bir tabaka şeklinde uygulanmıştır. Astar renkleri: Açıkkahve (10 YR 6/3-10 YR 6/4) ve kahve (10 YR 5/2) renklerden oluşur.

Açıkkahve astara sahip çanak çömleklerin III. ve IV. tabakalardaki dağılımları aşağıdaki gibidir (Figür 117).

Figür 117: Açıkkahverengi Astarlı Mal Grubunda Görülen Dış Astar Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımları

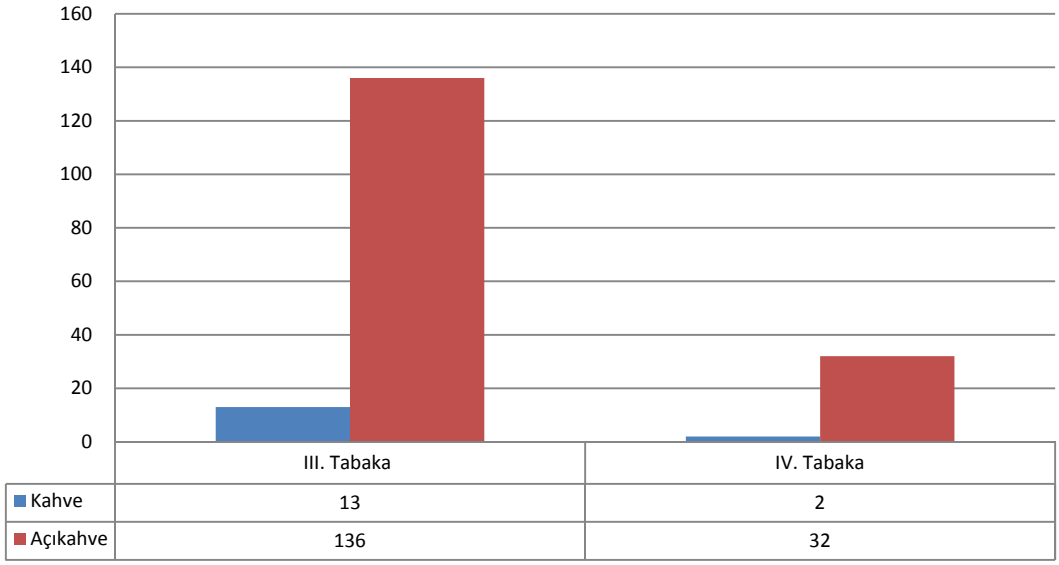

Açıkkahverengi Astarlı Mallar içerisinde yer alan çanak çömleklerde baskın astar renginin açıkkahve olduğu görülmektedir. Bu mal grubunda yer alan kahverengi astarlı parçaların sayısı III. ve IV. tabakalarda önemli bir yer tutmaz.

Açıkkahverengi Astarlı Mal grubu çanak çömlek parçalarının sadece dış yüzeyleri değil çoğu örnekte iç yüzeyleri de astarlanmıştır. Çanak çömleklerin içleri:

Kırmızı (2.5 YR 6/6-2.5 YR 6/8)

Kızılkahve (2.5 YR 5/8)

Açıkkahve 1(10 YR 6/3-10 YR 6/4)

Açıkkahve 2 (5 YR 6/4)

Kahve (5 YR 5/4)

Krem (2.5 Y 7/2-2.5 Y8/2)

Gri (10 YR 5/1)

Siyah (10 YR 3/1) renklerde astarlanmış veya astarlanmadan yalın bırakılmıştır. İç astar renkleri arasında baskın olanlar açıkkahve ve kırmızıdır. İç astar renklerinin sayısal dağılımları aşağıdaki gibidir (Figür 118).

Figür 118: Açıkkahverengi Astarlı Mallar İç Astar Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımları

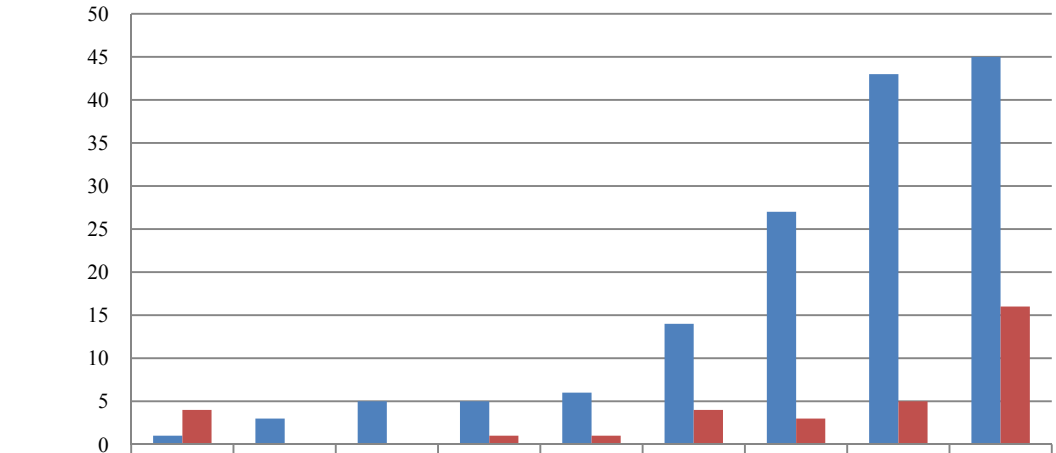

	Siyah	A.kahve 2	Kızılkahve	kahve	krem	Gri	kırmızı	Yok	A.kahve 1
III. Tabaka	1	3	5	5	6	14	27	43	45
IV. Tabaka	4			1	1	4	3	5	16

Açıkkahverengi Astarlı Mal grubunda bulunan çanak çömleklerin iç astar renklerinde baskın renklerin III. ve IV. tabakalarda açıkkahve 1, kırmızı ve gri olduğu görülmektedir. Buna karşın IV. tabakada siyah iç astara sahip örneklerin sayısı, III. tabakaya geçilirken azalmıştır ve açıkkahve 2 ile kızılkahve astar renkleri ortaya çıkmıştır. Kahverengi ve krem astarlı örneklerde de artış vardır (Figür 119). Genel olarak bakıldığında Açıkkahverengi Astarlı Malların iç astar renklerinin, III. tabakadan,

IV. tabakaya geçilirken dış astar renklerine yakın bir görünüm kazandığını ifade etmek mümkündür. Bütün bunlara rağmen gerek III. tabaka, gerekse IV. tabakada içi astarsız bırakılmış örneklerin oransal olarak yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

İç Astar	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Siyah	0,67	11,76
A.kahve 2	2,01	-
Kızılkahve	3,35	-
Kahve	3,35	2,94
Krem	4,02	2,94
Gri	9,39	11,76
Kırmızı	18,12	8,82
Yok	28,85	14,7
A.kahve 1	30,2	47,05

Figür 119: Açıkkahverengi Astarlı Mallar İç Astar Renkleri ve Oranları

5.3.2.4- Perdah

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi Açıkkahverengi Astarlı Mal grubunda yer alan çanak çömleklerin, dış yüzeylerine astarın yanı sıra perdah da uygulanmıştır. Perdahlı yüzeye sahip çanak çömleklerin sayısı her iki tabakada da yüksektir. Perdahlı çanak çömleklerin III. ve IV. tabakadaki dağılımları aşağıdaki gibidir (Figür 120).

Figür 120: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Dışı Perdahlı Çanak Çömlekler ve Tabakalara Göre Dağılımları

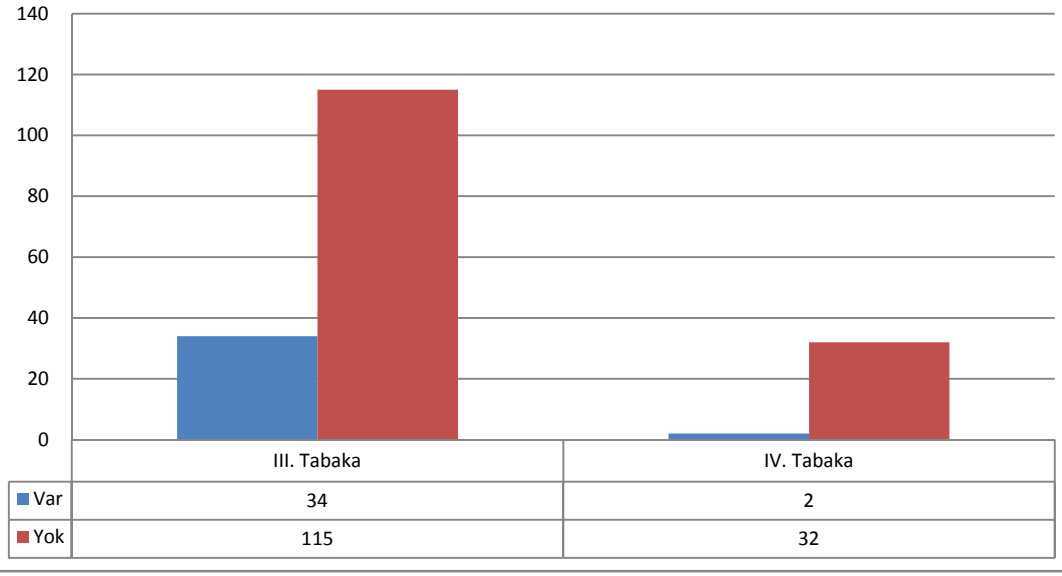

Açıkkahverengi Astarlı Malların III. ve IV. tabakalarda ağırlıklı olarak perdahlandığı görülmektedir. Buna karşın perdahsız örneklerin oranı III. tabakada artmıştır (Figür 121). Ancak, Kırmızı Astarlı Mallarda olduğu üzere, perdahsız örneklerde görülen söz konusu artışın çanak çömleklerin depolandığı arkeolojik dolguların aşırı nemli olmasından kaynaklanmış olması mümkündür. Nitekim bu mal grubunda da perdah çoğu çanak çömlek parçasının üzerinde yer yer korunmuştur. Bazı örneklerde sadece perdah değil, astar tabakası da tahrip olmuş ve çanak çömlek parçalarının hamuru ortaya çıkmıştır. Bu durumu dikkate alarak Açıkkahverengi Astarlı Malların perdahlı üretildiği söylenebilir. İyi korunmuş örneklerden anlaşıldığı kadarıyla çanak çömleklere perdah parlak bir biçimde uygulanmıştır.

Dış perdah	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Yok	22,81	5,88
Var	77,18	94,11
Figür 121: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Dış Perdah Oranları		

Açıkkahverengi Astarlı Malların dış yüzeylerinin yanı sıra iç yüzeyleri de perdahlanmıştır. Ancak III. tabakada iç yüzeyi perdahlı örneklerin sayısı perdahsızlara göre daha azdır. IV. tabakada ise bunun aksine perdah iç yüzeylere daha sık uygulanmıştır. Açıkkahverengi Astarlı Mal grubunda yer alan içi perdahlı parçaların sayısal değerleri aşağıdaki gibidir (Figür 122).

Figür 122: Açıkkahverengi Astarlı Mallar İç Yüzeyi Perdahlı ve Perdahsız Örnekler

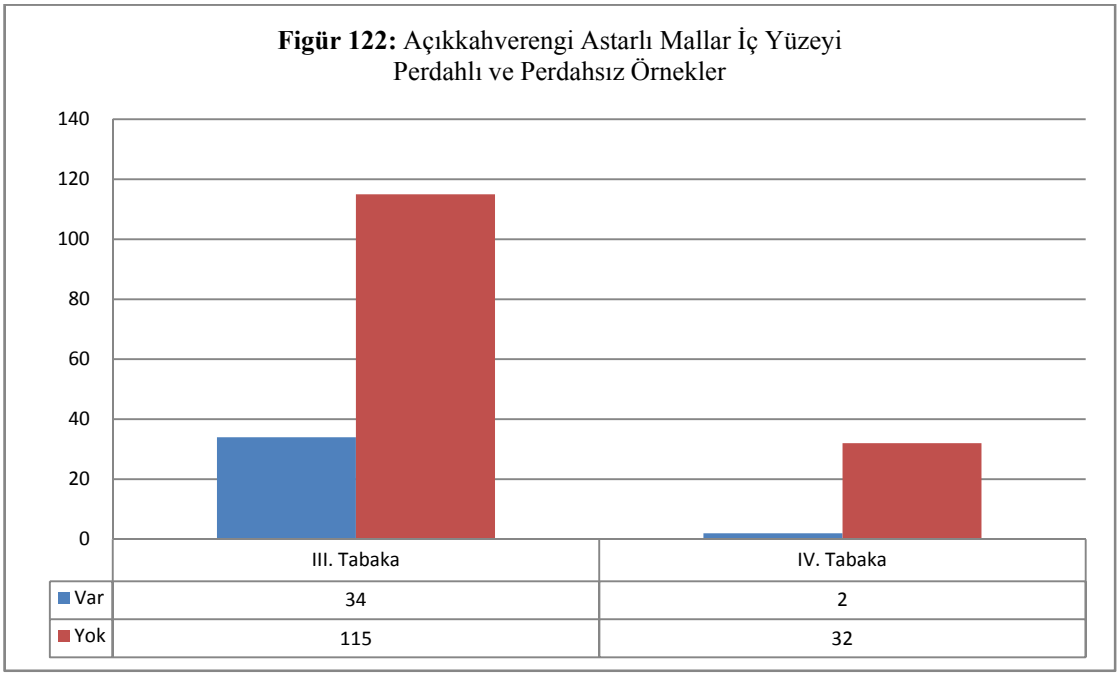

IV. tabakadan III. tabakaya geçilirken içi perdahlı örneklerin sayısında keskin bir düşüş görülürken perdahsız örneklerin sayısı epey artmıştır (Figür 123). Ancak dış yüzeye uygulanan perdahın aşırı nemden dolayı tahrip olduğu göz önüne alınırsa, kapların iç yüzeyinde bulunan perdah tabakasının da bazı örneklerde aşınmış olması mümkündür. Yinede genel olarak hem iç hem de dış yüzeye uygulanan perdahın sayısal değerleri göz önüne alındığında, Ege Gübre Neolitik Dönem Açıkkahverengi Astarlı Mallarında perdahın, dış yüzeye uygulanan olağan bir işlem olduğu buna karşın iç yüzeylerin özellikle III. tabakada genellikle perdahlanmadan bırakıldığını ifade etmek mümkündür.

İç perdah	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Var	38,25	82,35
Yok	61,74	17,64

Figür 123: Açıkkahverengi Astarlı Mallar İç Perdah Oranları

5.3.2.5- Alacalanma

Açıkkahverengi Astarlı Mallar içerisinde yer alan çanak çömleklerin yüzey renkleri, kapların genelinde benzer bir görünüme sahip olsa da, az sayıdaki örneğin

yüzeyinde renk dalgalanmalarının bulunduğu görülmektedir. Bu tür alacalanmaların renk bileşimleri ve sayısal oranları aşağıdaki gibidir (Figür 124).

Figür 124: Açıkkahverengi Mallar Üzerinde Görülen Alacalanmalar ve Tabakalara Göre Dağılımları

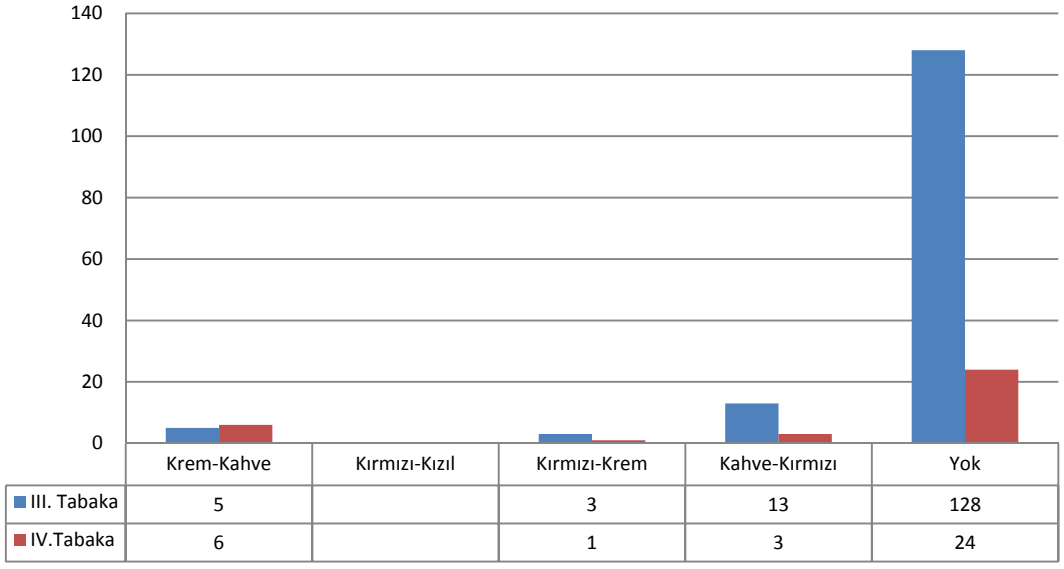

	Krem-Kahve	Kırmızı-Kızıl	Kırmızı-Krem	Kahve-Kırmızı	Yok
III. Tabaka	5		3	13	128
IV.Tabaka	6		1	3	24

Krem-kahve alacalı çanak çömlekler IV. tabakada baskın iken bunların oranı III. tabakada azalmıştır. III. tabakada kırmızı-kızıl alacalı kaplar ortaya çıkmış ve IV. tabakanın kırmızı-krem alacalı kapları III. tabakada ortadan kalkmıştır. Kahve-kırmızı alacalı çanak çömleklerin oranı her iki tabakada da aynıdır (Figür 125).

Alacalanma	**III. Tabaka %**	**IV.Tabaka %**
Krem-Kahve	3,35	17,64
Kırmızı-Kızıl	2,01	-
Kırmızı-Krem	-	2,94
Kahve-Kırmızı	8,72	8,82
Yok	85,9	70,58

Figür 125: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Alacalanmalar ve Oranları

Farklı mal grupları içerisinde değerlendirilen astar renklerinin aynı çanak çömlek parçaları üzerinde alacalanmalar şeklinde bir arada görülmesi, Açıkkahverengi Astarlı Mallarda da astar için diğer mal gruplarındakiler ile benzer nitelikli kil kullanıldığını gösterir.

5.3.2.6- Cidar Kalınlığı

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem Açıkkahverengi Astarlı Mal grubunda yer alan çanak çömleklerin cidar kalınlıkları, Kırmızı Astarlı Mallarda olduğu gibi kendi içerisinde farklılık gösterir. Çanak çömleklerin kenar kalınlıkları genellikle belli bir aralıkta toplanma eğilimindedir. Açıkkahverengi Astarlı Malların cidar kalınlıklarının sayısal dağılımı aşağıdaki gibidir (Figür 126).

Figür 126: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Cidar Kalınlıkları ve Tabakalara Göre Dağılımları

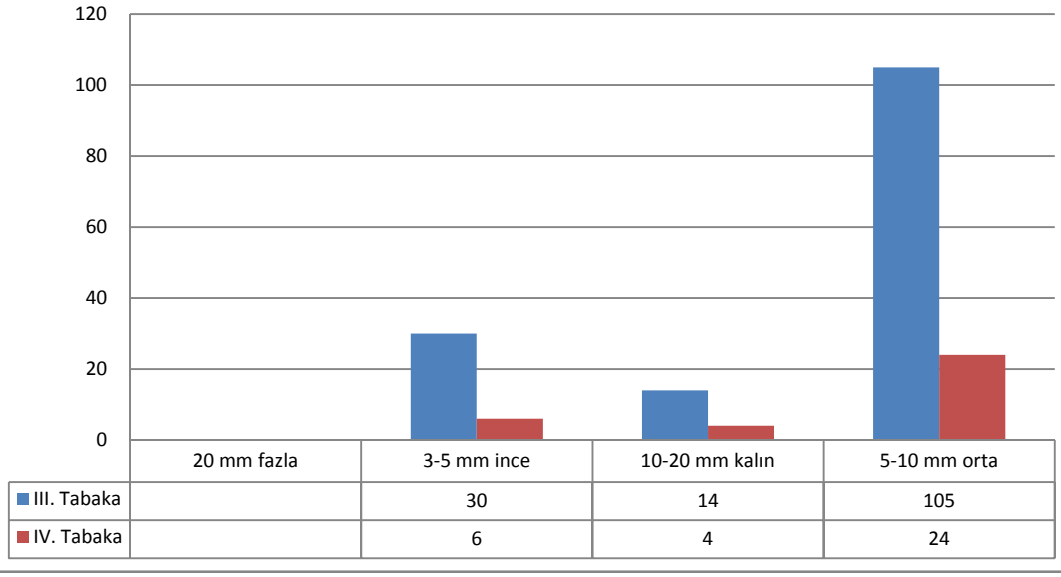

III. ve IV. tabakada bulunan Açıkkahverengi Astarlı Malların cidar kalınlıkları genellikle 5-10 mm aralığındadır. Bu aralıkta yer alan parçaların oranı her iki tabakada da birbirine yakındır. 10-20 mm aralığında bulunan çanak çömleklerin oransal değeri IV. tabakadan III. tabakaya geçilirken azalmış buna karşın 3-5 mm aralığında bulunan örneklerin oranı artmıştır. Bu mal grubunda 20 mm den fazla cidar kalınlığına sahip parçalar bulunmaz (Figür 127).

Cidar Kalınlığı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
20 mm fazla	-	-
3-5 mm ince	20,13	17,64
10-20 mm kalın	9,39	11,76
5-10 mm orta	70,47	70,58

Figür 127: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Cidar Kalınlıkları ve Oranları

5.3.2.7- Pişme Durumu

Ege Gübre Yerleşimi III. ve IV. tabakalarında bulunan Açıkkahverengi Astarlı Mallar genellikle iyi pişirilmiştir. Orta düzeyde pişirilmiş çanak çömleklerin sayısı azdır ve kötü pişirilmiş örnek yoktur (Figür 128).

Figür 128: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Pişme Durumu ve Tabakalara Göre Dağılımları

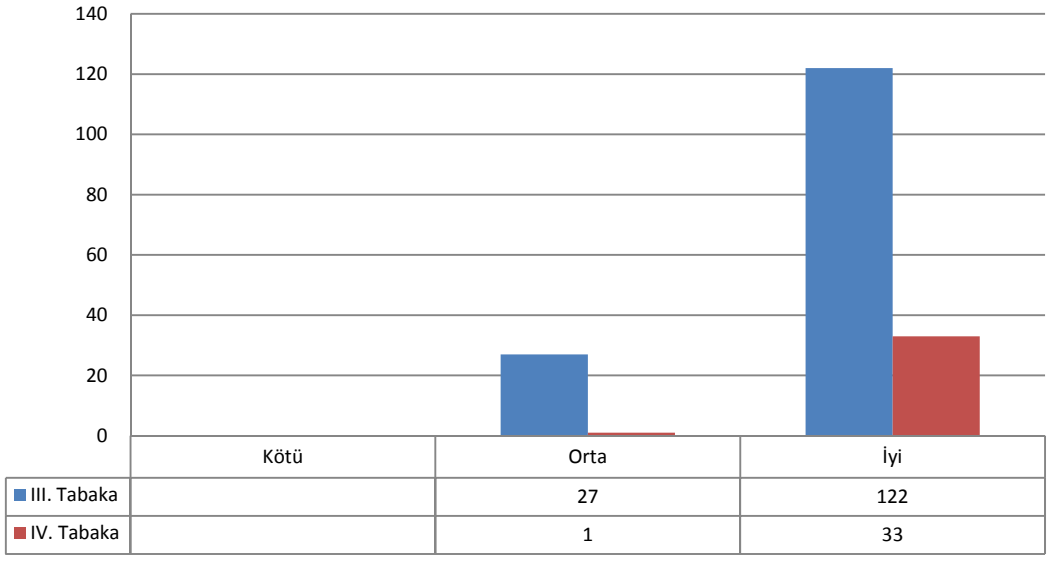

IV. tabakadan, III. tabakaya geçilirken, orta düzeyde pişirilmiş örneklerin sayısında artış vardır. Buna karşın iyi pişirilmiş çanak çömleklerin oranında azda olsa bir düşüş gözlenmektedir (Figür 129).

Pişme	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kötü	-	-
Orta	18,12	2,94
İyi	81,88	97,06

Figür 129: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Pişme Durumu ve Oranları

5.3.2.8- Öz

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem Açıkkahverengi Astarlı Mal grubunda yer alan çanak çömleklerin, pişirilme süresi ve derecesine bağlı olarak, kesitlerinin ortasında iç ve dış kısımlarından renk olarak ayırt edilebilen bölümler bulunur. Çanak çömleklerin kenarlarında görülen bu renk farklılıkları, kesitlere iki veya üç tabakalı bir

görünüm kazandırır. Açıkkahverengi Astarlı Mal grubundaki bu tür çanak çömleklerin sayısı fazla değildir. Her iki tabakada da özlü parçaların oranı, özsüz parçalara nispeten düşüktür. IV. tabakadan, III. tabakaya geçilirken özlü parçaların oranı yükselmiştir (Figür 130).

Öz	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Var	30,2	11,76
Yok	69,8	88,2

Figür 130: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Öz Durumu ve Oranları

Açıkkahverengi Astarlı Mallar içerisinde değerlendirilen çanak çömleklerin kesitlerinde görülen öz renkleri de farklılıklar gösterir. Bu farklılıklar yine kapların pişirilme süreleri ve dereceleri ile ilişkilidir (Figür 131).

Figür 131: Açıkahveerngi Astarlı Mal Grubu Çanak Çömleklerinde Öz Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımları

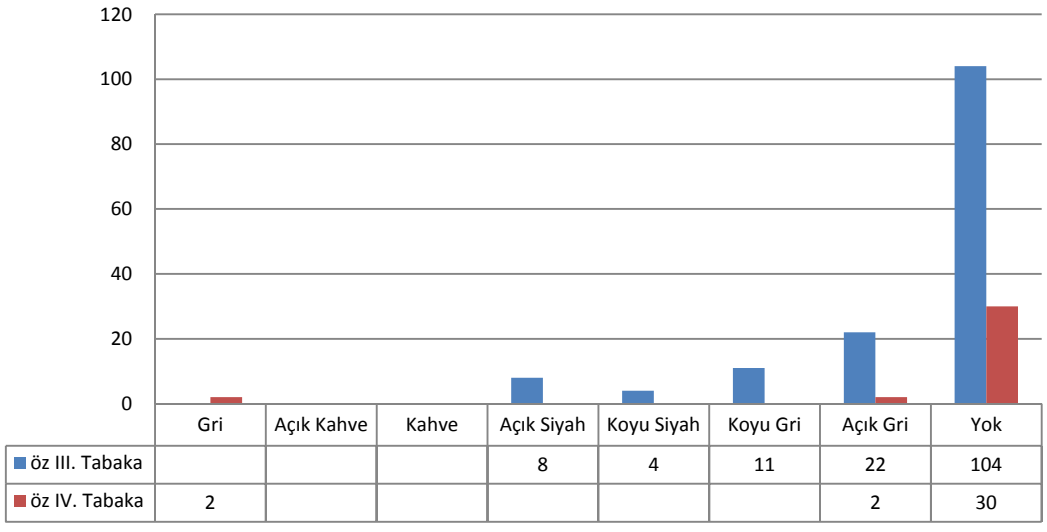

Açıkkahverengi Astarlı Mallarda öz renkleri gri, açık ve koyu siyah ile açık ve koyu gri renklerden oluşur. Bunların III. ve IV. tabakalardaki sayısal oranları şöyledir (Figür 132):

Renk	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Gri	-	5,88
Açık Siyah	5,36	-
Koyu Siyah	2,68	-
Koyu Gri	7,38	-
Açık Gri	14,76	5,88
Yok	69,8	88,23
Figür 132: Açıkkahverengi Astarlı Mallar Öz Renkleri ve Oranları		

IV. tabakada öz renkleri gridir. III. tabakaya gelindiğinde gri renklerin yanında siyah özlü parçaların da ortaya çıktığı görülür. III. tabakada özlü çanak çömleklerin oranı yükselmiştir.

5.3.3- Krem Astarlı Mallar (Mal Grubu 3)

Krem Astarlı Mallar (Fotoğraf 3/2), Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömlek mal grupları arasında, Kırmızı ve Açıkkahverengi Astarlı Mallardan sonra üçüncü büyük gruptur. Ancak hem III. tabakada hem de IV. tabakada toplam çanak çömlek miktarı içerisindeki sayısal değerleri son derece düşüktür. Bu mal grubunda yer alan çanak çömlekler Kırmızı ve Açıkkahverengi Astarlı Mal grubundaki örneklerden astar rengi ile ayrılır.

5.3.3.1- Hamur

Krem Astarlı Mallar üretilirken kile genellikle çeşitli katkı maddeleri eklenmiştir. Ancak kiline herhangi bir katkı eklenmeden üretilmiş az sayıdaki çanak çömlekten, bu mal grubunun üretilmesi amacıyla kullanılan kilin ince taneli ve temiz olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu mal grubunda da içerisindeki yabancı maddeleri uzaklaştırılmış kil kullanılmıştır. Diğer mal gruplarında olduğu üzere, Krem Astarlı Mal grubunda da çanak çömleklerin pişirilme dereceleri ve sürelerine bağlı olarak kapların hamuru farklı renkler kazanmıştır. Bu mal grubunun hamur renkleri gri, açıkkahve, kahverengi, kızılkahve, krem ve kırmızı renklerden oluşan bir çeşitlilik gösterir: Hamur renkleri aşağıdaki gibidir: 10YR 5/1-Gri, 2,5YR 6/4-A.Kahve, 7,5YR 6/2-A. Kahve, 7,5YR 6/3-A. Kahve, 7,5YR 6/4-A. Kahve, 7,5YR 7/3-A. Kahve, 7,5YR 7/4-A. Kahve, 7,5YR 7/6-A. Kahve, 5YR 6/2-A.Kahve, 5YR 6/3-A.Kahve, 5YR 6/4-A. Kahve, 5YR 6/6-A.Kahve, 5YR 7/4-A.Kahve, 5YR 7/6- A.Kahve, 7,5YR 4/3-Kahve, 5YR 5/4-

Kahve, 5YR 5/6-Kahve, 7,5YR 5/3-Kahve, 7,5YR 5/4-Kahve, 2,5YR 5/6-Kızılkahve, 2,5Y 7/2-Krem, 2,5Y 8/2-Krem,2,5YR6/6-Kırmızı.

Krem Astarlı Mal grubu hamur renklerinin III. ve IV. tabakalardaki dağılımı aşağıdaki gibidir (Figür 133).

Figür 133: Krem Astarlı Mallar Hamur Renkleri ve Tabakalar Göre Dağılımı

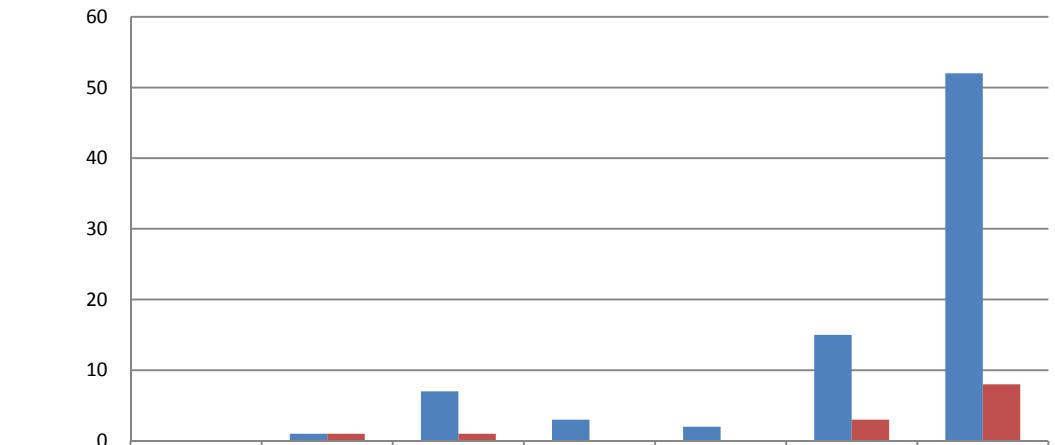

	Siyah	Gri	Krem	Kızılkahve	Kırmızı	Kahve	Açık Kahve
III. Tabaka		1	7	3	2	15	52
IV. Tabaka		1	1			3	8

Krem Astarlı Mal hamur renkleri III. ve IV. tabakalarda ağırlıklı olarak açıkkahve ve kahverengidir. Gri ve krem hamur renklerine sahip örnekler IV. tabakada sayısal olarak düşük olduğundan, oransal değerleri dikkate alınmamalıdır. Ancak krem hamurlu kapların III. tabakadaki oranı diğerlerine göre yüksektir. III. tabakada, IV. tabakadan farklı olarak kızılkahve ve kırmızı hamurlu çanak çömlekler de ortaya çıkmıştır (Figür 134).

Hamur Renkleri	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Gri	1,25	7,7
Krem	8,75	7,7
Kızılkahve	3,75	-
Kırmızı	2,5	-
Kahverengi	18,75	23,07
Açık Kahve	65	61,53

Figür 134: Krem Astarlı Mallar Hamur Renkleri ve Oranları

5.3.3.2- Katkı

Krem Astarlı Mallar ince taneli ve arıtılmış bir kilden yapılmış olsa da, sonradan çanak çömleklerin hamuruna çeşitli katkılar eklenerek hamur içeriği zenginleştirilmiştir. Hamura kapların işlevleri ile ilişkili olarak veya kapları pişirme esnasında ani ısı artışlarından kaynaklanabilecek kırılmalara karşı korumak amacıyla farklı boyutlarda katkı maddeleri eklenmiştir (Figür 135).

Figür 135: Krem Astarlı Mallar Katkı Boyutları ve Tabakalara Göre Dağılımları

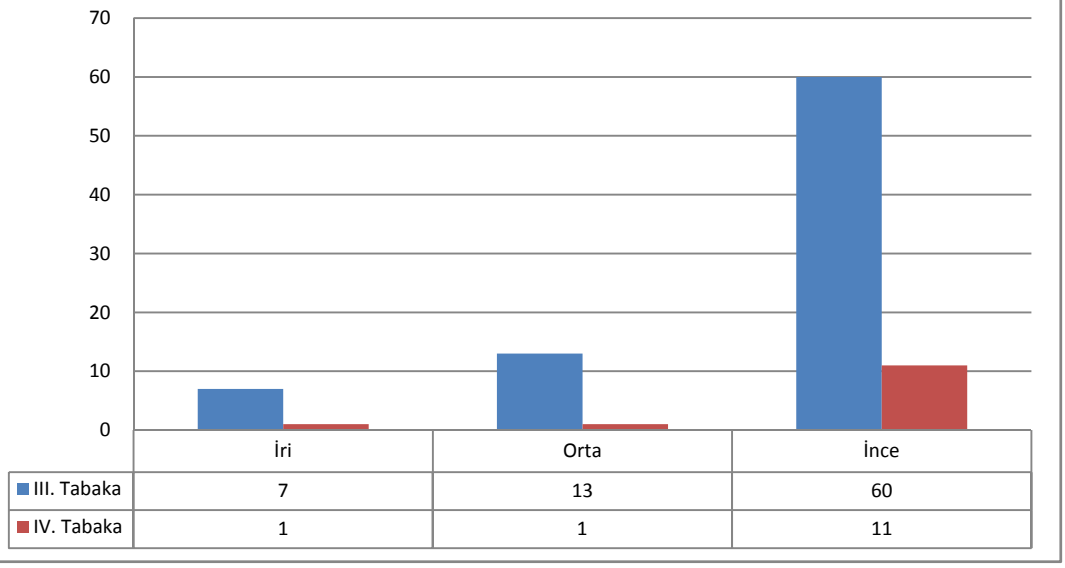

Katkılar her iki tabakada da çoğunlukla incedir. III. tabakadan, IV. tabakaya geçilirken, ince boyutlu katkıların oranı azalmış ve orta ile iri boyutlu katkıların oranı artmıştır. IV. tabakadaki iri ve orta boyutlu katkı içeren örneklerin sayısı az olduğundan, bunların oransal artış ve azalışları dikkate alınmamalıdır (Figür 136).

Katkı Boyut	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
İri	8,75	7,7
Orta	16,25	7,7
İnce	75	84,6

Figür 136: Krem Astarlı Mallar Katkı Boyutları ve Oranları

Krem Astarlı Malların hamuruna eklenen katkıların boyutları gibi yoğunlukları da farklılıklar gösterir. Katkılar çanak çömleklerin hamuruna az, orta ve yoğun miktarda

eklenmiştir. Krem Astarlı Mallarda görülen katkının yoğunluk oranları aşağıdaki şekildedir (Figür 137):

Figür 137: Krem Astarlı Mallar Katkı Oranları ve Tabakalara Göre Dağılımları

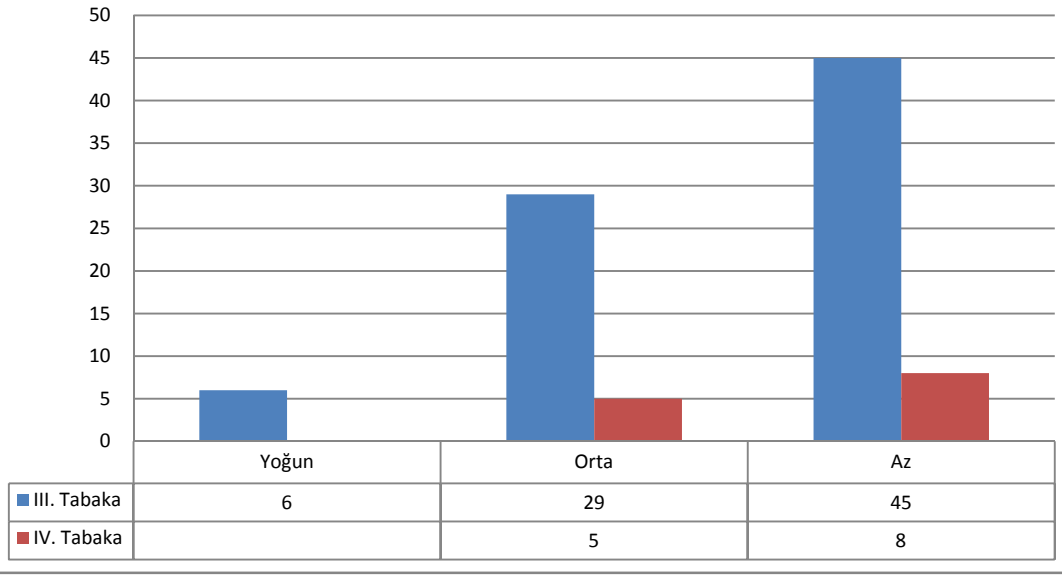

III. ve IV. tabakalarda çanak çömleklerin hamuruna eklenen katkıların yoğunlukları birbirine yakındır. Katkı hamura her iki tabakada da ağırlıklı olarak az miktarda eklenmiştir. III. tabakada yoğun katkılı hamura sahip çanak çömlekler ortaya çıkmış, az katkılı hamurların oranı azda olsa düşmüştür (Figür 138).

Katkı Oranı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Yoğun	7,5	-
Orta	36,25	38,46
Az	56,25	61,54

Figür 138: Krem Astarlı Mallar Katkı Oranları

Krem Astarlı Malların hamuruna eklenen farklı boyut ve yoğunluktaki katkıların, tür ve bileşimleri de çeşitlidir. Taşçık, bitki, kireç ve mika gibi maddeler çeşitli şekillerde bir araya getirilerek farklı hamur içerikleri oluşturulmuştur. Krem Astarlı Malların hamuruna eklenen katkıların bileşimleri ve sayısal değerleri aşağıdaki gibidir (Figür 139):

Katkı	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Bitki	-	-	--	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Bitki	1	-	1,25	-
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç	1	-	1,25	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık	1	-	1,25	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki	1	-	1,25	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık	1	-	1,25	-
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç	1	-	1,25	-
Kum Kilde Mika	2	1	2,5	7,69
Kum, Kilde Mika, Mika	2	1	2,5	7,69
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki	2	-	2,5	-
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık	3	1	3,75	7,69
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki	3	-	3,75	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık	3	-	3,75	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki	3	-	3,75	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki	6	2	7,5	15,38
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık	6	1	7,5	7,69
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki	15	5	18,75	38,46
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık	29	2	36,25	15,38
Figür 139: Krem Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri				

Krem Astarlı Mallara eklenen katkı bileşimlerinin çok çeşitli olduğu görülmektedir.

Katkı	III. Tabaka	IV. Tabaka
Mika-Taşçık Kireç	-	-
Mika-Bitki	-	-
Bitki	1	-
Katkısız	2	1
Mika	2	1
Taşçık-Kireç	2	-
Mika-Taşçık	5	-
Mika-Taşçık-Bitki	10	2
Taşçık-Bitki	20	5
Taşçık	38	4
Figür 140: Krem Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri		

Krem Astarlı Malların hamur katkıları III. tabakada 17, IV. tabakada 7 farklı bileşimden oluşsa da, bunları taşçık boyutlarını dikkate almadan, katkısız hamurları da dâhil ederek 8 ve 5 ana sınıf altında toplamak mümkündür (Figür 140).

Bu sınıflamadan hamura taşçığın tek başına eklendiğinde dahi en sık kullanılan katkı maddesi olduğu sonucu çıkmaktadır. Taşçık, diğer katkı maddeleri ile birlikte de en yoğun kullanılmış katkı maddesidir. Taşçığın tek başına eklendiği hamur içeriklerini oransal olarak, yine taşçığın bitki ile bir arada kullanıldığı örnekler izler. Mika da III. tabakada taşçıkla birlikte epey kullanılmıştır (Figür 141).

Katkı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Mika-Taşçık Kireç	-	-
Mika-Bitki	-	-
Bitki	1,25	-
Katkısız	2,5	7,7
Mika	2,5	7,7
Taşçık-Kireç	2,5	-
Mika-Taşçık	6,25	-
Mika-Taşçık-Bitki	12,5	15,38
Taşçık-Bitki	25	38,46
Taşçık	47,5	30,76

Figür 141: Krem Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri ve Oranları

Diğer mal gruplarında olduğu gibi, Krem Astarlı Mallarda da katkıları, organik ve inorganik kökenli katkı maddelerini dikkate alarak iki sınıf altında toplamak mümkündür. Taşçık, mika ve kireçten oluşan inorganik katkılar organik maddelerden bağımsız olarak kendi aralarında oluşturulan bileşimler şeklinde de hamura ilave edilmiş iken organik katkı genellikle inorganik katkılar ile harmanlanarak kullanılmıştır (Figür 142).

Figür 142: Krem Astarlı Mallar Organik ve İnorganik Katkıların Tabakalara Göre Dağılımları

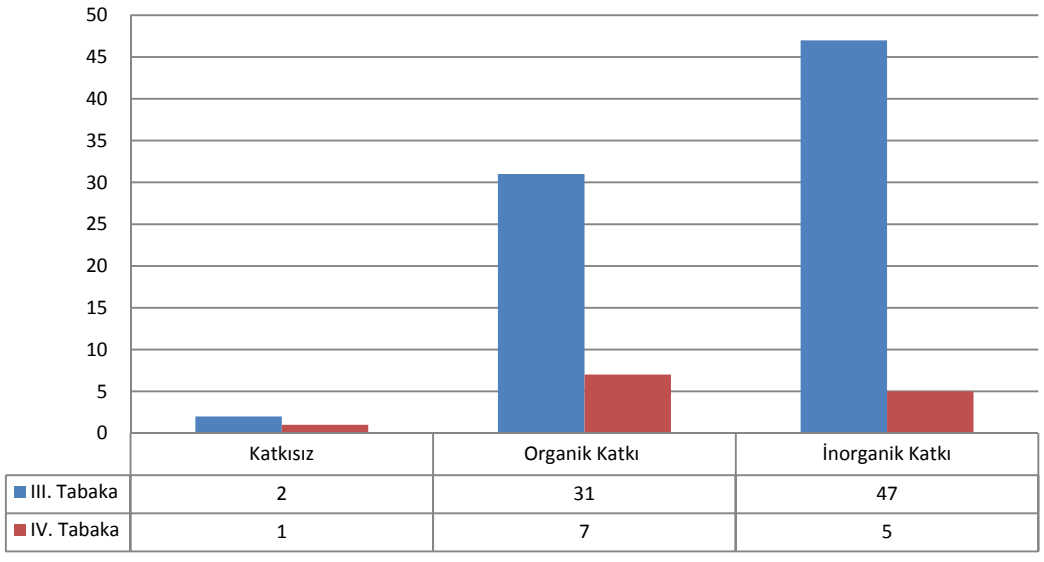

IV. tabakada organik katkılı kapların oranı daha yüksektir. III. tabakaya gelindiğinde, organik katkılı çanak çömleklerin oransal değeri azalmış, buna karşın inorganik katkılı hamurların oranı yükselmiştir (Figür 143).

Katkı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Katkısız	2,5	7,69
Organik Katkı	38,75	53,84
İnorganik Katkı	58,75	38,46

Figür 143: Krem Astarlı Mallar Organik-İnorganik Katkılar ve Oranları

Krem Astarlı Mal grubu içerisinde bulunan çanak çömleklere eklenen taşçık, mika ve kireç gibi katkıların birleşimleri dikkate alınmadan, her biri bağımsız olarak değerlendirildiğinde, IV. tabakadan III. tabakaya geçişte taşçık ve kireç oranların arttığı diğer yandan mika kullanımının azaldığı görülür (Figür 144).

Katkı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kireç	2,5	-
Mika	21,25	23,07
Taşçık	93,75	84,61

Figür 144: Krem Astarlı Mallar İnorganik katkılar ve Oranları

5.3.3.3- Astar

Krem Astarlı Mallarda, astar krem (2,5Y 7/2-Krem ve 2,5Y 8/2-Krem) renklidir. Astar kapların üzerine ince bir tabaka halinde uygulanmıştır ve çanak çömleklere canlı bir görünüm kazandırmıştır.

Krem Astarlı Malların dış yüzeylerinin yanı sıra iç yüzeylerine de astar uygulanmıştır. Çanak çömleklerin iç yüzeylerine: Kırmızı (2.5 YR 6/6-2.5 YR 6/8), Kızılkahve (2.5 YR 5/8), Açıkkahve 1(10 YR 6/3-10 YR 6/4), Açıkkahve 2 (5 YR 6/4), Kahve (5 YR 5/4), Krem (2.5 Y 7/2-2.5 Y8/2), Gri (10 YR 5/1) renklerde astar uygulanmış veya astar uygulanmadan düzeltilerek yalın bırakılmıştır. İç yüzeye uygulanan astar renklerinin sayısal dağılımları şu şekildedir (Figür 145):

Figür 145: Krem Astarlı Mallar İç Astar Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımları

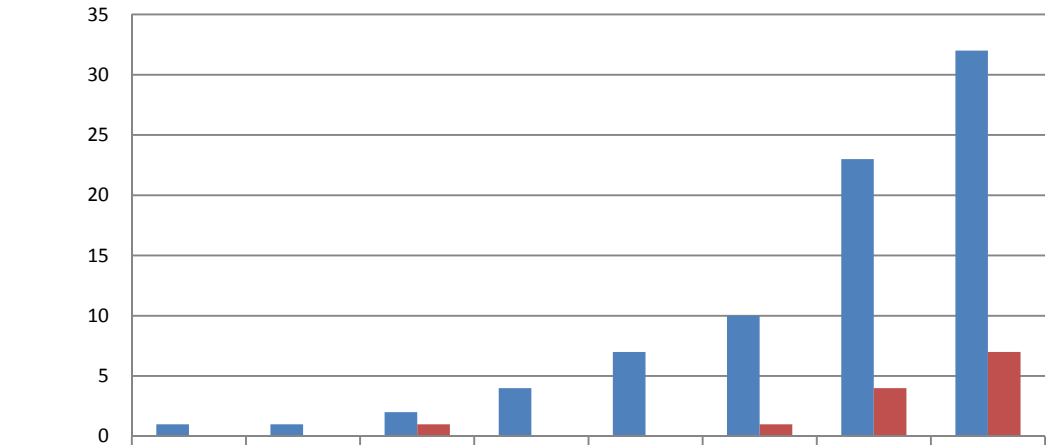

	Açıkkahve 1	kızılkahve	Açıkkahve 2	kahve	Gri	kırmızı	Yok	krem
III. Tabaka	1	1	2	4	7	10	23	32
IV. Tabaka			1			1	4	7

Krem Astarlı Mal grubunda yer alan çanak çömleklerin iç yüzeylerine uygulanan astarda baskın renk, III. ve IV. tabakalarda krem rengidir. Ancak III. tabakada krem astarlı iç yüzeylerin oranı azalmıştır. Açıkkahve 2 renkli iç yüzey astarların oranı da azalmış buna karşın kırmızı astarın iç yüzey astar uygulamasındaki oranı artmıştır. III. tabakada gri, açıkkahve 1, kızılkave ve kahve renkte iç yüzey astarlı örnekler ortaya çıkmıştır (Figür 146).

İç yüzeyi yalın bırakılan çanak çömleklerin oranı da epey yüksektir. Bu durumda Krem Astarlı Mal grubundaki çanak çömleklerin dış yüzeylerinin her zaman astarlanmasına karşın iç yüzeylerinin zaman zaman yalın bırakıldığını söylemek yanlış olmaz.

Renkler	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Açıkkahve 1	1,25	-
Kızılkahve	1,25	-
Açıkkahve 2	2,5	7,69
Kahve	5	-
Gri	8,75	-
Kırmızı	12,5	7,69
Krem	40	53,86
Yok	28,75	30,76
Figür 146: Krem Astarlı Mallar Dış Astar Renkerli ve Oranları		

IV. tabakada çanak çömleklerin iç yüzeylerine uygulanan astar renklerinde açıkkahve 2 ve krem renklerinin III. tabakaya oranla yüksek olmasının nedeni pişirilmeleri esnasındaki uygulamalardan kaynaklanıyor olmalıdır. Bu tabakada kapların iç yüzeylerinin, dış yüzeylerindeki renk özelliklerini kazanabilmeleri sağlamak için, yeteri derecede ısı alabilmelerine dikkat edildiğini ifade etmek mümkündür.

5.3.3.4- Perdah

Kırmızı ve Açıkkahverengi Astarlı Mallarda olduğu üzere, Krem Astarlı Mallarda da çanak çömleklerin dış yüzeyine astardan sonra ikinci bir işlem olarak perdah uygulanmıştır.

Figür 147: Krem Astarlı Mallar Dışı Perdahlı Çanak Çömlekler ve Tabakalara Göre Dağılımları

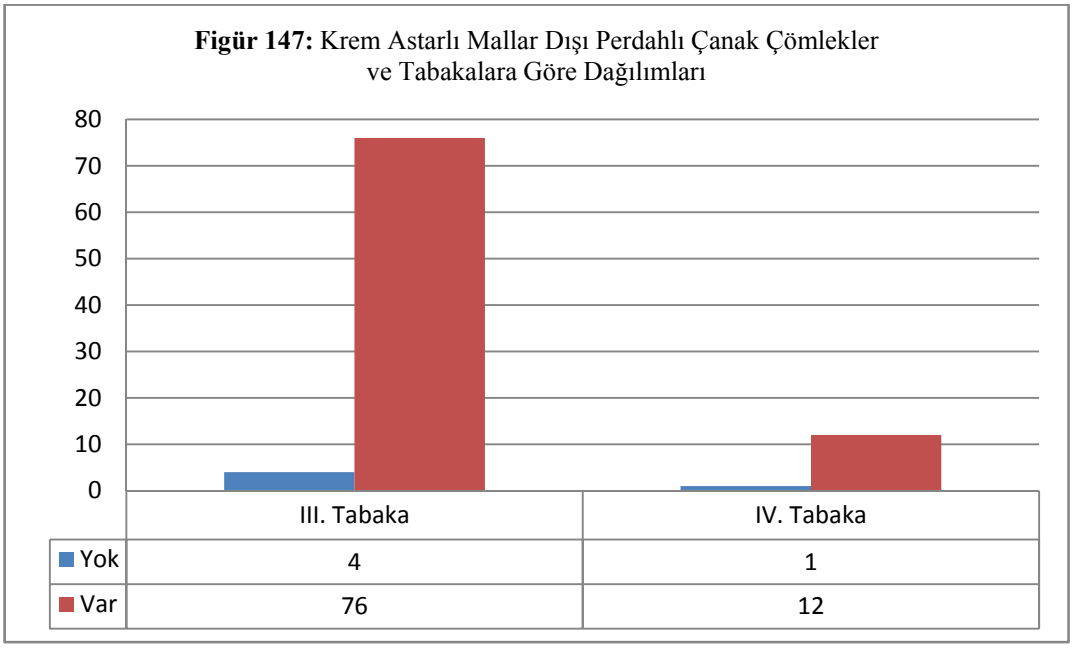

Bu mal grubunda perdah kapların yüzeyine ince bir tabaka halinde fakat parlak biçimde yapılmıştır. Astar rengi ve perdahın oluşturduğu bu birleşim kapların yüzeyine canlı bir görünüm kazandırmıştır. Perdahlı parçaların sayısı yukarıdaki gibidir (Figür 147). III. ve IV. tabakalarda perdahlı parçaların oranı epey yüksek ve birbirine yakındır (Figür 148). Kırmızı ve Açıkkahverengi Astarlı Mallarda olduğu gibi, bu mal grubunda da çanak çömleklerin bir kısmının perdah tabakasının tahrip olmuş olması beklenebilir. Yüksek perdah oranı bu durumla birlikte düşünüldüğünde, Krem Astarlı Malların her zaman perdahlı üretildiğini söylemek mümkündür.

Perdah Durumu	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Yok	5	7,7
Var	95	92,3

Figür 148: Krem Astarlı Mallar Perdah Durumu ve Oranları

Krem astarlı mallarda dış yüzeyin yanı sıra iç yüzeye de perdah uygulanmıştır. Ancak iki tabakada da iç perdahın oranı dış perdaha nispeten düşüktür (Figür 149).

Figür 149: Krem Astarlı Mallar İç Yüzeyi Perdahlı ve Perdahsız Örnekler

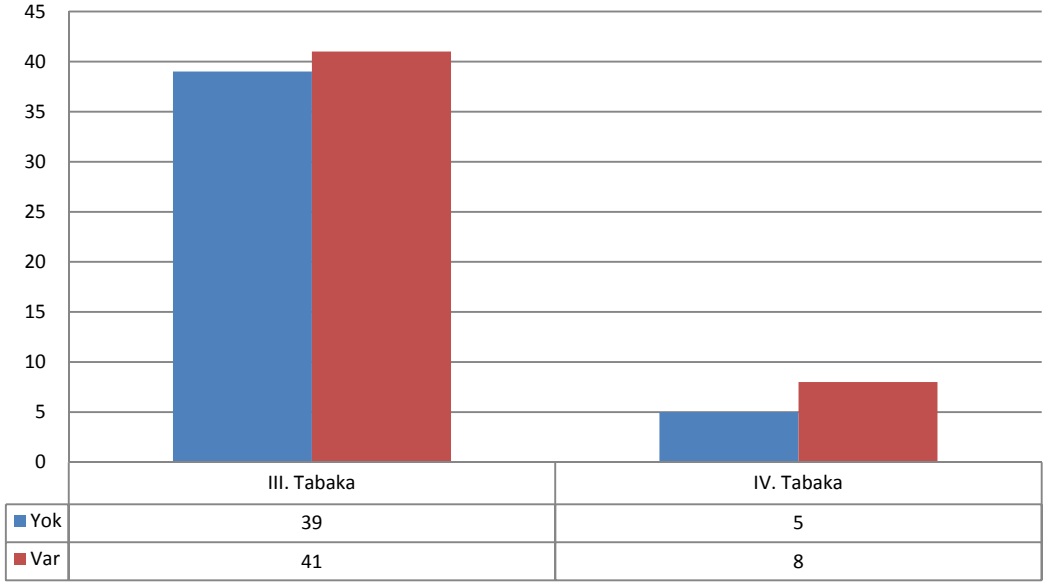

İçi perdahlı örneklerin oranı III. tabakada azalmıştır (Figür 150). III. ve IV. tabakalarda iç perdah oranının düşük olması, dış perdahta olduğu, üzere aşırı nemli arkeolojik dolguların yarattığı tahribattan kaynaklanıyor olmalıdır. Yinede bu mal grubunun tümünün dış yüzeyinin astarlı ve perdahlı olması ve iç yüzeylerde astarsız ve perdahsız örneklerin yüksek oranda bulunması göz önüne alındığında, Krem Astarlı Mallarda dış yüzeylerin her zaman perdahlanmasına karşın iç yüzeylerin perdah ve astar bağlamında bazen yalın bırakıldığı söylenebilir.

Perdah Durumu	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Yok	48,75	38,47
Var	51,25	61,53

Figür 150: Krem Astarlı Mallar İç Perdaha Durumu ve Oranları

5.3.3.5- Alacalanma

Krem Astarlı Mal grubunda değerlendirilen çanak çömleklerin yüzeyinde görülen renk dalgalanmaları, Kırmızı ve Açıkkahverengi Astarlı Mal grubunda bulunanlar ile karşılaştırıldığında, son derece sınırlıdır. Bu mal grubunda görülen alacalanmalar kırmızı-krem ve krem-kahve şeklindedir (Figür 151):

Figür 151: Krem Astarlı Mallar Üzerinde Görülen Alacalanmalar ve Tabakalara Göre Dağılımları

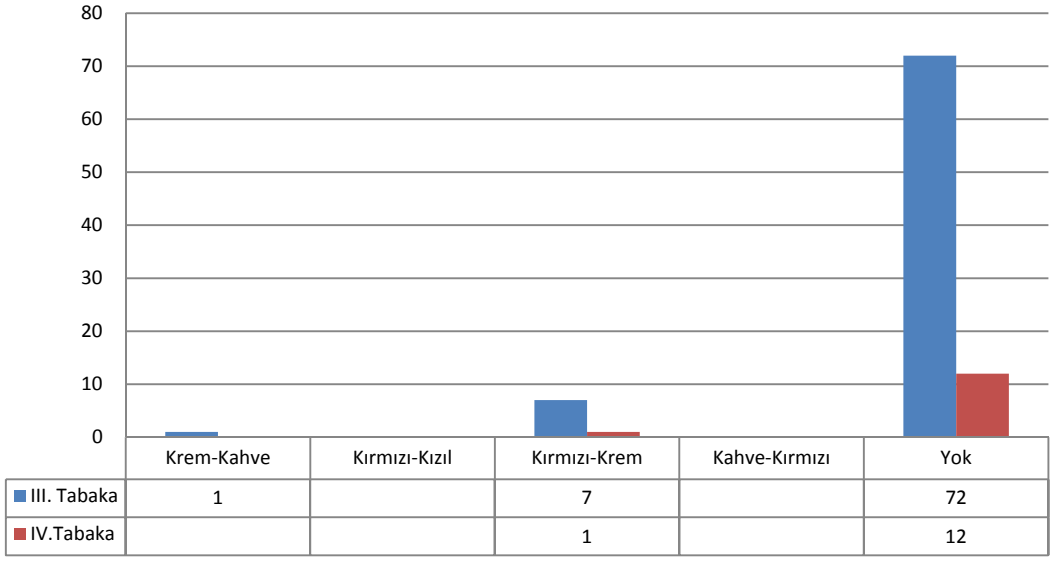

	Krem-Kahve	Kırmızı-Kızıl	Kırmızı-Krem	Kahve-Kırmızı	Yok
III. Tabaka	1		7		72
IV.Tabaka			1		12

III. ve IV. tabakalarda bulunan Krem Astarlı Mal grubu çanak çömlekleri üzerinde görülen kırmızı-krem alacalanmalar her iki tabakada da birbirine yakındır (Figür 152). Kırmızı-krem alacalanmanın bulunması, bu mal grubunda bulunan kapların, diğer mal gruplarında kullanılan kil ile astarlandığının ve astar renklerinin çanak çömleklere pişirilerek kazandırıldığının kanıtıdır.

Alacalanma	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Krem-Kahve	1,25	-
Kırmızı-Kızıl	-	-
Kırmızı-Krem	8,75	7,7
Kahve-Kırmızı	-	-
Yok	90	92,3

Figür 152: Krem Astarlı Mallarda Görülen Alacalanmalar ve Oranları

5.3.3.6- Cidar

Krem Astarlı Mal grubunda yer alan çanak çömleklerin cidar kalınlıkları çoğunlukla belirli bir aralıkta toplanma eğilimindedir. Bu aralığın altında ve üstünde yer alan kenar kalınlıklarına sahip çanak çömleklerin sayısı daha azdır (Figür 153).

Figür 153: Krem Astarlı Mallar Cidar Kalınlıkları ve Tabakalara Göre Dağılımları

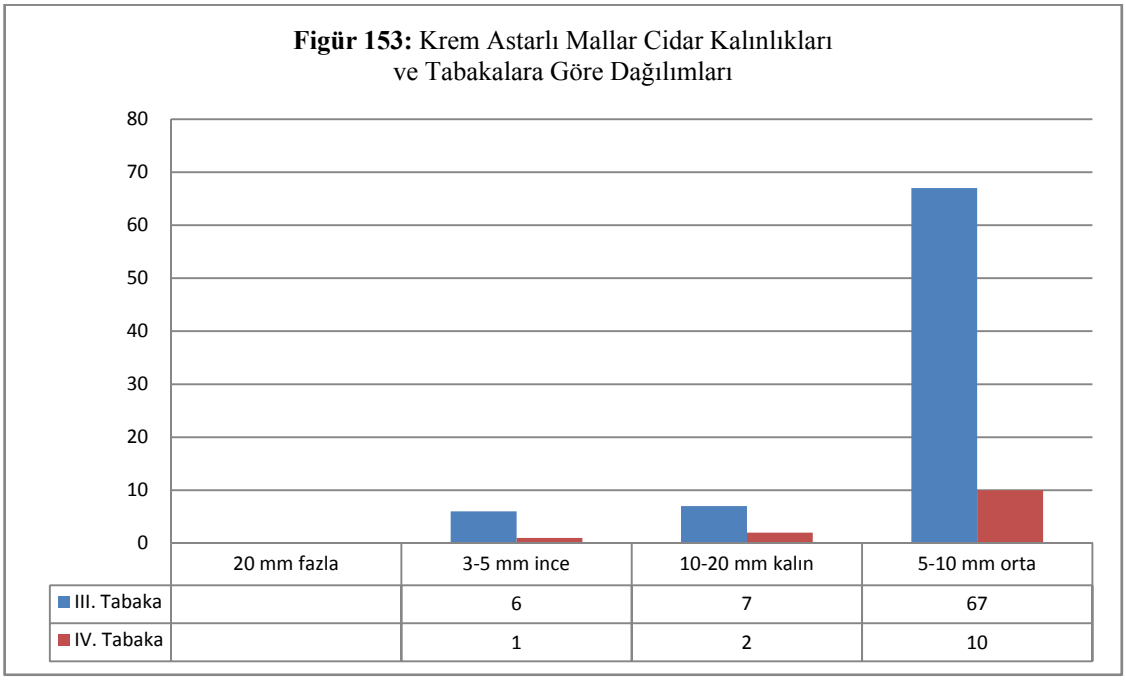

III. ve IV. tabakada bulunan çanak çömleklerin cidar kalınlıkları ağırlıklı olarak 5-10 mm aralığındadır. Bu tür çanak çömleklerin oranı III. tabakada nispeten artmıştır. IV. tabakada 3-5 mm ve 10-20 mm aralığında bulunan örneklerin oranı az olduğundan, tabakalar arasındaki oransal farklılıklar dikkate alınmamalıdır. III. tabakada ise bu aralıkta yer alan çanak çömleklerin oranı toplam içerisinde önemli bir yer tutar (Figür 154).

Cidar Kalınlığı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
20 mm fazla	-	-
3-5 mm ince	7,5	7,7
10-20 mm kalın	8,75	15,4
5-10 mm orta	83,75	76,9

Figür 154: Krem Astarlı Mallar Cidar Kalınlıkları ve Oranları

5.3.3.7- Pişme Durumu

Krem Astarlı Mallar iyi pişirilmiştir. Her iki tabakada da kötü pişirilmiş çanak çömlek yoktur. IV. tabakadan farklı olarak, III. tabakada orta düzeyde pişirilmiş çanak çömlekler ortaya çıkmıştır (Figür 155).

Figür 155: Krem Astarlı Mallar Pişme Durumuve Tabakalara Göre Dağılımları

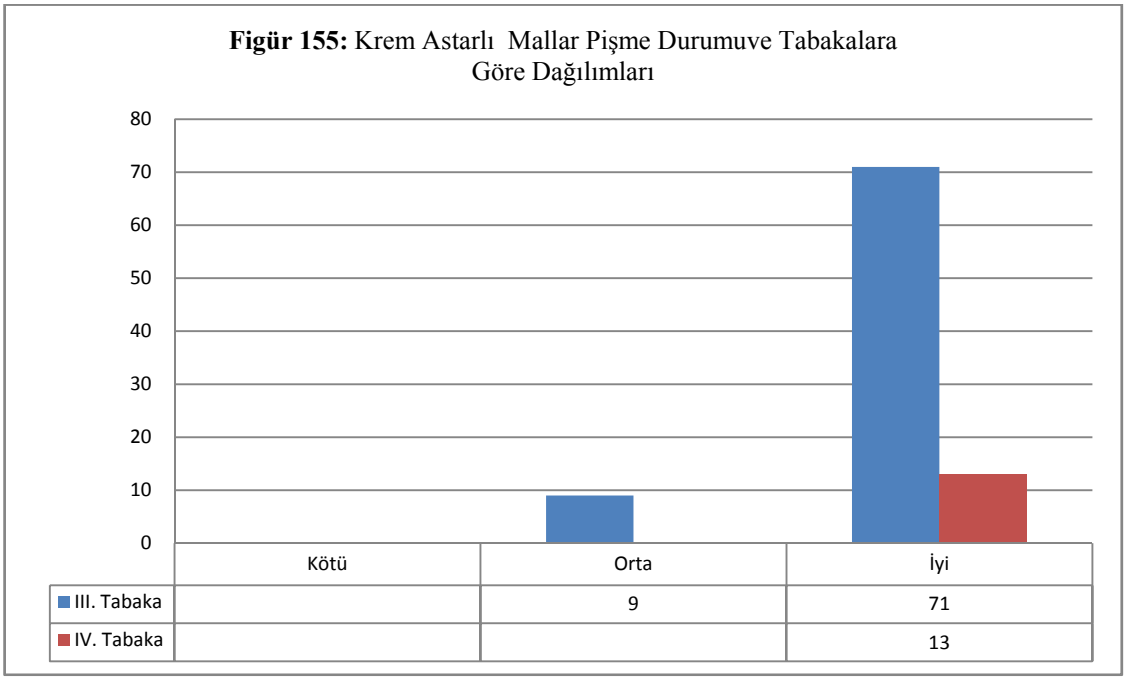

III. tabakaya geçilirken, iyi pişirilmiş kapların oranı azalmış, buna karşın orta pişirilmiş kaplar belirmiştir (Figür 156).

Pişme	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kötü	-	-
Orta	11,25	-
İyi	88,75	100

Figür 156: Krem Astarlı Mallar Pişme Durumu ve Oranları

5.3.3.8- Öz

Krem Astarlı Mallar genellikle iyi pişirilse de, pişirilme ortamında bekletilme sürelerine bağlı olarak, kesitlerinde renk farklılıkları şeklinde kendini gösteren karbon içerikli ince kesitler görülür. Kapların kesitlerinin ortasında görülen bu renk farklılıklarının sayısal verileri aşağıdaki gibidir (Figür 157):

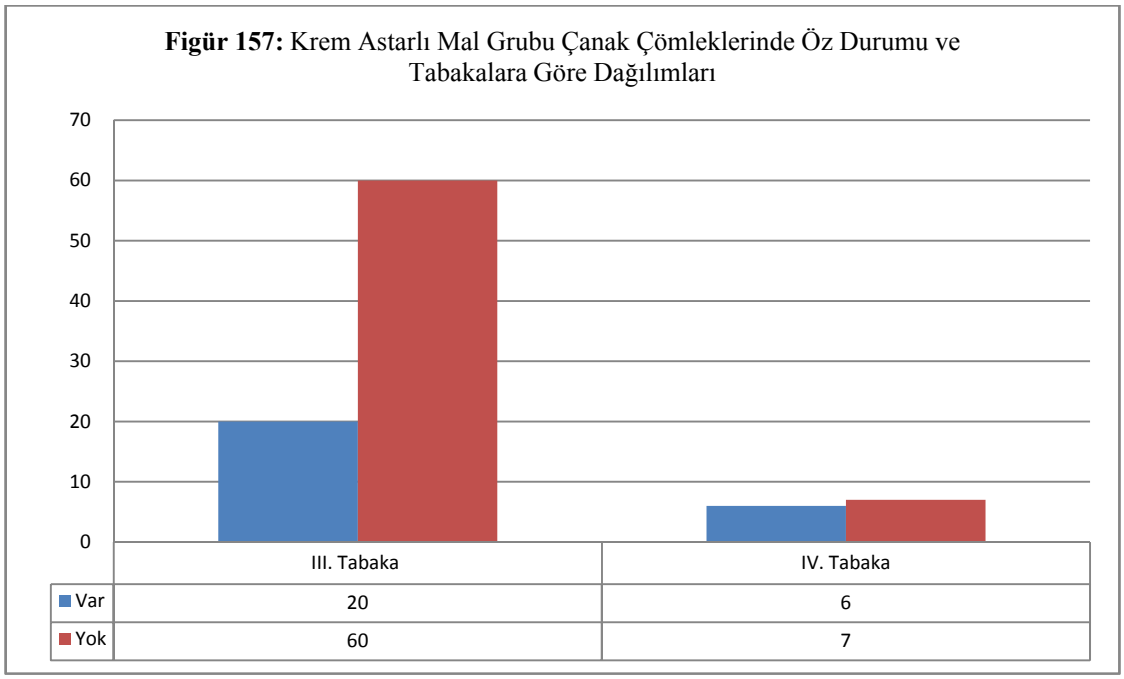

Figür 157: Krem Astarlı Mal Grubu Çanak Çömleklerinde Öz Durumu ve Tabakalara Göre Dağılımları

Özlü parçaların sayısı III. ve IV. tabakalarda oransal olarak yüksektir. IV. tabakadan, III. tabakaya geçilirken özlü çanak çömleklerin oranı azalmıştır (Figür 158).

Öz	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Var	25	46,15
Yok	75	53,84

Figür 158: Krem Astarlı Mallar Öz Durumu ve Oranları

Krem Astarlı Mal grubunda değerlendirilen çanak çömleklerin kesitlerinde izlenebilen öz renkleri de farklılıklar gösterir (Figür 159).

Figür 159: Krem Astarlı Mal Çanak Çömleklerinde Öz Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımları

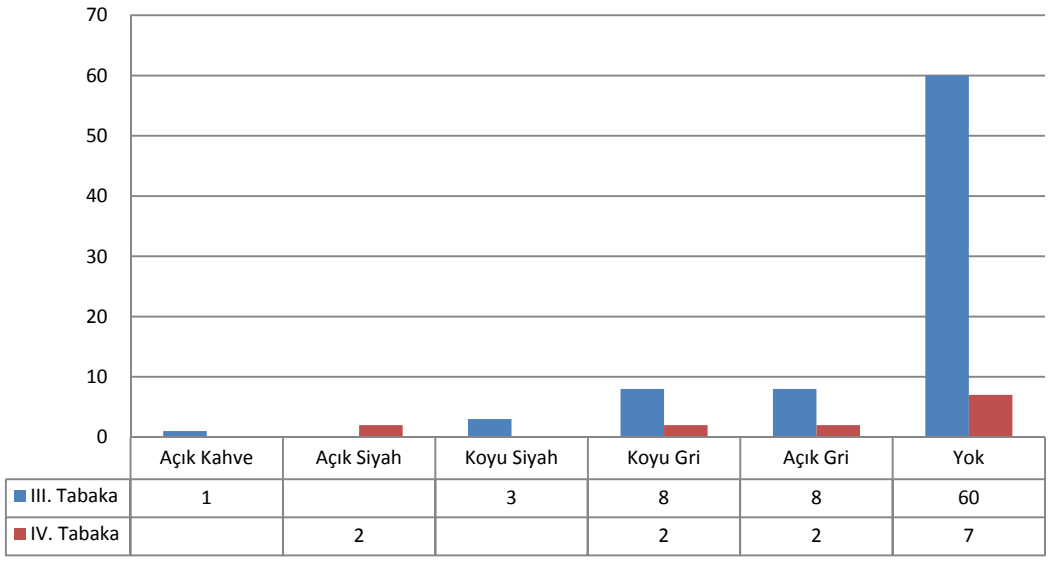

Krem Astarlı Mal özleri açık ve koyu siyah, açık ve koyu gri renklerden oluşur. Bunların sayısal oranları da tabakalar arasında bazı farklılıklar gösterir (Figür 160).

Renk	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Açık Kahve	1,25	-
Açık Siyah	-	15,38
Koyu Siyah	3,75	-
Koyu Gri	10	15,38
Açık Gri	10	15,38
Yok	75	53,86

Figür 160: Krem Astarlı Mallar Hamur Renkleri ve Oranları

Genel olarak değerlendirildiğinde, Krem Astarlı Mallar içerisinde hem III. hem de IV. tabakada özlü parçaların önemli bir yere tuttuğu anlaşılmaktadır. Ancak bu mal grubu içerisinde değerlendirilen örneklerin özellikle IV. tabakadaki sayısının az olması dikkate alınmalıdır. Genel olarak bu mal grubunda özün koyu renklerden oluştuğu ifade edilebilir.

5.3.4- Gri Astarlı Mallar (Mal Grubu 4)

Gri Astarlı Mallar (Fotoğraf 4/1), Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömlek mal grupları arasında dördüncü sırada yer alır. Diğer mal gruplarından, çanak çömleklerin üzerine uygulanan astarın pişirme esnasında kazandığı gri renkli astarı ile ayrılır.

5.3.4.1- Hamur

Gri Astarlı Malların hamuru da diğer mal gruplarındakilere benzer şekilde ince taneli ve arıtılmış bir kilden yoğrulmuştur. Katkısız birkaç parçadan hamurun bu niteliği görülebilmektedir. Pişirme sürecindeki ısı dereceleri ve süreye bağlı olarak bu mal grubunda da hamur birden fazla renk kazanmıştır. Hamur, 10YR 3/1-Siyah, 10YR 5/1-Gri, 2,5YR 6/4-A.Kahve, 7,5YR 6/2-A. Kahve, 7,5YR 6/4-A. Kahve, 7,5YR 7/3-A. Kahve, 7,5YR 7/4-A. Kahve, 5YR 6/2-A.Kahve, 5YR 6/3-A.Kahve, 5YR 6/4-A. Kahve, 5YR 7/4-A.Kahve, 5YR 7/6- A.Kahve, 5 YR 4/2-Kahve, 5YR 5/4-Kahve, 7,5YR 5/3-Kahve, 7,5YR 5/4-Kahve renklerden oluşan bir çeşitlilik gösterir. Gri Astarlı Mal hamur renklerinin III. ve IV. tabakalardaki dağılımı aşağıdaki gibidir (Figür 161).

Figür 161: Gri Astarlı Mallar Hamur Renkleri ve Tabakalar Göre Dağılımı

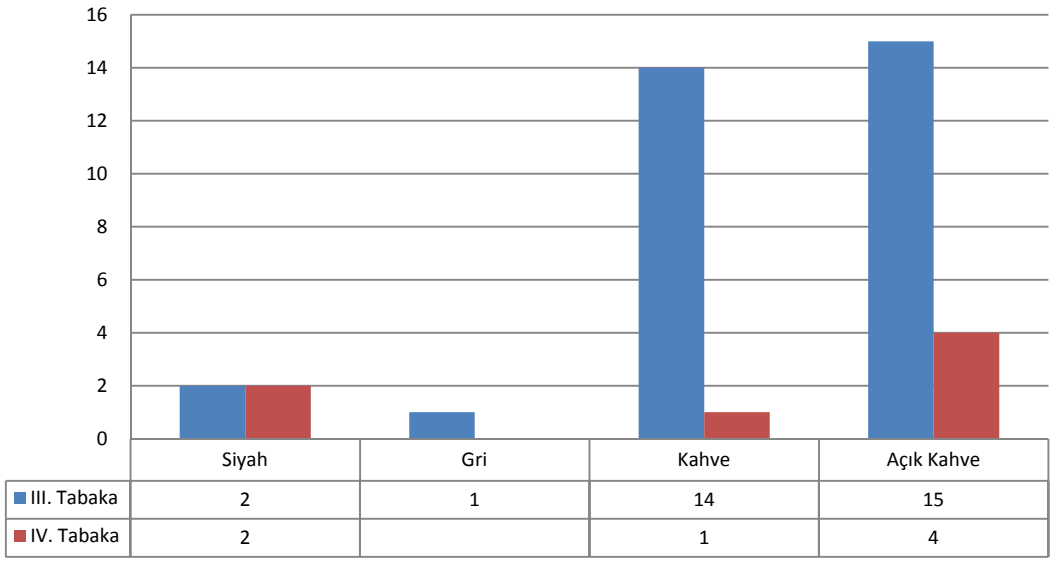

	Siyah	Gri	Kahve	Açık Kahve
III. Tabaka	2	1	14	15
IV. Tabaka	2		1	4

III. ve IV. tabakalarda baskın hamur rengi kahverengi ve açıkkahverengidir. Az da olsa gri ve siyah renkli hamurların da bu mal grubunda bulunduğu görülmektedir

(Figür 162). Dış astar renginde olduğu gibi, düşük ısı veya oksijensiz ortamın hamura gri ve siyah renk kazandırmış olması beklenebilir.

Hamur Renk	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Siyah	6,24	28,58
Gri	3,12	-
Kahverengi	43,75	14,29
Açık Kahverengi	46,9	57,14

Figür 162: Gri Astarlı Mallar Hamur Renkleri ve Oranları

5.3.4.2- Katkı

Gri Astarlı Malların hamuruna sonradan eklenen katkıların boyutları kendi içerisinde farklılıklar gösterir. Katkılar hamura ince, orta ve iri boyutlar olmak üzere birkaç şekilde eklenerek hamurun dokusu desteklenmiştir (Figür 163).

Figür 163: Gri Astarlı Mallar Katkı Boyutları ve Tabakalara Göre Dağılımları

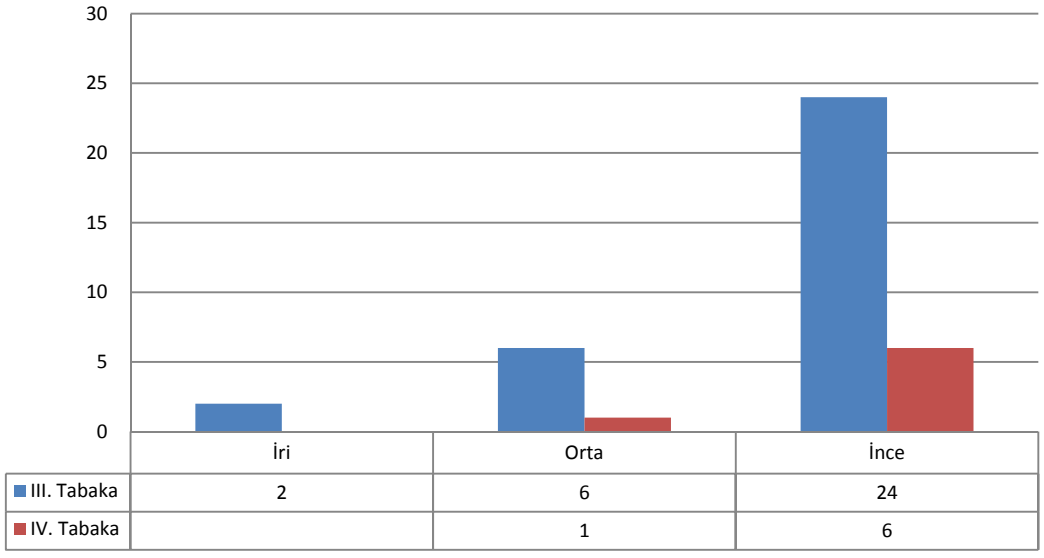

Gri astarlı malların hamuruna eklenen katkıların büyük çoğunluğu hem III. hem de IV. tabakada incedir. Buna karşın III. tabakada orta ve iri boyutlarda katkılar da kullanılmıştır (Figür 164).

Katkı Boyut	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
İri	6,25	-
Orta	18,75	14,3
İnce	75	85,7

Figür 164: Gri Astarlı Mallar Katkı Boyutları ve Oranları

Gri astarlı malların hamur içeriklerine ilave edilen katkıların boyutları gibi yoğunlukları da kendi içerisinde değişir. Katkı maddeleri çanak çömleklerin hamurlarına az, orta veya yoğun miktar eklenerek içerik zenginleştirilmiştir (Figür 165).

Figür 165: Gri Astarlı Mallar Katkı Oranları ve Tabakalara Göre Dağılımları

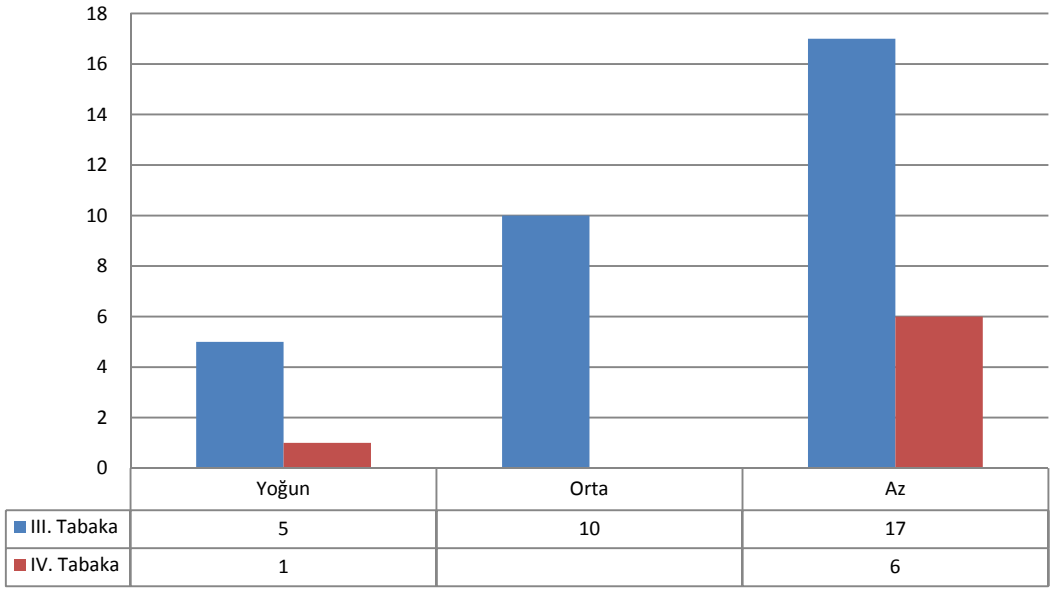

Gerek III. gerekse IV. tabakada katkılar hamura az miktarda eklenmiştir. III. tabakaya gelindiğinde, hamura orta yoğunlukta katkı ekleme yönünde bir uygulama görülür (Figür 166).

Katkı Oran	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Yoğun	15,62	14,3
Orta	31,25	-
Az	53,13	85,7

Figür 166: Gri Astarlı Mallar Katkı Oranları

Gri Astarlı Mal grubu içerisinde değerlendirilen çanak çömleklerin hamuruna farklı boyut ve oranlarda ilave edilen katkı, taşçık, bitki, mika ve kireç gibi maddelerden oluşur. Bu katkı maddeleri değişik şekillerde bir araya getirilerek farklı bileşimler oluşturulmuş ve bu farklı bileşimler aynı mal grubu içerisinde farklı hamur içeriklerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Gri Astarlı Malların hamuruna eklenen katkıların bileşimleri ve sayısal değerleri aşağıdaki gibidir (Figür 167):

Katkı	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kum, Kilde Mika, Bitki	-	1	-	14,28
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Bitki	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık	-	-	--	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki	-	-	-	-
Kum Kilde Mika	1	-	3,13	-
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık	1	-	3,13	-
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki	1	-	3,13	-
Kum, Kilde Mika, Mika	1	-	3,13	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç	1	-	3,13	-
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç	1	-	3,13	-
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki	10	3	31,25	42,85
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık	2	-	6,23	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki	2	-	6,25	-
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık	3	1	9,37	14,28
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık	9	2	28,12	28,57
Figür 167: Gri Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri				

Gri Astarlı Mal grubunda yer alan çanak çömleklerin hamuruna eklenen katkıların III. tabakada 11, IV. tabakada 4 farklı bileşimden oluştuğu görülmektedir. Bu katkı bileşimlerini III. tabakada 8, IV. tabakada 3 ana grup altında sınıflamak mümkündür (Figür 168).

Katkı	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Katkısız	1	-	3,13	-
Mika	1	-	3,13	-
Taşçık-Kireç	1	-	3,13	-
Mika-Taşçık Kireç	1	-	3,13	-
Mika-Taşçık	2	-	6,25	-
Mika-Taşçık-Bitki	2	-	6,25	-
Taşçık-Bitki	11	3	34,36	42,85
Taşçık	13	3	40,62	42,85
Bitki	-	1	-	14,29

Figür 168: Gri Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri

Bu sınıflamadan Gri Astarlı Mal grubunda bulunan çanak çömleklerin hamur içeriklerinde en sık kullanılan katkı maddesinin her iki tabakada da taşçık olduğu görülmektedir. Taşçık katkının tek başına kullanıldığı örnekleri yine taşçığın bitki ile birlikte kullanıldığı hamur içerikleri izler. Gri Astarlı Mallarda kireç III. tabaka ile kullanılmaya başlanmıştır. Diğer bileşimlerin oransal ve sayısal değerleri düşüktür. Yukarıdaki sınıflamada, Gri Astarlı Malların hamuruna eklenen katkıların organik ve inorganik olmak üzere iki ana grup altında toplanabileceği görülmektedir (Figür 169). Taşçık, mika ve kireç gibi inorganik katkılar, hamura çeşitli bileşimler şeklinde ilave edilirken, organik katkı çoğunlukla bu inorganik katkılar ile bir araya getirilerek kullanılmıştır.

Figür 169: Gri Astarlı Mallar Organik ve İnorganik Katkıların Tabakalara Göre Dağılımları

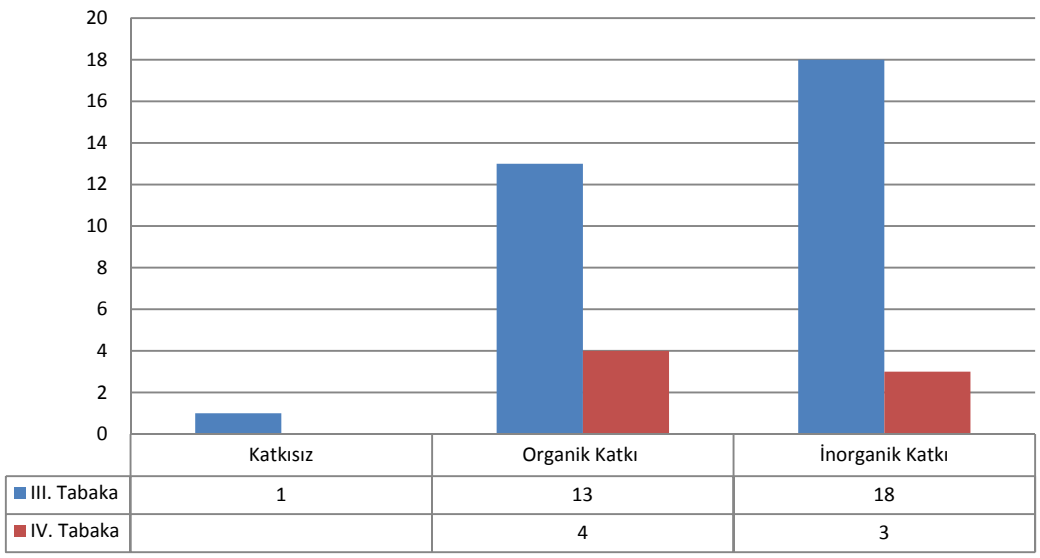

IV. tabakada organik katkılı çanak çömleklerin oransal değeri, inorganik katkılılardan yüksektir. III. tabakada ise inorganik katkılı örneklerin oranı artmış ve organik katkı miktarı azalmıştır (Figür 170).

Katkı	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Katkısız	3,14	-
Organik Katkı	40,64	57,14
İnorganik Katkı	56,2	42,86
Figür 170: Gri Astarlı Mallar Organik-İnorganik Katkılar ve Oranları		

Gri Astarlı Mal grubu içerisinde bulunan çanak çömleklere eklenen taşçık, mika ve kireç gibi katkıların farklı şekillerde bir araya getirildikleri birleşimleri dikkate alınmadan değerlendirildiğinde, bu mal grubunda taşçığın her iki tabakada da en yoğun kullanılan katkı maddesi olduğu ve oranının III. tabaka da arttığı anlaşılmaktadır. Yine III. tabakada kapların hamuruna mika ve kireç de eklenmeye başlanmıştır (Figür 177).

Katkı	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kireç	2	-	6,25	-
Mika	6	-	18,75	-
Taşçık	30	6	93,75	87,7
Figür 171: Gri Astarlı Mallar İnorganik Katkılar ve Oranları				

5.3.4.2- Astar

Bu mal grubunda astar kapların dış yüzeyine ince bir tabaka halinde uygulanmıştır. Dış astarı 10 YR 5/1-Gri renge sahip çanak çömlekler bu mal grubu altında sınıflanmıştır.

Gri Astarlı Malların, diğer mal gruplarında olduğu üzere, çoğunun iç yüzeyleri de astarlanmıştır. İç astar renkleri: Kırmızı (2.5 YR 6/6-2.5 YR 6/8), Kızılkahve (2.5 YR 5/8), Açıkkahve 1(10 YR 6/3-10 YR 6/4), Kahve (5 YR 5/4), Krem (2.5 Y 7/2-2.5 Y8/2), Gri (10 YR 5/1) renklerden oluşur. İç astar renklerinin dağılımı aşağıdaki gibidir (Figür 172).

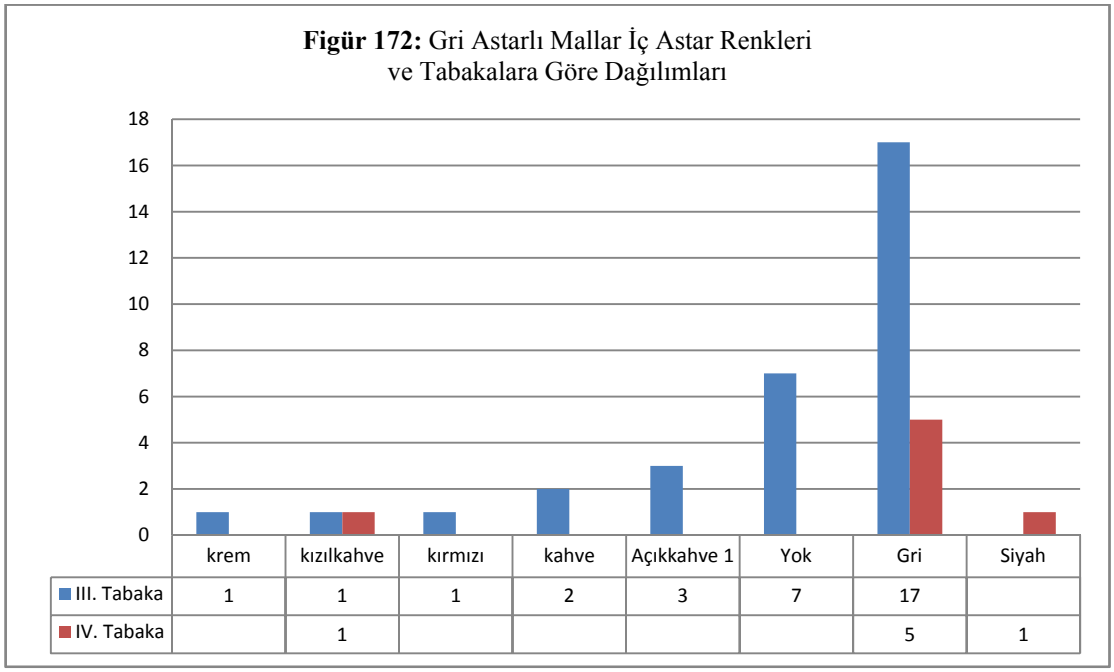

Figür 172: Gri Astarlı Mallar İç Astar Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımları

İçi astarsız örneklerde bulunmasına rağmen, hem III. hem de IV. tabakada baskın iç astar rengi gridir. III. tabakada, IV. tabakadan farklı olarak, açıkkahverengi, kahverengi, kırmızı, kızılkahve ve krem renkte iç astar renklerine sahip çanak çömlekler bulunur (Figür 173). Ancak bunların sayısal değerinin az olduğuna ve bunun oransal değerleri olduğunda yüksek göstereceğine dikkat edilmelidir.

İç Astar Renk	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Siyah	-	14,29
Gri	53,13	71,4
Açıkkahve 1	9,38	-
Krem	3,12	-
Kızılkahve	3,12	14,29
Kırmızı	3,12	-
Kahverengi	6,25	-
Yok	21,87	-

Figür 173: Gri Astarlı Mallar İç Astar Renkleri ve Oranları

5.3.4.3- Perdah

Gri Astarlı Malların dış yüzeyleri astardan sonra perdahlanmış ve perdah bu mal grubunda kapların üzerine parlak şekilde uygulanmıştır. Ancak diğer mal gruplarının perdah durumunu etkileyen çanak çömleklerin nemli bir arkeolojik dolgu içerisinde

depolanmış olması, bu mal grubunda bulunan örnekleri de etkilemiş olmalıdır. Muhtemelen perdahsız örneklerin varlığı, nemin yarattığı tahribatın sonucudur. III. ve IV. tabakalarda bulunan Gri Astarlı Malların perdah durumlarının sayısal dağılımları aşağıdaki tabloda verilmiştir (Figür 174).

Figür 174: Gri Astarlı Mallar Dışı Perdahlı Çanak Çömlekler ve Tabakalara Göre Dağılımları

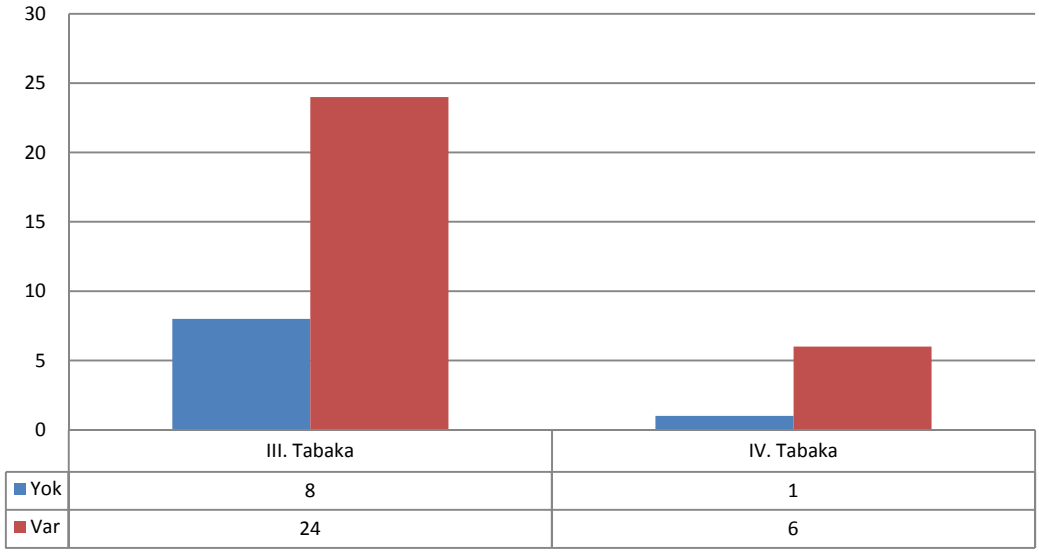

Dışı perdahlı çanak çömleklerin oranının her iki tabakada da yüksek olduğu görülmektedir. Eğer tahribattan kaynaklamıyorsa, perdahsız örneklerin oranı da yüksektir ve III. tabakada artmıştır (Figür 175).

Dış Perdah	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Var	75	85,71
Yok	25	14,29

Figür 175: Gri Astarlı Mallar Dış Perdah Durumu ve Oranları

Gri Astarlı Malların dış yüzeylerinin yanı sıra iç yüzeyleri de perdahlanmıştır. Ancak iç yüzey perdah oranları, dış yüzeyle karşılaştırıldığında düşüktür. IV. tabakadan, III. tabakaya geçilirken, iç perdah oranı azalmış, perdahsız örneklerin sayısı artmıştır (Figür 176).

İç Perdah	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Var	43,75	71,42
Yok	56,25	28,58

Figür 176: Gri Astarlı Mallar İç Perdah Durumu ve Oranları

5.3.4.4- Alacalanma

Bu mal grubunda sadece III. tabakada bir örnek alacalıdır. Bu renk dalgalanması, bu mal grubunda kullanılan kilin, diğer üç mal grubundaki ile aynı olduğunun göstergesidir. Gri Astarlı Mal grubunda bulunan çanak çömleklerin sayısı son derece az olduğundan, alacalanmış örnek miktarının da sınırlı olmasını beklemek olağandır. Ancak bu mal grubunun dış astar rengi gridir. Gri renk pişirme sürecinin ilk evrelerinde ve daha düşük sıcaklıklarda veya daha az oksijen içeren ortamlardan kaynaklanır. Daha yüksek sıcaklık ve oksijenli ortamlarda ortaya çıkan alacalanmaların, daha düşük ısı derecelerinde üretilmiş bu mal grubunun çanak çömlekleri üzerinde görülmemesi normaldir.

5.3.4.5- Cidar Kalınlığı

Gri Astarlı Malların cidar kalınlıkları diğer mal grupları ile benzer bir eğilim gösterir ve belirli bir aralıkta toplanma eğilimindedir. Bu aralığın altında ve üstünde bulunan örnekler bulunsa da toplam içerisindeki sayıları fazla değildir (Figür 177).

Figür 177: Gri Astarlı Mallar Cidar Kalınlıkları ve Tabakalara Göre Dağılımları

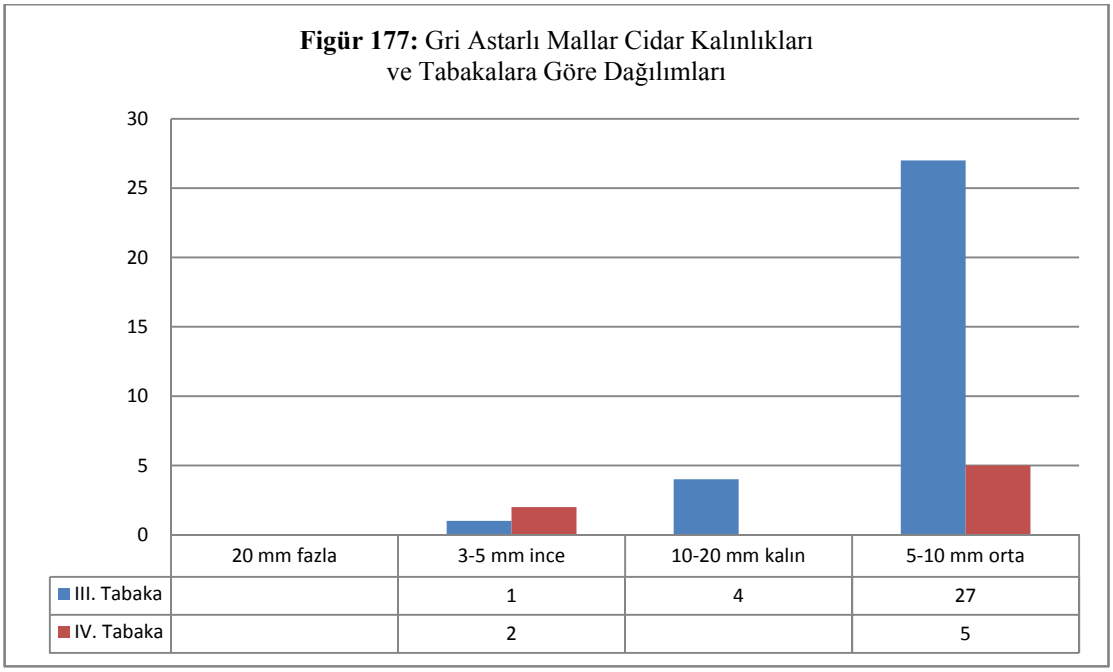

Her iki tabakada da çanak çömleklerin çoğunluğu 5-10 mm aralığındadır. Gri Astarlı Mallarda 10-20 mm kenar kalınlığına sahip örnekler de vardır. 20 mm kalın örnek bulunmaz.

5.3.4.6- Pişme Durumu

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömlek mal gruplarından Gri Astarlı Mallar içerisinde değerlendirilen örneklerin, genellikle iyi pişirildiği, orta pişirilmiş örneklerin az olduğu ve kötü pişirilmiş örnek bulunmadığı görülmektedir (Figür 178).

Figür 178: Gri Astarlı Mallar Pişme Durumu ve Tabakalara Göre Dağılımları

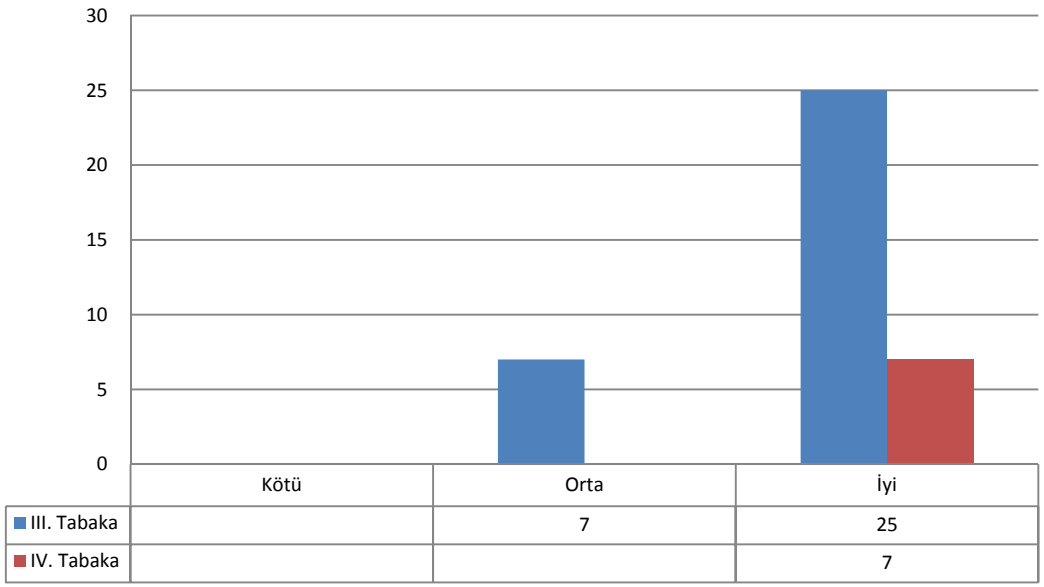

IV. tabakada örneklerin sayısı az olsa da tümü iyi pişirilmiştir. III. tabakaya gelindiğinde, iyi pişirilmiş örneklerin oranı azalmış, orta düzeyde pişirilmiş örnekler oraya çıkmıştır (Figür 179).

Pişme	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kötü	-	-
Orta	21,88	-
İyi	78,12	100

Figür 179: Gri Astarlı Mallar Pişme Durumu ve Oranları

5.3.4.7- Öz

Gri Astarlı Malların kesitlerinin, diğer mal gruplarında olduğu gibi, ortasında genellikle koyu renklerde ince bir tabaka halinde karbon içeren tabakalar bulunur. Pişirilme esnasında ortaya çıkan bu koyu renkli tabakalara sahip çanak çömleklerin sayısı aşağıdaki grafikte verilmiştir (Figür 180).

Figür 180: Gri Astarlı Mallar Öz Durumu ve Tabakalara Göre Dağılımları

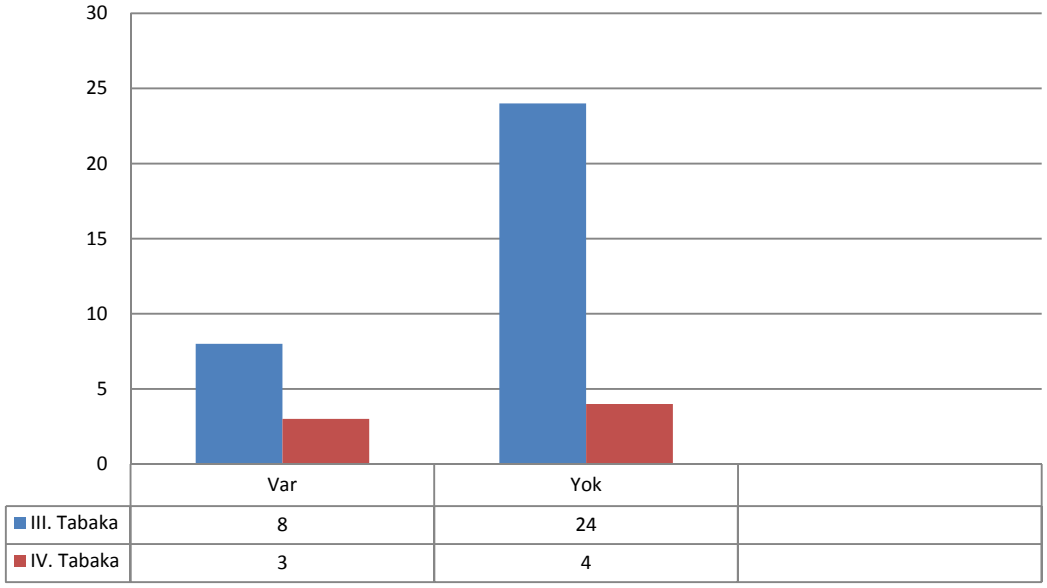

Özlü örneklerin oranı her iki tabakada da yüksektir. IV. tabakadan, III. tabakaya geçilirken özlü parçaların oranı azalmış gibi görünmektedir (Figür 181). Ancak değerlendirilen örneklerin sayısının az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Öz	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Var	25	42,85
Yok	75	57,15

Figür 181: Gri Astarlı Mallar Öz Durumu ve Oranları

Gri astarlı malların kesitlerinde izlenebilen öz renkleri açık ve koyu gridir. III. tabakada ise kahverengi özlü tek bir örnek vardır (Figür 182).

Renk	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kahverengi	3,13	-
Koyu Gri	9,38	-
Açık Gri	12,5	42,85
Yok	75	57,15

Figür 182: Gri Astarlı Mallar Öz Renkleri ve Oranları

5.3.5- Kahverengi Astarlı Mallar (Mal Grubu 5)

Kahverengi Astarlı Mallar (Fotoğraf 4/2), Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem mal grupları arasındaki en küçük gruptur. IV. tabakada bu mal grubuna ait sadece birkaç örnek vardır ve III. tabakadaki sayısı da son derece azdır.

5.3.5.1- Hamur

Bu mal grubunda da ince taneli ve temiz bir tür kil kullanılmıştır. Kahverengi Astarlı Malların hamuru pişirme sürecinde kazandıkları renklere göre çeşitlilik gösterir. Kapların hamuru: 10YR 5/1-Gri, 7,5YR 6/3-A. Kahve, 7,5YR 6/4-A. Kahve, 5YR 6/3-A.Kahve, 5YR 6/4-A. Kahve, 5YR 6/6-A.Kahve, 5YR 7/4-A.Kahve, 5YR 7/6-A.Kahve, 5YR 4/2-Kahve 5YR 5/4-Kahve, 5YR 5/6-Kahve, 7,5YR 5/3-Kahve, 2,5YR 6/6-Kırmızı renklerden oluşan bir çeşitliliğe sahiptir. Kahverengi Astarlı Mal grubunda görülen hamur renklerini dağılımı aşağıdaki gibidir (Figür 183):

Figür 183: Kahverengi Astarlı Mallar Hamur Renkleri ve Tabakalar Göre Dağılımı

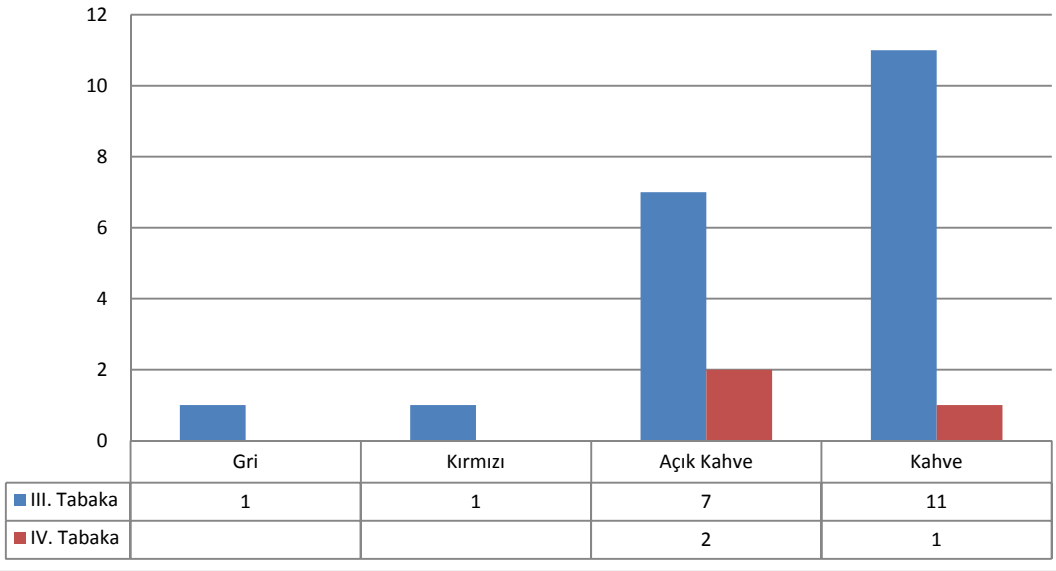

Bu mal grubunda baskın hamur renkleri kahverengi ve açıkkahverengidir.

5.3.5.2- Katkı

Kahverengi Astarlı Malların arıtılmış kiline sonradan eklenen katkı maddelerinin büyük çoğunluğu ince nitelikli olup, orta ve iri boyutlu katkıların oransal değeri düşüktür. (Figür 184)

Katkı Boyut	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
İri	2	-	9,09	-
Orta	3	-	13,63	-
İnce	17	3	77,27	100
Figür 184: Kahverengi Astarlı Mallar Katkı Boyutlarının Tabakalara Göre Dağılımı ve Oranları				

Bu mal grubunda çanak çömleklere ince boyutlu olarak ilave edilen katkı maddelerinin hamurdaki oranı genellikle azdır. Orta ve yoğun katkılı kapların oranı daha düşüktür (Figür 185).

Katkı Oran	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Yoğun	3	-	13,63	-
Orta	5	-	22,72	-
Az	14	3	63,63	100
Figür 185: Kahverengi Astarlı Mallar Katkı Oranları ve Tabakalara Göre Dağılımları				

Farklı boyut ve yoğunluktaki katkıların, Ege Gübre Yerleşimi Kahverengi Astarlı Mal grubu çanak çömleklerinde görülen türleri, bileşimleri ve sayısal değerleri aşağıdaki gibidir (Figür 186):

Katkı	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kum, Kilde Mika, Bitki	-	1	-	33,33
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Bitki	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Kireç	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki	-	-	-	-
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık	1	-	4,55	-
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki	1	-	4,55	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık	1	-	4,55	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık	1	1	4,55	33,33
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık	1	-	4,55	-
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç	1	-	4,55	-
Kum Kilde Mika	2	-	9,09	-
Kum, Kilde Mika, Mika	2	-	9,09	-
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki	5	-	22,72	-
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık	7	1	31,81	33,33

Figür 186: Kahverengi Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri

Kahverengi Astarlı Mal grubunda çanak çömleklerin hamuruna eklenen taşçık, bitki, mika ve kireç gibi maddelerden farklı bileşimler oluşturulmuştur. Hamura eklenen katkı maddelerinden taşçığın en sık kullanılan katkı maddesi olduğu anlaşılmaktadır. Bunu taşçık ve bitki bileşiminden oluşan katkı maddeleri izler. Mikanın bağımsız ve taşçıkla birlikte kullanıldığı hamurların oranı daha düşüktür. Kireç bu mal grubunda fazla tercih edilmese de kullanılmıştır (Figür 187).

Katkı	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Bitki	-	1	-	33,33
Taşçık-Kireç	1	-	4,55	-
Katkısız	2	-	9,09	-
Mika	2	-	9,09	-
Mika-Taşçık	2	-	9,09	-
Taşçık-Bitki	6	1	27,28	33,33
Taşçık	9	1	40,9	33,33

Figür 187: Kahverengi Astarlı Mallar Katkı Bileşimleri

Kapların hamuruna eklenen katkıları, organik ve inorganik içerikli olmak üzere iki grup altında toplamak da mümkündür (Figür 188). İnorganik kökenli katkı bileşimleri sadece taşçık, mika ve kireç içerirken, organik katkı genellikle inorganik katkılar ile birlikte hamura eklenmiştir.

Katkı	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Katkısız	2		9,09	-
Organik Katkı	6	2	27,28	66,67
İnorganik Katkı	14	1	63,63	33,33
Figür 188: Kahverengi Astarlı Mallar Organik-İnorganik Katkılar ve Oranları				

Kahverengi Astarlı Malların hamuruna eklenen katkılardan inorganik katkı maddelerinin daha yoğun kullanıldığı anlaşılmaktadır. Organik katkıların oranı daha düşüktür.

Kahverengi Astarlı Mal grubu içerisinde bulunan çanak çömleklere eklenen taşçık, mika ve kireç gibi katkıların farklı şekillerde bir araya getirildikleri birleşimleri dikkate alınmadan değerlendirildiğinde, taşçığın hem bağımsız olarak hem de diğer katkı maddeleri ile birlikte en yoğun kullanılan katkı maddesi olduğu görülmektedir (Figür 189).

Katkı	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kireç	1		4,55	-
Mika	4		18,18	-
Taşçık	18	2	81,81	66,67
Figür 189: Kahverengi Astarlı Mallar İnorganik Katkılar ve Oranları				

5.3.5.3- Astar

Kahverengi Astarlı Malların dış yüzeyi 2.5 YR 4/4-Kızılkahve ve 5 YR 4/2-Kahve renklerinde astarlanmıştır. Astar kapların üzerine ince bir tabaka olarak uygulanmıştır. Bu mal grubunda görülen astar renklerini sayısal dağılımı aşağıdaki gibidir (Figür 190):

Figür 190: Kahverengi Astarlı Mal Grubunda Görülen Astar Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımları

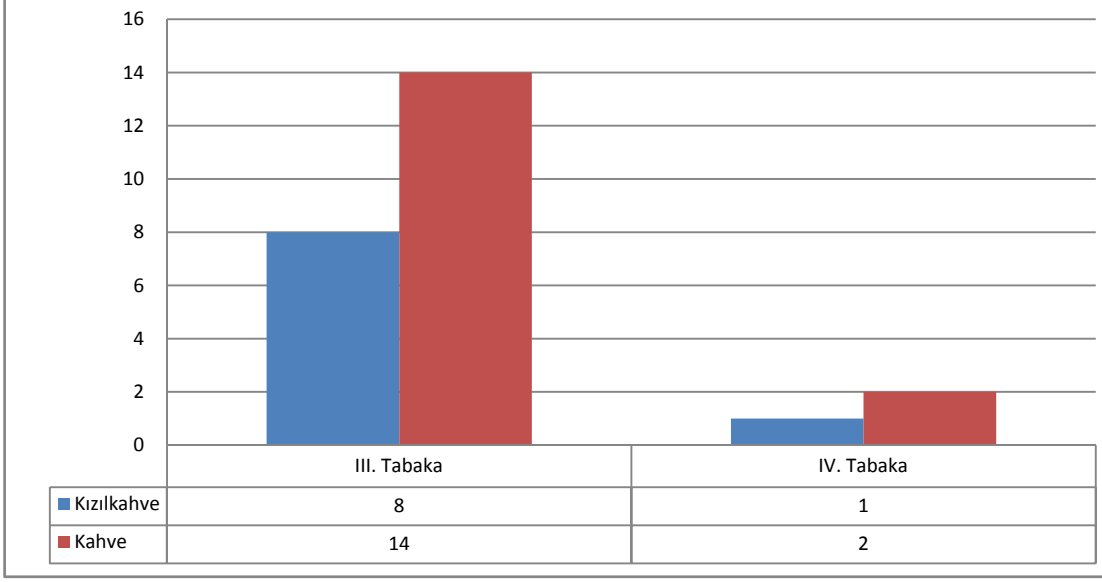

	III. Tabaka	IV. Tabaka
Kızılkahve	8	1
Kahve	14	2

Kahverengi Astarlı Malların iç yüzeylerine uygulanan astar renkleri, diğer mal gruplarında olduğu gibi, farklılıklar gösterir. Çanak çömleklerin iç yüzeyleri: Gri (10 YR 5/1, Kızılkahve (2.5 YR 4/4), Kırmızı (2.5 YR 6/8), Açıkkahve (10 YR 6/3), Kahve (5 YR 4/2) renklerde astarlanmıştır. İç astar renklerinde baskın renk kızılkahvedir. Kahverengi Astarlı Mal grubunda görülen iç astar renklerinin dağılımı aşağıdaki gibidir (Figür 191):

Figür 191: Kahverengi Astarlı Mallar İç Astar Renkleri ve Tabakalara Göre Dağılımları

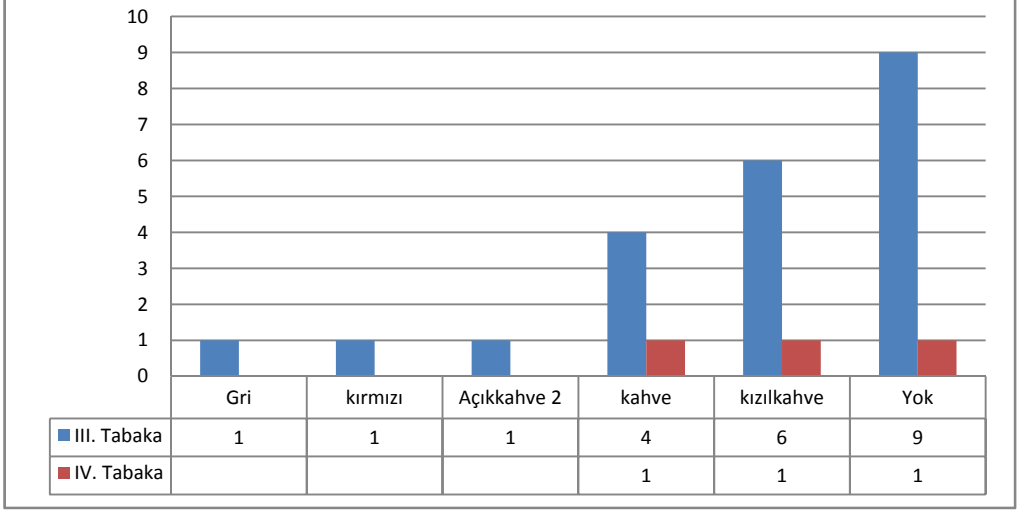

	Gri	kırmızı	Açıkkahve 2	kahve	kızılkahve	Yok
III. Tabaka	1	1	1	4	6	9
IV. Tabaka				1	1	1

5.3.5.4- Perdah

Kahverengi Astarlı Malların dış astarlı yüzeyleri perdahlanmıştır. Bu mal grubunda bulunan çanak çömleklerin tümü perdahlıdır. Buna karşın iç yüzeyleri perdahlı parçaların oranı daha düşüktür (Figür 192).

İç Perdah	III. Tabaka	IV. Tabaka
Var	11	3
Yok	11	-
Figür 192: Kahverengi Astarlı Mallar İç Perdah Durumu ve Oranları		

IV. Tabakadaki az sayıdaki parçanın tümü perdahlı iken III. tabakada parçaların yarısı perdahsız bırakılmıştır. Ancak bu mal grubunda da iç perdahın aşınınmış olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

5.3.5.5- Alacalanma

Bu mal grubunda alacalanma sık görülen bir dış yüzey özelliği değildir. IV. tabakada bulunan kahve-kırmızı alacalı tek bir parça, yegâne örnektir.

5.3.5.6- Cidar Kalınlığı

Kahverengi Astarlı Mallarda, çanak çömleklerin cidar kalınlıkları 5-10 mm aralığındadır. 3-5 mm kalınlığa sahip birkaç parça, bu mal grubunda daha ince kenarlı üretilmiş çanak çömleklerin de bulunduğu gösterir (Figür 193).

Cidar Kalınlığı	III. Tabaka	IV. Tabaka
20 mm fazla	-	-
3-5 mm ince	2	1
10-20 mm kalın	-	-
5-10 mm orta	20	2
Figür 193: Kahverengi Astarlı Mallar Cidar Kalınlıkları		

5.3.5.7- Pişme Durumu

Kahverengi Astarlı Mallar genellikle iyi pişirilmiştir. Bu mal grubunda kötü pişirilmiş örnek bulunmazken, orta düzeyde pişirilmiş örneklerin oranı azdır (Figür 194).

Pişme	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kötü	-	-	-	-
Orta	3	-	13,63	-
İyi	19	3	86,37	100
Figür 194: Kahverengi Astarlı Mallar Pişme Durumu ve Oranları				

5.3.5.8- Öz

Kahverengi Astarlı Mallarda çanak çömleklerin kesitlerinde izlenebilen renk farklılıklarına sahip örneklerin oranı, özsüz parçalara nispeten düşüktür (Figür 195).

Öz	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Var	6	1	27,28	33,33
Yok	16	2	72,72	66,67
Figür 195: Kahverengi Astarlı Mallar Öz Durumu ve Oranları				

Bu mal grubunda öz rengi açık ve koyu siyah ile açık gri gibi koyu renklerden oluşur (Figür 196).

Öz	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Açık Siyah	1	-	4,55	-
Koyu Siyah	2	-	9,09	-
Açık Gri	3	1	13,63	33,33
Yok	16	2	72,72	66,67
Figür 196: Kahverengi Astarlı Mallar Öz Renkleri ve Oranları				

5.3.6- Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar (Mal Grubu 6)

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem mal gruplarından bir diğeri astar renkleri ile tanımlananlardan üzerindeki bezemeleri ile ayırt edilebilen çanak çömleklerdir. Bu tür çanak çömleklerde bezeme, kapların yüzeyine henüz tam anlamıyla kurumadıkları bir aşamada tırnak veya ahşap, kemik ve diğer türden çeşitli malzemeden imal edilmiş ve uçları kabın yüzeyine baskılanmak istenen bezemenin şeklini verecek tarzda biçimlendirilmiş aletler yardımı ile yapılmıştır[160]. Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem

[160] Baskı-impresso bezemelerin yapılış teknikleri ile ilgili olarak bkz. Güldoğan 2007, 299-301; Güldoğan 2008b, 158, 160-166: Res. 1-41.

impresso türü çanak çömlekleri (Fotoğraf 5-6), kabın yüzeyine uygulanan baskı bezeme türlerini göz önüne alarak sınıflamak mümkündür.

Islak kap yüzeyine, muhtemelen başparmak tırnağının veya buna benzer bir aletin dik değil de belli bir açıyla bastırılarak geriye veya ileriye doğru itilmesi ile oluşturulan bezeme, baskı bezekli-impresso çanak çömleklerde en sık kullanılan bezeme türüdür. Tırnak veya benzeri bir aletle ileri veya geri hareket, ıslak yüzey üzerinde küçük bir kil parçasının hareketin yönüne doğu taşmasına ve kabın yüzeyinde taşkın şeklinde birikmesine neden olur. Bu haliyle bezeme, bir yanında bir kil parçası diğer yanında küçük bir çukur görünümde oval veya yuvarlak şekil kazanır. Bu grupta birkaç örnek son derece kaba yapılmıştır.

Tırnak ucunun kabın yüzeyine baskılanması ile şekillendirilen bezemeler diğer bezek türüdür. Bu bezemede şekiller tırnağın kabın ıslak yüzeyine bastırılma oranına göre, hilal veya düz çizgi şeklinde bir görünüm alır. Bu bezeme bazen daha derin bazen de yüzeyseldir. Üçgen kesitli ve ucu düzleştirilmiş bir aletin ıslak zemine bastırılması ile kapların yüzeyinde üçgen şeklinde bezemeler oluşturulmuştur. Bu tür bezemeler farklı kapların yüzeyinde farklı büyüklüklerde olduğundan benzer uca sahip farklı büyüklüklerde aletlerin kullanıldığı söylenebilir. Bazen bu üçgen uçlu aletler yatay tutularak üçgenin bir ucu uzatılmıştır. Baskı bezemeli çanak çömleklerin yüzeylerinde bulunan yuvarlak biçimli küçük çukurluklar muhtemelen yuvarlak kesitli ve ucu yuvarlatılmış bir aletin yardımı ile oluşturulmuştur. Bunların sayısı azdır. Ucu yarım daire şeklinde biçimlendirilmiş ve yuvarlatılmış bir alet yardımı ile uygulanan bezemeler çanak çömleklerin üzerinde küçük çukurluklardan oluşan yarım daire şeklinde bezekler bırakmıştır. Bu tür bezemeye sahip çanak çömleklerin oranı da düşüktür.

Baskı bezemeli-impresso çanak çömleklerde görülen son bezeme türü, kabın yüzeyinden çıkıntı şeklinde incelerek uzanan kil parçaları ile oluşturulmuş, çanak çömleğin yüzeyine dikenli bir görünüm kazandırmış bezemelerdir. Bu tür bezemeye sahip örneklerin baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlekler arasında değerlendirilmesinin nedeni, çıkıntıların kabın yüzeyinde baş ve işaret parmağı

kullanılarak ve kabın yüzeyinden kil parçaları taşırılarak yapılmış olmasıdır. Aynı gruptaki diğer birkaç örnekte ise kabın yüzeyinde herhangi bir deformasyon bulunmaz. Bu tür örnekler, kabın yapıldığı hamurdan bir kil parçasının alınarak gerekli şekil kazandırıldıktan sonra yüzeye aplike edilmesiyle oluşturulmuştur.

Sonuçta baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlekler üzerine, oval-yuvarlak taşırılmış kil parçacıklı, hilal-çizgi biçimli, üçgen, yarım daire ve daire şeklinde bezemeler uygulanmıştır. Bezemeler, çanak çömleklerin yüzeyine düzensiz uygulanmış genellikle belli bir şablon kullanılmamıştır. Ancak taşırılmış kil parçacıklı birkaç örnekte, bezemelerin düz bir çizgi oluşturacak şekilde düzenlediği görülmektedir. Bu tür bezemeler kabın yüzeyine genellikle paralel bazı durumlarda ise dik olacak şekilde işlenmiştir. Buna karşın tırnak baskı ile oluşturulan bezemelerin aynı kabın yüzeyinde hem yatay hem de dikey şekilde bir arada bulunduğu örnekler de vardır.

5.3.6.1- Hamur

Baskı bezemeli-impresso mal grubunda herhangi bir katkı içermeyen az sayıdaki çanak çömleğin hamurundan, bu tür kapların yapımında arıtılmış ince taneli ve temiz bir kilin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu tür çanak çömleklerin yapımında kullanılan kil pişirilme sürecindeki ısı derecelerine ve süresine bağlı olarak farklı renkler kazanmıştır. Çanak çömleklerin hamur renkleri açıkkahve, kahve, kızılkahve ve kırmızı renklerden oluşur (Figür 197): 2,5YR 5/2-A.Kahve, 7,5YR 6/2-A. Kahve, 7,5YR 6/3-A. Kahve, 7,5YR 6/4-A. Kahve 7,5YR 7/3-A. Kahve, 7,5YR 7/4-A. Kahve, 7,5YR 7/6-A. Kahve, 5YR 6/2-A.Kahve 5YR 6/3-A.Kahve, 5YR 6/4-A. Kahve, 5YR 6/6-A.Kahve, 5YR 7/4-A.Kahve, 5YR 7/6- A.Kahve, 2,5YR 5/4-Kahve, 5YR 5/3-Kahve, 5YR 5/4-Kahve, 5YR 5/6-Kahve, 2,5YR 5/6-Kızılkahve, 2,5YR 6/6-Kırmızı.

Figür 197: Baskı Bezemeli-impresso Mallar Hamur Renkleri

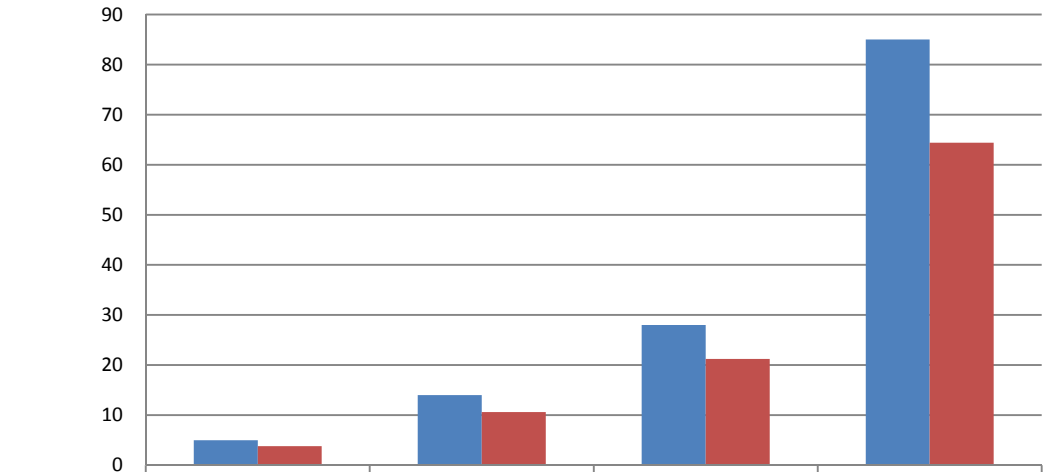

	Kızılkahve	Kırmızı	Kahve	Açıkkahve
III. Tabaka	5	14	28	85
III. Tabaka %	3.79	10.6	21.21	64.4

Bu mal grubunda baskın hamur renginin açıkkahve olduğu görülmektedir. Bu hamur rengini kahve, kırmızı ve kızılkahve renkte hamurlar takip eder.

5.3.6.2- Katkı

Baskı Bezemeli-İmpresso Malların hamuru ince taneli ve temizdir. Buna karşın bu mal grubunun hamuruna sonradan çeşitli katkı maddeleri eklenerek hamurun içeriği zenginleştirilmiştir. Hamur içeriğine eklenen bu katkıların boyutları farklıdır. Hamura eklenen katkılar ağılıklı olarak ince nitelikli olsa da orta ve iri boyutlu örnekler de vardır (Figür 198).

Katkı Boyut	**III. Tabaka**	**III. Tabaka %**
İri	5	3,79
Orta	7	5,3
İnce	120	90,9

Figür 198: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar Katkı Boyutları ve Oranları

Baskı Bezemeli-İmpresso Malların hamur içeriğine eklenen çeşitli boyutlardaki katkıların çanak çömleklerin hamurundaki yoğunlukları da farklılıklar gösterir. Bu mal grubunda hamura katkılar az, orta veya yoğun miktarda eklenmiştir. Kapların hamuruna eklenen katkılar çoğunlukla az miktardadır. Yoğun katkılı hamurların sayısal değeri ve

oranı son derece düşük iken orta yoğunlukta katkı içeren hamurların oranı epey yüksektir (Figür 199).

Katkı Oran	III. Tabaka	III. Tabaka %
Yoğun	3	2,28
Orta	35	26,51
Az	94	71,21
Figür 199: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar Katkı Oranları		

Baskı Bezemeli-İmpresso Malların hamuruna ilave edilen farklı boyut ve oranlardaki katkıların türleri, sayısal değerleri ve bileşimleri de farklıdır (Figür 200).

Katkı	III. Tabaka	III. Tabaka %
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Kireç	-	-
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Bitki	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Kireç	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki	-	-
Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Kireç	-	-
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç	-	-
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki	1	0,75
Kum, Kilde Mika, Bitki	2	1,51
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki	2	1,5
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç	2	1,51
Kum, Kilde Mika, İri Taşçık	3	2,28
Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık	4	3,04
Kum Kilde Mika	6	4,55
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki	8	6,06
Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık	9	6,81
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki	33	25
Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık	62	46,98
Figür 200: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar Katkı Bileşimleri		

Çanak çömleklerin hamuruna katkı olarak, taşçık, bitki, mika ve kireç eklendiği bu tür katkı maddelerinden oluşturulan farklı bileşimlerle hamurun dokusunun desteklendiği görülmektedir. Baskı Bezemeli-İmpresso Mallarda katkılar 11 farklı bileşim gösterse de bunları 7 ana grup altında toplamak mümkündür (Figür 201).

Katkı	III. Tabaka	III. Tabaka %
Mika	-	-
Taşçık-Kireç	-	-
Mika-Bitki	-	-
Mika-Taşçık Kireç	2	1,51
Bitki	2	1,51
Katkısız	6	4,55
Mika-Taşçık-Bitki	8	6,06
Mika-Taşçık	9	6,81
Taşçık-Bitki	36	27,28
Taşçık	69	52,27
Figür 201: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar Katkı Bileşimleri		

Bu sınıflamadan taşçığın bağımsız olarak kullanıldığında dahi en sık tercih edilen katkı maddesi olduğu anlaşılmaktadır. Taşçık bitki ile birlikte de yoğun olarak kullanılmıştır ve bu bileşim taşçık katkılı hamurları takip eder. Mika-taşçık, mika-taşçık-bitki gibi diğer türde bileşimlerin toplam içerisindeki oransal değerleri yüksek değildir.

Baskı Bezemeli-İmpresso Malların hamur içeriklerine eklenen katkı maddeleri organik ve inorganik kökenlerini kıstas alınarak iki ana gruba ayrılabilir. İnorganik kökenli maddeler, çeşitli bileşimler oluşturularak bağımsız şekilde de hamura eklenebilirken organik katkı her zaman inorganik katkılar ile birlikte kullanılmıştır. Organik ve inorganik katkılı örneklerin sayısal değerleri ve oranları aşağıdaki gibidir (Figür 202):

Katkı	III. Tabaka	III. Tabaka %
Katkısız	6	4,55
Organik Katkı	46	34,85
İnorganik Katkı	80	60,6
Figür 202: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar Organik-İnorganik Katkılar ve Oranları		

Baskı Bezemeli-İmpresso Mallar içerisinde bulunan çanak çömleklere eklenen taşçık, mika ve kireç gibi katkıların farklı şekillerde bir araya getirildikleri birleşimleri dikkate alınmadan bağımsız olarak değerlendirildiğinde, taşçığın her zaman en çok kullanılan katkı maddesi olduğu bunu mikanın izlediği görülmektedir (Figür 203).

Katkı	III. Tabaka	III. Tabaka %
Kireç	2	1,51
Mika	17	12,88
Taşçık	124	98,94

Figür 203: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar İnorganik Katkılar ve Oranları

5.3.6.3- Astar

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem mal grupları arasında yer alan baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerin dış yüzeyleri çoğunlukla astarlanmıştır. Baskı-impresso bezemeler ıslak kabın yüzeyine uygulandıktan sonra kurumaya bırakılmış ve sonrasında kabın yüzeyine astar çekilmiştir. Taşırılmış kil parçacıklı bezemelere sahip kaplarda bezemenin çukur kısmında da astar bulunması, astarın bezemenin yapıldıktan sonra uygulandığının göstergesidir. Buna karşın aynı mal grubu içerisinde yer alan az sayıda örneğin dış yüzeyi astarlanmadan yalın bırakılmıştır. Baskı bezemeli-impresso astarlı ve astarsız çanak çömleklerin sayısal değerleri aşağıdaki gibidir (Figür 204).

Figür 204: Baskı Bezemeli-impresso Mallarda Astarlı ve Astarsız Örnekler

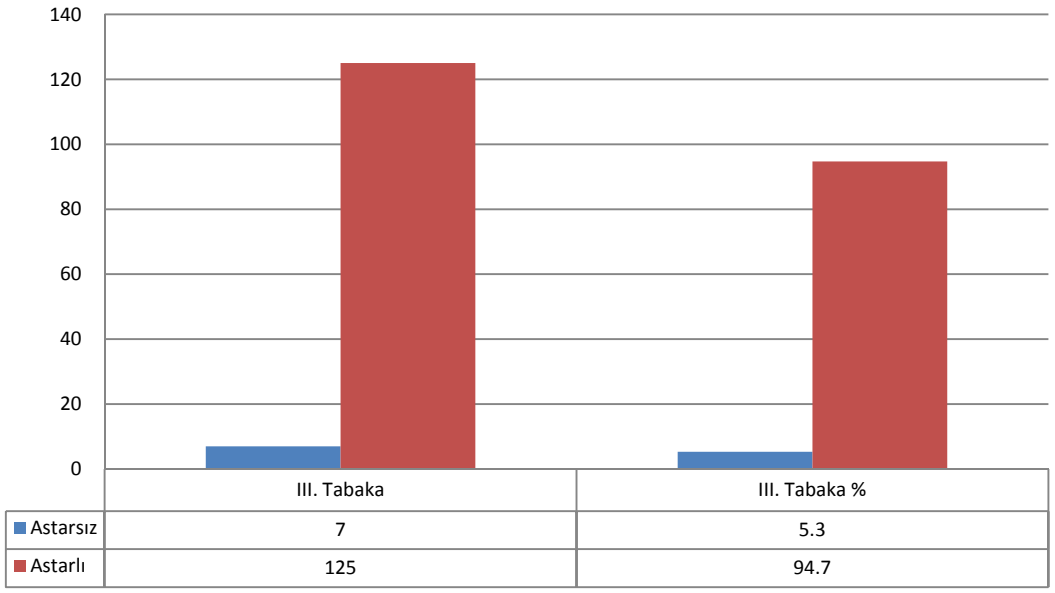

Astarsız örneklerin sayısının toplam içerisindeki değeri yüksek değildir. Bu tür çanak çömleklerin çoğunluğu astarlı üretilmiştir. Baskı bezemeli-impresso mal

grubunda bulunan çanak çömleklerin dış yüzeylerine uygulanan astar rengi ağırlıklı olarak kırmızıdır. Kapların astar rengi ve uygulanışı genel olarak Kırmızı Astarlı Mallardan farklı değildir. Baskı bezemeli-impresso mal grubunda görülen astar:

Kırmızı tonlarda (2.5 YR 6/6-2.5 YR 6/8)

Kızılkahve (2.5 YR 5/8)

Kahve (5YR 5/4)

Açıkkahve (5 YR 6/4)

Krem (2,5 Y 7/2)

renklerden oluşan bir çeşitliliğe sahiptir. Astar, krem astarlı tek bir örnek dışında, Kırmızı Astarlı Mal grubunun renk ve özelliklerini sergiler. Bu mal grubunda görülen astar renkleri ve dağılımları şöyledir (Figür 205):

Figür 205: Baskı Bezemeli-impresso Mallarda Görülen Dış Astar Renkleri

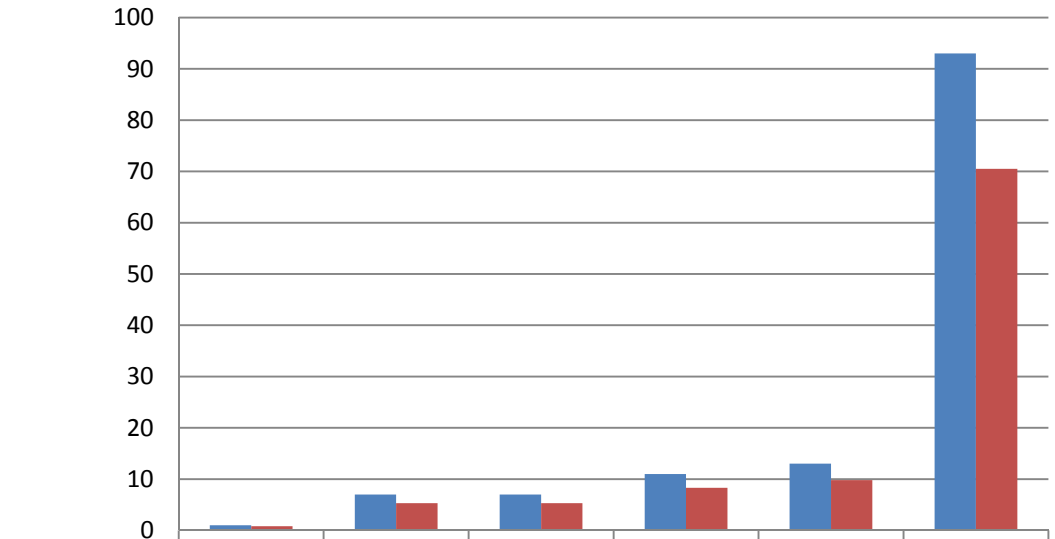

	Krem	Kahve	Astarsız	Kızılkahve	Açıkkahve	Kırmızı
III. Tabaka	1	7	7	11	13	93
III. Tabaka %	0.8	5.3	5.3	8.3	9.8	70.5

Dış astar ağırlıklı olarak kırmızıdır. Bu astar rengini açıkkahve, kızılkahve ve kahve renkli astarlar izler. Baskı bezemeli-impresso mal grubu çanak çömleklerinin dış

yüzeylerinin yanı sıra iç yüzeylerinin de astarlandığı görülmektedir. Bu mal grubunda yer alan kapların iç astar renkleri:

Kırmızı (2.5 YR 6/6-2.5 YR 6/8)

Kızılkahve (2.5 YR 5/8)

Açıkkahve 1(10 YR 6/3-10 YR 6/4)

Açıkkahve 2 (5 YR 6/4)

Kahve (5 YR 5/4)

Krem (2.5 Y 7/2-2.5 Y8/2)

Gri (10 YR 5/1)

Siyah (10 YR 3/1) renklerde astarlanmış veya astarlanmadan yalın bırakılmıştır. İç astar renklerinin sayısal dağılımları aşağıdaki gibidir (Figür 206):

Figür 206: Baskı Bezemeli-impresso Mallar İç Astar Renkleri

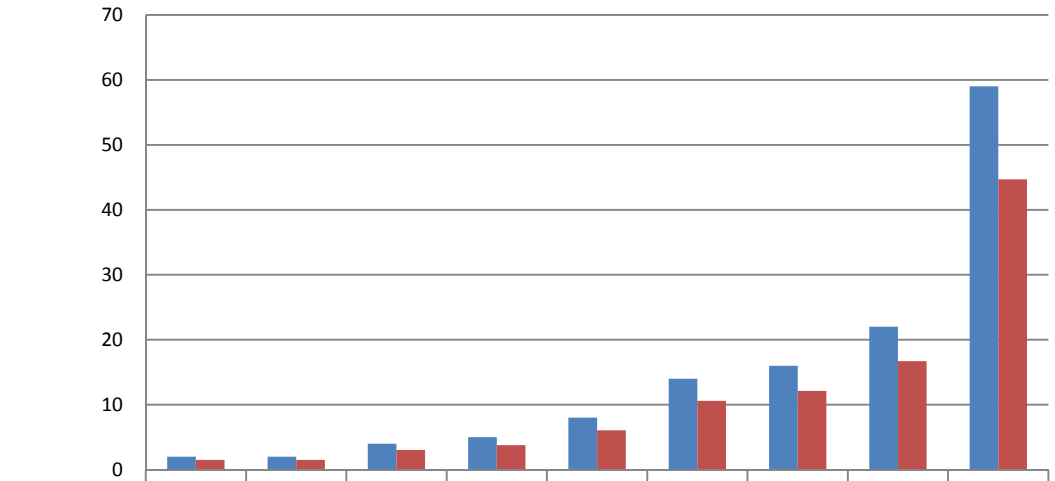

	Siyah	krem	A.kahve 1	Kızılkahve	Gri	kahve	A.kahve 2	Yok	kırmızı
III. Tabaka	2	2	4	5	8	14	16	22	59
III. Tabaka %	1.5	1.5	3.03	3.78	6.06	10.6	12.12	16.7	44.7

Bu mal grubunda iç astar renkleri dış astara göre daha fazla çeşitlilik gösterir. İç astarda da baskın renk, dış astarda olduğu üzere kırmızıdır. Kırmızı astarı, açıkkahve ve kahve, bunları ise gri ve kızılkahve renkte astarlanmış iç yüzeyler izler. İç yüzeyi

astarsız örneklerin oranı epey yüksektir. Bu bağlamda baskı bezemeli-impresso çanak çömleklerin dış ve iç yüzeylerinin çoğunlukla astarlandığını buna karşın içi astarsız bırakılmış örneklerin oranın yüksek olduğunu söylemek mümkündür.

5.3.6.4- Perdah

Baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerin dış ve bazen de iç yüzeylerine uygulanan bir diğer işlem perdahtır (Figür 207). Ege Gübre Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerin çoğunluğu kapların gövde bölümlerine aittir. Ancak az sayıda profil veren örnek vardır ve gövde parçalarının bir kısmında da bezemesiz bırakılmış bölümler bulunur. Bu tür çanak çömleklerde perdah özellikle kabın bezemesiz bırakılan bu bölümlerinde belirgin olarak izlenebilmektedir. Bezemenin uygulandığı kesimler çoğunlukla perdahsızdır. Buna karşın az sayıda parçanın üzerinde perdahın bezemelerin üzerine veya arasına da uygulandığı görülmektedir. Taşırılmış kil parçacıklı bezemeye sahip örneklerin bir kaçında, perdah özellikle kil parçacıklarının üzerine uygulanmış, bezemelerin arasında kalan kesimler perdahsız bırakılmıştır. Yarım daire şeklinde baskı bezemeli birkaç örnekte ise kabın tüm yüzeyine perdah uygulanmış ancak bezemeli alanlar küçük çukurlar şeklinde derinde kaldığından perdah işlemi bu kısımlara ulaşamamıştır. Tırnak baskılı örneklerde bezeme kabın yüzeyinden derine inen küçük yarıklar şeklinde olduğundan, bazı parçaların tüm yüzeyinde perdah görülebilmektedir.

Dış perdah	**III. Tabaka**	**III. Tabaka %**
Var	23	17,42
Yok	109	82,58

Figür 207: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar Dış Perdah Durumu ve Oranları

Bu mal grubunda perdahın dış yüzeye uygulandığı çanak çömleklerin oranı düşüktür. Baskı bezemeli-impresso çanak çömleklerde bezemelerin çoğunluğu taşırılmış kil parçacıklı örneklerdir. Bu bezeme türü kapların dış yüzeyinde girintili çıkıntılı bir satıh oluşturduğundan perdah, baskı bezemeli-impresso çanak çömleklerde her zaman tercih edilen bir dış yüzey işlemi değildir. Buna karşın kapların iç yüzeyleri son derece düzgün ve perdahlamaya uygundur.

İç perdah	III. Tabaka	III. Tabaka %
Var	61	46,22
Yok	71	53,78
Figür 208: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar İç Perdah Durumu ve Oranları		

Baskı bezemeli-impresso çanak çömleklerde iç perdahın oranı dış perdaha göre epey yüksektir (Figür 208). Bu veriler baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerin dış yüzeyinin bazen perdahlandığını ama genellikle perdahsız bırakıldığını, iç yüzeylerin ise genellikle perdahlandığını ancak bazen perdahsız bırakıldığını göstermektedir.

5.3.6.5- Alacalanma

Diğer mal gruplarında olduğu gibi, baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerde de kapların yüzeyinde ısı farklılıklarından kaynaklanan renk dalgalanmaları bulunur. Bu mal grubunda görülen alacalanma türleri kahverengi-kırmızı ve kırmızı-krem şeklindedir. Ancak bunların sayısal oranları düşüktür (Figür 209). Çanak çömleklerin yüzeyinde astar rengi çoğunlukla kabın tüm yüzeyinde benzer bir görünümdedir.

Alacalanma	III. Tabaka	III. Tabaka %
Kırmızı-Krem	7	5,3
Kahve-Kırmızı	6	4,55
Yok	119	90,15
Figür 209: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar Alacalanmalar ve Oranları		

5.3.6.6- Cidar Kalınlığı

Baskı bezemeli-impresso Mal grubunda yer alan çanak çömleklerin cidar kalınlıkları ağırlıklı olarak 5-10 mm aralığındandır. 3-5 mm aralığına bulunan kenar kalınlıklarına sahip çanak çömleklerin oranı da yüksektir. Bu mal grubunda 10 mm den fazla kenar kalınlığına sahip örnek bulunmaz (Figür 210).

Cidar Kalınlığı	III. Tabaka	III. Tabaka %
20 mm fazla	-	-
10-20 mm kalın	-	-
3-5 mm ince	43	32,57
5-10 mm orta	89	67,43

Figür 210: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar Cidar Kalınlıkları ve Oranları

5.3.6.7- Pişme Durumu

Baskı Bezemeli-İmpresso Mallar içerisinde değerlendirilen çanak çömlekler çoğunlukla iyi pişirilmiştir. Orta düzeyde pişirilmiş örneklerin oranı düşüktür ve kötü pişirilmiş örnek bulunmaz (Figür 211).

Figür 211: Baskı Bezemeli-İmpresso Mallar Pişme Durumu

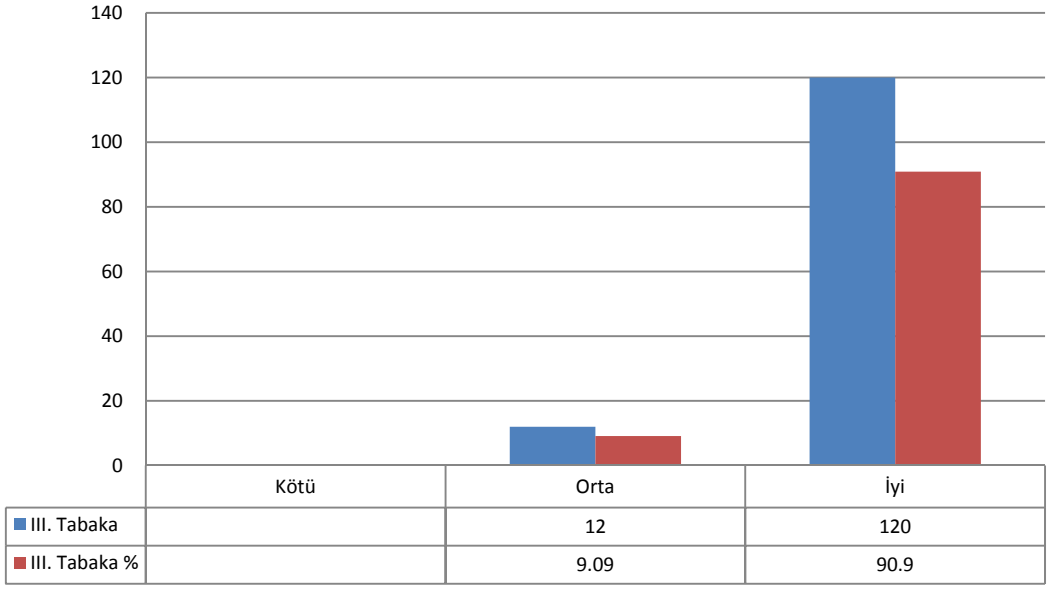

5.3.6.8- Öz

Baskı Bezemeli-İmpresso Malların kesitlerinin orta kesimlerinde renk farklılığı ile ayırt edilebilen karbon içerikli ince tabakalar bulunur. Bu tür çanak çömleklerin toplam içerisindeki oranı çok yüksek değildir (Figür 212).

Öz	III. Tabaka	III. Tabaka %
Var	30	22,73
Yok	102	77,27

Figür 212: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar Öz Durumu ve Oranları

Bu mal grubunda bulunan öz koyu renklidir ve birkaç çeşittir. Öz renkleri gri ve siyah olmak üzere iki grup altında toplanmaktadır (Figür 213).

Öz Rengi	**III. Tabaka**	**III. Tabaka %**
Koyu Gri	4	3,03
Gri	7	5,3
Açık Siyah	7	5,3
Açık Gri	12	9,09
Yok	102	77,27
Figür 213: Baskı-İmpresso Bezemeli Mallar Öz Renkleri ve Oranları		

5.3.7- Boya Bezemeli Mallar (Mal Grubu 7)

Ege Gübre Neolitik Dönem tabakalarında ortaya çıkartılan boya bezemeli parçaların sayısı son derece azdır. Bunların toplam sayısı dörttür. Boyalı parçalarda kabın yüzeyine astar çekilmiş ve boya kullanılarak astarın üzerine bezeme yapılmıştır. Ancak bu tür örneklerden bir tanesi farklıdır. Dış yüzeyi tamamen kırmızı astarlı olan kabın iç yüzeyi krem renkte astarlanmış ve dış yüzeyde bulunan astar, kabın içinde ağız kenarına bant şeklinde uygulanmıştır. Boya bezemeli parçalar üzerinde görülen boya üç şekilde uygulanmıştır:

1- Kırmızı üzerine krem

2- Açıkkahverengi üzerine kırmızı

3- Krem üzerine kırmızı

5.4- Biçimler

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğini, açık ve kapalı biçimler olarak iki ana sınıf altında gruplamak mümkündür. Genel olarak çanak ve çanak benzeri kaplar açık, çömlekler ise kapalı biçimlerdir. Ege Gübre Neolitik Yerleşiminde ortaya çıkartılan açık ve kapalı biçimler, tüm ve tüme yakın kap örnekleri ile ağız parçaları göz önüne alınarak tanımlanmıştır. Kapların dip ve tutamak gibi parçaları ise kendi içerisinde gösterdikleri biçim özellikleri dikkate alınarak tasnif edilmiştir. Buna göre Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğinde 11 çanak ve 10 çömlek tipi ayırt edilmiştir. Çanak çömleklerin dipleri üç ana tipe ve 5 alt tipe ayrılır. Tutamaklar ise dört farklı biçime sahiptir.

Görüldüğü üzere, biçimler arasında üç ana grup bulunur. Bunlardan ilki farklı kap türlerine ait ağız parçalarından oluşan gruptur. Ağız parçaları içerisinde çanak, çömlek, tabak ve kapaklara ait parçalar bulunur (Figür 214).

Ağız Kenarı	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	1919	226	92,61	89,32
Açıkkahverengi Astarlı Mal	83	15	4	5,92
Krem Astarlı Mal	42	7	2,02	2,8
Gri Astarlı Mal	13	4	0,62	1,58
Kahverengi Astarlı Mal	15	1	0,72	0,39
Figür 214: Çanak Çömlek Ağız Parçalarının Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Ağız kenarlarının büyük çoğunluğunun Kırmızı Astarlı Mal grubunda bulunduğu ve IV. Tabakadan, III. Tabakaya geçilirken bu mal grubunda bulunan parçaların oranının arttığı görülmektedir. Diğer mal gruplarının oranları son derece düşüktür. Çanak çömlekler arasında bulunan ikinci büyük grup diplerdir.

Dip	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	775	82	89,8	81,18
Açıkkahverengi Astarlı Mal	44	14	5,09	13,86
Krem Astarlı Mal	26	2	3,01	1,98
Gri Astarlı Mal	14	3	1,36	2,97
Kahverengi Astarlı Mal	4	-	0,46	-
Figür 215: Çanak Çömlek Diplerinin Mal Gruplarına Göre Dağılımları				

Diplerin büyük çoğunluğu da, ağız kenarlı gibi Kırmızı Astarlı Mal grubunda yer alır. Her iki tabakada da baskın mal grubu Kırmızı Astarlı Mallardır (Figür 215).

Üçüncü grupta yer alan parçalar tutamaklardır.

Tutamak	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	650	65	94,1	86,66
Açıkkahverengi Astarlı Mal	21	5	3,09	6,66
Krem Astarlı Mal	12	4	1,7	5,33
Gri Astarlı Mal	4	-	0,5	-
Kahverengi Astarlı Mal	3	1	0,45	1,33
Figür 216: Çanak Çömlek tutamaklarının Mal Gruplarına Göre Dağılımları				

Tutamaklarda da, diğer çanak çömlek parçalarında olduğu gibi Kırmızı Astarlı Mallar baskın mal grubu olarak ön plandadır (Figür 216).

Aşağıda bulunan biçim listesinde yer alan kap tipleri, yukarıda mal gruplarına göre dağılımları verilen çanak çömlek parçaları esas alınarak tasnif edilmiştir. Biçimler bütün olarak göz önüne alındığında, çanaklarda düz kenarlı, s-profilli ve yarıküresel olmak üzere üç ana grubun bulunduğu görülmektedir. Çömlekler de ise boyunlu ve boyunsuz olmak üzere iki ana grup bulunur.

5.4.1- Biçim Listesi

A-ÇANAKLAR

A.1. DIŞA AÇILAN KENARLI ÇANAKLAR

A.1.a. Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanaklar

Çan.T1

A.1.b. Dışa Açılan Kenarlı Yarı Küresel Çanaklar

Çan.T2

A.1.c. Dışa Açılan Kenarlı Hafif S Profilli Çanaklar

Çan.T3

A.2. YÜKSELEN KENARLI ÇANAKLAR

A.2.a. Düz Yükselen Dik Kenarlı Çanaklar

Çan.T4

A.2.b. Düz Yükselen Dik Kenarlı Hafif Omurgalı Çanaklar

Çan.T5

A.2.c. Dik Yükselen Kenarlı Yarıküresel Çanaklar

Çan.T6

A.2.d. Dik Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

Çan.T7

A.3. İÇE KAPANAN KENARLI ÇANAKLAR

A.3.a. İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanaklar

Çan.T8

A.3.b. İçe Kapanan Kenarlı Hafif Omurgalı Çanaklar

Çan.T9

A.3.c. İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanaklar

Çan.T10

A.3.d. İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

Çan.T11

B-ÇÖMLEKLER

B.1. BOYUNSUZ ÇÖMLEKLER

B.1.a. Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

Çöm.T1

B.1.b. Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

Çöm.T2

B.1.c. Yarıküresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

Çöm.T3

B.2. BOYUNLU ÇÖMLEKLER

B.2.a. Belirgin Boynu Dik Çömlekler

Çöm.T4

B.2.b. Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlekler

Çöm.T5

B.3. Kısa Boyunlu Çömlekler

B.3.a. Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlekler

Çöm.T6

B.3.b. Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlekler

Çöm.T7

B.3.c. Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Yarıküresel Gövdeli Çömlekler

Çöm.T8

B.3.d. Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlekler

Çöm.T9

C-TABAKLAR

C.1. Dışa Açılan Düz Kenarlı Tabaklar

Tab.T1

C.2. Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Tabaklar

Tab.T2

D- DİPLER

D.1. HALKA DİPLER

Dip.T1

Dip.T2

D.2. DÜZ DİPLER

Dip.T3

D.3. DİSK DİPLER

Dip.T4

Dip.T5

E-TUTAMAKLAR VE KULPLAR

E.1. DÜĞME BİÇİMLİ TUTAMAKLAR

Tut.T1

Tut.T2

Tut.T3

E.2. TÜP BİÇİMLİ DİKİNE TUTAMAKLAR

Tut.T4

E.3. KULPLAR

F. Kapaklar

G. Tepsiler

H. Minyatür Kaplar

I. Ayrışık Kaplar

5.4.2- Çanaklar

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem tabakalarında ortaya çıkartılan kaplar arasında bulunan büyük gruplardan bir tanesi çanaklardır. Arkeolojik çalışmalarda çapı yüksekliğinin iki katından az olan kaplara derin çanak ya da kâse, çapı yüksekliğinin iki katından fazla olanlara ise çanak adı verilmektedir[161]. Buna karşın çanak için farklı tanımlar da kullanılmaktadır. Yüksekliği ağız çapının üçte biri veya üçte ikisi ya da yüksekliği ağız çapına eşit kaplar için de çanak[162] tanımlaması yapılmaktadır. Bu iki örnekten de anlaşılacağı üzere çanak için farklı tanımlamalar mevcuttur. Ancak bu tanımlamaların ortak birkaç yönü vardır. Bunlardan ilki, çanak olarak tanımlanan kapların, açık kaplar altında sınıflanabilecek şekilde kenarlarının dışa doğru açılması veya ağız genişliğinin gövde genişliğine eşit veya yakın olmasıdır. Bu çalışma kapsamında incelenen kapların genel olarak ağız çapı gövde genişliğine eşit veya yakın ise ya da ağız çapı gövde genişliğinden fazla olacak şekilde dışarı doğru açılıyor ise çanak olarak tanımlanmıştır. Bu tanıma göre çanak adı altında tasnif edilen kapların ağız çapları dikkate alınarak, ağız çapı 15 cm den küçük ise küçük çanak veya kâse, 15-20 cm aralığında bulunuyor ise orta boyutlu, 20 cm den büyük ise büyük çanaklar olarak değerlendirilmiştir.

5.4.2.1- Dışa Açılan Kenarlı Çanaklar

Dışa açılan kenarlı çanaklarda kapların kenarları, diple birleştiği kesimden itibaren dışarı doğru açılır. Bu sınıf altında bulunan çanakların dışarı doğru açılan kenarlarının açısı, bulundukları sınıfa göre farklılık gösterir. Dışa açılan kenarlı çanaklarda düz, yarıküresel ve s-profil olmak üzere üç ana grup vardır.

5.4.2.1.1- Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanaklar (Çan.T1)

Dışa açılan düz kenarlı çanakların (Levha 1-2) en belirgin özelliği, kenarlarının diple birleştiği yerden ağız kenarına değin düz olmasıdır. Kapların ağız çapları genellikle yüksekliklerinden fazladır. Bu tür çanaklar genellikle basit ağız kenarlıdır.

[161] Ökse 1999, 54.

[162] Rice 1987, 216. Fig. 7.4

Ancak birkaç örneğin ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Tüme yakın örnekler bulunmasına rağmen, tüm bir örneğin bulunmamasından dolayı, dışa açılan düz kenarlı çanakların ne tür bir dip üzerine oturduğu anlaşılamamıştır. Değerlendirilen örneklerden bir tanesinin dibi diğerlerinden farklı olmalıdır ve diğer örneklerden daha yüksek bir dibe sahip olduğu izlenimi vermektedir (Levha 1: 12). Bu çanakların bazılarında tüp tutamaklar bulunur (Levha 2: 11).

Çan.T1	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	127	18	6,61	7,96
Açıkkahverengi Astarlı Mal	6	2	7,22	13,3
Krem Astarlı Mal	1	2	2,38	28,57
Gri Astarlı Mal	1	-	7,7	-
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	6,66	-
Toplam	136	22	6,56	8,7
Figür 217: Çan.T1 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Büyük bir bölümü Kırmızı Astarlı Mal grubu içerisinde bulunan bu çanak tipinin oranı, III. tabakada azalmıştır (Figür 217).

Çan.T1	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
15 cm <	24	8	17,64	36,36
15-20 cm	72	7	52,94	31,81
21-25 cm	34	5	25	22,72
26-35 cm	6	2	4,41	9,09
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 218: Çan.T1 Ağız Çapları				

Büyük çoğunluğu orta boyutlu olarak tanımlanabilecek bu çanak tipinde, küçük ve büyük çanakların oranı da yüksektir. IV. tabakadan, III. tabakaya geçildiğinde orta boyutlu kapların oranında artış görülür (Figür 218).

5.4.2.1.2- Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanaklar (Çan. T2)

Dışa açılan yarıküresel çanakların (Levha 3-4) dipten dışarı doğru açılan kenarları genellikle hafif dışbükeydir. Kenarlarda görülen dışbükeylik, bu çanaklara yarıküresel bir görünüm kazandırmıştır. Yarıküresel çanakların ağız çapları yüksekliklerinden fazladır. Değerlendirmeye alınan örneklerden bir kısmı (Levha 3: 1-

6) diğerlerinden farklı olarak daha sığdır. Diğer çanaklarda olduğu gibi bu kaplarda da ağız kenarları basittir. Buna karşın birkaç örnekte ağız kenarının düzleştirildiği görülmektedir (Levha 4/3). Tüme yakın bir örnekten (Levha 3: 22) bu grupta yer alan kaplarda disk biçimli diplerin de kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ancak tek bir örnek üzerinden, tüm kaplarda aynı tür dibin kullanılmış olabileceğini söylemek zordur. Tüp tutmakların bu kap türünde kullanılan bir tutamak olduğu görülmektedir (Levha 4: 13).

Çan.T2	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	106	9	5,52	3,98
Açıkkahverengi Astarlı Mal	7	1	8,43	6,7
Krem Astarlı Mal	3	-	7,14	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	6,66	-
Toplam	117	10	5,64	3,95
Figür 219: Çan.T2 Mal Gruplarına göre Dağılımı				

Çoğunlukla kırmızı astarlı olan dışa açılan kenarlı yarıküresel çanakların oranı, III. tabakada artmıştır (Figür 219).

Çan.T2	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
15 cm <	30	2	25,64	20
15-20 cm	55	7	47	70
21-25 cm	22	1	18,8	10
26-35 cm	10	-	8,54	-
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 220: Çan.T2 Ağız Çapları				

Büyük çoğunluğunun küçük boyutlu olduğu görülen dışa açılan kenarlı yarıküresel çanaklarda, büyük boyutlu kapların oranı da yüksektir. IV. tabakadan, III. tabakaya geçilirken, orta boyutlu kapların oranı azalırken küçük ve büyük boyutlu çanakların oranında artış vardır (Figür 220).

5.4.2.1.3- Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar (Çan.T3)

Dışa açılan kenarlı hafif s-profilli çanaklarda kapların kenarları, dipten yukarı doğru yükselirken dışa doğru açılır. Bu grupta yer alan çanakların kenarlarında görülen s-profilin derecesi farklılıklar gösterir. Bazı kaplar diğerlerinden daha belirgin bir s-

profile sahiptir. Yine de dışa açılan hafif s-profilli çanaklarda kenarlar, adından anlaşıldığı üzere hafif S şeklindedir. Kenarlara S şeklini kazandıran özellik bu kapların ağız kenarlarının hafifçe dışa doğru kıvrık olmasıdır. Dışa doğru hafif kıvrık ağız kenarları, yine hafifçe dışbükey gövde kısmı ile birleşince, kapların kenarları s-profilli bir görünüm kazanmıştır (Levha 5-9). Bu kapların ağız çapları genellikle yüksekliklerinden fazla olsa da ağız çapı yüksekliğine eşit veya yakın derin çanak olarak tanımlanabilecek örnekler de vardır (Levha 8-9). Bazı derin çanaklarda, diğer örneklerden farklı olarak, kabın dibine doğru s-profilden kaynaklanan hafif bir karın kısmı görülür. Tüm kap bulunmadığından, dışa açılan kenarlı hafif s-profilli çanaklarda ne tür diplerin kullanıldığı anlaşılmamıştır. Tüp tutamakların dışa açılan s-profilli çanaklarda yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir (Levha 5: 12; Levha 6: 9; Levha 7: 1, 3, 5, 7, 8, 11, 14, 16; Levha 8: 5, 7, 9; Levha 9: 4). Düğme biçimli kapalı tutamaklarda bu kaplarda kullanılmıştır (Levha 5: 5).

Çan.T3	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	436	58	22,72	25,66
Açıkkahverengi Astarlı Mal	14	2	16,86	13,3
Krem Astarlı Mal	11	2	26,19	28,57
Gri Astarlı Mal	2	-	15,38	-
Kahverengi Astarlı Mal	5	-	33,33	-
Toplam	468	62	22,58	24,5
Figür 221: Çan.T3 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Dışa açılan kenarlı hafif s-profilli çanaklar ağırlıklı olarak Kırmızı Astarlı Mal grubu içerisinde yer alır. Bu çanakların oranı III. tabakada, IV. tabakaya göre azalmıştır (Figür 221).

Çan.T3	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
15 cm <	124	24	26,49	38,7
15-20 cm	230	22	49,14	35,48
21-25 cm	94	13	20,08	20,96
26-35 cm	20	3	4,27	4,83
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 222: Çan.T3 Ağız Çapları				

Genellikle orta boyutlu kapların oranının yüksek olduğu bu çanak tipinde, küçük ve büyük boyutlu çanakların oranı da yüksektir. IV. tabakadan, III. tabakaya geçildiğinde, küçük boyutlu kapların oranı azalırken, orta boyutlu kaplarda artış vardır (Figür 222).

5.4.2.2- Yükselen Kenarlı Çanaklar

Dik yükselen kenarlı çanaklarda, kapların kenar açıları 90^0 dereceye yakındır. Bu çanaklarda düz, yarı küresel ve s-profil olmak üzere üç ana grup vardır.

5.4.2.2.1- Düz Yükselen Dik Kenarlı Çanaklar (Çan.T4)

Dik yükselen düz kenarlı çanaklarda (Levha 10), kenarlar kabın dibinden ağız kenarına değin düz bir şekilde yükselir. Bu tür çanaklar biçim olarak yükselen kenarlı yarıküresel çanaklara yakındır. Tüm örnek bulunmadığından, söz konusu kaplarda ne tür dipler kullanıldığı anlaşılamamıştır. Diğer kap türlerinde olduğu gibi, dik yükselen düz kenarlı çanaklarda da tüp tutamaklar bulunur (Levha 10: 2, 12).

Çan.T4	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	42	13	2,29	5,75
Açıkkahverengi Astarlı Mal	3	-	3,61	
Krem Astarlı Mal	5	1	11,9	14,28
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	6,66	-
Toplam	51	14	2,46	5,53
Figür 223: Çan.T4 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Büyük çoğunluğu Kırmızı Astarlı Mallar içerisinde yer alan dik yükselen düz kenarlı çanakların oranı, III. tabakada azalmıştır (Figür 223).

Çan.T4	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
15 cm <	23	3	45,09	21,42
15-20 cm	22	7	43,13	50
21-25 cm	3	3	5,88	21,42
26-35 cm	3	1	5,88	7,14
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 224: Çant.T4 Ağız Çapları				

Bu grupta yer kaplar, ağırlıklı olarak küçük ve orta boyutlu çanaklardan oluşur. III. tabakada büyük ve orta boyutlu kapların oranı azalırken, küçük boyutlu kapların oranı artmıştır (Figür 224).

5.4.2.2.2- Düz Yükselen Dik Kenarlı Hafif Omurgalı Çanaklar (Çan.T5)

Dik yükselen kenarlı hafif omurgalı çanakların (Levha 11) diğer gruplar altında sınıflanan çanaklardan ayırt edilebilen en belirgin özelliği, kenarların kabın dibine doğru içe doğru dönerek belirgin bir kırılma oluşturmasıdır. Bu keskinlikten yukarı doğru kenarlar düzdür. Bu tür çanaklar genellikle basit ağız kenarlıdır. Tüm bir örnek bulunmadığından, dik yükselen kenarlı hafif omurgalı çanaklarda ne tür dipler kullanıldığı anlaşılamamıştır.

Çan.T5	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	10	-	0,52	-
Açıkkahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	10		0,48	-
Figür 225: Çan.T5 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Dik yükselen düz kenarlı hafif omurgalı çanaklar, sadece III. tabakada bulunur ve tümü Kırmızı Astarlı Mal grubunda yer alır. Omurgalı çanakların sayısal oranı son derece düşüktür (Figür 225).

Çan.T5	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
15 cm <	2	-	20	-
15-20 cm	4	-	40	-
21-25 cm	4	-	40	-
26-35 cm	-	-	-	-
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 226: Çan.T5 Ağız Çapları				

Bu tür çanakların büyük çoğunluğu orta ve büyük boyutlu kaplardan oluşur (Figür 226).

5.4.2.2.3- Dik Yükselen Kenarlı Yarıküresel Çanaklar (Çan.T6)

Yükselen kenarlı yarıküresel çanaklarda (Levha 12-13), kapların kenarları ya dibe yakın kesimden ya da kabın gövdesinin ortasından itibaren yukarı doğru yükselir. Kapların dip kesimlerinde dibe doğru görülen yumuşak dönüşler veya bazı kapların kenarlarının hafif dışbükey olması bu sınıftaki çanaklara yarıküresel bir görünüm kazandırmıştır. Bu tür kaplarda kapların ağız çapları yüksekliklerinden fazladır. Yükselen kenarlı yarıküresel çanaklar basit ağız kenarlıdır. Ancak az sayıdaki örneğin ağız kenarının hemen altında içeri doğru kalınlaştırılmış bir bölüm bulunur (Levha 12: 1, 4, 10). Birkaç tüm örnekten, yükselen kenarlı yarıküresel çanaklarda birkaç çeşit dibin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu çanaklarda halka dip (Levha 13: 1) ve disk dip (Levha 13:2, 3) kullanılmıştır. Farklı bir örnek, aynı tür kaplarda dip kullanılmadığını, kapların dibinin yuvarlatılarak bırakıldığını göstermektedir (Levha 13: 7). Ancak bu tür örneklerin sayısı yüksek olmamalıdır. Diğer türdeki çanaklarda olduğu gibi, yükselen kenarlı yarıküresel çanaklarda da tüp biçimli dikine tutamaklar kullanılmıştır (Levha 12: 1, 2).

Çan.T6	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	56	6	2,91	2,65
Açıkkahverengi Astarlı Mal	3	-	3,61	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	59	6	2,84	2,37
Figür 227: Çan.T6 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Yükselen kenarlı yarıküresel çanakların sayısal değerleri her iki tabakada da birbirine yakındır. Bu çanaklar ağırlıklı Kırmızı Astarlı Mal grubu içerisinde bulunur (Figür 227).

Çan.T6	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
15 cm <	16	1	27,11	20
15-20 cm	24	2	40,7	40
21-25 cm	15	1	24,5	20
26-35 cm	4	1	6,8	20
Figür 228: Çan.T6 Ağız Çapları				

Bu tür çanaklar büyük oranda orta boyutlu kaplardan oluşur. Buna karşın küçük ve büyük boyutlu kapların oranı da yüksektir (Figür 228).

5.4.2.2.4- Dik Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar (Çan.T7)

Yükselen kenarlı hafifi s-profilli çanaklarda (Levha 14-18) kapların kenarları yukarı doğru yükselir. Bu çanakların kenarlarında görülen s-profilin derecesi farklılıklar gösterir. Ancak kapların genelinde s-profil fazla belirgin değildir. Buna karşın birkaç örnek, hafif değil tam s-profile sahiptir (Levha 15: 13; Levha 17:1-4). Bu örneklerin hafif s-profil sınıfı altında değerlendirilmesinin nedeni toplam sayılarının 4 olmasıdır. Yükselen kenarlı hafif s-profilli çanakların kenarlarına S özelliğini, kapların ağızlarının hafifçe dışa doğru kıvrık olması kazandırmıştır. Kenarların dibe doğru dönerken oluşturdukları dışbükey kavis, kıvrık ağızla birlikte bu sınıftaki kaplara S görünümünü vermiştir. Bu kapların ağız çapları genellikle yüksekliklerinden fazladır. Ancak ağız çapı yüksekliğine eşit veya yakın olan, derin çanak olarak tanımlanabilecek örnekler de vardır (Levha 18: 5-9). Derin çanaklarda diğerlerinden farklı olarak kapların alt yarısında hafif bir karın kısmı mevcuttur. Karın kısmı derin çanakların hafifçe içbükey üst kısmı ile bir araya gelince kaplar s-profilli bir görünüm almıştır. Tüm birkaç kaptan anlaşıldığı kadarıyla, yükselen kenarlı hafif s-profilli çanaklarda disk dipler kullanılmıştır (Levha 16:11, 17:5). Tüp biçimli dikine tutanaklar bu çanaklarda kullanılan tutamak türleri arasındadır (Levha 14: 8; Levha 15: 4, 7). Tüm ve tüme yakın iki kaptan, bazı örneklerde söz konusu tutamakların dört tane olacak şekilde kullanıldığı görülmektedir (Levha 14: 8; Levha 16: 11). Aynı türde bir tutamak bir çanağın dış değil iç yüzeyine yapılmıştır (Levha 16: 6). Düğme biçimli tutamaklarda bu kaplar da kullanılmıştır (Levha 18: 4).

Çan.T7	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	177	30	9,22	13,27
Açıkkahverengi Astarlı Mal	3	1	3,61	6,7
Krem Astarlı Mal	1	-	2,38	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	6,66	-
Toplam	182	31	8,78	12,25
Figür 229: Çan.T7 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Diğer çanaklarda olduğu gibi yükselen kenarlı hafif s-profilli çanaklarda da Kırmızı Astarlı Mal grubu baskındır. Bu tür çanakların oranı III. tabakada azalmıştır (Figür 229).

Çan.T7	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	34	7	18,68	22,58
15-20 cm	87	20	47,8	64,51
21-25 cm	48	3	26,37	9,67
26-35 cm	13	1	7,14	3,22
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 230: Çan.T7 Ağız Çapları				

Genellikle orta boyutlu kapların ağırlıklı yer tuttuğu bu çanak türünde, küçük ve büyük boyutlu çanakların oranı da yüksektir. III. tabakada orta boyutlu kapların oranı azalmıştır (Figür 230).

5.4.2.3- İçe Kapanan Çanaklar

İçe kapanan çanaklarda kapların kenarları hafifçe içe doğru kapanır. İçe doğru kapanan kenarların açısı fazla değildir. İçe kapanan çanaklarda düz, yarı küresel ve s-profil olmak üzere üç ana grup vardır.

5.4.2.3.1- İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanaklar (Çan.T8)

İçe kapanan düz kenarlı çanaklarda (Levha 19) hafifçe içe doğru kapanan kenarlar, kapların alt kesiminden ağız kenarına değin düzdür. Kapların ağız çapları genellikle yüksekliklerinden fazladır. Bu çanaklar basit ağız kenarlıdır. Tüm örnek bulunmadığından içe kapanan düz kenarlı çanaklarda hangi diplerin kullanıldığı anlaşılamamıştır.

Çan.T8	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	54	8	2,81	3,54
Açıkkahverengi Astarlı Mal	3	-	3,61	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	3	1	23,07	25
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	6,66	-
Toplam	61	9	2,94	3,55
Figür 231: Çan.T8 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Bu tür çanakların büyük çoğunluğu kırmızı astarlıdır. İçe kapanan düz kenarlı çanakların oranı III. tabakada azalmıştır (Figür 231).

Çan.T8	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	15	5	24,59	55,55
15-20 cm	36	4	59,01	44,45
21-25 cm	9	-	14,75	-
26-35 cm	1	-	1,63	-
36-50 cm	-	-		-
Figür 232: Çan.T8 Ağız Çapları				

Bu tür çanakların büyük çoğunluğu orta boyutlu olarak sınıflanabilir. III. tabakada orta boyutlu kapların oranı artarken, küçük boyutlu kapların oranında azalma görülür (Figür 232).

5.4.2.3.2- İçe Kapanan Kenarlı Hafif Omurgalı Çanaklar (Çan.T9)

İçe kapanan kenarlı hafif omurgalı çanakların (Levha 20) diğer gruplar altında sınıflanan çanaklardan ayırt edilebilen en belirgin özelliği, kenarların hafifçe içe doğru kapanması ve kabın dibine doğru içe doğru dönerek belirgin bir kırılma oluşturmasıdır. Kapların gövdesinde bulunan keskinlikten yukarı doğru kenarlar düzdür. Bu tür çanaklar genellikle basit ağız kenarlıdır. Tüm örnek bulunmadığından, içe kapanan kenarlı hafif omurgalı çanaklarda hangi tür diplerin kullanıldığı anlaşılamamıştır. Kapların dış yüzeyinin ağız kenarına yakın kesiminde tüp tutmaklar bulunur.

Çan.T9	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	2	-	0,1	-
Açıkkahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	2		0,09	-
Figür 233: Çan.T9 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

İçe kapanan kenarlı hafif omurgalı çanaklar, sadece III. tabakada bulunur ve tümü Kırmızı Astarlı Mal grubunda yer alır. Omurgalı çanakların sayısal oranı son derece düşüktür (Figür 233).

Çan.T9	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	-	-		-
15-20 cm	2	-	100	-
21-25 cm	-	-	-	-
26-35 cm	-	-	-	-
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 234: Çan.T9 Ağız Çapları				

Bu tür çanakların tümü orta boyutlu kap sınıfında yer alır (Figür 234).

5.4.2.3.3- İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanaklar (Çan.T10)

İçe kapanan kenarlı yarıküresel çanaklarda (Levha 21), kenarlar yukarı doğru yükselir. Ancak ağız kenarı kabın içine doğru döndüğünden kaplar yarıküresel bir görünüm kazanmıştır. Kenarların gövde kısmında dışbükey olması, bu çanakların yarıküresel görünümünü sağlayan diğer bir özelliktir. İçe kapanan kenarlı yarıküresel çanaklar diğer gruplarda bulunan çanaklar gibi basit ağız kenarlıdır. Bu tür kaplarda kapların ağız çapları yüksekliklerinden fazladır. Tüm örnek bulunmadığından bu çanaklarda hangi türde dip kullanıldığı anlaşılamamıştır. Dikine delikli düğme biçimli tutamakların bu çanaklarda kullanılan bir öğe olduğu görülmektedir.

Çan.T10	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	22	5	1,14	2,21
Açıkkahverengi Astarlı Mal	2	1	2,4	6,7
Krem Astarlı Mal	2	-	4,76	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	26	6	1,25	2,37
Figür 235: Çan.T10 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Çoğunlukla Kırmızı Astarlı Mal grubu içerisinde yer alan içe kapanan kenarlı yarıküresel çanakların oranı III. tabakada azalmıştır (Figür 235).

Çan.T10	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	7	1	26,92	16,67
15-20 cm	12	4	46,15	66,66
21-25 cm	7	-	26,92	16,67
26-35 cm	-	1	-	-
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 236: Çan.T10 Ağız Çapları				

Bu çanakların büyük çoğunluğu orta boyutlu kap sınıfında yer alır. Buna karşın III. tabakada orta boyutlu kapların oranı azalmıştır. Küçük ve büyük boyutlu çanakların oranı da yüksektir (Figür 236).

5.4.2.3.4- İçe Kapanan Kenarlı S-Profilli Çanaklar (Çan.T11)

İçe kapanan kenarlı s-profilli çanaklarda (Levha 22-23), kenarlar kabın alt kesiminden yukarı doğru yükselirken hafifçe içeri doğru kapanır. Hafifçe içe kapanan s-profilli çanakların kenarlarına S özelliğini, kapların ağızlarının hafifçe dışa doğru kıvrık olması ve kapların alt kesiminde fazla belirgin olmayan bir karın kısmının bulunması kazandırmıştır. Bu kapların ağız çapları yüksekliklerinden fazladır. Tüm örnek bulunmadığından içe kapanan kenarlı s-profilli çanaklarda kullanılan diplerin çeşitleri anlaşılamamıştır. Bu kaplarda tüp tutamakların kullanıldığı görülmektedir (Levha 22: 3; Levha 23: 8, 11-13).

Çan.T11	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	94	12	4,9	5,33
Açıkkahverengi Astarlı Mal	5	1	6,02	6,7
Krem Astarlı Mal	3	-	7,14	-
Gri Astarlı Mal	1	-	7,7	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	103	13	4,97	5,13
Figür 237: Çan.T11 Mal Gruplarına Göre dağılımı				

Kırmızı Astarlı Mallar içe kapanan kenarlı hafif s-profilli çanaklarda baskın mal grubudur. Bu çanakların oranı III. tabakada azalmıştır (Figür 237).

Çan.T11	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	17	1	16,5	7,69
15-20 cm	64	8	62,13	61,5
21-25 cm	17	4	16,5	30,8
26-35 cm	5	-	4,85	-
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 238: Çan.T11 Ağız Çapları				

İçe kapanan kenarlı hafif s-profilli çanakların büyük çoğunluğu orta boyutlu kaplardan oluşur. III. tabakada küçük ve orta boyutlu çanakların oranı artmıştır (Figür 238).

5.4.3- Çömlekler

Ege Gübre Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan kaplar arasında bulunan diğer büyük grup çömleklerdir. Genel anlamda gövde genişlikleri ile gövde yükseklikleri birbirine yaklaşık olarak eşit, ağız çapı gövde çapını yarısına yakın olan boyunsuz ya da boyunlu kaplara çömlek adı verilmektedir[163]. Buna karşın gövde yüksekliği gövde genişliğinden fazla olan ve çömlek olarak sınıflanabilecek kaplarda bulunmaktadır[164]. Ayrıca boyun kavramı da farklı çalışmalarda farklı şekillerde değerlendirilebilmektedir. Dolayısıyla çanaklar da olduğu gibi çömlek tanımı da üzerinde tam olarak uzlaşılmış bir kavram değildir. Yine de genel olarak çömlek olarak tanımlanan kapların belli özellikleri üzerinde ortak bir uzlaşma vardır. Çömlekler kapalı kaplar olarak sınıflanabilecek, kenarları içe doğru kapanan kaplardır ve genellikle ağız çapları gövde genişliklerinden azdır. Ayrıca boyunlu ve boyunsuz olmak üzere iki çömlek türü bulunur. Bu çalışmada kapların kenarları içe doğru kapanıyor ve ağız çapı gövde genişliğinden azsa çömlek olarak değerlendirilmiştir. Boyunlu kaplar ise belirgin boyunlu ve kısa boyunlu olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Bu tanıma göre çömlek adı altında tasnif edilen kapların ağız çapları dikkate alınarak, ağız çapı 15 cm den küçük ise küçük çömlek, 15-20 cm aralığında bulunuyor ise orta boyutlu, 20 cm den büyük ise büyük çömlek olarak değerlendirilmiştir.

[163] Ökse 1999, 60.

[164] Rice 1987, 216-217, Fig. 7.4 g, e.

5.4.3.1- Boyunsuz Çömlekler

Boyunsuz çömlekler sınıfında küresel gövdeli ve düzleştirilmiş ağız kenarlı küresel gövdeli olmak üzere iki ana çömlek grubu bulunur.

5.4.3.1.1- Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler (Çöm.T1)

Bu sınıf altında tasnif edilen kapların boyunsuz ve küresel olarak tanımlanmalarının nedeni, kenarların kapanma açısı ve dışbükey olması ile boynun bulunmayışıdır. Kenarların kapanma açısına bağlı olarak bu çömlekler küresel veya küresele yakın bir görünüm kazanmıştır. Küresel gövdeli boyunsuz çömleklerde (Levha 24-28) gövde üzerine ayrı bir parça şeklinde bir boyun eklenmemiş veya kabın ağız kenarı dışa doğru kıvrılarak ya da gövde kısmından itibaren ağız kenarına doğru daraltılarak boyun olarak tanımlanabilecek şekilde biçimlendirilmemiştir. Bu kapların ağız açıklıkları genellikle yüksekliklerinden fazladır. Ancak ağız açıklığının gövde yüksekliğine eşit olduğu örnekler de vardır. Büyük çoğunluğu basit ağız kenarlı olsa da dışa kalınlaştırılmış (Levha 24: 5-6) veya yuvarlatılarak dışa kalınlaştırılmış (Levha 24: 4; Levha 25: 3, 5; Levha 26: 6, 10) örnekler de vardır. Ancak bunların sayısı sınırlıdır. Ağız kenarı dışa kalınlaştırılmış boyunsuz çömleklerde, kalınlaştırılmış kısım tüm ağız kenarını çepeçevre dolanır. Bazı örneklerde ise ağzı kenarının hemen altında bütün ağzı dolanan kabartma şeklinde bant bezemeler vardır (Levha 25: 2; Levha 27: 5). Küresel gövdeli boyunsuz çömleklerde yatay s şeklinde kabartmalar da kullanılarak kaplar süslenmiştir (Levha 27: 11). Çanaklarda olduğu gibi boyunsuz çömleklerde de tüp tutamaklar kullanılmıştır (Levha 28: 1, 3). Bu kaplarda kullanılan diğer bir tutamak türü dikine delikli düğme biçimli tutamaklardır (Levha 28: 4). Bu tür tutmaklardan biri kabın dış yüzeyine değil içine yapılmıştır (Levha 27: 13). Tüm örnek bulunmadığından küresel gövdeli boyunsuz çömleklerin ne tür diplere sahip olduğu anlaşılamamıştır.

Çöm.T1	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	206	32	10,73	14,16
Açıkkahverengi Astarlı Mal	15	5	18,07	33,33
Krem Astarlı Mal	6	2	14,29	28,57
Gri Astarlı Mal	3	3	23,07	75
Kahverengi Astarlı Mal	1	1	6,66	100
Toplam	231	43	11,14	16,99
Figür 239: Çöm.T1 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Küresel gövdeli boyunsuz çömleklerin büyük çoğunluğu kırmızı astarlıdır. Bu tür çömleklerin oranı III. tabakada azalmıştır (Figür 239).

Çöm.T1	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	97	20	42	46,5
15-20 cm	79	19	34,2	44,2
21-25 cm	39	2	16,9	4,65
26-35 cm	16	2	6,9	4,65
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 240: Çöm.T1 Ağız Çapları				

Bu tür çömleklerin büyük çoğunluğu küçük ve orta boyutlu çömleklerden oluşur. Buna karşın III. tabakada büyük boyutlu çömleklerin oranı artmıştır (Figür 240).

5.4.3.1.2- Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler (Çöm.T2)

Düzleştirilmiş ağız kenarlı küresel gövdeli boyunsuz çömleklerde (Levha 29-31), ağız kenarları çoğunlukla hem içeri ve hem dışarı, bazen içeri bazen de dışarı doğru kalınlaştırılmış ve ağız kenarının üzeri düzleştirilmiştir. Kenarların hafifçe dışbükey olması bu kaplara küresel veya küresel yakın bir görünüm kazandırmıştır. Düzleştirilmiş ağız kenarlı küresel gövdeli bir çömleğin ağız kenarına bitişik üçgen şeklinde bir bezeme bulunur (Levha 31: 9). Bu kapların ağız genişlikleri yüksekliklerinden genellikle fazladır. Ancak bazı örneklerde bu oran birbirine yakındır.

Çöm.T2	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	150	4	7,81	1,8
Açıkkahverengi Astarlı Mal	4	-	4,81	-
Krem Astarlı Mal	1	-	2,39	-
Gri Astarlı Mal	1	-	7,7	-
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	6,66	-
Toplam	157	4	7,57	1,58
Figür 241: Çöm.T2 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Düzleştirilmiş ağız kenarlı küresel gövdeli çömleklerin büyük çoğunluğu Kırmızı Astarlı Mal grubunda yer alır. Bu tür çömleklerin IV. tabakadaki oranı düşüktür (Figür 241).

Çöm.T2	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	14	-	8,91	-
15-20 cm	16	-	10,2	-
21-25 cm	23	2	14,65	50
26-35 cm	58	1	36,95	25
36-50 cm	40	1	25,47	25
51-60 cm	6	-	3,82	-
Figür 242: Çöm.T2 Ağız Çapları				

Düzleştirilmiş ağız kenarlı küresel gövdeli çömlekler ağırlıklı olarak büyük kaplardan oluşur (Figür 242).

5.4.3.1.3- Yarıküresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler (Çöm.T3)

Yarıküresel gövdeli boyunsuz çömlekleri (Levha 32), biçim açısından küresel gövdeli boyunsuz çömleklerden ayırt etmek zordur. Tüp tutamakların da kullanıldığı bu çömlekler (Levha 32: 4) kırmızı astarlıdır.

Çöm.T3	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	6	4	0,31	1,8
Açıkkahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Krem Astarlı Mal	1	-	2,39	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	7	4	0,33	1,58
Figür 243: Çöm.T3 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

5.4.3.2- Boyunlu Çömlekler

Boyunlu çömlekleri, adında da vurgulandığı üzere, diğer türdeki çömleklerden ayıran en önemli özellikleri boyun kısmına sahip olmalarıdır. Bu sınıf altında, belirgin boyunlu, kısa boyunlu ve düzleştirilmiş ağız kenarlı kısa boyunlu olmak üzere üç ana sınıf ve bunlara bağlı birkaç alt sınıf bulunur.

5.4.3.2.1- Belirgin Boynu Dik Çömlekler (Çöm.T4)

Bu çömlek sınıfında (Levha 33-35) kapların boyun kısmı, ağzın belirgin bir şekilde yukarı doğru yükseltilmesi ile biçimlendirilmiştir. Boyun, kabın gövdesinden ayrı bir parça olarak ayırt edilebilmektedir. Boyundan omuza geçiş çoğunlukla

keskindir. Ancak bu geçişin yumuşak olduğu örnekler de vardır. Bu grupta yer alan boyunlu çömleklerde kendi içerisinde daha uzun veya daha kısa boyunlara sahiptir. Bazı kapların boyunları diğerlerinden iki veya üç kat daha uzundur. Ancak bu tür uzun boyunlu çömleklerin sayısının toplam içerisindeki oranı diğerlerinden düşüktür. Belirgin boynu dik çömleklerin gövdeleri küresel veya küresel yakın biçimdedir. Bu gruptaki bazı çömleklerin boyun kısmında ağzı çepeçevre dolanan bant şeklinde bir bezeme bulunur (Levha 35: 8). Tüm örnek bulunmadığından belirgin boyunlu çömleklerin ne tür bir dip üzerine oturduğu anlaşılamamıştır.

Çöm.T4	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	48	4	2,5	1,8
Açıkkahverengi Astarlı Mal	3	-	3,61	-
Krem Astarlı Mal	3	-	7,14	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	6,66	-
Toplam	55	4	2,65	1,58
Figür 244: Çöm.T4 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Belirgin boynu dik çömleklerin büyük çoğunluğu kırmızı astarlıdır. Bu çömlek türünün oranı III. tabakada artmıştır (Figür 244).

Çöm.T4	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
10 <	16	2	29,9	50
10-15 cm	23	1	41,81	25
15-20 cm	15	1	27,27	25
21-25 cm	1	-	1,81	1,58
Figür 245: Çöm.T4 Ağız Çapları				

Belirgin boynu dik çömleklerin, bir bölümü dar boyunlu olarak sınıflanabilecek şekilde 10 cm'nin altında ağız genişliğine sahiptir. Buna karşın 10-15 cm aralığında boyun açıklığına sahip çömleklerin oranı yüksektir (Figür 245).

5.4.3.2.2- Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlekler (Çöm.T5)

Bu çömleklerde (Levha 36) kabın boynu, ağzın belirgin bir şekilde yukarı ve dışarı doğru yükseltilmesi ile biçimlendirilmiştir. Kabın gövdesinden ayrılarak dışarı doğru açılan boynun kenarları, hafifçe içbükeydir. Boyun, kabın gövdesinden ayrı bir

parça olarak ayırt edilebilmektedir. Boyundan omuza geçiş çoğunlukla keskindir. Ancak bu geçişin yumuşak olduğu az sayıda örnekte vardır. Bu çömleklerdeki boyun kısmı çoğunlukla, belirgin boynu dik çömleklerden daha uzundur. Çömleklerin gövde biçimleri küresel veya küresele yakındır. Tüm örnek bulunmadığından bu kaplarda kullanılan dip çeşitlerinin nasıl olduğu anlaşılamamıştır.

Çöm.T5	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	80	2	4,17	0,9
Açıkkahverengi Astarlı Mal	1	-	1,2	
Krem Astarlı Mal	1	-	2,38	
Gri Astarlı Mal	1	-	7,7	
Kahverengi Astarlı Mal	-	-		
Toplam	83	2	4	0,79
Figür 246: Çöm.T5 Mal Gruplarına Göre Dağılımları				

Belirgin boynu dışa açılan çömleklerin çoğunlukla Kırmızı Astarlı Mal grubunda yer aldığı görülmektedir. Bu tür çömlekler neredeyse tümüyle III. tabakada bulunur (Figür 246).

Çöm.T5	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
10 <	22	1	27,5	50
10-15 cm	31	-	37,34	-
15-20 cm	27	1	32,53	50
21-25 cm	3	-	3,61	0,8
Figür 247: Çöm.T5 Ağız Çapları				

Belirgin boynu dışa açılan çömleklerin, bir bölümü dar boyunlu olarak tanımlanabilecek biçimde 10 cm'nin altında ağız genişliğine sahiptir. Buna karşın 10-15 ile 15-20 cm aralığında ağız genişliğine sahip örneklerin oranı da epey yüksektir (Figür 247).

5.4.3.2.3- Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlekler (Çöm.T6)

Kısa boyunlu küresel gövdeli çömleklerde (Levha 37-39) boyun, ağız kenarının hafifçe yukarı doğru yükseltilmesi ile biçimlendirilmiştir. Boyun kabın gövdesinden belirgin şekilde ayırt edilemez. Boyundan omuza geçiş yumuşaktır. Kısa boyunlu

çömleklerde kapların gövdesi küresel veya küresel yakın biçimdedir. Bu grup altında sınıflanan çömlekler, boyunsuz çömleklere yakın örneklerdir.

Çöm.T6	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	103	7	5,37	3,09
Açıkkahverengi Astarlı Mal	7	2	8,43	13,33
Krem Astarlı Mal	1	-	2,38	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	6,66	-
Toplam	112	9	5,4	3,55
Figür 248: Çöm.T6 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Diğer çömlek türlerinde olduğu gibi, kısa boyunlu küresel gövdeli çömleklerde de baskın mal grubu Kırmızı Astarlı Mallardır. Bu çömleklerin oranı III. tabakada artmıştır (Figür 248).

Çöm.T6	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	62	6	55,35	66,66
15-20 cm	40	3	35,71	33,34
21-25 cm	7	-	6,25	
26-35 cm	3	-	2,68	
36-50 cm	-	-		
Figür 249: Çöm.T6 Ağız Çapları				

Bu tür çömleklerin büyük çoğunluğu, küçük boyutlu kaplar olarak tanımlanabilir. Buna karşın orta boyutlu kapların oranı da yüksektir. III. tabakada küçük boyutlu çömleklerin oranı azalırken orta boyutlu kapların oranın da az da olsa bir artış görülür (Figür 249).

5.4.3.2.4- Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlekler (Çöm.T7)

Kısa boyunlu düzleştirilmiş ağız kenarlı küresel gövdeli çömleklerde (Levha 40-42), ağız kenarları çoğunlukla içeri ve dışarı, bazen içeri bazen de dışarı doğru kalınlaştırılmış ve ağız kenarının üzeri düzleştirilmiştir. Bu çömleklerde boyun, kenarlar kabın omuz kısmından itibaren içeri doğru daraltılarak biçimlendirilmiştir. Kapların boynu kabın gövdesinden belirgin bir şeklide ayırt edilemez. Boyundan omuza geçiş

yumuşaktır. Çömleklerin gövde biçimleri küresel veya küresele yakındır. Tüm örnek bulunmadığından bu kaplarda kullanılan dip çeşitlerinin nasıl olduğu anlaşılamamıştır.

Çöm.T7	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	28	2	1,46	0,9
Açıkkahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	28	2	1,35	0,79
Figür 250: Çöm.T7 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Büyük bölümü kırmızı astarlı olan bu çömleklerin nerdeyse tamamı III. tabakada bulunur (Figür 250).

Çöm.T7	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	4	-	14,28	
15-20 cm	5	1	17,85	50
21-25 cm	2	-	7,14	
26-35 cm	9	1	32,14	50
36-50 cm	8	-	28,57	
Figür 251: Çöm.T7 Ağız Çapları				

Bu tür çömlekler ağırlıklı olarak, orta ve büyük boyutlu kap sınıfı altında tanımlanabilir (Figür 251).

5.4.3.2.5- Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Yarıküresel Gövdeli Çömlekler (Çöm.T8)

Bu tür çömleklerin biçimleri (Levha 43), kısa boyunlu düzleştirilmiş ağız kenarlı küresel gövdeli çömleklere yakındır. Ağız kenarları ve boyun da aynı şekilde biçimlendirilmiştir. Ancak bu kapların boyun kısımları daha uzundur. Boynun daha uzun olması bu çömleklere s-profile yakın bir görünüm kazandırmıştır. Üst yarısı sağlam bir örnekten tüp tutmakların bu çömleklerin bazı örneklerinde (Levha 43: 6) kullanılan tutamak türü olduğu anlaşılmaktadır. Tüm örnek bulunmadığından, bu kaplarda hangi diplerin kullanıldığı tespit edilememiştir.

Çöm.T8	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	40	3	2,08	1,3
Açıkkahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	40	3	1,93	1,18
Figür 252: Çöm.T8 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Bu tür çömlekler ağırlıklı olarak Kırmızı Astarlı Mal grubunda yer alır. Oranları III. tabakada az da olsa artmıştır (Figür 252).

Çöm.T8	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	2	-	5	-
15-20 cm	4	1	10	33,34
21-25 cm	5	-	12,5	
26-35 cm	15	2	37,5	66,66
36-50 cm	13	-	32,5	-
51-60 cm	1	-	2,5	-
Figür 253: Çöm.T8 Ağız Çapları				

Kısa boyunlu düzleştirilmiş ağız kenarlı küresel gövdeli çömlekler orta ve büyük boyutlu kaplar olarak değerlendirilebilir (Figür 253).

5.4.3.2.6- Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlekler (Çöm.T9-10)

Kısa boyunlu yarıküresel gövdeli çömleklerde (Levha 44-45) kapların boynu, gövdeden yukarı doğru kenarların daraltılması veya ağız kenarlarının hafifçe yukarı doğru yükseltilmesi ile biçimlendirilmiştir. Boynun bu şekillerde biçimlendirilmesi çömleklere s-profille yakın bir görünüm kazandırmıştır. Kısa boyunlu yarıküresel gövdeli çömleklerde boyundan omuza geçiş bu yüzden yumuşaktır. S-profile yakın biçime sahip olduğundan bu çömleklerde fazla belirgin olmayan bir karın kısmı bulunur. Tüp tutamaklar bu çömlek grubunda da kullanılmıştır (Levha 44: 5-7; Levha 45: 7)

Çöm.T9	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	72	7	3,75	3,09
Açıkkahverengi Astarlı Mal	4	-	4,81	
Krem Astarlı Mal	3	-	7,14	
Gri Astarlı Mal	-	-		
Kahverengi Astarlı Mal	-	-		
Toplam	79	7	3,81	2,76
Figür 254: Çöm.T9 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Bu tür çömleklerin çoğunluğu kırmızı astarlıdır. Oranları III. tabakada, IV. tabakaya göre az da olsa artmıştır (Figür 254).

Çöm.T9	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	31	1	39,24	14,28
15-20 cm	39	5	49,36	71,42
21-25 cm	5	1	6,32	14,28
26-35 cm	4	-	5,06	-
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 255: Çöm.T9 Ağız Çapları				

Bu kapların çoğunluğunu küçük ve orta boyutlu kaplar oluşturur. Orta ve büyük boyutlu kapların oranı III. tabakada azalırken küçük boyutlu çömleklerin oranı artmıştır (Figür 255).

Bu çömlek tipi altında tasnif edilen bir diğer çömlek grubunda (Levha 46) belirgin bir s-profil görülür. Bahsi edilen bu çömleklerin ağız kenarları dışa doğru kıvrık, karın daha belirgin ve dışbükeydir. Diğer çanak çömleklerde olduğu gibi kısa boyunlu yarıküresel gövdeli çömleklerde de tüp tutamaklar kullanılmıştır (Levha 46: 3). Tüm örnek bulunmadığından diplere ilişkin herhangi bir bilgi edinilememiştir.

Çöm.T10	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	5	-	0,26	-
Açıkkahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	5		0,24	-
Figür 256: Çöm.T10 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Sadece III. tabakada bulunan bu çömleklerin oransal değerleri son derece düşüktür (Figür 256).

Çöm.T10	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
15 cm <	-	-	-	-
15-20 cm	4	-	80	-
21-25 cm	1	-	20	-
26-35 cm	-	-	-	-
36-50 cm	-	-	-	-
Figür 257: Çöm.T10 Ağız Çapları				

Bu çömlekleri küçük ve orta boyutlu kaplar olarak tarif etmek mümkündür (Figür 257).

5.4.4- Tabaklar

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem tabakalarında bulunan diğer bir kap türü tabaklardır. Çapı yüksekliğinin yaklaşık dört katından fazla olan tabaklara çukur tabak, çapı yüksekliğinin yaklaşık altı katından fazla olanlara ise düz tabak adı verilir[165]. Öbür taraftan tabak veya tabak benzeri kapları, çapının beşte biri yüksekliğe sahip veya derinliği çapının üçte birini geçmeyecek şekilde en az beşte biri derinliğindeki kapları[166] tanımlamak için kullanmak mümkündür. Bu çalışmada çapı yüksekliğinden fazla, açık kap olarak tasnif edilebilecek sığ kaplar tabak olarak tanımlanmıştır.

5.4.4.1- Dışa Açılan Düz Kenarlı ve Yarıküresel Tabaklar (Tab.T1-2)

Tabaklar (Levha 47) dışa açılan düz kenarlı ve yarıküresel olmak üzere iki çeşittir. Dışa açılan düz kenarlı tabaklarda kenarlar, kabın dibinde yukarı doğru yükselirken dışarı doğru düz bir şekilde açılır. Yarıküresel tabaklarda ise kenarlar yukarı doğru yükselir ve kenarların içbükey olması bu tür tabaklara yarıküresel bir görünüm kazandırmıştır. Sığ kaplar olduğundan tabakların ağız genişlikleri yüksekliklerinden fazladır.

[165] Ökse 1999, 54-55.

[166] Rice 1986, 216, Fig. 7.4a.

Tab.T1-2	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	15	-	0,79	-
Açıkkahverengi Astarlı Mal	1	-	1,2	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	1	-	7,7	-
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	6,66	-
Toplam	18	-	0,86	-
Figür 258: Tab.T1-2 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Büyük bölümü Kırmızı Astarlı Mal grubunda yer alan tabakalar sadece III. tabakada bulunur (Figür 258).

Tab.T1-2	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %
15 cm <	2	-	11,11
15-20 cm	4	-	22,22
21-25 cm	5	-	27,77
26-35 cm	5	-	27,77
36-50 cm	2	-	11,11
Figür 259: Tab.T1-2 Ağız Çapları			

Bu kaplar büyük oranda orta ve büyük boyutludur (Figür 259).

5.4.5- Dipler

Ege Gübre Neolitik Yerleşiminde ortaya çıkartılan çanak çömlekler arasında sayıca en fazla ve sağlam olarak ortaya çıkartılan gruplardan biri diplerdir. Dipleri halka dip, düz dip ve disk dip olmak üzere üç alt gruba ayırmak mümkündür.

5.4.5.1- Halka Dipler

Halka dipler (Levha 48-50) kapların altına ayrı bir parça şeklinde bir halka eklenerek biçimlendirilmiştir. Bu dipleri kendi içerisinde iki alt gruba ayırmak mümkündür.

5.4.5.1.1- Dip.T1

Bu gruptaki halka diplerin (Levha 48-49) kenarları düz veya dışarı açık şekildedir. Kesitleri üçgen ve karedir. Halka diplerin yükseklikleri de farklılıklar gösterir. Bu grup içerisindeki bazı örnekler kaide olarak tanımlanabilecek kadar yüksektir (Levha 48: 1-4; Levha 49: 1). Ancak bunların sayısı son derece azdır. Bu tür

diplerde görülen önemli bir özellik, dibin kenarlarına 2 veya 4 delik açılmış olmasıdır (Levha 49).

Dip.T1	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	64	6	8,26	7,31
Açıkkahverengi Astarlı Mal	2	-	4,54	-
Krem Astarlı Mal	4	-	15,38	
Gri Astarlı Mal	2	-	14,28	
Kahverengi Astarlı Mal	-	-		
Toplam	72	6	8,34	5,94
Figür 260: Dip.T1 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Büyük bölümü Kırmızı Astarlı Mallardan oluşan bu tür diplerin oranı III. tabakada artmıştır (Figür 260).

Dip.T1	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
5 cm <	2	-	2,77	-
5-10 cm	68	6	94,44	100
11-15 cm	2	-	2,77	-
Figür 261: Dip.T1 Dip Çapları				

Bu diplerin çapları ağırlıklı olarak 5-10 cm aralığında yer alır (Figür 261).

5.4.5.1.2- Dip.T2

Halka diplerin ikinci tipini oluşturan dipler (Levha 50), ilkinden çoğunlukla yüksekliklerinin daha az olmasıyla ayrılır. Bu dip türünde, dibin yüzeyi içeri doğru çekilerek içbükey bir görünüm kazandırılmış ve dibin kesitleri üçgen veya üçgene yakın bir görünüm almıştır. Aslında bu dip türü halka dip ile disk dip arasındaki bir geçiş formudur. Dip.T1'de olduğu gibi bu diplerin kenarlarında delik bulunan örnekler de vardır (Levha 50: 15-16).

Dip.T2	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	80	3	10,32	3,65
Açıkkahverengi Astarlı Mal	3	-	6,81	-
Krem Astarlı Mal	2	-	7,69	-
Gri Astarlı Mal	1	-	7,14	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	86	3	9,96	2,97
Figür 262: Dip.T2 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Çoğunluğu Kırmızı Astarlı Mallardan oluşan bu tür diplerin oranı III. tabakada artmıştır (Figür 262).

Dip.T2	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
5 cm <	12	-	13,95	-
5-10 cm	71	3	82,55	100
11-15 cm	3	-	3,48	-
Figür 263: Dip.T2 Dip Çapları				

Bu diplerin çapları ağırlıklı olarak 5-10 cm aralığında yer alır (Figür 263).

5.4.5.2- Düz Dipler

Dipler arasında bulunan ikinci dip tipi, düz diplerdir (Levha 51). Düz dipler kapların altına parça eklemeden biçimlendirilmiştir.

5.4.5.2.1- Dip.T3

Düz diplerde kabın yerden yükseltilmesi amacıyla altına ayrıca bir ek yapılmasa da, kabın zemine daha düzgün bir şekilde oturabilmesi için kenarların dibe doğru döndüğü kesime küçük bir kil parçası eklenerek dip düzleştirilmiştir. Böylece kapların dip kenarlarındaki yuvarlaklık giderilmiş ve tüm dip yüzeyi boyunca düz bir satıh elde edilmiştir.

Dip.T3	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	56	13	7,22	15,83
Açıkkahverengi Astarlı Mal	5	5	11,36	35,71
Krem Astarlı Mal	2	-	7,69	-
Gri Astarlı Mal	1	2	7,14	66,67
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	25	-
Toplam	65	20	7,53	19,8
Figür 264: Dip.T3 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Düz dipler büyük oranda Kırmızı Astarlı Mallardan oluşur. Bunların oranı III. tabakada azalmıştır (Figür 264).

Dip.T3	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
5 cm <	9	2	13,84	10
5-10 cm	32	14	49,23	70
11-15 cm	16	4	24,61	20
16-30 cm	9	-	13,23	
Figür 265: Dip.T3 Dip Çapları				

Düz diplerin çoğu 5-10 cm aralığında bulunsa da, 10 cm büyük çapa sahip örneklerin oranı da yüksektir. Bu tür dipler büyük çanak ve çömleklerin dipleri olarak kullanılmış olmalıdır (Figür 265).

5.4.5.3- Disk Dipler

Dipler arasında biçimi ve üretim şekliyle diğerlerinden ayırt edilebilen üçüncü dip tipi disk diplerdir (Levha 52-55). Disk diplerde zeminden yükseltmek amacıyla kapların dibine disk biçimli bir parça ilave edilmiştir. Disk dipler arasında iki dip tipi bulunur.

5.4.5.3.1- Dip.T4

Bu dip tipinde diplerin kesiti üçgen şeklindedir (Levha 52-53). Kesitlere bu görünümü vermek amacıyla kabın kenarının dibe doğru dönerek diple birleştiği kesimde girinti oluşturacak şekilde dip olarak eklenen disk biçimli parça dışarı doğru genişletilmiştir. Disk biçimli diplerin bu tipinde bazı örneklerin delindiği görülmektedir (Levha 53).

Dip.T4	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	113	8	14,59	9,75
Açıkkahverengi Astarlı Mal	4	2	9,09	14,28
Krem Astarlı Mal	4	-	15,38	-
Gri Astarlı Mal	2	-	14,28	-
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	25	-
Toplam	124	10	14,36	9,9
Figür 266: Dip.T4 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Kırmızı Astarlı Mal grubunun baskın olduğu bu dip tipinin oranı, III. tabakada artmıştır (Figür 266).

Dip.T4	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
5 cm <	10	2	8,06	20
5-10 cm	100	7	80,64	70
11-15 cm	14	1	11,3	10
Figür 267: Dip.T4 Dip Çapları				

Bu dip tipinin çapı ağırlıklı olarak 5-10 cm aralığındadır (Figür 267).

5.4.5.3.2- Dip.T5

Bu tip tipinin (Levha 54) Dip.T4'ten farkı, dip kenarına üçgen görünüm kazandıran girintinin bulunmamasıdır. Diğer özellikler ve üretim şekli Dip.T4 ile aynıdır. Bu dip tipinde de kenarları delikli örnekler bulunur (Levha 55). Aynı türde bir dip örneğin üzerine ise muhtemelen süzgeç benzeri bir işlev görmesi amacıyla çok sayıda delik açılmıştır (Levha 55: 5).

Dip.T5	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	462	52	59,61	63,41
Açıkkahverengi Astarlı Mal	30	7	68,18	50
Krem Astarlı Mal	14	2	53,84	100
Gri Astarlı Mal	8	1	57,14	33,33
Kahverengi Astarlı Mal	2	-	50	-
Toplam	516	62	59,79	61,38
Figür 268: Dip.T5 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Disk diplerin bu tipi çoğunlukla Kırmızı Astarlı Mal'lardan oluşur. Bunların oranı III. tabakada azalmıştır (Figür 268).

Dip.T5	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
5 cm <	69	7	13,37	11,3
5-10 cm	357	48	69,18	77,4
11-15 cm	85	7	16,37	11,3
16-25 cm	11	-	2,13	-
Figür 269: Dip.T5 Dip Çapları				

Bu tipinin çapı, büyük oranda 5-10 cm aralığındadır. Buna karşın 10 cm'nin üzerinde çapa sahip örneklerin oranı da az değildir (Figür 269).

5.4.5.4- Diğer Dipler

Yukarıda tanımlanan ve diplerin çoğunluğunu oluşturan örneklerin yanı sıra, söz konusu gruplardan hiç birine dâhil edilemeyen az sayıda dip örneği vardır.

5.4.5.4.1- Dip.T6

Bu grupta yer alan diplerin ilki oval diplerdir (Levha 56: 1-6). Oval dipler kabın altına oval olarak şekillendirilmiş disk biçimli bir kil parçasının eklenmesi ile üretilmiştir. Farklı şekillere sahip diğer diplerde aynı biçimde üretilmiştir. Disk biçimindeki bir kil parçası verilmek istenen şekle getirildikten sonra kabın altına ilave edilmiştir. Bu tür diplerden ikincisi kare biçimlidir (Levha 56: 8). Diğer örnekler ise hacı andırır bir şekle sahiptir (Figür 270; Levha 56: 9, 11, 12).

Dip.T6	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**
Oval Dip	18	-
Malta Hacı Dip	4	-
Kare Dip	1	-
Diğer	2	-
Figür 270: Dip.T6 Dip Tipleri		

Bu tür dipler sadece III. tabakada bulunur.

5.4.6- Tutamaklar ve Kulplar

Ege Gübre Neolitik Yerleşiminde kaplara eklenen tutamaklar birkaç çeşittir. Kapalı tutamakların yanı sıra dikine ve enine delinmiş düğme tutamaklar ve dikine delikli tüp biçimli tutamaklar vardır. Kulp ise nadiren kullanılmıştır ve sadece bir örnekle temsil edilir.

5.4.6.1- Düğme Biçimli Tutamaklar

Düğme biçimli tutamaklar üç grup altında tasnif edilmiştir.

5.4.6.1.1- Tut.T1

Bu tutamaklar (Levha 57-58) kapalıdır ve çeşitli biçimlere sahiptir. Belli bir şekil verilmiş kil parçaları kabın yüzeyine tutturularak oluşturulmuştur ve kabın yüzeyinden dışarı doğru çıkıntı yapar. Düğme biçimli kapalı tutamaklar kare, dikdörtgen, yuvarlak, oval veya çift koni şeklindedir. Boyu eninden uzun tutamaklar

yatay veya dikey biçimde kaba tutturulmuştur. Burada tutmak olarak tanımlanmışlarsa da bunların bir kısmının süsleme amacıyla yapılmış olduğu söylenebilir.

Tut.T1	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	83	4	12,8	6,15
Açıkkahverengi Astarlı Mal	1	-	4,76	
Krem Astarlı Mal	1	2	8,33	50
Gri Astarlı Mal	1	-	25	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	86	6	12,46	8
Figür 271: Tut.T1 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Bu tutamak tipinin çoğunluğu kırmızı astarlıdır ve oranları III. tabakada artış gösterir (Figğr 271).

5.4.6.1.2- Tut.T2

Bu grupta yer alan tutmaklar (Levha 59) kabın yüzeyine bitiştirilmiş yuvarlak kesitli tutamağın dikine delinmesi ile biçimlendirilmiştir. Bazı örneklerde tutamağın alta bakan kısmı muhtemelen alttan parmakla daha kolay tutulabilsin diye düzleştirilmiştir.

Tut.T2	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	10	3	1,54	4,61
Açıkkahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	1	-	33,33	-
Toplam	11	3	1,59	4
Figür 272: Tut.T2 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Dikine delikli bu tutamak türünde baskın mal grubu kırmız astarlılardır. Bu tip tutamakların oranı III. tabakada azalmıştır (Figür 272).

5.4.6.1.3- Tut.T3

Bu grupta yer alan tutamaklar (Levha 60) kabın yüzeyine bitiştirilmiş yuvarlak kesitli tutmağın yatay olarak delinmesiyle biçimlendirilmiştir.

Tut.T3	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	19	1	2,92	1,53
Açıkkahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	19	1	2,75	1,33
Figür 273: Tut.T3 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Yatay delikli bu tutamamakların çoğunluğu Kırmızı Astarlı Mal grubunda yer alır. Bunların oranı III. tabakada artmıştır (Figür 273).

5.4.6.2- Tüp Tutamaklar

Tüp biçimli dikine delikli tutamaklar, tutmaklar arsasında en büyük gruptur. Bu tür tutamaklar Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem tabakalarında ortaya çıkartılan çanak çömlek parçaları arasında ağırlıklı bir yer tutar.

5.4.6.2.1- Tut.T4

Tüp biçimli delikli tutamaklarda (Levha 61-62), çoğunlukla tutamakların boyu eninden uzundur. Ancak boy ve enin birbirine yakın olduğu örnekler de vardır. Bu tür tutamakların boyutları kullanıldıkları kabın boyutuna bağlı olarak değişir. Daha büyük kaplarda büyük, küçük kaplarda küçük tutamaklar kullanılmıştır. Kesitleri genellikle yuvarlak olsa da üçgen örnekler ve daha az olmak kaydıyla dikdörtgen kesitli tutamaklar da bulunur. Bu tür tutamaklar çanak çömleklerin sadece dış yüzeylerinde değil iç yüzeylerinde de kullanılmıştır. Birkaç örnekte görülen önemli bir özellik, tutamağın bir kenarının aşağı doğru uzatılmış olmasıdır (Levha 62: 13-15).

Tut.T4	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	538	57	82,77	87,7
Açıkkahverengi Astarlı Mal	20	5	95,24	100
Krem Astarlı Mal	11	2	91,7	50
Gri Astarlı Mal	3	-	75	
Kahverengi Astarlı Mal	2	1	66,7	100
Toplam	574	65	83,19	86,66
Figür 274: Tut.T4 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Bu tür tutamakların çoğunluğu, diğer tutamaklar da olduğu gibi Kırmızı Astarlı Mal grubunda yer alır. Bunların oranı III. tabakada azalmıştır (Figür 274).

5.4.7- Kapaklar

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem tabakalarında tespit edilen bir diğer çanak çömlek biçimi kapaklardır.

5.4.7.1- Kap.T1

Kapaklar (Levha 63-64) genellikle düz kenarlıdır. Düz kenarlı kapakların yanı sıra yarıküresel veya dışbükey kenarlı olarak tanımlanabilecek örnekler de bulunur. Düz kenarlı kapakların çapları dışbükey kenarlılardan daha fazladır. Kapakların bazılarında tüp tutamaklar bulunur (Levha 64: 1, 4, 5). İçbükey kenarlı iki örneğin dış yüzeyi kazıma bezeme tarzında süsleme unsurları taşır (Levha 64: 2-3).

Kap.T1	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	23	2	1,2	0,9
Açıkkahverengi Astarlı Mal	2	-	2,4	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	25	2	1,2	0,8
Figür 275: Kap.T1 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Kapakların büyük çoğunluğu kırmızı astarlıdır. Bunların oranı III. tabakada artmıştır (Figür 275).

5.4.8- Tepsiler

Tepsi (Levha 65) olarak adlandırılan kaplar Ege Gübre Neolitik Yerleşiminde ortaya çıkartılan çanak çömlekler arasında bulunan küçük bir gruptur. Bunları tabak olarak da tanımlanabilir.

5.4.8.1- Tep.T1

Tepsi olarak tanımlanan kaplar sığ ve alçak kenarlıdır. Kenarlar hafifçe dışa doğru açılır. Bu kaplardan bir tanesinde tüp tutmaklıdır (Levha 65: 5).

Tep.T1	III. Tabaka	IV. Tabaka	III. Tabaka %	IV. Tabaka %
Kırmızı Astarlı Mal	6	-	0,32	-
Açıkkahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Krem Astarlı Mal	-	-	-	-
Gri Astarlı Mal	-	-	-	-
Kahverengi Astarlı Mal	-	-	-	-
Toplam	6	-	0,28	-
Figür 276: Tep.T1 Mal Gruplarına Göre Dağılımı				

Tepsi olarak tanımlanan kaplar sadece III. tabakada bulunur (Figür 276).

5.4.9- Minyatür Kaplar (Min.T1)

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan minyatür kapların (Levha 66) sayısı son derece sınırlıdır. Çanak çömleklerden 6 cm'nin altında ağız çapına sahip olanlar minyatür kap olarak değerlendirilmiştir.

5.4.10- Ayrışık Kaplar (Ayr.T1)

Ege Gübre Neolitik Dönem çanak çömlekleri arasında ayrışık kap olarak değerlendirilen iki örnek bulunur. Her iki örnekte ağız kenarı parçasıdır. Bu kaplardan ilki uzun boynu içeri doğru kapanan, yüksek omuzlu bir kaptır (Levha 67: 1). Bu çömleğin duruşundan böbrek biçimli olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer kap ise ağzı keskin bir şekilde dışarı doğru açılan küçük bir kaptır (Levha 67: 2).

5.5- Bezeme

Bezeme, baskı-impresso bezemeli kaplar dikkate alınmaz ise Ege Gübre Yerleşimi çanak çömleğinde ön plan çıkan bir özellik değildir.

5.5.1- Baskı -İmpresso Bezemeli Parçalar

Baskı-impresso bezemeli parçalar (Levha 68-71) sadece III. tabakada bulunur. Bu tür bezeme taşıyan parçalar, diğer çanak çömlek parçaları göz önüne alındığında, sayısal olarak küçük bir gruptur. Aşağıda yapım tekniklerinin dağılımı gösterilen impresso türü çanak çömleklerin (Figür 277) toplam sayısı 132'dir. Bu sayı Ege Gübre

Yerleşimi Neolitik Dönem tabakalarında ortaya çıkartılan toplam impresso bezemeli çanak çömlek sayısıdır.

İmpresso Bezeme Türleri	III. Tabaka	III. Tabaka %
Oval/Yuvarlak Taşırılmış Kil Parçacıklı: Baş Parmak veya Benzeri Alet	103	78,03
Hilal/Düz Çizgi: Tırnak ucu	10	7,57
Üçgen: Üçgen Uçlu Alet	10	7,57
Yuvarlak Çukur: Yuvarlak Kesitli ve Ucu Yuvarlatılmış Alet	2	1,51
Yarım Daire Çukurluk: Yuvarlak Kesitli ve Ucu Yuvarlatılmış Alet	3	2,27
Barbotin: Baş ve İşaret Parmağı ile Sıkıştırarak ve Kil Parçacıkları Ekleyerek	4	3,03
Toplam	132	0,93
Figür 277: Baskı-İmpresso Bezemelerin Bezeme Türlerine Göre Dağılımı		

5.5.2- Kazıma Bezemeli Parçalar

Kazıma bezeme ile süslenmiş örneklerin (Levha 72) sayısı sınırlıdır. Bezemeler biri biriden düz hatlarla ayrılmış zikzaklar şeklindedir. Örneklerin birinde zikzakların yanına, küçük noktalar biçiminde diğer bir bezeme unsuru eklenmiştir. İki kapak örneğinin üzerinde de bezeme vardır.

5.5.3- Kabartma Bezemeli Parçalar

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi çanak çömlekleri üzerinde bulunan kabartma şeklindeki motifler, stilize edilmiş boğa boynuzlarını andırır (Levha 73). Ancak bu tür kabartma bezemeli parçalardan bir tanesinin üzerinde bulunan bir kadın ve erkeğin yan yana betimlendiği örnek (Levha 74) diğerlerinden farklıdır. Kadın ve erkek ellerini havaya kaldırmış şekilde betimlenmiştir. Her iki motifte de kolların duruşu boynuzu anımsatır. Özellikle kadının yüz ve vücut detayları ayrıntılı olarak işlenmiştir.

5.5.4- Boya Bezemeli Parçalar

Ege Gübre Neolitik Dönem çanak çömleğinde boya bezemeli örneklerin sayısı dörttür (Levha 75). Boyalı örnekler üzerindeki motifler düz çizgilerden (Açıkkahve üzerine kırmızı), zikzaklardan (Krem üzerine kırmızı) ve köşeli taramalardan (Kırmızı üzerine krem) oluşur.

5.6- Genel Değerlendirme

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi, MÖ 7. binyılın sonlarına doğru Kıyı Ege'de yeni Neolitik köylerin kurulmaya başladığını gösterir. Yerleşimden elde edilen veriler ise bu yeni köylerin Kıyı Ege'de bulunan diğer Neolitik yerleşimler ile birçok benzer yanının bulunmasına karşın belli farklılıkları da barındırdığını işaret eder. Bu farklılıkların en belirgin olanı Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan mimari yapılar ile bu yapıların birkaç yüzyıllık zaman zarfında gösterdiği değişimdir. Söz konusu değişim mimari yapıların en son evrede, Kıyı Ege'de bulunan diğer Neolitik yerleşimlerde görülenlere daha yakın bir görünüm kazanmalarıyla sonuçlanmıştır.

Ege Gübre Neolitik Yerleşiminde ilk yapılar, IV. tabakada doğrudan ana toprağın üzerine kurulmuş yuvarlak planlı yapılarla başlamıştır. Bir sonraki tabaka, III. tabakanın ilk yapı katında (IIIb) dikdörtgen yapılar ortaya çıkmış ve bu yapılar yuvarlak planlı yapılar ile birlikte kullanılmıştır. Bu yapı katında dikdörtgen ve yuvarlak yapılardan oluşan yerleşim, doğu yönünden üzerinde yuvarlak kuleleri bulunan bir çevre duvarı ile sınırlanmıştır. Aynı tabakanın ikinci yapı katında (IIIa), ilk çevre duvarı kullanım dışı kalmış, bazı bölümleri yeniden düzenlenmiştir. Bu yapı katında ilkinden tamamen farklı ikinci bir çevre duvarı inşa edilmiştir. Bu çevre duvarı, ilkinden farklı olarak düz bir hattı takip eder ve daha ince ve düzgün hatlara sahiptir. Çevre duvarı ile birlikte, yerleşimde yeni yapılar inşa edilmiş ve eski yapılar bu yeni yapılar ile birlikte kullanılmaya devam edilmiştir. Her iki tabaka ve III. tabakanın her iki yapı katında, yapılar bir avlu etrafına sıralanmıştır. En son yapı katında (IIIa) yeni inşa edilen yapılar bitişik inşa edilmiş birkaç yapı ya da bitişik inşa edilmiş iki yapıdan oluşsa da, yerleşim düzeni hala ayrışıktır. Sonuç olarak:

1- Ege Gübre Neolitik Yerleşiminde, yuvarlak yapılardan dik açılarla inşa edilmiş, çizgisel hatlara sahip dörtgen yapılara, ayrışık düzen korunmak kaydıyla bağımsız duran yapılardan bitişik inşa edilmiş yapılara doğru bir değişim yaşanmıştır.

2- Bu yapılar her zaman bir avlunun etrafına sıralanmıştır.

Avluda ortaya çıkartılan ocak ve işlikler, burasının günlük işlerin yürütüldüğü bir alan olduğunu işaret etmektedir. Ancak özellikle işlikler belli yapılarla ilişkili görünmektedir. Dolayısıyla:

3- Avlu ortak kullanım alanı olsa da, işlikler bağlamında belli kesimleri belli yapı grupları arasında bölüşülmüş özel kullanım alanlarına sahiptir.

Yerleşimdeki yapılar, III. tabakadan itibaren doğu yönünden bir çevre duvarı ile sınırlanmıştır. Bu bağlamda:

4- Çevre duvarı, mimari düzenlemenin organik bir parçasıdır.

Mimari genel hatlarıyla yukarıda özetlendiği biçimde bir değişim geçirmiştir. Bu değişim sürecinde yapılar her evrede kendilerine has bazı özelliklere sahiptir. Bu bağlamda her bir tabaka ve yapı katını temsil eden bir yapı türü ayırt etmek mümkündür.

5- IV. tabakanın tipik yapısı yuvarlak planlıdır.

Ancak bu yapı türünün sonraki tabakada ikincil konuma indirgendiği görülmektedir. Bu tabakanın ilk yapı katında (IIIb):

6- Dikdörtgen planlı, kapısı avluya açılan ve kapı geçidinin karşısında, arka duvarın önünde bir ocağı bulunan yapı tipi, IIIb yapı katı için tipiktir.

IIIa yapı katında inşa edilen bitişik yapılar, yeni bir yapı türünün ortaya çıktığını gösterir. Bu yapılar dörtgen planlı olsa da, bazı yönlerden ilk yapı katındaki yapılardan farklıdır.

7- İç veya dış duvarlarının kenarına ek yapılarak oluşturulmuş küçük bir depo bölümüne sahip dörtgen planlı yapılar IIIa yapı katı için tipiktir.

Ege Gübre Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan yapıların boyutları dikkate alındığında, yerleşim içinde daha büyük ve küçük yapıların bir arada bulunduğu görülür. Ancak boyut farklılaşması fazla değildir ve boyut farklılaşması yapıların çoğu zaman bir önceki evrede kullanılmış olmaları ile işlevleri gibi nedenlerle ilişkilidir.

8- Buradan hareketle yerleşimde merkezi bir yapı ya da yapılar arasında belirgin bir farklılaşma bulunmaz. Kült yapısı olarak tanımlanabilecek bir yapı da yoktur.

Mimarinin aksine Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem tabakalarından ortaya çıkartılan çanak çömlekler, diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde bulunanlar ile daha yakın benzerlikler gösterir. Ege Gübre Neolitik Yerleşiminde 7 mal grubu tespit edilmiştir (Figür 278).

Mal Grupları	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Kırmızı Astarlı Mal	3344	373	92,09	86,74
Açıkkahverengi Astarlı Mal	149	34	4,1	7,91
Krem Astarlı Mal	80	13	2,2	3,02
Gri Astarlı Mal	32	7	0,88	1,62
Kahverengi Astarlı Mal	22	3	0,62	0,69
Boya Bezemeli Mal	4	-	0,11	-
Baskı Bezemeli-İmpresso	132	-	0,93	-
Figür 278: Mal Gruplarının Tabakalara Göre Dağılımı				

Her iki tabakada mal grupları arasında Kırmızı Astarlı Mallar baskın bir yere sahiptir. Bu mal grubunun III. tabakada oranının artmasıyla birlikte, çanak çömlek envanteri neredeyse tamamen kırmızılardan oluşan bir görünüm kazanmıştır. Kırmızı Astarlı Malların III. tabakadaki artışıyla beraber, diğer mal gruplarının oranı düşmüş Gri ve Kahverengi astarlı mallar neredeyse mal grupları arasından silinme eşiğine gelmiştir.

Aslında Açıkkahve ve Krem Astarlı Mallar, birbirine epey yakındır. Bu iki mal grubu Ege Gübre Neolitik Yerleşiminde açık yüzlü mal gruplarını temsil eder. Gri ve Kahverengi Astarlı Mallar ise koyu yüzlü mal grupları olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda:

1- Ege Gübre Neolitik Yerleşiminde monokrom çanak çömlekleri temsil eden mal gruplarını açık yüzeyli, koyu yüzeyli ve kırmızılar olmak üzere üç ana grup altında toplamak mümkündür.

Mal gruplarının oranları tabakalar arasında farklılıklar gösterir. Dolayısıyla:

2- IV. tabakadan, III. tabakaya doğru açık ve koyu yüzlü mal grupları azalırken, kırmızıların oranı artmıştır.

Mal grupları arasında koyu yüzlülerin her iki tabakadaki oranı düşüktür. Gri Astarlı Malların, oranının III. tabakada daha da azaldığı görülür. Bu açıdan:

3- Kahverengi ve Gri Astarlı Malları, Ege Gübre Neolitik Yerleşiminde yaşayan insanların, buraya yerleşmeden evvel yaşadıkları yerde ürettikleri çanak çömlek gelenekleri ile ilişkili mal grupları olarak tanımlamak mümkündür. Bu iki mal grubu, daha eski geleneklerin, Ege Gübre Neolitik Yerleşimi çanak çömleğinde görülen kalıntıları olmalıdır.

III. tabaka, mimari yeniliklerin yanı sıra çanak çömlek geleneğinde de bazı yeniliklerin görüldüğü bir aşamaya karşılık gelir. Bu evrede:

4- Birkaç parçadan oluşsa ve mal grupları arasındaki oranı yok denecek kadar az olsa da, boya bezemeli mallar görülür. Boya bezemeli malların varlığı farklı bölgeler ile temasın bulunduğunu işaret eder.

Yine III. tabakada görülen yeni bir mal baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerdir.

5- Bu tür çanak çömleklerin III. tabakada, yeni bir aşamaya geçildiği esnada ortaya çıkması önemlidir. Nitekim bu mal grubunun görülmesine koşut olarak yerleşimin gerek düzenlenmesi gerekse mimari yapıların türlerinde değişiklikler yaşanır. Kıyı Neolitiği ile ilişkilendirilen bu tür çanak çömlekler Ege Gübre Neolitik Yerleşimi'nde görüldükleri andan itibaren, yuvarlak ve dörtgen yapılar birlikte kullanılmaya başlar. Başka bir deyişle, iki farklı mimari gelenek ve iki farklı çanak çömlek geleneği paralellik gösterir.

Baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlekler, Ege Gübre Neolitik Yerleşiminin ağırlıklı olarak kuzey kesiminde ortaya çıkartılmıştır. Yerleşimin güney kesiminde, IIIa evresinde inşa edilen yeni yapıların ve çevre duvarının bulunduğu alanlarda bu çanak çömlekten sadece birkaç parça tespit edilmiştir. Bu bağlamda:

6- Baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerin Ege Gübre Yerleşimi'nde IIIb yapı katı itibariyle kullanılmaya başladığını söylemek mümkündür.

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi mal gruplarında çanak çömleklerin hamuruna çeşitli katkı maddeleri eklendiği görülmektedir. Çanak çömleklerin hamuruna, taşçık, mika, kireç ve bitki ilave edilmiştir.

7- Taşçık Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğinde en sık ve yoğun olarak kullanılan katkı maddesidir.

Diğer katkı maddeleri, kireç, mika ve bitki genellikle taşçıkla birlikte kullanılmıştır. Ancak bitki katkısı burada önemli bir yere sahiptir.

8- Bitki katkısı, taşçıktan sonra en sık ve yoğun kullanılan katkı maddesidir. III. tabakada Kırmızı ve Açıkkahverengi Astarlı Mallarda bitki katkısının oranı az da olsa artmış buna karşın, Krem, Gri ve Kahverengi Astarlı Mallarda azalmıştır. Baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerde de bitki katkı oranı yüksektir.

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem kapları, çanak ve çömlekler olmak üzere iki ana gruptan oluşur (Figür 279). Çanak ve çömlekler farklı boyut ve biçimlerde üretilmiştir.

9- Çanaklarda yarıküresel, düz kenarlı ve s-profilli, yükselen ve dışa açılan kenarlı kaplar ana biçimlerdir.

Çömleklerde çanaklarda olduğu üzere farklı biçimlere sahiptir.

10- Boyunlu ve boyunsuz kaplar ana çömlek formlarıdır.

Ege Gübre Neolitik Yerleşimi çanak çömleğini oluşturan bu iki temel kap biçimlerinden:

9- Çanakların oranı çömleklerden yüksektir.

Farklı biçimlere sahip çanaklar III. ve IV. tabakalarda farklı oranlarda bulunur.

10- Her iki tabakada da s-profilli çanakların oranı diğerlerine göre yüksektir. Bu sıralamada yarıküresel çanaklar ikinci ve düz kenarlı çanaklar üçüncü sıradadır. III. tabakada s-profilli ve düz kenarlı çanakların oranı, IV. tabakaya göre azalmış, yarıküresel çanakların oranı artmıştır.

Ana çanak tipleri her iki tabakada görülse de, III. tabakada yeni bir çanak tipi ortaya çıkar:

11- III. tabakada, sayı ve oranları son derece düşük olsa da, omurgalı çanaklar üretilmeye başlanmıştır.

Biçim	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Çan.T1	136	22	6,56	8,7
Çan.T2	117	10	5,64	3,95
Çan.T3	468	62	22,58	24,5
Çan.T4	51	14	2,46	5,53
Çan.T5	10	-	0,48	-
Çan.T6	59	6	2,84	2,37
Çan.T7	182	31	8,78	12,25
Çan.T8	61	9	2,94	3,55
Çan.T9	2	-	0,09	-
Çan.T10	26	6	1,25	2,37
Çan.T11	103	13	4,97	5,13
Çöm.T1	231	43	11,14	16,99
Çöm.T2	157	4	7,57	1,58
Çöm.T3	7	4	0,33	1,58
Çöm.T4	55	4	2,65	1,58
Çöm.T5	83	2	4	0,79
Çöm.T6	112	9	5,4	3,55
Çöm.T7	28	2	1,35	0,79
Çöm.T8	40	3	1,93	1,18
Çöm.T9	79	7	3,81	2,76
Çöm.T10	5	-	0,24	-
Tab.T1-2	18	-	0,86	-
Kap.T1	25	2	1,2	0,8
Tep.T1	6	-	0,28	-
İmpresso	132	-	0,93	-

Figür 279: Biçimlerin Tabakalara Göre Dağılımı

Farklı biçimlere sahip çömlekler III. ve IV. tabakalarda farklı oranlarda bulunur.

12- Her iki tabakada da boyunsuz çömleklerin oranı diğerlerine göre yüksektir. Bunları kısa boyunlu çömlekler izler ve belirgin boyunlu çömlekler en son sırada yer alır. III. tabakada boyunsuz çömlekler biraz azalmış, buna karşın kısa ve belirgin boyunlu çömleklerin oranı artmıştır. Özellikle belirgin boynu dışa açılan çömleklerin (Çöm.T5) III. tabakadaki oranı keskin bir şekilde yükselmiştir.

Çanaklarda olduğu gibi, çömleklerde de ağız kenarı Ege Gübre Neolitik Yerleşimi çanak çömleğinde belirleyici bir özellik değildir:

13- Ancak düzleştirilmiş ağız kenarlı çömlekler bu durumun istisnasıdır. Bu tür çömleklerin en belirgin özelliklerinden biri, ağız kenarlarının, üzerinin kapatılmasını kolaylaştırmak için geniş ve düz olarak üretilmiş olmasıdır.

Çanak çömleklerde birkaç çeşit dip türü kullanılmıştır (Figür 280).

14- En yaygın ve yoğun kullanılan dip türü disk biçimli diplerdir. Bunu halka dipler izler ve en son sırada düz dipler bulunur. Dipler arasında kaide olarak tanımlanabilecek yüksek halka dipler, bunların Ege Gübre Yerleşimi'ndeki toplam sayısı 10'dur, şimdilik sadece buraya özgü gibi görünmektedir.

Ege Gübre Yerleşimi'ne özgü bir diğer çanak çömlek özelliği, halka ve disk diplerde görülen deliklerdir.

15- Bu tür delikler diplerin üzerine iki veya dört tane olacak şekilde açılmıştır. Diplerin üzerinde iki ve dört delik bulunması, kapların üzerinde görülen iki veya dört tüp tutamak ile paralellik gösterir. Bu delikli dipler, tüp tutamakların, çanak çömleklerin asılmasına dönük işlevleri olduğu yönündeki değerlendirmeleri desteklemektedir. Tüp tutamaklardan geçirilen ipler, Ege Gübre örneğinde olduğu gibi dipler üzerindeki bu deliklerden de geçirilmekte ve kaplar asılı iken daha dengeli bir duruşa sahip olmaları sağlanmaktadır.

Ege Gübre Yerleşimi'nde kullanılan halka, düz ve disk diplerin yanı sıra bulunan ve

16- III. tabakada ortaya çıkan kare ve haç gibi şekillere sahip dipler de şimdilik Ege Gübreye özgüdür.

Kulp Ege Gübre Neolitik Yerleşimi çanak çömleğinde sadece bir iki örnekte vardır:

17- Diğer tutamak türleri, kapalı, dikine ve yatay delikli düğme tutamaklardır. Ancak Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleği için tipik olan tutamak türü, tüp tutamaklardır. Bunlar, kapların üzerine sayıları iki veya dört olacak şekilde eklenmiştir.

Dikine tüp tutamaklar, ince uzun, kısa ve enli, büyük ve küçük olmak üzere çeşitlidir. Bu tür tutamaklar genellikle yuvarlak kesitlidir:

18- Ancak üçgen kesitli örneklerin sayısı da azımsanamayacak orandadır. Bu tür üçgen kesitli tüp tutamaklar şimdilik Ege Gübre ve kıyıda yer alan diğer bir iki yerleşime özgü görünmektedir.

Tüp tutamaklar kapların dış yüzeylerine eklenmiştir:

19- Ancak birkaç örnekte bu tür tutamaklar kapların iç yüzeyine eklenmiştir. Ayrıca yatay delikli düğme biçimli bir tutamakta aynı şekilde bir çömleğin iç yüzeyindedir.

Az sayıda da olsa kapak olarak tanımlan biçimler bulunur:

20- Bu tür kapakların bir kaçı tüp tutamaklara sahiptir.

Düğme biçimli tutamaklar sadece yatay ve dikey delikli değildir. Bu örneklerin yanı sıra kapalı örnekler de bulunur:

21- Kapalı örnekler yuvarlak, kare gibi biçimlere sahiptir ve bazı örnekler iki yumruludur.

Düğme biçimli tutamaklar, çanak çömleklerin gövde üzerinde çeşitli kesimlerine eklenmiştir:

22- Ancak bir iki örnek, özellikle düzleştirilmiş ağız kenarlı çömleklerde, ağız kenarına bitişik üçgen yumrular biçimindedir. Bu tür örnekler de şimdilik Ege Gübre Yerleşimi'ne özgüdür.

Biçim	**III. Tabaka**	**IV. Tabaka**	**III. Tabaka %**	**IV. Tabaka %**
Dip.T1	72	6	8,34	5,94
Dip.T2	86	3	9,96	2,97
Dip.T3	65	20	7,53	19,8
Dip.T4	124	10	14,36	9,9
Dip.T5	516	62	59,79	61,38
Tut.T1	86	6	12,46	8
Tut.T2	11	3	1,59	4
Tut.T3	19	1	2,75	1,33
Tut.T4	574	65	83,19	86,66

Figür 280: Dip ve Tutamak Biçimlerinin Tabakalara Göre Dağılımı

BÖLÜM 6-EGE GÜBRE YERLEŞİMİ GEÇİM EKONOMİSİ GÖMÜ GELENEĞİ VE BULUNTU TOPLULUKLARI

Bu bölümde Ege Gübre Yerleşimi kazılarında ortaya çıkartılan bitki ve hayvan kemiklerinin ön değerlendirmelerinden elde edilen bilgiler verilmiştir. Yerleşimin buluntuları tanıtılmıştır.

6.1- Geçim Ekonomisi

Yerleşimde buğday, nohut, mercimek ve burçak gibi tahıllar tüketilmiştir. Toplanan hayvan kemikleri arasında yoğun olarak küçükbaş evcil hayvanlardan koyun (OVİS), keçi (CAPRA) ve büyükbaş hayvanlardan sığır (BOS) tespit edilmiştir. Domuz (SUS) kemikleri ise sayıca azdır. Yapıların içinden yabani hayvan kalıntılarına şimdilik rastlanmazken, geyik (*Dama dama*), yabani domuz (*Sus scrofa*) ve yabani sığır (*Bos primigenius*) gibi hayvanlara ait kemikler daha çok avluda ortaya çıkartılmıştır. Yerleşim denize yakın olduğundan deniz ürünlerinin tüketimi yüksektir. Bu kalıntıların neredeyse tamamı koy ya da lagünel ortamlar gibi sığ kıyılarda yaşayan tek kabuklu (deniz minaresi vb.) ve çift kabuklulara (midye vb.) aittir[167]. Bulunan yumuşakça kavkısı kalıntılarının yoğunluğundan ve tafanomik durumundan anlaşıldığı üzere, bunlar beslenme amacıyla en yakın kıyı sularından toplanmış ve tüketilmiştir.

6.2- Gömü Geleneği

Yapılan kazılarda B1 açmasında taban altına gömülmüş bir iskelet ortaya çıkartılmıştır. *Hocker* şeklinde doğu-batı yönünde yatırılmış olan iskeletin baş kısmı doğu taraftadır. Boynunda 3 adet yumuşakça kavkısından yapılmış kolye bulunan iskelet, 25-35 yaşlarında bir erkeğe aittir. Kemiklerin kötü korunmuş olması nedeniyle boy uzunluğunun saptanamadığı bu bireyde, kemiklerin üzerindeki kas tutunma yerlerinin oldukça hafif derecede gelişmesi, gündelik yaşamda çok fazla fiziksel aktivite gerçekleştirmediğini göstermektedir[168]. Yerleşimde yalnızca bir gömünün bulunması, Neolitik Dönem mezarlığının yerleşim dışında olduğunu işaret eder.

---

[167] Yukarıdaki kısa bilgiler, Ege Gübre Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan yumuşakça kavkıları inceleyen Dr Canan Çakırlar 'ın verdiği ön bilgilere dayanmaktadır.

[168] Ortaya çıkartılan bu iskelet, Ankara Hacettepe Üniversitesi'nden Doç.Dr. Yılmaz Selim Erdal tarafından incelenmiştir.

6.3-Ege Gübre Yerleşimi Buluntu Toplulukları

Ege Gübre'de Neolitik Dönemi kapsayan epey geniş bir alan kazılmış olmasına rağmen, çanak çömlek ve taş aletler hariç tutulursa, ortaya çıkartılan buluntuların sayısı son derece sınırlıdır. Pişmiş toprak ve kemik aletlerin sayısı azdır ve çoğunluğu da sağlam durumda değildir. Buna rağmen az sayıda örnek geniş bir buluntu topluluğu içeriği verir. Aşağıda, yerleşimden elde edilen söz konusu buluntular sınıflanmış ve kısaca tanıtılmıştır. Yerleşimde bulunan nesnelerin en erken örneklerinin nerede görüldüğüne ilişkin kısa bir bilgide eklenmiştir. Kıyı Ege ve diğer bölgeler ile karşılaştırmalar ise Tablo 2'de bulunabilir.

6.3.1- Kemik Kaşıklar-Spatüller: Ege Gübre Yerleşimi'nde az sayıda kemik spatül (Levha 76: 1-2) bulunur. Bunların çoğunluğu kırıktır. Kemik spatüller Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde çanak çömleksiz dönemlerden itibaren kullanılmıştır[169].

6.3.2- Kemik Kemer Tokaları: Bu tür tokaların sayısı ikidir (Levha 76: 3). Benzeri kemik tokalar Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde de kullanılmıştır[170].

6.3.3- Kemik Perdah Aletler: Perdahlamada kullanılan kemik aletlerin Ege Gübre Yerleşimi'ndeki sayısı sınırlıdır (Levha 77). Benzeri kemik aletler Neolitik'in ilk oluşum bölgesinde de çanak çömleksiz Neolitik'ten itibaren kullanılmıştır[171].

6.3.4- Kemik Bızlar-İğneler: Kemik İğneler (Levha 78) Ege Gübre kemik aletleri arasında bulunan diğer bir buluntu grubudur. Yakındoğu'da benzeri iğneler çanak çömleksiz Neolitikten itibaren kullanılmıştır[172].

6.3.5- Kemik Saplar: Ege Gübre'de muhtemelen taş keskilerin sapı olarak kullanılan birkaç kemik örnek bulunur. Bu tür saplar, Neolitik'in ilk oluşum bölgesinde çanak çömleksiz dönemlerden itibaren kullanılmıştır[173].

---

[169] Özdoğan 2008, 155, Fig. 6a.

[170] Kozlowski-Aurenche 2005, 31, 248; Özdoğan 2008, Fig. 6a.

[171] Kozlowski-Aurenche 2005, 31, 248; Özdoğan 2008, Fig. 6a.

[172] Kozlowski-Aurenche 2005, 31, 245; Özdoğan 2008, Fig. 6a.

[173] Özdoğan 2008, 155, Fig. 6a.

6.3.6- Yassı Balta ve Taş Keskiler: Yassı baltalar Ege Gübre'de çok sayıda bulunan bir diğer buluntudur (Levha 79). Çeşitli taşlardan üretilmişlerdir. Bu tür baltalar, Neolitik'in ilk oluşum bölgesinde çanak çömleksiz dönemlerden itibaren kullanılmıştır[174].

6.3.7- Öğütme Taşları: Ege Gübre Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan buluntular arasında sayıca fazla gruplardan biri öğütme taşlarıdır (Levha 80-81). Alt ve üst ezgi taşları, havanlar, havanelleri gibi birçok alet yerleşimin avlu kesiminde yer alan işliklerde bulunur. Aynı türde öğütme taşları, Ege Gübre Yerleşimi'nde işliklerde bulunmalarının yanı sıra yapıların taş temellerinde de kullanılmıştır. Sağlam öğütme taşlarının yapı temellerinde kullanılması, yapılara atfedilen bir çeşit sembolik anlamla ilişkili olmalıdır. Öğütme taşları, tahılların yanı sıra boya malzemesi ve yabani bitkilerin ezilmesi ayrıca taş aletlerin cilalanması amacıyla da kullanılmıştır. Bunlar hem Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde hem de diğer bölgelerde ve dönemlerde kullanılmıştır[175]. Ancak öğütme taşı altında sınıflanan saplı/tutamaklı öğütme taşları, Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde Natuf kültürü ile kullanılmaya başlanmış ve çanak çömleksiz Neolitikte de kullanılmaya devam edilmiştir. Sonrasında bu tür nesneler son derece nadir olarak kullanılmıştır. Bunlar Yakındoğu'da Ölü Deniz'den yüksek vadi kesimine değin yayılım gösterir. Benzer öğütme taşları Çayönü'nde de kullanılmıştır[176]. Benzer türde nesneler Kıyı Ege'de sadece Ege Gübre (Levha 82) ve Coşkuntepe'den[177] bilinmektedir.

6.3.8- Kaliteli Taş Kaseler: Ege Gübre'de taş kaplar (Levha 83) birkaç farklı taştan üretilmiştir. Son derece nitelikli bir örnek yeşilimsi bir mermerden oyulmuştur. Küçük bir kaptır ve disk biçiminde bir dibe sahiptir. Diğer taş kaplar daha çok kireçtaşı gibi yumuşak taşlardan üretilmiştir. Bunlardan birkaçı yine kaidelidir. Bir iki örnek tüp tutmaklara sahiptir. Yine kireçtaşından üretilmiş bir çanak üzerinde kırmızı astar izleri taşır. Taş kap kullanımı Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde çanak çömleksiz dönemden

[174] Özdoğan 2008, 155, Fig. 6a.

[175] Kozlowski-Aurenche 2005, 23; Özdoğan 2008, Fig. 6a.

[176] Kozlowski-Aurenche 2005, 23, 145.

[177] Takaoğlu 2005, 423, Fig. 4: 11.

itibaren başlamış zaman içerisinde kapların hem kenar kalınlıkları azalmış hem de biçimleri çeşitlenmiştir[178].

6.3.9- Taş Bilezikler-Yüzükler: Bu tür nesnelerden Ege Gübre'de sadece bir taş bileziğe ait parça bulunmuştur. Benzer bilezikler Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde çanak çömleksiz dönemden itibaren kullanılmıştır[179].

6.3.10- Taş Boncuklar: Taş boncuklar Ege Gübre buluntuları arasında az sayıda örnekle temsil edilir (Levha 84). Toplam sayıları üçtür. Boncuklar Yakındoğu'da çanak çömleksiz Neolitikten başlamak üzere kullanılmış, yassı, yuvarlak ve oval biçimlileri üretilmiştir.[180]

6.3.11- Kulak Tıkaçları: Kulak tıkaçları olarak adlandırılsa da sayı taşı olarak kullanıldıkları bilinen örneklerin Ege Gübre'de sayısı birkaç tanedir (Levha 85: 1). Bu tür sayı taşları Yakındoğu'da çanak çömleksiz Neolitik itibariyle kullanılmaya başlanmıştır[181].

6.3.12- Yuvarlak Sayıtaşları: Bu örneklerin sayısı da birkaç tanedir. Makara görünümlülerin (Levha 85: 2) yanı sıra bir örnek yuvarlaktır (Levha 85: 3). Benzer sayı taşları Yakındoğu'da çanak çömleksiz Neolitikten itibaren kullanılmıştır[182].

6.3.13- Yivli Taşlar: Ege Gübre'de yivli taş olarak tanımlanabilecek tek bir örnek bulunur (Levha 86: 1). Ancak bu yivli taş bilindik örneklerden biraz farklıdır. Yinede, söz konusu yivli taşın, Yakındoğu'daki daha özenli örnekleri gibi ok saplarını düzeltmek için kullanılmış olduğu düşünülebilir. Bu tür aletler Yakındoğu'da çanak çömleksiz Neolitik'ten itibaren kullanılmıştır[183].

---

[178] Kozlowski-Aurenche 2005, 25, 167-184; ; Özdoğan 2008, Fig. 6a.

[179] Kozlowski-Aurenche 2005, 27, 194-197; Özdoğan 2008, Fig. 6a.

[180] Kozlowski-Aurenche 2005, 26, 185-193.

[181] Kozlowski-Aurenche 2005, 30-31, 235; Özdoğan 2008 155, Fig. 6a.

[182] Kozlowski-Aurenche 2005, 31, 242.

[183] Cauvin 2000, 48, Fig. 20.

6.3.14- Sapan Taşları: Ege Gübre'de bulunan sapantaşlarının sayısı üçtür (Levha 86: 2-4). Örneklerden birinin üzerinde kırmızı astar izleri bulunur. Bu dönemde diğer Kıyı Ege çağdaş yerleşimlerinde yoğun olarak kullanılsalar da Ege Gübre'de rağbet görmemiştir. Ancak yerleşimin bazı yerlerinde yığın halinde bulunan küçük çakıl taşlarının sapantaşlarının işlevini görmesi için kullanıldığı anlaşılmaktadır. Coşkuntepe'de de çakıl taşlarının, sapantaşı yerine kullanıldığı rapor edilmiştir[184]. Sapantaşları Yakındoğu'da MÖ 7. Binden itibaren kullanılmaya başlanmıştır[185].

6.3.15- Kil Ağırşaklar: Ege Gübre'de taş ve pişmiş topraktan yapılmış ağırşaklar bulunur (Levha 87: 1-2). Bunlar Yakındoğu'da taş ve pişmiş topraktan üretilmiş, MÖ 8. binyılın ortalarında itibaren kullanılmıştır[186].

6.3.16- Kil Diskler: Yuvarlatılmış keramikler Ege Gübre'de çok sayıda bulunmuştur (Levha 87: 3-8). Yakındoğu'da benzeri örnekler delikli olarak bulunur ve taş veya keramikten üretilmiştir[187].

6.3.17- Pintaderlar: Ege Gübre'de bulunan pintaderaların motifleri çeşitlidir (Levha 88). Bu tür mühürlerin, çanak çömlekler üzerine motif baskısı, vücuda dövme ya da ortak kullanılan yapılarda ekmek veya diğer ürünlerin kime ait olduğunu ayırt etmeye yarayan nesneler olduğu yönünde farklı görüşler vardır[188]. Ancak Ulucak'ta benzeri mühürlerin tekstil ile ilişkili olduğuna ilişkin kanıtlar bulunmuştur[189]. Ege Gübre örnekleri pişmiş topraktandır. Bir örnek ise deniz kabuğu kullanılarak üretilmiştir (Levha 88: 5). Bir diğerinde yine pintaderalar üzerinde görülen motiflerin benzeri bir deniz kabuğu üzerine kazınarak işlenmiştir. Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde taş, kemik,

[184] Takaoğlu 2005, 424.

[185] Kozlowski-Aurenche 2005, 31, 259; Özdoğan 2008, 155, Fig. 6a; Derin (2009 vd, 18) Yeşilova'da sapan taşlarının Ulucak'a göre daha az bulunan bir buluntu grubu olduğunu belirtir.

[186] Kozlowski-Aurenche 2005, 31, 258; Özdoğan 2008, 155, Fig. 6a.

[187] Kozlowski-Aurenche 2005, 31, 257; Özdoğan 2008, 155, Fig. 6a.

[188] Lichter 2005, 67.

[189] Ç. Çilingiroğlu 2009b, 22-23.

pişmiş toprak ve fosilleşmiş deniz kabuğundan üretilen benzeri mühürlerin kullanımı çanak çömleksiz Neolitik Dönem'e kadar iner[190].

6.3.18- Pişmiş Toprak Kaşıkları: Pişmiş toprak kaşıklar Ege Gübre Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan çok sayıdaki buluntulardan biridir (Levha 89). Kaşıkların boyutları küçük ve büyük olmak üzere çeşitlidir.

6.3.19- Fırlatıcı Uçları: Ege Gübre Yerleşimi'nde sınırlı sayıda da olsa ok ucu olarak tanımlanabilecek çakmaktaşından fırlatıcı uçları tespit edilmiştir (Levha 90: 1-4). Bu ok uçlarının en belirgin özelliği yaya sabitlenirken kullanılabilecek bir saplarının olmamasıdır. Fırlatıcı uçları Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde MÖ 10. binyıldan itibaren kullanılan [191] ve Neolitik paket olarak tanımlanan buluntu grubunun [192] önemli bileşenlerinden bir tanesidir. 21 çeşidi tanımlanan bu uçlar Yakındoğu'da her zaman saplı üretilmiştir[193]. Ok uçları çanak çömlekli Neolitik'in başlamasıyla önemi yitirmiş yerini sapan taşlarına bırakmıştır[194].

6.3.20- Dilgi Çekirdekler: Bu tür çekirdeklerin yerleşimdeki sayısı azdır (Levha 90: 5-10). Çoğunluğu çakmaktaşındandır. Birkaç obsidyen örnek de vardır. Söz konusu çekirdekler Neolitik'in ilk oluşum bölgesinde, çift vurma düzlemli çekirdekler ile birlikte MÖ 10. binyıldan itibaren kullanılmıştır[195].

6.3.21- Yongalanmış Taş Diskler: Taş diskler Ege Gübre'de çok sayıda bulunan bir buluntudur (Levha 90: 11). Birçok taş çeşidinden üretilmiş bu disklerin, Ege Gübre'de çakmaktaşı veya obsidyenden yapılmış olanları bulunmaz. Bunların alt yüzleri, sert bir cisme sürülerek düzeltilmiştir. Sırt kesiminden yongalanarak parçalar çıkarılmış ve bombeli bir görünüm kazandırılmıştır. Benzer türde taş diskler Yakındoğu'da,

[190] Kozlowski-Aurenche 2005, 31, 251; Özdoğan 2008, 155, Fig. 6a.

[191] Kozlowski-Aurenche 2005, 105-123; Özdoğan 2008, 155, Fig. 6b.

[192] Özdoğan 2008, 155, Fig. 6a.

[193] Kozlowski-Aurenche 2005, 22.

[194] Özdoğan 2002b, 442.

[195] Kozlowski-Aurenche 2005, 23, 144; Özdoğan 2008, 155, Fig. 6b.

çakmaktaşı, kireçtaşı ve bazalttan üretilmiş ve çanak çömleksiz Neolitiğin ortalarından sonra kullanılmaya başlamıştır[196].

6.3.22- Dilgiler: Ege Gübre Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan aletler arasında obsidyen, özellikle de çakmaktaşından üretilmiş dilgiler önemli bir yer tutar (Levha 90: 12-22). Uzun-düz ve ince-uzun dilgiler Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde çanak çömleksiz dönem itibariyle kullanılmaya başlanmıştır[197].

6.3.23- İnsan Figürinleri: Ege Gübre sağlam ve tam durumdaki figürinlerin sayısı azdır (Levha 91). Buna karşın çok sayıda figürin parçası vardır. Figürinler, biçimsel olarak birkaç çeşittir. Yüz ve vücut detayları çizilerek gösterilmiş olanların yanında ayrıntıları heykelcik biçiminde betimlenmiş olanlar da vardır. Örneklerden birinin içi boş ve altı deliktir. Kısa kolları ve hafif göbeği bulunan figürinin, yüz detayları açıkça gösterilmiştir. Kafasında bulunan delikler muhtemelen figürünün kafasına saç eklemek için kullanılmıştır. Bir diğer örnekte figürinin saçları belirgin bir biçimde gösterilmiştir. Bu örneklerin yanı sıra steotipik figürün parçaları da vardır. Anlaşıldığı kadarıyla Ege Gübre figürinleri ayakta durur şekilde yapılmıştır. Yakındoğu'da insan figürinleri çanak çömleksiz Neolitikten itibaren kullanılmıştır. Ancak bunlar biçimsel olarak epey farklıdır[198].

6.3.24- Obsidyen: Ege Gübre Yerleşimi'nde alet üretiminde kullanılan hammadde ağırlıklı olarak çakmaktaşıdır. Ancak obsidyenin de alet üretiminde kullanıldığı yerleşimde bulunan dilgi türü aletlerden anlaşılmaktadır. Obsidyen Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde çanak çömleksiz dönem itibariyle kullanılan[199] ve hammadde kaynakları belirli bölgeler ile sınırlı olduğundan uzak coğrafyalar arasında takası gerçekleştirilen bir nesnedir[200].

---

[196] Kozlowski-Aurenche 2005, 253 161; Özdoğan 2008, 155, Fig. 6a.

[197] Özdoğan 2008, 155, Fig. 6b.

[198] Kozlowski-Aurenche 2005, 28-29.

[199] Özdoğan 2008, 155, Fig. 6b.

[200] Dixon 1976, 323, 328: Figure 15.8, 15.13.

6.3.25- Antropomorfik Kaplar: Antropomorfik kapların yerleşimdeki sayısı ikidir (Levha 92: 1). İki örnekte sağlam değildir.

6.3.26- Pişmiş Toprak Kutular: Ege Gübre Yerleşimi'nde bulunan kutular genellikle kırmızı astarlıdır (Levha 92: 2-6). Genellikle dikdörtgen bir biçime sahip bu kapların ağız kısmı kapakların kutuyu kapatmasına olanak verecek şekilde tasarlanmıştır. Nitekim bu tür kutulara ait kapaklar da vardır. Kutular da ayak bulunmaz. Bir örneğe tüp biçiminde bir tutamak eklenmiştir. Benzer türde fakat ayaklı kaplar Anadolu'da kutu biçimde ve derin, ayrıca yine ayaklı ve sığ masa benzeri olarak üretilmiş ve kullanılmıştır. Ege Gübre örnekleri ilk tipe daha yakındır. Bunlar Marmara'nın doğusunda, İç Anadolu ve Göller Bölgesi'nde kullanım görmüştür[201]. Nitekim Ege Gübre'deki kutular genellikle bezemesiz olsa da bir örneğin üzerinde bulunan çizi bezemeler Fikirtepe Kültürü'nde[202] bulunanları anımsatır. Bu tür kutular söz konusu bölgelerde MÖ 7. binyılın sonundan MÖ 6. binyılın ortalarına kadar kullanılmıştır[203].

6.3.27- Paletler: Kireçtaşından yapılmış, dörtgen biçimli ve sığ bu kapların işlevleri belli değildir. Bu tür kaplar Kıyı Ege'de şimdilik sadece Ege Gübre'ye özgü gözükmektedir (Levha 93). Benzeri bir örnek Ege Gübre'ye son derece yakın olan Araptepe-Bekirlertepe yerleşiminde de bulunmuştur. Bazı taş kutuların gövdesinde derin bir yiv izi bulunur. Bazı taş kutularda, pişmiş toprak kutularda olduğu gibi ağız kısmı kapakların kutuyu kapatmasına olanak verecek şeklide tasarlanmıştır Bu türden farklı fakat yine taş kutu olarak değerlendirilebilecek bir diğer örnek siyah-yeşilimsi bir mermerden üretilmiştir. Derinliği 1 cm kadar olan kabın yarısı kırıktır. Paletler gibi bu taş kutuda Ege Gübre'ye özgüdür.

[201] Schwarzberg 2005, 262.

[202] Özdoğan 2007b, 413, 414:, Fig. 12, Fig. 13.

[203] Schwarzberg 2005, 265.

BÖLÜM 7- KIYI EGE NEOLİTİK DÖNEM YERLEŞİMLERİ

1960'lı yıllardan itibaren yürütülen yüzey araştırmaları ve sonrasında arkeolojik kazılar ile Kıyı Ege'de, Neolitik Dönem itibariyle çok sayıda yerleşimin bulunduğu belgelenmiştir. Aşağıdaki bölümde arkeolojik kazıları bitirilmiş ve halen devam eden yerleşimler ile yüzey araştırmaları ile tespit edilmiş yerleşimler iki ayrı alt başlık altında verilmiştir.

7.1- Arkeolojik Kazılar ile Belgelenmiş Yerleşimler

Kıyı Ege'de Ege Gübre dışında arkeolojik kazıları yapılmış yerleşimler, Ulucak, Yeşilova, Çukuriçi ve Dedecik-Heybelitepe'dir. Bu kazılardan Ege Gübre ve Dedecik-Heybelitepe'nin kazıları tamamlanmıştır. Diğer kazılar halen sürmektedir.

7.1.1- Ulucak Höyük

Tektonik kökenli İzmir-Kemalpaşa-Turgutlu grabeni doğu-batı yönünde uzanır[204]. Ulucak Höyük, bu grabenin sınırları içerisinde, kıyıdan yaklaşık olarak 25 kilometre kadar içeride, bugünkü İzmir-Ankara karayolunun 300 metre kuzeyinde yer alır[205]. Yerleşimin doğudan Bornova Ovası'na açılan ve Bornova Ovası ile Kemalpaşa Ovası'nı ayıran Belkahve geçidine uzaklığı 3 kilometredir ve yakınından Nif Çayı akar[206].

Yerleşim ilk olarak 1960 yılında D. French tarafından keşfedilmiş[207], daha sonra R. Meriç tarafından yeniden araştırılmıştır[208]. Yerleşimdeki ilk sistematik kazılar 1995 yılında A. Çilingiroğlu tarafından başlatılmıştır[209]. Höyükteki kazılar Ö. Çevik başkanlığında devam etmektedir.

[204] Çilingiroğlu vd 2004, 3.

[205] Çilingiroğlu vd 2004, 2.

[206] Çilingiroğlu vd 2004, 4.

[207] French 1969, 55.

[208] Meriç 1989, 387; Meriç 1990, 362.

[209] Çilingiroğlu vd 2004, 2.

7.1.1.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Ulucak Höyük'te yapılan arkeojeolojik sondajlar, yerleşimin kültürel dolgularının kalınlığının 11 metre civarında olduğunu ve bunun yaklaşık 5 metre kadarının günümüz ova seviyesinin altında bulunduğunu göstermiştir[210]. 10 metrelik arkeolojik dolguda 6 tabaka tespit edilmiş ve 4-6. tabakalar Neolitik Döneme tarihlenmiştir. 4. tabaka 10 (a-k) ve b yapı katı iki alt bölüme (4b1-4b2) ayrılmıştır[211]. V. tabakanın 6 alt evresi bulunur. VI. tabaka şimdilik iki alt evreye sahiptir[212].

Ulucak Höyük'ün IV-VI. tabakalarından alınan karbonlaşmış örneklerden 25 ve deniz kabuğundan 1 örnekten ^{14}C sonucu vardır[213]. Örneklerden 5'i, aynı tabakalardan alınan diğer örneklere göre daha geç tarihler vermiştir. Diğer bir örneğin standart sapması yüksektir. Bu örnekler dışarıda bırakılırsa[214], VI. tabakanın ^{14}C tarihleri yerleşimi MÖ 7. binyılın ilk yarısına kadar geriye çeker. 1 sigma aralığındaki tarihler, höyüğün Vf katının yaklaşık olarak düzeltilmiş tarihlerle MÖ 6500 ortalarında başladığını ve yerleşimin MÖ 5800 yıllarına değin sürdüğünü gösterir. Vb katının birleştirilmiş sonuçları, bu yerleşim katının 1 sigma aralığında MÖ 6230-6100 arasındaki bir tarihte sona erdiğini işaret eder[215].

Ulucak Höyük'ün şu ana değin tespit edilen en erken tabakası, VI. tabakadır. VI. tabaka, kırmızıya boyanmış kireç tabanlara sahip dörtgen planlı iki yapı ile diğer tabakalardan ayrılır. Kırmızı tabanlar en az üç kez yenilenmiştir[216]. Bir sonraki tabaka, V. tabakada altı farklı yapı katı belirlenmiştir. IV. ve V. tabakalar arasında olduğu gibi, V. tabakanın a ve b-f evreleri arasında da bazı farklılıklar gözlenir. Vc-f yapı katlarında

[210] Çilingiroğlu vd 2004, 2; 5-8.

[211] Çilingiroğlu vd 2004, 9-10.

[212] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 43-44.

[213] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 536.

[214] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 46.

[215] Thissen 2010, 276-277, 276: Tab. 5,.

[216] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 43.

yangınla tahrip olmuş dal örgülü yapılar, kazık çukurları ve farklı işlevlere sahip çeşitli çukurlar bulunur[217].

Ulucak Höyük'te Vb yapı katında 20-25 cm kalınlığında duvarlara sahip yapılar vardır. Dörtgen planlı yapıların duvarları, içlerindeki kazık yuvalarından anlaşıldığı kadarıyla 10-15 cm kalınlığındaki ahşap kirişler ile desteklenmiştir. Bu kazıkların arası muhtemelen daha ince dallar ile örülmüş ve bunları üzeri çamurla sıvanmıştır[218]. Yapılar doğrudan toprağın üzerine kurulmuştur. Bu yapı katındaki bütün duvarları korunmuş 30 nolu yapının kapsadığı alan 19.35 m^2 dir. Yapının kapı geçidi kısa duvarı üzerinden güneye açılır. Yapıın ortasında tespit edilmiş iki kazık çukurundan anlaşıldığı kadarıyla çatısı ahşap direklerle desteklenmiştir. Bu yapı katında yapılar birbirinden bağımsız olarak inşa edilmiştir[219]. Yapıların tabanı çamurla sıvalıdır. Sıvalı tabanların üzerinde çok sayıda, çanak ve çömlek, kemik alet ağırşak ve *pintadera* gibi buluntu tespit edilmiştir[220]. Vb yapılarının iç düzenlemelerinde kil kutular, duvarlara bitiştirilmiş kilden yuvarlak depolar, fırın ve ocaklar kullanılmıştır[221]. Yapıların çevresinde işlikler vardır. İşliklerde çeşitli aletlerin üretildiğini gösteren çok sayıda *in situ* buluntu tespit edilmiştir[222].

Vb yapı katı ağır bir yangınla son bulmuş ve yapıların üzeri 15 cm kalınlığında bir dolgu ile mühürlenmiştir[223]. Vb yapılarının bulunduğu alana bir sonraki yapı katı olan Va yapı katında yeni yapılar inşa edilmiştir. Bu yapı katında inşa edilmiş yapıların inşa teknikleri ve iç düzenlemesi bir önceki Vb yapı katı ile aynıdır. İçlerindeki buluntular açısından son derece zengin olan söz konusu yapılardan bir kaçında, sayısı

---

[217] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 43.

[218] Çilingiroğlu-Dedeoğlu 2007, 139.

[219] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 62-63. Ayrıca Vb yapı katında bulunan diğer yapıların ayrıntıları için bkz. Çilingiroğlu-Dedeoğlu 2007, 138-140. İki yayında, kazılar devam ettiğinden ve buna bağlı olarak zaman zaman yeni düzenlemeler yapma gereği ortaya çıktığından, yapılara farklı numaralar verilmiştir.

[220] Çilingiroğlu-Dedeoğlu 2007, 139-140.

[221] Çilingiroğlu 2009a, 51.

[222] Çilingiroğlu-Dedeoğlu 2007, 140.

[223] Çilingiroğlu-Dedeoğlu 2007, 138; Aynı yapı katı Derin (2005, 84) tarafından Vc olarak tanımlanmıştır. Bu yapı katında bulunan yapının ayrıntıları Derin 2005, 84-85'te verilmiştir.

yüzlerle ifade edilen toplu halde sapan taşı belirlenmiştir[224]. Bu yapı katında yapıların biri birileri ile ilişkileri bağlamında önemli bir değişiklik ortaya çıkmıştır. Bir önceki yapı katından farklı olarak yapılar bağımsız değil bitişik inşa edilmiştir. Ortaya çıkartılan yapılar birden fazla küçük yapıdan oluşan çok odalı bir yapı ya da bitişik inşa edilmiş birden fazla yapıdan oluşan bir yapı grubu görünümündedir. Bazı yapıların duvarları ortaklaşa kullanılmıştır. Va yapı katındaki yapılar (Figür 281) yapım teknikleri bağlamında değilse de bitişik düzenlenmiş olmaları açısından bir sonraki tabakada ortaya çıkacak mimari anlayışın öncülleri görünümündedir.

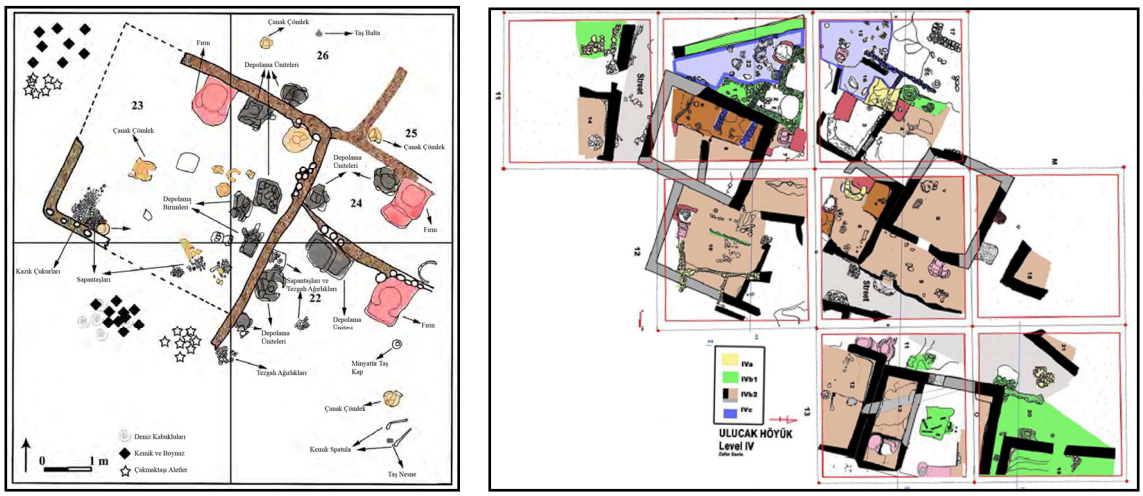

Figür 281: Ulucak Höyük Va Yapı Katı ve IV. Tabaka Mimarisi (Derin 2005, 86, 89; Fig. 1 ve 3'ten Düzenlenmiştir)

Yerleşimin IV. tabakası (Figür 281) 800 m^2 lik bir alanda araştırılmış[225], bu alanlarda 19 yapı, 3 avlu ve 2 sokak tespit edilmiştir[226]. Bu yapı ve avluların çoğunluğu, yerleşimin mimari yapılar ve yerleşim düzeni açısından en ayrıntılı bilgilerinin elde edildiği veren IVb2 yapı katındadır. IV. tabakanın a, c, d-g yapı katları sınırlı alanlarda yapılan kazılar ile belirlenmiş taban, ocak, fırın veya tahrip olmuş taş temeller ile temsil edilir[227]. IV h-k yapı katları ise daha iyi korunmuştur. Buna karşın, bu yapı katlarına ait mimari unsurlar da, önceki yapı katlarında olduğu gibi sınırlı alanlarda tespit edilmiştir

[224] Çilingiroğlu-Abay 2005, 12-15.

[225] Derin 2005, 84.

[226] Çilingiroğlu vd 2004, 30.

[227] Çilingiroğlu vd 2004, 21 vd.

ve tahrip olmuş taş temel, sıkıştırılmış toprak veya taş döşeme taban gibi mimari unsurlardan oluşur[228].

IV. tabakada gerek yerleşim düzeni gerekse mimari yapıların inşa tekniklerinde önemli değişikliler görülür. Bu tabakada, bir önceki tabakada kullanılan kazıklarla desteklenmiş ince duvarlar terk edilmiş, yapılar kerpiç kullanılarak inşa edilmiştir. Ana yapılarda kerpiç kullanılsa da ana yapılara bağlı küçük yapılar ile ara bölme duvarları *pisé* veya dal örgü-çamur sıva tekniği ile inşa edilmiştir[229]. Kerpiç duvarlar tek sıra taştan oluşan temeller veya doğrudan toprağın üzerindedir[230]. Ulucak Höyük IVb2 yapı katında bulunan yapılar dikdörtgen plana sahiptir ve bu yapılar 3 ila 6 metre arasında genişliğinde ve yaklaşık olarak 6 metre uzunluğundadır[231]. Yapıların tabanları sıkıştırılmış kilden yapılmıştır. Sıvalı olan duvarlar genellikle boyanmadan bırakılsa da, birkaç yapının duvarlarında kırmızı boyalı sıva parçaları tespit edilmiştir[232]. Bazı yapılar ara bölme duvarları ile ikiye bölünmüştür. Bu yapılar iki odalı tek bir yapı olarak görülebilir. Bu yapı katında yapıların kapı geçidi genellikle uzun duvarlarının ortasındadır. Bazı yapılarda kapılar, önlerinde bulunan avlulara açılır[233]. Yapıların iç düzenlemelerinde fırın, ocak ve platformlar kullanılmıştır. Bunlar odaların içine veya avlulara yerleştirilmiştir[234]. Bazı yapı ve avlularda çanak çömlek, kil topan, ezgi taşı, kemik ve taş aletler gibi buluntuların daha yoğun olarak bulunması, buraların birer işlik olduğunu işaret eder[235].

Birkaç farklı teknikle inşa edildiği görülen yapılar, biri IVb2 yerleşiminin kuzeyinde diğeri güneyinde yer alan iki sokağa göre düzenlenmiştir. Kuzeydeki sokak hemen hemen kuzeydoğu-güneybatı, güneydeki doğu-batı doğrultuludur. Yerleşimin düzenlemesi özellikle kuzey sokak çevresinde daha açık olarak izlenebilmektedir. Bu

[228] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 42.

[229] Çilingiroğlu vd 2004, 31; Derin 2005, 88.

[230] Çilingiroğlu vd 2004, 31; Derin 2005, 88.

[231] Çilingiroğlu vd 2004, 30; Derin 2005, 87.

[232] Çilingiroğlu vd 2004, 32.

[233] Çilingiroğlu vd 2004, 30; Derin 2005, 87.

[234] Çilingiroğlu vd 2004, 33.

[235] Çilingiroğlu vd 2004, 34.

kesimde bulunan yapılar ve avlular bitişik düzende ve kapı geçitleri sokağa bakacak şekildedir. Yerleşimin güneyinde de benzer bir düzenleme görülür[236].

7.1.1.2- Çanak Çömlek

Ulucak Höyük Neolitik Dönem tabakalarında ortaya çıkartılan çanak çömlekler arasında, Kırmızı Astarlı ve Açkılı Mallar, Krem Astarlı ve Açkılı Mallar, Kahverengi Açkılı Mallar, Gri Mallar, Mika Parıltılı Mallar, Krem Üzerine Kırmızı Boyalı Mallar, Kırmızı Üzerine Krem Boyalı Mallar olmak üzere 7 farklı mal grubu tespit edilmiştir. Bu mal gruplarından Kırmızı Astarlı ve Açkılı Mallar, her tabakada baskın mal grubudur. Kırmızı Astarlı ve Açkılı Malları, sayısal ve oransal değerleri ikinci sırada yer alan Krem Astarlı ve Açkılı Mallar izler. Kahverengi Açkılı Mallar, yerleşimin V. tabakasında tespit edilmiştir. Bu mal grubu IV. tabakada ortadan kalkmıştır. Gri mallar daha çok baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlekler üzerinden tanımlanmış bir mal grubudur. Bu mal grubu astarsız ve perdahsız oluşu ile diğer mal gruplarından ayrılır[237]. Mika parıltılı mallarda, kapların yüzeyi yoğun mikadan dolayı parlak bir görünümdedir[238]. Boyalı mallar, krem üzerine kırmızı ve kırmızı üzerine krem olmak üzere iki türlüdür. Bunların Ulucak çanak çömleğindeki oranı son derece düşüktür[239].

Kırmızı Astarlı ve Açkılı Mallar her tabakada baskın mal grubu olarak bulunsa da IVk yapı itibaren mal grupları arasındaki oranı keskin bir şekilde yükselmiş, IVf katından itibaren % 92'nin üzerine çıkmıştır. Genel olarak IV. tabakanın geç evrelerinde Kırmızı Astarlı Malların oranı mal grupları arasında % 94'e ulaşmıştır[240]. Buna karşın Krem astarlı malların V. tabakada %30'a değin çıkan oranı IVk yapı katında % 15'e inmiş ve bu yapı katından itibaren oranı düzenli olarak azalmıştır[241]. Kahverengi astarlı mallar ise Vb yapı katında % 32 oranına sahiptir. Bu mal grubunun oranı IV. tabakadan itibaren %1'in altına inmiştir. Boyalı mallar V. ve IV. tabakanın erken evrelerinde ve

[236] Çilingiroğlu vd 2004, 30.

[237] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 88-89; IV. ve V. tabakaların çanak çömleği için ayrıca bkz Abay 2005, 77-78.

[238] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 90.

[239] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 89.

[240] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 191, Levhalar Ek.

[241] Ç. Çilingiroğlu 2009a 192, Levhalar Ek.

mika parıltılı mallar V. tabakada bulunur. Her iki mal grubunun oranı da son derece düşük ve % 1 civarında veya altındadır[242].

Figür 282: Ulucak Höyük V ve IV. Tabaka Çanak Çömleği (Ç. Çilingiroğlu 2009a, Plate 1-45'ten Düzenlenmiştir)

Ulucak çanak çömleğinde kapların hamuruna küçük taşçık, mika, kireç ve bitki katkı olarak eklenmiştir. Bunların arasında baskın olan katkı türü taşçık ve bitkidir. V. tabakada saman katkılı çanak çömleklerin oranı %15-20 arasında iken IV. tabakadan itibaren oranları artmış ve bu oran % 60 ile % 80 arasında bir değere kavuşmuştur. IV. tabakanın sonlarına doğru ise bitki katkının oranı nispeten azalmıştır[243].

Ulucak Höyük çanak çömlekleri arasında (Figür 282), dışa açılan-yükselen-hafif içe kapanan s-profilli, düz kenarlı ve yarı küresel çanaklar, boyunlu ve boyunsuz çömlekler bulunur. Kapların büyük çoğunluğunda tutamaklar dikine tünel tutmaklar şeklindedir. Bunun yanı sıra kapalı, dikine ve yatay delikli düğme biçimli tutamaklar da

[242] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 192, Levhalar Ek.

[243] Ç.Çilingiroğlu 2009a, Levhalar Ek.

bulunur. Kulp nadirdir. Dipler düz veya disk dip biçimindedir. Daha az olmak kaydıyla oval dipler vardır[244].

S-profilli çanaklar, yerleşimin V. tabakasında çanak çömleklerin % 40'ını oluşturur. Bu tür çanakların oranı IV. tabakada % 18'lere değin gerilemiştir. İçbükey ve düz kenarlı çanakların oranı ise IV. tabakada % 16 civarındadır. Ulucak Höyük çanak çömleklerinde görülen önemli bir diğer değişim çömleklerde izlenebilmektedir. Va yapı katında % 22 oranına sahip kısa ve uzun boyunlu çömleklerin oranı artarak, IV. tabakada kapların 1/3'ini geçecek orana kavuşmuştur. Bu orana kısa boyunlu çömlekler dâhil değildir. IV. tabaka'da özellikle dışa açılan uzun boyunlu çömleklerin oranındaki artış önemlidir. Bu tür çömlekler Va ve b yapı katlarında sırasıyla % 5 ve % 9 oranına sahip iken IV. tabakanın geç evrelerinde oranı % 32'lere ulaşmıştır. Boyunsuz çömleklerin Ulucak'ın IV. ve V. tabaklarındaki oranı % 20 civarındadır[245]. Diplerin % 93'ü Vb yapı katında disk tip biçiminde iken IVh yapı katından sonra düz diplerin oranı düzenli olarak artmaya başlamış ve geç evrelere doğru bu diplerin oranı % 80'nin üzerine çıkmıştır. Halka dipler son derece nadirdir[246].

Ulucak höyük çanak çömleğinde tabakalar arasında görülen bir diğer değişim, V. tabakada % 80 oranında bulunan dikine tünel tutamakların, IVb yapı katının son evrelerine doğru oranın % 40 civarına inmesi ve kapalı düğme biçimli tutamakların oranının artmasıdır. Ancak dikine tünel tutamakların oranı IVc yapı katına kadar son derece yüksektir[247].

7.1.1.3- Buluntu Toplulukları

Ulucak Höyük Neolitik Döneme tabakalarında ortaya çıkartılan buluntular arasında, antropomorfik figürünler, hayvan figürünleri, kemik spatulalar, sapan taşları, sunu masaları, kulak tıkaçları, yassı baltalar, kemik perdah aletleri, antropomorfik kaplar, pendant ve boncuklar ile taş kaplar bulunur. Ayrıca mermi biçimli çekirdekler,

[244] Ç. Çilingiroğlu 2009a, Plate 1-45.

[245] Ç.Çilingiroğlu 2009a, 198, ek

[246] Ç.Çilingiroğlu 2009a, 199, ek

[247] Ç.Çilingiroğlu 2009a, ek

obsidyen ve çakmaktaşı dilgiler, fırlatıcı uçları buluntu topluluğunda bulunan diğer nesnelerdir [248] . Yerleşimin buluntu topluluğunda yer alan nesneler Tablo 2'de verilmiştir.

7.1.1.4- Geçim Ekonomisi

Ulucak Höyük'te yapılan arkeometrik çalışmalar, yerleşimde buğday, arpa ve mercimek gibi ürünlerin tüketildiğini göstermiştir. Ortaya çıkartılan hayvan kemiklerinin analizlerine göre, beslenmede keçi ve koyun türü hayvanların öncelikli yer tutar. Buna karşın büyük baş hayvan ve domuzun da beslenmede yer alır. Daha az olmakla birlikte deniz kabukluları ve balık tüketilen besinler arasındadır. Yerleşimde evcil hayvanların yanı sıra geyik, domuz, keçi, tilki ve ayı gibi yabani hayvanlar da avlanarak tüketilmiştir[249].

7.1.2- Yeşilova Höyük

Bornova Ovası, etrafını çevreleyen dağlık kesimlerden kaynağını alan birkaç akarsu tarafından sulanır. Küçük derelerin yanı sıra üç büyük çay tarafından beslenen ova, batıdan denize açılan bir dağ arası havza tabanı görünümündedir. Ova bu üç akarsuyun dağlardan taşıdığı alüvyonal malzeme ile şekillenmiştir[250]. Bu akarsulardan Manda Çayı'nın güneyinde Yeşilova Höyük bulunur. Höyük denizden kuş uçumu 4 km kadar içeridedir. Yerleşimin hemen kıyısından akan Manda Çayının taşıdığı alüvyonlar ile üzeri örtülmüş durumdaki höyüğün deniz seviyesinden 14 metre yüksekliğinde ince bir tepe üzerinde kurulmuş, 3-4 metre kalınlığında kültürel depozite sahip bir yerleşim olduğu anlaşılmıştır[251].

Yerleşim 2005 yılından itibaren Zafer Derin başkanlığındaki bir ekip tarafından kazılmaya başlanmıştır. Kazılar halen devam etmektedir.

---

[248] Ç.Çilingiroğlu 2009a, 66.

[249] Karali 2005, 26; Megaloudi 2005, 28; Trantalidou 2005, 49-50; Ç.Çilingiroğlu 2009a, 71-76.

[250] Kayan 2000, 109.

[251] Derin 2007, 377-378.

7.1.2.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimdeki arkeolojik kazılar ile höyükte ilki Geç Roma-Erken Bizans, ikincisi Geç Kalkolitik Döneme tarihlenen iki tabaka belirlenmiş ve bu tabakaların altında 8 evreli bir Neolitik tabaka tespit edilmiştir. Neolitik tabaka, yani III. Kat, çanak çömlek ve küçük buluntular ve bu buluntu ile çanak çömleklerin üzerinde tespit edildiği küllü çamur tabanlar dikkate alınarak kendi içerisinde üç döneme ayrılmıştır. III. Kat, 1-2, 3-5 ve 6-8 katları biçiminde üç alt evreye bölünmüştür[252]. Yerleşimin III. 7 katından alınan ^{14}C örnekleri III. 6-8 katları için MÖ 6400-6200, III. 3-5 katları için 6200-6000 ve III. 1-2 katları için MÖ 6000-5800 tarih aralıklarını vermiştir[253].

Yerleşimin erken evrelerinde oval ya da dörtgen planlı, ağaç veya sazlardan yapılmış kulübeler bulunur. Yakın zamanda yapılan kazılar ile yerleşimde taş temelli dörtgen bir mimari bulunduğu anlaşılmıştır. Taş temeller üzerinde, yığma çamur duvarlar bulunur. Yığma çamurun bitişiğinde ve yine taş temel üzerinde bulunan ahşap direkler duvarı ve çatıyı desteklemektedir. Duvarların iç ve dış yüzeyleri sıvanmıştır. Yerleşimdeki kazılarda ortaya çıkartılan yapılar ve yapıların birbirileri ile ilişkileri bağlamında önemli bilgilere ulaşılmıştır. Yeşilova Höyük'te birbirinden bağımsız ve bir avlu etrafında yer alan dörtgen planlı yapılar tespit edilmiştir[254].

7.1.2.2- Çanak Çömlek

Yeşilova Höyük Neolitik Dönem tabakalarında ortaya çıkartılan çanak çömlekler, yerleşimin kendi içerisinde gösterdiği 3 gelişim aşamasına göre zaman içerisinde belirli değişimler geçirmiştir. Yerleşimin ana toprağın üzerinde yer alan en erken evrelerinde, III. 6-8 katlarında nitelikli çanak çömlekler tespit edilmiştir. Bu çanak çömlekler küçük taşçık ve mika katkılı, kahvenin grimsi, açık sarı ve kırmızımsı tonlarındadır. Diğer bir grup çanak çömlek ise krem astarlıdır. III. 3-5 katlarında, kapların büyük çoğunluğu kırmızımsı kahve ve kırmızımsı sarı renklerde ince bir astar ile astarlanmıştır. Bunların yanı sıra kırmızımsı sarı astar üzerine kırmızımsı kahve renkte boya ile bezemeli çanak çömlek parçaları tespit edilmiştir. III. 1-2 katların ise

[252] Derin 2011a, 96, 99; Derin 2007, 379-380.

[253] Derin vd 2009, 13.

[254] Derin 2011a, 105: Fig. 15.

astar renginde kırmızımsı kahve ve geç evreye doğru baskın biçimde kırmızı hâkimdir. Bu katlarda da kapların hamuruna küçük taşçık ve mika eklenmiştir. Bazı kalın kenarlı parçalarda bitkisel katkı gözlenmektedir[255].

Yeşilova Höyük'ün en erken evrelerinde içe kapanan ve dışa açılan kenarlı küresel ve sığ çanaklar, düz kenarlı, yarıküresel ve s-profilli çanaklar, dışa açılan boyunlu çömlekler bulunur (Figür 283). Çömleklerde tüp tutamaklar yaygındır. Bunlar genellikle uzundur. Daha az olmak üzere kısa, enli örnekler ile iri tutamaklar da vardır. Dipler genellikle düz ya da disk dip biçimindedir. Orta katlarda, boyunsuz ve küresel gövdeli çömlekler en yaygın formdur. S-profilli çanaklarda artış gözlenmektedir. Dik veya dışa açılan sığ çanaklar, dışa açılan, konik boyunlu ve düzleştirilmiş ağız kenarlı çömlekler diğer biçimlerdir. Dikine tünel tutamaklar yaygındır.

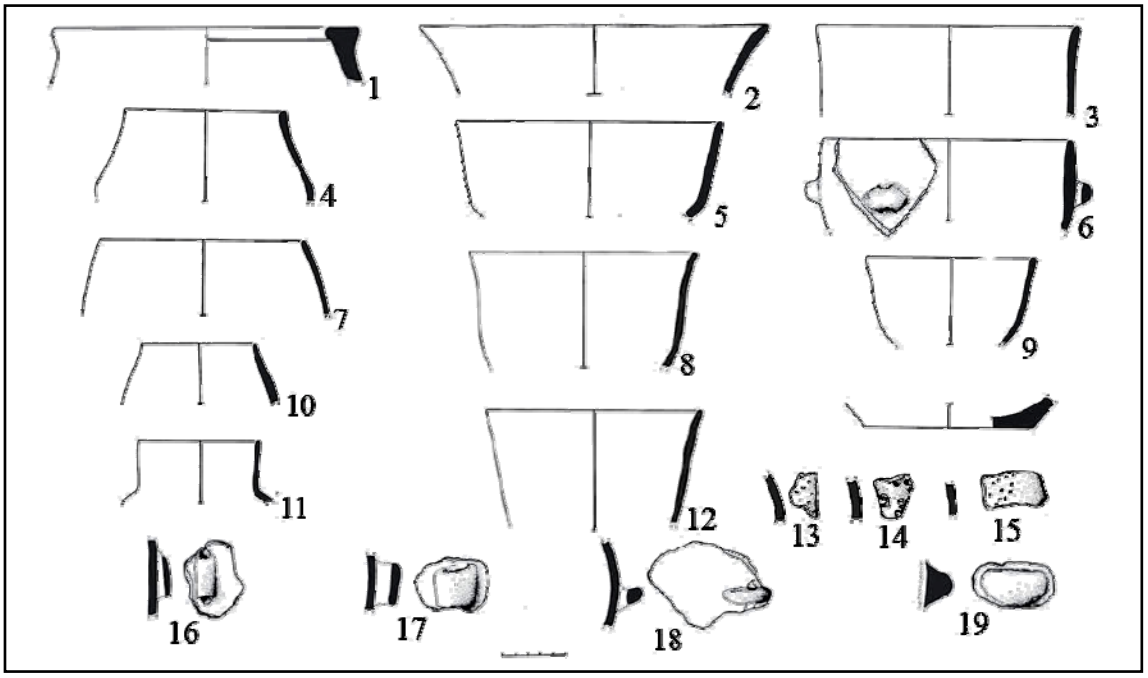

Figür 283: Yeşilova Neolitik Dönem Çanak Çömleği (Derin 2009 vd, 35-42: 6-13'den Düzenlenmiştir)

Yerleşimin son katlarında uzun boynu dışa açılan çömlekler en yaygın biçim olarak ortaya çıkar. Bunların yanı sıra düzleştirilmiş ağız kenarlı çömlekler de vardır. Çanak biçimleri orta katlardaki ile benzerdir. Düz, disk ve daha az olmak üzere halka biçiminde dipler görülür. Tüp tutamaklar farklı boyutlardadır ve yaygındır. Bunların

[255] Derin 2007, 380-381.

yanı sıra kapalı ve dikine delikli düğme biçimli tutamaklar vardır. Yeşilova Höyük'ün III. 1-2 katlarında ilk kez baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlek parçaları ortaya çıkar[256].

7.1.2.3- Buluntu Toplulukları

Yeşilova Höyük buluntu toplulukları arasında, bölgedeki diğer Neolitik yerleşimlerden bilinen birçok buluntunun benzerinin bulunduğu görülmektedir. Mermer kaplar, ezgi taşları ve havanlar, havanelleri, çakmaktaşı dilgi ve fırlatıcı uçları, kazıyıcı ve deliciler, mermi biçimli çekirdekler, kemik delici ve mablaklar, boynuz oraklar, yassı baltalar, pendantlar, insan ve hayvan figürünleri belli başlı buluntulardır[257].

7.1.2.4- Geçim Ekonomisi

Yeşilova Höyük'te deniz kabukluları yoğun olarak tüketilmiştir. Yerleşimin erken katlarında sığır daha yoğun olarak tüketilirken, geç evrelere doğru koyun ve keçi gibi küçükbaş hayvanların tüketimi artmıştır. Geç evrelerde sığır ve domuzun tüketimi azalmıştır. Yerleşimde evcil hayvanların yanı sıra yaban domuzu ve geyik gibi hayvanlarda avlanarak tüketilmiştir. Tahıl tüketimine dair şimdilik doğrudan kanıt bulunmasa da, yerleşim katlarında ortaya çıkartılan çok sayıdaki öğütme taşı bunun dolaylı kanıtları olarak kabul edilebilir[258].

7.1.3- Sakız Adası-Ayio Gala

Ayio Gala'da ilk arkeolojik araştırmalar Oertzen tarafından gerçekleştirilmiş ve bu araştırmalar esnasında Aşağı Mağara'dan, "ilkel görünümlü" çanak çömlek parçaları toplamıştır. Bu buluntular 1888 yılında Studniczka tarafından yayınlanmıştır. İlk arkeolojik kazılar ise 1938 yılında Edith Eccles tarafından Aşağı Mağara'da gerçekleştirilmiştir. Aşağı Mağara'nın eğimli zemininde 25 m^2 lik bir alan kazılmış ve eğimin tepe noktasından mağaranın tabanına değin 7 metrelik bir dolgu içerisinde derinleşilmiştir. Ancak çok miktarda çanak çömlek parçası içeren bu dolgunun tabakalı bir depozit olmadığı anlaşılmıştır. Nitekim zemini eğimli mağaranın yüksek kesiminde

[256] Derin 2007, 380.

[257] Derin 2007, 382; Fig. 11-16.

[258] Derin 2007, 381-382.

yürütülen çalışmalarda ana kayanın 2 metre kadar üzerinde steril toprağa ulaşılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda Aşağı Mağara'daki arkeolojik materyalin mağaranın üstündeki açıklıktan buraya dolduğu sonucuna varılmıştır. Daha sonra kazı çalışmaları Yukarı Mağara'ya yönlendirilmiş ve burada çok miktarda çanak çömlek içeren 4 metrelik bir arkeolojik dolgu kazılmıştır. Bu arkeolojik dolguda herhangi bir mimari veya ocak, taban gibi mimari unsur tespit edilmemiştir. Ancak ortaya çıkartılan çanak çömlekler, taş ve kemik aletler bu mağaranın ikametgâh olarak kullanıldığını göstermektedir[259].

7.1.3.1- Çanak Çömlek

Yukarı Mağaranın alt ve üst seviyeleri arasında çanak çömlekler bağlamında bazı farklılıklar vardır. Alt seviyelerin çanak çömleği, Aşağı Mağara'da ortaya çıkartılanlara benzerdir. Aşağı Mağaranın gri ve kırmızı hamurlu çanak çömleği taşçık katkılıdır. Taşçığın yanı sıra hamura beyaz ve sarı mika da eklenmiştir. Çanak çömleklerin bazıları bitkisel katkılıdır. Çanak çömleklerin kırmızı astarlı yüzeylerinde açık veya koyu kahve renk dalgalanmaları, alacalanmalar görülür. Kapların yüzeyleri perdahlıdır[260].

Ayio Gala Aşağı Mağara çanak çömleğinde (Figür 284) görülen biçimler arasında, yarıküresel çanaklar ve tabaklar, düz yükselen kenarlı ve ağız kenarı hafif dışa kıvrık/s-profilli derin çanaklar, kısa boyunlu ve uzun boynu dışa açılan çömlekler ile kapaklar bulunur[261]. Ağız kenarı dışa kalınlaştırılmış ve boyun çevresini çepeçevre dolanan bant şeklindeki kabartma bezemeye sahip çömlekler Ayio Gala çanak çömlek envanterinde bulunan diğer türdeki biçimlerdir[262]. Bu çanak çömleklerde kulp nadirdir. Buna karşın tüp tutamaklar yaygındır ve çanak ve çömleklerin üzerinde iki veya dört olacak şekilde düzenlenmiştir[263]. Ayio Gala'da bulunan tüp tutamaklardan, bir kenarı kabın yüzeyi boyunca aşağı doğru uzatılmış Ayio Gala tipi tutamaklar[264], Ege Gübre ile

[259] Hood 1981, 11-13.

[260] Hood 1981, 14.

[261] Hood 1981, 15 Fig. 5; 18 Fig. 6.

[262] Hood 1981, 21, Fig. 7.

[263] Hood 1981, 20.

[264] Hood 1981, 15, 18, Fig. 5: 11, Fig. 6: 17-18.

birlikte bu yerleşime özgüdür. Kıyı Ege'de bu tür tutamaklar kazısı yapılmış veya yüzey araştırmaları ile kaydedilmiş diğer yerleşimlerde bulunamamıştır. Ayrıca Ayio Gala tüp tutamaklarının bazılarının kesitlerinin üçgen biçimli olması[265], Ege Gübre ile görülen bir diğer benzerliktir. Kapalı ve dikine delikli düğme biçimli tutamaklar bu yerleşimde görülen diğer türdeki tutamaklardır[266]. Beyaz boya bezemeli örneklerin[267] yanı sıra Ayio Gala'da kapların yüzeyine insan biçiminde kabartmalarda yapılmıştır[268]. Beyaz üzerine kırmızı ile yapılmış tek bir örnek boya bezemeli parça vardır[269].

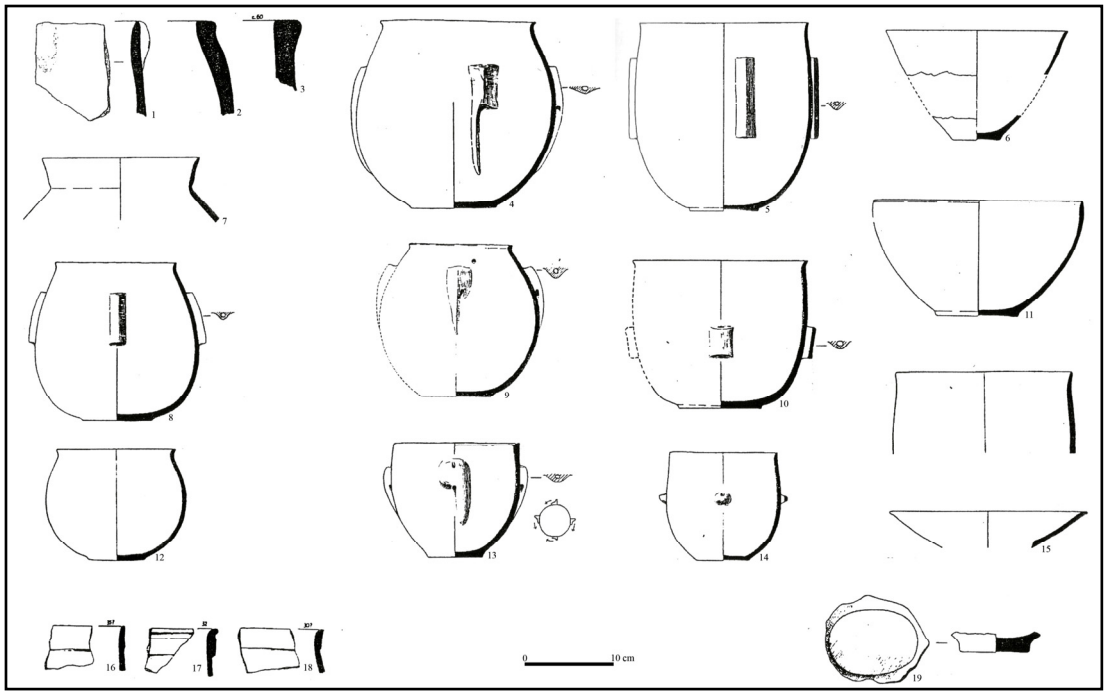

Figür 284: Ayio Gala Aşağı ve Yukarı Mağara Neolitik Dönem Çanak Çömleği (Hood 1981, 15, 18, 21, 30, 33, 39, 52: Fig. 5, 6, 7, 16, 17, 38, 41'den Düzenlenmiştir)

Yukarı Mağara'nın çanak çömleği (Figür 284), ince kenarlı, grimsi, kırmızımsı kahverengi hamurlu ve küçük taşçık ile bitki katkılıdır. Hamura katkı olarak mika eklendiği görülmektedir[270]. Mika zerrecikleri kapların yüzeyine parıltılı bir görünüm

[265] Hood 1981, 20.

[266] Hood 1981, 15, Fig. 5: 9; 23, Fig. 10.

[267] Hood 1981, 21.

[268] Hood 1981, 21, Fig. 7: 46; syf. 24.

[269] Hood 1981, 24.

[270] Hood 1981, 29.

kazandırmıştır[271]. Çanak çömleklerin yüzeyi perdahlıdır. Baskın yüzey rengi kırmızıdır. Çanak çömleklerin yüzeyinde pişirmeden kaynaklı olarak, kırmızıdan turuncuya değişen renklerde ve kahverengi ile beyaz gölgeler biçiminde alacalanmalar görülür. Kahverengi yüzeye sahip perdahlı örnekler de vardır. Gri ve siyah yüzeyli örneklerin sayısı ise son derece azdır[272]. Ayio Gala Yukarı Mağara biçimleri arasında, yükselen kenarlı, bazen düzleştirilmiş ağız kenarlı, yarıküresel çanaklar[273], yükselen ve dışa açılan kenarlı s-profilli sığ ve derin çanaklar[274], uzun boynu dışa açılan çömlekler[275] ve düzleştirilmiş ağız kenarlı çömlekler[276] bulunur. Tüp tutamaklar Yukarı Mağara çanak çömleğinde sıkça gözlenen bir özelliktir[277]. Düz ve disk dipler ile hafif içe çekik halka dipler[278] Ayio Gala çanak çömleğinde görülen dip biçimleridir[279]. Oval dipler de görülür[280]. Bazı kaplar kabartma ve kazıma bezemelidir[281].

7.1.3.2- Buluntu Toplulukları

Küçük buluntular arasında, pişmiş toprak ağırşaklar[282], taş kaplar[283], yassı baltalar[284], yuvarlatılmış keramik parçaları[285], kemik deliciler, mablaklar, spatüller[286], obsidyen veya çakmaktaşından fırlatıcı uçları, orak bıçakları ve dilgiler[287] bulunur.

---

[271] Hood 1981, 29-30.

[272] Hood 1981, 29.

[273] Hood 1981, 31: fig. 16, 50-52.

[274] Hood 1981, 30: Fig. 16, 56-63; Fig. 17, 70-71, 73-74.

[275] Hood 1981, 33: Fig. 17, 77.

[276] Hood 1981, 54: Fig. 38, 241.

[277] Hood 1981, 35.

[278] Hood 1981, 31: Fig. 16, 51, 58, 64; 33: Fig. 17, 75; 59: Fig. 41, 271.

[279] Hood 1981, 35.

[280] Hood 1981, 35; 59: Fig. 41: 272.

[281] Hood 1981, 35-36.

[282] Hood, 1981, 63: Fig 43, 311; 67: Fig. 44, 323.

[283] Hood 1981, 63: Fig. 43, 312-314.

[284] Hood 1981, 66, 67: Fig. 44: 324-326.

[285] Hood 1981, 67: Fig. 44, 322.

[286] Hood 1981, 71: Fig. 45.

[287] Hood 1981, 708-713: Fig. 304-305.

7.1.4- Çukuriçi Höyük

Çukuriçi Höyük, Küçük Menderes Ovasında ve aynı isimle anılan nehrin yakınında yer alan Antik Efes Kenti'nin sınırları içerisindedir. Çevresindeki tarımsal araziden 4-5 metre kadar yüksekte ve 80 x 100 metre genişliğinde bir alana yayılan yerleşim, Efes Arkeoloji Müzesi arkeologları tarafından bulunmuş ve aynı ekip höyükte sondaj çalışmaları gerçekleştirmiştir. Çukuriçi Höyük 2007 yılından bu yana Barbara Horejs başkanlığındaki bir ekip tarafından kazılmaktadır[288].

7.1.4.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimin güney ve kuzey kesiminde yapılan arkeolojik çalışmalar, höyükte Erken Tunç Çağ, Geç Kalkolitik ve Neolitik Dönem tabakalarından oluşan beş yerleşim katı bulunduğunu göstermiştir. Höyüğün, VIII. yapı katı Geç Neolitik-Erken Kalkolitik Döneme tarihlenmiştir[289]. Arkeojeolojik sondajlar, VIII. tabakanın altında hala 4 metrelik bir arkeolojik dolgu bulunduğunu göstermiştir[290]. Bu yerleşim katının mimarisi, birbirine paralel, üzerinde kerpiç bulunan iki taş temelden ibarettir. Aynı yerleşim katında bulunan sıkıştırılmış toprak tabanlar, kazık ve çöp çukurları, bu yapı katının birkaç evreli olduğunu gösterir. Bu yerleşim katı içerisinde çok miktarda çanak çömlek, taş alet ve diğer türden çok sayıda küçük buluntu içeren bir moloz yığını ile mühürlenmiştir[291].

7.1.4.2- Çanak Çömlek

Çukuriçi Höyük Geç Neolitik-Erken Kalkolitik tabakasında kırmızı, turuncu ve kırmızımsı kahverengi mallar bulunur[292]. Krem astarlı mallarda çanak çömlek envanterinde yer alır. Ayrıca baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlek parçaları ve kırmızı üzerine beyaz boya bezemeli bir örnek tespit edilmiştir. Kapların hamuruna katkı maddesi olarak genellikle küçük taşçık ve mika eklenmiş ve mika bazen çanak

[288] Horejs 2010, 168.

[289] Horejs 2010, 168; Horejs vd 2008, 95-97.

[290] Horejs 2010, 168.

[291] Horejs vd 2008, 95-97.

[292] Horejs vd 2008, 95.

çömleklerin yüzeyine sürülmüştür[293]. Çanak çömlekler perdahlı ve bazıları alacalıdır. Biçimler arasında (Figür 285) kısa boyunlu yarıküresel gövdeli çömlekler, yükselen kenarlı hafif s-profilli çanaklar bulunur. Tüp tutamaklar çanak çömleklerin olağan özelliğidir[294].

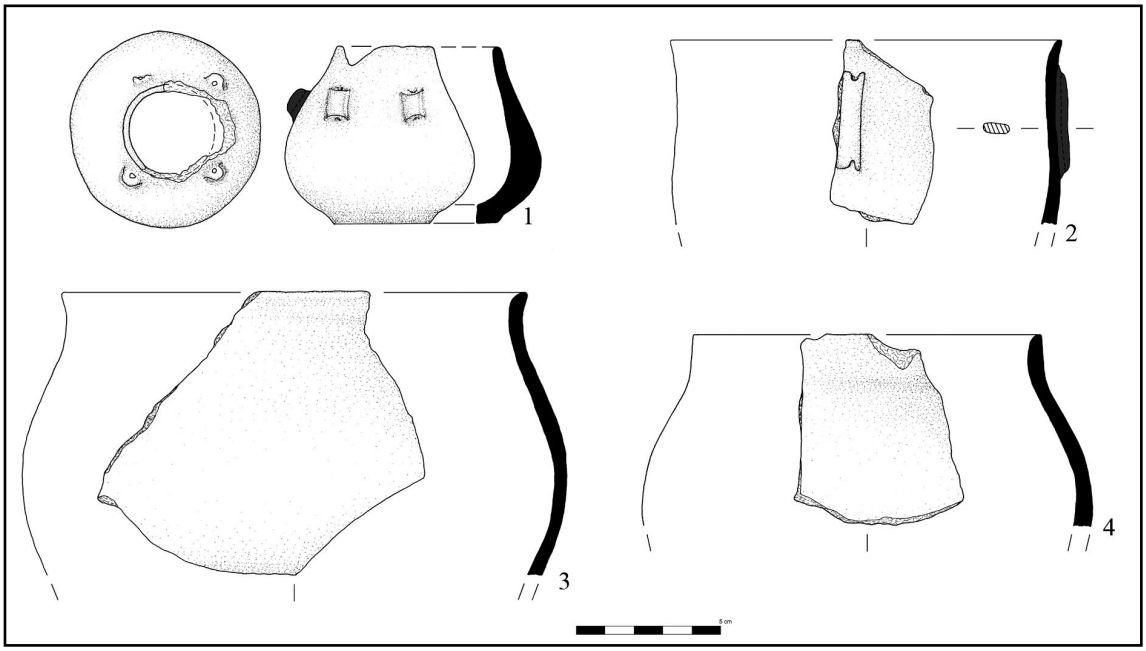

Figür 285: Çukuriçi Neolitik Dönem Çanak Çömleği (Horejs 2008, 96: Fig. 5'ten Düzenlenmiştir)

7.1.4.3- Geçim Ekonomisi

Arkeozoolojik araştırmalar, deniz kabuklularının yanı sıra yerleşimde koyun, keçi, domuz ve sığır gibi hayvanların beslenmede önemli bir yer tuttuğunu göstermiştir[295].

7.1.5- Dedecik Heybelitepe

Dedecik-Heybelitepe, Torbalı Ovası'nın batı kenarında, İzmir'in yaklaşık olarak 40 kilometre kadar güneyindedir. Antik Metropolis kentinin sınırları içerisinde bulunan

[293] Ç.Çilingiroğlu 2009a, 241.

[294] Horejs vd 2008, 95.

[295] Horejs vd 2008, 101-102.

yerleşimdeki kazılar 2003-2004 yıllarında C. Lichter ve R. Meriç yönetiminde yürütülmüştür[296].

7.1.5.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimde yürütülen kazılar sonucunda, Bizans, Roma ve Geç Kalkolitik Dönemlere ait çeşitli mimari kalıntılar ve gömüler içeren dört tabaka (A-D) tespit edilmiştir. Neolitik Döneme tarihlenen en erken ve iyi korunmuş yapı katı A, doğrudan anakayanın üzerine kurulmuştur. Neolitik Döneme ilişkin en ayrıntılı veriler V nolu plankareden elde edilmiştir ve Neolitik tabakanın kalınlığı 70 cm kadardır. Bu tabakada tespit edilmiş bir yapıya ait biri biri ile ilişkili iki duvar kalıntısı, yerleşimin yegâne mimari kalıntısıdır[297].

7.1.5.2- Çanak Çömlek

Dedecik-Heybelitepe A tabakasında ortaya çıkartılan Neolitik Dönem çanak çömleği (Figür 286), kırmızı, kırmızımsı kahve ve kahve renklerde astarlı, hafif perdahlı ve küçük taşçık katkılıdır. Kırmızı astarlıların yanında krem-beyaz astarlı az sayıda çanak çömlek parçası da tespit edilmiştir.

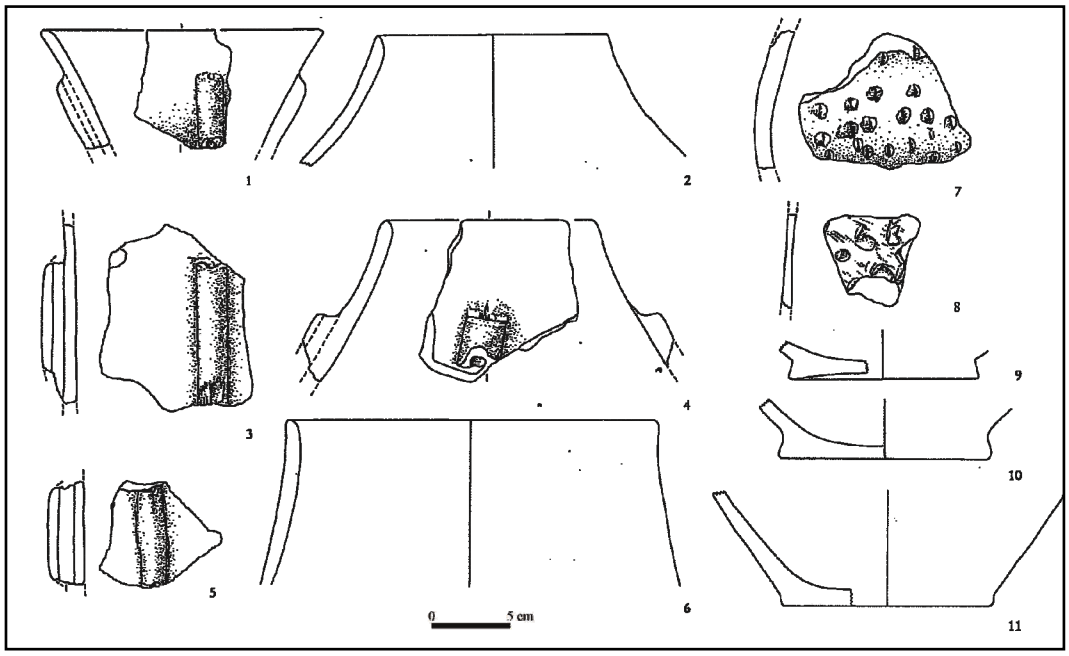

Figür 286: Dedecik-Heybelitepe A Tabakası Çanak Çömleği (Herling 2008, 22:Abb.4'ten Düzenlenmiştir)

[296] Lichter-Meriç 2007, 385.

[297] Lichter-Meriç 2007, 285; Herling vd 2008, 16-20.

Bu mal gruplarının yanı sıra, % 1 oranında impresso türü bezemeye sahip kap parçaları da bulunmuştur. Yerleşimin çanak çömleğinde, düz kenarlı ve s-profilli çanaklar, kısa boyunlu çömlekler gibi biçimler bulunur. Dipler genellikle düz veya disk şeklindedir. Birçok çanak çömlekte dikine delikli tünel tutamaklar bulunur[298].

7.1.5.3- Buluntu Toplulukları

Dedecik-Heybelitepe yerleşimi buluntuları arasında obsidyen ve çakmaktaşı aletler önemli bir yer tutar. Aletlerin 2/3'si obsidyenden imal edilmiştir. Yerleşimde mermi biçimli prizmatik çekirdeklerden dilgiler üretilmiştir. Ön ve yan kazıyıcılar alet envanterinde yer alan diğer türdeki aletlerdir. Yapılan analizler yerleşimde bulunan obsidyenlerin, Melos Adası'ndan ithal edildiğini göstermiştir[299]. Obsidyen aletlerin yanı sıra bulunan diğer bir önemli buluntu iç içe konsantrik daireler şeklindeki bir pintaderadır[300].

7.1.6- Aphrodisias-Pekmez Tepe

Aphrodisias, Orta Menderes Havzasında, Büyük Menderes'e güneydeki dağlardan gelerek karışan yan kollardan birinin civarındadır. Deniz seviyesinden 600 metre kadar yukarıda yer alan yerleşimin batısında, Büyük Menderes Havzasının yüksek dağlarında biri olan Baba Dağ bulunur[301]. Yerleşimdeki ilk arkeolojik kazılar 1904 yılında başlamış bu çalışmalar aralıklı olarak devam etmiş ve 1982 yılına kadar sürmüştür[302]. Yerleşimdeki prehistorik buluntuların ortaya çıkartıldığı Pekmez Tepe, akropolisin doğusundadır ve yaklaşık yüksekliği 13 metre civarıdır[303]. Pekmez Tepe'de kazılar iki alanda sürdürülmüş[304] ve burada Geç Neolitik Döneme tarihlenen çanak çömlekler tespit edilmiştir. Level VIIIC olarak adlandırılan yapı katında bulunan beyaz üzerine kırmızı boyalı bir örneğin yanı sıra [305] Pekmez'de, nadir olarak bitki

[298] Herling vd 2008, 20-21.

[299] Lichter-Meriç 2007, 386.

[300] Lichter-Meriç 2007, 386.

[301] Joukowsky 1986, 19.

[302] Joukowsky 1986, 34-35.

[303] Joukowsky 1986, 19.

[304] Joukowsky 1986, 47.

[305] Joukowsky 1986, 59.

çoğunluklada küçük taşçık katkılı kaplar bulunmuştur. Çanak çömlekler astarlı, düzgün yüzeyli ve perdahlı veya astarsızdır. Astar renkleri çoğunlukla kahverengidir ancak çok sayıda kırmızı veya kırmızı-kahverengi-siyah alacalı örnek de vardır[306]. Bu çanak çömlekler biçimler, yüzey renkleri ve mal özellikleri bakımından Hacılar'ın VII. tabakasında bulunanlar ile yakın benzerliklere sahiptir[307]. Pekmez'in bu çanak çömlekleri ile birlikte az sayıda baskı bezemeli-impresso türü parça da tespit edilmiştir[308]. Biçimler arasında tüp tutamaklar, düğme biçimli kapalı tutmaklar, düz dipler bulunur[309].

7.1.7- Beşparmak-Latmos Dağları

Beşparmak Dağları, Bafa Gölü'nün kuzey ve doğusu boyunca uzanan, en yüksek yeri 1400 metreye kadar çıkan ve Büyük Menderes Havzasını güneyden sınırlayan dağlardan bir tanesidir. Latmos kaya resimleri, A. Peschlow ve ekibi tarafından 1991 yılından itibaren Heraklia çevresinde yürütülen araştırmalar kapsamında, 1994 yılında ilk kaya resimlerinin tespit edilmesi ile bilim dünyasına sunulmuştur[310]. Resimler kayaların, sarkıtların üzerinde ve mağaralarda, genellikle su kaynaklarına yakın yerlere yapılmıştır[311]. Kaya resimleri natüralistik ve şematik olmak üzere iki biçimdedir[312]. Kadın ve erkeklerin yanı sıra zigzag ve dalgalı çizgiler, çizgi ve noktalardan oluşan sıralar ve çeşitli geometrik şekiller de kayalara betimlenmiştir. Resimlerde ana tema kadın ve erkek arasındaki ilişkidir[313]. Av sahnelerine resimlerde yer verilmemiştir[314]. Kaya resimlerinin olası en geç tarihi MÖ 6-5. binyıl olarak tespit edilmiştir. Kaya resimlerinin bulunduğu yerlerde ve çevresinde, çeşitli öğütme taşları, yassı baltalar, obsidyen ve çakmaktaşından aletler, yivli bir taş ve çanak çömlek parçaları

[306] Joukowsky 1986, 29.

[307] Joukowsky 1986, 431.

[308] Joukowsky 1986, 521, Fig. 375.

[309] Joukowsky 1986, 521, Fig. 375; 451.

[310] Peschlow 2002, 177.

[311] Peschlow 2002, 178.

[312] Peschlow 2002, 191.

[313] Peschlow 2002, 191-192.

[314] Peschlow 2002, 193.

toplanmıştır[315]. Buluntular bağlamında kaya resimlerinin çevresinde buluntuların toplandığı yerleşim yerlerinin Epipaleolitik'ten Geç Kalkolitik'e kadar kullanıldığı anlaşılmaktadır[316].

7.2- Yüzey Araştırmaları ile Saptanmış Yerleşimler

Kıyı Ege'de arkeolojik kazılar ile belgelenmiş yerleşimlerin sayısı sınırlı olsa da yüzey araştırmaları ile tespit edilmiş Neolitik Dönem höyük ve düz yerleşimlerinin sayısı epey yüksektir (Figür 288). Bölgede Neolitik kazılar nispeten geç sayılabilecek bir dönemde başlamış buna karşın yerleşimler yüzey araştırmaları ile erken kabul edilebilecek tarihlerde kayıt altına alınmıştır. Bu tür çalışmalar bölgede ilk olarak 1965 yılında D. French tarafından başlatılmıştır. Sonrasında 1984-86 yıllarında R. Meriç'in bölgede yürüttüğü surveyler ile birçok yeni yerleşim keşfedilmiştir. Bu araştırmalara ek olarak, daha erken veya geç tarihlerde, çeşitli yüzey araştırmaları yapılmış veya önceden tespit edilmiş yerleşimler tekrar araştırılmıştır. Söz konusu araştırmalar aşağıda verilmiştir.

1950 M. Şenyürek, Höyücek sondaj çalışmaları

1983 Voiglander, Killiktepe yüzey araştırması

1990 J. Seeher, Coşkuntepe yüzey araştırması

1994 A. Peschlow, Latmos-Beşparmak Dağları kaya resimleri

1997 E. Akdeniz, Tavşanadası yüzey araştırması

1996 H. Erkanal, Araptepe-Bekirlertepe (Menemen-İzmir) yüzey araştırması

2001 C. Lichter, Araptepe-Bekirlertepe (Menemen-İzmir) yüzey araştırması

2001-2003 S. Günel, Aydın ve Muğla yüzey araştırması

2001 S. Günel, İkizdere yüzey araştırması (Aydın)

1994 R. Dinç Kulaksızlar Mermer Atölyesi ve Moralılar Höyüğü yüzey araştırması

1999 T. Takaoğlu, Kulaksızlar Mermer Atölyesi ve Moralılar (Manisa) Höyüğü yüzey araştırması

2005 ve 2003 Z. Derin, Bornova-Kemalpaşa kültür envanteri çalışmaları

2007-2010 E. Akdeniz, Manisa yüzey araştırması

[315] Gerber 2002, 195-196.

[316] Gerber 2002, 197.

Yukarıda bahsedilen araştırmalarda aşağıdaki yerleşimler tespit edilmiştir (Figür 287).

Yerleşim	Konumu	Şehir	Kaynak
Tavşan Adası	Höyük-Ada Yer.	Aydın-Didim	Akdeniz 1996, 235
Hamidiye	Ova-Höyük	Aydın-Nazilli	French 1965, 18
Kavaklıkahve	Yamaç-Höyük	Aydın-Nazilli	French 1965, 18
Çine-Tepecik	Ova-Höyük	Aydın-Çine	Günel 2007, 235, 243: Res.2
Coşkuntepe	Tepeüstü-Höyük	Balıkesir	Seeher 1990, 9 vd.
Çaltıdere	Ova-Höyük	İzmir-Çandarlı	Meriç 1993, 144, 149
Yassıtepe	Ova-Höyük	İzmir-Bornova	Derin 2006, 2
Yenmiş	Ova-Höyük	İzmir-Kemalpaşa	Meriç 1990, 362
Nemrut	Ova-Höyük	İzmir-Kemalpaşa	Meriç 1989, 387
Höyücek II	Ova-Höyük	İzmir-Menemen	Meriç 1993, 144, 149
Araptepe	Yamaç-Höyük	İzmir-Menemen	Lichter 2002, 162 vd
Arvalya	Ova-Höyük	İzmir-Selçuk	Evren 1996
Tepeköy	Ova-Höyük	İzmir-Torbalı	Meriç 1993, 145
Kuşçuburun	Ova-Düz Yer.	İzmir-Torbalı	Herling vd 2008, 15
Barbaros	Yamaç-Düz Yer.	İzmir-Urla	Derin 2010, 57
Çakallar Tepesi	Ova-Höyük	İzmir-Urla	Derin 2006, 4
Küçük Yamanlar	Tepe Üstü-Höyük	İzmir-Yamanlar	Meriç 1993, 145
Kayışlar	Yamaç-Höyük	Manisa-Akhisar	French 1965, 18
Moralı	Ova-Höyük	Manisa-Akhisar	French 1965, 18
Çerkestevfikiye	Ova-Höyük	Manisa-Akhisar	French 1969, 52
Kulaksızlar	Düz Yerleşim-Höyük	Manisa-Akhisar	Dinç 1996, 21
Akhisar	Ova-Höyük	Manisa-Akhisar	French 1969, 47
Refik Aslan	Ova-Höyük	Manisa-Akhisar	Akdeniz 2011, 10
Su Deliği Tepe	Yamaç-Höyük	Manisa-Akhisar	Akdeniz 2011, 13
Mersinli	Höyük	Manisa-Alaşehir	Meriç 1993, 145, 149
Taklantepe	Tepeüstü	Manisa-Alaşehir	Akdeniz 2011, 14
Naim Tepe	Tepeüstü	Manisa-Kırkağaç	Akdeniz 2011, 14
Kızılçukur	Ova-Höyük	Manisa-Sarıgöl	Akdeniz 2011, 11
Alibeyli	Ova-Höyük	Manisa-Saruhanlı	French 1965, 15
Nuriye	Tepeüstü-Höyük	Manisa-Saruhanlı	French 1965, 18
Arpalı II	Ova-Höyük	Manisa-Saruhanlı	French 1969, 51-52
Koldere	Tepeüstü	Manisa-Saruhanlı	Akdeniz 2011, 13
Killiktepe	Höyük-Deniz Kıyısı	Aydın-Milet	Voigtlander 1983
Köprüova	Yamaç	Aydın	Günel 2006, 156-160

Figür 287: Kıyı Ege'de Yüzey Araştırmaları ile Saptanmış Yerleşimler

Yukarıda listelenen Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerinde, yüzey araştırmaları ile toplanan buluntu grupları arasında sayıca fazla olanları çanak çömleklerdir. Genel olarak bakıldığında yüzey araştırması ile araştırılan yerleşimlerden toplanan çanak çömleklerin gerek hamur katkıları ve yüzey işlemleri gerekse biçimleri açısından benzer özellikler sergiledikleri görülmektedir. Yüzey renklerinin çanak çömleklerdeki dağılımı ve katkıların oranı ile çeşitliliği yerleşimler arasında farklılıklar gösterse de yüzey toplamalarından elde edilen kap parçalarının sınıflanabileceği bazı genel ve ortak özellikler vardır. Çanak çömlekler çoğunlukla kırmızı ve kırmızımsı kahve ile turuncunun çeşitli tonlarında bazen kahve ve açıkkahve daha nadir olarak siyah ve gri astarlıdır. Az sayıda da olsa beyaz-krem astarlı örnekler de vardır. Perdah dış ve iç yüzeyde olağan bir uygulama görünümündedir. Hamur içeriğinde kum, taşçık, mika ve bitkisel katkı bulunur[317]. Biçimler kısa-uzun boyunlu ve boyunsuz çömlekler ile düz kenarlı, yarıküresel veya s-profilli çanaklardan oluşur. Ağız kenarları çoğunlukla basittir ancak büyük boyutlu depolama kaplarında Kıyı Ege'ye has düzleştirilmiş ağız kenarlarını gözlemek mümkündür. Düz ve disk dipler birçok yerleşimde görülürken halka dip yaygın değildir ve Moralı ile Araptepe gibi bazı yerleşimlere özgü bir görünüm arz eder. Tutamaklar arasında tüp tutamaklar sayısal olarak belirgindir[318]. Moralı[319] ve Taklantepe[320] gibi birkaç yerleşimde krem üzerine kırmızı boyalı motiflere sahip örnekler vardır. Ancak genel olarak boyalı çanak çömlek Kıyı Ege'de yüzey araştırmaları ile belgelenmiş yerleşimlerde nadiren görülen bir özelliktir. İmpresso türü bezemeye sahip çanak çömlek parçaları da sadece Çakallar Tepesi[321] ve Araptepe-Bekirlertepe[322] gibi birkaç yerleşimde bulunabilmiştir.

[317] French 1965, 18-19; Meriç 1993, 145; Lichter 2002, 162; Takaoğlu 2004, 744-745; Derin 2006, 5, 12: Çiz. 4; Akdeniz 2011, 16-26.

[318] French 1965, 22-24: Fig. 3-5; Meriç 1993, 150, Fig. 3; Lichter 2002, 163: Fig. 1; Takaoğlu 2004, 749-751, Fig. 2-3; Akdeniz 2011, 41-46: Fig. 11-63.

[319] French 1965, 23: Fig. 5: 4; Takaoğlu 2004, 751, Fig. 3: 26-28.

[320] Akdeniz 2011, 16.

[321] Derin 2006, 5.

[322] Lichter, 2002, 162; Caymaz 2006, 3.

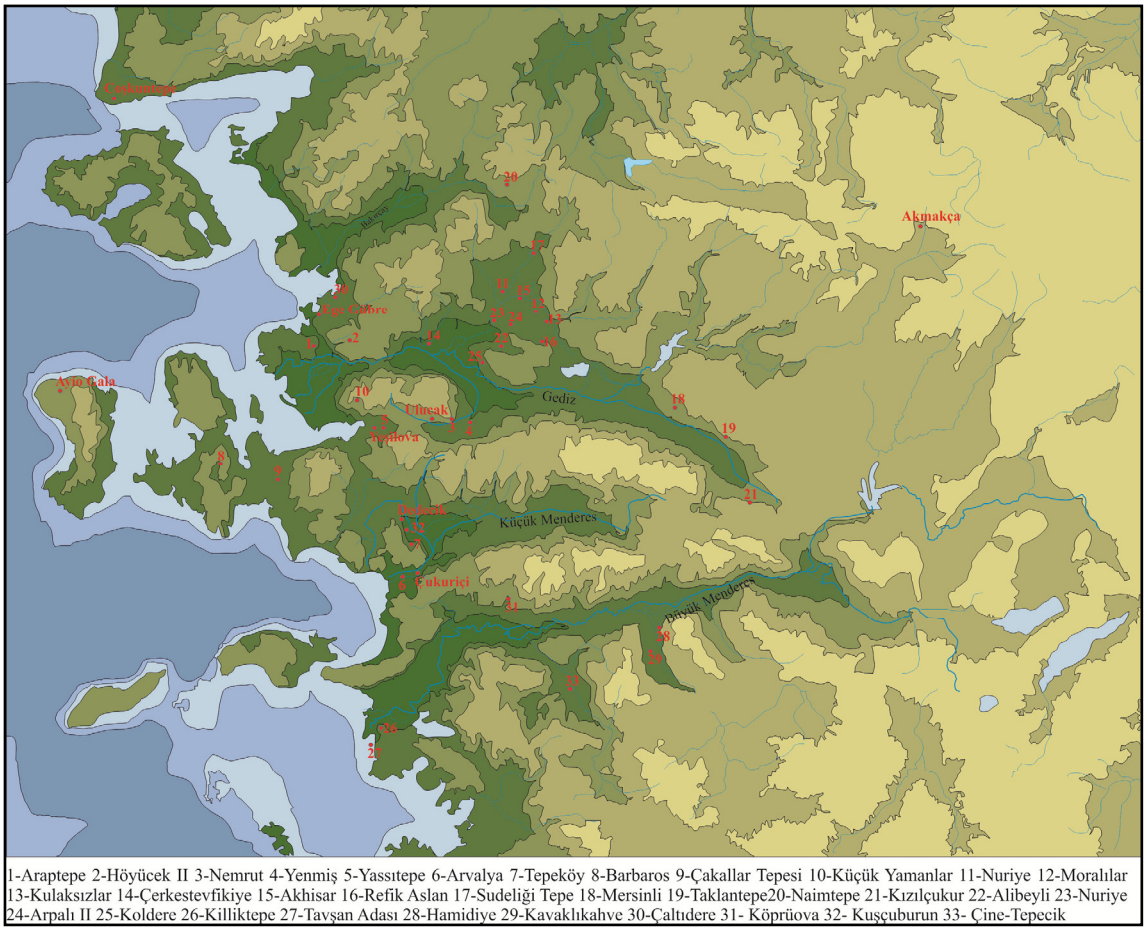

Figür 288: Yüzey Araştırmaları İle Saptanmış ve Kazısı Yapılmış Kıyı Ege Neolitik Dönem Yerleşimleri

Kıyı Ege kesiminde yürütülen yüzey araştırmalarında, çanak çömlek parçaları ile birlikte toplanan diğer buluntu grupları arasında çakmaktaşı ve obsidyenden imal edilmiş çoğunlukla dilgi biçiminde aletler yer alır. Ayrıca yassı balta ve öğütme taşları, palet olarak tanımlanan taş kaplar[323], birkaç sapantaşı örneği[324] ve son olarak kazıma bezmeli veya yalın, ayaklı ve ayaksız kutular da farklı yerleşimlerde bulunmuştur. Bu tür dörtgen kaplar Kıyı Ege'de, Moralı[325], Höyücek II ve Çaltıdere[326] gibi bir kaç yerleşimde tespit edilmiştir.

[323] Caymaz 2006, 3, 11, Resim 7.

[324] Takaoğlu 2004, 751, Fig. 3: 23.

[325] Takaoğlu 2004, 751, Fig. 3: 25;

[326] Meriç 1993, 145.

7.3- Yer Seçimi ve Yerleşme Düzeni

Kıyı Ege'de doğu-batı yönünde uzanan dağ arası ırmak havzaları, İç Ege kesimi ile Kıyı Ege'nin sınırlarını belirleyen plato kesimine değin uzanır. Bu dağ arası ovalar diğer bir deyişle ırmak havzaları, kıyıda egemen olan iklimsel özelliklerin yanı sıra kültürel etkilerin de iç kesimlere değin nüfuz etmesini beraberinde getirmiştir. Nitekim Neolitik yerleşimlerin kıyıdan hatta adalardan başlayarak ırmak havzaları boyunca iç kesimlere yayıldığı görülmektedir. Söz konusu yerleşimlerin yer seçiminde, su kaynağı, hammadde, geçim biçimi gibi birden çok değişkenin rol oynadığı, bu değişkenlerden bir kaçının bir yerleşimde diğerinden daha ön planda olduğu varsayımsal olarak ifade edilebilir. Bütün bunlara rağmen yer seçiminde belirleyici olmuş gibi görünen bir diğer faktör nehir havzalarının hareketli yapısı olmalıdır. Genel olarak Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerinin nehirlerin zaman içerisinde yatak değiştirme ve alüvyon biriktirme eğilimlerinden dolayı çoğunlukla nehirleri çevreleyen daha eğimli ve yüksek kesimlere doğru ya da nehirlerin çevresinde yer alan yükseltiler üzerine kurulduğu görülmektedir. Ulucak, Ege Gübre ve Yeşilova'dan bilindiği üzere, bazı Neolitik yerleşimlerin alüvyonal dolgular altında kalmış olması ve bu fiili durumdan dolayı tespit edilme imkânlarının bulunmaması Kıyı Ege'de karşımıza çıkan bir olgudur. Bu duruma rağmen eğer böylesi yerleşimler bulunuyor ise bunların yer seçiminde de kendi dönemlerindeki ova tabanı topografyasında nehir hareketliliğinden daha az etkilenecekleri yükseltilerin tercih edilmiş olması akla yatkındır. Kazısı yapılmış Kıyı Ege yerleşimlerinden bildiğimiz üzere, Neolitik toplulukların geçim biçiminde kültüre alınmış tahıl, baklagil ve hayvanların beslenmede öncelikli bir yer işgal ettiği bilinmektedir. Yine bitki ve hayvanlara rağmen avcılığın hala sürdüğü ve günlük diyetin av ile elde edilen yabani hayvan eti ile desteklendiği görülmektedir. Dolayısıyla Neolitik yerleşimlerin yer seçiminde, dağlık kesime ulaşılabilecek ovalık alanların tercih edilmesinde, farklı ekolojik nişlerde bulunan farklı besin kaynaklarından faydalanmaya dönük bir anlayışın da rol oynadığı düşünülebilir.

Kıyı Ege'de Ulucak gibi uzun süre yerleşilmiş höyük, Barbaros gibi düz ve Ege Gübre gibi 1-2 tabakalı Neolitik yerleşimler bulunur. Bu yerleşimler vadiler boyunca iç kesimlerden kıyıya doğru yayılır. Söz konusu dağılımda yerleşimlerin yukarıda

değinildiği üzere ovalarda, dağlık kesime yakın yamaçlarda ve kıyıda olmak üzere üç grup altında sınıflanabileceği görülmektedir. Böylesi bir dağılımın belirli konularda nispeten farklı bir toplumsal ekonomik yaşam biçimini de ima ettiğine, özellikle kıyı ile daha içeride yer alan yerleşimler arasında materyal kültür ve yerleşim içi örgütlenme bağlamında bazı farklılıklar bulunduğuna dair arkeolojik kanıtlar vardır. Ulucak, Yeşilova ve Ege Gübre verileri üzerinden bu yönde bir farklılaşmanın izlerini takip etmek mümkündür[327].

Ancak yerleşimler arasında paylaşılan öğeler paylaşılmayanlardan fazladır. Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerinde izlenebilen bu ortak eğilimlerin işleyişine dair şu an var olan durumu açıklayabilecek kurgular yapmak zor olsa da, Ulucak ve Ege Gübre'den elde edilen bazı veriler vardır. Ege Gübre Yerleşimi volkanik arazilerin yakınında yer alır. Bu volkanik arazilerin, yerleşimde yoğun olarak üretilen çakmaktaşı aletler ile ezgi taşları ve havanların kaynağını oluşturduğu söylenebilir. Özellikle çakmaktaşı alet üretiminin yoğun olması, bu aletlerin diğer yerleşimler ile takas edildiği bir sistemin bulunduğuna dair bir belirti olarak görünmektedir. Bu kanıtlar belki de bölge içerisinde yerleşimlerin belli konularda uzmanlaştığını ve üretilen fazla ürünlerin diğer yerleşimler ile takas edildiğini göstermektedir. Ancak bu değerlendirmelerin geçerliliğini sınayacak arkeometrik araştırmalar henüz yapılmamıştır. Yine de böyle bir durum var ise yerleşimler arasındaki eş zamanlı gelişmelerin bir ayağını bu tür karşılıklı takas ağının oluşturduğu söylenebilir.

Kıyı Ege'de kazısı yapılmış yerleşimlerin hepsinde ve yüzey araştırması ile saptanmış yerleşimlerin bazılarında obsidyenden üretilmiş aletler bulunmuştur. Ege Gübre, Ulucak, Yeşilova, Çukuriçi ve Dedecik-Heybelitepe'de obsidyen aletler belgelenmiştir. Ayrıca, Araptepe-Bekirlertepe, Moralı[328], Killiktepe[329], Didim-Altınkum

[327] Derin'e göre (2011b, 318), Ulucak İzmir'in dışında Kemalpaşa Ovası'nda yer alırken, Yeşilova ve Ege Gübre Kıyı Ege'de yer alır. Ulucak'ta bu dönemin mimarisi bitişik düzende inşa edilmiş kerpiç duvarlı yapılardan oluşuyorken Yeşilova ve Ege Gübre ayrık düzende inşa edilmiş taş temelli yapılar bulunur.

[328] Araptepe için bkz. Lichter 2002, 164;.Moralı için bkz. French 1965, 17, Fig. 2: 1-2.

[329] Voigtlander 1983, 36, 38, 37, Abb. 10: 52, 55, 58, 59-60, 61-65,

Plajı [330], Coşkuntepe [331], Köprüova [332] Latmos-Pınarlık [333] gibi yerleşimlerde de obsidyenin varlığı bilinmektedir. Söz konusu yerleşimlerin dağılımları göz önüne alınırsa, obsidyenin Kıyı Ege'nin hemen her yerine ulaştığı görülmektedir. Obsidyen bilindiği gibi sadece bazı volkanik bölgelere has bir hammaddedir[334]. Batı Anadolu'da hammadde kaynağı olarak kullanılıp kullanılmadıkları henüz kesinleşmemiş küçük kaynaklar dikkate alınmazsa[335], Kıyı Ege'ye en yakın kaynaklar Ege Denizi'ndeki Melos adasındadır. Melos obsidyeni Üst Paleolitik'ten itibaren adalar ve Yunanistan'daki topluluklar tarafından kullanılmıştır. Paleolitik'te olduğu gibi Mezolitik'te de Melos obsidyeninin kullanımı, örneğin Franchti Mağarası gibi yerleşimlerden bilindiği üzere[336], devam etmiş ve Yunanistan Neolitik yerleşimlerinde kullanımı yaygınlaşmıştır [337]. Dolayısıyla Neolitik öncesinde Ege Denizi'nde hali hazırda çeşitli deniz araçları ile adalar ve anakaralar arasında hareket edebilen toplulukların bulunduğu[338] anlaşılmaktadır. Deniz seviyesinin Paleolitik ve Mezolitik'te günümüzden düşük ve adalar ile anakaralar biri birilerine daha yakın olsalar dahi, bu toplulukların belirli denizcilik becerileri geliştirdikleri açıktır. Erken dönemlerde kurulan bu deniz yolu ağı ve takas sisteminin daha sonraki dönemde obsidyenin takası ve Neolitiğin Avrupa'ya aktarılmasında rol oynadığına ilişkin öneriler vardır [339]. Neolitik yerleşimlerde obsidyenin kullanılması, Kıyı Ege Neolitik topluluklarının, bölgede avcı ve toplayıcı topluluklar ile ilişkisinin ya da en azından Ege Denizi'ne ilişkin bilgi birikiminin Neolitik topluluklara aktarılmasının [340] negatif kanıtları gibi

[330] Gebel 1984, 15, Abb. 3; 16, Abb. 4: 17-24, 30.

[331] Seeher 1990, 11, 13, Abb. 2: 11.

[332] Günel 2005, 36, 37, Fig. 9, 10.

[333] Gerber 2002, 195.

[334] Ege Denizi ve çevresinde bulunan obsidyen kaynakları için bkz. Renfrew-Aspinall 1990, 259, 258, Fig. 36; Shelford vd 1982, 182-185. 192, Fig. 15.4.

[335] Özdoğan 1994,

[336] Renfrew-Aspinall 1990, 257, 269.

[337] Perlés 1992, 126: Fig. 1, 128.

[338] Broodbank 2000, 114; Renfrew-Aspinall 1990, 269.

[339] Renfrew-Aspinall 1990, 270.

[340] Broodbank 1999, 21.

görünmektedir. Öbür taraftan en somut örneği Girit ve Kıbrıs'ta görüldüğü üzere Neolitik topluluklar hali hazırda açık denizlerde yolculuk yapma bilgisine sahiptiler. Ancak en azından Melos obsidyenin Kıyı Ege'deki varlığı, bu bilginin yerel topluluklar tarafından Neolitik topluluklara aktarıldığının kanıtıdır. Kıyı Ege'de bulunan obsidyenin Melos kökenli olduğu, Araptepe-Bekirlertepe [341] , Coşkuntepe, Killiktepe [342] ve Moralı'da [343] araştırmacılar tarafından obsidyenin makroskopik özellikleri dikkate alınarak iddia edilmiş ancak Ulucak [344] , Didim-Altınkum Plajı [345] ve Dedecik-Heybelitepe'de[346] arkeometrik yöntemlerle kanıtlanmıştır. Kıyı Ege'deki araştırmalar henüz başlangıç aşamasında olduğundan Melos obsidyeninin Kıyı Ege'ye nasıl ulaştığı, Kıyı Ege'de nasıl bir sistem üzerinden dağıtıldığı henüz bilinmemektedir. Yinede yerleşim düzeninin gösterdiği üzere kıyı ve iç kesimlerde bulunan yerleşimler arasında obsidyen bağlamında bir ilişki bulunduğu ve obsidyenin kıyı yerleşimleri üzerinden iç kesimlere doğru aktarıldığı varsayılabilir. Bunun tam aksine Ulucak[347] ve Dedecik-Heybelitepe'de [348] nadir olsa da bulunan İç Anadolu kökenli obsidyenlerin de iç kesimlerdeki yerleşimler üzerinden kıyı civarında yer alan yerleşimlere aktarıldığı söylenebilir.

[341] Lichter 2002, 164.

[342] Voigtlander 1983, 36,

[343] French 1965, 20.

[344] Ç. Çilingiroğlu 2010, 18: Dipnot 1.

[345] Gebel 1984, 12.

[346] Herling vd 2008, 51.

[347] Ç. Çilingiroğlu 2010, 18: Dipnot 1.

[348] Herling vd 2008, 54.

BÖLÜM 8- BÖLGE İÇİ KARŞILAŞTIRMALAR

Kıyı Ege yerleşimlerinin gerek zamansal gerekse materyal kültür bağlamında eş zamanlı bir gelişim gösterdikleri görülmektedir. Bölge içi karşılaştırmalar yapılırken yerleşimler arasında mimarinin, mutlak tarihler de dikkate alınarak, bölgesel düzeyde nasıl bir gelişim gösterdiği araştırılmıştır. Çanak çömlek üzerinden yapılan değerlendirmelerde benzerlik ve farklılıklar aranmış, bunların bölgenin Neolitiği açısında zaman dizini bağlamında bir anlam ifade edip etmediklerine bakılmıştır. Ege Gübre'de bulunan buluntu topluluklarının karşılaştırmaları yapılırken, buluntular kısaca tanıtılmıştır.

8.1- Karşılaştırmalı Mimari Gelişim ve Zaman Dizini

Ulucak Höyük'ün en erken tabakası şimdilik kırmızıya boyanmış kireç tabanlı dörtgen yapılar ile temsil edilen VI. tabakadır. Bu tabakanın düzeltilmiş tarihlerle en azından MÖ 7. binyılın ilk yarısında kullanıldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu yerleşim katı, Kıyı Ege'de şu ana değin bilinen en erken Neolitik tabakadır ve kazısı yapılmış diğer Neolitik yerleşimlerde karşılığı yoktur. Bir sonraki dönemde, yaklaşık olarak MÖ 6400-6200 yılları arasında Ulucak Höyük'ün Vf ve Vd yapı katları kurulmuştur. Bu evrede Yeşilova'nın III. 6-8 katlarında yaşanılmaya başlanmıştır. Yaklaşık olarak MÖ 6200-6100 Ulucak Höyük'te Vb ve MÖ 6100-6000 yılları arası Va yapı katlarının kurulduğu tarihlerdir. Yeşilova'nın III. 3-5 yapı katı bu aşamada Ulucak'ın Va-b yapı katları ile çağdaştır. Ulucak IVb yapı katının yaklaşık tarihleri MÖ 5970-5731 arasındadır. Bu tarihler Yeşilova'da III. 1-2 katlarının karşılığıdır. Ege Gübre Neolitik Yerleşiminin kurulmuş olabileceği en erken tarih yani IV. tabakanın tarihi MÖ 6200/150-6050 yıllarıdır. Bu tabaka Ulucak VB ve Yeşilova III. 3-5 katlarının erken evreleri ile çağdaştır. Ege Gübre IIIb yapı katının tarih aralığı MÖ 6050-5900'dür. Bu yapı katı Ulucak Va ve Yeşilova III. 3-5 katının geç evrelerine karşılık gelir. Ege Gübre IIIa yapı katının karbon tarihlemelere göre tarihleri 5900-5700 arasındadır. Dolayısıyla bu yapı katının Ulucak Höyük'te karşılığı IVb, Yeşilova'da III. 1-2 katlarıdır.

Yukarıda düzeltilmiş radyokarbon tarihlemeler göz önüne alınarak yapılan kronolojik gelişimin mimari düzlemde de karşılığı bulunduğu görülmektedir.

Yaklaşık olarak MÖ 6200-6100 yılları arasında (Ege Gübre IV-Ulucak Vb) Kıyı Ege'de iki farklı mimari geleneğin bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu tarihlerde Ulucak'ta bağımsız inşa edilmiş dörtgen yapılar varken Ege Gübre'de yine bağımsız fakat yuvarlak yapılar kullanımdadır. Ancak her iki yerleşimde de bu yapı katları sınırlı alanlarda kazılmıştır. Ege Gübre'de bu evrede yapıların bir avlu etrafına sıralanmış olduklarını bir sonraki yapı katında bulunan avlunun IV. tabaka yapıları ile ilişkisinden yola çıkarak düşünmek mümkündür.

MÖ 7. binyılın sonunda (Ege Gübre IIIb-Ulucak Va) Ege Gübre'de ilk dörtgen planlı yapılar ortaya çıkar. Bu yapı katında bir avlu etrafında yer alan yuvarlak planlı ve dörtgen yapılar birlikte kullanılmıştır. Yapılar üzerinde kuleler bulunan bir çevre duvarı ile doğudan sınırlanmıştır. Ulucak'ta bu tarihlerde bir önceki yapı katından gelen dörtgen planlı yapıların benzerleri kullanılmaya devam edilmiş ancak yapılar bitişik düzende inşa edilmiştir. Ulucak'ın bu yapı katına ilişkin mimari yapılar şimdilik sınırlı bir alanda ortaya çıkarıldığından, bu yapıların birkaç yapıdan oluşan tek bir, çok odalı yapımı ya da bitişik düzende inşa edilmiş birkaç farklı yapıdan mı oluştuğu açık değildir. Ayrıca yerleşimi çevreleyen bir çevre duvarına ilişkin şimdilik bir kanıt bulunmamaktadır.

MÖ 6000/5900-5700 yılları arasında (Ege Gübre IIIa-Ulucak IVb-Yeşilova III. 1-2) Ege Gübre Yerleşimi'nde yine bir avlu etrafında yer alan tek ve çok odalı yapılar kullanılmaya başlanmıştır. Bu evrede yapılara bitişik veya doğrudan yapının içerisinde yer alan küçük depolama bölümlerinin, yapıların ayrılmaz bir parçası olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Yerleşim yine doğu yönünden bir çevre duvarı ile sınırlanmıştır. Bu tarihlerde Ulucak'ta iki sokağın etrafında yer alan bitişik düzende inşa edilmiş kerpiç yapılar bulunur. Yapılar genellikle sokağa açılmaktadır ve ön avlu olarak tanımlanabilecek bir girişe sahiptir. Yerleşimin etrafında bir çevre duvarının olup olmadığı şimdilik bilinmemektedir. Yeşilova'da ise birbirinden bağımsız ancak epey yakın inşa edilmiş, içlerinde duvara bitiştirilmiş depo bölümleri bulunan dörtgen planlı yapılar tespit edilmiştir.

8.2- Çanak Çömlek Karşılaştırmaları

Kıyı Ege'de kazısı yapılmış veya yüzey araştırmaları ile kayıt altına alınmış tüm yerleşimlerde, Ege Gübre'de bulunanlar ile benzer niteliklere sahip çanak çömlekler ortaya çıkartılmış ve toplanmıştır. Bu çanak çömlekler kırmızı ve kırmızımsı kahvenin çeşitli tonlarında, kahve, açıkkahve, krem ve daha nadir olarak gri renkte astarlanmıştır. Adı geçen renkte astara sahip hemen tüm örneklerin benzerlerinin Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem tabakalarında bulunan çanak çömlek mal grupları arasında, değişen oranlarda, karşılığı bulunur.

Ege Gübre Yerleşimi'nde Kırmızı Astarlı Mallar yerleşimin gerek III. gerekse IV. tabakasında baskın mal grubudur. Bu mal grubu IV. tabakada % 86 oranında bulunurken III. tabakada % 92'lere ulaşmıştır. Bu bağlamda MÖ 6. binyılın başlarında Kıyı Ege'de çanak çömlekler arasında Kırmızı Astarlı Malların belirleyici bir yer tuttuğu anlaşılmaktadır. Kırmızı Astarlı Mallar açısından benzer bir gelişimi Ulucak Höyük verileri de doğrular. Bu mal grubunun IVk katından itibaren keskin bir şekilde arttığı ve IV. tabakanın sonlarına doğru oranının % 90'ların üzerine çıktığı görülmektedir. Yüzey araştırması ile tespit edilmiş yerleşimlerde bulunan kap parçalarının, genel olarak yüzeyden toplanan çanak çömleklerin çoğunlukla geç evreler ile ilişkili olduğu varsayılırsa, kırmızı astarlı olması beklenebilecek bir sonuçtur ve durum genelde böyledir. Aynı mal grubuna ait örnekler, Yeşilova'nın tüm katlarında bulunur ve geç evrelere doğru oranı artarak Ege Gübre ve Ulucak ile benzer bir gelişim sergiler. Ayio Gala Aşağı ve Yukarı Mağaralar, Dedecik-Heybelitepe ve Çukuriçi Höyük'te de adı sıklıkla anılan mal grubu kırmızı astarlılardır.

Ege Gübre Yerleşimi'nde Kırmızı Astarlı Mallardan sonra ikinci büyük grup Açıkkahverengi Astarlı Mallardır. Bu tür mallar Kıyı Ege'de bulunan diğer yerleşimlerde de benzerleri bulunan bir çanak çömlek grubudur. Açıkkahve astar renginden dolayı mal grubu olarak Krem Astarlı Mallar ile epey yakın bir görünüme sahiptir. Açıkkahverengi Astarlı Malların Ege Gübre IV. tabakada % 8'leri bulan oranı III. tabakada % 4'lere değin geriler. Genel olarak Ege Gübre III. tabakada Açıkkahverengi Astarlı Malların da dâhil olduğu açık yüzeyli çanak çömleklerin oranı azalma eğilimindedir. Nitekim Ege Gübre'nin diğer açık yüzeyli mal grubu Krem

Astarlı Mallarda benzer bir gelişim gösterir. Bu mal grubu III. tabakada % 3 oranında iken IV. tabakada % 2'lere kadar iner. Bu bağlamda MÖ 6. binyılın başlarında Kıyı Ege'de, krem ve açıkkahverengi astarlı, açık yüzeyli çanak çömleklerin kırmızı yüzeylilerin lehine azalma eğilimi gösterdiği söylenebilir. İstatistikî verileri yayınlanmış Ulucak'ta da, açık yüzeyli çanak çömleklerde benzer bir durumu gözlemek mümkündür. Ege Gübre'de Açıkkahverengi Astarlı Mal grubu içerisinde değerlendirilen çanak çömleklerin, Ulucak Höyük'te ayrı bir mal grubu olarak ele alınmadığı ve Krem Astarlı Mallar içerisine dâhil edildiği anlaşılmaktadır. Ulucak Höyük Krem Astarlı Malların oranı V. tabakada % 30 civarındadır ve bir sonraki tabakada % 15'lere gerileyerek Ege Gübre'dekine benzer bir değişim göstermiştir. Yeşilova'nın III. 6-8 katlarında da açıkkahve ve krem astarlı çanak çömlekler bulunur. Bu tür çanak çömlekler Ege Gübre ile Ulucak Höyük'te olduğu üzere, MÖ 6. binyılın başlarında geç evrelere doğru azalır. Açıkkahve ve krem astara sahip malların Kıyı Ege'de yer alan Dedecik-Heybelitepe, Çukuriçi ve Ayio Gala Yukarı Mağara'da da bulunduğu bilinmektedir.

Gri Astarlı Mallar Ege Gübre Yerleşimi'nin IV. tabakasında % 2'ye yakın bir oran ile temsil edilir. Bu mal grubunun oranı III. tabakada % 1'in altına inmiştir. Gri astarlı dolayısıyla koyu yüzlü bir mal grubu olarak değerlendirilebilecek bu çanak çömleklerin benzerleri Kıyı Ege'de bulunan diğer birkaç yerleşimden de bilinmektedir. Yeşilova ve Ayio Gala Yukarı Mağara'da gri yüzeyli olarak tanımlanabilecek örnekler vardır. Bu mal grubunun MÖ 6. binyılın başlarında Kıyı Ege çanak çömlek envanterinden silinmeye yüz tuttuğu görülebilmektedir.

Ege Gübre'de bulunan bir diğer mal grubu Kahverengi Astarlı Mallardır. Kahverengi astarlı malların Ege Gübre IV. ve III. tabakalarındaki oranı % 1'in altındadır. Gri mallar ile birlikte koyu yüzlü olarak tanımlanabilecek bu mal grubu, MÖ 6. binyılın başlarında kaybolmaya başlar. Ancak benzer türde malların Ulucak'ın erken tabakalarında, hem de yüksek oranlarda bulunduğu bildirilmiştir. Ulucak'ta bu mal grubunda yer alan mallar IV. tabakadan itibaren % 1'in altına inerek Ege Gübre'dekine benzer bir gelişim göstermiştir. Yeşilova'da erken katlarda kahverengi astar renklerinin daha baskın olduğu ve geç evrelere doğru oranlarının azaldığı bilinmektedir. Benzer malların Ayio Gala Yukarı Mağara'da olduğuna dair bilgiler vardır.

Baskı bezemeli-impresso türü mallar[349] (Levha 68-71) Ege Gübre Yerleşimi'nin IIIb yapı katında ortaya çıkmış ve çoğunlukla bu yapı katı ile ilişkili olarak bulunmuştur. Bu tür çanak çömlekler üzerindeki bezemeler, çeşitli aletlerle yapılmış basit nokta dizilerinden oluşan düzensiz diziler biçimindedir. Astarlı ve astarsız örneklerin yanı sıra perdahlı ve perdahsız parçalar vardır. Ege Gübre'de astarlı örneklerin çoğunluğunu kırmızıların oluşturduğu bu çanak çömlekler, Kıyı Ege'de bulunan diğer yerleşimlerde de bulunmuştur. Baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlekler Ege Gübre Yerleşim'inde MÖ 7. binyılın sonu, 6. binyılın başlangıcında ortaya çıkmıştır. Ulucak'ta *Gray ware* olarak adlandırılan benzer türde çanak çömleklerin ortaya çıktığı Va katının tarihi de MÖ 7. binyılın sonu, 6. binyılın başlarıdır. Yeşilova Höyük'ün III. 1-2 katlarında bulunan baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerin tarihi de yine MÖ 6. binyılın başlarını işaret etmektedir. Dolayısıyla Kıyı Ege'de bu tür çanak çömleklerin bulunduğu yerleşim tabakalarını MÖ 7. binyılın sonu-6. binyılın hemen başlarına tarihlemek mümkündür. Benzer çanak çömlekler Dedecik-Heybelitepe ve Çukuriçi Höyük'te de vardır. Bu bağlamda Dedecik-Heybelitepe'nin A katı ve Çukuriçi'nin VIII. tabakasını MÖ 6. binyılın başlarına

[349] Baskı-impresso bezemeli çanak çömlekler, Doğu Akdeniz ve Kuzey Suriye'de Filistin, Lübnan, İsrail gibi kıyı bölgelerinin yanı sıra daha iç kesimlerde Ürdün ve Irak'ın batısında yer alan bazı yerleşimlerin Neolitik tabakalarında ortaya çıkar (Güldoğan 2008a, 56). Bu tür çanak çömlekler önceden çoğunlukla kıyı yerleşimleri ile ilişkilendirilmiştir. Ancak aynı tür çanak çömlekler Mezraa Teleilat (Güldoğan 2008a, 281 vd) gibi kıyıdan uzak yerleşimlerde de bulunur ve büyük bir çeşitlilik gösterir. Baskı-impresso bezemeli çanak çömlekler Doğu Akdeniz ve Kuzey Suriye'deki birçok yerleşim yanı sıra batıya doğru MÖ 7200-6500 yıllarına tarihlenen Amuq A evresinde ortaya çıkar (Braidwood-Braidwood 1960, 52, 53, 54: Fig. 27-29). Mersin-Yümüktepe'de bu tür çanak çömlekler MÖ 7000-6300 arasına tarihlenen Erken Neolitik XXXIII-XXVIII (Caneva-Marcolongo 2004, 29-30) evrelerinde görülür (Caneva 2004 39, 40: Fig. 10). Akdeniz havzasında daha batıda, Adriyatik kıyıları ile ilişkili ilk kaplar yaklaşık MÖ 6500 civarında, Otranto Boğazı'nın hemen güneyinde ortaya çıkan yalın çanak çömleklerdir. Yaklaşık olarak MÖ 6200 civarında ise Corfu gibi yerleşimlerde Impresso bezemeli çanak çömlekler görülür (Forenbaher-Miracle 2005, 519-520) ve kısa bir süre içerisinde Arnavutluk'a, Adriyatik'te Güney Dalmaçya'ya ve güneydoğu İtalya'ya yayılır (Chapmann-Müller 1990, 128: Figüre 1). Baskı-impresso bezemeli çanak çömlekler MÖ 5900 civarında kuzey Dalmaçya'ya değin ulaşır. Ancak Adriyatik Denizi'nin İtalya kıyılarında bu tür çanak çömleklerin İtalya'nın orta kesimlerine Abruzzo gibi yerlere ulaşması MÖ 5750/5650 civarındadır (Forenbaher-Miracle 2005, 519-520).

yerleştirmek mümkündür. Baskı bezemeli-impresso malların yüzey araştırmalarından ele geçtiği Çakallar Tepesi[350] ve Araptepe-Bekirlertepe[351] gibi yerleşimlerin en azından MÖ 6. binyılın başlarına değin indiğini düşünmek gerekir.

Ege Gübre Yerleşimi'nde bulunan bir diğer mal grubu, boyalı mallardır (Fotoğraf 8: 1-Levha 75). Boyalı mallar Ege Gübre Yerleşimi'nin III. tabakasında ortaya çıkartılmıştır ve toplam sayısı üçtür. Bu tür mallar kırmızı üzerine krem ya da krem üzerine kırmızı boya ile yapılmış motiflere sahiptir. Ege Gübre Yerleşimi'nde olduğu gibi diğer Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerinde de boyalı mallar bulunur ve aynı şekilde sayıları son derece sınırlıdır. Benzer türde boyalı mallar, Ulucak, Yeşilova, Dedecik-Heybelitepe, Çukuriçi ve Ayio Gala'da da bulunmuştur. Boyalı mallar söz konusu yerleşimlerde, Ege Gübre'de olduğu üzere kırmızı üzerine krem ya da krem üzerine kırmızı boyalı motiflere sahiptir. Kazısı yapılmış yerleşimlerin yanı sıra, Moralı[352] ve Taklantepe[353] gibi yerleşimlerin yüzey araştırmalarında da benzer çanak çömlekler bulunmuştur. Her ne kadar Kıyı Ege'de yer alan yerleşimlerin çoğunda boyalı mallar bulunmuş olsa da boya bezemeli çanak çömlekleri, Kıyı Ege'ye has bir mal grubu ya da Kıyı Ege Neolitik kültürünün önemli bir bileşen olarak tanımlamak zordur. Boya kullanımı açısından, Ulucak Höyük IVb2 yapı katında ortaya çıkartılan boya bezemeli bir antropomorfik kap en iyi örnektir. Aslında boyalı mallar söz konusu olduğunda, örneklerin sayısı son derece az olsa da en tanımlı örnekler yine Ulucak'tandır. Yinede Neolitik yerleşimlerin gerek erken gerekse geç tabakalarında boyalı malların son derece az bulunması veya hiç olmaması, Kıyı Ege'yi diğer Neolitik kültür bölgelerinde farklı kılan bir özellik olarak görünmektedir.

Kıyı Ege'de yer alan Neolitik yerleşimlerde ortaya çıkartılmış çanak çömlek biçimlerinin neredeyse tümünün benzerleri Ege Gübre Yerleşimi'nde bulunurken, Ege Gübre'de bulunan bazı biçimler sadece bu yerleşime özgüdür. Ege Gübre'ye özgü bazı

[350] Derin 2006, 5.

[351] Lichter, 2002, 162; Caymaz 2006, 3.

[352] French 1965, 23: Fig. 5: 4; Takaoğlu 2004, 751, Fig. 3: 26-28.

[353] Akdeniz 2011, 16.

biçimler bulunsa da genel olarak Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerinde biçimler arasında ortak bir envanter bulunduğu söylenebilir.

Ege Gübre Yerleşimi III. ve IV. tabaka çanak çömlekleri arasında sayısal olarak en yüksek orana sahip kap türü s-profilli çanaklardır (Levha 5-9; Levha 12-18; Levha 22-23). Bu tür çanakların oranı yerleşimin III. tabakasında bir önceki tabakaya göre azalmıştır. Ancak aradaki fark yüksek değildir ve IV. tabakada % 42 oranına sahip s-profilli çanakların oranı III. tabakada % 37'ye gerilemiştir. Ulucak Höyük'te aynı kaplar V. tabakada % 40'lardan IV. tabakada % 18'lere değin gerilemiştir. Her iki yerleşimde de daha geç dönemlere doğru s-profilli çanakların oranında azalma yönünde bir eğilim görülse de oranlar arasındaki büyük farklılıklar, s-profilli çanakların Kıyı Ege Neolitiği'nin kendi iç gelişimi açısından belirleyici bir kronolojik bileşen olmadığını işaret etmektedir. Bu açıdan belirli kapların farklı yerleşimlerde farklı oranlarda kullanıldığı ifade edilebilir. Üstelik bu kapların işlevsel bir yanları bulunduğu da düşünülür ve yerleşimler arasında günlük faaliyetler bağlamında bazı farklılıkların da bulunabileceği, bu faaliyetlerden bazılarının diğer yerleşimlerde daha ön planda olabileceği göz önüne alınırsa, aynı türden kapların yerleşimler ve tabakalar arasında farklı oranlarda bulunması anlamlı bir görünüm kazanmış olur. Yine de s-profilli çanakların Kıyı Ege'de zaman içerisinde nasıl bir gelişim gösterdiğinin açıklığa kavuşması kazısı yapılmış diğer yerleşimlerin istatistikî verilerinin yayınlanması ile daha kesin olarak ifade edilebilecektir. Nitekim Gökçeada'da bulunan Uğurlu'nun MÖ 6500-6400 yılları arasında tarihlenen V. tabakası ile MÖ 6.binyılın ilk yüzyılına tarihlenen[354] IV. tabakalarında s-profilli derin kaplar ve çanaklar yaygın biçimlerden biridir[355]. Benzer çanaklar Kıyı Ege'de Ulucak'ın yanı sıra, Yeşilova, Dedecik-Heybelitepe, Çukuriçi ve Ayio Gala Aşağı ve Yukarı Mağara ile yüzey araştırmalarında toplanmış kaplar arasında da belirgin bir yere sahiptir. Dolayısıyla s-profilli çanakların Kıyı Ege Neolitiği açısında önemli bir bileşen olduğu görülmektedir. Ege Gübre'de düz kenarlı çanaklar (Levha 1-2; Levha 10; Levha 12; Levha 19) III. tabakada, s-profilli çanaklarda olduğu üzere oransal olarak azalırken, yarıküresel çanaklarda (Levha 3-4;

[354] Erdoğu 2011, 65: Fig. 19.

[355] Erdoğu 2011, 49-50.

Levha 12-13; Levha 21) artış görülür. Ancak her iki çanak türünün de biçimler arasında s-profilliler kadar belirgin değildir. Benzer türde çanakları yukarıda sıralanan diğer Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerinde görmek mümkündür.

Ege Gübre çanakları arasında yer alan hafif omurgalı çanaklar (Levha 11, Levha 20), diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde bulunmayan bir kap biçimi olarak görünmektedir. Söz konusu çanakların Ege Gübre'de bulunduğu tabaka yerleşimin III. tabakasıdır. Bu çanaklar III. tabakanın ise özellikle IIIa katında inşa edilmiş yapılarında ya da bu yapı katında yoğun olarak kullanılmış kesimlerinde tespit edilmiştir. Dolayısıyla yerleşimin en geç evresinde bulunurlar. Ayrıca omurgalı çanakların sayısı son derece sınırlıdır ve oranı % 0,5'i bulmaz. Buradan hareketle bu tür kapların Kıyı Ege'de yaygın olmasa da MÖ 6. binyılın başlarında kullanıldığı ve bunun ayırıcı bir kap türü olduğu söylenebilir.

Boyunlu ve boyunsuz çömlekler gerek kazılmış gerekse yüzey araştırmaları ile tespit edilmiş birçok Kıyı Ege yerleşimde bulunan bir kap biçimidir. Aynı türde kaplar Ege Gübre Yerleşimi'nde ikinci büyük biçim grubunu oluşturur. Yerleşimdeki çömlekler boyunsuz (Levha 24-28) ve boyunlu, boyunlu çömlekler ise kısa (Levha 37-39; Levha 44-46) ve belirgin boyunlu (Levha 33-36) çömleklerden oluşur. Boyunsuz çömleklerin oranı Ege Gübre Yerleşimi'nde III. ve IV. tabakalarında % 20 civarındadır. Bu orana ağız kısmı hafifçe vurgulanmış kısa boyunlu küresel gövdeli çömlekler de eklendiğinde oran % 25'lere ulaşır. Kısa boyunlu yarıküresel çömleklerde de boyun kaptan ayrı bir bölüm olarak değil, kabın devamı niteliğindedir. Bu kaplarda boyun belirgin değildir. Böylesi kaplarda dâhil edildiğinde, boyunsuz veya boynu ön plana çıkarılmamış kapların oranı daha da artar ve her iki tabakadaki oranlar birbirine yakın ve yüksektir. Buna karşın belirgin boyunlu çömleklerde, tabakalar arasında oransal farklılıklar vardır. Belirgin boyunlu çömlekler Ege Gübre Yerleşimi'nin erken tabakasında % 2 civarında iken III. tabakada % 7'lere ulaşır. Bu bağlamda MÖ 6. binyılın ilk çeyreğinde Kıyı Ege Neolitiği'nde, erken evrelerde biçimler arasında önemli bir yer işgal etmeyen belirgin boyunlu çömlekler ön plan çıkmaya başlamış ve oranları artmıştır. Nitekim Ulucak Höyük'te Vb yapı katı kap biçimleri arasında kısa ve uzun boyunlu çömlekler % 17 gibi bir orana sahip iken IV. tabakada sadece belirgin boyunlu çömleklerin oranı % 32'lere çıkmıştır. Aynı şekilde, Yeşilova'da geç evrede belirgin

boyunlu çömlekler en yaygın biçimdir. Ancak belirgin boyunlu çömlekler Ege Gübre'de hiçbir zaman Ulucak'taki orana ulaşmamıştır.

Kıyı Ege'de birçok yerleşimde bulunan düzleştirilmiş ağız kenarlı boyunsuz veya kısa boyunlu çömlekler (Levha 29-31; Levha 40-43) Ege Gübre Yerleşiminin IV. tabakasından itibaren kullanılan bir çömlek türüdür. Ancak bunların oranı IV. tabakada % 3,5 civarında iken III. tabakada % 11'lere değin yükselir. Bu tür çömleklerin küçük boyutluları bulunsa da çoğunluğu büyük boyutludur. Ege Gübre Yerleşimi'nde bunların yoğun olarak kullanılmış olmasının nedeni, örneğin Ulucak gibi yerleşimlerde kullanılan kil kutu ve benzeri depo kaplarının, Ege Gübre'de kullanılmaması ve bunların yerine düzleştirilmiş ağız kenarlı büyük depo kaplarının tercih edilmiş olmasıdır. Yine de bu tür kaplardaki artış, MÖ 6. binyılın başlarında çanak çömlek envanterinde büyük boyutlu kapların kullanılmaya başladığının göstergesi olarak kabul edilebilir. Aynı değişimin Ulucak Höyük'te de yaşandığı görülmektedir. Farklı türde büyük depolama kapları ve düzleştirilmiş ağız kenarlı çömleklerin kullanımı Ulucak'ın IV. tabakasında da artış gösterir[356].

Çanak çömleklerin taşınması ve/veya asılması amacıyla kapların dış yüzeyine eklenen kulp ve tutamaklar, diğer Neolitik kültür bölgelerinde olduğu gibi Kıyı Ege'de de sıklıkla kullanılmış bir çömlekçilik uygulamasıdır. Ege Gübre'de kulp nadir bir uygulamadır. Ulucak Höyük'te de kulbun pek kullanılmadığı bilinmektedir[357]. Kulp kullanımının aksine Ege Gübre'de tutamaklar, özellikle de tüp tutamaklar yoğun olarak kullanılmıştır (Levha 61-62). Yerleşimin III. ve IV. tabakalarında tüp tutamakların kullanım oranı epey yüksektir. Tüp tutamaklar Ulucak, Yeşilova, Çukuriçi, Dedecik-Heybelitepe, Ayio Gala Aşağı ve Yukarı Mağaralarda da yoğun olarak kullanılmıştır. Bu tür tutamakların, ince uzun, kısa geniş, uzun geniş gibi birçok biçimde bulunduğu ve boyutlarının çeşitli olduğu görülmektedir. Durum Ege Gübre'de de aynıdır. Diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde de tüp tutamakların benzer şekilde üretildiği yani farklı boyut ve türdeki kaplarda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ege Gübre'de bu tür tutamakların tabakalar arasında biçimsel ve oransal olarak bir değişikliğe uğradığı yönünde bir bulgu

[356] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 190: Table 4.4.

[357] Ç. Çilingiroğlu 2009a, 190: Table 4.4.

yoktur. Bunun aksine Ulucak'ta IV. tabakada bu tür tutamaklarının oranının % 80'den % 40'a indiği ve daha ince ve uzun üretilen tutamakların IV. tabakada enli ve kısa üretildiğine dair bilgiler vardır. Yeşilova'nın erken katlarında da daha uzun tutamakların daha fazla bulunduğu bildirilmiştir. Ancak Ege Gübre'de benzeri bir durum gözlenmemiştir. Sadece büyük boyutlu kapların oranındaki artışa koşut olarak tüp tutamakların boyutları da büyümüştür. Ancak aynı tabakada ince ve uzun tutamaklar, bu iri tutamaklarla birlikte bulunur.

Tüp tutamaklarla ilişkili olarak şimdilik sadece Ege Gübre Yerleşimi'ne özgü görünen bir uygulama bu tür tutamakların, örnekler çok az sayıda da olsa, kapların içine eklendiğidir (Levha 16: 6). Bu tür bir uygulamanın pratikte bir karşılığı olup olmadığı açık değildir. Tüp tutamaklar Ege Gübre'de genellikle yuvarlak kesitlidir. Ancak azımsanamayacak oranda tüp tutamak üçgen kesitli üretilmiştir. Kıyı Ege'de böylesi kesite sahip tüp tutamaklar şimdilik sadece denizle yakın ilişkisi bulunan Ege Gübre, Ayio Gala ve Coşkuntepe gibi yerleşimlere özgü görünmektedir. Bu tür tutamaklar Ege Gübre'de IV. tabaka ortaya çıkmış ancak III. tabakada daha sık kullanılmaya başlanmıştır. Bu bağlamda ve Ulucak ile Yeşilova'nın erken katlarında bulunmadıklarını göz önüne alarak, üçgen kesitli tüp tutamakların Kıyı Ege'de en erken MÖ 7. binyılın son çeyreğinde görülmeye başladığını, bu tür tutamaklara sahip yerleşimlerin ise en azından söz konusu tarihlerde kurulmuş olabileceğini düşünmek mümkündür. Yine tüp tutamaklarla ilişkili olarak, üçgen kesitlilerin yanı sıra birkaç örneğinde dörtgen kesitli üretildiği görülmektedir. Benzer bir durum, Ayio Gala tutmakları olarak anılan, bir kenarı aşağı doğru uzatılmış tüp tutamaklar için de geçerlidir. Bu tür tutamaklar şimdilik sadece Ayio Gala ve Ege Gübre'ye özgüdür (Figür 289). Ayio Gala tipi tutamaklar, Ege Gübre'nin IIIb yapı katında bulunur ve toplam sayısı üçtür. Dolayısıyla aynı türde tutamakların Kıyı Ege'de en erken ortaya çıktığı tarihler MÖ 6. binyılın başlarıdır.

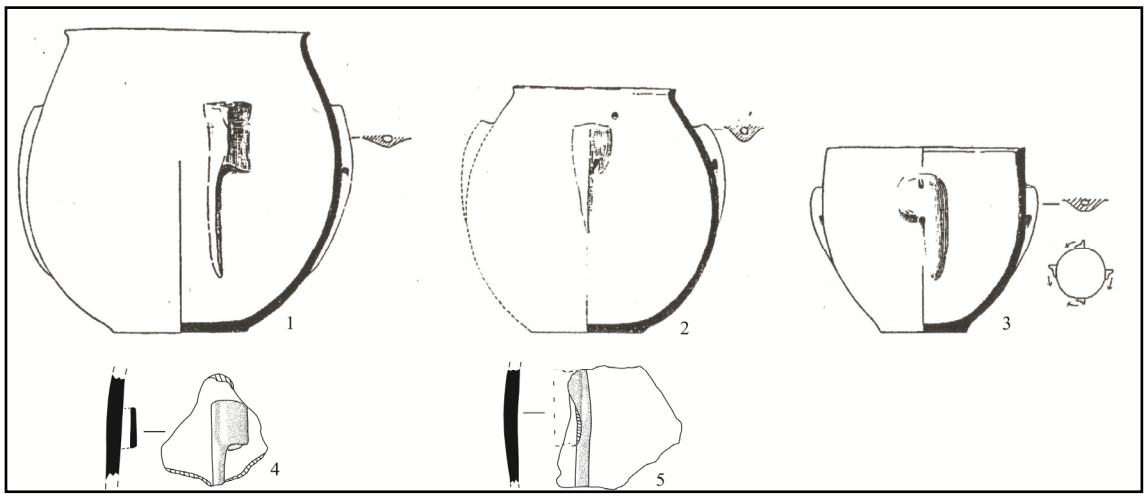

Figür 289: Ayio Gala Tutamakları (1-3) ve Ege Gübre Yerleşimi'ndeki (4-5) Benzerleri

Ege Gübre'de tüp tutamaklar ile birlikte görülen diğer tutamak türleri düğme biçimli tutamaklardır (Levha 57-60). Bu tür tutamaklar dikine ve yatay olarak delikli ya da kapalıdır. Sadece tutamaklar dikkate alındığında, kapalı örneklerin III. ve IV. tabakalardaki oranları sırasıyla % 8 ve % 12, yatay ve dikey delikliler ise % 5 civarındadır. Yuvarlak, dörtgen veya oval görünümlü olabilen bu tutamaklar arasında az sayıda örnek çift yumruludur. Bu tür tutamakların Yeşilova'nın en geç evrelerinde, Ulucak'ın IV. ve V. tabakalarında, Ayio Gala Aşağı Mağara'da benzerleri vardır.

Ege Gübre Yerleşimi'nde yaygın olarak disk (Levha 52-54), düz (Levha 51) ve halka dip (Levha 48-50) kullanılmıştır. En yoğun kullanılan dip biçimi disk diplerdir. Disk diplerin Ege Gübre III. ve IV. tabakalardaki oranı sırasıyla % 75 ve % 70'tir. Düz dipler IV. tabakada % 20'den III. tabakada % 7'lere değin inmiştir. Disk dipler Ulucak'ın Vb katında % 93 oranına sahip iken IVh yapı katından itibaren düz diplerin oranları düzenli olarak artmaya başlamış ve geç evrelerde % 80'lere ulaşmıştır. Ulucak'ta, Ege Gübre'de halka dip olarak değerlendirilen içe çekik dipler (Dip.T2), disk dip olarak değerlendirilmiş olsa da, disk dipler, geç evrelere doğru düz diplerin lehine azalmıştır. Ancak Ege Gübre'de aksi bir durum söz konusudur. Disk dipler her iki tabakada da yoğun olarak kullanılmış ve düz diplerin oranı hiçbir zaman disk dipler kadar olmamıştır. Üstelik erken tabakadan geç tabakaya geçilirken, Ulucak'ta görülenden farklı olarak, düz diplerin oranı azalmıştır. Bu durumdan iki olası sonuç çıkarılabilir. İlki Ulucak disk diplerinde görülen gelişimin tüm Kıyı Ege'ye değil,

Ulucak ve yakın çevresine uygulanabilir bir gelişim olduğu ikincisi ise kıyı ve daha iç yerleşimler arasında diplerin gelişimi bakımından farklılıklar bulunduğudur. Nitekim Ege Gübre'de halka diplerin, Ulucak ve diğer yerleşimlerden daha sık görülen bir çömlekçilik uygulaması olması, üstelik kaide olarak tanımlanabilecek yüksek halka diplerin varlığı (Levha 48:1-4; Levha 49: 1) kıyı ve iç kesimlerdeki yerleşimler arasında özellikle dipler ve diplerin gelişimleri bakımında farklılıklar bulunabileceğini teyit eder. Disk dipler, Ulucak'ın yanı sıra, Yeşilova, Dedecik-Heybelitepe, Ayio Gala Yukarı Mağara'da da bulunur.

Halka diplerin Ege Gübre IV. tabakadaki oranı % 6 iken III. tabakada % 8'e ulaşmıştır. Bu orana Ulucak'ta disk dip olarak değerlendirilen içe çekik-çukur dipler dâhil değildir. Halka dipler Ulucak çanak çömlek envanterinde yer alsa da nadir örneklerdir. Benzer türde diplerin Yeşilova'nın orta katlarında bulunduğu bilinmektedir. Ancak Yeşilova'da da halka diplerin, dipler arasında önemli bir yer tutmadığı anlaşılmaktadır. Aynı tipte dipler, yüzey araştırmaları ile tespit edilmiş Araptepe-Bekirlertepe, Coşkuntepe, Gökçeada'da bulunan Uğurlu ve Moralı gibi birkaç yerleşimden de bilinmektedir. Bu yerleşimlerden ilk üçü kıyıda ve kıyı civarında, Moralı ise Gediz Nehri'nin yukarı çığırlarının aktığı Manisa Ovasındadır. Moralı'da bulunan halka diplerin, Ulucak gibi nadir örnekler mi ya da Ege Gübre gibi çanak çömlek envanterinin önemli bir parçası mı olduğunu yerleşim kazılmadan ifade etmek güçtür. Yinede bu kültürel etkinin Ege Gübre gibi kıyı yerleşimleri üzerinden Gediz Vadisi boyunca Manisa Ovasına aktarılmış olması akla yatkındır. Ayrıca benzeri bir değerlendirme, Ulucak ve Yeşilova içinde yapılabilir. Halka dip geleneği belki de kıyı yerleşimlerinden Ulucak gibi daha iç kesimde bulunan yerleşimlere aktarılmış bir uygulamadır. Ancak kazıların sayısı artmadan bu değerlendirmenin geçerliliğini test etmenin şimdilik imkânı yoktur.

Ege Gübre'de bulunan ve halka dipler içerisinde değerlendirilen yüksek halka diplerin (Levha 48:1-4; Levha 49: 1) yani kaidelerin sayısı 10'dur. Bu kaideler yerleşimin IIIa tabakasında kurulmuş yapılar veya bu yapı katında yoğun olarak kullanılmış kesimlerde tespit edilmiştir. Kıyı Ege'de şimdilik Ege Gübre'ye özgü

görünen bu diplerin, MÖ 5700-5900 kurulmuş IIIa yapı katında kullanılmış olması, bölgede benzer türde diplerin alt ve üst tarihinin belirlenebilmesi açısından önemlidir.

Halka diplerin yanı sıra yerleşimin III. tabakasında ortaya çıkartılan dikdörtgen ve haç biçimli diplerde (Levha 56: 8-9, 11-12) şimdilik sadece Ege Gübre Yerleşimi'ne özgüdür. Bu tür diplerin benzerleri diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde bulunamamıştır. Oval dipler (Levha 56: 1-6) ise Ege Gübre'nin yanı sıra Ulucak IVh ve Yeşilova III. 1-2 katlarında bulunur. Benzer dipler Ayio Gala'da da tespit edilmiştir. Bu bağlamda, dikdörtgen, haç ve oval diplerin Kıyı Ege'de MÖ 6. binyılın başlarında kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Yüksek halka dipler gibi tüp tutamaklı kapaklar da (Levha 64: 1, 4, 5) Ege Gübre'ye özgü gibi görünmektedir. Kıyı Ege'den bilinen diğer yerleşimlerde benzer kapaklar henüz rapor edilmemiştir. Tutamaklı kapakların oranları her iki tabakada son derece düşük olsa da kullanımlarına IV. tabakadan itibaren başlanmış ve III. tabakanın sonuna kadar devam etmiştir. Ulucak ve Yeşilova'nın erken tabakalarında böylesi kapaklar bulunmadığından, kapaklar için şimdilik MÖ 6200 ve MÖ 5700 tarihleri alt ve üst sınırlar olarak kabul edilebilir.

Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem çanak çömleğinin hamuruna organik ve inorganik olmak üzere iki tür katkı maddesi ilave edilmiştir. Yerleşimin IV. tabakasında bitki katkılı çanak çömleklerin oranı % 51 iken III. tabakada % 37'lere inmiştir. Yerleşimin erken ve geç tabakası arasında organik ve inorganik katkılar bağlamında ters orantı vardır. Taşçık, kireç ve mika gibi inorganik katkılı kapların IV. tabakadaki oranı % 45 iken III. tabakada % 58'e yükselmiştir. Dolayısıyla Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerinde bitki katkının önemli bir çömlekçilik geleneği olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Ulucak'ın V. tabakasında bitki katkılı çanak çömleklerin oranı % 15-20 arasında iken IV. tabakadan itibaren bitki katkılı kapların oranı artmış ve bu oran % 60 ila 80 arasında bir düzeye kavuşmuştur. Yeşilova'da ise III. 1-2 katlarında kalın kenarlı bazı parçalarda bitki katkısı gözlenmiştir. Ege Gübre ve Ulucak verileri arasındaki uyumsuzluk yani Ege Gübre'de geç evrelere doğru bitki katkının azalması buna karşın Ulucak'ta artması, bu şablonların tüm Kıyı Ege'ye uygulanamayacağını ve belki de kıyı

ve iç yerleşimler arasında bu konuda da belirli farklılıkların bulunabileceğinin belirtisi olarak kabul edilebilir.

Ege Gübre'de bazı kapların üzerine kabartma bezeme biçiminde işlenmiş motif ve figürlerin benzerleri Ulucak'ta da vardır (Figür 290). Stilize boğa boynuzu şeklindeki bu motifler Ege Gübre'nin IV. tabakasında ortaya çıkartılmıştır. Benzer bir motifin işlendiği kap parçaları Ulucak'ta da bulunur.

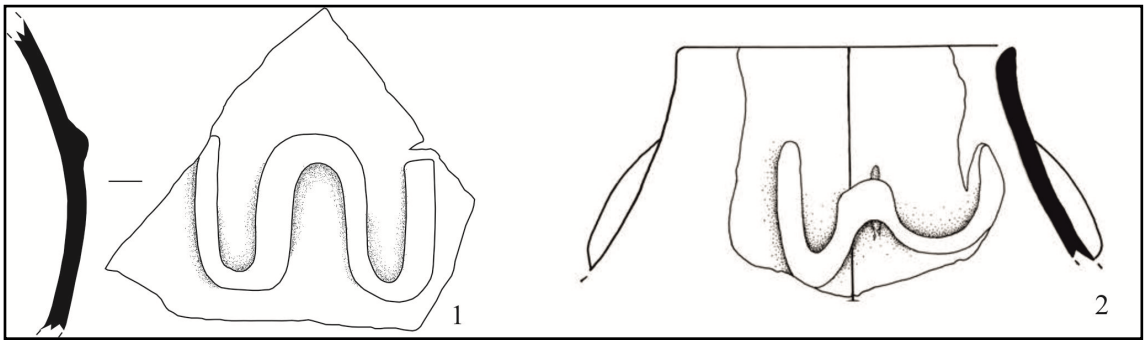

Figür 290: Ege Gübre (1) ve Ulucak Höyük (2) Kabartma Bezemeli Örnekler

Buna karşın bir erkek ve kadının işlendiği kabartma bezemeli örnekler (Levha 74) şimdilik sadece Ege Gübre Yerleşimi'ne özgü gibi görünmektedir[358]. Bu örnekler de Ege Gübre Yerleşimi'nin IV. tabakasında tespit edilmiştir. Dolayısıyla Kıyı Ege'de benzeri kabartma bezemeli kapların MÖ 7. binyılın sonlarına doğru kullanılmaya başladığı düşünülebilir. Bir kadın ve erkeğin betimlendiği bu kabartma bezemeli parçalarda bulunan bireylerin kollarının duruşu ilgi çekicidir ve yukarıda kısaca tanımlanan stilize boğa boynuzu andırır. İki örnek arasındaki bu benzerlik tesadüf olmamalıdır. Üstelik Beşparmak-Latmos Dağlarında bulunan kaya resimlerinde betimlenen insan motiflerinin bazılarında kolların Ege Gübre motiflerine benzer olması dikkat çekicidir. Kaya resimlerinin tarihi en MÖ 6-5. binyıl olarak belirtilmiştir. Ege

[358] Bu tür bezemeye sahip kapların benzerleri, Orta Anadolu'da Köşk Höyük'ün Çanak Çömlekli Neolitiğin ortalarına, MÖ 6400-5600 arasına tarihlenen II ve V. Tabakalarında görülür. Bu tür bezemeler II-III. tabakalarda daha yaygındır (Öztan 2007a, 229, 234; Öztan 2007b, 225: Fig. 23). Yine aynı bölgede İlk Kalkolitik Döneme, MÖ 6. binyılın başları ile ortası arasına tarihlenen Tepecik-Çiftlik'in 3. Tabakasında benzer örnekler vardır (Bıçakçı vd 2007a, 248, Bıçakçı vd 2007b, 249, 252: Fig. 35/d, Fig. 39-41).

Gübre ve Latmos kaya örnekleri arasındaki benzerliklerden yola çıkarak, kaya resimlerinin MÖ 7. binyılın sonlarına ait olduğu söylenebilir.

Ege Gübre Yerleşimi'nde bulunan iki antropomorfik kap (Levha 92: 1), yerleşimin IIIa yapı katına ait bir çöp çukurunda bulunmuştur. Örneklerin ikisi de tam değildir. Ancak Kıyı Ege'de benzer örnekler sadece Ulucak ile sınırlı olduğundan, önemlidir. Ulucak'ta ortaya çıkartılmış bu antropomorfik kap biçiminin yanı sıra Ege Gübre'dekilerden boyalı oluşu ile de ayrılır. Ulucak'taki bu örnek yerleşimin son safhalarına ait IVb2 yapı katında tespit edilmiştir. Bu tabakanın yaşı da Ege Gübre'de olduğu gibi yaklaşık olarak MÖ 5900-5700 yılları arasıdır. Dolayısıyla bu tür antropomorfik kapların Kıyı Ege'de MÖ 6. binyılın ilk çeyreğinde kullanılmaya başladığını düşünmek mümkündür.

8.3- Ege Gübre ve Kıyı Ege Buluntu Toplulukları

Ege Gübre Yerleşimi ve özellikle Ulucak ve Yeşilova ile daha küçük çaplı kazıların yürütüldüğü Dedecik-Heybelitepe, Çukuriçi gibi diğer Kıyı Ege yerleşimlerinden elde edilen buluntular genel olarak ortak bir envantere sahiptir. Bu buluntular, çanak çömlek üzerinden izlenebilen ortak kültürel yapıyı pekiştiren öğelerdir. Buluntuların da gösterdiği üzere Ege Gübre ve diğer Kıyı Ege yerleşimleri arasında, Neolitik süresince yoğun bir mal ve bilgi akışı olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşın örneğin Ege Gübre'de Ulucak'tan farklı olarak sapan taşlarının sadece 3 tane olması ve Yeşilova'da da yoğun olarak kullanılmaması[359] dikkat çekicidir. Bu durum eğer Ege Gübre'nin çamur niteliğindeki dolgularından kaynaklanmıyor ve sapan taşları bu nemli dolgular içerisinde eriyip kaybolmadı ise önemli bir farklılıktır. Ege Gübre'de bulunan taştan üretilmiş paletler ve kutularda şimdilik kıyı bölgesine özgü gibi gözükmektedir.

Kıyı Ege yerleşimleri arasında paylaşılan bu öğelerin bir diğer önemli yanı diğer birçok kültür bölgesinde de kullanılmış olmaları ayrıca kökenlerinin epey erken tarihlere kadar ve son derece yaygın bir alanda, Batı Anadolu'dan Bereketli Hilal'e değin izlenebilmesidir. Kemik ve taştan üretilmiş statü objeleri ya da bazı sembolik

[359] Derin vd 2009, 18.

temsillerin varlığı, daha kolay ulaşılabilir ve hemen her türde yonga taş aletin üretilebildiği çakmaktaşına rağmen oranı az olsa da obsidyenin talep görmesi, kökenleri zaman içinde geriye doğru giden geleneklerin Kıyı Ege'de hala rağbet gördüğünün kanıtıdır.

8.4- Genel Değerlendirme

Kıyı Ege'de yürütülen arkeolojik araştırmaların bölgenin Neolitikleşme sürecine[360] ilişkin ortaya koyduğu veriler, bölgenin söz konusu dönemde ortak bir kültürel yapıyı paylaştığını göstermektedir. Çanak çömlek ve diğer buluntu grupları arasındaki benzerliklerden anlaşıldığı kadarıyla bölgedeki kültürel yapı, yerleşimler terk edilene değin korunmuştur. Her ne kadar kıyı ve iç kesimde yer alan yerleşimler arasında, çömlekçilik ve bazı taş aletlerin kullanımına dair farklılıklar bulunsa da genel olarak kültürel bir bütünlükten bahsedilebilir.

Yerleşimlerin dağılımı, Gediz ve Küçük Menderes Nehir Havzalarının tanımladığı iç ve kıyı kesimlerin, Kıyı Ege Neolitik kültürünün merkezi olarak kabul edilebileceğini gösterir. Kıyı Ege'de Neolitik yerleşimlerin belirgin olarak izlenebildiği kesimler bu iki nehir havzasıdır. Buna karşın, Aşağı Büyük Menderes Havzası'nda bulunan Neolitik yerleşimler, Kıyı Ege Neolitik kültürünün güneye doğru yayıldığını ve havza boyunca iç kesimlere değin girdiğini kanıtlar. Havzadaki yerleşimler, Kıyı Ege yerleşimlerinde bulunan materyal kültürün, özellikle de çanak çömleğin, benzerlerine sahiptir. Kıyı Ege'de olduğu üzere boyalı örnekler ya yoktur ya da nadirdir. Aphrodisias-Pekmez kazıları sınırlı bir alanda yürütülmüş olsa da, boyalı örnek bulunamamıştır. Üstelik baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlekler Kıyı Ege'de üretilenler ile aynı özellikleri taşır. Çine-Tepecik kazılarında da sınırlı sayıda boyalı örneğin bulunması Pekmez verileri ile uyumlu bir görüntü sunar. Ancak bu havzada yapılan yüzey araştırmalarının sonucu, yerleşim yoğunluğunun sınırlı olduğudur.

[360] Derin (vd 2009, 12-14) Yeşilova'dan elde edilen ^{14}C sonuçları ve diğer verileri Kıyı Ege yerleşimleri ile karşılaştırarak, bölgenin Neolitik sürecinin Neolitik I-III olarak üç bölüme ayrıldığı kanısındadır. Bu üç dönemin özellikleri ve diğer kültür bölgeleri ile ilişkileri için bkz Derin vd 2009, 12-16.

Şimdilik Kıyı Ege Neolitik kültürünün güney sınırının Aşağı Büyük Menderes olduğu ifade edilebilir. Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerinin batı sınırı Ayio Gala Aşağı ve Yukarı Mağaralar'da bulunan materyal üzerinden burası gibi görünmektedir. Ege Denizinde bulunan çoğu adanın yerleşim tarihleri daha geçtir. Doğu sınır ise en iç kesimde Gediz Havzası'nın ana yatağı gibi görünmektedir. Gediz Havzasının doğu sınırında yer alan Akmakça yerleşiminin Kıyı Ege Neolitik kültürünün doğu sınırı olduğu yönünde bazı değerlendirmeler olsa bile buradaki çanak çömlekler, biçim ve mal özellikleri bakımından bazı benzerlikler gösterse de, genel olarak farklı özelliklere sahiptir. Kıyı Ege Neolitik kültürünün kuzeydeki sınırı ise diğer kesimlerden farklılıklar gösterir. Biga yarımadasında yer alan Coşkuntepe'nin çanak çömlek ve diğer buluntuları, Kıyı Ege yerleşimlerinde bulunanlar özellikle de Ege Gübre'dekiler ile aynı özelliklere sahiptir. Üstelik Gökçeada'da bulunan Uğurlu için de benzeri bir durum söz konusudur. Dolayısıyla Kıyı Ege Neolitiği'nin belli bir aşamadan sonra Ege kıyıları ve adalar üzerinden kuzeye doğru yayıldığı görülmektedir. Bu yayılımın, Ege Gübre, Uğurlu ve Hoca Çeşme verileri üzerinden, muhtemelen MÖ 7. binyılın ortalarında ortaya çıktığı öngörülebilir. Ya da başka bir deyişle MÖ 7. ortalarından itibaren, Kıyı Ege'den kuzeye doğru Ege Gübre'nin dâhil olduğu yeni yerleşimler belirmeye başlamıştır.

Kıyı Ege'de benzer kültürel öğelere sahip Neolitik yerleşimlerin Ulucak Höyük'ün kırmızı tabanlara sahip VI. tabakasından bilindiği üzere MÖ 7. binyılın ilk yarısı kadar erken tarihlerde kurulmaya başladığı bilinmektedir. Neredeyse 1000 yıllık kesintisiz yerleşimden sonra Ulucak Höyük terk edilmiştir. Yeşilova ve Ege Gübre verilerine göre bölgedeki tüm yerleşimler eş zamanlı ortaya çıkmamış, bu bin yıllık süreç içerisinde bölgede yeni yerleşimler kurulmuştur. Bu yeni yerleşimlerden bir kısmının nüfus artışı veya yer değiştirme gibi nedenlerden kaynaklandığı kuşkusuzdur. Yinede Ege Gübre Yerleşimi'nin yuvarlak planlı mimarisi [361] bölgedeki yeni

[361] Ege Gübre Yerleşimi'nde ortaya çıkartılan yuvarlak mimarinin kökeni eldeki veriler bağlamında kesin olarak açıklanabilmekten uzaktır. Kıbrıs Neolitik yerleşimleri ve Hoca Çeşme'de bulunan yuvarlak planlı yapılar kıyı ile ilişkili bir yayılımı ima etse de yapılacak yeni araştırmalar her zaman için bu yaklaşımı geçersiz kılabilme potansiyeline sahiptir. Nitekim Kikladlar'daki Kythnos Adası'nda Mezolitik'e tarihlenen yerleşimde ortaya çıkartılan tabanı sal taşları ile döşeli 15 yuvarlak yapı (Sampson 2005, 134), Ege'de yuvarlak mimari kullanan Neolitik öncesi topluluklar bulunduğunu gösterir. Kıyı Ege'de de aynı

yerleşimlerin sadece bu birkaç etmenle ilişkili olmadığını ima etmektedir. Söz konusu durumun izahı Ulucak örneğindeki kırmızı tabanlarla temsil edilen Neolitikleşme sürecinden ayrı olarak, belki Akdeniz kıyıları ile ilişkili ayrı bir yayılım dalgasının Kıyı Ege'ye değin ulaştığıdır. Ancak Ege Gübre gibi yerleşimlerin nispeten geç tarihlerde ortaya çıkması ikinci bir açıklamayı zorunlu kılar. Muhtemelen benzer türde yerleşimler, bir zamanlar Kıyı Ege ovalarının devamı niteliğindeki şu an deniz tarafından basılmış düzlüklerde bulunuyordu. Yine de bu değerlendirme negatif kanıtlar üzerinden geliştirilmiş bir kurgu olduğundan, yuvarlak plana sahip daha erken tarihli yerleşimlerin bulunması ve Ege kıyılarında deniz seviyesi değişimlerinin şimdi olduğu gibi sadece ırmak vadilerinde değil kıt'a sahanlığını da kapsayacak şekilde genişletilmesini gerektirmektedir. Nitekim Ege Gübre'nin yuvarlak planlı yapılarının bulunduğu IV. tabakasında bulunan Kırmızı Astarlı çanak çömleklerin, nitelik ve nicelik olarak diğer Kıyı Ege Neolitik yerleşimleri ile aynı olması da daha erken yerleşimlerin bulunabileceğine dair dolaylı bir kanıttır. Muhtemelen daha erken tarihli yuvarlak planlı yerleşimler ve Ulucak ile temsil edilen Neolitik topluluklar iki farklı yayılım dalgasının sonucu olarak Kıyı Ege'ye ulaşmış, zaman içerisinde gelişen ilişkiler Ege Gübre ve Ulucak topluluklarının ortak bir kültürel bütün üretmelerine neden olmuştur. Bu sürecin sonlarına doğru, yaklaşık olarak MÖ 7. binyılın ortalarından başlamak üzere, Ege Gübre ile birlikte Ege kıyıları boyunca, sadece Kıyı Ege'de değil daha kuzeye doğru yeni yerleşimler ortaya çıkmıştır. Bu yayılım dalgası, Meriç Nehri'nin ağzına yakın bir kesimde kurulmuş Hoca Çeşme'den[362] bilindiği üzere Trakya'ya değin ulaşmış olmalıdır.

Yukarıda ifade edilen erken yerleşimlere dair somut kanıtlar henüz bulunmadığından söz konusu sürece ilişkin değerlendirmeler sadece kurgusaldır. Yine

---

yapı türünü kullanan erken topluluklar olduğu ve bölgeye sonradan göç veya diğer mekanizmalar ile ulaşan Neolitik kültürün bu toplulukları Neolitikleştirdiği de düşünülebilir. Eğer böyle bir süreç yaşanmış ise Ege Gübre'deki yuvarlak mimarinin kökeninde yuvarlak mimari kullanan yerel toplulukların olması mümkündür. Ancak bu yaklaşımın geçerlilik kazanabilmesi, söz konusu durumun yeni kazılar ile doğrulanmasına ve Kıyı Ege'nin erken topluluklarına ilişkin bilgi birikiminin artmasına bağlıdır.

[362] Hoca Çeşme'nin IV. tabakasından alınan ^{14}C tarihlerin düzeltilmiş sonuçları, bu tabakanın MÖ 6400 yıllarında kurulduğunu işaret eder (Özdoğan 1997b, 27) .

de Ulucak ve Yeşilova'nın uzun kültürel dolgularının da yardımıyla Kıyı Ege Neolitiği'nde belirleyici olmuş gibi görünen üç aşama ayırt edilebilir. Yerleşimler arasında gerek çömlekçilik gerekse mimari bağlamda farklılıklar bulunsa da bu üç evrede bazı genel eğilimlerin bulunduğu ve bunun tüm bölge için geçerli olduğu söylenebilir. Aynı değerlendirmeyi mimari içinde yapmak mümkündür. Yerleşimler arasında kullanılan farklı mimari yapılar ve planlar bulunsa da, mimari tabakalarda görülen değişim eş zamanlıdır. Bu durum kıyı ve iç yerleşimler arasında Neolitik süresince yoğun bir bilgi ve belki de mal paylaşımı olduğunu işaret eder. Gerek buluntu toplulukları, özellikle de çanak çömlek, gerekse mimari de görülen değişimlerin neredeyse eş zamanlı vuku bulması bunun kanıtları olarak kabul edilebilir.

İlk evre, MÖ 7. binyılın ilk yarısında Ulucak kırmızı tabanları ile temsil edilen aşamadır. Bu evrede kırmızı tabanlara sahip, dörtgen planlı yapılar vardır. Yapıların etrafındaki açık alanlarda ocaklar bulunur. Bu evrenin diğer bir önemli özelliği çanak çömleğin bulunmamasıdır. Ulucak'ta çanak çömleğin bulunmadığı bir evrenin tespiti, Göller Bölgesi ile Teselya'daki varlığı tartışmalı benzer evreler açısından da önemlidir.

İkinci evre MÖ 6400-6000 yılları arasıdır. Bu evrede çanak çömlek kullanımı başlamıştır. Biçim envanteri boyunsuz ve kısa boyunlu, az sayıda boyunlu çömlekler, s-profilli, düz ve yarı küresel çanaklardan oluşur. Tutamaklar çoğunlukla tüp tutamaklardır. Bu evrenin sonlarına doğru, yukarıdakilere ek olarak uzun boyunlu çömlekler, düzleştirilmiş ağız kenarlı büyük depolama kapları ortaya çıkar. Dipler düz veya disk daha az oran da halka dip biçimindedir. Ancak bu evrenin her aşamasında çanak çömlekler basit biçimler olmaktan uzaktır. Çanak çömlekler bu evrenin başlarında sadece inorganik katkılı iken dönemin sonlarına doğru bitkisel kökenli katkılar da hamura eklenmeye başlanır. Evrenin başlarında mal gruplarında kahverengi, krem ve daha az oranda kırmızı hâkimdir. Evrenin sonlarına doğru kahverengi ve krem astar renkleri azalırken kırmızıların oranı artmaya başlamıştır.

Üçüncü evre MÖ 6000-5700 yılları arasıdır. Bu aşamada önceki evreden bilinen çanak çömlekler kullanılmaya devam edilmiştir. Ancak büyük boyutlu kapların ve boyunlu çömleklerin oranı artmıştır. Bu evrede biçim envanterine bazı yeni biçimler de

eklenmiştir. Oval dip ve kaplar, kare, malta haçı dipler, ayrışık kaplar, kabın içine eklenmiş tünel tutamaklar bunların başlıcalarıdır. Çanak çömlekler neredeyse sadece kırmızı astarlılardan ibarettir. Diğer astar renklerinin oranı son derece azalmıştır. Boyalı çanak çömlek bu üç evrenin hiç birinde önemli bir yer tutmaz. Bitkisel katkı, taşçık ve benzeri katkılar ile beraber yoğun olarak kullanılmaya devam edilmiştir. Bu evrenin başlangıcı ve ikinci evrenin sonlarında baskı bezemeli-impresso türü örnekler görünmeye başlar.

Yukarıda tanımlanan evrelerin hiç birinde ve hiçbir yerleşimde kült binası olarak tanımlanabilecek anıtsal bir yapı bulunmaz. Bu durumun istisnası Ulucak IVb2 katındaki duvarlarına boya ile çeşitli motifler işlenmiş, boyalı bir antropomorfik kabın bulunduğu dinsel nitelikli olarak tanımlanmış yapıdır. Ayrıca Ege Gübre'de ortaya çıkartılmış bir stel, ev içi tapınımdan çok ortaklaşa bir ayin geleneğini yansıtıyor gibi görünmektedir. Ancak her iki durumda da genel olarak yapıların büyüklükleri, buluntuları ve yerleşim düzeni içerisindeki konumları göz önüne alındığında tümünün domestik karakterli olduğu görülür. Dolayısıyla Kıyı Ege'de, örneğin Güneydoğu Anadolu veya Güney Levant'ta görülen merkezileşmiş, karmaşık bir toplumsal örgütlenmeye sahip topluluklardan farklı olarak, bağımsız ve küçük köylerden oluşan bir Neolitik modelin bulunduğu söylenebilir.

Kıyı Ege yerleşimlerinde mimari ile ilişkili önemli bir farklılık yapıların düzenleniş biçimidir. Ulucak, Yeşilova ve Ege Gübre'de görülen mimari düzenlemeler bu açıdan önemlidir. Ulucak'ın erken evrelerinde bağımsız yapılar bulunsa da geç evrelerde bitişik düzende inşa edilmiş ve avlu olarak tanımlanabilecek kullanım alanlarından yoksun bir mimari düzenleme göze çarpar. Oysa Ege Gübre ve Yeşilova'da yapılar tarafından tanımlanan avlular bulunur. Tamamen farklı iki geleneği yansıtan bu mimari anlayışların yuvarlak planlı yapılarla birlikte ele alındığında, bölgede birbirinden farklı iki gelenekten kaynaklanan toplulukların bulunduğu daha da anlaşılır bir görünüm kazanır.

Kıyı Ege'de yer alan küçük yerleşimlerde yaşayan Neolitik toplulukların geçim biçimlerine dair bilgiler, evcil tahıl ve hayvanların beslenmede önemli bir yer tuttuğunu,

günlük diyetin av hayvanlarından elde edilen besinler ile desteklendiğini göstermektedir. Ancak bu besinlerin hangi yöntemlerle tüketilmeye hazır hale getirildiklerine ilişkin bilgiler pek yoktur. Kıyı Ege yerleşimlerinde yoğun olarak bulunan çanak çömleklerde, mutfak ya da pişirme kabı olarak tanımlanabilecek örnekler bulunmaz. Çok sayıdaki ezgi ve havan tahılların tüketimine dair dolaylı bilgiler verse de et ve benzeri besinlerin nasıl pişirildiği açık değildir. Eğer Çatalhöyük örneğinde olduğu[363] gibi ısıtılmış taşlar kapların içerisine atılarak besinler pişirilmiyorsa, Kıyı Ege'de bu tür besinlerin kızartma olarak tüketildiği düşünülebilir. Diğer kaplar ise muhtemelen süt ve ürünlerinin veya yine Çatalhöyük'te[364] olduğu gibi hayvansal yağların saklama ve tüketiminde kullanılıyordu.

Bu veriler Kıyı Ege'de MÖ 7. binyılın ortalarından itibaren *Bütünüyle Neolitikleşmiş* toplulukların yaşamaya başladıklarını gösterir. Ağırlıklı olarak evcil hayvan ve bitkilere dayalı bir yerleşik yaşam biçimine sahip, benzer türde çanak çömlekler ve aletler kullanan Kıyı Ege Neolitik toplulukları küçük köy yerleşimlerinde yaşamıştır. Kıyı ve iç yerleşimlerde yaşayan bu topluluklar arasında materyal kültür ve mimaride görülen bazı farklılıklara karşın Kıyı Ege'de ortak kültürel yapı korunmuştur. Bu yerleşimlerin diğer kültür bölgeleri ile ilişkileri bulunduğu kuşkusuzdur. Diğer bölgeler ile paylaşılan kültürel öğeler bir sonraki bölümde tartışılacaktır.

[363] Hodder 2006, 50.

[364] Hodder 2006, 50.

BÖLÜM 9- BÖLGELERARASI KARŞILAŞTIRMALAR

Bölgelerarası karşılaştırmalarda, Göller Bölgesi, Kuzeybatı Anadolu, Doğu Trakya, Makedonya, Struma Vadisi, Yunanistan ve Kıbrıs'ta yer alan, bu bölgelerin mimari ve çanak çömlek gelişimi ile zamandizininin oluşturulmasında önemli yeri bulunan yerleşimler tanıtılmıştır. Söz konusu yerleşimler anlatıldıktan sonra bu veriler üzerinden bölgenin zamandizini ve çanak çömlek gelişimi kurgulanmış, elde edilen veriler üzerinden Ege Gübre Yerleşimi ve Kıyı Ege ile karşılaştırmalar yapılmıştır.

9.1- Göller Bölgesi

Karstik arazisinden dolayı çok sayıda gölün bulunduğu Göller Bölgesi'nde, birbirinden alçak yükseltiler ile ayrılmış ovalar yer alır. Göllerin çoğu Burdur ve Isparta'dadır[365]. Bölge batıdan Menderes ve kısmen Gediz havzaları ile Kıyı Ege'ye açılır. Güneyden Toros Dağları ile Akdeniz sahil şeridinden yalıtılsa da dağ geçitleri aracılığıyla kıyıya ulaşılabilir. Bölgenin doğusunda, Dedegöl sıradağlarının ötesinde Konya-Ereğli Ovası uzanır.

Bölgede Paleolitik yerleşimler bulunmasa da Toros Dağları'nın Akdeniz'e bakan kesimindeki mağaralarda bu dönem belgelenmiştir[366]. Bu mağaralardan Karain'de Bademağacı ile benzer çanak çömlekler tespit edilmiştir. Öküzini Mağarası'nda ise yerleşim Üst Paleolitik ile başlamış, Neolitik ve Kalkolitik Dönemin sonuna kadar sürmüştür. Bölgede Neolitiğe altlık oluşturabilecek Mezolitik kültürler Isparta'da Baradız'da tespit edilmiştir[367]. Ancak bu yerleşimin mikrolit endüstrisi Neolitiğin yontma taş endüstrisinden farklıdır.

9.1.1- Göller Bölgesi Yerleşimleri

Göller Bölgesi'nde yapılan yüzey araştırmaları ile çok sayıda Neolitik ve Erken Kalkolitik yerleşim tespit edilmiştir. Bu yerleşimlerin neredeyse tümü nispeten küçük,

[365] Atalay-Mortan 1995, 373.

[366] Kartal 2009, 56-74.

[367] Kartal 2009, 56-57.

çapları 100 ve yükseklikleri 5 metreyi aşmayan höyüklerdir. Höyükler genellikle su kaynaklarının yakınında, yaylalar, ovalar ve tepelerin üzerinde yer alır[368].

Göller Bölgesi'nde Neolitik kazılar nispeten erken tarihlerde başlamıştır. İlk kazılan Hacılar yerleşiminin ardından Kuruçay sonrasında Höyücek ve en son olarak Bademağacı'nda arkeolojik kazılar yürütülmüştür. Aşağıda adı geçen yerleşimler anlatılmış, sonrasında bu veriler üzerinden bölgenin zamandizini ve çanak çömlek gelişimi kurgulanmıştır. Buradan elde edilen verilerden yola çıkılarak Ege Gübre Yerleşimi ve Kıyı Ege ile karşılaştırmalar yapılmıştır.

9.1.2- Hacılar

Hacılar, Burdur'un 25 kilometre, aynı isimle anılan köyün 1.5 kilometre batısında, 940 rakımlı bir tepenin üzerinde yer alır. Burdur Gölü'nün 8 kilometre güneyin kalan yerleşimin batısında Koca Çay akar. Yerleşim 1957-1960 yıllarında dört sezon süresince, İngiliz bilim adamı James Mellaart yönetimindeki bir ekip tarafından kazılmıştır[369].

9.1.2.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimde yürütülen kazılar ile 5 metrelik[370] bir arkeolojik dolguda yaklaşık olarak 500 yıllık bir süreci kapsayan 21 yerleşim katı belirlenmiş[371] ve yerleşim tarihinde üç büyük kesinti yaşanmıştır. Yerleşim katları 4 ana dönemi kapsayacak şekilde gruplanmıştır.

Yerleşim katlarının zaman dizini aşağıdaki gibidir[372]:

I D-C Son Yerleşim

I A-B Erken Kalkolitik'in Sonu-Tahkimli Yerleşim

……Hiatus…….

[368] Thissen 2000a, 137.

[369] Mellaart 1970a, xiii.

[370] Mellaart 1970a, 25.

[371] Mellaart 1970a, 92.

[372] Mellaart 1970a, 92, 93.

II A-B Erken Kalkolitik-Tahkimli Yerleşim

V-IV Erken Kalkolitik

IX-VI Geç Neolitik

……Hiatus…….

I-VII Akeramik Neolitik

Yerleşimin farklı tabakalarından alınan ^{14}C sonuçlarının tümü birbiri ile uyumlu değildir. Ayrıca örnekler yapılarda kullanılan uzun ömürlü ağaçlardan elde edilmiş ahşap direklerden alındığından, tarihlerin örneklendikleri yerleşim katlarından eski olma olasılıkları da vardır. Ancak biri biri ile uyumlu birkaç sonuç, IX. Yerleşim katı ile başlayan tabakaların, % 68 olasılıkla (1 sigma aralığında) MÖ 6400'lerde (MÖ 7. binyılın 3. veya 4. çeyreğine) kurulduğunu ve I. tabakanın MÖ 6. binyılın ilk 200-300 yılı içerisinde, MÖ 5700 civarında sona erdiğini gösterir[373].

Doğrudan ana toprağın üzerine kurulmuş yerleşimin en erken katları, Akeramik I-VII, sonraki tabakaların yoğun tahribatına uğrasa da bazı yapı duvarları 25 cm yüksekliğinde korunmuştur (Figür 291). Nispeten iyi korunmuş IV-V. yapı katlarından bu evrede dikdörtgen planlı küçük odaların kullanıldığı anlaşılmaktadır[374]. Kırmızı tabanlı yapıların tabanlarında, bazen taban sıvasından önce zemin küçük çakıl taşları ile döşenmiş üzerine kireç bir sıva yapıldıktan sonra boyanmış sonrasında perdahlanmıştır[375]. Bu tabakadan alınmış tek bir ^{14}C örneğinin sonucu GÖ 8700±180 (BM 127) tarihini vermiştir[376]. Bu örneğin düzeltilmiş karşılığı MÖ 8000 binyıla değin çıktığı ve standart sapması yüksek olduğundan çoğu araştırmacı söz konusu tarihi kabul edilemez olarak niteler. Geç Neolitik'e tarihlenen tabakalar, IX-VI[377], Akeramik

[373] Thissen 2000a, 143; Thissen 2010, 273.

[374] Mellaart 1970b, 53-56: Lev. 2-5.

[375] Mellaart 197a, 3-4.

[376] Mellaart 1970a, 6.

[377] Thissen (2010, 272) IX-VI. Tabakaların tek bir birim olduğu ve tabaka olarak tanımlanan katların yenilenme evrelerini yansıttığı görüşündedir.

yerleşimi de kapsayacak şekilde kısmen ana toprağın üzerine kurulmuştur. Bu evrede yerleşimin mimarisine ilişkin kanıtlar VI. tabakadan elde edilmiştir (Figür 291). Hacılar VI ani ve şiddetli bir yangınla son bulduğundan gerek mimari gerekse buluntular son derece iyi korunmuş ve zengindir. Hacılar VI yapıları bloklar halinde merkezi bir avlu etrafında yer alır. Yapılar genellikle dikdörtgen biçimli tek bir odadan oluşur ve iki katlıdır. Girişler avluya bakan uzan duvar üzerindedir. Her yapı kendisi ile ilişkili, mutfak olarak tanımlanan ve çoğunlukla girişe bitişik yer alan hafif malzemeden inşa edilmiş küçük bir ön odaya sahiptir[378]. Yapı girişlerinin hemen karşısında, arka duvara bitişik genellikle kubbeli bazen düz bir tavana sahip bir fırın ve fırının önünde dörtgen biçimli bir ocak yer alır. Yapılarda küçük bank ve platformlar ile ateş kutuları, sıvalı dörtgen tahıl depoları yaygındır[379]. Yerleşimin VI. tabakasında bulunan yapıların büyüklükleri ve iç düzenlemeleri birbirine yakındır. Çoğunda ortaya çıkartılan buluntular da benzer nitelikler gösterir. Buna karşın Q. 3-4-5 ile kodlanan yapıların içlerinde bulunan çok sayıda pişmiş ve pişmemiş figürün ve çanak çömlek bu yapıların, belki de yerleşimin kutsal nesnelerinin saklandığı ve çanak çömlek üretiminin yapıldığı merkezler olduğunu göstermektedir[380].

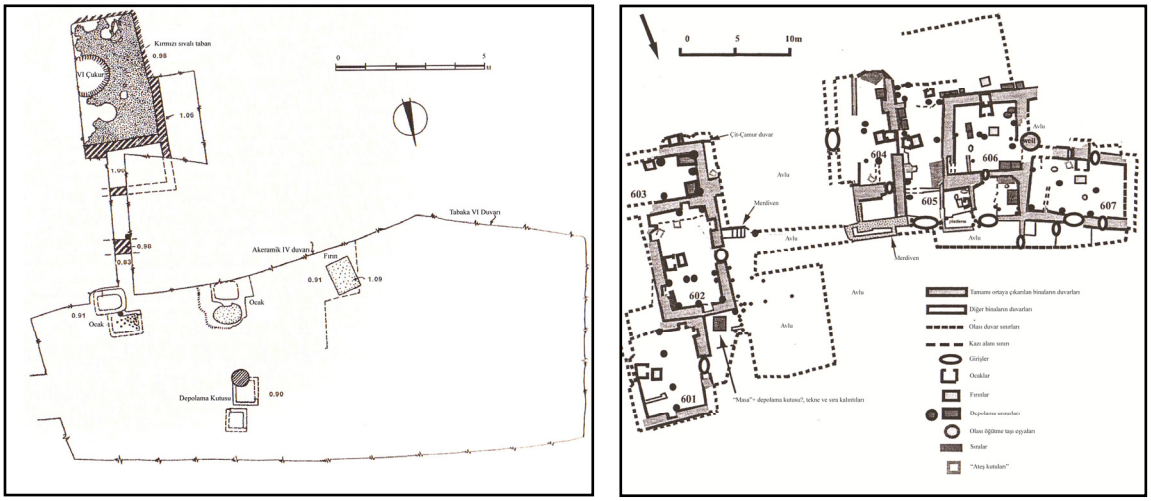

Figür 291: Hacılar Akeramik V (solda) ve Hacılar VI (sağda) Yerleşim Katları (Mellaart 1970b, 55: Fig. 4 ve Cutting 2005 98: Fig. 8.6'dan Düzenlenmiştir)

[378] Mellaart 1970a, 10-11, 14, 15, 16, 17, 12-13: Fig. 7.

[379] Mellaart 1970a, 14-15.

[380] Mellaart 1970a, 21.

Hacılar II, çevresi 1.5-3 metre genişliğinde kalın bir kerpiç duvar ile koruma altına alınmış 2000 metrekarelik bir alana yayılan küçük bir yerleşimdir. Yerleşim iki evrelidir ve IIB evresinde (Figür 292) yerleşimin doğu kesimindeki yapılar batıdakilerden bir duvar ile izole edilmiştir. Çevre duvarı üzerinde yerleşime geçit veren 3 giriş bulunur ve dördüncüsünün bir sonraki evre yapıları tarafından tahrip edildiğinden dolayı tespit edilemediği belirtilmiştir. Kuzeydeki giriş, çevre duvarının ön yüzüne bitişik inşa edilmiş taş temelli iki kule yapısı ile kontrol altına alınmıştır. Yerleşimin genel planı, çevre duvarı ile sınırlanan yapıların doğu ve batıda olmak üzere iki alanda yoğunlaştığını ve iki kesimde bulunan yapılar arasında nicelik ve nitelik açısından farklılıklar bulunduğunu gösterir. Yerleşimin batı kesiminde bulunan yapı grupları daha planlı bir görünüm sergilerken doğuda bulunanlar daha sıradan ve düzensiz bir görünüme sahiptir. Doğu ve batı kesimde yer alan yapılar yerleşimin hemen ortasında bulunan diğer bir grup yapı ile ikiye ayrılmıştır. Aslında ortadaki yapılar dikkate alınmadığında, yerleşimdeki tüm güçlü yapıların yerleşimi çevreleyen duvarın köşelerin doğru yerleştirildiği görülmektedir. Çevre duvarı ile sınırlanmış bu yapı grupları arasında, yine aslında planda görülen yerleşim içi farklılaşmaya paralel üç geniş alan, avlu bulunur. Özellikle batı kesimde yapılar bu avlu etrafına sıralanmıştır. Kuzey ve güney avlular ise daha çok doğudaki yapı grupları ile ilişkili bir görünüm sunar. Yerleşimdeki yapılar çoğunlukla iki katlıdır ve ikinci katlara avluda, yapıların önünde yer alan ahşap ve kerpiç merdivenler ile ulaşılır.

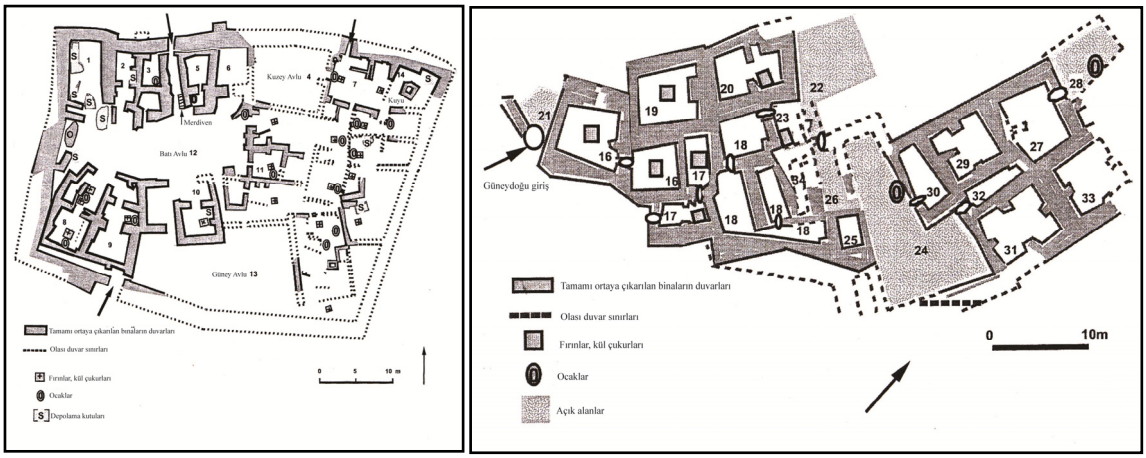

Figür 292: Hacılar IIB (solda) ve Hacılar I (sağda) Yerleşim Katları (Cutting 2005, 100: Fig. 8.8 ve 102: Fig. 8.11'den düzenlenmiştir)

Bir ön oda ve arka ana oda olmak üzere iki odaya sahip yapıların kapı geçitleri, özellikle batı kesimde daha açık izlenebildiği gibi, ön odanın kısa duvarı üzerinden avluya açılır. Yapılarda ocak ve fırınlar ile pişmemiş kilden yuvarlak ve dikdörtgen depo ve kutular olağan iç düzenlemelerdir. İçlerindeki buluntular dikkate alınarak yerleşimdeki yapılar, batı bölge, çömlekçi işlikleri ve doğu bölge olmak üzere üç ana bölüme ayrılmıştır. Bu bölgelerdeki yapılar, evler, mutfaklar, işlikler ve kutsal yapılar biçiminde bir ayrıma tabi tutulmuştur. Mutfaklarda yiyecek üretimine dönük buluntular daha yoğundur. Çömlekçi işliklerinde daha çok çanak çömlek üretimini işaret eden bulgular vardır. Kutsal yapılar ise içlerindeki buluntular dışında, arka odalarında bulunan nişlerin içerisinde birer stel ve doğudaki kutsal yapıın tabanına yapılmış bir birey ile bir anne ve bebeğine ait gömüden dolayı bu biçimde nitelenmiştir. Doğu bölgedeki kutsal yapıın hemen yanında yer alan içi tahıl doldurulmuş ve bir kemik orağın bulunduğu kuyu bu değerlendirmeyi desteklemektedir[381].

Hacılar IIB yerleşimi yıkıldıktan sonra yeni yerleşimin inşası için höyüğün hemen her yerinin düzeltildiği görülmektedir. Yeni yerleşim iki metre kalınlığında ve tek sıra taş temelden oluşan yeni bir çevre duvarı ile koruma altına alınmış ve sınırlanmıştır[382]. Yerleşimin boyutları tam olarak bilinmese de höyüğün tüm yüzeyine yayıldığı ve en azından 100 metre çapında bir avluya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Merkezi avlunun etrafı biri birilerinden küçük avlular ile ayrılan yapı blokları ile çevrelenmiştir[383]. Genel plandan anlaşıldığı kadarıyla avlu etrafına sıralanmış yapılar çoğunlukla yan yana iki yapı biçimindedir[384]. Çevre duvarı üzerinden yerleşime bilinen tek giriş güneydoğudadır[385]. Yapılar arasında evvelki katlarda olduğu gibi işlevsel bir farklılaşma bulunduğuna dair kanıtlar bulunmaz[386]. Yerleşimdeki dörtgen planlı yapılar içlerindeki payandalar ve ahşap direklerden anlaşıldığı üzere iki katlı ve tek odalıdır[387].

[381] Mellaart 1970a, 25-36, 26-27: Fig. 20, 32-33: Fig. 21.

[382] Mellaart 1970a, 75.

[383] Mellaart 1970a, 77, 82.

[384] Mellaart 1970b, 84-85: Fig. 29

[385] Mellaart 1970a, 77.

[386] Mellaart 1970a, 82.

[387] Mellaart 1970a, 83-84, 85.

Alt katta yer alan odalarda yapılar arasında geçişe imkân veren ya da avluya açılan kapı geçitleri sadece bazı yapılarda görülür[388]. Buradan hareketle yapılara girişin üst katlardan sağlandığı düşünülmektedir[389]. Yerleşimin kuzeybatısında yer alan yapı bloğundaki ocak ve fırınlar, seki ve platformlar hariç tutulursa, diğer yapılar ve avlularda da benzeri mimari öğeler sınırlıdır[390]. Yapıların avluya açılan kapı geçitlerinin sınırlı olması ve ocak-fırın gibi günlük faaliyete ilişkin bulguların diğer kesimlerde yer almaması, avlunun yoğun olarak kullanılmadığının belirtisi olarak kabul edilebilir.

9.1.2.2- Çanak Çömlek

Hacılar çanak çömleği, boyalı ve monokrom olmak üzere iki ana sınıf altında toplanır. Kaba çanak çömlekler Hacılar I tabakasına değin envanterde görünmez. Çanak çömleklerin hamur içeriğinde bitki katkısı yoktur. Hamurda küçük taşçık ile mika gibi katkı maddeleri bulunur. Erken evrelerin aksine geç evrelerde astar yaygındır ve çoğu zaman hamurdan ayırt edilmesi güçtür. Hacılar çanak çömleğinde erken evrelerden itibaren görülen astar renkleri geç evrelere doğru bazı değişiklikler gösterir. Hacılar IX-VIII de açık gri ve krem mallar, VII-VI da kahvemsi kırmızı ve devetüyü, V-IV de monokrom mallar kırmızı, III-II'de turuncu-kırmızı ve açık kahverengidir. Hacılar I de monokrom mallar krem, devetüyü ve koyu kırmızıdır. Hacılar boyalı malları genel olarak krem üzerine kırmızı boyalıdır. Bu genel şablon her zaman geçerli olsa da astar ve boya renginde, kırmızı ve kreme yakın renkler de kullanılmıştır[391]. Hacılar IX çanak çömleklerinin çoğunluğu astarsız ve yüzey renkleri krem ile açık gri renklerde olsa da kırmızı astarlı mallar da epey yaygındır. Yüzey renkleri arasında siyah ve açık kahve gibi renkler de vardır[392]. Krem üzerine kırmızı boyalı malların ilk örnekleri, çizgi, bantlar ve noktalar ilk kez bu yapı katında görülür. Hacılar IX çanak çömleğinde görülen biçimler basit olmaktan uzaktır (Figür 293). Biçimlerde ağız kenarları dışa kıvrık ve karınlar hafifçe belirgindir. Disk dipler yoğun olarak kullanılsa da düz dipler de vardır. Tüp tutamaklar çanaklardan çok çömleklerde, karşılıklı bir veya iki tane

[388] Mellaart 1970a, 80.

[389] Mellaart 1970a, 76.

[390] Mellaart 1970a, 82-83.

[391] Mellaart 1970a, 101.

[392] Mellaart 1970b, 240.

olacak şekilde kullanılmıştır. Nadir olarak, sepet kulpu biçimindeki kulplar ve kabın içerisine eklenmiş tutamaklar görülür. Oval biçimli kaplar bu yapı katından itibaren ortaya çıkar. Dışa açılan ya da hafif içe kapanan s-profilli çanaklar ve kâseler yoğun olarak kullanılmışken yarı küresel ve düz kenarlı çanaklar nispeten azdır. S-profilli bazı çanaklarda dikine delikli düğme biçimli tutamaklar görülür. Boyunsuz ve boyunlu çömlekler bu tabakanın diğer biçimlerdir. Biçim envanterinde kısa boyunluların yanı sıra belirgin boyunlu çömlekler de bulunur. Çömlek gövdeleri çoğunlukla küresel bir görünüme sahiptir[393]. Hacılar VIII çanak çömleğinde belirgin yüzey renkleri evvelki yapı katında olduğu üzere gri ve kremdir. Kırmızı astarlı ve krem üzerine kırmızı boyalı mallar daha azdır. Hacılar VIII çanak çömleği, bir önceki evreden çok farklı değildir ancak daha sınırlı bir biçim envanteri vardır. S-profilli çanaklar yaygın, yarı küresel çanaklar nadirdir. Omurgalı kaplar görülmeye başlar. Oval kapların yanı sıra boyunlu ve boyunsuz çömlekler biçim envanterinde yer alır. Kısa boyunlu çömleklerin bir önceki döneme göre boyutları büyümüştür. Belirgin boyunlu çömlekler bu yapı katında da görülür. Tüp ve düğme biçimli tutamakların yanı sıra biçim envanterine boğa başını andıran örnekler eklenir[394].

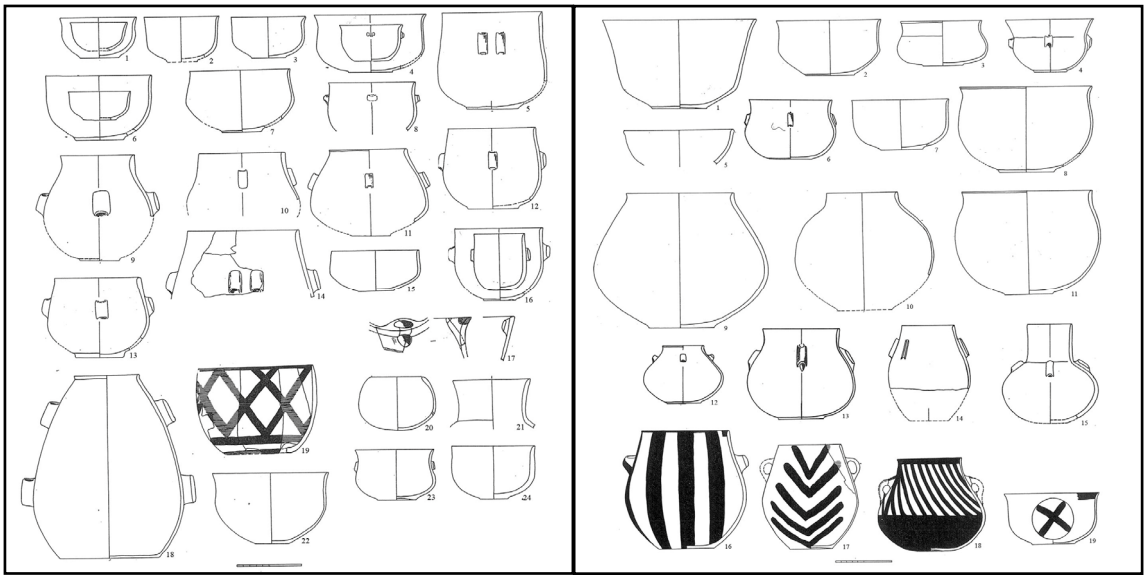

Figür 293: Hacılar IX 1-17, Hacılar VIII 20-24, Hacılar VII 18-19 (solda); Hacılar VI 1-18 (sağda) (Mellaart 1970b, 240-270: Fig. 45-59'dan Düzenlenmitir)

[393] Mellaart 1970a, 103-104; Mellaart 1970b, 240-245: Lev. 45-47.

[394] Mellaart 1970a, 104; Mellaart 1970b, 246-247: Lev. 48.

Hacılar VII de (Figür 293) evvelki dönemlerin krem ve açık renkli malları azalarak yerini açık kırmızı ve kahverengi astarlı mallara bırakır ve boyalıların oranı daha da artar. Biçimler bir önceki evredekiler ile benzerdir. Ancak bu evredeki en önemli gelişme biçim envanterine *lentoid* olarak adlandırılan dört tutamaklı kapların eklenmesidir. Bu kaplar Hacılar II'nin sonuna değin kullanımda kalır[395].

Hacılar VI da ortaya çıkartılan çanak çömlek miktarı evvelki katlardan fazladır. Bu katta çanak çömleğin yüzey renkleri kırmızı, kırmızımsı kahverengi ve kremdir. Kapların üzerinde sıkça alacalanma görülür. Çanak çömleklerin büyük çoğunlu astarlıdır. Boyalı çanak çömlek hala azdır ancak oranı % 10'a kadar ulaşmıştır. Biçimler arasında dışa açılan ve yükselen kenarlı s-profilli çanaklar ve derin çanaklar en yaygın kaplardır. Dışa açılan kenarlı yarı küresel çanaklar daha az görülse de bir önceki kattan daha yoğundur[396]. Bu katta bazı kaplarda karın daha belirgin hale gelmiş bir önceki katın omurgalı kaplarından biçim olarak farklı yeni omurgalı kaplar ortaya çıkmıştır. Boyunsuz çömlekler nadirdir. Çömleklerde önceki katlarda görülen karşılıklı çift tutamak uygulaması yaygınlığını kaybetmiştir. Dar ağızlı belirgin boyunlu çömlekler ve küresel gövdeli çömleklerden tutamaklı olanları sıkça görülmez. Geniş ağızlı kısa ve belirgin boyunlu çömlekler kaplar arasında belirgin bir yer işgal eder. Tutamaksız çömleklerde kabartma biçiminde hayvan-boğa başları bulunur. Bu katta da oval kapları görmek mümkündür. *Anti-splash* ağız kenarlı/ağız kenarı içe çekik iki kap ve ağız kenarının altında çıkıntısı bulunan çömlekler az sayıda da olsa biçim envanterinde ilk kez ortaya çıkmış kaplardır. *Lentoid* kapların kullanımı devam eder. İnsan başı şeklindeki kaplar ve zoomorfik kaplar, rölyef şeklinde insan, akrep ve keçi kabartmaları, haç şeklinde iki dip bu katta görülen çömlekçilik uygulamalarıdır. Bir çanağa ait olması muhtemel yüksek bir kaide de ilk kez bu katta görülür. Ağız içerisine eklenmiş tutamaklar önceki katlardan gelen bir uygulamanın devamı olarak varlığını sürdürür[397].

Hacılar V çanak çömleğinin (Figür 294) en belirgin özelliği boyalıların oranında % 20'lere ulaşan artıştır. Hacılar V'in kırmızı ve kahverengi astarlı çanak çömleğinin

[395] Mellaart 1970a, 105;Mellaart 1970b, 249: Lev. 49.

[396] Mellaart 1970a, 105.

[397] Mellaart 1970a, 105-109; Mellaart 1970b, 248-271: Lev. 49-59.

oranı % 80 dir. Bu katta monokrom kapların boyutları küçülmüş, büyük kaplar daha çok boyalı olarak üretilmeye başlanmıştır. Boyalı kaplarda çapraz tarama ve bantların yanı sıra fantastik tarzda boyanmış bezemeler ortaya çıkmıştır. Önceki katta rölyef olarak görülen bazı bezemeler ve hayvan biçimli tutamaklar bu evrede boya ile de yapılmaya başlanmıştır. Biçimler önceki katta görülenler ile benzer olsa da örneğin oval kapların ve hayvan başlı tutamakların sayısında artış vardır. Evvelki katlarda daha sık görülen tüp tutamaklar yerini yavaş yavaş düğme biçimli ve hayvan başı şeklindeki tutamaklara bırakmaya başlamıştır. Çanaklar hala s-profilli olsa da ağız kenarlarındaki kıvrımlar ve karın kısımları daha belirgin bir hal kazanmıştır. Bu katta çömleklerin boyunları, diğer kesiminden kolaylıkla ayırt edilebilecek bir görünüme kavuşmuştur. Çanak çömlek envanterinde sunu masaları olarak anılan kaplar ortaya çıkmıştır[398].

Hacılar'ın IV. katı ile birlikte, monokromlar hala baskın grup olsa da boyalı çanak çömleklerin oranı % 35'lere ulaşmıştır. Monokrom kaplar bir önceki kattakilerin devamıdır ancak tüp tutamaklar neredeyse ortadan kalkmıştır. Monokrom çanak çömlekler kırmızımsı kahve ve açık sarı-kahve yüzey renklerine sahiptir.

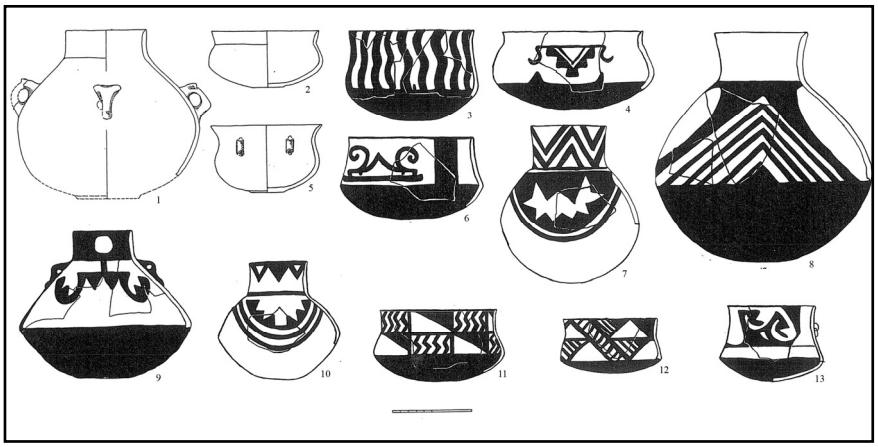

Figür 294: Hacılar V 1-8, Hacılar IV 9-13 (Mellaart 1970b, 272-278: Fig. 60-63; 284, 290: Fig. 66, 69'dan Düzenlenmiştir)

Hayvan başı biçimindeki tutamaklar yaygındır. Kabartma bezemeler akrep biçiminde hala kullanılır. Kısa kaideler ve üç veya dört ayaklı kaplar yeniden ortaya çıkar. Çömleklerde boyun, diğer kapların ağız kenarlarında dışa dönük kıvrımlar ile karınlar belirgindir. Sunu masalarının sayısında artış görülür. S-profilli çanaklar, derin

[398] Mellaart 1970a, 109-112; Mellaart 1970b, 272-279: Lev. 60-63.

çanaklar, oval kaplar, kısa boyunlu küresel gövdeli çömlekler ve belirgin boyunlu ve boyunsuz çömlekler Hacılar IV çanak çömleğinde görülen temel biçimlerdir. Boyalı kaplarda motifler evvelki katlardan gelen özellikleri devam ettirse de kumaş süslemelerini anımsatan kapalı geometrik biçimler yaygındır ve fantastik stilde üretilmiş kapların oranı yükselmiştir[399].

Hacılar III çanak çömleğinde boyalı malların oranı % 45'lere çıkmıştır. Tüp tutamaklar, önceki katlarda görülen ağız kenarları dışa kıvrık çanaklar ortadan kalkmıştır. Yüzey renklerinde sarımsı kırmızı, açık kahve ve devetüyü renkler hâkim olmuştur. Minyatür kaplar arasında sığ tabaklar, oval kaplar ve omurgalı çanaklar yer alır. Omurgalı çanaklar, büyük çanaklar gibi yaygındır. Çömlekler hayvan başı biçiminde tutamaklara sahiptir ve bir örnekte hayvanın gözleri obsidyen kullanılarak yapılmıştır. *Lentoid* kaplar ve sunu masaları hala kullanılmaktadır. Çömleklerde boyun yine son derece belirgindir. Boyalı kapların daha büyük üretilmesi yönünde bir eğilim vardır. Boyalı kaplarda halka dipli örnekler görülür. Boyama şablonları önceki katlardakiler ile benzer özellikler sergiler ancak kapların dışında insan yüzü görünümü veren dörtgen veya yuvarlak bezemeler, tanrıça figürleri (basamak motifi), diğer fantastik tarzda bezemeler yaygındır[400].

Hacılar IIA-B çanak çömleği (Figür 294) son derece kaliteli, geometrik ve fantastik bezemeler açısında zengin, oval kapların ve büyük boyutlu omurgalı çanak çömleklerin arttığı bir envantere sahiptir. Boyalı çanak çömleğin oranı % 55-60'a ulaşmıştır. Bu katın monokrom çanak çömleği turuncu, açık kahverengi ve kırmızı yüzey renklerine sahiptir. Aynı tabakada çok sayıda astarsız çömlek vardır ve bunlar koyu kahverengi yüzeylidir.

[399] Mellaart 1970a, 112-113; Mellaart 1970b, 284-291: Lev. 66-69.

[400] Mellaart 1970, 114-115; Mellaart 1970b, 292-301: Lev. 70-74.

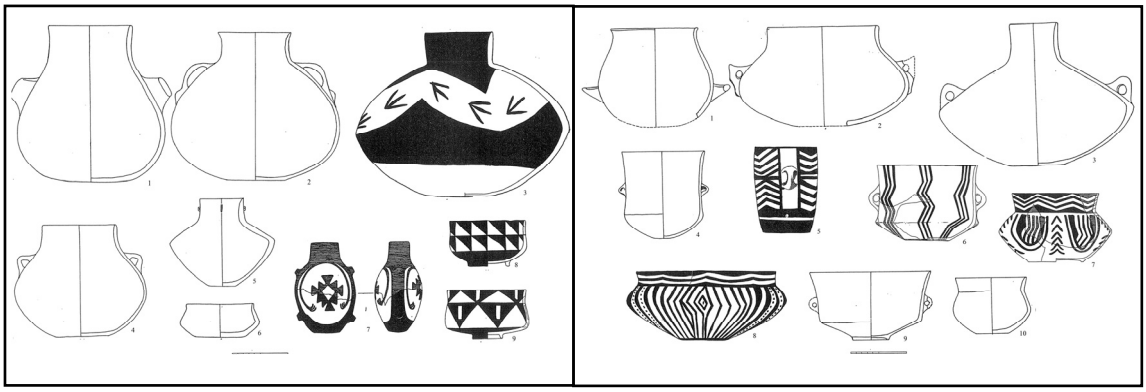

Figür 295: Hacılar II (solda 1-9) ve Hacılar I (sağda 1-10) Çanak Çömleği (Mellaart 1970b, 302, 304, 310, 317: Fig. 75-76, 79, 83; 359-363, 369-371: Fig. 109-111, 115-116'dan düzenlenmiştir)

Hacılar III ile başlayan keskin omurgalı kap üretimi Hacılar IIA'de de devam eder. Omurgası aşırı vurgulanmış örneklerin sayısı IIA'da daha azdır ancak IIB'de oranları artar. Kapların bazıları hala dört ayaklı ve ağız kenarı yivli olarak üretilmektedir. Bir grup kap kenarlarına pencere açılmış kısa kaide veya halka dibe sahiptir. Akıtacaklı ve oval kaplar da vardır. Çömleklerde boyunlar son derece belirgindir. Çömlekler küresel gövdeli ya da omurgalıdır ve küçük çömleklerde hayvan başı biçimindeki tutamakların kullanımına devam edilmiştir. Boyalı çanak çömlekler önceki katların devamı niteliğinde birçok özelliğe sahiptir. Boyalı kapların boyut açısından büyüme yönünde gösterdiği eğilim bu evrede de sürmüştür[401].

Hacılar I çanak çömleği (Figür 294), kullanılan kil, boya, astar gibi özellikleri bakımından önceki tabakalarda bulunanlardan son derece farklıdır. Boyalı kaplarda fantastik stil kaybolmuş yerini çizgisel motiflerden oluşan bir boyama şablonuna bırakmıştır. Çoğunluğu krem üzerine kırmızı boyalı olsa da beyaz boyalı çanak çömlekler de ortaya çıkmıştır. Monokrom çanak çömleğin oranı % 30 un altına inmiştir. Kabartma bezeme son derece yaygındır. Genel olarak kaplar evvelki dönemdekilerden büyüktür ve çok sayıda oval, kare, dikdörtgen kap vardır. Hayvan kafası biçimindeki tutamaklar farklı bir görünüm kazanmıştır. Bu tabakada görülen diğer bir önemli

[401] Mellaart 1970a, 115-120;Mellaart 1970b: 302-349: Lev. 75-99.

gelişme baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerin görülmesidir. Çanak ve çömleklerde omurga son derece belirgindir[402].

9.1.3- Kuruçay

Kuruçay Burdur Gölü'nün kuş uçumu 4 kilometre güneyinde, aynı adla anılan köyün sınırları içerisindedir. Höyük güneyden Burdur Gölü'ne doğru basamaklar halinde inen teperlerden birinin üzerinde yer alır. Yerleşim iki yanından mevsimlik akarsu yatakları ile çevrelenmiştir. Höyük ilk kez 1964 yılında tespit edilmiş ve 1978 yılında Refik Duru başkanlığındaki bir ekip tarafından kazılmaya başlanmıştır. Kazılar 11 dönem sürmüştür[403].

9.1.3.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimari

Kuruçay Höyük'te 8 metre kalınlığındaki arkeolojik dolgu içerisinde 500 yıllık bir süreci kapsayan 13 yerleşim katı belirlenmiş ve yerleşim tarihinde üç büyük kesinti yaşanmıştır. Yerleşim katları beş ana dönemi kapsayacak şekilde gruplanmıştır. 1-6. Yapı katları Geç Kalkolitik ve Erken Tunç Çağlarda yerleşim görmüştür[404].

Yerleşim erken katlarının zaman dizini aşağıdaki gibidir[405]:

7-10 Yapı Katları Erken Kalkolitik

11. Yapı Katı Geç Neolitik

12. Yapı Katı Erken Neolitik

……Hiatus……

13. Yapı Katı Erken Neolitik

Kuruçay Höyük'ün Neolitik 13-11. Tabaklarından üç[406], Erken Kalkolitik'in 7. yapı katından iki ^{14}C sonucu vardır. Alınan örneklerden birinin geç tabakalardan

[402] Mellaart 1970a, 130-142; Mellaart 1970b, 358-438: Lev. 109-153.

[403] Duru 1994, 1-5.

[404] Duru 1994, 6.

[405] Duru 1994, 6.

[406] Duru 1994, 89.

karıştığı düşünüldüğünden, Erken Kalkolitik tabakanın yaş tayininde dikkate alınmamalıdır[407]. Diğer örnek ise erken bir tarih vermektedir. 13. tabakadan alınan örnek (HD-12915-12673), bu tabakanın yaşı, Hacılar Akeramik tabakalarda bulunan çanak çömlekler ile yakın benzerlik gösterdiğinden MÖ 7100/6900 e değin inmelidir ve düzeltilmiş yaşı (% 68.2 olasılıkla-1 sigma aralığında) MÖ 6231-6081 aralığını verdiğinden, örnek muhtemelen yukarından karışmış olmalıdır [408] . 12. ve 11. tabakalardan alınan iki örneğin yaşı sırasıyla 1 sigma aralığında, MÖ 6048-5991 ve 6017-5838'dir. Dolayısıyla Kuruçay'ın 12-11. tabakalarından alınan örnekler bu tabakaların en erken ve en geç MÖ 6000-5800 yılları arasında kurulduğunu gösterir[409].

Kuruçay'ın en erken yerleşmesi 13. yapı katı ile başlar. Bu yerleşim katı höyüğün bazı kesimlerinde çakıl bir dolgunun altından gelen çanak çömlek parçaları üzerinden tanımlanmıştır. Mimariye ilişkin herhangi bir bulgu yoktur. Yerleşimin ilk mimari yapıları 12. yapı katındandır[410].

12. yapı katında (Figür 295) 1-1.40 metre kalınlığındaki tek sıra taş temelli dikdörtgen yapılar yerleşimdeki ilk tanımlanabilir mimari öğelerdir. Kuruçay 12. yapı katı, içerisinde 40 kadar ezgi taşı bulunan yerleşimin ilk ve en büyük yapısına, sonradan eklenen diğer yapılar ile büyümüştür. Dikdörtgen planlı yapının kenarına eklenmiş yarım daireye yakın bir plana sahip yapıda ise yine ezgi taşları, ocak ve tüm kaplar bulunmuştur[411].

[407] Duru 1994, 91.

[408] Duru 1994, 90.

[409] Thissen (2010, 274), Kuruçay'ın 7. Tabakadan önceki tüm tabakalarının Hacılar V-IIA/B ile çağdaş olduğu ve MÖ 6100 yılı içerisine tarihlenmesi gerektiği görüşündedir.

[410] Duru 1994, 9.

[411] Duru 1994, 10, Lev. 10.

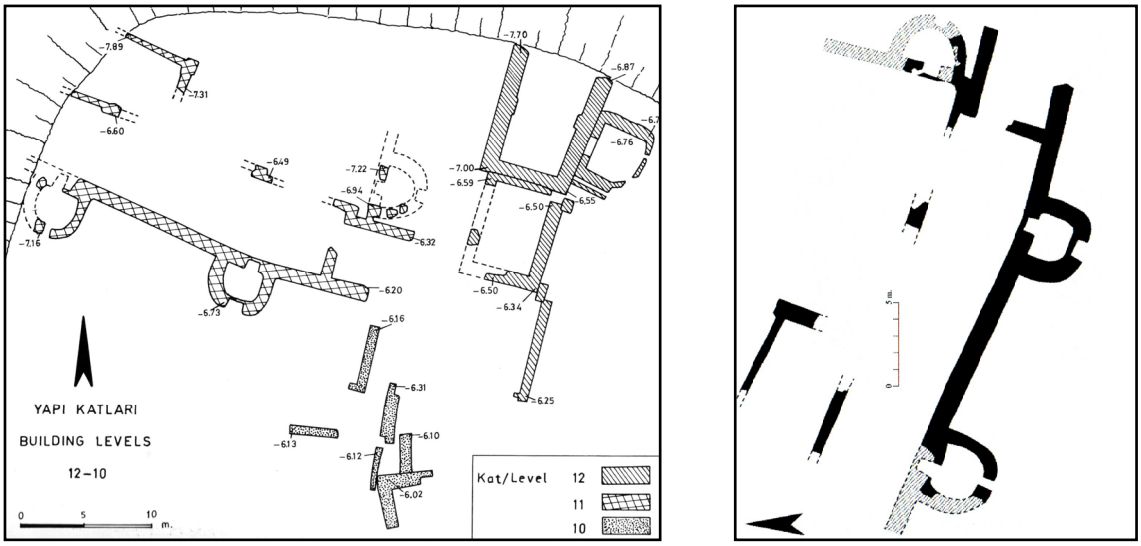

Figür 295: Kuruçay Tüm Yapı Katları (solda) ve 11. Yapı Katı (sağda) (Duru 2004, Levha 30 ve Duru 2008, 43: Res. 81'den Düzenlenmiştir)

11. yapı katında (Figür 295), yerleşim 26 metre uzunluğunda korunmuş, üzerinde yarım kuleler bulunan bir çevre duvarı ile sınırlanmıştır. Yerleşime giriş, çevre duvarından ileriye doğru uzanan iki duvar ile kontrol altına alınmıştır. Bu yapı katında çevre duvarının sınırladığı alan içerisinde kalan yapılar ve yerleşme düzenine dair bulgular birkaç eve ait duvar kalıntıları ile sınırlıdır[412]. Bağımsız inşa edilmiş dikdörtgen planlı yapılar 10-8. yapı katlarındaki yegâne mimari öğelerdir[413].7. yapı katına (Figür 296) gelindiğinde yerleşimin düzenlenmesinde değişiklikler belirmiş, çoğunlukla bitişik veya dar geçitler ile birbirinden ayrılmış bir yerleşim düzeni ortaya çıkmıştır.

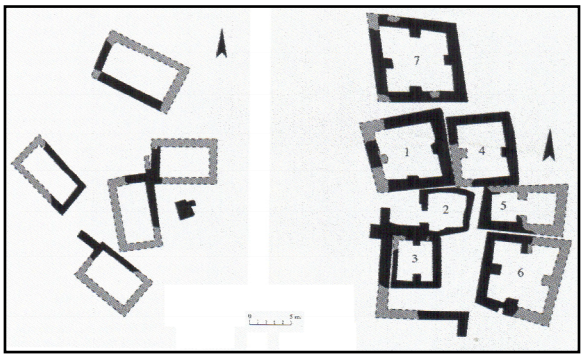

Figür 296: Kuruçay 8 (solda) ve 7. Yerleşme Katları (sağda) (Duru 2008,46: Res.88-89'dan Düzenlenmiştir)

[412] Duru 1994, 11, Lev. 15.

[413] Duru 1994, 12-13, Lev. 19, 22.

Yerleşimde 1 metre kalınlığında taş temele ve 1 metre yüksekliğinde korunmuş kerpiç duvarlara sahip kare planlı yapılar belirlenmiştir. Yapıların iç duvarlarına, 2 ila 4 arasında değişen sayıda payanda eklenmiştir. Payandaların varlığından ve taş temel üzerinde kapı geçidini gösteren aralıkların bulunmamasından yapıların iki katlı olduğu ve eğer kapı geçitleri kerpiç duvar üzerinde açılmamış ise girişlerin üst katlardan gerçekleştirildiği düşünülebilir[414].

9.1.3.2- Çanak Çömlek

Kuruçay çanak çömleği hamur renklerine ve hamura eklenen katkı içeriğine göre sınıflanmış, astar, boya ve biçim özellikleri buradan yola çıkılarak tanımlanmıştır. Kapların hamuruna ya katkı eklenememiş, eklendiğinde ise taşçık ve mika gibi inorganik maddeler tercih edilmiştir. Kuruçay çanak çömleğinde bitkisel katkı kullanılmamıştır.

Her yapı katında % 90'a yakın bir oran sahip A türü malların hamurunda büyük kapların hamur içeriğine eklenen küçük ve 12-13. tabakalardan itibaren büyük taşçık dikkate alınmaz ise 10. kattan itibaren oranı giderek artan mika dışında katkı eklenmemiştir. Bu tür malların bir diğer ayırıcı özelliği büyük çoğunluğunun kırmızı astarlı oluşudur. Düz kırmızı astarlıların yanı sıra hamur renginde açık astar sürüldükten sonra kırmızı boya ile üzerilerine çeşitli motifler işlenmiş çanak çömlekler de bu mal grubu içerisinde değerlendirilmiştir. Bunların oranı alt tabakaların geç evrelere doğru artış gösterir[415].

Kırmızı ve kahverengi tonlarda hamurlu B türü malların dış yüzeyleri hamur renginde astarlıdır. Zaman içerisinde A grubu mallara benzemeye başlayan bu çanak çömleklerin sarı ve bej renkli astara sahip olanları üzerinde kırmızı ve kahverengi boya bezeme bulunur[416]. Bu özellikleri dikkate alındığında genel olarak A türü mallara hamur içeriklerindeki küçük ile orta boy taşçık ve yüzey renklerindeki ton farklılıkları dışında benzer gibi görünmektedirler.

[414] Duru 1994, 13, Lev. 24.

[415] Duru 1994, 19.

[416] Duru 1994, 23.

C türü mallar çoğunlukla astarsız veya bazen hamur renginde astarlı bir mal grubudur. Gri ve grinin tonlarında bir hamura sahip bu çanak çömlekler kötü pişirilmiştir[417].

İyi pişirilmesine karşın ilkel bir görünüşü olan D türü malların hamuru gri ve devetüyü renklerde, çoğunlukla astarsız veya zaman zaman hamur renginde ince astarlıdır. Bu mal grubundaki çanak çömlekler kalın kenarlı olup, dış yüzeylerinde düzeltmeden kaynaklanan derin çizgi ve oluklar vardır[418].

Katkısız temiz bir hamura sahip E türü mallar, Kuruçay'ın en küçük, nadir bulunan mal grubunu oluşturur. Gri veya kurşuni hamurlarının renginde ince bir astara sahiptir. İyi perdahlı bu mallar iyi pişirildiklerinden porselene benzer bir görünüm kazanmıştır[419].

F türü mallar 7. Katta ortaya çıkmıştır. Bu katın çanak çömleğinin % 15 oluşturur. Hamuru kum, taşçık ve mika katkılı ve açık gri ve bej renktedir. İnce kenarlı bu kaplar hamur renginde astarlı ve perdahlıdır. Bej astarlıların üzerine kırmızı boya ile bezemeler yapılmıştır[420].

Son mal grubu astarsız ve çoğunlukla perdahsız, günlük işlerde kullanılmış, özensiz ve iri boy kaplara ait parçalardan oluşan kaba mallardır.

Yukarıda verilen tanımlamalardan, genel olarak Kuruçay çömlekçiliğinde (Figür 297) en büyük grubun kırmızı astarlı mallardan oluştuğu anlaşılmaktadır. Kırmızı astarlılarda ton farklılıkları ve bu grupta daha nitelikli üretilmiş kaplar bulunduğu kuşkusuzdur. Kuruçay'da kırmızı astarlı kapların yanı sıra açık kahverengi, bej, sarı ve gri gibi genel olarak krem astarlı veya açık yüzeyli olarak sınıflanabilecek çanak çömlekler bulunduğu görülmektedir. Ayrıca koyu gri ve siyah astarlı çanak çömlekler koyu yüzeyli mallar olarak değerlendirilebilir[421]. Ayrıntılı istatistikî veriler bulunmasa

[417] Duru 1994, 25.

[418] Duru 1994, 26.

[419] Duru 1994, 27.

[420] Duru 1994, 28.

[421] Duru 1994, 23; 30.

da, A grubu malların % 90 oranında bulunması kırmızı ve krem yüzeyli çanak çömleklerin baskın olduğunu gösterir. Zaman içerisinde boyalı mallarda görülen artışa paralel olarak kırmızı ve açık yüzeyli diğer çanak çömleklerin azalması beklenebilir. Diğer mal gruplarının oranı hali hazırda düşük olduğundan, en belirgin düşüş A grubu dışında kalan mallarda olmalıdır.

Yerleşimin 13. tabakasında 150 kadar çanak çömlek parçası bulunmuştur[422]. Biçim dökümü bu sınırlı sayıdaki kap parçaları üzerinden, sonraki tabakalarda bulunan biçimler dikkate alınarak yapılmıştır[423]. Biçimler arasında, s-profilli, yarıküresel çanaklar, kısa ve belirgin boyunlu çömlekler, düz ve disk biçimli dipler, küçük tüp tutamaklar, yatay delikli ve düğme biçimli kapalı tutamaklar bulunur. Az sayıda nispeten koyu yüzeyli çanak çömleğin üzerine koyu kahverengi boya kullanılarak bezemeler yapılmıştır. Ayrıca kaplardan birinin üzerinde kabartma bir insan figürü bulunur[424].

Yerleşimin 12. tabakasının çanak çömleği biçim repertuvarında görülen çeşitlenme ve gelişmişlik farkları dikkate alınmaz ise 13. tabakanın devamı niteliğindedir[425]. 12. tabakada Kırmızı Astarlı Mallar baskın mal grubudur. Bu tabakada açık renkli astar üzerine kırmızı boya ile yapılmış bezemelere sahip kaplar yaygınlaşmıştır[426]. Diğer mal grupları dikkate alınmayacak oranda azdır[427].

Dipler arasında düz ve halka biçiminde olanların yanı sıra oval olanlarda bulunur. Tutamakların büyük çoğunluğu tüp tutamaklardır. Bazı tutamaklar hayvan başı ve boynuzunu andırır şekilde yapılmıştır. Kapların gövde kısmına karşılıklı olarak ikişer ikişer bitiştirilmiş tüp tutamak uygulaması bu tabakada başlar[428]. Yatay ve dikey

[422] Duru 2008, 55, Res. 111 a-b.

[423] Duru 1994, 30.

[424] Duru 1994, 30, Lev. 34-36.

[425] Duru 1994, 34.

[426] Duru 1994, 33.

[427] Duru 1994, 33.

[428] Duru 1994, 33.

parmak delikli kulplar da biçim envanterine eklenmiştir[429]. 12. tabakada bir önceki tabakada görülen biçimlere, boynu gövdesinden belirgin olarak ayırt edilebilen uzun boyunlu çömlekler eklenmiştir[430]. Biçimlerde ağızdan veya boyundan gövdeye, gövdeden dibe geçişler genellikle yumuşaktır ancak bazı örneklerin omurgalı olarak üretildikleri görülmektedir[431].

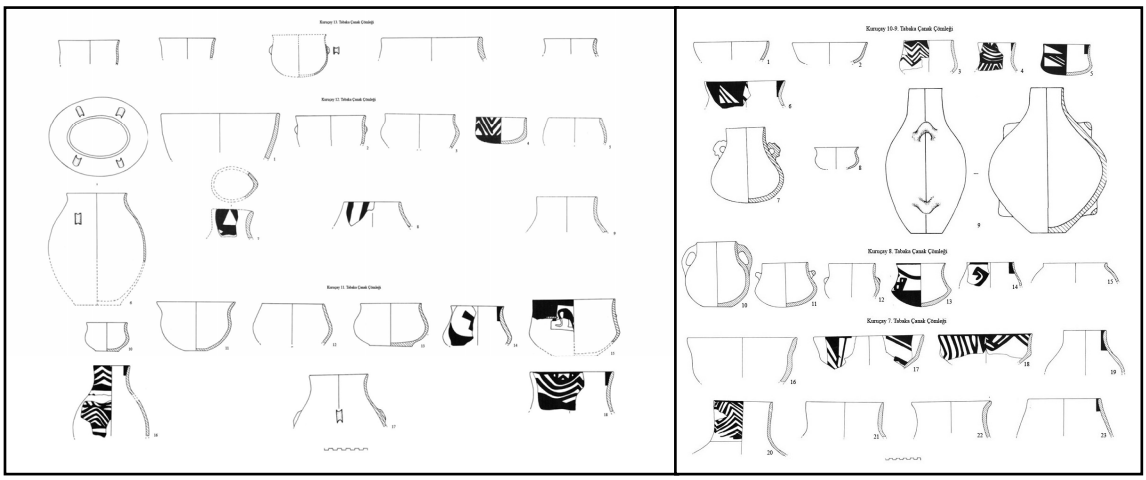

Figür 297: Kuruçay 13-11 Yerleşim Katları Çanak Çömleği (solda) ve 10-7 Yerleşim Katları Çanak Çömleği (sağda) (Duru 1994, Levha 34, 37, 39, 40, 47, 56, 58, 69, 75, 85, 107, 108, 110, 118, 141, 142, 150, 162, 169, 181'den Düzenlenmiştir)

11. tabaka çanak çömleği, bir önceki tabakada olduğu üzere, Kırmızı Astarlı mallar ile sayısı binlerle ifade edilebilecek orana ulaşmış kırmızı boya bezemeli parçalardan[432] anlaşıldığı üzere gri/krem-açık yüzeyli çanak çömleklerdir. Biçimler arasında keskin omurgalı çanaklar, oval kaplar, ağız içinde tutamağı bulunan derin çanaklar bulunur. Yüksek bir halka dip kabartma bezeme ile süslenmiştir[433]. Ağız kenarından tutamaklı kaplar ve sepet kulplar, ayaklı kaplar, ağız kenarının altında derin yiv taşıyan kaplar bu tabakada ortaya çıkmıştır. Karın keskinliği belirgin kapların sayısında artış vardır[434].

[429] Duru 1994, Levha 41: 5, 7, 8, 13.

[430] Duru 1994, Levha 40: 5-7.

[431] Duru 1944, Levha 49: 1-3.

[432] Duru 1994, 39.

[433] Duru 1994, 39.

[434] Duru 1994, Lev. 55-95.

10-9-8. tabakalarda baskın mal grubu kırmızı ve açık yüzeyli kaplar üzerine kırmızı boya ile bezemeye sahip çanak çömleklerdir. Bu tabakalarda ağız içinde tutamağı olan bir çömlek, matara ve akıtacaklı kaplar vardır. Tüp tutamakların oranı azalmıştır. Dip biçimleri çok değişmemiş ancak delikli halka dipler ve üçgen biçiminde pencerelere sahip kaideler ortaya çıkmıştır[435]. Omuz ve dibe yakın kesiminde tutamakları bulunan çömlekler de bu tabakada görülmeye başlanır[436].

7. tabaka çanak çömleğinde önemli bir değişim görülmeden önceki katlarda var olanların devamı niteliğindedir. Bu tabakada açık gri ve bej astarlı çanak çömleklerin oranı artmıştır. Yine de kırmızı ve gri, krem renkte astarlanmış çanak çömlekler en büyük grubu oluşturur. Bu türde çanak çömleklerin büyük çoğunluğu kırmızı boya bezemelidir[437]. Bu tabakada omurgalı çanak çömleklerin oranı artmıştır. Ağız kenarına bitiştirilmiş kulpu bulunan çömlekler ortaya çıkmıştır[438].

9.1.4- Höyücek

Höyücek, Burdur'un 30 kilometre kadar güneyinde, Bucak ilçesinin 4 kilometre kadar batısındadır. Höyük 870 rakımlı bir küçük bir ovanın kuzeyinde yer alır. Höyüğün 4 metre civarındaki arkeolojik dolgusu ova düzleminin üzerinde, yaklaşık 2-2,5 metre civarındaki kültürel dolgusu ise ova düzleminin altındadır[439]. Yerleşim 1989-1992 yılları arasında Refik Duru yönetimindeki bir ekip tarafından kazılmıştır.

9.1.4.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimde yürütülen kazılar ile 6 metrelik bir arkeolojik dolguda yaklaşık olarak 700 yıllık bir süreci kapsayan 4 tabaka belirlenmiş ve yerleşim tarihinde 3 büyük kesinti yaşanmıştır. Yerleşim katları 3 ana dönemi kapsayacak şekilde gruplanmıştır.

Yerleşimin tabakalanması aşağıdaki gibidir[440].

---

[435] Duru 1994, 43, 46.

[436] Duru 1994, Levha 1003-155.

[437] Duru 1994, 48.

[438] Duru 1994, 159-181.

[439] Duru-Umurtak 2005, 1.

[440] Duru-Umurtak 2005, 5.

Karışık Birikim (KB) Erken Kalkolitik ve Sonrası

……..Hiatus……

Kutsal Alanlar Dönemi (KAD) Geç Neolitik Çağ

……..Hiatus……

Tapınak Dönemi (TD) Erken Neolitik Çağ

……..Hiatus……

Erken Yerleşmeler Dönemi Erken Neolitik Çağ

Höyücek yerleşiminde kömürleşmiş üç ayrı ağaç dikmeden ve bir kemik örneğinden yaş tayini yaptırılmıştır. Örneklerin üçü Tapınak Dönemi'nden ve son örnek Erken Yerleşmeler Dönemi 2'dendir. Tapınak Döneminden alınan düzeltilmiş ^{14}C sonuçlarının birleştirilmiş sonucu MÖ 6451-6411 yılları arasını göstermektedir. Aynı tabakadan alınan bir diğer örneğin sonucu ise MÖ 6251-6100 yıllarıdır[441]. Tarihler arasında bir tutarsızlık bulunması, örneklerin ikisinin alındığı ahşap dikmelerin, bir önceki tabaka olan Erken Yerleşmeler Döneminde kesilip kullanıldıktan sonra yeniden Tapınak Döneminde de kullanılmış olabileceklerini düşündürür[442]. Nitekim EYD 2 tabakasından alınan kemik örneğin sonucu MÖ 6356-6226 tarihini vermiştir ve bu tarih TD'den iki örnekle tamamen aynı olmasa da yakın bir aralığa sahiptir. Ya da Duru'nun tespit ettiği gibi TD 400 yıldan uzun sürmüştür ve erken iki örnek yerleşimin kuruluş aşamasında kesilip kullanılmış olduğundan eski tarihlidir. Geç tarihi veren ağaç örneği daha geç bir tarihte ara onarım evrelerinden birinde kesildiğinden verdiği tarih aralığı daha geçtir[443].

Höyücek'te en erken yerleşim EYD ile başlar. Ancak bu evreye ait mimari kalıntılar tespit edilememiştir. Bu yerleşim katı yaklaşık olarak 4 metre kalınlığında,

[441] Duru-Umurtak 2005, 143; Thissen (2010, 275) göre Höyücek'in Erken Yerleşmeler Dönemi tabakası Hacılar IX-VI ile çağdaştır ve Tapınak Dönemi MÖ 6100 yılı içerisinde başlamıştır.

[442] Schoop 2005, 186.

[443] Duru-Umurtak 2005, 143.

yangın tabakaları ile birbirinden ayrılmış çanak çömlek ve benzeri buluntulara sahip bir arkeolojik dolgu üzerinden tanımlanmıştır[444].

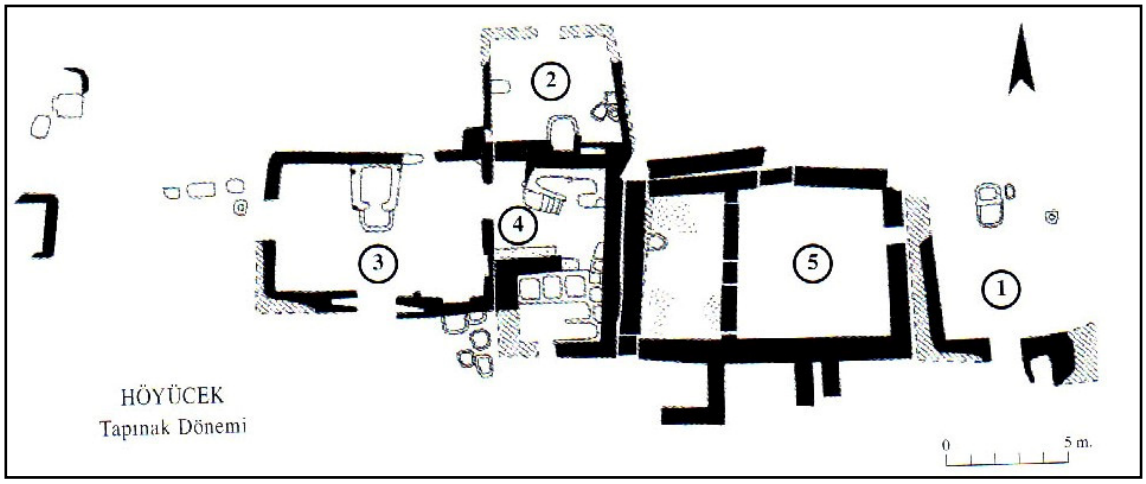

Figür 298: Höyücek TD Mimarisi (Duru 2008, 36: Res. 62a'dan Düzenlenmiştir)

Höyücek'te mimari açıdan en ayrıntılı bilgileri veren yerleşim katları TD'dir (Figür 298). TD yerleşim katında bitişik düzende veya biri biri ile ilişkili beş yapı ortaya çıkartılmıştır. Yerleşimde iki odalı iki büyük yapı (3 ve 5. yapılar) ile bunlara bağlı gibi görünen daha küçük 3 yapı vardır. Plan üzerinden kapı geçitlerinin doğrudan veya dolaylı olarak yapıların güneyinde bulunan alana açıldığı anlaşılmaktadır[445]. Yapılar genellikle taş temelsiz, bazen bir metre kalınlığında kerpiç duvarlardan inşa edilmiştir ve dörtgen planlıdır. Ancak daha ince duvarlı, dal örgü-çamur sıva kullanılarak yapılmış yapılarda vardır. Bu yerleşim katındaki yapılar eş zamanlı değil zaman içerisinde peşi sıra yapılmışlardır[446]. TD yerleşim katında yapıların içerisinde ocak ve fırınlar, ateş ve depolama kutuları bulunmuştur[447]. Benzer türde öğelerin kapalı yapıların yanı sıra açık alanlarda da bulunması, açık alanlarında kullanıldığını gösterir[448]. 3. yapıda olduğu gibi bazen iç duvar yüzlerine nişler açılmıştır[449]. 4. yapıda 50 cm yüksekliğinde topraktan

[444] Duru-Umurtak 2005, 7-8.

[445] Duru-Umurtak 2005, Levha 7.

[446] Duru-Umurtak 2005, 8.

[447] Duru-Umurtak 2005, 14-16.

[448] Duru-Umurtak 2005, 17.

[449] Duru-Umurtak 2005, 9.

masif bir merdiven tespit edilmiştir[450]. TD yapılarından 3 ve 4. yapılar, içlerindeki buluntulardan ve toprak merdiven gibi mimariye bağlı diğer öğelerden yola çıkılarak dinsel işlevli bir kompleks olarak tanımlanmıştır. 3. yapı bir tapınak, sadece bu yapıdan ulaşılabilen 4. yapı ise En Kutsal Yer/Adyton'dur ve 5. yapı tapınak görevlilerinin yaşam alanı olmalıdır [451].

KAD yerleşim katına ait yegâne mimari unsurlar kuzey-güney yönünde birbirine paralel beş duvardır[452]. Bu yerleşim, 3 alanda tespit edilen çok sayıdaki figürün gibi buluntulardan dolayı bu şekilde isimlendirilmiştir[453]. KB olarak anılan tabakada farklı dönemlere ait çok sayıda çanak çömlek bulunduğundan, bu yerleşim katında tespit edilen az sayıdaki mimari kalıntının hangi, döneme ait olduğu belirlenmemiştir[454].

9.1.4.2- Çanak Çömlek

Höyücek çanak çömleği tasnif edilirken, kapların hamur, yüzey işlemleri, fırınlanma ve yüzey renkleri esas alınmıştır. Yerleşimde 9 farklı mal grubu ayırt edilmiştir. Çanak çömleklerin hamuruna taşçık ve mika eklenmiş ancak bitkisel katkı kullanılmamıştır. Yerleşimin başlangıcında, EYD'nin en erken evresinde çanak çömlekler koyu ve açık yüzeyli bir görünüme sahiptir. Yüzey renkleri siyah, gri ve açıkkahveden oluşan bir çeşitlilik gösterir. EYD 2'te kahverengi ve krem yüzeyli çanak çömlekler ile kırmızı astarlı çanak çömlekler ortaya çıkar. Ancak kırmızı astarlıların oranı % 20'lerdedir. Bu aşamadan (EYD 3) sonra kırmızı astarlı çanak çömleklerin oranının artarak yaklaşık % 40 civarına ve TD ile KAD'de % 70-80'lere ulaştığı görülür. TD ile birlikte sadece bu tabakaya olan özgü koyu kahverengi yüzeyli bir grup çanak çömlek ortaya çıkmıştır. KAD'de hamur ve pişme özelliklerinden dolayı ayrı bir grup olarak tanımlanmış ancak yüzey renkleri esas alındığında bu aşamaya kadar var olan çanak çömleklerin yüzey renklerine yakın bir görünüme sahip mallar da eklendiğinde kırmızı ve açıkkahvelerin oranın daha yüksek olduğu görülür. Bu yerleşim

[450] Duru-Umurtak 2005, 10-11.

[451] Duru-Umurtak 2005, 16-17.

[452] Duru-Umurtak 2005, 19.

[453] Duru-Umurtak 2005, 20-23.

[454] Duru-Umurtak 2005, 24.

katında kırmızı ve açıkkahve üzerine krem renkli boya ile bezeme yapılmış kaplar ortaya çıkar. Bu son grup dikkate alınmaz ise KAD'de genel olarak kırmız, açıkkahve, krem ve gri renklerde yüzeyli çanak çömleklerin bulunduğu görülmektedir. Höyücek yerleşiminin son tabakası olarak kabul edilen KB'de en büyük grup kırmızı üzerine krem boyalı mallardır. Bunu kalın kenarlı ve açıkkahverengi yüzeyli bir çanak çömlek grubu izler. Monokrom kırmızıların oranı azalmış krem ve açıkkahverengi üzerine kırmızı boya ile yapılmış bezemeli kaplar ortaya çıkmıştır. Bu tabakada görülen diğer bir önemli değişim ise Baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerin varlığıdır[455].

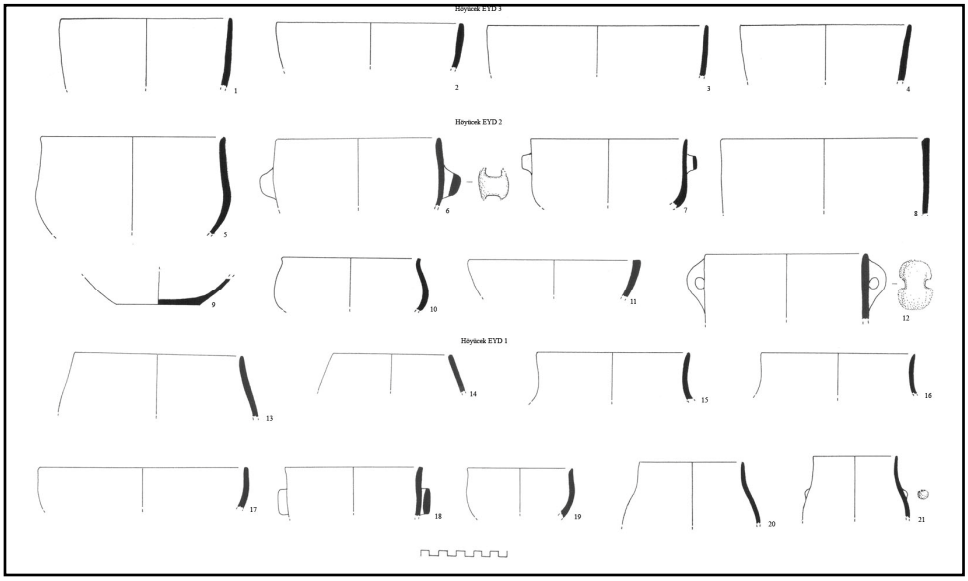

Figür 299: Höyücek EYD 3-1 Çanak Çömleği (Duru-Umurtak 2005, Levha 33-40'tan Düzenlenmiştir)

Höyücek EYD 3'te (Figür 299) çanak çömlek envanteri yarıküresel çanaklar gibi basit biçimlerle başlar[456]. EYD 2'den itibaren biçim envanterine s-profilli ve düz kenarlı çanaklar, boyunsuz ve kısa ile belirgin boyunlu çömlekler eklenir. Dipler daha çok düzdür ancak halka ve oval diplerde görülür. Tutamaklar ağırlıklı olarak tüp ile yatay delinmiş veya kapalı bırakılmış düğme biçimli tutamaklardan oluşur[457].

[455] Duru-Umurtak 2005, 27-33.

[456] Duru-Umurtak 2005, Lev. 33.

[457] Duru-Umurtak 2005, Lev. 34-43.

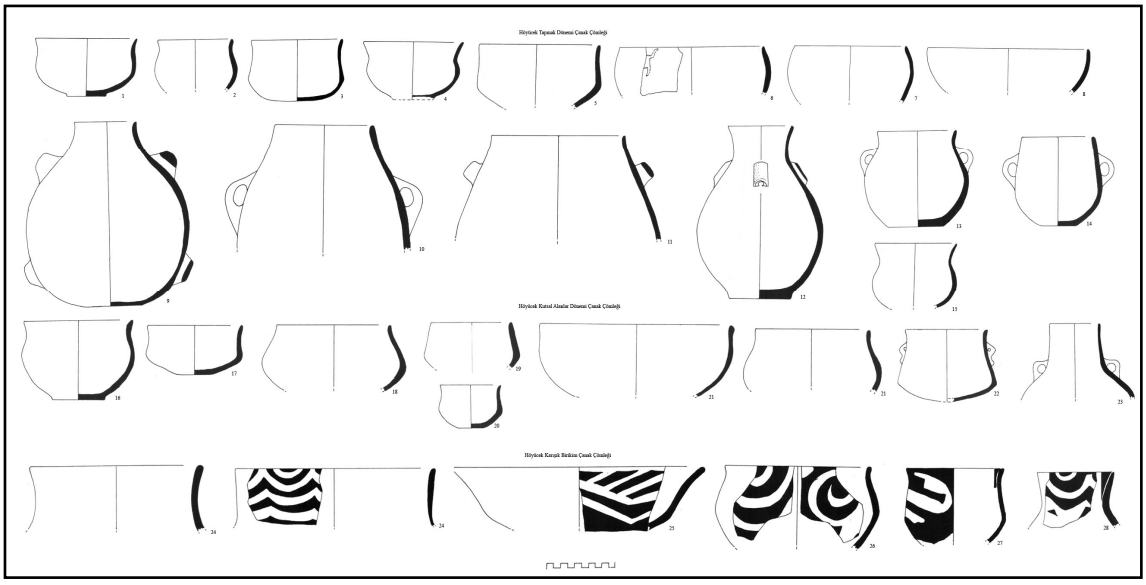

Figür 300: Höyücek TD, KAD ve KB Çanak Çömleği (Duru-Umurtak 2005, Levha 46, 48, 50, 52, 54, 58-60, 64 66, 70, 71, 77, 86, 88, 91, 95'den Düzenlenmiştir)

TD'de (Figür 300) biçimler arasına yatay ve dikey parmak delikli kulplar dâhil olmuş ve bunlar kapların üzerine iki veya dört tane olacak şekilde eklenmiştir. Bu yerleşim katında bir grup çanakta karnın belirgin hale geldiği ve bazı omurgalı kapların bulunduğu görülmektedir. Tüp tutamaklar bazen iki bazen de dört tane olacak şekilde çanak ve çömleklerin omuz veya gövde kısımlarında yer alır. Ağız kenarında iki tutamağı bulunan sepetkulplu kaplar TD'de ortaya çıkmıştır. Tutamakların bazıları şematize boğa başını andırır. Dipler düzdür. Omuz ve karın altında ikişer tutamağı bulunan çömleklerler bu yerleşim katında görülür. Böbrek, ayakkabı biçimli ve zoomorfik kaplarda TD'de ortaya çıkan kap biçimleridir[458].

KAD'de (Figür 300) kapların karın kısmındaki vurgu belirginleşmiştir. Dipler çoğunlukla düz bazen halka dip biçimdedir. Boğa ve kuş biçimindeki eklentiler, kenarına pencere açılmış halka dip ve kaideler, ağız kenarı veya boyunda tutamak ve kabartma şeklindeki bezemeler yine bu yerleşim katında ortaya çıkmıştır. KAD yerleşim katında tüp tutamaklar ortadan kalkar[459].

[458] Duru-Umurtak 2005, 44-64.

[459] Duru-Umurtak 2005, Lev. 65-83.

KB çanak çömleği genel olarak önceki tabaklar ile benzer biçimlere sahiptir[460].

9.1.5- Bademağacı

Bademağacı Burdur ilinin sınırları içerisinde, Antalya'nın 50 kilometre kadar kuzeyinde, Toros Dağları'nın kuzey yamaçlarına bitişik küçük bir ovada yer alır. Yerleşim ilk olarak J. Mellaart tarafından keşfedilmiş ve Kızılkaya olarak adlandırılmıştır[461]. 1993 yılında R. Duru yönetimindeki bir ekip tarafından kazılara başlanmış ve yerleşim Bademağacı olarak isimlendirilmiştir. Höyüğün ova düzleminden görünen yüksekliği 7 metredir. Ancak kültürel dolgular ova düzleminden 2 metre kadar aşağı indiğinden, höyüğün arkeolojik birikimi 9 metre civarındadır[462].

9.1.5.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimde yürütülen kazılar ile 9 metrelik bir arkeolojik dolguda yaklaşık olarak 1000 yılı aşkın bir süreci kapsayan 12 yerleşim katı belirlenmiş ve yerleşim tarihinde 4 büyük kesinti yaşanmıştır. Yerleşim katları 5 ana dönemi kapsayacak şekilde gruplanmıştır.

Yerleşimin tabakalanması aşağıdaki gibidir.

Geç Kalkolitik ve Sonrası

……..Hiatus……..

Erken Kalkolitik Yerleşmeler

Geç Neolitik Yerleşmeler (Geç Neolitik 1. ve 2. Yapı Katları)

……..Hiatus……..

Erken Neolitik II Yerleşmeleri (Erken Neolitik/1-2, 3A, 4, 4A, 4B Yapı Katları)

Erken Neolitik I Yerleşmeleri (Erken Neolitik I/ 5-9. Yapı Katları)

---

[460] Duru-Umurtak 2005, 84-96.

[461] Mellaart 1961, 159, 166-172.

[462] Duru 2007a, 342.

Bademağacı'nda 8 adet karbonlaşmış ağaç parçasından yaş tayini yaptırılmıştır[463]. Düzeltilmiş ^{14}C sonuçları Erken Neolitik'in 8. yapı katı için % 68 olasılıkla (1 sigma aralığında), MÖ 7035-6705 aralığını vermiştir. Erken Neolitik'in 4. yapı katından alınan 3 örneğin birleştirilmiş sonucu MÖ 6387-6263'tür. Erken Neolitik'in 3. yapı katından alınan 3 örneğin birleştirilmiş sonucu MÖ 6432-6401 aralığındadır. Erken Neolitik'in 1. yapı katından alınan tek bir örneğin sonucu ise MÖ 6220-6080 tarihini vermiştir. Mutlak tarihler yerleşimin en azından MÖ 7. binyılın ilk yarısında hali hazırda kurulmuş olduğunu gösterir. Bu süreç R. Duru tarafından Erken Neolitik I olarak tanımlanmıştır. Erken Neolitik II olarak tanımlanan süreci mutlak tarihler üzerinden yaklaşık olarak MÖ 6400-6200 yılları arasına yerleştirmek ve Geç Neolitik'i MÖ 6200 civarında başlatmak mümkündür[464].

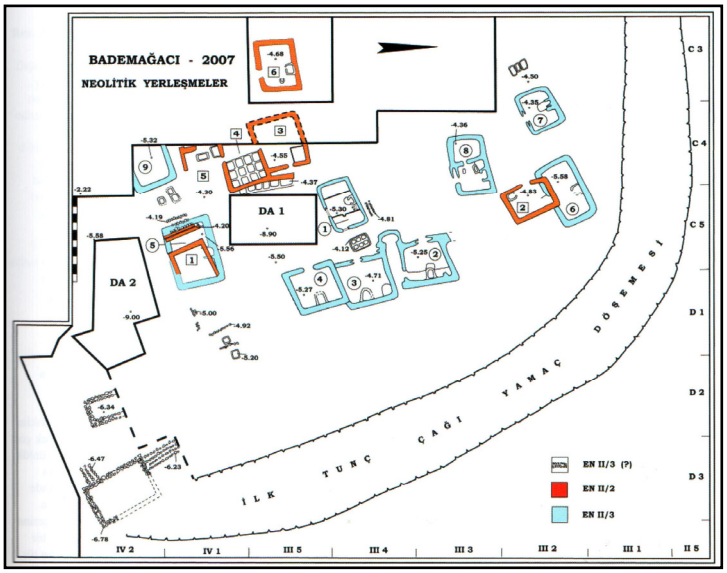

Figür 301: Bademağacı EN II/2-3 Yerleşim Katları (Duru 2008, 25: Res. 45'ten Düzenlenmiştir)

Yerleşimin en erken tanımlanabilir mimarisi EN 8. yapı katında ortaya çıkartılan siyah ve kırmızı boya izleri taşıyan kireç bir taban parçasıdır[465]. EN 2'nin 4B yapı katından itibaren iyi korunmuş yapılar tespit edilmiştir. Bu yapı katında 40-45 cm

[463] Duru 2007a, 349.

[464] Thissen (2010, 276), Bademağacı 4A yerleşim katı MÖ 6400'ün başlarında kurulmuştur ve höyükteki ilk yerleşim MÖ 6700 yıllarının sonuna tarihlenmelidir.

[465] Duru 2007a, 344; Duru 2008, 26, Res. 35, 36.

kalınlığında kerpiç duvarlara sahip dikdörtgen planlı ve kapı geçidi uzun duvarın üzerinden batıya açılan bir yapı ortaya çıkartılmıştır. Kapı geçidinin hemen karşısındaki duvara bitişik bir fırın yer alır. Fırının yanında ezgi taşları ve kil levhalardan yapılmış depolama kutuları vardır. EN mimarlığına ilişkin en ayrıntılı bilgiler 9 evin ortaya çıkartıldığı EN II/3 yerleşmesinden (Figür 301) elde edilmiştir[466]. Bu yapı katındaki yapılar 5-6 x 3.5-4 metre boyutlarında, dikdörtgen planlı ve tek odalıdır. Sadece bir yapı iki odalı inşa edilmiştir. Yapıların diğer özellikleri 4B yapı katındaki yapılar ile hemen hemen benzerdir. Evler çoğu zaman, iki yapı dışında, bağımsız düzenlenmiştir. Evlerin arasında boşluklar bulunsa da avlu veya sokak olarak tanımlanabilecek düzenli açıklıklar yoktur. Yapılar arasındaki açıklıklarda kil levhadan yapılmış depolama kutuları vardır[467]. GN yapıları sınırlı bir alanda ortaya çıkartılmıştır. Bir önceki evreden farklı olarak 80-90 cm kalınlığındaki taş temelli, tek odalı yapılardır. Yerleşme düzenine ilişkin bilgi yoktur[468].

9.1.5.2- Çanak Çömlek

Yerleşimin en erken katı olan EN I/9. Yerleşmesinin çanak çömleği (Figür 302) sınırlı bir alanda yapılan kazılar ile ortaya çıkartılan az sayıdaki çanak çömlek parçalarından ibarettir. Mika ve küçük taşçık katkılı çanak çömlekler gri-bej ve grimsi kahve renkli ve hamur renginde astarlıdır[469]. Bu mal türü tüm EN süresince devam etmiştir. Biçimler ağırlıklı olarak orta ve küçük boy yarıküresel, s-profilli çanaklar ve boyunsuz çömleklerden oluşur[470]. Ağız kenarı düzleştirilmiş çanaklar EN I çanak çömleğinde görülen diğer bir özelliktir. EN I envanterinde ağız kenarında kapak için yiv bulunan çömlekler yer alır[471]. Bazı çömlekler belirgin bir omurga taşır. Dipler çoğunlukla düzdür[472].

---

[466] Duru 2008, 29: Res. 45.

[467] Duru 2007a, 345.

[468] Duru 2007a, 346.

[469] Duru 2007a, 347; Duru 2008, 54, Res. 109a, b.

[470] Duru 2007b, 335, Fig. 64a; 336, Fig. 64b.

[471] Duru 2007b, 336, Fig. 64b; Duru 2002, 407: Plate 2.

[472] Duru 2007a, 347.

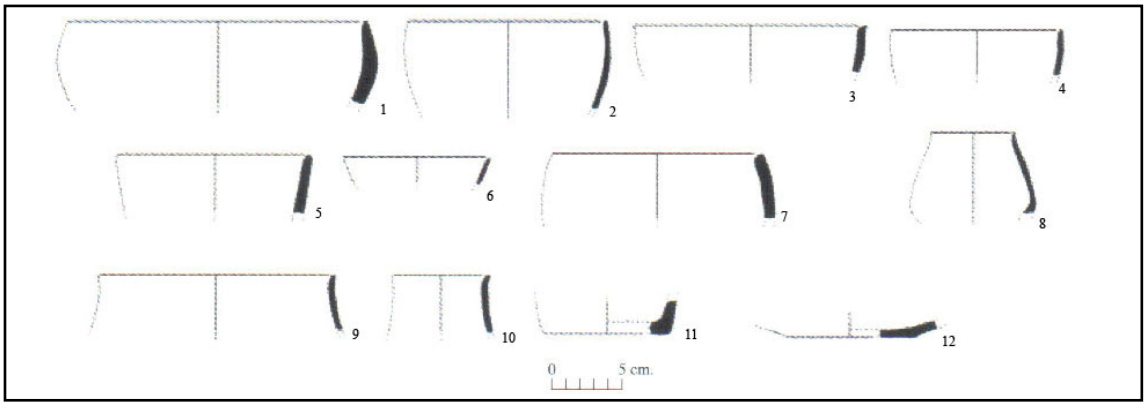

Figür 302: Bademağacı EN I/9 Yerleşim Katı Çanak Çömleği (Duru 2008, 54: Res. 109b'den Düzenlenmiştir)

EN II'nin çanak çömleği (Figür 303) genel olarak önceki evrenin devamı niteliğinde olsa da bazı değişikliler ortaya çıkmıştır. Çanak çömleklerin yüzey renkleri, kırmızı, krem ve kahverenginin çeşitli tonlarındadır[473]. Boya bezeme enderdir. Bir iki çömlek ağızdan dibe kadar dikey bantlar biçiminde boya bezemeye sahiptir[474]. Biçimler arasına ağız kenarı hafif dışa kıvrık çömlekler eklenmiştir. Omurgalı ve s-profilli çanakların sayısı artmıştır.

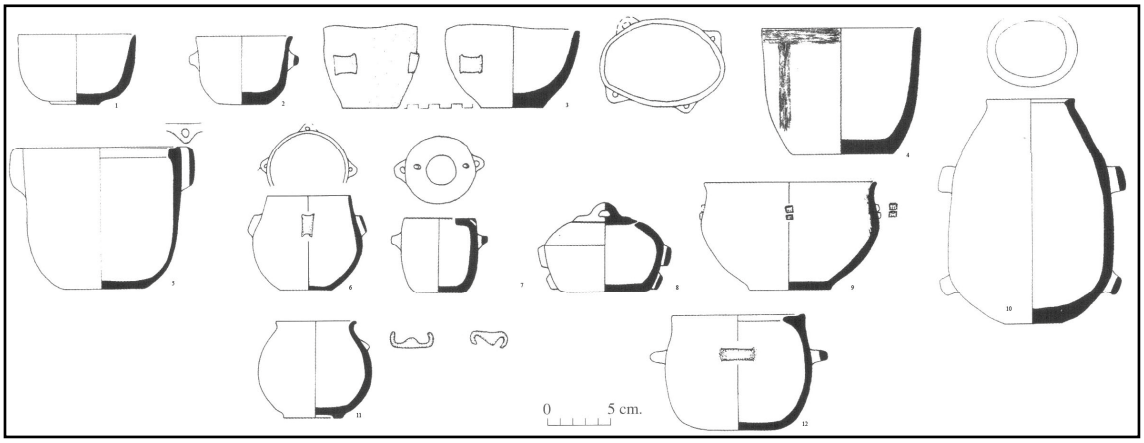

Figür 303: Bademağacı EN II Çanak Çömleği (Duru 2008, 61: Res. 117a-b'den düzenlenmiştir)

EN II ile birlikte çanak çömleklerde tüp tutamaklar kullanılmaya başlanmış ve bu evreden itibaren sayısı artmıştır[475]. EN II'nin 1. yapı katına değin çömlekçilik genel hatları ile önceki katlarınkine benzerdir. EN II'nin geç evrelerine doğru oval ağızlı, içe

[473] Duru 2008, 56-60, Res. 112-116.

[474] Duru 2007a, 348.

[475] Duru 2007a, 347-348.

çekik pervaz ağızlı, ayaklı ve sepetkulplu ayrışık kaplar eklenmiştir. Tüp ve parmak delikli tutamaklar ikili ve dörtlü olacak şekilde karşılıklı olarak kapların üzerine yerleştirilmiştir. Boyun ve dip kesimine karşılıklı olarak ikişer tane olacak şekilde eklenmiş tünel tutamaklı kaplar ortaya çıkmıştır[476].

9.1.6- Göller Bölgesi Yerleşimleri Zamandizini

Göller Bölgesi yerleşimlerinin zamandizini, mutlak tarihler ve tabakaların göreli durumları üzerinden tartışılmış, bölgenin Neolitiğinin geriye doğru hangi tarihlerde başladığı ve Neolitik süreç içerisinde hangi tabakların eşzamanlı ve artzamanlı olduğuna dair farklı öneriler geliştirilmiştir[477]. 1970'li yıllarda Mellaart'ın Hacılar kazıları bağlamında kurguladığı Geç Neolitik ve Erken Kalkolitik biçimindeki zamandizini, sadece Göller Bölgesi'nde değil, genel olarak Anadolu arkeolojisinde de yaygın karşılık bulmuştur. Söz konusu dönemsel ayrım birçok bilim adamı tarafından, Hacılar'ın mimari ve materyal kültür gelişimi kesintisiz devam ettiği ve bu ayrımın kültürel değil teknolojik bir bağlamı bulunduğundan eleştirilmiş ve farklı zamandizini şemaları geliştirilmiştir. Öbür yandan Mellaart, Hacılar'daki gelişimin kesintisiz olduğunu sık sık vurgulamıştır. Sonuçta Hacılar üzerinden geliştirilen zamandizini, Yakındoğu'da Geç Neolitik itibariyle başlayan boyalı çanak çömlek geleneği üzerinden geliştirilmiş[478] bir yaklaşım olsa da Göller Bölgesi'nde böylesi bir dönemsel ayrımın yapılması, boyalı malların baskın mal grubuna dönüşmesi ile sonuçlanan bir sürecin başlangıcını ayırt etme gereğinden kaynaklanmıştır. Bu dönemsel ayrım Göller Bölgesi'nde R. Duru tarafından yürütülen diğer kazılarda da kullanılmış ve bu ayırma ek olarak bölgede Erken Neolitik olarak tanımlanan bir sürecin de bulunduğu iddia edilmiştir. Sonuçta Göller Bölgesi Neolitiği'nde, Erken ve Geç Neolitik, Erken Kalkolitik olarak üç ana evre ayırt edilmiştir. R. Duru tarafından, kendi kazdığı yerleşimler ve Hacılar tabakalanması dikkate alınarak yerleşimler arasında kurulan eş ve art zamanlı zamandizini aşağıda verilmiştir (Figür 304).

[476] Duru 2007a, 348; Duru 2007b, 337-339, Fig. 65-66b.

[477] Schoop 2002, 421-435; Schoop 2005, 185 vd, 177 vd; Thissen 2000a, 137-147; Duru 2007a, 350-358.

[478] Schoop 2002, 423.

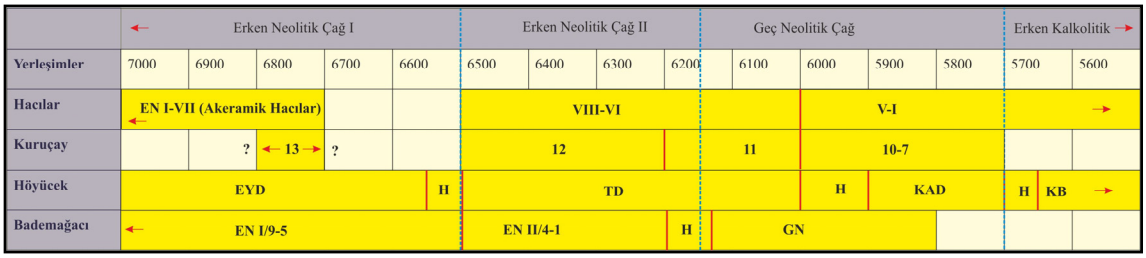

Figür 304: R. Duru'ya Göre Göller Bölgesi Zamandizini (Duru 1994, 2007a, 2008, Duru-Umurtak 2005'deki görüşler ve ifadeler dikkate alınarak düzenlenmiştir)

Duru, Göller Bölgesindeki kırmızı boyalı tabanlar ve ilk çanak çömleklerin arkasında uzun bir teknolojik arka plan bulunduğu varsayımından hareketle EN I olarak adlandırdığı süreci MÖ 9. binyıldan 8. binyıla geçiş çizgisinin iki yanındaki bir iki yüzyıla yerleştirir[479]. Bu tarihin, genel olarak Batı Anadolu, özelde ise Göller Bölgesi açısından epey erken olduğu görülmektedir. Bu bağlamda ^{14}C sonuçları dikkate alındığında Duru tarafından geliştirilen zaman dizininden nispeten farklı bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Göller Bölgesi zamandizini hem bölgedeki kazıları yapmış hem de konuyla ilgili diğer bilim adamları tarafından tartışılmış olduğundan burada sadece Kıyı Ege ile yapılacak karşılaştırmalara esas oluşturmak amacıyla bölgenin Neolitiğinin gelişimine dair genel bir şema oluşturulmaya çalışılmıştır.

Düzeltilmiş ^{14}C tarihlemeler (Figür 305) genel olarak Hacıların IX-IV. tabaklarının MÖ 6200 ila 6000 yılları arasında kurulup yerleşildiğini gösterir. Erken tabakaları bu aralığa yerleştirdikten sonra Hacıların V-II. tabakalarının MÖ 6000-5800 yılları arasında kurulduğu, I. tabakasının ise yaklaşık olarak MÖ 5700 civarında yıkılmış olduğu varsayılabilir. Bu durumda Kuruçay'ın 13-12. tabakaları, Hacılar'ın IX-VI. tabakaları ile çağdaş ve MÖ 6200-6000 yılları arasında yerleşilmiş olmalıdır. Kuruçay 11 ise ^{14}C sonuçları dikkate alındığında hemen hemen Hacılar II ile eşzamanlı bir tarihi işaret eder. ^{14}C tarihlemelere göre MÖ 6400-6200 yılları Höyücek EYD için uygun bir zaman aralığı gibi görünmektedir. TD ise MÖ 6200-6000 yılları arasında bir zaman aralığında bulunmalıdır. Bu durumda EYD'ni Hacılar IX-VI'ın hemen öncesine ve TD'ni Hacılar IX-VI. tabakaları ile eşleştirmek mümkündür. Bademağacı'nda durum biraz farklıdır. Kırmızı boyalı tabanlar ile ilişkili bir ^{14}C sonucu MÖ 7. binyılın ilk

[479] Duru 2007a, 352.

yarısını işaret eder. Ancak diğer tarihler genel olarak diğer yerleşimler ile hemen hemen uyumlu bir görünüm sunar. Bademağacı'nda EN II'nin başlangıç tarihleri yaklaşık olarak MÖ 6400'dür.

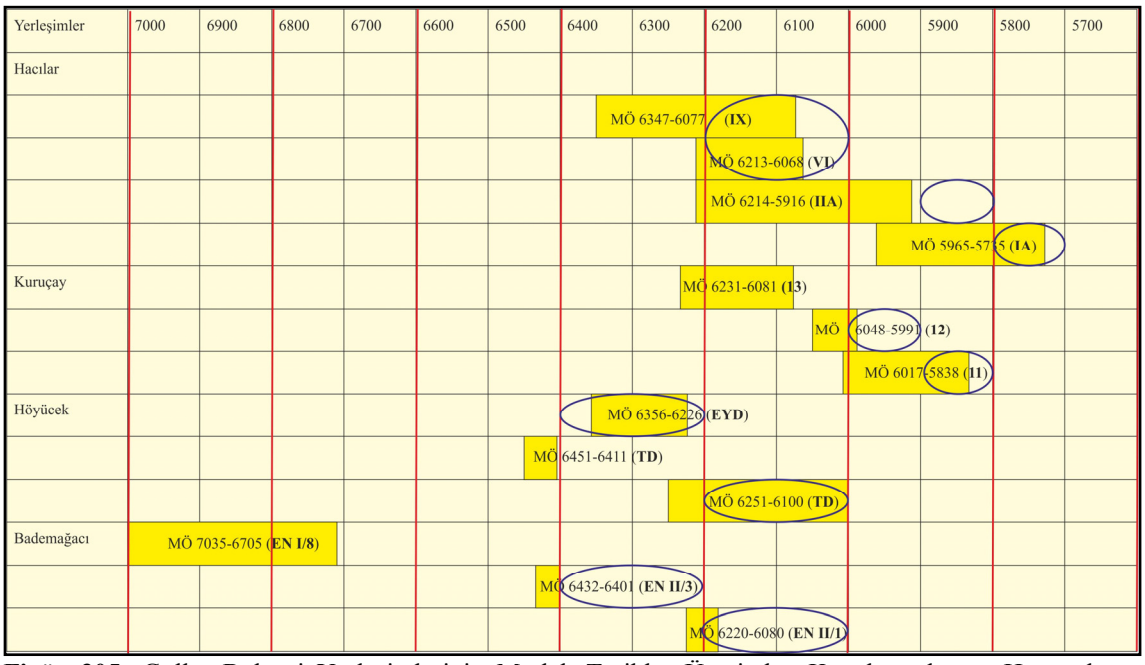

Figür 305: Göller Bölgesi Yerleşimlerinin Mutlak Tarihler Üzerinden Karşılaştırılması. Höyücek ve Bademağacı Yerleşimlerinde ^{14}C Örneklerinin Birleştirilmiş Sonuçları Kullanılmıştır

Bu evrenin MÖ 6000 civarında sona erdiğini düşünmek mümkündür. Bu bağlamda, Bademağacı'nın EN II yerleşmelerinin erken evrelerinin, Höyücek EYD ve geç evrelerinin Hacılar'ın IX-VI. tabakaları, Höyücek TD ile eşzamanlı olduğu düşünülebilir. Bademağacı'nın EN I tabaklarının da bulunduğu göz önüne alınırsa, bu yerleşimin MÖ 7. binyılın ortalarında ve belki öncesinde hali hazırda kurulmuş olduğu düşünülebilir. Sonuçta mutlak tarihlemelere göre Göller Bölgesi yerleşimleri arasında şu şekilde bir korelasyon kurgulamak mümkündür.

Bademağacı EN I/9-5	Hacılar Akeramik I-VII		
Bademağacı EN II/4-3	Höyücek EYD		
Bademağacı EN II/2-1	Höyücek TD	Kuruçay 13-12	Hacılar IX-VI
Bademağacı GN ?	Höyücek KAD	Kuruçay 11-8	Hacılar V-II
Bademağacı EK	Höyücek KB	Kuruçay 7	Hacılar I

Yukarıda, mutlak tarihler esas alınarak yapılan eşleştirme genel bir değerlendirme niteliğindedir. Bu tarihlerin ve eşleştirmelerin eskiye ve yeniye doğru kayabileceği kuşkusuzdur. Ancak çok köklü değişiklikler de beklenmemelidir. Yukarıda mutlak tarihler üzerinden yapılan eşleştirmeler, söz konusu yerleşimlerin bazı çanak çömlek özellikleri ile karşılaştırıldığında benzer sonuç vermektedir. Aşağıdaki tabloda (Figür 306) verilen ölçütler karşılaştırıldığında bazı öğelerin, eş zamanlı kabul edilen tabakalarda bulunmadığı görülmektedir. Ancak böylesi durumlarda tabakalarda eş zamanlı olarak bulunmayan öğeler genellikle ya bir önceki ya da bir sonraki tabakada görülür. Sonuçta yukarıda ^{14}C sonuçları üzerinden yapılan eşleştirmelerin, yerleşimlerin çanak çömlek gelişimleri ile de tutarlı olduğu söylenebilir.

Yerleşimler	Boy.Mal.Artışı %. 50 civarı	Tüsel Tut.Azalır veya Bitişi	Oval Dip	Omurgalı Kaplar	Lentoidler	Kırmızı Üzerine Krem Boyama	İçten Kulp	Seper Kulp	Huni Boyun	Boğa Başı Biçiminde Tut.	Anti-Splas Rim	Zoomorfik Kaplar	Karşılıklı Çift Tüsel Tutamak	Pencereli Kalde	İmpresso	Oval Ağızlı Kap	Çevre Duvarı	Payandalı Yapı
Hacılar																		
IX-VIII			x				x	x		x			x			x		
VII-VI					x		x				x	x						
V-III		x		x					x									
II	x													x			x	
I						x									x		x	x
Kuruçay																		
13																		
12			x							x			x			x		
11	x					x	x	x	x								x	
10-8		x		x	x									x				
7																		x
Höyücek																		
EYD			x															
TD					x			x	x	x	x	x	x					
KAD		x		x										x		x		
KB	x					x									x			
Bademağacı																		
EN I/9-5																		
EN II/4-1				x	x			x								x		
GN-EK						x												

Figür 306: Göller Bölgesi Yerleşimlerinin Belirli Çanak Çömlek Özellikleri Ölçüt Alınarak Karşılaştırıldığı Tablo

Sonuçta Göller Bölgesi Neolitiği'nde 3 evre ayırt etmek mümkündür. Bunlardan ilki kırmızı boyalı tabanlarla temsil edilen evredir. Bu aşamada çanak çömleğin henüz kullanmadığı ve bir süre sonra çanak çömlek üretimine başlandığı anlaşılmaktadır. Bu ilk süreç en iyi biçimiyle Hacılar Akeramik olarak adlandırılan tabakalardan bilinir. Mellaart tarafından kısa bir süre ve sınırlı bir alanda yapılan arkeolojik kazılar ile ortaya çıkartılmış kırmızı tabanlar üzerinden tanımlanmış bu evreye ilişkin farklı öneriler getirilmiştir: Bu evre aslında çanak çömlekli bir evre olmalı ve MÖ 7. binyılın ikinci yarısına karşılık gelmelidir. R. Duru'nun Hacılar'ın eteklerinde mezarlık alanını bulmak amacıyla yaptığı çalışmalarda benzer tabanların, üzerilerinde çanak çömlek parçaları ile bulunmuş olması[480] bu yaklaşımın dayanağını oluşturur. Üstelik Yakındoğu'da çanak

[480] Duru 1989, 101.

çömleksiz bir Neolitiğin varlığı, özellikle Yunanistan'da, kısa süreli ve sınırlı alanlarda yapılan çalışmalar üzerinde Akeramik Neolitik bir evrenin tanımlanması beraberinde getirmiştir[481].

Bütün bunlar bir arada değerlendirildiğinde Hacılar Akeramik olarak tanımlanan kırmızı tabanlı evrelerin gerçeği yansıtmadığı yönünde bir algı oluşmuştur. Ancak yakın zamanda Kıyı Ege'de bulunan Ulucak kazılarında, durumun tahmin edilenden farklı olduğuna dair kanıtlar ortaya çıkartılmıştır. Ulucak'ta V. tabakanın erken evrelerine doğru çanak çömlek azalmakta ve kırmızı tabanların bulunduğu VI. tabaka katlarında tamamen ortadan kalkmaktadır[482]. Üstelik aynı tabakalardan alınan ^{14}C sonuçları MÖ 7. binyılın ilk yarısını hatta başlarını gösteren tarih aralıkları vermektedir. Bu durum tesadüf olamayacak kadar Göller Bölgesi'ndeki Hacılar Akeramik ve Bademağacı'nın EN I/8 katı ile benzer bir gelişim gösterir. Bu durumda Hacılar Akeramik yerleşiminin bir süre sonra yer değiştirerek höyüğün eteklerine doğru kaydığı ve bu aşamadan sonra Duru'nun bulduğu çanak çömleklerin de gösterdiği üzere keramiğin kullanılmaya başlandığı anlaşılmaktadır. Bundan sonra çanak çömleğin yaygınlaştığı bir aşamaya geçilmiş olmalıdır.

Nitekim birçok araştırmacının vurguladığı gibi Duru'nun Hacılar'ın eteklerindeki kırmızı tabanlar üzerinde buldukları ile Hacılar IX yerleşiminin çanak çömlekleri arasında ayırt edilebilir belirgin bir fark yoktur. Buradan hareketle Akeramik evre ile Hacılar IX arasında, Ulucak'ta olduğu üzere, bir kesinti bulunmadığını, Hacılar IX ve Akeramik tabakalar arasındaki steril birikimin yerleşimin yer değiştirmesinden kaynaklandığını düşünmek mümkündür. Mellaart Hacılar'ın eteklerindeki Duru'nun bulduğu Akeramik tabakaların devamı niteliğindeki kırmızı tabanları bilemeyeceğinden, Akeramik ve keramikli tabakalar arasındaki boşluğu Kızılkaya'nın (Bademağacı) çanak çömleği ile doldurmayı denemiştir. Nitekim yakın zamanda Bademağacı'nda yapılan kazılar bu öngörüyü desteklemektedir. Esasen Duru'nun da vurguladığı gibi Hacıların eteklerindeki üzerinde bir kaç keramik parçası bulunan kırmızı tabanlar, Bademağacı

[481] Reingruber 2005, 155-158.

[482] Ç. Çilingiroğlu, 2010, 11.

EN I/8'de tespit edilen benzer tabanlarla hemen hemen çağdaştır ve çanak çömlekler her iki tabakada da yakın özellikler gösterir.

Dolayısıyla Göller Bölgesi'nde Erken Neolitik olarak tanımlanan bir evre ayırt etmek mümkündür. Bir kez Erken Neolitik olarak tanımlanan bir süreç kabul edildiğinde, Geç Neolitik tanımının da kullanılabilir olduğu söylenebilir. Göller Bölgesi'ndeki son süreç ise yukarıda da vurgulandığı gibi Erken Kalkolitiktir.

9.1.7- Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi İle Karşılaştırmalar

Kıyı Ege'de prehistorik kültürlere ilişkin araştırmalar yüzey araştırmaları biçiminde nispeten 1960'larda başlamış olsa da, Neolitik kültürlerin materyal kültür tanımları ve zamandizinini kurgulamak için gerekli olan kazılar son 10-15 yıl içerisinde başlamıştır. Bu durumun doğrudan sonuçları, yüzey araştırmaları ile bilim dünyasına sunulan Kıyı Ege Neolitik kültür öğelerinin yakın çevrede, özellikle de Göller Bölgesi'nde bulunan kazılar üzerinden tanımlanmasıdır. Yakın zamanda yapılan kazılar Kıyı Ege Neolitik kültürünün materyal kültür ve gelişimine ilişkin önemli bilgiler ortaya koymuştur. Böylece Kıyı Ege Neolitik kültürü diğer bölgeler üzerinden tanımlanan yan bir öğe olmaktan kurtulmuş ve diğer kültür bölgeleri ile karşılaştırılabilir bir nitelik kazanmıştır. Nitekim genel olarak Kıyı Ege yerleşimlerinden özelde ise Ege Gübre Yerleşimi'nden elde edilen mutlak tarihler, çanak çömlek ve diğer buluntular, Göller Bölgesi Neolitiği'nin hemen her evresi ile karşılaştırılabilir nitelikte veriler sağlamıştır.

İlk bölümlerde gösterildiği üzere Ege Gübre Yerleşimi'nin IV. tabakasının tarihi MÖ 6200/6150-6050 yıllarıdır. Yerleşimin bu tarihi Ege Gübre'nin Göller Bölgesi'nde, Bademağacı EN II/2-1, Höyücek TD, Kuruçay 13-12, Hacılar IX-VI gibi yerleşim katları ile hemen hemen eş zamanlı yerleşildiğini işaret eder. Bu durumda Ege Gübre'nin en son yerleşim katı Ege Gübre IIIa Hacılar I ve bu yerleşimle eş zamanlı diğer yerleşim katları ile çağdaş olmalıdır (Figür 307).

Bademağacı EN I/9-5	Hacılar Akeramik I-VII			
Bademağacı EN II/4-3	Höyücek EYD			
Bademağacı EN II/2-1	Höyücek TD	Kuruçay 13-12	Hacılar IX-VI	Ege Gübre IV
Bademağacı GN ?	Höyücek KAD	Kuruçay 11-8	Hacılar V-II	Ege Gübre IIIb
Bademağacı EK	Höyücek KB	Kuruçay 7	Hacılar I	Ege Gübre IIIa

Figür 307: Göller Bölgesi Yerleşimleri ve Ege Gübre Neolitik Yerleşiminin Eşzamanlı Tabakalarını Gösteren Tablo.

Ancak Göller Bölgesi Neolitiği bir önceki bölümde tartışıldığı üzere MÖ 7. binyılın ilk yarısına değin inen yerleşim katlarına sahiptir[483]. Aynı şekilde Kıyı Ege'de Ulucak'ın erken tabakları da aynı tarihlerde yerleşilmiştir. Dolayısıyla Kıyı Ege ve Göller Bölgesi için başlangıç aşamasında eşzamanlı bir gelişim çizgisi bulunduğu açıktır. İki bölgedeki bu erken yerleşim katları üzerinden iki bölgenin Neolitikleşme sürecine ilişkin ortak bir değerlendirme yapılabilir. Kıyı Ege ve Göller Bölgesi'nde ilk Neolitik kültürler en azından MÖ 7. binyılın ikinci yarısından önce ortaya çıkmıştır. Bu süreç her iki yörede kırmızı kireç tabanlı yapılar ile temsil edilir. Çanak çömleğin bulunmadığı ya da çok az bulunduğu bu ilk evreden sonra[484] çanak çömlek üretimi yaygınlaşmıştır. Çanak çömleğin kullanıldığı ilk dönemlerde Göller Bölgesi'nde

[483] Göller Bölgesi'nden daha doğuda, Konya Ovası'nda Göller Bölgesi yerleşimlerinden erken ve eşzamanlı ikamet edilmiş Çatalhöyük gibi höyükler vardır. Mellaart'ın ilk kazılarında Çatalhöyük'te 0-XII. Tabakları kapsayan 14 yapı katı ayırt edilmiştir. Yeni dönem kazılarında höyüğün 0-XII. Tabakalarının yanı sıra XII. Tabakanın öncesine tarihlenen ve A-D olarak tanımlanan çanak çömleksiz erken katlar tanımlanmış (Hodder 2007, 303: Fig. 2) hatta daha erkene inen katlar bulunduğu anlaşılmıştır (Cessford 2005, 71). Çatalhöyük'te son dönem kazıları ve yerleşimin MÖ 7400-7100 ile 6200-5900 yılları arasında yerleşildiği anlaşılmıştır (Cessford 2005, 77). Bu bağlamda Göller Bölgesi Neolitik yerleşimlerinde en azından Çatalhöyük'ün yaklaşık MÖ 7. binyılın ortasına tarihlenen VII. Tabakası ile eşzamanlı yerleşilmiş yerleşim katları bulunduğu anlaşılmaktadır.

[484] Çatalhöyük'te sayısı nispeten az ve önemli bir yer tutmayan buluntu gruplarından bir tanesi çanak çömleklerdir (Mellaart 1963, 101; 1966, 170). Suberde'nin III. tabakasında ise sadece 16 parça çanak çömlek bulunmuştur (Özdöl 2008, 377). Göller Bölgesi'nin doğusunda Konya Ovası'ndaki Neolitik yerleşimlerden gelen bu veriler de Neolitiğin erken evrelerinde çanak çömleğin önemli bir buluntu grubu olmadığının ve sınırlı düzeyde kullanıldığının göstergesidir.

çoğunlukla astarsız veya hamur renginde astarlı, yüzeyleri gri, siyah, açık kahve kırmızı ve krem [485] gibi renklerde çanak çömlekler bulunur. Bu evrede Ulucak çanak çömleğinde krem, koyu kahve ve kırmızı, Yeşilova'da ise grimsi, açık kahve, kırmızı ve krem yüzey renklerine sahip bir envantere sahiptir[486]. Bu süreçte her iki bölgede de dal örgü-çamur sıva tekniği ile inşa edilmiş, sonraki tabakalara göre daha basit nitelikli yapılar kullanılmıştır. Bu süreç yaklaşık olarak MÖ 6200 civarında sona ermiş gibi görünmektedir. Ancak Hacılar IX-VIII. Tabakların çanak çömleği kazıcısı tarafından çoğunlukla açık gri ve krem mallar olarak tanımlandığından bu tarihin MÖ 6100 yıllarına çekilmesi de mümkündür. Bu tarihten sonra çanak çömlek envanterinde ağırlıklı olarak kırmızı astarlı çanak çömleklerin baskın bir yer işgal etmeye başladığı görülür. Ancak az sayıda boyalı çanak çömlek de vardır. Kıyı Ege'de Ulucak'ta kırmızı astarlıların baskın mal grubuna dönüştüğü tarihler MÖ 6000 civarıdır. Yeşilova'da ise MÖ 6200-6000 yılları arasında Kırmızı Astarlı Mallar ön plandadır. Her iki yerleşimde az sayıda da olsa boyalı çanak çömlek bulunur. MÖ 6200 civarı Ege Gübre Yerleşimi kurulmuştur. Ege Gübre Yerleşimi'nde baskın mal grubu hem Göller Bölgesi hem de diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde olduğu gibi Kırmızı Astarlı Mallardır. Aynı tespit, Dedecik-Heybelitepe, Ayio Gala Aşağı ve Yukarı Mağaralar ve Çukuriçi için de geçerlidir. Bu tarihlerde Göller Bölgesi'nde yer yer bitişik bazen bağımsız inşa edilmiş

[485] Duru 2008, 53-54, Res. 108, Res. 109a.

[486] Konya Ovası Neolitik yerleşimlerinin çanak çömlek gelişimi belirli yönlerden gerek Göller Bölgesi gerekse Kıyı Ege ile benzerlikler gösterir. Çatalhöyük'ün XII-XI. Tabakalarının çanak çömleği bitkisel veya kum katkılı (Last 2005, 104) krem mallardır. Bu evrede kalın düz dipli derin çanaklar, basit çanaklar ve az sayıda oval kap vardır (Mellart 1966, 170). Yerleşimin VIII. Tabakasında Koyu Yüzlü Mallar ortaya çıkar. VII ve VI. Tabakanın tipik çanak çömleğini oluşturan bu mal grubu (Mellart 1966, 170; Last 2005, 105-106) oranı giderek azalsa da I. Tabakaya kadar varlığını korur. Kırmızımsı, kahvemsi, gri ve siyah yüzey renklerine sahip, perdahlı bu çanak çömlekler taşçık katkılıdır. Kırmızı astarlı çanak çömlekler de VI. Tabaka ile ortaya çıkar (Özdöl 2008, 379). Tutamaklar VI. Tabakadan önce nadiren görülür (Last 2005, 114) VI. tabaka ile birlikte boyunsuz çömlekler baskın kap biçimi olarak ön plandadır. S-profilli çanaklar ve boyunlu çömlekler IV. Tabakadan itibaren ortaya çıkar (Last 2005, 111). Krem, turuncu ve kırmızı gibi açık hamur renklerine sahip açık çanak çömlekler V. Tabakayla birlikte ortaya çıkar ve Turuncu ve Krem Hamurlu Mallar IV-I. Tabakaların baskın çanak çömlekleridir (Yalman 2006, 186). Halka ve disk dipler VI. Tabakadan önce görülmez ve III. Tabakada yaygınlık kazanır. (Yalman-Özdöl 2003, 91: Fig. 56). II. Tabakada tüp tutamaklar görülür (Mellart 2003, 170).

kerpiç yapılar vardır. Yapılar dik açılıdır ve genellikle uzun duvarın ortasında açılan kapının karşısında, arka duvara bitişik bir ocak/fırın bulunur. Yapıların arasında ve çevresinde bir avlu veya açıklıklar bulunduğu söylenebilir[487]. Aynı dönemde Kıyı Ege'de Ulucak'ta dal örgü-çamur sıva tekniği ile inşa edilmiş dörtgen yapılar vardır. Bu yapılar bağımsız olarak düzenlenmiştir. Hem Göller Bölgesi hem de diğer Kıyı Ege yerleşimlerinden farklı olarak Ege Gübre'de mimari yapılar yuvarlak planlıdır.

MÖ 6000 yılları Göller Bölgesi ve Kıyı Ege Neolitik yerleşimleri arasında farkların belirginleşmeye başladığı ve iki farklı yönde geliştiği tarihtir. Neolitik veya Erken Kalkolitik sürecin sonuna değin iki bölge arasında kültürel ilişkilerin kopmadığına dair arkeolojik kanıtlar bulunsa da farklılıklar benzerliklerden fazladır. Bu durum özelliklede boyalı ve monokrom çanak çömleklerde daha açık olarak izlenebilmektedir. Göller Bölgesi'nde boyalı çanak çömlek MÖ 6000 yıldan sonra giderek artarken Kıyı Ege'de Kırmızı Astarlı Mallar geç evrelere doğru % 80-90'lara ulaşan oranlara sahiptir.

MÖ 6000 yılından sonra yaklaşık olarak MÖ 5800 yıllarına kadar Göller Bölgesi'nde boyalı mallar artış gösterirken Kıyı Ege'de Kırmızı Astarlı Mallar baskın mal grubuna dönüşmüştür. Bu zaman aralığında iki bölgede benzer çanak çömlekler vardır ancak benzerlikler mimari anlayış açısından daha yakındır. Bu zaman aralığında diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde Ege Gübre'den başka tanımlanabilir bir mimariye sahip yerleşim katları henüz açığa çıkartılamamıştır. Ege Gübre'de (IIIb) bu tarihlerde üzerinde yuvarlak kuleler bulunan bir çevre duvarı ile sınırlanmış bir yerleşim vardır. Etrafı çevre duvarı ile sınırlanmış benzer tahkimli yerleşimler Göller Bölgesi'nde Hacılar II ve Kuruçay 11 yerleşim katlarından bilinir. Özellikle Kuruçay'ın 11. Yerleşim katındaki çevre duvarı ve kuleler bire bir benzer olmasa da Ege Gübre'dekine

[487] Göller Bölgesi avlulu mimarinin kullanıldığı doğudaki son kültür bölgesi gibi görünmektedir. Nitekim Çatalhöyük (Mellaart 2003, 39-41: Şekil 4-7, 8, 9, 10) ve Erbaba (Bordaz-Bordaz 1982, 87, Levha XXXIII) gibi yerleşimlerde bitişik düzende inşa edilmiş ve yaşam alanı olarak damların kullanıldığı bir yerleşim düzenlemesi bulunur. Çatalhöyük gibi yerleşimlerde yapıların arasında bulunan avluların, günlük faaliyetlerin yürütüldüğü alanlar değil süprüntü alanları (Hodder 2006, 102 vd.) olduğu anlaşılmıştır.

en yakın örnektir. Ege Gübre IIIa yapı katındaki dörtgen planlı, kapısı uzun duvarı üzerinden avluya açılan ve kapı geçidinin karşısında arka duvarına bitişik bir ocak/fırın bulunan yapı (DY 1-6), Hacılar VI ve Bademağacı EN II/2-3 ve TD yapılarından bir kaçı ile yapım tekniği olmasa da plan açısından aynıdır[488]. Bu durum, Ege Gübre IIIb yerleşim katının Hacılar II ve Kuruçay 11 yerleşiminden biraz erken başlamış ya da Hacılar II yerleşiminde bulunan ve içindeki mimari öğeler ile genel mimari anlayış açısından Hacılar VI yapılarına benzeyen kutsal alanın gösterdiği üzere bazı mimari geleneklerin geç döneme değin korunmuş olması ile açıklanabilir. Nitekim Hacılar II kutsal alanında, arka duvardaki bir nişe yerleştirilmiş stel bulunur. Ege Gübre IIIb yapı katında, yukarıda bahsedilen yapının içinde olmasa da hemen yakınındaki avlu kesiminde bir stel bulunmuştur.

MÖ 5800-5700 yılları Kıyı Ege'de Neolitik yerleşimlerin terk edildiği tarihlerdir. Hemen hemen aynı tarihlerde Göller Bölgesi'nde de yerleşimler terk edilmiştir. Bu tarihlerde Ege Gübre'de IIIa yerleşim katı kurulmuştur. Göller Bölgesi'nde bu evreye ait yapılar payandalı, üstten girişi olan iki katlı yapılardır. Yapılar muhtemelen geniş bir avlunun etrafına, bazen küçük iç avlular ile ayrılsa da, bitişik düzende sıralanmıştır. Ulucak'ta bu tarihler IVb yerleşimi kurulmuştur. Ulucak yapıları plan ve düzenleme olarak farklı olsa da kalın ve yüksek taş temelli kerpiç duvarları, bir iki sokak ile ayrılmış bitişik düzendeki yapıları açısından Hacılar I ile birkaç nokta benzerdir. Ayrıca bu yapı katına bulunan bir boya bezemeli antropomorfik kabın en yakın benzeri Hacılar I yerleşmesindendir. Ege Gübre'de bu tarihler de tek ve iki odalı yapılar bir avlu etrafında yer alır. Bitişik düzende olmasa da genel planlamada bazı yapılar, ortak duvarlı inşa edildiğinden önceki katlardan daha sıkı bir yerleşim dokusu ortaya çıkmıştır. Üstelik Göller Bölgesi'nde ilk kez Hacılar I ile tam anlamıyla avlu olarak tanımlanabilecek bir düzenleme ile karşılaşılır. Ege Gübre IIIa yapıları da bir avlu etrafına sıralanmışlardır. Ayrıca yerleşim doğu yönünden düz bir çevre duvarı ile sınırlanmıştır.

[488] Bu plana sahip yapıların Göller Bölgesi'nde görüldüğü yerleşimler, kronolojisi ve tanımları için bkz Umurtak 2001, 683-706: Fig. 1-8.

Ege Gübre Yerleşimi çömlekçiliğinde bulunan mal gruplarının hemen hepsi Göller Bölgesi'nde de vardır. Ancak Ege Gübre nispeten geç tarihlerde kurulduğundan, Göller Bölgesinin erken yerleşimlerinde bulunan çanak çömlekler Ege Gübre envanterinde yer almaz. Ege Gübre'nin IV. ve III. tabakalarında baskın mal grubu durumdaki Kırmızı Astarlı Mallar, Göller Bölgesi'nde Hacılar VII-IX, Bademağacı EN II, Kuruçay 13-12 ve Höyücek TD'de ağırlıklı yere sahiptir. Ege Gübre'de bulunan Açıkkahve, Krem ve Gri Astarlı Malların benzerleri de Göller Bölgesi yerleşimlerinde görülmektedir. Göller Bölgesi'nde krem zemin üzerine kırmızı boyalı malların artışına koşut olarak krem ve açıkkahverengi astarlı çanak çömleklerin oranı artsa da, Ege Gübre'deki söz konusu yüzeye sahip mallar boyasızdır. Üstelik bunların oranı Ege Gübre'de hiçbir zaman % 10'unun üzerine çıkmamıştır. Kahverengi ve Gri Astarlı Mallar ise daha önce belirtildiği üzere, Kıyı Ege ve Göller Bölgesi'nin erken yerleşim katlarında bulunan koyu yüzeyli malların Ege Gübre'de geç dönemlere değin korunmuş kalıntıları olarak değerlendirilebilir. Ege Gübre Yerleşimi mal grupları arasında yer alan baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerin benzerleri Göller Bölgesi yerleşimlerinde de bulunsa da, genel olarak Kıyı Ege'de özelde ise Ege Gübre'de bu tür örnekler daha yaşlı tabakalardan gelmiştir. Ege Gübre'de bu tür malların ortaya çıktığı tarihler, MÖ 7. binyılın sonu ve 6. binyılın hemen başlarıdır. Ege Gübre'de baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlekler III. tabakada ortaya çıkmıştır. Ulucak verileri de göz önüne alınırsa bu tür çanak çömlekler Göller Bölgesi'nde, Kıyı Ege'de olduğundan geç tarihlerde görülür. Bu kültürel etkinin Göller Bölgesi'ne Ege Gübre gibi Kıyı Ege yerleşimleri üzerinden mi ya da Akdeniz sahil şeridinden mi ulaştığı bilinmemektedir. Ancak baskı bezemeli-impresso çanak çömlek geleneği Kıyı Ege üzerinden Göller Bölgesi'ne ulaştı ise bu gecikmenin olası bir açıklaması vardır. Yukarıda vurgulandığı gibi MÖ 6. binyıldan sonra iki bölge arasında ilişkilerin devam ettiğine dair kanıtlar bulunsa da önceki dönemlere göre bu ilişkilerin zayıfladığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerin Göller Bölgesi'ndeki gecikmeli varlığı iki bölge arasındaki zayıflayan ilişkilerin sonucu olmalıdır. Göller Bölgesi'nde benzer türde çanak çömlekler Hacılar'ın I [489] ve

[489] Mellaart 1970a, 131; Mellaart 1970b, 359: Lev. 109:24-25.

Höyücek'in KB olarak anılan yerleşim katlarından[490] gelir. Bademağacı'nda ise tabakası bilinmeyen benzer türde bir örnek vardır[491]. Ancak bunların oransal olarak belirgin olduğu tek yerleşim Höyücek'tir. Göller Bölgesi'nde üretilmiş baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlekler, Ege Gübre'de olduğu üzere düzensiz basit noktalardan oluşur. Bu tür malların Kıyı Ege'de, Ulucak'taki oranı V. tabakada % 3 iken IV. tabakada % 4'lere ulaştığı katlar bulunur. Ege Gübre'de ise baskı bezemeli-impresso türü mallar hiçbir zaman % 1'e ulaşmamıştır. Bu bağlamda Göller Bölgesi ve Ege Gübre'de baskı bezmeli-impresso türü çanak çömlekler, Höyücek dışında, önemli bir yer tutmaz.

Göller Bölgesi'nin boyalı çanak çömlekleri Ege Gübre'de sadece birkaç örnekle temsil edilir. İki bölgede Neolitik'in yaklaşık aynı tarihlerde başladığı ve eş zamanlı geliştiği göz önüne alınırsa boyalıların Kıyı Ege'de bulunmaması dikkat çekicidir. Bu durumu alüvyonal dolgular altında kaldığından henüz keşfedilmemiş yerleşimler bulunduğu biçiminde açıklayan değerlendirmeler bulunsa da iki bölgenin hemen her evresine ait eş zamanlı yerleşimlerin varlığı kuşku uyandırıcıdır. Ulucak'ın ve Yeşilova'nın erken ve geç tabakları ve Ege Gübre'nin nispeten geç tarihli tabakaları üzerinden mutlak tarihler bağlamında 1000 yılı aşkın bir süre çanak çömleğin kesintisiz gelişimi Kıyı Ege'de açıkça izlenebilmektedir. Eğer Kıyı Ege'de boyalıların baskın olduğu bir evre var ise de bölgenin kendi içinde iki ayrı gelişim çizgisine sahip mikro bölgeleri bulunmalıdır. Ancak yüzey araştırmalarının sonuçları da Kıyı Ege'de boyalı bir geleneğin baskın olmadığına dair kanıtlar taşır. Yine de yakın gelecekte yapılacak kazılar ile bu durumun değişmesi her zaman mümkündür.

Göller Bölgesi ve Ege Gübre çanak çömleğinde görülen bir diğer farklı uygulama kapların hamuruna eklenen katkı maddeleri ile ilgilidir. Göller Bölgesi'nde katkı olarak her zaman inorganik maddeler tercih edilmiştir[492]. Ege Gübre'de ise, diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde olduğu üzere bitkisel katkı sıkça kullanılmıştır. Hatta

[490] Duru-Umurtak 2005, Lev. 95-96, 110/4

[491] Duru 1996, Lev. 14.

[492] Bademağacı'nın EN II/7 katında açık ve kahvemsi gri, gri ve kırmızımsı kahve hamurlu çanak çömleklerin hamuruna ince kıyılmış bitki katkısı eklendiğine dair bir bilgi vardır. Duru 2002, 406.

Ulucak'ın erken tabaklarında bitkisel katkının bulunmaması Kıyı Ege açısından önemli bir zamandizini ölçütü olarak görünmektedir.

Ege Gübre'nin s-profilli ve yarıküresel çanaklarını, tüp tutamaklarını, kısa ve belirgin boyunlu çömleklerini Göller Bölgesi'nin Ege Gübre ile eş zamanlı yerleşimlerinde de bulmak mümkündür. Ege Gübre ve Göller Bölgesi yerleşimlerinde çanak çömlek biçim açısından aynı envantere sahiptir. S-profilli çanaklar hem Ege Gübre hem de Göller Bölgesi yerleşimlerinde baskın bir yer işgal eder. Birbirine benzemeyen biçimler bulunduğu kuskusuzdur. Örneğin Göller Bölgesi'nde Ege Gübre ile çağdaş tabakalarda bulunan omuz ve dip kesiminde karşılıklı birer tutamağa sahip çömlekler Ege Gübre'de yoktur. Ege Gübre'de omurgalı kap örnekleri var ise de bunlar hiçbir zaman biçimler arasında belirgin bir yer edinememiştir. Ya da Ege Gübre'de belirgin boyunlu çömlekler olarak değerlendirilen uzun huni boyunlu kapların boyut ve oranları, Göller Bölgesi yerleşimlerinde görülenlerden düşüktür. Bu tür kapların oranı Ulucak'ta da Ege Gübre'den yüksektir.

Göller Bölgesi'nde Geç Neolitik ve Erken Kalkolitik tabakalarda kapların boyutu, Ulucak'ta olduğu gibi büyüme eğilimi gösterirken, Ege Gübre'de benzeri eğilim ancak düzleştirilmiş ağız kenarlı büyük çömlekler üzerinden izlenebilmektedir. Ege Gübre ve Göller Bölgesi arasında açık olarak görülen bir diğer farklılık kuşkusuz düzleştirilmiş ağız kenarlı çömleklerin varlığıdır. Ege Gübre'de bu tür kaplar biçim envanterinde III. tabakada % 6-7 civarındadır. Benzer ağız kenarlı örnekler Bademağacı'nın EN I yapı katında bulunsa da bunlar çanak biçimindedir. Hacılar VI çanak çömleğindeki içe çekilmiş düzleştirilmiş ağız kenarlı kaplar (Figür 308) Ege Gübre'dekileri anımsatır[493]. Ancak Ege Gübre'de görülen düzleştirilmiş ağız kenarlı çanak çömlekler Göller Bölgesi'nde tercih edilmemiş bir kap türü olarak görünmektedir.

[493] Mellaart 1970b, 261: Lev. 55/5, 8.; Mellaart 1970a, 106.

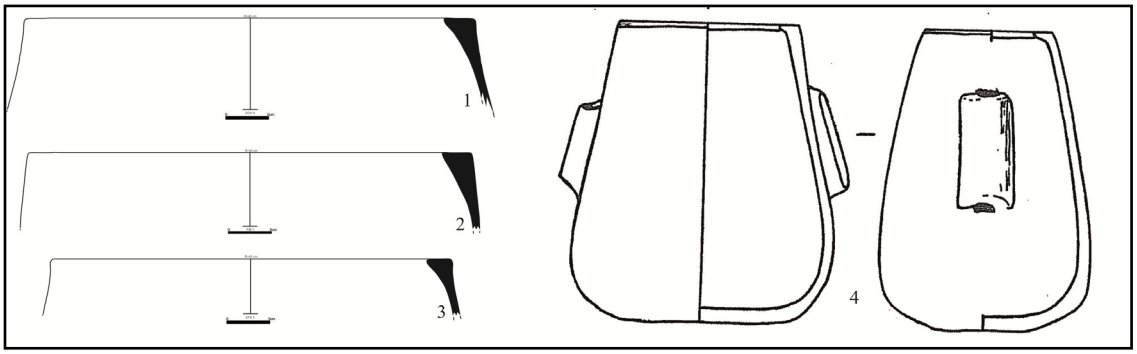

Figür 308: Ege Gübre Yerleşimi (1-3) Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Çömlekler ve Hacılar VI'dan (4) (Mellaart 1970b, 261: Fig. 55) Benzer Örnekler.

Öbür yandan Ege Gübre'de bulunan bazı çömlekçilik uygulamalarını Göller Bölgesi'nde bulmak mümkündür. İçten kulp uygulaması Hacılar'ın IX-VI, Kuruçay'ın 11. tabakalarında[494] görülür. Benzer içten tutamaklı kaplar Kıyı Ege'de sadece Ege Gübre'de kullanılmıştır. Ege Gübre'nin IV. ve III. tabaklarında, tüp ve yatay delikli düğme biçimli tutamaklar kapların içine eklenmiştir (Figür 309).

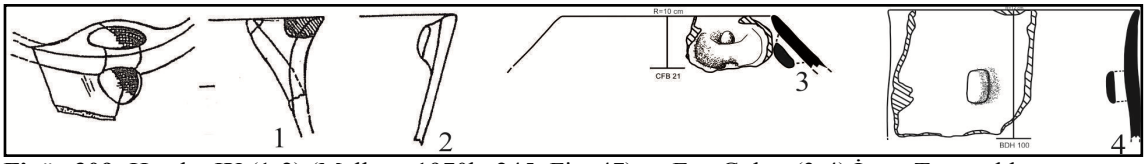

Figür 309: Hacılar IX (1-2) (Mellaart 1970b, 245: Fig. 47) ve Ege Gübre (3-4) İçten Tutamaklar

İçten tutamaklar gibi kare ve haç biçimindeki diplerde Kıyı Ege'de sadece Ege Gübre'ye özgüdür. Ege Gübre'de III. tabakada bulunan bu diplerin benzerleri Hacılar VI tabakasında[495] vardır (Figür 310).

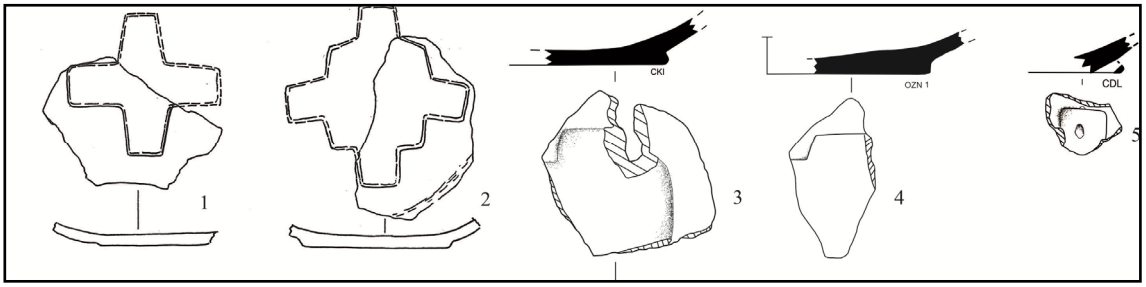

Figür 310: Hacılar VI (1-2) (Mellaart 1970b, 675: Fig. 57) ve Ege Gübre (3-5) Haç Biçimli Dipler

[494] Duru 1994, Levha 56/2.

[495] Mellaart 1970b, 267, Lev. 57: 12-13.

Boğa boynuzunu andırır kabartma bezemeli kaplar[496] ve ağız kenarının altında boynu çepeçevre dolanan kabartma bezemeli kaplar Hacılar VI[497] ve Ege Gübre'nin III. tabakası arasında görülen diğer benzerliklerdir (Figür 311).

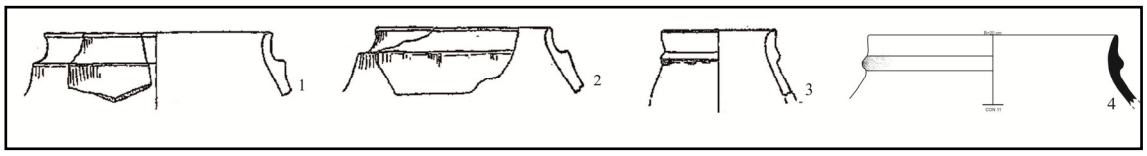

Figür 311: Hacılar VI (Mellaart 1970b, 261: Fig. 55) ve Ege Gübre Ağız Kenarının Altında Boynu Çepeçevre Dolanan Kabartma Bezemeli Çömlekler

Ege Gübre'de IIIb yapı katında bulunmuş böbrek biçimli bir kabın benzeri Höyücek TD'de[498] ortaya çıkartılmıştır (Figür 312).

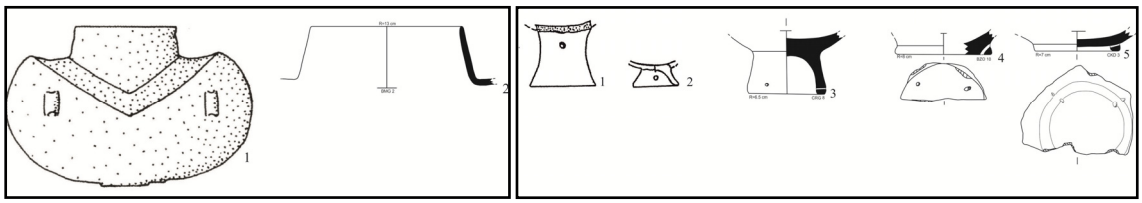

Figür 312: Höyücek Böbrek Biçimli Kap (1) (Duru 2008, 64: Res. 120) ve Ege Gübre Aynı Türde Bir Kaba Ait Ağız Kenarı (2). Hacılar Delikli Kaide ve Halka Dipler (1-2) (Mellart 1970b, 359: Fig. 129) ile Ege Gübre'deki (3-5) Benzeri Örnekler.

Hacılar'ın I. tabakasında bulunmuş delikli yüksek kaide ve halka diplerin[499], Kuruçay 10-9. katlardaki disk biçimli delikli dibin[500] benzerleri (Figür 312) Ege Gübre'nin IV. ve III. tabakalarında da vardır. Ancak Ege Gübre delikli dip örnekleri sadece kaide veya halka diplerde değil disk diplerde de görülür. Hatta haç biçimli bir dip de deliklidir.

Sonuçta Göller Bölgesi ve Kıyı Ege Neolitik kültürleri arasında Ege Gübre özelinde mimari ve materyal kültür bağlamında yakın ilişkiler bulunduğunu, her iki bölgede de yerleşimlerin epey erken tarihlerde ve eş zamanlı ortaya çıktığını söylemek

[496] Mellaart 1970b, 263, Lev.56: 3.

[497] Mellaart 1970b, 261, Lev. 55: 16-18.

[498] Duru-Umurtak 2005, Lev. 60:

[499] Mellaart 1970b, 358: Lev. 109/29-30.

[500] Duru 1994, Lev. 108/21.

mümkündür. Göller Bölgesi ve Kıyı Ege arasındaki bu sıkı ilişkiler tamamen kopmasa da MÖ 6000 yılı civarında zayıflamış ve iki bölge nispeten farklı kültürel öğeler üretmiştir. Ancak Ege Gübre örneğinde görüldüğü üzere, zayıf da olsa bu ilişkiler her iki bölgede yerleşimler terk edilene değin devam etmiş gibi görünmektedir. Son olarak vurgulanması gereken bir diğer konu ise Kıyı Ege'de sadece şimdilik sadece Ege Gübre'de görülen bazı mimari ve çanak çömlek özelliklerinin Göller Bölgesi yerleşimleri ile gösterdiği yakın ilişkidir. Bunu nedeni belki de Ege Gübre Yerleşimi'nin yer aldığı Aliağa-Menemen çevresinin, Gediz üzerinden Büyük Menderes Havzasına bağlı olmasıdır. Büyük Menderes Havzası'ndan Göller Bölgesi'ne ulaşmak son derece kolaydır.

9.2- Kuzeybatı Anadolu

Marmara Bölgesi farklı ekolojik çevrelerin karşılaştığı karmaşık bir coğrafyaya sahiptir[501]. Coğrafi bağlamda Marmara Denizi'nin güneyinde kalan kısım Kuzeybatı Anadolu, kuzey kesimi ise Balkanların uzantısıdır. Dolayısıyla bölgenin kültür coğrafyasını Marmara Denizi eksenli olarak Doğu Trakya ve Kuzeybatı Anadolu olarak ele almak mümkündür[502]. Bölgede[503] Miosen'den itibaren batı-doğu doğrultusundaki kırılmalarla uzun çukurluklar ve bunlar arasındaki uzun dağ sırtları şeklinde beliren rölyef, Pliosende ve Pliosen-Kuarterner geçişinde hızlanan tektonik hareketler ile yeni özellikler kazanmıştır. Bu dönemlerde daha çok batı-doğu doğrultulu çukurluklar içinde çökmelerle bugünkü havzalar belirmiştir. Kuarternerde bu havzalardan çoğu göllerle kaplanmıştır. Bu göllerden bazıları günümüzde varlığını hala sürdürürken (Sapanca, İznik, Kuş, Ulubat) bazıları kurumuştur (Yenişehir, İnegöl). Nitekim bölgenin en belirgin özelliği bu tektonizmanın sonucu olarak gelişen dağlar ve dağ arası ovalardır. Ancak bölgeyi İç Anadolu'ya bağlayan ana eksen Sakarya Havzası ve Sakarya'yı keserek batıya doğru gelen fay kırıkları üzerindeki ova sistemidir. Marmara bölgesinin güney bölümünün geniş ve düz coğrafyası, Uludağ tarafından kesilmiştir. Bandırma ve Gönen Havzası'nın batısında Ulubat ve Manyas Gölleri yer almaktadır. Bu alana

[501] Atalay-Mortan 1995, 156:Harita 4.

[502] Özdoğan 2007a, 406.

[503] Atalay-Mortan 1995, 139, 146-147, 199.

dökülen çok sayıda küçük nehir bulunur, Bunların içinde en önemlisi Marmara Denizi'nden iç kesimlere ulaşım olanağı sağlayan Nilüfer Nehridir. Bu bölümden Batıya, Çanakkale'ye doğru gidildikçe coğrafya daha dağlık bir görünüm kazanır. Kaz Dağları, Marmara bölgesinin kuzey kıyılarına doğru uzanır. Bu dağ silsilesi Marmara'yı Ege'den ayıran önemli bir bariyer durumundadır. Marmara bölgesinin güneyi, Trakya'nın kıyı şeridine tezat olarak Akdeniz iklimi özelliği göstermektedir.

Kuzeybatı Anadolu'da Neolitik Dönem öncesine ait en erken veriler Paleolitik Çağ'ın erken evrelerine aittir[504]. Tipolojik olarak bu kültürün ardılı olabilecek buluntu toplulukları Marmara Bölgesi'nde henüz bulunamamıştır. Ancak daha sonraki tarihlerde, kıyı şeridinde Epipaleolitik olarak tanımlanan ve Ağaçlı Kültürü olarak adlandırılan zengin bir buluntu topluluğu tespit edilmiştir. Bu kültüre ait yerleşimlerin çoğu Karadeniz kıyı şeridinde yer alsa da Gelibolu Yarımadası ve Marmara kıyılarında da benzer nitelikte buluntu topluluklarına sahip yerleşimler tespit edilmiştir[505].

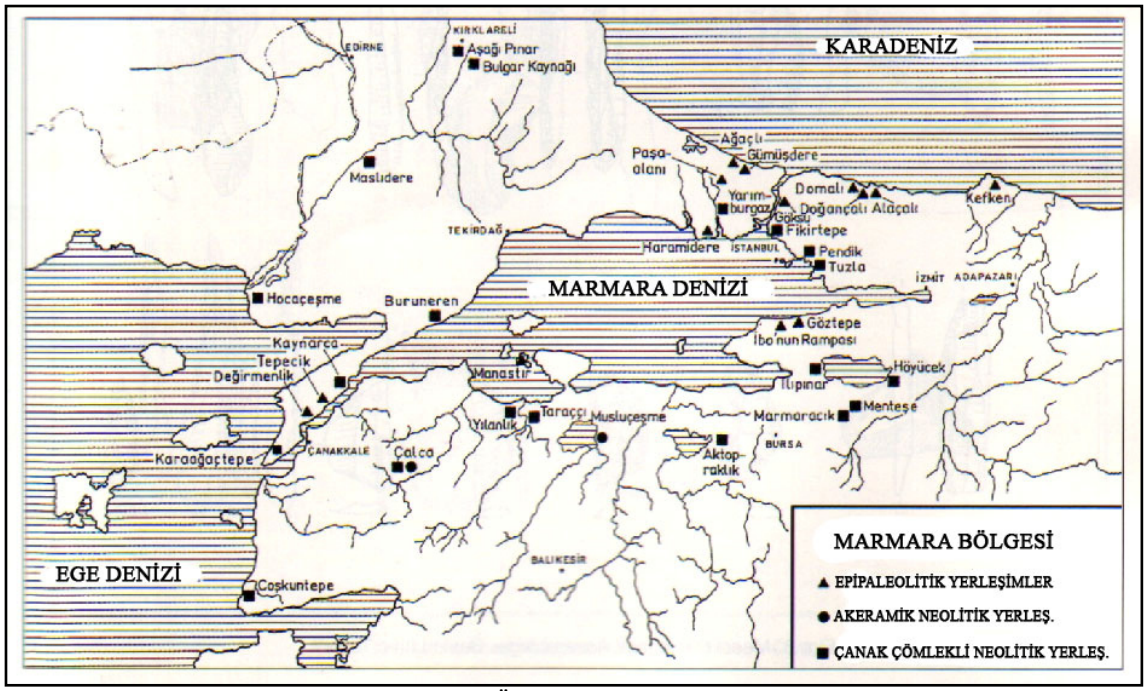

Figür 313: Kuzeybatı Anadolu Yerleşimleri (Özdoğan 1999a, 171: Fig. 2'den Düzenlenmiştir)

[504] Runnels-Özdoğan 2001, 72: Table 1.

[505] Özdoğan-Gatsov 1994, 100.

9.2.1- Kuzeybatı Anadolu Yerleşimleri

Kuzeybatı Anadolu'nun aktif bir tektonik kuşak üzerinde yer alması, topografyanın yüksek dağlar ve dağ arası ovalar biçiminde şekillenmesi ile sonuçlanmıştır. Yüksek dağlar arasında şekillenen bu çöküntü ovaları ve aynı çukurluklarda yer alan göller Neolitik süresince yerleşimi belirleyen çevresel etmenler görünümündedir. Aşağıdaki ayrıntıları verilen yerleşimlerin, çoğu zaman bir göl ile ilişkisi bulunduğu görülmektedir. Yerleşimlerin çoğunlukla yüksek dağlar arasındaki çöküntü ovalarında kurulmuş olmasının doğrudan bir sonucu, Anadolu'nun çoğu kesiminde olduğu üzere[506] yerleşimlerin kalın bir alüvyonal dolgu altında kalmasıdır. Ayrıca çok sayıda Neolitik yerleşimin daha geç dönem dolguları altında kaldığı da bilinmektedir[507]. Kuzeybatı Anadolu'nun Fikirtepe olarak tanımlanan kültürel evrelerine sahip bu ova yerleşimlerinden (Figür 313), Marmara Denizi'nin güney ve doğusunda 25'ten fazlası tanımlanmıştır[508].

Kuzeybatı Anadolu'da arkeolojik kazılar erken sayılabilecek tarihlerde başlamıştır. Fikirtepe yerleşimi ile başlayan kazıları, Pendik, Yarımburgaz, Ilıpınar, Menteşe, Barçın ve son olarak Aktopralık izlemiştir. Bu yerleşimlerin genel özellikleri aşağıda kısaca verilmiş, arkasından bu veriler üzerinden bölgenin zamadizini ve çanak çömlek gelişimi tartışılmış, son olarak bu tartışmalardan elde edilen veriler Ege Gübre Yerleşimi ve Kıyı Ege ile karşılaştırılmıştır.

9.2.2- Barçın Höyük

Barçın Höyük, Yenişehir'in 5 km batısında, Yenişehir ve İznik Ovalarını ayıran bir dağ sırtının eteklerindedir. Yakın zamanda kurutulan Yenişehir Göl'ünün prehistorik dönemde höyüğün yakınına kadar uzandığı düşünülmektedir.

Arkeoloji literatürüne J. Mellaart ve D. French'in bu bölge yürüttüğü çalışmaları ile giren Barçın Höyük'te ilk kazılar 2005 yılında J. Roodenberg yönetiminde başlamış 2007'den sonra kazı çalışmalarının başkanlığını F.Gerritsen üstlenmiştir. Evvelden

[506] Özdoğan 1997a, 26.

[507] Thissen 2000a, 104-105.

[508] Özdoğan 2011a, 422.

Yenişehir II olarak bilinen yerleşime, kazılar başladıktan sonra yakınında bulunduğu köyün adı verilmiştir[509].

9.2.2.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

4 metre yüksekliğe ve 3 hektar genişliğe sahip yerleşimde[510] Bizans, Roma, Erken Tunç, Geç Kalkolitik ve Geç Neolitik dönemlere ait yerleşim katları ve buluntular tespit edilmiştir[511]. Yerleşimin üst ve orta Neolitik katlarından alınan ^{14}C örneklerinin düzeltilmiş sonuçları 1 sigma aralığında % 68 olasılıkla MÖ 6420-6250 ve 6230-6100 tarihlerini vermiştir[512].

Yerleşimde dikdörtgen planlı yapılar, çamur levhalar ve ahşap dikmeler kullanılarak yapılmıştır[513]. Kazılardan anlaşıldığı kadarıyla zaman içinde terk edilen yapılar, yeniden düzlenerek açık alan haline getirilmiş ve bu açık alanların üzerine tekrar evler inşa edilmiştir. Evlerin arasındaki avlular ölülerin gömülmesi için de kullanılmıştır. Gömüler bacakları göğüslerinin önünde sıkıca katlamış şekilde yan taraflarına yatırılmıştır.

Yerleşimin Neolitik katlarında, Menteşe'nin MÖ 6200 yıllarına tarihlenen katlarından aşağıda bulunmayan ve Ilıpınar'ın X. tabakasında nadiren bulunan geometrik bezemeli kutular vardır. Bu kutulardan bir örnek Barçın'da MÖ 6400-6200 yılları arasına tarihlenen güvenilir bir arkeolojik bağlamda ortaya çıkartılmıştır[514].

9.2.2.2- Çanak Çömlek

Çanak çömleklerin (Figür 314) yüzey renkleri siyah, gri, kahverengi, açık kahverengidir. Kapların hamuruna kum, küçük taşçık ve bitkisel katkı eklenmiştir. Geçirgen yüzeyli çanak çömleklerin hamuruna gübrenin de eklendiği görülmektedir[515].

---

[509] Gerritsen-Özbal 2009, 457.

[510] Gerritsen-Özbal 2009, 457.

[511] Roodenberg vd 2008, 54.

[512] Roodenberg vd 2008, 62: Fig. 5.

[513] Gerritsen-Özbal 2009, 460.

[514] Roodenberg vd 2008, 55, 63: Fig. 6.

[515] Roodenberg vd 2008, 54.

Barçın Höyük'ün Neolitik katlarında bulunan çanak çömlek biçimleri s-profilli ve yarı küresel çanaklar ile boyunsuz çömleklerden oluşur. Kaplara dikine delikli düğme ve tüp biçimli tutamaklar eklenmiştir. Kapların bazıları insize veya aplike motifler ile süslenmiştir[516].

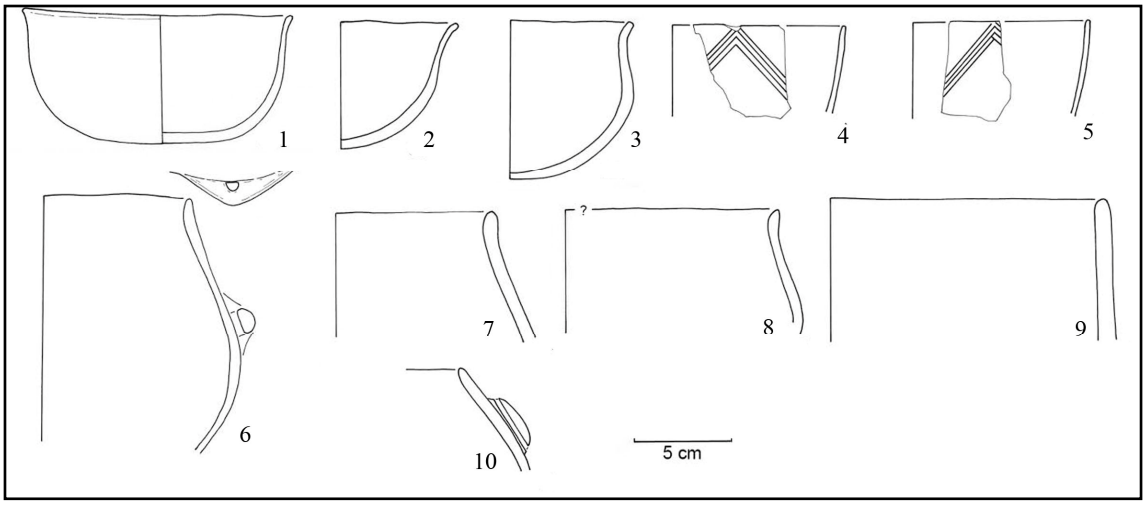

Figür 314: Barçın Höyük Neolitik Dönem Çanak Çömleği (Roodenberg vd 2008, 64: Fig. 7'den Düzenlenmiştir)

9.2.3- Menteşe

4.5 metre yüksekliğinde ve 150 metre çapındaki Menteşe Höyüğü, İznik Gölünden 600 metre yüksekliğinde bir dağ sırtı ile ayrılmış durumdaki Yenişehir Ovasında yer alır. Yerleşimin prehistorik dönemde bir gölün yakınına kurulduğu bilinmektedir[517].

İlk kazı çalışmaları öncesinde, yerleşim K. Bittel, J. Mellaart, D. French ve M. Özdoğan tarafından araştırılmış Menteşe Höyük'ündeki ilk kazı çalışmaları 1995-2000 yılları arasında J. Roodenberg yönetiminde yürütülmüştür[518].

9.2.3.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Menteşe'de 3 tabaka tespit edilmiştir. İlk tabaka Roma, Tunç ve Kalkolitik Dönemlere tarihlenmiştir. 2. tabaka küllü bir dolgu ile tanımlanmıştır. Son, 3. tabaka ise

[516] Roodenberg vd 2008, 54, 64: Fig. 7.

[517] Roodenberg-Roodenberg 2007, 397.

[518] Roodenberg 1999, 21-22.

Neolitik olarak ayırt edilmiş[519], alt, orta ve üst olarak üçe ayrılmıştır[520]. Yerleşimde karbonlaşmış örneklerden, çoğunlukla duvarlarda kullanılan ahşap dikmelerden 11 adet ^{14}C sonucu vardır[521]. Bunlardan 9'u Menteşe'nin 3. tabakasındandır[522]. ^{14}C tarihlerinin sonucu Menteşe'nin Neolitik dolgularının 1 sigma aralığında % 68 olasılıkla MÖ 6440-6220 yılları arasında kurulduğunu ve yerleşildiğini göstermektedir[523].

Yerleşimin Ilıpınar VA yapı katı ile çağdaş Erken Kalkolitik dönem katları yoğun tahribat gördüğünden mimariden yoksundur. Bu tabaya ait mimari, avlu olduğu düşünülen bir alanda ortaya çıkartılmış ocak ve ateş yakma yeridir[524].

Höyüğün Neolitik tabakasında kısmen tahrip olmuş durumdaki dikdörtgen planlı iki yapıda dal örgü-çamur sıva tekniği kullanılmıştır. Bu yapıların duvarlarının alt kısmı yığma çamur/çamur levha yöntemi ile üst kesimleri ise dal örgü-çamur sıva tekniği kullanılarak inşa edilmiştir. Aynı tabakadaki bir diğer yapı da ise yığma çamur/çamur blok yöntemi gözlenmiştir. İki farklı yöntemle inşa edilmiş bu tek odalı yapılar bir avluda yer alır[525]. Yerleşimdeki bir yapının altında (Yanık Ev) bir kadın ve çocuğa ait iki gömü tespit edilmiştir. Kadının elinin altında Fikirtepe tarzında üretilmiş geometrik bezemeli bir kutu vardır[526]. Tabanı altında gömü bulunan bu yapının düzeltilmiş ^{14}C sonuçları MÖ 6200-6100 aralığındadır[527]. Menteşe'nin yukarıda tanımlanan yapılarının altında ye alan alt katları ise üst üste birkaç yığma çamur/çamur blok yöntemi ile yapılmış yapı kalıntıları ve avludan oluşur. Alt katlarda beş yapıya ait kalıntılar tespit edilmiştir. Yapıların yapım tekniği üst katlardakiler ile benzerdir[528]. Avlu olarak

[519] Roodenberg vd 2003, 17.

[520] Roodenberg vd 2003, 18.

[521] Roodenberg vd 2003, 52: Fig. 11.

[522] Roodenberg vd 2003, 22.

[523] Thissen 2005, 35.

[524] Roodenberg 1999, 22.

[525] Roodenberg 1999, 24-25, 28: Fig. 4, 31: Fig. 11; Roodenberg vd 2003, 17-18.

[526] Roodenberg vd 2003, 18-19, 48: Fig. 5b.

[527] Roodenberg-Roodenberg 2007, 397.

[528] Roodenberg vd 2003, 21.

tanımlanan kesimlerde kemik, taş aletler, öğütme taşları ve açık alanda ateş yakıldığını gösteren izlere vardır.

9.2.3.2- Çanak Çömlek

Menteşe Höyük'ün Neolitik katlarının çanak çömleği (Figür 315), bölgedeki diğer yerleşimler ile son derece benzer nitelikler taşır. Menteşe Höyük'ün çanak çömleği, kırmızı/kahverengi'den kahverengi/gri'ye değin değişen siyah, kahverengi ve gri yüzey renklerine sahip perdahlı bir gruptur[529]. Çanak çömleğin hamuru mineral katkılıdır[530]. Çanak çömleklerin bir kısmı aplike veya insize bezemeler ile süslenmiştir ancak bu tür bezemeler nadirdir[531].

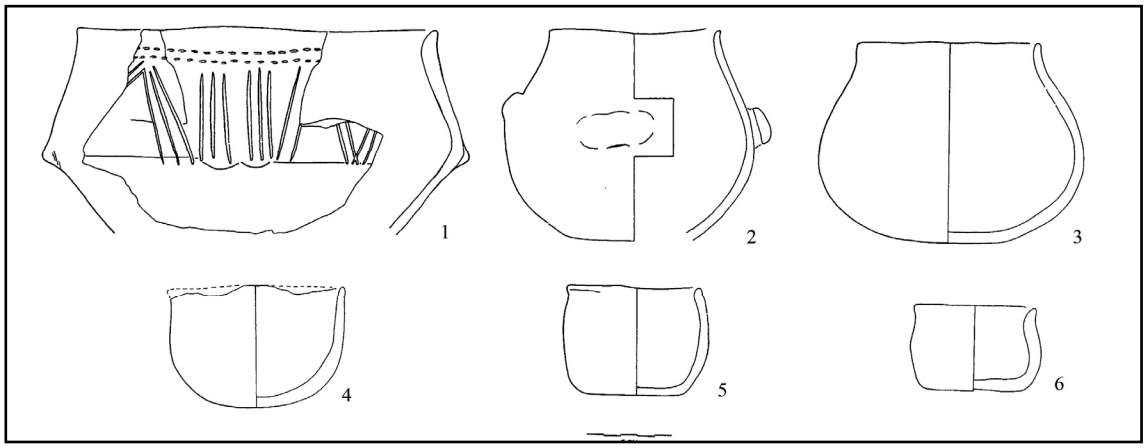

Figür 315: Menteşe Neolitik Dönem Çanak Çömleği (Roodenberg 1999, 36: Fig. 13'den Düzenlenmiştir)

Biçimler arasında s-profiili ve yarıküresel çanaklar ve derin çanaklar[532], boyunsuz ve kısa boyunlu çömlekler[533], kutular[534] yer alır. Kaplara yatay ve dikey delikli tutamaklar[535] ve tüp tutamaklar[536] eklenmiştir. Dipler bir halka dip haricinde düzdür[537]. Oval veya ovala yakın dipler de vardır[538].

[529] Roodenberg vd 2003, 24, 28.

[530] Roodenberg vd 2003, 29-30.

[531] Roodenberg vd 2003, 27.

[532] Roodenberg vd 2003, 53: Fig. 12; 55: Fig. 13/10-11; 56: Fig. 14/1-2, 5-8.

[533] Roodenberg vd 2003, 55: Fig. 13/1-9.

[534] Roodenberg vd 2003, 54: Fig. 12; 57: Fig. 15/1-4.

[535] Roodenberg vd 2003, 56: Fig. 14/2; 58: Fig. 16.

[536] Roodenberg vd 2003, 56: Fig. 14/1-8.

Yerleşimin çanak çömleği Fikirtepe ile yakın benzerlikler gösterir. Ancak Fikirtepe'nin alt ve üst (Arkaik ve Klasik Evreler) katlarında gözlenen değişim Menteşe'de ayırt edilememiştir. Fikirtepe'nin Arkaik evresinde nadir olsa görülen kutular Menteşe'nin alt katlarında yoktur. Ancak küçük boyutlu boyunsuz çömlekler Fikirtepe'nin Arkaik evresinde olduğu gibi Menteşe'nin erken katlarında da baskındır. Üstelik Fikirtepe'de boyunsuz çömleklerden s-profilli biçimlere doğru gözlenen gelişimi Menteşe'de de izlemek mümkündür. Genel olarak Menteşe'nin alt evrelerini Arkaik ve üst evresini Klasik Fikirtepe ile eş zamanlı düşünmek mümkündür[539].

9.2.4- Pendik

Pendik yerleşimi, Pendik ilçe merkezinin 1.5 km doğusunda, Marmara Denizi'nin doğu kıyısında, denizden 50 metre kadar içeride yer alır. Höyüğün yaklaşık boyutları 280 x 180 metre kadardır ve yaklaşık olarak 2 metre kadar bir arkeolojik birikime sahiptir[540]. Pendik ile ilişkili ilk bilgiler 20. Yüzyılın ilk çeyreğine kadar iner. Sonraki yıllarda yerleşimde Ş.A. Kansu tarafından küçük bir sondaj çalışması gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmaların sonuçları bir rapor olarak yayınlanmıştır. Daha sonraki yıllarda höyükte yüzey toplamaları ve müze tarafından sınırlı bir kurtarma kazısı gerçekleştirilmiştir[541].

9.2.4.1- Yerleşimin Mimarisi

Yerleşimde 1981 yılında yapılan kurtarma kazılarında, yuvarlak veya oval planlı, 3-6 metre çaplarında üç adet çukur tabanlı yapı kalıntısı ortaya çıkartılmıştır. Bu yapıların tabanları büyük yassı veya küçük taşlarla döşenmiştir. Yapıların ortasında bulunan altlıklardan, kulübelerin ortadan bir ahşap dikme ile desteklendiği anlaşılmaktadır. Yapıların duvarları dal örgü-çamur sıva ile yapılmıştır[542].

---

[537] Roodenberg vd 2003, 57: Fig. 15/6-13.

[538] Roodenberg vd 2003, 33.

[539] Roodenberg vd 2003, 35.

[540] Özdoğan 1983a, 401.

[541] Harmankaya 1982, 27.

[542] Harmankaya 1982, 27.

9.2.4.1- Çanak Çömlek

Pendik çanak çömleği (Figür 316) kum ve küçük taşçık katkılıdır ve yüzeyler perdahlıdır. Yüzey renkleri çoğunlukla kahverengimsi gri veya koyu gridir ancak açıkkahve ve kırmızımsı kahverengi yüzeyli örneklerde daha az olmakla birlikte vardır. Çanak çömlek envanterinde az sayıda siyah ve kırmızı astarlı çanak çömlek de tespit edilmiştir[543]. Pendik çanak çömleği biçimleri arasında s-profilli ve yarıküresel çanaklar ile boyunsuz ve kısa boyunlu çömlekler bulunur[544]. Fikirtepe çanak çömleğinin yaklaşık % 10 kadarını oluşturan dikdörtgen kaplar da Pendik'te vardır[545]. Kapların üzerine yatay olarak eklenmiş çıkıntı şeklindeki tutamaklar yaygındır. Kulp ve tüp tutamaklar ise nadiren kullanılmıştır. Kapaklar da nadir olarak bulunmuştur[546]. Pendik çanak çömleğinde bezeme Fikirtepe'de olduğu gibi yaygın değildir. Bezeme bulunduğunda ise geometrik motiflerden oluşan insize bezemeler görülür[547].

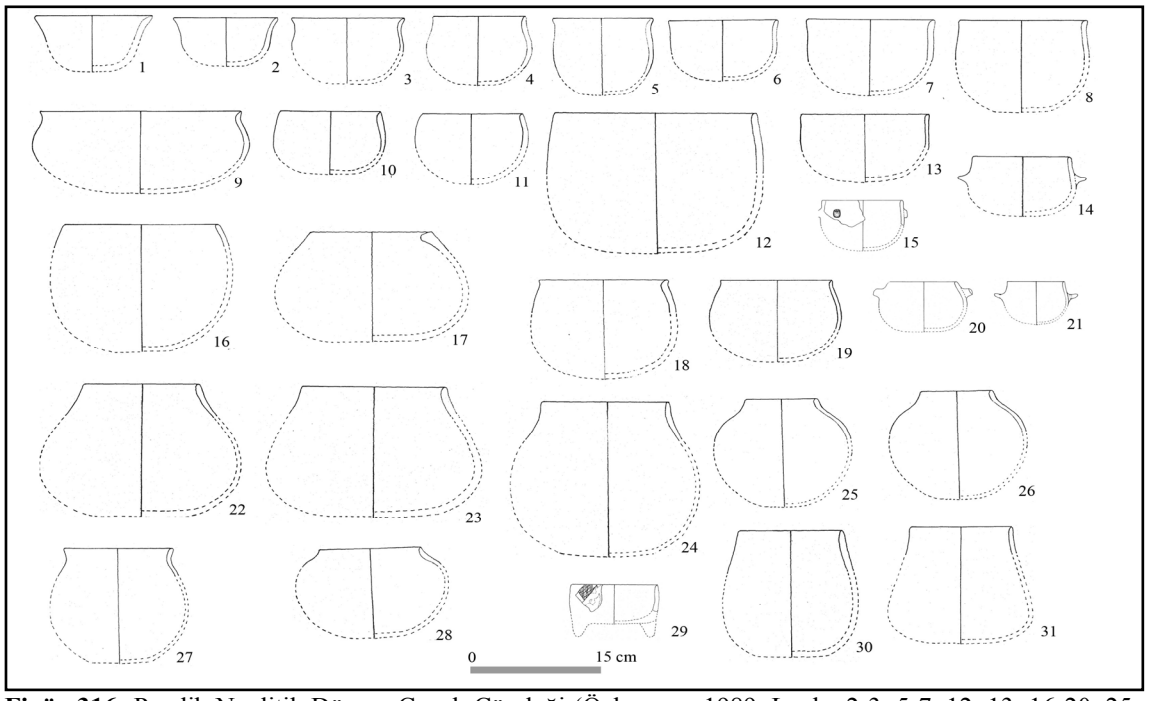

Figür 316: Pendik Neolitik Dönem Çanak Çömleği (Özbaşaran 1989, Levha 2-3, 5-7, 12, 13, 16-20, 25, 27, 38, 42-44'den Düzenlenmiştir)

[543] Özdoğan 1983a, 405.

[544] Özdoğan 1983a, 406: Abb. 4.

[545] Özdoğan 1983a: Abb. 5/6-8.

[546] Özdoğan 1983a, 405.

[547] Özdoğan 1983a, 405.

9.2.5- Yarımburgaz Mağarası

Yarımburgaz Mağarası İstanbul kent merkezinin 30 km kadar uzağında, Küçük Çekmece Gölü'nün kuzey ucundadır. Mağara Yukarı ve Aşağı olmak üzere iki galerinden oluşur. Mağaranın önündeki vadi ve eteğinde bulunan akarsular, sularını Küçük Çekmece Gölü'ne boşaltır. Yakın zamana kadar mağaranın çevresinin ağaçlık olduğu ve küçük teknelerin Marmara Denizi'nden mağaranın önüne kadar gelebildiği bilinmektedir[548].

Mağaradaki ilk kazılar 1965 yılında Ş.A. Kansu tarafından başlatılmıştır. Bu ilk çalışmanın sonuçları kısa bir rapor olarak bilim dünyasına sunulmuştur. Daha sonra 1986 yılında mağarada M. Özdoğan yönetimindeki bir ekip tarafından kazı çalışmaları yürütülmüştür[549].

9.2.5.1- Yerleşimin Tabaklanması

Mağaradaki arkeolojik dolgular hem Hellenistik-Bizans Dönemlerinde hem de modern dönemlerde yürütülen faaliyetlerden dolayı yoğun olarak tahribat görmüştür[550]. Yapılan kazılar mağaradaki yerleşimin Paleolitik'ten Bizans'a değin kullanıldığını göstermiştir[551]. Mağaranın hemen her dönemde yoğun olarak kullanılması ve kesintisiz süren jeolojik gelişimi, buradaki yerleşimi ve arkeolojik dolguların durumunu belirleyen başlıca faktör olarak görünmektedir. Mağarada kazılan prehistorik dolgular ve bunlara dayanan tabakalanma büyük oranda, Yukarı Mağara'da bulunan bir düdene taşınarak depolanmış birikim üzerinden yapılmıştır. Aşağı Mağara'da Paleolitik tabakalara ulaşmak amacıyla yapılan kazılarda bulunan bir diğer grup çanak çömlek de tabakalanmanın oluşturulmasında esas alınmıştır[552].

Yarımburgaz tabakalarından alınmış 6 örnekten ^{14}C tarihlemeler yaptırılmıştır[553]. Örneklerin standart sapmaları genellikle yüksektir ve işaret ettikleri

[548] Özdoğan-Koyunlu 1986, 5.

[549] Özdoğan vd 1991, 62.

[550] Özdoğan-Koyunlu 1986, 5.

[551] Özdoğan vd 1991, 67.

[552] Özdoğan vd 1991, 67-68.

[553] Özdoğan 2007a, 420.

zaman aralıkları uzundur[554]. Özdoğan, aşağıdaki tabloda (Fig.xx) gösterildiği üzere Yarımburgaz'ın 4. tabakasını Fikirtepe'nin Gelişmiş evresi ile eş zamanlı kabul eder ve bu tabaka MÖ 5800-5700 yıllarına tarihlenmelidir[555].

9.2.5.2- Çanak Çömlek

Yarımburgaz Mağara'sının 5. tabakasından bulunan çanak çömleğin (Figür 317) sayısı son derece sınırlıdır. Çanak çömleklerin tümünün hamurunda kum ve taşçık gibi katkı maddeleri bulunur. Ancak sayısı az olsa da bu tabakadan gelen çanak çömlekler 4 mal grubuna ayrılabilmiştir. Bunlardan en dikkat çekici olanı Kırmızı Astarlı ve Perdahlı mallardır. Çanak çömleğin yaklaşık % 34'ünü oluşturan bu mal grubu kum ve küçük taşçık katkılıdır[556]. Tanımlanabilir biçimler arasında boyunsuz bir çömlek, düz dipler ve tüp tutmakları anımsatan bir tutamak bulunur[557]. İkinci büyük mal grubu koyu kahverengiden siyaha değin değişen yüzey renklerine sahip, koyu yüzlü perdahlı mallardır. Diğer iki grup mal ise mikalı ve taşçıklı mal olarak tanımlanmıştır. Bu tabakada bulunan diğer bir önemli çanak çömlek grubu ise baskı bezemeli-impresso türü örneklerdir[558].

4. tabaka a ve b olmak üzere iki evrelidir. Bu tabakada 6 farklı mal grubu ayırt edilmiştir. Bunlardan ilki ve en büyük grup (yaklaşık olarak % 50) mikalı mallardır. Mika ve kum katkılı bu çanak çömleklerin yüzeyleri koyu kahverengi ve siyahtır. Çoğunlukla perdahlı olan bu grubun bazı örneklerinde koyu astarlı kap parçaları da bulunur. İkinci büyük mal grubu 5. tabakadan devam eden koyu yüzlü perdahlı mallardır. Diğer mal grupları mat devetüyü ve kahverengi yüzeyli Taşçıklı mal, kahverengi ve açık kahverengi yüzeyli Parlak Perdahlı Kaliteli Mal ve birbirinden hamur katkıları ile astar kalınlıklarından ayırt edilebilen, iki farklı mal grubu olarak değerlendirilen Kırmızı Astarlı ve Perdahlı Mallardır. Ancak bu son iki mal grubunun

[554]Thissen 2000a, 120.

[555]Thissen 2000a, 121: Table 3.10.

[556] Özdoğan vd 1991, 69.

[557] Özdoğan 2007b, 415: Fig. 16.

[558] Özdoğan vd 1991, 69.

toplam içerisindeki oranı son derece sınırlıdır[559]. Bu tabakanın biçimleri, yarıküresel çanaklardan, boyunsuz, kısa ve belirgin boyunlu çömleklerden oluşur. Biçimler arasında boyunsuz, kısa ve belirgin boyunlu çömlekler baskın bir yere sahiptir. Bu tabakanın en yaygın biçimi ise kısa boyunlu, küçük küresel gövdeli, düz dipli kaplardır. Kapların % 10 kadarı çizi, kazıma ve baskı bezeme yöntemleriyle süslenmiştir. Bazen bu tür bezemeler beyaz bir macun ile doldurulmuştur[560].

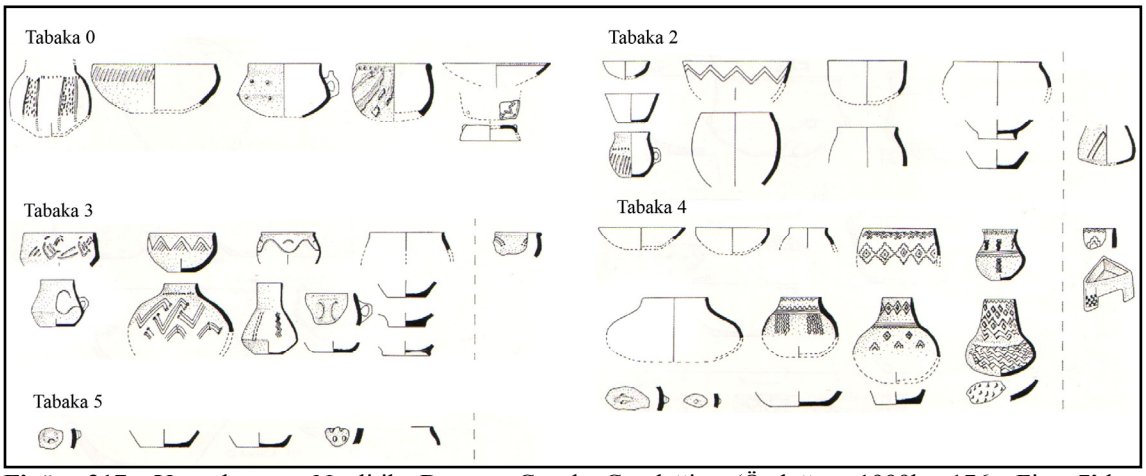

Figür 317: Yarımburgaz Neolitik Dönem Çanak Çömleği (Özdoğan 1999b, 176: Fig. 7'den Düzenlenmiştir)

Yarımburgaz 3. tabakanın çanak çömleği, mal ve biçim özellikleri açısından önceki tabaklardan farklıdır ve çanak çömlek geleneğindeki bir kesintiyi işaret eder. Siyah yüzeyli ve perdahlı mallar baskın bir yer edinmiştir. Bu tabakada açık biçimlerin oranı artmıştır. Omurgalı çanak ve çömlek biçimleri ortaya çıkmıştır[561].

9.2.6- Fikirtepe

Fikirtepe yerleşimi İstanbul'un Kadıköy ilçesinde, Kurbağalıdere yakınlarındaki yayvan bir tepedir. Yerleşimin boyutları yaklaşık 140 x 70 metredir[562]. Fikirtepe, Pendik ile birlikte 1908 yılında İstanbul-Bağdat demiryolunun inşası esnasında tespit edilmiştir. Yerleşim daha sonraki bir tarihte, K. Bittel ve H. Çambel tarafından 1952-

[559] Özdoğan vd 1991, 70.

[560] Özdoğan vd 1991, 70-71.

[561] Özdoğan vd 1991, 71-72.

[562] Bittel 1969, 6.

1954 yıllarında kazılmıştır. Bir sonraki dönem kazıları 1965 yılında Ş. A. Kansu tarafından yürütülen sondaj çalışmalarıdır[563].

Yerleşimde sınırlı birkaç alanda yapılan kazılar ile dal örgü-çamur sıva yöntemi ile inşa edilmiş 3-4 civarında çukur tabanlı barınak tespit edilmiştir[564].

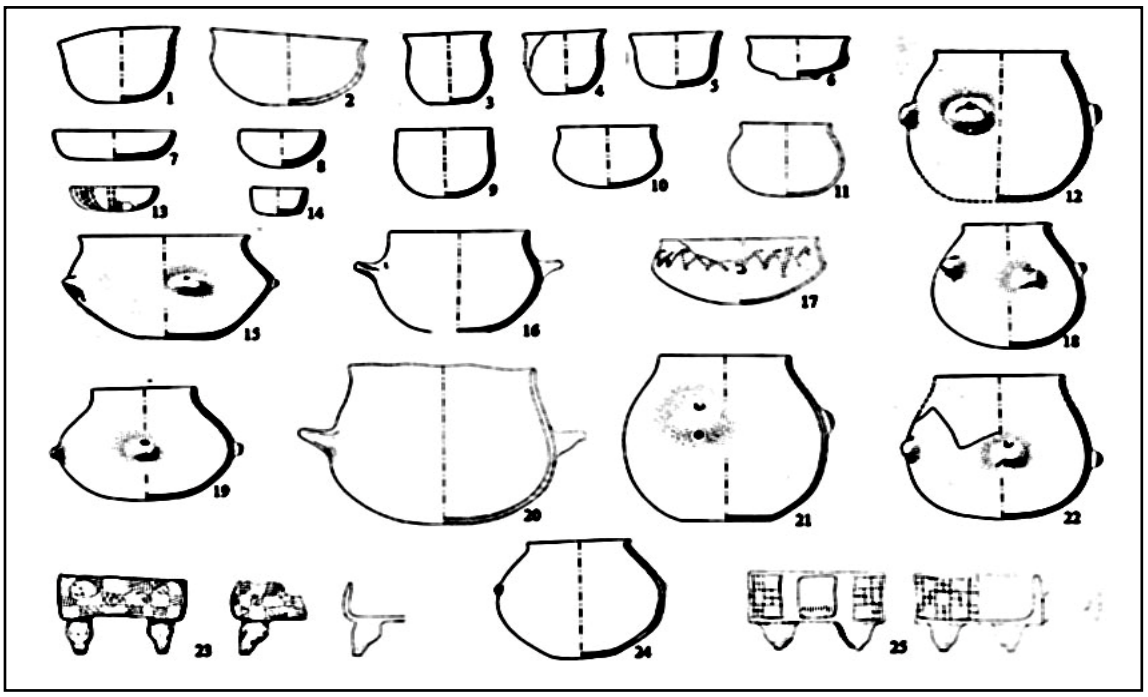

Figür 318: Fikirtepe Neolitik Dönem Çanak Çömleği (Bittel 1969, Abb 7-10'dan Düzenlenmiştir)

Çanak çömleklerin (Figür 318) yüzeyi siyahtan gri ve kahverengiye değişen bir çeşitliliğe sahiptir. Yerleşimde yapılan kazılar çanak çömleğin erken ve geç olarak ikiye ayrılabileceğini göstermiştir. Erken çanak çömlekte bezeme nadir iken geç evrede artmıştır[565].

[563] Özdoğan 1999a, 207.

[564] Bittel 1969, 6.

[565] Bittel 1969, 10.

9.2.7- Ilıpınar

Ilıpınar, Marmara Denizi'nin doğu kesiminde, İznik Gölü'nün 2 kilometre batısındaki alüvyonlu bir ovada yer alır. Yerleşimde 1987 yılında başlayan kazılar J. Roodenberg yönetimindeki bir ekip tarafından yürütülmüştür[566].

Höyük 5 metrelik bir arkeolojik birikime sahiptir. Ancak yakın zamanda yürütülen tarımsal faaliyetlerin yaklaşık olarak 1 metrelik bir arkeolojik dolgunun tahrip olmasına neden olduğu anlaşılmaktadır[567].

9.2.7.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimde yürütülen kazılar ile 5 metrelik bir arkeolojik dolguda yaklaşık olarak, ^{14}C sonuçlarına göre, 500 yıllık bir süreci kapsayan (X-Vb) 20 yerleşim katı belirlenmiş[568] ve yerleşim tarihinde iki büyük kesinti yaşanmıştır. Yerleşim katları 3 ana dönemi kapsayacak şekilde gruplanmıştır.

VB Erken Kalkolitik

……Yangın……

IX-VI Erken Kalkolitik

……Yangın……

X Geç Neolitik

Ilıpınar'da X-Vb yerleşim katlarından 62 örnekten ^{14}C analizi yaptırılmıştır. Düzeltilmiş ^{14}C sonuçları yerleşimin erken evresinden geç evrelerine değin biri birileri ile uyumlu düzenli bir dağılım gösterir[569]. Sonuçlar yerleşimin MÖ 6. binyılın hemen başlarında kurulduğunu ve yerleşimin kesintisiz olarak MÖ 5450 yıllarına değin ikamet edildiği yönündedir[570].

---

[566] Roodenberg-Roodenberg 2007, 393.

[567] Roodenberg 1995c, 1.

[568] Thissen 2001, 106: Table3.7.

[569] Thissen 2001, 107: Fig. 3.15A.

[570] Thissen 2001, 106: Table 3.7.

Ilıpınar'da yapılar birkaç farklı teknik kullanılarak inşa edilmiş ve bu inşa teknikleri zaman içerisinde farklılıklar göstermiştir. Yerleşimin en erken katlarında yapıların bir kısmı kazık duvarlı iken diğerlerinde yığma çamur/çamur blok yöntemi kullanılmıştır[571]. Yerleşimde yığma çamur yöntemi, kazık duvarlı yapılar ile beraber IX. tabakanın sonuna kadar korunmuş, bundan sonra yerini kazık duvarlı yapılara bırakmıştır. Kazık duvarlı yapılarda, yapıların iskeleti, ortalama olarak 8 cm çapında, 15-20 cm aralıklarla yerleştirilmiş ahşap direkler ile oluşturulmuş ve direklerin arası yanal yerleştirilmiş ince hatılların üzeri çamurla sıvanarak kapatılmıştır. Yığma çamur tekniğinde dilimler halinde kesilen çamur üst üste yığılarak duvarlar şekillendirilmiştir. Ilıpınar'da yapılar tek odalı ve dörtgen planlıdır. *Big Square* olarak anılan açmada IX. tabakanın geç evreleri ve VIII-VII. tabakaya ait yapılar 4 farklı kesime inşa edilmiştir. Birkaç yüzyıllık zaman içerisinde yapılar söz konusu alan içerisinde yer değiştirmiş ve 7 kez üst üste inşa edilmiştir. Her seferinde yapıları ayakta tutan kazıkların oturtulduğu çukurların üst üste gelmemesi için yapıların yönleri değiştirilmiştir. Kapıları uzun duvarın üzerinden bulunan yapıların arasında geçitler vardır[572]. Bu yapı planları ve inşa tekniği VI. tabakaya değin korunmuştur. Bu evreden sonra yapıların inşasında kerpiç kullanılmıştır. Kerpiç kullanımı ile birlikte mimari ve özellikle de yerleşim düzeni değişmiştir. Bu evreden sonra Ilıpınar'da yan yana sıralanmış, çoğunlukla iki katlı küçük kerpiç evler kullanılmıştır. VI. evre yerleşimi evleri birbirine bitişik, yarım daire çizecek şekilde dizilmiş, dıştan çevre duvarı görünümüne sahip olacak biçimde düzenlenmiştir[573]. VA evresinde ise ev planları yeniden düzenlenmiş, daha büyük birkaç bölümlü ve tek katlı yapılar kullanılmaya başlanmıştır. VA evresi büyük bir yangınla tahrip olduktan sonra, höyüğün üzerine yeniden yerleşilmemiş, yerleşimin eteklerinde mevsimlik olarak kullanıldıkları anlaşılan çukur barınaklar kullanılmıştır[574].

[571] Roodenberg 2008, 2-11; 16-23: Fig. 2-6.

[572] Roodenberg 1995a, 36-39; 64: Fig. 10.

[573] Gerard 2001, 192-196; Roodenberg-Roodenberg 2007, 394; Coockson 2008, 153-171.

[574] Gerard 2001, 196-197; Roodenberg-Roodenberg 2007, 394.

9.2.7.2- Çanak Çömlek

Ilıpınar çanak çömleği (Figür 319), en erken evresinden (X. tabaka) VI. tabakaya değin biçimler, kapların boyutu ve teknolojik özellikleri açısından süreklilik gösterir[575].

X. tabaka çanak çömleğinde, ağırlıklı olarak küresel gövdeli, kapalı biçimler bulunur[576]. Bu kapların üzerine dört tane dikine delikli veya üçgen şeklindeki yatay tutamak eklenmiştir. Neredeyse her örneğin oval ağız ve dipli olduğu derin çanaklar bu tabakanın diğer bir önemli biçimidir[577]. Biçimler arasında kısa ve belirgin boyunlu çömlekler, s-profilli ve düz kenarlı çanaklar ile derin çanaklar, kapaklar bulunur. Daha az sayıda süzgeç, kapak ve minyatür kap vardır[578] ve dipler düzdür[579]. Çanak çömleklerin tümünün iç ve dış kesimleri gri, bej/krem, turuncumsu kahverengi[580] astar ile astarlanmış ve perdahlanmıştır[581]. Kapların hamuruna kum ve küçük taşçık gibi maddelerin yanı sıra bitkisel katkılarda eklenmiştir[582]. Ancak bitkisel katkının oranı en yüksek olduğu zaman dahi % 26'dır[583] ve X. tabakadan sonra ortadan kalkar[584]. Bu tabakada dikine delikli dört tutamaklı kaplar, iki kulplu kaplar, tabaklar, bardaklar, oval çanaklar, kapaklar ve kutu gibi biçimler bulunur. İki parça beyaz üzerine kırmızı boya bezemeli örnek de bulunmuştur[585].

IX. tabaka çanak çömleği genel olarak bir önceki tabakanın devamı niteliğindedir. Ancak boyunsuz çömlekler azalarak yerini yavaş yavaş boyunlu çömlekler ile s-profilli biçimlere bırakır[586]. Yine bir önceki tabakada görülen oval derin

[575] Thissen 2001, 22.

[576] Thissen 2001, 10: Table 5.

[577] Thissen 1995, 109.

[578] Thissen 2001, 12.

[579] Thissen 2001, 12.

[580] Thissen 2001, 12.

[581] Thissen 1995, 110.

[582] Thissen 1995, 110.

[583] Thissen 2001, 12: Table 7.

[584] Thissen 2001, 12.

[585] Thissen 2001, 21.

[586] Thissen 2001, 14, 37.

çanaklar, farklı oval kaplar hala kullanılsa da, ortadan kalkar[587]. Kapaklar buluntu topluluğunun önemli bir parçası olmaya devam eder. Kapların astar rengi farklı olarak daha kahverengi ve gri-siyah bir görünüm kazanmıştır[588]. Bir kısım çanak çömleğin üzerinde aplike bukranyum motifi bulunur[589]. IX. tabakada görülen önemli bir diğer çanak çömlek grubu baskı bezemeli-impresso türü çanak çömleklerdir[590]. Diğer tutamaklara ek olarak uzun tüp tutamaklar ortaya çıkar[591].

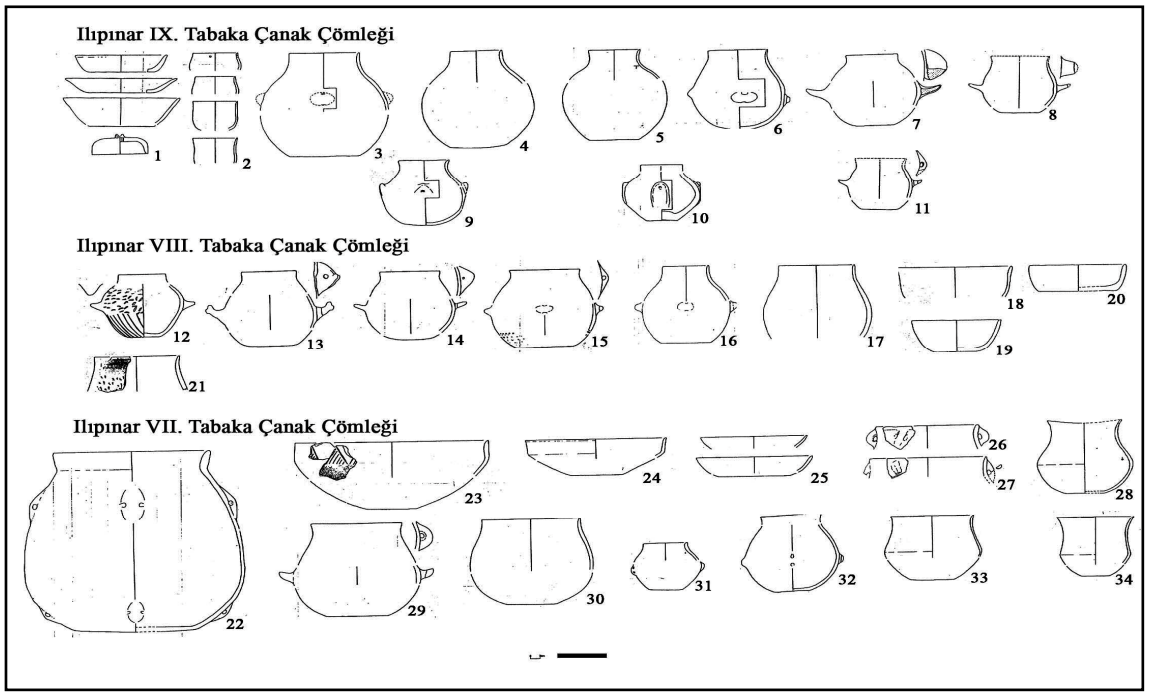

Figür 319: Ilıpınar Neolitik Dönem Çanak Çömleği (Thissen 2000a, 71-90: Fig. 2.11-2.30'dan Düzenlenmiştir)

VIII. tabakada çanak çömlek envanteri, IX. tabakadan farklı değildir. Dik ve dışa açılan düz kenarlı çanaklar bu evrenin önemli bir özelliğidir. Yüzey renklerinde koyu kahverengi ve gri-kahverengi astar belirgindir ve bir önceki evreden farklıdır[592]. Bir kısım çanak çömleğin üzerinde aplike U şeklinde motif bulunur[593].

[587] Thissen 1995, 110.

[588] Thissen 1995, 111.

[589] Thissen 2001, 40.

[590] Thissen 2001, 40-41.

[591] Thissen 2001, 41.

[592] Thissen 1995, 111.

Ilıpınar VII. tabakaya gelindiğinde çanak çömlekte diğer evrelerden daha belirgin değişimler gözlenir. VIII. tabakanın üst evrelerinde ortaya çıkan omurgalı derin çanakların sayısı artmıştır[594]. Astar rengi hala kahverengi olsa da koyulaşmıştır[595]. VII. tabakada kutular, baskı bezemeli-impresso türü çanak çömlekler ve aplike bezemeli kaplar ortadan kalkmış[596], ağız kenarından tutamaklı çömlekler ortaya çıkmıştır[597].

VI. tabakada, mimaride olduğu üzere, çömlekçilikte de önemli değişimler görülür. Yatay tutamaklar tekrar kullanılmaya başlanmış ve bu tür tutamakların kullanıldığı kapların ağzı kenarına ayrıca tutmak eklenmiştir. Buna koşut olarak delikli tutamakların oranı azalmış ve VI. tabakanın sonlarında bu tür tutamaklar tamamen ortadan kalkmıştır[598]. Tabak ve çanakların artışı bu tabakada görülen diğer bir değişimdir. İlk kez büyük omurgalı çanaklar ortaya çıkmıştır. Büyük kaplar bu tabakanın önemli bir özelliğidir. Karmaşık bezemelere sahip alışılmadık biçimdeki kaplar da bu tabakada görülen bir yeniliktir[599].

9.2.8- Aktopraklık

Aktopraklık Höyüğü Bursa'nın 25 km kadar batısında, Ulubat Gölü'nün doğu teraslarının birinin üzerinde, göle 3 km uzaklıkta yer alır. Höyük göle doğru uzanan iki dere yatağının arasındaki doğal bir yükseltinin üzerinde ve güneydeki dere yatağının kenarında, ayrıca bu nehir yatağının kuzeyinde bulunan bir doğal sırtın üzerine kurulmuş biri biri ile kültürel ve kronolojik olarak ilişkili üç yerleşimden oluşur[600].

Aktopraklık 2002 yılında tespit edilmiş ve yerleşimde Bursa Arkeoloji Müzesi tarafından küçük çaplı sondaj çalışmaları yürütülmüştür. Daha sonra kazı çalışmaları

---

[593] Thissen 2001, 40.

[594] Thissen 1995, 112; Thissen 2001, 65.

[595] Thissen 1995, 112; Thissen 2001, 65.

[596] Thissen 2001, 64.

[597] Thissen 2001, 136: Fig. 61.

[598] Thissen 1995, 112.

[599] Thissen 1995, 113; Thissen 2001, 74.

[600] Karul 2007, 387; Karul-Avcı 2011, 2.

başlamıştır. Höyükteki kazılar 2004 yılından bu yana Necmi Karul başkanlığında yürütülmektedir.

9.2.8.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşim Neolitik Dönemden Geç Roma-Erken Bizans'a değin uzanan mimari katlara ve buluntulara sahiptir. Ancak Aktopraklık, Anadolu ve Yakındoğu'daki yerleşim katlarının üst üste bindiği çok tabakalı höyük yerleşimlerinden farklı olarak yatay bir tabakalanma gösterir. Yerleşimin farklı dönemlere ait katları terk edildikten sonra yeniden aynı yere yerleşilmemiş, yeni yerleşim için, yine aynı çevrede ve eski yerleşimin yakınında bulunsa da, farklı bir alan tercih edilmiştir[601]. Biri birileriyle ilişkili olsa da farklı dönemlere tarihlenen bu yerleşim alanları A, B ve C olarak adlandırılan üç farklı kesimde tespit edilmiştir.

Aktopraklık'ta insan kemiğinden iki ^{14}C sonucu vardır. Düzeltilmiş sonuçlardan ilki MÖ 6377-6256 (%68.2 olasılıkla) ve ikincisi MÖ 5721-5644 (%68.2 olasılıkla) aralığındadır. Bu sonuçlar Aktopraklık yerleşim katlarının bölgenin erken Neolitik ve Erken Kalkolitik Dönemleriyle eşzamanlı olduğunu gösterir[602]. Yerleşimde bulunan çanak çömlek ve mimari bulgular, höyükte açığa çıkartılan A ve B alanlarındaki mimari yapılar ve hendeklerin, aynı bölgede yer alan Ilıpınar V. tabaka ile çağdaş ve düzeltilmiş tarihlerle MÖ 5500-5400 yıllarına tarihlendiğini yönündedir[603].

Aktopraklık'ın Neolitik sonrası yerleşim katları Yukarı (B) ve Aşağı Höyük (A) olmak üzere iki yerleşimden oluşur. Yukarı höyükte gerçekleştirilen sondaj çalışmaları, yerleşimin bu kesimde 150 x150 metre genişliğinde bir alana yayıldığını ve arkeolojik birikimin yaklaşık olarak 2.5 metre kadar olduğunu göstermiştir[604]. Yukarı höyüğün 100 kadar güneyinde yer alan Aşağı höyük ise jeomanyetik ölçümlere göre en azından 150 x

[601] Karul-Avcı 2011, 1-2, 5.

[602] Karul-Avcı 2011, 6.

[603] Karul 2007, 392.

[604] Karul 2007, 388.

150 metre genişliğinde bir alanı kapsar ve arkeolojik birikim yaklaşık olarak 2.2 metre kadardır[605].

Yukarı höyükte 100-130 metre çapında bir hendeğin çevrelediği alanın içinde ve dışında, hendeğe paralel uzanan düzenli bir yerleşim dokusu ortaya çıkartılmıştır. Aynı doğrultuda inşa edilmiş yapılar kareye yakın bir plana sahiptir. Balçıklı bir toprak ve ahşap hatıl kullanılarak inşa edilmiş yapılar payandalıdır. Yapıların çevresinde ocak ve işlik yerleri içeren avlular bulunur[606]. Hendeğin önemli bir özelliği, bilinçli mi yoksa zamanla mı dolduğu henüz anlaşılamamış hendek dolgusuna yapılmış gömülerdir[607]. Yukarı höyükte olduğu üzere Aşağı höyükte de bir hendek yapısı ortaya çıkartılmıştır. 65 metre çapında olduğu anlaşılan hendeğe paralel uzanan iki masif duvar tespit edilmiştir. Jeomanyetik ölçümler gerek hendeğin çevrelediği alan içerisinde gerekse dışında çok sayıda duvar bulunduğunu göstermiştir[608].

Neolitik Dönem'e tarihlenen Aktopraklık C, tarımsal faaliyetlerin yanı sıra Bizans yapılaşması ve aynı alanın Kalkolitik'te mezarlık olarak kullanılmasından dolayı yoğun tahribat görmüştür. 30 x 40 metrelik bir alanda ortaya çıkartılan, doğrudan anakayanın üzerine kurulmuş Neolitik mimari bu alanın doğusunda 30-40 cm, batısında ise 1.5 metre civarında bir arkeolojik dolguya sahiptir[609]. Yuvarlık planlı kulübelerden oluşan Neolitik tabaka iki alt evreye sahiptir. Tek taş sırasından oluşan ilk evrenin yuvarlak planlı yapıları 1 metre ara ile inşa edilmiş yaklaşık 1 ve 1.5 metre çapında iki yuvarlak planlı kulübeden oluşur. Bu evrede yapıların arasında küçük taşlarla döşeli bir avlu vardır. İkinci evrede yine ilk evrenin benzeri bir avlu ile ilişkili 5 yuvarlak yapı tespit edilmiştir. 3-6 metre arasında değişen çaplara sahip bu yapılar dal örgü-çamur sıva tekniği ile inşa edilmiş üst yapıya sahiptir. Yapılardan sadece üçü taş temellidir. Diğer iki yapı taş temelsizdir. Ancak taş temelli yapılarda, taş sırası yapının tüm çevresini değil sadece yarısını çevreleyecek şekilde kullanılmıştır. Taş temelin

[605] Karul 2007, 387-388.

[606] Karul 2007, 389-390.

[607] Karul 2007, 388.

[608] Karul 2007, 391.

[609] Karul-Avcı 2011, 2.

kullanılmadığı iki yapı çukur tabanlıdır. Kulübelerin tabanı, örneklerden birinde toprağa diğerinde ise anakayaya açılmıştır ve yaklaşık 40 cm kadar derinliğe sahiptir. Taş veya toprakla sıvalı tabanların üzerinde, yapıların duvarına bitişik şekilde kubbeli ocaklar bulunur. Bu yapıların bazılarının taban altlarında büzülmüş pozisyonda yatırılmış çeşitli ölü hediyeleri ile gömülmüş iskeletler tespit edilmiştir. Yapıların yakınında yer alan 1.5 metre çapındaki çöp çukurları bu evre ile ilişkili diğer bir özelliktir. Aynı tür hayvanlara ait kemik kalıntılarıyla dolu bu çukurların üzeri dolduktan sonra sıvanarak kapatılmıştır[610].

9.2.8.2- Çanak Çömlek

Aktopraklık'ta hendek dolgusundan elde edilen çanak çömlekler, siyaha yakın kurşuni ya da koyu kahverengi, ince kenarlı ve özenli yapılmış kaplardır. Kısa boyunlu, küresel gövdeli kapların baskın olduğu çanak çömlek envanterinde küçük ayaklı ve uzun şerit kulplu kaplar da vardır. Bazı örnekler üzengi kulplara sahiptir. Parçaların büyük çoğunluğu, içleri beyaz renkte bir macunla doldurulmuş çizi bezeme ile süslenmiştir [611] . Hendek çevresinde ortaya çıkartılan çanak çömlek, hendek dolgusundakilerden farklılıklar gösterir. Bu alanlarda genellikle kahverengi ve kurşuni siyah renkli, alçak boyunlu, kalın kenarlı küresel kaplar ortaya çıkartılmıştır. Kapların yüzeylerinde nadiren derin, birbirini izleyen hatlar vardır. Bu çanak çömlek Ilıpınar V. tabaka ile yakın benzerlikler gösterir[612].

Aktopraklık C'nin çanak çömleği (Figür 320), diğer Kuzeybatı Anadolu yerleşimlerinde olduğu gibi monokromdur. Kahverengi ve kırmızının çeşitli tonlarındaki mallar büyük çoğunluğu oluşturur. Bu tür çanak çömleklerin yanın da krem ve bej renkli mallar da vardır. Yerleşimin çanak çömlek envanterinde yer alan bir başka grup ise oranı düşük siyah mallardır. Aynı mal grubu içerisinde örneklerin bir kısmı astarlıdır. Mal grupları arasında hemen her tabakada yoğun olarak kullanılmış büyük gruplardan bir diğeri kırmızı yüzeyli çanak çömleklerdir. Bu mal grubu içerisinde

[610] Karul-Avcı 2011, 2-3.

[611] Karul 2007, 389.

[612] Karul 2007, 390.

perdahlı ve nitelikli olanların yanı sıra hamuru taşçıklı, perdahsız ayrıca yüzeyi kaba bırakılmış kumlu alt gruplar bulunur.

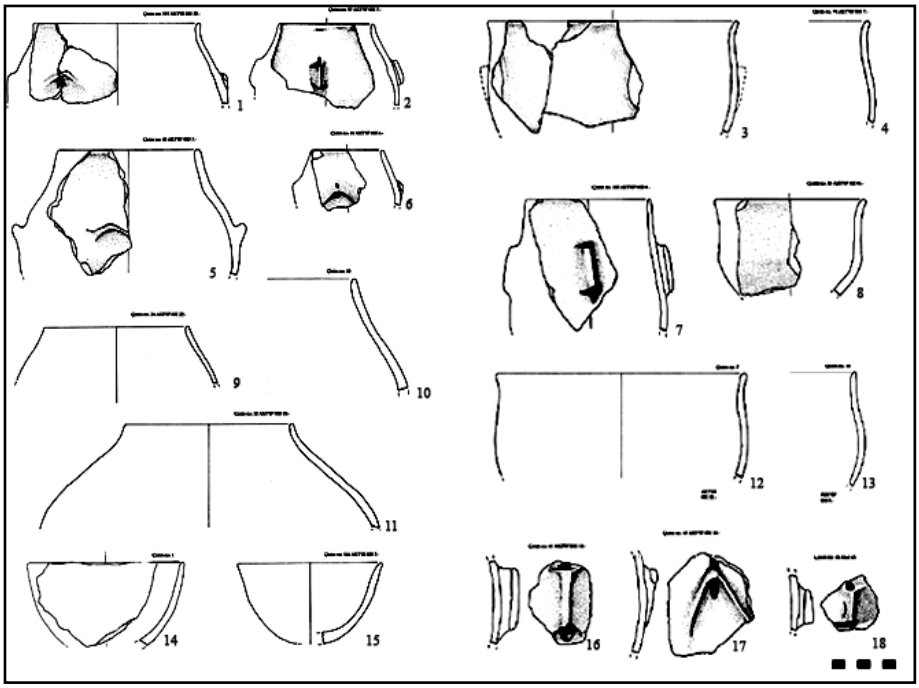

Figür 320: Aktopraklık C Neolitik Dönem Çanak Çömleği (Karul-Avcı 2011, 14-15: Fig 11-12'den Düzenlenmiştir)

Aktopraklık C'nin çanak çömlek biçimleri arasında s-profilli ve düz kenarlı çanaklar, boyunsuz ve kısa boyunlu çömlekler yer alır. Kapların üzerine yatay düz tutamaklar, tüp ve yarımay biçiminde tutamaklar eklenmiştir. Çanak çömleklerin yanı sıra envanterde yer alan bir başka kap çoğunlukla dörtgen bazen üçgen olarak üretilmiş bezemeli kutulardır. Bazı kazı bezemeli kaplarda, bezemenin beyaz bir tür macun ile doldurulduğu görülmektedir. Aktopralık C çanak çömleğinde görülen diğer bir önemli grup ise baskı bezemeli-impresso türü örneklerdir[613].

9.2.9- Demircihöyük

Demircihöyük, Eskişehir'in 25 kilometre kadar batısında, tarıma elverişli bir alüvyonal ovanın kenarında yer alır. Höyüğün yakınında bir su kaynağı ve bir akarsu vardır. Demircihöyük'te ilk kazılar 1937 yılında Kurt Bittel tarafından gerçekleştirilmiş

[613] Karul-Avcı 2011, 4.

küçük boyutlu kazılardır. Sonrasında 1975-1978 yılları arasında M. Korfmann höyükte sistematik kazılar yürütmüştür.

9.2.9.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Demircihöyük kazılarında Neolitik'ten Erken Tunç Çağı'na değin uzanan bir kültürel silsile ortaya çıkartılmıştır. Erken Tunç Çağ yerleşimi 16 yapı katından oluşan bir kültürel birikim üzerinden tanımlanmıştır. Ancak Neolitik ya da Kalkolitik Dönemlere ait buluntular, Tunç Çağ yerleşiminin altındaki ya da yakınındaki bir yerleşimden taşınmış toprak içerisinde tepsi edilmiştir.

9.2.9.2- Çanak Çömlek

Demircihöyük Tunç Çağı dolgularından gelen Neolitik çanak çömlekler (Figür 321) A-E harfleri ile kodlanmış beş farklı mal grubundan oluşur. Mal A mika şist katkılı olup kırmızı renkli astara sahiptir[614]. Bu grupta küresel gövdeli ve ağız kenarı yivli, içe çekik düzleştirilmiş veya basit, boyunsuz çömlekler ile kapaklar ve düz dipler vardır[615]. Mika katkısından dolayı parıldayan bir yüzeye sahip olduğundan Mika Katkılı Mal olarak adlandırılan Mal B gri, grimsi bej ya da yeşilimsi gri gibi açık yüzey renklerine sahiptir. Koyu renkli parçalar nadirdir[616]. Bu gruptaki biçimler arasında yine küresel gövdeli ve ağız kenarı yivli, içe çekik düzleştirilmiş veya basit, boyunsuz çömlekler[617], kısa boyunlu çömlekler, daha az sayıda s-profilli çanak, tüp tutamaklar, yatay kapalı ve delikli tutamaklar, düz dipler ile çok sayıda bezemeli örnekler bulunur[618]. Kutu ve kapaklar nadirdir[619]. Fikirtepe Malı olarak değerlendirilen Mal C çoğunlukla koyu kahverengi bir yüzeye sahip koyu renkli bir mal grubudur. Biçimler Mal B ile benzer olsa da[620] bu grupta s-profilli ve yarı küresel çanaklar, ağız kenarı yivli kaplar ve içe çekik düzleştirilmiş ağız kenarlı küresel çömlekler sayıca fazladır[621]. Küresel gövdeli

[614] Seher 1987, 79.

[615] Seeher 1987, Tafel 1/ 1-19.

[616] Seeher 1987, 79.

[617] Seeher 1987, Tafel 1/ 20-23

[618] Seeher 1987, Tafel 2-4.

[619] Seeher 1987, 79.

[620] Seeher 1987, 80.

[621] Seeher 1987, 80; Tafel 8-9.

boyunsuz ve kısa boyunlu çömlekler biçimin envanterinde yer alan diğer kaplardır. Düz dipler diğer iki mal grubuna göre nadirdir ve tutmaklar tüp, delikli ve deliksiz yatay tutmaklardan oluşur. Bazı kaplar kazıma bezeme ile süslenmiştir[622]. Çoğunlukla s-profilli çanaklardan oluşan Mal D, beyaz-bej astar üzerine kırmız-kahverengi boya ile yapılmış geometrik ve çizgisel motiflere sahip boya bezemeli bir gruptur[623]. Yukarıda kısaca tanımlanan mal gruplarının belirgin özelliklerine sahip olmayan çanak çömlekler Demircihöyük'te Mal E adı altında sınıflanmıştır. Diğer mal gruplarında olduğu gibi, taşçık katkılı, organik katkı içermeyen Mal E'de kaplar, astarsız ve perdahlı, yüzey renkleri koyu ve açıkkahvedir[624]. Çanakların çömleklerden fazla olduğu bu grupta, boyunsuz, kısa ve belirgin boyunlu çömlekler, s-profilli ve yarıküresel çanaklar vardır. Çömleklerin bir kısmında ağız kenarında kulp ve tutamaklar bulunur. Bezemeli ve bezemesiz kutu ve kapaklar bu grupta yer alan diğer örneklerdir[625]. Bu mal grubu içerisinde değerlendirilen diğer bir önemli çanak çömlek grubu baskı bezemeli-impresso türü kap parçalarıdır[626].

Demircihöyük çanak çömleği daha geç bir dönem dolgusu içerisinden elde edildiğinden tarihlemesi çevre bölgeler ile yapılan karşılaştırmalar ile belirlenmeye çalışılmıştır. Genel olarak Neolitik çanak çömlek Çatalhöyük'ün en alt tabakaları (XII-IX) ile Erken Kalkolitik Dönem arasına tarihlenmiştir[627]. Konumu itibariyle Kuzeybatı ve İç Anadolu ile Göller Bölgesi arasında yer aldığından her üç bölgenin çanak çömlek özelliklerini Demircihöyük Neolitik Dönem çanak çömleğinde görmek mümkündür. Bu malların (Mal A-E) zamansal olarak birbirini takip ettiği ve birbirinden geliştiği düşünülmüştür[628].

[622] Seeher 1987, Tafel 5-7.

[623] Seeher 1987, 80;

[624] Seeher 1987, 52-53.

[625] Seeher 1987, 80; Tafel 10-23.

[626] Seeher 1987, Tafel 21/1-10.

[627] Seeher 1987, 81-82.

[628] Seeher 1987, 82.

Sınıf	Tip			MAL A	MAL B	MAL C	MAL D	MAL E
ÇÖMLEKLER	1	a		23	30	30		67
		b	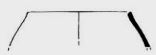		251	195	5	814
	2		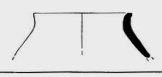		1	6		778
ÇANAKLAR	1					5		34
	2				4	56	46	3597
KUTULAR					9	11		145
KAPAKLAR	1			5	1	3		16
	2		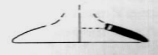			2		13

Figür 321: Demircihöyük Neolitik Dönem Çanak Çömleği, Mal Grupları (Seeher 1987, 22, Abb. 3'ten Düzenlenmiştir)

Demircihöyük çanak çömleğinde zamansal olarak birbirini takip eden gelenekler olduğu kuşkusuzdur. Ancak bu tür çanak çömleklerin Kuzeybatı Anadolu'da da görüleceği üzere aynı tabaklarda bir arada bulundukları da bilinmektedir. Nitekim, Demircihöyük çanak çömleği Kuzeybatı Anadolu'nun Arkaik, Klasik ve Gelişkin Fikirtepe[629], krem üzerine kırmızı kaplar Göller Bölgesi Erken Kalkolitiğiile benzer çanak çömlek özelliklerine sahiptir[630].

9.2.10- Kuzeybatı Anadolu-Doğu Marmara Zamandizini ve Çanak Çömlek Gelişimi

Marmara Bölgesi İlk Neolitik kültürlerinin yaklaşık olarak MÖ 7400-7100 yılları arasında[631] çoğunlukla, alüvyonlu ovaları ve nehir yataklarını değil daha çok yüksek yaylaları izleyerek batıya doğru hareket eden Neolitik topluluklar tarafından taşındığı bölgedeki yüzey araştırmaları ile belgelenmiştir. Çalca, Musluçeşme[632] ve

[629] Özdoğan 2007a, 412.

[630] Schoop 2005, 295.

[631] Özdoğan 2011a, 420.

[632] Özdoğan-Gatsov 1998, 214.

Keçiçayırı[633] gibi yerleşimler üzerinden tanımlanan bu toplulukların çanak çömlek kullanmadığı ya da çanak çömleğin henüz çok az kullanıldığı bir dönemde batıya doğru hareket eden topluluklar olduğu varsayılmıştır[634]. Marmara Bölgesi'nde bu ilk Akeramik Neolitik Kültürler MÖ 6500-6400 yıllarına değin devam etmiştir[635]. Bu evrenin ardı sıra yaklaşık aynı tarihlerde Monokrom Evre olarak tanımlanan ikinci evre başlamıştır. Söz konusu Monokrom evrenin en tanımlı buluntu toplulukları adını Fikirtepe yerleşimden alan Fikirtepe Kültürü'dür[636].Yakın zamana değin Fikirtepe Kültürü'nün alt tarihi tartışmalı olsa da Menteşe'de yapılan arkeolojik kazılardan elde edilen birbiri ile tutarlı bir dizi ^{14}C tarihi, bu kültüre ait yerleşimlerin MÖ 6400/6300 yıllarına değin indiğini göstermiştir[637]. Buluntu toplulukları bağlamında genel olarak benzer materyal kültüre sahip Fikirtepe Kültürü yerleşimleri arasında izlenebilen en önemli farklılıklar, mimari yapılar ve yerleşim düzeni, beslenme alışkanlıkları ve gömü gelenekleridir[638]. Kıyı ve iç kesimde bulunan yerleşimler arasındaki bu mimari farklılıkların muhtemel nedeni, Doğu Marmara'nın ve Karadeniz'in kıyı kesimlerinde bulunan Mezolitik veya Epipaleolitik topluluklar ile ilişkilendirilmiştir[639]. Fikirtepe ve Pendik gibi kıyı yerleşimlerinde, Mezolitik geleneği anımsatan yuvarlak veya söbe planlı, çamur sıvalı-dal örgü duvarları basit kulübeler kullanılıyorken, iç kısımlardaki Ilıpınar ve Menteşe gibi yerleşimlerde büyük ahşap direklerin dal-örgü tekniğinde yapıldığı dikdörtgen planlı yapılar mevcuttur. Ayrıca kıyı yerleşimlerinde geçim ağırlıklı olarak avcılık ve balıkçılığa, daha az oranda evcil hayvana dayanır. Buna karşın içerideki yerleşimlerde beslenme neredeyse tümüyle çiftçiliğe bağlıdır[640]. Bütün bu farklılıklara rağmen buluntu toplulukları özellikle de çanak çömlek gerek mal ve biçim gerekse bezeme ve gelişim açısından benzerdir[641]. Yerleşimler arasında özellikle

[633] Efe 2005, 110-111.

[634] Özdoğan 2011a, 420.

[635] Özdoğan 2011a, 421.

[636] Özdoğan 2007a, 411.

[637] Thissen 2005, 35.

[638] Özdoğan 2011, 423.

[639] Özdoğan-Gatsov 1998, 213.

[640] Özdoğan 2007a, 412.

[641] Özdoğan 2011a, 423.

materyal kültür bağlamında görülen bu benzerlikler, Marmara Bölgesi'nin çanak çömlek gelişiminin belirli bir sıra düzen içerisinde tasnifini olanaklı kılmış ve bu evreler: Arkaik Fikirtepe, Klasik Fikirtepe ve Gelişmiş Fikirtepe olarak sınıflanabilmiştir[642]. Fikirtepe Kültürü'nün gelişim evreleri ve yaklaşık zamandizini aşağıdaki tabloda gösterilmiştir (Figür 322).

Zaman Aralığı	MÖ 6400-6000	MÖ 6000-5800	MÖ 5800-5700/5600
Yerleşimler	Arkaik Fikirtepe	Klasik Fikirtepe	Gelişkin Fikirtepe
Fikirtepe	Fikirtepe Alt	Fikirtepe Üst	-
Pendik	1965-1982 Sondaj Alanları	1981 Kazı Alanı	-
Ilıpınar	X. Tabaka (?)	IX. Tabaka	VIII. Tabaka
Menteşe	Alt ve Orta Yapı Katları	Üst Yapı Katı	-
Barçın	Orta Yapı Katlaı	Üst Yapı Katları	-
Yarımburgaz	-	-	Yarımburgaz IV
Aktopraklık	Aktopraklık C		
Demircihöyük	Alt Dolgular	Demircihöyük Sondaj	Demircihöyük Sondaj

Figür 322: Kuzeybatı Anadolu Kültürel Gelişim Evreleri ve Bu Evrelere Karşılık Gelen Yerleşim Tabakaları (Özdoğan-Başgelen 2007'deki Zamandizini ve Özdoğan 2007a'daki Görüşler Esas Alınarak Hazırlanmış, Roodenberg 2003 vd, 37; Roodenbergvd 2008, 55; Thissen 2005, 34, Karul-Avcı 2011, 4, 6-7'den Yararlanılmıştır)

Fikirtepe Kültürü'nün MÖ 6400 hatta 6500 yıllarına değin geriye indiği bilinmektedir. Ancak özellikle Ilıpınar'ın Neolitik katlarının tarihlemesi konusunda kimi değerlendirme farklılıkları vardır. Ilıpınar'ın X. tabakasından alınan çok sayıda ^{14}C sonucu MÖ 6000 yılın başlarını gösterir. Buna karşın aynı tabakanın çanak çömlek özellikleri ve gelişimi Fikirtepe Kültürü'nün Arkaik evresi ile benzer bir çizgiye sahiptir. Bu durumun muhtemel nedenleri birkaç şekilde açıklanabilir. Bunlardan ilki ^{14}C tarihleme yönteminin kendisi ile ilişkilidir. Bilindiği gibi radyokarbon tarihlemelerde kullanılan kalibrasyon eğrileri standart değil farklı farklıdır ve tercih edilen düzeltme eğrisine göre sonuçlar farklı olabilmektedir[643]. Üstelik Ilıpınar'da

[642] Özdoğan 2007a, 412 vd.

[643] Özdoğan 2007a, 420.

tabakalar arasında kesinti bulunma olasılığı da dikkate alınmalıdır[644]. Bunların ötesinde ^{14}C tarihlemeler önemli olsa da kültürlerin göreli sıralaması her zaman dikkate alınması gereken bir durumdur[645]. Nitekim Ilıpınar'ın X. tabakasının MÖ 6000'den önceye inmesi gerektiği son zamanlarda kabul edilmiş gibi görünmektedir[646].

Marmara Bölgesi'nde ilk çanak çömlekli yerleşimler ortaya çıktığında, yukarıda verilen yerleşimlerin çanak çömleklerinden de anlaşıldığı üzere kullanılan kapların yüzey renklerinin gri, siyah ve kahverengi gibi koyu renklerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Nitekim Arkaik Fikirtepe olarak tanımlanan evrede çanak çömleğin kızıl kahverengiden kirli siyaha değişen perdahlı kaplardan oluştuğu bilinmektedir[647]. Ancak, Aktopralık, Menteşe, Barçın ve Ilıpınar gibi yerleşimlerde açık kahverengi, krem ve bej renkli çanak çömleğin de bu envanterde yer aldığı görülür. Biçimler arasında ağız kenarı hafif dışa kıvrık çanak ve çömlekler, boyunsuz ve kısa boyunlu çömlekler yer alır. Torba biçimli gövdesi olan dar ağızlı kap biçimleri de bu evrenin önemli bir bileşenidir[648]. Kaplar çoğunlukla kapalı biçimlerden oluşur. Bu evrede ağız kenarı düzleştirilmiş ve içe çekilmiş kaplar da vardır[649]. Dörtgen biçimli köşeli kaplar bu evrenin tipik özellikleri arasındadır[650]. Ancak bu tür kaplara, örneğin Menteşe'nin bu evre ile çağdaş katlarında rastlanmaz. Kaplarda genellikle büyük boyutlu delikli veya deliksiz bazıları yatay tutamaklar vardır. Bunlar iki veya dört tane olacak şekilde karşılıklı olarak kapların gövdesine eklenmiştir. Bu tür tutamakların boyutları kapların boyutları ile karşılaştırıldığında orantısız bir biçimde büyük oldukları görülür. Bu evrede düzensiz ya da geometrik düzende sığ çizi bezeme nadirdir[651].

Marmara Bölgesi'nde Arkaik Fikirtepe evresinden sonra başlayan Klasik Fikirtepe evresi de genel olarak bölge genelinde benzer bir gelişim gösterir. İki evre

[644] Özdoğan 1999a, 216.

[645] Özdoğan 2007a, 420.

[646] Thissen 2005, 34: Fig. 3.

[647] Özdoğan 2007a, 412.

[648] Özdoğan 2007a, 412.

[649] Özdoğan 2007b, 408: Fig. 3.

[650] Özdoğan 2007a, 412.

[651] Özdoğan 1999a, 213; Özdoğan 2007a, 412.

arasında kesin bir sınır tanımlamak mümkün olmasa da ilk aşamada başlayan özelliklerin zaman içerisinde değişerek ikinci evreye evrildiği anlaşılmaktadır. Klasik Fikirtepe ile beraber eski kap biçimleri yerlerini s-profilli biçimlere terk etmiş ve dar ağızlı, uzun gövdeli biçimler neredeyse tümüyle envanterden silinmiştir[652]. Fikirtepe üst, Menteşe, Ilıpınar, Aktopraklık ve diğer yerleşimlerde bu gelişimi izlemek mümkündür. Ancak Ilıpınar IX. tabakasında kap biçimlerinde bu evrede belirgin boyunlu çömleklerin sayısında artış gözlenmektedir. Yatay tutamaklar çeşitlenerek kullanılmaya devam edilmiştir. Kutu olarak adlandırılan dörtgen ayaklı kapların oranı artmış, bu kapların tümü çizi bezeme ile süslenmiştir. Bu tür bezemelerin bazılarının içi beyaz bir tür macun ile doldurulmuştur. Bu evrede görülen önemli bir diğer değişiklik tüp tutamakların kullanılmaya başlamış olmasıdır. Klasik Fikirtepe evresinde çanak çömleğin büyük kısmı önceki evrede olduğu üzere koyu renkli ve perdahlıdır. Ancak diğer bir önemli yenilik çanak çömlek envanterinde kırmızı veya kırmızıya yakın renklerde kapların ortaya çıkışıdır[653].

Fikirtepe Kültürü'nün son evresi olan Gelişkin Fikirtepe evresine bir önceki evreden geçiş tam olarak anlaşılabilmiş bir süreç değildir. Ancak kapların biçim ve renklerindeki benzerlik ve Ilıpınar'da bunların tabaka olarak art zamanlı oluşu, bu evrenin Fikirtepe Kültürü'nün bir aşaması olarak değerlendirilmesine neden olmuştur. Nitekim Ilıpınar'da yapılan arkeolojik kazılar MÖ 6. binyılın başlarından (Geç Neolitik) MÖ 5. binyılın ortalarına (Geç Kalkolitik) değin uzanan bir kültürel silsilenin varlığını ortaya koymuştur. Bu bağlamda Fikirtepe Kültürü, bu uzun kültürel silsilenin içerisinde yer alan bir dönem olarak algılanmalıdır[654]. Dolayısıyla bu iki evre bir biri ile ilişkili olmalıdır. Bu evrenin çanak çömleği en iyi şekliyle Yarımburgaz IV ve Ilıpınar VIII. tabakadan bilinir. Bu evrede gelişkin ve standart bir bezeme anlayışı bulunur. Kaplar çizi bezemenin yanı sıra, kazıma ve kesme yöntemleriyle yapılmış geometrik düzende karmaşık örme bezeme düzeni ile süslenmiştir. Kapların yüzeyi kahverenginin

[652] Özdoğan 2007a, 412.

[653] Özdoğan 1999a, 213; Özdoğan 2007a, 412-413.

[654] Roodenberg 1995b, 167.

tonlarında ve perdahlıdır. Biçim envanterine küresel gövdeli kaplar ve belirgin boyunlu çömlekler hâkimdir. Tutamaklar ve köşeli kaplar biçim envanterinden silinmiştir[655].

9.2.11- Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi ile Karşılaştırmalar

Genel olarak Kıyı Ege'de bulunan Neolitik yerleşimler özelde ise Ege Gübre Yerleşimi'nin mimari, çanak çömlek ve diğer buluntu grupları göz önüne alındığında, Kıyı Ege ve Kuzeybatı Anadolu Neolitik kültürleri arasında bazı benzerliklerin bulunduğu buna karşın birçok açından iki kültür bölgesinin farklılıklar barındırdığı söylenebilir. Mutlak tarihler iki bölgede de Neolitik kültürlerin en azından MÖ 7. binyılın ilk yarısında ortaya çıktığını doğrular. Gerek Kıyı Ege gerekse Kuzeybatı Anadolu'da bu ilk aşamada çanak çömleğin kullanılmadığı ya da sınırlı oranda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Kuzeybatı Anadolu'da bu Akeramik aşama henüz bir kazı ile tanımlanmadığından Kıyı Ege'de olduğu üzere kırmızı tabanlarla temsil edilen bir evre olup olmadığı bilinmemektedir. Buna karşın Kıyı Ege ilk Neolitik kültürlerinin, Kuzeybatı Anadolu'dakinden farklı olarak, Mezolitik gelenekle ilişkisi henüz tanımlanabilmiş değildir. Bütün bunlar bir arada ele alındığında, iki bölgede de Neolitik kültürün erken sayılabilecek tarihlerde neredeyse eş zamanlı görülmesi, ister göç veya akültürasyon isterse mal ve bilgi paylaşımı aracılığıyla ortaya çıkmış olsun Anadolu'nun batı kıyıları ve civarındaki bölgeler için Neolitik'in başlangıcına ilişkin alt bir tarih vermektedir. Bu tarihi MÖ 7. binyılın ikinci çeyreğine hatta başına değin aşağı çekmek mümkündür. Ancak her iki bölgede, çanak çömlek kullanan Neolitik toplulukların MÖ 6500/6400 yılları civarında ortaya çıktığı ve sonraki gelişim aşamalarında farklı bir gelişim çizgisi izledikleri görülmektedir. Kıyı Ege'de Ulucak (Vf yapı katı) ve Yeşilova'da (III.6-8 katları) çanak çömlekli en erken evrelerin MÖ 6500/6400 yıllarına tarihlendiği mutlak tarihler ile bilinmektedir. Bu erken tarihlerde Ege Gübre henüz kurulmamıştır. Ege Gübre'nin kurulduğu en erken tarih MÖ 6200 yıllarıdır. Kuzeybatı Anadolu'da Arkaik Fikirtepe evresi yaklaşık olarak MÖ 6400-6000 yılları arasını kapsar. Bu bağlamda Kıyı Ege'de Ulucak (V. tabaka) ve Yeşilova'nın (III.6-8 ve 3-5 katları) erken ve orta evreleri ile Ege Gübre'nin IV. tabakası bu sürecin karşılığıdır.

[655]Özdoğan 1999a, 213; Özdoğan 2007a, 13.

Bu aşamada, Ulucak çanak çömleği krem, koyu kahve ve kırmızı, Yeşilova'da ise grimsi, açık kahve, kırmızı ve krem yüzey renklerine sahiptir. Bu çanak çömlekler arasında açıkkahve, krem ve kahve yüzeyli olanların oranı her iki yerleşimde de baskın bir yere sahiptir. Buna karşın kırmızılar en erken tabakadan itibaren, oranı sonraki tabakalara göre daha düşük olsa da, çanak çömlek envanterinde bulunur. MÖ 6. Bin yılın sonlarına doğru Ege Gübre'den bilindiği üzere kırmızı astarlı çanak çömleklerin oranı son derece yüksektir. Bu oran Ege Gübre'de % 80'lere değin ulaşır. Çanak çömleklerin hamurunda katkı maddesi olarak, ağırlıklı olarak küçük taşçık ve bitki daha az olmak kaydıyla mika ve kireç vardır.

Kıyı Ege'deki bu erken evreye sahip yerleşimlerde ağırlıklı olarak kapalı biçimlerin ve s-profilli çanakların baskın olduğu, kaplara tüp tutamakların eklendiği bir envanterin bulunduğu söylenebilir. MÖ 7. Bin yılın son çeyreğinde ise Ege Gübre'de s-profilli (IV. tabaka % 42), düz kenarlı (IV. tabaka % 18) ve yarıküresel (IV. tabaka % 8) çanakların önemli bir yer tuttuğu; boyunsuz (IV. tabaka % 20), kısa boyunlu (IV. tabaka % 8.28) ve belirgin boyunlu (IV. tabaka % 2,37) çömleklerin de önemli bir orana sahip olduğu bir biçim dökümü vardır. Açık biçimler, biçim envanterinde % 68 gibi bir orana sahiptir. Buna karşın kapalı biçimlerin oranı % 32 civarındadır.

Kuzeybatı Anadolu'da ise Arkaik Fikirtepe evresine karşılık gelen bu aşamada ilk Neolitik yerleşimlerin çanak çömleği gri, siyah ve kahverengi gibi koyu renklerden oluşur. Bununla beraber Aktopraklık, Menteşe, Barçın, Demircihöyük ve Ilıpınar gibi yerleşimlerde açık kahverengi, krem ve bej, grimsi bej renkli çanak çömleğin de bu envanterde yer aldığı görülür. Çanak çömleklerin hamurunda kum ve küçük taşçık gibi katkı maddeleri bulunur. Ancak bu evreye ya da daha doğru bir ifade ile bu evrenin son dönemlerine dâhil edilebilecek Ilıpınar X. tabakada çanak çömleklerde bitki katkısı da bulunur. Kaplar genellikle küçük boyutludur. Kuzeybatı Anadolu'da Arkaik Fikirtepe evresinde kapalı biçimlerin baskın olduğu bilinmektedir. Ayrıca ağız kenarı hafif dışa kıvrık, s-profilli olarak değerlendirilebilecek çanaklar ve derin gövdeli ya da küresel gövdeli, Ilıpınar'ın X. tabakasından bilindiği gibi kısa ve belirgin boyunlu çömlekler bu evrenin biçimleri arasındadır. Tutamaklar ise büyük boyutlu delikli veya deliksiz, bazıları yatay tutamaklardır. Ancak bu evrenin sonlarına doğru, Menteşe ve

Aktopraklık'ta bulunan örneklerden anlaşıldığı kadarıyla tüp tutamaklar da kullanılmaya başlanmıştır.

Yukarıdaki değerlendirmelerden de görüldüğü gibi Kıyı Ege ile Kuzeybatı Anadolu ilk Neolitik çanak çömlekleri arasında, mal grupları ve kap biçimleri bakımından bazı benzerlikler bulunur. Bunların başlıcaları Aktopraklık, Ilıpınar, Barçın, Demircihöyük ve Menteşe'de bulunan açık yüzeyli çanak çömleğin Kıyı Ege ile benzerliğidir. Ayrıca en iyi şekliyle Ulucak'tan bilinen koyu kahverengi yüzeyli mallar Arkaik Fikirtepe evresinin çanak çömleği ile yakın bir görünüme sahiptir. Buna karşın Kıyı Ege'de en erken evreden itibaren bilinen ve önemli bir orana sahip kırmızı astarlılar Kuzeybatı Anadolu'da daha sonraki evrelerde ortaya çıkar. Genel olarak iki bölgenin çanak çömlek yüzey renkleri bakımından farklı ve benzer yönleri olduğu söylenebilir. Biçimler arasında da belirli bir yakınlık vardır. S-profilli çanaklar, boyunsuz ve kısa boyunlu çömlekler her iki bölgenin biçim envanterinde bulunur. Ulucak ve Yeşilova gibi yerleşimlerin Ege Gübre'de bulunmayan erken evrelerinde kapalı biçimlerin çoğunlukta olduğu bildirilmiştir. Arkaik Fikirtepe evresinin sonlarına tarihlenen Ege Gübre'de ise kapların çoğunluğu Arkaik Fikirtepe evresinden farklı olarak açık biçimlerdir. Yine de kapalı biçimlerin oranı yüksektir. İki bölge arasındaki biçimler açısından görülebilen en belirgin farklılık ise tutamaklardadır. Kıyı Ege Neolitik'ini tüp tutamaklar olmadan düşünmek mümkün değildir. Bu tür tutamakların Arkaik Fikirtepe evresinin sonlarına doğru Kuzeybatı Anadolu'da da kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ancak Kuzeybatı Anadolu'da kapların asılmasına dönük çözüm çoğunlukla büyük boyutlu yatay tutamaklar ile aşılmıştır. Her ne kadar Ege Gübre'de daha küçük fakat benzer yatay tutamaklar var ise de bunlar nadir örneklerdir. Öbür taraftan Ilıpınar'da görülen dikine delikli düğme biçimli tutamakların benzerleri, tüp tutamaklar kadar olmasa da diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde olduğu gibi Ege Gübre'de kullanılmıştır. Ayrıca Arkaik Fikirtepe'de görülen bezemeli kutuların benzer örnekleri nadir de olsa Ege Gübre'de de vardır. Ege Gübre'nin IV. tabakasında itibaren bulunan ve Arkaik Fikirtepe evresinde de görülen ağız kenarı düzleştirilmiş çömlekler birbirine epey yakındır (Figür 323). Bu tür çömlekler daha sonra Kıyı Ege Neolitik

çömlekçiliğinin ayrılmaz bir bileşenine dönüşürken Kuzeybatı Anadolu'da önemi kaybetmiş gibi görünmektedir.

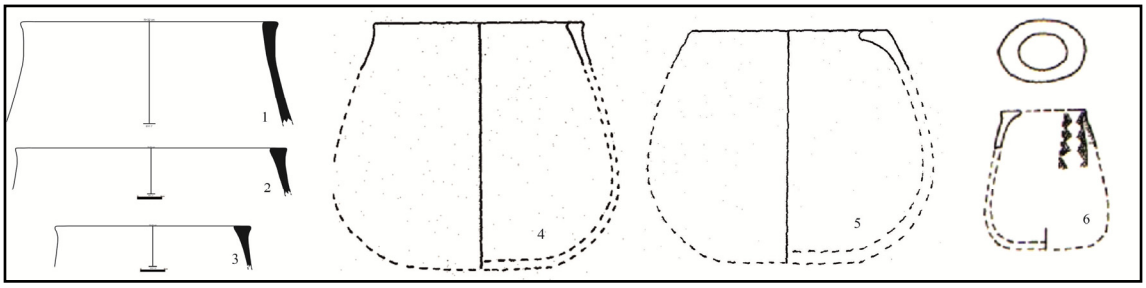

Figür 323: Ege Gübre (1-3), Pendik (4-5, Özbaşaran 1989, Levha 32) ve Fikirtepe (6, Özdoğan 1999b, 174, Fig. 5) Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Çanak Çömlekler

Kıyı Ege'de MÖ 6000-5700 yılları arası Ege Gübre'de III. tabaka, Ulucak IV. tabaka ve Yeşilova'nın III. 1-2 katlarına karşılık gelir. Bu zaman aralığından Kuzeybatı Anadolu'da yaklaşık olarak Fikirtepe'nin Klasik evresi ile eşzamanlıdır.

MÖ 6. binyılın ilk çeyreğinde Kıyı Ege'de, Ege Gübre Yerleşimi'nden bilindiği üzere çanak çömleklerde hala kırmızı astarlı mallar baskın gruptur. Açık ve koyu kahverengi, krem ve gri yüzeyli mallar hala varsa da bunların oranı azalmıştır. Ege Gübre'de Kırmızı Astarlı Mallar % 92 gibi bir orana ulaşmıştır. Ulucak ve Yeşilova ile Dedecik-Heybelitepe ve Çukuriçi gibi yerleşimlerde de Kırmızı Astarlı Malların baskın bir yer işgal ettiği görülmektedir. Ege Gübre'nin MÖ 6. binyılın yaklaşık olarak ilk çeyreğine karşılık gelen zaman aralığında (III. tabaka), kapların hamuruna eklenen katkı maddesi ağırlıklı olarak küçük taşçık ve bitkidir.

Ege Gübre III. tabakada s-profilli çanakların oranı % 36 ve düz kenarlı ve yarıküresel çanakların oranı % 22 civarındadır. Belirgin boyunlu çömleklerin oranı artmış ve % 7 gibi bir orana kavuşmuştur. Ancak bu oran Ulucak'ın IV. tabakasında % 32'dir ve Yeşilova'nın III. 1-2 katlarında en büyük gruplardan birini bu tür çömleklerin oluşturduğu bilinmektedir. Ege Gübre'de bu tür çömlekler hiçbir zaman diğer yerleşimlerdeki orana ulaşmamıştır. Boyunsuz ve kısa boyunlu (ağız kenarı hafif dışa kıvrık çömlekler) çömleklerin oranı sırasıyla % 19 ve % 13 civarındadır. Bu açıdan Ege Gübre'de açık biçimler % 58 gibi bir oranla önemli bir yere sahiptir. Bu oran Ege Gübre'nin bir önceki tabakasından % 10 kadar düşüktür. Ancak Ulucak ve Yeşilova'da

kapalı biçimlerin Ege Gübre'den farklı olarak daha baskın bir yere sahip olduğu görülmektedir.

Kuzeybatı Anadolu'da Arkaik Fikirtepe evresinden sonra başlayan Klasik Fikirtepe evresinde eski kap biçimleri yerlerini s-profilli biçimlere terk etmiş ve dar ağızlı, uzun gövdeli biçimler neredeyse tümüyle ortadan kalkmıştır. Ayrıca Ilıpınar IX. tabakasında kap biçimlerinde bu evrede belirgin boyunlu çömleklerin sayısında belirgin bir artış gözlenmektedir. Kutu olarak adlandırılan dörtgen ayaklı kapların oranı artmış, bu kapların tümü çizi bezeme ile süslenmiştir. Yatay tutamaklar çeşitlenerek kullanılmaya devam edilmiştir. Ancak dikine delikli tünel tutamaklar da kullanılmaya başlanmıştır. Klasik Fikirtepe evresinde çanak çömleğin büyük kısmı önceki evrede olduğu üzere koyu renkli ve perdahlıdır. Bununla beraber çanak çömlek envanterinin % 10 kadarını kırmızı veya kırmızıya yakın renklerde kaplar oluşturur. Bu tür çanak çömlekler Yarımburgaz'ın 5. tabakasında yaklaşık % 34 civarındadır ve Aktopraklık'ta da kırmızı mal grubunda yer alan çanak çömlekler önemli bir yer tutar. Yarımburgaz 5. tabaka ve Aktopraklık C bu özelliğinden dolayı diğer yerleşimlerden nispeten farklı gibi görünmektedir. Klasik Fikirtepe evresinde yukarıdaki çanak çömlek özellikleri ve değişimlere ek olarak Aktopraklık, Yarımburgaz'ın 5. tabakası, Ilıpınar'ın IX. tabakası ve Demircihöyük'te izlenebilen diğer bir yenilik baskı bezemeli-impresso türü kapların ortaya çıkışıdır.

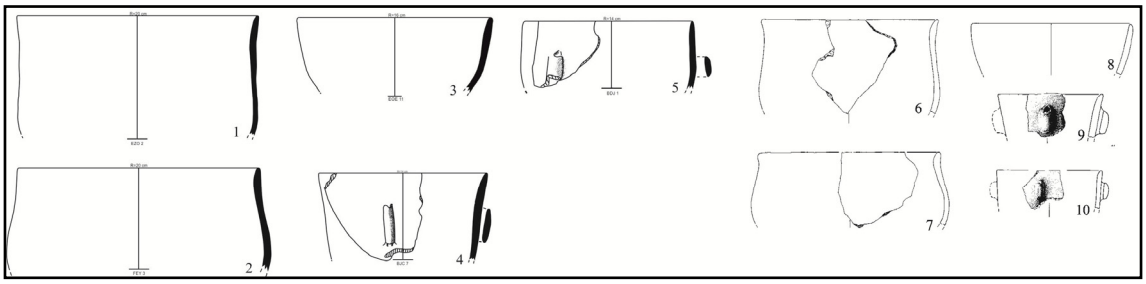

Figür 324: Ege Gübre (1-5) s-profilli çanaklar ve Demircihöyük Fikirtepe Malları (6-10; Seeher 1987, Tafel 6)

Klasik Fikirtepe evresi çanak çömleğinin Ege Gübre Yerleşimi ile gösterdiği benzerlikler (Figür 324) özellikle, kırmızı astarlı kapların ortaya çıkışı ve s-profilli kaplar ile tüp tutamakların bu envanterde önemli bir yer edinmesi üzerinden izlenebilmektedir. Yine Ege Gübre'de ve özellikle Ulucak ve Yeşilova gibi diğer Kıyı

Ege yerleşimlerinde boyunlu çömleklerin kullanımının artması iki bölge arasında ön plana çıkarılabilecek bir diğer benzerliktir. Buna karşın Kuzeybatı Anadolu çanak çömleği, başlangıcından Klasik Fikirtepe evresinin sonuna değin koyu yüzlü çanak çömlekler bağlamında kararlı bir çizgi izlemiş gibi görünmektedir. Kıyı Ege'de erken evrelerde açık ve koyu yüzeyli kaplar yerini kırmızılara bırakırken Klasik Fikirtepe yerleşimlerinde koyu yüzlü çanak çömlekler her zaman belirleyici olmuştur. Kırmızı astarlı kaplar ortaya çıktığında dahi bu durum değişmemiştir. Bu durumun en olası açıklaması, kırmızı astarlı çanak çömlekle temsil edilen Neolitik toplulukların Kuzeybatı Anadolu'ya uğramadan, Kıyı Ege üzerinden daha batıya doğru hareket etmiş olmalarıdır[656]. Bu toplulukların aynı zamanda kuzeye doğru hareket etmiş olmaları da mümkündür. Bilindiği gibi, Ege Gübre ve diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde Kırmızı Astarlı Mallar çanak çömleğin kullanılmaya başladığı en erken evrelerden beri bulunur. Bunların oranı MÖ 7. binyılın sonu ve MÖ 6. binyılın başlarında % 90'lara kadar çıkmıştır. Kıyı Ege'de bu tür çanak çömleklerin böylesi bir orana ulaştığı zaman ile Kuzeybatı Anadolu'da ortaya çıkışları arasında ilişki tesadüf olmamalıdır. Üstelik Ege Gübre gibi kıyıda yer alan yerleşimler, Agio Gala Aşağı-Yukarı Mağaralar ve Uğurlu gibi ada yerleşimleri, Coşkuntepe ve nihayetinde Doğu Trakya'daki Hoca Çeşme, kırmızı astarlı çanak çömleklerin göç veya kültürel yayılım yolu ile en azından Kıyı Ege'den kuzeye doğru yayıldığını ima eder. MÖ 7. binyılın sonu ve MÖ 6. binyılın başlarında Neolitik toplulukların farklı yönlere doğru hareket ettikleri hali hazırda impresso türü kapları kullanan insanların Kıyı Ege'de ortaya çıkışı ile bilinmektedir. Kırmızı astarlı çanak çömlek kullanan toplulukların da benzeri bir hareketlilik içerisinde yer almış olmaları akla yatkındır.

Baskı bezemeli-impresso türü kaplar iki bölgenin diğer bir ortak yanıdır (Figür 325). Aktopraklık C, Yarımburgaz'ın 5. tabakası, Demircihöyük ve Ilıpınar'ın IX. tabakasında ortaya çıkan bu tür bezemeli kapların yaklaşık tarihi MÖ 7. binyılın sonu 6. binyılın başları gibi görünmektedir. Kıyı Ege'de benzeri çanak çömleklerin Ege Gübre'de bulunduğu III. tabakanın tarihi de hemen hemen aynıdır. Üstelik her iki bölgede de kapların üzerindeki bezemeler düzensiz basit dizlerden oluşan bir şablona

[656] Özdoğan 2011a, 425-426.

sahiptir. Bezemeler kabın yüzeyi çimdiklenerek ya da tırnak ve uçları farklı şekillere sahip aletler ile baskılanarak oluşturulmuştur. Gerek zamansal gerekse teknik olarak benzer bir çizgi gösteren bu çanak çömleklerin Ege Gübre'de büyük çoğunlukla kırmızı astarlı Kuzeybatı Anadolu'da ise koyu yüzeyli kaplar biçiminde üretilmiş olması kuşkusuz yerel tercihlerdir. Bu tür çanak çömlekler, kıyıları izleyerek batıya doğru açılan Neolitik topluluklar ile ilişkilendirilmiştir. Bu bağlamda Ege'ye doğru hareket eden bu topluluklardan bazılarının Kıyı Ege üzerinden Kuzeybatı Anadolu'ya doğru yöneldikleri söylenebilir.

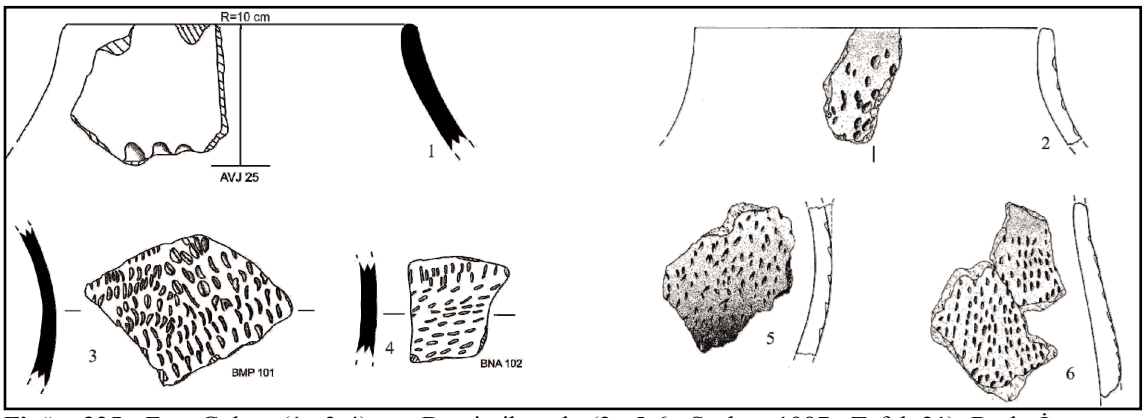

Figür 325: Ege Gübre (1, 3-4) ve Demircihöyük (2, 5-6; Seeher 1987, Tafel 21) Baskı-İmpresso Bezemeli Çanak Çömlekler

Ege Gübre'de açık kapların kapalılara göre oranın yüksek olması, Klasik Fikirtepe evresi ile görülen bir diğer paralelliktir. Küçük taşçık yanında bitki katkısı Ege Gübre çanak çömleğinin önemli bir özelliğidir. Buna karşın Ilıpınar'ın X. tabakasında görülen bitkisel katkı IX. tabakada ortadan kalkar. Bu gelenek Kıyı Ege'de devam etmişken Kuzeybatı Anadolu Neolitik çömlekçiliği için önemini kaybetmiş gibi görünmektedir.

Fikirtepe Kültürü'nün son evresi olan Gelişkin Fikirtepe evresinde gelişkin bir ve standart bir bezeme anlayışı bulunur. Kapların yüzeyi kahverenginin tonlarında ve perdahlıdır. Biçim envanterine küresel gövdeli kaplar ve belirgin boyunlu çömlekler hâkimdir. Tutamaklar ve köşeli kaplar biçim envanterinden silinmiştir[657]. Bu son evrenin Kıyı Ege'de karşılığının bulunmadığı anlaşılmaktadır. Kıyı Ege'de Neolitik

[657] Özdoğan 1999a, 213; Özdoğan 2007a, 13.

yerleşimler MÖ 5700 yıllarına kadar geleneklerini korumuş ve bundan sonra terk edilmiştir. Bu tarihlerden sonra Kıyı Ege ve Kuzeybatı Anadolu'nun farklı kültürel ilişkiler geliştirdikleri ve farklı bir çizgide geliştikleri anlaşılmaktadır.

9.3- Doğu Trakya

Coğrafi açıdan Marmara Bölgesi'nin batısında kalan kesim Balkanların uzantısı durumundadır. Doğu Trakya, boğaza doğru daralan bir yarım ada şeklindedir. Bu yarımadanın Kuzey ve doğu kıyıları düşük rakımlı Istranca ve Ganos sıradağları ile çevrilidir. Istranca Dağları'nın Karadeniz kıyı şeridine paralel uzanması, kuzeyden gelen hava akımları ve yağışların iç kısımlara nüfuz etmesine engel olur, bunun sonucu olarak da Trakya'nın büyük bir kısmı yarı kurak bozkır iklim özelliği gösterir. Diğer yandan Karadeniz kıyı şeridi, yüksek oranda yağış aldığından geniş yapraklı ağaçlardan oluşan ormanlık alanlarla kaplıdır. Aynı dağlar bölgenin ulaşım olanaklarını da sınırlamaktadır. Esasen Doğu Trakya'nın doğrudan bağlı olduğu alan Tunca Havzası üzerinden, Balkan Dağları'nın güneyine, Zağra Ovasına kadar inen Batı Trakya'dır. Trakya'nın ana su sistemi, aynı zamanda Doğu Trakya'nın batı sınırını oluşturan Meriç nehri tarafından kontrol edilir. Ergene Nehri ise, Istranca Dağları'nın güney eteklerinden dökülen suları toplar ve Uzunköprü yakınlarında Meriç Nehri ile birleşir.

9.3.1- Doğu Trakya Yerleşimleri

1980'li yıllardan bu yana sürmekte olan Trakya Araştırmaları Projesi kapsamında yüzey araştırmaları yürütülmüş, Doğu Trakya'da birçok yerleşim belgelenmiştir[658]. Bölgenin tarihine ilişkin önemli bilgilerin elde edildiği bu ilk çalışmaların ardı sıra bölgenin tarihi açısından önemli olduğu düşünülen yerleşimlerde kazı çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda diğer birçok yerleşimin yanı sıra Hoca Çeşme ve Kırklareli Höyük'ün bir bölümünü oluşturan Aşağı Pınar'da arkeolojik kazılar yapılmıştır[659]. Hoca Çeşme'de kazılar tamamlanmış, Aşağı Pınar'da ise halen sürmektedir. Bu iki yerleşime ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir. Bu bilgiler üzerinden

[658] Özdoğan 1983b, 21 vd.

[659] Özdoğan 1996a, 329-360.

bölgenin zamandizini ve çanak çömlek gelişimi tartışılmış, sonrasında elde edilen veriler üzerinden Ege Gübre Yerleşimi ve Kıyı Ege ile karşılaştırmalar yapılmıştır.

9.3.2- Hoca Çeşme

Hoca Çeşme, Meriç Nehri'nin Ege Denizi'ne döküldüğü yerin doğusunda, deniz kıyısından yaklaşık olarak 5 kilometre kadar içeride bulunan volkanik Hisarlıdağ'ın yamaçlarındaki kayalık bir sırtın üzerine kurulmuştur. Yerleşimin ilk kurulduğu zamanlarda bugün var olan delta ovasının Ege Denizi'nin suları ile kaplı bir koy, dolayısıyla höyüğün farklı özelliklere sahip denizsel ortamlarla çevrili olduğu anlaşılmaktadır [660] . Höyük 1990-1993 yılları arasında M. Özdoğan başkanlığında kazılmıştır.

9.3.2.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Hoca Çeşme'nin tabakalanması yerleşimin tepesinde ve yamaçlarında yürütülen kazılar ile tespit edilmiştir. Höyüğün tepesindeki arkeolojik dolgular erozyon ve tarımsal faaliyetlerden dolayı tahrip olduğundan, erken evrelerin aksine geç evrelere ait tabakalar korunmamıştır. Yamaç kazılarında ise geç evrelerden erkene değin bütün yerleşim katları açığa çıkarılabilmiştir[661].

Hoca Çeşme'nin 2-4. evrelerinden 10 adet ^{14}C sonucu vardır. Örneklerden 3'ü 4. evreden, 5'i 3'üncüEvreden ve 2'si 2. evreden alınmıştır. Örneklerden üçünün standart sapması epey yüksektir. Diğer örnekler dikkate alındığında sonuçların iki büyük grup oluşturduğu görülür. Sonuçlardan ilki % 68.2 olasılıkla MÖ 6400-6000 (2 örnek 4. tabakadan ve 1 örnek 3. tabakadan) ve ikincisi MÖ 6000-5700 (2 örnek 3. tabakadan ve 1. tabakadan) yıllarını kapsar. 2. evreye ait son örnek geç tarihlidir ve yerleşimin 1. evresine ait olmalıdır[662]. Sonuçta Hoca Çeşme'nin ^{14}C sonuçları tabakaların yaklaşık olarak IV: MÖ 6400-6100, III: MÖ 6000-6100 ve II: MÖ 5800-5700 aralıklarında olduğunu gösterir[663].

---

[660] Özdoğan 2007a, 415.

[661] Karul-Bertram 2005, 118.

[662] Thissen 2002, 334.

[663] Özdoğan 1997b, 27.

Yerleşimde yürütülen kazılar ile yaklaşık olarak 700 yıllık bir süreci kapsayan 6 yerleşim katı belirlenmiş ve yerleşim tarihinde kesinti yaşanmamıştır. Yerleşim katları 4 ana dönemi kapsayacak şekilde gruplanmıştır. Höyüğün tabakalanması mimari, çanak çömlek, küçük buluntular ve ^{14}C tarihleri dikkate alınarak düzenlenmiştir ve aşağıdaki gibidir[664]:

I. Evre a-e Alt Evreleri

II. Evre 4-2. Yapı Katları

III. Evre 6-5. Yapı Katları

IV. Evre 7. Yapı Katı

IV. evre yapıları (Figür 326) doğrudan ana kayanın üzerine kurulmuş yuvarlak planlı, kulübe benzeri ikametgâhlardır. Yuvarlak planlı yapılar ve üst yapıyı taşıyan direkler, ana kaya oyularak oluşturulmuş çukurluklara oturtulmuştur. Bu evreye ait üç yuvarlak yapı ortaya çıkartılmıştır. Yapıların üst örgüsü dal örgü-çamur sıva ile inşa edilmiştir. Yaklaşık 5 metre çapındaki yapıların ortasında 1 metre derinliğinde ve 1.5 metre çapında depo çukurları bulunur. Bu evrede yerleşim masif bir çevre duvarı ile çevrelenmiştir[665].

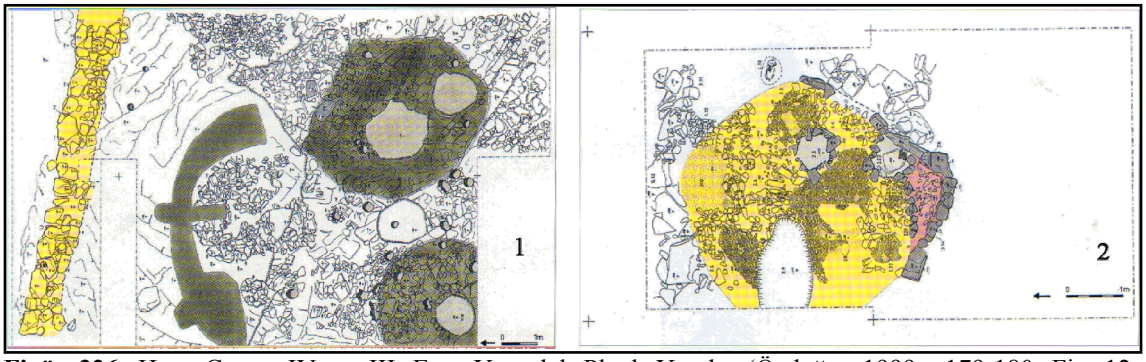

Figür 326: Hoca Çeşme IV. ve III. Evre Yuvarlak Planlı Yapılar (Özdoğan 1999a, 179-180: Fig. 12, 14'den Düzenlenmiştir)

[664] Karul-Bertram 2005, 118.

[665] Özdoğan 2007a, 415.

III. evrede (Figür 326) bir önceki evrenin yapı planları korunmuş ancak yeni yapılar evvelki evrenin dolgu toprağı üzerine oturtulmuştur. Bu evrede yerleşimdeki yuvarlak yapılardan plan olarak değilse de boyutları ve kireç-çakıl karışımı tabanı ile ayrılan 8 metre çapında büyük bir yapı ortaya çıkartılmıştır. Yapının kireç-çakıl tabanı üç kez yenilenmiştir. Taban ilk olarak sarı sonra kırmızı aşı boyası ile boyanmıştır[666]. İlk evrenin çevre duvarı bu evrede de kullanılmaya devam edilmiştir[667].

Yerleşimin II. evresinde mimaride önemli bir değişiklik yaşanmış ve yuvarlak yapılar terk edilmiştir. Bu dönemde dal örgü-çamur sıva tekniği ile inşa edilmiş yapılar dörtgen planlı, ince duvarlı ve içlerinde ocak ile fırın bulunan bir düzenlemeye sahiptir[668]. Çevre duvarı bu evrede işlevini yitirmiştir[669].

I. evre yoğun tahribattan dolayı mimariden yoksundur. Bu evrede alt yapı katlarını kesen çukurlar tespit edilebilmiştir[670].

9.3.2.2- Çanak Çömlek

Hoca Çeşme'de çanak çömlek (Figür 327), mimari tabakalara koşut bir gelişim ve değişim gösterir. IV. ve III. evre çanak çömleği yüzey renkleri bağlamında kırmızı/kırmızımsı, kahverengi ve canlı siyah-siyahımsı renkli mallar olarak üç ana grup altında toplanmıştır. Her iki tabakada da açık kırmızı renkliler baskın mal grubudur[671]. IV. evre çanak çömleğinin yaklaşık % 58'i kırmızı, % 30'u siyah ve % 12'si kahverengi yüzeylidir. III. evre çanak çömleğinin yaklaşık % 70 kırmızı, % 22'siyah ve % 8'i kahverengi yüzey renklerine sahiptir[672]. Kaplar ince kum ve küçük mika katkılı, ince kenarlı ve parlak açkılıdır. Kaba mallar IV. evrede seyrektir ancak bunların oranı III. evrede artar[673]. Çanak çömleklerin yüzeyi düzeltilmiş ve çoğu zaman astarlanmıştır. IV.

[666] Özdoğan 1999a, 217.

[667] Özdoğan 2007a, 415.

[668] Özdoğan 2007a, 415.

[669] Özdoğan 2007a, 416.

[670] Özdoğan 2007a, 416.

[671] Karul-Bertram 2005, 121.

[672] Karul 1994, 64.

[673] Karul-Bertram 2005, 120.

ve III. evrede kapların yüzeyinde alacalanmalar görülür. Böylesi alacalanmaların sadece bir mal grubunda bulunması bilinçli olarak yapıldıklarını düşündürmektedir[674]. IV. ve III. evre çanak çömleği biçimleri sınırlı bir repertuara sahiptir[675]. Bu iki evrenin çanak çömleğinde s-profilli derin çanaklar gibi açık kap biçimlerinin baskın olduğu bir biçim repertuarı bulunur[676]. Omurgalı çanaklar, boyunsuz ve belirgin boyunlu çömlekler IV. ve III. evrelerin diğer biçimleridir[677]. Boyunlu kaplar III. evrede sayıca çoğalır[678]. Kaplarda çoğunlukla düz bazen[679] halka biçimli dipler[680] kullanılmıştır. Her iki evrede çanak çömleklere genellikle tüp ve dikine delikli yarım ay şeklinde tutamaklar eklenmiştir[681]. Sayıca az olsa da kaplarda boğa başı biçiminde eklentiler bulunur. İnsan ve hayvan biçimli kaplarda az sayıda da olsa bu evrelerde kullanılmıştır[682].

Hoca Çeşme'nin II. evresinin çanak çömleği III. evre ile yakın benzerlikler gösterir. Bu evrenin çanak çömleği, üst yapı katları yoğun tahribat gördüğünden, 4. ve 3. yapı katlarından gelen çanak çömlek üzerinden tanımlanmıştır. Çanak çömleklerin % 94 kadarının perdahlı olduğu II. evrenin 4. yapı katında, kırmızıdan siyaha değişen renk aralığında birçok mal grubu bulunur[683]. 4. yapı katında çanak çömlek geleneğinde ortaya çıkan diğer bir önemli değişiklik, kırmızı üzerine beyaz ve birkaç parça beyaz üzerine kırmızı boyalı örneğin bulunuşudur. II. evrenin, 3. yapı katında kap biçimleri önceki yapı katından farklı değildir. Yine kapalı kapların sayısındaki artış eğilimi devam etmektedir. II. evrenin 3. yapı katı biçimleri, çoğunlukla içe kapanan, ağız kenarı dışa kıvrık kaplar ile basit çanaklardan oluşur. S-profilli kaplar nadirdir[684]. Bu evrelerde

[674] Karul-Bertram 2005, 121.

[675] Karul-Bertram 2005, 122.

[676] Özdoğan 1993, 185; Özdoğan 2007a, 415.

[677] Karul-Bertram 2005, 119-122: Fig. 1-4.

[678] Karul-Bertram 2005, 122.

[679] Karul-Bertram 2005, 122.

[680] Karul-Bertram 2005, 122: Fig. 4/5-6.

[681] Karul-Bertram 2005, 122.

[682] Özdoğan 2007a, 415.

[683] Karul-Bertram 2005, 123.

[684] Karul-Bertram 2005, 125.

lale biçimine benzeyen uzun gövdeli kaplar, şerit kulplar ilk kez görülmeye başlar[685]. II. evrenin son dönemlerinde, tabak ve çanaklar çeşitlilik gösterir. İçe kalınlaştırılmış ve yuvarlatılmış ağız kenarlı, tabak ve çanaklar, basit tabak ve çanaklar, belirgin boyunlu çömlekler bu katların biçimleri arasındadır[686]. 3. yapı katında Kırmızı astarlı malların oranı % 42'ye düşmüş ve siyah astarlı mallar % 58'e yükselmiş iken 2-1. yapı katlarında bu oran % 85 siyah ve % 15 kırmızı yüzeyli olacak şekilde değişmiştir. II. evrenin 3. yapı katında ortaya çıkan yeni bir tür çanak çömlek baskı-impresso bezemeli kaplardır[687].

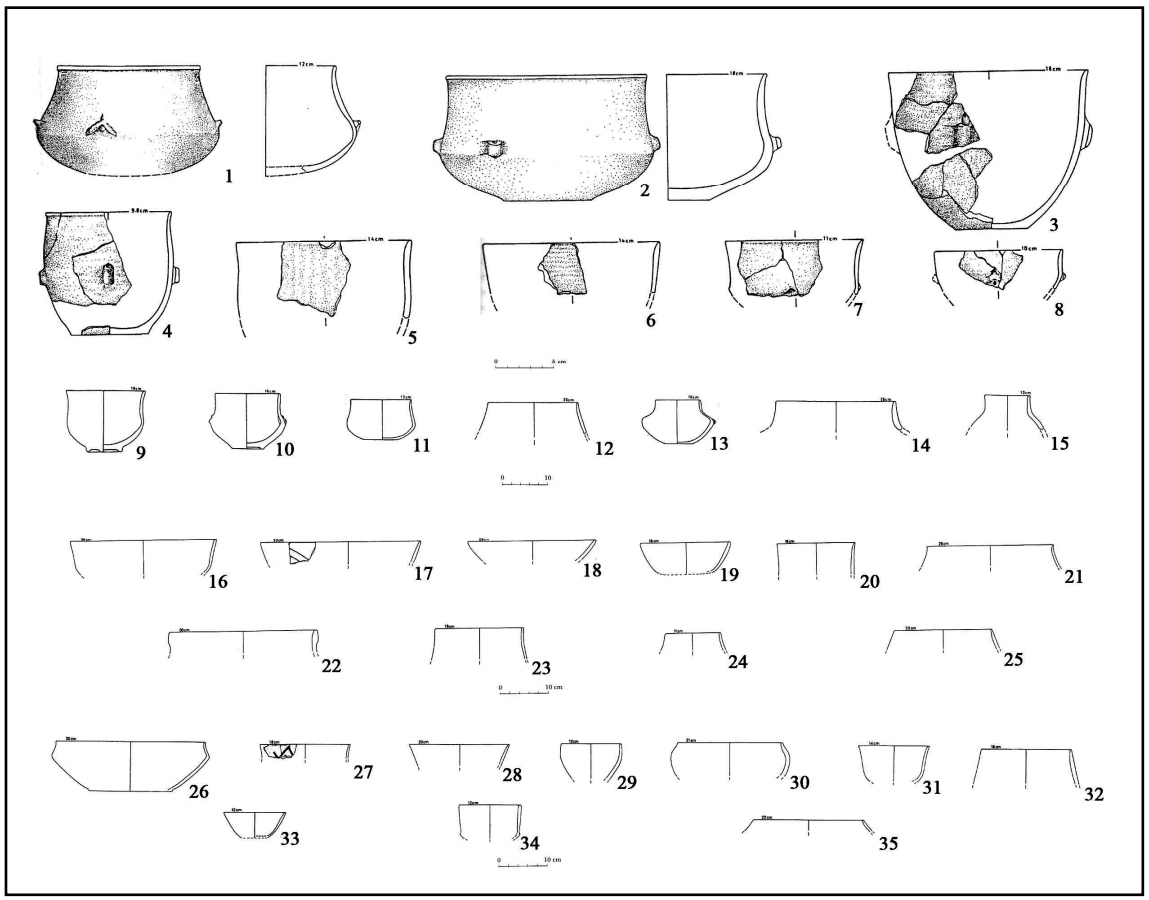

Figür 327: Hoca Çeşme IV. ve III. Evreler (1-15), II. Evre 4. Tabaka (16-25) ve II. Evre 3. Tabaka (26-35) Çanak Çömleği (Karul-Bertram 2005, 119-124: Fig. 1-6'dan Düzenlenmiştir)

685 Özdoğan 2007a, 416.

686 Karul-Bertram 2005, 125, 126: Fig. 7.

687 Karul-Bertram 2005, 157.

9.3.3- Aşağı Pınar

Aşağı Pınar, Kırklareli kent merkezinin 500 metre kadar güneyindedir. Höyük Ergene Nehir siteminin bir parçası durumundaki kurumuş bir derenin güneyinde yer almaktadır. Yerleşim 1993 yılından buyana M. Özdoğan başkanlığındaki bir ekip tarafından kazılmaktadır.

9.3.3.1- Yerleşimin Tabaklanması ve Mimarisi

Yerleşimde yürütülen kazılar ile 3 metrelik bir arkeolojik dolguda yaklaşık olarak 1700 yıllık bir süreci kapsayan 9 yerleşim katı belirlenmiştir. Yerleşim katları 4 ana dönemi kapsayacak şekilde gruplanmıştır. Yerleşimin tabakalanması aşağıdaki gibidir[688]:

1-5. Tabakalar	Karanovo III-IV
6-5. Tabaka	Karanovo II-III Geçiş
6-7. Tabakalar	Karanovo I-II
8. Tabaka	Karanovo Öncesi

Aşağı Pınar'ın 6. ve 6/7. tabakalarından 10 adet ^{14}C sonucu bulunur[689]. 6/7. tabakanın düzeltilmiş sonucu % 68.2 olasılıkla MÖ 5712-5646 aralığındadır. 6. tabakanın diğer 9 tarihinin birleştirilmiş sonucu % 68. 2 olasılıkla MÖ 5710-5560 aralığını verir. 6 ve 7. tabakaların göreli karşılaştırmalar üzerinden MÖ 6000-5700 yılları arasına tarihlendiği düşünülmektedir. Dolayısıyla yerleşimin Neolitik tabaklarının MÖ 6400-5700 yılları arasına yerleştirilmesi mümkündür[690].

[688] Parzinger-Schwarzberg 2005, 63: Abb. 17; Özdoğan 2007a, 417-420; Özdoğan 2011b, 83-84.

[689] Özdoğan 2007a, 420-421; Gördsdorf 2005, 417, 418: Abb. 1.

[690] E.Özdoğan-Schwarzberg 2008, 21.

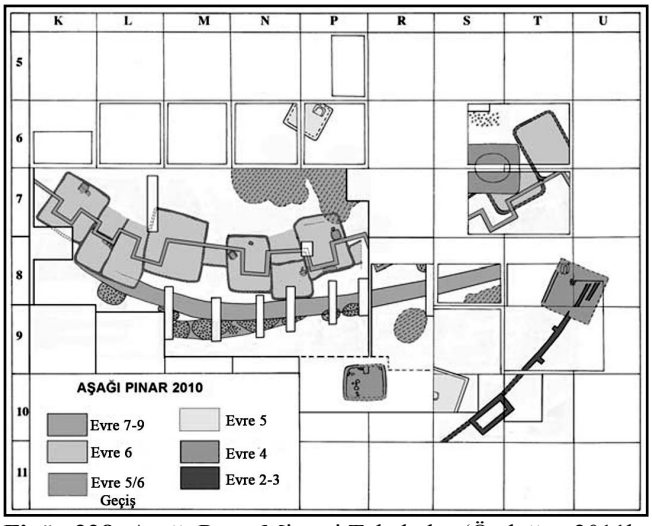

Figür 328: Aşağı Pınar Mimari Tabakalar (Özdoğan 2011b, 84: Fig. 1'den Düzenlenmiştir)

8. tabaka henüz tanımlı bir mimariye sahip değildir. 7. tabaka yapıları da, 6. tabaka tarafından tahrip edildiğinden tanımlı bir mimariden yoksundur. Ancak bu tabakanın yapıları, 6. tabakanınkiler ile aynı yere inşa edilmiştir. 7. tabakada yerleşim güneyden bir hendek ile sınırlanmıştır (Figür 328). Erken evrelerinin de bulunduğu anlaşılan hendeğin yaklaşık 80 metrelik bir bölümü açığa çıkarılabilmiştir[691]. Höyüğün 6. tabakasında dal-örgü tekniği ile inşa edilmiş 7 yapı ortaya çıkartılmıştır. Yapılar yerleşimin kuzeyinde bulunan dereye paralel yay çizecek biçimde bitişik düzende dizilmişlerdir[692]. 7. tabakada inşa edilmiş hendek bu tabakada işlevini yitirmiştir[693]. Aşağı Pınar'ın 6. tabakası büyük bir yangınla son bulmuştur. Höyüğün V ve VI. tabakaları arasında bulunan V/VI. tabaka, 2 metre çapında kalker tabanlı dört alan ile temsil edilmektedir. Bu geçiş evresinin, Karonovo II-III geçiş sürecini yansıttığı düşünülmektedir[694].

[691] Özdoğan 2011b, 85-86.

[692] E.Özdoğan vd 2010, 360-362.

[693] Özdoğan 2011b, 85.

[694] Özdoğan 2007a, 417.

9.3.3.2- Çanak Çömlek

Batı Trakya Karanovo II özelliklerine sahip 6. tabakanın çanak çömleğinde büyük bölümü yüzeyi kabalaştırılmış koyu ve perdahlı kaplar en yaygın tiptir[695]. Çanak çömlek kırmızı ve kahverenginin çeşitli tonlarında, daha az oranda siyah ve devetüyü yüzeylidir. Kırmızı astarlı kaplarda, kırmızı üzerine beyaz boya bezemeli örnekler de vardır[696]. Ancak bu son grup sayıca azdır. Kapların sınırlı bir kısmı yiv ve çizi bezeme ile bezenmiştir[697]. Bu tür bezemelerin bir kısmı bir tür beyaz macun ile doldurulmuştur. Bu tabakanın kap biçimleri arasında, kısa ve uzun boyunlu küresel gövdeli ya da s-profilli çömlekler, yarıküresel ya da düz kenarlı çanaklar bulunur. Kaideli ve uzun gövdeli lale biçimli kaplar bu tabakanın biçimleri arasındadır. Ancak bunların sayısı fazla değildir[698]. Karanovo I dönemine tarihlenen 7. tabakada, 6. tabakada olduğu gibi, kırmızı astar üzerine beyaz boya ile yapılmış bezemeye sahip çanak çömlekler tespit edilmiştir. Ancak bunların sayısı 6. tabakadakilerden fazladır[699]. 8. tabakadaki çanak çömlekler kahverenginin değişik tonlarında, koyu renkli ve çoğunlukla perdahlıdır. İnce kenarlı bu kapların biçimleri s-profilli, ağız kenarları dışa kıvrıktır[700].

8 ve 9. Tabakların çanak çömleği 7. tabakadan alt evrelere doğru yerleşimi çevreleyen karmaşık hendek sistemi içerisinde birikmiş dolgu üzerinden ayırt edilmiştir. Hendek dolgusunun üst seviyelerinin 8, alt seviyelerinin 9. tabakaya ait olduğu anlaşılmıştır. Bu dolgu içerisinde üst seviyelerde bulunan boya bezemeli çanak çömleğin oranı alta doğru azalmakta ve en alt seviyelerde tamamen ortadan kalkmaktadır. Alt seviyelerin baskın mal grubu koyu yüzlü monokrom çanak çömleklerdir. Gelişimleri hendek dolgusunda üzerinden izlenebilen bu çanak çömlekler arasında, Doğu Trakya'ya yabancı boyalı çanak çömlek parçaları da bulunmuştur. 7. tabakanın en alt veya 8. tabakaya ait olması muhtemel bu boyalı örneklerin sayısı sınırlıdır. Kırmızımsı açık kahve astarlı bu kaplar kırmızı ve siyah boya ile bezenmiş ve

[695] Özdoğan 2007a, 419.

[696] E.Özdoğan-Schwarzberg 2008, 21.

[697] Özdoğan 2007a, 419.

[698] Parzinger-Schwarzberg 2005, 41, 222: Tafel 116/1-8; Özdoğan 2007a, 419.

[699] Özdoğan 2007a, 420.

[700] E.Özdoğan-Schwarzberg 2008, 21.

beyaz noktalar ile süslenmiştir. Çok renkli bir bezemeye sahip bu kapların yakın örnekleri, Sofya Havzası ve Makedonya'daki Çavdar gibi yerleşimlerden bilinenlere son derece yakın olduğundan, Aşağı Pınar'a ithal edildiği düşünülmektedir[701].

9.3.4- Doğu Trakya Zamandizini ve Çanak Çömlek Gelişimi

Kıyı Ege'de olduğu üzere bu bölgede de sınırlı sayıda kazı bulunması ve Aşağı Pınar'ın erken tabakalarının yakın zamanda ortaya çıkarılmış olması bölgenin zamandizini ve çanak çömlek gelişimine ilişkin değerlendirmeleri zorlaştırmaktadır. Buna karşın bölgenin iki kazısından elde edilen veriler, önemli sonuçlar ortaya koymuş ve Doğu Trakya'nın Neolitik Dönem'deki gelişimi ve çevre bölgeler ile ilişkisine dair kurguların yapılabilmesini olanaklı kılmıştır.

Doğu Trakya'da yapılan arkeolojik kazılar, bu bölgede çanak çömlekli Neolitik kültürlerin MÖ 7. binyılın ortalarına değin indiğini gösterir (Figür 329). Hoca Çeşme ve Aşağı Pınar'dan elde edilen veriler MÖ 6500-6400 yıllarında ilk Neolitik yerleşimlerin kurulduğunu yönündedir. Bu ilk döneme ait mimari bulgular şimdilik sadece Hoca Çeşme'dendir. MÖ 6400-6000 yılları arasında Hoca Çeşme'de yuvarlak planlı yapılar kullanılmıştır. III. evrede bulunan kırmız boyalı bir tabanın varlığı önemlidir. Her iki evrede de yerleşim çevreleyen masif bir çevre duvarı vardır. Aşağı Pınar'da ise yerleşim bir hendek ile sınırlanmıştır. Bu evrede Doğu Trakya'da monokrom bir çanak çömlek geleneği vardır. Hoca Çeşme 4. evre ve Aşağı Pınar 9-8. tabakalara karşılık gelen bu evrede kırmızı, kahverengi ve siyah yüzeyli malların bulunduğu görülmektedir. Hoca Çeşme IV. ve III. evre çanak çömleğinin sırasıyla yaklaşık % 58'i ve % 70'i kırmızı yüzeylidir. Baskın kap biçimi s-profilli çanak ve derin çanak gibi kaplardır. Bu tür kapların yanı sıra boyunsuz, kısa ve belirgin boyunlu çömlekler de biçim envanterinde yer alır. Boyunlu çömlek oranı III. evrede artmıştır. Hoca Çeşme çanak çömleğinden bildiğimiz kadarıyla kaplarda belirgin bir omurga bulunması bu evrenin önemli bir özelliği gibi görünmektedir. Diğer bir önemli çömlekçilik özelliği ise dikine tüp tutamakların varlığıdır. Yarım ay şeklindeki tutamaklar ve boğa başı biçimindeki eklentileri çeşitli kap türleri üzerinde görmek mümkündür. Dipler genellikle düz bazen

[701] Özdoğan 2011b, 86-87.

halka dip biçimindedir. Antropomofik ve zoomorfik kaplarda çanak çömlek envanterinde yer alır.

Yerleşimler	6400-6000	6000	5900	5800	5700	5600	5500	5400	5300	5200
Hoca Çeşme	IV-III. Evreler	II. Evre (4-3 YK)					I. Evre (2-1. YK)	Yüzey Buluntuları		
Aşağı Pınar	9-8. Tabakalar	7. Tabaka			6. Tabaka		5/6. Tabaka	5. Tabaka		4. Tabaka
Karanovo	-	Karanovo I			Karanovo II		Karanovo II-III	Karanovo III		Karanovo IV

Figür 329: Doğu Trakya Kültürel Gelişim Evreleri ve Bu Evrelere Karşılık Gelen Yerleşim Tabakaları (Özdoğan-Başgelen 2007'deki Zamandizini ve Özdoğan 2007a, Özdoğan 2011b ve Karul-Bertram 2005'deki Görüşler Esas Alınarak Düzenlenmiştir)

MÖ 6000-5700 yılları arasında Hoca Çeşme'nin II. evresi (4-3. tabakalar) ve Aşağı Pınar'ın 7-6. tabakalarının karşılığıdır. Genel olarak Hoca Çeşme 4 ile Aşağı Pınar'ın 7. tabakasını ve Hoca Çeşme 3 ile Aşağı Pınar'ın 6. tabakasını hemen hemen eşzamanlı kabul etmek mümkündür.

Bu evrenin başlarında Doğu Trakya'da yuvarlak mimari geleneği terk edilmiş ve dörtgen planlı yapılar kullanılmaya başlanmıştır. Dal örgü-çamur sıva tekniği ile inşa edilmiş yapıların içlerinde ocak ve fırın gibi öğelere rastlanır. Hoca Çeşme'de çevre duvarı işlevini yitirirken bu dönemin sonlarına ait Aşağı Pınar 7. tabaka hendeği, 6. tabakaya kadar kullanılmıştır. Bölgenin Neolitik yerleşimlerinde görülen bu köklü mimari değişikliğin çanak çömlekte de karşılığı bulunur. Bu dönem esasen Doğu Trakya Neolitik kültürünün yerel özelliklerini kaybederek Balkanlar'daki kültürlere benzemeye başladığı bir sürece karşılık gelir. Nitekim bu evrenin çanak çömleğinde, kırmızı astar üzerine beyaz boya ile yapılmış bezemeye sahip kaplar ortaya çıkmıştır. Ayrıca Hoca Çeşme'den bilindiği kadarıyla Kırmızı Astarlı Mallar yerini yavaş yavaş siyah mallara bırakmaya başlamıştır. Nitekim Hoca Çeşme 3. yapı katında Kırmızı astarlı malların oranı % 42'ye düşmüş ve siyah astarlı mallar % 58'e yükselmiştir.

Aynı evrenin sonlarına doğru, Hoca Çeşme 3. (II. evre) ve Aşağı Pınar 6. tabakalar, Doğu Trakya Neolitik yerleşimleri Balkanlaşma sürecini tamamlamıştır. Bu son dönemde Doğu Trakya yerleşimlerinin Anadolu ile çeşitli ilişkileri bulunduğu kuşkusuzdur. Örneğin Aşağı Pınar 6. tabakanın bitişik düzende yan yana sıralanmış dörtgen yapılarının Ilıpınar VI. tabaka ile gösterdiği benzerlik bunun bir örneğidir. Bu benzerlikleri çoğaltmak mümkündür. Ancak ilişkilerin yönünün daha çok Balkanlara

doğru döndüğü anlaşılmaktadır. Bu dönemde kap biçimleri kısa ve uzun boyunlu çömlekler ile yarı küresel ve düz kenarlı basit çanaklardan oluşur. Ancak her iki yerleşimin söz konusu tabakalarında ortaya çıkan ve Balkan etkisini gösteren bir diğer kap biçimi uzun gövdeli ve kaideli, lale biçimli kaplardır. Hoca Çeşme'nin 3. tabakasında (II. evre) gözlenen bir diğer değişiklik çanak çömlek envanterine baskı bezemeli-impresso türü kapların dâhil olmasıdır.

MÖ 5700 yılları ve sonrası Doğu Trakya'da yine Balkan kültürünün egemen olduğu bir döneme karşılık gelir. Hoca Çeşme'de Kırmızı Astarlı Malların % 15'e düştüğü bu dönemde, Kıyı Ege'de Neolitik yerleşimler terk edilmiştir.

9.3.5- Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi İle Karşılaştırmalar

Doğu Trakya ve Kıyı Ege Neolitik Dönem yerleşimlerinde bulunan buluntu toplulukları özellikle çanak çömlek, mimari gelenekler ve mutlak tarihler göz önüne alındığında, iki bölgenin birçok açıdan benzer yönleri bulunduğu anlaşılmaktadır. Doğu Trakya'da olduğu gibi Kıyı Ege'de de ilk çanak çömlekli Neolitik yerleşimlerin, Ulucak ve Yeşilova'dan bilindiği üzere, MÖ 6400 yılları civarında ortaya çıktığını doğrulayan mutlak tarihler vardır. Bu erken tarihlerde Ege Gübre'de henüz yerleşim yoktur. Ege Gübre'nin kurulduğu en erken tarih MÖ 6200 yıllarıdır. Doğu Trakya'da MÖ 6400-6000 yılları arasındaki sürece karşılık gelen yerleşim katları Hoca Çeşme IV. ve III. evre ile Aşağı Pınar 9. ve 8. tabakalardır. Kıyı Ege'de ise Ulucak V, Yeşilova III.6-8 ve 3-5 katları ve Ege Gübre IV. tabaka, Doğu Trakya'daki bu sürecin karşılığıdır. Genel olarak MÖ 6400-6000 yılları için:

Hoca Çeşme IV. Evre	Ulucak V c-f	Yeşilova III. 6-8	
Hoca Çeşme III. Evre	Ulucak V a-b	Yeşilova III. 3-5	Ege Gübre IV

şeklinde bir zamandizini oluşturmak mümkündür. Kıyı Ege ve Doğu Trakya'da ilk aşamada mimari geleneklerin birbirinden farklı olduğu görülmektedir. Kıyı Ege'de bu döneme ait tanımlı mimari yapılar arkeolojik kazılar ile henüz ortaya çıkarılmamışsa da Ulucak V'in geç katlarında bulunan dörtgen planlı, dal örgü-çamur sıvalı yapılar, erken katlarda da benzeri yapıların kullanıldığının kanıtı olarak kabul edilebilir. Doğu Trakya'da ise Hoca Çeşme'den bilindiği üzere yuvarlak planlı yapılar kullanılmaktadır.

İki bölgenin mimari geleneği bu tarihlerde birbirinden epey farklı gibi görünmektedir. Ancak Ege Gübre'de MÖ 6200'lü yıllara tarihlenen yuvarlak yapıların varlığı başka bir bakış açısının kurgulanması gerektiğini gösterir. Bilindiği gibi Ege Gübre'nin yuvarlak mimarili ilk tabakası Kıyı Ege'de şimdilik tek örnektir. Buna karşın buluntu toplulukları diğer Kıyı Ege yerleşimleri ile tamamen benzer özelliklere sahiptir. Dolayısıyla yuvarlak mimari geleneğine sahip Neolitik toplulukların, Ulucak'tan bilinen dörtgen planlı yapılar kullanan topluluklar ile uyum süreci Ege Gübre'nin IV. tabakasında tamamlanmış gibi görünmektedir. Bu bağlamda, Kıyı Ege'de Ege Gübre IV. tabakadan eski ve belki de farklı buluntu topluluklarına ve yuvarlak planlı mimariye sahip Neolitik yerleşimlerin bulunması akla yatkındır. Nitekim Doğu Trakya'dan Kıyı Ege'ye, yani kuzeyden güneye doğru bakıldığında ve yuvarlak planlı mimari geleneğin Kıbrıs dikkate alınarak güneyden kuzeye doğru yayılmış olduğu göz önüne alınırsa, Kıyı Ege'de böylesi yerleşimlerin bulunması hali hazırda beklenebilecek bir sonuçtur. Sonuçta eldeki kanıtlar üzerinden, Kıyı Ege'de iki farklı mimari geleneğin bulunduğu ve bunun Doğu Trakya'da da böyle olabileceği söylenebilir. Nitekim Aşağı Pınar'ın erken tabaklarında henüz tanımlı bir mimari yapı tespit edilememişse de aynı olgunun Doğu Trakya için de geçerli olduğu düşünülebilir.

Bu erken evrede Ulucak ve Yeşilova çanak çömleği gri, krem, açık ve koyu kahve ve kırmızı yüzey renklerine sahiptir. Bu çanak çömlekler arasında açıkkahve, krem ve kahve yüzeyli olanlar oranı her iki yerleşimde de baskın bir yere sahiptir. Kırmızılar en erken tabakadan itibaren çanak çömlek envanterinde bulunur. Kapların hamuru bitkisel katkılıdır. Doğu Trakya'da ise bu tarihlerde kırmızı, kahverengi ve siyah yüzeyli malların bulunduğu görülmektedir. Hamura kum ve taşçık gibi mineral içerikli katkılar eklenmiştir. Kırmızı ve kahverengi yüzeyli malların her iki bölgede kullanılan benzer mal gruplarını oluşturduğu söylenebilir. Ancak Hoca Çeşme'nin siyah malları Kıyı Ege'ye yabancıdır. Kazı ve yüzey araştırmalarında bu türde bir çanak çömlek grubunun bulunduğu henüz rapor edilmemiştir. Buna karşın Hoca Çeşme siyah yüzeyli malları üzerinden, Kıyı Ege'de erken tarihli yuvarlak mimari geleneğe sahip toplulukların da benzer türde bir mal grubunu kullanmış oldukları ancak bu mal grubunun Kıyı Ege'deki diğer Neolitik topluluklar ile uyum sürecinde gözden yitmiş

olabileceği söylenebilir[702]. Nitekim Ege Gübre'de bulunan az sayıdaki siyah-siyahımsı kahve astarlı çanak çömlek (Fotoğraf 8/2), Hoca Çeşme siyah yüzeyli mallarına anımsatır. Ancak Ege Gübre'deki bu çanak çömleklerin Hoca Çeşmede'kilere benzer bir çanak çömlek grubu mu veya kapların pişirilmesi esnasında kazara siyah renk kazanmış örnekler mi oldukları bölgedeki Neolitik süreci detaylandıracak yeni kazılar ile anlaşılabilecektir. Buna karşın Uğurlu'nun V. tabakasında kırmızı astarlı çanak çömleklerle birlikte bulunan az sayıdaki siyah ve perdahlı grup[703], bu mal grubunun Kıyı Ege'de Ege Gübre gibi kıyı yerleşimlerinde bulunabileceğinin göstergesi olarak kabul edilebilir.

Söz konusu erken tarihlerde Kıyı Ege'deki ağırlıklı olarak kapalı biçimlerin ve s-profilli çanakların baskın olduğu, kaplara dikine tüp tutamakların eklendiği bir biçim envanteri vardır. Doğu Trakya'da ise baskın kap biçimi s-profilli çanak ve derin çanaklardır. Bu tür kapların yanı sıra boyunsuz, kısa ve belirgin boyunlu çömlekler gibi kapalı biçimlerde kullanılmıştır. İki bölge arasında biçimler açısından benzerlik bulunduğu kolaylıkla söylenebilir. Yine dikine tüp tutamakların varlığı iki bölgenin ortak özelliğidir. Buna karşın Hoca Çeşme'nin, omurgalı kapları, yarım ay biçimindeki delikli tutamakları ve boğa başı şeklindeki eklentileri Kıyı Ege'de kullanım görmemiştir.

MÖ 7. binyılın son çeyreğinde Ege Gübre Yerleşimi kurulmuştur. Bu tarihlerde Doğu Trakya'da Hoca Çeşme III. evre ve Aşağı Pınar'ın 8. tabakası vardır. Bu dönemde

[702] Diğer taraftan Hoca Çeşme'deki siyah malları Marmara, Trakya ve Bulgaristan'da bulunan benzer türdeki çanak çömlekler ile de açıklamak mümkündür. Nitekim Elenski (2004, 71-73) Erken Neolitik'ten başlamak üzere, Koprivets Kültürü altında sınıflanan yerleşimlerle ilişkili olarak, Merkezi Kuzey Bulgaristan ile Trakya ve Marmara arasında, çanak çömlek üzerinden izlenebilen bir ilişkiler ağı olduğu görüşündedir. Buna göre Erken Neolitik'ten başlamak üzere söz konusu bölgeler ortak bir kültürel kuşak içerisinde yer alır. Bu kültürel kuşakta koyu yüzlü çanak çömlek, çizi, kazıma ve baskı bezeme ana ortak özelliklerdir. Ayrıca Özdoğan (1997b, 22) Bulgaristan'daki Kazanluk, Slatina ve Galabnik gibi yerleşimlerin ilk tabakalarındaki bazı çanak çömleklerin Arkaik Fikirtepe evresine ait örnekler ile benzerliğine dikkat çeker. Koprivets'in monokrom evreye ait çanak çömleklerinin Fikirtepe ile aynı kökenden olduğunu işaret eder.

[703] Erdoğu 2011, 50.

Ege Gübre'de ilk yuvarlak yapılar ortaya çıkmıştır. Hoca Çeşme'dekilerin benzeri olan bu yapılar, iki bölge arasında köken açısında bir ilişki bulunduğunu işaret eder. Ancak Hoca Çeşme'nin kırmızı boyalı kireç-çakıl karışımı tabanları Ege Gübre'de yoktur. Benzeri tabanlar Kıyı Ege'de Ulucak'ın VI. tabakasında ortaya çıkartılmıştır. Ancak bunlar hem zamansal hem de yapılışları açısından farklılıklar gösterir. Yine de böylesi tabanların her iki bölgede de bulunması, iki bölge arasında şimdilik tam olarak açıklayamadığımız bir tür ilişkinin bulunduğuna dair kanıtlar olarak kabul edilebilir. Hoca Çeşme'de yerleşimin etrafı masif bir taş duvar ile çevrelenmiştir. Ege Gübre'de yerleşimi çevreleyen bir duvar vardır. Ancak bu çevre duvarı Ege Gübre'nin III. tabakasında inşa edilmiştir.

Doğu Trakya'nın çanak çömlek özellikleri bu tarihlerde bir önceki aşmadan çok farklı değildir. Kırmızı Astarlı Malların oranı Hoca Çeşme'de IV. ve III. evrede sırasıyla % 58'i ve % 70'tir. Ege Gübre'de Kırmızı Astarlı Malların oranı ise % 80 civarıdır. Ayrıca Ege Gübre'de s-profilli çanaklar % 42 gibi bir oranla en büyük biçim grubunu oluşturur. Aynı şekilde Hoca Çeşme'de de baskın biçimlerin s-profilli çanaklar olduğu bilinmektedir. Buna karşın Hoca Çeşme'de omurgalı kapların önemli bir yer tuttuğu anlaşılmaktadır. Her ne kadar Ege Gübre'de de omurgalı kaplar kullanılmışsa da bunların hem biçimleri farklıdır hem de oranları son derece düşüktür. Belirgin boyunlu çömleklerin her iki yerleşimde de bulunması, yine dikine tüp tutamakların varlığı Ege Gübre ve Hoca Çeşme arasındaki benzeşen diğer bir önemli özelliklerdir. Ancak Ege Gübre'de tüp tutamakların ince, uzun, kısa, büyük ve küçük gibi birçok çeşidi bulunur. Hoca Çeşme'de ise bu tür tutamaklar çoğunlukla kısadır[704]. Ayrıca belirgin boyunlu kapların oranı Ege Gübre'de düşüktür (IV. tabakada % 2.37). Hoca Çeşme'de depo kabı olarak tanımlanabilecek kaplar yoktur[705]. Buna karşın Ege Gübre'nin düzleştirilmiş ağız kenarlı büyük kaplarının bu amaçla kullanıldığı açıktır.

MÖ 6000-5700 yılları arasında Hoca Çeşme'nin II. evresi (4-3. tabakalar) ve Aşağı Pınar'ın 7-6. tabakaları kurulmuştur. Bu tarihlerde Hoca Çeşme'de önemli bir değişiklik yaşanmış ve yuvarlak planlı yapılar yerlerini dörtgen planlı, dal örgü-çamur

[704] Karul 1994, 117.

[705] Karul 1994, 117.

sıva tekniği ile inşa edilmiş ince duvarlı yapılara bırakmıştır. Aşağı Pınar'ın bu tarihlerdeki 7. tabakasının yapıları ağır tahribat gördüğünden tanımlı bir mimariye sahip değildir. Aynı tarihlerde Ege Gübre'nin III. tabakası (a ve b yapı katları) vardır. Hoca Çeşme'de mimaride görülen değişimin bir benzeri Ege Gübre'de de yaşanmıştır. Ege Gübre III. tabaka'da yuvarlak planlı yapılar hala kullanılsa da ortaya dörtgen planlı yeni yapılar çıkmış ve yuvarlak planlı yapıların bir kısmı bunlara bitişik düzenlenmiştir. Yerleşimdeki yapılar üzerinde yuvarlak kuleler bulunan bir çevre duvarı ile doğu yönünden sınırlanmıştır. Buna karşın Hoca Çeşme'de çevre duvarı işlevini yitirmiş, ancak Aşağı Pınar 7. tabaka hendeği, 6. tabakaya kadar kullanılmıştır. Ege Gübre'de Kırmızı Astarlı Malların oranı % 92'ye çıkmıştır. Hoca Çeşme II. evre 3. tabakada Kırmızı astarlı malların oranı % 42'ye düşmüş ve siyah astarlı mallar % 58'e yükselmiştir. MÖ 6. binyıl başları iki bölge arasında benzerliklerin hala korunsa da azalmaya başladığı bir sürecin başlangıcıdır. Nitekim Doğu Trakya'da Balkan etkisi artarken Kıyı Ege'de yerel gelenekler korunmuş gibi görünmektedir. Aynı tespit Kıyı Ege ve Göller Bölgesi için de geçerlidir. Aynı tarihlerde Kıyı Ege ve Göller Bölgesi Neolitik kültürleri arasında benzerliklerin bulunduğu buna karşın Neolitik kültürlerin farklı yönlere doğru yol aldığı anlaşılmaktadır. Doğu Trakya'da Hoca Çeşme ve Aşağı Pınar'da ortaya çıkan kırmızı üzerine beyaz boyalı çanak çömlekler Ege Gübre ve diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde nadir olarak bulunan bir çanak çömlek grubudur. Doğu Trakya'nın kısa ve uzun boyunlu çömlekler ile yarı küresel ve düz kenarlı basit çanaklarının benzerlerini Ege Gübre'de bulmak mümkündür. Ancak Hoca Çeşme'de s-profilli kaplar nadirdir ve kapalı biçimler baskın bir yere sahiptir. Buna karşın Ege Gübre III. tabakada s-profilli çanakların oranı % 36 ve düz kenarlı ve yarıküresel çanakların oranı % 22 civarındadır. Belirgin boyunlu çömleklerin oranı % 7 gibi bir orana kavuşmuştur. Boyunsuz ve kısa boyunlu (ağız kenarı hafif dışa kıvrık çömlekler) çömleklerin oranı sırasıyla % 19 ve 13 civarındadır. Bu açıdan Ege Gübre'de açık biçimler % 58 gibi bir oranla önemli bir yere sahiptir.

Yukarıda verilen bütün farklılıklara rağmen bazı kap tipleri arasındaki yakın benzerlikler iki bölge arasındaki ilişkilerin bu aşamada da devam ettiğine dair önemli kanıtlardır. Doğu Trakya'da bu tarihlerde ortaya çıkan kaideli lale biçimli kapların Ege

Gübre ve diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde karşılığı yoktur. Ya da bilindiği kadarıyla yoktur. Ege Gübre'nin yüksek halka dipleri bu açıdan iki bölge arasındaki benzer çömlekçilik uygulamalarıdır. Ege Gübre'de bu tür diplerin üzerine hangi biçime sahip kapların oturtulduğu, tüm ya da tüme yakın kap örnekleri bulunmadığından anlaşılamamıştır. Buna rağmen bu türde kaidelerin iki bölgede bulunması önemlidir.

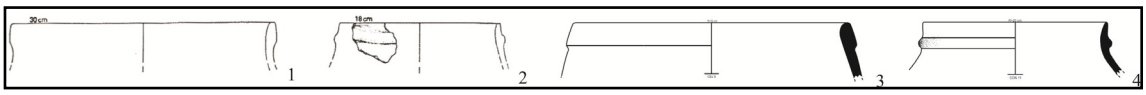

Figür 330: Ege Gübre III. Tabaka (a-b Yapı Katları, 3-4) ve Hoca Çeşme II. Evre (4-3. Tabakalar, 1-2) Çanak Çömlek Örnekleri

Ayrıca Hoca Çeşme II. evre 4. tabakada dışa kalınlaştırılmış ağız kenarlı ve 3. tabakada ağız kenarının altında kabın boynunu çepeçevre dolanan bant bezemeli çömleklerin benzerleri Ege Gübre III. tabakada da vardır (Figür 330). Sonuçta bu benzerlikler ve mutlak tarihler dikkate alınarak Ege Gübre IIIa Yapı katının, Hoca Çeşme II. Evre 3. tabaka ve Ege Gübre IIIb yapı katının Hoca Çeşme II. evre 4. tabaka ile eşzamanlı olduğunu ifade etmek mümkündür. MÖ 5700 sonrası Kıyı Ege'de Neolitik yerleşimler terk edilmiş buna karşın Doğu Trakya'da höyükler yerleşilmeye devam edilmiştir. Her ne kadar Aşağı Pınar 6. tabaka ağır bir yangınla son bulmuş ise de bu bölgede kültürel gelişim kesilmemiştir.

9.4- Makedonya

Makedonya coğrafi olarak Ege Denizi (Yunanistan'ın sınırlarına dâhil Makedonya- Kuzey Yunanistan) ile batıdaki dağlık kesim (FYROM-Eski Yugoslavya Makedonya Cumhuriyeti) arasındaki bölgeyi kapsar. Dağlık kesim Makedonya Cumhuriyeti ve Sofya Havzası arasında su bölümü çizgisini oluşturur. Vardar ve Haliakmon Nehirleri ve bu nehirlerin kolları, Makedonya'nın kuzey ve doğu bölgelerinin sularını toplayarak Ege Denizi'nde Thermaic Körfezi'ne boşaltır[706]. Vardar (Axios) Vadisi kuzey ile güneyi bağlayan ana hattır[707].

[706] Gimbutas 1974a, 26.

[707] Mitrevski 2001, 87.

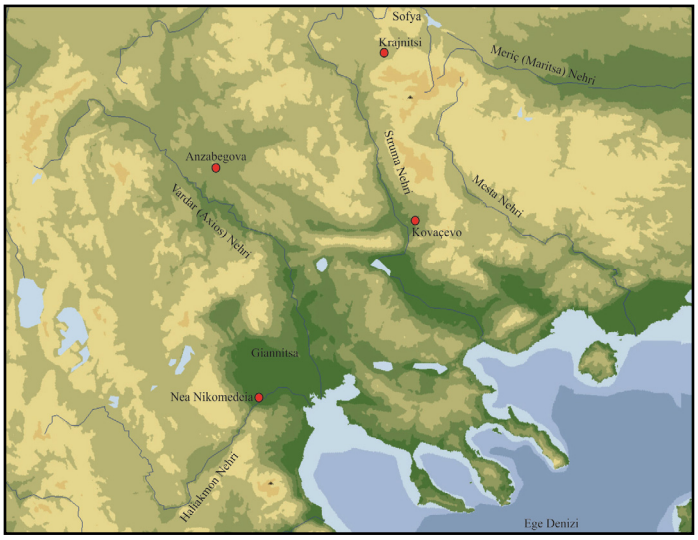

Figür 331: Metinde Adı Geçen Makedonya ve Struma Vadisi Yerleşimleri

Makedonya'nın Paleolitik ve Mezolitik Dönemlerde yerleşildiği bilinmektedir. Ancak bu dönemlere ait bulgular az sayıda yüzey buluntusu ve insan iskeletleri ile sınırlıdır[708].

9.4.1- Makedonya Yerleşimleri

Yugoslavya Makedonya Cumhuriyeti'nde şu ana değin kaydedilmiş 180 yerleşim vardır. Bunların çoğunluğu Erken, Orta ve Geç Neolitik Döneme tarihlenir ve yerleşimlerin yaklaşık olarak 30'unda büyük veya küçük arkeolojik çalışmalar yürütülmüştür[709]. Yukarı Vardar Vadisi'nde Neolitik'in hemen her safhasına tarihlenen yerleşimler bulunsa dahi çoğunluğu Orta Neolitik tarihlidir. Buradaki höyük ve düz yerleşimler, vadi ve kollarına bakan teraslar üzerindedir[710]. Makedonya'da Erken Neolitik MÖ 6400/200-5700, Orta Neolitik MÖ 5700-5000 yılları arasına tarihlenmektedir[711]. Ancak yerleşimlerden gelen mutlak tarihler, Makedonya'da Neolitik sürecin en erken MÖ 6200'lü yıllarda başladığını gösterir. Dolayısıyla buradaki Orta Neolitik yerleşimler Anadolu zamandizininde Erken ve Orta Kalkolitik, Yunanistan zamandizininde ise Orta ve Geç Neolitik'in bir bölümüyle kesişir. Aynı

[708] Rodden 1964, 113-114, 118-119.

[709] Mitrevski 2003, 18.

[710] Mitrevski 2003, 19 vd.

[711] Mitrevski 2003, 29, 31.

yerleşim yoğunluğunu Orta ve Aşağı Vardar Vadisi'nde görmek mümkün değildir. Buradaki bir kaç yerleşimde Makedonya zamandizinine göre Orta veya Geç Neolitik katlar tespit edilmiştir[712]. Ancak Aşağı Vardar Vadisi'ne güney ve kuzeyden bağlanan Crna ve Bregalnica Nehirlerinin çevresinde, özellikle de Crna Nehri'nin çevresindeki geniş Pelagonia Ovası'nda yerleşim yoğunluğu epey yüksektir. Pelagonia Ovası'nda kazılmış 15 Neolitik yerleşim vardır. Porodin gibi yerleşimlerden bilindiği üzere ovada yerleşimler Makedonya zamandizinine göre Erken Neolitik ile başlamıştır[713]. Pelagonia Ovası yerleşimleri ve materyal kültürleri Porodin Kültürü olarak adlandırılmıştır. Bu tanımlama Pelagonia Ovasındaki buluntu topluluklarının Dimini-Arapi ve Otzaki A ile çağdaş olduğu anlamına gelir[714]. Ancak Pelagonia Ovası yerleşimlerindeki ^{14}C sonuçları ve materyal kültürün Teselya ve diğer bölgeler ile karşılaştırılması, buradaki yerleşimlerin en erken düzeltilmiş tarihler ile MÖ 5200 yıllarında başladığını işaret eder[715]. Bu tarih Yunanistan'da Geç Neolitik olarak tanımlanan sürecin karşılığıdır[716]. Buna karşın Vardar Vadisi'nin doğusunda, bu vadinin Bregalnica Nehri Vadisi ile bağlandığı Ovce Polje ve Strumica Vadisinde Yunanistan zamandizininde Erken Neolitik olarak anılan sürece karşılık gelen Anza[717] ve Vrsnik[718] yerleşimleri vardır.

Yunanistan Makedonya'sında, Makedonya zamandizinine göre, yerleşim Erken Neolitik ile başlamış ve Geç Neolitik'ten sonra da devam etmiştir. Ancak yerleşimlerin çoğunluğu Yunanistan zamandizinine göre Orta Neolitik'in sonları ve Geç Neolitik tarihlidir[719].

Yerleşimler höyük, çoğunlukla da yatay olarak genişlemiş düz yerleşimler biçimindedir[720]. Bu kesimde yerleşimler büyük bir alüvyonal ova olan Giannitsa

[712] Mitrevski 2003, 22-23.

[713] Mitrevski 2003, 24-27, 17: Map 1.

[714] Thissen 2000a, 205.

[715] Thissen 2000a, 207.

[716] Gallis 1996, 121-122.

[717] Gimbutas 1974a, 26-27.

[718] Thissen 2000a, 216.

[719] Grammenos 1996, 42; Kostos-Urem Kotsou 2006, 194-199, 194: Fig. 1.

[720] Kotsakis 2007, 7.

Havzası'nda yoğunlaşmıştır. Havzada Erken Neolitik'te ikamet edildiği bilinen Nea Nikomedia ve Giannitsa B gibi 5 yerleşim vardır[721]. Giannitsa Havzası'nın batısında bulunan yerleşimlerden sadece birisinde (Servia) [722] Erken Neolitik yerleşim bulunduğu rapor edilmiştir [723] . Giannitsa Havzası'nın doğusunda, Aşağı Strymon (Struma) Nehri'nin aktığı Serres Havzası'da da Erken Neolitik tarihli yerleşimler tespit edilememiştir[724]. Yerleşimler daha çok Yunanistan zamandizinine göre Geç Neolitik tarihlidir[725].

Aşağıda Makedonya Neolitik Dönem yerleşimleri (Figür 331) anlatılmış, bu veriler üzerinden bölgenin zamandizini ve çanak çömlek gelişimi kurugulanmış ve elde edilen veriler Ege Gübre Yerleşimi ve Kıyı Ege ile karşılaştırılmıştır.

9.4.2- Nea Nikomedeia

Nea Nikomedeia, Kuzey Yunanistan'ın Batı Makedonya olarak anılan kesiminde, Verroia'nın 10. 5 km kuzeydoğusunda yer alan 220 x 110 metre boyutlarında höyük yerleşimdir. Adını yakınındaki köyden alan Nea Nikomedeia, 1961-64 yılları arasında R.J. Rodden yönetimindeki bir ekip tarafından kazılmıştır[726].

[721] Kokkinidou-Trantalidou 1991, 101; Kostos-Urem Kotsou 2006, 198.

[722] Heurtley 1939, 43-55; Ancak Teselya'nın kuzeybatısı ve sadece 1 Erken Neolitik yerleşim tespit edilmiş Giannitsa Havzasının batısındaki Kozani'nin daha da batısında kalan ve buradan bir dağ sırası ile ayrılmış durumdaki Grevana'da yüzey araştırmaları ile tespit edilmiş Erken Neolitik yerleşim sayısı 20'dir. Buradaki yerleşimler, Giannitsa Havzası'nda Thermaic Körfezine dökülen Aliakmon Nehri'nin Grevana'daki üst uzanımlarına ve kollarına bakan teraslar üzerine kurulmuştur (Wilkie-Savina 1997, 202, 204-205, 202: Fig. 1).

[723] Kokkinidou-Trantalidou 1991, 99.

[724] Thissen 2000a, 200-201; Kostos-Urem Kotsou 2006, 195-196; Chohadzhiev 2007, 48-52; Bu durumun tek istisnası Serres Havzasındaki Tumba'dır (Chohadzhiev 2007, 52). Burada bulunan beyaz boyalı çömlekler Erken Neolitik yerleşimlerin bulunduğunun ve belki de böylesi yerleşimlerin alüvyonal dolgular altında kaldığının işaretidir (Boyadziev 2007, 311).

[725] Kotsakis 2007, 9.

[726] Rodden 1996, 2-3.

9.4.2.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimde yürütülen kazılar ile 1.30 metrelik bir arkeolojik dolguda[727] yaklaşık olarak 150/200 yıllık tek bir kültürel süreci yansıtan[728] ve Erken Neolitik'e tarihlenen 3 yerleşim katı belirlenmiş [729] ve yerleşim tarihinde kesinti yaşanmamıştır. Erken Neolitik'ten sonraki yerleşim katı Geç Neolitik tarihlidir. Höyükte Orta Neolitik'e tarihlenen yerleşim katı yoktur[730]. Höyüğün tabakalanması aşağıdaki gibidir:

Nea Nikomedeia I Erken Neolitik

Nea Nikomedeia II Geç Neolitik

Nea Nikomedeia'da karbonlaşmış tahıl ve kemik örneklerinden 16 ^{14}C sonucu vardır[731]. Standart sapması yüksek ve diğer ^{14}C sonuçlarıyla uyumlu olmayan 5 örnek dışarıda bırakılırsa[732], birleştirilmiş sonuçlar 1 sigma aralığında % 68.2 olasılıkla MÖ 6227-6103 aralığını vermektedir. Sonuçta Nea Nikomedeia'da yerleşim düzeltilmiş tarihlerle MÖ 6150-6100 arasındaki bir tarihte başlamış olmalıdır[733]. Yerleşimde Orta Neolitik'e tarihlenen yerleşim katları bulunmadığından, Yunanistan zamandizinine göre Erken Neolitk III olarak tanımlanan döneme karşılık gelen Nea Nikomedeia Erken Neolitik yerleşimi, muhtemelen MÖ 6000-5900 yıllarında son bulmuştur.

Nea Nikomedeia kazılarında temel çukurları ve kazık delikleri üzerinden tanımlanan 24 yapı ortaya çıkartılmıştır[734]. Yapılar, araları ince dal-kamışla örülerek çamurla sıvanmış kazıklar ile inşa edilmiştir. Kazıklar, temel çukurları ve son evrede doğrudan toprağa açılan çukurlara yerleştirilmiştir. Yapıların içinde çatıyı destekleyen hatıl izleri bulunmuştur[735]. Tabanlar sıkıştırılmış kildendir[736]. Yerleşimin Erken Neolitik

[727] Rodden 1962, 271.

[728] Rodden 1962, 271.

[729] Pyke 1996a, 34.

[730] Rodden 1964, 114-115; Pyke 1996b, 48.

[731] Rodden-Wardle 1996, 195.

[732] Thissen 2000b, 194.

[733] Thissen 2000b, 194.

[734] Pyke 1996b, 39.

[735] Pyke 1996b, 42.

katlarındaki yapılar dikdörtgen veya kare planlı, çoğunlukla tek bazen iki odalıdır[737]. Yapıların boyutları genellikle birbirine yakındır. Ancak Grup 4 içerisinde tanımlanan iki yapının boyutları diğerlerinden epey büyüktür[738]. Söz konusu yapılar, boyut farklılıkları ve içlerindeki bulutular üzerinden kutsal yapılar olarak tanımlanmıştır[739].

9.4.2.2- Çanak Çömlek

Nea Nikomedeia çanak çömleğinde (Figür 332) mal grupları hamur içeriğindeki katkı maddeleri ve yüzey işlemleri dikkate alınarak tasnif edilmiştir[740]. Kesit analizleri çanak çömleklerin hamurunda çoğunlukla inorganik bazen deniz kabuğu gibi organik maddelerin bulunduğunu göstermiştir[741]. Nea Nikomedeia çanak çömleğinde bezemeli ve monokrom olmak üzere iki ana grup bulunur. Çanak çömleklerin % 96'sı monokromdur. Geriye kalan % 4'ü oluşturan çanak çömleklerin % 88'i boyalı, % 9'u baskı-impresso, % 3'ü aplike bezemelidir[742]. Monokrom çanak çömlekler astarlı ve astarsız olmaz üzere iki alt gruba ayrılır. Astarlı çanak çömlekler monokrom malların % 73'ünü, astarsızlar ise % 23'ünü oluşturur.

Astarlı mallarda astar rengi kırmızı-kahve ve pembedir[743]. Kırmızı-kahve astarlı çanak çömleklerde yüzey rengi kırmızı, kırmızı-kahve ve kahvedir[744]. Astarsız çanak çömleklerde ise yüzey rengi çoğunlukla krem (Açıkkahve, krem), daha az oranda kırmızı-kahvedir[745]. Boyalı çanak çömlekler beyaz üzerine kırmızı ve kırmızı üzerine beyaz boya bezemeli olmak üzere iki alt gruba sahiptir. Bunların çoğunluğu beyaz

---

[736] Pyke 1996b, 41.

[737] Pyke 1996b, 44-46.

[738] Pyke 1996a, 22.

[739] Rodden 1964, 114.

[740] Yiouni 1996b, 81.

[741] Yiouni 1996a, 72-79.

[742] Yiouni 1996b, 81.

[743] Yiouni 1996b, 85.

[744] Yiouni 1996a, 63, 64-67, 64: Table 4.4.

[745] Yiouni 1996b, 85.

üzerine kırmızı boya bezemelilerden oluşur[746]. Bezemeler üçgen, kare, bant, zik zak, dalgalı hatlar ve basit eğriler şeklindedir[747]. Aplike bezemeler ile kapların üzerine insan ve hayvan yüzü betimlenmiş yada basit çizgisel motifler yapılmıştır[748]. Baskı-impresso bezemeli kaplarda, bezemeler parmak ucu, tırnakla veya çimdiklenerek şekillendirilmiştir. Baskı-impresso bezemeler basit nokta dizileri biçimindedir[749].

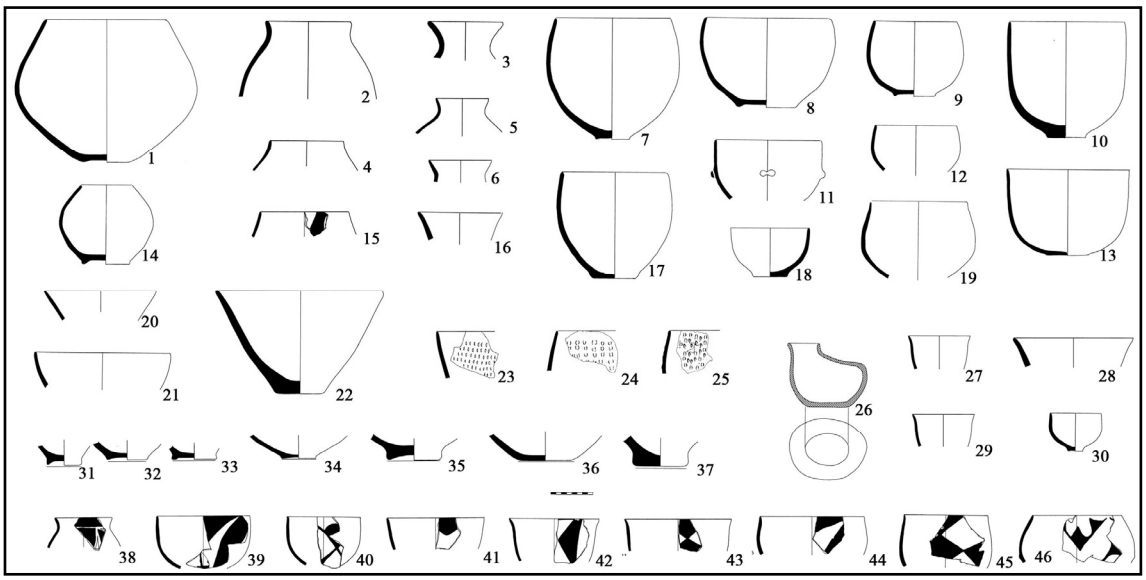

Figür 332: Nea Nikomedeia Erken Neolitik Çanak Çömleği (Yiouni 1996b, 106, 110-125, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 150, 158: Fig. 5.4, 5.8-5.23, 5.34-5.39, 5.43, 5.47'den Düzenlenmiştir)

Çanak çömlek repertuarında, kısa ve uzun/belirgin boyunlu çömlekler, boyunsuz çömlekler, yarıküresel çanak ve derin çanaklar, s-profilli çanaklar gibi biçimler bulunur. Dipler düz, disk (% 45) ve halka diplerden (% 47) oluşur. Kaide olarak tanımlanabilecek diplerin oranı düşük ve sayısı 15'tir. Tutamaklar dikine ve yatay delikli veya kapalıdır[750].

[746] Yiouni 1996b, 86-87; Nea Nikomedeia çanak çömleği mal grupları Rodden tarafından (1962, 281-284), Yalın mallar, Perdahlı Koyu Yüzlü mallar, Perdahlı Kahverengi mallar, Gri-Krem Monokrom mallar, Kaba mallar, Bezemeli (Boya ve Baskı bezemeli) mallar biçiminde tasnif edilmiştir.

[747] Yiouni 1996b, 87.

[748] Yiouni 1996b, 88-89.

[749] Yiouni 1996b, 89-91.

[750] Yiouni 1996b, 92-100, 106-173: Fig. 5.4-5.55.

9.4.3- Anzabegova

Anzabegova, Orta Vardar Vadisi'nde, Ovce Polje'de yer alan bir höyük yerleşimidir. Yerleşimdeki ilk kazılar 1960 yılında Üsküp Arkeoloji Müzesi ve Lublajana Üniversitesi tarafından Josip Korosec tarafından gerçekleştirilmiştir. 1969-1970 yıllarında, M. Garašanin ve M. Gimbutas yönetiminde daha geniş çaplı kazılar yürütülmüştür[751]. Anzabegova'daki kazılar iki farklı ekip tarafından, yerleşimin farklı iki kesiminde eşzamanlı fakat bağımsız olarak sürdürülmüştür. Bununla bağlantılı olarak kazı sonuçları M. Gimbutas ve M. Garašanin tarafından ayrı ayrı olarak yayınlamış, yerleşimin tabakalanması, zamandizini, çanak çömlek ve diğer buluntulara dair değerlendirmelerde farklı sonuçlara ulaşılmıştır. M. Gimbutas'ın ulaştığı sonuçlar, V. Milojčić ve M. Garašanin tarafından ağır eleştirilere maruz kalmıştır. Garašanin, Gimbutas'ın sınırlı alanlarda yaptığı kazılar üzerinden geliştirdiği tabakalanma ve bununla bağlantılı olarak çanak çömlek tasnifi yanlış olduğundan, Amerikan ekibi tarafından yayınlanan monografi yararsız ve yanıltıcı olarak nitelemiştir[752]. Garašanin

9.4.3.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Anzabegova'da 25 ^{14}C sonucu vardır[753]. Örneklerden ikisi kemiktir. Aksi iddia edilse de[754] örneklerin bağlamı güvenilir değildir[755]. ^{14}C sonuçları bütün olarak ele alındığı iki grup altında toplanmaktadır. Buna göre Ia yerleşim katının birleştirilmiş sonuçları 1 sigma aralığında % 68.2 olasılıkla MÖ 6060-6010 ve Ib yerleşim katı MÖ 6040-5980 sonuçlarını verir. Sonuçta ^{14}C tarihlere göre Anzabegova'nın I. tabakası düzeltilmiş tarihlerle MÖ 6100 yılı civarında kurulmuş olmalıdır. Aynı tabaka MÖ 6000 ve MÖ 5950 yıllarında son bulmuştur[756].

Yerleşimde Gimbutas yönetiminde yürütülen kazı çalışmalarında 6 yapı katından oluşan 4 tabaka ayırt edilmiştir. Bu tabakalanmaya göre I. tabakada bitişik

[751] Gimbutas 1976a, 3, 7.

[752] Garašanin 1998, 29.

[753] Reingruber-Thissen 2005, 319-320..

[754] Gimbutas 1976b, 31.

[755] Milojčić 1978, 556: Tabelle 1.

[756] Thissen 2009, 20-21, 22: Table 2.

düzende inşa edilmiş dikdörtgen kerpiç yapılar vardır. II. ve III. tabakalarda, kerpiç kullanımı son bulmuş, dal örgü-çamur sıvalı kazıklı yapılar kullanılmaya başlanmıştır. Bu tabakalarda taş temelin de olduğuna dair veriler vardır. IV. tabakada yine dikdörtgen planlı kazıklı yapılar kullanılmıştır. Ancak bu yapılarda sıva kalınlıkları 15-20 cm kadar ulaşmıştır[757].

Garašanin'e göre yerleşimin I. tabakasında a-c evreleri olarak tanımlanan üç yapı katı ayırt edilmiştir. En erken evrede (Ia) çukurlar vardır. Sonraki iki yapı katında kerpiç yapılar bulunduğu rapor edilmiştir. I. ve II. tabakalar bir yangın dolgusu ile birbirinden ayrılır[758]. Yerleşimin II. ve sonrasında III. tabakasında kerpiç kullanımı son bulmuş, dal örgü-çamur sıva tekniği ile inşa edilmiş kazıklı yapılar ortaya çıkmıştır[759].

Gerek Gimbutas gerekse Garašanin tabakalanmasından, yerleşimde mimarinin kerpiç yapılar ile başladığı ve sonraki tabakalarda yerini dal örgü-çamur sıvalı yapılara bıraktığı anlaşılmaktadır[760].

9.4.3.2- Çanak Çömlek

Garašanin, Anzabegova'da Kaba mallar, Orta Kaliteli mallar, Kaliteli mallar ve Boyalı mallar olmak üzere dört farklı mal grubu tanımlamıştır[761]. Kaba Mallar yerleşimin I. tabakasında nadir olarak görülür. Bu tür malların oranı III. tabakadan itibaren artar ve Vinça çanak çömleklerin görüldüğü tabakada baskın mal grubudur. Hem Kaliteli hem de Orta Kaliteli Mal grubunda yer alan kırmızı astarlı ve kahverengi çanak çömlekler I ve II. tabakalarda yoğun olarak kullanılmıştır ancak geç tabakalarda azalmaya başlar[762]. Bu tabakada Orta Kaliteli Mallar'ın oranı Kaliteli Mallar'dan yüksektir[763]. II. tabakada görülen bir diğer çanak çömlek türü parlak perdahlı kaliteli

[757] Gimbutas 1976b, 31-37.

[758] Garašanin 1974, 22.

[759] Garašanin 1974, 23.

[760] Gimbutas ve Garašanin tarafından geliştirilen tabakalanmanın karşılaştırmalı olarak sunulduğu tablo için bkz. Thissen 2000b, 195: Table. 1.

[761] Garašanin 1998, 30.

[762] Garašanin 1998, 30.

[763] Garašanin 1998, 36.

siyah çanak çömleklerdir. Boyalı mallarda bezemeler kırmızı üzerine beyaz boya ya da kırmızı ve sarı zemin üzerine siyah veya kahverengi boya ile yapılmıştır. Kırmızı üzerine beyaz boya bezemeli çanak çömlekler Ic katına gelindiğinde nadir olarak bulunur[764]. Bu tür boyalılarda I. tabakada üçgen ve bitkisel bezemeler belirleyicidir. Zikzak ve menderes motifleri nadiren görülür[765]. II ve III. tabaklarda görülseler de yine nadir örneklerdir. Kırmızı üzerine siyah ve kahverengi boyalı çanak çömlekler ise II. tabakada ortaya çıkar[766]. II. tabakada kırmızı ve kahverengi çanak çömlekler ile siyah-grimsi kahverengi çanak çömlekler eşit oranda görülür ve diğer tüm monokrom mallar envanterden silinir[767]. Anzabegova'da I ve II. tabakalarda görülen diğer çanak çömlek türleri baskı-impresso ve barbotin bezemeli kaplardır. Baskı-impresso bezemeli çanak çömlekler I. tabakada barbotin bezemelilerden yaygınken II. tabakadan itibaren oranı artar[768].

Yerleşimde görülen çanak çömlek biçimleri yarıküresel ve s-profilli çanaklar, derin çanaklar, boyunsuz, kısa ve uzun boyunlu çömleklerdir. Dipler çoğunlukla halka, daha az oranda düz ve disk biçimindedir[769].

9.4.4- Makedonya Zamandizini ve Çanak Çömlek Gelişimi

Mutlak tarihler ve materyal kültür karşılaştırılmaları, Makedonya'da Neolitik yerleşimlerin en erken MÖ 6200-6100 yıllarında kurulmuş olduğunu işaret eder. Buradaki Erken Neolitik yerleşimlerin tarihleri Teselya Ovası'ndakiler ile kıyaslandığında nispeten geçtir ve Yunanistan zamandizininde Erken Neolitik III olarak tanımlanan sürece karşılık gelir. Tarihlerin yanı sıra yerleşim yoğunluğu açısından da Makedonya Teselya'dan farklılıklar gösterir. Makedonya'da Neolitik olarak adlandırılan yerleşimlerin çoğunluğu Anadolu zamandizinine göre Geç Neolitik, Erken ve Orta Kalkolitik tarihlidir.

---

[764] Garašanin 1998, 31.

[765] Garašanin 1998, 36.

[766] Garašanin 1998, 31.

[767] Garašanin 1998, 36.

[768] Garaşnin 1998, 34.

[769] Garašanin 1998, 32-33.

MÖ 6200 yıllarında Ne Nikomedeia gibi yerleşimler Makedonya'da belirmeye başlamıştır. Eski Yugoslavya Makedonyası'nda, Vardar Vadisi'nin orta kesimlerinde yer alan Anzabegova'dan bilindiği üzere ilk yerleşim tarihleri biraz daha geçtir. Yine de burada Anzabegova-Vrsnik[770] (I ve II) olarak tanımlanan kültürel grup kıyı kesimi ile benzer bir gelişim çizgisine sahiptir.

Nea Nikomedeia ve Anzabegova gibi yerleşimlerden bilindiği üzere, yaklaşık tarihlerle MÖ 6200-6000 yıllarında Makedonya'da en erken süreçte monokrom çanak çömleklerin baskın olduğu bir buluntu repertuarı bulunur. Monokrom çanak çömlekler kırmızı, kahve ve açıkkahve-krem astarlı veya yüzeylidir. Beyaz üzerine kırmızı ve kırmızı üzerine beyaz boya bezemeli çanak çömlekler bulunsa da bunların oranı düşüktür. Nea Nikomedeia'da boyalı kapların oranı yaklaşık % 3'tür. Bu erken evrede bulunan bir diğer çanak çömlek grubu baskı-impresso bezemeli kaplardır. Anzabegova'dan bilindiği üzere yüzeyi kabalalaştırılmış, barbotin bezemeli olarak anılan çanak çömlekler diğer bir gruptur. Biçimler yarıküresel ve s-profilli çanaklar ile boyunsuz, kısa ve uzun boyunlu çömleklerden oluşur. Nea Nikomedeia'da boyunlu çömleklerin oranı % 9'dur. Düz ve disk dipler bulunsa dahi çanak çömlekler daha çok halka diplidir. MÖ 6000 yılından sonra, Anzabegova'da Perdahlı Kaliteli Siyah mallar görülür. Bu evrede yerleşimde barbotin bezemeli kapların oranı artmıştır ve kırmızı üzerine koyu boya bezemeli çanak çömlekler ortaya çıkmıştır.

9.4.5- Kıyı Ege ve Ege Gübre Neolitik Yerleşimi ile Karşılaştırmalar

Mutlak tarihler Makedonya ve Kıyı Ege'nin farklı tarihlerde Neolitikleşmeye başladığını gösterir. Ulucak ve Yeşilova'dan bilindiği üzere, Kıyı Ege'de ilk Neolitik yerleşimler MÖ 7. binyılın ortaları hatta ilk yarısında ortaya çıkmıştır. Buna karşın Ege Gübre Yerleşimi MÖ 7. binyılın sonlarında yeni yerleşimlerin kurulduğunun kanıtıdır. Bu bağlamda Makedonya'da Neolitik yerleşimlerin, Kıyı Ege'de MÖ 7. binyılın sonlarında yeni ortaya çıkan Ege Gübre gibi Neolitik yerleşimler ile eşzamanlı olarak kurulduğu anlaşılmaktadır. Nitekim özellikle Nea Nikomedeia ve Ege Gübre Yerleşimi arasındaki gerek mutlak tarihler gerekse materyal kültür arasındaki yakın benzerlikler,

[770] Garašanin 1982, 87-93.

Makedonya ve Kıyı Ege'nin MÖ 7. binyılın sonlarında benzer bir Neolitikleşme sürecine dâhil olduğunun işaretidir.

MÖ 6200-6000 yılları arasında Ege Gübre'den bilindiği üzere Kıyı Ege'de Kırmızı Astarlı Malların baskın olduğu bir çanak çömlek envanteri vardır. Kırmızı astarlı çanak çömlekler ile birlikte krem ve açıkkahve ayrıca koyu kahve astarlı kaplar da bu buluntu envanterinde yer alır. Nitekim Makedonya'da da aynı tarihlerde Nea Nikomedeia ve Anzabegova'da yine kırmızı, kahve, açıkkahve ve krem yüzeyli monokrom mallarla temsil edilen bir çömlekçilik geleneği görülür. Ege Gübre ve diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde boyalı çanak çömlekler Makedonya yerleşimlerinde bulunanlara kıyasla daha az olsa dahi, Nea Nikomedeia ve Anzabegova'da da bu oran çok yüksek değildir. Sonuçta Nea Nikomedeia gibi yerleşimlerin batıda Teselya ve kuzeydoğuda Struma Vadisi üzerinden Batı Yunanistan gibi boyalı geleneklere sahip bölgeler ile bağlantılı olduğu düşünülürse, boyalı çanak çömlek geleneğinin bulunması Makedonya açısından beklenebilecek bir sonuçtur. Kıyı Ege'de de boyalı malların oranı son derece düşüktür. Bu oran Makedonya yerleşimlerinden de düşüktür. Ancak boyalı çanak çömlek geleneği Kıyı Ege çömlekçiliğinde yan bir unsur olsa da, Ege Gübre ve Ulucak'ta, Makedonya'dakiler ile benzer şekilde hem krem üzerine kırmızı hem de kırmızı üzerine beyaz boya bezemeli örnekler vardır. İki bölge arasındaki benzerlikler baskı-impresso bezemeli çanak çömlekler üzerinden de izlenebilir. Gerek Ege Gübre gerekse Makedonya'da düzensiz basit noktalardan oluşan baskı-impresso bezemeler yine yaklaşık olarak aynı tarihlerde görülür. Diğer taraftan Anzabegova'daki barbotin bezemeli kaplar, Ege Gübre'deki aynı anlayışla üretilmiş ancak biraz farklı bir görünüme sahip birkaç örnek dikkate alınmaz ise Kıyı Ege'de karşılığı bulunmayan bir gelenektir.

Benzerlikler biçimler açısından daha belirgindir. Makedonya yerleşimlerinin yarıküresel, s-profilli ve düz kenarlı çanakları, ayrıca kısa ve uzun boyunlu çömleklerinin benzerlerini Ege Gübre'de bulmak mümkündür (Figür 334). Ulucak ve Yeşilova, Dedecik-Heybelitepe, Çukuriçi gibi Kıyı Ege yerleşimlerinde olmasa da Ege Gübre çömlekçilik geleneğinin önemli bir parçasını oluşturan halka dipler, Makedonya yerleşimlerinde de çömlekçilik geleneğinin önemli bir bileşenidir. Ayrıca Ege

Gübre'nin az sayıdaki yüksek halka dipleri/kaideleri, Nea Nikomedeia'dekilerin benzerleridir. Ege Gübre'de tek bir örneği bulunan, ağız kenarı dışa çekik bir çömlek ağzının (Figür :333/1) bire bir aynısı Nea Nikomedeia'da (Figür 333/ 2) vardır.

Figür 333: Ege Gübre (1) ve Nea Nikomedeia Çömlek Ağzı Örnekleri

Öbür yandan Kıyı Ege Neolitik'inin önemli bir bileşenini oluşturan tüp tutamaklar, Makedonya yerleşimlerinde yerini dikine ve yatay delikli tutamaklara bırakmıştır. Ayrıca Ege Gübre ve diğer Kıyı Ege yerleşimlerindeki düzleştirilmiş ağız kenarlı çömleklerini Makedonya'da görmek mümkün değildir.

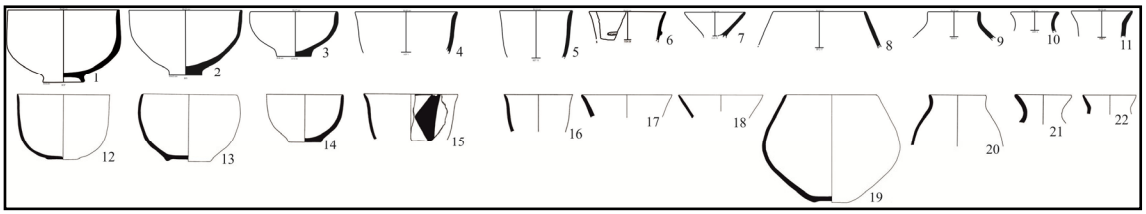

Figür 334: Ege Gübre (1-11) ve Nea Nikomedeia (12-22) Çanak Çömlekleri

Mimari açıdan Nea Nikomedeia'nın dal örgü-çamur sıvalı yapılarının Ulucak V. tabakadakiler ile aynı şekilde inşa edilmiş olması, iki bölge arasında mimari gelenek açısından da bazı ortak uygulamalar bulunduğunun göstergesi olarak kabul edilebilir.

9.5- Struma Vadisi

Ege Denizi kıyısından Bulgaristan'ın kuzeybatı kesimine değin uzanan Struma Nehri Havzası vadiler, geniş ovalar ve en güneyde geniş bataklıklardan oluşan bir topografyaya sahiptir. Fiziksel coğrafyası bağlamında vadiyi yukarı, orta ve aşağı Struma Vadisi olarak üç bölüme ayırmak mümkündür. Struma Vadisi'nde yerleşimler genellikle nehre bakan ve sel riski taşımayan yerlerde veya Struma Vadisi'ne bağlanan yan vadilerde tespit edilmiştir. Yerleşimler genellikle düz yerleşim şeklindedir. Sturuma Vadisi'nde Struma Nehri ve kollarının kenarına kurulmuş Neolitik yerleşim sayısı

113'tür. Yerleşimlerden 28'i Erken Neolitik tarihlidir[771]. Vadide kayıt altına alınmış çok yerleşim bulunsa da kazısı yapılmış yerleşim sayısı sınırlıdır. Vadide kazısı yapılmış iki önemli yerleşim Krajnitsi ve Kovačevo'dur. Aşağıda bu yerleşimler (Figür 331) tanıtılmış, bu veriler üzerinden vadinin çanak çömlek gelişimi ve zamandizini kurgulanmış ve son olarak elde edilen veriler Ege Gübre Yerleşimi ve Kıyı Ege ile karşılaştırılmıştır.

9.5.1- Krajnitsi

Krajnitsi, Pernik Bölgesinde, Yukarı Struma Vadisi'nde, Struma Nehri'nin kollarından biri olan Dzubrena Nehri'nin kenarındaki alçak bir teras üzerine kurulmuş bir yerleşimdir. Arkeolojik dolgular kenarına kurulduğu nehrin taşıdığı 2 metrelik bir alüvyonal dolgu altında kalmıştır. Ayrıca I. tabaka, II. ve III. tabakadan kalın bir alüvyonal dolgu ile ayrılmıştır. Yerleşim 1986 ve 1990 yıllarında A. Bakamska ve S. Chohadzhiev tarafından iki dönem kazılmıştır.

9.5.1.1- Yerleşimin Tabaklanması ve Mimarisi

Yerleşimde yapılan kazılar ile arazinin eğimine bağlı olarak değişen 1.50 ve 2.40 metrelik bir arkeolojik birikimde, Erken Neolitik'e tarihlenen 3 yapı katı ayırt edilmiştir. Krajnitsi'nin ilk tabakasında (I. tabaka) kırmızı astarlı bir monokrom, diğer iki tabakasında (II-III. tabakalar) beyaz boya bezemeli bir çanak çömlek geleneği tespit edilmiştir [772] . Kazılan alan sınırlı olduğundan tanımlanabilir bir mimari tespit edilememiştir. Yerleşimin I. tabakasından alınan tek bir ^{14}C sonucunun standart sapması çok yüksek olduğundan güvenilir değildir[773].

9.5.1.2- Çanak Çömlek

I. tabakada, sonraki iki tabakadan teknolojik, renk ve biçim açısından tamamen farklı olan monokrom bir çanak çömlek tespit edilmiştir. Hamurunda mika ve küçük taşçık bulanan bu monokrom çanak çömleğe katkı maddesi olarak bitki de (dışkı)

[771] Chohadzhiev 2007, 53.

[772] Chohadzhiev 2007, 36.

[773] Chohadzhiev 2007, 133.

eklenmiştir[774]. Kaba (% 10), orta (% 72) ve kaliteli (% 18) olarak üç gruba ayrılan çanak çömleklerde, Kaliteli Mallar genellikle kırmızı astarlıdır[775]. Astarsız çanak çömleklerin yüzey rengi çoğunlukla kırmızımsı açıkkahve daha az oranda koyu gridir[776]. Çanak çömleklerin % 18'i kazıma, barbotin ve baskı-impresso bezemelidir[777]. Biçimler (Figür 335) yarıküresel ve s-profilli çanak ve tabaklardan, boyunsuz, kısa ve uzun boyunlu çömleklerden oluşur. Çoğunluğu halka biçiminde olan diplerin yanı sıra düz ve disk ve oval olanlarda vardır. Delikli tutamaklar yaygındır ve bunların önemli bir kısmı tüp tutamaklardır[778].

Yerleşimin II ve III. tabakaları, yukarıda belirtildiği üzere bölgede beyaz boya bezemeli bir çanak çömlek geleneğinin ortaya çıkışı ile tanımlanır. Bu tabakaların çanak çömleği I. tabakanınkinden biçimler, teknoloji ve yüzey renkleri bakımından tamamen farklıdır[779]. Yerleşimin II. ve III. tabakalarında bulunan kaba mallar mineral ve bitkisel katkılıdır. Bu çanak çömleklerin yüzey renkleri açık kahveden kırmızımsı kahveye değin değişen renklerdedir[780]. Bu mal grubundaki kaplarda oluk, barbotin ve baskı-impresso bezemeler görülür[781]. Kaba Mallar'dan perdahı ile ayrılan Orta Kaliteli Mallar gri-siyah nadiren kahvedir.

[774] Chohadzhiev-Bakamska 1990, 57.

[775] Chohadzhiev 2007, 83; Thissen (2000a, 231) astarsız kapların, nehir taşkınları sonrasında bataklığa dönüşen alandaki nem gibi fiziki koşullar ve erozyondan dolayı, astarı tahrip olmuş astarlı çanak çömlekler olduğu görüşündedir. Aşırı nemli ortamların çanak çömleklerin astar ve yüzeyini aşındırdığının en iyi örneği Ege Güre Yerleşimi'dir. Ege Gübre'de çok sayıda çanak çömleğin yüzey tabakası tahrip olmuştur. Bu tür kapların bazılarında astar tabakası tamamen ortadan kalmışken bazılarında kabın sadece belli kesimlerinde korunmuştur.

[776] Chohadzhiev-Bakamska 1990, 59.

[777] Chohadzhiev 2007, 92-93.

[778] Chohadzhiev-Bakamska 1990, 59; Chohadzhiev 2007, 86.

[779] Chohadzhiev-Bakamska 1990, 59.

[780] Chohadzhiev-Bakamska 1990, 61.

[781] Chohadzhiev-Bakamska 1990, 61-62.

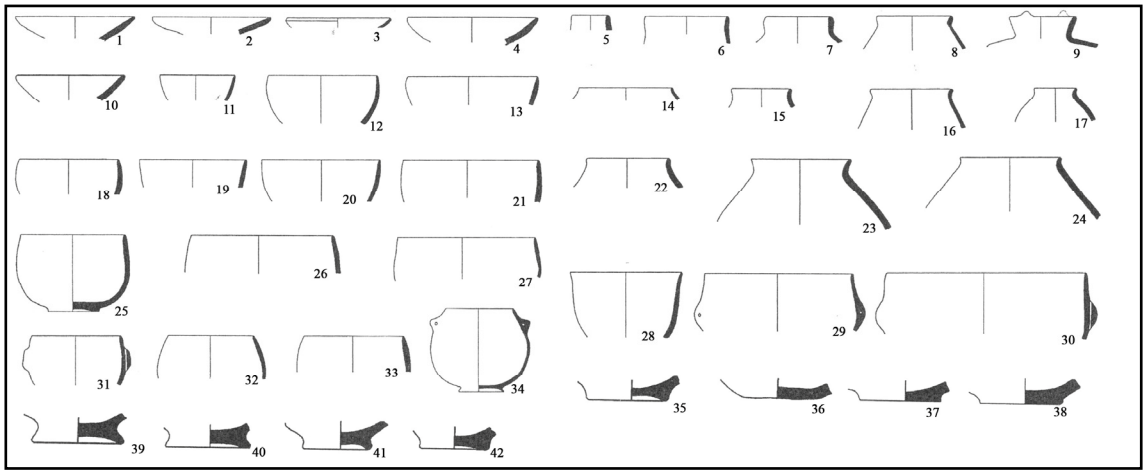

Figür 335: Krajnitsi Erken Neolitik Monokrom Evre Çanak Çömleği (Chohadzhiev 2007, xiv, xivi: Fig. 5-6'dan Düzenlenmiştir)

Parlak perdahlı Kaliteli Mallar'ın yüzey rengi açık kırmızı nadiren gridir[782]. Bu çanak çömleklerde kabın ağzından dibine değin, dikey ve yatay çizgiler, spiral ve dalgalı hatlar, kalın bant ve üçgen gibi bezemeler yapılmıştır[783]. II. ve III. tabakanın biçimleri arasında yarıküresel ve omurgalı çanaklar, kısa ve uzun boyunlu çömlekler, yatay ve dikey delikli tutamaklar, düz ve halka dipler ile kaideler ve oval dipler bulunur[784].

9.5.2- Kovačevo

Kovačevo, Aşağı Struma Vadisi'nde, Koveçevo köyünün 3.5 km batısında Pirin Dağı'nın eteklerinde, aynı dağdan kaynağını alan bir nehrin kenarında yer alır[785]. Yerleşimdeki ilk arkeolojik kazılar 1981 yılında L. Perniceva tarafından gerçekleştirilmiştir. Kovačevo'da ikinci dönem kazılar 1986-2000 yılları arasında Fransız ve Bulgar ekipler tarafından ortaklaşa yürütülmüştür.

[782] Chohadzhiev-Bakamska 1990, 62-63.

[783] Chohadzhiev-Bakamska 1990, 66-69.

[784] Chohadzhiev-Bakamska 1990, 61-65.

[785] Lichardus-Itten vd 2002, 101-102.

9.5.2.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimde 2 metre kalınlığında arkeolojik birikim kazılmıştır[786]. Bu birikim içerisinde Erken Neolitik tabakalar ve bu tabakaların üzerinde Orta Neolitik'e tarihlenen kültür katları tespit edilmiştir. Ancak bu tabakanın dolgusu yoğun erozyona uğramıştır. Neolitik'ten sonra yerleşim, Tunç ve Demir Çağlarda devam etmiştir[787].

Kovačevo'da yapılan arkeolojik kazılar, yerleşimde Neolitik'e tarihlenen iki tabaka bulunduğunu göstermiştir[788]. Yerleşimin tabakalanması aşağıdaki gibidir:

Ia-d Erken Neolitik

IIa-b Orta Neolitik

IIIv-b Erken Tunç Çağ

Yerleşimde karbonlaşmış örneklerden 7 ^{14}C sonucu vardır. Örneklerden ikisi Ia, üçü Ib, son ikisi Id ve II. tabakadandır[789]. Ia tabakasından alınan örnek 1 sigma aralığında % 68.2 olasılıkla MÖ 6160-5990 (OxCal v3.9) yıllarını verir[790]. Ib yapı katından alınan örneklerin sonuçları birbirine yakındır ve birleştirilmiş sonuçları 1 sigma aralığında MÖ 5970-5815 yıllarını arasıdır.

Kovačevo'nun erken katlarında (Ia) mimari yapılar, dal örgü-çamur sıva tekniği kullanılarak inşa edilmiş, kenar uzunlukları 6 metreye değin ulaşan dikdörtgen kazıklı yapılardan oluşur. Erken Neolitik'in sonraki katlarında (Ic-d) yapıların inşa tekniği değişmiş, duvarlar özel bir tür toprak karışımından üretilmiş bloklar ile yükseltilmiştir. Mimari teknikte görülen bir diğer önemli değişiklik, tabanların altında bulunan çukurlar ve bu çukurların üzerine taban sıvasından önce döşenen ahşap hatıllardır. Bu tür

[786] Lichardus-Itten vd 2002, 101.

[787] Lichardus-Itten vd 2006, 85.

[788] Lichardus-Itten vd 2006 85. Yerleşimin zamandizininde kullanılan Erken ve Orta Neolitik tanımları Bulgaristan ve Yunanistan değil Avrupa terminolojisindeki zaman aralıklarını ifade etmektedir (Lichardus-Itten vd 2002, 105, Dipnot 7)

[789] Lichardus-Itten vd 2006, 85-86.

[790] Reingruber-Thissen 2005, 315. Aynı tarihin OxCal v4.1 ile düzeltilmiş sonucu 1 sigma aralığında MÖ 6073-6007'dir.

yapılarda ocak gibi mimari öğeler genellikle yapıların dışında bulunmuştur. Az pişirilmiş büyük depo kapları-pitoslar depolamaya dönük olarak kullanılmıştır.

Yerleşime, yakınlarda kurulmuş küçük bir göletten su getirildiğini işaret eden ve yerleşimin içinde uzanan kanallar ile işlevi tam olarak anlaşılamamış hendekler vardır. Bu katlarda da mimari planlar dikdörtgendir ve kenar uzunlukları 5 metreye kadar ulaşmaktadır[791].

9.5.2.2- Çanak Çömlek

Kovačevo Erken Neolitik Dönem çanak çömleği (Figür 336), kapların kenar kalınlıkları ve yüzey işlemleri dikkate alınarak sınıflanmıştır. Her gruptaki çanak çömleklerin hamurunda mineral katkı bulunur.

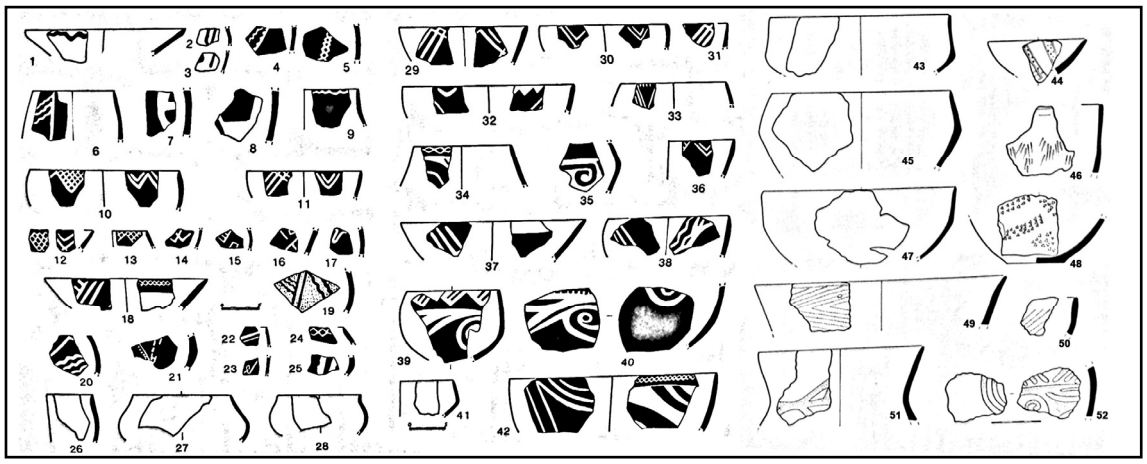

Figür 336: Kovačevo Erken Neolitik Çanak Çömleği (Pernicheva 1995, 103, 105: Figure 2-3'ten Düzenlenmiştir)

Ancak bunların boyut ve oranları, grubun kaliteli veya kaba oluşuna bağlı olarak değişir. Buna göre Kovačevo'da, Kaba Mallar, Orta Kaliteli Mallar, kahve-gri ve kırmızı, monokrom ya da boyalı Kaliteli Mallar olmak üzere 4 farklı mal grubu ayırt edilmiştir[792]. Hamuru iri taşçık ve kum, bazen bitki katkılı pitos ve diğer kalın kenarlı, büyük hacimli kötü pişirilmiş kaplar, Kaba Mal grubunu oluşturur. Bu mal grubunda kapların yüzeyi çoğunlukla kahverenginin çeşitli tonlarında, bazen siyah ya da gridir[793].

[791] Lichardus-Itten vd 2002, 107-116.

[792] Pernitcheva 1990, 150.

[793] Pernitcheva 1990, 150.

Orta Kaliteli Mallar, kabalardan kenar kalınlıkları ve nispeten daha düzgün yüzeyli olmaları ile ayrılır. Yüzey renkleri, gri, siyah ya da açık kahvedir. İnce kenarlı ve ince katkılı, perdahlı, bazen hamur renginde astarlı Kaliteli Mallar'da erken tabakalarda görülen kahve, koyu kahve yüzey rengi daha geç tabakalarda sadece boyalı çanak çömleklerde kullanılmıştır. Gri ve bazen siyah hemen her tabakada baskın yüzey rengidir ve krem ile açıkkahve yüzeyli kapların oranı her zaman düşüktür[794]. Son grubu oluşturan kırmızı monokrom ve Boyalı Mallar'da, kaplar kırmızı astarlı ve monokrom ya da kırmızı astarlı boya bezemelidir[795]. Kaba ve Orta Kaliteli Mallar'da kapların yüzeyi, barbotin, rölyef, kazıma ve baskı bezeme ile süslenmiş veya kabalaştırılmıştır. Baskı-impresso bezemeli çanak çömleklerin oranı son derece düşüktür ve sayısı 6'dır[796]. Kovačevo çanak çömleğindeki boya bezemeli kaplar, nadir örnekler hariç, kırmızı astar üzerine beyaz boya bezemelidir. Boya bezemeli çanak çömlekler, % 3'lük bir oranla aynı döneme tarihlenen diğer yerleşimlerde de olduğu üzere toplam çanak çömleğin küçük bir bölümünü oluşturur. Kaplar iyi pişirilmiş, yüzeyi iyi şekilde perdahlanmıştır[797]. Beyaz boyalı çanak çömleklerin incelenmesi sonucunda, Erken Neolitik'in Ia-d evreleri süresince, zamansal olarak birbirini takip eden 9 farklı bezeme ve bezeme şablonu ile renk farklılıkları, ayrıca biçimlerde bir değişim bulunduğu tespit edilmiştir[798]. Boya bezemeler erken evrelerden geç evrelere doğru noktalı basit düz ve dalgalı çizgilerden, çizgisel geniş bantlar, karmaşık spiral ve menderes motifleri ile oluşturulmuş bezeme şablonlarına doğru bir gelişim gösterir. İlk evrede boya bezemeler sadece kapların dış yüzeyine yapılırken sonlara doğru kapların içi de bezeme alanı olarak kullanılmıştır[799].

Kovačevo Erken Neolitik çanak çömleğinin sınırlı bir biçim repertuarı vardır. Biçimler arasında yarıküresel sığ ve derin çanaklar, s-profilli çanaklar, omurgalı çanaklar, belirgin karınlı çömlekler, küresel gövdeli boyunsuz çömlekler, kısa ve uzun

[794] Pernitcheva 1990, 151.

[795] Pernitcheva 1990, 151.

[796] Pernitcheva 1990, 154-155.

[797] Lichardus-Itten vd 2002, 118.

[798] Lichardus-Itten vd 2002, 121.

[799] Lichardus-Itten vd 2002, 119-122.

boyunlu çömlekler, düz ve disk dipler, yatay ve dikey delikli tutamaklar bulunur[800]. I. tabakada halka dipler nadir örneklerdir[801]. Boya bezemeli kaplarda, yerleşimin başlangıcında halka dip bulunmaz iken sonlara doğru bunların oranı ve yükseklikleri artar. Ayrıca omurgalı kaplar daha ilk evreden itibaren görülür ve zaman içerisinde daha basit küresel biçimlere doğru bir değişim gösterir[802].

9.5.3- Struma Vadisi Zamandizini ve Çanak Çömlek Gelişimi

Struma Vadisi, Mesta, Vardar ve Morova Vadileri ile birlikte Bulgaristan'ın Neolitikleşme sürecinde Neolitik toplulukların iç kesimlere doğru hareket ettikleri ana arterler olarak düşünülmüştür[803]. Bu değerlendirme Krajnitsi, Koprivets, Poljanitsa Plateau ve Pomoshtitsa gibi yerleşimlerde bulunan monokrom çanak çömlekli tabakalar üzerinden geliştirilmiştir[804]. Monokrom çanak çömlekli evrenin Struma Vadisi'nde tanımlanabildiği tek yerleşim Krajnitsi'dir[805]. Krajnitsi, Polyanitsa-Platato, Kovačevo, Galabnik, Çavdar ve diğer birçok yerleşimden elde edilen ^{14}C tarihler ve stratigrafik veriler üzerinden Struma Vadisi'nde Batı Bulgaristan Boyalı Çanak Çömlek Kültürü ve monokrom evreye ilişkin zamandizinsel bir çerçeve tanımlamak mümkündür. Bu verilere göre Struma Vadisi'nde monokrom çanak çömlekli Erken Neolitik yerleşimler, beyaz boyalı çanak çömleğin bulunduğu tabakalardan erkendir ve düzeltilmiş tarihlerle MÖ 6300-6100 yıllarına karşılık gelir. Bu ilk tarihler Krajnitsi'den bilinen monokrom evreyi temsil eder. Monokrom evreyi peşi sıra takip eden evrenin belirgin özelliği beyaz boyalı çanak çömleklerdir. Bu evre düzeltilmiş tarihlerle MÖ 6000/5900-5750/5740 arasına tarihlenir. Yaklaşık olarak düzeltilmiş tarihlerle MÖ 5800/5750 yıllarında Yukarı Struma Vadisi'nde Starçevo Kültürü içerisinde değerlendirilen Kremikovci

[800] Pernitcheva 1990, 151-154, 173-193: Plate I-XXI.

[801] Pernitcheva 1990, 162.

[802] Lichardus-Itten vd 2002, 119-122.

[803] Todorova 2003, 265.

[804] Todorova 1995, 83-84; Bu yerleşimlerde bulunan monokrom çanak çömleklerin özellikleri için bkz. Stefanova 1996, 16-18.

[805] Nikolov (2002, 160) Krajitsi'deki monokrom evrenin, Bulgaristan'da beyaz boyalı çanak çömleğin ortaya çıkışından, Galabnik'in beyaz boyalı çanak çömlek bulunan erken tabaklarından evvelki bir evre olduğu teorisinin sorgulanması gerektiği ve iki çanak çömlek geleneğinin eşzamanlı olduğu görüşündedir.

grubu olarak anılan koyu boya bezemeli çanak çömlekler görülür. Bu süreç düzeltilmiş tarihlerle MÖ 5500/5400 yıllarında Geç Neolitik olarak adlandırılan sürecin başlaması ile son bulur. Dolayısıyla Struma Vadisi'nde Erken Neolitik Dönem MÖ 6400/6300-5400 yılları arasına karşılık gelir[806]. Bu zaman aralığı Yunanistan zamandizininde Erken ve Orta Neolitik, Anadolu'da ise Geç Neolitik ve Erken Kalkolitik olarak tanımlanmıştır.

Yukarıdaki verilerden anlaşıldığı kadarıyla Struma Vadisi'nde bulunan ve Krajnitsi ile temsil edilen monokrom evre MÖ 6400/300 yıllarında, en azından MÖ 6000 yıllarında başlayan beyaz boya bezemeli çanak çömleğin ortaya çıkışından önceki döneme tarihlenmelidir. Bu erken evrede kırmızı astarlı, yüzey rengi kırmızımsı kahve ve yüzeyi barbotin, baskı-impresso ya da kazıma bezemeli çanak çömlekler vardır. Yarıküresel ve s-profilli çanak ve tabaklar, boyunsuz, kısa ve uzun boyunlu çömlekler biçim repertuarını oluşturur. Bu evrede biçimler yuvarlaktır ve omurgalı örnekler bulunmaz. Çoğunluğu oluşturan halka diplerin yanı sıra düz, disk ve oval olanlarda vardır. Delikli tutamaklar yaygındır ve bunların önemli bir kısmı tüp tutamaklardır.

Monokrom evreyi izleyen aşamada kırmızı üzerine beyaz boya bezemeli çanak çömlekler görülür. Ancak bu tür çanak çömleklerin oranı diğer grupta yer alanlar ile karşılaştırıldığında düşüktür. Bir önceki evrede olduğu üzere barbotin, baskı-impresso ve kazıma bezemeli, kaba olarak nitelenen çanak çömlekler kullanılmaya devam edilir. Bu iki gruptan ayrı olarak monokrom olarak tanımlanabilecek diğer bir grup çanak çömlek daha vardır. Bu çanak çömlekler gri-siyah ve kahve yüzey renklerine sahiptir. Bunların her tabakada baskın olsa da oranı daha geç evrelere doğru artar. Aynı çanak çömlekler içerisinde oranı daha düşük olan açık kahve ve krem yüzeyli çanak çömlekler bulunur. Monokrom kırmızı astarlı çanak çömlekler nadirdir.

Bu evrenin kap biçimleri arasında yarıküresel, s-profilli, düz kenarlı çanaklar, omurgalı çanaklar, kısa ve uzun/belirgin boyunlu küresel veya belirgin karınlı çömlekler, üç bölümlü yüksek dipler, halka, düz ve disk dipler, kaideler, delikli ve kapalı tutamaklar vardır. Kapların boyutu büyümüştür.

[806] Boyadziev 1995, 161-165; Boyadziev 2007, 310-311.

9.5.4- Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi İle Karşılaştırmalar

Ulucak ve Yeşilova verileri, ilk Neolitik toplulukların Kıyı Ege'de MÖ 7. binyılın ortalarında hatta ilk yarısında görülmeye başladığını işaret eder. Struma Vadisi'nde ise Krajnitsi'nin monokrom çanak çömlekli tabakasından yola çıkarak, vadinin MÖ 6400/300 yıllarında yerleşildiği varsayılmıştır. Ancak Ulucak ve Yeşilova'nın erken katlarındaki çanak çömlek özellikleri göz önüne alındığında bu yerleşimdeki monokrom tabakanın Ulucak ve Yeşilova'dan çok nispeten daha geç tarihlerde kurulmuş Ege Gübre Yerleşimi'ne yakın olduğu söylenebilir. Krajnitsi'nin yarıküresel ve s-profilli çanaklarının, kısa ve uzun boyunlu çömleklerinin benzerlerini Ege Gübre'de görmek mümkündür. Yine tüp tutamaklar Ege Gübre ve çağdaşı diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde yoğun olarak kullanılmıştır. Kırmızı astarlı çanak çömleklerin oranı Krajnitsi'de düşük olsa da Ege Gübre ile görülen diğer bir benzerliktir. Ege Gübre'de de Krajnitsi'de de çanak çömleğin hamuruna bitkisel katkı eklenmiştir. Diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde görülmeyen ancak Ege Gübre çömlekçiliğinin bir parçası olan halka diplerin aynı şekilde Krajnitsi'de de kullanıldığı görülmektedir. Öbür yandan Krajnitsi'nin kırmızı astarlı çanak çömlekleri dışında kalan ve büyük çoğunluğu oluşturan astarsız, kırmızımsı açıkkahve çanak çömlekleri, Ege Gübre'den ve diğer Kıyı Ege yerleşimlerinden farklı görünmektedir. Burada kaba mallar altında sınıflanan yüzeyi kabalaştırılmış kaplar Ege Gübre'de karşılığı olmayan bir gelenektir. Ancak Ege Gübre'de yüzeyine kil parçaları eklenerek bezenmiş iki örnek tam olarak Krajnitsi ya da daha genel bir ifade ile Makedonya ve Struma Vadisi'nde bulunanlar ile bire bir aynı olmasa da, diğer kültür bölgelerinde karşılığı bulunmayan ve belki de aynı anlayışla üretilmiş çanak çömlek örnekleri olarak değerlendirilmelidir. Krajnitsi'de yine Kaba mal grubu içerisinde değerlendirilen baskı-impresso bezemeli çanak çömlekler en iyi karşılığını Ege Gübre ve diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde bulur. Ege Gübre ve Krajnitsi'de bezemeler aynı yöntemlerle üretilmiş basit nokta dizilerinden oluşur. Esasen Krajnitsi'nin Ia tabakasında baskı-impresso bezemeli çanak çömleklerin bulunması, Kıyı Ege'de bu tür örneklerin ortaya çıkış tarihleri üzerinden değerlendirildiğinde yerleşim için alt bir tarih verebilir. Nitekim bu tür örnekler Ege Gübre'nin III. tabaka'sında MÖ 7. binyıldan 6. binyıla geçiş çizgisine yakın tarihlerde (MÖ 6050) ortaya çıkar. Ulucak'ta da bu tür çanak çömleklerin tarihi MÖ 7. binyılın

sonları, MÖ 6100 civarıdır. Bu bağlamda, tüp tutamaklar ve diğer benzerlikler dikkate alınarak, baskı-impresso bezemeli örnekler üzerinden Krajnitsi'nin en erken MÖ 6100 civarında kurulmuş olması mümkündür. Eğer bu değerlendirme geçerliyse Struma Vadisi'nde Krajnitsi gibi yerleşimlerin ortaya çıkmasını, MÖ 6400 yıllarında başlayan ve Anadolu'nun batı yarısında da görülen monokrom özellikli çanak çömleklere sahip ilk Neolitik topluluklar ile ilişkilendirilmesi doğru gibi görünmemektedir. Öbür yandan MÖ 7. binyılın sonlarında görülen ve Ege Gübre Yerleşimi gibi yerleşimlerin ortaya çıkmasına neden olan kırmızı astarlı çanak çömleklere sahip toplulukların Struma Vadisi'ne değin ulaşmış olması akla yatkındır. Nitekim Agio Gala, Gökçeada-Uğurlu ve sonuçta Hoca Çeşme gibi yerleşimler, böylesi toplulukların batıya ve kuzeye doğru ilerlediklerinin işaretidir.

Struma Vadisi'nde monokrom evreden sonra görülen ikinci evre kırmızı üzerine beyaz boya bezemeli çanak çömlekler ile tanımlanır. Böylesi birkaç örnek Ege Gübre ve Ulucak gibi yerleşimlerde de vardır. Ancak bunlar nadir örneklerdir ve buluntu topluluğunun önemli bir parçası değildir. Yine Struma Vadisi'nde bu evrede Kovačevo ve Krajnitsi'de bulunan monokrom çanak çömlekler arasında yer alan krem ve açık kahve yüzeyli ya da çok az miktardaki kırmızı astarlı kapların Ege Gübre ve çağdaşı Kıyı Ege yerleşimlerinde karşılıkları vardır. Ancak bunların oranı Struma Vadisindeki yerleşimlerden düşüktür. Aynı grupta yer alan gri-siyah malların Ege Gübre'deki Gri mallar ile ilişkisini kurmak zordur. Nitekim bu mal grubu Ege Gübre'de oranı düşük gruplar arasındadır. Genel olarak bakıldığında, çanak çömlek biçimleri arasında bu evrede belirli benzerlikler görülse de farklılıklar benzerliklerden fazladır. Struma Vadisi'nde beyaz boya bezemeli çanak çömlekle temsil edilen bu evrede görülen omurgalı kaplar Kıyı Ege'de hiçbir zaman benimsenmemiştir. Böylesi örnekleri Ege Gübre'de görmek mümkündür. Ancak bunların oranı da son derece düşüktür. Diğer taraftan bu tür kapların Göller Bölgesi'nde Erken Kalkolitik ile birlikte kullanılmaya başlandığı ve giderek önemli bir çanak çömlek özelliğine dönüştüğü bilinmektedir. Aynı durumu Teselya'da da görmek mümkündür. Yüksek halka dipler yine bu iki bölgede olduğu üzere Struma Vadisi'nde de görülür. Bu tür dipler Ege Gübre'deki az sayıdaki örnek hariç tanımlı bir Kıyı Ege özelliği değildir. Yine Struma Vadisi'nde

çanak çömlek biçimlerinde görülen bazı eğilimler, hem Kıyı Ege'deki Ulucak hem de diğer Batı Anadolu yerleşimlerinde izlenebilmektedir. Örneğin boyunlu çömleklerin oranında görülen belirgin artış ya da kap boyutlarına görülen büyüme bunun örneğidir. Boyunlu çömlekler söz konusu olduğunda Ulucak ve Yeşilova ile Ege Gübre arasında önemli bir farklılık bulunur. Ege Gübre'de boyunlu çömlekler hiçbir zaman bu yerleşimlerdeki orana ulaşmamıştır. Aslında bu durum Krajnitsi ile benzer gibi görünmektedir. Bu yerleşimde, eğer erken tabakaların sınırlı alanlarda kazılmış olmasından kaynaklanan bir durum değilse boyunlu çömlekler yerleşime dair yapılan yayınlarda çok ön plana çıkarılmamaktadır. Struma Vadisi'nde bir önceki evrede görülen tüp tutamakların ortadan kalkması iki bölge arasında azalan benzerliklerin bir başka yönünü oluşturur.

Sonuçta genel olarak Kıyı Ege, özelde ise Ege Gübre Yerleşimi ile Struma Vadisi arasında MÖ 7. binyılın sonlarında belirli benzerliklerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Anadolu'nun batı yarısında ve Yunanistan'da MÖ 6. binyıl itibari ile görülen bazı değişimlerin de eşzamanlı olarak Struma Vadisi'nde de izlenebildiği görülmektedir. Ancak diğer kültür bölgelerinde olduğu üzere MÖ 6. binyıldan sonra Struma Vadisi'nde de yerelleşme eğiliminin arttığı ya da ilişkilerin yönü vadi üzerinden Bulgaristan'ın kuzey batısına doğru döndüğünden farklı bir kültür bölgesinin etkisi altına girdiği anlaşılmaktadır. Bu süreçten sonra Kıyı Ege ve Struma Vadisi arasında ilişkiler zayıf da olsa devam etmiş ancak her iki kesimde farklı yönlerde ilerlemiştir.

9.6- Yunanistan

Yunanistan, dağların ovalar arasındaki bağlantıyı sınırladığı, üçte ikisi deniz seviyesinden 300 metre yükseklikte bir topografyaya sahiptir. Karstik ve tektonik kökenli dağ arası ovalar bugün hala tarımsal faaliyetlerin yürütülebildiği sınırlı alanları oluşturur. Ovaların büyük bölümü kapalı havzalar olduğundan, bu kesimler Neolitik'te göl veya bataklıklar ile kaplı olmalıydı[807].

[807] Demoule-Perlés 1993, 358.

Figür 337: Metinde Adı Geçen Yunanistan Neolitik DönemYerleşimleri

Yunanistan'da ilk yerleşimler Alt Paleolitik itibariyle başlamış, Orta Paleolitik'te devam etmiştir[808]. Üst Paleolitik'e gelindiğinde yerleşimlere ait kanıtlar Yunanistan'da çoğunlukla kıyı ile ilişkili düzlüklerdeki mağara ve biraz daha iç kesimlerdeki kaya sığınaklarıyla sınırlıdır. Bu dönemde insanların yerleşim alanı olarak iç kesimleri değil kıyılar boyunca uzanan düzlükleri tercih ettikleri anlaşılmaktadır[809]. Nitekim bu döneme ait kazılmış yerleşimlerden Franchthi ve Kephalari dışındakiler kıyı ile ilişkili küçük kaya sığınaklarıdır[810]. İç kesimdeki kaya sığınakları muhtemelen avcılık amacıyla kullanılan geçici kamp yerleridir[811]. Bu yerleşimler, Franchthi gibi bir kaçı dışında, Pleistosen'in sonunda terk edilmiştir[812]. Mezolitik'te de yerleşimlerin sahil şeridi ile ilişkili yerlerde bulunduğu görülmektedir[813]. Şu ana değin kazılmış 5 Mezolitik mağara yerleşiminden[814] üçü ya kıyıdadır ya da kıyı ile ilişkilidir[815]. Yine

[808] Runnels 2001, 233 vd.

[809] Runnels-Murray 2001, 27, 29.

[810] Runnels 2001, 242-243.

[811] Runnels-Murray 2001, 27, 29.

[812] Runnels-Murray 2001, 30.

[813] Galanidou 2003, 110: Fig. 7.4.

[814] Galanidou-Perlés 2003, 30.

Epirus'ta yerleşimler küçük ve kıyıdakiler daha çok kıyı kumullarındaki mevsimlik kamp yerleridir[816]. Ancak Teselya'daki Theopetra Mağarası[817] Mezolitik yerleşimlerin, sadece kıyılarda değil iç kesimlerde de bulunduğunu gösterir. Yunanistan'da Neolitik kültürün Mezolitik'ten geliştiği iddia edilmiştir. Theopetra'da Mezolitik tabakadan geçiş evresinde bulunan bir ocağın etrafından toplanmış, yabani tahıl tohumları ve çanak çömlek parçalarının varlığı [818] yerel gelişim modeli lehine kanıt olarak kullanılmıştır[819]. Ancak bütün veriler bir arada ele alındığında Yunanistan'da kökeni Mezolitik'e dayanan bağımsız bir Neolitik kültürün bulunması pek mümkün görünmemektedir[820].

9.6.1- Yunanistan Neolitik Dönem Yerleşimleri

Yunanistan'da 300'e yakın Erken Neolitik yerleşim kaydedilmiştir [821] . Yerleşimlerin neredeyse tümü alüvyonal ovalarda, yıllık yağışın 600 mm ve altında olduğu nispeten kuru kesimlerde yer alır[822]. Ancak Yunanistan'daki bütün alüvyonal havzalarda yerleşim yoğunluğu aynı değildir. Erken Neolitik yerleşimlerin nerdeyse tümü Yunanistan'ın doğu kesimindedir [823] . Buradaki yerleşimlerin çoğunluğu da Teselya'dadır[824]. Teselya'da Erken Neolitik tabakalara sahip 120 yerleşim vardır ve bu höyüklerin yaklaşık 90 tanesi Orta Neolitik esnasında da yerleşim görmüştür. Yerleşimlerin bazıları büyük nehirlerin kenarına kümelenmiştir. Ancak dağlık kesimde de aynı döneme ait yerleşimleri bulmak mümkündür[825]. Höyüklerin boyutu yaklaşık olarak 2-5.5 hektar arasında değişir[826]. Yunanistan'ın Güney, kuzey ve batı bölgelerde

---

[815] Galanidou 2003, 111.

[816] Runnels-Murray 2001, 39.

[817] Kyparissi-Apostolika 2003, 189, 194.

[818] Kyparissi-Apostolika 2003, 194-195.

[819] Kotsakis 2003, 217 vd.

[820] Perlés 2003, 100 vd.

[821] Perlés 2001, 113.

[822] Perlés 2001, 118.

[823] Perlés 2001, 116.

[824] Perlés 2001, 118.

[825] Demoule-Perlés 1993, 368.

[826] Demoule-Perlés 1993, 370.

bulunan yerleşimlerin sayısı son derece azdır[827]. Yunanistan'ın Neolitik Dönem zamandizinine, materyal kültürüne ve toplumsal-ekonomik yaşamına ilişkin verilerin elde edildiği önemli yerleşimlerin (Figür 337) ayrıntıları aşağıda verilmiştir. Aşağıda tanıtılan yerleşimlerin verileri üzerinden bölgenin zamandizini ve çanak çömlek gelişimi kurgulanmış sonrasında buradan elde edilen veriler Ege Gübre Yerleşimi ve Kıyı Ege ile karşılaştırılmıştır.

9.6.2- Sesklo

Sesklo, Teselya'da Magnesia Bölgesi'ndedir. Yerleşim ilk olarak 1901 yılında C. Tsountas tarafından kazılmıştır. Bu ilk kazılar ile Erken ve Geç Neolitik ile Tunç Çağı'na tarihlenen üç tabaka ayırt edilmiştir[828]. Daha sonra 1956-1970 yıllarında Sesklo'da, erken kazılarda ortaya çıkartılan tabakaları test etmek amacıyla D.R.Theoacris tarafından yeni bir çalışma başlatılmıştır[829]. Bu çalışmalar sonucunda ilk kazılarda ortaya çıkartılan tabakaların altında bulunan 2.5 metrelik kazılmamış bir arkeolojik dolgu tespit edilmiştir. En erken dolguda çanak çömlek bulunmadığı görülmüş ve bu evre Çanak Çömleksiz Neolitik olarak tanımlanmıştır. Bu tabakanın üzerinde çoğunlukla koyu renkli monokrom bir çanak çömlek içeren tabaka belirlenmiştir[830]. Yerleşimde böylesi bir tabakalanma tanımlandıktan sonra 1962-1968 yılları arasında geniş çaplı kazılar yapılmıştır[831]. Daha sonra 1971-1977 yıllarında yerleşimin yayılım alanını belirlemek amacıyla Akropolis olarak anılan kesimin dışında çalışmalar yürütülmüş ve erken evrelerin buralara değin yayıldığı tespit edilmiştir[832].

9.6.2.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Sesklo'da arkeolojik kazılar Akropolis (Sesklo A) ve Polis (Sesklo B) olarak adlandırılan, ana yerleşim ve bu ana yerleşimin çevresinde bulunan aşağı kesimlerde

[827] Perlés 2001, 118.

[828] Wijnen 1981, 7.

[829] Kotsakis 2006, 207.

[830] Wijnen 1981, 14.

[831] Wijnen 1981, 10.

[832] Bloedow 1991, 19-20.

yürütülmüştür[833]. Yerleşimin tabakalanması bu iki kesimde yürütülen eski ve yeni kazılardan elde edilen verilere dayanmaktadır.

Yerleşimde yürütülen kazılar ile 8.5 metrelik[834] bir arkeolojik dolguda yaklaşık olarak 800 yıllık bir süreci kapsayan 6 tabaka belirlenmiş ve yerleşim tarihinde kesinti yaşanmamıştır. Yerleşim katları 2 ana dönemi kapsayacak şekilde gruplanmıştır.

Yerleşimin tabakalanması aşağıdaki gibidir[835]:

Erken Neolitik I Erken Çanak Çömlekli Evre

Erken Neolitik II-III Proto Sesklo

Orta Neolitik I-III Klasik Sesklo

Yerleşimin ikinci dönem kazılarında tespit edildiği iddia edilen Akeramik evre tartışmalıdır. Bu durum sadece Sesklo için değil Yunanistan'da bulunduğu rapor edilen tüm akeramik tabakalar için geçerlidir. Nitekim Sesklo'da, mimari planların yetersizliği, kesitlerin yayınlanmamış ve sorunlu oluşu gibi etmenler akeramik tabakaların varlığını tartışmalı hale getirmiştir. Ayrıca erken tabakaların sadece sınırlı alanlarda araştırılabilmiş olması, bu tabakalarda, az sayıda ve ilkel görünüşlü olduğu iddia edilen çanak çömlek parçaları ile pişmiş toprak figürünlerin varlığı sorunu derinleştiren diğer olgulardır[836].

Sesklo'da Neolitik tabakalardan 16 ^{14}C sonucu vardır. Bunlardan üçü akeramik olarak tanımlanan tabakalardan, altı tanesi Erken Neolitik I'den, ikisi Erken Neolitik II-III'ten ve beşi Orta Neolitik'tendir[837]. Akeramik tabakalardan alınan örneklerin tarihleri de, Erken Neolitik tabakalardan alınanlar ile uyumludur[838]. Akeramik ve Erken Neolitik I tabakalarda bulunan örneklerin birleştirilmiş ^{14}C sonuçları 1 sigma aralığında % 68.2

[833] Kotsakis 2006, 209.

[834] Andreou vd 2001, 262.

[835] Wijnen 1981, 11.

[836] Bloedow 1991, 20, 30, 34.

[837] Reingruber 2008, 242: Tab. 4.1.

[838] Reingruber 2008, 241.

olasılıkla MÖ 6460-6220 aralığını vermektedir[839]. Dolayısıyla Sesklo'da Erken Neolitik MÖ 6400/300 yıllarında başlamış MÖ 6000/5900 yıllarında sona ermiş olmalıdır. Aynı sonuçlar yerleşimin Orta Neolitik tabakalarının MÖ 5900-5500 yılları arasında var olduğunu gösterir[840].

Sesklo'da en erken tabakanın mimarisi, bazılarının etrafı bir hendek ile çevrelenmiş çukur tabanlı evlerden oluşur[841]. Sesklo'nun Akropolis olarak adlandırılan yüksek kesiminde bu türde beş ev tespit edilmiştir. Evlerin içinde kazık çukurları vardır[842]. Bu tür evlerin boyutu, Akropolis dışındaki C açmasında bir kısmı ortaya çıkarılmış oval, çukur tabanlı yapıdan bilindiği kadarıyla 3 x 4 metre boyutlarındadır[843].

Höyüğün çanak çömleksiz olarak tanımlanan tabakasından sonraki Erken Neolitik I-III olarak ayırt edilen tabakalarında mimari tanımlanabilir olmaktan uzaktır. Bu yapı katlarında bulunan dal ve kamış izi taşıyan yanmış kil parçalarından dolayı bu katların dal örgü-çamur sıvalı yapılara sahip olduğu varsayılmıştır[844]. Yerleşimin Akropolis olarak adlandırılan doruk kesiminin dışında A ve C açmalarından bilindiği kadarıyla taş temellerin üzerinde pise duvarlar vardır[845].

Sesklo'da Orta Neolitik tabakaların mimarisi iyi korunmamıştır. Bu evreye ait tanımlanabilir mimari yerleşimin sadece IIIb katındadır. Orta Neolitik'te Akropolis olarak anılan kesimin bir bölümü bir çevre duvarı ile çevrelenmiştir[846]. Kazıcısına göre bu çevre duvarı Dimini'de olduğu gibi en azından iç içe iki halkadan oluşmaktadır[847]. Akropolis'teki Orta Neolitik yapıları, bir avlunun etrafında, bir birilerinden dar geçitler

[839] Thissen 2005, 36: Fig. 4.

[840] Reingruber 2008, 242.

[841] Ancak bu evlerin etrafını çevreleyen hendeklerin yuvarlak değil dikdörtgen oluşu, yapıların yuvarlak planları ile çelişkilidir. Ayrıca Argissa Magula'daki benzeri yapılar Milojčić tarafından ilk önce ikametgâh olarak yorumlanmış ise de sonradan bu yaklaşımdan vazgeçilmiştir (Reingruber 2008, 243).

[842] Wijnen 1981, 11.

[843] Wijnen 1981, 17.

[844] Wijnen 1981, 11.

[845] Wijnen 1981, 11, 15, 18.

[846] Andreou (vd 2001, 263) bu duvarın teras duvarı olduğu düşünmektedir.

[847] Elia 1982, 218.

ile ayrılmış biçimde düzenlemiştir. Yapıların kapı geçitleri çoğunlukla bu avlulara açılır. Evlerin arasındaki bazı dar geçitlere sal taşları döşenmiştir[848].

Akropolisi'in dışında ortaya çıkartılan bazı yapılar ise ortak duvarlı, bitişik düzende inşa edilmişlerdir. Bu yapılar da bir avlu ile ilişkilidir. Yerleşimdeki yapılar dikdörtgen veya kare planlıdır ve tek veya iki odalıdır. Yapılardan birinde muhtemelen çatıyı veya ikinci katı destekleyen payandalar tespit edilmiştir. 7-8-9 nolu yapı olarak adlandırılan ev iki odalıdır ve kısa duvarından çıkıntı yapan iki paralel duvar belki bir üçüncü odayı oluşturmaktadır. Bu yapı kazıcısı tarafından yerleşimin merkezi yapısı olarak tanımlanmış, yöneticinin ikametgâhı olabileceği düşünülmüştür[849].

9.6.2.2- Çanak Çömlek

Sesklo Erken Neolitik I mal grupları, Yunanistan Erken Neolitik çanak çömleğinde renk ikincil önemde olduğundan[850], hamur katkıları ve pişme durumları dikkate alınarak tasnif edilmiştir. Sesklo Erken Neolitik I çanak çömleğinin hamuru doğal olarak kum ve mika içeren bir kilden üretilmiştir[851]. Çanak çömleğinin neredeyse tümünün iç ve dış yüzeyi düzeltilmiş veya perdahlanmıştır[852].

Sesklo'nun Erken Neolitik I tabakasında (Figür 338) üç farklı mal grubu bulunur. Bunlardan ilki, sadece ilk yapı evresinde görülen koyu yüzey rengine sahip, kötü pişirilmiş iri taşçık katkılı Çok Kaba Mal'dır. Erken Neolitik I'in tüm yapı evrelerinde görülen çoğunlukla koyu bazen açık yüzeyli, iyi pişirilmiş nispeten iri taşçık katkılı Kaba Mal ikinci gruptur.

Yerleşimdeki çanak çömleğin % 95'ini oluşturan, Erken Neolitik I'in tüm katlarında görülen çoğunlukla koyu bazen açık yüzeyli, iyi pişirilmiş, ince katkılı Orta Kaliteli Mal son grubu oluşturur. Orta Kaliteli Mallar'ın üçte biri perdahlıdır[853].

---

[848] Elia 1982, 257.

[849] Elia 1982, 216-233.

[850] Wijnen 1981, 28.

[851] Wijnen 1981, 21-22.

[852] Wijnen 1981, 27.

[853] Wijnen 1981, 28-30.

Kaba Mallar Erken Neolitik I'in erken evrelerinden geç evrelerine doğru azalırken Orta Kaliteli Mallar'ın oranında artış görülür[854]. EN I çanak çömleği, açık ve koyu kahverengi, açık ve koyu kırmızı, gri, siyah ve krem yüzey renklerine sahiptir[855].

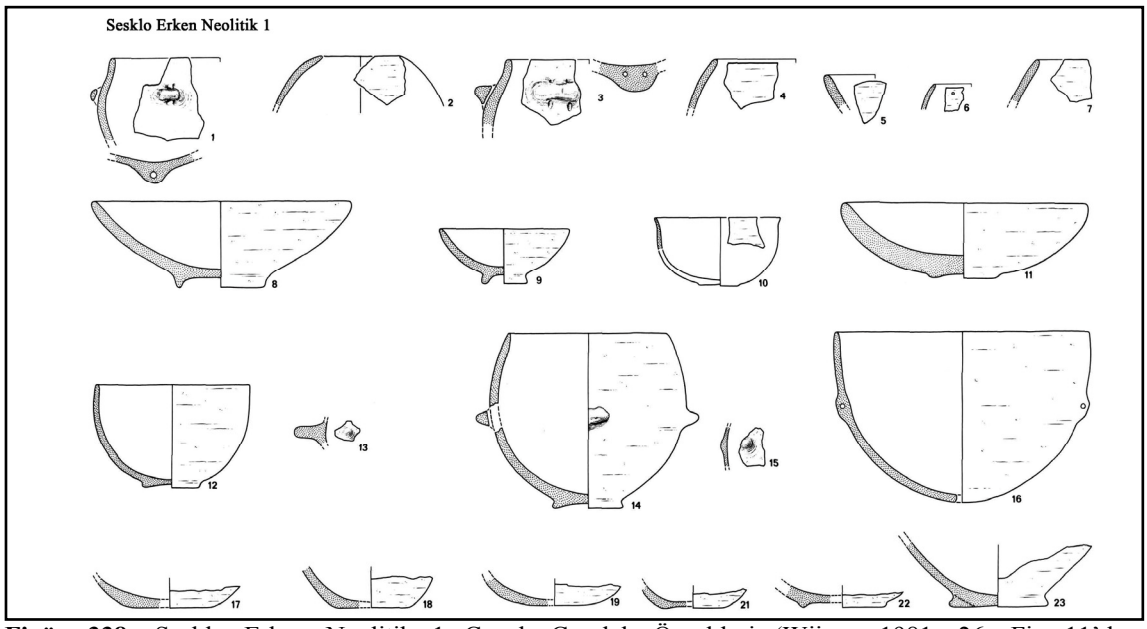

Figür 338: Sesklo Erken Neolitik 1 Çanak Çömlek Örnekleri (Wijnen 1981, 26: Fig 11'den Düzenlenmiştir)

Biçimler, yarıküresel ve derin çanaklardan, s-profilli çanaklardan, küresel gövdeli boyunsuz çömleklerden oluşur[856]. Çanak çömleklerin üzerinde çoğunluğu delikli olan tutamaklar vardır. Buna karşın bazı tutamaklar kapalıdır[857]. Dipler düz, halka ve disk biçimlidir[858]. Erken Neolitik I'in başlangıcında halka dipler çoğunluktadır[859]. Benzer bir değişimi açık ve kapalı kaplarda da gözlemek mümkündür. Erken Neolitik I süresince kapalı biçimlerin azaldığı buna karşın açık biçimlerin

[854] Wijnen 1981, 32.

[855] Wijnen 1981, 23.

[856] Wijnen 1981, 28-31, 26: Fig. 11.

[857] Wijnen 1981, 25.

[858] Wijnen, 1981, 25.

[859] Wijnen 1981, 33.

oranının arttığı görülür[860]. Kap biçimlerinde görülen bu değişime koşut olarak gri ve siyah renkler azalırken açık ve koyu kahve renklerde artış vardır[861].

Sesklo Erken Neolitik I çanak çömleği yavaş bir değişim göstererek Erken Neolitik II evresinde görülen çanak çömlek özelliklerinin ortaya çıkması ile sonuçlanır. İki evre arasında keskin bir ayrım yoktur. Erken Neolitik II'de görülen önemli bir değişiklik boyalı kapların ortaya çıkışıdır. Buna karşın bu tür örnekler son derece azdır ve baskın çanak çömlek türü hala monokrom özellikler sergileyen kaplardır. Bu evrede en yaygın yüzey rengi açık kahve, daha az oranda kırmızıdır. Çanak çömlekler genellikle perdahlıdır. Bu evrede görülen önemli bir diğer yenilik kırmızı astarın kullanılmaya başlanmış olmasıdır. Boya bezemeli kaplarda açık kahve-krem astar üzerine kırmızı veya kırmızı üzerine beyaz ve açık kırmızı boya ile bezemeler yapılmıştır. Delikli tutamakların oranı artmıştır. Yarıküresel çanak ve derin çanaklar en yaygın biçimlerdir. Kısa boyunlu ve boyunsuz çömlekler bu evrenin envanterinde bulunan diğer biçimleri oluşturur. Dipler çoğunlukla halka diplerden oluşur ve düz diplerin oranı artmıştır[862]. Boya bezemeli örneklerde olduğu üzere az sayıda bulunan ve bu evrede ortaya çıkan bir başka bezeme türü baskı bezeme-impresso'dur[863]. Erken Neolitik II ve III arasında da keskin bir ayrım görülmez. Bir önceki evrenin çanak çömlek özellikleri bazı değişimler geçirerek III'te devam eder. Erken Neolitik III'te boya bezemeli kaplar tamamen gözden kaybolmuştur ve monokrom mallar vardır. Kırmızı astar kullanılmaya devam edilmiştir ve kapların çoğunluğu kırmızı astarlıdır. Kaplar perdahlıdır. Yarıküresel çanak ve derin çanaklar, tabaklar, boyunsuz, kısa ve uzun boyunlu çömlekler bu evrenin biçimlerini oluşturur. Yarıküresel çanak ve kısa boyunlu çömlekler bu evrenin en yaygın biçimleridir[864].

Sesklo Orta Neolitik Dönem çanak çömleği (Figür 339) bu dönemde Yunanistan'ın diğer yerleşimlerinde görülenler ile benzer özellikler sergiler. Sesklo'da

[860] Wijnen 1981, 33.

[861] Wijnen 1981, 33.

[862] Wijnen 1981, 35.

[863] Wijnen 1993, 321.

[864] Wijnen 1981, 36-37.

boyalı çanak çömlekler, bu evrede monokromlar ile birlikte görülür ve toplam çanak çömleğin sadece bir bölümü temsil eder[865]. Yerleşimin Orta Neolitik çanak çömleğinde 6 farklı mal grubu belirlenmiştir. Mal gruplarının tanımlanmasında kullanılan terminoloji C. Tsountas, A.J. Wace-M.S. Thompson ve Y. Mottier tarafından kurulmuş standart tanımlamalara göre düzenlenmiştir[866].

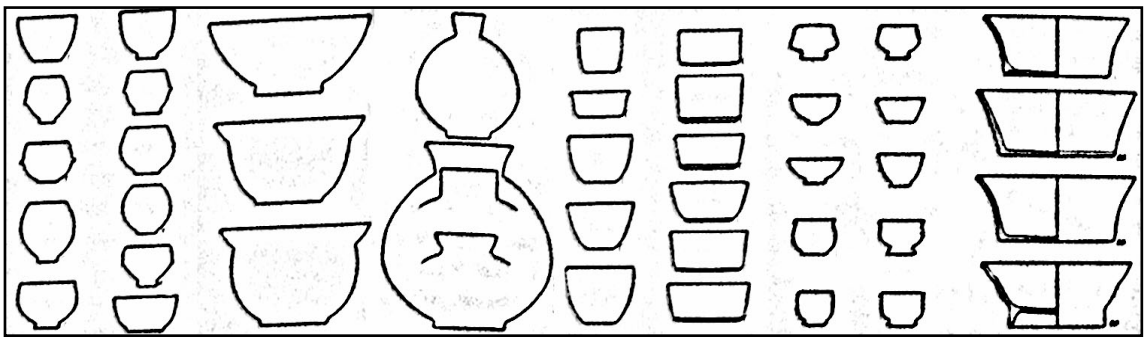

Figür 339: Sesklo Orta Neolitik Dönem Çanak Çömleği (Kotsakis 2006, 215: Fig.5'ten Düzenlenmiştir)

Buna göre yerleşimde: A1:Monokrom kırmızı mal, A3a: kırmızı üzerine beyaz boya bezemeli mal, A3b: beyaz üzerine kırmızı boya bezemeli mal, A3c: astarsız ve boyasız, kırmızı veya devetüyü perdahlı zemin üzerine kırmızı boya bezemeli mal, Kırmızı monokrom mal (A1'den dış yüzeyinin perdahsız ve katkısının iri oluşuyla ayrılır. Diğer mal gruplarında katkı her zaman incedir) ve son olarak Devetüyü veya gri monokrom mal grupları bulunur[867]. Biçimler arasında küresel ya da düz kenarlı, halka veya düz dipli çanaklar, omurgalı ve bazen silindirik tutamaklı yüksek halka dipli çanaklar, içbükey kenarlı düz veya halka dipli çanaklar bulunur. Ayrıca yarı küresel, bazılarının ağız kenarı dışa çekik derin çanaklar, boyunsuz ve kısa boyunlu çömlekler, küresel gövdeli belirgin (huni) boyunlu düz veya halka dipli büyük çömlekler diğer kap biçimleridir[868].

[865] Kotsakis 2006, 213.

[866] Kotsakis 2006, 215.

[867] A1, A3a, A3b, A3c standart tanımlamaların karşılığı yazar tarafından verilmemiştir. Bu tanımlamaların karşılıkları Wace-Thompson 1912, 13-14'ten alınmıştır.

[868] Kotsakis 2006, 215-216, 215:Fig. 5.

9.6.3- Argissa Magula

Argissa Magula, Doğu Teselya'da, Larissa'nın 4.5 kilometre batısında, Peneios Nehrinin kuzey kenarında yer alır. Yerleşimde Neolitik tabakaların yanı sıra Tunç Çağlara ait yerleşim katları da vardır. Höyük nehir tarafından sürekli olarak aşındırılmasına karşın, 300 x 100 metre boyutlarında koruna gelmiştir[869]. Höyükteki ilk araştırma C. Tsountas'ın sondaj çalışmasıdır. Düzenli kazılar 1955-58 yıllarında Milojčić tarafından yürütülmüştür[870].

9.6.3.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Höyüğün tabakalanması, hemen kenarında yer aldığı ırmağın erozyona uğrattığı kesimde açılan 22 x 6 metre boyutlarındaki bir plankareden elde edilen veriler üzerinden düzenlenmiştir[871]. Argissa'da Tunç Çağ yapı ve hendekleri ile mezarlar, Neolitik tabakalar üzerinde ağır tahribat yaratmıştır. Dolayısıyla Neolitik katlara ait mimari son derece sınırlıdır. Bununla bağlantılı olarak yerleşimin tabakalanması daha çok çanak çömlek verilerine dayanılarak yapılmıştır[872].

Yerleşimde yürütülen kazılar ile 1.90 metrelik bir arkeolojik dolguda yaklaşık olarak 700 yıllık bir süreci kapsayan 20 yerleşim katı belirlenmiş ve yerleşim tarihinde kesinti yaşanmamıştır. Yerleşim katları 2 ana dönemi kapsayacak şekilde gruplanmıştır. Yerleşimin tabakalanması aşağıdaki gibidir[873]:

Erken Neolitik I 28b-31. Katlar

Erken Neolitik II 28a-25. Katlar

Erken Neolitik III 24. Kat

Orta Neolitik 23. Kat

[869] Bloedow 1991, 3; Dipnot 19.

[870] Reingruber 2008, 130-131.

[871] Reingruber 2005, 158.

[872] Reingruber 2008, 153-154.

[873] Reingruber 2008, 133: Tab. 3.1; 134. Argissa Magula'nın tabakalanması Milojčić tarafından: 31d-31 Prakeramikum, 29a-27c Frühkeramikum, 27b-26b Protoseskło, 26a-23 Vorseskło biçiminde düzenlenmiştir (Reingruber 2008, 155).

Argissa Magula'da karbonlaşmış örneklerden ve bir kemikten 11 adet ^{14}C sonucu vardır[874]. Örneklerin standart sapmaları genellikle yüksektir ve birkaç sonucun güvenilirliği yoktur. Ayrıca iki örnek MÖ 5500 yılından sonraya ait sonuç vermektedir[875]. Örneklerin standart sapmaları yüksek, bazı örneklerin tarihi son derece erken ve birkaç örneğin tarihi alındıkları tabakalara göre geç olduğundan, biri biri ile tutarlı sonuçlar dikkate alınarak Argissa'da Erken Neolitik I'in MÖ 6400/300, Erken Neolitik II'nin 6200-6000, Erken Neolitik III'ün MÖ 6000 civarı ve Orta Neolitik'in MÖ 6000'den sonraya tarihlendiğini düşünmek mümkündür. Orta Neolitik yerleşimi MÖ 5700 civarında son bulmuş olmalıdır[876].

Argissa Magula'da en erken evrenin çanak çömlek içermeyen bir yerleşim ile başladığı iddia edilmiş ve bu veriler, Yunanistan'da aynı evreye sahip olduğu belirtilen yerleşim tabakaları ile birlikte Çanak Çömleksiz bir evrenin bulunduğu yönünde kanıtlar olarak kullanılmıştır[877]. Ancak Argissa'da eski kazılardan elde edilen veriler yeniden değerlendirilmiş ve çanak çömleksiz olduğu belirtilen tabakaların sınırlı bir alanda ve son derece ince bir arkeolojik dolgu üzerinden tanımlandığı anlaşılmıştır. Ayrıca ilk yerleşimcilerin bu dolguları muhtemelen, yaşam alanlarını genişletmek amacıyla arazinin çukur kesimlerine doldurmuş olmaları akla yatkındır. Nitekim çanak çömleksiz evreye atfedilen çukurlardan, üst tabakalardan karıştığı ve bunlarla tamamen aynı olduğu belirtilen 120 çanak çömlek parçasının varlığı gibi nedenler çanak çömleksiz bir evreyi tartışmalı hale getirmektedir[878].

Argissa Magula'da ilk yerleşimin ana toprağa açılmış çukurlar ile başladığı varsayılmıştır. İlk aşamada çukur evler olarak tanımlanan bu yapılar Milojčić tarafından sonradan işlevi bilinmeyen çukurlar olarak tanımlanmıştır[879]. Ancak yukarıda

[874] Reingruber 2008, 157: Tab. 3.4.

[875] Reingruber-Thissen 2005, 298.

[876] Reingruber 2008, 157, 156: Tab. 3.3.

[877] Argissa Magula Yunanistan'daki çanak çömleksiz bir evrenin belgelendiği iddia edilen ilk yerleşimdir ve diğer Neolitik yerleşimlerde benzer tabakaların bulunmasına dönük araştırmaları Argissa'daki bu veriler tetiklemiştir (Bloedow 1991, 2).

[878] Reingruber 2005, 163-164, 166, 168; Bloedow 1991, 6, 9, 12, 19.

[879] Reingruber 2005, 163.

belirtildiği üzere bu çukurların yerleşimin ilk sakinleri tarafından alan kazanmak amacıyla atık ile doldurulmuş arazideki doğal çukurular olması muhtemeldir.

Bu çukurların hemen üzerinde, kısmen açığa çıkarılabilmiş, çevresinden toprak rengi ile ayırt edilebilen dörtgen planlı bir kulübenin (28b katında) izi bulunur. Yapının içerisinde dörtgen bir ocak ve çukur vardır. Ocak ve çukurun etrafında kazık çukurları tespit edilmiştir. Ancak bu kazık çukurları muhtemelen bir sonraki yapı katına aittir[880]. Bu evrede yapılar, araları çamurla sıvanmış ahşap dikmelerden inşa edilmiş olmalıdır[881]. Argissa'da Erken Neolitik mimari, yukarıda verilen yapı ya da domestik alan dikkate alınmaz ise iyi korunmamıştır.

Yerleşimde bir sonraki tanımlanabilir mimariye sahip yapı katı Erken Neolitik III evresine ait 24. Katta ortaya çıkartılabilmiştir. Bu katta yarısı antik bir çeşme tarafından tahrip edilmiş, etrafı muhtemelen yapının üzerindeki çatıyı taşıyan ahşap dikme ve kerpiç bloklar ile örülmüş oval bir yapı vardır. Oval yapı bir ocağı çevrelemektedir[882]. Söz konusu yapının doğusunda bulunan bir çukur mezar Orta Neolitik'e geçişi göstermektedir. Mezardaki gömünün üzeri kerpiç bloklarla kapatılmıştır. Orta Neolitik'in son katlarına ait (23a-c) mimari son derece dağınık ve tanımsızdır[883].

9.6.3.2- Çanak Çömlek

Argissa Magula'da çanak çömleğin (Figür 340) hamurunda, çoğunlukla kum, taşçık, bazen kireç ve bitkisel kökenli katkılar bulunur. Mika ve deniz kabukluları da katkı olarak kullanılmıştır[884]. Yerleşimde beş farklı mal grubu tanımlanmıştır. Mal grupları daha çok yüzey renkleri ve uygulamaları dikkate alınarak tasnif edilmiştir.

---

[880] Reingruber 2008, 147-148, 147: Abb. 3.8, 149; Reingruber (2008, 150) bu yapı izi ile ocak ve çukurun, bir kulübeden çok yapıların dışında günlük faaliyetlerin yürütüldüğü domestik bir alan olduğu görüşündedir.

[881] Reingruber 2008, 156: Tab. 3.3.

[882] Reingruber 2008, 152.

[883] Reingruber 2008, 151, 153: Abb. 3.10.

[884] Reingruber 2008, 160, 174.

İlk mal grubunu oluşturan Kırmızı-kahve Mallar yerleşimin en erken evresinden, Erken Neolitik I'den itibaren bulunur. Hamuru çoğunlukla kum katkılı bu mal grubunda bazen deniz kabuğu ve kireç de bulunur. Çanak çömlekler kırmızı-kahve renkli ve perdahlıdır. Çoğunlukla kırmızı astarlı olan bu çanak çömleklerin diğer kısmının yüzey rengi aynı olsa da astarsızdır[885].

Siyah Ağızlı Mallar, Erken Neolitik II'nin başlarında (27c. Katı) ortaya çıkar ve Erken Neolitik III'ün sonlarına değin (24. Kat) kullanımda kalır. Bu mal grubunda yer alan çanak çömleklerin içi ve dış ağız kenarı siyah-gri renktedir. Kapların ağız kenarı haricindeki dış yüzeyleri açık kahvedir. Bu malların çoğunlukla kum ve küçük taşçık katkılı hamurunda nadiren deniz kabuğu, mika ve kireç bulunur[886].

Siyah Mallar'ın dış yüzeyleri siyah ve parlak şekilde perdahlıdır. Çoğunlukla kum ve küçük taşçık katkılı bu mal grubunun hamurunda nadiren mika, deniz kabuğu ve bitki bulunur. Bu tür çanak çömlekler Erken Neolitik II (28. Kat) ve Erken Neolitik III (24. Kat) döneminde kullanılmıştır[887].

Beyaz veya açık yüzeyli çanak çömlek mal grubu Erken Neolitik I'den (28b katı) Erken Neolitik II'nin (26. Kat) ortalarına değin kullanılmıştır. Bir kısmı astarsız diğer kısmı beyaz astarlı bu mal grubundaki kapların hamuru açık kahvedir. Astarsız örnekler de beyaz yüzeylidir. Bu mal grubunun hamurunda çoğunlukla kum ve taşçık daha az oranda kireç, deniz kabuğu ve bitki bulunur[888].

[885] Reingruber 2008, 191-192.

[886] Reingruber 2008, 192-193.

[887] Reingruber 2008, 194-195.

[888] Reingruber 2008, 197.

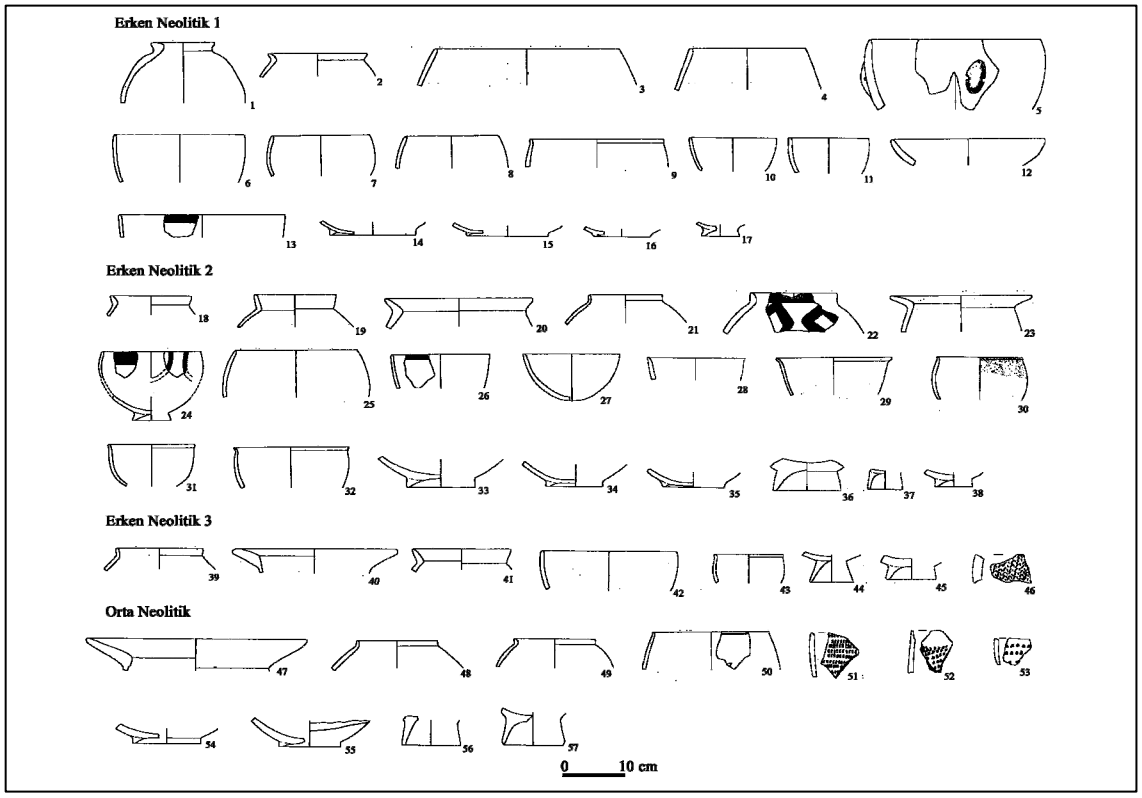

Figür 340: Argissa Magula Erken Neolitik 1-3 Çanak Çömleği (Reingruber 2008, Tafel 1-5, 8-16, 18-19, 22-23, 25-29'dan Düzenlenmiştir)

Argissa'da bulunan son mal grubu, yüzeyinde pişirmeden kaynaklanan renk dalgalanmaları ve islenmelerden dolayı ayrı değerlendirilen, esasen yukarıda sıralanan mal gruplarından pek farklılık göstermeyen örnekleri kapsar[889].

Erken Neolitik I'de çoğunluğu kırmızı astarlı geri kalanı astarsız ancak yine kırmızı veya kahve yüzeyli kırmızı-kahve mallardan oluşan basit biçimlere sahip bir çanak çömlek repertuarı bulunur[890]. Biçimler küresel gövdeli boyunsuz çömlekler, yarı küresel çanaklardan ibarettir. Tutamaklar yatay ve dikey delikli düğme biçimli, dipler halka dip şeklindedir[891]. Çanak çömlekler iyi pişirilmiştir[892]. Erken Neolitik'te çanak çömleklerin yaklaşık % 11'i boyalıdır. Boya bezemeler çoğunlukla açık kahve ve turuncu daha az oranda beyaz zemin üzerine kırmızı bazen de kahve renkli boya

[889] Reingruber 2008, 198.

[890] Reingruber 2008, 156: Tab. 3.3.

[891] Reingruber 2008, Taf. 1-6.

[892] Reingruber 2008, 214.

kullanılarak yapılmıştır[893]. Argissa Magula'da boyalı çanak çömlek ilk olarak Erken Neolitik I'in sonlarında (28b katı) ortaya çıkar. Ancak üzerindeki motifleri tanımlı örnekler Erken Neolitik II'nin başlarında (27b) görülür[894].

Erken Neolitik II'de deniz kabuğu katkılı çanak çömlekler ortaya çıkar. Çanak çömleklerin çoğunluğu kırmızı, açık kahve ve siyah perdahlı monokrom örneklerden oluşur. Bu evrede siyah mallar ve sona doğru Siyah ağızlı mallar görülür. Bir önceki evrede görülen boyalılar devam eder ayrıca beyaz astar üzerine kırmızı boya bezemeli kaplar görülür. Erken Neolitik II'de dışa çekik ağız kenarlı kaplar ve 3 cm yüksekliğinde halka dipler/kaideler ortaya çıkar[895]. Biçimler yarıküresel çanaklar, s-profilli (ağız kenarı hafif dışa kıvrık) çanaklar, kısa ve belirgin boyunlu çömlekler, boyunsuz çömlekler, halka dip ve kaideler ile kapalı ve delikli tutamaklardan oluşur[896].

Erken Neolitik III'te Argissa Magula'da bir önceki evrenin çanak çömlek gelenekleri varlığını sürdürür. Baskı bezemeli-impresso çanak çömlekler Argissa Magula'da Erken Neolitik III'ün sonlarında (24. Kat), Erken Neolitik'ten Orta Neolitik'e geçiş aşamasında ortaya çıkar. Bu örneklerde bezemeler, tırnak veya çeşitli aletler ile bazen de çimdiklenerek oluşturulmuştur. Diğer bir grup örnek tarak bezemelidir[897].

Orta Neolitik ile birlikte çanak çömlekler daha ince kenarlı üretilmiş ve daha iyi pişirilmiştir. Bu evrede, yüksek kaide, dışa çekik ağız kenarlı kaplar ve diğer eski biçimlerin çoğu hala kullanılsa da düz dipli, içbükey kenarlı çanaklar ve inceltilmiş ağız kenarlı kaplar ortaya çıkar. Ayrıca, hafif içbükey dip, şerit kulp veya yuvarlak kulp, uzun boyun ve yüksek halka dip gibi Orta Neolitik'in özelliklerini, Argissa Magula Orta Neolitik çanak çömleğinde bulmak mümkündür[898]. Baskı bezemeli-impresso türü

[893] Reingruber 2008, 199.

[894] Reingruber 2008, 203.

[895] Reingruber 2008, 214.

[896] Reingruber 2008, Taf. 7-24.

[897] Reingruber 2008, 209-211, 214.

[898] Reingruber 2008, 215.

bezemeye sahip kapların bir kısmında boya bezeme de kullanılmıştır. Beyaz üzerine kırmızı boyama bu evre için önemli bir uygulamadır[899].

9.6.4- Achilleion

Achilleion, Teselya'da Karditsa Ovasının güneydoğu kenarında yer alır. Höyük, 200 x 260 metre boyutlarında, Erken ve Orta Neolitik Döneme ait arkeolojik dolgulara sahip bir yerleşimdir. İsmini yakınındaki köyden alan höyük, küçük bir tepenin üzerine kurulmuştur ve yakınından bir akarsu geçmektedir[900]. Achilleion'da ilk arkeolojik çalışmalar, 1961 yılında D. Theocharis tarafından gerçekleştirilen sondaj nitelikli kazılardır[901]. Yerleşim daha sonra 1973-74 yıllarında, ilk kazılarda tespit edildiği iddia edilen akeramik tabakaları test etmek amacıyla, M. Gimbutas yönetimindeki bir ekip tarafından yeniden kazılmıştır[902].

9.6.4.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Achilleion'un tabakalanması, höyüğün merkezindeki 5 x 5 metrelik dört ve güney yamacındaki iki plankarede yürütülen çalışmalar üzerinden düzenlenmiştir. Ayrıca yerleşimin çevresinde dört test açmasında çalışılmıştır[903].

Yerleşimde yürütülen kazılar ile 3.3 metrelik bir arkeolojik dolguda yaklaşık olarak 800 yıllık bir süreci kapsayan 14 yerleşim katı belirlenmiş ve yerleşim tarihinde kesinti yaşanmamıştır. Yerleşim katları 2 ana dönemi kapsayacak şekilde gruplanmıştır[904]. Yerleşimin tabakalanması aşağıdaki gibidir[905]:

Ia	Erken Neolitik	Erken Çanak Çömlekli Evre
Ib	Erken Neolitik	Proto Sesklo
IIa-b	Erken Neolitik	Proto Sesklo

[899] Reingruber 2008, 214-215.

[900] Gimbutas 1989a, 1.

[901] Gimbutas 1989a 2.

[902] Gimbutas 1989a, 5.

[903] Shimabuku-Winn 1989a, 7.

[904] Gimbutas 1989b, 23.

[905] Gimbutas 1989b, 28: Table 3.4.

IIIa-b	Orta Neolitik	Klasik Sesklo
IVa-b	Orta Neolitik	Klasik Sesklo

Achilleion'da 41 örnekten ^{14}C analizi yaptırılmıştır. Bunların 3'ü Ia, 5'i Ib, 6'sı IIa, 5'i IIb, 11'i IIIb, 11'i IVa ve 1'i IVb evresindendir[906]. Yerleşimin farklı evrelerinden alınan bu örneklerin, aynı yapı katlarından alınanlarının birleştirilmiş sonuçları I. evre için, % 68.2 olasılıkla (1 sigma aralığında) MÖ 6340-6070 ve II. evre için MÖ 6230-6020 yılları arasını vermektedir[907]. IIIb evresine ait birleştirilmiş sonuçlar MÖ 6053-6016 yıllarını göstermektedir. IV. tabakanın MÖ 5700-5600 yılları arasında terkedilmiş olduğu anlaşılmaktadır[908]. Kazıcısı Achilleion'un MÖ 6500-5600 yılları arasında yerleşildiğini düşünmektedir[909].

Achilleion'da yerleşim, I. evrede ancak sınırlı bir alanda tespit edilebildiği kadarıyla çukur evler ile başlamıştır[910]. Sonrasında beyaz bir taban ve bir çukur ev/depo çukuru ile devam eden yerleşimde bu evrenin sonlarına doğru taş temelli, dörtgen planlı pisé bir yapı tespit edilmiştir. Yapı ile ilişkili bir yiyecek hazırlama alanı ve işlik vardır[911].

Höyüğün II. evresinde yapıların inşa tekniğinde bir değişiklik yaşanmış ve dal örgü-çamur sıvalı evler ortaya çıkmıştır. Dikdörtgen planlı bu yapılar ile ilişkili ateş çukurları ve ocaklar vardır. Bu evrede bulunan yapıların çevresinde ortaya çıkartılan buluntulardan anlaşıldığı kadarıyla, evlerin çevresinde yiyecek hazırlamak amacıyla

[906] Gimbutas 1989b, 24-25: Table 3.1.

[907] Thissen 2005, 36: Fig. 4. Achilleion Ia-IIb tabaklarının birlikte değerlendirilmesi ve MÖ 6200-6000 arasına tarihlenmesi gerektiği yönündeki görüş için bkz. Reingruber 2008, 291; Ia-b katlarının tek bir kat olarak değerlendirilmesi gerektiği yönündeki görüşü için bkz. Thissen 2000a, 170: Table 4.1.

[908] Gimbutas 1989b, 27: Table 3.3; Reingruber 2008, 285.

[909] Gimbutas 1989b, 28: Table 3.4.

[910] Winn-Shimabuku 1989a, 32; Akeramik olduğu iddia edilen tabakalardaki çukur tabanlı evler için bkz Perlés 2001, 73 vd.

[911] Winn-Shimabuku 1989a, 34-35.

kullanılan alanlar ve işlikler bulunur. Avlu olduğu düşünülen açık alanda muhtemelen çanak çömlek pişirmek amacıyla kullanılan büyük bir dairesel ocak tespit edilmiştir[912].

Höyüğün III. evresinde, II. evrede olduğu üzere taş temelsiz, dikdörtgen planlı dal örgü-çamur sıvalı yapılar kullanılmış, yapıların boyutları evrenin sonuna doğru büyümüştür. Yine II. evrede olduğu üzere yapıların içerisinde ve çevresindeki alanlarda ocak ve fırınlar, yiyecek hazırlama alanları ve işlikler vardır[913].

IV. evreye gelindiğinde, kazıklı yapılar olarak adlandırılan evler yerini taş temelli, dal örgü-çamur sıvalı yapılara bırakmıştır. Dikdörtgen planlı bu yapılar iki odalıdır ve erken evrede odalardan birinin doğu duvarı boyunca bir seki bulunur. IV. evrenin sonlarında taş temelli büyük yapılar ortaya çıkar. Bu yapıların önceki evre yapılarından farklı olarak yönleri farklıdır ve bu durum mimari gelenekteki bir kesinti ile ilişkili olmalıdır[914]. IV. evrenin iki odalı bu yapıları, Gimbutas tarafından tapınak, yerleşimin merkezinde yer alan dini yapılar olarak tanımlanmıştır[915].

9.6.4.2- Çanak Çömlek

Achilleion çanak çömleği (Figür 341) tasnif edilirken, kapların yüzey renkleri ve yüzey işlemleri gibi ölçütler esas alınmış ancak hamura eklenen katkı maddeleri mal gruplarının belirlenmesinde öncelikli rol oynamıştır. Çanak çömlek üretiminde erken evrelerden geç evrelere doğru kapların hamur, kenar kalınlıkları ve yüzey işlemleri açısından niteliklerinde artış olduğu görülmektedir.

Yerleşimde beş mal grubu tanımlanmıştır. Standart Mal olarak adlandırılan mallar, hamur içerisine düzenli olarak dağılmış küçük taşçık katkılıdır. Bu mal grubunda hamura zaman zaman bitkisel kökenli katkılar da eklenmiştir. Hamuru bu türde standart katkı içermeyen, hamur içeriği farklı çanak çömleklerin oranı % 8'dir. Söz konusu çanak çömlekler içerisinde üç tür, ince katkılı ve katkısız, bir tür iri katkılı grup tespit edilmiştir. İlk grup kırmızı hamurlu ve beyaz astarlı Orta Kaliteli Mallar'dır.

[912] Winn-Shimabuku 1989a, 36-44.

[913] Winn-Shimabuku 1989a, 46-56.

[914] Winn-Shimabuku 1989a, 56-66.

[915] Gimbutas 1989c, 334.

Achilleion'da boya bezemeli kapların çoğunluğu bu tür beyaz astarlı çanak çömlekler olsa da, beyaz astarlıların bir kısmı boya bezemesiz üretilmiştir. İkinci grup Kaliteli Kumlu Mallar olarak adlandırılmıştır. Toplam çanak çömleğin % 1.5'ini oluşturan diğer grup saf beyaz kilden (kaolin) üretilmiş Kaolin Mallar'dır. Hamuru bazen ince kum ve taşçık içeren bu mal grubunda zaman zaman saman katkı da gözlenmiştir. Son mal grubu iri ve yoğun taşçık ile bitkisel katkılı bir hamura sahip Kaba Mallar'dır[916].

Kaba Malların üretimi erken evrelerden itibaren var olsa da, bunların oranı III. evrenin sonu ve IV. evrenin başlarında artmıştır. Kaolin Mallar'da en erken evreden en geç evreye değin kullanılmıştır. Orta Kaliteli Mallar II. evrenin sonlarına doğru ortaya çıkmış ve yerleşimin son evrelerine değin kullanılmıştır. Boyalı çanak çömleklerin ortaya çıkışı ile kullanılmaya başlanan Kaliteli Kumlu Mallar III. evrede görülür[917].

Achilleion'da çanak çömleklerin % 72'sinin dış yüzeyleri perdahlıdır[918]. Kapların % 7'si açık kahve, % 4'ü beyaz, % 5'i kırmızı, % 9'u devetüyü astarlıdır. % 2 oranında yüzeyi yalın bırakılmış çanak çömlek vardır[919].

I. evre çanak çömleğinin % 40-45'i[920] hafifçe astarlanmış[921], geri kalan kapların yüzeyi hamur renginde bırakılmıştır[922]. Astar rengi çoğunlukla açıkkahvedir[923] ve çanak çömleğin neredeyse tümü perdahlıdır[924]. II. evrede de astar genellikle açık kahve bir renge sahiptir[925]. Beyaz astar I. evreden başlayarak II. evreye doğru artar ve II. evrede % 3 civarında bir orana kavuşur. III. evrede ise % 7 oranına ulaşır. Kırmızı astarlı çanak çömlekler I. ve II. evrelerde sırasıyla % 1 ve 2 oranındadır. Bu tür astara sahip kaplarda

[916] Winn-Shimabuku 1989b, 78.

[917] Winn-Shimabuku 1989b, 78-79.

[918] Winn-Shimabuku 1989b, 79.

[919] Winn-Shimabuku 1989b, 79: Fig. 5.4.

[920] Winn-Shimabuku 1989b, 158: Table B.1.

[921] Winn-Shimabuku 1989b, 77.

[922] Winn-Shimabuku 1989b, 158: Table B.1.

[923] Winn-Shimabuku 1989b, 77.

[924] Winn-Shimabuku 1989b, 80.

[925] Winn-Shimabuku 1989b, 80.

III. evre itibariyle % 7 oranına sahiptir[926]. III. ve IV. evrelerde devetüyü astar da kullanılmıştır. Bu tür astara sahip kaplar perdahsızdır ve astar kalındır. Çoğunluğu iyi pişirilmemiştir[927].

Daha az oranda çanak çömleğin yüzeyine herhangi bir işlem uygulanmamıştır. Yüzeyi yalın bırakılmış örnekler IIb evresinde ortaya çıkmış ve IVb evresinde devetüyü astarlı, perdahsız kapların artışına koşut olarak oranı yükselmiştir[928].

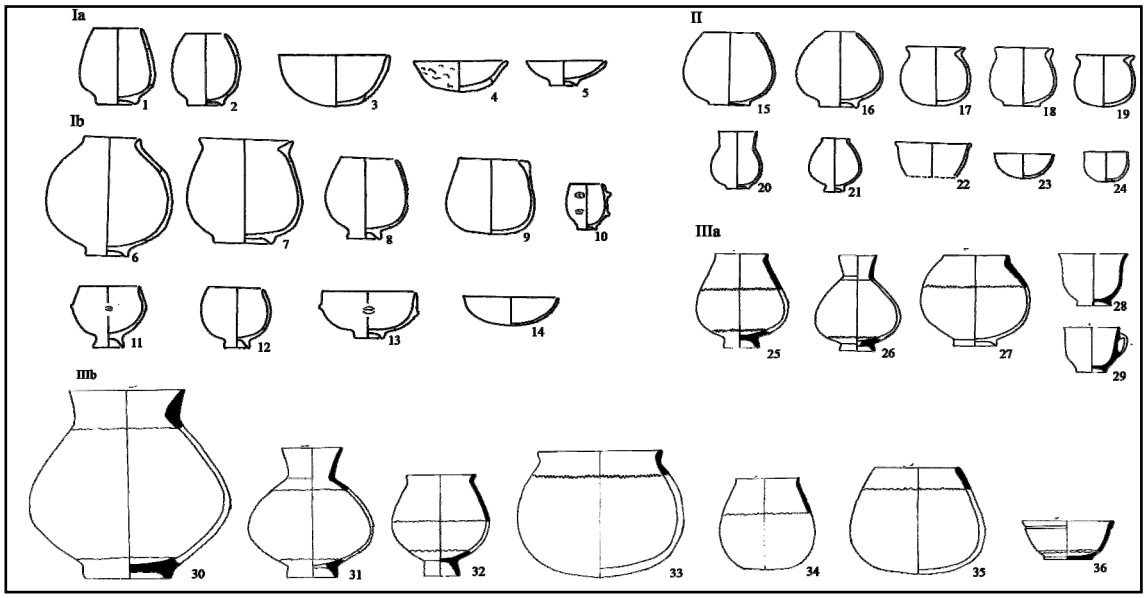

Figür 341: Achilleion I-III. Tabakaların Çanak Çömleği (Gimbutas 1974b, 292-295: Fig. 15-16, 18, 20-21'den Düzenlenmiştir)

Achilleion'da toplam 1208 boyalı çanak çömlek parçası bulunmuştur[929]. Boyalı çanak çömlekler yerleşimin I. evresinin sonlarında kullanılmaya başlanmıştır. Çoğunlukla beyaz astar üzerine kırmızı zaman zaman kırmızı astar üzerine beyaz boyalı kapların % 76'sında kırmızı, % 23'ünde beyaz boya kullanılmıştır[930]. Boyalı çanak çömleklerin kullanımı III. evre ile birlikte artış gösterir[931]. Achilleion çanak çömleğinde

[926] Winn-Shimabuku 1989b, 159: Table B.4.

[927] Winn-Shimabuku 1989b, 80.

[928] Winn-Shimabuku 1989b, 80.

[929] Gimbutas 1989c, 335.

[930] Winn-Shimabuku 1989b, 93, 94: Fig. 5.28.

[931] Winn-Shimabuku 1989b, 95.

bulunan bir diğer grup baskı bezemeli-impresso türü örneklerdir. Bu tür bezemeye sahip çanak çömlekler yerleşimin IIIb evresinde başlamış ve IV. evresinde de kullanılmıştır[932].

Kaplar çoğunlukla inceltilmiş ağız kenarlıdır. Ancak farklı türde ağız kenarları da bulunur ve düzleştirilmiş ağız kenarlı kapların oranı yüksektir[933]. Çanak çömleklerin çoğunluğu orta ve küçük boyutlu kaplardan oluşur[934]. Ancak erken evrelerden geç evrelere doğru küçük kapların oranında artış görülmektedir. Çanak çömlek biçimleri, % 60 açık kaplar, % 26 kapalı kaplar, % 5 yüksek ve % 3 kısa boyunlu çömlekler, % 3 tabak ve % 3 s-profilli kaplardan oluşur[935]. I. evrenin en erken safhalarında çanak çömlek biçimleri neredeyse tümüyle basit küresel çanaklardan ibarettir. I. evrenin sonları ve II. evrenin başlarında kapalı biçimler yerleşimin en yüksek oranına kavuşur. Kısa boyunlu çömlekler yerleşimin II. evresinde ortaya çıkar. III. evrede s-profilli kaplar ve uzun boyunlu çömlekler görülür[936]. Diplerin üçte biri halka diptir. Geri kalan dipler kaide ve düz diplerden oluşur[937]. Yüksek halka dipler yerleşimin III. evresinde ortaya çıkar[938]. Kaplarda kapalı ve delikli tutamaklar ile şerit kulplar bulunur[939].

9.6.5- Franchthi ve Parali

Franchthi, Argolid yarımadasının Ermionis bölgesindeki Kiladha köyünün yakınında, kireçtaşı bir burun üzerinde yer alan mağara yerleşimidir. 150 metre uzunluğundaki mağaranın girişi, bugünkü kıyı çizgisinden 15 metre kadar yukarıdadır [940] . Mağaranın yaklaşık olarak 100 metre kadar yakınında, kıyıda, Franchthi'deki Neolitik yerleşim ile ilişkili, Paralia olarak adlandırılan ikinci bir yerleşim alanı bulunur. Paralia'nın arkeolojik kazılar ile ortaya çıkarılandan daha geniş

[932] Winn-Shimabuku 1989b, 134-135: Fig. 5.67-5.68.

[933] Winn-Shimabuku 1989b, 87. Fig. 5.16.

[934] Winn-Shimabuku 1989b, 89.

[935] Winn-Shimabuku 1989b, 83, 84: Fig. 5.10.

[936] Winn-Shimabuku 1989b, 85.

[937] Winn-Shimabuku 1989b, 89.

[938] Winn-Shimabuku 1989b, 90.

[939] Winn-Shimabuku 1989b, 90-91.

[940] Jacobsen-Farrand 1987, 2.

bir alan yayıldığı ancak deniz seviyesindeki yükselmelere bağlı olarak yerleşimin bir bölümünün su altında kaldığı bilinmektedir[941]. Franchthi, 1967-1979 yılları arasında M.H. Jameson ve T.W. Jacobsen yönetimindeki bir ekip tarafından kazılmıştır.

9.6.5.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Franchthi'de yerleşimin tabakalanması, arkeolojik birimler dikkate alınarak çanak çömlek gruplarında görülen değişimler üzerinden düzenlenmiştir[942]. Franchthi bir mağara yerleşimi olduğundan, burada diğer Neolitik yerleşimlerdekine benzer bir mimari bulunmaması doğaldır. Dolayısıyla tabakalanma çanak çömlek ve bu materyali içerisinde barındıran farklı özelliklere sahip arkeolojik dolgulara dayanmaktadır. Franchthi'de çanak çömlekli 5 evre tanımlanmıştır[943]. Bu evreler mağara ve kıyı yerleşiminde yapılan kazılara dayanmaktadır. Kıyı yerleşimi durumundaki Paralia'da mağaradakinden nispeten farklı bir tabakalanma mevcuttur. Buradaki yerleşimde sadece FCP 1-2 (Franchthi 1. ve 2. Çanak çömlek evreleri) evrelerine ait yerleşim bulunur[944].

Mağara yerleşiminin üzerine oturduğu zemin arızalı bir yapıya sahip olduğundan, arkeolojik birikim açmalar arasında farklılıklar gösterir[945]. Dolayısıyla arkeolojik birikimin kalınlığı her yerde aynı değildir. Buna karşın farklı açmalarda Neolitik dönemi temsil eden en kalın dolgular dikkate alındığında yaklaşık olarak 6.20 metre[946] civarında bir birikim bu döneme atfedilebilir.

Mağara ve kıyı yerleşimindeki arkeolojik birikim içerisinde tanımlanan çanak çömlek evreleri aşağıdaki gibidir[947]:

---

[941] Wilkinson-Duhon 1990, 78; Gifford 1990, 115. Ancak Reingruber (2008, 367) jeolojik sondajlardan elde edilen tarihlerin Paralia'nın bir kısmının su altında kalmış olabileceği değerlendirmesini doğrulamadığı kanısındadır. Reingruber'e göre deniz seviyesinin yükselerek yerleşimin bu kısmını bastığı tarihler MÖ 5400 yıllarıdır.

[942] Vitelli 1993, 22 vd.

[943] Vitelli 1993, 23.

[944] Vitelli 1993, 33, 85.

[945] Farrand 2000, 91: Table 7.1.

[946] Farrand 2000, 57: Table 4.2.

[947] Vitelli 1993, 22: Table 3.

FCP 0	Mezolitik ve Öncesi	
Int 0/1	Çanak Çömlekli Ara Evre	
Hiatus		
FCP 1	Franchthi Çanak Çömlekli Evre 1	Erken Neolitik
FCP 2	Franchthi Çanak Çömlekli Evre 2	Orta Neolitik
FCP 3	Franchthi Çanak Çömlekli Evre 3	Orta Neolitik

Franchthi'de farklı tabaklardan alınmış çok sayıda ^{14}C sonucu vardır[948]. Bunların bir kısmının standart sapması yüksek, bir diğer kısmının bağlamları güvenilir değildir. Güvenilir bağlamlardan gelen örneklerin sayısı 12'dir[949]. Mutlak tarihler dikkate alındığında, Franchthi ve Paralia'da yerleşimin MÖ 6000 yıllarında başladığı ve MÖ 3800 yıllarında son bulduğu anlaşılmaktadır. MÖ 6000-5500 yılları arası Franchthi'de Teselya zamandizinine göre Orta Neolitiğe karşılık gelmektedir[950]. Dolayısıyla evvelden düşünüldüğü gibi Franchthi'de Erken Neolitik tabakalar yok gibi görünmektedir. Ancak FCP 1'in çanak çömlek özelliklerinin Yunanistan'da Monokrom olarak adlandırılan evrenin niteliklerine sahip olduğuna dikkat edilmelidir.

Franchthi'de en erken Neolitik tabakanın gri killi bir birikim ile temsil edilen çanak çömleksiz bir evre ile başladığı kabul edilmiştir. Taş ve kemik alet, figürün gibi buluntulara sahip, evcileştirilmiş bitki ve hayvan kalıntıları bulunan[951] bu birikimde çanak çömlek bulunmadığı ve Güney Yunanistan'da Neolitik'in başlangıç aşamasına karşılık geldiği varsayılmıştır. Ancak bu tabakada, üst tabakalardakine benzer niteliklere sahip az sayıda çanak çömlek bulunmuştur[952]. Bunların üst tabakalardan karıştığı ve bu

[948] Jacobsen-Farrand 1987: Plate 71.

[949] Thissen 2000a, Fig. 4.15-16; Reingruber 2008, 365: Tab. 4.23.

[950] Thissen 2005, 35: Fig.3, 38, 39: Fig. 7; Reingruber 2008, 367.

[951] Hansen 1991, 163.

[952] Ayrıntılar için bkz. Bloedow 1991, 36-38.

tabakanın materyali olmadığı iddia edilmiştir [953]. Buna karşın söz konusu tabakada hali hazırda çanak çömlek üretiminin başladığı ve bu tabakanın Erken Neolitik'in ilk evrelerine karşılık geldiği yönünde de değerlendirmeler vardır[954].

Franchthi'de mimari, kıyı yerleşimi durumundaki Paralia'da ortaya çıkartılmış taş temeller ile sınırlıdır. Paralia'da ortaya çıkartılan taş temeller yamaç aşağı kaymaları önlemek amacıyla yapılmış teras duvarları olarak değerlendirilmiştir[955]. Ancak uzun duvarlara bitişik durumdaki yuvarlak ve bağımsız dörtgen planlı yapılar, burada konut ve benzeri yapılarında bulunduğunu gösterir[956]. Bu duvarlar ilk olarak FCP 1'de inşa edilmiş ve FCP 2'nin sonlarına değin kullanılmıştır. Ancak bu zaman zarfında yeni eklemeler ve düzenlemeler yapılmıştır[957].

9.6.5.2- Çanak Çömlek

Franchthi çanak çömleğinde (Figür 342) mal grupları, kapların hamurunda bulunan katkı maddelerinin tür, boyut ve yoğunlukları dikkate alınarak tasnif edilmiştir[958]. Hamurunda kalsiyum karbonat bulunup bulunmaması ile iki kategoriye ayrılan çanak çömlekler, hamurdaki diğer katkı maddeleri üzerinden tasnif edilmiş ve son olarak yüzey işlemlerine göre ayrılmışlardır[959].

Int 0/1 evresinde bulunan çanak çömleklerin sayısı son derece azdır. Bu çanak çömlekler kireç katkılı ve perdahlı Monokrom Mallar'dır[960].

FCP 1'de beş farklı mal grubu tespit edilmiştir [961]. Bu evredeki çanak çömleklerin çoğunluğu diğer mal gruplarındaki az sayıdaki örnek dışında kireç katkılı

[953] Jacobsen 1969, 352; Thissen (2000a, 187) Franchthi'de Akeramik bir tabakanın bulunduğunu ve bunu MÖ. 7. binyılın başlarına karşılık geldiği görüşündedir.

[954] Vitelli 1993, 39.

[955] Wilkinson-Duhon 1990, 76; Vitelli 1993, 42.

[956] Jacobsen-Farrand 1987, Plate 40.

[957] Vitelli 1993, Plan 1, 3-6.

[958] Vitelli 1993, 6.

[959] Vitelli 1993, 11.

[960] Vitelli 1993, 39.

[961] Vitelli 1993, 95.

ve perdahlı Monokrom Mallar'dan oluşur[962]. FCP 1'deki mal gruplarından ilk ikisi kireç veya kum katkılı perdahlı Monokrom Mallar'dır[963]. Diğer bir mal grubu yine monokrom fakat andezit katkılı bir gruptur[964]. Monokrom gruplardan bir diğeri perdahlı ve Katkısız Mallar[965], diğeri serpantin katkılı perdahlı Monokrom Mallar'dır[966]. Son iki grup yine kum veya kireç katkılı, açık kahve, pembe veya krem bir zemin üzerine kırmızı boya ile yapılmış hatlardan oluşan bezemeye sahip Boyalı Mallar'dır[967].

Kireç katkılı perdahlı Monokrom Mallar'ın rengi kırmızıdan siyaha değin değişen bir aralıkta yer alır. Ancak kapların rengi çoğunlukla pembe ve kahve tonlardadır. Çanak çömlekler çoğunlukla astarsız bazen astarlı veya kendinden astarlıdır[968]. FCP 1'deki çanak çömleklerin çoğunluğunu bu mal grubu oluşturur[969]. Kumlu Monokrom Mallar, kireç katkılılardan farklı olarak astarlıdır. Bu mal grubunda kapların yüzeyi bazen koyu kırmızı veya açık kahvedir. Ancak çoğunluğu siyah, koyu gri veya koyu kahvedir[970]. Andezit Katkılı Mallar'da da çanak çömleklerin astarlı yüzeyleri bazen koyu kırmızı çoğunlukla da siyah veya koyu kahverengidir[971]. Çanak çömleklerin % 5'ini oluşturan Katkısız Monokrom Mallar'ın astar renkleri çoğunlukla koyu gri daha az oranda açık sarıdır[972]. Serpantin Katkılı Mallar ise astarsızdır. Bu gruptaki çanak çömleklerin yüzey renkleri arasında diğer mal gruplarındaki açık ve koyu renkleri bulmak mümkündür[973]. Boyalı Mallar'ın oranı bu evrede % 2'dir[974].

[962] Vitelli 1993, 40.

[963] Vitelli 1993, 95 vd, 105 vd.

[964] Vitelli 1993, 111.

[965] Vitelli 1993, 113.

[966] Vitelli 1993, 114.

[967] Vitelli 1993, 100, 107.

[968] Vitelli 1993, 97.

[969] Vitelli 1993, 98.

[970] Vitelli 1993, 105-106.

[971] Vitelli 1993, 112.

[972] Vitelli 1993, 113.

[973] Vitelli 1993, 114.

[974] Vitelli 1993, 101, 107.

Boyalı Mallar'da motifler paralel çizgiler arasına yapılmış zikzak, üçgen ve baklava desenlerinden oluşur[975].

FCP 1'de biçimler küresel ya da yarıküresel çanak ve derin çanaklar, çoğunluğu boyunsuz daha az oranda kısa boyunlu çömleklerden oluşur. Bu tür kaplarda halka dipler ve dikine delikli düğme biçimli tutamaklar kullanılmıştır[976]. FCP 1'de kaplar çoğunlukla küresel ve yarıküresel gövdelidir ancak az sayıda kap hafif omurgalıdır[977]. Boyunlu çömlekler çoğunlukla boyalı mal grubunda bulunur. Az sayıda oval biçimde vardır[978].

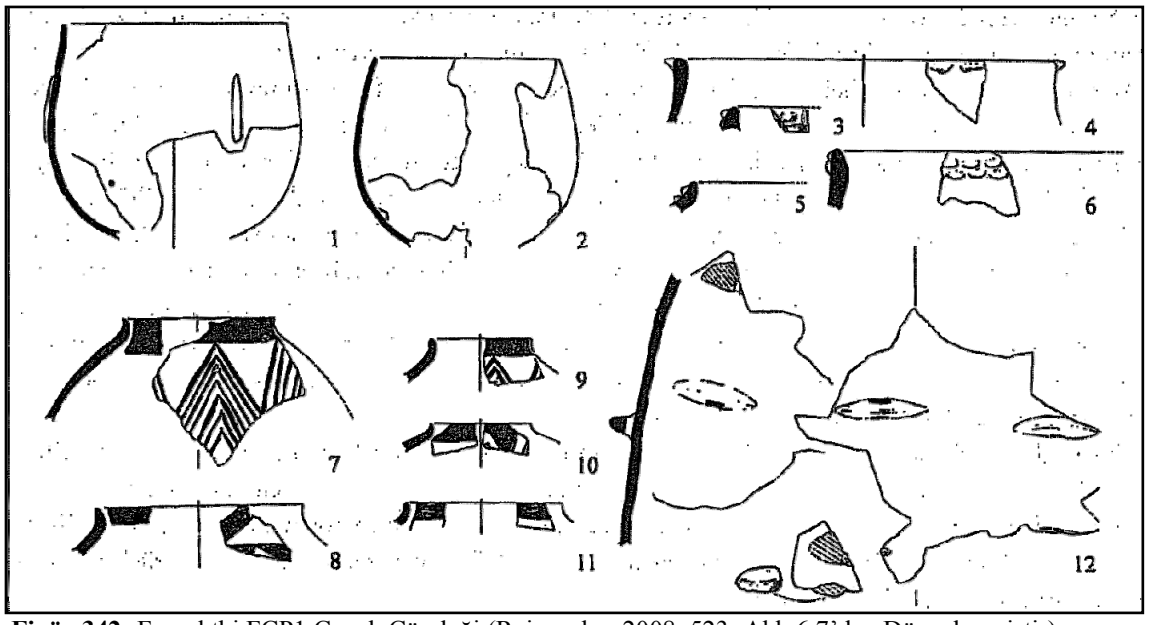

Figür 342: Franchthi FCP1 Çanak Çömleği (Reingruber 2008, 523: Abb 6.7'den Düzenlenmiştir)

FCP 1'den 2'ye geçiş keskin değildir. Her iki evrenin çanak çömlek özelliklerini sergileyen kaplar bulunan ara bir evre vardır. Ara evre 1/2 olarak tanımlanan bu geçiş evresinde FCP 2 özellikleri taşıyan mal gruplarının oranı % 10'dur[979].

[975] Vitelli 1993, 102, 108.

[976] Vitelli 1993, 318-342: Figure 1-13.

[977] Vitelli 1993, 99.

[978] Vitelli 1993, 107.

[979] Vitelli 1993, 49, 53.

FCP 2'de, FCP 1'de bulunan tüm mal grupları hala kullanılmaktadır. Ancak bu mal gruplarından bazılarının perdahsız olarak üretilmiş yeni çeşitlemeleri bulunur. FCP 2'de ortaya çıkan yeni mal grupları *Urf ware* ve Beyaz mallardır[980]. Bir önceki evrede olduğu üzere FCP 2'de de baskın bir mal grubu vardır. Ancak bu evrede diğer yeni mal grupları da görülmeye başlanmıştır. Bunların arasında çoğunluğunu beş farklı türü bulunan *Urf* olarak adlandırılan grup oluşturur[981]. FCP 2'de *urf* olarak adlandırılan malların oranı % 65'tir[982]. *Urf ware* iyi pişirilmiştir ve ince katkılıdır[983].

Monokrom *Urf*'lar FCP 2'deki gruplar arasında diğer büyük gruptur[984]. Astarlı ve perdahlı bu grup içerisindeki bulunan çanak çömleklerden bir kısmının astarı siyahtır[985]. Boya bezemeliler monokrom olanlardan sadece üzerindeki geometrik boya bezeme ile farklılık gösterir[986]. Bu evrede bir grup çanak çömlek perdah bezemelidir[987]. Çanak çömleklerin astar rengi açık kahve-sarı gibi açık renklere sahiptir. Boya bezemeler çoğunlukla kırmızı bazen siyah ya da kahve renklidir[988]. Bu evrede bulunan diğer bir mal grubu sadece 6 parça ile temsil edilen Beyaz mallardır. Bu mal grubundaki çanak çömlekler beyaz astarlı ve hamurludur[989].

FCP 2'de kapların boyutu büyümüştür. Kapların çoğunluğu küresel gövdeli olsa da çok sayıda omurgalı örnek vardır. Bu evrenin biçimleri arasında küresel ve yarı küresel çanak ve derin çanaklar, s-profilli çanaklar, boyunsuz, kısa ve belirgin boyunlu çömlekler bulunur. Boyunlu çömlekler FCP 2 biçim envanterinde yer alan yaygın kaplardan biridir[990]. Dışa kalınlaştırılmış düz ağız kenarlı kaplar FCP 2 çanak çömlek

[980] Vitelli 1993, 117-118.

[981] Vitelli 1993, 49, 53.

[982] Vitelli 1993, 50.

[983] Vitelli 1993, 135.

[984] Vitelli 1993, 138.

[985] Vitelli 1993, 138.

[986] Vitelli 1993, 138.

[987] Vitelli 1993, 139.

[988] Viteeli 1993, 141, 146.

[989] Vitelli 1993, 132.

[990] Vitelli 1993, 144.

envanterinde bulunan bir diğer biçimdir. Dönemin sonlarına doğru dışa çekilmiş ağız kenarlı kaplar ortaya çıkmıştır. Dipler halka dip biçimindedir ve kaide olarak tanımlanacak yükseklikte dipler bulunur. Dikine delikli ve kapalı tutamaklar bazen ağız kenarının hemen altına eklenmiştir[991].

9.6.6- Yunanistan Zamandizini ve Çanak Çömlek Gelişimi

Yunanistan'ın farklı bölgelerinde yapılan arkeolojik kazılar ile ortaya çıkartılan yerleşim katları ve çanak çömleklerin zamandizini için farklı gelişim modelleri kurgulanmıştır. Anlaşıldığı kadarıyla bunun nedeni, farklı bakış açılarının[992] yanı sıra bölgeler arasındaki kültürel farklılıklar, kazıların sınırlı alanlarda yürütülmüş olması, materyali karışmış tabakalar ve yerleşim devamlılığında görülen kesintilerdir[993]. 20. yüzyılın başlarından itibaren başlayan prehistorik kültürleri araştırmaya dönük çalışmalarla ilişkili olarak zamandizini önerileri geliştirilmiş, yeni kazı ve bakış açılarının değişimine koşut olarak bu zamandizini modelleri geliştirilmiş veya yeni modeller kurgulanmıştır. Sonuçta gelinen noktada Yunanistan Neolitiği erken, orta ve geç olmak üzere üç ana döneme ve her dönem kendi içinde üç alt evreye ayrılmıştır[994]. Özellikle Neolitik kültürde görülen bölgesel çeşitlilikler genel bir modelin kurgulanması açısından sorun oluştursa da, genel olarak Yunanistan, özelde ise Teselya için mutlak tarihler ve çanak çömlekler üzerinden belirli bir gelişim çizgisi kurgulamak mümkündür[995].

Yunanistan'da Neolitiğin ne zaman ve nasıl başladığı, üzerinde uzlaşılmış bir konu olmaktan uzaktır. Özellikle Akeramik ya da çanak çömleksiz olarak tanımlanan[996]

---

[991] Vitelli 1993, 358-500: Figure 21-92.

[992] Demoule-Perlés 1993, 356.

[993] Perlés 2001, 112.

[994] Yunanistan'da zamandizini modellerinin gelişimi ve ilişkili tartışmalar için bkz Perlés 2001, 111-112; Phelps 2004, 6-7; Reingruber 2008, 480 vd., 517 vd.

[995] Nitekim Holmberg (1964, 8-14 ve 15-23) çanak çömlek, mimari ve buluntular bağlamında Erken ve Orta Neolitik'e ilişkin gelişim çizgisi kurgulamıştır. Ayrıca Güney Yunanistan için Phelps (2004, 29-43 ve 44-64) çok sayıda yerleşimin verileri üzerinden, Erken ve Orta Neolitik'in çanak çömlek mal gruplarına ilişkin bir gelişim çizgisi kurgulamıştır.

[996] Theocharis 1973, 35 vd.

ve Yakındoğu Neolitiği ile eş zamanlı olduğu iddia edilen tabakaların varlığı sorununun başlangıç noktasını oluşturur[997]. Bu tabakalarda çanak çömlek kullanılmadığı var olanların ise üst tabakalardan karıştığı varsayılmıştır. Öbür yandan bu tabakalarda hali hazırda çanak çömlek kullanıldığı ve bunların Erken Neolitik tabakalardan ayırt edilmemesi gerektiği yönünde değerlendirmeler mevcuttur. Ayrıca bu tabakalarda bulunan buluntu envanteri, evcilleştirilmiş bitki ve hayvanlar, taş ve kemik aletler, pişmiş toprak buluntular, hemen hemen benzerdir[998]. Ancak yukarıda yerleşimler tanıtılırken vurgulandığı gibi Akeramik olduğu düşünülen tabakalar birçok açıdan sorunludur. Bu yerleşimlerde yürütülen yeni kazılar ve materyal üzerine yapılan yeni çalışmaların sonucu, evvelden tanımlanmış Akeramik tabakaların bulunmadığı yönündedir.

Yukarıda değerlendirilen yerleşimler ve bu yerleşimlerin Akeramik olduğu varsayılan tabakaları dikkate alındığında Yunanistan'da, genel anlamda Yakındoğu[999] özelde ise Batı Anadolu ve Güneydoğu Avrupa Neolitiği'nden bağımsız ortaya çıkmış ve gelişmiş bir Neolitik kültürün varlığı pek mümkün görünmemektedir. Diğer taraftan Yunanistan'da bu ilk evreye ait tabakalardan alınan ^{14}C sonuçları MÖ 7500-6500 yıllarında arasında bir tarih aralığına sahiptir[1000]. Kuzeybatı Anadolu, Göller Bölgesi ve Kıyı Ege'de ilk Neolitik yerleşimlerin yaklaşık aynı tarihlerde, çanak çömleğin kullanılmadığı veya çok az kullanıldığı bir dönemde ortaya çıktığı bilinmektedir. Dolayısıyla, Anadolu'nun batı yarısında görülen bu Neolitik kültürler ile ilişkili grupların Yunanistan'a değin ulaşmış olması mümkündür[1001]. Üstelik Yunanistan'da ilk Neolitik kültürlerin güneyden, kıyı ve deniz yolu ile Yakındoğu'dan gelen topluluklar

[997] Bu konunun özeti için Bkz Perlés 2001, 64 vd; Demoule-Perlés 1993, 364-368; Bloedow 1991, 1 vd; Reingruber 2008, 85 vd;

[998] Perlés 2001, 64 vd.

[999] Reingruber (2008, 127) Güney Yunanistan'da kısa bir çanak çömleksiz evrenin bulunabileceğini, ancak bunun ilk çiftçilerin bölgeye gelirken yanlarında çanak çömlek taşımamalarından kaynaklanmış olabileceğini ve bu evrenin Milojčić'in düşündüğü gibi Yakındoğu'daki Çanak Çömleksiz Neolitik ile çağdaş olmadığı görüşündedir.

[1000] Perlés 2001, 85, 86-87: Table. 5.3.

[1001] Özdoğan 2011a, 420; Perlés 2001, 96.

tarafından taşındığı yönündeki değerlendirmeler de dikkate alınırsa[1002], Yunanistan'da söz konusu tarihlerde farklı bir Neolitikleşme sürecinin yaşandığı kabul edilebilir bir sonuçtur.

Bu bağlamda Yunanistan'da ilk Neolitik kültürlerin, Anadolu'nun batı yarısında olduğu üzere, MÖ 7. binyılın ortalarında veya ilk yarısında ortaya çıktığı ve bu evrede çanak çömleğin kullanılmadığı ya da çok az kullanıldığı anlaşılmaktadır. Akeramik olarak adlandırılan yerleşim katlarında bulunan mimari yapıların çukur tabanlı kulübelerden oluştuğu rapor edilmiştir. Ancak Achilleion, Sesklo ve Argissa'daki yeni çalışmaların sonucu, böylesi yapıların bulunmadığı ya da bunların yanlış yorumlandığı yönündedir[1003].

Bir sonraki evre Erken Neolitik olarak adlandırılmıştır. Argissa, Sesklo, Franchthi ve Achilleion gibi yerleşimlerden ve çağdaş diğer höyüklerden bilindiği üzere, bu evre daha çok çanak çömlek üzerinden tanımlanmıştır[1004]. Bu evreye ait çanak çömleğin en belirgin özelliği monokrom olmasıdır[1005].

Kendi içerisinde üçe ayrılan bu evrenin, Argissa, Sesklo ve Achilleion mutlak tarihlerinden anlaşıldığı kadarıyla MÖ 6400 yıllarında başladığı anlaşılmaktadır. Ayrıca Erken Neolitik tabakalara sahip diğer yerleşimlerin mutlak tarihleri bir arada değerlendirildiğinde, tarihlerin MÖ 6400-6000 yılları arasında toplandığı görülmektedir[1006].

En erken evrede, Erken Neolitik I'de, çanak çömlekler genellikle astarsız ve perdahlıdır. Bu evrede çanak çömlekler çoğunlukla koyu yüzeyli, kırmızı, siyah, gri ve daha az oranda krem gibi renklere sahiptir. Çoğunlukla küçük taşçık bazen kireç ve

[1002] Perlés 2005, 286.

[1003] Yunanistan'da Akeramik olarak tanımlanan tabakalardaki çukur tabanlı evler için bkz Perlés 2001, 184-185.

[1004] Perlés 2001, 98.

[1005] Monokrom çanak çömlek geleneği, Yunanistan'ın her bölgesinde, Teselya'da olduğu gibi Orta ve Güney Yunanistan'da da ayırt edilebilen bir evredir (Phelps 2004, 29).

[1006] Perlés 2001, 99, 109.

deniz kabuğu katkılı çanak çömleklerin hamuruna zaman zaman bitkisel katkı da eklenmiştir. Çanak çömlekler genelde basit çanak ve boyunsuz çömlek gibi biçimlere sahiptir. Bununla birlikte Sesklo'dan bilindiği üzere biçim envanterinde s-profilli çanaklar da vardır. Kapalı veya dikine delikli tutamaklara sahip Erken Neolitik I'in kapları çoğunlukla halka diplidir.

Erken Neolitik I'in sonlarında veya Erken Neolitik II'nin başlarında görülen önemli bir yenilik boyalı malların ortaya çıkışıdır. Ancak bunların oranı düşüktür. Erken boyalılar olarak adlandırılan bu tür çanak çömleklerde genellikle açık zemin üzerine çoğunlukla kırmızı ve bazen kahve renkli boya ile yapılmış bezemeler vardır. Boyalılar dışında çanak çömlek envanterine hala monokrom kaplar hâkimdir. Bu tür kapların yüzeyi açıkkahve ve kırmızı gibi renklere sahiptir. Achilleion'da bu evrede kapların yarısına yakını açık kahve astarlıdır. Kırmızı astarlı malların ilk görüldüğü dönem Argissa ve Sesklo'da farklılık gösterir. Kırmızı astarlı çanak çömlekler Argissa'da Erken Neolitik I'de ve Sesklo'da Erken Neolitik II görülür. Aynı türde çanak çömlekler Achilleion'da Erken Neolitik II evresi ile başlar. Ancak bunların oranı I ve II. tabakalarda % 1 ve 2'dir. Bu durumda Argissa'nın en erken tabakası varsayıldığı gibi Erken Neolitik I değil Erken Neolitik II'de başlamalıdır ya da Sesklo'da çanak çömleğinin tasnifinde bir sorun vardır. Ancak her halükarda Kırmızı Astarlı Malların görüldüğü tarihler Erken Neolitik I-II dönemi yani yaklaşık olarak MÖ 6400-6000 yılları arasındaki bir dönemdir. Argissa'da Erken Neolitik II'de görülen diğer türde çanak çömlekler Siyah ağızlı ve perdahlı siyah mallardır. Bu erken evrede bile bölgesel çanak çömlek tarzları bulunduğu anlaşılmaktadır. Örneğin Achilleion ve Sesklo'da Siyah ağızlı çanak çömlekler yoktur. Buna karşın Orta Yunanistan'da Eletia'da, Siyah ağızlı çanak çömleklerin benzerli bulunur[1007]. Bu evrede ayırt edilebilen bir başka çanak çömlek grubu Argissa'da görülen Beyaz astarlı mallardır. Beyaz astarlı mallar Achilleion'un I. tabakasında görüldüğünden, yerleşim Achilleion'da Erken Neolitik II evresi ile başlamış olmalıdır[1008]. Öbür yandan Achilleion'da boyalı gelenek I. tabakanın sonlarında başladığından ve kap biçimleri neredeyse tümüyle basit küresel çanaklardan

[1007] Reingruber 2008, 522.

[1008] Reingruber 2008, 520.

oluştuğundan, bu tabakanın tarihini Erken Neolitik I'in ortalarına doğru çekmek mümkündür. Erken Neolitik II'de dışa çekik ağız kenarlı kaplar ve yüksek halka dipler ortaya çıkar. Halka dipler hala önemli bir yere sahiptir. Ancak düz diplerin oranı artmıştır. Bir önceki evrenin biçimlerinin yanı sıra kısa ve belirgin boyunlu çömlekler görülür.

Erken Neolitik III'te bir önceki evrenin çanak çömlek gelenekleri varlığını sürdürür. Ancak Sesklo'da boyalı mallar kullanımdan kalkar ve burada Kırmızı Astarlı Mallar baskın mal grubudur. Bu evrenin sonlarında, Orta Neolitik'e geçiş aşamasında Argissa'da baskı bezemeli (impresso) çanak çömlekler kullanılmaya başlanır. Aynı türde çanak çömlekler Achilleion'da IIIb katında ve Sesklo EN II evresinde bulunur. Franchthi FCP 1'de baskı-impresso bezemeli çanak çömleklerin bulunduğuna dair veri yoktur.

Erken Neolitik yerleşim katlarının nispeten sınırlı alanlarda kazılmış olması, bu evredeki mimari yapılar ve gelişimlerine ilişkin bilgilerin de sınırlı olmasını beraberinde getirmiştir. Ancak Sesklo, Argissa ve Achilleion gibi yerleşimlerden bilindiği kadarıyla Erken Neolitik'te mimari yapılar ilk olarak pisé tekniği ile inşa edilmiş, sonrasında dal örgü-çamur sıva tekniğinde kazıklı yapılar kullanılmış ve Erken Neolitik II-III evrelerinde kerpiç yapı malzemesi olarak kullanıma girmiştir. Yapılar her evrede dörtgen planlı, tek odalı yapılar biçimindedir. Ayrışık düzende inşa edilseler de, Yunanistan Erken Neolitiği'nde sıkı bir yerleşim dokusu vardır.

MÖ 6. binyılın başlarında Yunanistan'da Erken Neolitik son bulmuş ve Orta Neolitik başlamıştır. Çanak çömlek teknolojisinin daha da geliştiği bu evrede zengin ve çeşitlilik gösteren, bölgesel çeşitlemeleri bulunan bir boyalı mal geleneği vardır. Boyalı malların oranı, Franchthi FCP 2'de görüldüğü üzere artsa da Monokrom mallar, Achilleion'da olduğu gibi, hala kullanılmaktadır. Teselya'da boyalı çanak çömleklerde beyaz/krem zemin üzerine kırmızı/kahverengi boya ile geometrik motifler işlenmiştir. Güney Yunanistan'da Franchthi'den bilindiği gibi boyalı malların yanı sıra perdah bezemeli çanak çömlekler de kullanılmaktadır. Bu evrede s-profilli kapları oranı artmış, uzun boyunlu çömlekler çanak çömlek envanterinde önemli bir yer edinmiştir. Çanak

çömleklerde omurgalı kaplar belirleyici bir özelliktir. Orta Neolitik'te Achilleion'da diplerin üçte biri halka dip, diğerleri kaide ve düz diplerden oluşur. Kapların üzerinde şerit kulp ve delikli veya deliksiz tutamaklar vardır.

Orta Neolitik'te yapıların bir önceki evrede olduğu üzere tek odalı ve dörtgen planlı olduğu görülmektedir. Ancak iki odalı yapılar da vardır. Bu evrede yapıların taş temel kalınlık ve yükseklikleri artmış daha kütlesel yapılar ortaya çıkmıştır. Yapılar kerpiç kullanılarak inşa edilmiştir. Yapılar Erken Neolitik'te olduğu gibi ayrışık fakat yerleşim dokusu sıkışıktır. Paralia mimarisi, Teselya'da görülenden farklıdır. Her ne kadar mimari sınırlı bir alan içerisinde ortaya çıkarılmış ise de özellikle yuvarlak hatlı bir mimari geleneğin varlığı önemlidir.

9.6.7- Kıyı Ege ve Ege Gübre Yerleşimi İle Karşılaştırmalar

Ege Denizi'nin iki yanında yer alan Kıyı Ege ve Yunanistan coğrafi olarak deniz ile ayrılmış olsalar da her iki kesimden denize doğru uzanan adalar, iki bölge arasında deniz üzerinden ulaşımı kolaylaştıran ara duraklar niteliğindedir. Nitekim Melos adasında bulunan obsidyen gibi hammaddelerin her iki bölgede de yoğun olarak kullanılması, deniz yolunun sıklıkla kullanıldığını ve iki bölge arasında henüz tam olarak tanımlanmamış ilişkilerin bulunduğunun kanıtıdır. Bu tür ilişkilerin içerik ve nitelik olarak zaman içerisinde değişse de Demir Çağların içerisine değin uzandığı bilinmektedir. Arkeolojik kazılara elde edilen veriler söz konusu ilişkilerin Üst Paleolitik ile başladığını sonrasın da devam ettiğini gösterir. Neolitik Dönem'de ise iki bölgeye dışarıdan taşınan öğeler ile benzer nitelikli bir kültürün ortaya çıktığı, sonrasında yoğun olmasa da devam ettiği ve son olarak yerelleşmeye başladığı anlaşılmaktadır.

Kıyı Ege yerleşimlerinden Ulucak'tan bilindiği gibi, ilk Neolitik yerleşimler bölgede MÖ 7. binyılın ortalarında ve hatta ilk yarısında ortaya çıkmıştır. Ulucak'ta bu evrede çanak çömleğin kullanılmadığı ya da çok az kullanıldığı, kırmızıya boyanmış kireç tabanlı yapılarla temsil edilen bir yerleşim vardır. Yunanistan'daki Franchthi'deki Akeramik olarak tanımlanan tabaka, muhtemelen Kıyı Ege'deki bu erken evre ile çağdaş ve benzeri bir Neolitikleşme sürecinin sonucunda ortaya çıkmış olmalıdır.

Kıyı Ege ve Yunanistan'da daha açık olarak izlenebilen bir sonraki evre MÖ 6400 yıllarında başlayan döneme karşılık gelmektedir. Bu erken tarihlerde Ege Gübre'de yerleşim henüz yoktur. Mutlak tarihlere göre MÖ 6400-6200 yılları arasında Ulucak Höyük'ün Vf-c, Yeşilova'nın III. 6-8 katları vardır. Yaklaşık olarak MÖ 6200-6100 Ulucak Höyük'te Vb ve MÖ 6100-6000 yılları arası Va yapı katlarının kurulduğu tarihlerdir. Yeşilova'nın III. 3-5 yapı katı bu aşamada Ulucak'ın Va-b yapı katları ile çağdaştır. Ege Gübre IV. tabaka, Ulucak ve Yeşilova'nın bu son evrelerine ve Yunanistan'da Erken Neolitik II-III dönemlerine karşılık gelir.

En erken evrede, Ulucak ve Yeşilova çanak çömleği krem, koyu-açık kahve ve kırmızı yüzey renklerine sahiptir. Bu çanak çömlekler arasında açıkkahve, krem ve kahve yüzeyli olanların oranı her iki yerleşimde de baskın bir yere sahiptir. Çanak çömlekler her iki yerleşimde de astarlı ve perdahlıdır. Kırmızı astarlılar, oranları geç evrelere doğru artmak kaydıyla, en erken dönemden itibaren çanak çömlek envanterinde yer alır. Yunanistan'da Erken Neolitik'in başlarında çanak çömlekler monokrom koyu yüzeyli, kırmızı, siyah, gri ve daha az oranda krem gibi renklere sahip, çoğunlukla astarsız ve perdahlıdır. Ancak Argissa'dan bilindiği üzere kırmızı astarlılar Erken Neolitik'in ilk evrelerinden itibaren çanak çömlek envanterinde görülür ve bu yerleşimde baskın mal grubudur. Bu evrede hem Kıyı Ege hem de Yunanistan'da boyunsuz çömlek ve basit çanaklar biçim repertuarını oluşturur. Ancak Kıyı Ege'de erken evrelerden itibaren s-profilli çanakların kullanıldığı bilinmektedir. Sesko'da da erken evrelerden itibaren s-profilli çanaklar da kullanılmıştır. Bu evrede iki bölgenin çanak çömlekleri arasında görülen önemli bir fark Kıyı Ege'de disk biçimli diplerin kullanılmasına karşın Yunanistan'da çoğunlukla halka diplerin tercih edilmiş olmasıdır. Buna karşın bu veriler MÖ 6400 yıllarından itibaren iki bölge arasında çanak çömlekler bakımından ortak bir monokrom geleneğin bulunduğunun ve bu durumun belki de aynı Neolitikleşme süreciyle bağlantılı olduğunun belirtisi olarak kabul edilebilir. Nitekim aynı süreci, yani monokrom çanak çömlek geleneğinin izlerini, gerek Göller Bölgesi gerekse Kuzeybatı Anadolu Neolitik yerleşimlerinde izlemek mümkündür.

MÖ 7. binyılın sonlarına doğru Kıyı Ege'de Ege Gübre Yerleşimi kurulmuştur. Yaklaşık olarak MÖ 6200/150-6050 yılları arasına tarihlenen Ege Gübre'nin IV.

tabakasından bilindiği gibi bu tarihlerde, Kıyı Ege'de baskın mal grubu kırmızı astarlılardır. Bu çanak çömleklerin oranı % 80'nin üzerindedir. Yunanistan'da Erken Neolitik'in (II) ortalarında çanak çömleklerde hala kırmızı ve açıkkahve gibi renkler baskındır. Boyalı çanak çömlekler bu dönemde ortaya çıkmıştır ancak oranları düşüktür. Beyaz astarlı mallar Yunanistan Erken Neolitik II evresinin önemli bir mal grubudur. Erken Neolitik'in sonlarında ise görülen yeni bir gelenek baskı- impresso bezemeli çanak çömleklerdir.

İki bölge arasında monokrom olarak tanımlanan çanak çömleklerde bu dönemde de benzerlikler bulunduğu görülmektedir. Öbür yandan Yunanistan'da boyalı mallar, oranları düşük olsa da Erken Neolitik II itibariyle kullanılmaya başlanmıştır. Buna karşın gerek Ege Gübre gerekse diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde boyalı çanak çömlekler nadir örneklerdir. Ancak genel olarak Kıyı Ege'nin boyalı çanak çömlekleri arasında açık zemin üzerine kırmızı/kahve boya ile yapılmış örneklerin iki bölgede benzer bir gelenekten kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir. Yunanistan'da Erken Neolitik II'de ortaya çıkan Beyaz Astarlı Mallar Kıyı Ege yerleşimlerinde karşılığı bulunmayan bir gelenektir. Buna karşın Ege Gübre'nin IV. tabakasında bulunan kalın beyaz bir astara sahip yarıküresel iki çanak parçası (Fotoğraf 7/2), Argissa, Achilleion ve Sesklo'da bulunan beyaz astarlı çanak çömlekleri anımsatmaktadır. Bu türde çanak çömlek parçaları şimdilik Kıyı Ege'de Ege Gübre'ye özgüdür. İki bölge arasında görülen diğer bir önemli benzerlik yaklaşık olarak aynı tarihlerde ortaya çıkan baskı-impresso bezemeli çanak çömleklerdir. Bu tür çanak çömlekler Ege Gübre'de III. tabakanın başlarında, MÖ 7. binyılın sonlarında görülür. Ulucak'ta da bu tür çanak çömlekler Va katında bulunur ve yine MÖ 7. binyılın sonuna tarihlenir. İki bölgede de bulunan baskı-impresso bezemeli çanak çömleklerde bezeme, tırnak veya yuvarlak/üçgen uçlu aletlerle yapılmış basit noktalardan oluşur. Ancak Argissa'da bazı kapların üzerinde bu tür bezemeler kullanılarak sıralı diziler oluşturulmuştur ki bunun Ege Gübre ve diğer Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerinde karşılığı bulunmaz. İki bölge arasında bazı benzerliklere karşın, Argissa gibi yerleşimlerde bulunan siyah ve siyah ağızlı mallar genel olarak Kıyı Ege ve özelde ise Ege Gübre'de yoktur.

MÖ 6. Bin yılın ilk çeyreğinde Ege Gübre'de s-profilli (IV. tabaka % 42), düz kenarlı (IV. tabaka % 18) ve yarıküresel (IV. tabaka % 8) çanakların önemli bir yer tuttuğu; boyunsuz (IV. tabaka % 20), kısa boyunlu (IV. tabaka % 8.28) ve belirgin boyunlu (IV. tabaka % 2,37) çömleklerin de önemli bir orana sahip olduğu bir biçim dökümü vardır. Bu tarihlerde Yunanistan'da boyunsuz çömleklerin yanı sıra kısa ve belirgin boyunlu çömlekler, yarıküresel ve s-profilli çanaklar vardır. Genel olarak bu tarihlerde iki bölge arasında biçimler açısından çanak çömleklerin birbirine epey yakın olduğu görülmektedir.

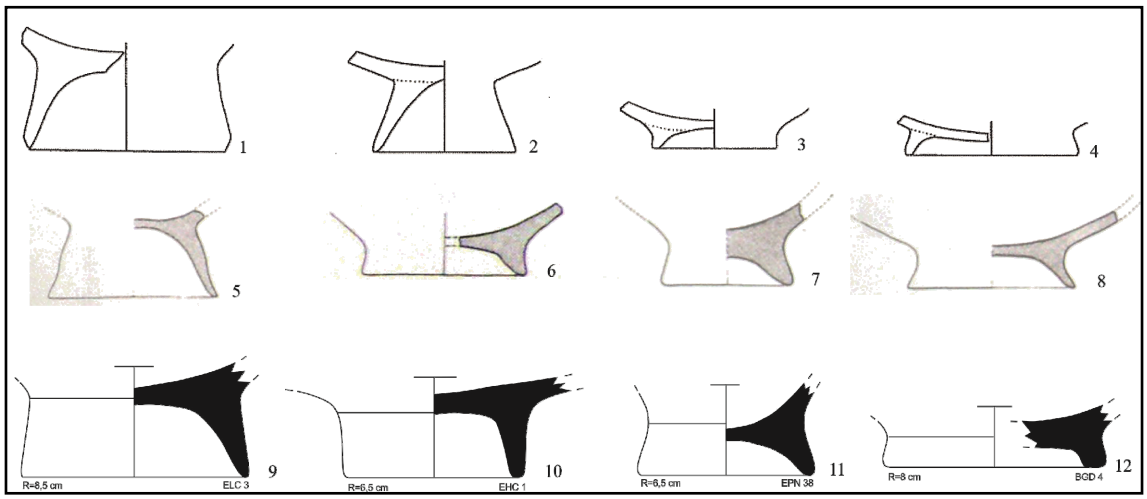

Figür 343: Halka Dipler. 1-4 Argissa Magula (Reingruber 2008, Tafel 5/15, 10/1, 22/14, 29/19), 5-8 Achilleion (Winn-Shimabuku 1989b, 104: Fig 5.37/14, 112: Fig. 5.45/25), 9-12 Ege Gübre.

Benzerlikler özellikle dipler söz konusu olduğunda belirgindir (Figür 343). Kıyı Ege'de kazısı yapılmış yerleşimlerde bulunan dip geleneği disk biçiminde veya düzdür. Bunların oranı erken tabakalardan geç tabakalara doğru belirli değişimler gösterir. Ancak halka dip söz konusu yerleşimlerin hiç birinde çanak çömlek envanterinin önemli bir parçası gibi görünmemektedir. Halka dipler bu yerleşimlerde nadir örnekler olarak tanımlanmıştır ve yüksek halka dip veya kaide olarak tanımlanabilecek örnek yoktur. Buna karşın Ege Gübre'de dipler üç çeşittir: Disk dip, düz dip ve halka dip. En büyük grubu disk dipler oluştursa da (Dip T4-5), halka diplerin Ege Gübre IV. tabakadaki oranı % 6'dır (Dip T1). Yunanistan yerleşimlerinde halka diplerin Neolitik'in en erken evresinden itibaren önemli bir yer tuttuğu görülür. İki bölge arasında değilse de, Ege Gübre ve Yunanistan yerleşimleri arasında görülen bu benzerlik, Kıyı Ege'de kıyı

yerleşimlerinin, Ege Denizi'nin doğusunda bulunan yerleşimler ile daha yakın ilişkilerinin bulunduğunun göstergesi olarak kabul edilebilir.

Bütün benzerliklere karşın Yunanistan'da çanak çömlek envanterinin önemli bir parçası durumundaki dışa çekik ağızlı kapların bu dönemde Kıyı Ege'de kullanılmamış olması iki bölge arasındaki önemli bir farklılığın işaretidir. Yine de benzerliklerin farklılıklardan çok olduğunu söylemek yerinde bir tespit gibi görünmektedir. Farklılıkların bulunması Neolitik Dönem açısından olağan bir durumdur. Nitekim Kıyı Ege'de olduğu gibi diğer Neolitik kültür bölgelerin içerisinde de paylaşılan birçok öğeye rağmen her bir yerleşimde diğerine benzemeyen birçok öğe ayırt etmek mümkündür. Nitekim Yunanistan'ın kendi içerisinde dahi gerek çanak çömlek biçimleri gerekse mal grupların da görülen farklılıklar aynı tespitin burası için de geçerli olduğunun göstergesidir.

Yunanistan'da Erken Neolitik olarak tanımlanan süreçte yapılar ilk önce pisé, sonrasında dal örgü-çamur sıva tekniği ile inşa edilmiştir. Tek odalı, dörtgen bu yapıların Ulucak V. tabaka yapıları inşa tekniği ve düzenleme açısından benzerlikleri dikkat çekicidir. Buna karşın Ege Gübre'nin yuvarlak mimarisinin bu dönemde Yunanistan'da kullanılmadığı görülmektedir.

MÖ 6. binyıla gelindiğinde Kıyı Ege'de Neolitik yerleşimlerde herhangi bir kesinti görülmeden yeni tabakaların kurulduğu bilinmektedir. Bu durum Ege Gübre için olduğu kadar diğer Kıyı Ege yerleşimleri için de geçerlidir. Buna karşın gerek çanak çömlek gerekse mimaride birçok değişiklik yaşanmıştır. Bu tarihlerde Ege Gübre'de III. tabaka kurulmuş ve yerleşim bir çevre duvarı ile sınırlanmıştır. Yerleşim çanak çömlek geleneği nerdeyse sadece kırmızı astarlı kaplardan oluşan bir envantere bürünmüştür. Aynı dönemde Yunanistan'da Orta Neolitik olarak tanımlanan döneme geçilmiştir. Bu dönmede çanak çömlek envanterinde, Achilleion'dan ve diğer yerleşimlerden bilindiği üzere monokrom mallar hala kullanılsa da açık zemin üzerine kırmızı/kahve boya bezemeli mallar baskın bir yer edinmiştir. Bu oran Franchthi'de % 65'e çıkmıştır. Bu veriler iki bölge arasında yerelleşme eğilimin güçlendiğini ve iki bölgenin farklı bir çanak çömlek geleneği oluşturmaya başladığını işaret eder. Nitekim Kıyı Ege'de boyalı

mallar hiçbir zaman önemli bir yer edinememiştir. Buna karşın Yunanistan ve Göller Bölgesi arasında yaklaşık aynı tarihlerde başlayan boyalı gelenek arasındaki benzerlik dikkat çekicidir. Bu dönemde Yunanistan Kıyı Ege'den çok Göller Bölgesi'ne daha yakın özellikler sergiler. Eğer bu olgu Yunanistan'da Anadolu'dan toplu göçle ortaya çıkmış ise, bu demografik hareketin, en azından şimdiki veriler bağlamında, Kıyı Ege'ye temas etmediği anlaşılmaktadır[1009].

Bu dönemde Ege Gübre III. tabakada s-profilli çanakların oranı % 36 ve düz kenarlı ve yarıküresel çanakların oranı % 22 civarındadır. Belirgin boyunlu çömleklerin oranı artmış ve % 7 gibi bir orana kavuşmuştur. Ancak bu oran Ulucak'ın IV. tabakasında % 32'dir ve Yeşilova'nın III. 1-2 katlarında en büyük gruplardan birini bu tür çömleklerin oluşturduğu bilinmektedir. Ege Gübre'de bu tür çömleklerin oranı diğer yerleşimlerden her zaman düşüktür. Boyunsuz ve kısa boyunlu (ağız kenarı hafif dışa kıvrık çömlekler) çömleklerin oranı sırasıyla % 19 ve % 13 civarındadır. Yunanistan'da bu dönemde s-profilli kapların yanı sıra uzun boyunlu çömlekler, omurgalı kaplar kullanılmaya başlanmıştır. Omurgalı kaplar dikkate alınmaz ise genel olarak bu biçim gelişiminin Kıyı Ege'de, Ulucak ve Yeşilova gibi yerleşimlerde de benzeri bir yol izlediği söylenebilir. Öbür taraftan belirgin/uzun boyunlu çömlekler Ege Gübre'de hiçbir zaman, diğer Kıyı Ege ya da Yunanistan'daki yerleşimlerinde bulunanların oranına ulaşmamıştır. Ayrıca bu dönemde Yunanistan'da Kapların üzerinde şerit kulp ve delikli veya deliksiz tutamaklar vardır. Ege Gübre ve diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde ise tipik tutamak biçimi dikine delikli tüp tutamaklardır. Ege Gübre'de bu dönemde, bir önceki tabakada olduğu gibi halka dipler kullanılmaya devam edilmiş ve bunların oranı % 8'in üzerine çıkmıştır. Ayrıca az sayıda da olsa Ege Gübre'nin III. tabakasında bulunan yüksek halka dip veya kaide olarak tanımlanabilecek diplerin varlığı iki bölge arasında ilişkilerin devam ettiğinin işaretidir. Ege Gübre'nin III. tabakasında bulunan dışa çekik ağız kenarlı bir kap, Yunanistan'daki örneklerin benzeridir. Şimdilik sadece Ege Gübre'de bulunan bu kap parçasının varlığı bu dönemde ilişkilerin devam ettiğinin diğer bir kanıtıdır.

[1009] Özdoğan (2008, 152) genel olarak Ege Denizi'nin batısında ortaya çıkan bu boyalı geleneği, Anadolu'dan Balkanlara doğru hareket eden kalabalık Neolitik topluluklar ile ilişkilendirir.

Kıyı Ege ve Yunanistan'da Orta Neolitik ile birlikte kerpiç inşa malzemesi olarak yoğun şekilde kullanılmış ve çoğunlukla tek bazen iki odalı yapılar inşa edilmiştir. Her ne kadar farklılıklar gösterse de iki bölgedeki yerleşimlerde de sıkı bir yerleşim dokusu vardır. Diğer taraftan Yunanistan ve diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde kullanılan mimari gelenek dörtgendir. Buna karşın Ege Gübre'de dörtgen yapıların yanı sıra yuvarlak mimari de kullanılmıştır. Bu açıdan Yunanistan için bir istisna oluşturan Franchthi-Parali'daki yuvarlak hatlı mimarinin Ege Gübre ile benzerliği önemlidir.

Sonuçta Kıyı Ege ve Yunanistan arasında Neolitik Dönem esnasında ilişkilerin hiçbir zaman kopmadığı buna karşın erken dönemlerde bu ilişkilerin ya da daha genel anlamda benzerliklerin daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. MÖ 6. binyıla gelindiğinde bu ilişkilerin devam etmesine rağmen zayıfladığı, benzerliklerin Göller Bölgesi'ne doğru kaydığı görülmektedir. Ancak bu tarihlerde, nedeni ne olursa olsun Anadolu'nun batı yarısında ve Yunanistan'da eşzamanlı bir değişim yaşanmıştır. Aynı süreç Kıyı Ege'de de yaşanmış ancak diğer bölgelerin aksine yerel gelenekler daha belirgin bir biçimde korunmuştur.

9.7- Kıbrıs Adası

Kıbrıs Akdeniz Havzası'nın doğu kesimindedir. 9251 kilo metrekarelik alanıyla Akdeniz'deki en büyük üçüncü adadır. Adada, Güneyde Trodos Dağları, kuzeyde Pentedaktylos (Kyrenia) Dağları, bu iki dağ kütlesi arasında Mesaoria Ovası ve daha düşük rakımlı kıyı şeridi olmak üzere dört büyük coğrafik bölge vardır. Trodos Dağları, en yüksek yerinde 1950 metre rakımına sahip volkanik kökenli ve büyük oranda verimsiz bir yükseltidir [1010] . Bu dağlar adanın güneybatısındaki alanı kapsar. Eteklerindeki lav kalıntıları nispeten verimlidir ve adanın zengin bakır yataklarının bulunduğu kesimdir. Trodos Dağları bu özelliklerinin yanı sıra, Neolitik ve Kalkolitik Dönemler'de pendant ve figürün gibi küçük nesnelerin yapımında yoğun olarak kullanılan pikrolitin de (Serpantin) kaynağıdır.

[1010] Steel 2004, 2.

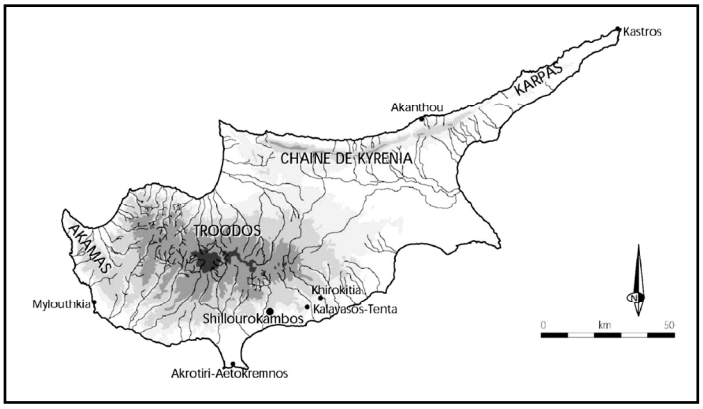

Figür 344: Kıbrıs Adası ve Metinde Bahsi Geçen Yerleşimler (Guilaine-Briois 2005, Figure 1: 28'den Düzenlenmiştir)

Yoğun erozyon ile açığa çıkıp, Kouris ile Dhiarizzos gibi nehir yataklarına sürüklenen pikrolit parçaları antik dönemde yoğun olarak kullanılmıştır. Bakır madenlerinin Tunç Çağ'ından evvel kullanıldığına dair kanıt henüz yoktur[1011]. Kyrenia Dağları, adanın kuzey sahiline paralel olarak doğudan batıya doğru uzanır. Kuzeyde kıyı şeridi epey dardır ancak mevsimlik su kaynakları ile sulanır ve iç kesimdeki ovaya geçiş veren üç geçide sahiptir. Trodos ve Kyrenia Dağları arasında bulunan Mesaoria Ovası alüvyon dolgularla örtülüdür. Birkaç mevsimlik dere ile sulanır. Antik Dönemde Mesaoria Ovası yoğun orman örtüsü ile kaplıydı fakat günümüzde tahıl üretimi yapılan bir ova durumundadır. Kıyı şeridinde, denize doğru çıkıntı yapan küçük uçurumlar yer alır. Güney kıyı şeridinin bir özelliği, Akrotiri ve Larnaka yarımadalarındaki tuz bataklıklarının oluşturduğu tuz gölleridir[1012].

Kıbrıs M.Ö. 10. binyılın ortalarına doğru Levant'ın Natuf kültürü ile çağdaş bir dönemde bir grup avcı tarafından ziyaret edilmiş ve kamp yerleşimleri kurulmuşsa da, bu yerleşimler kısa bir süre sonra terkedilmiş ve Kıbrıs bir binyıl kadar daha insan yerleşimlerinden mahrum kalmıştır. Kıbrıs'ın ilk yerleşimcilerinin endemik mega fauna dolayısıyla adaya yerleştikleri ve söz konusu mega fauna tükendikten sonra adayı terk ettikleri bilinmektedir. Adanın kıyı şeridinde yer alan böylesi bir kamp sitesi olan Akrotori Aetokremnos'da yürütülen arkeolojik çalışmalar ile yerleşimde 4 tabakanın

[1011] Steel 2004, 3.

[1012] Steel 2004, 4.

bulunduğunu ve bunlardan 2. tabakada insan yapısı taş aletler ile ilişkili hippopotamus kalıntılarının olduğu belgelenmiştir. Kamp yerleşimi antropojenik kökenli olup olmadığı tartışmalı 1. tabaka sonrası terkedilmiştir[1013].

9.7.1- Kıbrıs Adası Yerleşimleri

Arkeolojik araştırmalar adaya özgü kültürlerin, zaman içerisinde değişen ekonomik ve toplumsal ihtiyaçlara göre yukarıda tanımlanan coğrafyanın farklı kesimlerini yerleşim alanı olarak seçtiğini göstermektedir. Anlaşıldığı kadarıyla adanın ilk yerleşimini temsil eden kültürler daha çok kıyı bölgesini tercih etmiş ve adaya uyarlanma sürecinde yerleşim seçimi iç kesimlere doğru kaymıştır. Aynı araştırmalar, adanın epey erken tarihlerde yerleşildiğini, zaman zaman sekteye uğrasa da kültürel gelişimin kesintisiz sürdüğünü işaret etmektedir. Kıbrıs Adası Neolitik kültürlerini temsil eden ilk yerleşimler M.Ö. 9. binyılın ortalarına kadar geriye gider. Söz konusu yerleşimler (Figür 344) aşağıda anlatılmıştır.

9.7.2- Parekklisha Shillourokambos

Parekklisha Shillourokambos, Güney Kıbrıs'ta Limassol'un 6 km doğusunda ve Parekklisha Köyü'nün yakınındadır[1014]. Yerleşim kıyıdan 5 kilometre kadar içeride[1015], çevresindeki ovadan hafifçe yüksek, güneye doğru yumuşak eğimli bir platoda yer alır[1016]. 2 hektarlık bir alana yayılan yerleşim[1017] batı ve doğudan mevsimlik dere yatakları ile çevrilidir[1018]. İlk kez Catherine Petit tarafında tespit edilmiş ve 4 hektara yayıldığı tahmininde bulunulmuştur[1019]. Catherine Petit, Shillourokambos'ta test amaçlı bir sondaj açmış ve iki ana evre ayırt etmiştir. Sonraki kazılar ile 5 evreden oluşan bir

[1013] Simmons 2001, 3 vd.

[1014] Guilaine-Briois 2001, 37.

[1015] Guilaine vd 2000, 77.

[1016] Guilaine-Briois 2001, 40.

[1017] Guilaine vd 2000, 77.

[1018] Guilaine-Briois 2001, 41.

[1019] Guilaine-Briois 2001, 41.

tabakalanma bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır [1020] . 1992 yılında J. Guilaine yönetimindeki bir ekip tarafından yerleşimde geniş çaplı kazılara başlanmıştır.

9.7.2.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimin çeşitli kesimlerinde açılan sondajlar dışında kazı çalışmaları ağırlıklı olarak Sektör 1 olarak adlandırılan alanda yoğunlaşmış ve arkeolojik çalışmalar yaklaşık olarak 1500 metrekarelik bir alanda yürütülmüştür. Yerleşimin dolgusu ortalama olarak 50-60 cm dir[1021]. Söz konusu arkeolojik dolguda yürütülen çalışmalar ile dördü Akeramik, beşincisi Keramikli Neolitik'e atfedilen 5 dönem tanımlanmıştır[1022]. Akeramik ve Keramikli Neolitik dönemleri arasında 2 bin yıllık bir *hiatus* söz konusudur[1023].

Yerleşimde tespit edilen evrelerin ayrımı ^{14}C sonuçları üzerinden yapılmıştır. Yerleşimin Erken ve Orta evrelerinden 9 adet ^{14}C sonucu vardır. Erken Evre A yapı katından alınan örneklerin birleştirilmiş sonucu MÖ 8532-8335 (% 68.2 olasılıkla) aralığındadır. Erken Evre B örnekleri MÖ 7939-7749 (% 68.2 olasılıkla) sonucunu vermiştir[1024]. Kazıcısına göre yerleşim M.Ö. 9. binyılın sonlarına doğru başlamış ve M.Ö. 8. binyıl süresince devam etmiş, dolayısıyla bin yıldan fazla bir süre boyunca ikamet edilmiştir[1025].

Erken Evre A (M.Ö. 8200-7800) (Figür 345) dolgularında ortaya çıkartılan eğrisel hatlı çit çukurları, kuyular ve kazık yuvaları gibi mimari unsurlar[1026] bu evrenin ayırt edici özellikleri arasındadır. Bu evreye ait kazık çukurları ahşap ve sıvayla yapılmış dairesel yapılara ait olmalıdır. Dairesel yapıların yanı sıra bir hayvan çitinin varlığını gösteren paralel iki sıra daha kazık çukuru bulunur[1027]. Bu ilk yapıların peşi

[1020] Guilaine-Briois 2001, 41.

[1021] Guilaine vd 2000, 77.

[1022] Guilaine-Briois 2001, 41; Guilaine vd 2000, 75.

[1023] Guilaine vd 2000, 78.

[1024] Guilaine-Briois 2001, 52.

[1025] Guilaine-Briois 2001, 37.

[1026] Guilaine vd 2000, 75.

[1027] Guilaine-Briois 2001, 41.

sıra, kireçtaşı zemine oyulmuş uzun ve sığ çukurlar[1028] üzerinden izlenebilen[1029] kazıklı yeni yapılar ortaya çıkmıştır. Eğrisel hatlı bu çukurların bir palisada ait olduğu düşünülmektedir[1030]. Batıda yer alan 30 metre uzunluğundaki ilk çevre çiti, iki kapı geçidine sahiptir. Doğudaki diğer çit biri yaklaşık 20 metre çapında diğeri daha büyük üst üste iki çit dizisinden oluşur[1031].

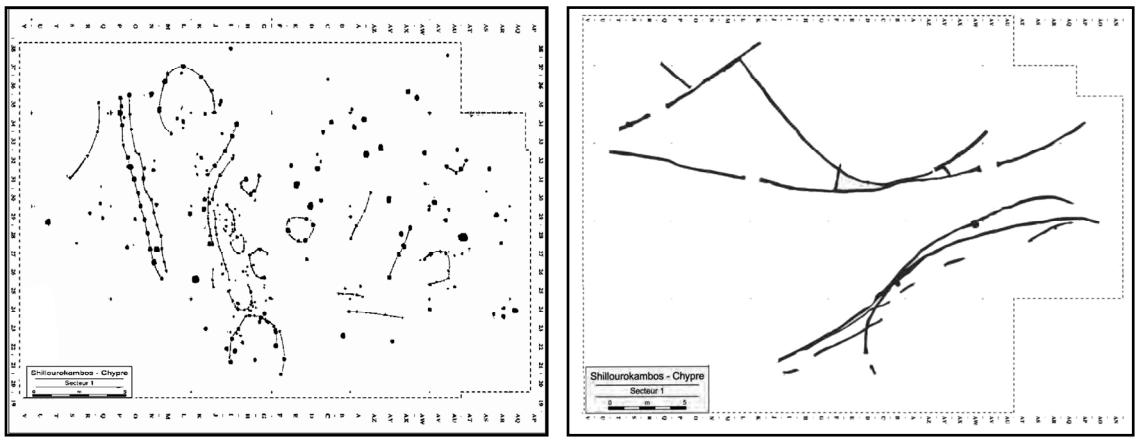

Figür 345: Shillourokambos Erken Evre A (Guilaine-Briois 2005, 29, 31: Figure 2, 4'den Düzenlenmiştir)

Ahşap ve çamur kullanılarak inşa edildiği anlaşılan yapıların [1032] üzerine, şevronlar ile süslü yanmış bir sıva parçasından anlaşıldığı kadarıyla [1033] boya kullanılarak çeşitli motifler yapılmıştır.

Erken Evre B'nin (M.Ö. 7900-7600) mimarisi, MÖ 8. binyılın başlarında dairesel yapıların yoğun olarak kullanıldığını işaret eder. Ancak bu yapıların kalıntıları sonraki evreler tarafından tahrip edildiğinden iyi korunmamıştır[1034]. Yapıların duvar ve zemin sıvaları kırmızı ya da beyaz boyalıdır[1035]. 250 m^2 kadar bir alana yayılan[1036]

[1028] Guilaine-Briois 2001, 41.

[1029] Guilaine-Briois 2005, 20.

[1030] Guilaine vd 2000, 78.

[1031] Guilaine-Briois 2005, 20.

[1032] Guilaine vd 2000, 75.

[1033] Guilaine-Briois 2001, 42; Guilaine vd 2000, 78.

[1034] Guilaine-Briois 2005, 21.

[1035] Guilaine-Briois 2001, 44.

[1036] Guilaine-Briois 2005, 21.

sıvanmış çakıl bir döşemenin [1037] yerleşimdeki evlere ait bir tür zemin olduğu düşünülmüştür. Ancak bu zemin üzerindeki evlere ait duvarların çoğu korunmamıştır[1038]. Yerleşimdeki evlerden farklı sadece taş temelleri korunmuş 3 metre çapında ve 1 metre iç alan sahip, duvar kalınlığı 1 metreyi bulan yuvarlak bir yapı ortaya çıkartılmıştır. Yapının işlevi açık değildir[1039].

Orta Evre'de (M.Ö. 7500-7200) çok sayıda taban tespit edilmiştir. Bu tür tabanların üzerinde, taşlarla döşenmiş farklı büyüklüklerde dairesel alanlar, mutfak atıkları için kullanılan yerler vardır[1040]. Bu evrede 5 metre genişliğinde ve 6 metre derinliğinde doldurulmuş büyük bir çukur bulunur. Çukurun 2. ve 3. metrelerinde büzülmüş pozisyonda gömüler tespit edilmiştir[1041].

Geç Evre (M.Ö. 7200-6900) Khirokitia Dönemi'nde ada için klasikleşen taş veya kerpiç temelli yuvarlak yapılar ile temsil edilir[1042]. Bu evrede iç çapı 4.5 metreyi bulan ve iç içe iki konsantrik duvardan oluşan dairesel bir yapı temeli bulunur. Taş dairelerin iç hattı büyük dış hattı küçük kireçtaşları ile örülmüştür[1043].

9.7.3- Kissonerga-Mylouthkia

Mylouthkia, Batı Kıbrıs'ta Paphos Bölgesindeki Ktima Ovası'nın kuzey sonunda yer alan bir kıyı sitesidir. Yerleşim kuzey yönünde Maurokolymbos Körfezi tarafında çevrelenmiştir [1044] . Yerleşim ilk kez S. Hadjisavvas tarafıdan 1976 yılında keşfedilmiştir. Bu keşfin peşi sıra 1977 yılında Edinburgh Üniversitesi tarafından yeniden araştırılmıştır. Yerleşimdeki arkeolojik araştırmalar, 1976-81, 1989-90, 1994-96 yılları arasında kesintili olarak sürdürülebilmiş ve kesintiye uğrayan kazı

[1037] Guilaine vd 2000, 76, 78; Guilaine 2003, 7.

[1038] Guilaine-Briois 2005, 21; Guilaine-Briois 2001, 42.

[1039] Guilaine-Briois 2005, 21;Guilaine vd 2000, 78.

[1040] Guilaine 2003, 8.

[1041] Guilaine-Briois 2001, 45; Guilaine 2003, 8.

[1042] Guilaine-Briois 2005, 21.

[1043] Guilaine vd 2000, 78; Guilaine-Briois 2001, 45; Guilaine 2003, 12.

[1044] Peltenburg vd 2003, XXXIII, XXXIV.

çalışmalarına 2000 yılında yeniden başlanmıştır. Yerleşimin kazıları, Edgard Peltenburg başkalığındaki bir ekip tarafından yürütülmüştür[1045].

9.7.3.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Arkeolojik materyaller ve ^{14}C sonuçları Mylouthkia'da, Period 1 Kıbrıs PPNB'si ve Period 2 Kalkolitik Dönem olmak üzere iki ana dönemin bulunduğu gösterir[1046]. Yerleşimden elde edilen bilgiler çoğunlukla kuyulardan sağlanmıştır.

Yerleşimde ortaya çıkartılan Period 1A (Kuyu 116) ve B (Kuyu 134) kuyularından 5 ^{14}C sonucu vardır[1047]. Period 1A'nın birleştirilmiş sonuçları MÖ 8542-8349 (% 68.2 olasılıkla) ve Period 1B'nin 7165-7057 (% 68.2 olasılıkla) aralığındadır. Kazıcısına göre Period 1A Kuyu 116, arpa ve diğer kısa ömürlü tahıl tanelerinden elde edilen tarihler ile M.Ö. 9. binyılın[1048] ortalarına ya da sonuna, Period IB Kuyu 133 karbonlaşmış tohumlardan elde edilen tarihler ile MÖ 8. binyılın sonu ya da 7. binyılın başlarına[1049] tarihlenir.

Period 1, yerleşimin kuzeybatısında yer alan 400 metrekarelik bir alan içerisindeki farklı özelliklere sahip unsurlardan oluşur[1050]. Akeramik Neolitik'e ait üçü kazılmış 5 adet kuyu, yarı toprağa gömülü eğrisel hatlı bir yapı, 3 adet çukur olmak üzere 9 mimari öğe tanımlanmıştır[1051].

Mylouthkia'da yapılar erozyon ve tarımsal faaliyetlerden dolayı tahrip olmuştur. Yinede kazılar esansında ortaya çıkarılan kısmen korunmuş bir yapı ve kuyu dolgularından gelen mimariye ilişkin bazı veriler, yerleşimdeki yapılara dair fikir vermektedir. Anlaşıldığı kadarıyla Period 1B esnasında yapılar yarı toprağa gömülü

[1045] Peltenburg vd 2003, XXXVI; Peltenburg vd 2000, 844.

[1046] Peltenburg vd 2003, XXXV.

[1047] Peltenburg 2003, 83: Table 11.1

[1048] Peltenburg 2003, 83-84.

[1049] Peltenburg 2003, 85.

[1050] Peltenburg vd 2001b, 66.

[1051] Peltenburg vd 2000, 844; Peltenburg vd 2001a, 39.

eğrisel hatlara sahip yapılardan oluşmaktaydı ve bu yapıın sıvalı tabanı beyaza boyanmıştı[1052].

Period 1A esnasında Kuyu 116 ile ilişkili düzenlemelere dair bilgiler son derece sınırlıdır. Yinede bu dönemde de kuyunun yakınında yer alan eğrisel hatlı yapılar olmalıydı. Nitekim kuyu dolgusundan gelen, biri beyaz diğeri pembe boyalı düzgün yüzeyli çamur sıva parçaları ve bir kaç şekilsiz çamur sıva parçası, yerleşimdeki yapıların Period 1B esnasındaki yapılar ile benzer olduğunu gösterir[1053].

9.7.4- Kalavassos Tenta

Kalavasos Tenta, adanın güney kıyı bölgesinde, Limassol ve Larnaka şehirlerinin ortasında, Vasilikos Vadisi'nin aşağı uzanımlarında yer alır. Kıyıya 3.2 km uzaklıktadır. Yerleşim adada bugün hala önemini koruyan ve güney kıyı boyunca uzanan doğu-batı doğrultulu bir yolun, ırmağı geçtiği yerde yer alır[1054]. Yerleşimdeki arkeolojik çalışmalar ilk olarak 1947'de P. Dikaios tarafından başlatılmıştır. Ancak Dikaios'un kazıları kısa sürmüştür. Daha geniş boyutlu kazılar 1976-1979 ve 1984'te Ian A. Todd başkanlığındaki bir ekip tarafından yürütülmüştür[1055].

9.7.4.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimdeki kazılar, Doruk Yerleşimi (*Top of site*) ve Aşağı Güney Yamaç (*Lower South Slope*) olarak adlandırılan iki alanda yürütülmüştür[1056]. Keramikli Neolitik[1057], Orta ve Geç Tunç ile Demir Çağlara ait çanak çömlek parçaları, yerleşimin bu dönemlerde de kullanıldığını işaret etmektedir[1058]. Tenta'da, yerleşimin farklı

[1052] Kuyu 133'ün hemen yakınında yer alan Yapı 340'ın Period 1B ile ilişkilendirilmesi ve bu döneme atfedilmesi, daha çok bu yapının içinden elde edilen yonga taş endüstrisine ait örneklerin ve taş kapların yüksek oranının Kuyu 133 ile benzerliğinden dolayıdır. İki yapı stratigrafik olarak birbirine bağlanamamıştır (Peltenburg 2003, 89)

[1053] Peltenburg 2003, 89.

[1054] Todd 1987, 11, Todd 2001, 95, 96.

[1055] Todd 1987, 14-16.

[1056] Todd 1987, 26.

[1057] Todd 1987, 25, 26.

[1058] Todd 1987, 13.

kesimlerinde yürütülen kazılar ile ortaya çıkartılan mimari katlar üzerinden Akeramik Neolitik Dönemi kapsayan beş evreli bir tabakalanma oluşturulmuştur[1059]. Mimari katları tanımlayan Periyot kavramı büyük bir zamansal dönemi değil yerleşimdeki mimari katları ifade etmek amacıyla kullanılmıştır[1060].

Yerleşimde Akeramik Neolitik tabakalardan alınmış 21 ^{14}C sonucu vardır. Ancak tarihlerin 11'inin standart sapması 100 ile 500 arasındadır[1061]. Standart sapması 90 ila 100 arasında bulunan geriye kalan 10 örneğin birleştirilmiş sonucu, MÖ 6. binyılın ikinci yarısını gösteren bir örnek değerlendirmeye alınmaz ise, 3 grup oluşturmaktadır. İlk grup MÖ 7070-6776, ikinci grup MÖ 6410-6258, dördüncü grup MÖ 6059-6001 aralığını vermektedir. Todd bütün sonuçları dikkate alarak, Tenta için MÖ 8228+/-139 ve 4508+/-290 zaman aralığını verir ve bu aralıkta bulunan MÖ 5. ve 4. binyıl tarihlerinin dikkate alınmaması gerektiğini belirtir[1062].

Doruk Yerleşimi'nden elde edilen ve yeniden değerlendirilen yonga taş endüstrisine ait örnekler ve önceden değerlendirme dışı bırakılan üç ^{14}C sonucu[1063] dikkate alınarak Tenta'nın tabakalanması kazıcısı tarafından yeniden düzenlenmiştir. Buna göre evvelden Periyot 2'ye tarihlenen ve yerleşimin son dönemlerine atfedilen Doruk Yerleşimindeki büyük yapı (Yapı 14) ve diğer birkaç yapı, Periyot 5'ten sonra inşa edilmiştir.

Periyot 5 sitedeki en erken dönemdir. Doruk Yerleşimi'nin batı kesimi ve Aşağı Güney Yamaçtaki bir dizi kazık çukurunun bu evreye ait olduğu düşünülmektedir[1064]. Kazık çukurlarının yerleşimdeki eğrisel hatlı kulübeler veya düz hatlı palisatlara ait

[1059] Yerleşimin stratigrafisi metin içerisinde görüleceği üzere, kazıcısı tarafından yeniden düzenlenmiştir. Ancak son yayınlarında da stratigrafi eski sıraya sadık kalınarak anlatılmış, değişiklikler ek olarak verilmiştir. Bu metinde de yerleşimin kazıcısına koşut bir anlatım izlenmiştir.

[1060] Todd 2001, 98.

[1061] Todd 1987, 174: Table 4.

[1062] Todd 2001, 100.

[1063] Todd 1987, Table 7: 178.

[1064] Todd 1987, 29

olması mümkündür[1065]. İlk kazılar sonrasında yerleşimin bu erken evresi M.Ö. 8. binyılın ortalarına tarihlenmiştir[1066]. Ancak daha sonraki araştırmalar, stratigrafik kanıtlar ve düzeltilmiş tarihler Periyot 5'in zamansal olarak Shillourokambos'taki erken Akeramik evre ile çağdaş[1067] ve MÖ 9. binyılın sonlarında yerleşildiğini gösterir[1068]. Periyot 4, yerleşimi çevreleyen bir duvar ve hendeğin[1069] kullanılmaya başladığı dönemdir[1070]. Çevre duvarının tanımladığı alan içerisinde Aşağı Güney Yamaç'ta birkaç eğrisel planlı domestik yapı, Doruk Yerleşimi'nin batısına ise dış bir taş ve iç bir kerpiç halkadan oluşan, kırmızıya boyanmış sıvalı tabanlı büyük bir dairesel yapı inşa edilmiştir[1071]. Periyot 3'te Doruk Yerleşimi'nin batı kenarına yeni yapılar ve Güney Yamacın daha aşağı kesimlerine, çevre duvarının sınırladığı alan içerisine domestik amaçlı yapılar inşa edilmiştir[1072]. Periyot 2 yerleşimin en iyi bilinen dönemindir. Doruk Yerleşimi'nin batı kenarındaki eski yapıların yerine yeni bir yapı inşa edilmiştir. Bu yapının doğusunda domestik nitelikli yeni ikametgâhlar bulunur. Bu yapılar Periyot 3'ün yapılarının üzerinde yer alır[1073]. Yapı 14 ve diğer domestik yapılar biri birilerine epey yakın inşa edildiklerinden, aralarında hareket olanağı ancak dar geçitler ile sağlanmıştır[1074]. Aşağı Alan'daki daha erken yapılardan bazıları çevre duvarı da dâhil kullanılmaya devam edilir. Yine de domestik yapıların bazıları bu çevre duvarının dışına inşa edilmiş olmalıdır[1075]. Yapılar çevre duvarının dışına inşa edilmeye başladıklarından, çevre duvarının bu aşamadan sonra ne tür bir işlev gördüğü açık değildir[1076]. Akeramik Neolitik Dönemin son evresi olan Periyot 1'deki yapılar erozyon

[1065] Todd 1987, 30.

[1066] Todd 1987, 177 vd, Table 7: 178.

[1067] Todd 2001, 106.

[1068] Todd 2001, 100: Table 1.

[1069] Todd 1987, 49, 50.

[1070] Todd 1987, 29.

[1071] Todd 1987, 30.

[1072] Todd 1987, 29.

[1073] Todd 1987, 29.

[1074] Todd 1987, 30.

[1075] Todd 1987, 29.

[1076] Todd 1987, 30.

ve tarımsal faaliyetler dolayı tahrip olduğundan dönemin niteliklerine dair bilinen pek bir şey yoktur[1077].

Tenta'nın neredeyse bütün mimari unsurları (Figür 346), eğer yuvarlak değilseler, eğrisel hatlıdır. Yerleşimde bilinen düz hatlı domestik yapı yoktur[1078]. Duvarlar taştan veya kerpiçten, taş temel üzerine kerpiçten veya iç içe taş ve kerpiç halkalardan inşa edilmiştir. Bu yapılar ağırlıklı olarak, oval örnekler bulunmasına rağmen, yuvarlak planlıdır[1079]. Yuvarlak planlı yapıların bazıları sütunlarla düzenlenmiştir. Sütunlar her zaman taştan inşa edilmiştir ve muhtemelen ahşap tabanlı bir ikinci katın varlığı ile ilişkilidir[1080].

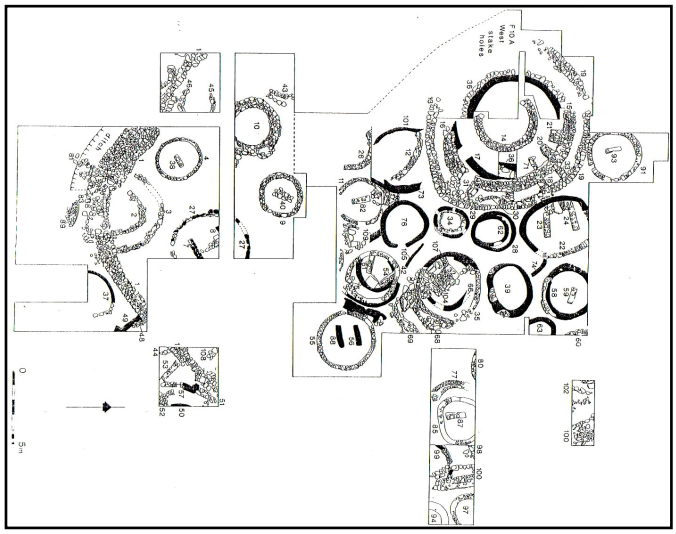

Figür 346: Kalavasos-Tenta Genel Plan ve Ortaya Çıkartılan Mimari Yapılar (Todd 1998, Fig. 38: 61'den Düzenlenmiştir)

Çatıları düz damlıdır[1081] ve yapıların sıvalı tabanları bazen kırmızıya boyalıdır[1082]. Yapıların iç duvar yüzeyleri sıvanmış ve bu sıvalı yüzeyler bazen boyanmıştır[1083]. Yapı 11'in duvarı, ellerini havaya kaldırmış bir figür[1084] ile

[1077] Todd 1987, 29, 30, 31.

[1078] Todd 1987, 29; Todd 2003, 36.

[1079] Todd 1987, 33-38.

[1080] Todd 1987, 41.

[1081] Todd 1987, 44.

[1082] Todd 1987, 45.

[1083] Todd 1987, 46.

süslenmiştir. Yapı içlerinde ocaklar, platformlar, banklar, tabana sabitlenmiş taş aletler ve çukur gibi özellikler görmek mümkündür. Ancak bu özelliklerin tümü bir arada aynı yapıda bulunmaz[1085]. Tenta'nın farklı dönemlerine ait yapılarının duvarlarında, yapının kullanım süresi içerisinde zaman zaman yenilenmiş ve yerleri değiştirilmiş pencere, kapı ve nişler bulunur. Örneğin Yapı 91'in kapı geçidi daha sonra kapatılarak bir nişe dönüştürülmüş ve yapının doğu tarafına yeni bir kapı geçidi eklenmiştir. Ya da Yapı 58'de bulunan bir niş taş ve kerpiçle doldurularak sıvanmış ve kapatılmıştır[1086]. Tenta'daki domestik yapılar genellikle eğrisel hatlı bir tek yapıdan oluşur. Yine de bu yapılardan bir kaçının bir aileye ait ikametgâh olması muhtemeldir. İçlerinde sütunları ile tabanları üzerinde platformları bulunan yapıların domestik, bu özelliklerin bulunmadığı yapıların ise depo ve benzeri amaçlar için kullanıldığı düşünülebilir. Örneğin bir depo yapısı olabilecek Yapı 34'ün duvar diplerinde bulunan bir tür birleştirici madde ile sıvanmış taşlar, nemden korunmak amacıyla yapılmış ahşap bir tabanın belirtisi olarak kabul edilebilir. Ancak diğer tür yapılarda böylesi tabanları bulmak olası değildir[1087]. Doruk Yerleşimi'nin batı kesimindeki Yapı 14 Tenta'daki tek örnektir. Bu kesimin batı yarısı erozyondan dolayı tahrip olsa da genel plan, iki yandan birer yapı ile sınırlanmış, bir avlunun merkezinde yer alan dairesel bir merkezi yapının bulunduğu bir düzenleme gösterir. Bir süre sonra merkezi yapının taş halkasına taş ve topraktan inşa edilmiş ikinci bir halka eklenmiştir. Bu son duvar, iç duvarın kapı geçidini mühürlemiştir. Merkezi konumu, 10.1 metrelik çapı ve ikinci dairesel çevre duvarı, bu yapının dinsel amaçlı kullanımının belirtisi olarak kabul edilebilir[1088]. Yapı 14'ün altındaki üst üste inşa edilmiş dairesel iki yapı 5.6 ve 9.5 metre çapa sahiptir. Bu yapılardan erken olanı (Yapı 36) dış bir taş ve iç bir kerpiç halkaya sahip iken diğeri (Yapı 17) sadece taş bir halkadan ibarettir. Her iki yapının tabanı da kırmızı boyalıdır[1089].

[1084] Todd 1987, 47.

[1085] Todd 1987, 46.

[1086] Todd 1987, 38.

[1087] Todd 1987, 32.

[1088] Todd 1987, 33.

[1089] Todd 1987, 33.

9.7.5- Khirokitia

Khirokitia Kıbrıs Adası'nın güney kesiminde, denize kuş uçumu yaklaşık 6 km uzaklıkta ve Larnaka ile Limassol şehirlerinin ortasındadır[1090]. Neolitik yerleşim, denizden 210 ve hemen dibindeki ırmaktan 60 metre yükseklikteki kireçtaşı bir miosen kaya kütlesi üzerinde yer alır. Irmak yerleşimin kuzeydoğu, doğu, güneydoğu kesimini çevreler. Yerleşimin batı tarafı yumuşak bir eğime sahiptir ve çevresinde tarıma uygun düzlükler uzanır[1091]. Khirokitia 1934 yılında P. Dikaios[1092] tarafından keşfedilmiştir. Dikaios 1936 yılında kazılara başlamış ve arkeolojik kazı çalışmaları II. Dünya Savaşı'na değin sürmüştür. Savaş sonrasında arkeolojik çalışmalara yeniden başlanmış ve kazılar 1954 yılında bitirilmiştir. 1972 yılında D. Christou ve N. Stanley Price yerleşimde küçük çaplı çalışmalar yürütmüştür[1093]. İlk kazılardan bir çeyrek yüzyıl kadar sonra Alan Le Brun başkanlığında Fransız bir ekip, "yeni bilimsel teknikler ile bu önemli yerleşim yerini yeniden değerlendirmek" [1094] amacıyla kazılara yeniden başlamıştır. Son dönem kazıları 1991 yılı sonrasında sona ermiştir. Dikaios'un ilk çalışmalarıyla arkeoloji dünyasına tanıtılan Khirokitia yerleşimi, etkileyici mimarisi ve buluntuları dolayısıyla Kıbrıs Neolitik Kültürünün aynı adla anılmasına neden olmuştur.

9.7.5.1- Yerleşimin Tabakalanması ve Mimarisi

Yerleşimin iki farklı ekip tarafından farklı zamanlarda kazılması, yerleşimin tabakalanması, dokusu ve yapıların biri birileri ile ilişkisi gibi pek çok konuda farklı değerlendirmeleri de beraberinde getirmiştir. Eski ve yeni kazılar arasında en belirgin değerlendirme farklılıkları özellikle yerleşimin tabakalanması ve etrafında yuvarlak planlı yapıların bulunduğu uzun bir taş duvarın, çevresindeki yapılarla ilişkisi ve işlevidir. Dikaios, 4 metre yüksekliğe, bazı yerlerde 3.50 metre genişliğe ulaşan ve 185 metresi açığa çıkarılmış[1095], yerleşimi baştanbaşa geçen söz konusu yapının merkezi konumundan hareketle, duvarın ikiye ayırdığı yerleşimin eş zamanlı olduğunu

[1090] Dikaios 1953, 4.

[1091] Le Brun 1989, 7.

[1092] Dikaios 1953, 1.

[1093] Thomas 1994, 121.

[1094] Le Brun 1989, 7-8.

[1095] Dikaios 1953, 188; Le Brun 1993, 60.

varsaymış[1096], bu yapıyı yerleşimin omurga kemiği "*Main Road*"[1097] şeklinde değerlendirmiştir. Ancak daha sonraki kazı ve araştırmalar, Doğu Sektörün (Yapı Katları A-G), Batı Sektörden (Yapı Katları III-I) evvel yerleşildiğini gösterir ve yol olarak adlandırılan yapı, batı sektör yerleşiminden önce inşa edilmiştir[1098]. Dolayısıyla, yerleşimin tabakalanması Dikaios döneminde öngörülenden farklı bir görünüm arz eder. Son arkeolojik kazılardan elde edilen veriler ile Doğu Sektörde 9 mimari kat tespit edilmiştir. Doğu sektör mimari katları G'den A'ya kadar bulunan harflerle, Batı Sektör tabakaları III'ten I'e kadar numaralarla tanımlanmıştır[1099].

Yerleşimde 14 ^{14}C sonucu vardır[1100]. Ancak örneklerin standart sapmaları yüksek (130-650 yıl arası) olduğundan zaman aralıkları oldukça geniştir. Kazıcısına göre Khirokitia MÖ 7. binyıl yerleşimidir ve Kıbrıs Akeramik Neolitik kültürünün sonunu temsil eder[1101].

Doğu Sektör'de (Figür 347) yerleşimin en erken evresinde yüzeyi düzgün masif bir kerpiç duvar tespit edilmiştir. En yüksek yerinde 1.10 metre korunmuş bu kütlesel kerpiç yığınının batı yüzeyi taş ile desteklenmiştir. Duvarın doğusundaki kül ve kerpiç parçaları ile dolu masif kerpiç kütlesi birlikte değerlendirilmiş ve F-G mimari katları olarak tanımlanmıştır. Bu mimari katlar Khirokitia'nın ilk yerleşimini temsil eder[1102]. Masif kerpiçten yapılmış duvar sonraki evrelerde üç kez yenilenmiş ve yerleşim batıdaki kesime doğru yayıldığı zamana kadar kullanımda kalmıştır[1103]. F-G yapı katlarında, kazılan alan içerisinde masif kerpiç duvarın üzerinde yerleşimin E katına

[1096] Dikaios 1953, 307-313. Dikaios dönemi kazılarında yerleşimde 3 ana evrenin veya dönemin bulunduğu varsayılmış ve yerleşimin stratigrafisi ortaya çıkarılan yapıların bu üç ana evre içerisindeki dağılımlarına göre kurgulanmıştır.

[1097] Dikaios 1953, 187.

[1098] Le Brun 1993, 60.

[1099] Le Brun 1993, 59

[1100] Le Brun 1989, 17; Le Brun 1994, 27.

[1101] Le Brun 2001, 109.

[1102] Le Brun-O. Le Brun 1989, 11.

[1103] Le Brun 1993, 62.

değin bir geçit tespit edilememiştir[1104]. C yapı katında evvelki yapı katlarından farklı olarak yoğun bir yapılaşma faaliyeti görülür. Bu mimari katta masif kerpiç duvar ve üzerindeki kapı geçidi hala kullanımdadır ve duvarın kapı geçidinin zemini yeniden sıvanmıştır[1105]. B evresinde masif kerpiç duvar, taş bir yapının inşası ile kapatılmıştır. 4 metre yüksekliğe bazı yerlerde 3,5 metre genişliğe sahip bu taş yapı, yapı 100 veya Dikaios'un tanımlamasıyla *Main Road*'dır[1106]. A mimari katı Doğu Sektörde yerleşim devamlılığını işaret eder. A mimari katının ikametgâhları, B1 evresinin çukurları üzerine inşa edilmiş ve bu çukurları mühürlemiştir[1107].

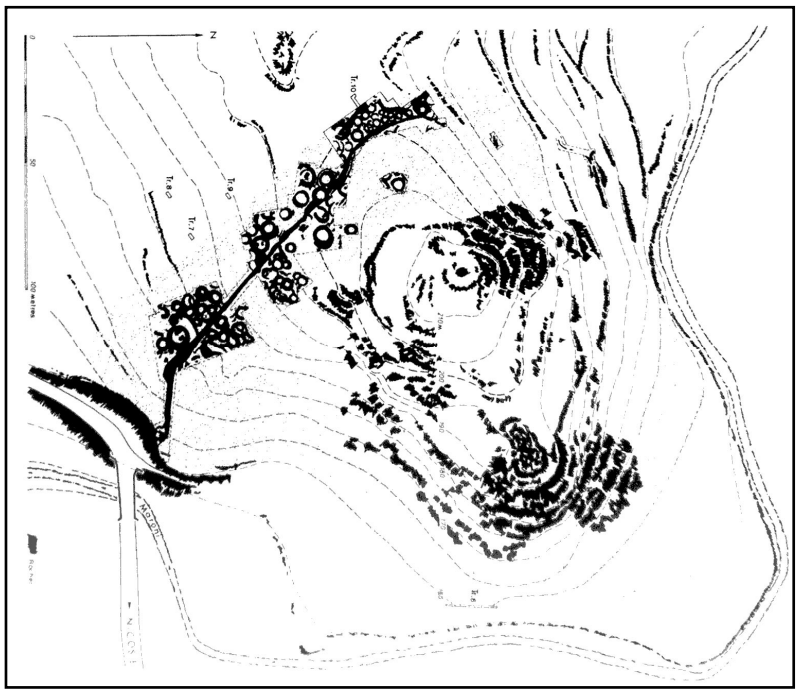

Figür 347: Khirokitia Genel Plan (Le Brun 1984, 11: Fig. 2)

Batı Sektör'de (Figür 347) mimari katlar IIIa-b, II ve I şeklinde kesintisiz birbirini izler[1108]. III. mimari kat inşa edilmeden önce zemin inşa için hazırlanmıştır. Yeni yapıların dış sınırına 3 metreden kalın, yaklaşık olarak 60 metresi ortaya çıkarılmış

[1104] Le Brun-O. Le Brun 1994, 19.

[1105] Le Brun-O. Le Brun 1989, 12.

[1106] Le Brun-O. Le Brun 1989, 13; Le Brun 1993, 62; Le Brun-O. Le Brun 1994, 22.

[1107] Le Brun-O. Le Brun 1989, 13.

[1108] Le Brun-O. Le Brun 1989, 15.

bir taş duvar inşa edilmiştir[1109]. Yeni duvar III. ve II. mimari katın inşa edildiği alanın batı sınırını oluşturur[1110]. Yerleşime ilave edilen bu alanın yeni dış sınırını oluşturan duvarın üzerinde yerleşime geçit veren merdivenli yeni bir kapı (Figür 348) vardır[1111]. Bu merdiven yapısı I. mimari katta kadar kullanılmıştır. I. katta inşa edilen yapılar ve yapıların çevresinde bulunan kullanım alanları, merdiven yapısının içerisinde yer aldığı masif duvarı kullanım dışı bırakmıştır[1112].

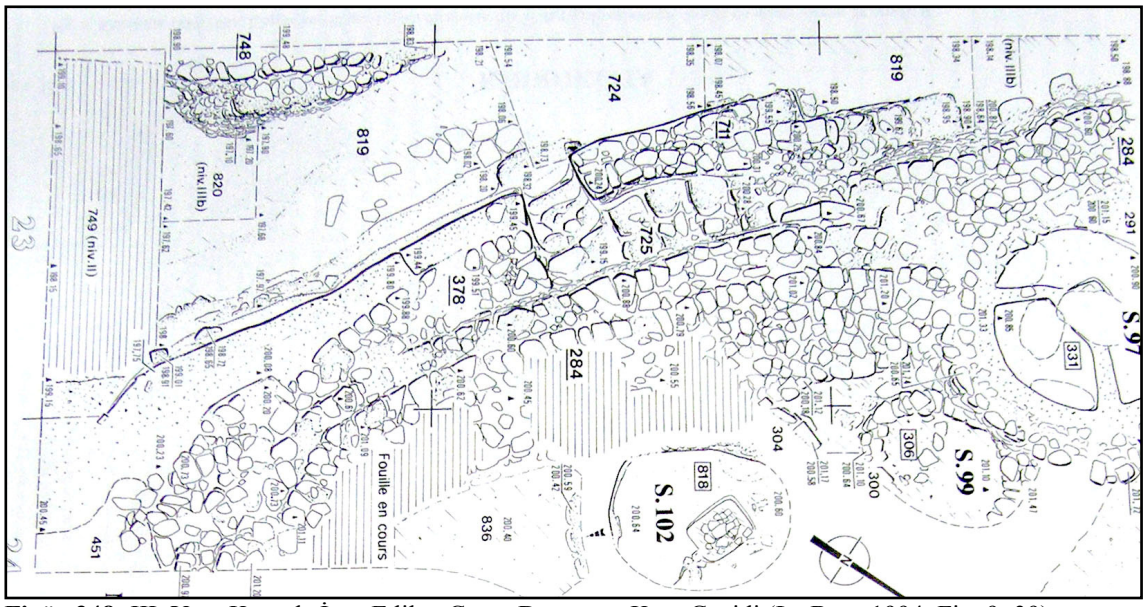

Figür 348: III. Yapı Katında İnşa Edilen Çevre Duvarı ve Kapı Geçidi (Le Brun 1994, Fig. 9: 39)

Khirokitia'da en erken yapı katından en geç evrelere değin kullanılan yapı planı (Figür 349) daireseldir[1113]. Diğer Kıbrıs yerleşimlerinde olduğu gibi Khirokitia'da da dairesel mimari planların kullanımı tipiktir. Çapları 2.3 m ve 9.8 m arasında değişen[1114] bu dairesel yapıların inşasından evvel, üzerine kurulacakları yüzey az veya çok dikkatlice hazırlanmıştır[1115]. Yerleşimdeki yuvarlak yapıların yapı katları boyunca

[1109] Le Brun-O. Le Brun 1984, 12.

[1110] Le Brun-O. Le Brun 1984, 12.

[1111] Le Brun 1994, 36; Le Brun 1993, 63.

[1112] Le Brun 1984, 47.

[1113] Le Brun 2001, 111.

[1114] Le Brun 2001, 111.

[1115] Yuvarlak yapılar, bir dolgunun üzerinde yer alabildikleri gibi bazen ana kaya üzerine oturtulmuşlardır (Dikaios 1953, 197).

kullanım süreleri, kütlesellikleri ile ilişkilidir. Daha kütlesel temellerle temsil edilen yapılar neredeyse yerleşimin son safhalarına değin kullanım görmüştür. Yıkılan yapıların üst yapıları yenilenerek yeniden kullanılmıştır. Dolayısıyla bazı yapılar birbirini takip eden kesintisiz taban dizilerine sahiptir. Taş duvarları daha kısa, üst yapısı pise ve dal örgü-çamur olan daha küçük yapılar daha kısa süre kullanım görmüştür. Bunlar çoğu zaman bir kez tahrip olduklarında terk edilmiş ve yerlerine yenileri inşa edilmiştir[1116].

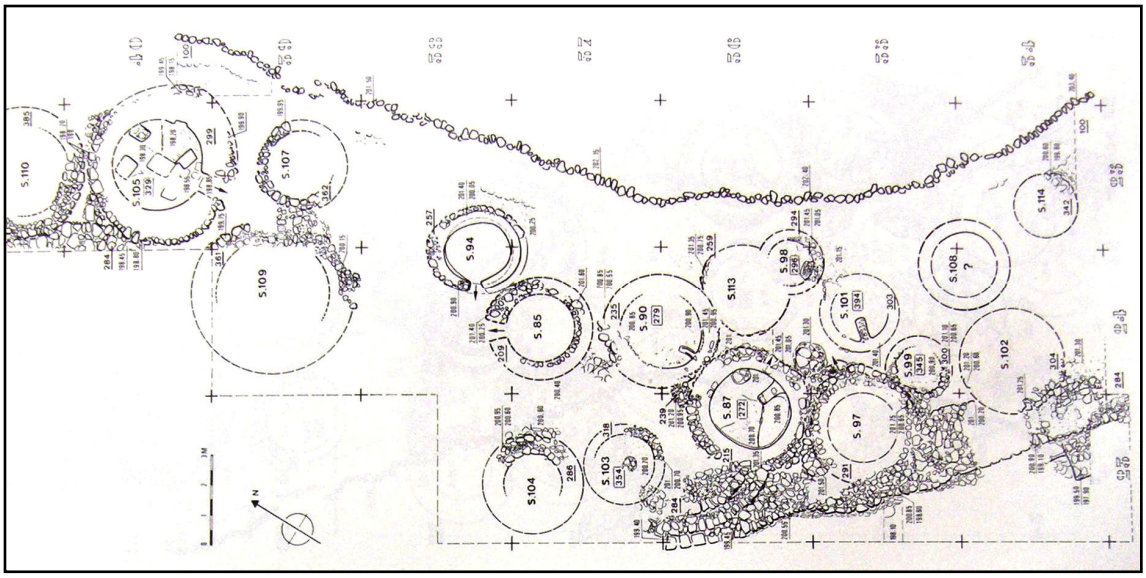

Figür 349: Khiroktia IIIb Yapı Katı Tolosları (Le Brun 1984, Fig. 8: 18)

Duvarlar farklı tiplerdedir: Tip 1a yuvarlak bir taş halkadan, Tip 1b iç içe yuvarlak iki taş daireden[1117] oluşur. Tip 2 yuvarlak bir kerpiç halka şeklindedir. Tip 3 iç içe iki halkadan oluşur ve yapı malzemesi olarak taş ile kerpiç halkalar birlikte kullanılmıştır. Tip 3a dış bir taş ve iç bir kerpiç halkaya[1118] sahiptir. Tip 3b iki dış taş halka içerisinde kerpiç bir halka veya dış bir kerpiç halka içerisindeki iç iki taş halkadan[1119] oluşur. Bu tür yapı duvarları Khirokitia'da ortaya çıkarılan en kalın

[1116] Dikaios 1953, 197.

[1117] Aynı tip duvar türü Dikaios tarafından Id olarak adlandırılmıştır (Dikaios 1953, 196).

[1118] Aynı tip duvar türü Dikaios tarafından Ib olarak adlandırılmıştır ve en yaygın duvar türüdür (Dikaios 1953, 196)

[1119] Benzer tip duvarlar Dikaios tarafından Ie olarak adlandırılmıştır ve yerleşimdeki en kalın duvarlardır (Dikaios 1953, 196).

duvarlardır ve ortalama kalınlıkları 1.20 ila 1.70 metre arasında değişir[1120]. Diğer bir tür duvar örgüsü, 3c, taş ve kerpicin duvar örgüsünde, bir taş sırası bir kerpiç sırası olarak aynı anda birlikte kullanıldığı duvar türüdür[1121]. Duvar türlerinin mimari katlar arasındaki dağılımı dikkate alındığında, I. mimari katta uygulanan teknik çözümlerin III. mimari katta uygulanandan çok farklı olmadığı sadece daha gelişmiş örnekler olduğu görülür. I. mimari kata değin dış bir taş halka ve iç bir kerpiç halkadan oluşan duvar tekniği olgusu I. mimari katta zayıflar ve yerini 3b türünde duvarlara bırakır. Ancak bu mimari katta hala Ib tipinde duvarların kullanılıyor olması mimari gelenekteki devamlılığı göstermesi açısından önemlidir[1122]. Yuvarlak yapıların duvar yükseklikleri korunma durumlarına göre farklılık arz eder. Örneğin Tholos V'in taş duvarının yüksekliği 3 metreye kadar korunmuştur[1123] ve Tholos XLVII'ın toplam yüksekliği 3.70 metredir[1124]. Yapıların girişi, dışarı tarafı daha geniş ve içeri kesimi daha dar kapı geçitleri ile sağlanmıştır. Kapı geçitleri önündeki eşikler taştan inşa edilmiş bazen sıvanmıştır[1125]. Bazı durumlarda yapıların içerisinde kapı geçidinden yapıya inilmesini sağlayan basamaklar vardır[1126]. Çoğu durumda yapılarda hava dolaşımı pencereler ile sağlanmıştır[1127]. 5-7 cm arasında değişen kalınlıklarda[1128] çamur sıvadan oluşan tabanlar doğrudan alttaki dolgunun üzerine, bazen küçük taşlar, büyük çakıllardan veya kerpiçten oluşan bir yatağın üzerine yapılmıştır. Bu sıva zeminde yukarı duvara doğru devam etmekte ve duvar resimleri için altlık olarak kullanılmaktadır[1129]. Duvar sıvasının üzerine kırmızı boya kullanılarak motifler işlenmiştir[1130]. Bu dairesel yapıların

[1120] Le Brun 1984, 25.

[1121] Le Brun 1994, 52.

[1122] Le Brun 1984, 25.

[1123] Dikaios 1953, 198.

[1124] Dikaios 1953, 199.

[1125] Le Brun 1984, 28; Dikaios 1953, 199.

[1126] Le Brun 1984, 28; Örneğin tholos III ve X(II)'nin eşikleri sırasıyla, en erken tabanlarından 1.30 ve 1 metre yukarıdadır ve giriş ve çıkış ancak iç ve dış merdivenler ile mümkündür (Dikaios 1953, 200)

[1127] Le Brun 1994, 55; Le Brun 1993, 65; Dikaios 1953, 201: örneğin Tholos III ve XV(II).

[1128] Le Brun 1984, 28, Dikaios 1953, 201, 203.

[1129] Le Brun 1993, 65; Le Brun 1984, 26.

[1130] Le Brun 1984, 26; Dikaios 1953, 201.

bazılarındaki yaşam alanları taş ve pisé sütunlar ile desteklenen tavan araları ile genişletilmiştir[1131]. Yaşam alanı, kısa bölme duvarları ve platformlar ile ocak, tekne ve çukur gibi domestik döşemlerin eklendiği bölümlere ayrılmıştır[1132].

9.7.6- Ege Gübre Yerleşimi ve Kıyı Ege İle Karşılaştırmalar

Okyanussal bir ada olduğundan ana karayla hiçbir zaman kara bağlantısı bulunmayan Kıbrıs'ta [1133] , M.Ö. 9. binyılın ortalarına/sonlarına doğru Neolitik kültürlerin boy göstermesi, Neolitik yaşam biçiminin farklı ekolojik nişlere ve ortamlara uyarlanabilme kabiliyeti bağlamında epey ilginç bir deneyimdir.

Adada, bu yüzyılın ilk yarısında başlayan arkeolojik kazılar üzerine kurulan kronolojik bir çerçeve bağlamında[1134], ilk Neolitik yerleşimlerin M.Ö. 7. binyılda ortaya çıktığı kabul edilmiş ve görkemli yapılarıyla bilinen Khirokitia yerleşiminden dolayı Kıbrıs Neolitik kültürleri Khirokitia Kültürü[1135] olarak tanımlanmıştır. Bu paradigmanın gelişiminde, Neolitik'in ilk olarak Yakındoğu'nun kurak ve yarı kurak kuşağında ortaya çıktığı ve buradan diğer bölgelere daha geç tarihlerde yayıldığı görüşünün etkisi olduğu kuşkusuzdur. Nitekim bu görüşün etkisi ile Kıbrıs Neolitiği'nde önemli bir yere sahip Tenta gibi yerleşimlerden yaş tayini ile elde edilen erken tarihler[1136] ve yerleşimin *Top of site* olarak anılan kesimindeki mimarinin Jerf el Ahmar gibi anakara yerleşimleri ile gösterdikleri mimari benzerlikler [1137] görmezden gelinmiştir. Ancak Kıbrıs'ta ilk Neolitik kültürlerin ortaya çıkış tarihinin, adada yürütülen arkeolojik kazılara koşut olarak, zaman içerisinde geriye doğru çekilmesi gerekliliği belirmiştir. Nitekim Shillourokambos ve Mylouthkia gibi arkeolojik kazılardan yaş tayini ile elde edilen tarihler, Kıbrıs'ın ilk çiftçiler tarafından M.Ö. 9. binyılın ortalarına/sonlarına doğru kolonileştirildiğini göstermiştir. Bu bağlamda, Kıbrıs Neolitiği'ne dair var olan

[1131] Le Brun 1993, 65; Dikaios 1953, 20.

[1132] Le Brun 1993, 65.

[1133] Steel 2004, 21.

[1134] Peltenburg 2004, Table I: XI.

[1135] Steel 2004, 33.

[1136] Todd 2001, 101.

[1137] Peltenburg vd 2001a, 41, Peltenburg 2001b, 63; Peltenburg vd 2000, 845.

geleneksel bakış açısı değişmiş ve Tenta gibi yerleşimlerin erken tarihlerinin varlığı kabul görmüştür[1138]. Söz konusu kazılar ile erkene çekilen Kıbrıs Akeramik Neolitik kültürlerini tanımlamak amacıyla Kıbrıs-PPNB'si kavramı geliştirilmiştir. Bu kavram görünüşe göre Kıbrıs Neolitik literatüründe kabul görmüştür. Söz konusu kavram Kıbrıs Akeramik Neolitik kültürünün Kuzey Suriye ve Güneydoğu Anadolu ile gösterdiği benzerlikleri ayrıca adaya özgü nitelikleri vurgulamak amacıyla geliştirilmiştir[1139].

Kıbrıs'ın Neolitiği'nin erken dönemine tarihlenen Shillourokambos yerleşiminde yürütülen kazılar, Kıbrıs ilk Neolitik kültürünün erken evresinden geç evresine değin nasıl bir kültürel gelişim gösterdiğini ortaya koyması açısından önemlidir. Bu yerleşimden anlaşıldığı kadarıyla, evvelden inanılanın aksine adadaki ilk mimari yapılar taş ve kerpiç kullanılarak inşa edilmiş yuvarlak yapılar değildir. Adadaki ilk mimari gelenek kazıklar kullanılarak inşa edilmiş, çamurla sıvanmış yapılardan oluşur. Eğrisel hatlı bu ilk yapılar, daha sonra ortaya çıkacak yuvarlak planlı yapıların öncülleridir. Ya da belki yuvarlak yapıların, Kıbrıs Neolitiği'nin kendi içerisinde gösterdiği farklılıklar dikkate alınarak, kazıklı yapıları kullanan ilk topluluklardan sonra ikinci bir kolonileştirme hareketi ile adaya ulaştığı düşünülebilir. Nitekim adanın kuzey kıyı şeridi yakınında bulunan Akanthou-Arkosyko/Tatlısu-Çiftlikdüzü gibi Neolitik yerleşimler, Kıbrıs'taki ilk mimari yapıların yuvarlak değil dik açılı olabileceğine dair de önemli bulgular sağlamıştır. Bu yerleşimde de evler kareye yakın veya daireseldir. Ayrıca dikme delikleri Shillourokambos ile benzerdir[1140]. Bu erken evreye ait yerleşimler arasında bulunan Mylouthkia'da mimari yapılar korunmamış olsa da, Shillourokambos'takine benzer kuyuların varlığı adaya ulaşan ilk çiftçilerin doğal koşullara gösterdikleri uyumu belgelemesi açısından ilginçtir. Kıbrıs Akeramik Neolitiği'nin geç evrelerinde yani Khirokitia Kültüründe görülen yuvarlak planlı yapılar, duvar kalınlıkları ve iç döşemleri bakımından erken evreden epey farklılaşmıştır. Yine de bu geç evrede görülen, yerleşimi korunaklı bir alan inşa edip gerektiğinde etrafını bir çevre duvarı ile güvence altına alma anlayışı, Shillourokambos

[1138] Todd 2001, 100-104.

[1139] Peltenburg 2003, 86, 87; Peltenburg vd 2000, 846.

[1140] Şevketoğlu 2006, 115.

yerleşimindeki erken evrelerde yerleşimi çevreleyen kazık dikmeli çevre duvarı anlayışının korunduğunun göstergesidir. Yapı duvarları hem erken hem de geç evrelerde aşı boyası kullanılarak çeşitli motiflerle süslenmiştir.

Kıbrıs Adası gerek zamansal gerekse materyal kültür özellikleri bakımından kuşkusuz ki Kıyı Ege yerleşimlerinden farklıdır. Diğer taraftan Kıbrıs'ta MÖ 9. binyıl ortalarında Neolitik yerleşimlerin ortaya çıkması Kıyı Ege açısından birkaç yönden önemlidir. Kıbrıs'ın kolonileştirilmesi Levant Koridoru ya da Orta Fırat civarından bazı Neolitik toplulukların batıya doğru hareketlendiklerinin ve bunu deniz yolu ile yapabildiklerinin kanıtıdır. Kıbrıs Adası'ndaki Shillouroakambos gibi yerleşimlerden anlaşıldığı kadarıyla, bu Neolitik topluluklar MÖ 8. binyılın başlarında ada için klasik konut mimarisine dönüşen yuvarlak planlı yapıları kullanmaya başlamışlardı. Dolayısıyla MÖ 8. binyıl gibi erken bir tarihte denizcilik becerilerine sahip, yuvarlak planlı mimari kullanan toplulukların Kıbrıs ile yetinmeyerek daha batıya doğru hareket etmiş olmaları beklenebilir. Bugünkü veriler bağlamında bu tespit doğrulanamasa da dolaylı kanıtlar üzerinden böylesi bir kurguyu onaylamak mümkündür. Bilindiği gibi Yunanistan Neolitiği'nin kökeninde Levant kökenli kolonistlerin bulunduğu, sadece bu iki bölgede bulunan ancak diğer bölgelerde bulunmayan buluntulardan dolayı hali hazırda tartışılmaktadır [1141] . Bu tartışmalar arkeobotanik veriler ile de desteklenmiştir[1142]. Ayrıca baskı-impresso bezemeli çanak çömleklerin de yine kıyılar üzerinden yayıldığı bilinmektedir[1143]. Bütün bu veriler bir arada düşünüldüğünde Ege Gübre ve Hoca Çeşme yerleşimlerindeki yuvarlak mimarinin, kıyılar boyunca hareket eden topluluklar tarafından Kıyı Ege ve Doğu Trakya'ya tanıtılmış olması akla yatkındır. Nitekim Ege Gübre'deki yuvarlak kuleli çevre duvarı ve yuvarlak yapılar göz önüne alındığında, böylesi bir yerleşim dokusunun en yakın örneği Khirokitia'dır. Khirokitia çevre duvarı ve mimarisinin çok daha görkemli olduğu ve arada zamansal bir fark bulunduğu kuşkusuzdur. Diğer yandan, aradaki zaman farkı da dikkate alınırsa, anlayış olarak iki yerleşim arasında benzerlikler dikkat çekicidir. Shillourokambos,

[1141] Perlés 2005, 280 vd.

[1142] Colledge vd 2004, 47.

[1143] Güldoğan 2008a, 56 vd.

Tenta ve Khirokitia gibi yerleşimlerde ikinci bir duvar hattı ile yuvarlak yapıların daraltılması Ege Gübre yuvarlak yapılarında uygulanmamıştır. Buna karşın DY1-DY6 yapısı dikdörtgen planlı olsa da ilk duvar hattının içerisine sonraki yapı katında ikinci bir duvar hattı çekilerek daraltılmıştır. Yapı biçimlerinde değilse de anlayışta iki uygulamanın benzer olduğu düşünülebilir. Yine Tenta'daki Yapı 11'in duvarlarına boya ile yapılmış, elleri havaya kalkık durumdaki betimleme ile Ege Gübre Yerleşimi'nin IV. tabakasında ortaya çıkartılan çanak çömlek parçaları üzerindeki kadın ve erkeğin ellerinin havaya doğru kalkık olması stilistik açıdan yakın örneklerdir. Latmos Dağları'ndaki bazı kaya resimlerinde de bazı insan figürlerinde[1144] eller yaklaşık olarak aynı biçimde betimlenmiştir. Tenta, Latmos ve Ege Gübre'deki insan betimlerindeki bu benzerlik, Kıyı boyunca var olan bir ortak betimleme anlayışının işareti olabilir[1145]. Kıbrıs Adası Neolitik yerleşimleri ile Ege Gübre Yerleşimi arasındaki bir diğer benzerlik taş kaplardır. Kıbrıs'ta Neolitik süresince, Khirokitia gibi yerleşimlerde son derece gelişkin bir taş kap üretme geleneği olduğu bilinmektedir. Ege Gübre Yerleşimi'ndeki taş kaplar daha çok kutu ve palet biçiminde üretilmiştir ve Kıbrıs'taki örneklerden farklıdır. Yinede diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde böylesi bir gelenek bulunmadığı da dikkate alınırsa taş kap üretme geleneğinin kıyı boyunca yer alan yerleşimlere özgü olduğu düşünülebilir. Bu veriler Kıbrıs ve Kıyı Ege arasında doğrudan bir bağlantı bulunduğu göstermese de, kıyılar boyunca bulunması olası ve özellikle mimari açıdan bazı ortak uygulamalara sahip Neolitik toplulukların bulunduğunu gösterebilir.

Sonuçta Kıbrıs, belki Paralia, Ege Gübre ve Hoca Çeşme'de görülen yuvarlak planlı mimari anlayış MÖ 9. binyılın ortalarından başlayarak kıyılar üzerinden batıya doğru hareket eden Neolitik toplulukların bulunduğunun göstergesi olmalıdır. Ege Gübre ve Hoca Çeşme'nin nispeten geç tarihli olması, bu yerleşimlerdeki yuvarlak

[1144] Peschlow 2002, 185: Şekil 21.

[1145] Diğer taraftan Ege Gübre Yerleşimi kabartma bezemeli kaplarındaki elleri havaya kalkık betimlemelerin benzerlerini Tepecik-Çiftlik (Bıçakçı vd 2007b, Fig. 35/d) ve Köşk Höyük'te (Öztan 2007b, 225: Fig. 23) görmek mümkündür.

planlı yapıların kullanıldığı daha erken tarihli yerleşimlerin bulunabileceğinin dolaylı kanıtıdır.

9.8- Ege Gübre Yerleşimi ve Diğer Kültür Bölgelerinin Buluntu Topluluklarının Karşılaştırılması

Anadolu'nun batı yarısında Neolitiğin Mezolitik kültürler ile bağlantısı, Kuzeybatı Anadolu'daki birkaç yerleşimden bilinen akeramik evre haricinde henüz tanımlanamamıştır. Bu bağlamda Mezolitik kültürlerin Neolitik ile olan ilişkisi, Neolitiğe aktarılan unsurlar gibi konular henüz yeterince anlaşılabilmiş değildir. Ancak kazısı yapılmış hemen her yerleşimde, Neolitiğe ait çanak çömlek ve mimari ile birlikte diğer buluntu topluluklarının doğrudan ana toprağın üzerine kurulmuş ilk yerleşim katlarından itibaren gelişmiş özellikleri ile bulunduğu bilinmektedir. Bu buluntu topluluklarının, Anadolu'nun batısındaki yerleşimlerde öncülleri olmadan ortaya çıkması ilk örneklerinin başka kültür bölgelerinde aranması gerektiğinin gösterir. Nitekim benzer buluntuların kökenini Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde ve binlerce yıl geriye doğru takip etmek mümkündür[1146]. Neolitiğin ilk oluşum bölgesinde bu buluntu toplulukları yeni bir yaşam biçiminin göstergesi[1147] olarak ortaya çıkmıştır. Benzer türde buluntu topluluklarının Anadolu'nun batısında ilk Neolitik yerleşimler ile birlikte görülmesi de yeni bir yaşam biçiminin ortaya çıkışı ile ilişkili olmalıdır. Bu yeni yaşam biçiminde buluntu toplulukları arasında yer alan öğelerin bir kısmı doğrudan maddi yaşam ile ilişkili iken diğer bir kısmı topluluk içi ilişkilerin ve dinsel inanışların yeniden üretilmesiyle/düzenlenmesiyle bağlantılı olmalıdır. Aslında buluntu topluluklarında yer alan her bir öğe ayrı bir çalışmanın konusudur. Bunların zaman içerisinde geriye ve ileriye ne kadar gittiği, uzamsal olarak hangi coğrafyalara değin yayıldığı ve yayılırken nasıl bir değişim geçirdiği araştırılmalıdır[1148]. Örneğin figürinler bağlamında Kıyı Ege'nin kendi içerisinde hatta Ege Gübre Yerleşimi'nde bile birbirinden farklı birkaç tip ayırt etmek mümkündür. Bu bağlamda aşağıda Ege Gübre Yerleşimi ve diğer bölgelerin

[1146] Kozlowski-Aurenche 2005, 22 vd.

[1147] Özdoğan 2007e, 33.

[1148] Schwarzberg'in (2005, 255 vd) Prizmatik Çokayaklı Kaplar olarak adlandırdığı kutulara ilişkin çalışması bunun iyi bir örneğidir.

buluntu toplulukları, ayrıntılar dikkate alınmadan karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalar Tablo 2'ye göre yapılmıştır.

Batı Anadolu Neolitiği'nde evcil bitki üretimi ile ilişkili öğütme taşlarının ağırlıklı bir yer işgal ettiği görülmektedir. Ege Gübre Yerleşimi'nde de öğütme taşları sayıca çok miktarda bulunan buluntular arasındadır. Kıyı Ege yerleşimlerinde olduğu gibi diğer kültür bölgelerindeki yerleşimlerde de öğütme taşları olağan buluntular arasındadır. Kemikten perdah aletler, bız ve taş keskiler için saplar ile taş keskiler de yine Ege Gübre, diğer Kıyı Ege yerleşimleri, Göller Bölgesi, Kuzeybatı Anadolu ve Yunanistan'daki yerleşimlerde bulunan ortak buluntulardır. Kemik spatüller ve tokalar Batı Anadolu ve Yunanistan'da ortak gibi görünürken kemik kancalar Kıyı Ege yerleşimlerinde bulunamamıştır. Buluntular arasındaki bu benzerlikleri genişletmek mümkündür. Nitekim Tablo 2'de de görüldüğü üzere gerek Ege Gübre Yerleşimi gerekse diğer yerleşimlerde genel olarak ortak bir buluntu envanteri bulunduğu görülmektedir. Diğer yandan Ege Gübre ve diğer Kıyı Ege yerleşimlerindeki bazı buluntular nadir örneklerken diğer kültür bölgelerinde bunlar buluntu topluluklarında ön plandadır. Örneğin pişmiş toprak kutular Ege Gübre ve Ulucak'ta da vardır. Ancak bunların sayısı sınırlıdır. Kıyı Ege'deki örneklerden nispeten farklı olsalar da Fikirtepe Kültürü'nde bu tür kutular önemli bir özelliktir. Ya da kaliteli taş kâseler, örneğin Kıyı Ege'nin kültürel olarak yakın göründüğü Göller Bölgesi'nde özellikle de Hacılar'da[1149] önemli bir buluntu grubu iken Ege Gübre Yerleşimi'nde sadece bir örnekle temsil edilir. Yivli taşlar ise genel olarak Batı Anadolu'da sadece Göller Bölgesi'ne özgü görünmektedir. Tablo 2'de verilen buluntular üzerinden bu tür farklılık ve benzerlikleri genişletmek mümkündür. Bu benzerlikler her ne kadar batıya, Yunanistan'a doğru gidildiğinde azalsa da bu durumun Yunanistan'daki kazıların sınırlı alanlarda yapılmış olması veya Yunanistan Neolitiği'nin kıyıları izleyerek yayılan farklı bir Neolitik süreç[1150] ile bağlantılı bulunmasıyla ilişkili olması mümkündür. Hatta batıya doğru gidildikçe Neolitiğin ilk oluşum bölgesindeki kültürel değerlerden uzaklaşılmış olması diğer bir neden olabilir.

[1149] Melleart 1970b, 439-446: Fig. 159-164.

[1150] Perlés 2005, 280; Colledge vd 2004, 47.

Özelde Ege Gübre Yerleşimi genelde Kıyı Ege ve diğer kültür bölgelerinin buluntu toplulukları arasındaki benzerliklerin muhtemel iki kaynağı vardır. Bunlardan ilki Kıyı Ege ve diğer bölgelerindeki Neolitik kültürlerin aynı kökene sahip olması olmalıdır. Diğer neden ise kuşkusuz, Neolitik süresince bu bölgeler arasında devam eden ilişkilerdir. Benzerliklerin çok olması ya da uzun süre korunmuş olması, bölgeler arasındaki ilişkilerin de yoğun olduğunun ve kesintisiz devam ettiğinin dolaylı kanıtıdır. Aynı bölgeler arasındaki farklılıklar ise beklenebilecek bir sonuçtur. Nitekim her bölgenin kendi içerisinde bile birçok farklılık barındırdığı göz önüne alınırsa bölgeler arasında farklılıkların bulunması normaldir. Ayrıca bu noktada, eğer Anadolu'nun batı yarısındaki Neolitik kültürlerin kökeni, Neolitiğin ilk oluşum bölgesine dayanıyor ise ilk oluşum bölgesi içindeki farklılıklar da göz önüne alınmalıdır.

Sonuçta Ege Gübre Yerleşimi ve diğer bölgelerdeki yerleşimler arasında ortak bir buluntu envanteri bulunduğu görülmektedir. Bu buluntu toplulukları muhtemelen aynı kültürel kökenden kaynaklanmış ve Kıyı Ege ile diğer bölgeler arasında uzun süre ortak kültürel öğeler olarak korunmuştur.

BÖLÜM 10- SONUÇ

"Ege Gübre Yerleşimi'nden Elde Edilen Veriler Kapsamında Kıyı Ege Neolitik Kültürünün Değerlendirilmesi" başlığını taşıyan bu çalışma, Ege Gübre Yerleşimi kazılarında ortaya çıkartılan mimari, çanak çömlek ve diğer buluntu verilerine dayanmaktadır. Çalışmada, Ege Gübre Yerleşimi'nden elde edilen veriler öncelikli olarak Kıyı Ege'de, daha sonra Kıyı Ege'nin yakın çevresinde bulunan bölgelerde yer alan Neolitik yerleşimler ile karşılaştırılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın sonuçları iki grup altında toplamak mümkündür. İlk grubu Kıyı Ege yerleşimleriyle, diğer grubu ise bölgelerarası karşılaştırmalarla elde edilen sonuçlar oluşturur.

Kıyı Ege Neolitik yerleşimleri denize dik uzanan dağlar arasında yer alan birikinti ovaları ve kıyı düzlüklerine yayılmış durumdadır. Bu yerleşimlerin dağılımı, Kıyı Ege'nin fiziksel görünümünü ve sınırlarını belirleyen topografyasının kültürel sınırları da tanımladığını gösterir. Bu sınır kuzeye doğru Marmara Havzası ile Kıyı Ege'yi ayıran dağlar gibi görünmektedir. Nitekim Marmara Denizi'nin güneyinde Aktopraklık, Ilıpınar, Barçın ve Menteşe höyüklerinden bilindiği üzere, bu bölgede Neolitik Dönem süresince Fikirtepe Kültürü egemendir. Ancak Kıyı Ege Neolitiği'nin kültürel özelliklerine sahip yerleşimlerin, Gökçeada'da Uğurlu ve Meriç Nehri'nin Ege Denizi'ne döküldüğü yerde bulunan Hoca Çeşme'de de izlenebilmesi, kıyıdan Trakya'ya doğru bu sınırı muğlâklaştırmaktadır. Güney sınır ise Büyük Menderes Havzası olmalıdır. Kıyı Ege Neolitiği içerisinde değerlendirilebilecek çanak çömlek özelliklerine sahip yerleşimlerin güneye doğru izlenebildiği son kesim Büyük Menderes Havzası'dır. Kıyı Ege'nin batı sınırı deniz ile belirlenirken doğuda yüksek plato kesimi doğal bir bariyer görevi görür. Bu sınırlar içerisinde Neolitiğe tarihlenen iki yerleşim türü ayırt etmek mümkündür. Bunlardan ilki Ulucak, Yeşilova, Çukuriçi gibi uzun süre yerleşilmiş çok tabakalı höyüklerdir. İkinci grupta ise Ege Gübre, Araptepe ve Barbaros gibi birkaç tabakalı düz yerleşimler bulunur. İlk grupta Neolitiğe tarihlenen arkeolojik birikim Ulucak'ta olduğu gibi 10 metreye değin ulaşırken Ege Gübre'de arkeolojik dolgu 1 metre civarındadır. Yer seçimi ve yerleşme düzeni bağlamında da iki yerleşim türü arasında bazı farklılıklar bulunur. Höyükler çoğunlukla geniş birikinti ovaları ile

ilişkiliyken Ege Gübre gibi düz yerleşimler daha çok kıyıya yakın kesimlerde kurulmuştur.

Kıyı Ege Neolitik yerleşimleri arasında yer seçimi ve yerleşme düzeni açısından görülen bu farklılıkların nedenleri henüz tam olarak anlaşılamamıştır. Farklı yer seçimi tercihinin geçim ekonomisiyle ilişkili olduğu, Ege Gübre gibi düz yerleşimlerin kıyıda yer almasının balıkçılık gibi ekonomik faaliyetler ile bağlantısının bulunduğu söylenebilir. Ancak Ege Gübre'de böylesi bir değerlendirmeyi doğrulayacak kanıtlar bulunmaz. Kıyı Ege Neolitiği'nde yer seçimi ve yerleşim türü arasında görülen bu farklılıkların, yerleşimler arasında geçim ekonomisi açısından da bir farklılık oluşturduğu yönünde kanıtlar şimdilik yoktur. Ege Gübre'den gelen ilk verilere göre, Ulucak ve Yeşilova gibi höyük yerleşimlerinde olduğu üzere düz yerleşimlerde de beslenme tarıma ve hayvancılığa bağlıdır. Bu açıdan Neolitik yerleşimlerin yer seçiminde geçim ekonomisi belirleyici olmuş gibi görünmemektedir.

Kıyı Ege'de höyük ve düz yerleşimler arasında geçim ekonomisi yönünden farklılıklar bulunmasa da yapı planları ve yerleşimin iç düzenlemesi bağlamında değişik uygulamalar görülür. Bu özellikle Ege Gübre'nin yuvarlak planlı yapıları ve çevre duvarları üzerinden daha açık olarak izlenebilmektedir. Ege Gübre Yerleşimi'nde yuvarlak yapılar ile başlayan mimari gelenek, yerleşimin son evrelerinde ayrışık planlı yerleşim düzeni korunmak kaydıyla, biribirine daha yakın inşa edilmiş dörtgen planlı yapıların ortaya çıkması ile sonuçlanmıştır. Son aşamalarda yerleşim dokusunun diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde bulunanlara daha yakın bir görünüm kazandığı görülmektedir. Yerleşimin IV. Tabakasında mimari yuvarlak planlı yapılar ile başlamıştır. Bir sonraki aşamada (IIIb) yuvarlak planlı yapıların yanı sıra dik açılarla birleştirilmiş duvarlara sahip tek odalı yeni mimari yapılar ortaya çıkmıştır. Bu aşamada girişin karşısında duvara bitişik bir ocağın yer aldığı yapı türü yerleşimin tipik yapısıdır. Yuvarlak ve dörtgen yapıların bir arada kullanıldığı bu evrenin son aşamasında (IIIa) yuvarlak ve tek odalı dörtgen yapıların yanında çok odalı bir yapı anlayışı gelişmiştir. Bu aşamada yapılarda izlenebilen ortak bir diğer özellik, yapı duvarlarının iç veya dışına bitişik düzenlenmiş depo bölümlerinin bulunmasıdır. Yapılar her evrede bir avlunun etrafında

yer alır. Yerleşim, ikinci evrede üzerinde yuvarlak kuleler bulunan, son evrede ise düz bir çevre duvarı ile doğu yönünden çevrelenmiştir.

Kıyı Ege'de mimari yapıların ve yerleşme düzeninin tanımlanabildiği diğer iki yerleşim olan Ulucak ve Yeşilova'da yapılar dörtgen planlıdır. Dedecik-Heybelitepe ve Çukuriçi'nde ise mimari yapılara ilişkin bilgiler sınırlıdır. Ege Gübre ve diğer Neolitik yerleşimlerden Kıyı Ege'de farklı iki mimari yapı geleneği bulunduğu görülmektedir. Şu ana kadar bölgede Neolitik Döneme tarihlenen yuvarlak planlı bir yapı geleneğine sahip yegâne yerleşim yeri Ege Gübre'dir. Bu bağlamda Kıyı Ege'de yuvarlak yapılı mimari geleneğe sahip yerleşimlerin kıyılarda yer aldığı ve iç içe geçmiş iki farklı geleneğin bulunduğu söylenebilir. Ege Gübre'deki yuvarlak planlı yapı geleneğinin kökenini şu anki veriler üzerinden tam olarak açıklayabilmek çok olası değildir. Kuzeybatı Anadolu, Göller Bölgesi, İç Anadolu, Makedonya ve Yunanistan Neolitiğinde bu yapı türünün benzerleri veya öncülleri olabilecek mimari gelenekler yoktur. Bu gelenek olasılıkla, Kıbrıs ve Hoca Çeşme'deki gibi yuvarlak planlı mimariye sahip yerleşimler dikkate alınırsa, kıyıları takip ederek yayılan Neolitik topluluklar ile ilişkili gibi görünmektedir. Nitekim buluntu toplulukları ve arkeobotanik veriler bağlamında bazı Neolitik toplulukların Akdeniz boyunca deniz yolunu kullanarak Yunanistan'a ulaştıkları hali hazırda tartışılan bir konudur. Yunanistan'daki ilk Neolitik yerleşimlerin bu süreçle bağlantılı olarak ortaya çıktığı varsayılmıştır. Yine baskı-impresso bezemeli çanak çömlekleri kullanan toplulukların kıyılar boyunca hareket ederek yayıldıkları kabul edilmektedir. Bu veriler dikkate alındığında, deniz yolunun erken tarihlerden itibaren Neolitik topluluklar tarafından kullanılmış olduğu anlaşılmaktadır. Kıyılarda yuvarlak planlı yapılara sahip yerleşimlerin bulunması ayrıca deniz yolunun erken tarihlerden itibaren kullanılabiliyor olması Ege Gübre Yerleşimi'nde bulunan yuvarlak planlı yapıların da kıyıları takip ederek yayılan Neolitik topluluklar ile ilişkisi olabileceğini düşündürür. Yerleşimde baskı-impresso bezemeli çanak çömleklerin bulunması, bu tür çanak çömlekler Doğu Akdeniz'den Fransa'ya kadar yayıldığından, Ege Gübre'nin de Akdeniz Neolitiği ile ilişkili olduğu gösterir.

Ege Gübre'nin yuvarlak planlı yapılarının bulunduğu IV. tabakasındaki buluntu toplulukları ve çanak çömlekler diğer Kıyı Ege yerleşimleri ile aynı özellikleri gösterir. Bu açıdan Ege Gübre'nin IV. Tabakası, yuvarlak planlı yapıları kullanan toplulukların, Ulucak ve Yeşilova'dan bilinen dörtgen planlı mimari geleneğe sahip topluluklar ile kültürel uyum sürecini tamamlamış olduğu bir döneme karşılık gelir. Somut olarak yerleşimin IV. tabakasından önce bu uyum ve kültürel alışveriş sürecinin nasıl geliştiğini henüz açıklayamasak da, IV. tabakadan sonra mimaride dörtgen planlı yapılarla ortaya çıkan değişim ve ikinci çevre duvarının düz hatlı bir biçim kazanması üzerinden mimari bağlamda bu uyum süreci izlenebilmektedir. Sonuçta MÖ 7. binyılın sonlarında Ege Gübre'nin yuvarlak yapıların bulunduğu IV. tabakasında Kıyı Ege'ye uyum süreci tamamlanmış olduğundan, Kıyı Ege'de yuvarlak planlı mimari geleneğe sahip daha erken yerleşimler bulunmalıdır. Hoca Çeşme'nin MÖ 6400'lü yıllara tarihlenen IV. tabakası ve Uğurlu yerleşiminin henüz tanımlı bir mimari tespit edilememişse de yaklaşık aynı tarihlerde yerleşildiği düşünülen V. tabakası, bu yaklaşımı dolaylı olarak doğrulamaktadır. Bu değerlendirme ve tespitlerden yola çıkarak, bölgede Neolitik Dönemde birbiriyle ilişkili iki Neolitikleşme sürecinin yaşandığı sonucuna ulaşılabilir.

Kıyı Ege'de ilk Neolitik kültürlerin ortaya çıktığı en erken yerleşimler Ulucak Höyük'ten bilindiği üzere mutlak tarihlerle MÖ 7. binyılın ilk yarısına değin inmektedir. Bu ilk aşamaya ait veriler şimdilik sadece Ulucak Höyük'ten elde edilmiştir. İlk aşamada, Ulucak'ın VI. tabakasında kırmızıya boyanmış kireç tabanlı dikdörtgen planlı yapılara sahip bir yerleşim vardır. Çanak çömleğin bu aşamada, Çatalhöyük gibi İç Anadolu yerleşimlerinde de olduğu gibi, kullanılmadığı ya da çok az kullanıldığı yine Ulucak'tan bilinmektedir. Anadolu'nun batı yarısında ilk Neolitik kültürlerin MÖ 7. binyılın başlarına değin indiğini, Kuzeybatı Anadolu'da bulunan Çalca, Musluçeşme gibi yeşimlerde doğrulamaktadır. Göller Bölgesi'nde ise Hacılar'ın Akeramik tabakası, farklı görüşler bulunsa da, yaklaşık aynı tarihlerde yerleşilmiş olmalıdır. Yunanistan'daki dar alanlarda kazılmış ve tartışmalı yerleşimler dışarıda bırakılırsa, Franchthi'nin az sayıda çanak çömlek içeren tabakasının da aynı süreçle bağlantılı olduğu düşünülebilir. Sonuçta ilk Neolitik kültürler Anadolu'nun batı

yarısında, hatta daha batıda MÖ 7. binyılın ilk yarısında görülmeye başlamıştır. Bunun anlamı İç Anadolu'dan Kıyı Ege'ye değin uzanan alanda MÖ 7. binyılın ilk yarısından itibaren Neolitik yerleşimlerin kurulmuş olmasıdır. Diğer yandan Ege Gübre'de bulunan yuvarlak yapı geleneğine sahip, Ege Gübre'dekinden daha erken tarihli olması gereken yerleşimlerin, Kıyı Ege'de ilk olarak ne zaman ortaya çıkmış olabileceğine dair herhangi bir bilgi şimdilik yoktur. Kıbrıs'ta ilk Neolitik kültürler MÖ 9. binyılın ortalarında tarihlense de tanımlı ilk yuvarlak yapılar MÖ 8. binyılın başlarından itibaren kullanılmaya başlanmış ve MÖ 6. binyılın başlarına değin bu gelenek devam etmiştir. MÖ 8. Binyıl gibi tarihlerin Kıyı Ege için epey erken olduğu kuşkusuzdur. Diğer yandan deniz araçları ile yolculuk yapabilen ve yuvarlak mimari geleneğe sahip Neolitik topluluklar için alt bir tarih verir. Ege Gübre'nin MÖ 6200'lü yıllara ve Hoca Çeşme'nin MÖ 6400 yıllarına tarihlenen yuvarlak yapılı tabakaları dikkate alınır ise Kıyı Ege'de bu yuvarlak planlı yapı geleneğine sahip toplulukların MÖ 7. Binyılın ortalarında ve belki öncesinde ortaya çıkmış oldukları düşünülebilir. Sonuçta Kıyı Ege'de Ulucak gibi çok tabakalı höyüklerin MÖ 7. binyılın başlarında ve Ege Gübre'ye benzeyen yuvarlak yapıların bulunduğu düz yerleşimlerin ise MÖ 7. binyılın ortalarında ortaya çıktığı söylenebilir.

Dörtgen ve yuvarlak planlı yapı geleneğine sahip yerleşimler üzerinden tanımlayabileceğimizi bu iki farklı süreç, yukarı da bahsedilen, Kıyı Ege'de uzun süre yerleşilmiş çok tabakalı höyük ve düz yerleşim gibi iki farklı yerleşim türünün bulunmasını açıklama potansiyeline de sahip gibi görünmektedir.

Kuşkusuz MÖ 7. binyılın ortaları, Yeşilova'dan da izlenebildiği gibi, çok tabakalı höyüklerin ortaya çıkması için yeterli bir zaman aralığı sağlar. Bu durumda Ege Gübre benzeri yerleşimlerin durumu ikinci bir açıklamayı gerektirir. IV. Bölümde tartışıldığı üzere Ege Gübre'de yapı inşa geleneği, Ulucak, Yeşilova ve Çukuriçi gibi höyüklerden farklıdır. Ahşap, yapı iskeletlerinde ağırlıklı bir yere sahiptir. Ayrıca taş temeller, üzerindeki ahşap ağırlıklı yapı iskeleti yenilenerek uzun yıllar kullanılabilir. Bu uygulamalar Ege Gübre gibi yerleşimlerde, arkeolojik birikimin kerpicin yapı malzemesi olarak kullanıldığı yerleşimlere nispeten ince olmasının nedenleri arasında olmalıdır. Ayrıca dolaylı olarak, dünya deniz seviyelerindeki salınımların Kıyı Ege

üzerindeki etkileri de Kıyı Ege'deki düz yerleşimlerin ortaya çıkmasının nedenleri arasında gibi görünmektedir. Kıyı Ege'nin girintili-çıkıntılı yapısı ve bununla bağlantılı olarak deniz ile temas ettiği kıyı uzunluğunun fazla olması, bu olgunun etkilerinin bölgede yoğun yaşanmış olmasını da beraberinde getirmiş olmalıdır. Ege Gübre'den bildiğimiz üzere, yuvarlak planlı yapı geleneğine sahip daha eski yerleşimler varsa bunlar olasılıkla kıyılardaydı. Doğrudan su altında kalmış olmasa da deniz seviyesinin altında bulunan İstanbul-Yenikapı'dan bildiğimiz gibi böylesi yerleşimlerin deniz suları altında kalmış olması beklenebilecek bir sonuçtur. Böylesi topluluklar deniz seviyesinin yükselmesi ile bağlantılı olarak yavaş yavaş daha iç bölgelere çekilmiş ve Ege Gübre gibi yeni yerleşim alanlarına yerleşmiş olmalıdır. Bu durumda Ege Gübre gibi birkaç tabakalı düz yerleşimler, su altında kalmış olması muhtemel yerleşimlerin devamı gibi düşünülebilinir. Eğer durum böyle ise, Kıyı Ege'deki geçim biçimindeki farklılıklar üzerinden açıklanamayan çok tabakalı höyük ve birkaç tabakalı düz yerleşim ayrımının söz konusu olgu ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Kıyı Ege Neolitiği'nde yerleşimler arasındaki farklılıklar sadece yer seçimi ve yerleşme düzeninde değil çanak çömlekler yönünden de izlenebilmektedir. Aynı bölge içerisinde yer alsa ve çoğu kültürel özelliği paylaşsa da bu yerleşimlerin çanak çömleklerinde görülen çeşitlilik, bölgenin Neolitikleşme sürecinin dolayısıyla çanak çömlek gelişiminin düz bir çizgi izlemediğini ve göründüğünden daha karmaşık bir yapıya sahip olduğunu gösterir. Kıyı Ege Neolitiği mutlak tarihler üzerinden bin yıla yakın bir süre boyunca izlenebilmektedir. MÖ 6400 yıllar bu süreçte çanak çömleğin gelişiminin açık olarak takip edilebildiği yıllara karşılık gelir. Kıyı Ege Neolitiği'ne kültürel uyum sürecini IV. tabakada tamamlamış olarak ortaya çıkan Ege Gübre Yerleşimi bu kültürel silsilenin son dönemlerine aittir. Bu açıdan bölgenin en eski çanak çömlek özellikleri ancak Ulucak ve Yeşilova gibi eski tabakalara sahip yerleşimler üzerinden takip edilebilmektedir. Bu evrede adı anılan yerleşimlerde bulunan çanak çömlekler, genel hatları ile Anadolu'da Neolitiğin ilk aşamalarına tarihlenen yerleşimlerde bulunan çanak çömlek özelliklerini yansıtır.

Bu aşamada, Ulucak ve Yeşilova'da çanak çömlekler krem, açıkkahve, koyu kahve, kırmızı ve grimsi renklerdedir. Bu çanak çömlekler arasında krem ve kahverengi

yüzeyli olanlar her iki yerleşimde de baskın bir yere sahiptir. Buna karşın kırmızılar en eski tabakadan itibaren, oranı sonraki tabakalara göre daha düşük olsa da çanak çömlek envanterinde bulunur. Boyalı çanak çömlekler ilk tabakalardan silsilenin sonuna değin nadir örneklerdir. Ulucak ve Yeşilova'nın ilk tabakalarında çanak çömlek biçimleri, çoğunlukla s-profilli ve boyunsuz, açık ve kapalı kaplardan oluşur. MÖ 6. Binyılın sonlarına doğru Ege Gübre'den bilindiği üzere kırmızı astarlı çanak çömleklerin oranı son derece yüksektir. Ege Gübre'de Kırmızı Astarlı Mallar IV. ve III. tabakalarda sırasıyla % 86 ve % 92 oranındadır. Baskı-impresso bezemeli çanak çömlekler MÖ 7. binyılın sonu, MÖ 6. binyılın başlarında çanak çömlek envanterine dâhil olur. Çanak çömleklerin hamurunda katkı maddesi olarak, ilk evrelerde sadece mineral katkı gözlenirken, MÖ 7. binyılın sonlarına doğru ağırlıklı olarak küçük taşçık ve bitki daha az olmak kaydıyla mika ve kireç vardır. MÖ 7. binyılın sonlarına doğru Ege Gübre'nin IV. Tabakasında s-profilli (% 42), düz kenarlı (% 18) ve yarıküresel (% 8) çanakların önemli bir yer tuttuğu; boyunsuz (% 20), kısa boyunlu (% 8.28) ve belirgin boyunlu (% 2,37) çömleklerin de önemli bir orana sahip olduğu bir biçim dökümü vardır. Açık biçimler, biçim envanterinde % 68 gibi bir orana sahiptir. Buna karşın kapalı biçimlerin oranı % 32 civarındadır. Ege Gübre III. Tabakada s-profilli çanakların oranı % 37 ve düz kenarlı ve yarıküresel çanakların oranı % 22 civarındadır. Belirgin boyunlu çömlekler % 7 gibi bir orana ulaşır. Boyunsuz ve kısa boyunlu çömleklerin oranı sırasıyla % 19 ve % 13 civarındadır. Bu açıdan Ege Gübre'de açık biçimler % 58 gibi bir oranla önemli bir yere sahiptir. Yerleşimde halka dipler IV. tabakada % 6, III. tabakada % 8, düz dipler IV. tabakada % 20, III. tabakada % 8, disk dipler IV. tabakada % 71, III. tabakada % 75 oranındadır. Çanak çömleklerde yatay ve dikey delikli tutamaklar kullanılsa da dikine delikli tüp tutamakların oranı her zaman yüksektir.

Yukarıdaki çanak çömlek özelliklerinin Kıyı Ege'de MÖ 6400-5800/5700 yılları arasındaki çömlekçilik gelişimini özetlediği söylenebilir. Buna karşın Ulucak ve Yeşilova ile Ege Gübre Yerleşimi çanak çömleği tamamen aynı gelişim çizgisine sahip değildir. Bu durum kırmızı astarlı çanak çömleklerin önemli bir yer işgal etmeye başladıkları tarihler, bazı kap biçimlerinin oranı ve bazı çömlekçilik uygulamalarında açıkça izlenebilmektedir. Ulucak'ta Kırmızı Astarlı Mallar ancak MÖ 6. binyılın

başlarından itibaren Ege Gübre IV. tabakadaki orana ulaşır. Bu tarihlere değin Ulucak'ta baskın mal grupları krem ve kahverengi yüzey renklerine sahiptir. Kırmızı astarlıların oranı bunlara göre düşüktür. Benzeri bir durum belirli çanak çömlek biçimlerinde de görülür. Ege Gübre'de IV. tabakada % 42 oranına sahip s-profilli çanakların oranı III. tabakada % 37'dir. Ulucak Höyük'te aynı kaplar V. tabakada % 40'lardan IV. tabakanın başlarında % 29 sonlarına doğru % 18'lere değin gerilemiştir. Yeşilova'nın orta katlarında da aynı tür çanaklarda artış görülmekte son katlarda ise azalmaktadır. Çömleklerde boynun kabın bütününden ayrı bir parça olarak ayırt edilebildiği belirgin boyunlu çömleklerin oranı Ege Gübre Yerleşimi'nin erken tabakasında % 2 civarında iken III. Tabakada % 7'lere ulaşır. Benzeri çömlekler Ulucak'ta V. Tabakada % 5-9'dan, IV. Tabakada % 14 geç yapı katlarında ise % 32'ye çıkar. Yeşilova'da geç evrede belirgin boyunlu çömlekler en yaygın biçimdir. Kıyı Ege'de MÖ 7. binyılın sonunda görülen Baskı-impresso bezemeli çanak çömlekler de Ege Gübre ve diğer Kıyı Ege yerleşimleri arasında bazı farklılıklar gösterir. Ege Gübre'nin III. tabakasında ortaya çıkan bu çanak çömleklerin oranı % 1'in altındadır. Ulucak'ta ise aynı tür çanak çömleklerin oranı Va yapı katında %3 ve IVb'de % 4'tür. Kıyı Ege Neolitiği'nin önemli bir bileşeni durumundaki tüp tutamaklar üzerinden de Ege Gübre'nin diğer Kıyı Ege yerleşimleri ile arasında farklılık bulunduğu görülmektedir. Ulucak'ta IV. tabakada bu tür tutamaklarının oranı % 80'den % 40'a iner. Ege Gübre'de bu tür tutamakların oranı her zaman yüksektir ve tabakalar arasında belirgin dalgalanmalar görülmez.

Bu veriler, kırmızı astarlı çanak çömlekler dikkate alındığında, mutlak tarihler üzerinden MÖ 6200/6150-6050 yıllarına tarihlenen Ege Gübre'nin IV. tabakasının, Ulucak'ın V. tabakasının son birkaç yüzyılı ile değil IV. tabakası ile çağdaş olduğu yani MÖ 6000 yıllarına tarihlenmesi gerektiğini gösterir. Diğer yandan Ege Gübre'de yukarıda verilen çanak çömlek biçimlerinin oranı ve gelişimi aynı tabakayı Ulucak'ın V. Tabakasına doğru geriye çeker. İki yerleşimin verileri arasındaki bu farklılıkların kaynağı muhtemelen, Kıyı Ege'de höyük ve düz bir başka deyişle kıyıda ve ovalarda yer alan yerleşimlerin ilişkili bulundukları kültür bölgeleriyle bağlantılıdır. Kıyı Ege yerleşimlerinin diğer kültür bölgeleri ile karşılaştırıldığı Bölüm VIII'deki

değerlendirmeler dikkate alındığında genel olarak, Neolitik yerleşimlerin doğuya doğru Göller Bölgesi ve İç Anadolu, batıya doğru Yunanistan ve Makedonya ile kültürel ilişkileri bulunduğu söylenebilir. Bu bağlamda kültürel ilişkiler üzerinden, doğuya gidildikçe Anadolulu, batıya doğru ise Ege Havzası'ndaki bazı özelliklerin görülmesi beklenebilir ki durum böyledir. Bölgeler arasında geçişler keskin değil yumuşaktır. Kıyı Ege'nin bir kültür bölgesi olarak, yukarıda da tartışıldığı gibi kendi içerisinde gerek çanak çömlek ve mimari gerekse diğer buluntu toplulukları bağlamında ortak bir yapıya sahip olduğu kuşkusuzdur. Diğer yandan yerleşimler arasında, örneğin çömlekçilikte görülen bazı uygulama farklılıkları, farklı kültür bölgeleri ile temas noktalarında görülen özelliklerden kaynaklanıyor olmalıdır. Bu olguyu Ege Gübre Yerleşimi'nin Neolitik tabakalarında bulunan halka dipler üzerinden izlemek mümkündür. Ege Gübre Yerleşimi'nin IV. ve III. tabakalarında halka dipler sırasıyla % 6 ve % 8 oranına sahiptir. Halka dipler Çatalhöyük'ün III. Tabakasında yaygınlık kazanmıştır. Göller Bölgesi'nde ise MÖ 6000'den sonra, daha çok boya bezemeli çanak çömleklerin yüksek oranlara kavuştuğu tabakalarda kullanılmıştır. Bu bağlamda Ege Gübre'deki halka dipler, MÖ 7. Binyılın sonlarında adı anılan bölgelerden batıya doğru hareket ettiği düşünülen Neolitik topluluklar ile ilişkilendirilebilir. Diğer yandan Ege Gübre'deki halka dipler eğer Kıyı Ege'nin doğusunda yer alan bu bölgelerden ve batıya doğru hareket eden Neolitik topluluklardan kaynaklanıyor olsaydı bu çömlekçilik geleneğinin diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde de görülmesi beklenirdi. Ancak durum bunun tam tersidir. Halka dipler Ulucak ve Yeşilova gibi yerleşimlerden de bilinir. Ancak bu yerleşimlerde nadir örneklerdir. Aynı tipte dipler, yüzey araştırmaları ile tespit edilmiş Araptepe-Bekirlertepe, Coşkuntepe ve Moralı gibi birkaç yerleşimden de bilinmektedir. Adı anılan yerleşimler, Moralı dışında, kıyı civarındadır. Kıyı ile bağlantılı görülen Ege Gübre'deki halka diplerin ilişkilendirilebileceği diğer bölgeler Yunanistan ve Makedonya'dır. Halka dipler Yunanistan'da Erken Neolitik I'de, yaklaşık olarak MÖ 6400'den ve Makedonya'da Nea Nikomedeia'da MÖ 6150-6100 yıllarından sonra görülür. Bu veriler halka dip geleneğinin Ege Havzası'na kıyısı bulunan bölgelerde, Neolitik çömlekçiliğin önemli bir bileşenini oluşturduğunu gösterir. Bu bağlamda Ege Gübre'deki halka dipleri İç Anadolu veya Göller Bölgesi ile değil daha çok Ege

Havzası'nda MÖ 6400'lü yıllardan itibaren var olan gelenekle ilişkilendirmek şu anki veriler açısından daha tutarlı görünmektedir.

Ege Gübre'de halka diplerin bulunmasına karşın diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde bu tür diplerin görülmemesini açıklayabilecek bu yaklaşım aynı yerleşimlerde Kırmızı Astarlı Mallar ve belirli çanak çömlek biçimlerinin oranı ve gelişimi arasındaki farklılıkların da anlamlı bir çerçeveye oturtulmasını sağlayabilir. Genel olarak Kıyı Ege Neolitiği'ne koşut bir gelişim ve dönüşüm gösterse de, Ege Gübre gibi kıyı yerleşimlerinin, bazı çömlekçilik uygulamaları ve gelişimi açısından Ege Havzası'na kıyısı bulunan bölgelerden de etkilendiği söylenebilir. Örneğin, Uğurlu ve Hoca Çeşme'nin, Yunanistan'da Sesklo ve Argissa'nın, Makedonya'da Nea Nikomedeia'nın erken tabakalarında kırmızı astarlı çanak çömleklerin oranının yüksek olması Ege Gübre ile benzer bir durum arz eder. Ege Gübre'nin IV. tabakasında Kıyı Ege'ye kültürel uyum sürecinin tamamlanmış olduğu göz önüne alınırsa, Ege Gübre'den daha erken tarihli kıyı yerleşimlerinin diğer Kıyı Ege yerleşimleri ile daha fazla farklılık barındırması da beklenebilecek bir sonuçtur.

Yukarıda Ege Gübre ile Ulucak, Yeşilova, Çukuriçi ve Dedecik-Heybelitepe gibi Kıyı Ege yerleşimleri arasında tartışılan farklılıkların devamını, şimdilik sadece Ege Gübre'nin III. tabakasında bulunan kare ve haç biçimli dipler üzerinden getirmek mümkündür. Bu tür diplerin sayısı Ege Gübre'de son derece azdır. Diğer yandan farklı bir biçime sahip bu diplerin varlığı dolaylı olarak Kıyı Ege'de bulunmayan boyalı mallar sorunu ile de ilişkili gibi görünmektedir. Kıyı Ege'de kazısı yapılmış yerleşimlerin hiç birinde boyalı çanak çömlekler önemli bir yer tutmaz. Aynı ifade yüzey araştırması ile tespit edilmiş yerleşimler için de geçerlidir. Boyalı malların çanak çömlek envanterinin önemli bir parçasını oluşturmaması bu yönüyle Kuzeybatı Anadolu'da Fikirtepe Kültürü ile benzer bir durum sergiler. Diğer yandan gerek Yunanistan, Makedonya ve Struma Vadisi gerekse İç Anadolu ve Göller Bölgesi'nde boyalı mallar çanak çömlek envanterinin önemli bir bileşenidir. Yaklaşık olarak MÖ 6. Binyılın başları genel olarak boyalı çanak çömleklerin adı anılan bölgelerde oranının yükseldiği ve bu tarihten sonra giderek arttığı dönemdir. Adı anılan bölgelerin bazılarında boyalı çanak çömlekler, yerleşimlerin erken tabakalarında itibaren düşük

oranlarda da olsa her zaman vardır. Göller Bölgesi'nde MÖ 6. Binyılın başlarına gelindiğinde boyalı çanak çömleklerin oranı Hacılar'da hali hazırda % 10'a ulaşmıştır. Yunanistan'da erken boyalılar olarak adlandırılan boyalı çanak çömlekler Erken Neolitik II'de ortaya çıkmıştır. Makedonya'da Nea Nikomedeia'da boyalı malların oranı % 3'tür. Doğu Trakya'da Hoca Çeşme'nin II. evresinde kırmızı üzerine beyaz boyalı çanak çömlekler görülür. Struma Vadisi'nde ise yine Doğu Trakya ile yaklaşık aynı tarihlerde, MÖ 6000-5700 arasında yine kırmızı üzerine beyaz boyalı çanak çömlekler ortaya çıkar. Buna karşın Kıyı Ege bu boyalı gelenekten etkilenmemiş gibi görünmektedir. Bölgenin hareketli jeomorfolojisinden dolayı böylesi yerleşimlerin alüvyonal dolgular altında kaldığı söylenebilecek olsa da Kıyı Ege Neolitiği'nin çanak çömlek gelişimi mutlak tarihler üzerinden başından sonuna değin hemen hemen 700 yıl kadar kesintisiz izlenebilmektedir. Bu bağlamda Kıyı Ege'de yerel olarak gelişmiş bir boyalı çanak çömlek geleneği beklemek çok mümkün değildir. Kıyı Ege'de eğer yerel olarak gelişmiş bir boyalı çanak çömlek kültürü yok ise MÖ 7. Binyılın sonlarında Kıyı Ege'nin vadilerini takip ederek batıya doğru hareket ettiği ve Yunanistan Neolitiği'nde boyalı çanak çömleklerin çıkmasında belirleyici oldukları düşünülen Neolitik toplulukların da Kıyı Ege'ye temas etmeden geçtikleri sonucuna ulaşılır. Ancak Kıyı Ege vadileri boyunca hareket ederek Yunanistan Neolitiği'nde böylesi bir değişikliği tetikleyecek düzeydeki bir demografik hareketin Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerini etkilememesi çok akla yatkın değildir. Bu açıdan bir başka açıklama gereklidir. Yukarıda Ege Gübre'nin III. Tabakasında bulunduğu belirtilen haç biçimindeki diplerin benzerleri Göller Bölgesi'nde Hacılar'ın VI. tabakasında da vardır. Yine Ege Gübre'nin çanak çömleklerinde görülen kapların içine tutamak eklenmesi Hacılar'ın VI. tabakasında da görülür. Ancak Ege Gübre'nin içten tutamakları, Hacılar'dan farklı olarak, Kıyı Ege çömlekçilik geleneğinin önemli bileşenlerinden olan tüp tutamaklar biçimindedir. Diğer bir deyişle aynı uygulama Ege Gübre'de Kıyı Ege geleneklerine uygun olarak uyarlanmıştır. Bunları dikkate alarak, yukarıda bahsedilen demografik hareketin esasen Kıyı Ege'yi de etkilediği ve Ege Gübre'deki bu Göller Bölgesi uygulamalarının adı geçen demografik hareketle ilişkili olduğu sonucuna varılabilir. Bu topluluklar Kıyı Ege'ye Ege Gübre kanıtlarının gösterdiği üzere ulaştılarsa, boyalı çanak çömlek geleneğinin de bölgede ortaya çıkmasını beklemek gerekirdi. Diğer

yandan Kıyı Ege'nin çanak çömlek geleneğinin bu süreçte baskın geldiği ve yeni toplulukların bölgenin geleneklerine uyum sağladığı söylenebilir. İki bölgenin çömlekçilik geleneğindeki benzerlikler bu uyum sürecini kolaylaştırmış olmalıdır. Ege Gübre'deki dip ve içten tutamak uygulamasının hem yerleşimde çok yaygın olmaması hem de diğer Kıyı Ege yerleşimlerinde görülmemesi bunların yerleşim düzeyinde beğeni öğesi olarak kaldığını gösterir.

Bölgedeki kazılardan elde edilen veriler üzerinden geliştirilen ve bölgeler arası karşılaştırmalara dayanarak bir çerçeveye oturtulmaya çalışılan yukarıdaki kısa tartışmaların, Kıyı Ege'de kazılar arttıkça daha kesin olarak ifade edilebileceği kuşkusuzdur. Bu değerlendirmelerin bir kısmı diğer kültür bölgeleri ile karşılaştırmalardan edinilen verilerle desteklenmiştir. Aynı veriler Neolitik kültür bölgelerinde ortak ve yerel olarak tanımlanabilecek özellikler bulunduğunu, bazı değişim ve dönüşümlerin eşzamanlı geliştiğini gösterir.

Yukarıda belirtildiği gibi Anadolu'nun batı yarısında ilk Neolitik kültürlere ilişkin bilgiler, yerleşimlerin Akeramik olarak tanımlanması gerektiği yönündedir. Kuzeybatı Anadolu, Göller Bölgesi, Yunanistan ve Kıyı Ege'de Akeramik yerleşimlerin görüldüğü tarihler MÖ 7. binyılın ilk yarısıdır. Bir sonraki aşamada, yaklaşık olarak MÖ 6500-6400 yıllarında, bahsedilen bölgelerin tümünde ilk çanak çömlekli yerleşimler görülür. Kuzeybatı Anadolu'da kızıl kahverengiden kirli siyaha değişen yüzey renklerine sahip perdahlı bir monokrom gelenek vardır. Çanak çömleğin kullanıldığı ilk dönemlerde Göller Bölgesi'nde çoğunlukla astarsız veya hamur renginde astarlı, gri, siyah, açık kahve, kırmızı ve krem yüzeyli monokrom çanak çömlekler bulunur. Yunanistan'da bu evrede genellikle astarsız ve perdahlı, çoğunlukla koyu yüzeyli, kırmızı, siyah, gri ve daha az oranda krem gibi renklere sahip monokrom bir çanak çömlek geleneği bulunur. Doğu Trakya'da kırmızı, kahverengi ve siyah yüzeyli monokrom mallar bölgenin çanak çömlek geleneğini yansıtır. Kıyı Ege'de ise çanak çömlek krem, koyu ve açık kahve, kırmızı, grimsi yüzey renklerine sahip monokrom bir gelenektir. Monokrom gelenekli bu bölgelerin tümünde ilk aşamada kap biçimleri genellikle basittir. Bu bölgelerin her birinde çanak çömleklerin gerek mal özellikleri gerekse biçimlerinde birbirinden ayrılan yönleri bulunduğu kuşkusuzdur. Mimari

açından da durum böyledir. Kuzeybatı Anadolu'da Fikirtepe Kültürü'nde çukur tabanlı kulübeler ve ahşap direkli dörtgen planlı yapılar kullanılıyorken Göller Bölgesi'nde yer yer bitişik bazen bağımsız inşa edilmiş kerpiç yapılar vardır. Doğu Trakya'da Hoca Çeşme'de diğer bölgelerden farklı olarak yapı planları yuvarlaktır. Aynı dönemde Kıyı Ege'de Ulucak'ta dal örgü-çamur sıva tekniği ile inşa edilmiş dörtgen yapılar kullanılmıştır. Yeşilova'da oval ya da dörtgen planlı ağaç veya sazlardan yapılmış kulübeler bulunur. Bu dönemin sonları doğru Kıyı Ege'de yuvarlak planlı yapıların da kullanıldığı görülür. Geçim ekonomisi her bölgede çiftçiliğe dayanır.

MÖ 6. Binyıla gelindiğinde bir önceki aşamada var olan kültürel özelliklerin bir kısmının korunduğu buna karşın her bölgede bazı değişimlerin yaşandığı görülür. Bu aşamada Göller Bölgesi'nde Erken Kalkolitik, Kuzeybatı Anadolu'da Klasik Fikirtepe evresi başlamıştır. Doğu Trakya yerleşimlerinde Balkan etkisi taşıyan çanak çömlekler ortaya çıkmıştır. Struma Vadisi'nde monokrom gelenek yerini Proto-Starçevo olarak adlandırılan beyaz boyalı çanak çömleklere bırakmıştır. Makedonya'da Anadolu zamandizininde Erken ve Orta Kalkolitik, Yunanistan zamandizininde ise Orta ve Geç Neolitiğe karşılık gelen Orta Neolitik süreç başlamıştır. Yunanistan'da ise bu dönem Orta Neolitik olarak adlandırılır. Bu dönmede Kıyı Ege ve Kuzeybatı Anadolu haricinde hemen her bölgede, İç Anadolu'dan Güneydoğu Avrupa'ya değin öne çıkan özellik, boyalı malların çanak çömlekler arasında ağırlıklı bir yer kazanmaya başlamasıdır. Çanak çömlek biçimleri de belirli bir değişim geçirmiş, boyunlu çömleklerin oranı yükselmiş, büyük depolama kapları ortaya çıkmış, kaplar omurgalı üretilmeye başlanmıştır. Bu süreçte Kıyı Ege'de Ulucak ve Yeşilova'dan gelen bilgiler, çömlekçiliğin, boyalı mallar haricinde, bu genel eğilimi izlediği yönündedir. Boyalı mallarda olduğu gibi omurgalı çanak çömlekler Kıyı Ege çömlekçiliğinde benimsenmemiştir. Ege Gübre'de bu dönemde diğer Kıyı Ege yerleşimlerinden farklı olarak boyunlu çömleklerin oranı düşüktür. Ulucak Höyük'te mimaride de bir değişim yaşanmış, dal örgü-çamur sıvalı yapılar yerlerini daha kütlesel kerpiç yapılara bırakmıştır. Yeşilova'da erken katların nispeten basit yapılarının yerini güçlü taş temellere sahip, ahşap dikmelerle desteklenmiş yığma çamur duvarlı yapılar almıştır.

Ege Gübre'de yuvarlak planlı yapıların yanında Yeşilova'da olduğu gibi güçlü taş temelleri bulunan dörtgen planlı yapılar ortaya çıkmıştır.

Bölüm VIII'de ayrıntıları ile tartışılan ve burada kısaca özetlenen bu veriler, Anadolu'nun batısında Neolitik Dönem süresince üç evrenin ayırt edilebileceğini gösterir. Neolitiğin Anadolu'nun batı kesiminde gerek Akeramik olarak tanımlanan döneminde gerekse monokrom çanak çömleklerin yaygın olarak kullanılmaya başladıkları süreçte adı anılan bölgelerde benzeri bir gelişim çizgisi izlediği söylenebilir. Kıyı Ege Neolitik yerleşimlerinden elde edilen verilere göre bu üç evrenin Kıyı Ege'de de karşılığı vardır. MÖ 6. Binyıla gelindiğinde her bölgede belirli bir değişimin yaşandığı görülür. Adı geçen bölgelerde değişimin neredeyse eşzamanlı olarak ortaya çıkması, arka planda bu süreci tetikleyen ortak bir olgunun bulunduğunu ima eder. Yaklaşık olarak MÖ 6200 yıllarında başlayan, iklimin soğumasına ve kuraklaşmasına, deniz seviyelerinin 0.5 metre kadar yükselmesine neden olan ve etkileri birkaç yüzyıl boyunca küresel düzeyde hissedilen iklimsel olay [1151] , Neolitik yerleşimlerde yaşanan bu değişim ile zamansal olarak kesişir. Bu iklimsel dalgalanmayla ilişkili olsun ya da olmasın MÖ 6. binyıla gelindiğinde bölgeler arasındaki benzerliklerin zaman içerisinde giderek azalmaya başladığı anlaşılmaktadır. Kıyı Ege ve diğer kültür bölgeleri ya da diğer kültür bölgelerinin kendi arasındaki ilişkilerin devam ettiği kuşkusuzdur. Ancak bu dönemde her bölgede yerelleşme eğilimi ön plana geçmiş gibi görünmektedir.

[1151] Weninger vd 2006, 401 vd.

KAYNAKÇA

Abay 2005 — E. Abay, "Neolthic Settlement at Ulucak Höyük and its Cultural Relations with Neighbor Regions in Western Anatolia", C, Lichter (Ed.), *How Did Farming Reach Europe?*, *BYZAS* 2, Ege Yayınları, İstanbul 2005, 75-84.

A. Özdoğan 2007 — A. Özdoğan, "Çayönü", N. Başgelen (Ed), 12000 *Yıl Önce Uygarlığın Anadolu'dan Avrupa'ya Yolculuğunun Başlangıcı, Neolitik Dönem*, İstanbul, 2007, 89-91.

Akay-Erdoğan 2004 — E. Akay, B. Erdoğan, "Evolution of Calc-Alkaline to Alkaline Volcanism in the Aliağa-Foça Region (Western Anatolia, Turkey", *Journal of Asian Earth Sciences* 24, 2004, 367-387.

Akdeniz 1996 — E. Akdeniz, "1995 Yılı Büyük Menderes Ovası Ve Çevresi Yüzey Araştırmaları", *Araştırma Sonuçları Toplantısı* 14 (II), 1996, 233-254.

Akdeniz 2011 — E. Akdeniz, "Neolitik Çağ'da Manisa Yöresi", *Olba* XIX, 2011, 1-46.

Andel-Shackleton 1982: — T.H. Van Andel, J. Shackleton, "Late Paleolithic and Mesolithic coastlines of Greece and the Aegean", *Journal of Field Archaeology* 9, 1982, 445-454.

Andreou vd 2001 — S. Andreou, M. Fotiadis, K. Kotsakis, "Review of Aegean Prehistory V: The Neolithic and Bronze Age of Northern Greece", T. Cullen (Ed), *Aegean Prehistory*, 259-319.

Atalay-Mortan 1995	İ. Atalay, K. Mortan, *Türkiye Bölgesel Coğrafyası*, 1995, İnkılâp Yayınevi (4. Baskı) İstanbul.
Bar-Yosef 1998	O. Bar-Yosef, "The Natufian culture in the Levant, Threshold to the Origins of Agriculture" *Evolutionary Anthropology* 6 (5), 1998, 159-177.
Bar-Yosef 2002	O. Bar-Yosef, "The Natufian Culture and Early Neolithic: Social and Economic Trends in Southwestern Asia", P. Bellwood, C. Renfrew (Ed), *Examining the farming/language dispersal hypothesis*, Cambridge: McDonald Institute for Archaeological Research, 2002, 113-126.
Bekaroğlu 2008	E. Bekaroğlu, "Dogu Akdeniz'de Geç Holosen'de Yükselmis Kıyı Çizgileri Üzerine Bir Degerlendirme", *Coğrafi Bilimler Dergisi* 6 (1), 2008, 1-21
Belfer Cohen-Bar Yosef 2000	A. Belfer-Cohen, O. Bar-Yosef, "Early Sedentism in the Near EastA Bumpy Ride to Village Life", I. Kuijt (ed), *Life in Neolithic Farming Communities: Social Organization, Identity, and Differentiation,* Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York, 2000, 19-37.
Bıçakcı vd 2007a	E. Bıçakcı, Ç.A. Algül, S. Balcı, M. Godon, "Tepecik-Çiftlik", M. Özdoğan, N. Başgelen (Ed), *Anadolu'da Uygarlığın Doğuşu ve Avrupa'ya Yayılımı, Türkiye'de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 237-253.

Bıçakcı vd 2007b — E. Bıçakcı, Ç.A. Algül, S. Balcı, M. Godon, "Tepecik-Çiftlik", M. Özdoğan, N. Başgelen (Ed), *Anadolu'da Uygarlığın Doğuşu ve Avrupa'ya Yayılımı, Türkiye'de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 230-258 (Levhalar).

Bittel 1969 — K. Bittel, "Bemerkungen über die Prahistorische Ansiedlung auf dem Fikirtepe bei Kadıköy", *Istanbuler Mitteilungen* 19/20, 1969. 1-19.

Bloedow 1991 — E. F. Bloedow, The "Aceramic" Neolithic Phase in Greece reconsidered", *Mediterranean Archaeology* 4, 1991: 1-43.

Bordaz-Bordaz 1982 — J. Bordaz, L.A. Bordaz, "Erbaba: The 1977-1978 Seasons in Perspevtive", *Türk Arkeoloji Dergisi* XXVI-1, 1982, 85-93.

Boyadziev 1995 — Y.D. Boyadziev, "Chronology of Prehistoric Cultures in Bulgaria", D.W. Bailey, I. Panayotov (Ed), *Prehistoric Bulgaria*, Wisconsin, 1995, 149-191.

Boyadziev 2007 — J. Boyadziev, "Absolute Chronology of the Neolithic and Eneolithic Cultures in the Valley of Struma", H. Todorova, M. Stefanovich, G. Ivanov (Ed), *Struma/Strymon River Valley in Prehistory*, 2007, 309-316.

Braidwood 1995 — R. J.Braidwood, *Tarihöncesi insan*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1995.

Braidwood-Braidwood 1960 — R.J. Braidwood-L.S. Braidwood, *Excavations in The Plain of Antioch I, The Earlier Assemblages*

Phases A-J, The University of Chicago Oriental Institute Publications, Volume LXI, The University of Chicago Press, Chicago, 1960.

Brooadbank 1999 — C. Brooadbank, "Colonization and Configuration in the Insular Neolithic of Aegean", P. Halstead (Ed), *Neolithic Society in Greece*, 1999, 15-41.

Broodbank 2000 — C. Broodbank, *An Island Archaeology of the early Cyclades*, Cambridge, 2000.

Brückner vd 2005 — H. Brückner, A. Vött, A. Schriever, M. Handl, "Holocene delta progradation in the eastern Mediterranean-case studies in their historical context", *Méditerranée* No 1.2, 2005, 95-106.

Brückner vd 2006 — H. Brückner, M. Müllenhoff, R. Gehrels, A. Herda, M.V. Knipping, "From Archipelago to Floodplain-Geographical and Ecological Changes in Miletus and its Environs during the Last Six Millennia (Western Anatolia, Turkey)". *Z. Geomorph* N.F., Suppl. Vol. 42 Berlin, Stuttgart, 2006, 63-68.

Caneva 2004 — I. Caneva, "The Early Human Occupation" V. Sevin (Ed), *Mersin-Yumuktepe a Reappraisal*, I. Caneva, Lecce, 2004, 33-44.

Caneva-Marcolongo 2004 — I. Caneva, B. Marcolongo, "The History of the Mound", V. Sevin (Ed), *Mersin-Yumuktepe a Reappraisal*, I. Caneva, Lecce, 2004, 23-31.

Cauvin 2000 — J. Cauvin, *The Birth of the Gods and the Origins of Agriculture,* Cambridge University Press, 2000.

Cavalli-Sforza 2002 — L.Cavalli-Sforza, "Demic diffusion as the basic process of human expansions", P. Bellwood, C. Renfrew (Ed*.), Examining the farming/language dispersal hypothesis*. Cambridge: McDonald Institute for Archaeological Research, 2002: 79-88.

Caymaz 2006 — T. Caymaz, "Aliağa-Helvacıköy Bölgesinde Bir Neolitik Yerleşim: Arap Tepe", *Arkeoloji Dergisi* VIII, (2006-2) 1-11.

Cessford 2005 — C. Cessford, "Absolute Dating at Çatalhöyük", I. Hodder (Ed), *Changing materialities at Çatalhöyük reports from the 1995-1999 seasons,* Volume 5. (McDonald Institute Monographs; BIAA Monograph 39) Cambridge: McDonald Institute for Archaeological Research; London: British Institute of Archaeology at Ankara, 2005,: 65-99.

Chapmann-Müller 1990 — J. Chapmann, J. Müller, "Early Farmers in Mediterranean Basin: the Dalmatian Evidence", *Antiquity* 64, 1990, 127-134.

Cherry 1990 — J. F. Cherry, "The first Colonization of the Mediterranean Islands: a review of recent research", *Journal of Mediterranean Archaeology* 3/2, 1990: 145-221.

Chohadzhiev 2007 — S. Chohadzhiev, *Neolithic and Chalkolithic Cultures in the Struma River Basin*, Veliko Tarnovo, 2007.

Chohadzhiev-Bakamska 1990 — S. Chohadzhiev, A. Bakamska, "Etude du Site néolithique ancien de Krainitsi dans le département

de Kustendil", *Studia Praehistorica* 10, 1990, 51-76.

Childe 1992 — G.V. Childe, *Kendini Yaratan İnsan*, İstanbul, Varlık yayınları, 1992.

Colledge vd 2004 — S.Colledge., J.Conolly, S. Shennan, "Archaeobotanical Evidence for the Spread of Farming in the Eastern Mediterranean", *Current Anthropology* 45. Supplement, 2004: 35-58.

Coockson 2008 — B.C. Coockson, "The Houses Ilıpınar X and VI Compared", J. Roodenberg, Songül Alpaslan Roodenberg (ed.), *Life and Death in a Prehistoric Settlement in Northwest Anatolia. The Ilıpınar Excavations, Volume III, With contributions on Hacılartepe and Menteşe*, 149-203, 2008.

Cutting 2005 — M.V. Cutting, *The Neolithic and Early Chalcolithic Farmers of Central and Southwest Anatolia, Household, Community and the Chancing use of Space*, BAR International Series 1435, England, 2005.

Ç. Çilingiroğlu 2009a — Ç. Çilingiroğlu, *Central-West Anatolia at the end of 7th and beginning of the 6th millennium BCE examined in the light of pottery from Ulucak, İzmir,* 2009, Tübingen. (Elektronik Ortamda Yayınlanmış Doktora Tezi: http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:bsz:21-opus-42785).

Ç. Çilingiroğlu 2009b — Ç. Çilingiroğlu, **"**Of stamps, loom weights and spindle whorls: Contextual evidence on the

function(s) of stamps from Ulucak, İzmir, Turkey", *Journal of Mediterranean Archaeology* 22.1, 2009, 3-27.

Ç. Çilingiroğlu 2009c — Ç. Çilingiroğlu, "Neolithic red slipped and burnished wares: Recognizing their broad distribution", H. Sağlamtimur, E. Abay, Z. Derin, A. Erdem, A. Batmaz, F. Dedeoğlu, M. Erdalkıran, M.B. Baştürk and E. Konakçı (Ed), *Altan Çilingiroğlu'na Armağan*, *Yukarı Denizin Kıyısında Urartu Krallığı'na Adanmış Bir Hayat*, İstanbul, Arkeoloji ve Sanat Yayınlar, 2009, 203-216.

Ç. Çilingiroğlu 2010 — Ç. Çilingiroğlu, "The Appearance of Impressed Pottery in the Neolithic Aegean and its Implications for Maritime Networks in the Eastern Mediterranean", *TÜBA-AR* 13, 2010: 9-22.

Çilingiroğlu vd 2004 — A. Çilingiroğlu, Z. Derin, E. Abay, H. Sağlamtimur, I. Kayan, Ulucak Höyük-Excavations conducted between 1995 and 2002, *Ancient Near Eastern Studies* Supplement 15, Louvain, 2004.

Çilingiroğlu-Abay 2005 — A. Çilingiroğlu, E. Abay, ,"Ulucak Höyük Excavations: New Results" *Mediterrenean Archaeology and Archaeometry*, 5, no. 3, Special Issue on Ulucak, 2005, 5-21.

Çilingiroğlu-Çilingiroğlu 2007: — A: Çilingiroğlu, Ç. Çilingiroğlu, "Ulucak Höyüğü, İzmir" M. Özdoğan- N. Başgelen (Ed), *Türkiye'de Neolitik Dönem Yeni Kazılar Yeni Bulgular*,

Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 361-372.

Çilingiroğlu-Dedeoğlu 2007 — A.Çilingiroğlu-F.Dedeoğlu, "Ulucak Höyük Kazıları 2005 Yılı Çalışmaları" *25.Kazı Sonuçları Toplantısı,* 2007*,* 137-146.

Darkot-Tuncel 1995 — B. Darkot, M. Tuncel, *Ege Bölgesi Coğrafyası*, 1995, İstanbul.

Demoule-Perlés 1993 — J.P. Demoule, C. Perlés, "The Greek Neolithic: A New Review", *Journal of World Prehistory* Vol. 7, No 4, 1993, 355-416.

Derin 2005 — Z. Derin, "The Neolithic Architecture of Ulucak Höyük", C, Lichter (Ed.), *How Did Farming Reach Europe?*, *BYZAS* 2, Ege Yayınları, İstanbul 2005, 85-94.

Derin 2006 — Z.Derin, "İzmir'den İki Yeni Prehistorik Yerleşim Yeri: Yassıtepe Höyüğü, Çakallar Tepesi Höyüğü"*, Arkeoloji Dergisi VII,* (2006 /1), 1-14.

Derin 2007 — Z.Derin, "Yeşilova Höyüğü"*, Türkiye de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* (Ed. M.Özdoğan-N.Başgelen) Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 377-384.

Derin vd 2009 — Z.Derin, F.Ay, T.Caymaz, "İzmir'in Prehistorik Yerleşimi-Yeşilova Höyüğü 2005-2006 yılı Çalışmaları", *Arkeoloji Dergisi* XIII (2009/1), 7-58.

Derin 2010 — Z. Derin, "İzmir'in Tarihöncesi Dönemi ve Yeşilova Höyüğü", G. Gökçay (Haz.), *Dr. Eren Akçiçek'e Armağan*, 2010, 57-71.

Derin 2011a — Z. Derin, “Yeşilova Höyük”, Raiko Krauß (Ed), *Beginnings New Research in the Appearance of the Neolithic between Northwest Anatolia and the Carpathian Basin*, Leidorf, 2011, 95-106.

Derin 2011b — Z. Derin, “İzmir-Yeşilova Höyüğü 2009 Yılı Çalışmaları”, 32. Kazı Sonuçları Toplantısı, 4. Cilt, 2011, 315-323.

Diamond 2004 — J. Diamond, *Tüfek, Mikrop ve Çelik*, TÜBİTAK, Ankara, 2004.

Dikaios 1953 — P. Dikaios, *Khirokitia: Final report on the excavation of a Neolithic settlement in Cyprus on behalf of the Department of Antiquities*, 1936-Oxford, 1946.

Dinç 1996 — R. Dinç, “1994 Yılı Akhisar-Kulaksızlar Mermer İdol Atölyesi Yüzey Araştırması”, XIII. *Araştırma Sonuçları Toplantısı* II, 1996, 11-41.

Dixon 1976 — J.E. Dixon, “Obsidian Characterization Studies in the Mediterranean and Near East”, R.E. Taylor (Ed), *Advances in Obsidian Glass Studies Archaeological and Geochemical Perspective*, 1976, 288-333.

Duru 1989 — R. Duru, “Where the earliest cultures at Hacılar really Aceramic?”, K Emre, M. Mellink, B. Hrouda-N. Özgüç (ed.), *Anatolia and the Ancient Near East. Studies in Honor of Tahsin Özgüç*, Ankara, 1989, 101-104.

Duru 1994 — R. Duru, *Kuruçay Höyük I. 1978-1988 Kazılarının Sonuçları, Neolitik ve Erken Kalkolitik Çağ Yerleşmeleri*, Ankara, 1994.

Duru 2002 — R.Duru, "Some Observations on the Early Stages of Pottery Production in the Lake District (Ancient Pisidia)", Ed. R. Aslan, S. Blum, G. Kastl, F. Schweizer, D. Thumm, *Maueschau Festschrift für Manfred Korfmann*, Remshalden-Grunbach, 2002: 403-419.

Duru 2007a — R. Duru, "Göller Bölgesi Neolitiği", M. Özdoğan-N. Başgelen (Ed) *Anadolu'da Uygarlığın Doğuşu ve Avrupaya Yayılımı, Türkiye'de Neolitik dönem, Yeni Kazılar Yeni Bulgular*, , İstanbul, 2007, 331-360.

Duru 2007b — R. Duru, "Göller Bölgesi Neolitiği", M. Özdoğan-N. Başgelen (Ed) *Anadolu'da Uygarlığın Doğuşu ve Avrupaya Yayılımı, Türkiye'de Neolitik dönem, Yeni Kazılar Yeni Bulgular*, İstanbul, 2007, 318-342. (Levhalar)

Duru 2008 — R. Duru, *MÖ 8000'den MÖ 2000'e Burdur-Antalya Bölgesi'nin Altıbin Yılı*, Antalya, 2008.

Duru-Umurtak 2005 — R. Duru, G. Umurtak, *Höyücek 1989-1992 Yılları Arasında Yapılan Kazıların Sonuçları*, Ankara, 2005.

E.Özdoğan-Schwarzberg 2008 — E. Özdoğan, H. Schwarzberg, "Aşağı Pınar Kazı Çalışmaları 2007", *Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Haberler* 25, 2008, 21-22.

E.Özdoğan vd 2010 — E. Özdoğan, H. Schwarzberg, M. Özdoğan, "Kırklareli Höyüğü 2008 Yılı Çalışmaları", *31. Kazı Sonuçları Toplantısı* 2. Cilt, 2010, 357-374.

Efe 2005 — T. Efe, "The Neolithisation in Inland Northwestern Anatolia", C. Lichter (Ed), How Did Farming Reach Europe?, *BYZAS* 2, Ege Yayınları, İstanbul, 2005, 107-115.

Eisma 1978 — D. Eisma, "Stream Deposition and Erosion by the Eastern Shore of Aegean", William C. Brice (Ed), *The Environmental History of Near and Middle East Since the Last Ice Age*, Academic Pres, London, 1978, 67-81.

Elenski 2004 — N. Elenski, "Cultural Contacts of North-Central Bulgaria with Thrace and the Marmara Area in the Early Neolithic", V. Nikolov, K. Băčvarov, P. Kalchev (Ed), *Prehistoric Thrace*, 2004, 71-79.

Elia 1982 — R.J. Elia, A *Study of the Neolithic Architecture of Thessaly, Greece*, 1982 (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

Esin-Harmankaya 2007 — U. Esin, S. Harmankaya, "Aşıklı Höyük", M.Özdoğan-N.Başgelen(Ed), *Türkiye'de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 255-272.

Erdoğu 2011 — B. Erdoğu, "A Preliminary Report From the 2009 and 2010 Field Seasons at Uğurlu on the Island of Gökçeada", *Anatolica* XXXVII, 2011, 45-65.

Farrand 2000 — W.R. Farrand, *Depositional History of Franchthi Cave: Stratigraphy, Sedimentology and*

Chronology, Excavations at Franchthi Cave, Greece, Fascicle 12, Indiana University Press, Bloomington & Indianapolis, 1993.

Flemming 1978 — N. C. Flemming "Holocene Eustatic Changes and Coastal Tectonics in the Northeast Mediterranean: Implications for Models of Crustal Consumption", *Philosophical Transactions of the Royal Society of London. Series A, Mathematical and Physical Sciences*, Vol. 289, No. 1362 (Jun. 22, 1978), 1978, 405-458.

Flemming 1998 — N.C. Flemming, "Archaeological Evidence for Vertical Movement on the Continental Shelf during the Palaeolithic, Neolithic and Bronze Age periods", I. S. Stewart, C. Vita-Finzi (ed), *Coastal Tectonics*, Geological Society, London, Special Publication 146, 1998, 129-46.

Forenbaher-Miracle 2005 — S.Forenbaher, P.T. Miracle, "The Spread of Farming in the Eastern Adriatic", *Antiquity* 79, 2005, 514-528.

French 1965 — D. H. French, "Early Pottery Sites from Western Anatolia", *Bulletin of the Institute of Archaeology* V, 1965, 15-24.

French 1969 — D. French, "Prehistoric Sites in Northwest Anatolia II: the Balıkesir and Akhisar/Manisa Areas", *Anatolian Studies* 19, 1969, 41-98.

Galanidou 2003 — N. Galanidou, "Reassessing the Greek Mesolithic: the Pertinence of the Markovits Collections", N. Galanidou, C. Perlés (ed), *The Greek Mesolithic:*

Problems and Perspectives, *Symposium Cambridge 1999*. British School at Athens Studies 10, London, 99-112, 2003.

Galanidou-Perlés 2003 — N. Galanidou, C. Perlés, "An Introduction to the Greek Mesolithic", N. Galanidou, C. Perlés (ed.), *The Greek Mesolithic: Problems and Perspectives*, *Symposium Cambridge 1999*. British School at Athens Studies 10, London, 27-32, 2003.

Gallis 1996 — K. Gallis, "Thessaly- The Northern Sporades" in G.A. Papathanassopoulos (Ed.), *Neolithic Culture in Greece*, Athens, 1996, 120-123.

Garaşanin 1974 — M. Garaşanin, Die Grabung Anzabegovo und das Problem der Zugehörigkeit der jungsteinzeitlichen Bevölkerung des Balkans, *Thracia* III, 1974, 21-28.

Garaşanin 1982 — M. Garaşanin, "The Stone Age in the Central Balkan Aerea", *Cambridge Ancient History* Vol. III:1, 75-135.

Garaşanin 1998 — M. Garaşanin,"Kulturströmungen im Neolithikum des Südlichen Balkanraumes'', *Praehistoriche Zeitschrift* 73, 1998, 25-51.

Gebel 1984 — H.G. Gebel, "Notiz zur Obsidian industrie von Altınkum Plajı-bei Didyma", *Istanbuler Mitteilungen* 34, 1984, 5-28.

Gebel 2004 — H. Gebel, “There was no center. The Polycentric Evolution of the Near Eastern Neolithic”, *Neo-Lithics* 1, 2004: 28-32.

Gerard 2001 — F. Gerard, “Stratigraphy and architecture on the southwest flank of Ilıpınar”, J. Roodenberg, L. Thissen (ed.), *The Ilıpınar excavations II*, Leiden, 2001, 177-221.

Gerber 2002: — C. Gerber, “Latmos (Beşparmak) Dağlarındaki Prehistorik Buluntulara Ait İlk Sonuçlar”, Adil Adnan Öztürk (Ed), *Birinci Uluslararası Aşağı Büyük Menderes Havzası Tarih, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Sempozyumu* (15-16 Kasım 2001), İzmir, 2002, 194-198.

Gerritsen-Özbal 2009 — F. Gerritsen, R. Özbal, **“**Barcın Höyük Kazıları 2007 *Kazı Sonuçları Toplantısı* 30 (3):457-464, 2009.

Gifford 1990 — J.A. Gifford, “Analysis of Submarine Sediments off Paralia”, T.J. Wilkinson, S.T. Duhon (Ed), *Franchthi Paralia. Sediments, Stratigraphy and Offshore Investigations*, Excavations at Franchthi Cave, Greece, Fascicle 6, Indiana University Press, Bloomington & Indianapolis, 1990, 85-116.

Gimbutas 1974a — M. Gimbutas, “Anza-6500-5000 BC. A Cultural Yardstick for the Study of Neolithic Southeast Europe”, *Journal of Field Archaeology* Vol 1 No 1/2, 1974: 26-66.

Gimbutas 1974b — M. Gimbutas, “Achilleion: A Neolithic Mound in Thessaly; Preliminary Report on 1973 and 1974

Excavations", *Journal of Field Archaeology*, Vol. 1, No. 3/4. 1974: 277-302.

Gimbutas 1976a — M. Gimbutas, "Introduction", M. Gimbutas (Ed.), Neolithic *Macedonia, as Reflected by Excavation at Anza, Southeast Yugoslavia*, University of California, Los Angeles 1976, 1-10.

Gimbutas 1976b — M. Gimbutas, "Chronology", M. Gimbutas (Ed.), Neolithic *Macedonia, as Reflected by Excavation at Anza, Southeast Yugoslavia*, University of California, Los Angeles 1976, 31-77.

Gimbutas 1989a — M. Gimbutas, "Introduction", M. Gimbutas, S. Winn, D. Shimabuku (Ed) *Achilleion. A Neolithic Settlement in Thessaly, Greece. 6400-5600 BC*, *Monumenta Archaeologica* 14, Los Angeles, 1989, 1-6.

Gimbutas 1989b — M. Gimbutas, "Chronology", M. Gimbutas, S, Winn, D. Shimabuku (Ed) *Achilleion. A Neolithic Settlement in Thessaly, Greece. 6400-5600 BC*, *Monumenta Archaeologica* 14, Los Angeles, 1989, 23-31.

Gimbutas 1989c — M. Gimbutas, "Conclusion", M. Gimbutas, S, Winn, D. Shimabuku (Ed) *Achilleion. A Neolithic Settlement in Thessaly, Greece. 6400-5600 BC*, *Monumenta Archaeologica* 14, Los Angeles, 1989, 333-335.

Goodman vd 2008 — B. Goodman, E. Reinhardt, H. Dey, J. Boyce, H. Schwarcz, V. Şahoğlu, H. Erkanal, M. Artzy, "Evidence for Holocene Marine Transgression and

Shoreline Progradation Due to Barrier Development in Iskele, Bay of Izmir, Turkey", *Journal of Coastal Research* 24(5), 2008, 1269-1280.

Gornitz 2009 — V. Gornitz, "Sea Level Change, Post-Glacial", Vivien Gornitz (Ed.) *Encyclopedia Of Paleoclimatology and Ancient Environments*, , 2009, 887-892.

Gördsdorf 2005 — V.J. Görsdorf, "14C Datierungenaus Aşağı Pınar", H. Parzinger, H. Schwarzberg, *Aşağı Pınar II. Die mittel und spâtneolithische Keramik*, Studien im Thrakien-Marmara, Band 2. Archaologie in Eurasien 18, Mainz, 2005, 417-422.

Guilaine 2003 — J. Guilaine, "Parekklisha Shillourokambos: periodisation et amenagements domestiques", J. Guilaine, A. Le Brun (Ed), *Le Néolithique de Chypre*. Actes du colloque international organisé par le Département des antiquités de Chypre et l'Ecole française d'Athènes, Nicosie, 17-19 mai 2001. Athènes, Ecole française d'Athènes. Bulletin de correspondance Hellénique. Supplément 43, 2003, 3-15.

Guilaine vd 2000 — J. Guilaine, F. Briois, J. D.Vigne, I. Carrere, "New Discovery of an Early Cyprus Preceramic Neolithic (late 9th, early 8th millennia cal. BC), Related to the Early/Middle PPNB of the Northern Levant." *Comptes Rendus De L Academie Des Sciences Serie Ii Fascicule a-Sciences De La Terre Et Des Planetes* 330(1): 75-82, 2000.

Guilaine-Briois 2001 — J. Guilaine, F. Briois, “Parekklisha Shillourokambos: An Early Neolithic Site in Cyprus”, Stuart Swiny (Ed.), *The Earliest Prehistory Of Cyprus From Colonization To Exploitation*, 2001, 37-55.

Guilaine-Briois 2005 — J. Guilaine, F. Briois, “Shillourokambos et la néolithisation de Chypre: Quelques Reflexions”, *Mayurqa*, 30, 2005, 13-32.

Güldoğan 2007 — E. Güldoğan,” Tarak-Baskı "Impresso" Çanak Çömleği Yapımında Kullanılan Teknikler ve Mezraa- Teleilat Yerleşimi Örnekleri”, M. Alparslan, M. Doğan Alparslan, H. Peker (Ed), *Belkıs Dinçol ve Ali Dinçola Armağan VITA*, Ege Yayınlar, İstanbul, 2007, 299-307.

Güldoğan 2008a — E. Güldoğan*, Mezraa Teleilat Tarak Baskı-Impresso Bezemeli Çanak Çömleğin Köken ve Dağılımı*, 2008. (Yayınlanmış Doktora Tezi).

Güldoğan 2008b — E. Güldoğan, “Mezraa-Teleilat Tarak-Baskı Impresso Çanak Çömleği Bezeme Teknikleri Üzerine Deneysel Bir Çalışma”, *TÜBA-AR* 11, 2008, 155-166.

Günel 2005 — S. Günel, “The Cultural Structure of Aydın-İkizdere Region in the Prehistoric Age and Its Contribution to the Archaeology of Aegean Region”, *Anatolia Antiqua* XIII, 2005, 29-40.

Günel 2006 — S. Günel, "New Contributions to Western Anatolia Cultural History: Aydın Region Survey Project", *Praehistorische Zeitschrift* 81, 2006, 153-174.

Günel 2007 — S. Günel, "Çine-Tepecik Höyüğü 2005 Yılı Kazıları." *28. Kazı Sonuçları Toplantısı* I, 2007, 231-247.

Grammenos 1996 — D.V. Grammenos, "Neolithic Settlements in Macedonia and Thrace", G.A. Papathanassopoulos (Ed), *Neolithic Culture in Greece*, 1996, 41-45.

Hakyemez vd 1999 — H.Y. Hakyemez, T. Erkal, F. Göktaş, "Late Quaternary evolution of the Gediz and Büyük Menderes grabens, Western Anatolia, Turkey", *Quaternary Science Reviews* 18, 1999, 549-554.

Hansen 1991 — J.M. Hansen, *Paleoethnobotany of Franchthi Cave, Excavations at Franchthi Cave*, Greece, Fascicle 7, Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis, 1991.

Harmankaya 1982 — S. Harmanakaya, "Pendik Kazısı, 1981", IV. *Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1983, 25-30.

Harris 2002 — D.R. Harris, "Development of the Agro-pastoral Economy in the Fertile Crescent during the Pre-Pottery Neolithic Period", R. Cappers, S. Bottema (Ed), *The dawn of farming in the Near East*, Studies in Early Near Eastern Production, Subsistence, and Environment 6, Ex oriente, Berlin 2002: 67-83.

Hauptmann 2007 — H. Hauptmann, "Nevali Çori", M. Özdoğan, N. Başgelen (Ed), 12000 *Yıl Önce Uygarlığın Anadolu'dan Avrupa'ya Yolculuğunun Başlangıcı, Neolitik Dönem*, İstanbul, 2007, 97-98.

Hauptmann-Özdoğan 2007 — H. Hauptmann, M. Özdoğan, "Anadolu'da Neolitik Devrim", C. Lichter (Ed), *Vor 12000 Jahren in Anatolien Die altesten Monumente der Menschheit/12000 Yıl Önce Anadolu İnsanlığın En Eski Anıtları*, Almanya, 2007, 404-410.

Henry 1989 — D.O. Henry, *From Foraging to Agricultura The Levant at the End of the Ice Age*, Pennsylvania, 1989.

Henry 2002 — D.O. Henry, "Models of Agricultura Origins and Proxy Measures of Prehistoric Demographics", R. Cappers, S. Bottema (Ed), *The dawn of farming in the Near East*, Studies in Early Near Eastern Production, Subsistence, and Environment 6, Ex oriente, Berlin 2002: 15-26.

Herling vd 2008 — L. Herling, K. Kasper, C. Lichter, R. Meriç, "Im Westen nichts Neues ? Ergebnisse der Grabungen 2003 und 2004 in Dedecik-Heybelitepe", *Istanbuler Mitteilungen* Band 58, 2008, 13-65.

Hershkovitz-Gopher 2008 — I. Hershkovitz, A. Gopher: "Demographic, Biological and Cultural Aspects of the Neolithic Revolution: A View from the Southern Levant", J.P. Bocquet-Appel, O.B. Yosef (Ed), *The Neolithic Demographic Transition and its Consequences*, Springer, 2008, 441-479.

Heurtly 1939 — W.A. Heurtly, *Prehistoric Macedonia An archaeological reconnaissance of Greek Macedonia (West of the Struma) in the Neolithic, Bronze, and Early Iron Ages*, Cambridge, University Press, 1939.

Hodder 2006 — I. Hodder, *Çatalhöyük, Leoparın Öyküsü*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2006.

Hodder 2007 — I. Hodder, "Çatalhöyük: Yeni Çalışmalar", M. Özdoğan, N. Başgelen (Ed), *Anadolu'da Uygarlığın Doğuşu ve Avrupa'ya Yayılımı, Türkiye'de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 301-316 (Levhalar).

Hole 2000 — Frank Hole, "Is Size Important? Function and Hierarchy in Neolithic Settlements", I. Kuijt (Ed.), *Life in Neolithic farming communities. Social organization, identity and differentiation*, London: Kluwer Academic/Plenum, 2000, 191-209.

Holmberg 1964 — E.J. Holmberg, *The Neolithic Pottery of Mainland Greece*, Göteborg, 1964.

Hood 1981 — S. Hood, *Excavations in Chios 1938-1955. Prehistoric Emporio and Ayio Gala*, British School Athens Suppl. 15, 1981, Oxford, 1981.

Horejs 2010 — B. Horejs, "Çukuriçi Höyük. Neue Ausgrabungen auf einem Tell bei Ephesos" S. Aybek-A. Kazım Öz (Ed.), *Metropolis Ionia II. Yolların Kesiştiği Yer/The Land of the Crossroads. Essay in Honour of Recep Meriç*, 2010, İstanbul 167-175.

Horejs vd 2008 — B. Horejs, F. Galik, U. Thanheiser, Erster Grabungsbericht zu den Kampagnen 2006–2007 am Çukuriçi Höyük", *Jahreshefte des Österreichischen Archäologischen Institutes in Wien* Band 77, 2008, 91-106.

Jacobsen 1969 — T.W. Jacobsen, "Excavations at Porto Cheli and Vicinity, Preliminary Report, II: The Franchthi Cave, 1967- 1968", *Hesperia* Vol. 38, No. 3, 1969, 343-381.

Jacobsen-Farrand 1987 — T. Jacobsen, W. Farrand, *Franchthi Cave and Paralia. Maps, Plans, and Sections,* Excavations at Franchthi Cave, Greece, Fascicle 1, Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis, 1987.

Joukowsky 1986 — M. Joukowsky, *Prehistoric Aphrodisias - An account of the excavations and artefact studies*. Publications d'histoire de l'art et d'archeologie de l'Universite catholiquen de Louvain XXXIX; zugl. Archaeologia Transatlantics III, Providence, 1986.

Kansu 1963 — Ş.A. Kansu, "Ege (İzmir) Alt Paleolitiğine Ait İlk Notlar", *Belleten:* 27, 1963, 485-489.

Kansu 1969 — Ş.A. Kansu, "İzmir Dolaylarında Bulunan İkinci Bir Alt Paleolitik Alete Ait Notlar", *Belleten* 33, 1969, 79-80.

Karali 2005 — L. Karali, "Archaeomalacological Remains from Ulucak, Western Turkey (İzmir Region): A Preliminary Report", *Mediterrenean Archaeology and Archaeometry*, 5, no. 3, Special Issue on Ulucak, 2005, 23-26.

Kartal 2009 — M. Kartal, *Konar Göçerlikten Yerleşik Yaşama Geçiş Epi-Paleolitik Dönem Türkiye'de Son Avcı-Toplayıcılar*, İstanbul, 2009.

Karul 1994 — N. Karul, *Hora Çeşme En Alt Evresinin Tarihlenme Sorunları, 4. ve 3. Evre Çanak Çömleği Değerlendirmesinin Tarihlenme Sorununun Çözümüne Katkısı*, 1994. (Yayınlanmamış Yükseklisans Tezi).

Karul 2007 — N. Karul, "Aktopraklık: Kuzeybatı Anadolu'da Gelişkin Bir Köy", M.Özdoğan-N.Başgelen, (Ed), *Türkiye de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 387-392.

Karul-Avcı 2011 — N. Karul, M.B. Avcı, "Neolithic Communities in the Eastern Marmara Region: Aktopraklık C", *Anatolica* XXXVII, 2011, 1-15.

Karul-Bertram 2005 — N. Karul J.K. Bertram, “From Anatolia to Europe: The Ceramic Sequence of Hoca Çeşme in TurkishThrace”, C. Lichter (Ed.), How Did Farming Reach Europe, *BYZAS* 2, 117-129, 2005.

Kayan 1994 — İ. Kayan, *Tuzla Ovasının Alüvyal Jeomorfolojisi ve Holosendeki Kıyı Çizgisi Değişimleri*, Ege Üniversitesi Rektörlüğü Araştırma Projesi No: EDF 1988-027, 1994.

Kayan 1997 — İ. Kayan, “Efes'te Artemision ile Coresus Kapısı Arasında Eski Kıyı Çizgisi Üzerine Paleocoğrafya Araştırmaları”, *Arkeometri Sonuçları Toplantısı* XII, 1997, 77-92.

Kayan 1999 — İ. Kayan, “Holocene Stratigraphy and Geomorphological Evolution of theAegean Coastal Plains of Anatolia”, *Quaternary Science Reviews* 18, 1999, 541-548.

Kayan 2000 — İ. Kayan, “İzmir Çevresinin Morfotektonik Birimleri ve Alüvyal Jeomorfolojisi”, *Batı Anadolu'nun Depremselliği Sempozyumu* (BADSEM), İzmir, 2000, 103-111.

Kayan 2005 — İ. Kayan, “Karamenderes Deltasının (Çanakkale) Holosen Stratigrafisi ve Troia Jeoarkeolojisi Bakımından Değerlendirilmesi”, *Türkiye Kuvaterner Sempozyumu 5. Bildiriler Kitabı*, İTÜ. Avrasya Yerbilimleri Enst. İstanbul. 2005, 77-81.

Kazancı vd 2009 — 2009: N.Kazancı, S. Dündar, M.C. Alçiçek, A. Gürbüz, "Quaternary deposits of the Büyük Menderes Graben in western Anatolia, Turkey: Implications for river capture and the longest Holocene estuary in the Aegean Sea", *Marine Geology*, 2009 (Baskıda).

King 1953 — Judith E. King, "Mammal Bones from Khirokitia and Erimi", P. Dikaios, *Khirokitia: Final report on the excavation of a Neolithic settlement in Cyprus on behalf of the Department of Antiquities*, 1936-1946, Oxford, 1953, 431-437.

Kokkinidou-Trantalidou 1991 — D. Kokkinidou, K. Trantalidou, "Neolithic and Bronze Age Settlement in Western Macedonia", *The Annual of the British School at Athens* Vol. 86, 1991, 93-106.

Kostos-Urem Kotsou 2006 — S. Kostos, D. Urem-Kotsou, "Filling in the Neolithic Landscape of Central Macedonia, Greece", N. Tasic-C. Grozdanov (Ed), *Homage to Milutun Garaşanin*, Belgrade, 2006, 193-205.

Kotsakis 2003 — K. Kotsakis, "From the Neolithic side: the Mesolithic/Neolithic interface in Greece", N. Galanidou, C. Perlés (Ed.), *The Greek Mesolithic-Problems and Perspectives*, British School at Athens Studies 10, 2003, 217-221.

Kotsakis 2006 — K. Kotsakis, "Settlement of the Discord: Sesklo and the Emerging the Household", N. Tasic-C. Grozdanov (Ed), *Homage to Milutun Garaşanin*, Belgrade, 2006, 207-220.

Kotsakis 2007 — K. Kotsakis, “Prehistoric Macedonia”, I. Koliopoulos (Ed), *The Historiy of Mecedonia*, Thessaloniki, 2007, 1-21.

Kozlowski-Aurenche 2005 — S. K. Kozlowski, O. Aurenche *Territories, Boundaries and Cultures in the Neolithic Near East*, 2005, BAR International Series 1362, Oxford, Archeopress, 2005.

Kraft vd 2005 — J.C. Kraft, H. Brückner, İ. Kayan, “The sea under the city of ancient Ephesos”, B.Brandt, V. Gassner (Ed), *Synergia. Festschrift für F. Krinzinger*. Bd.1, Phoibos Verlag, Wien, 2005, 147-156.

Kraft vd 2007 — J.C. Kraft, H. Brückner, İ. Kayan, H. Engelmann, “The Geographies of Ancient Ephesus and the Artemision in Anatolia”, *Geoarchaeology: An International Journal* Vol. 22, No. 1, 2007,121–149.

Kyparissi-Apostolika 2003 — N. Kyparissi-Apostolika, “The Mesolithic in Theopetra Cave: new data on the debated period of Greek prehistory”, N. Galanidou, C. Perlés (Ed.), *The Greek Mesolithic: Problems and Perspectives*, *Symposium Cambridge 1999*. British School at Athens Studies 10, London, 2003, 189-198.

Lambeck 1995 — K Lambeck, “Late Pleistocene and Holocene Sea-Level Change in Greece and South-Western Turkey: a Separation of Eustatic, Isostatic”and Tectonic Contributions”, *Geophys. J. Int*. 122, 1995,1022-1044.

Lambeck 1996 — K. Lambeck, “Sea-Level Change and Shore-Line Evolution in Aegean Greece since Upper Palaeolithic Time”, *Antiquity* 70, 1996, 588-611

Lambeck 2004 — K. Lambeck, “Sea-Level Change Through the Last Glacial Cycle: Geophysical, Glaciological and Palaeogeographic Consequences”, *Geoscience* 336, 2004, 677-689.

Lambeck 2009 — K. Lambeck, “Glacial Isostasy”, V. Gornitz (Ed.), *Encyclopedia Of Paleoclimatology And Ancient Environments*, 2009, 374-380.

Lambeck vd 2002 — K. Lambeck, Y. Yokoyamab, T. Purcella, “Into and out of the Last Glacial Maximum: Sea-Level Change during Oxygen Isotope Stages 3 and 2”, *Quaternary Science Reviews* 21, 2002, 343-360.

Lambeck-Purcell 2005 — K.Lambeck, A. Purcell, “Sea-level change in the Mediterranean Sea since the LGM: model predictions for tectonically stable areas”, *Quaternary Science Reviews* 24, 2005, 1969-1988.

Lambeck-Purcell 2007 — K. Lambeck, A. Purcell, “Palaeogeographic reconstructions of the Aegean for the past 20.000 years: Was Atlantis on Athens’ doorstep?”, P. Papamarinopoulos (Ed.), *The Atlantis Hypothesis: Searching for a Lost Land*, S. Heliotopos Publications, 2007, 241-257.

Last 2005 — J. Last, “Pottery from the East Mound”, I. Hodder (Ed), *Changing materialities at Çatalhöyük reports from the 1995-1999 seasons,* Volume 5, (McDonald Institute Monographs; BIAA

Monograph 39) Cambridge: McDonald Institute for Archaeological Research; London: British Institute of Archaeology at Ankara, 2005, 101-138.

Le Brun 1984 — Alain Le Brun, *Fouilles récentes à Khirokitia (Chypre), 1977-1981*, Contrubitions de M. C. Cauvin, S. Cluzan, E. Coqueugniot, O.Daune-Le Brun, S.J.M. Davis, A. Demetrepaulos, J. Desse, H. Frost, M. Le Mierre, N.F. Miller, M. Mouton, J. Pichon, D. Stordeur, Paris : Éditions Recherche sur les Civilisations, ADPF, 1984.

Le Brun 1989 — Alain Le Brun, *Fouilles récentes à Khirokitia (Chypre), 1983-1986*. Contrubitions de O. Daune-Le Brun, S. Davis, J. Desse, N. Desse-Berset, J. Hansen, M. Molist, J. Renault-Miskovsky, C. Saliou, Paris ; Éditions Recherche sur les Civilisations (ERC), 1989.

Le Brun 1993 — Alain Le Brun, "Recherches sur le Neolithique Preceramique de Chypre, Les Fouilles du Cap Andreas-Castros et de Khirokitia-Research on Prepottery Neolithic Period of Cyprus, The Excavations at Cape Andreas-Castros and Khirokitia", French Archaeology in Cyprus, Table-ronde tenue à Lyon, 5-6 novembre 1991, Marguerite Yon (ed.), *Travaux de la Maison de l'Orient* no: 22, *Kinyras*, 1993, 55-80.

Le Brun 1994 — Alain Le Brun 1994 *Fouilles récentes à Khirokitia (Chypre) 1988-1991*, Contrubitions de I. Astruc, J. Cataliotti-Valdina, O. Danue-Le Brun, S. Davis, J. Desse, N. Desse-Berset, J. Hansen, F. Le Mort, J. Renault-Miskovsky, Editions Recherche sur les Civilisations (ERC) ; Association pour la diffusion de la pensée française (ADPF), 1994.

Le Brun 2001 — Alain Le Brun, "At the Other End of the Sequence: The Cyprot Aceramic Neolithic as Seen From Khirokitia", Stuart Swiny (ed), *The Earliest Prehitory of Cyprus, From Colonization to Exploitation*, Cyprus American Archaeological Research Institute Monograph Series, Volume 2, Boston, 2001, 109-117.

Le Brun-O. Le Brun 1984 — A. Le Brun, O.D.-Le Brun, "Stratigraphie", *Fouilles récentes à Khirokitia (Chypre), 1977-1981*, Sous La Direction L'Alain Le Brun, Paris: Éditions Recherche sur les Civilisations (ADPF), 1984, 11-14.

Le Brun-O. Le Brun 1989 — A. Le Brun, O.D-Le Brun, "Stratigraphie", *Fouilles récentes à Khirokitia (Chypre), 1983-1986*. Sous La Direction L'Alain Le Brun, Paris; Éditions Recherche sur les Civilisations (ERC), Association pour la diffusion de la pensée française (ADPF), 11-16, 1989.

Le Brun-O. Le Brun 1994 — A. Le Brun, O.D.-Le Brun, "Stratigraphie", *Fouilles récentes à Khirokitia (Chypre) 1988-1991*, Sous La Direction L'Alain Le Brun, Paris, Editions Recherche sur les Civilisations (ERC); Association

pour la diffusion de la pensée française (ADPF), 15-26, 1994.

Lichardus-Itten vd. 2002 — M. Lichardus-Itten,J.-P. Demoule, L. Perniçeva, M. Grebska-Kulova, I. Kulov, "The site of Kovaçevo and the beginnings of the Neolithic period in southwestern Bulgaria. The French-Bulgarian excavations 1986-2000" M. Lichardus-Itten, J. Lichardus, V. Nikolov (Ed.), *Beitrâge zu jungsteinzeitlichen Forschungen in Bulgarien*, Bonn, 2002, 99-158.

Lichardus-Itten vd 2006 — M. Lichardus-Itten,J.-P. Demoule, L. Pernicheva, M. Grebska-Kulova, I. Kulov, "Kovaçevo an Ealyn Neolithic Site in South-West Bulgariaand its Importance for European Neolithitzation", I. Gatsov, H. Schwarzberg (Ed), *Aegean-Marmara-Black Sea the Present State of Research on the Early Neolithic*, 2002, 83-94.

Lichter 2002 — C. Lichter, "Central Western Anatolia-a Key Region in the Neolihisation of Europe?", F. Gerard, L. Thissen (ed.), *The Neolithic of Central Anatolia. Internal developments and external relations during the 9-6. millennia cal BC*, İstanbul, 2002, 161-169.

Lichter 2005 — C. Lichter, "Western Anatolia in the Late Neolithic and Early Chalcolithic: the Actual State of Research", C, Lichter (Ed.), *How Did Farming Reach Europe?*, *BYZAS* 2, Ege Yayınları, İstanbul 2005, 59-74.

Lichter-Meriç 2007 — C. Lichter, R. Meriç, "Dedecik-Heybelitepe", M.Özdoğan-N.Başgelen (Ed), *Türkiye de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 385-386.

Megaloudi 2005 — F.Megaloudi, "Archeobotanical Finds from Ulucak, Western Turkey (Izmir Region): A preliminary Study", *Mediterrenean Archaeology and Archaeometry*, 5, no. 3, Special Issue on Ulucak, 2005, 27-32.

Mellaart 1961 — J. Mellaart, "Early cultures of the Anatolian Plateau", *Anatolian Studies* XI, 1961: 159-184.

Mellaart 1963 — J. Mellaart, "Excavations at Çatalhöyük, Second Preliminary Report, 1962", *Anatolian Studies* 13, 1963, 43-103.

Mellaart 1966 — J. Mellaart, "Excavations at Çatal Hüyük, Fourth Preliminary Report, 1965", *Anatolian Studies* 16, 1966, 165-191.

Mellaart 1970a — J. Mellaart, *Excavations at Hacılar I*, Edinburgh, Edinburgh University Pres. 1970.

Mellaart 1970b — J. Mellaart, *Excavations at Hacılar II*, Edinburgh, Edinburgh University Pres. 1970.

Mellaart 2003 — J. Mellaart, *Çatalhöyük Anadolu'da Bir Neolitik Kent*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2003.

Meriç 1989 — R. Meriç, "1987 İzmir-Manisa-Aydın İlleri Yüzey Araştırması", *Araştırma Sonuçlan Toplantısı* VI, 1989, 385-392.

Meriç 1990 — R. Meriç, "1988 Yılı İzmir, Manisa İlleri Arkeolojik Yüzey Araştırması", *Araştırma Sonuçları Toplantısı* VII, 1990, 361-366.

Meriç 1993 — R. Meriç, "Pre-Bronze age settlements of West-Central Anatolia", *Anatolica* XIX, 1993, 143-150.

Milojčić 1978 — M.Gimbutas (Hrsg.) 1976 Neolithic Macedonia as Reflected by Excavation at Anza, Southeast Yugoslavia, Monumenta Archaeologica, Band 1, Los Angeles, 1976, *Germania* 56, 548-559 (Kitap Eleştirisi).

Mitrevski 2001 — D. Mitrevski, "Prehistory in the Republic of Macedonia", E. Grammatikopoulou (Ed), *The Balkans in Prehistory*, 2001, 87-100.

Mitrevski 2003 — D. Mitrevski, "Prehistory in Repuclic of Macedonia-F.Y.R.O.M", D.V. Grammenos (Ed), *Recent Researh in the Prehistory of Balkans*, 2003, 13-72.

Müllenhoff vd 2004 — M. Müllenhoff, M. Handl, M. Knipping, H. Brückner, "The evolution of Lake Bafa (Western Turkey)-Sedimentological, microfaunal and palynological results", *Coastline Reports* 1, 2004, 55-66.

Nesbitt 2002 — M. Nesbitt, "When and Where did Domesticated Cereals First Occur in Southwest Asia?" R. Cappers, S. Bottema (Ed), *The dawn of farming in the Near East*, Studies in Early Near Eastern Production, Subsistence, and Environment 6, Ex oriente, Berlin, 2002, 113-132

Nesbitt 2004 — M. Nesbitt, “Can we identify a centre, a region, or a Supra-Region for Near Eastern Plant Domestication?” *Neo-Lithics* 1, 2004, 38-40.

Nikolov 2002 — V. Nikolov, “Problems of Cultural Development and Chronology in the Early Neolithic of West Bulgaria”, M. Lichardus-Itten, J. Lichardus, V. Nikolov (ed.), *Beitrâge zu jungsteinzeitlichen Forschungen in Bulgarien*, Bonn, 2002, 159-163.

Orton vd 1993 — C. Orton, P. Tyers, A. Vince, *Pottery in Archaeology*, Cambridge University Press, Cambridge, 1993.

Ökse 1999 — A.T. Ökse, *Önasya Arkeolojisi Seramik Terimleri*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1999.

Özbaşaran 1989 — N. Özbaşaran, *Pendik Çanak Çömleği*, İstanbul, 1989 (Yayınlanmamış Yükseklisans Tezi).

Özbaşaran-Molist — M. Özbaşaran, M. Molist, “Akarçay Tepe”, *Türkiye de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* M.Özdoğan-N.Başgelen (Ed) Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 179-187.

Özbaşaran-Cutting 2007 — M. Özbaşaran, M. Cutting, “Orta Anadolu’da Neolitik Çağ”, C. Lichter (Ed), *Vor 12000 Jahren in Anatolien Die altesten Monumente der Menschheit/12000 Yıl Önce Anadolu İnsanlığın En Eski Anıtları*, Almanya, 2007, 457-466.

Özdoğan 1993 — M. Özdoğan, “Vinça and Anatolia: A New Look at a Very Old Problem (or redefining Vinça Culture from the perspective of Near Eastern tradition)”, *Anatolica* 19, 1983, 173-193.

Özdoğan 1983a — M. Özdoğan, Pendik, A Neolithic Site of Fikirtepe Culture in the Marmara Region", R. M. Boehmer ve H. Hauptmann (Ed.) *Beiträge zur Altertumskunde Kleisasien, Festschrift für Kurt Bittel*, Mainz, 1983, 401-411.

Özdoğan 1983b — M. Özdoğan, "Trakya'da Tarihöncesi Araştırmaların Bugünkü Durumu ve Bazı Sorunlar"*Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi* 10/11, 1983, 21-58.

Özdoğan 1996a — M. Özdoğan, "Neolithisation of Europe: A View from Anatolia, Part 1:The Problen and the Evidence od East Anatolia", *Procilo* XX, 1996, 25-61.

Özdoğan1996b — M. Özdoğan, "Tarihöncesi Dönemde Trakya. Araştırma Projesinin 16.Yılında Genel Bir Değerlendirme", *Anadolu Araştırmaları* XIV, 329-360, 1996.

Özdoğan 1997a — M. Özdoğan, "Anatolia from the Last Glacial Maximum to the Holocene Climatic Optimum: Cultural Transformations and the Impact of the Environmental Settings", *Paléorient* 23:2, s. 25-38, 1997.

Özdoğan 1997b — M.Özdoğan, "The Beginning of Neolithic Economies in Southeastern Europe: An Anatolian Perspective", *Journal of European Archaeology* 5.2, 1997, 1-3.

Özdoğan 1999a — M. Özdoğan, “Northwestern Turkey: Neolithic Cultures in Between the Balkans and Anatolia", M.Özdoğan-N. Başgelen (Ed.) *Neolithic in Turkey, The Cradle of Civilization*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1999, 203-224.

Özdoğan 1999b — M. Özdoğan, “Northwestern Turkey: Neolithic Cultures in Between the Balkans and Anatolia", M.Özdoğan-N. Başgelen (Ed.) *Neolithic in Turkey, The Cradle of Civilization*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1999, 171-194, (Plates).

Özdoğan 2002a — M. Özdoğan, “Redefining the Neolithic of Anatolia”, R. Cappers, S. Bottema (ed), *The dawn of farming in the Near East*, Studies in Early Near Eastern Production, Subsistence, and Environment 6, Ex oriente, Berlin 2002, 153-158.

Özdoğan 2002b — M. Özdoğan, “On Arrows and Sling Missiles:.What Happened to the Arrows?”, R.Aslan, S. Blum, G. Kastl, F. Schweizer, D. Thumm (Ed), *Mauer Schau Festschrift für Manfred Korfmann*, I, Verlag Bernhard Alber Greiner, Stuttgart, 2002, 437-444.

Özdoğan 2002c — M. Özdoğan, “Defining Neolithic of Central Anatolia”, L. Thissen (Ed), *The Neolithic of Central Anatolia. Internal developments and external relations,* 2002, 253-271.

Özdoğan 2007a — M. Özdoğan, "Marmara Bölgesi Neolitik Çağ Kültürleri", *Türkiye de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* M.Özdoğan-N.Başgelen (Ed) Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 401-426.

Özdoğan 2007b — M. Özdoğan, "Marmara Bölgesi Neolitik Çağ Kültürleri", *Türkiye de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* M.Özdoğan-N.Başgelen (Ed) Arkeoloji ve Sanat Yayınları, , İstanbul, 2007, 406-430 .(Levhalar)

Özdoğan 2007c — M. Özdoğan, "Bazı Genellemeler-Öngörüler", *Türkiye de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* M.Özdoğan-N.Başgelen (Ed) Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 441-458.

Özdoğan 2007d — M. Özdoğan, "Amidst Mesopotamia-Centric and Euro-centric Approaches: the Changing Role of the Anatolian Peninsula Between the East and the West", *Anatolian Studies* 57, 2007: 17-24.

Özdoğan 2007e — M. Özdoğan, "Neolitik Dönem ve Batı Anadolu, Sorunlar ve Bazı Tanımlar", G. Umurtak, Ş. Dönmez, A. Yurtsever (Ed) *Refik Duru'ya Armağan*, Ege Yayınları, İstanbul, 2007, 31-37.

Özdoğan 2007f — M. Özdoğan, “Mezraa-Teleilat”, *Türkiye de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* M.Özdoğan-N.Başgelen (Ed) Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 189-201.

Özdoğan 2008 — M. Özdoğan, “An Alternative Approach in Tracing Changes in DemographicComposition**”,** J.P. Bocquet-Appel, O.B. Yosef (Ed), *The Neolithic Demographic Transition and its Consequences*, Springer, 2008, 139-178.

Özdoğan 2011a — M. Özdoğan, “Archaeological Evidence on the Westward Expansion of Farming Communities from Eastern Anatolia to the Aegean and the Balkans”, *Current Anthropology* 52, 2011, 415-430.

Özdoğan 2011b — M. Özdoğan, “Polychrome Early Neolithic Painted Pottery at Aşağı Pınar”, *Studia Praehistorica* 14, 2011, 83-90.

Özdoğan 2011c — M. Özdoğan, “Submerged Sites and Drowned Topographies Along the Anatolian Cost: an overview”, J. Benjamin, C.Bonsall, C.Pickard, A. Fischer (Ed), *Submerged Prehistory*, 2011, 219-229.

Özdoğan vd 1991 — M. Özdoğan, Y. Miyake, N.Özbaşaran-Dede, "An Interim Report on the Excavations at Yarımburgaz and Toptepe in Eastern Thrace", *Anatolica* XVII, 1991, 59-121.

Özdoğan-Başgelen 2007 — M. Özdoğan, N. Başgelen, *Türkiye de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007.

Özdoğan-Gatsov 1994 — M. Özdoğan, I. Gatsov, “Some Epi-Paleolithic Sites from NW Turkey. Ağaçlı, Domalı and Gümüşdere”, *Anatolica*, 20, 1994, 97-120.

Özdoğan-Gatsov 1998 — M. Özdoğan, I. Gatsov, "The Aceramic Neolithic Period in Western Turkey and in the Aegean" *Anatolica* 24: 209-231, 1998.

Özdoğan-Koyunlu 1986 — M. Özdoğan, A. Koyunlu, "Yarımburgaz Mağarası 1986 Yılı Çalışmaları", *Arkeoloji ve Sanat* 32-33, 1986, 4-17.

Özdöl 2008 — S. Özdöl, “Çatalhöyük, Suberde ve Erbaba Neolitik Dönemi Çanak Çömleğinin Yeniden Değerlendirilmesi: Erken, Orta ve Geç Gelenekler”, 25. *Araştırma Sonuçları toplantısı* 3, 2008, 375-392.

Öztan 2007a — A. Öztan, “Köşk Höyük”, M. Özdoğan, N. Başgelen (Ed), *Anadolu’da Uygarlığın Doğuşu ve Avrupa’ya Yayılımı, Türkiye’de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 223-235.

Öztan 2007b — A. Öztan, “Köşk Höyük”, M. Özdoğan, N. Başgelen (Ed), *Anadolu’da Uygarlığın Doğuşu ve Avrupa’ya Yayılımı, Türkiye’de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 214-228 (Levhalar).

Parzinger-Schwarzberg 2005 — H. Parzinger, H. Schwarzberg, *Aşağı Pınar II. Die mittel und spâtneolithische Keramik*, Studien im Thrakien-Marmara, Band 2. Archaologie in Eurasien 18, Mainz, 2005.

Peltenburg vd 2000 — E. Peltenburg; S. Colledge; P. Croft; A. Jackson, "Agro-pastoralist Colonization of Cyprus in the 10th Millennium BP: Initial Assessments", *Antiquity;* 74, 286; Academic Research Library, 2000, 844-853.

Peltenburg 2003 — E. Peltenburg, "Conclusions: Mylouthkia 1 and the Early Colonists of Cyprus", E. Peltenburg vd., *The Colonisation and Settlement of Cyprus. Investigations at Kissonerga-Mylouthkia, 1976-1996*. (Lemba Archaeological Project, Cyprus III.1: Studies in Mediterranean Archaeology 70:4). Åström Verlag, Sävedalen, 2003, 83-97.

Peltenburg 2004 — E. Peltenburg, "Introduction: a Revised Cypriot Prehistory and Some Implications for the Study of the Neolithic", E. Peltenburg, A. Wasse (Ed), *Neolithic Revolution New Perspective on Southwest Asia in the Light of Recent Discoveries on Cyprus*, (Levant Supplementary Series Volume 1), 2004, xı-xx.

Peltenburg vd 2001a — Edgard Peltenburg, Sue Colledge, Paul Croft, Adam Jackson, Carole MacCartney, Mary Anne Murray, "Neolithic Dispersal from the Levantine Corridor: Mediterranian Perspective", *Levant 33*, 35-64, 2001.

Peltenburg vd 2001b — E. Peltenburg, P. Croft, A. Jackson, C. McCartney, M. Murray, "Well Established Colonists: Mylouthkia 1 and the Cypro-Pre-Pottery Neolithic B". S. Swiny (ed) *The Earliest Prehistory of Cyprus: from Colonization to Exploitation* (American Schools of Oriental Research), 2001, 61-93.

Peltenburg vd 2003 — E. Peltenburg, Eleni Asouti, Ruby Cerón-Carrasco, B. Gratuze, D. Miles, Jenny Shiels, *The Colonisation and Settlement of Cyprus. Investigations at Kissonerga-Mylouthkia, 1976-1996*. (Lemba Archaeological Project, Cyprus III.1: Studies in Mediterranean Archaeology 70:4). Åström Verlag, Sävedalen. 2003.

Perlés 1992 — C. Perlés, "Systems of Exchange and Organization of Production in Neolithic Greece", *Journal of Mediterranean Archaeology*, Vol 5, No 2, 1992, 115-164.

Perlés 2001 — C. Perlés, *The Early Neolithic in Greece. The first farming communities in Europe*, Cambridge University Press, Cambridge, 2001.

Perlés 2003 — C. Perlés, "An Alternative (and Old-Fashioned) View of Neolithisation in Greece", *Documenta Praehistorica* 30, 2003: 99-113.

Perlés 2005 — C. Perlés, "From the Near East to Greece: Let's Reverse the Focus Cultural Elements that didn't Transfer", C, Lichter (Ed.), *How Did Farming Reach Europe?*, BYZAS 2, Ege Yayınları, İstanbul 2005, 275-290.

Pernitcheva 1990 — L. Pernitcheva, “Le Site de Kovatchevo, Néolithique Ancien, dans le Departement de Blagoevgrad”, *Studia Praehistorica* 10, 1990, 142-196.

Peschlow 2002 — A. Peschlow, “Latmos Dağları’nın Prehistorik Kaya Resimleri”, A.A. Öztürk (Ed), *Birinci Uluslar arası Aşağı Menderes Havzası Tarih, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Sempozyumu Tebliğler*, 2002, 176-193.

Phelps 2004 — W. W. Phelps, *The Neolithic Pottery Sequence in Southern Greece*, BAR International Series 1259, Oxford, 2004.

Pirazolli 2005 — P.A Pirazzoli, “A Review of Possible Eustatic, Isostatic and Tectonic Contributions in Eight Late-Holocene Relative Sea-level Histories from the Mediterranean Area” *Quaternary Science Reviews*, 24, 2005, 1989-2001.

Pyke 1996a — G. Pyke, “Stratigraphi”, K.A. Wardle (Ed), *Nea Nikomedeia I: the Excavation of an Early Neolithic Village in Northern Greece 1961-1964. The Excavation and the Ceramic Assemblage*, The British School at Athens, 1996, 9-38.

Pyke 1996b — G. Pyke, “Structure and Architecture”, K.A. Wardle (Ed), *Nea Nikomedeia I: the Excavation of an Early Neolithic Village in Northern Greece 1961-1964. The Excavation and the Ceramic Assemblage*, The British School at Athens, 1996, 39-53.

Reingruber 2005 — A. Reingruber, The Argissa Magoula and the Beginning of the Neolithic in Thessaly", C. Lichter (Ed), How Did Farming Reach Europe", *BYZAS* 2, Ege Yayınları, İstanbul, 155-171, 2005.

Reingruber 2008 — A. Reingruber, *Die Argissa-Magula II: Das Frühe und das Beginnende Mittlere Neolithikum im Lichte Transagaischer Beziehungen*, Bonn, 2008.

Reingruber-Thissen 2005 — A. Reingruber, L. Thissen, 14C Database for the Aegean Catchment (Eastern Greece, Southern Balkans and Western Turkey) 10.000-5500 cal BC", C. Lichter (Ed), How Did Farming Reach Europe", *BYZAS* 2, Ege Yayınları, İstanbul, 295-327, 2005.

Renfrew-Aspinall 1990 — C. Renfrew, A. Aspinall, "Aegean Obsidian and Franchthi Cave"*, Les industries lithiques tailless de Franchthi (Argolide, Grece). Tome II. Les industries du Mesolithique et du Neolithique Initial Excavations at Franchthi Cave, Greece*, Fascicle 5. Indiana University Press, Chapitre X, Bloomington and Indianapolis, 1990, 257-279.

Rice 1987 — P.M. Rice, *Pottery Analysis*, *A Sourcebook*, University of Chicago Press, Chicago, 1987.

Rodden 1962 — R. J. Rodden, "Excavations at the Early Neolithic site of Nea Nikomedeia, Greek Macedonia", *Proceedings of the Prehistoric Society* XVIII, 1962: 267-288.

Rodden 1964 — R.J. Rodden, “Recent Discoveries from Prehistoric Macedonia: An Interim Report”, *Balkan Studies* 5, 1964, 109-124.

Rodden 1996 — R.J. Rodden, “Introduction”, K.A. Wardle (Ed), *Nea Nikomedeia I: the Excavation of an Early Neolithic Village in Northern Greece 1961-1964. The Excavation and the Ceramic Assemblage*, The British School at Athens, 1996.

Rodden-Wardle 1996 — R.J. Rodden, K.A. Wardle, “Appendix A”, K.A. Wardle (Ed), *Nea Nikomedeia I: the Excavation of an Early Neolithic Village in Northern Greece 1961-1964. The Excavation and the Ceramic Assemblage*, The British School at Athens, 1996, 195-196.

Rollefson 2004 — G. O. Rollefson, “A Reconsideration of the PPN *koiné*: Cultural diversity and centralities”, *Neo-Lithics* 1/04, 2004: 46-48.

Rollefson vd 1992 — G.O. Rollefson, A.H. Simmons, Z.Kafafi, “Neolithic Cultures at 'Ain Ghazal, Jordan”, *Journal of Field Archaeology* Vol. 19, No. 4, 1992: 443-470.

Rollefson-Rollefson 1990 — I.K. Rollefson, G. O. Rollefson, “The Impact of Neolithic Subsistence Strategies on the Environment: The Case of Ain Ghazal, Jordan”, S. Bottema, G. Entjes-Nieborg, W. Van-Zeist (Ed), *Man’s Role in the Shaping of the Eastern Mediterranean Landscape*, Rotterdam, Brookfield, 1990, 3-14.

Roodenberg 1995a — J. Roodenberg, “Stratigraphy and Architecture”, J. Roodenberg (Ed.) , *The Ilıpınar excavations I. Five seasons of fieldwork in NW Anatolia, 1987-91*, Leiden, 1995, 35-76.

Roodenberg 1995b — J. Roodenberg, “Chronologies and Conclusion”, J. Roodenberg (Ed.) , *The Ilıpınar excavations I. Five seasons of fieldwork in NW Anatolia, 1987-91*, Leiden, 1995, 167-174.

Roodenberg 1995c — J. Roodenberg, “Introduction to Project”, J. Roodenberg (Ed.) , *The Ilıpınar excavations I. Five seasons of fieldwork in NW Anatolia, 1987-91*, Leiden, 1995, 1-8.

Roodenberg 1999 — J. Roodenberg, “Investigationsat Menteşe Höyük in Yenişehir Basin”, *Anatolica* XXV, 1999, 21-36.

Roodenberg 2008 — J. Roodenberg, “Stratigraphy and Architecture”, J. Roodenberg, Songül Alpaslan Roodenberg (ed.), *Life and Death in a Prehistoric Settlement in Northwest Anatolia. The Ilıpınar Excavations, Volume III, With contributions on Hacılartepe and Menteşe*, 2008, 1-34.

Roodenberg vd 2003 — J. Roodenberg, A. van As, L. Jacobs, M.H. Wijnen, “Early Settlement in the Plain of Yenisehir (NW Anatolia). The Basal Occupation Layers at Menteşe”, 2003, *Anatolica* 24, 17-59.

Roodenberg vd 2008 — J. J. Roodenberg, A.van As, S. Alpaslan Roodenberg, "Barcın Hüyük in the Plain of Yenişehir (2005-2006). A Preliminary Note on the Fieldwork, Pottery and Human Remains of the Prehistoric Levels", *Anatolica* 34, 2008, 53-66.

Roodenber-Roodenberg 2007 — J.J. Roodenberg, S.A. Roodenberg, "Ilıpınar ve Menteşe, Doğu Marmara'da Neolitik Döneme Ait İki Yerleşme", M.Özdoğan-N.Başgelen (Ed), *Türkiye de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 393-400.

Rosenstock 2005 — E. Rosenstock, "Höyük, Toumba, Mogila: A Settlement Form in Anatolia and the Balkans and its Ecological Determination 6500-5500 BC", C. Lichter (Ed), How Did Farming Reach Europe?, *BYZAS* 2, Ege Yayınları, İstanbul, 2005, 221-237.

Runnels 2001 — C. Runnels, "Review of Aegean Prehistory IV: The Stone Age of Greece from the Palaeolithic to the advent of the Neolithic", T. Cullen (Ed), *Aegean Prehistory*, 2001, 225-254.

Runnels-Murray 2001 — C. Runnels, P.M. Murray, *Greece Before History, An Archaeological Companion and Guide*, Stanford, Stanford University Press, 2001.

Runnels-Özdoğan 2001 — C. Runnels, M. Özdoğan, "The Palaeolithic of the Bosphorus Region, NW Turkey" *Journal of Field Archaeology* 28(1-2), 2001, 69-92.

Sağlamtimur 2007 — H. Sağlamtimur, “Ege Gübre Neolitik Yerleşimi”, M. Özdoğan, N. Başgelen (Ed), *Anadolu’da Uygarlığın Doğuşu ve Avrupa’ya Yayılımı, Türkiye’de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 373-376.

Sağlamtimur 2011 — H. Sağlamtimur, “Environmental Factors in the Neolithic Settlement of Ege Gübre” Raiko Krauß (Ed), *Beginnings New Research in the Appearance of the Neolithic between Northwest Anatolia and the Carpathian Basin*, Leidorf, 2011, 77-82.

Sagona-Zimasky 2009 — T. Sagona, P. Zimasky, *Ancient Turkey*, Routledge, New York, 2009.

Sampson 2005 — A. Sampson, “New Evidence from the Early Product,ve Stages in the Aegean Basin from the 9th to 7th Millennium BC” C. Lichter (Ed), How Did Farming Reach Europe?, *BYZAS* 2, , Ege Yayınları, İstanbul, 2005, 131-141.

Schmidt 2007a — K Schmidt, “Göbeklitepe”, C. Lichter (Ed), *Vor 12000 Jahren in Anatolien Die altesten Monumente der Menschheit/12000 Yıl Önce Anadolu İnsanlığın En Eski Anıtları*, Almanya, 2007, 432-435.

Schmidt 2007b — K. Schmidt, *Taş Çağı Avcılarının Gizemli Kutsal alanı En Eski Tapınağı Yapanlar*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007.

Schoop 2002 — U. D. Schoop, “Frühneolithikum im Südwestanatolischen Seengebiet? Eine kritische Betrachtung“, R. Aslan, S. Blum, G. Kastl, F. Schweizer, D. Thumm (Ed), *Maueschau Festschrift für Manfred Korfmann*, Remshalden-Grunbach 2002, 421-436.

Schoop 2005 — U.D. Schoop, *Das Anatolische Chalkolithikum*, 2005.

Schröder-Bay 1996 — B. Schröder, B. Bay, “Late Holocene Rapid Coastal Change in Western Anatolia-Büyük Menderes Plain as a Case Study”, *Zeitschrift für Geomorphologie* N.F. 102, 1996, 61-70.

Schwarzberg 2005 — H. Schwarzberg, “Prismatic Polypod Vessels and their Way to Europe”, C. Lichter (Ed), How Did Farming Reach Europe?, *BYZAS* 2, , Ege Yayınları, İstanbul, 2005, 255-273.

Seeher 1987 — J. Seeher, *Demircihüyük III. 1 Die Keramik*, Mainz, 1987.

Seeher 1990 — J. Seeher, “Coşkuntepe-Anatolisches Neolithikum am Nordostufer der Agais”, *Istanbuler Mitteilungen* 40, 1990: 9-15.

Shackleton vd 1984 — J.C. Shackleton, T.H. van Andel, C.N. Runnels “Coastal Paleogeography of the Central and Western Mediterranean during the Last 125,000 Years and Its Archaeological Implications”, *Journal of Field Archaeology* Vol. 11, No. 3, 1984, 307-314.

Shelford vd 1982 — P. Shelford, F. Hodson, M.E. Cosgrpve, S.E. Warren, C. Renfrew, The Sources and Characterisation of Melian Obsidian", C Renfrew, J.M. Wagstaff (Ed), 1982, *An Island Polity: The Archaeology of Exploitation in Melos*, Cambridge University Press, 1982, 182-192.

Shimabuku-Winn 1989 — D. Shimabuku-S. Winn, "Excavation and Stratigraphy", M. Gimbutas, S, Winn, D. Shimabuku (Ed) *Achilleion. A Neolithic Settlement in Thessaly, Greece. 6400-5600 BC*, *Monumenta Archaeologica* 14, Los Angeles, 1989, 7-22.

Simmons 2001 — A.H. Simmons, "The First Humans and Last Pygmy Hipopotami of Cyprus", S. Swiny (Ed), *The Earliest Prehistory of Cyprus From Colonization to Exploitation*, Boston, 2001, 1-18.

Sinopoli 1991 — C.A. Sinopoli, *Approaches to Archaeological Ceramics*, Plenum Press, New York, 1991.

Steel 2004 — L. Steel, *Cyprus before History. From the Earliest Settlers to the End of the Bronze Age*, London: Duckworth, 2004.

Stefanova 1996 — T. Stefanova, "A Comparative Analysis of Pottery from the 'Monochrome Early Neolithic Horizon', and 'Karanovo I Horizon' and Problems of the Neolithization of Bulgaria", *Porocilo o raziskovanju paleolitika, neolitika in eneolitika v Sloveniji* XXIII, 1996, 15-38.

Stewart-Morhange 2009 — I. S. Stewart, C. Morhange, “Coastal Geomorphology and Sea-Level Change”, J.C. Woodward (Ed), *The Physical Geography of the Mediterranean*, 2009, 385-413.

Stordeur 1999 — D. Stordeur, “New Discoveries in Architecture and Symbolism at Jerf el Ahmar (Syria), 1997-1999”, *Neo-Lithics* 1/00, 1999, 1-4.

Stordeur 2004 — D. Stordeeur, “New Insights and Concepts: Two Themes of the Neolithic in Syria and South-East Anatolia”, *Neo-Lithics* 1, 2004, 49-50.

Şevketoğlu 2006 — M. Şevketoğlu, “M.Ö. 8. Binde Anadolu ve Kıbrıs İlişkileri: Akanthou/Tatlısu Kurtarma Kazısı”, *Anadolu/Anatolia* 30, 2006, 111-118.

Takaoğlu 2004 — T. Takaoğlu, "Moralı: A Neolithic Mound in Central-Western Anatolia", *Anadolu’da Doğdu. 60. Yaşında Fahri Işık’a Armağan*, İstanbul, Ege Yayınları, 2004, 743-751.

Takaoğlu 2005 — T. Takaoğlu, “Coşkuntepe: An Early Neolithic Quern Production Site in NW Turkey.” *Journal of Field Archaeology* 30.4, 2005, 419-433.

Theocharis 1973 — D. R. Theocharis,”The Beginning of the Food Producing Stage: Protoneolithic (or Preceramic) and Early Neolithic, D. R. Theocharis (Ed), *Neolithic Greece*, Athens, 1973, 33-58.

Thissen 1995 — L. Thissen, “A Synopsis of Pottery Shapes from X to VI”, J. Roodenberg (Ed), *The Ilıpınar excavations I. Five seasons of fieldwork in NW Anatolia, 1987-91*, Leiden, 1995, 109-119.

Thissen 2000a — L. C. Thissen, *Early Village Communities in Anatolia and the Balkans, 6500-5500 cal BC. Studies in chronology and culture contact*, 2000, Leiden.

Thissen 2000b — L. Thissen, “A Chronological Framework for the Neolithisation of the Southern Balkans”, S. Hiller and V. Nikolov (Ed), *Karanovo III. Beitrâge zum Neolithikum in Südosteuropa*, 2000, 193-212.

Thissen 2001 — L. Thissen, “The Pottery of Ilıpınar X to VA”, J. Roodenberg, L. Thissen (Ed), *The Ilıpınar excavations II*, Leiden, 3-154, 2001.

Thissen 2002 — L. C. Thissen, “CANeW14C databases and 14C charts, Anatolia, 10000-5000 cal BC.”, F. Gerard, L. Thissen (Ed), *The Neolithic of Central Anatolia. Internal developments and external relations,* 2002, 299-337.

Thissen 2005 — L. Thissen, “Coming to Grips with Aegean in Prehistory: an Outline of the Temporal Framework 10.000-5500 cal BC”, C. Lichter (Ed), How Did Farming Reach Europe”, *BYZAS* 2, Ege Yayınları, İstanbul, 2005, 29-40.

Thissen 2007 — L. Thissen, “Türkiye’de Seramik Üretiminin Başlangıcı: Genel Bir Bakış”, C. Lichter (Ed), *Vor 12000 Jahren in Anatolien Die altesten*

Monumente der Menschheit/12000 Yıl Önce Anadolu İnsanlığın En Eski Anıtları, Almanya, 2007, 523-530

Thissen 2009 — L.C. Thissen, "First Ceramic Assemblages in the Danube Catchment, SE Europe-a Synthesis of the Radiocarbon Evidence", *Buletinul Muzeului Judetean Teleorman Seria Arheologie* 1, 2009, 9-30.

Thissen 2010 — L. Thissen, "The Neolithic and Chalcolithic Sequence in the SW Anatolian Lakes Region", *Documenta Praehistorica* XXXVII, 2010, 269-282.

Thomas 1994 — H.L. Thomas, *A Handbook of Archaeology Cultures and Sites*, Studies in Medeiterranean Archaeology Vol. CVI:I: 3, 2004.

Tiné-Traverso 2004 — S. Tiné, A. Traverso "Çakmakli Tepe: An Ancient Neolithic Village in the Aegean Coastland of Northwestern Turkey", *BAR* Acts of the XIVth UISPP Congress, University of Liège, Belgium, 2-8 September 2001, 2004, 53-56.

Todd 1987 — I. A. Todd, *Excavations at Kalavasos-Tenta,* Studies in Mediterranean Archaeology LXXL.6, Göteborg, P. Åströms förlag, 1987.

Todd 1998 — I.A. Todd, *Kalavasos-Tenta*, Nicosia, (Published by Bank of Cyprus Foundation in Collaboration with the Department of Antiquities), 1998.

Todd 2001 — I.A. Tood, “Kalvasos-Tenta Revisited”, Stuart Swiny (Ed), *The Earliest Prehistory Of Cyprus From Colonization To Exploitation*, 2001, 95-107.

Todd 2003 — I.A. Todd, “Kalavasos-Tenta Reappraisal”, J. Guilaine, A. Le Brun (Ed), *Le Néolithique de Chypre*. Actes du colloque international organisé par le Département des antiquités de Chypre et l'Ecole française d'Athènes, Nicosie, 17-19 mai 2001. Athènes, Ecole française d'Athènes. Bulletin de correspondance Hellénique. Supplément 43, 2003, 35-44.

Todorova 1995 — H. Todorova, “The Neolithic, Eneolithic and Transitional Period in Bulgarian Prehistory”, D.W. Bailey, I. Panayotov (Ed), *Prehistoric Bulgaria*, Wisconsin, 1995, 79-98.

Todorova 2003 — H. Todorova, “Prehistory of Bulgaria”, D.V. Grammenos (Ed), *Recent Researh in the Prehistory of Balkans*, 2003, 257-328.

Trantalidou 2005 — K. Trantalidou, “Faunal Exploitation at Ulucak Höyük Area: Preliminary Report”, *Mediterrenean Archaeology and Archaeometry*, 5, no. 3, Special Issue on Ulucak, 2005, 47- 61.

Umurtak 2001 — G. Umurtak, “A Building Type of the Burdur Region From the Neolithic Period”, *Belleten* CLXIV, 2001, 683-706.

Van Andel 1989 — T.H. Van Andel, “Late Quaternary Sea Level Change and Archaeology”, *Antiquity* Vol. 63 Number: 238, 1989, 733-745.

Verhoeven 2002 — M. Verhoeven, “Transformatıons Of Society The Changing Role of Ritual and Symbolism in The PPNB and The PN in The Levant, Syria and South-East Anatolia”, *Paléorient* Volume 28, Numéro 1, 2002: 5-13.

Vitelli 1993 — K.D. Vitelli, *Franchthi Neolithic Pottery Vol. 1: Classification and Ceramic Phases 1 and 2*, Excavations at Franchthi Cave, Greece. Fascicle 8, Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis, 1993.

Voigtlander 1983 — W. Voigtlânder, “Frühe Funde vom Killiktepe bei Milet”, *Istanbuler Mitteilungen* 33, 1983: 5-39.

Wace-Thompson 1912 — A.J. B. Wace, M. S. Thompson, *Prehistoric Thessaly,* Cambridge, 1912.

Weninger 2006 — B. Weninger, E. Alram-Stern, E. Bauer, L. Clare, U. Danzeglocke, O. Jöris, C. Kubatzki, G. Rollefson, H. Todorova, T. van Andel, “Climate Forcing due to the 8200 cal yr BP Event Observed at Early Neolithic Sites in the Eastern Mediterranean”, *Quaternary Research* 66, 2006, 401-420.

Wijnen 1981 — M. Wijnen, “The Early Neolithic Settlement at Sesklo: An Early Farming Community in Thessaly, Greece”, *Analecta Praehistoria Leidensia* XIV, Leiden, 1981.

Wilkie-Savina 1997 — N.C. Wilkie, M.E. Savina, “The Earliest Farmers in Macedonia”, *Antiquity* 71, 1997, 201-207.

Wilkinson-Duhon 1990 — T.J. Wilkinson, S.T. Duhon, *Franchthi Paralia. Sediments, Stratigraphy and Offshore Investigations*, , Excavations at Franchthi Cave, Greece, Fascicle 6, Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis, 1990.

Willcox-Savard 2007 — G. Willcox, M. Savard, "Güneydoğu Anadolu'da Tarımın Benimsenmesine İlişkin Botanik Veriler", M.Özdoğan-N.Başgelen (Ed), *Türkiye de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular,* Arkeoloji ve Sanat Yayınları,İstanbul, 2007, 427-440.

Winn-Shimabuku 1989a — D. Shimabuku-S. Winn, "Architecture and Sequnce of Bulding Remains", M. Gimbutas, S. Winn, D. Shimabuku (Ed) *Achilleion. A Neolithic Settlement in Thessaly, Greece. 6400-5600 BC*, *Monumenta Archaeologica* 14, Los Angeles, 1989, 32-68.

Winn-Shimabuku 1989b — D. Shimabuku-S. Winn, "Pottery", M. Gimbutas, S. Winn, D. Shimabuku (Ed) *Achilleion. A Neolithic Settlement in Thessaly, Greece. 6400-5600 BC*, *Monumenta Archaeologica* 14, Los Angeles, 1989, 75-164.

Yalman 2006 — N. Yalman, "Pottery Repot", Çatalhöyük 2006 Archive Report Çatalhöyük Research Project. (http://www.catalhoyuk.com/downloads/Archive_ Report_2006.pdf)

Yalman-Özdöl 2003 — N. Yalman, S. Özdöl, "Pottery Report", Çatalhöyük 2003 Archive Report Çatalhöyük Research Project 87-97. (http://www.catalhoyuk.com/downloads/Archive_Report_2003.pdf)

Yiouni 1996a — P. Yiouni, "The Early Neolithic Pottery: Technology Analysis and Comparison with other Neolithic Ceramic Materials", K.A. Wardle (Ed), *Nea Nikomedeia I: the Excavation of an Early Neolithic Village in Northern Greece 1961-1964. The Excavation and the Ceramic Assemblage*, The British School at Athens, 1996, 55-79.

Yiouni 1996b — P. Yiouni, "The Early Neolithic Pottery: Typology", K.A. Wardle (Ed), *Nea Nikomedeia I: the Excavation of an Early Neolithic Village in Northern Greece 1961-1964. The Excavation and the Ceramic Assemblage*, The British School at Athens, 1996, 81-180.

Zohary-Hopf 2000 — D. Zohary, M. Hopf, *Domestication of plants in the Old World: the origin and spread of cultivated plants in West Asia, Europe and the Nile Valley*, New York, 2004.

Zvelebil 2001 — M. Zvelebil, "The Agricultural Transition and Origins of Neolithic Society in Europe", *Documenta Praehistorica* XXVIII, 2001, 1-26.

Çanak Çömlek Kataloğu:

Levha 1

1- Tabaka: III **Plankare:** B2b **Kod/Çizim No:** BMR 42 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

2- Tabaka: III **Plankare:** E2d **Kod/Çizim No:** CUL 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** B2b **Kod/Çizim No:** BMR 43 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E3b **Kod/Çizim No:** CZC 5**Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

5- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 114 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** EIO 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A.Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum,

Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: IV **Plankare:** D1c+d **Kod/Çizim No:** FAK 24 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 10YR 6/4-A.Kahve **İç Astar:** 10YR 6/4-A.Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Var **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENM 35 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** ETC 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** C2b **Kod/Çizim No:** BMG 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A.Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A.Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 11 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 10YR 6/4-A.Kahve **İç Astar:** 10YR 6/4-A.Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EUE 76 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok

Alacalanma: Yok **Hamur Rengi:** 2,5Y 7/2-Krem **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 76 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 2

1- Tabaka: III **Plankare:** A1d **Kod/Çizim No:** EYO 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: BGD 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENL 52 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FGU 20 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** FFA 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış**

Astar: 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** CLZ 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** BGD 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı krem **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** FFI 44 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** E1b+d **Kod/Çizim No:** EFP 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FGU 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 21 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** BMT 32 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:**

2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENL 64 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** FAP 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Öz **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** FEY 4 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 10YR 6/3-A.Kahve **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** 5YR 5/3-Kahve **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

15 -Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** CGL 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 3

1- Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** EZR 74 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** ENN 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç**

Perdah: Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** BMT 27 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 19 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 10YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A1d **Kod/Çizim No:** EYU 28 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** EOR 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FEU 45 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A.Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 10YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** CMM 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 21 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 8/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** C1d **Kod/Çizim No:** FCJ 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 20

Dış Astar: 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 8/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** EZO 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** E2b **Kod/Çizim No:** EIC 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** AVM 52 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** D1a+b+c+d **Kod/Çizim No:** CIF 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** D1c+d **Kod/Çizim No:** BZS 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** BYM 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

15 -Tabaka: III **Plankare:** E4a+b **Kod/Çizim No:** EJE 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz: Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

16 -Tabaka: III **Plankare:** D1a+b **Kod/Çizim No:** CIG 11 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

17 -Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** CRL 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

18 -Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** CJK 115 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

19 -Tabaka: III **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** BYM 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

20 -Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** ECR 23 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

21 -Tabaka: III **Plankare:** C1a **Kod/Çizim No:** AZO 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 9 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

22 -Tabaka: III **Plankare:** C2 **Kod/Çizim No:** DBO 108 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 10-5 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

23 -Tabaka: III **Plankare:** E4b **Kod/Çizim No:** CRO 33 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 9 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4- Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 4

1- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FGU 39 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CEF 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 20

Dış Astar: 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** EPR 1 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CEF 24 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** ESF 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

6- Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod/Çizim No:** CKE 6 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 19 **Dış Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** B2b **Kod/Çizim No:** CCJ 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** B3 **Kod/Çizim No:** BGY 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** B2c+d **Kod/Çizim No:** BDR 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 23 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** C2b **Kod/Çizim No:** BMG 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EPT 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** AOL 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** EPN 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** D1a+b **Kod/Çizim No:** CIG 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

15 -Tabaka: III **Plankare:** C2d **Kod/Çizim No:** AIR 53 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

16 -Tabaka: III **Plankare:** E2b **Kod/Çizim No:** CZR 24 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

17 -Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** BLH 24 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 5

1- Tabaka: III **Plankare:** E1s **Kod/Çizim No:** ELB 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** ASZ 7 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:**

Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** CIB 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** ASZ 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: CFN 100 **Mal Grubu** Açıkkahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 10YR 5/2-Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** C **Kod/Çizim No:** BPT 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: AVV 48 **Mal Grubu:** Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 4/4-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 4/4-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** CRL 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Kızıl **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Açık

Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** CON 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** C2d **Kod/Çizim No:** BLZ 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** C1c **Kod/Çizim No:** AZN 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** İnce **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** B3b **Kod/Çizim No:** ADA 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 21 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** EYM 20 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** B4d **Kod/Çizim No:** CSN 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6- A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur**

İçeriği: Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

15 -Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** ERM 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

16 -Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** CGA 28 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

17 -Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CEF 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

18 -Tabaka: III **Plankare:** F2d **Kod/Çizim No:** EZE 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

19 -Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** EVA 18 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 5YR 6/6-A.Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 6

1- Tabaka: III **Plankare:** C1-D1 **Kod/Çizim No:** CED 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** BFR 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 21 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** AUM 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** C1a **Kod/Çizim No:** AFB 49 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** C2 **Kod/Çizim No:** AOO 20 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** BDZ 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç**

Perdah: Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** AZP 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 8/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: IV **Plankare:** D1c+d **Kod/Çizim No:** FGG 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** AOS 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

11 -Tabaka: III **Plankare:** B1b **Kod/Çizim No:** CJU 12 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5Y 8/2-Krem **İç Astar:** 2,5Y 8/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** EYE 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** ETC 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 7

1- Tabaka: III **Plankare:** B1d **Kod/Çizim No:** CCU 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** FHM 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** F1d **Kod/Çizim No:** DZA 20 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: IV **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** ERJ 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 21 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç**

Perdah: Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** F2a+c **Kod/Çizim No:** EAK 27 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

6- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CEF 20 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FGU 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FGU 29 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FEU 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** C2b **Kod/Çizim No:** BMG 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** BJC 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** D1a+b+c **Kod/Çizim No:** BZT 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** EUH 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** D1a+b+c+d **Kod/Çizim No:** CIF 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

15 -Tabaka: III **Plankare:** B2 **Kod/Çizim No:** CBL 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur**

İçeriği: Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

16 -Tabaka: III **Plankare:** B2b **Kod/Çizim No:** BIY 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 8

1- Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** DRI 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 34 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod/Çizim No:** BPT 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 32 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 106 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** COP 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 25 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** D1a+b+c **Kod/Çizim No:** BZT 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** FHL 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi: Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1 **Kod/Çizim No:** DAS 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FEU 17 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** BYM 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** A2b+d **Kod/Çizim No:** BMB 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EUE 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği: Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 9

1- Tabaka: III **Plankare:** B2b **Kod/Çizim No:** BAF 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 25 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** BMZ 78 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** EPN 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi: Öz:** Koyu gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: IV **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** FGK 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

5- Tabaka: III **Plankare:** E3c **Kod/Çizim No:** CJY 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:**

Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** B1b **Kod/Çizim No:** EOO 32 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** F2d **Kod/Çizim No:** FAI 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** F2d **Kod/Çizim No:** FAI 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** CGL 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** A1d **Kod/Çizim No:** EYO 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 10

1- Tabaka: III **Plankare:** F2b+d **Kod/Çizim No:** DPO 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 25 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** BDZ 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: IV **Plankare:** C2a **Kod/Çizim No:** FCP 60 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** ELC 26 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: BEL 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

6- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EUO 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:**

Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** BDZ 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** CLJ 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** G2b **Kod/Çizim No:** EDM 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** CGD 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EPT 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** BDJ 1 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:**

Yok **Hamur Rengi:** 2,5Y 7/2-Krem **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** CGD 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** CFN 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanak-Çan. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 11

1- Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** CHE 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Hafif Omurgalı Çanak-Çan. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** EGA 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Hafif Omurgalı Çanak-Çan. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CPT 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Hafif Omurgalı Çanak-Çan. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** C1b **Kod/Çizim No:** BPB 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dik Yükselen Düz Kenarlı Hafif Omurgalı Çanak-Çan. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 12

1- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** ETC 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 23 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Var **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** FEZ 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** A1d **Kod/Çizim No:** EYO 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A2c **Kod/Çizim No:** EYT 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 23 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EPT 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç**

Perdah: Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: CKL 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** EOR 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** FHL 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** D1a+c **Kod/Çizim No:** CLY 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10- Tabaka: III **Plankare:** D1a+b+c **Kod/Çizim No:** BZB 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11-Tabaka: III **Plankare:** C1+D1 **Kod/Çizim No:** CED 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:**

Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Az

Levha 13

1- Tabaka: III **Plankare:** D2a **Kod/Çizim No:** BOF 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 22-8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** D2a **Kod/Çizim No:** BOI 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 22-6,5 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** **Kod/Çizim No:** BYN 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 17-6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** Az **Katkı Oranı:** İnce **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FBK 54 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** F2a+c **Kod/Çizim No:** DSK 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Açık Kahve **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENM 17 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 13 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** FER 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 11 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EMI 18 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** C1c **Kod/Çizim No:** AEZ 35 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** FHV 24 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Yarı Küresel Çanak-Çan. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 14

1- Tabaka: III **Plankare:** B1b **Kod/Çizim No:** EOO 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 34 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:**

Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- **Tabaka:** III **Plankare:** E1b **Kod/Çizim No:** EPO 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- **Tabaka:** III **Plankare:** A2c **Kod/Çizim No:** EYT 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 25 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- **Tabaka:** III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** DON 18 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- **Tabaka:** III **Plankare:** F1c **Kod/Çizim No:** DSD 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- **Tabaka:** IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** FHI 25 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- **Tabaka:** III **Plankare:** D2c **Kod/Çizim No:** BJB 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç**

Perdah: Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: IV **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** FGK 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 15

1- Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** FHZ 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** CFF 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** EZO 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** D1 **Kod/Çizim No:** COB 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** FEI 25 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** EYM 74 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** E4a+b **Kod/Çizim No:** EJE 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FDC 67 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 80 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** CKK 32 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

11 - Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** EPR 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

12- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FEU 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 17 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13- Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** COS 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

14- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** EJA 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi: Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bit **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 16

1- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FBK 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** AMJ 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi: Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** EDV 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

4- Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** EHU 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** C2a **Kod/Çizim No:** BFI 43 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** BDH 100 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** F2d **Kod/Çizim No:** EBG 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** ERM 24 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** CMM 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** EDV 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** BJC 48 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 15-9,5 **Dış Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Var **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** G1b **Kod/Çizim No:** FHR 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 13 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

Levha 17

1- Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** BMT 39 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** F2 **Kod/Çizim No:** DNZ 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç**

Perdah: Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** EIL 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 17 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** BMT 58 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** AYO 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 17-7,5 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** FEZ 45 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** C1a **Kod/Çizim No:** AFB 51 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 21 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** D2b **Kod/Çizim No:** FGG 35 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok

Alacalanma: Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FGU 28 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** C1d **Kod/Çizim No:** FDO 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 18

1- Tabaka: III **Plankare:** C1-D1 **Kod/Çizim No:** CED 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

2- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** CAD 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Az **Katkı Oranı:** İnce **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** CLJ 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** CKC 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** FBI 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** B1b **Kod/Çizim No:** EOO 31 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** F2a+c **Kod/Çizim No:** EAK 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi: Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** F2a+c **Kod/Çizim No:** DSK 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** C1a **Kod/Çizim No:** CLH 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 19

1- Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** BLH 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

2- Tabaka: III **Plankare:** G2c-G3a **Kod/Çizim No:** EMS 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** F2a+c **Kod/Çizim No:** EMH 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E1b **Kod/Çizim No:** EFR 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** E1b **Kod/Çizim No:** EMI 84 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod/Çizim No:** CNZ 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var

Alacalanma: Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod/Çizim No:** EPN 25 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod/Çizim No:** CKE 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: DON 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma: Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENL 63 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** CGL 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanak-Çan. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 20

1- Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** FEY 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif Omurgalı Çanak-Çan. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Gri

Hamur İçeriği: Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 21

1- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** FHI 26 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T10 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** Az **Katkı Oranı:** İnce **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** G1b **Kod/Çizim No:** FHR 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T10 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** CAC 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T10 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Kızıl **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** C2d **Kod/Çizim No:** AIR 32 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T10 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** BJA 16 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T10 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** EUM 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T10 **Ağız/Dip Çapı:**

12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** F2a+c **Kod/Çizim No:** EBA 23 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T10 **Ağız/Dip Çapı:** 11 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: IV **Plankare:** D1c+d **Kod/Çizim No:** FDS 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T10 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 10YR 5/2-Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** G2c-G3a **Kod/Çizim No:** FIB 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T10 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** BMZ 72 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanak-Çan. T10 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 22

1- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EPK 56 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** EYM 58 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENM 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FGU 24 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** B4b **Kod/Çizim No:** CLE 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E3c **Kod/Çizim No:** CJY 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

7- Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** EYE 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

8- Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod/Çizim No:** BPT 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EPK 59 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** ERM 46 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** BMZ 53 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 23

1- Tabaka: III **Plankare:** D1a+c **Kod/Çizim No:** CLY 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** BFL 17 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok

Hamur İçeriği: Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CEF 28 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** FEY 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** FDP 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** EGL 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 19 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** ECR 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 19 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** A2c **Kod/Çizim No:** EYT 17 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip**

Çapı: 15 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** D2a **Kod/Çizim No:** DBZ 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** EYC 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

11 -Tabaka: III **Plankare:** E1b+d **Kod/Çizim No:** EOK 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 17 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** C2 **Kod/Çizim No:** ANK 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** EMK 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 13 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/2-Kahve **Öz:** Kahve **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** AVO 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanak-Çan. T11 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 24

1- Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** BJC 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 33 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** B2d+c **Kod/Çizim No:** CEG 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 33 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** FGY 27 **Mal Grubu:** Gri Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 10YR 5/1-Gri **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E3c **Kod/Çizim No:** CJY 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

5- Tabaka: III **Plankare:** D1-D2 **Kod/Çizim No:** CBJ 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 32 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç**

Perdah: Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** B4b **Kod/Çizim No:** CLM 80 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 27 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** A3a+b **Kod/Çizim No:** BFC 17 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

8- Tabaka: III **Plankare:** B2 **Kod/Çizim No:** AOD 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** B3 **Kod/Çizim No:** BLN 18 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

10 -Tabaka: III **Plankare:** B2b **Kod/Çizim No:** BMR 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** A3 **Kod/Çizim No:** CPZ 32 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:**

Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

12 -Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: AOK 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 9 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

Levha 25

1- Tabaka: III **Plankare:** A3a+b **Kod/Çizim No:** BFC 22 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 36 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

2- Tabaka: III **Plankare:** B2a+b **Kod/Çizim No:** COZ 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 35 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** G1b **Kod/Çizim No:** EEH 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 32 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** EYE 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** EVI 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış**

Astar: 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Kızıl **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 44 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 4 **Mal Grubu:** Gri Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 10YR 5/1-Gri **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 10YR 3/1-Siyah **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** B4b **Kod/Çizim No:** CLE 100 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 19 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** BMD 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 26

1- Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** FHJ 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

2- Tabaka: III **Plankare:** C2d **Kod/Çizim No:** AIR 73 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** G2d **Kod/Çizim No:** EIE 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** EYM 39 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** G1 **Kod/Çizim No:** ETG 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 98 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** E2a **Kod/Çizim No:** EMN 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur**

İçeriği: Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** A3 **Kod/Çizim No:** CPZ 42 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

9- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** BIM 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

10 -Tabaka: III **Plankare:** E2c **Kod/Çizim No:** CJI 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

11 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 45 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** A1d **Kod/Çizim No:** EYU 22 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 27

1- Tabaka: III **Plankare:** D1d+c **Kod/Çizim No:** EZZ 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 25 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 8/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** BGD 23 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** E1s **Kod/Çizim No:** ELB 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E1a+c **Kod/Çizim No:** EMT 23 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EPK 24 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** BNC 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri

Hamur İçeriği: Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** A1d **Kod/Çizim No:** EYU 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** A2b+d **Kod/Çizim No:** BMB 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** B2d+c **Kod/Çizim No:** CEG 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** A3a+b **Kod/Çizim No:** BFC 30 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** A3a+b **Kod/Çizim No:** CGA 26 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** CJL 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10

Dış Astar: 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: IV **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CFB 21 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5Y 8/2-Krem **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 28

1- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** EFB 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** B2 **Kod/Çizim No:** AOD 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** B2a **Kod/Çizim No:** CBP 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod/Çizim No:** FID 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** E2a **Kod/Çizim No:** BMZ 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

6- Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** EYM 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** A2 **Kod/Çizim No:** CRG 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

8- Tabaka: III **Plankare:** C1b **Kod/Çizim No:** AER 42 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 13 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

9- Tabaka: III **Plankare:** B2 **Kod/Çizim No:** AOD 17 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** B1c **Kod/Çizim No:** COD 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod/Çizim No:** FID 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 29

1- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** EMK 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 60 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** G2c-G3a **Kod/Çizim No:** EGH 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 56 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

3- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** FBC 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FDC 97 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

5- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: ELF 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç**

Perdah: Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** D1a+b+c+d **Kod/Çizim No:** CIF 18 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 52 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1a+b+c+d **Kod/Çizim No:** CIF 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 49 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** D1a+b **Kod/Çizim No:** CIG 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 40 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** E1s **Kod/Çizim No:** ELB 30 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

10 Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** BDF 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 25 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 30

1- Tabaka: III **Plankare:** F3d **Kod/Çizim No:** EZD 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 48 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** G2c-G3a **Kod/Çizim No:** FIB 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 45 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** EFS 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 45 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EJP 20 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 40 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** DYF 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E2c **Kod/Çizim No:** CKI 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış**

Perdah: Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

7- Tabaka: III **Plankare:** D1-D2 **Kod/Çizim No:** CBJ 7 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 37 **Dış Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** F1d **Kod/Çizim No:** ESV 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 34 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** D1a+b+c+d **Kod/Çizim No:** CIF 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 36 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** A3 **Kod/Çizim No:** CPZ 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

Levha 31

1- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** BFL 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 50 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** F1 **Kod/Çizim No:** DOH 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 46 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** ASZ 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 36 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

4- Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** CAC 18 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 35 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** B1b **Kod/Çizim No:** CJU 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** D1 **Kod/Çizim No:** CNU 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** BDZ 17 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-

Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

8- **Tabaka:** III **Plankare:** C1c **Kod/Çizim No:** AEZ 66 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- **Tabaka:** III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** BFR 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T2 **Ağız/Dip Çapı:** - **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/3-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

Levha 32

1- **Tabaka:** III **Plankare:** C1a+b **Kod/Çizim No:** FFG 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yarıküresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- **Tabaka:** IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ETJ 31 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yarıküresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- **Tabaka:** III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENM 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yarıküresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** BMZ 58 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yarıküresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** FEI 28 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yarıküresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** ERM 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Yarıküresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek-Çöm. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 33

1- Tabaka: III **Plankare:** B2c+d **Kod/Çizim No:** BDR 22 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** E2a **Kod/Çizim No:** EMN 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Var **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: IV **Plankare:** D1c+d **Kod/Çizim No:** FDD 40 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:**

Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

4- Tabaka: III **Plankare:** D1a+b **Kod/Çizim No:** BDG 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** EHU 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EIM 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** E2b **Kod/Çizim No:** EIC 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** COR 35 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 13 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Var **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** BJA 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış**

Astar: 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** E1b **Kod/Çizim No:** FIU 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** F2a+c **Kod/Çizim No:** DSK 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** FHV 25 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** BJL 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 13 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod/Çizim No:** BPT 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

15 -Tabaka: III **Plankare:** F3b **Kod/Çizim No:** EDP 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

16 -Tabaka: III **Plankare:** E1b+d **Kod/Çizim No:** EFP 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

17 -Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** DUP 7 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5Y 8/2-Krem **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

18 -Tabaka: III **Plankare:** F2a+c **Kod/Çizim No:** DSK 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 34

1- Tabaka: III **Plankare:** G2c-G3a **Kod/Çizim No:** EEU 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** EAJ 26 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:**

Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** E1a+c **Kod/Çizim No:** EMT 29 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

4- Tabaka: III **Plankare:** A1d **Kod/Çizim No:** EYU 39 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

5- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: BAE 3 **Mal Grubu:** Açıkkahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz: Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EIM 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** EIK 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** AUM 24 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur**

İçeriği: Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENM 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 35

1- Tabaka: III **Plankare:** F3b **Kod/Çizim No:** EDP 34 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** E1s **Kod/Çizim No:** ELB 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 22 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** CMM 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: IV **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CFL 23 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış**

Astar: 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** BLH 8 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 10YR 5/2-Kahve **İç Astar:** 10YR 5/2-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** DTU 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

8- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** CON 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

9- Tabaka: III **Plankare:** G2d **Kod/Çizim No:** EJI 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dik Çömlek-Çöm. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 36

1- Tabaka: III **Plankare:** E4b **Kod/Çizim No:** CNO 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

2- Tabaka: III **Plankare:** G2b **Kod/Çizim No:** EHH 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** EEO 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** CMM 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** E4a+b **Kod/Çizim No:** EJE 25 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** AUM 27 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** ASZ 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Tabaka: III **Plankare:** A2 **Kod/Çizim No:** CRG 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

8- Tabaka: III **Plankare:** C1d **Kod/Çizim No:** BLL2 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

10 -Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** BGE 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** E3d **Kod/Çizim No:** CRT 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 9 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** BDZ 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 11 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 10YR 5/1-Gri **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

13 -Tabaka: III **Plankare:** B4c+d **Kod/Çizim No:** CTG 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 13 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

14 -Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** AVM 29 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

15 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EUO 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

16 -Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** AUM 28 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

17 -Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** EHU 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

18 -Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** EBJ 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

19 -Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** AZR 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 11 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

20 -Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CDL 34 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 5/3-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

21 -Tabaka: III **Plankare:** D2a **Kod/Çizim No:** DBZ 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

22 -Tabaka: III **Plankare:** B2a **Kod/Çizim No:** ETE 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

23 -Tabaka: III **Plankare:** E3c+d **Kod/Çizim No:** EJB 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

24 -Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** FEZ 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

25 -Tabaka: III **Plankare:** C1b **Kod/Çizim No:** AJA 72 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:**

Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

26 -Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** CMM 28 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

27 -Tabaka: III **Plankare:** B2b **Kod/Çizim No:** BMR 39 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

28 -Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** ENN 18 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

29 -Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** EUM 18 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

30 -Tabaka: III **Plankare:** D1a+b+c+d **Kod/Çizim No:** CIF 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlek-Çöm. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 37

1- Tabaka: III **Plankare:** F2c **Kod/Çizim No:** EDT 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 34 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** F2a **Kod/Çizim No:** EYY 28 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENM 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** B2c+d **Kod/Çizim No:** BDR 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 25 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** ERN 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Açık Kahve **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** FEI 30 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** E1b+d **Kod/Çizim No:** ETA 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** CGL 20 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** F2d **Kod/Çizim No:** EAL 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

10 -Tabaka: III **Plankare:** D2c **Kod/Çizim No:** CFO 100 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 38

1- Tabaka: III **Plankare:** D2b **Kod/Çizim No:** EUJ 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** EIO 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:**

Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENL 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E1b+d **Kod/Çizim No:** EOK 23 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: EUH 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 17 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** EAJ 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** C2b **Kod/Çizim No:** BMG 53 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** F2d **Kod/Çizim No:** EZE 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** DON 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EJO 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EPK 40 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 5YR 6/6-A.Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** G1b **Kod/Çizim No:** EHY 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** E2c **Kod/Çizim No:** CJI 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 39

1- Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** AVN 7 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** EUH 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** C2a **Kod/Çizim No:** FBD 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 13 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Kızıl **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** G1b+d **Kod/Çizim No:** EAH 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** B2b **Kod/Çizim No:** BIY 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** ERH 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç**

Perdah: Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 10YR 5/2-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** CGA 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENL 65 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 9 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Krem **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** BMZ 91 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T6 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 40

1- Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** EYC 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** AOM 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 25 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** EZO 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 50 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/2-A.Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** AOM 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 34 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

5- Tabaka: III **Plankare:** E4b **Kod/Çizim No:** CRO 30 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Kötü

6- Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** CLZ 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** ERN 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:**

5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

8- **Tabaka:** III **Plankare:** D1 **Kod/Çizim No:** COB 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 21 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- **Tabaka:** III **Plankare:** E4b **Kod/Çizim No:** CRO 26 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 5YR 6/6-A.Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Kötü

Levha 41

1- **Tabaka:** III **Plankare:** G1b+d **Kod/Çizim No:** EAH 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 40 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- **Tabaka:** III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** FHK 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 50 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- **Tabaka:** III **Plankare:** E4b **Kod/Çizim No:** CRO 31 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 44 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** G2b **Kod/Çizim No:** EHH 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 35 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** B3 **Kod/Çizim No:** BKL 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E3c **Kod/Çizim No:** CJY 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** ASZ 23 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

8- Tabaka: IV **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** ERI 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** BDG 16 **Mal Grubu: Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur**

İçeriği: Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

Levha 42

1- Tabaka: III **Plankare:** E1 **Kod/Çizim No:** EHC 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 42 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** F2 **Kod/Çizim No:** DNZ 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 38 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** C1a **Kod/Çizim No:** CLH 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 36 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** BFP 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

5- Tabaka: III **Plankare:** B1b **Kod/Çizim No:** CJU 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** EYM 41 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 28 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** EPN 41 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EPK 18 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T7 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 43

1- Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** DRG 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Yarıküresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 50 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** F2a **Kod/Çizim No:** EYY 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Yarıküresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 36 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENL 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Yarıküresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 34 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:**

2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

4- Tabaka: III **Plankare:** D3 **Kod/Çizim No:** BYI 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Yarıküresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 32 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** F3b **Kod/Çizim No:** EGP 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Yarıküresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** B2b **Kod/Çizim No:** CCM 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Yarıküresel Gövdeli Çömlek-Çöm. T8 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

Levha 44

1 -Tabaka: III **Plankare:** B2d+c **Kod/Çizim No:** CEG 24 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2 -Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** EUH 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 27 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4 -Tabaka: III **Plankare:** A1d **Kod/Çizim No:** EYU 36 **Mal Grubu: Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5 -Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** BNC 27 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az Pişme**:** İyi

6 -Tabaka: III **Plankare:** D2 **Kod/Çizim No:** CNT 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 13 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7 -Tabaka: III **Plankare:** B2a+b **Kod/Çizim No:** COZ 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/2-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8 -Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** FHJ 17 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah

Hamur İçeriği: Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 32 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 45

1- Tabaka: III **Plankare:** C2a **Kod/Çizim No:** FBD 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 25 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

2- Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** DRG 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** B2 **Kod/Çizim No:** ANC 3 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 19 **Dış Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod/Çizim No:** CLN 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** DRG 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** FCZ 23 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** A2 **Kod/Çizim No:** CRG 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 17 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

8- Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** FEY 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** CLD 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

10 -Tabaka: III **Plankare:** C1a **Kod/Çizim No:** AZO 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Krem **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:**

Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** FEZ 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** B3 **Kod/Çizim No:** BMJ 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:**18 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** AOR 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EUE 20 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 46

1- Tabaka: III **Plankare:** G2 **Kod/Çizim No:** ELK 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** E2c **Kod/Çizim No:** CJS 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** BFL 100 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** EJA 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** EJA 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlek-ÇÖM. T9 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 47

1- Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** FIP 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı ve Yükselen Kenarlı Yarıküresel Tabaklar-TAB. T1-TAB. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** EHR 15 **Mal Grubu:** Açık kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı ve Yükselen Kenarlı Yarıküresel Tabaklar-TAB. T1-TAB. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 10YR 6/4-A.

Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** DSI 5 **Mal Grubu: Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı ve Yükselen Kenarlı Yarıküresel Tabaklar-TAB. T1-TAB. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 26 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** FHU 32 **Mal Grubu: Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı ve Yükselen Kenarlı Yarıküresel Tabaklar-TAB. T1-TAB. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 34 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** COR 29 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı ve Yükselen Kenarlı Yarıküresel Tabaklar-TAB. T1-TAB. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 25 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** FHM 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı ve Yükselen Kenarlı Yarıküresel Tabaklar-TAB. T1-TAB. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** FHM 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı ve Yükselen Kenarlı Yarıküresel Tabaklar-TAB. T1-TAB. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 22 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** G2b **Kod/Çizim No:** EKI 12 **Mal Grubu:** Gri Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı ve Yükselen Kenarlı Yarıküresel Tabaklar-TAB. T1-TAB. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 31 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** EHR 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Dışa Açılan Düz Kenarlı ve Yükselen Kenarlı Yarıküresel Tabaklar-TAB. T1-TAB. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 30 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

Levha 48

1- Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** AVJ 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 9 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** FJE 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** E1 **Kod/Çizim No:** EHC 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 6,5 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** ELC 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 8,5 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Var **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CEF 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** COR 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1+D2 **Kod/Çizim No:** CBJ 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** E1s **Kod/Çizim No:** ELB 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A2 **Kod/Çizim No:** CRG 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

10 -Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** EPN 23 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 7,5 **Dış Astar:** 5YR 6/6-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** ELT 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur**

Rengi: 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** B4b **Kod/Çizim No:** CLE 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** CMM 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** BNC 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

15 -Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EUE 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 9 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

16 -Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** BMZ 39 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

17 -Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** BGD 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

18 -Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** FEZ 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 4 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 49

1- Tabaka: III **Plankare:** A2 **Kod/Çizim No:** CRG 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

2- Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** AYE 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** AVM 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E3c **Kod/Çizim No:** CKD 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EPK 17 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** BMT 56 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 9 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-

Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** FBJ 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** F2b+d **Kod/Çizim No:** DPO 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 6,5 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EUE 29 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CFL 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

11 -Tabaka: III **Plankare:** F3d **Kod/Çizim No:** DYT 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 50

1- Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** EPN 38 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 6,5 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:**

Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** EYM 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** EJA 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Kahverengi **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FEU 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 3,5 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** EPN 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E1 **Kod/Çizim No:** EHC 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** FEY 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 6,5 **Dış Astar:** 5YR 6/6-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** COR 19 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** D1a+b **Kod/Çizim No:** CIC 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** G2c+G3a **Kod/Çizim No:** EGI 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 7,5 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

11 -Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FEU 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

12 -Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EIM 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

13 Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** AYE 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** EPN 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur**

Rengi: 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

15 -Tabaka: III **Plankare:** F2a+c **Kod/Çizim No:** EBA 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 7,8 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

16 -Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** ASZ 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Halka Dip-DİP. T2 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 51

1- Tabaka: III **Plankare:** C2b **Kod/Çizim No:** BMG 29 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** 10YR 6/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CPT 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** AOR 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** CMM 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENM 38 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** EVA 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** BMZ 22 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** A1d **Kod/Çizim No:** EYO 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 3 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** A1d **Kod/Çizim No:** EYO 24 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 9 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:**

7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** BMZ 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 5,5 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 3/1-Siyah **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** FHL 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düz Dip-DİP. T3 **Ağız/Dip Çapı:** 9 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 52

1- Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** CIB 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 10YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** E1b **Kod/Çizim No:** FIU 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar** 5YR 6/6-A.Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 10YR 3/1-Siyah **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: IV **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CCK 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** ESU 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 7,5 **Dış Astar** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

5- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EIZ 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 5 **Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** EPN 36 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EUE 42 **Mal Grubu:** Açık Kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 10YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** E1 **Kod/Çizim No:** EHC 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 7,5 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A1d **Kod/Çizim No:** EYU 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENL 74 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** BNC 86 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok

Hamur Rengi: 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 53

1- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** EJA 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 7,5 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** BYM 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** B1d **Kod/Çizim No:** BZO 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

4- Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** FHU 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** E3c+d **Kod/Çizim No:** EJB 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T4 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 54

1- Tabaka: III **Plankare:** D1 **Kod/Çizim No:** CIF 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç**

Astar: Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** ELC 22 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** CYV 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 13 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

4- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** FGY 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** EYM 26 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** FEI 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 3 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** CHE 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

8- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENL 86 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 4 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** BNC 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod/Çizim No:** FEU 36 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** EUH 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** E1b+d **Kod/Çizim No:** ETA 31 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EPK 53 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** D1a+b **Kod/Çizim No:** CIC 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok

Hamur Rengi: 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 55

1- Tabaka: III **Plankare:** B2c+d **Kod/Çizim No:** BDR 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** EGL 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** AVM 38 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** C1d **Kod/Çizim No:** BLL 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

5- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EIZ 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Disk Dip-DİP. T5 **Ağız/Dip Çapı:** 5,5 **Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

Levha 56

1- Tabaka: III **Plankare:** F1c **Kod/Çizim No:** DVK 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı:** - **Dış Astar** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur**

Rengi: 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** EUM 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 3/1-Siyah **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** B4a+b **Kod/Çizim No:** CKH 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

4- Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** FBB 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** B4b **Kod/Çizim No:** CLM 104 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı: Az Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E2c **Kod/Çizim No:** CKI 89 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** A3a+b **Kod/Çizim No:** BFC 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** BDZ 50 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CDL 52 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod/Çizim No:** EDL 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** E2c **Kod/Çizim No:** CKI 89 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare: Kod/Çizim No:** OZN 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Diğer Dip-DİP. T6 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 57

1- Tabaka: III **Plankare:** B2b **Kod/Çizim No:** BMR 99 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** ERM 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** E1b **Kod/Çizim No:** EVE 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Kötü

4- Tabaka: III **Plankare:** D2c **Kod/Çizim No:** AVV 73 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

5- Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** CJV 71 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** D1a+b+c **Kod/Çizim No:** BZT 18 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** C2c **Kod/Çizim No:** BRT 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** D1a+b+c **Kod/Çizim No:** BZB 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar**

2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CEF 56 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** B1c **Kod/Çizim No:** CDK 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: DVY 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** F2a+c **Kod/Çizim No:** DSK 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** E4b **Kod/Çizim No:** CRO 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

14 -Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod/Çizim No:** EIK 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

15 -Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** BFP 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

16 -Tabaka: III **Plankare:** F2a **Kod/Çizim No:** FCK 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

17 -Tabaka: III **Plankare:** B2a **Kod/Çizim No:** BCS 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

18 -Tabaka: III **Plankare:** E2d **Kod/Çizim No:** CUL 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

19 -Tabaka: III Plankare: Kod/Çizim No: AYP 36 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

20 -Tabaka: III **Plankare:** C3a **Kod/Çizim No:** AVZ 66 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

21 -Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** CFF 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur**

İçeriği: Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

22 -Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** COR 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

23 -Tabaka: III **Plankare:** C1a **Kod/Çizim No:** AZO 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 4/2-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

24 -Tabaka: III **Plankare:** E2d **Kod/Çizim No:** CUN 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 58

1- Tabaka: III **Plankare:** E4b **Kod/Çizim No:** CRO 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** F3d **Kod/Çizim No:** EZD 22 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** E1 **Kod/Çizim No:** EHC 20 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok

Hamur Rengi: 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EML 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** F2c **Kod/Çizim No:** EYA 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** E2a **Kod/Çizim No:** EMN 20 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** C2b **Kod/Çizim No:** AYZ 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** D1+D2 **Kod/Çizim No:** CBJ 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 10YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

9- Tabaka: III **Plankare:** C2b **Kod/Çizim No:** BMG 88 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** AYE 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme: İ**yi

11 -Tabaka: III **Plankare:** D1a+c **Kod/Çizim No:** CLY 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme: İ**yi

12 -Tabaka: III **Plankare:** C3a+b **Kod/Çizim No:** CEZ 23 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** F1d **Kod/Çizim No:** DTT 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme: İ**yi

14 -Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** BJL 100 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

15 -Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENM 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı **Biçim:** Düğme Biçimli Tutamak-TUT. T1 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma: Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 59

1- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** EVA 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 10YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme: İ**yi

2- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** FGY 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme: İ**yi

3- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** COP 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme: İ**yi

4- Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** BMZ 80 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme: İ**yi

5- Tabaka: IV **Plankare:** C2a **Kod/Çizim No:** FDM 54 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 10YR 5/1-Gri **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme: İ**yi

6- Tabaka: IV **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CFL 20 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

7- Tabaka: III **Plankare:** B1c **Kod/Çizim No:** CDK 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** B3 **Kod/Çizim No:** BLF 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

9- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** AYP 30 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

10 -Tabaka: III **Plankare:** E1d **Kod/Çizim No:** CZU 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** E4b+d **Kod/Çizim No:** CNC 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

12 -Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** BGD 19 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** E4a **Kod/Çizim No:** EKL 36 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** C1a+b **Kod/Çizim No:** FFG 68 **Mal Grubu: Biçim:** Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamak-TUT. T2 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

Levha 60

1- Tabaka: III **Plankare:** B2c+d **Kod/Çizim No:** BDR 23 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** CAC 27 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** C1-D1 **Kod/Çizim No:** CEB 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A3a+b **Kod/Çizim No:** BFC 31 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:**

Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

5- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 129 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** C3a+b **Kod/Çizim No:** CEZ 18 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

7- Tabaka: III **Plankare:** B2c+d **Kod/Çizim No:** BDR 27 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8-Tabaka: III **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** BOR 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod/Çizim No:** BFJ 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** B2b **Kod/Çizim No:** BIY 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç**

Perdah: Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** C3a **Kod/Çizim No:** AVZ 53 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12-Tabaka: III **Plankare:** D3c **Kod/Çizim No:** BCI 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı:- Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13-Tabaka: III **Plankare:** D3c **Kod/Çizim No:** BCI 16 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

14-Tabaka: III **Plankare:** D3c **Kod/Çizim No:** BCI 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamak-TUT. T3 **Ağız/Dip Çapı: - - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

Levha 61

1- Tabaka: III **Plankare:** C2 **Kod/Çizim No:** AOO 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** B3c **Kod/Çizim No:** CRN 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** FGY 17 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod/Çizim No:** EVA 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** B1c **Kod/Çizim No:** COD 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** A2 **Kod/Çizim No:** CRG 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** C2 **Kod/Çizim No:** AOO 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** D1 **Kod/Çizim No:** DAS 5 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9-Tabaka: III **Plankare:** C1a+b **Kod/Çizim No:** FFG 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** FCM 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** EYM 35 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** D1 **Kod/Çizim No:** DAS 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** CYZ 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ENL 67 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar**

2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 62

1- Tabaka: III **Plankare:** E4b **Kod/Çizim No:** CPM 100 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CPT 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** B2c+d **Kod/Çizim No:** CPA 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** B1c **Kod/Çizim No:** COD 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Var **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** A4d **Kod/Çizim No:** CUB 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

6- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CPT 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar**

2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1+D2 **Kod/Çizim No:** CBJ 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod/Çizim No:** COS 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A3 **Kod/Çizim No:** CPZ 6 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** Orta

10 -Tabaka: III **Plankare:** D5b **Kod/Çizim No:** CYD 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** A3 **Kod/Çizim No:** CPZ 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** B4 **Kod/Çizim No:** CRI 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

13 -Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** BLE 105 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: Dış Astar** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

14 -Tabaka: III **Plankare:** E3c **Kod/Çizim No:** CLK 100 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

15 -Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** CJA 70 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tüp Biçimli Dikine Tutamak-TUT. T4 **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 63

1- Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** EYM 53 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 38 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: IV **Plankare:** C2a **Kod/Çizim No:** FCP 13 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 27 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** G1b **Kod/Çizim No:** EHZ 17 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 23 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** EOH 10 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** EOM 16 **Mal Grubu:** Açık kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EMI 29 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 14 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** ELY 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 44 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** EHR 10 **Mal Grubu:** Açık kahverengi Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 16 **Dış Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 10YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

Levha 64

1- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EIM 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 36 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** FDP 8 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 5YR 6/6-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** EJP 30 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 9 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** AZP 12 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 24 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod/Çizim No:** ELC 21 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod/Çizim No:** DYC 14 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 10YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** D1c+d **Kod/Çizim No:** BZS 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** G1 **Kod/Çizim No:** ETG 40 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok

Hamur Rengi: 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** B3 **Kod/Çizim No:** BNE 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** E1 **Kod/Çizim No:** EHC 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kapak-KAP. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/6- A.Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

Levha 65

1- Tabaka: III **Plankare:** C2d **Kod/Çizim No:** BGV 64 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tepsi **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: BMG 93 **Mal Grubu: Biçim:** Kırmızı Astarlı Mal Tepsi **Ağız/Dip Çapı:** 15 **Dış Astar:** 5YR 6/4-Açıkkahve **İç Astar:** 5YR 6/4-Açıkkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-Açıkkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** E2d **Kod/Çizim No:** CUL 3 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tepsi **Ağız/Dip Çapı:** 11 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** B2 **Kod/Çizim No:** CBP 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tepsi **Ağız/Dip Çapı:** 9 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: CPB 4 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tepsi **Ağız/Dip Çapı:** 8 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-Açıkkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** C3a **Kod/Çizim No:** BLA 87 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Tepsi **Ağız/Dip Çapı:** 7 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 66

1- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 128 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Minyatür Kap-MİN. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

2- Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod/Çizim No:** EZV 25 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Minyatür Kap-MİN. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** ESK 97 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Minyatür Kap-MİN. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-A. Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki Katkı **Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** BZP 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Minyatür Kap-MİN. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 4 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika **Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

5- Tabaka: IV **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** EUE 15 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Minyatür Kap-MİN. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 4/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Bitki **Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** D1 **Kod/Çizim No:** COB 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Minyatür Kap-MİN. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** C1d **Kod/Çizim No:** BKO 48 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Minyatür Kap-MİN. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 6,5/2,5 **Dış Astar:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** G1b **Kod/Çizim No:** EHZ 20 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Minyatür Kap-MİN. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 6 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/6-Kızılkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** G2c **Kod/Çizim No:** DVU 78 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Minyatür Kap-MİN. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 5,5 **Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** G2c **Kod/Çizim No:** EGU 9 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Minyatür Kap-MİN. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 4 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** E3a **Kod/Çizim No:** CJV 38 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Minyatür Kap-MİN. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 4 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:**

Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 67

1- Tabaka: III **Plankare:** C2b **Kod/Çizim No:** BMG 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Ayrışık Kap-AYR. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 13 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod/Çizim No:** FJE 7 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Ayrışık Kap-AYR. T1 **Ağız/Dip Çapı:** 12 **Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Yoğun **Pişme:** İyi

Levha 68

1- Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod/Çizim No:** AVL 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Katkı Boyutu:** İri **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** AOZ 1 **Mal Grubu: Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma: Hamur Rengi:** 5 YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** CAT 12 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** B3 **Kod/Çizim No:** BMP 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış**

Astar: 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/2-A.Kahve **Öz:** Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

5- Tabaka: III **Plankare:** B3 **Kod/Çizim No:** BLN 95 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 6/3-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/2-A.Kahve **Öz:** Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

6- Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod/Çizim No:** DRG 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı:** 18 **Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/3-A.Kahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** B3d **Kod/Çizim No:** BNA 102 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-A.Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

8- Tabaka: IV **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CFL 18 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 3/1-Siyah **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/2-A. Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** E3c **Kod/Çizim No:** CJY 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

Levha 69

1- Tabaka: III **Plankare:** B4a+b **Kod/Çizim No:** CKH 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** C2a **Kod/Çizim No:** BHB 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** B1a+b **Kod/Çizim No:** CEE 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** BLH 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

5- Tabaka: III **Plankare:** B4a **Kod/Çizim No:** BUG 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** Yok **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** D3 **Kod/Çizim No:** BMS 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** C3a+b **Kod/Çizim No:** CEZ 20 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** D3 **Kod/Çizim No:** BZR 5 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** A2 **Kod/Çizim No:** CRG 10 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 70

1- Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod/Çizim No:** AVJ 25 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

2- Tabaka: IV **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CFL 17 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/3-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** C2 **Kod/Çizim No:** AMZ 15 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı:** 10 **Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** B4a **Kod/Çizim No:** BST 3 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CDL 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 5YR 5/4-Kahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** C3a **Kod/Çizim No:** BBJ 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod/Çizim No:** COR 4 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 71

1- Tabaka: III **Plankare:** D2c **Kod/Çizim No:** AUT 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/4-Kahve **Öz:** Koyu Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

2- Tabaka: III **Plankare:** B3 **Kod/Çizim No:** BGY 100 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:**

Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** C3a **Kod/Çizim No:** AVY 81 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** D3 **Kod/Çizim No:** BYI 10 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 5YR 5/4-Kahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** D1+D2 **Kod/Çizim No:** CBJ 11 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** CEJ 19 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kırmızı Krem **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

7- Tabaka: III **Plankare:** E2c **Kod/Çizim No:** CJI 12 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 5/2-A.Kahve **Öz:** Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** Orta

8- Tabaka: III **Plankare:** E3c **Kod/Çizim No:** CLK 101 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-A. Kahve **Öz:**

Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** Orta

9- Tabaka: III **Plankare:** C2a **Kod/Çizim No:** BSB 100 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Orta **Pişme:** İyi

10 -Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod/Çizim No:** CEJ 18 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10YR 5/1-Gri **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

11 -Tabaka: III **Plankare:** C3b **Kod/Çizim No:** AVB 80 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/4-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Katkı Boyutu:** Orta **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

12 -Tabaka: III **Plankare:** C2c **Kod/Çizim No:** BTE 1 **Mal Grubu:** İmpresso-Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/3-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 72

1- Tabaka: III **Plankare:** E2a **Kod/Çizim No:** EKH 27 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kazıma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: -Dış Astar** 2.5YR 6/6-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5 YR 7/4-Açıkkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** E2a **Kod/Çizim No:** EMN 53 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kazıma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2.5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur**

Rengi: 5YR 7/4-Açıkkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: Plankare: Kod/Çizim No: CRG 11 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kazıma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2.5YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2,5 YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 7/4-Açıkkahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 73

1- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** EUH 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kabartma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5 YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2.5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: III **Plankare:** G2c **Kod/Çizim No:** EEA 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kabartma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5 YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-Açıkkahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** BKK 38 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kabartma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5 YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 5/6-Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: IV **Plankare:** C2a **Kod/Çizim No:** FDM 35 **Mal Grubu:** Krem Astarlı Mal **Biçim:** Kabartma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: Dış Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** 5YR 6/6-A.Kahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 10YR 5/1-Gri **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

5- Tabaka: III **Plankare:** F2d **Kod/Çizim No:** EAL 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kabartma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5 YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5 YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok

Alacalanma: Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-Açıkkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

6- Tabaka: III **Plankare:** A2b **Kod/Çizim No:** CDL 49 **Mal Grubu:** - **Biçim:** Kabartma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** Yok **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi: 2**,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

7- Tabaka: III **Plankare:** G2c **Kod/Çizim No:** EEA 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kabartma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5 YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 7/6-Açıkkahve **Öz:** Açık Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

8- Tabaka: III **Plankare:** B1b **Kod/Çizim No:** BTV 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kabartma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5 YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 6/8-Kırmızı **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi: 7,**5YR 7/6-Açıkkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

9- Tabaka: III **Plankare:** D1a+b **Kod/Çizim No:** CIG 37 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kabartma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: -Dış Astar:** 5YR 6/4-Açıkkahve **İç Astar:** 5YR 6/4-Açıkkahve **Dış Perdah:** Yok **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-Açıkkahve **Öz:** Koyu Siyah **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 74

1- Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** FAZ 1 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kabartma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: -Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-Açıkkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: IV **Plankare:** B1a **Kod/Çizim No:** FAZ 2 **Mal Grubu:** Kırmızı Astarlı Mal **Biçim:** Kabartma Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: -Dış Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Yok

Alacalanma: Yok **Hamur Rengi:** 7,5YR 6/4-Açıkkahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Levha 75

1- Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod/Çizim No:** ESU 125 **Mal Grubu:** Boya Bezemeli Mal **Biçim:** Boya Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı:** 20 **Dış Astar:** 5YR 6/4-A. Kahve **İç Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Kahve Kırmızı **Hamur Rengi: 7.**5YR 7/3-A.Kahve **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Bitki **Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

2- Tabaka: IV **Plankare:** A3d **Kod/Çizim No:** BFK 40 **Mal Grubu:** Boya Bezemeli Mal **Biçim:** Boya Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5Y 8/2-Krem **İç Astar:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Bezeme:** 2,5YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 2,5YR 6/6-Kırmızı **Öz:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

3- Tabaka: III **Plankare:** C2a **Kod/Çizim No:** BFS 33 **Mal Grubu:** Boya Bezemeli Mal **Biçim:** Boya Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 2,5Y 7/2-Krem **İç Astar:** 10YR 6/4-Açıkkahve **Bezeme:** 2,5 YR 5/8-Kızılkahve **Dış Perdah:** Var **İç Perdah:** Var **Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 7,5 YR 7/6-Açıkkahve **Öz:**Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

4- Tabaka: III **Plankare:** C2a **Kod/Çizim No:** BTM 1 **Mal Grubu:** Boya Bezemeli Mal **Biçim:** Boya Bezemeli Parça **Ağız/Dip Çapı: - Dış Astar:** 10YR 7/3-Açıkkahve **İç Astar:** 10YR 7/3-Açıkkahve **Bezeme:** 10R 4/6-Kızılkahve **Dış Perdah: İç Perdah: Alacalanma:** Yok **Hamur Rengi:** 5YR 6/2-Açıkkahve **Öz:** Açık Gri **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Katkı Boyutu:** İnce **Katkı Oranı:** Az **Pişme:** İyi

Buluntu Katalogu

Levha 76

1-Tabaka: III **Plankare:** D2c **Kod:**DEZ **Buluntu Türü:** Kemik Spatula Parçası

2-Tabaka: III **Plankare:** C3b **Kod:** DGA **Buluntu Türü:** Kemik Kaşık Parçası

3-Tabaka: III **Plankare:** D1 a+c **Kod:** CLY **Buluntu Türü:** Kemik Kemer Tokası

Levha 77

1-Tabaka: III **Plankare:** C1b **Kod:** DFN **Buluntu Türü:** Kemik Perdah Aleti

2-Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod:** ENC **Buluntu Türü:** Kemik Perdah Aleti

3-Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod:** FHJ **Buluntu Türü:** Kemik Perdah Aleti

4-Tabaka: IV **Plankare:** D1d **Kod:** FBS **Buluntu Türü:** Kemik Perdah Aleti

5-Tabaka: III **Plankare:** B2a **Kod:** BHH **Buluntu Türü:** Kemik Perdah Aleti

Levha 78

1-Tabaka: IV **Plankare:** C2c **Kod:** BLZ **Buluntu Türü:** Kemik Delici

2-Tabaka: III **Plankare:** D2a **Kod:** CBG **Buluntu Türü:** Kemik Delici

3-Tabaka: III **Plankare:** E2a **Kod:** EKY **Buluntu Türü:** Kemik Delici

4-Tabaka: IV **Plankare:** B1b **Kod:** EMU **Buluntu Türü:** Kemik Delici

5-Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod:** EPF **Buluntu Türü:** Kemik Delici

6-Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod:** DYL **Buluntu Türü:** Kemik Delici

7-Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod:** DBJ **Buluntu Türü:** Kemik Delici

8-Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod:** FCA **Buluntu Türü:** Kemik Delici

9-Tabaka: III **Plankare:** D2b **Kod:** AVD 24 **Buluntu Türü:** Kemik Delici

Levha 79

1-Tabaka: III **Plankare:** C1c **Kod:** AHL 7 **Buluntu Türü:** Taş Yassı Balta

2-Tabaka: III **Plankare:** B3a **Kod:** AFU 4 **Buluntu Türü:** Taş Yassı Balta

3-Tabaka: III **Plankare:** B3d **Kod:** AFD 5 **Buluntu Türü:** Taş Yassı Balta

4-Tabaka: III **Plankare:** E3b **Kod:** CRZ **Buluntu Türü:** Taş Keski

5-Tabaka: III **Plankare:** B3c **Kod:** AFI 3 **Buluntu Türü:** Taş Keski

6-Tabaka: III **Plankare:** C3 **Kod:** CAO **Buluntu Türü:** Taş Keski

7-Tabaka: III **Plankare:** D3 **Kod:** CAA **Buluntu Türü:** Taş Keski

Levha 80

1-Tabaka: III **Plankare:** F2c **Kod:** FJD **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

2-Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod:** FJB **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

3-Tabaka: III **Plankare:** A2 **Kod:** BPJ 1**Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

4-Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod:** ENI **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

5-Tabaka: III **Plankare:** F2d **Kod:** FHP 4 **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

6-Tabaka: III **Plankare:** F3 **Kod:** ESD **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

7-Tabaka: III **Plankare:** C2d **Kod:** EUV **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

8-Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod:** AZN **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

9-Tabaka: III **Plankare:** B2 **Kod:** ETD **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

10-Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod:** FEH **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

11-Tabaka: III **Plankare:** A2 **Kod:** BPJ 4 **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

12-Tabaka: III **Plankare:** B1 **Kod:** CFG **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

13-Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod:** AZP **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

14-Tabaka: III **Plankare:** A2 **Kod:** BPJ 3 **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

15-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** BAD **Buluntu Türü:** Öğütme Taşı

Levha 81

1-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** CLJ 1 **Buluntu Türü:** El Taşı

2-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** CLJ 2 **Buluntu Türü:** El Taşı

3-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** CLJ 3 **Buluntu Türü:** El Taşı

4-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** CLJ 4 **Buluntu Türü:** El Taşı

5-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** CLJ 5 **Buluntu Türü:** El Taşı

6-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** CLJ 6 **Buluntu Türü:** El Taşı

7-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** CLJ 7 **Buluntu Türü:** El Taşı

8-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** CLJ 8 **Buluntu Türü:** El Taşı

9-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** CLJ 9 **Buluntu Türü:** El Taşı

10-Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod:** AFM **Buluntu Türü:** El Taşı

11-Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod:** BPE **Buluntu Türü:** El Taşı

12-Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod:** CIS **Buluntu Türü:** El Taşı

13-Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod:** FAN **Buluntu Türü:** El Taşı

14-Tabaka: III **Plankare:** G2a **Kod:** DRB **Buluntu Türü:** El Taşı

15-Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod:** CHR **Buluntu Türü:** Havan Eli

16-Tabaka: III **Plankare:** B1d **Kod:** CCS **Buluntu Türü:** Havan Eli

17-Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod:** BEP **Buluntu Türü:** Havan Eli

18-Tabaka: III **Plankare:** D4d **Kod:** ACE **Buluntu Türü:** Havan Eli

Levha 82

1-Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod:** FAP **Buluntu Türü:** Saplı Öğütme Taşları

2-Tabaka: III **Plankare:** D3b **Kod:** BMO **Buluntu Türü:** Saplı Öğütme Taşları

3-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** BAO **Buluntu Türü:** Saplı Öğütme Taşları

4-Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod:** BBO **Buluntu Türü:** Saplı Öğütme Taşları

5-Tabaka: III **Plankare:** F2a **Kod:** EYN **Buluntu Türü:** Saplı Öğütme Taşları

Levha 83

1-Tabaka: III **Plankare:** C3c **Kod:** BLT **Buluntu Türü:** Mermer Kâse

2-Tabaka: III **Plankare:** C2b **Kod:** BMG **Buluntu Türü:** Tüp Tutamaklı Taş Kap

3-Tabaka: III **Plankare:** C3a **Kod:** AVY **Buluntu Türü:** Taş Kap

4-Tabaka: III **Plankare:** B3 **Kod:** BNB **Buluntu Türü:** Taş Kap

5-Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod:** CHD **Buluntu Türü:** Taş Kap

Levha 84

1-Tabaka: III **Plankare:** B3 **Kod:** BLK **Buluntu Türü:** Taş Boncuk

2-Tabaka: III **Plankare:** A2 **Kod:** BPG **Buluntu Türü:** Taş Boncuk

3-Tabaka: III **Plankare:** A3b **Kod:** AOS **Buluntu Türü:** Taş Boncuk

4-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** BNF **Buluntu Türü:** Taş Boncuk

Levha 85

1-Tabaka: III **Plankare:** C4b **Kod:** BPE **Buluntu Türü:** Taş Kulak tıkacı

2-Tabaka: III **Plankare:** E2c **Kod:** CZZ **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Sayı Taşı

3-Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod:** EJS **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Sayı Taşı

Levha 86

1-Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod:** FLF **Buluntu Türü:** Yivli Taş

2-Tabaka: III **Plankare:** B2a **Kod:** CBS **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Sapan Taşı

3-Tabaka: III **Plankare:** C1b **Kod:** CCY **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Sapan Taşı

4-Tabaka: III **Plankare:** G1c **Kod:** FEY **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Sapan Taşı

Levha 87

1-Tabaka: III **Plankare:** D1a **Kod:** BFR 17 **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Ağırşak

2-Tabaka: III **Plankare:** D2 **Kod:** CAL **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Ağırşak

3-Tabaka: III **Plankare:** D1a-b **Kod:** CIG **Buluntu Türü:** Yuvarlatılmış Keramik **Dış Astar:** 2.5 YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2.5 Y 8/2-Krem **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Hamur Rengi:** 5 YR 6/4 Açıkkahve

4-Tabaka: III **Plankare:** C2 **Kod:** AOV **Buluntu Türü:** Yuvarlatılmış Keramik **Dış Astar:** 2.5 YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 10 YR 6/8-Açıkkahve **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Hamur Rengi:** 7.5 YR 7/4-Açıkkahve

5-Tabaka: III **Plankare:** D2 **Kod:** CAV 8 **Buluntu Türü:** Yuvarlatılmış Keramik **Dış Astar:** 5 YR 6/4-Açıkkahve **İç Astar:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Hamur Rengi:** 5 YR 7/4-Açıkkahve

6-Tabaka: III **Plankare:** D2 **Kod:** CAU 11 **Buluntu Türü:** Yuvarlatılmış Keramik **Dış Astar:** 10 YR 5/1-Gri **İç Astar:** 10 YR 5/1-Gri **Hamur İçeriği:** Katkısız **Hamur Rengi:** 10 YR 5/1-Gri

7-Tabaka: III **Plankare:** D2c **Kod:** CGB **Buluntu Türü:** Yuvarlatılmış Keramik **Dış Astar:** 5 YR 4/2-Kahverengi **İç Astar:** 5 YR 4/2-Kahverengi **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Hamur Rengi:** 7.5 YR 7/4-Açıkkahve

8-Tabaka: IV **Plankare:** B2d **Kod:** CFM **Buluntu Türü:** Yuvarlatılmış Keramik **Dış Astar:** 5 YR 4/2-Kahverengi **İç Astar:** 2.5 Y 8/2-Krem **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Hamur Rengi:** 7.5 YR 7/4-Açıkkahve

Levha 88

1-Tabaka: III **Plankare:** C2 **Kod:** BIJ **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Pintadera

2-Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod:** AVC **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Pintadera

3-Tabaka: III **Plankare:** D2 **Kod:** CBI **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Pintadera

4-Tabaka: III **Plankare:** C1 **Kod:** CBI **Buluntu Türü:** Deniz Kabuğu Pintadera

Levha 89

1-Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod:** BEO **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Kaşık

2-Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod:** ATF **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Kaşık

3-Tabaka: III **Plankare:** A1c **Kod:** FDR **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Kaşık

4-Tabaka: III **Plankare:** E1c **Kod:** EIP **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Kaşık

Levha 90

1-Tabaka: IV **Plankare:** B1 a+b **Kod:** EPG **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Fırlatıcı Ucu

2-Tabaka: IV **Plankare:** B1 a+b **Kod:** EPG **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Fırlatıcı Ucu

3-Tabaka: IV **Plankare:** B1 a+b **Kod:** ESG **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Fırlatıcı Ucu

4-Tabaka: IV **Plankare:** B1 a+b **Kod:** ESG **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Fırlatıcı Ucu

5-Tabaka: III **Plankare:** F2b **Kod:** DZT **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi Çekirdeği

6-Tabaka: III **Plankare:** B2a **Kod:** ALO **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi Çekirdeği

7-Tabaka: III **Plankare:** E1a **Kod:** ELB **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi Çekirdeği

8-Tabaka: III **Plankare:** G4a **Kod:** DPA **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi Çekirdeği

9-Tabaka: III **Plankare:** F1c **Kod:** DVK **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi Çekirdeği

10-Tabaka: III **Plankare:** F2d **Kod:** EAF **Buluntu Türü:** Obsidyen Dilgi Çekirdeği

11-Tabaka: III **Plankare:** D1A **Kod:** FLG **Buluntu Türü:** Yongalanmış Taş Disk

12-Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod:** EOM **Buluntu Türü:** Obsidyen Dilgi

13-Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod:** EOM **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi

14-Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod:** EOM **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi

15-Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod:** EOM **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi

16-Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod:** EOM **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi

17-Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod:** EOM **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi

18-Tabaka: III **Plankare:** D1d **Kod:** EOM **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi

19-Tabaka: III **Plankare:** G2b **Kod:** EBV **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi

20-Tabaka: III **Plankare:** D1c **Kod:** AVM **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi

21-Tabaka: III **Plankare:** A3D **Kod:** BDZ **Buluntu Türü:** Obsidyen Dilgi

22-Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod:** AVR **Buluntu Türü:** Çakmaktaşı Dilgi

Levha 91

1-Tabaka: III **Plankare:** E4a **Kod:** CMD **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Figürin **Astar:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, İri Taşçık **Hamur Rengi:** 7.5 YR 7/4-Açıkkahve

2-Tabaka: III **Plankare:** D2c **Kod:** CHB **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Figürin **Astar:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Hamur Rengi:** 7.5 YR 7/4-Açıkkahve

3-Tabaka: III **Plankare:** E4b **Kod:** EKR **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Figürin **Dış Astar:** 2.5 YR 5/8-Kızılkahve **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık **Hamur Rengi:** 5 YR 7/4-Açıkkahve

4-Tabaka: III **Plankare:** D1b **Kod:** CJP **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Figürin **Astar:** 2.5 Y 8/2-Krem **Perdah:** Var **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Hamur Rengi:** 5 YR 6/4-Açıkkahve

5-Tabaka: III **Plankare:** E2c **Kod:** DTF **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Figürin **Astar:** 2.5 YR 6/8-Kırmızı **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Hamur Rengi:** 5 YR 7/4-Açıkkahve

6-Tabaka: III **Plankare:** D2a **Kod:** BOI **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Figürin **Astar:** 2.5 YR 6/8-Kırmızı **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Orta Taşçık, Kireç **Hamur Rengi:** 7.5 YR 7/4-Açıkkahve

Levha 92

1-Tabaka: III **Plankare:** G1d **Kod:** EDV **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Antropomorfik Kap **Dış Astar:** 5 YR 6/4-Açıkkahve **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Hamur Rengi:** 7.5 YR 7/4-Açıkkahve

2-Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod:** AYO **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Kutu **Dış Astar:** 2.5 YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık **Hamur Rengi:** 5 YR 6/3-Açıkkahve

3-Tabaka: III **Plankare:** B2d **Kod:** CEK **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Kutu **Dış Astar:** 2.5 YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Hamur İçeriği:** Katkısız **Hamur Rengi:** 2,5 YR 6/6-Kırmızı

4-Tabaka: III **Plankare:** D2a **Kod:** BOI **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Kutu **Dış Astar:** 2.5 YR 6/8-Kırmızı **İç Astar:** 2.5 YR 6/8-Kırmızı **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Hamur Rengi:** 5 YR 6/2-A.Kahve

5-Tabaka: III **Plankare:** A2d **Kod:** BKY **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Kutu **Dış Astar:** 2.5 YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** Yok **Hamur İçeriği:** Kum, Kilde Mika, Küçük Taşçık, Kireç **Hamur Rengi:** 5 YR 4/2-Kahve

6-Tabaka: III **Plankare:** B2c **Kod:** BMZ **Buluntu Türü:** Pişmiş Toprak Kutu **Dış Astar:** 2.5 YR 5/8-Kızılkahve **İç Astar:** 2.5 YR 5/8-Kızılkahve **Perdah**: Var **Hamur İçeriği:** Katkısız **Hamur Rengi:** 7.5 YR 7/4-Açıkkahve

Levha 93

1-Tabaka: III **Plankare:** C4b **Kod:** BOD **Buluntu Türü:** Taş Palet

2-Tabaka: III **Plankare:** D2c **Kod:** CCB **Buluntu Türü:** Taş Palet

3-Tabaka: III **Plankare:** G1a **Kod:** FLH **Buluntu Türü:** Taş Palet

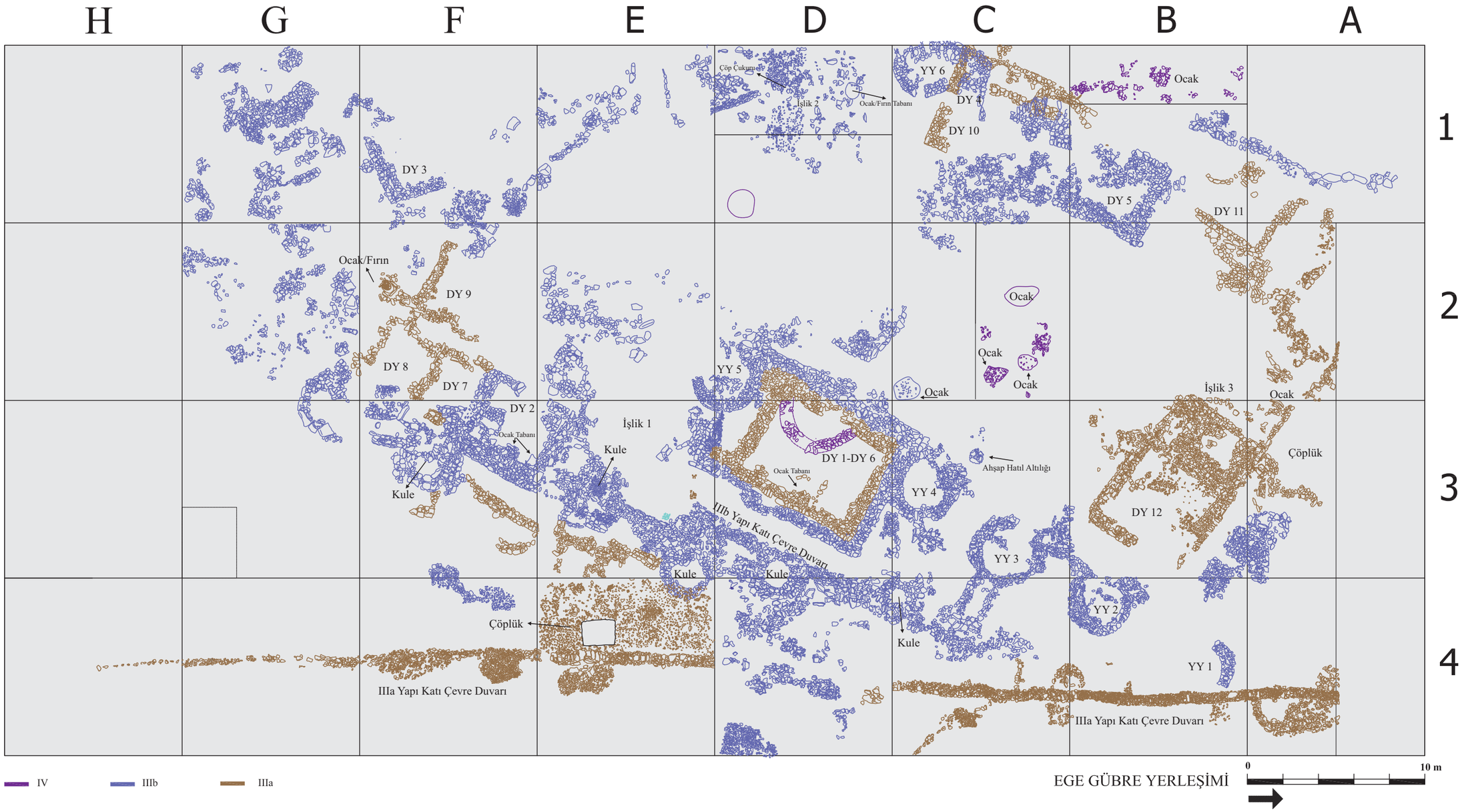

Plan 1: Ege Gübre Neolitik Yerleşimi Mimari Plan ve Neolitik Tabakalar

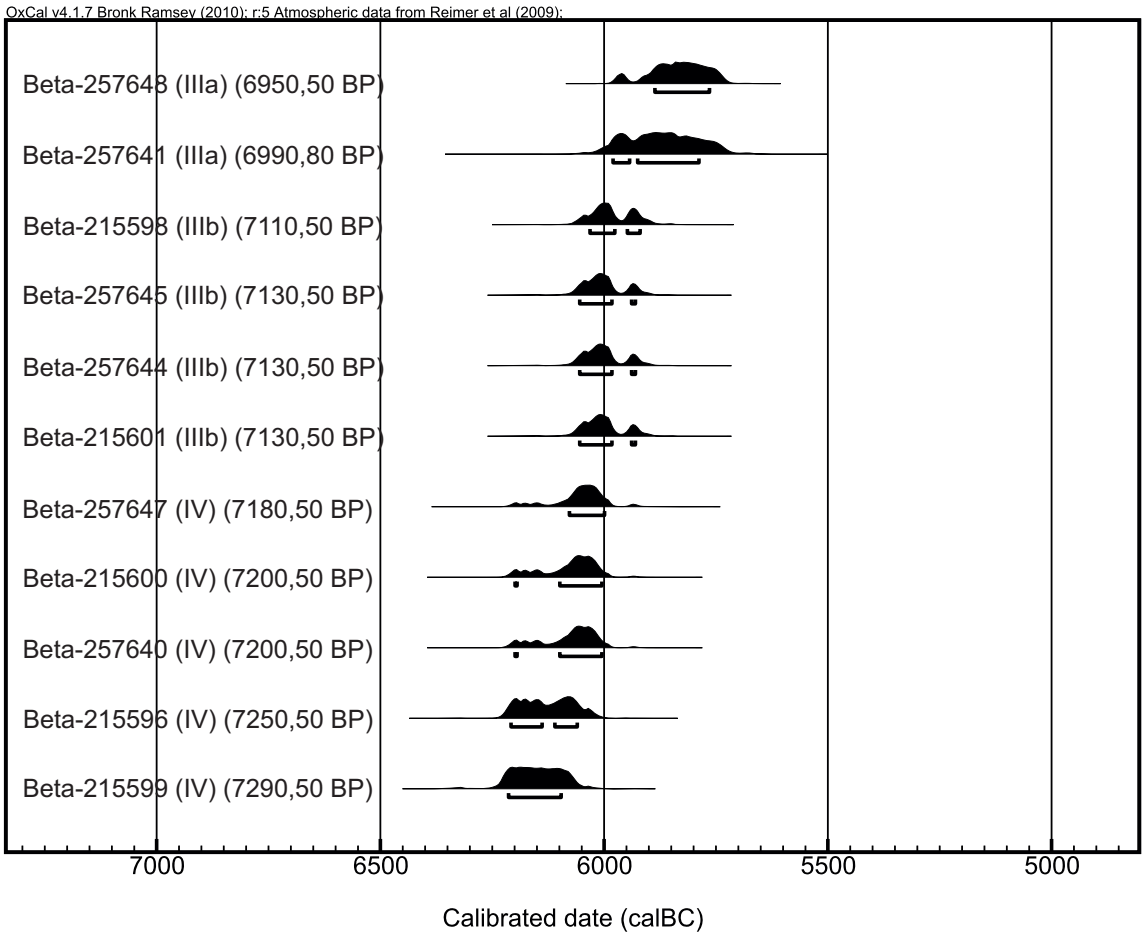

Tablo 1: Ege Gübre Yerleşimi Neolitik Dönem Tabakaları C14 Sonuçları

	Ege Gübre	Ulucak	Yeşilova	Hacılar	Kuruçay	Höyücek	Ilıpınar	H.Çeş.	Sesklo	Achilleion	Argisa
Kemik Kaşıklar-Spatüller	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kemik Kemer Tokaları	X	X		X		X	X		X		
Kemik Balık Kancaları				X	X		X	X			
Kemik Perdah Aletler	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Boynuz Oraklar			X	X			X				
Kemik Bızlar	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Kemik Saplar	X	X	X	X	X	X	X	X		X	
Taş Keskiler	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Öğütme Taşları	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Kaliteli Taş Kaseler	X	X	X	X	X	X				X	
Yivli Taşlar	X		X	X		X					
Taş Bilezikler-Yüzükler	X	X		X		X					
Taş Boncuklar	X	X	X	X		X	X	X	X	X	
Kulak Tıkaçları	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
Sapan Taşları	X	X	X	X		X		X	X	X	
Kil Ağırşaklar	X	X	X	X			X			X	
Pintaderalar	X	X	X	X		X		X	X	X	X
Kil Kutular	X	X		X	X	X	X	X			
Kil Kaşıklar	X	X	X		X	X			X	X	
Kil Diskler	X	X	X			X			X	X	
Sepet				X		X	X				
Tekstil	X	X		X			X				
Fırlatıcı Uçları	X	X	X	X	X	X					
Dilgiler	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X
Yuvarlak Kazıyıcılar			X	X	X	X	X				
Yongalanmış Taş Diskler	X		?		X						
İnsan Figürünleri	X	X	?	X	X	X	X	X	X	X	X
M Biçimli Figürünler	X	X		X				X		X	
Hayvan Figürünleri		X		X	X	X	X		X	X	
Bukranyumlar	X	X		X	X	X	X				
Obsidyen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Krımızı tabanlar		X		X				X			
Sur-çevre duvarı	X			X	X			X	?		
İmpresso Bezeme	X	X	X	X		X	X	X		X	X
Tüp Tutamak	X	X	X	X	X	X		X			
Rölyef İnsan Temsilleri	X				X	X					
Aplike İnsan-Hayvan Başları			X		X	X					
Antropomorfik Kaplar	X	X		X				X			
Zoomorfik Kaplar			X	X	X	X		X			
Taban Altı-Yerleşme İçi Gömü	X			X			X		X		
Evcil Bitki	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Evcil Hayvan	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Tablo 2: Ege Gübre Yerleşimi ve Diğer Neolitik Yerleşimlerin Buluntuları

1

2

Fotoğraf 1: Kırmızı Astarlı Mallar

1

2

Fotoğraf 2: Kırmızı Astarlı Mallar

1

2

Fotoğraf 3: Açıkkahverengi (1) ve Krem (2) Astarlı Mallar

1

2

Fotoğraf 4: Gri (1) ve Kahverengi (2) Astarlı Mallar

1

2

Fotoğraf 5: Baskı-Impresso Bezemeli Mallar

1

2

Fotoğraf 6: Baskı-Impresso Bezemeli Mallar

Fotoğraf 7: Astar Tabakası Aşınmış Kırmızı Astarlı Mallar (1) Beyaz Kil Astarlı Mallar

1

2

Fotoğraf 8: Boya Bezemeli Mallar (1) Koyu/Siyah Astarlı Çanak Çömlekler (2)

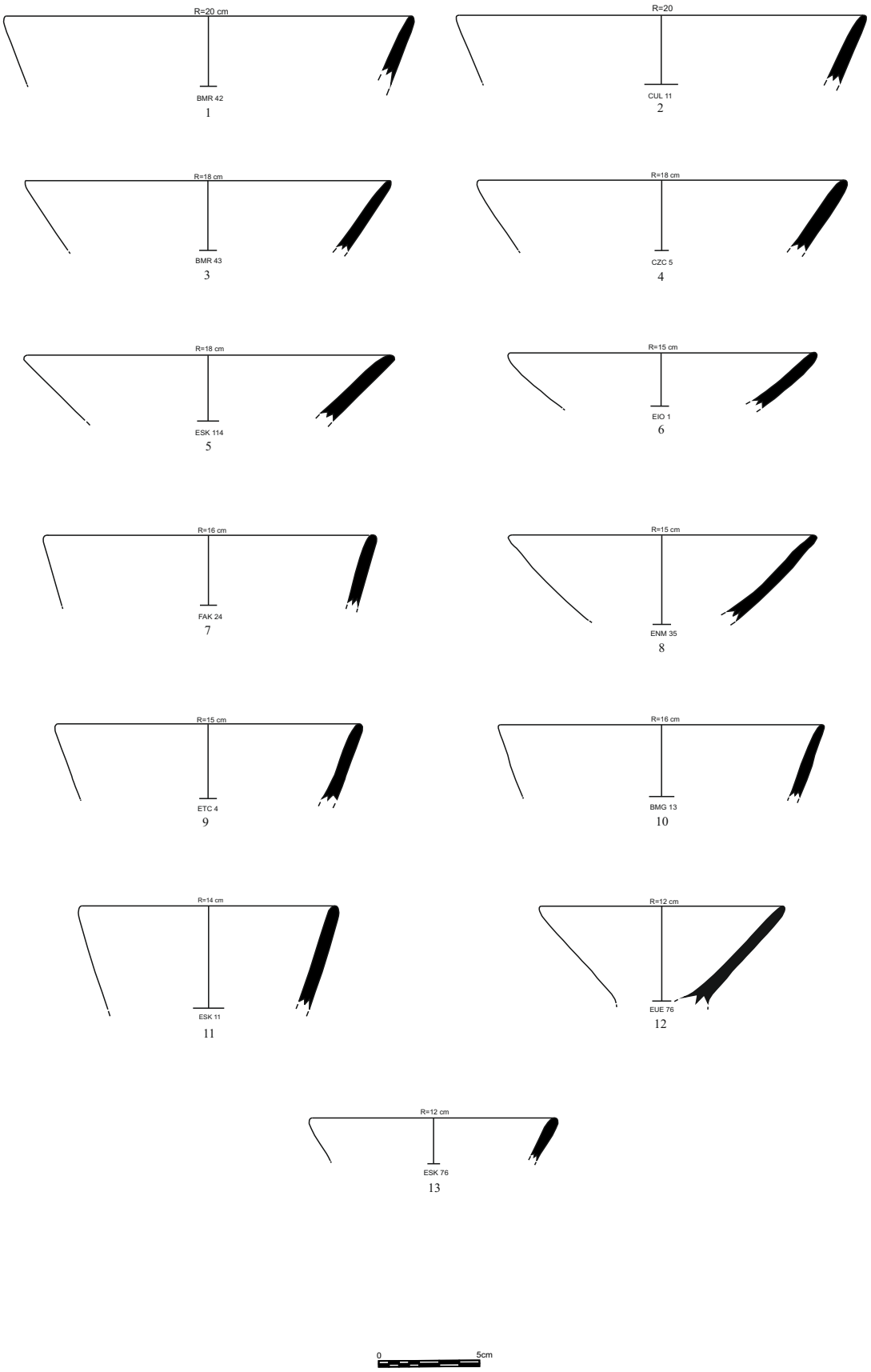

Levha 1: Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanaklar

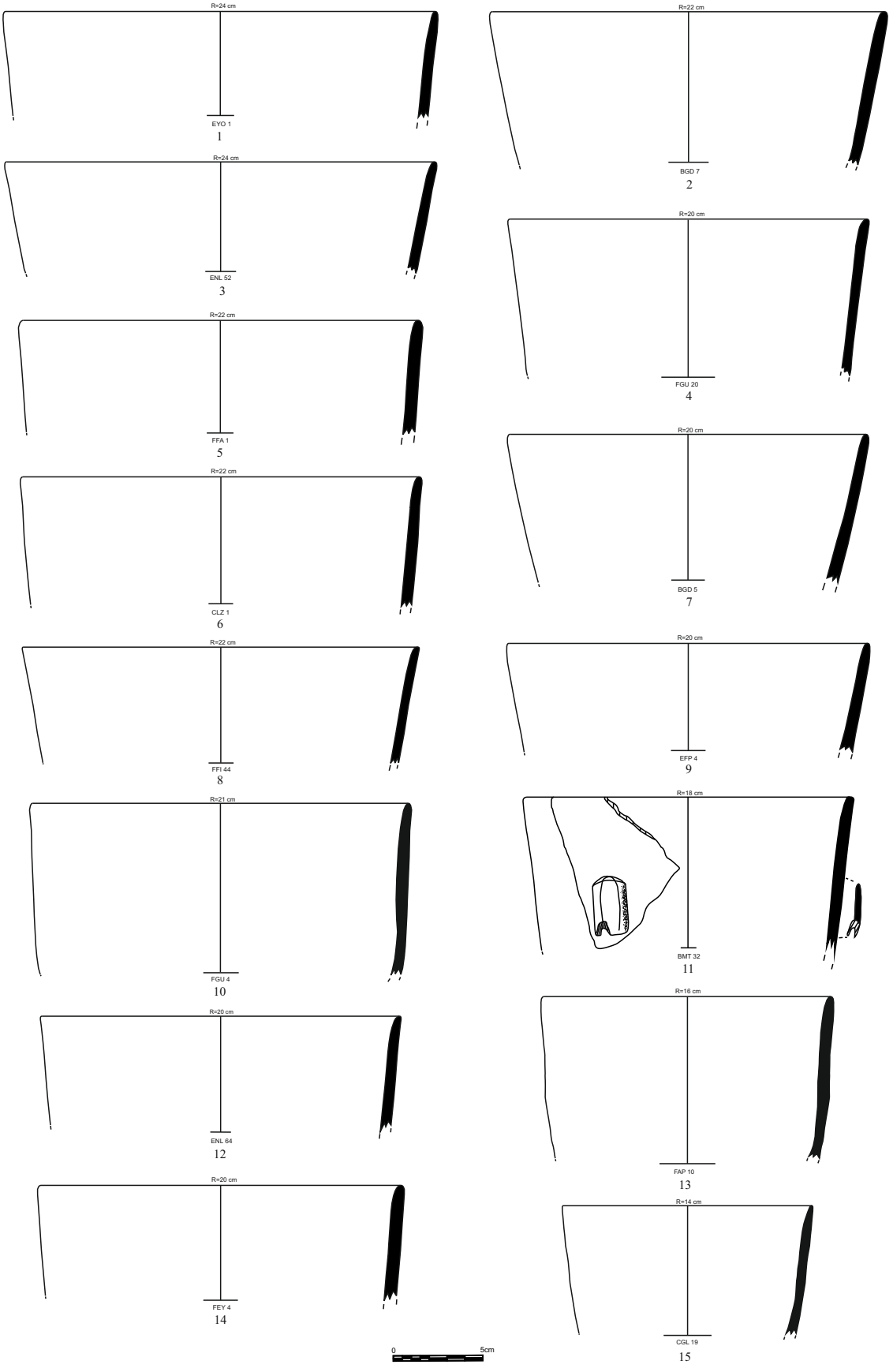

Levha 2: Dışa Açılan Düz Kenarlı Çanaklar

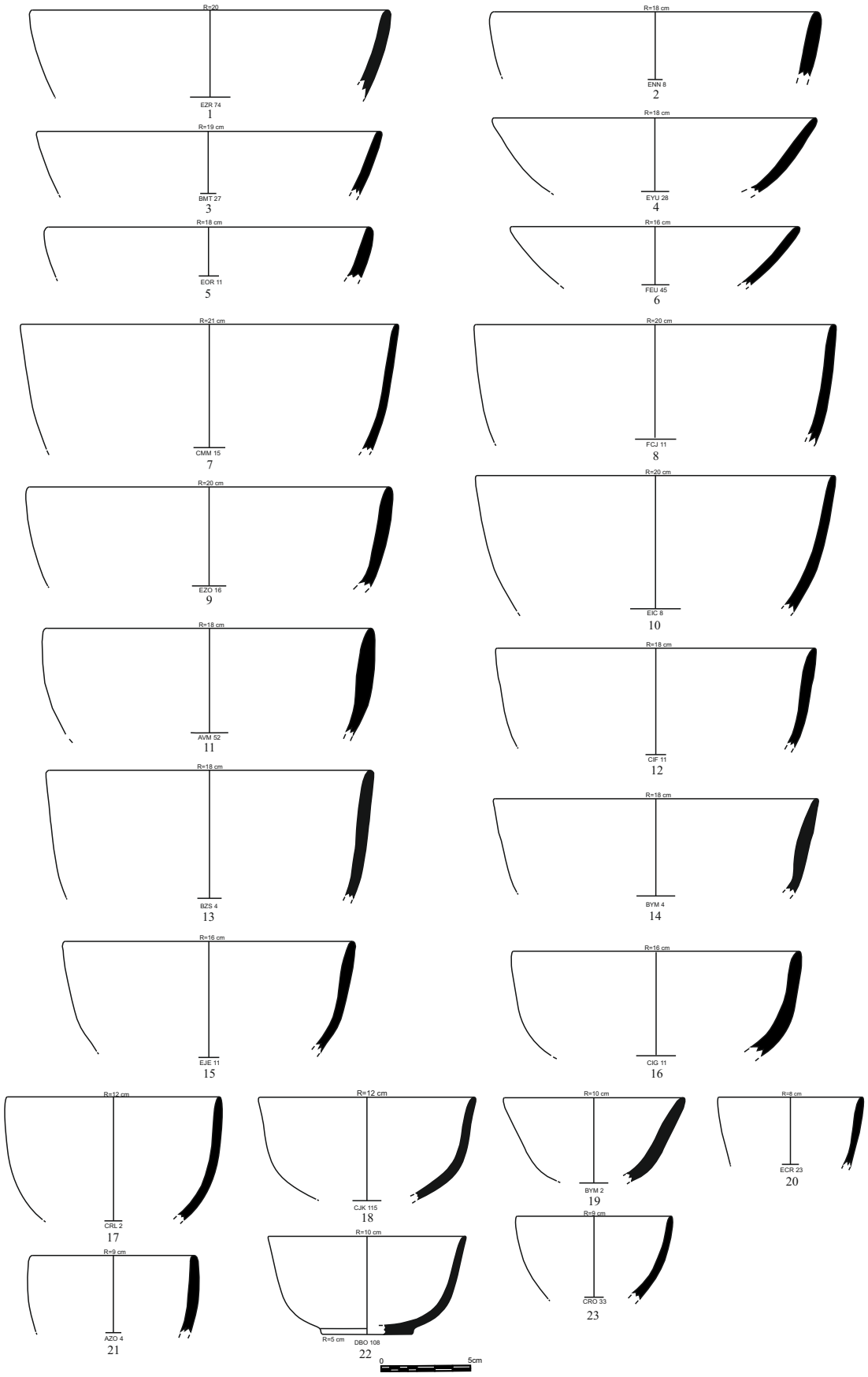

Levha 3: Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanaklar

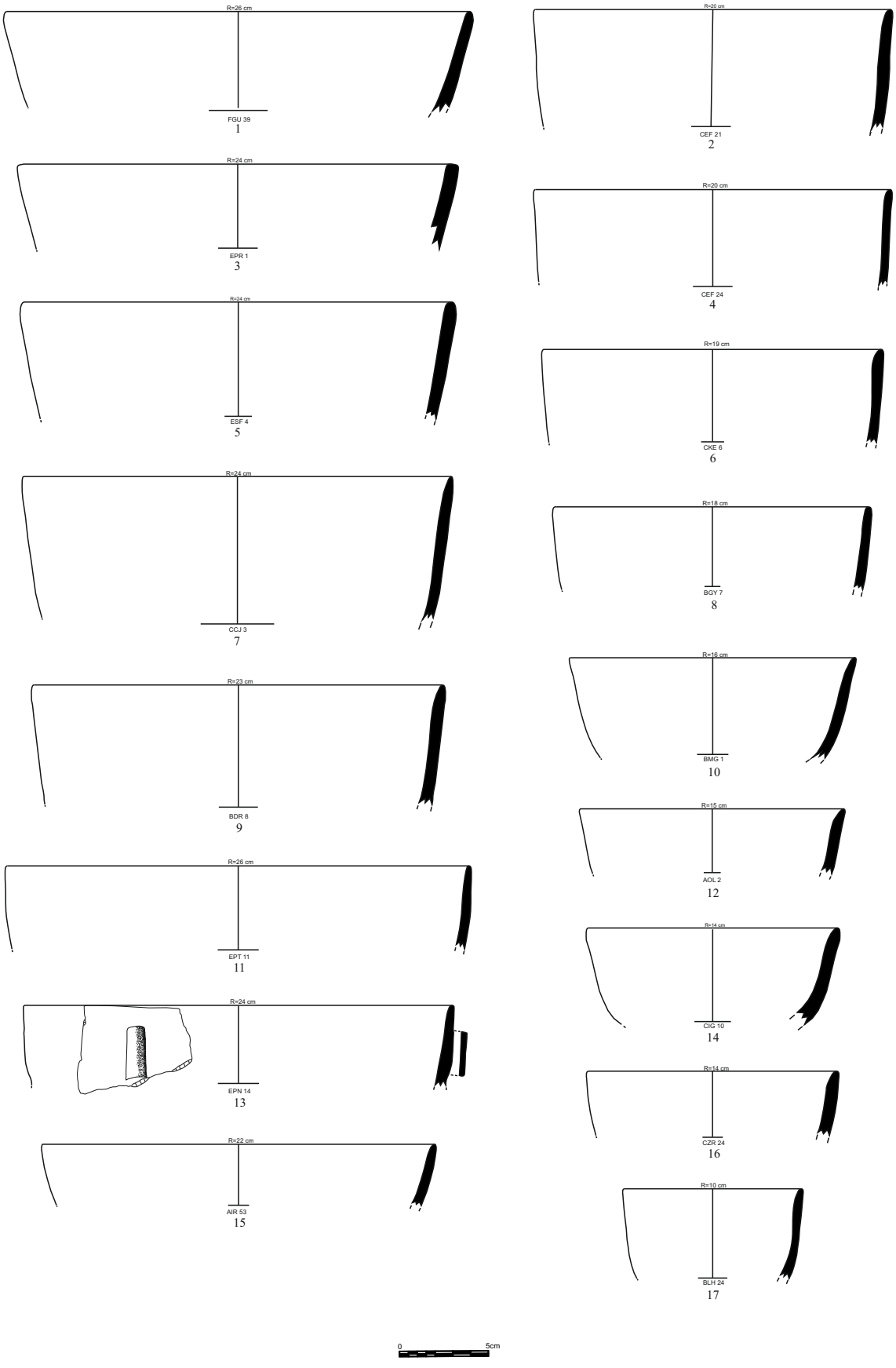

Levha 4: Dışa Açılan Kenarlı Yarıküresel Çanaklar

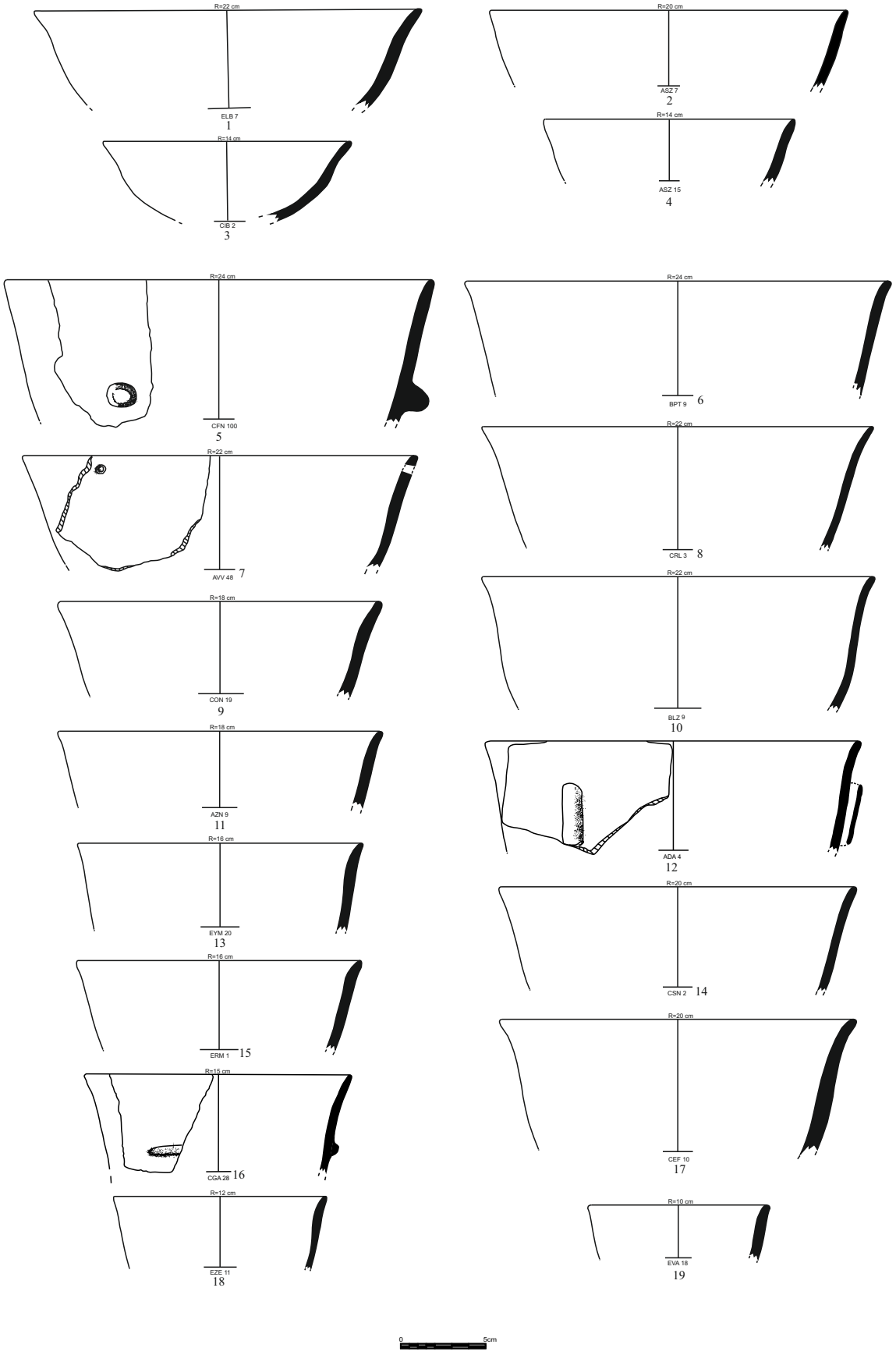

Levha 5: Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

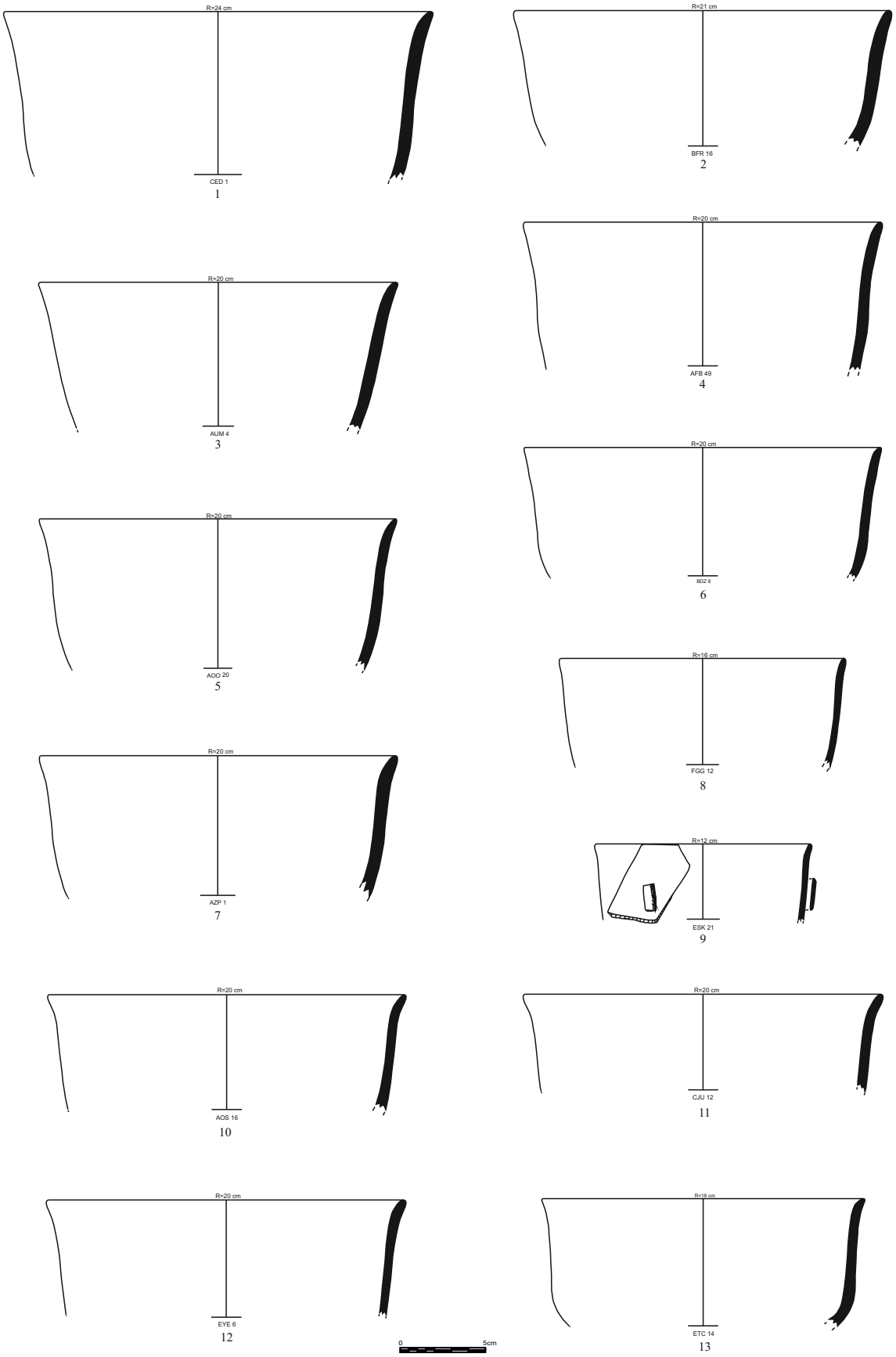

Levha 6: Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

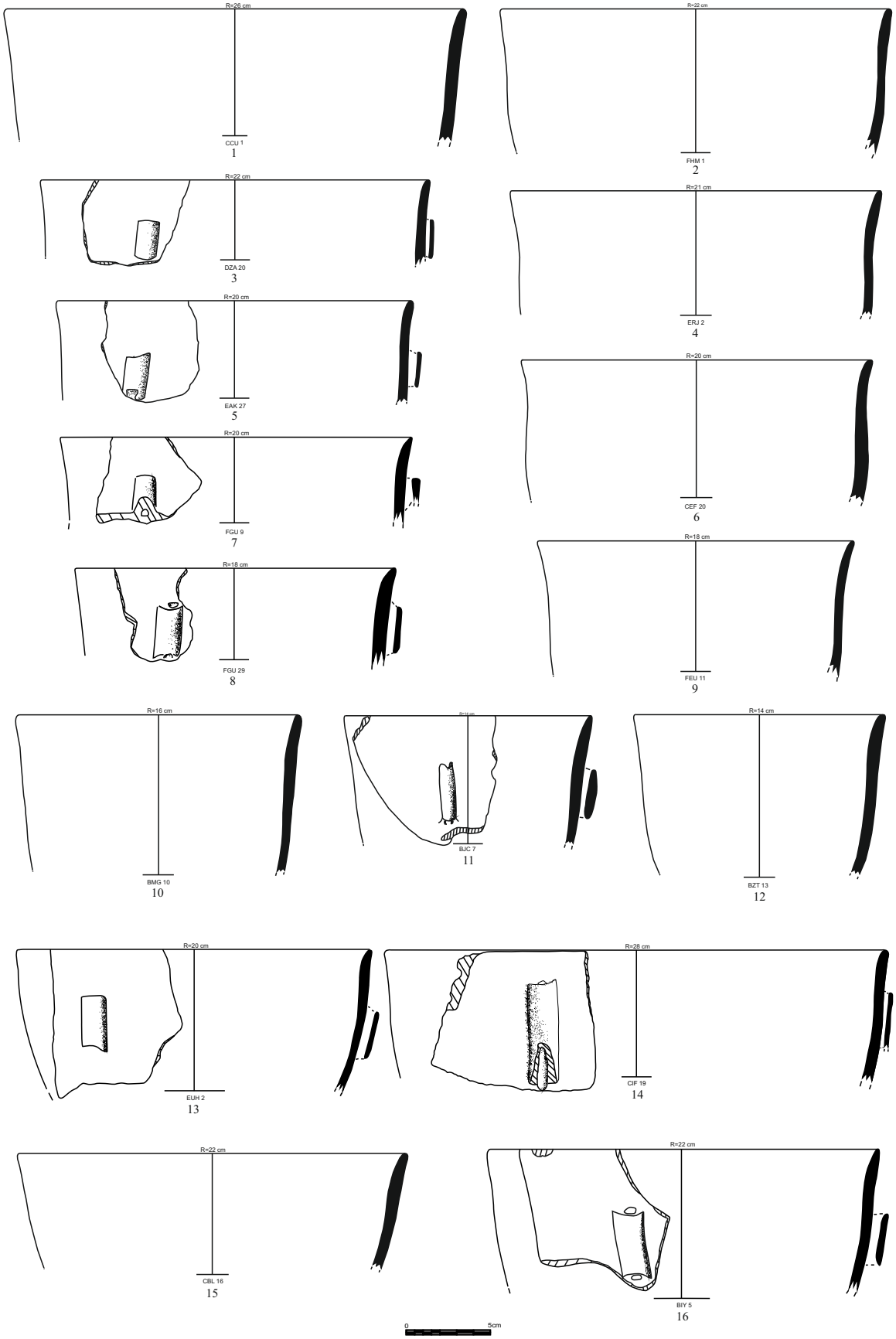

Levha 7: Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

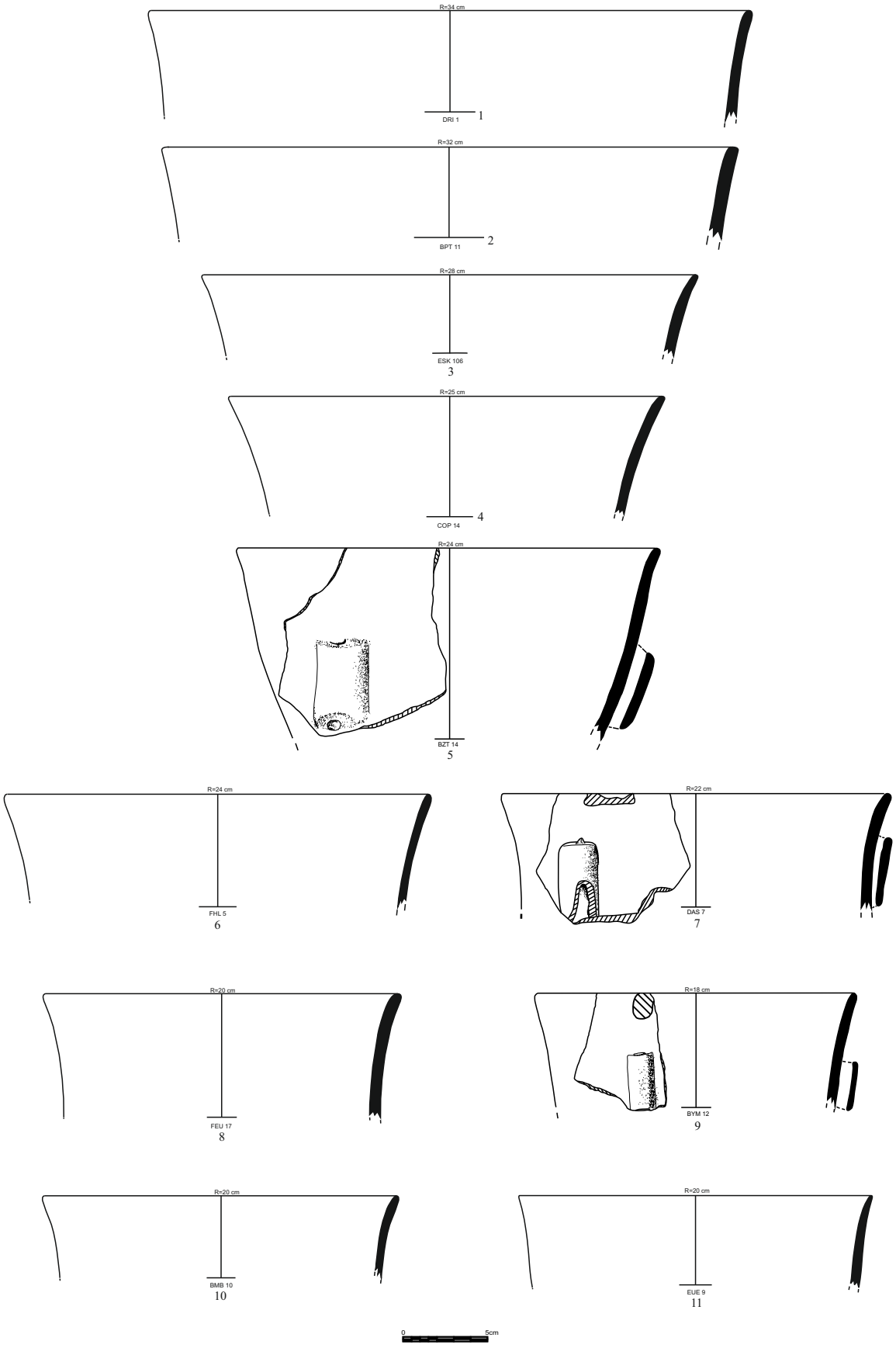

Levha 8: Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

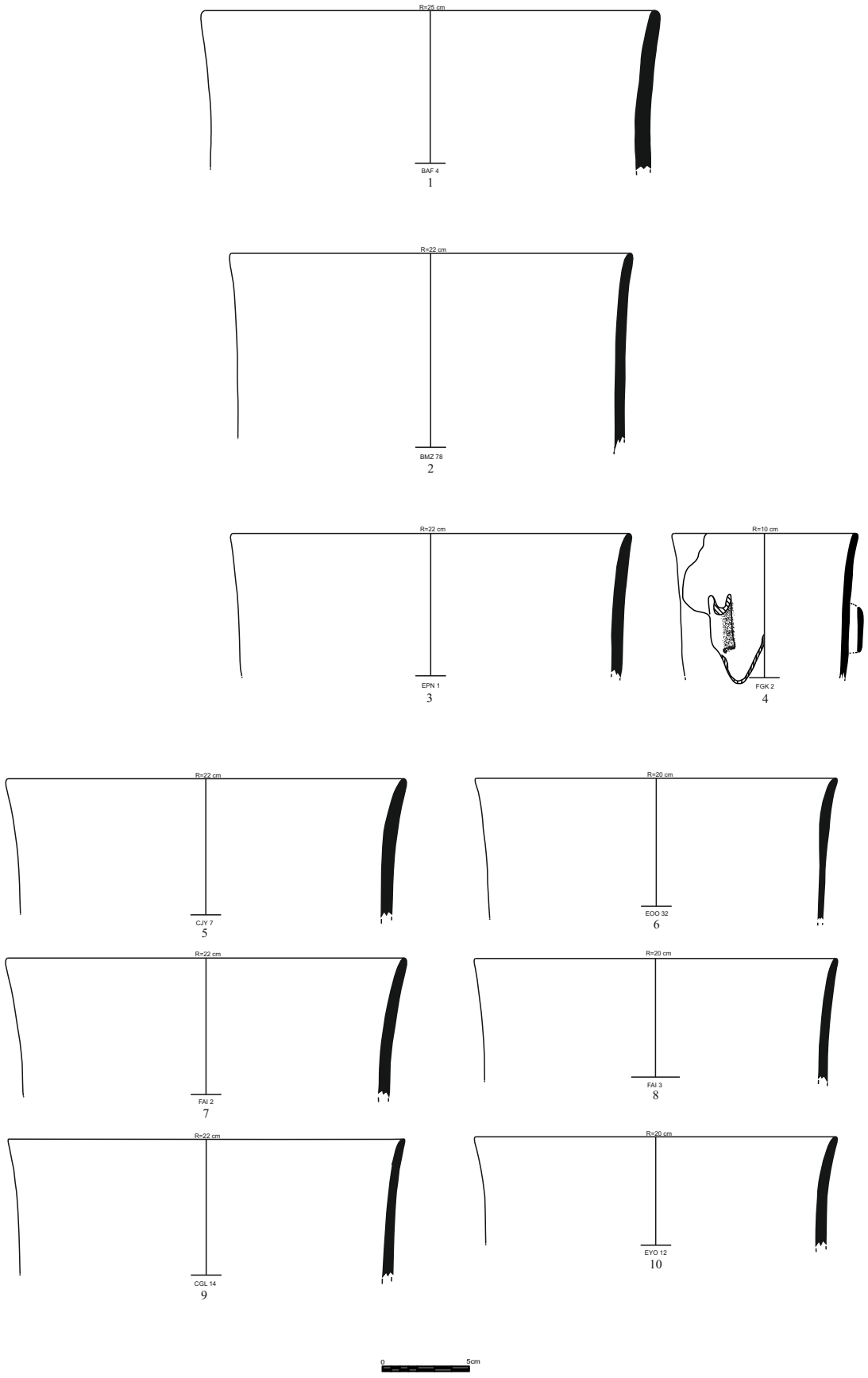

Levha 9: Dışa Açılan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

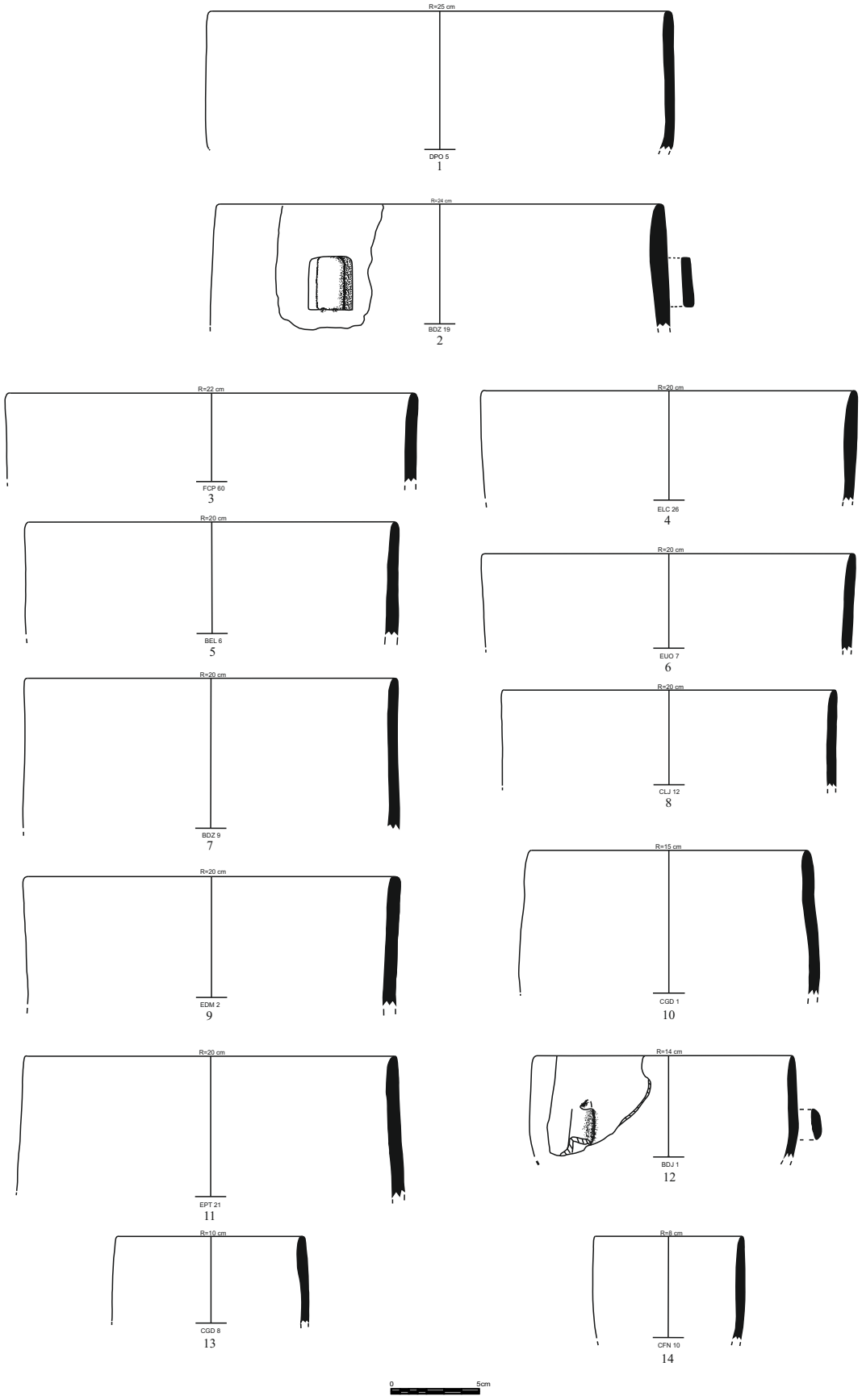

Levha 10: Dik Yükselen Düz Kenarlı Çanaklar

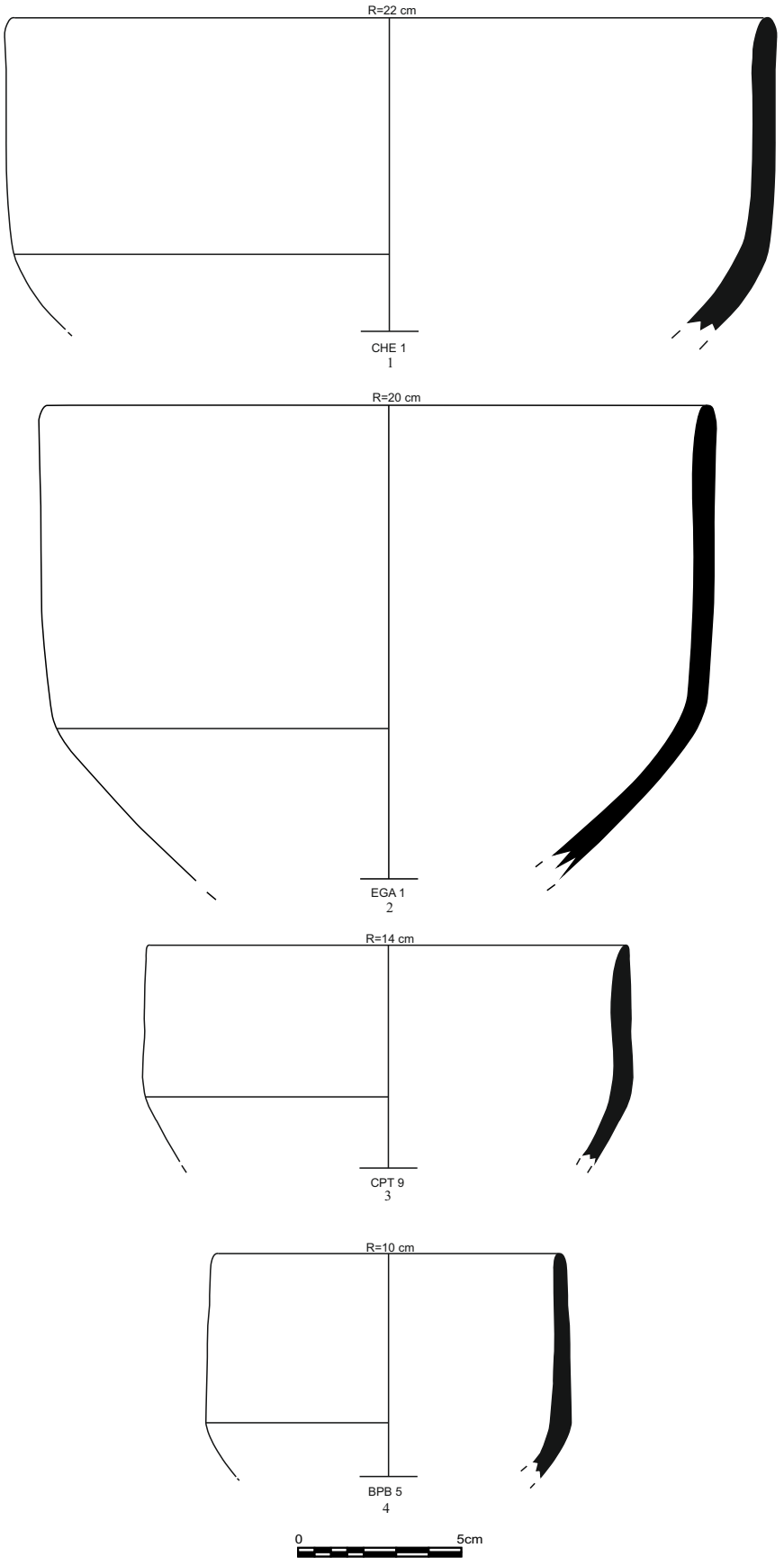

Levha 11:Dik Yükselen Düz Kenarlı Hafif Omurgalı Çanaklar

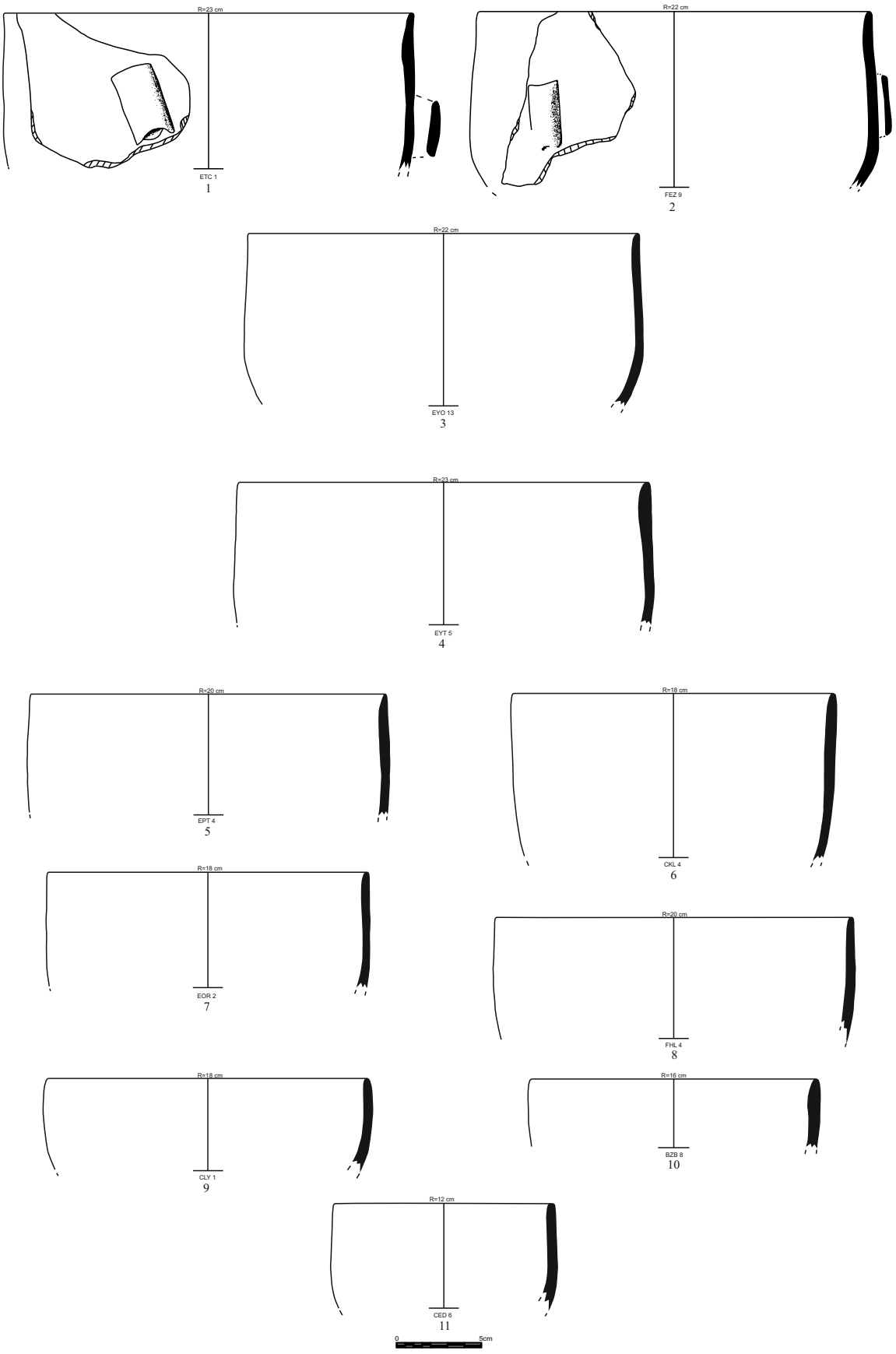

Levha 12: Dik Yükselen Kenarlı Yarıküresel Çanaklar

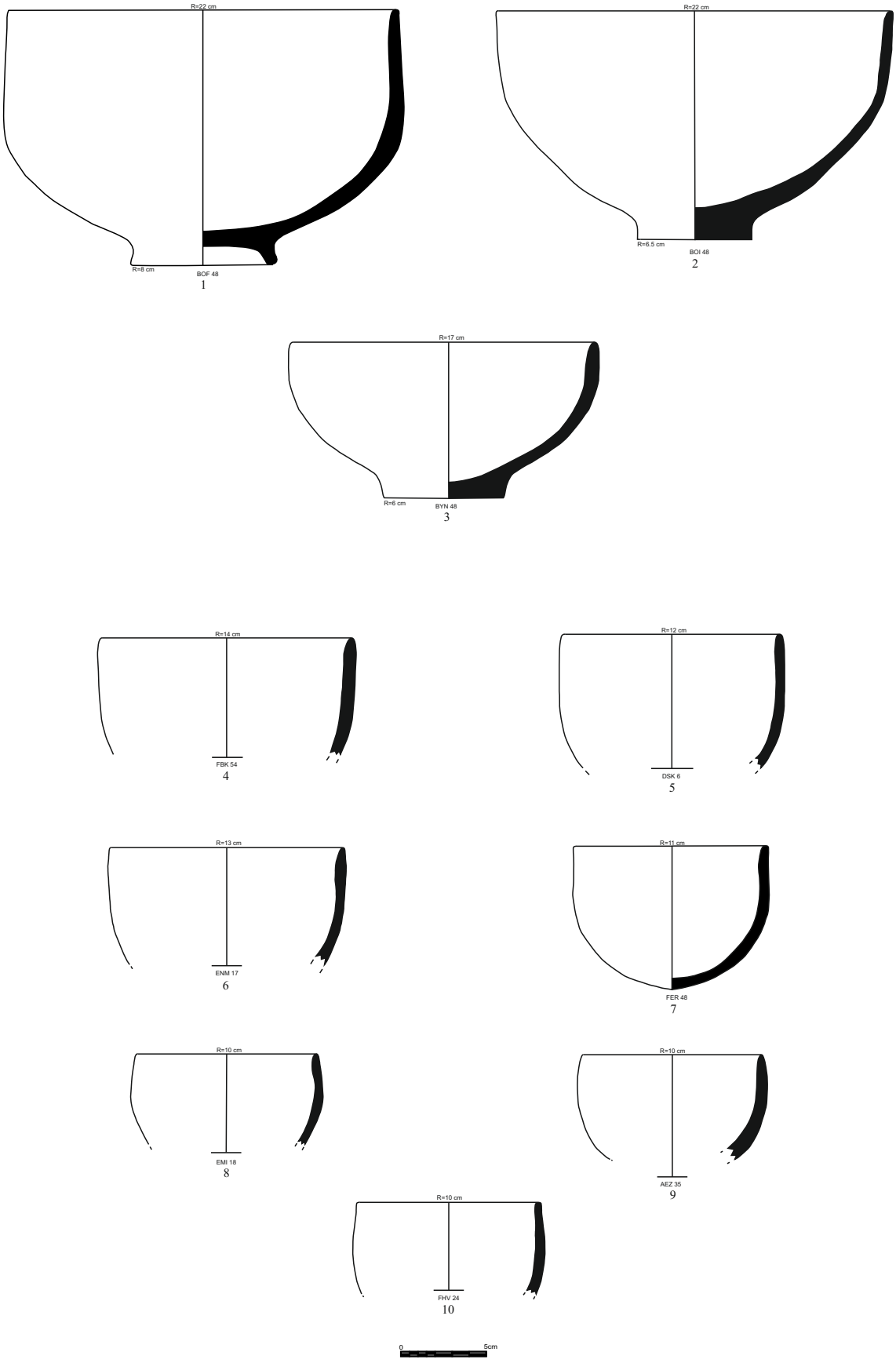

Levha 13: Dik Yükselen Kenarlı Yarıküresel Çanaklar

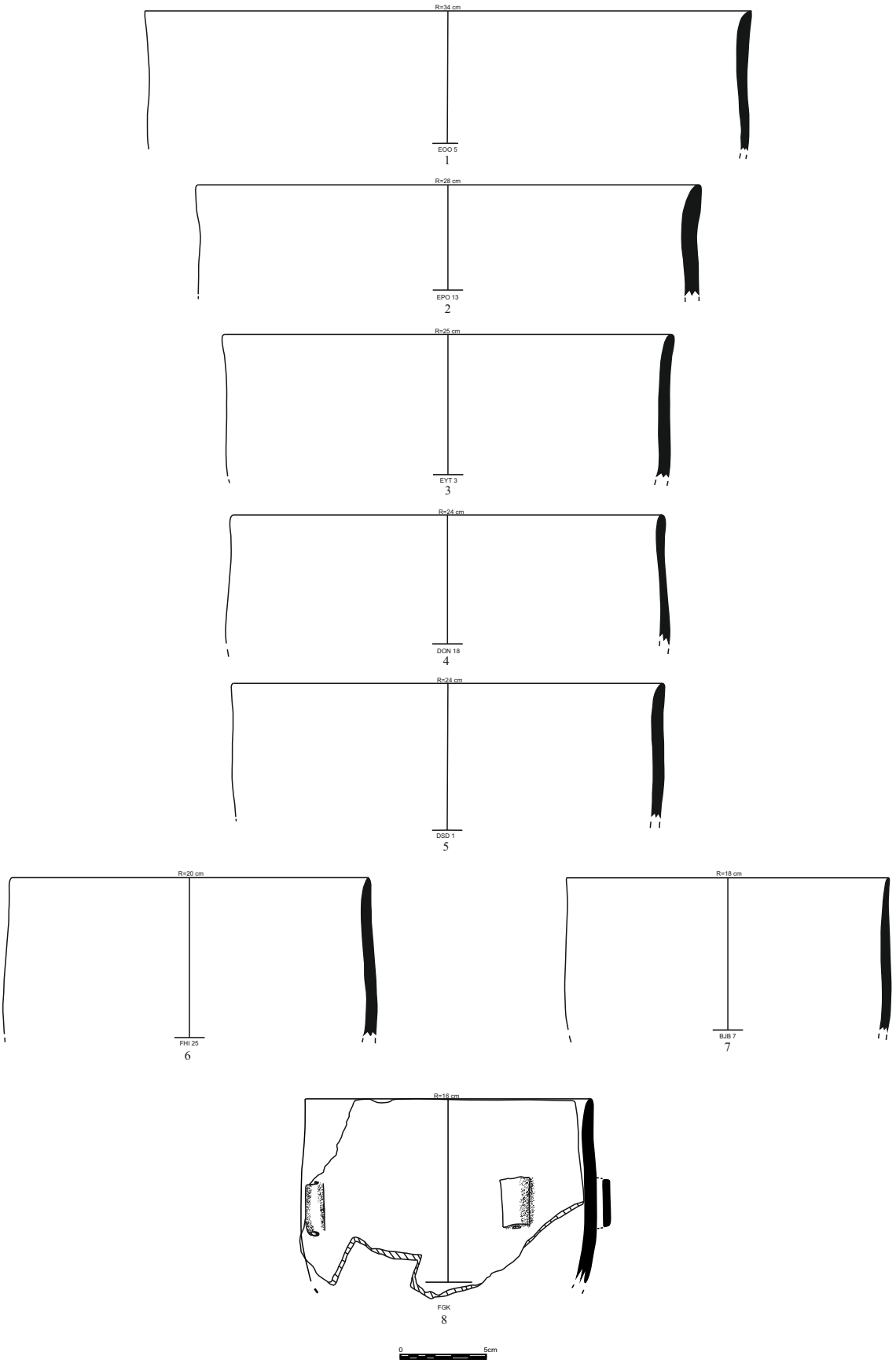

Levha 14: Dik Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

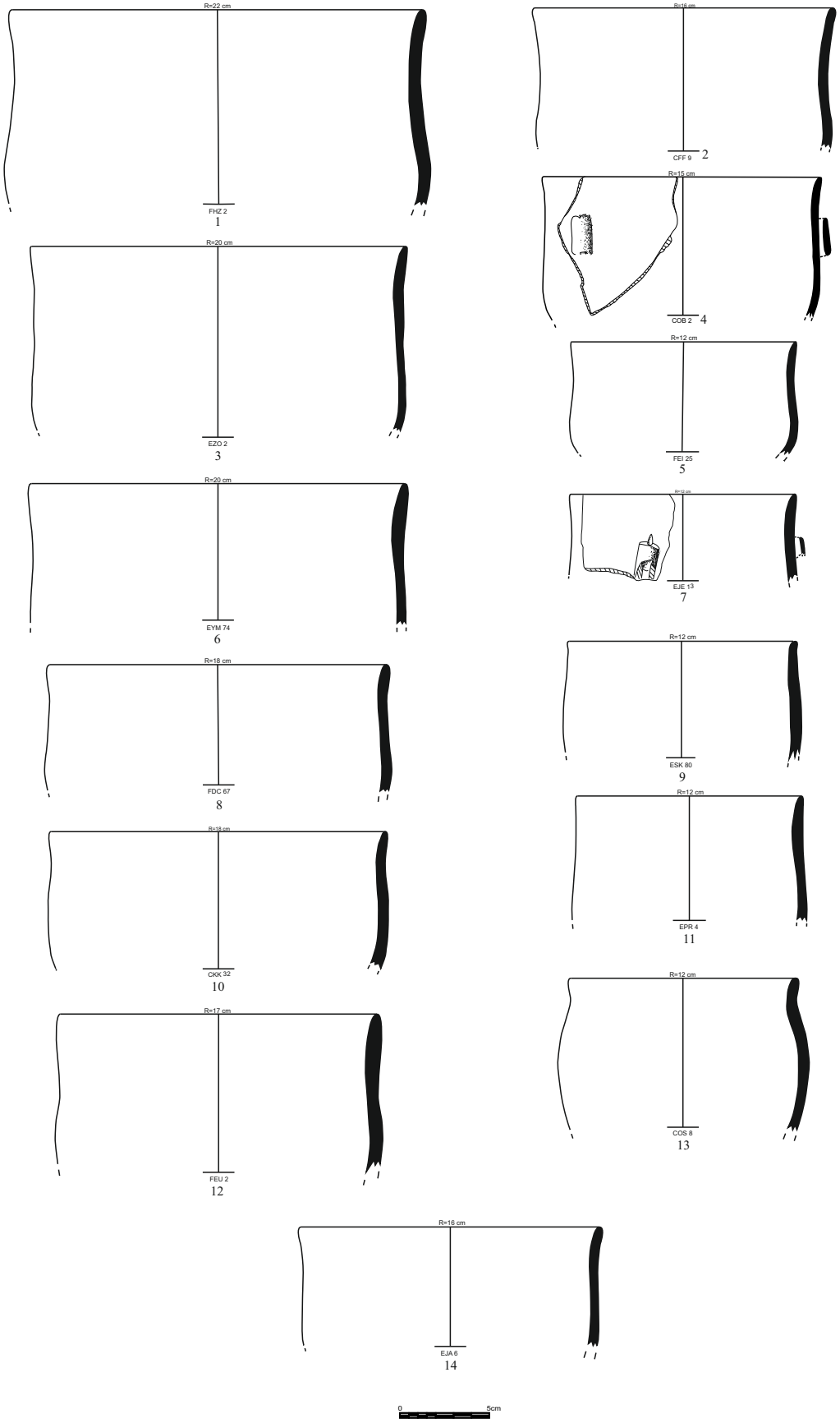

Levha 15: Dik Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

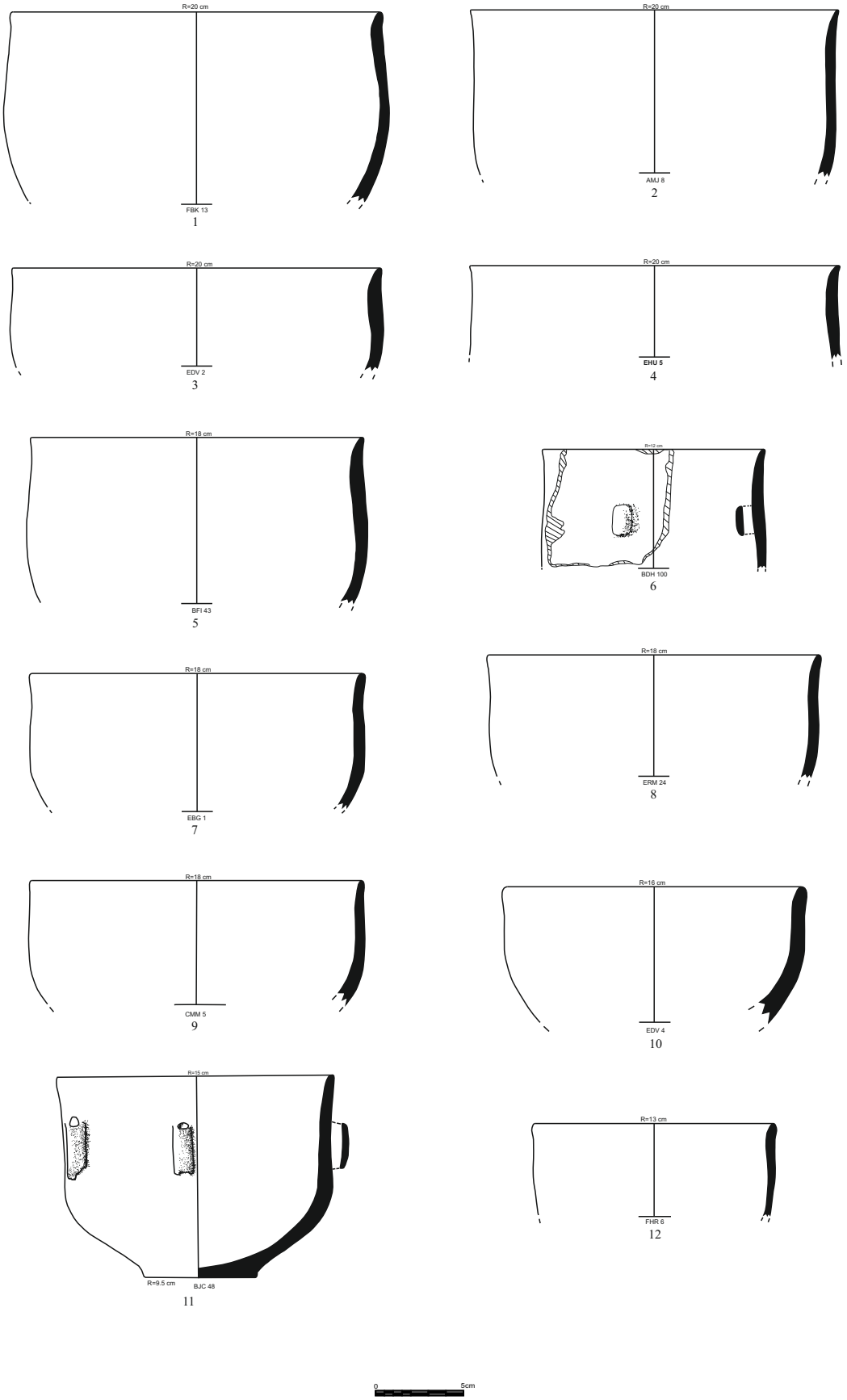

Levha 16: Dik Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

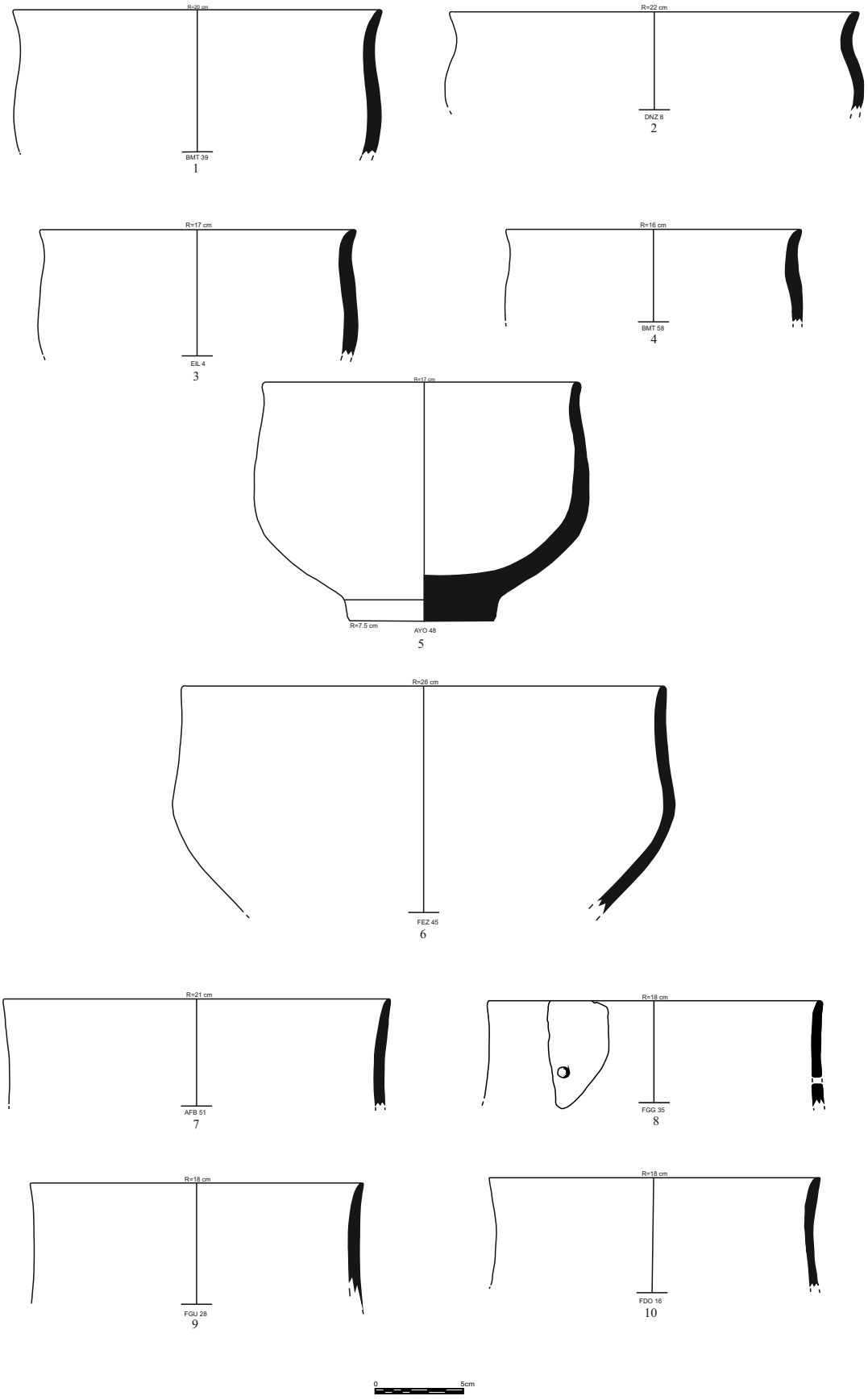

Levha 17: Dik Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

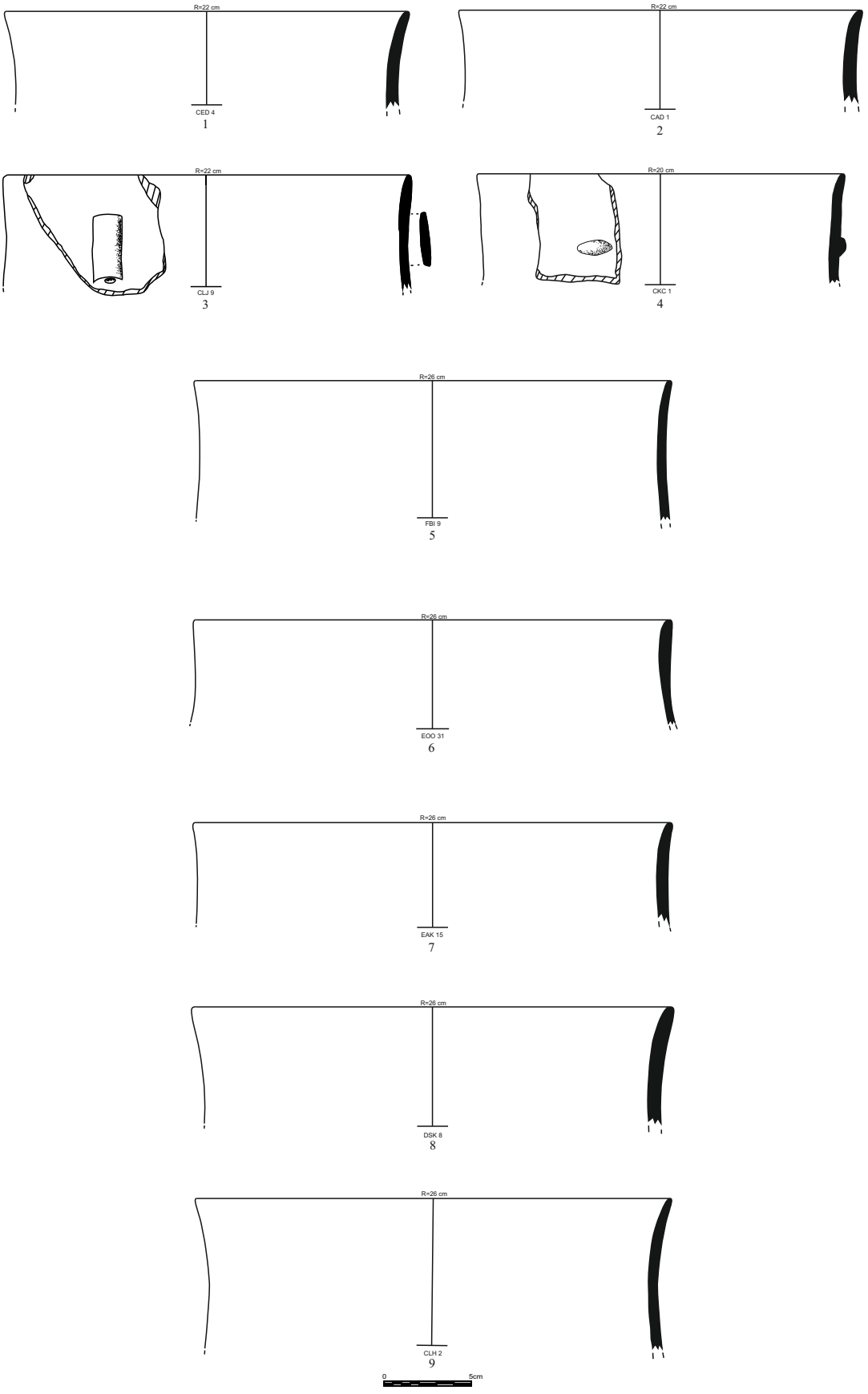

Levha 18: Dik Yükselen Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

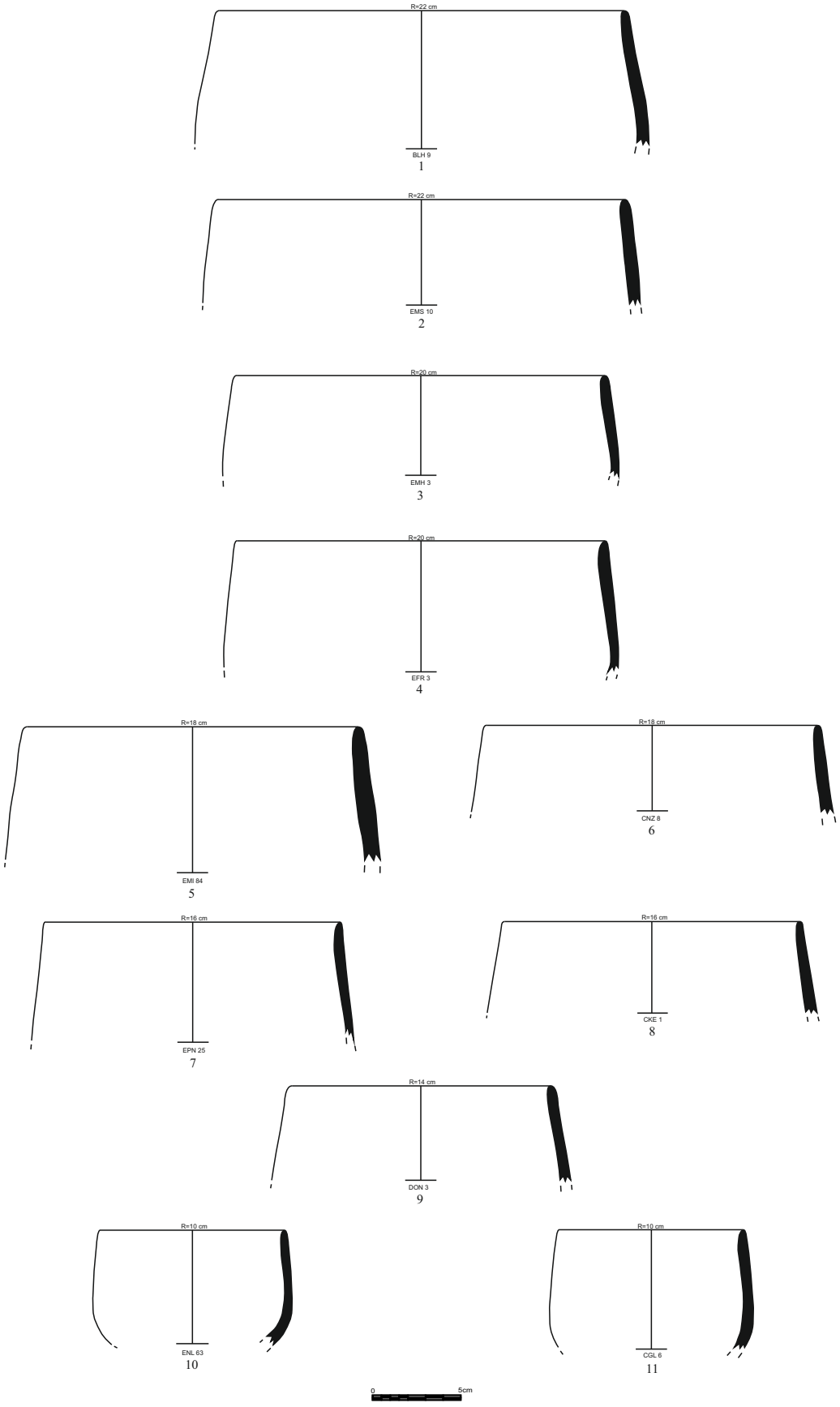

Levha 19: İçe Kapanan Düz Kenarlı Çanaklar

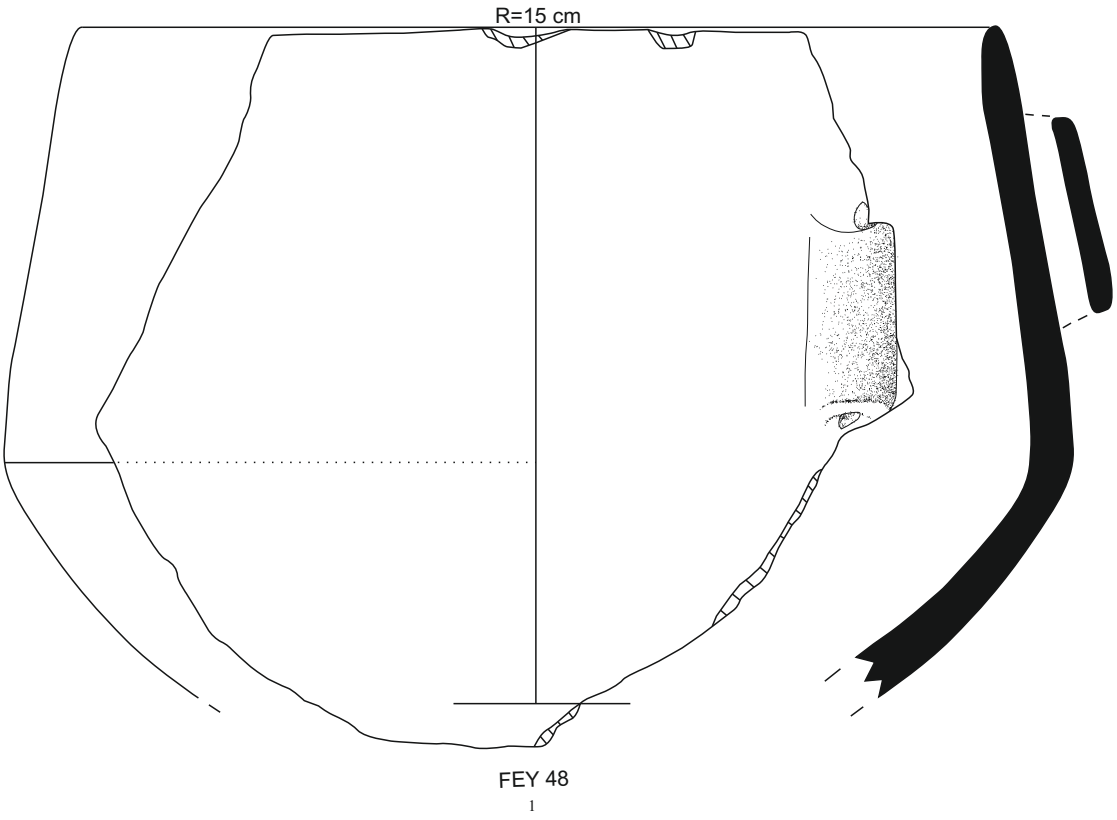

Levha 20: İçe Kapanan Kenarlı Hafif Omurgalı Çanaklar

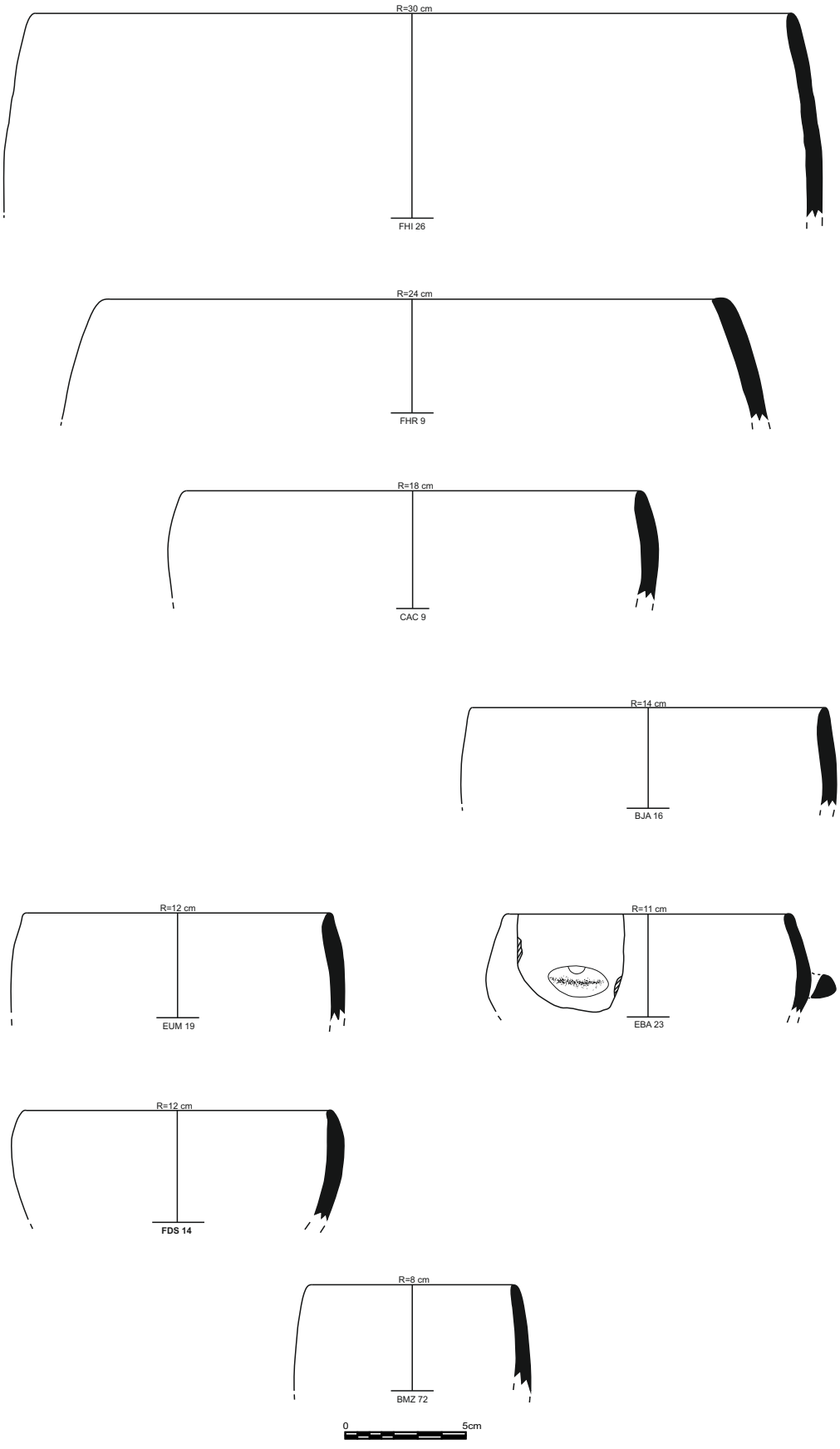

Levha 21: İçe Kapanan Kenarlı Yarıküresel Çanaklar

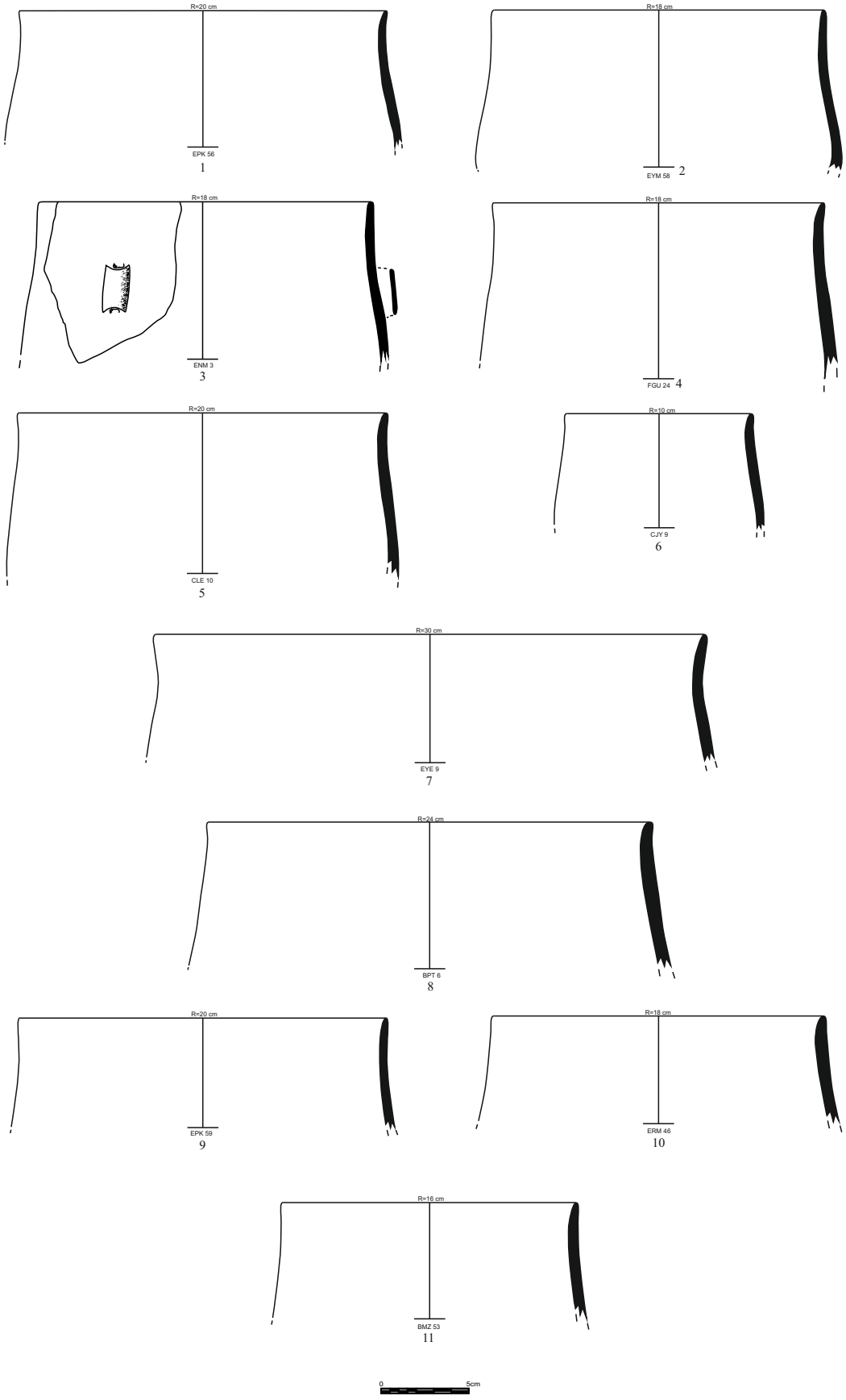

Levha 22: İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

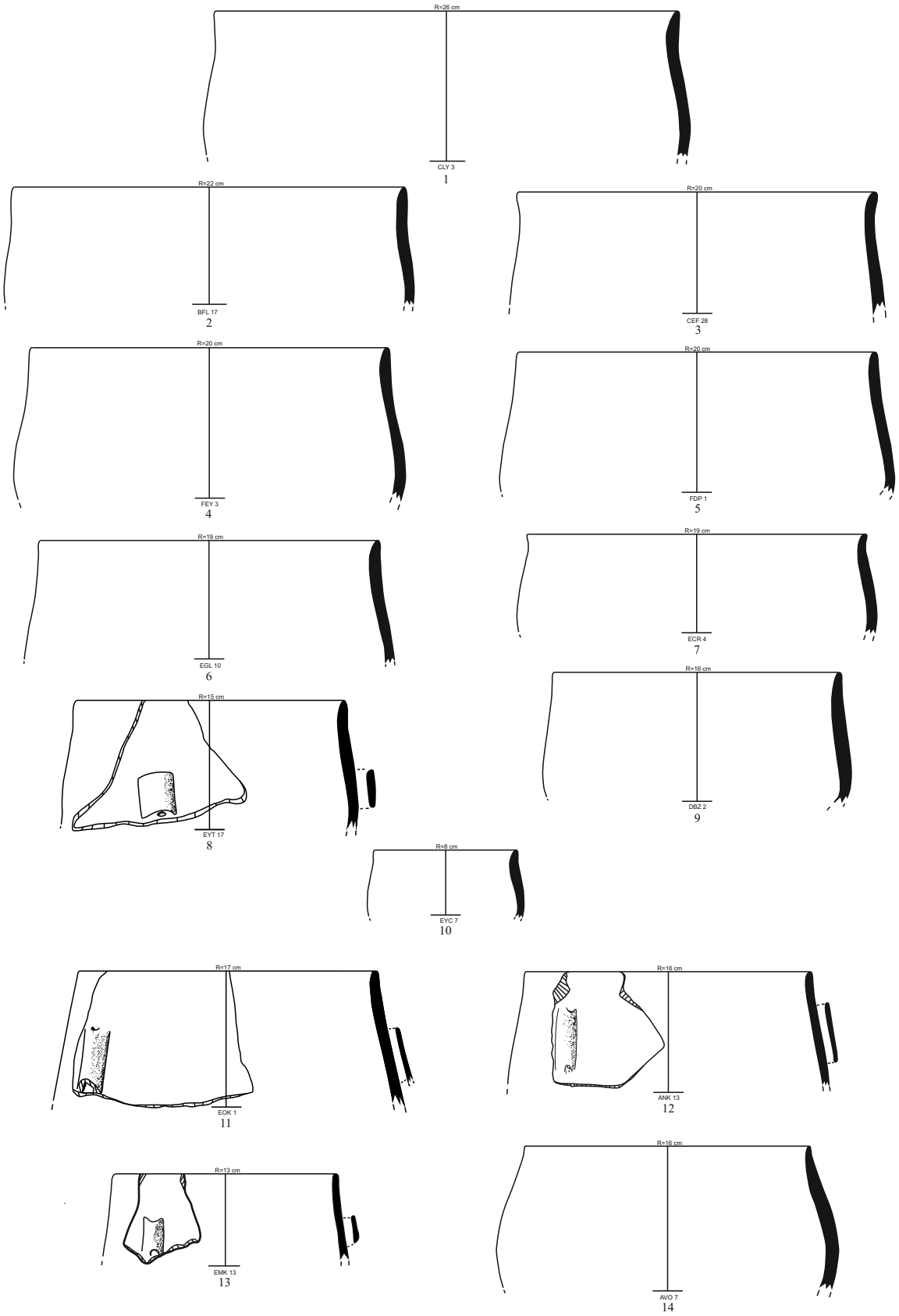

Levha 23: İçe Kapanan Kenarlı Hafif S-Profilli Çanaklar

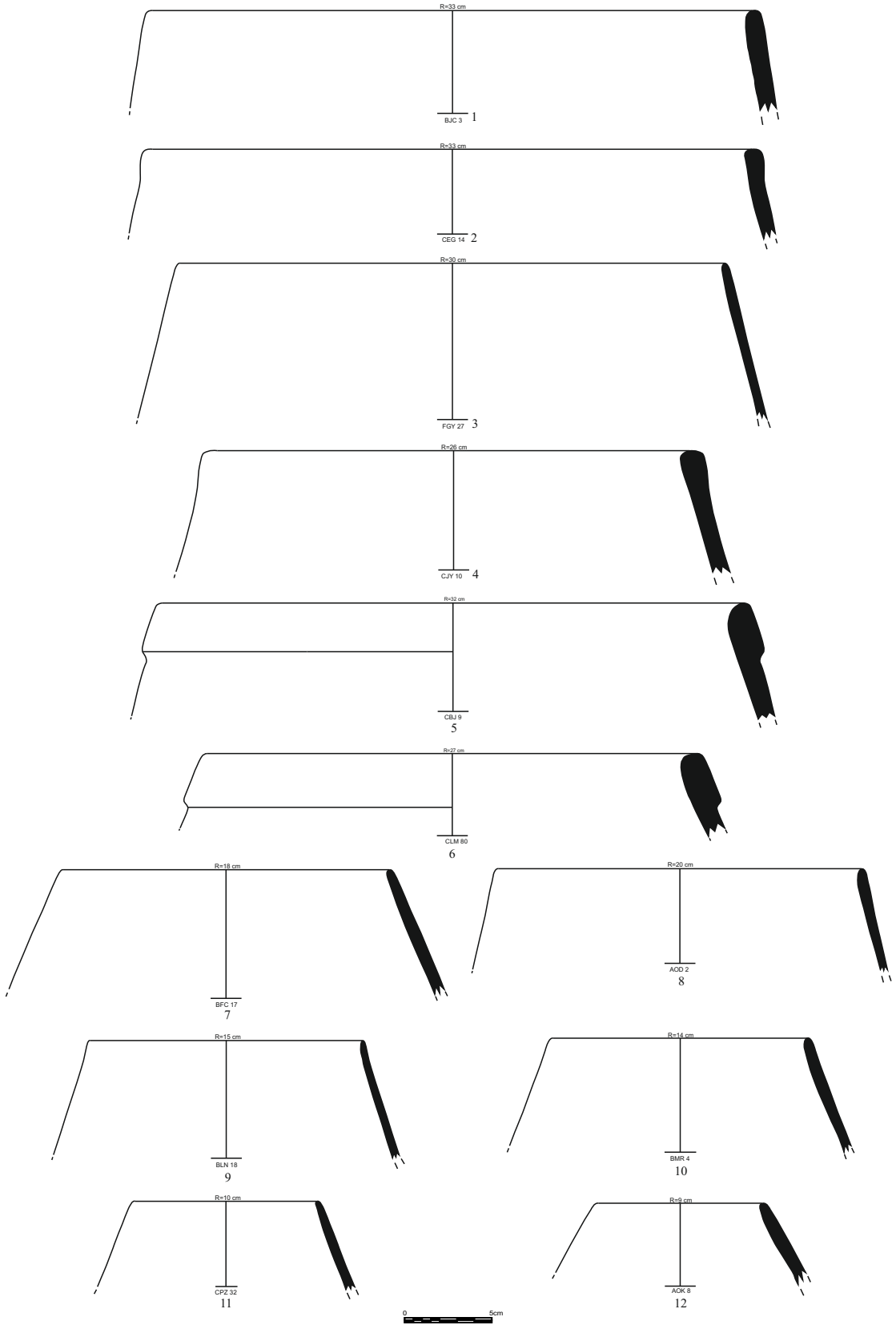

Levha 24: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

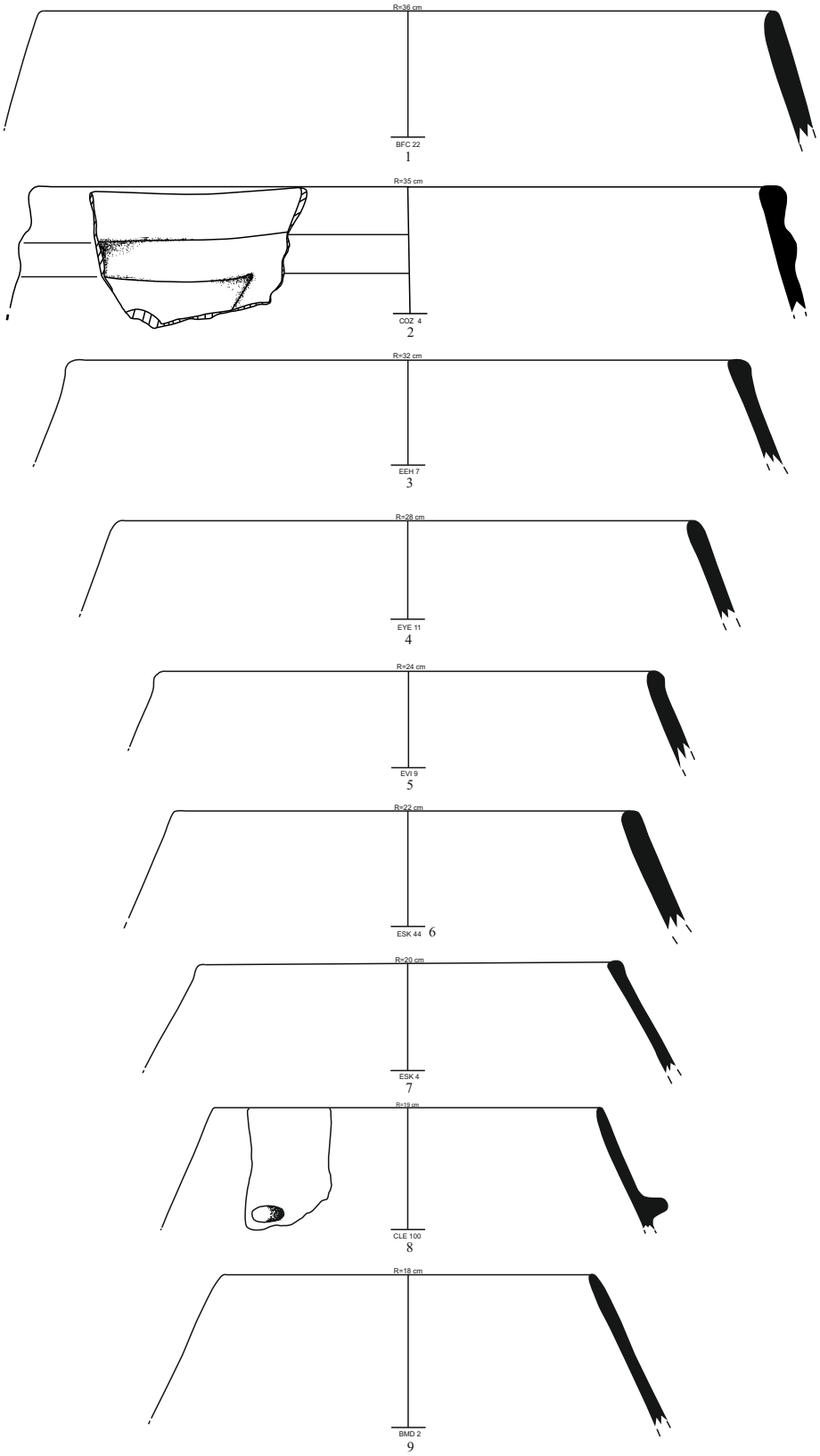

Levha 25: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

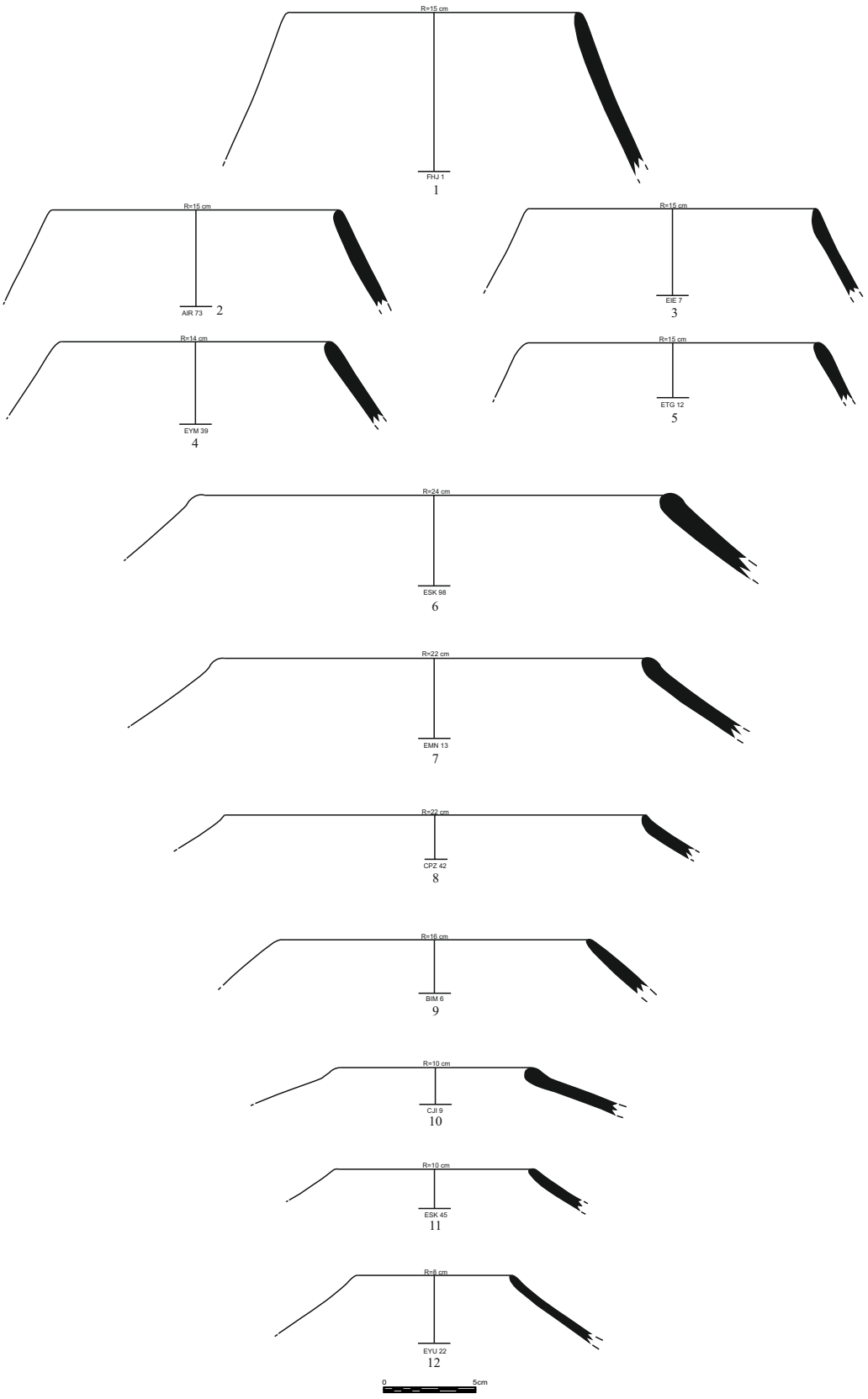

Levha 26: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

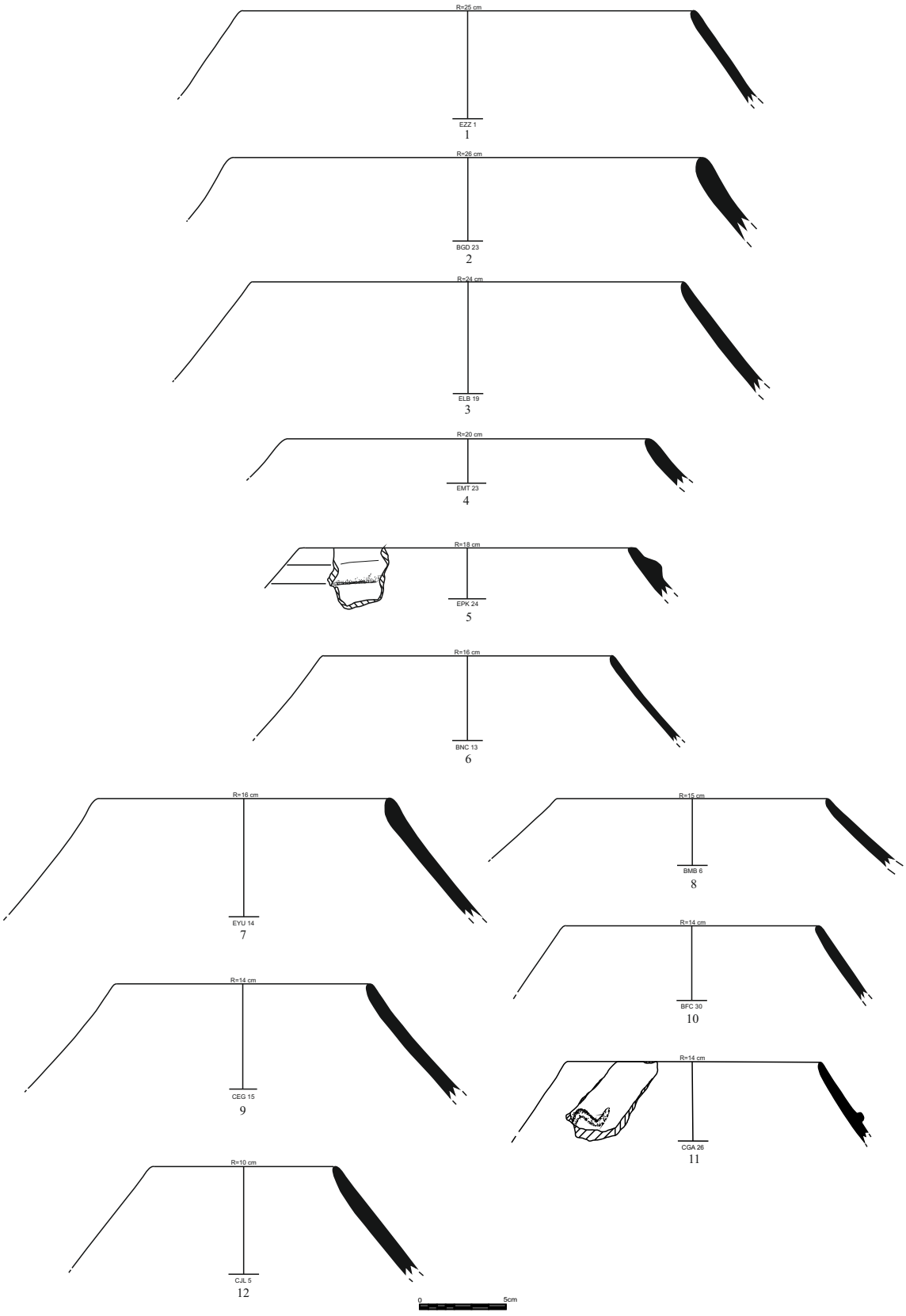

Levha 27: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

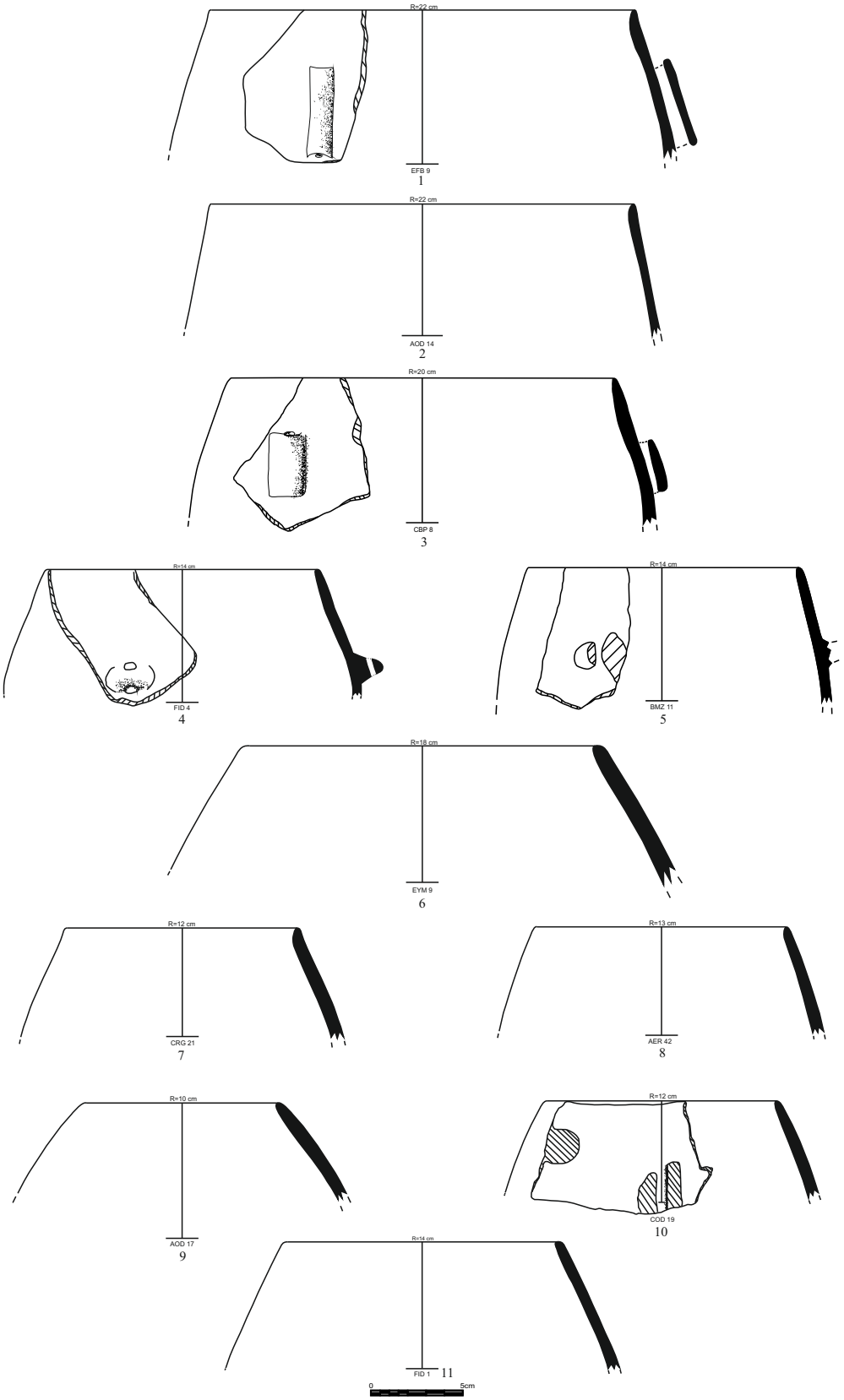

Levha 28: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

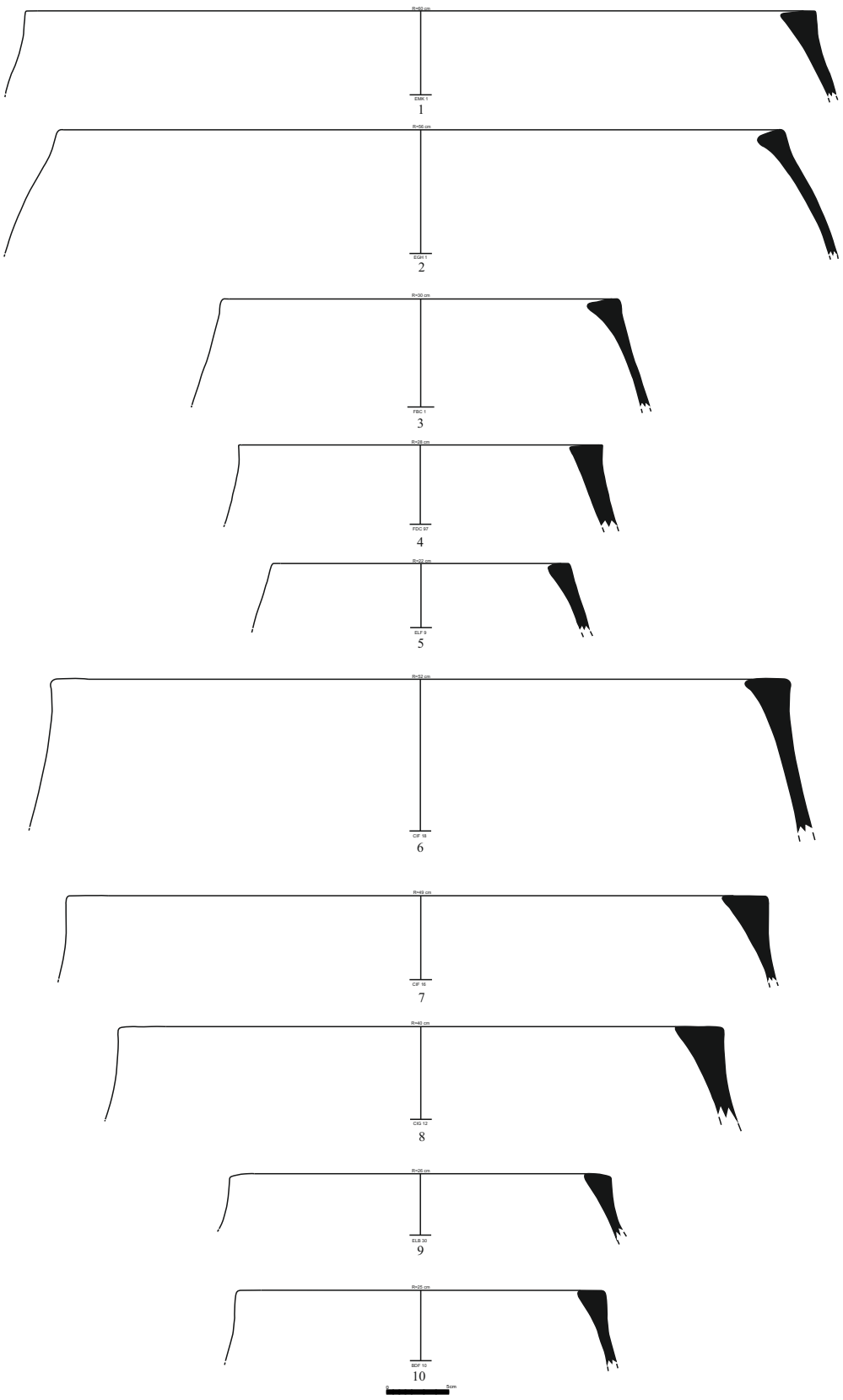

Levha 29: Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

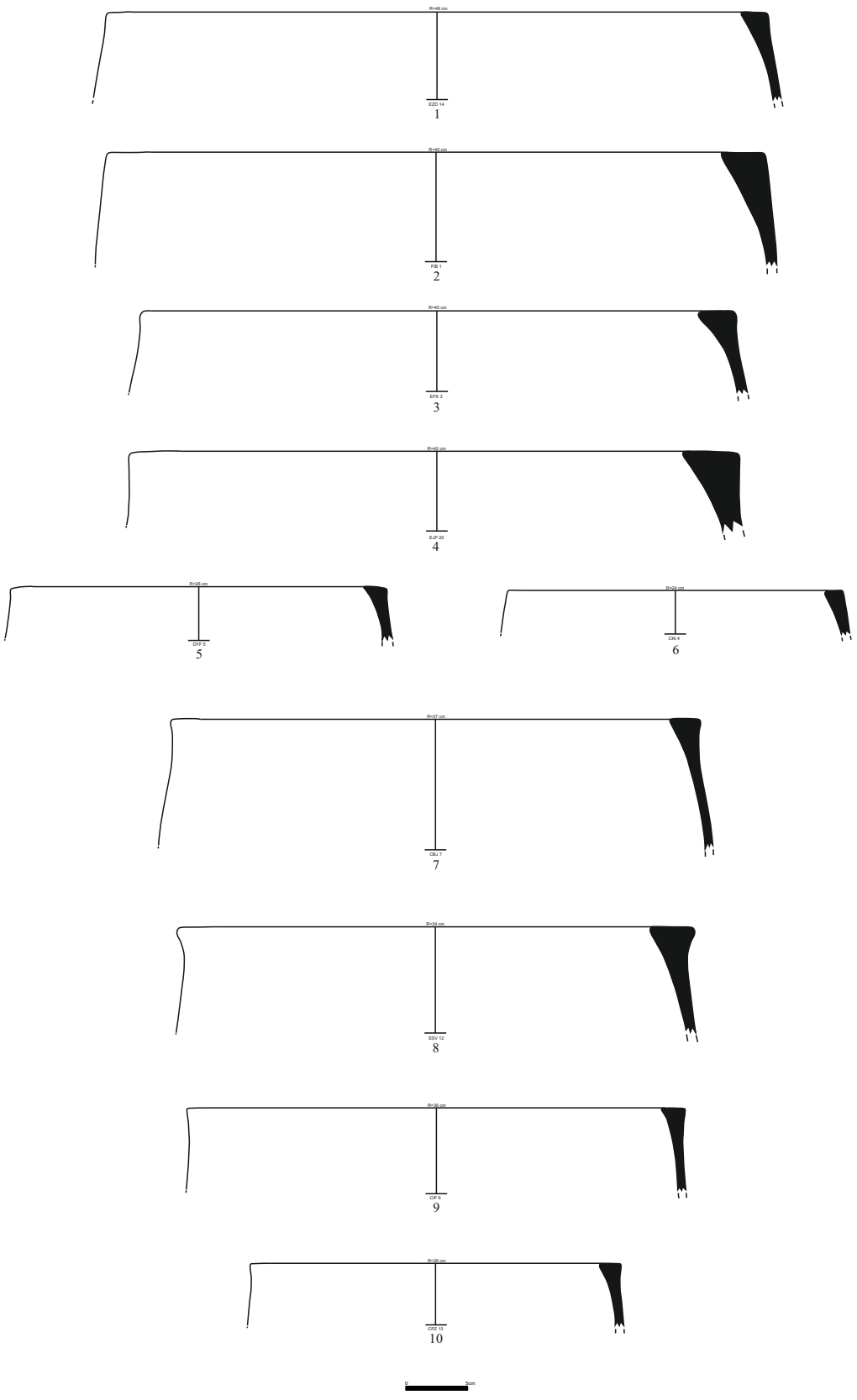

Levha 30: Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

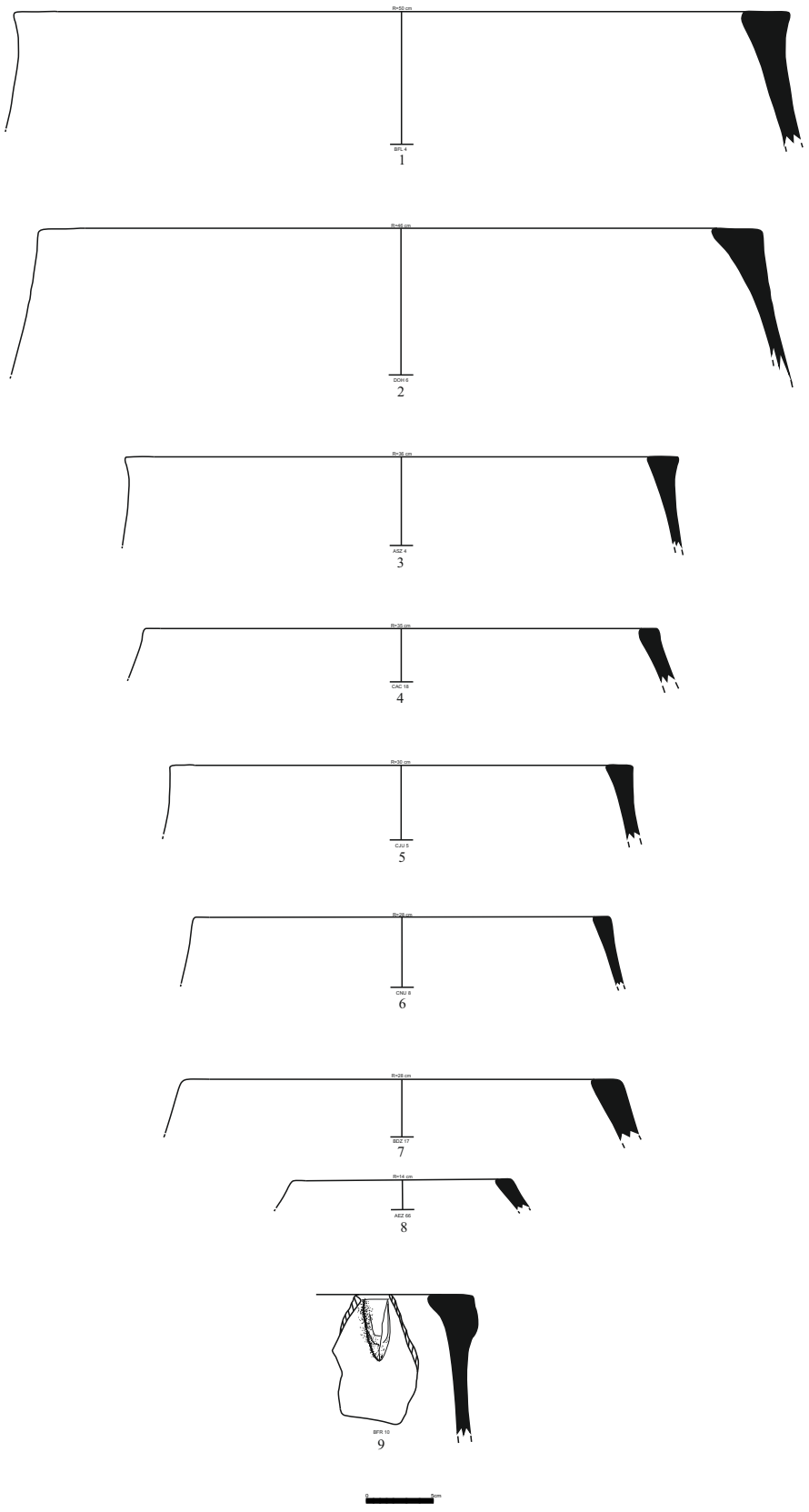

Levha 31: Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

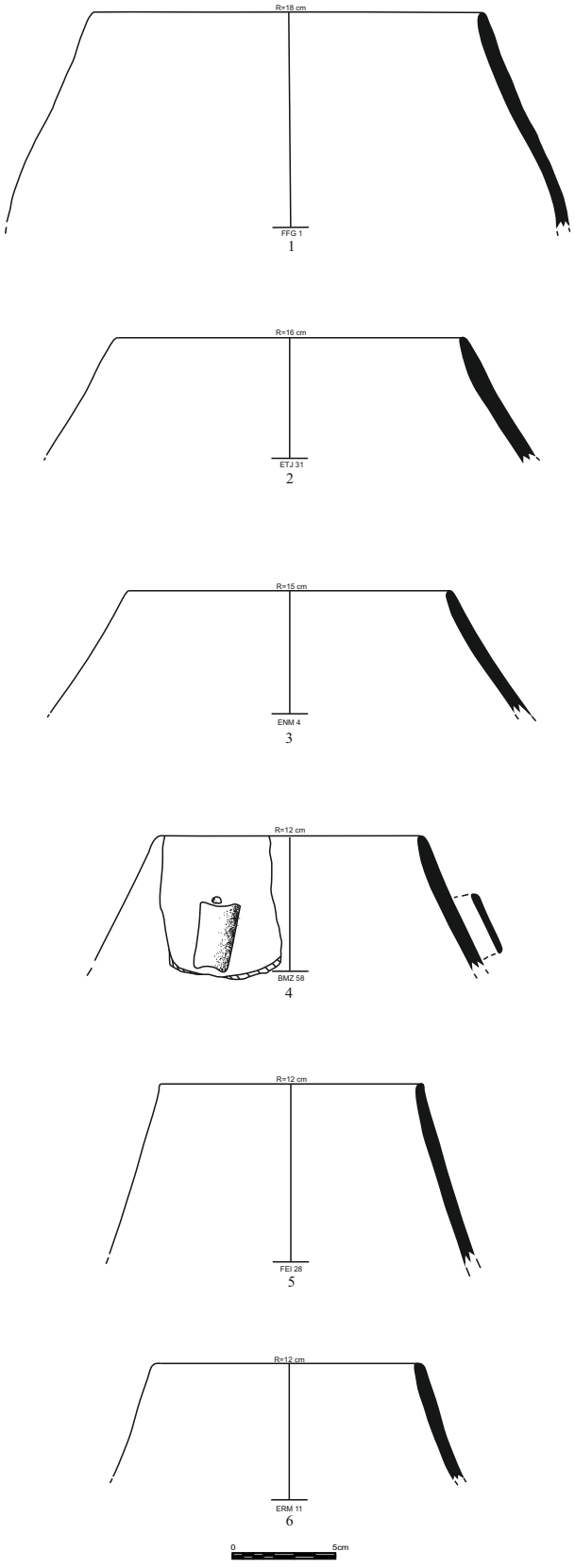

Levha 32: Yarıküresel Gövdeli Boyunsuz Çömlekler

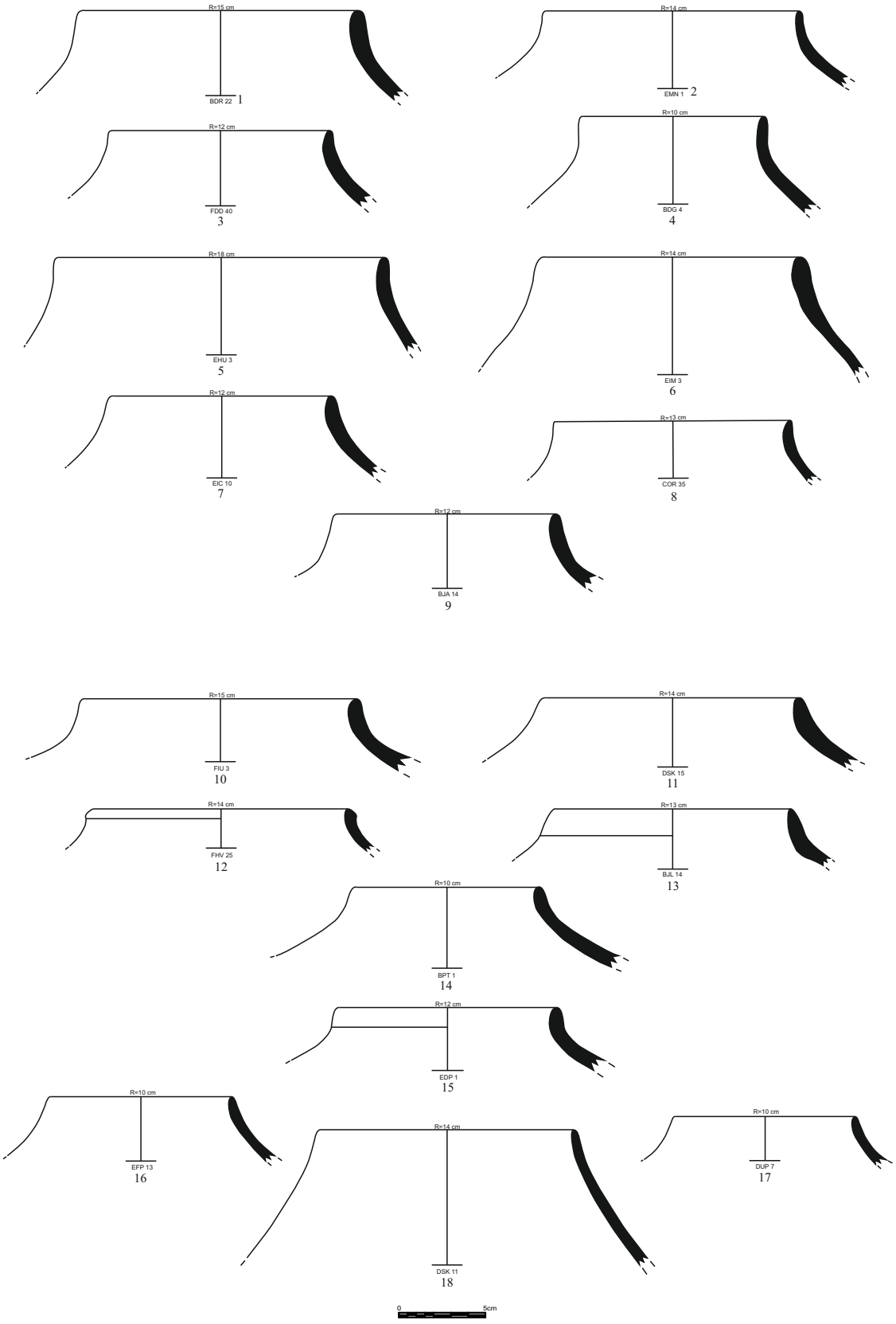

Levha 33: Belirgin Boynu Dik Çömlekler

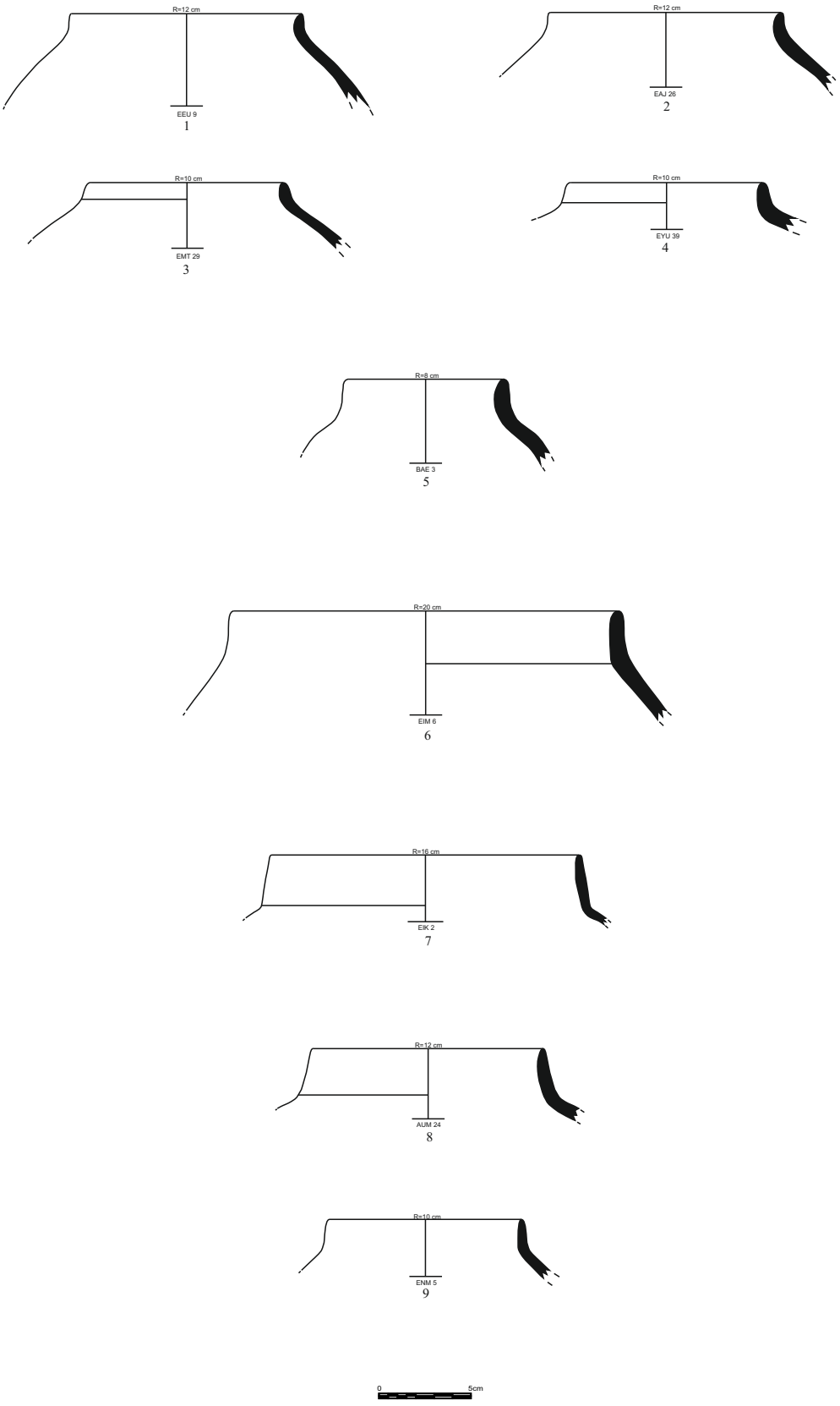

Levha 34: Belirgin Boynu Dik Çömlekler

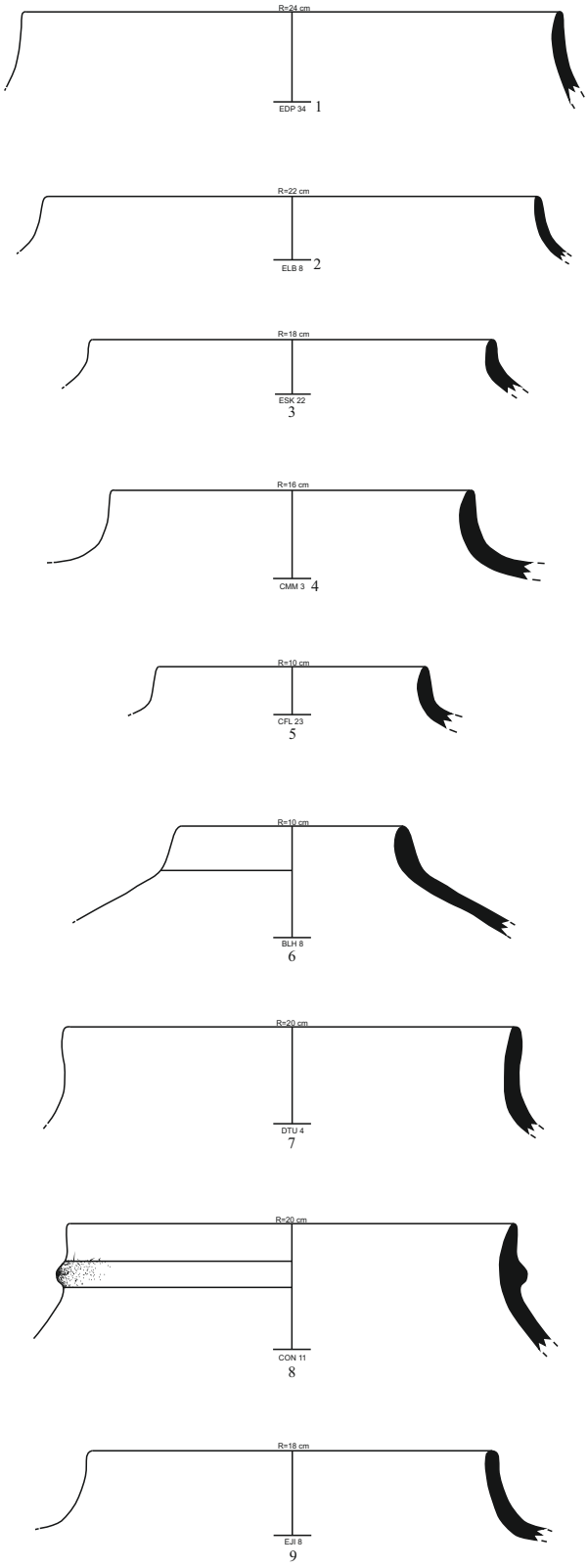

Levha 35: Belirgin Boynu Dik Çömlekler

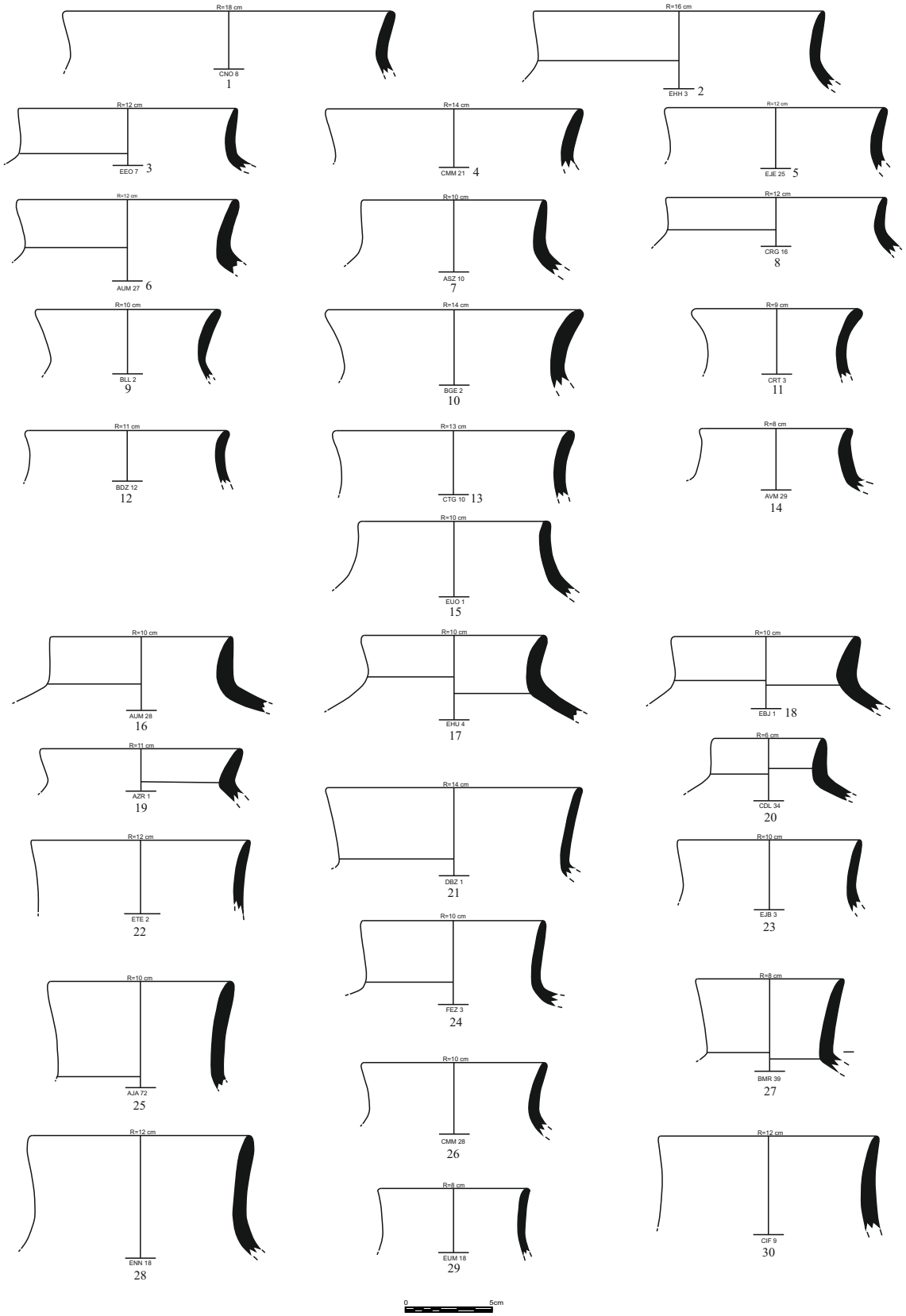

Levha 36: Belirgin Boynu Dışa Açılan Çömlekler

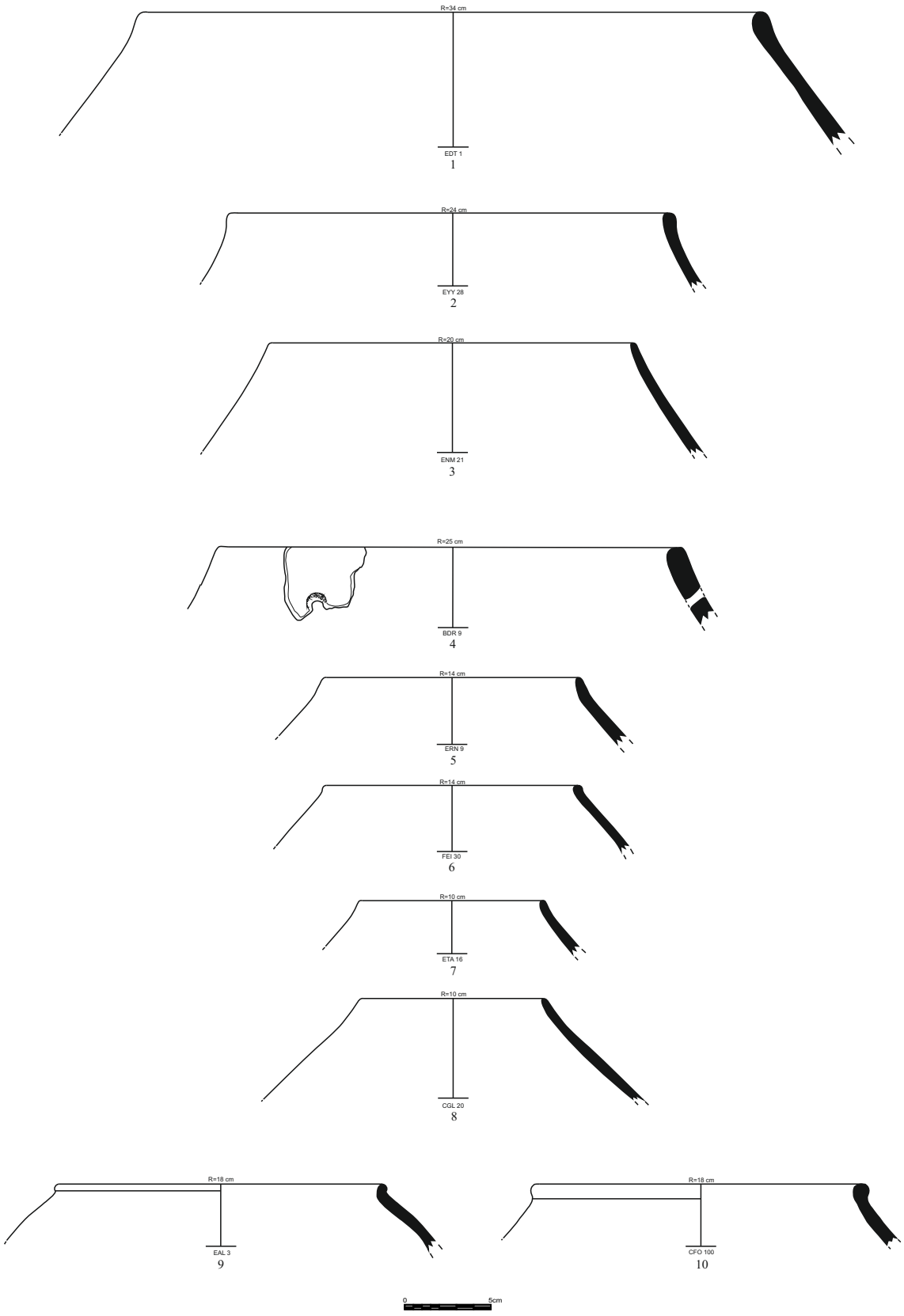

Levha 37: Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlekler

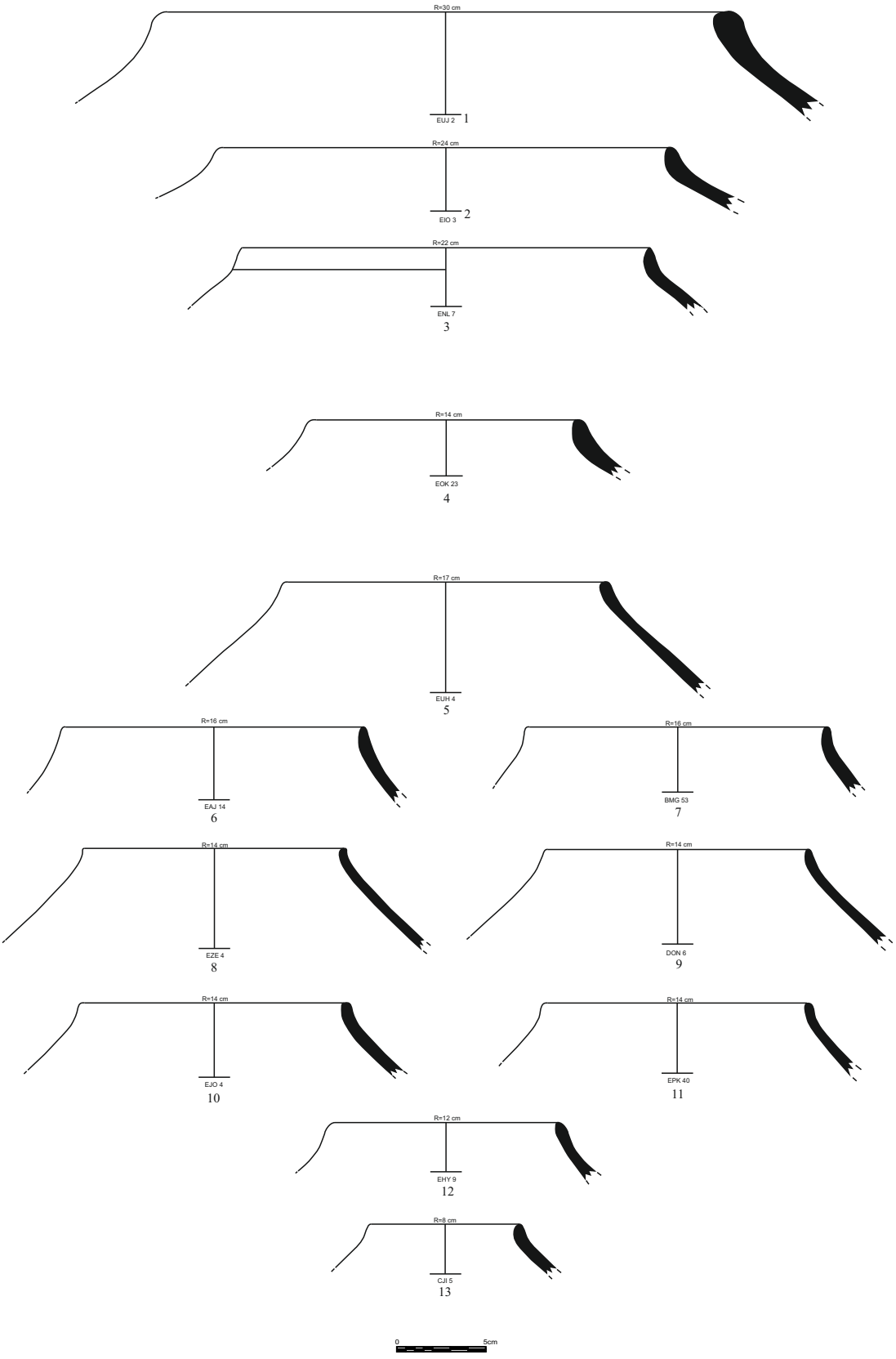

Levha 38: Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlekler

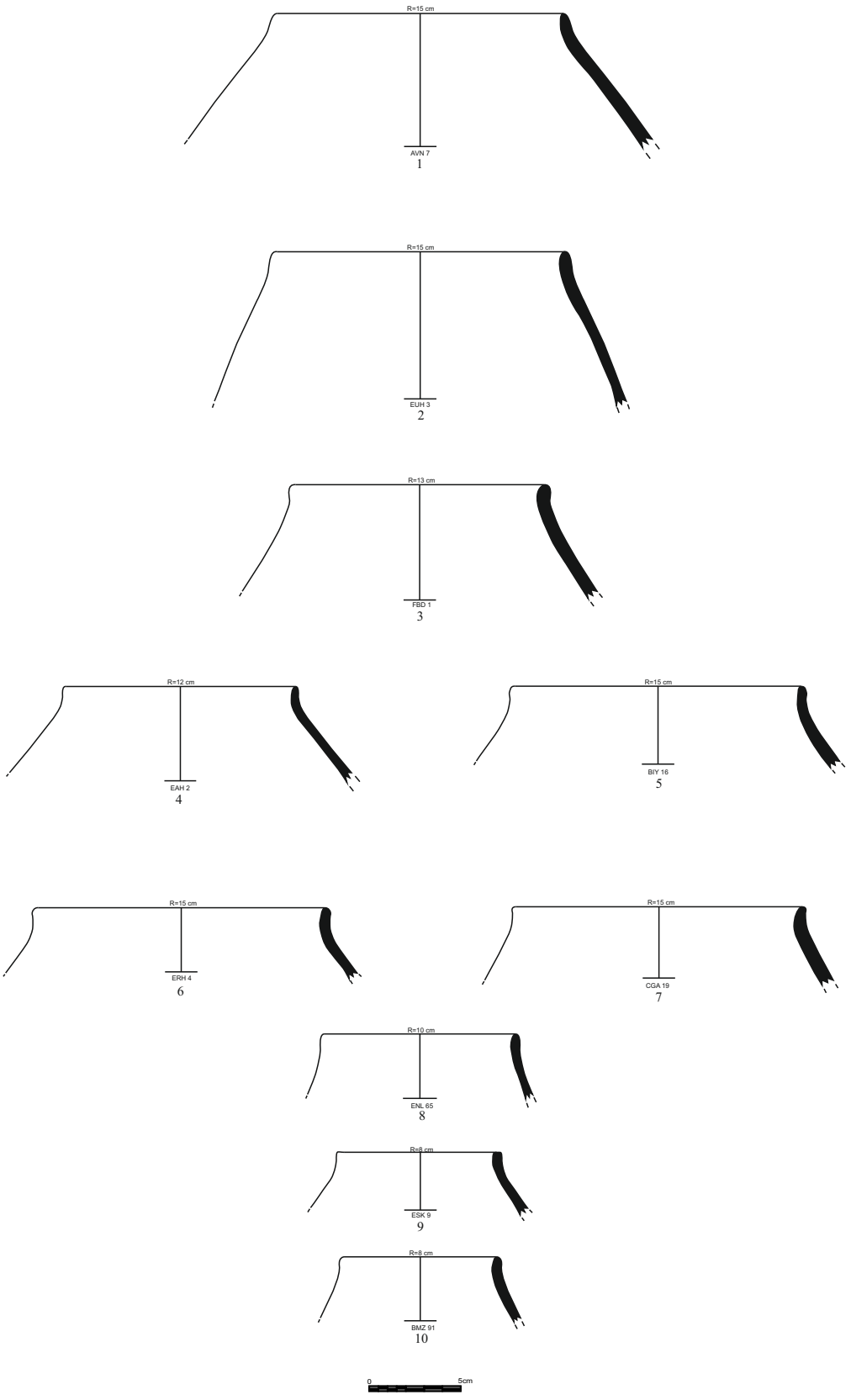

Levha 39: Kısa Boyunlu Küresel Gövdeli Çömlekler

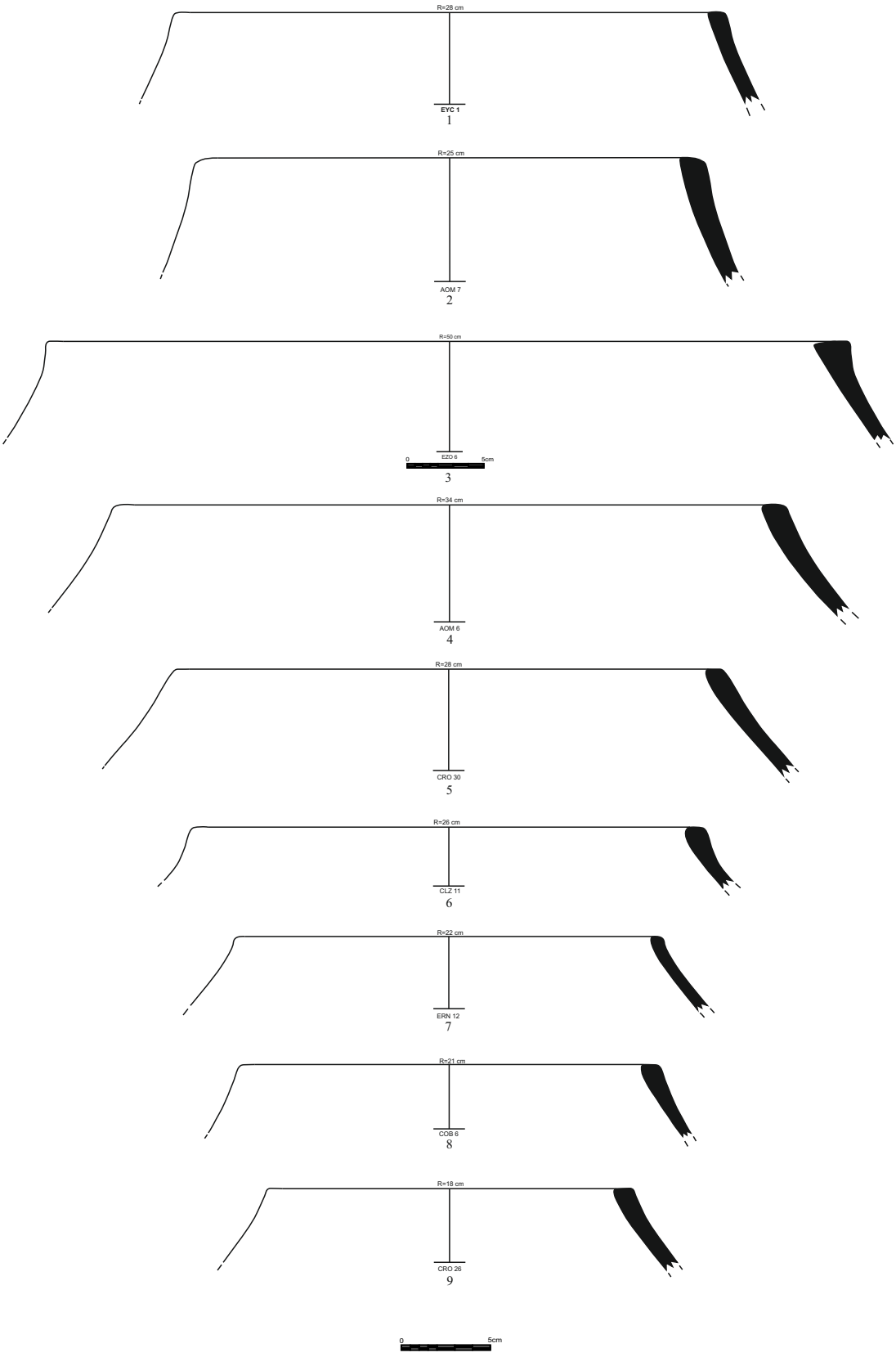

Levha 40: Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlekler

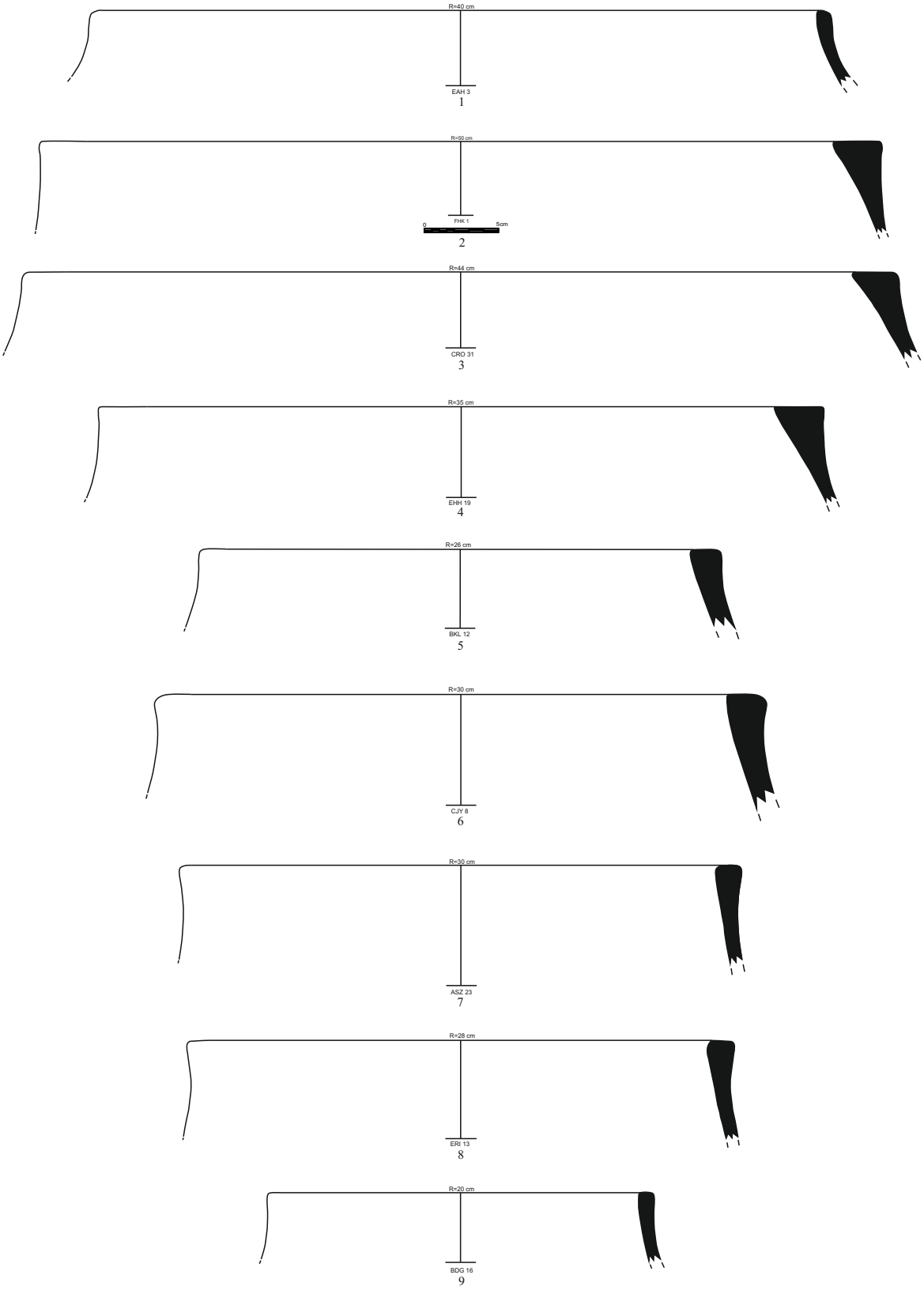

Levha 41: Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlekler

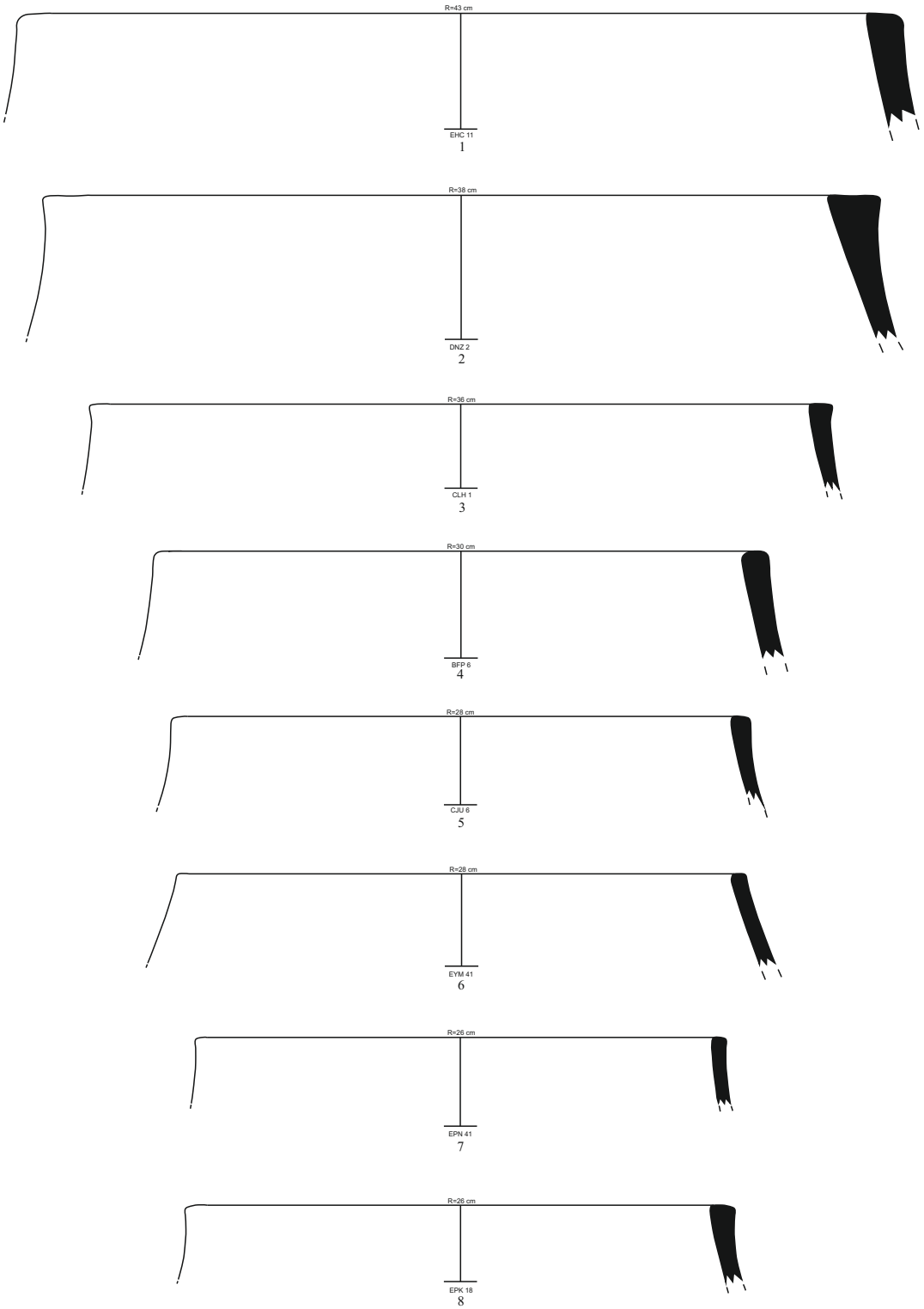

Levha 42: Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Küresel Gövdeli Çömlekler

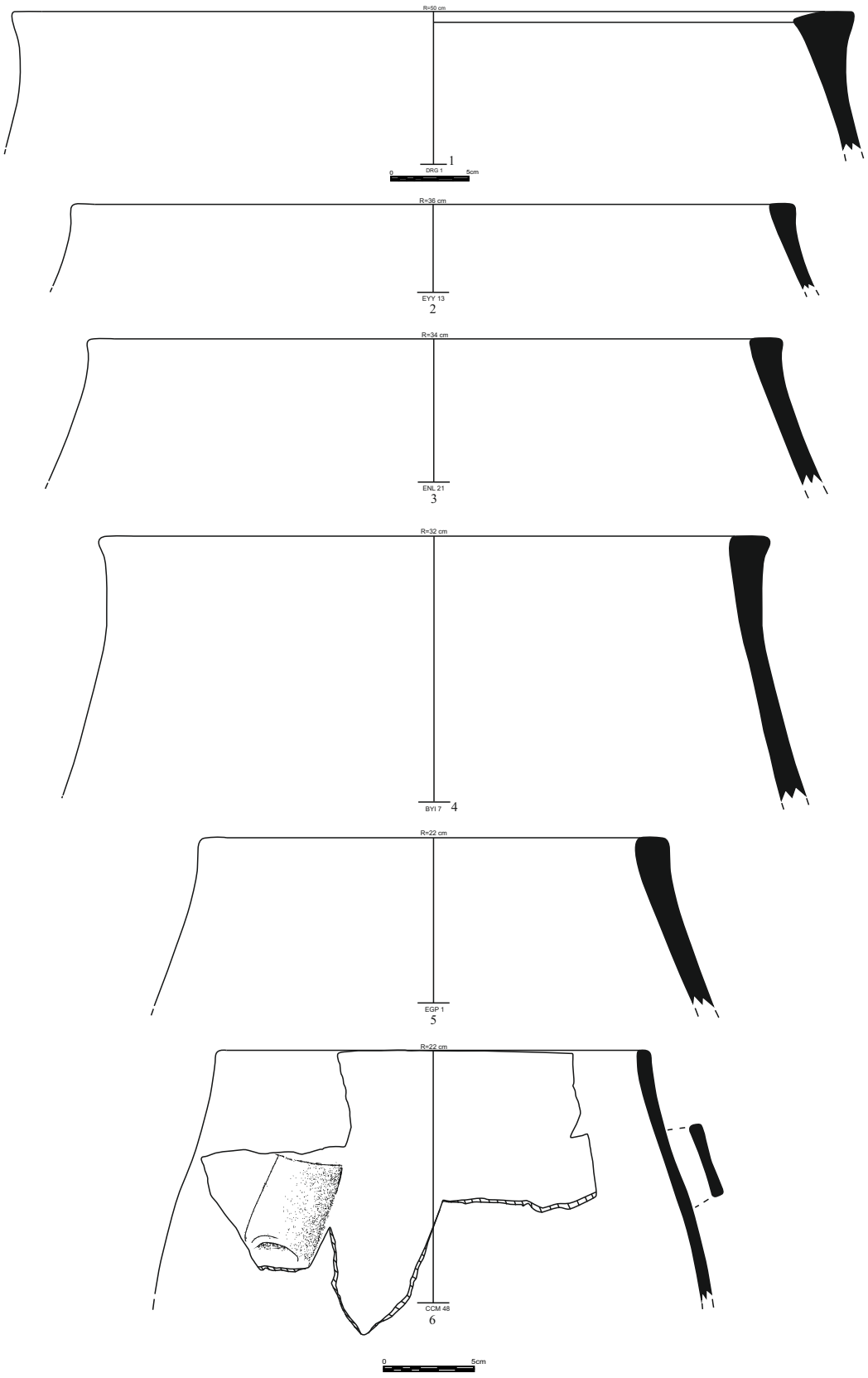

Levha 43: Kısa Boyunlu Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı Yarıküresel Gövdeli Çömlekler

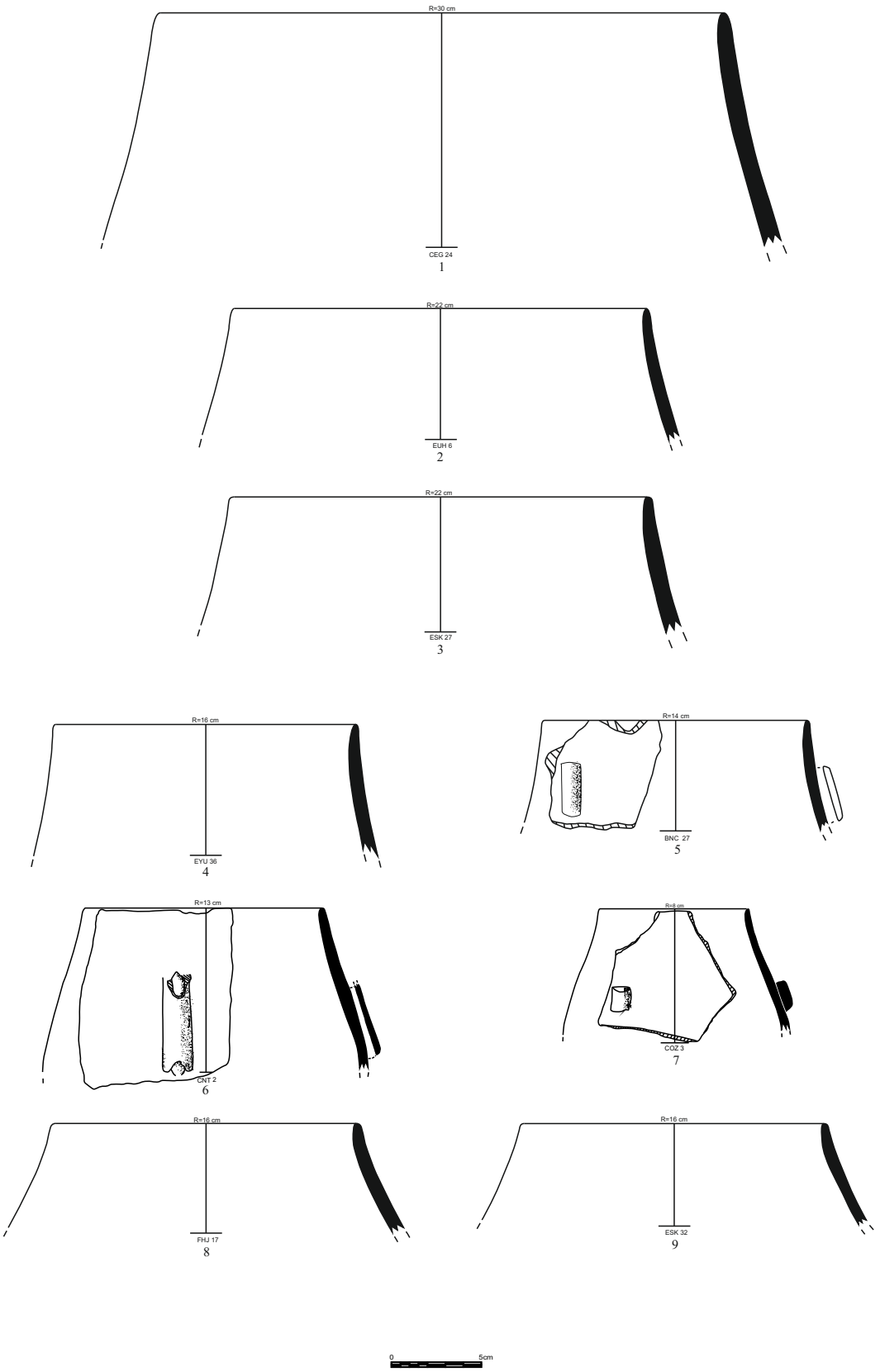

Levha 44: Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlekler

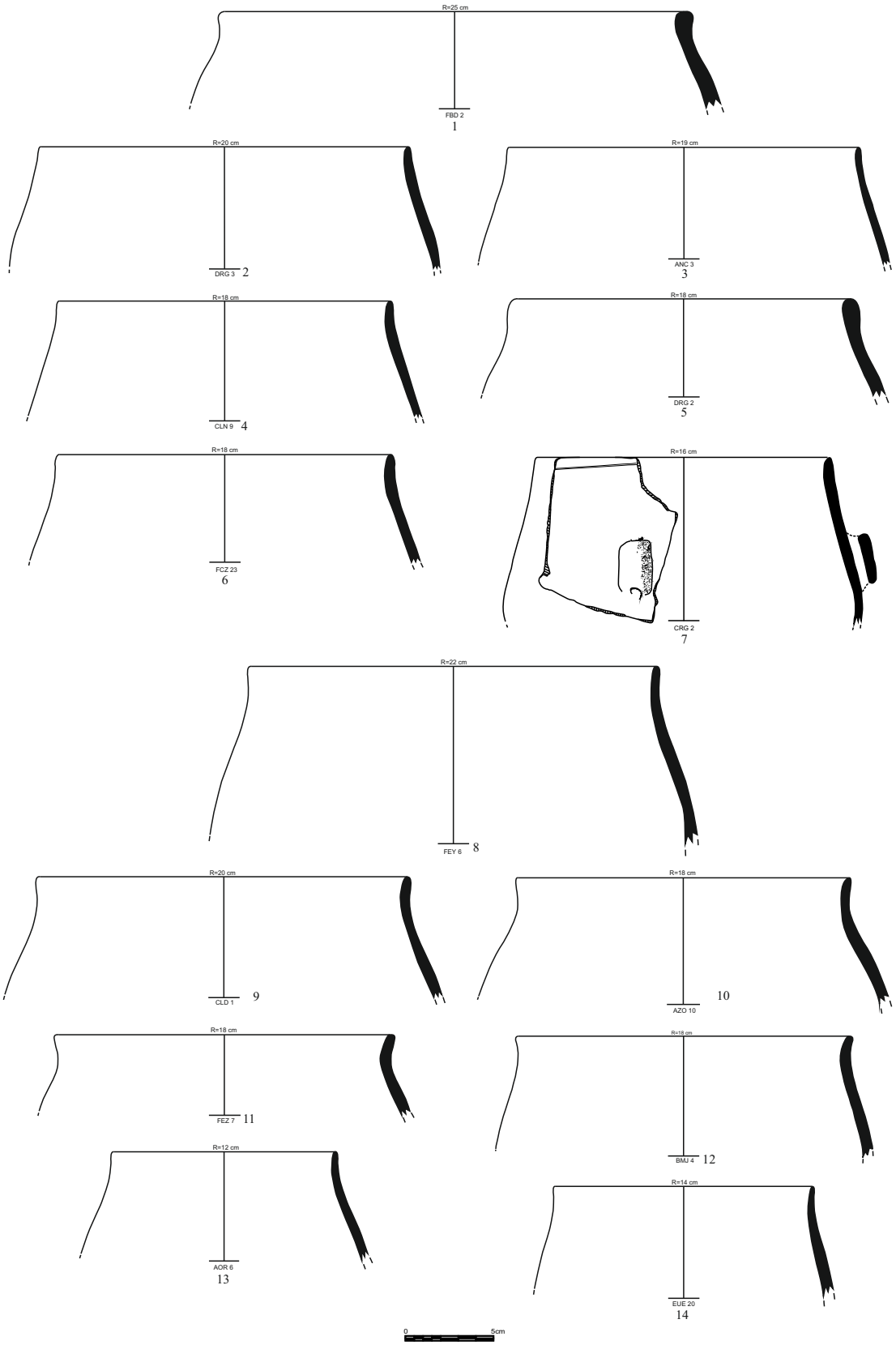

Levha 45: Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlekler

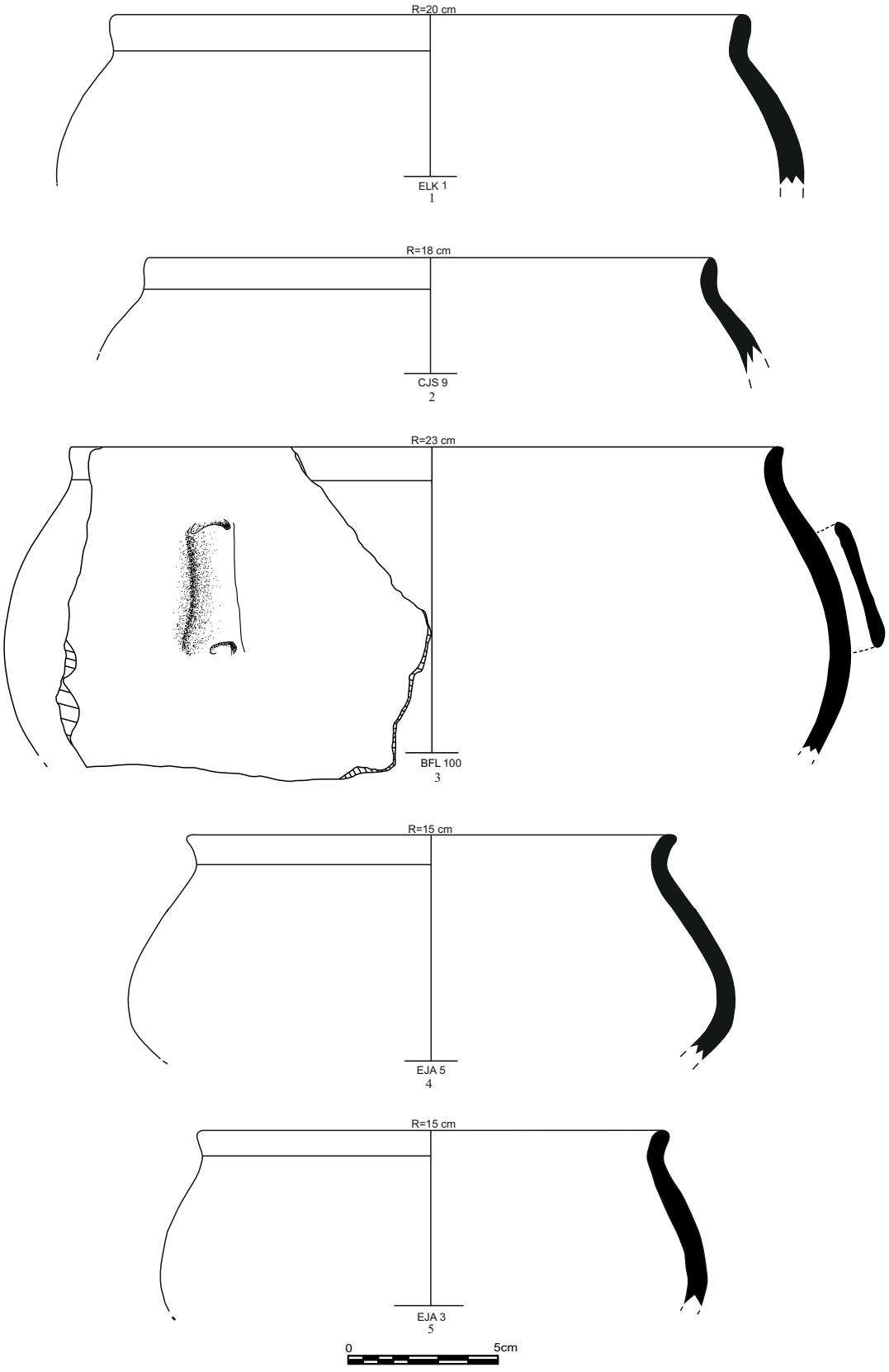

Levha 46: Kısa Boyunlu Yarıküresel Gövdeli Çömlekler

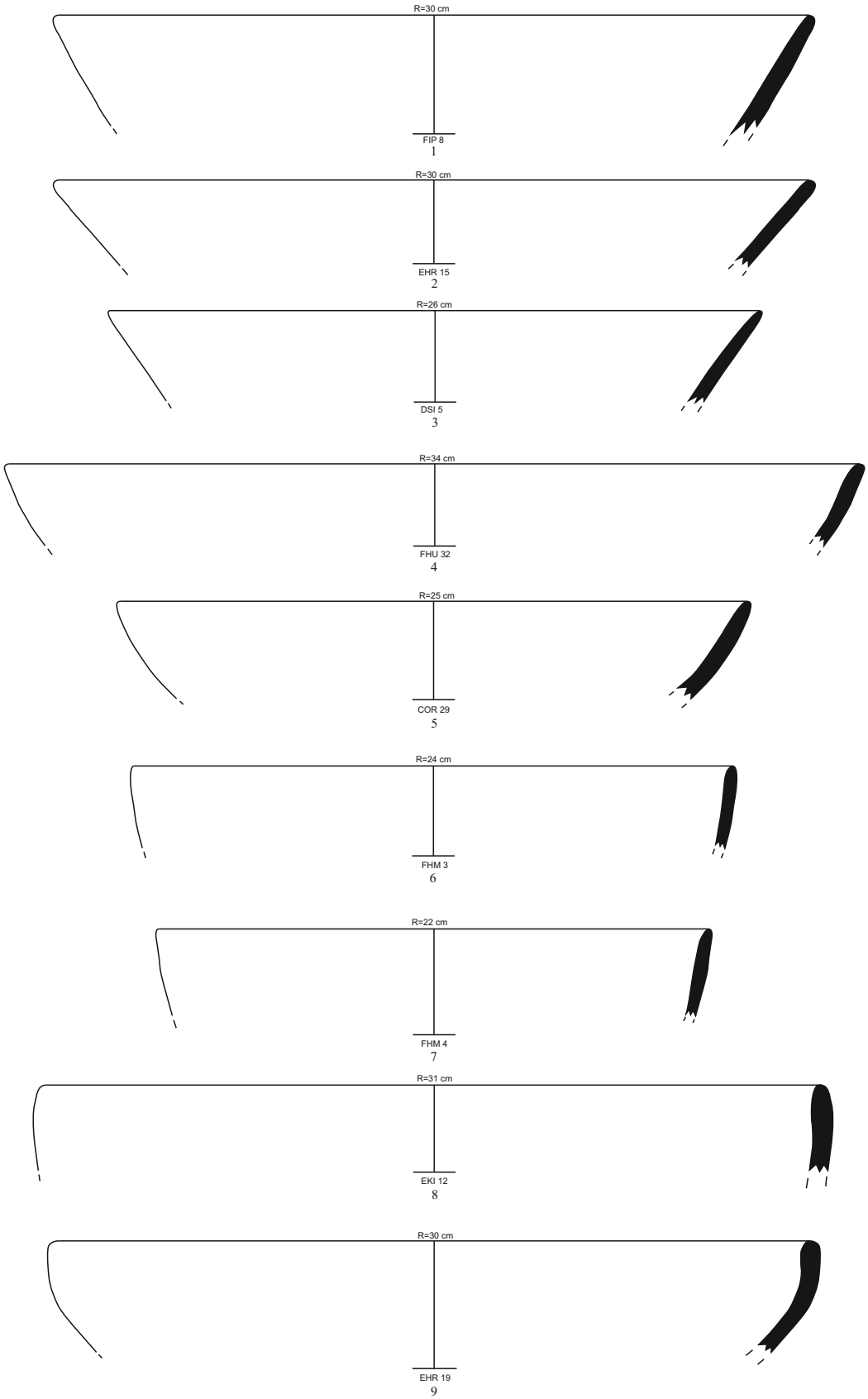

Levha 47: Dışa Açılan Düz Kenarlı ve Yükselen Kenarlı Yarıküresel Tabaklar

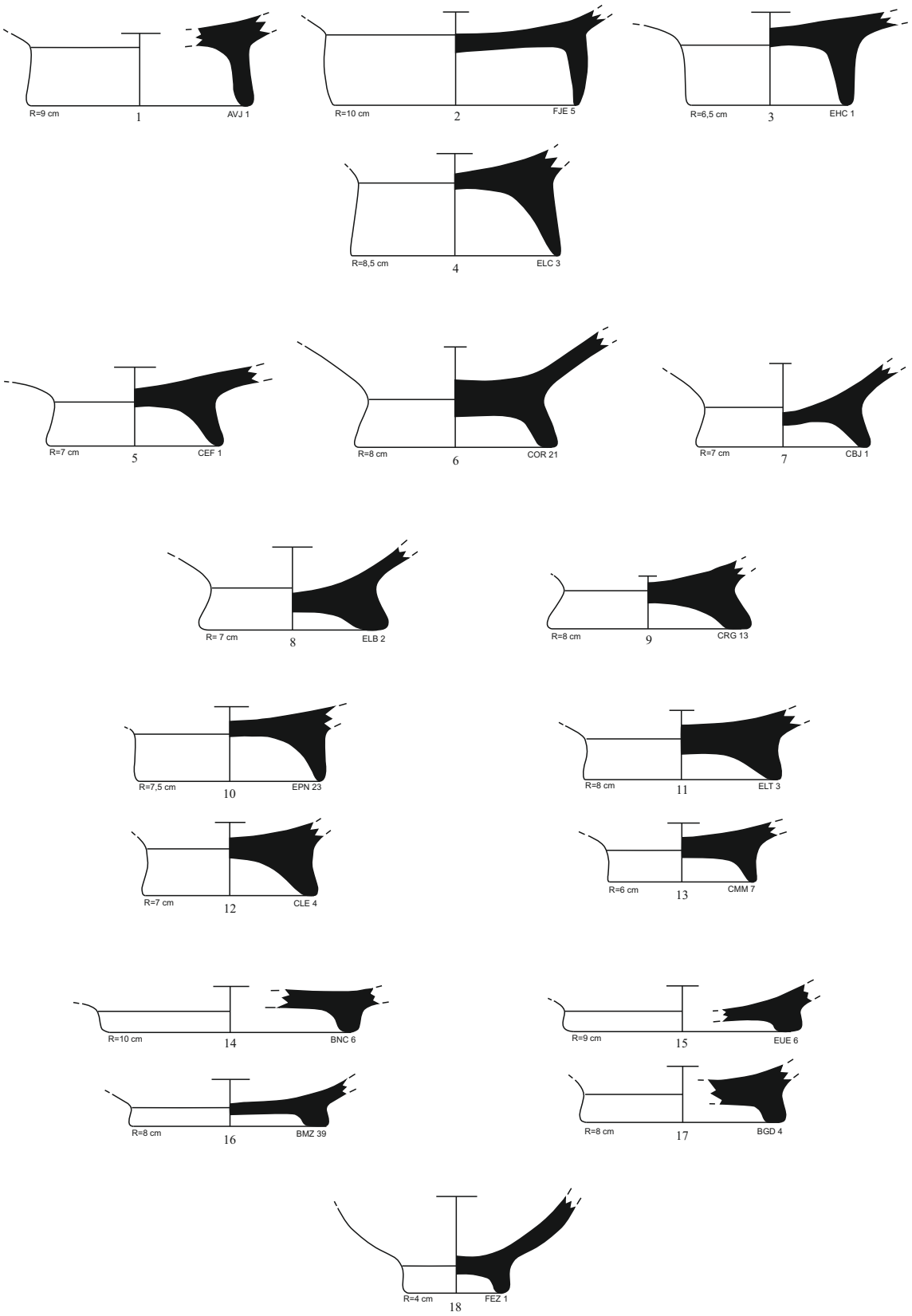

Levha 48: Halka Dipler

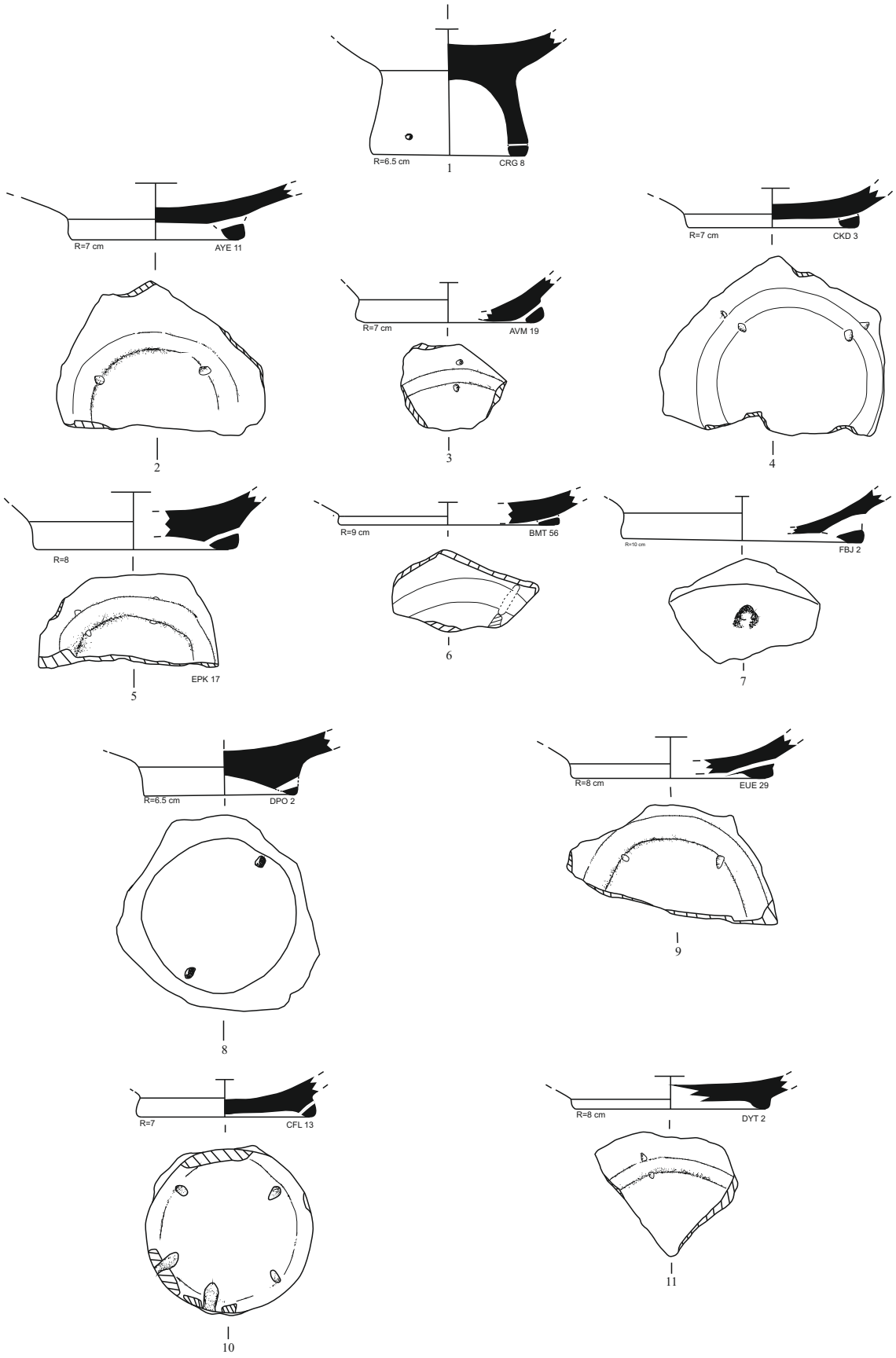

Levha 49: Halka Dipler

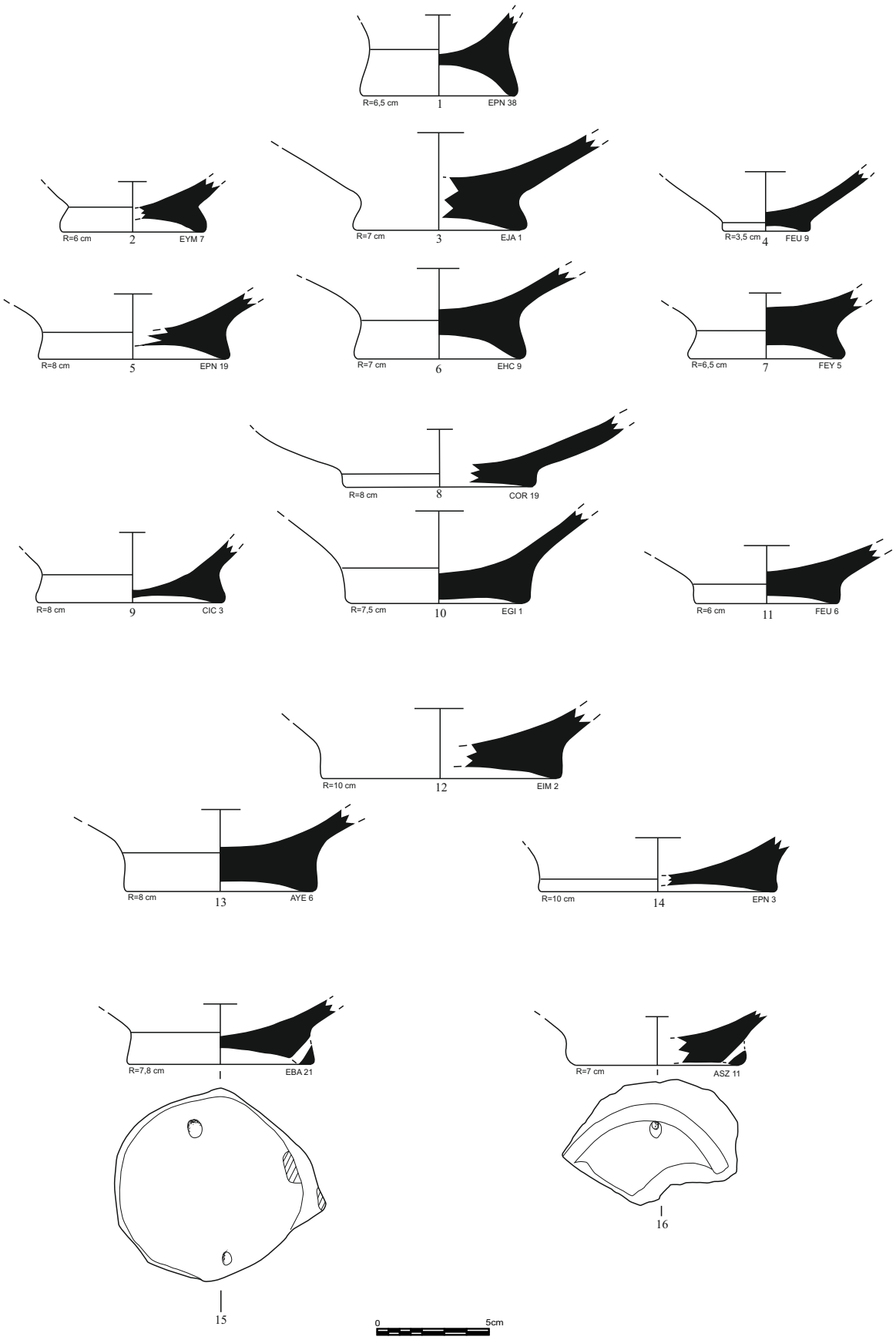

Levha 50: Halka Dipler

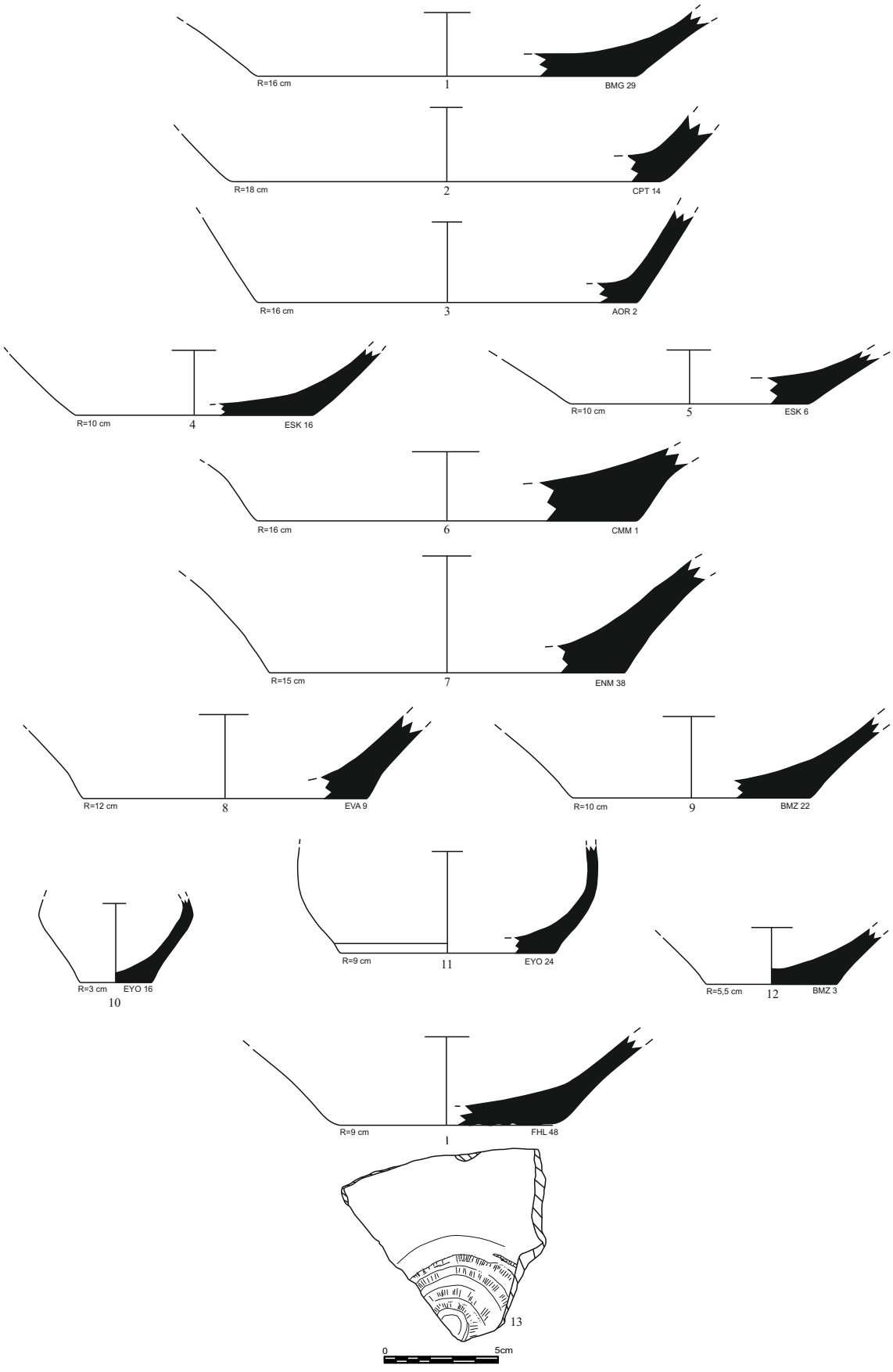

Levha 51: Düz Dipler

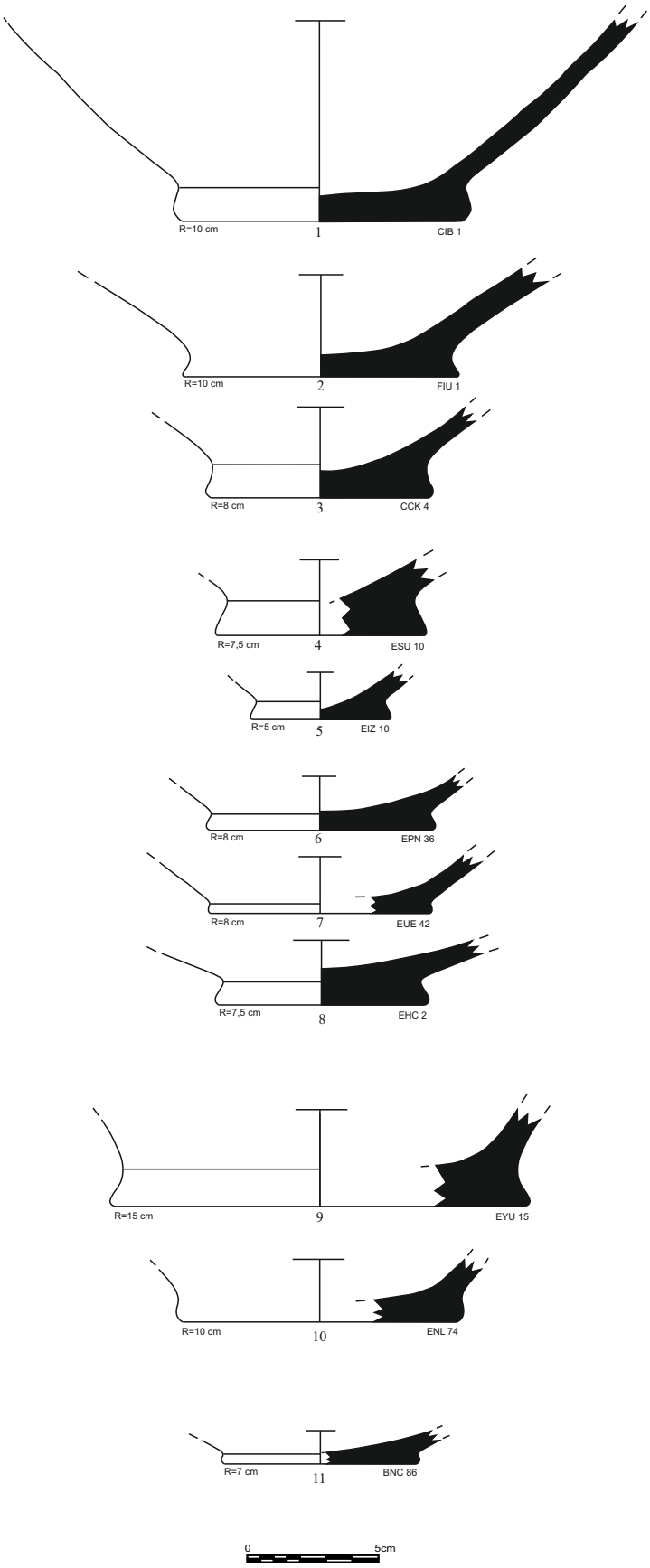

Levha 52: Disk Dipler

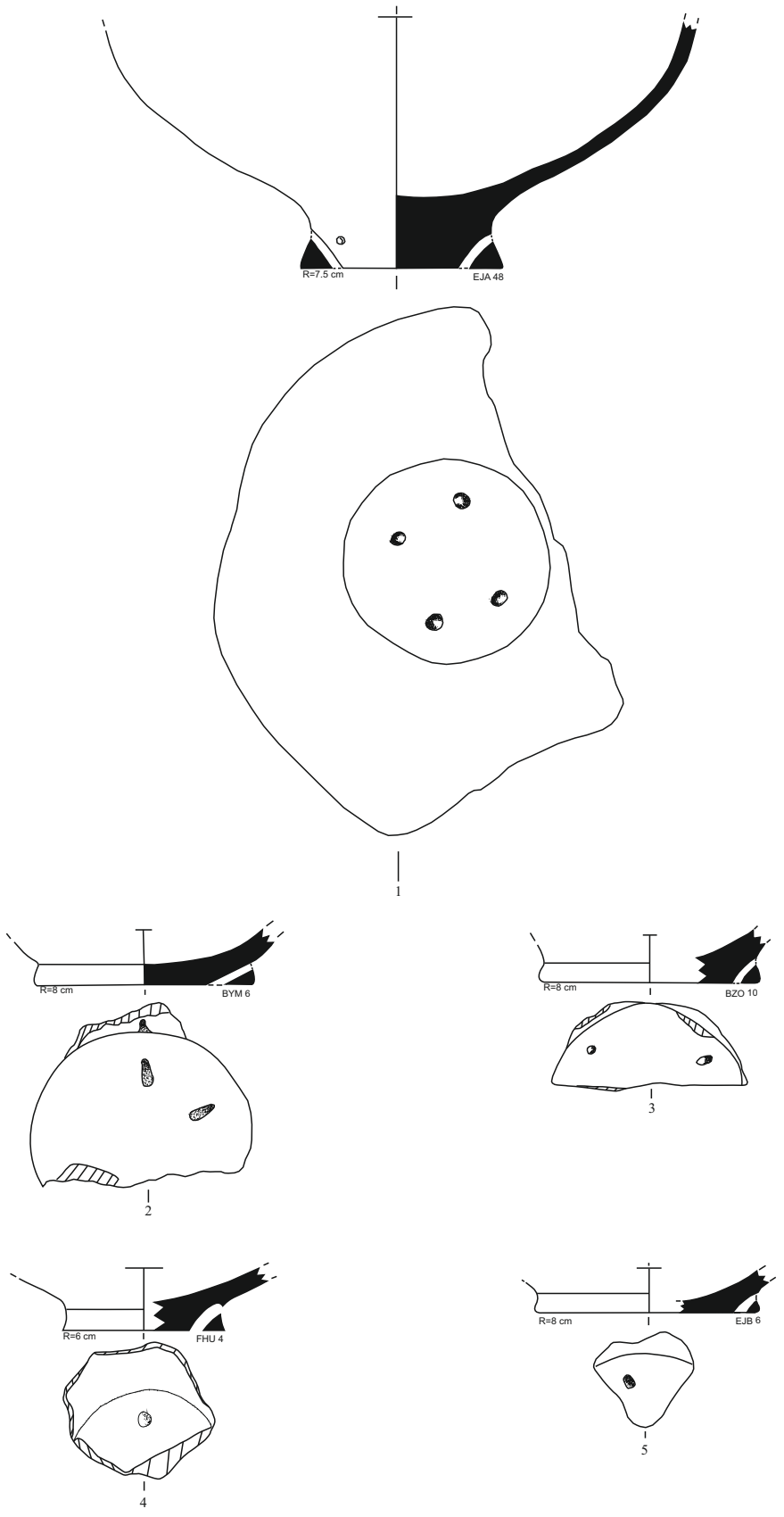

Levha 53: Disk Dipler

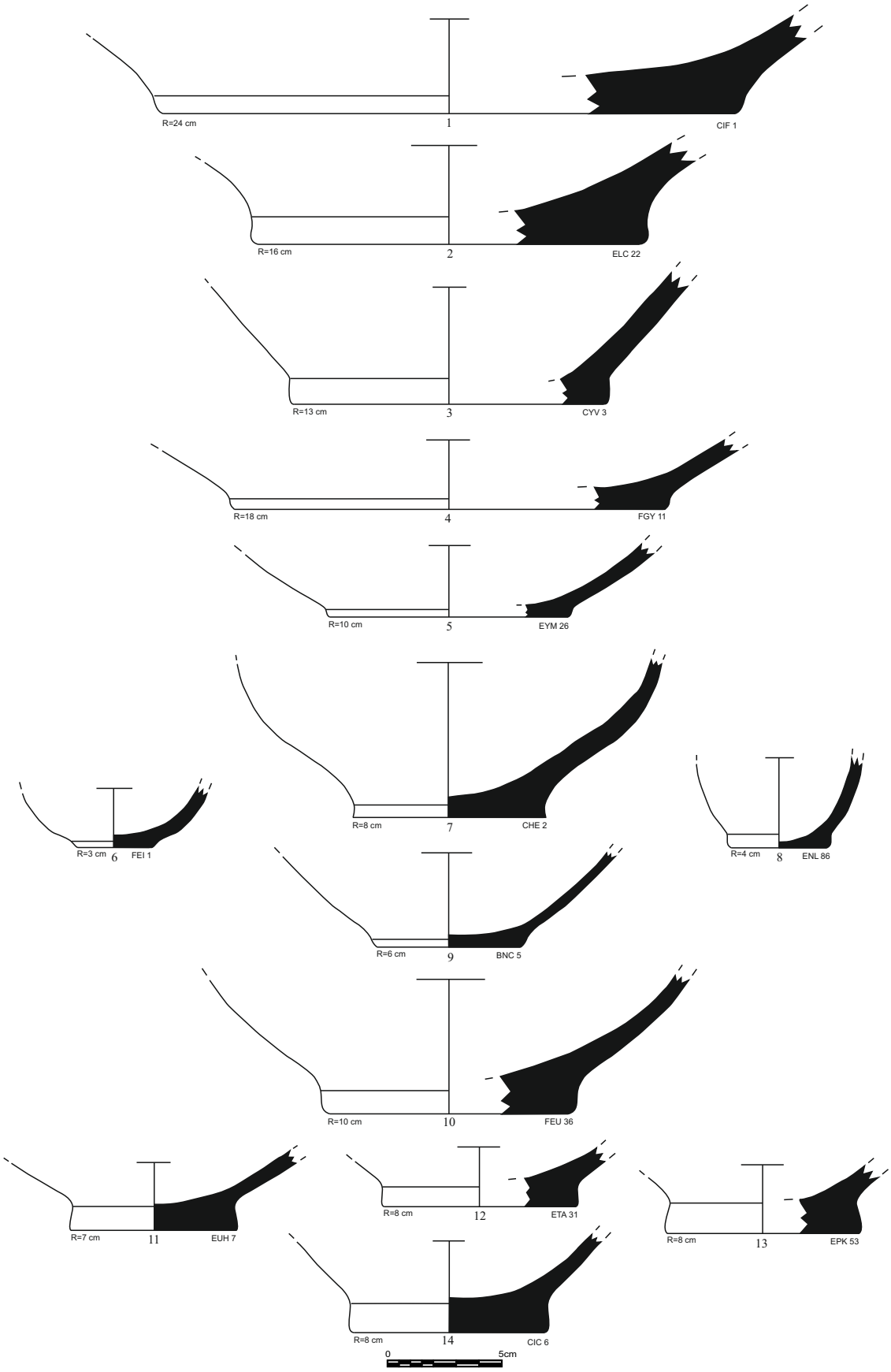

Levha 54: Disk Dipler

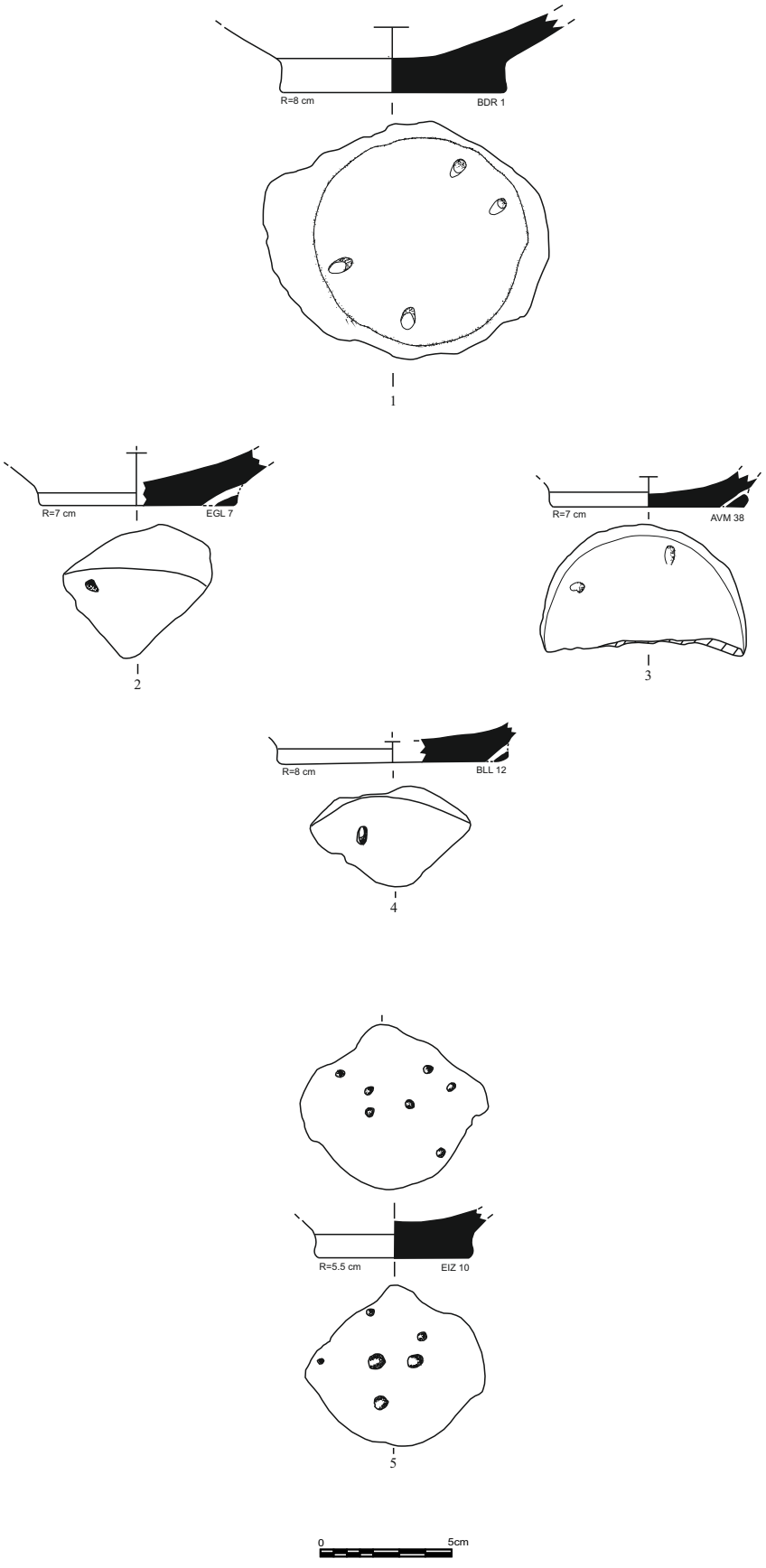

Levha 55: Disk Dipler

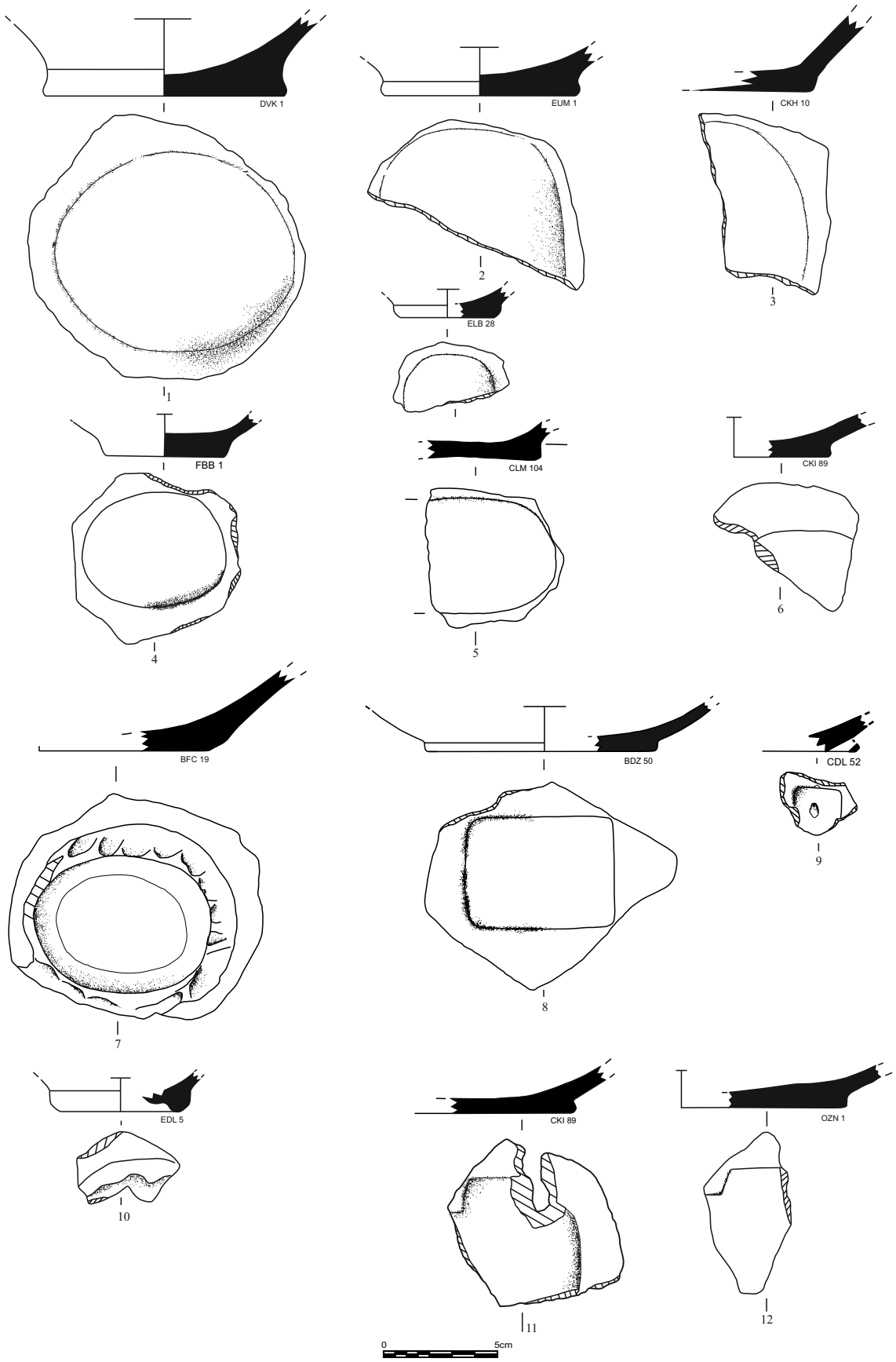

Levha 56: Diğer Dipler

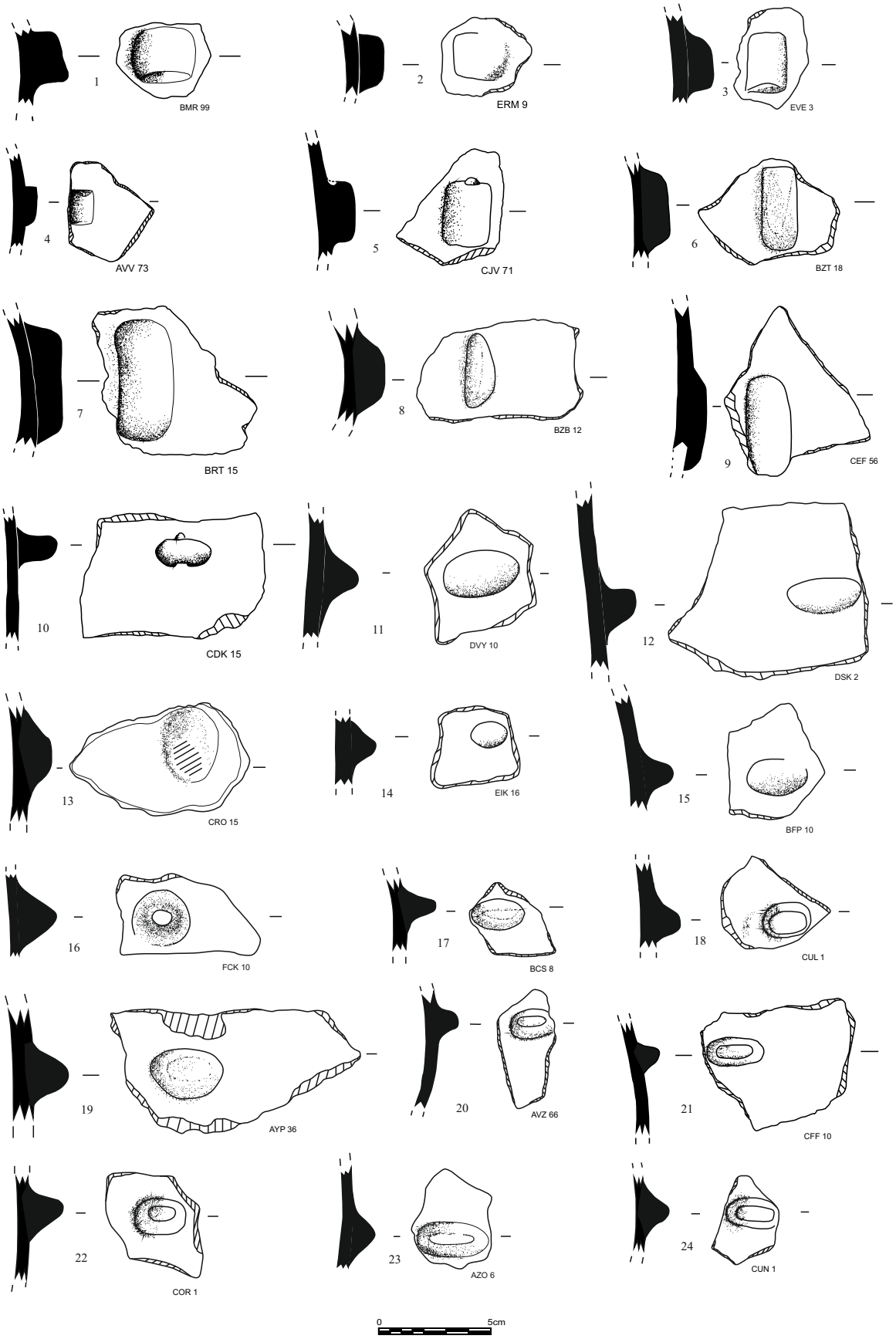

Levha 57: Düğme Biçimli Tutamaklar

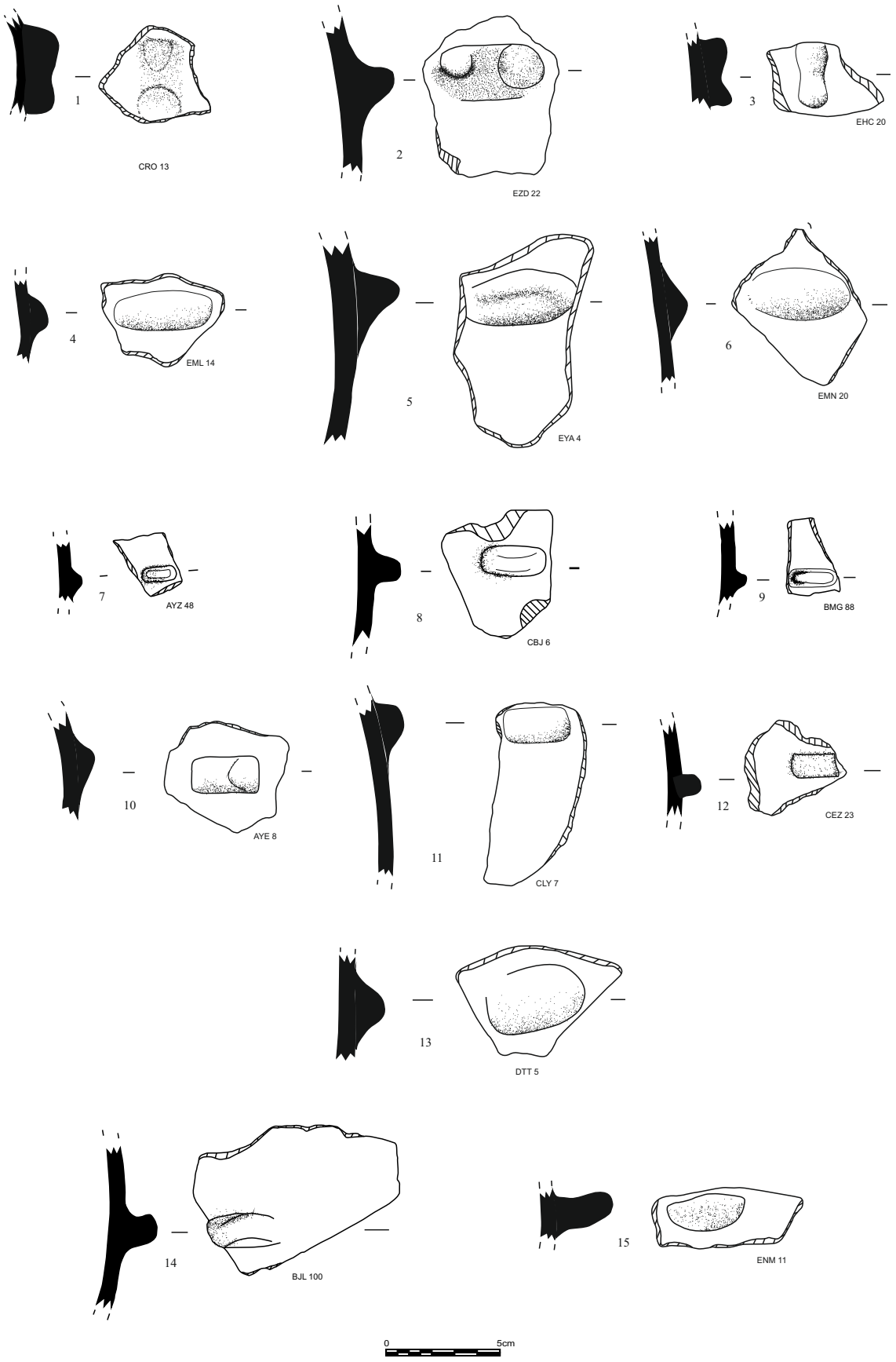

Levha 58: Düğme Biçimli Tutamaklar

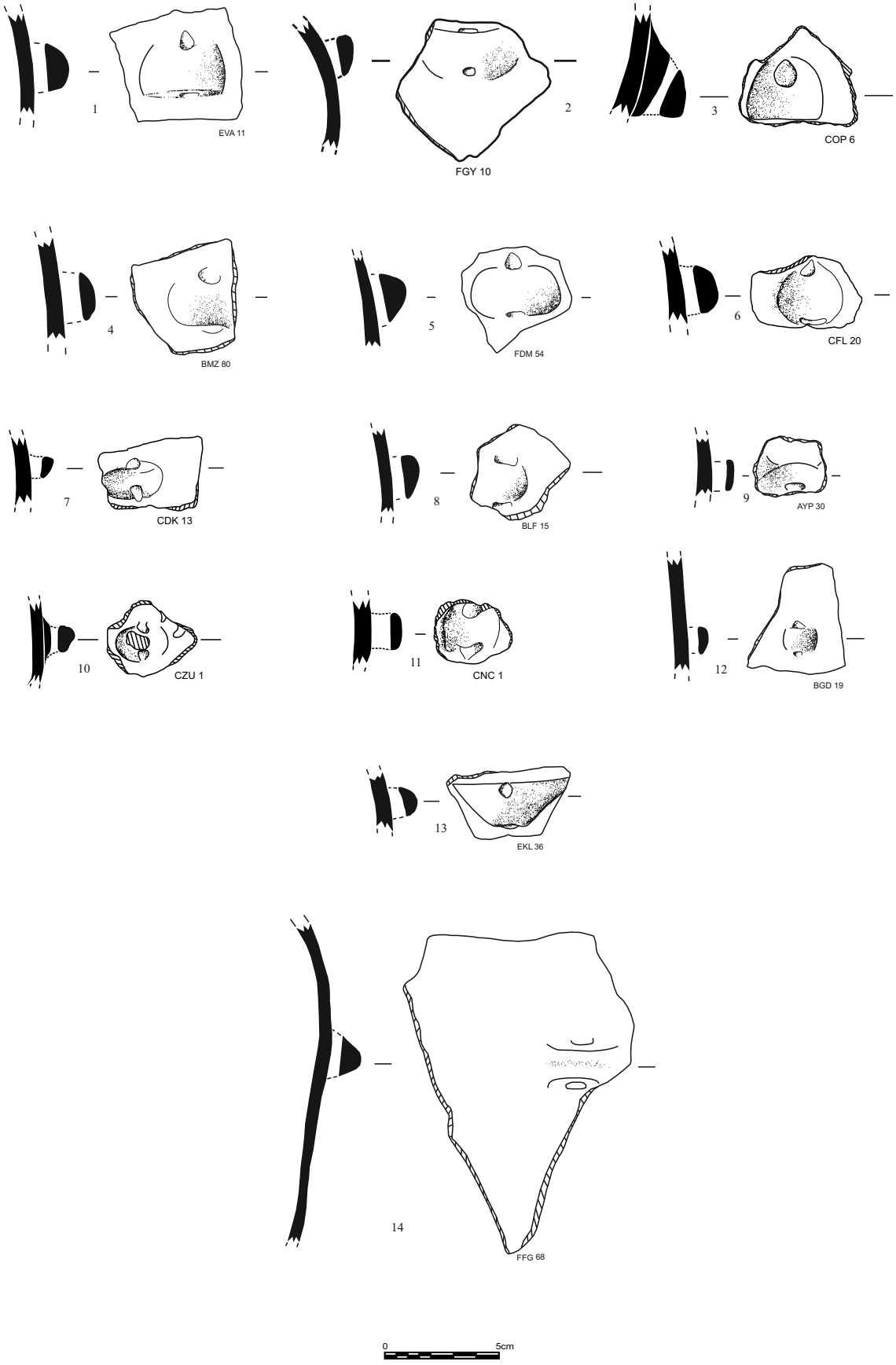

Levha 59: Düğme Biçimli Dikine Delikli Tutamaklar

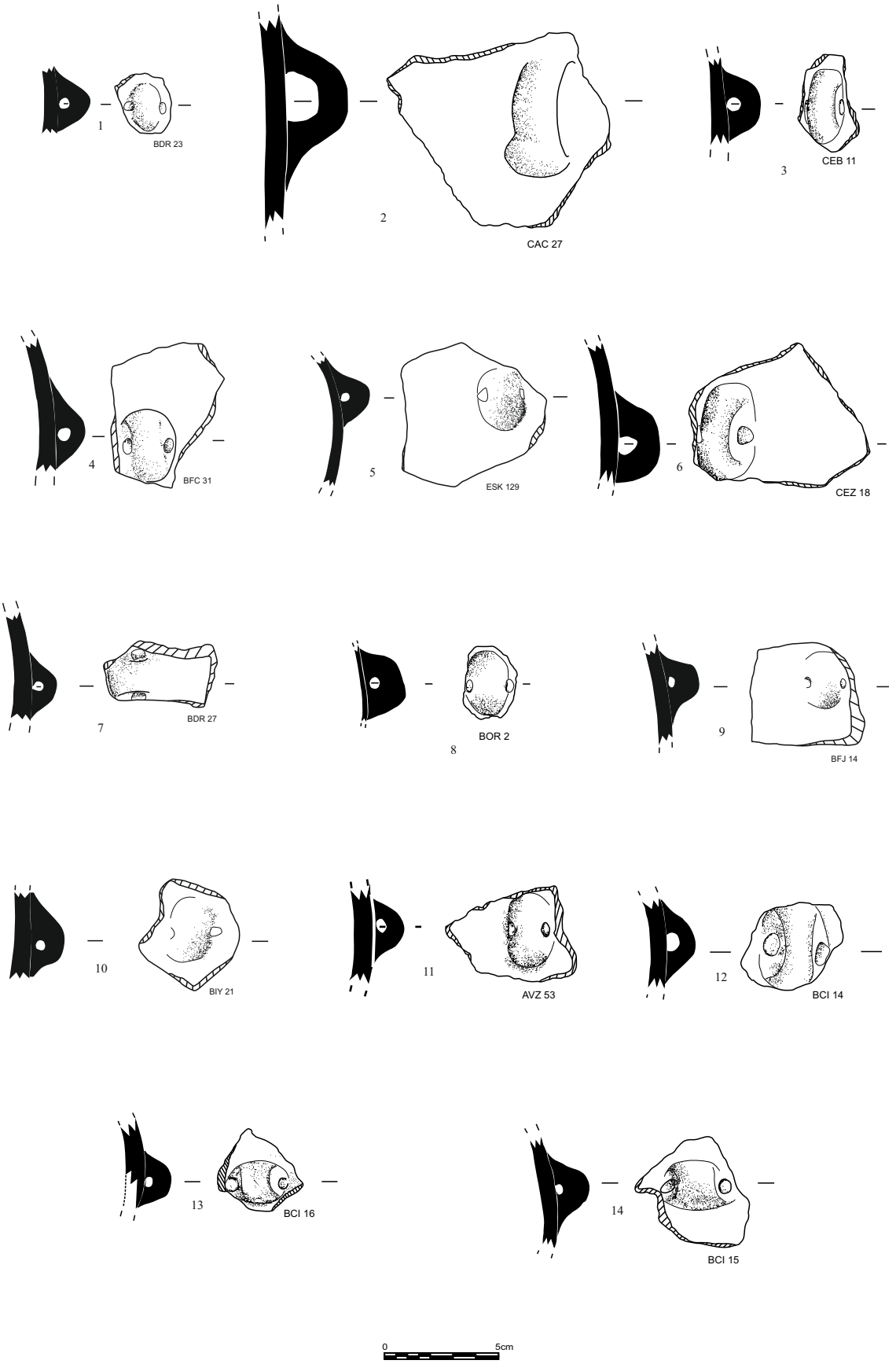

Levha 60: Düğme Biçimli Yatay Delikli Tutamaklar

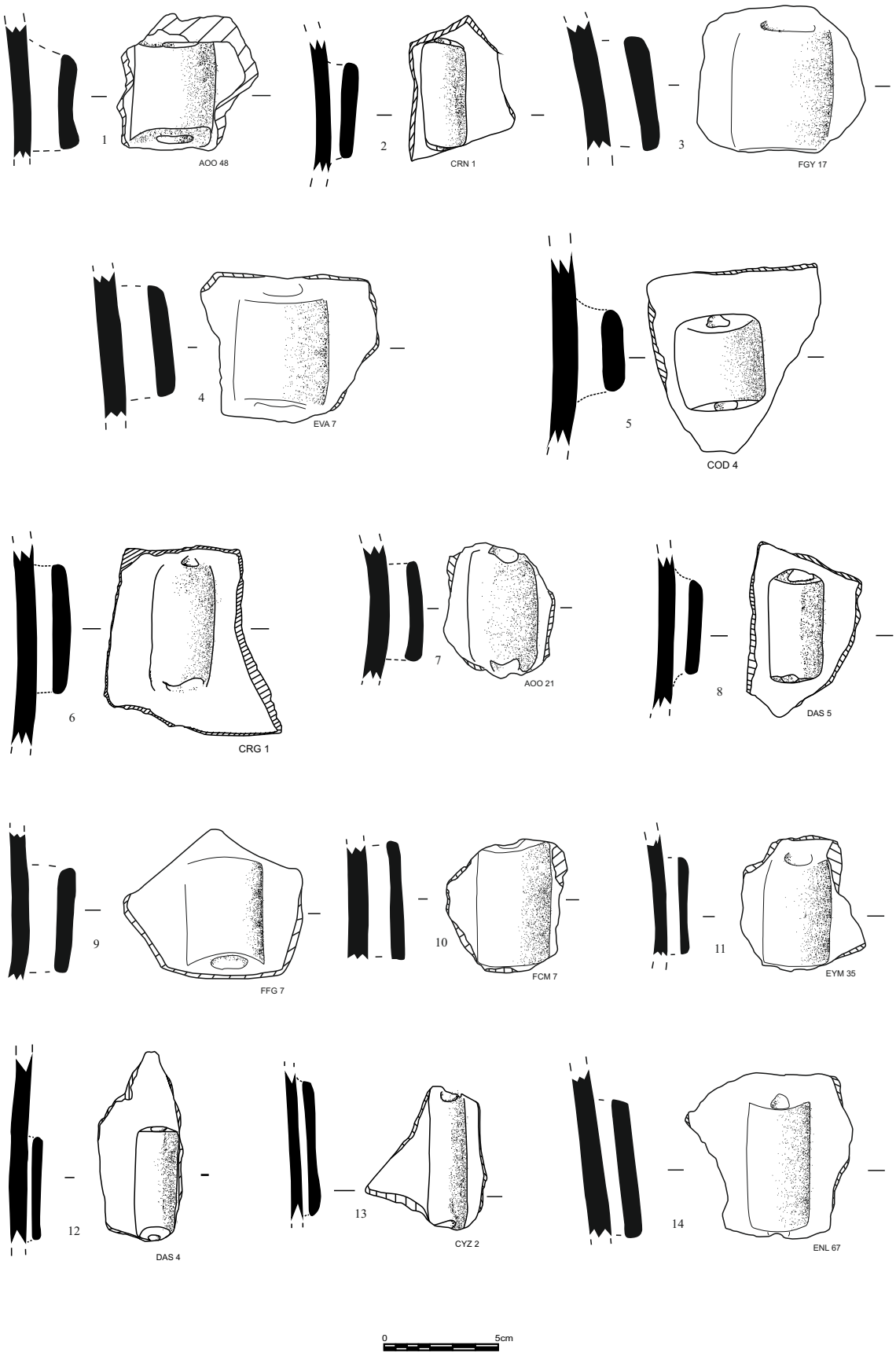

Levha 61: Tüp Biçimli Dikine Tutamaklar

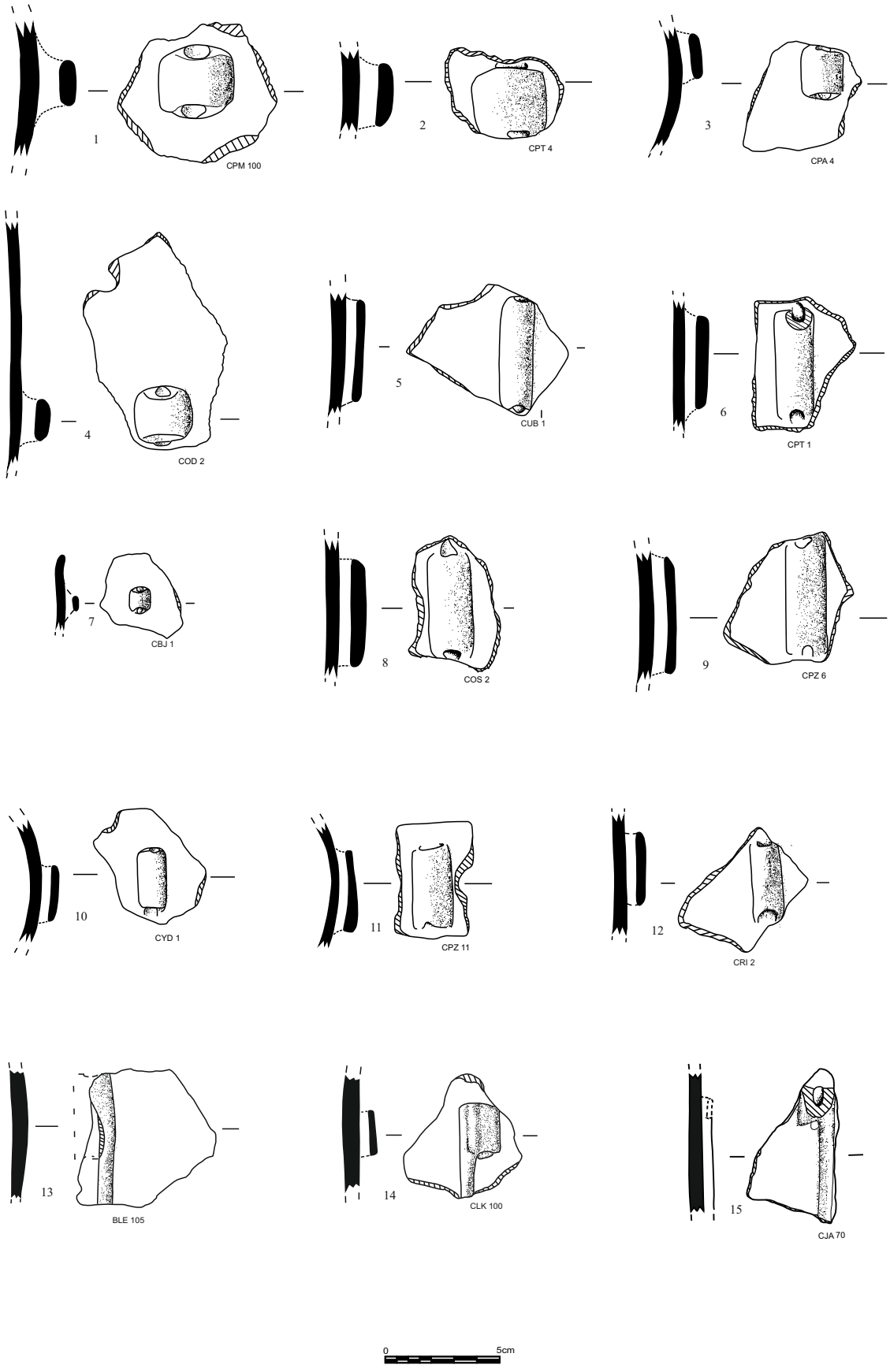

Levha 62: Tüp Biçimli Dikine Tutamaklar

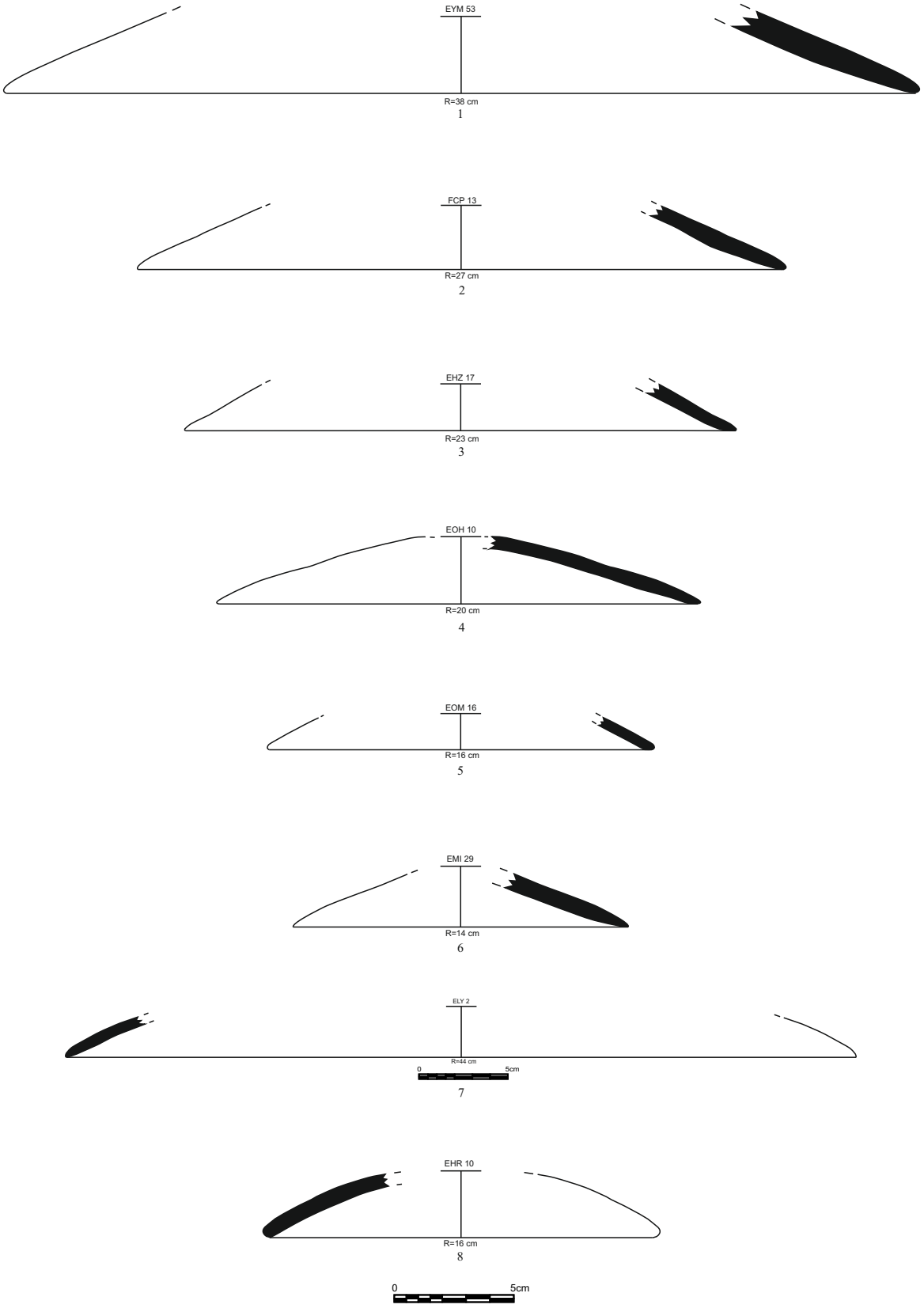

Levha 63: Kapaklar

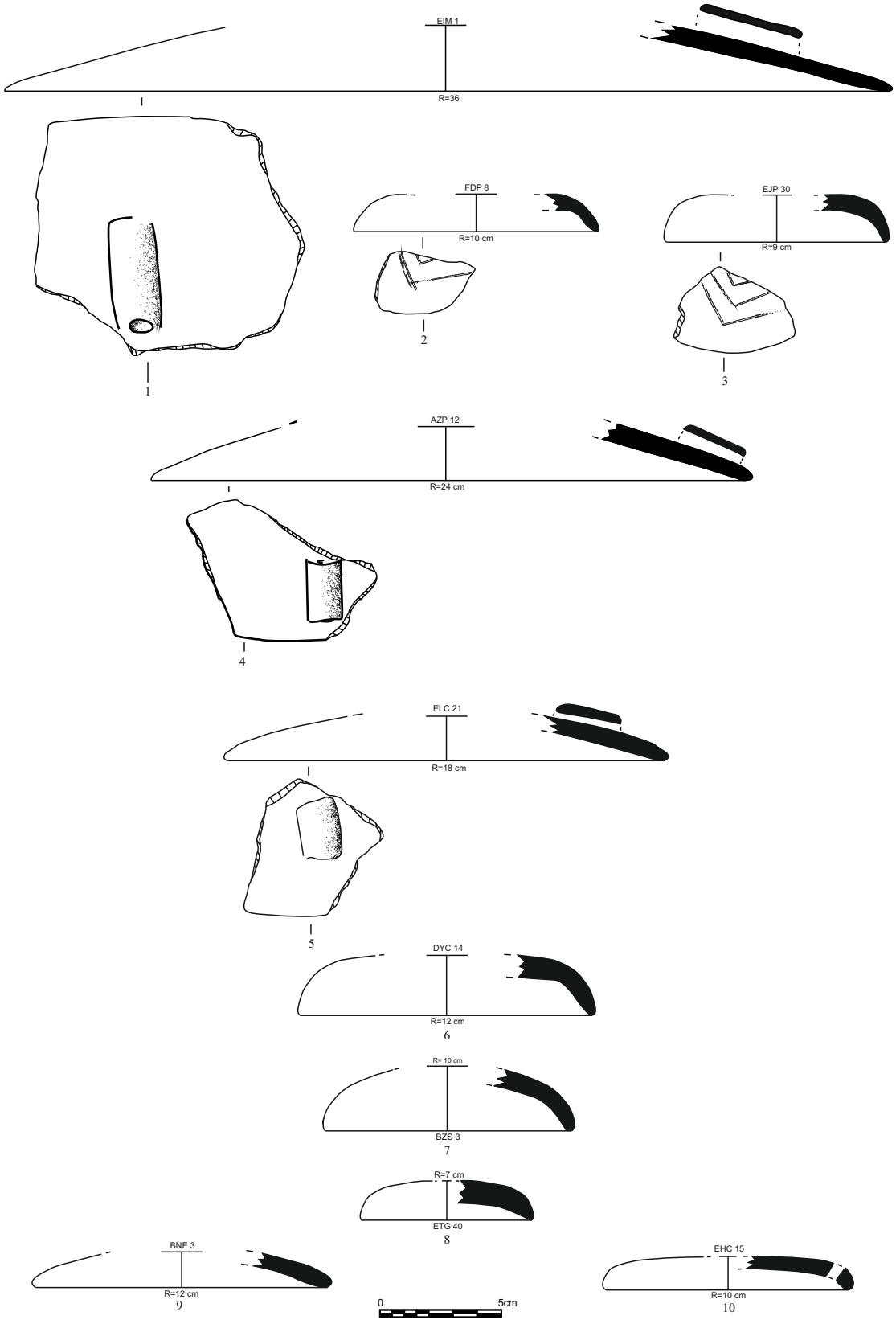

Levha 64: Kapaklar

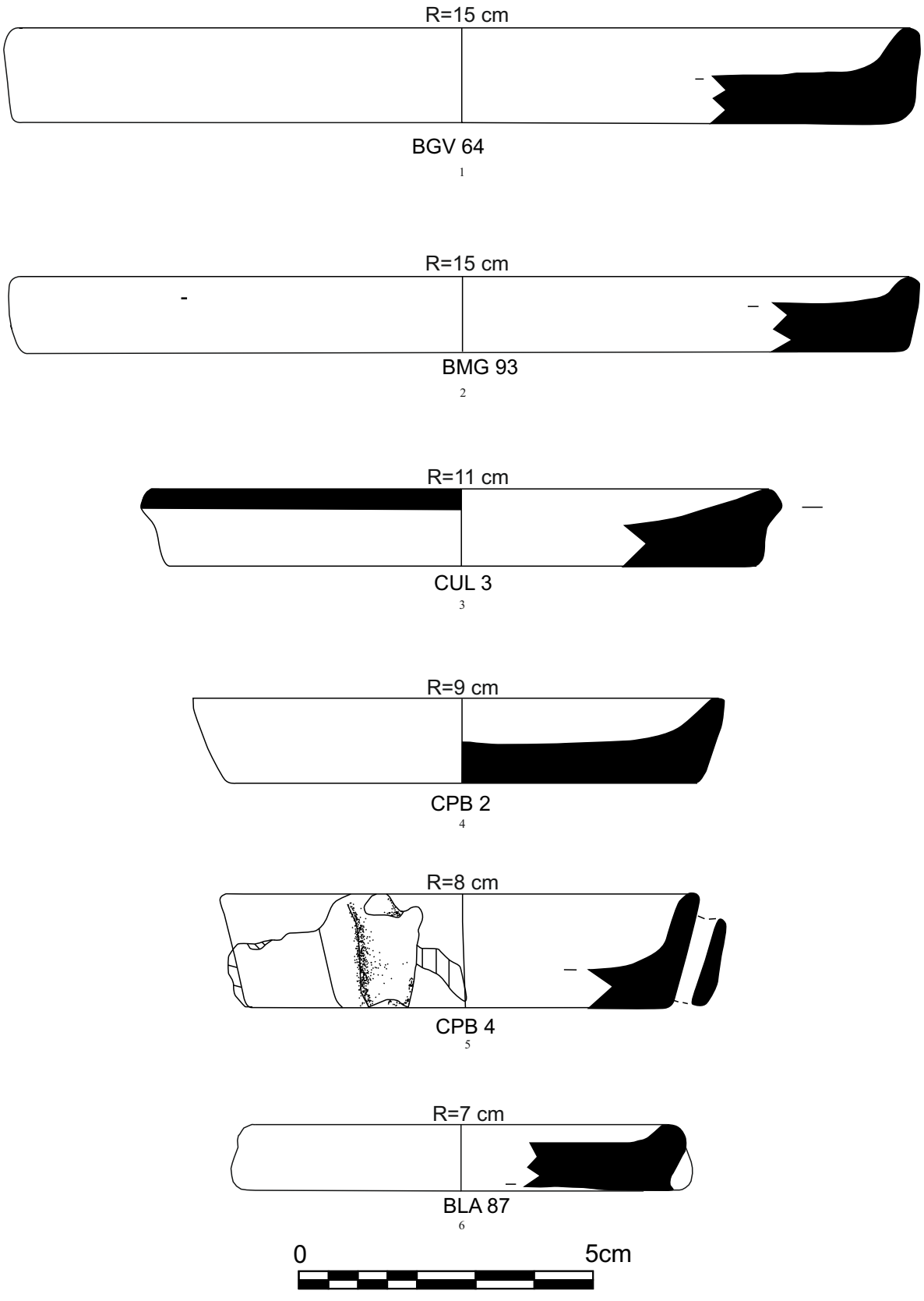

Levha 65: Tepsiler

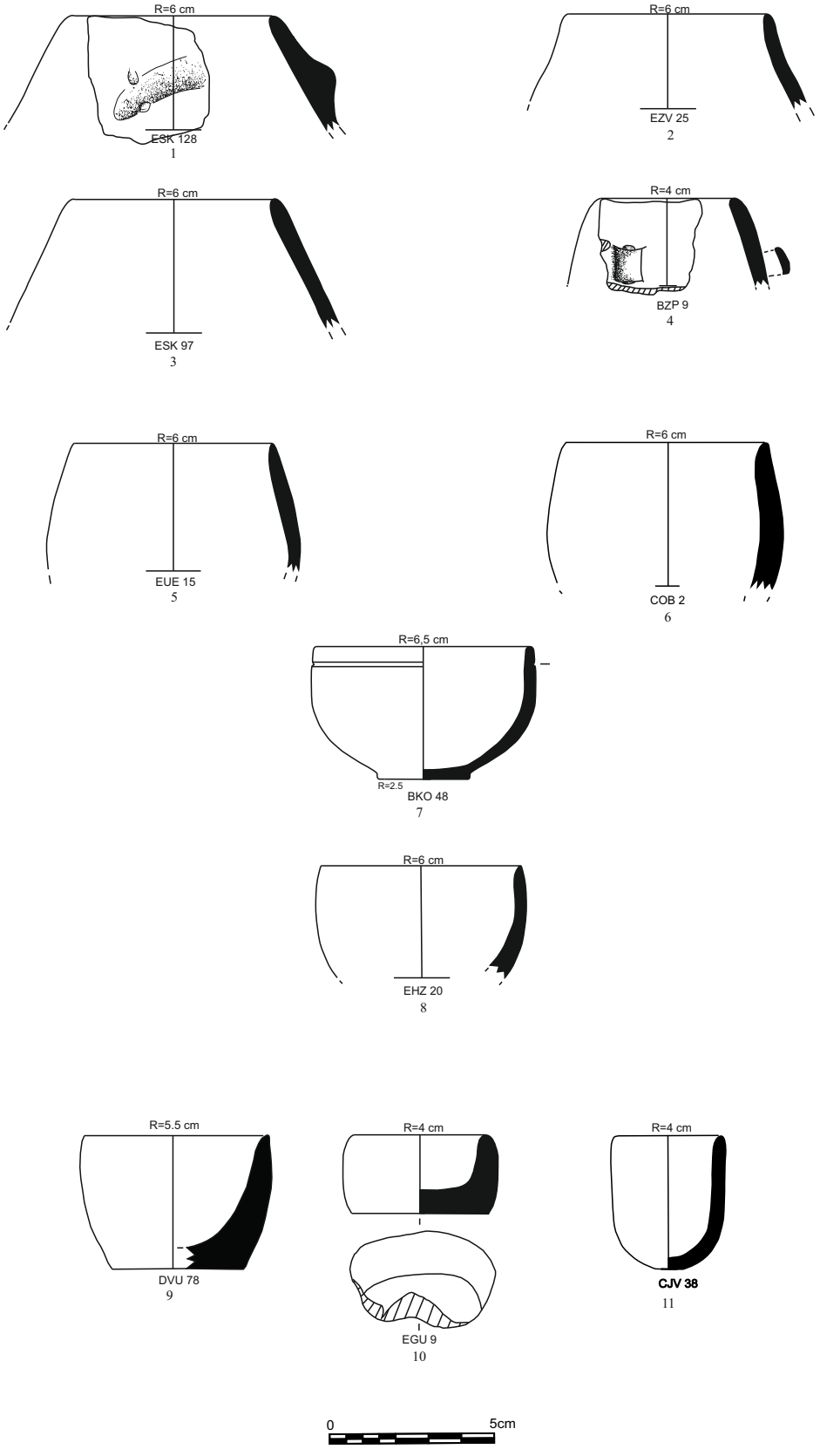

Levha 66: Minyatür Kaplar

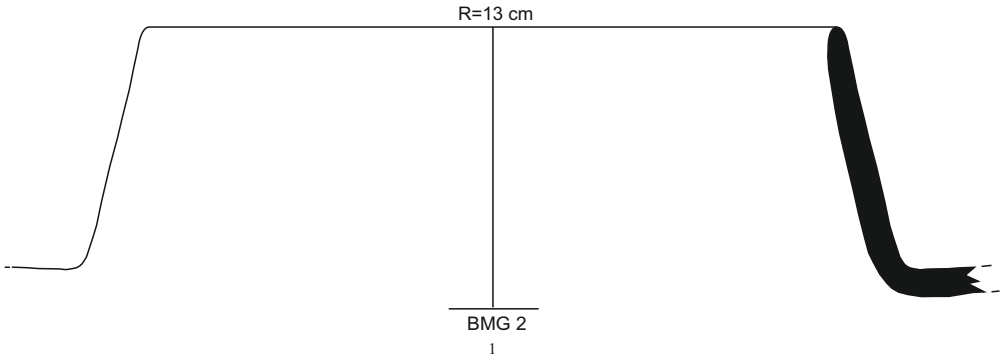

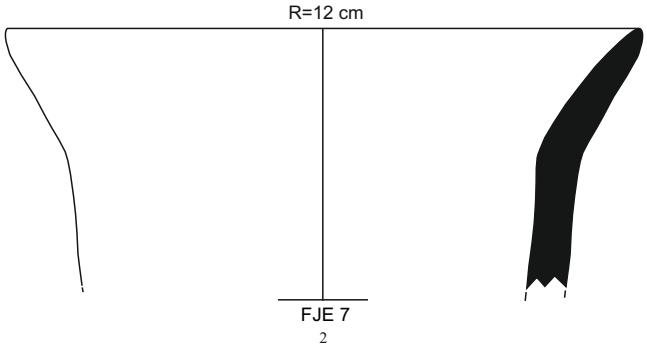

Levha 67: Ayrışık Kaplar

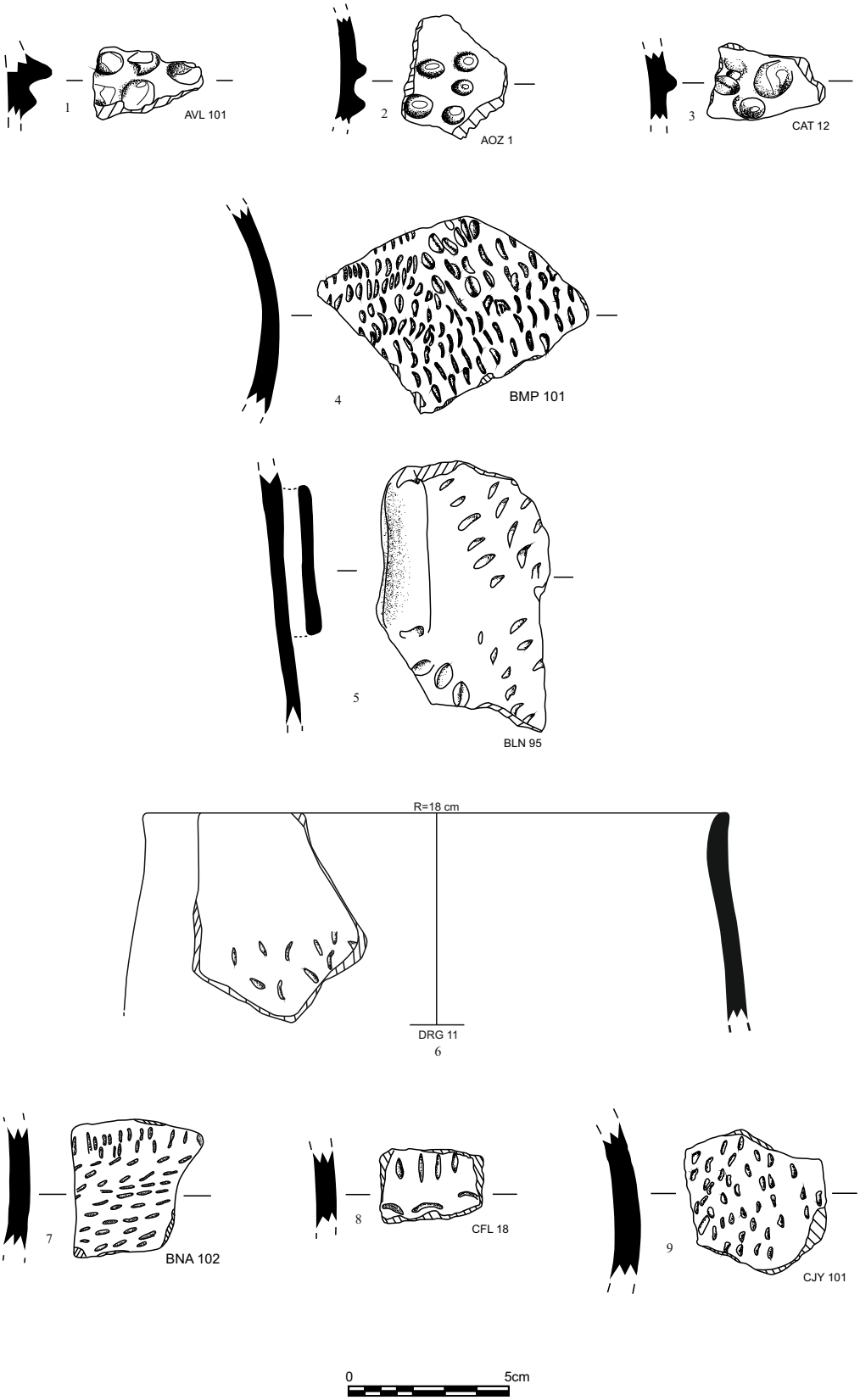

Levha 68: Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parçalar

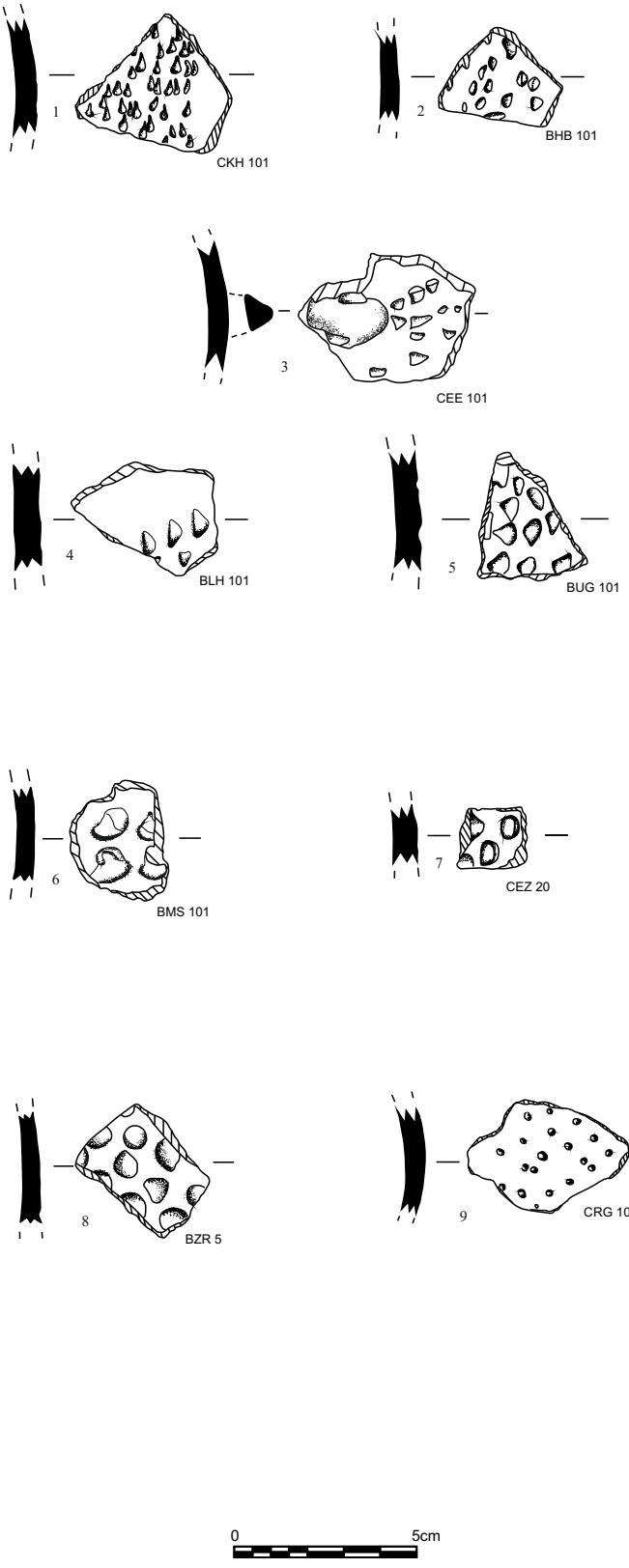

Levha 69: Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parçalar

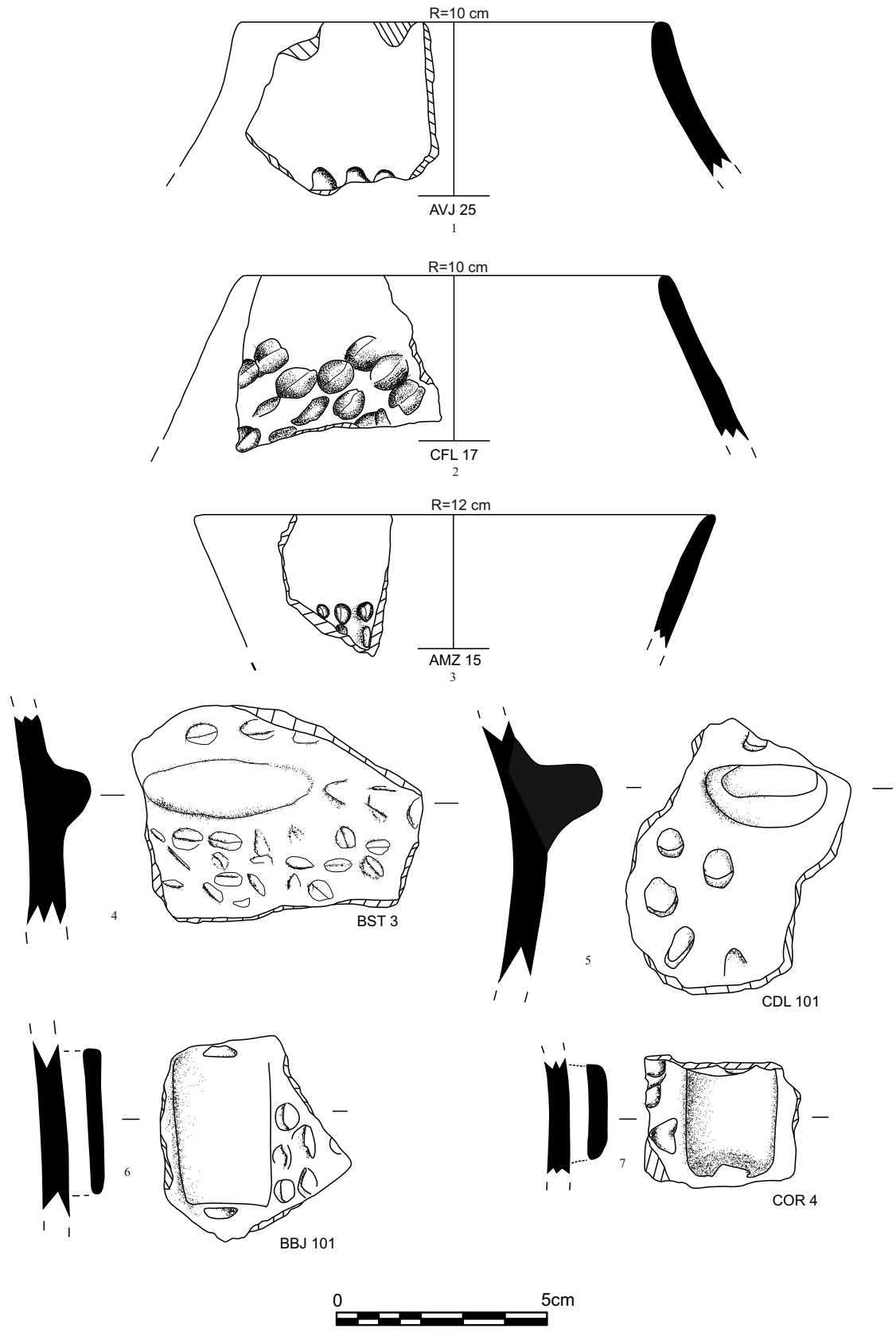

Levha 70: Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parçalar

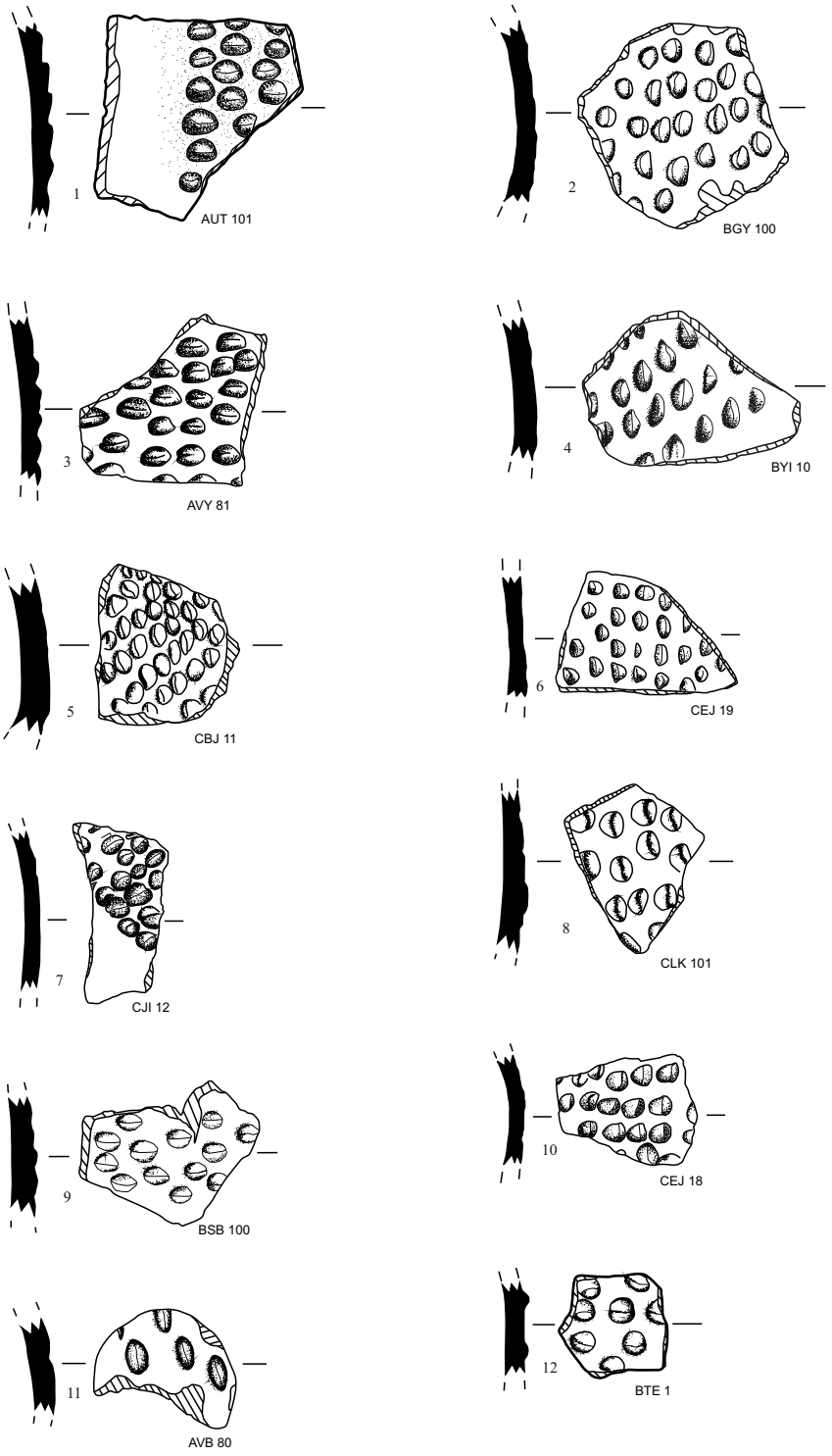

Levha 71: Baskı Bezemeli-İmpresso Bezemeli Parçalar

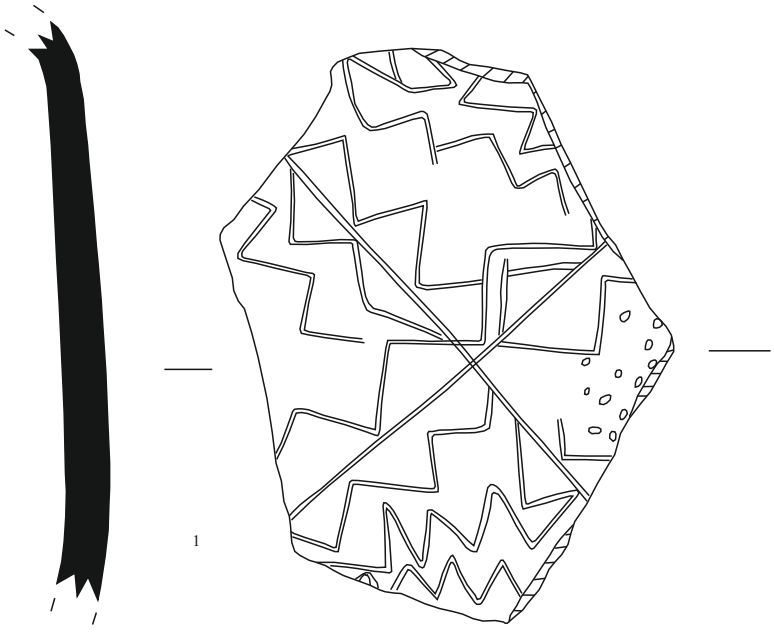

Levha 72: Kazıma Bezemeli Parçalar

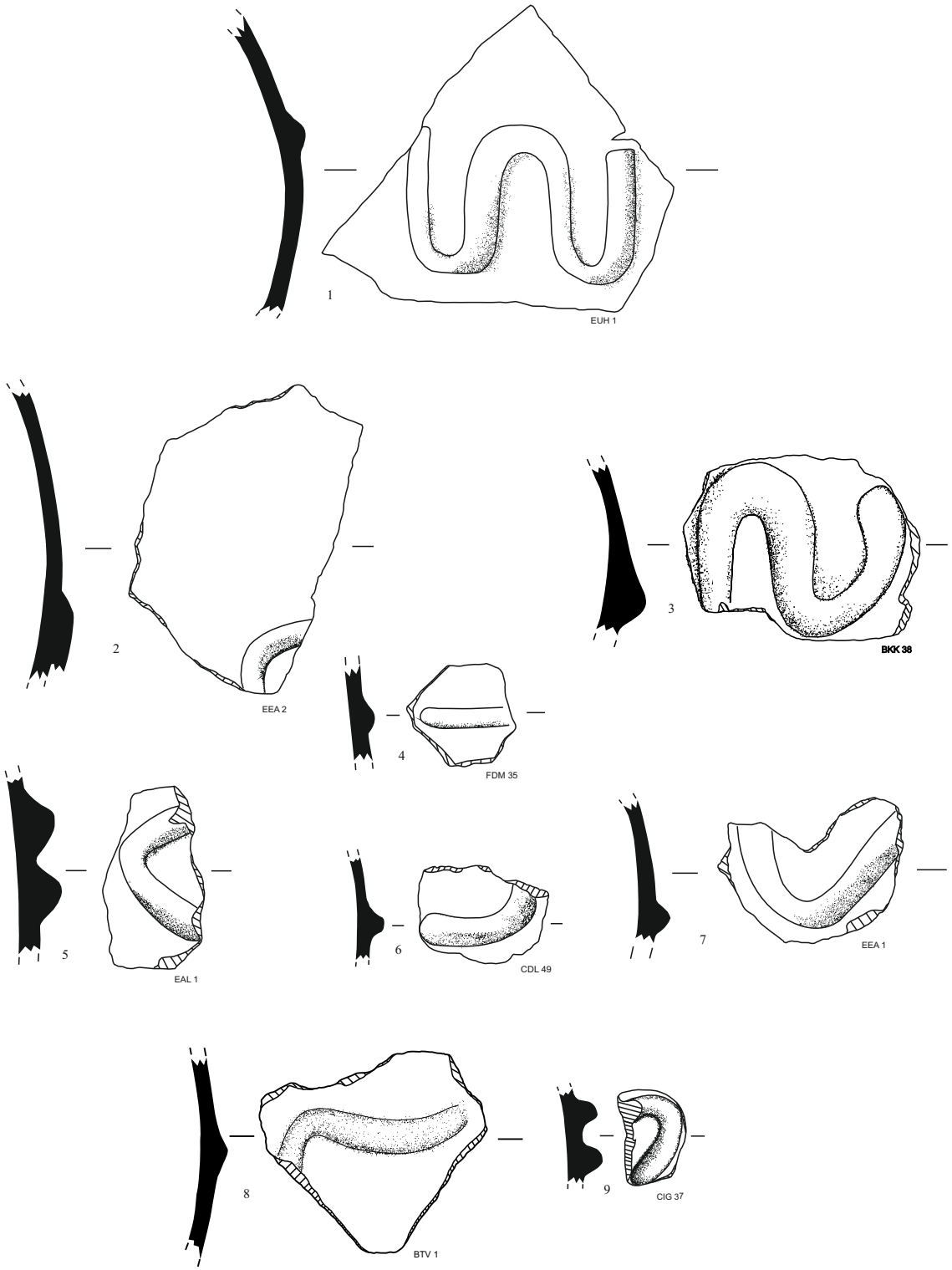

Levha 73: Kabartma Bezemeli Parçalar

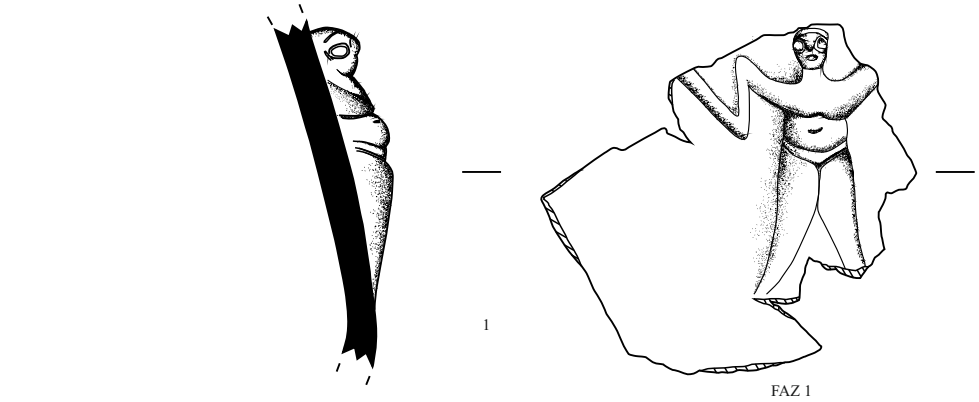

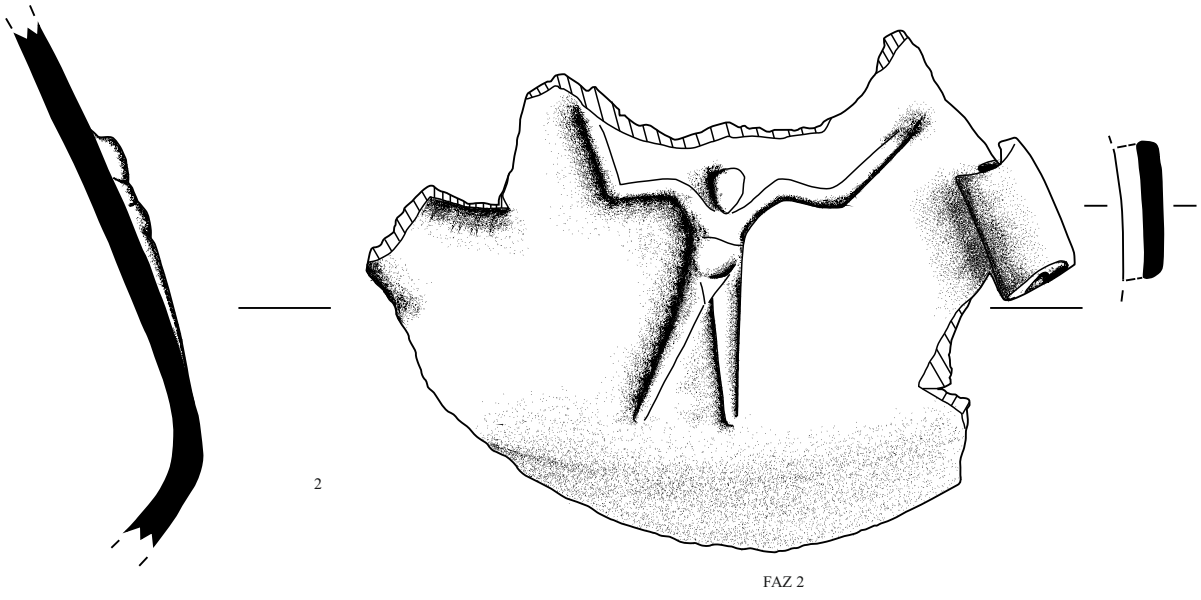

Levha 74: Kabartma Bezemeli Parçalar

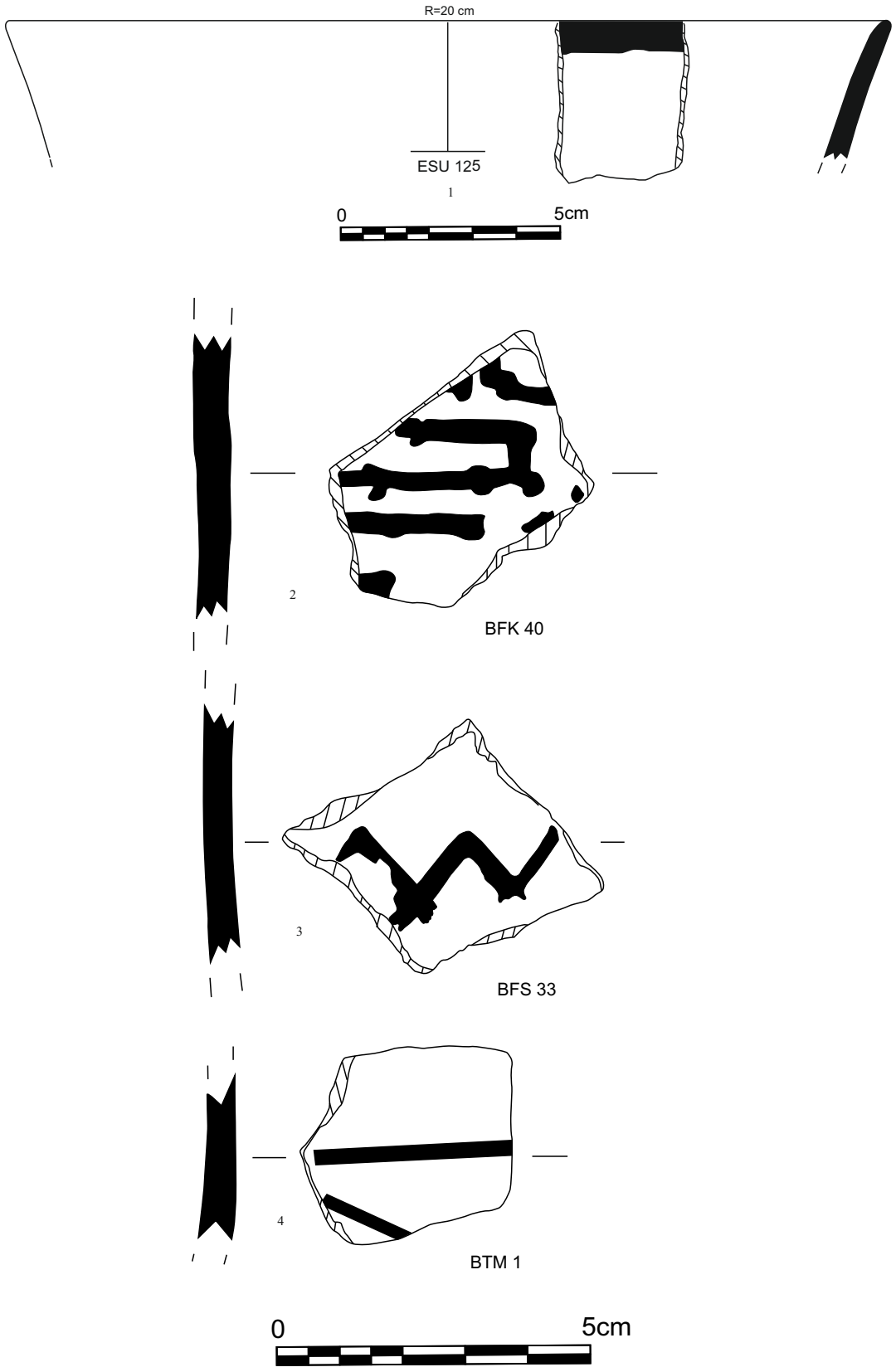

Levha 75: Boya Bezemeli Parçalar

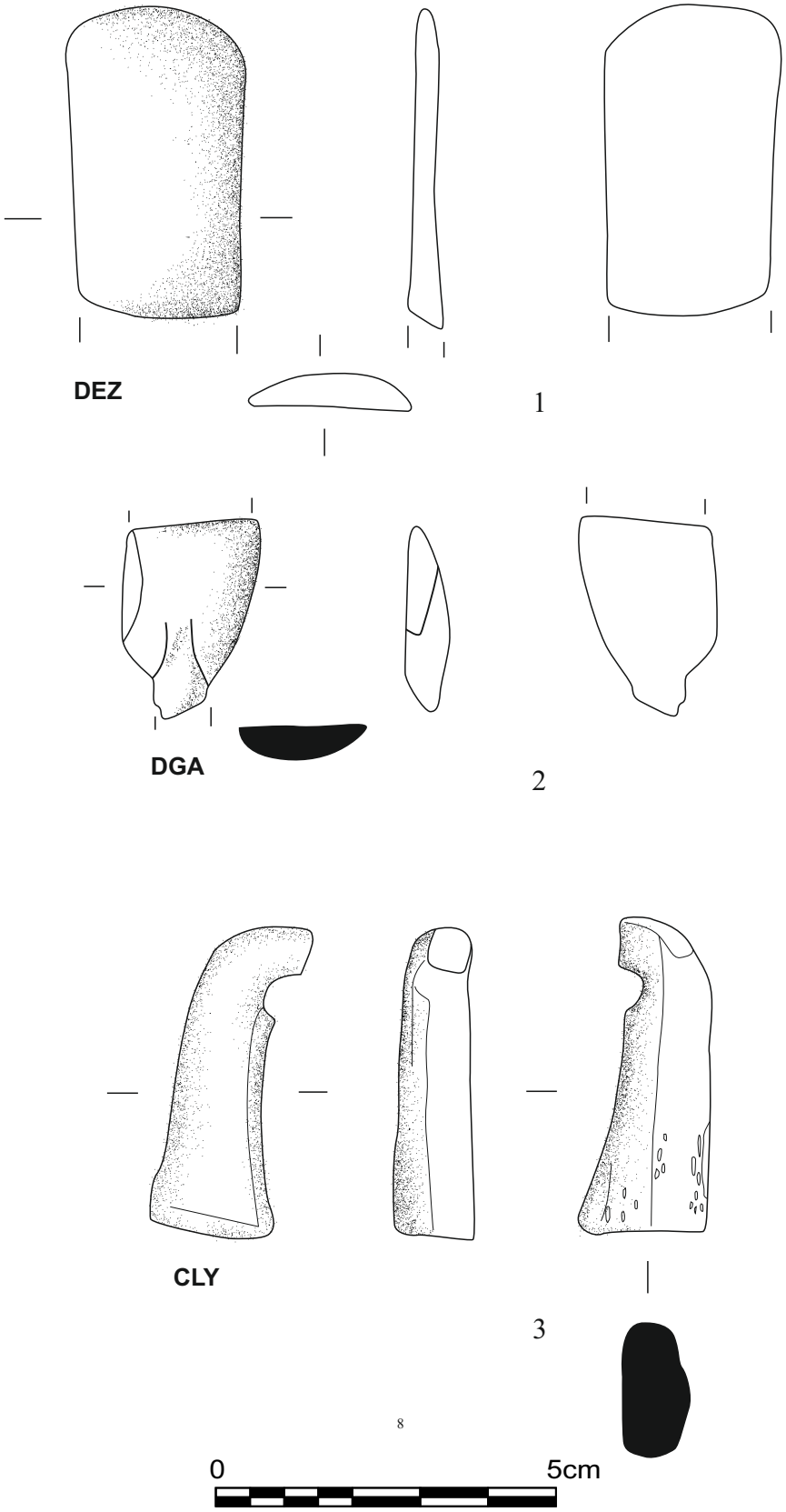

Levha 76: Kemik Spatula (1-2) ve Kemer Tokası (3)

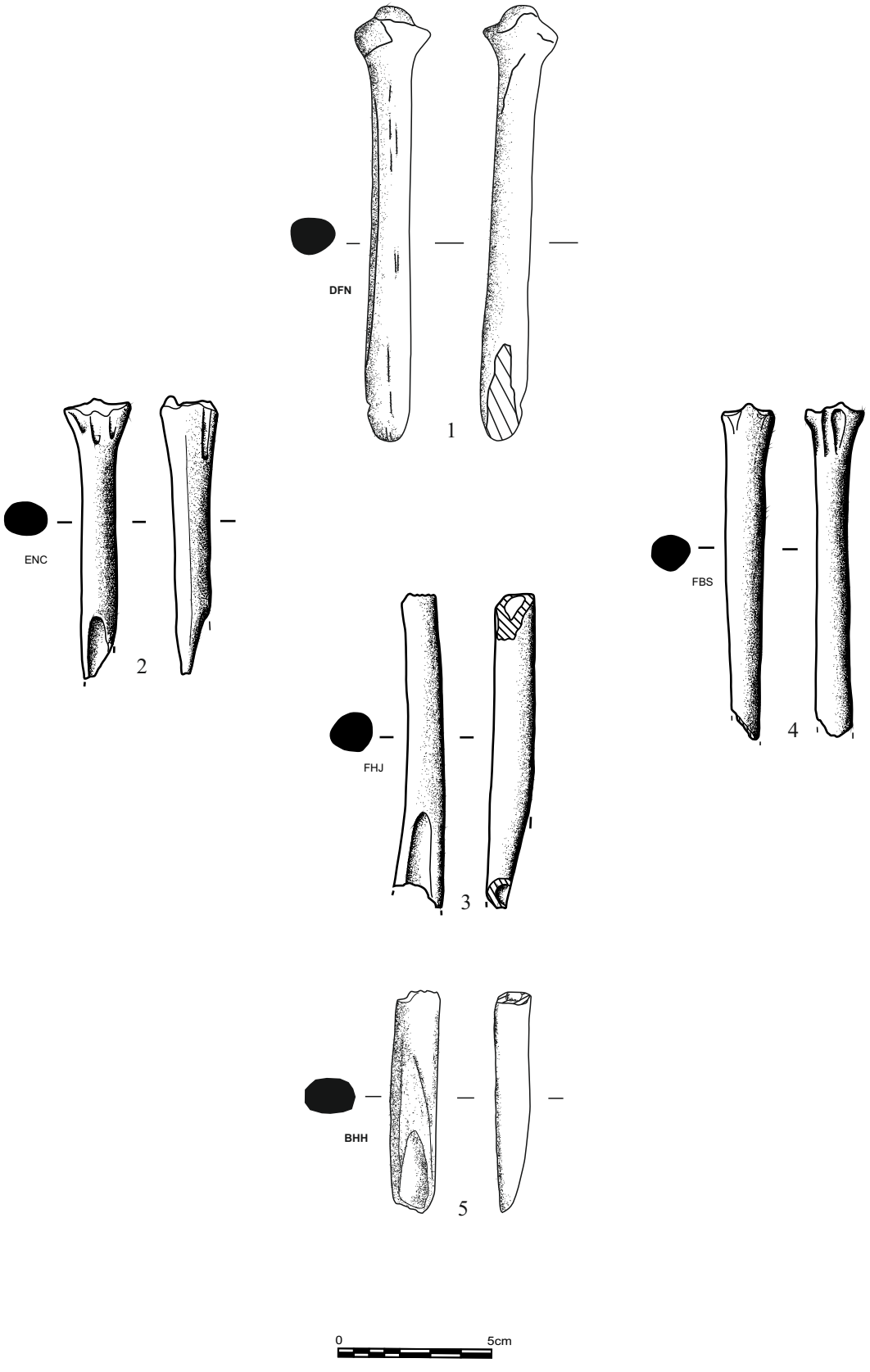

Levha 77: Kemik Perdah Aletler

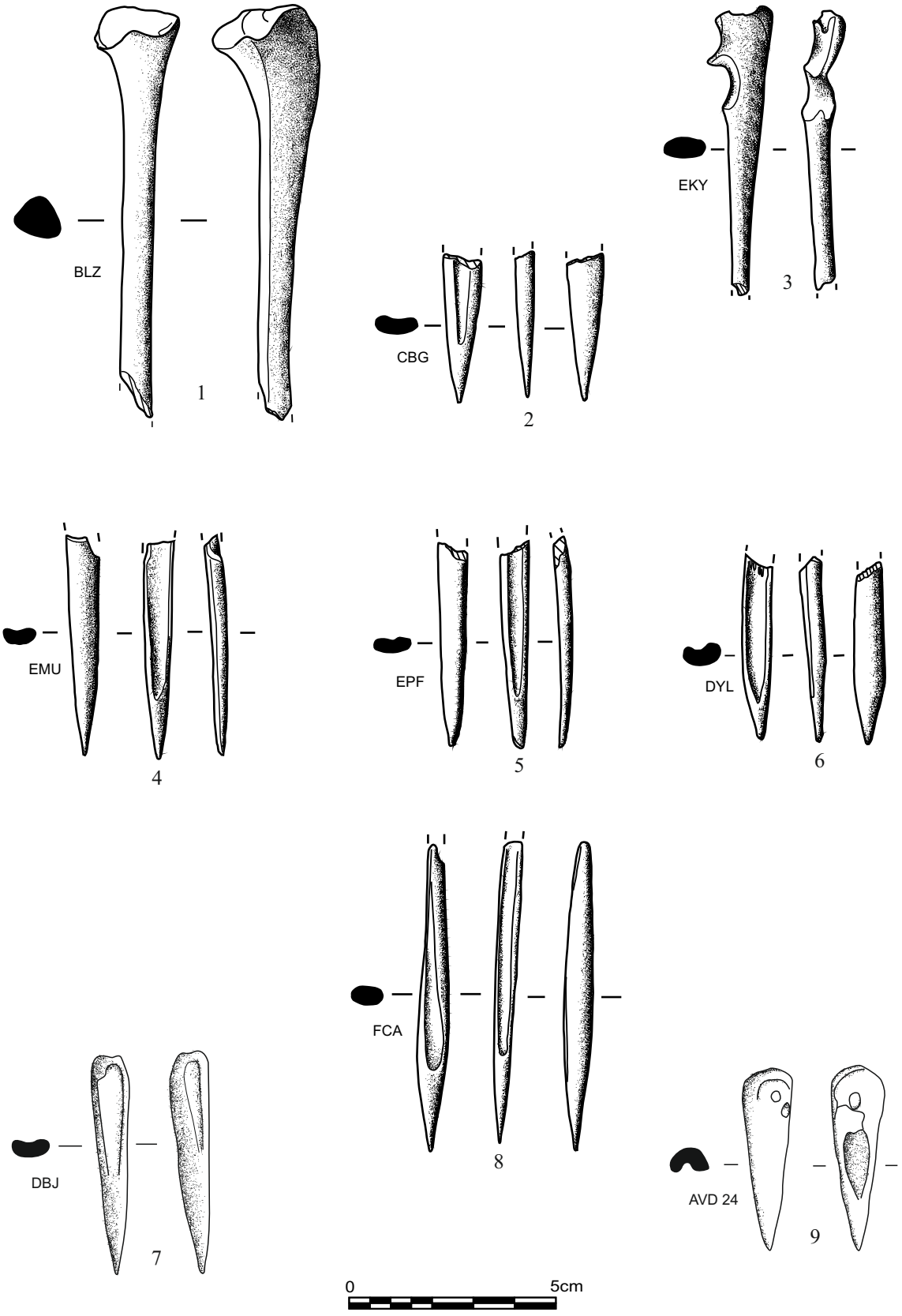

Levha 78: Kemik Deliciler

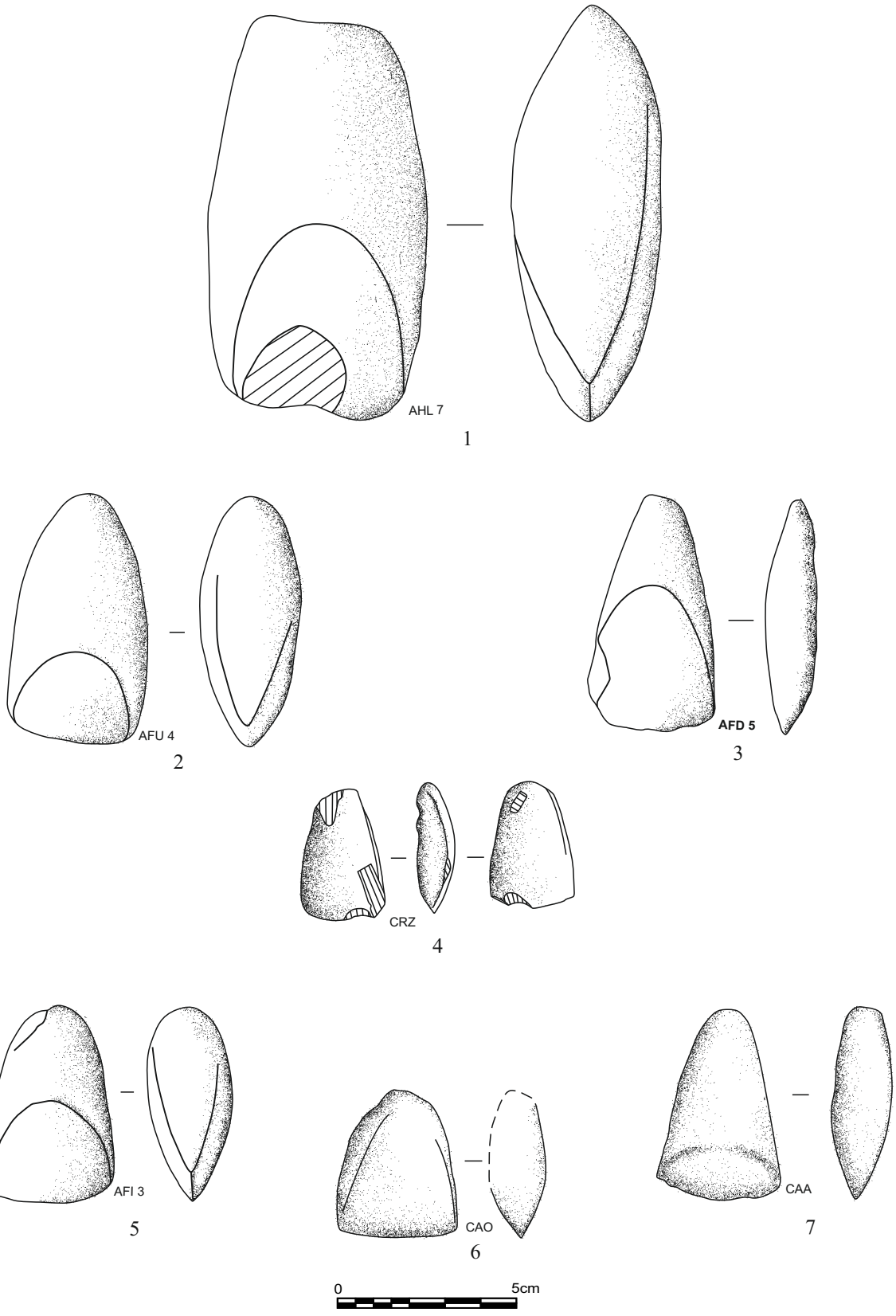

Levha 79: Yassı Balta ve Taş Keskiler

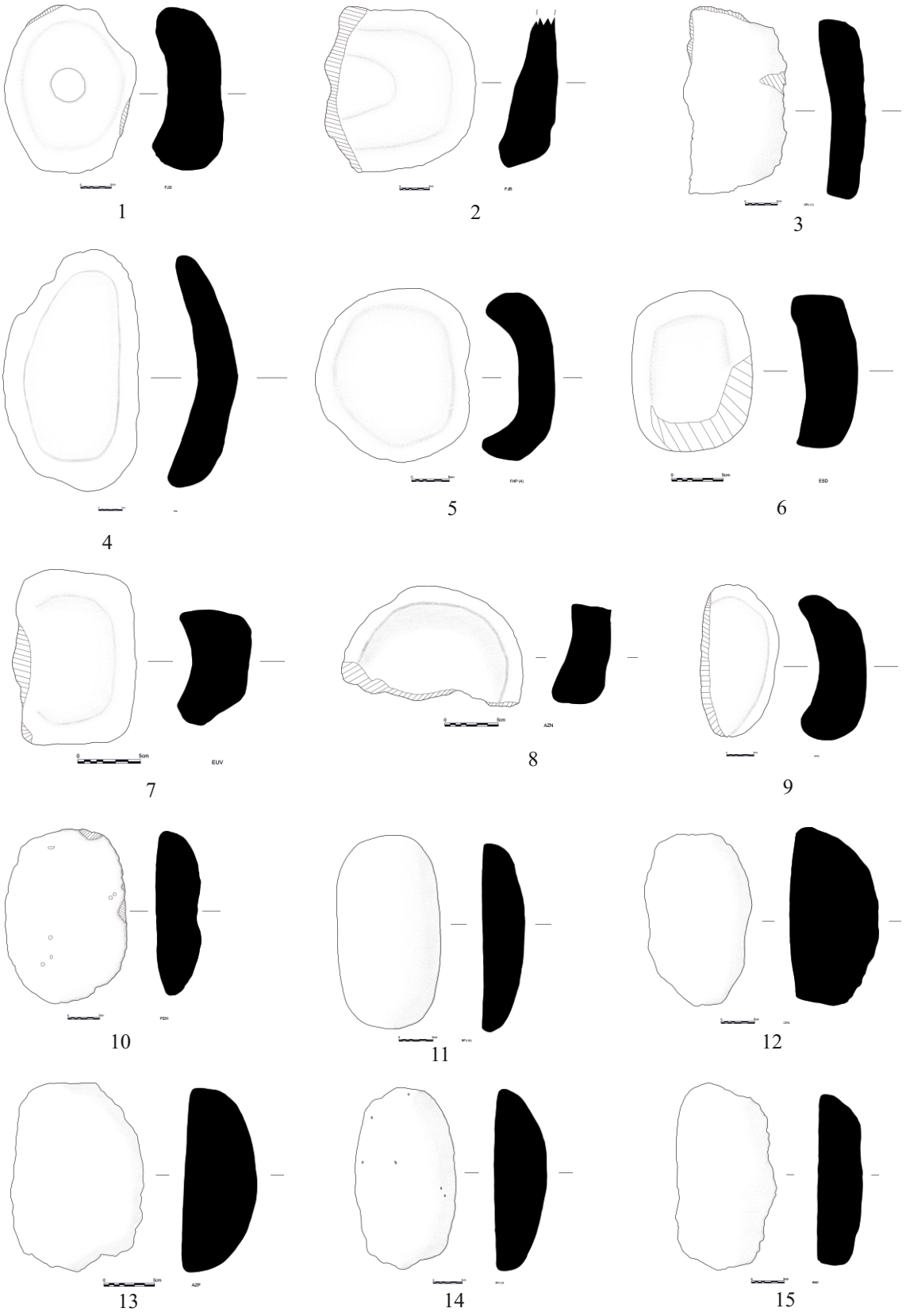

Levha 80: Öğütme Taşları

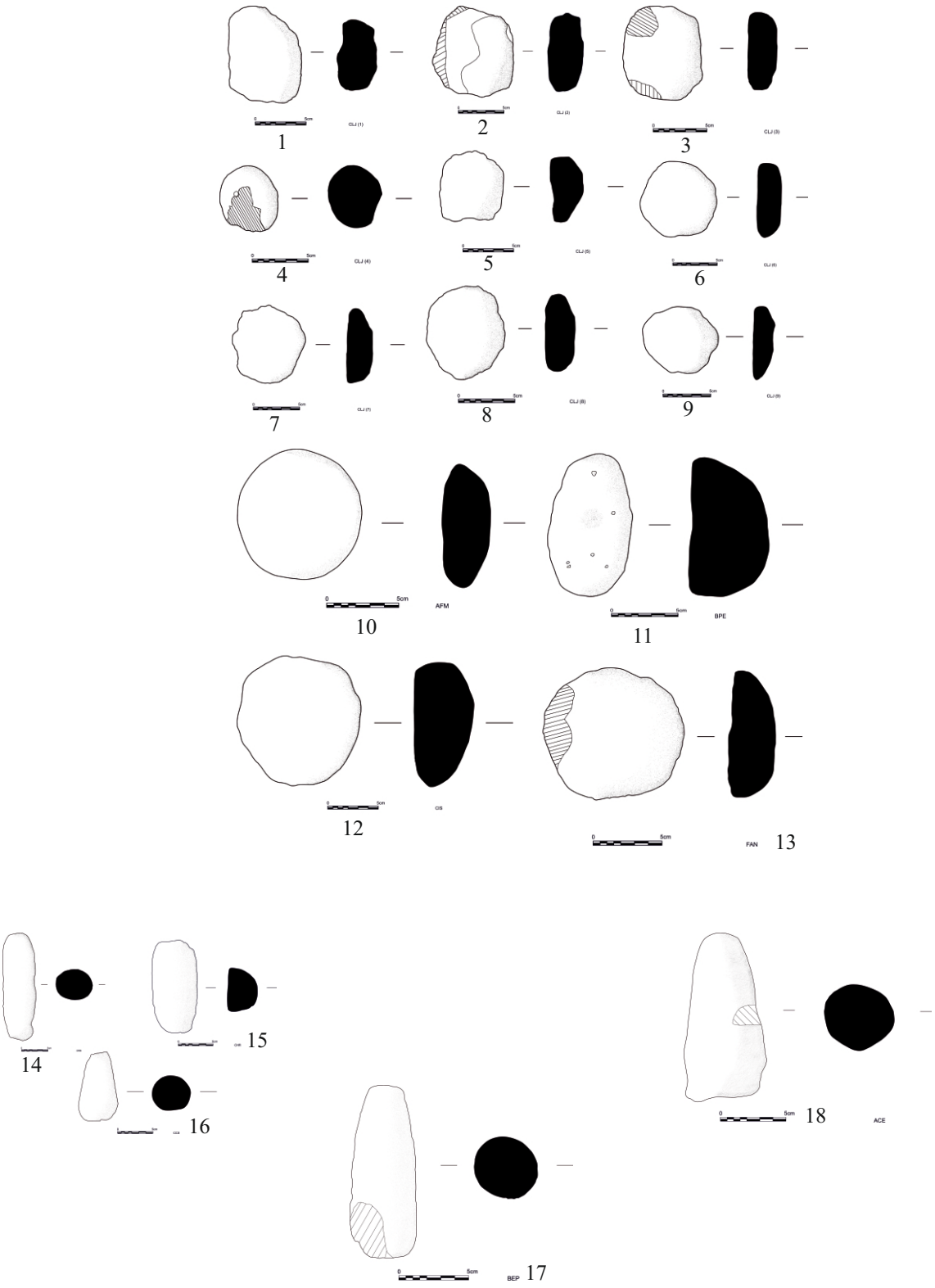

Levha 81: El Taşları

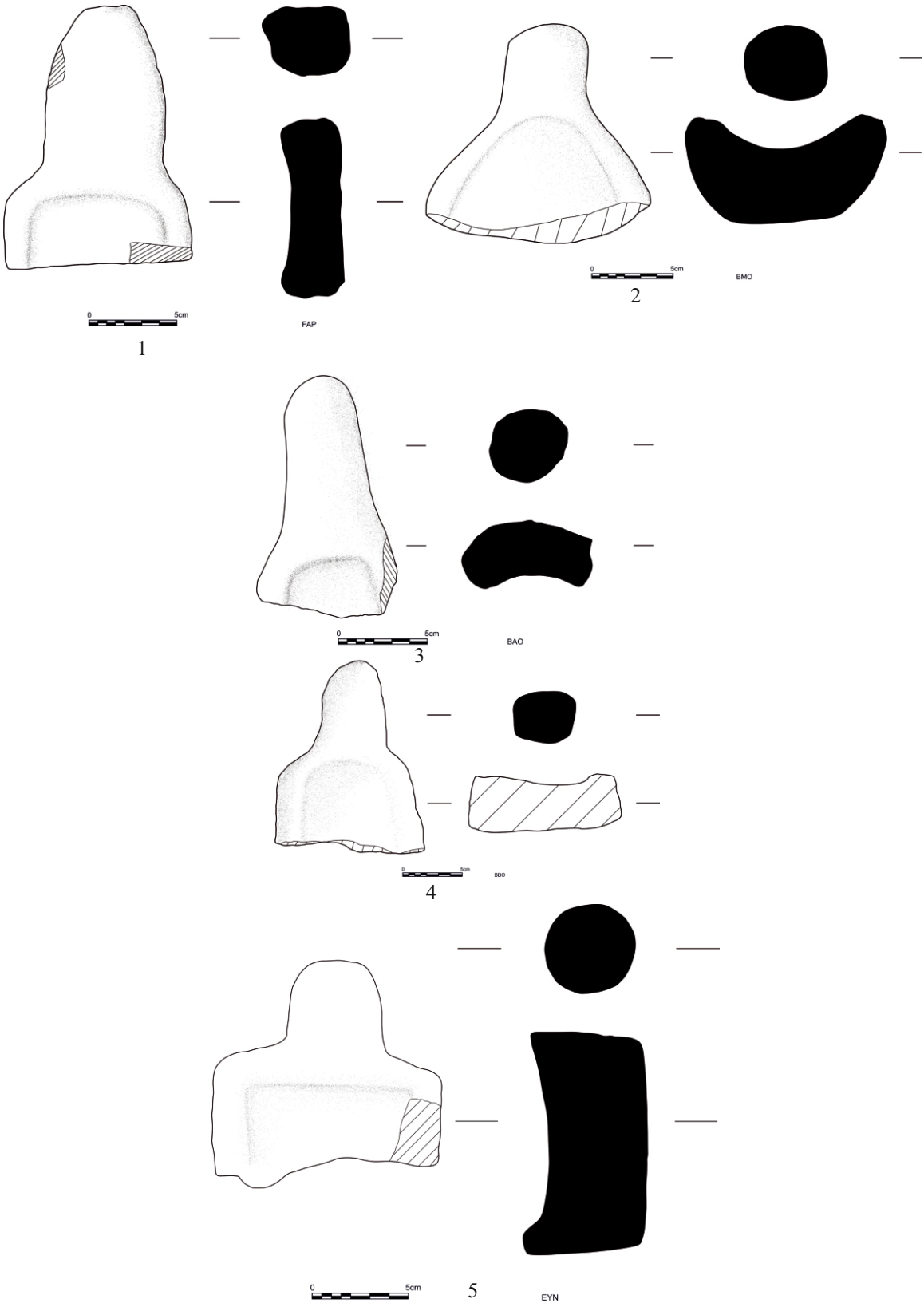

Levha 82: Saplı Öğütme Taşları

BLT

1

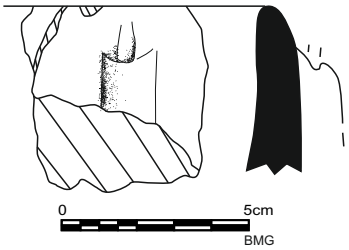

2

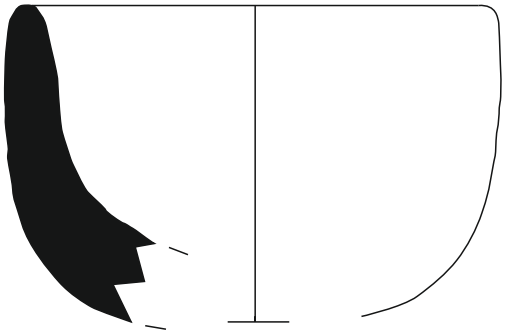

3

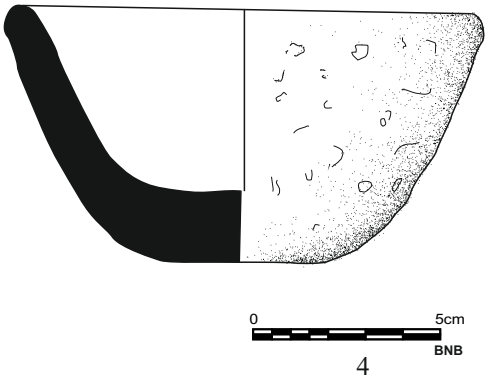

4

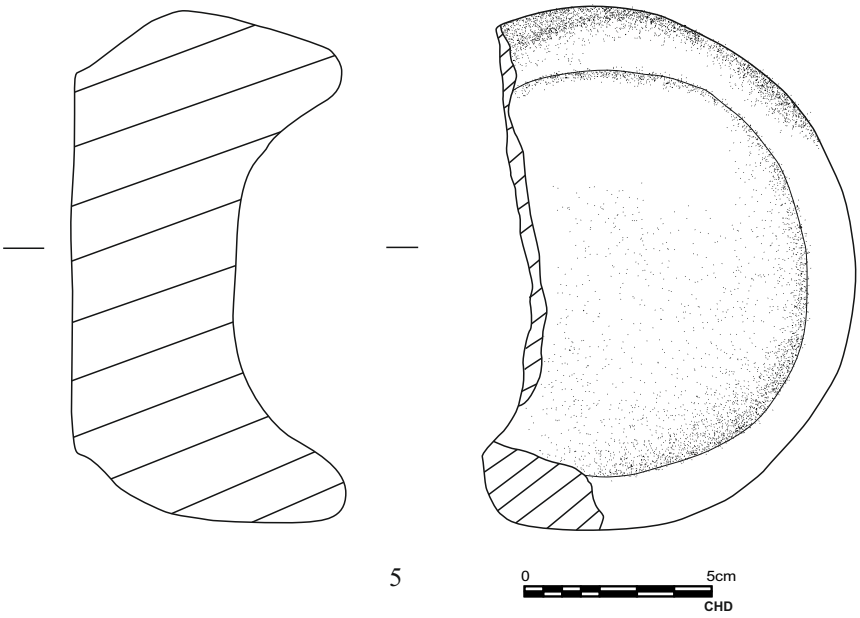

5

Levha 83: Taş Kaplar

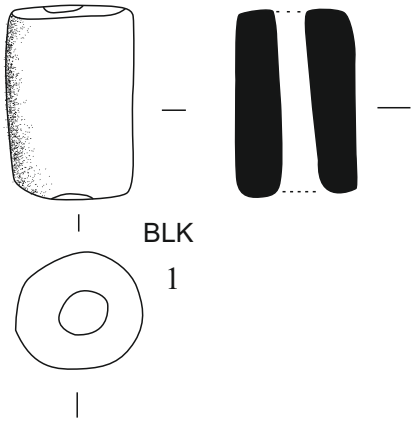

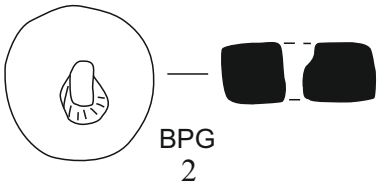

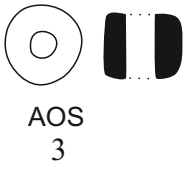

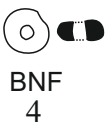

Levha 84: Taş Boncuklar

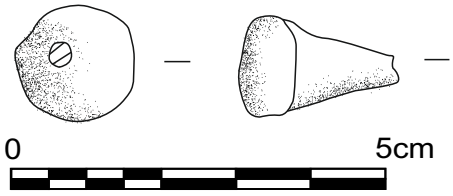

1

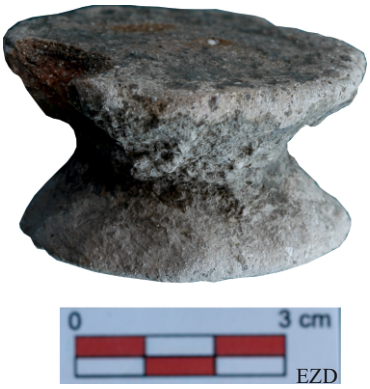

2

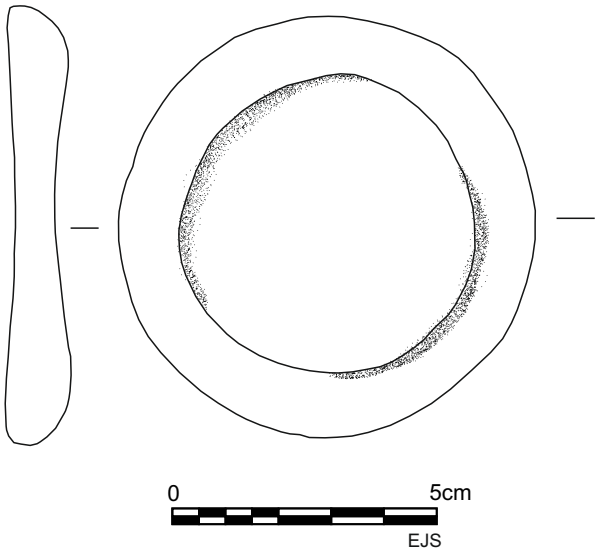

3

Levha 85: Kulak Tıkacı (1) ve Sayı Taşları (2-3)

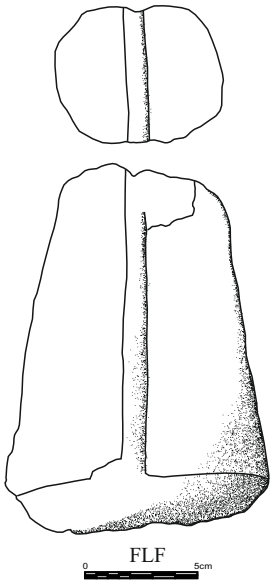

1

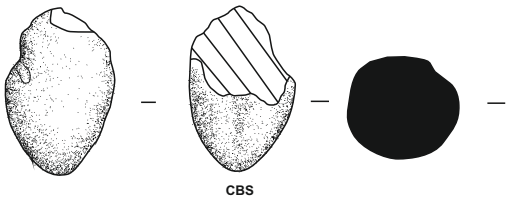

2

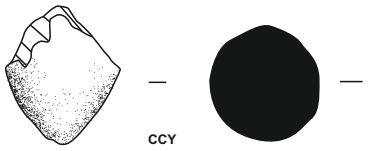

3

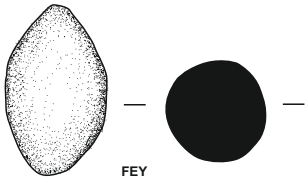

4

0 5cm

Levha 86: Yivli Taş (1) ve Sapan Taşları (2-4)

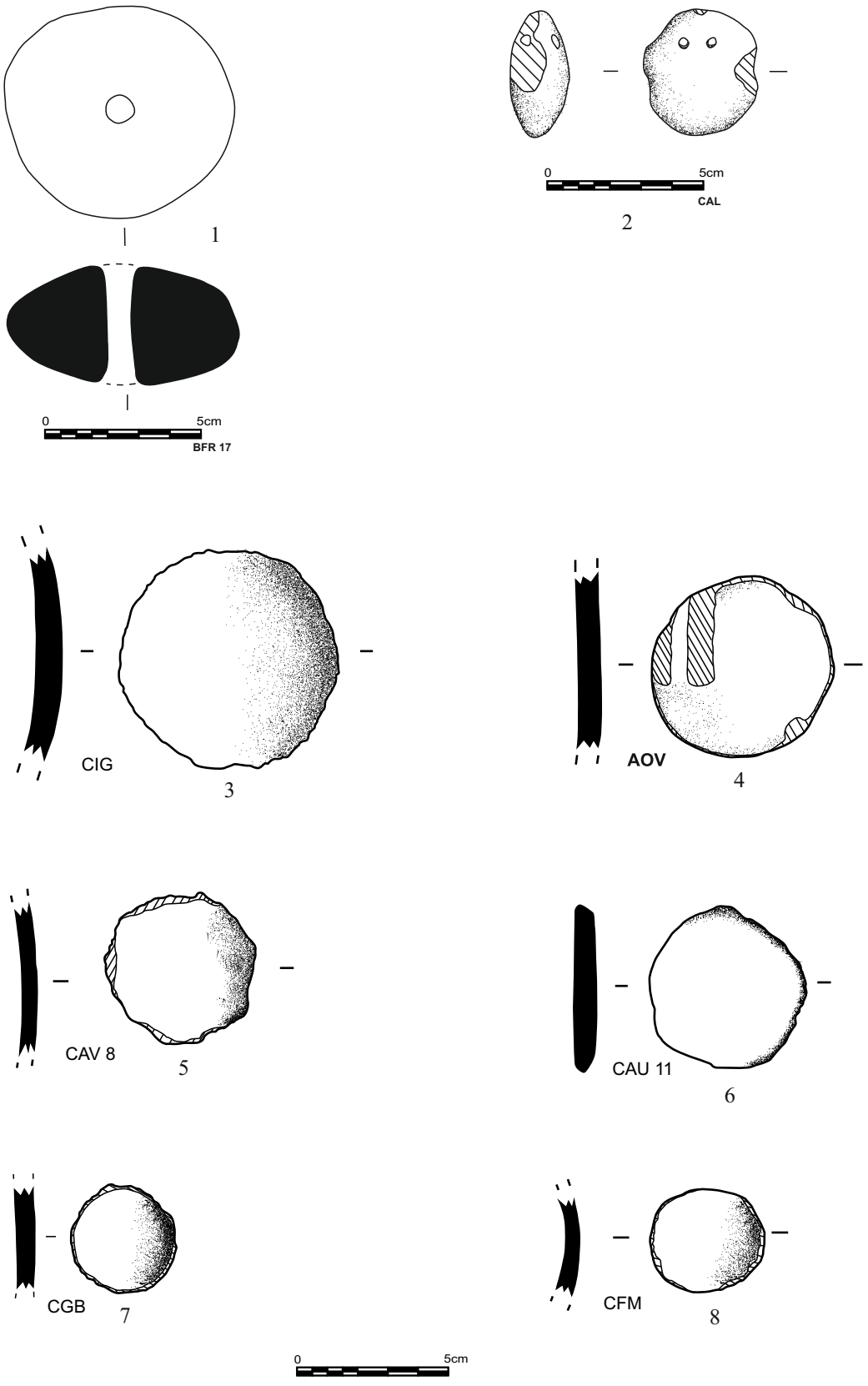

Levha 87: Kil Ağırsaklar (1-2) ve Yuvarlatılmış Keramikler (3-8)

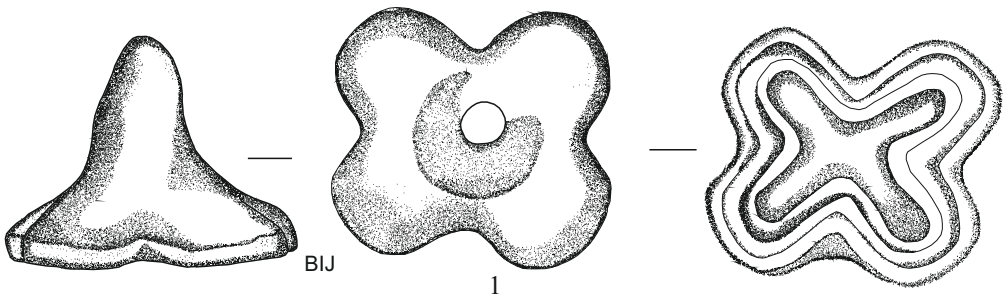

1

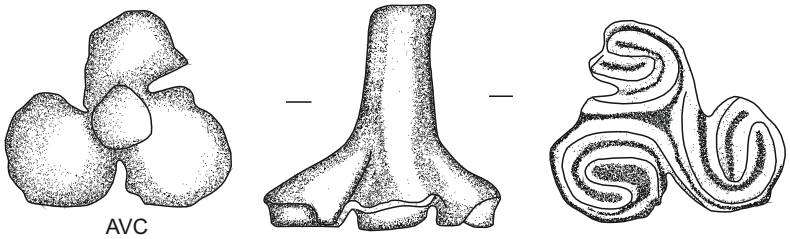

2

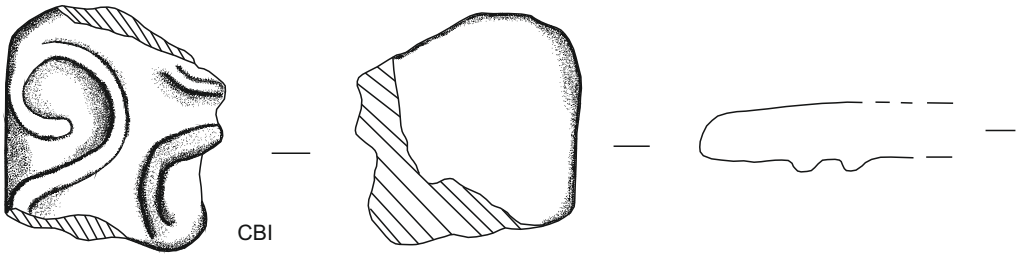

3

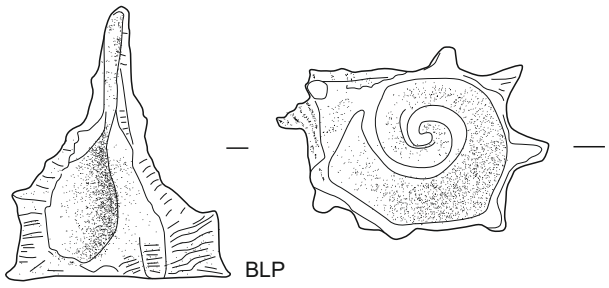

4

Levha 88: Pintaderalar

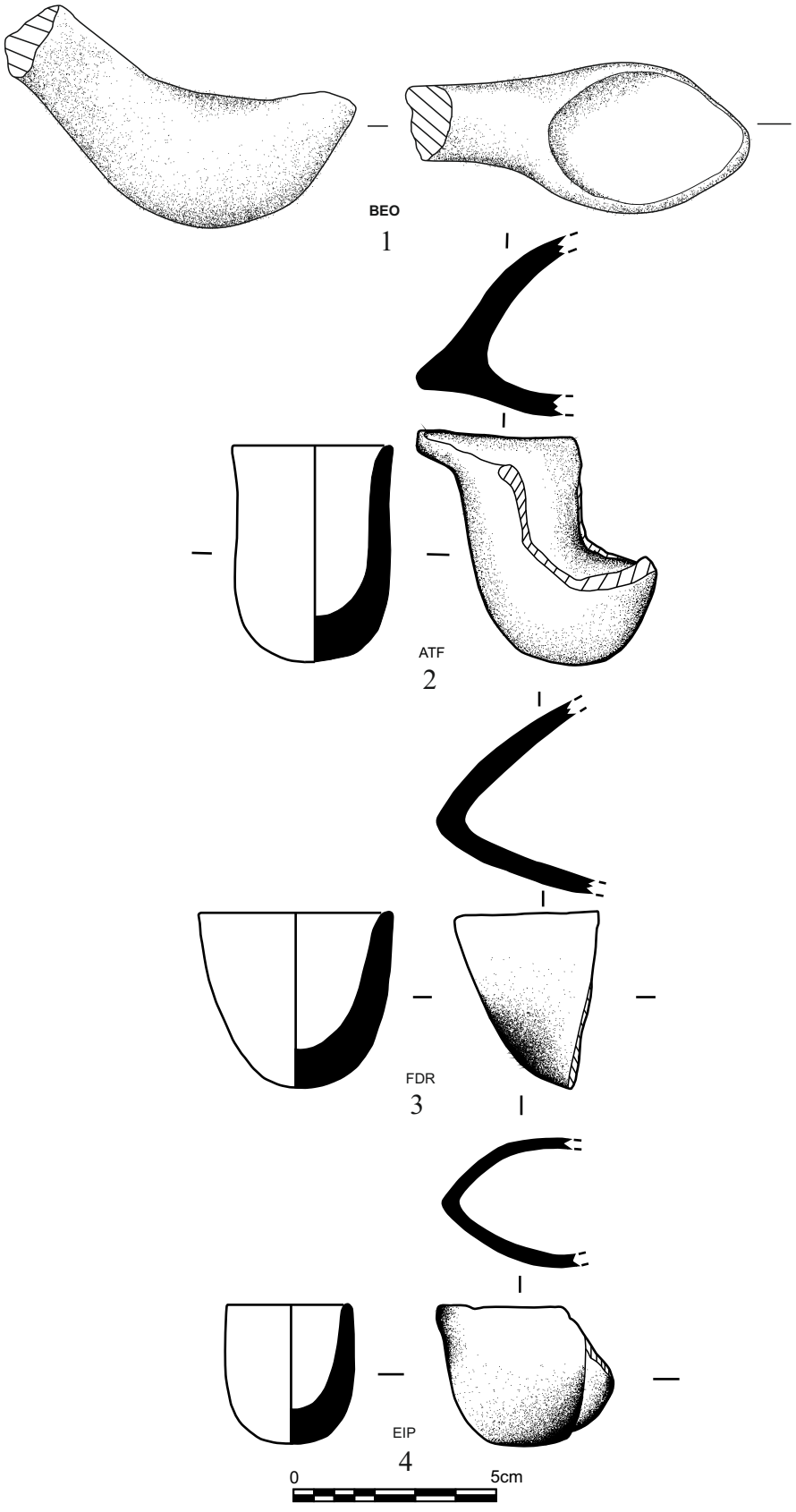

Levha 89: Pişmiş Toprak Kaşıklar

Levha 90: Fırlatıcı Uçları (1-4) Çekirdekler (5-10)
Yongalanmış Taş Disk (11) ve Dilgiler (12-22)

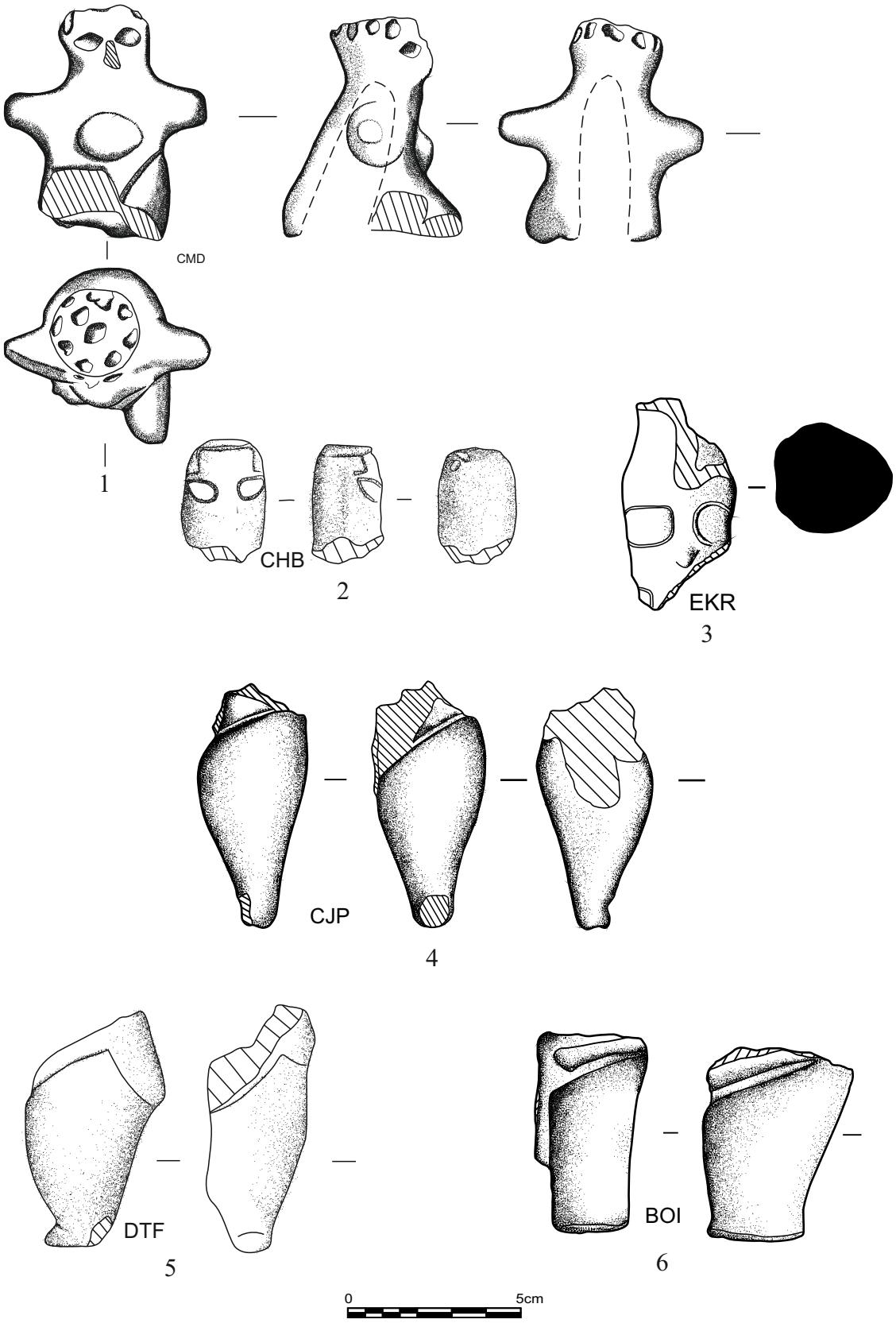

Levha 91: Figürinler

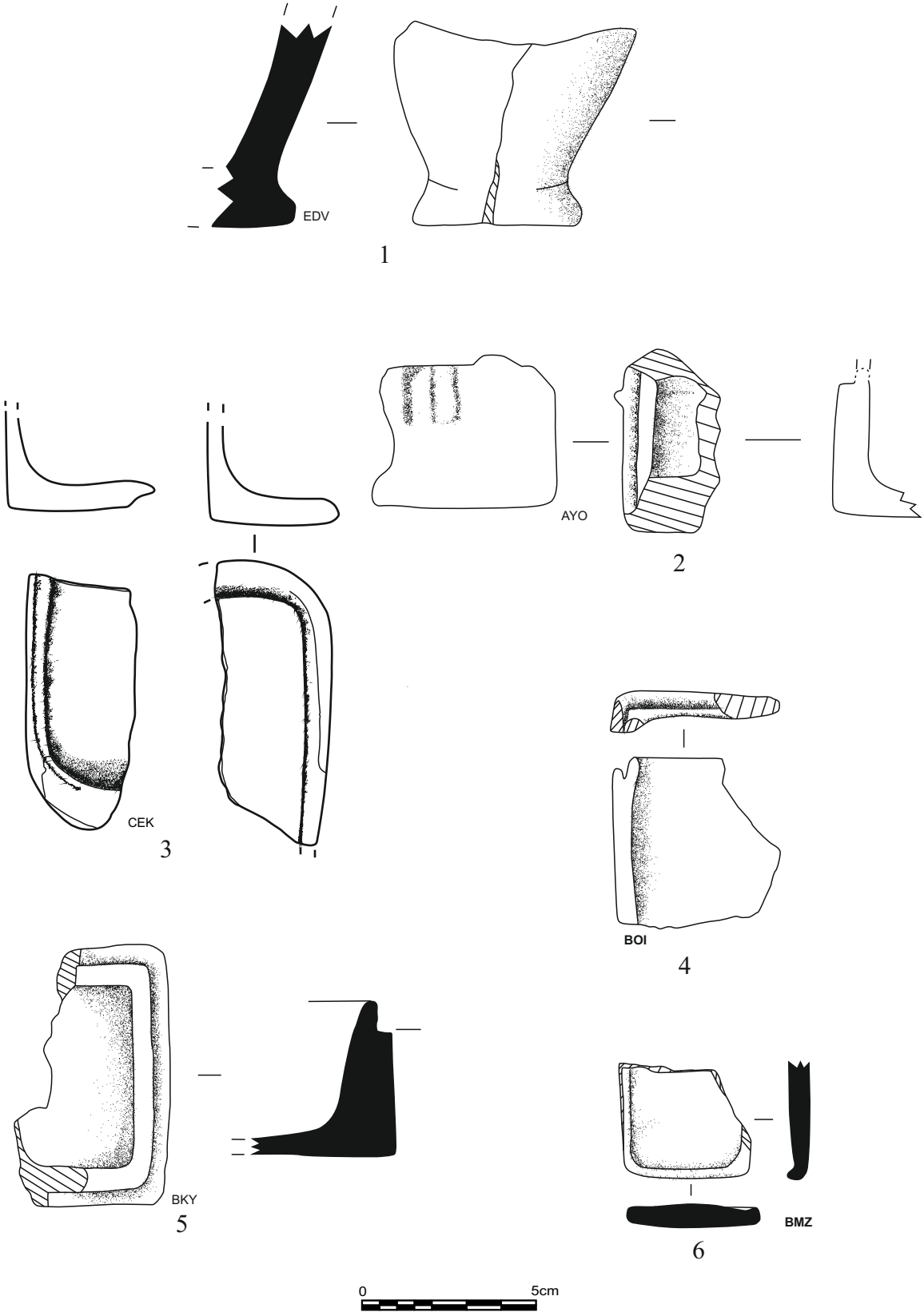

Levha 92: Antropomorfik Kap (1) ve Pişmiş Toprak Kutular (2-6)

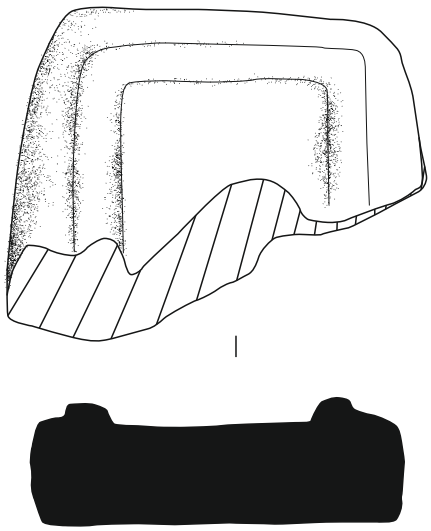

1

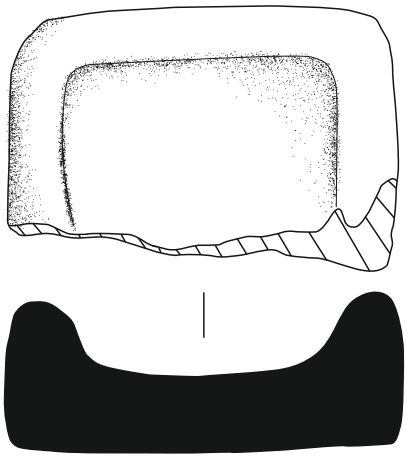

2

FLH

3

Levha 93: Taş Paletler

Özgeçmiş:

Adı: Ali
Soyadı: Ozan
E.Posta:ali.ozan@ymail.com

Kişisel Bilgiler

Doğum Tarihi :27 Aralık 1972
Doğum Yeri :Tunceli
Medeni Hali :Evli

Eğitim Durumu

Lisans-2000	Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Ana Bilim Dalı, İZMİR.
Lisans Tezi	Urartu Panteonunda Tanrı Haldi (Danışman: Prof.Dr. Altan Çilingiroğlu)
Yüksek Lisans-2004	Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Bölümü Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Ana Bilim Dalı, İZMİR.
, Yüksek Lisans Tezi	Urartu Krallığının Kuzey Yayılımı (Danışman: Yard.Doç.Dr. Haluk Sağlamtimur)
Doktora-2012	Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Bölümü Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Ana Bilim Dalı, İZMİR.
Doktora Tezi	Ege Gübre Yerleşiminden Elde Edilen Veriler Kapsamında Kıyı Ege Neolitik Kültürünün Değerlendirilmesi (Danışman: Yard.Doç.Dr. Haluk Sağlamtimur)

Mesleki Deneyim

1996	Metropolis Kazısı, Torbalı, İzmir Prof.Dr. Recep Meriç
1997-2002	Ayanis Urartu Kalesi Kazısı, VAN Prof. Dr. Altan ÇİLİNGİROĞLU
1997-2003	Ulucak Höyük Kazısı Kemalpaşa, İZMİR Prof. Dr. Altan ÇİLİNGİROĞLU

2004-2007	Ege Gübre Neolitik Yerleşimi Kazısı, Aliağa, İZMİR Yrd. Doç. Dr. Haluk SAĞLAMTİMUR
2003-2007	Türbe Höyük Kazısı, SİİRT Yrd. Doç. Dr. Haluk SAĞLAMTİMUR
2008-2011	Başur Höyük Kazısı, SİİRT Yrd. Doç. Dr. Haluk SAĞLAMTİMUR
2009	Çattepe Höyük Kazısı, Siirt Yrd. Doç. Dr. Haluk SAĞLAMTİMUR
2008	Ilısu Barajı Altında Kalacak Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi Kapsamında Botan Vadisi ve Çevresi Yüzey Araştırması Yrd. Doç. Dr. Haluk SAĞLAMTİMUR
2011	Denizli İli, Çivril, Baklan ve Çal ilçeleri Dağlık Kesimi Yüzey Aratırması Projesi, DENİZLİ Dr. Fulya Dedeoğlu Konakçı

Projeler

2008- 2011	*Batı Anadolu'da Neolitikleşme Süreci Projesi*, Yrd. Doç. Dr. Haluk Sağlamtimur, Ege Üniversitesi, Araştırma Fonu Başkanlığı, Yardımcı Araştırmacı.

Yayınlar

2006	A. Ozan, "Urartu Krallığı'nın Kuzey Yayılımı: Nedenler ve Sonuçlar" *Arkeoloji Dergisi*, 33-46, 2006/2, İzmir.
2007	A. Ozan, "Arkeolojik Veriler Işığında Dicle, Botan ve Garzan Vadilerinde Demir Çağlar" *1. Uluslararası Siirt Sempozyumu Bildirileri*, 87-92, İzmir.
2007	H. Sağlamtimur-A. Ozan, Siirt Türbe Höyük Kazısı: Ön Rapor, *Arkeoloji Dergisi*, 1-32, 2007/2, İzmir.

2009 A. Ozan, "Halaf Döneminde Botan, Garzan ve Batman Vadilerinin Siirt-Türbe Kazıları Işığında Değerlendirilmesi" *1. Uluslararası Batman Sempozyumu Bildirileri*, 144-151.

2009 A. Ozan, "Siirt-Botan Vadisi'nde Ubaid Dönemi", *Altan Çilingiroğlu'na Armağan: Yukarı Denizin Kıyısında Urartu Krallığı'na Adanmış Bir Hayat - Studies In Honour Of Altan Çilingiroğlu: A Life Dedicated to Urartu on the Shores of the Upper Sea*, Ed: H. SAĞLAMTİMUR vd., Arkeoloji ve Sanat Yayınlar, İstanbul.

2012 H. Sağlamtimur-A. Ozan, Ege Gübre Neolitik Yerleşimi, *Ege Üniversitesi Kazıları*, İzmir.

Uluslararası Bilimsel Toplantılarda Sunulan Bildiriler:

2004 A. Ozan, "Upper Tigris Region in the Iron Ages: Upper Tigris Valley, Botan Valley and Cizre Plain", Second International Research Seminar, Berlin Freie Universität.

2006 A. Ozan, "Arkeolojik Veriler Işığında Dicle, Botan ve Garzan Vadilerinde Demir Çağlar" *1. Uluslararası Siirt Sempozyumu*.

2008 "Halaf Döneminde Botan, Garzan ve Batman Vadilerinin Siirt-Türbe Kazıları Işığında Değerlendirilmesi". *1. Uluslararası Batman Sempozyumu*.

2011 Ege Gübre Neolitik Yerleşimi, Poster Bildiri, *Kyme ve Çevresi Sempozyumu.*

ÖZET:
"Ege Gübre Yerleşiminden Elde Edilen Veriler Kapsamında Kıyı Ege Neolitik Kültürünün Değerlendirilmesi" başlığını taşıyan bu tez çalışmasının coğrafini kapsamını, Bakırçay, Gediz, Küçük ve Büyük Menderes nehir vadileri tarafından tanımlanan bölge oluşturur. Tezin amacı Kıyı Ege'de kronolojik, materyal kültür ve mimari açıdan çevre kültür bölgeleri ile karşılaştırılabilecek bir Neolitik kültür bulunup bulunmadığını tespit etmek ve bölgenin Neolitikleşme sürecini değerlendirmektir. Bu amaçla İzmir'in Aliağa ilçesinde bulunan Ege Gübre Yerleşimi, anahtar yerleşim olarak belirlenmiş, yerleşimin ^{14}C tarihleri, mimarisi, çanak çömlek ve buluntuları değerlendirilmiştir. Bu veriler, arkeolojik kazılar ile araştırılmış ve yüzey araştırmalarıyla tespit edilmiş diğer Kıyı Ege yerleşimleri ile karşılaştırılarak bölgenin kronolojisi, mimari ve çanak çömlek gelişimi tartışılmıştır. Buradan elde edilen veriler çevre kültür bölgeleri ile karşılaştırılarak Kıyı Ege'nin Neolitikleşme süreci anlaşılmaya çalışılmıştır.Sonuçta Kıyı Ege'de ilk Neolitik kültürlerin MÖ 7. binyılın ilk yarısında ortaya çıktığı ve MÖ 5700 yıllarında sona erdiği anlaşılmaktadır. Bu süreçte Göller Bölgesi ve kısmen İç Anadolu ile eşzamanlı gelişen bir Neolitikleşme süreci yaşandığı ayrıca kıyıları takip ederek yayılan toplulukların da bu süreçte yer aldıkları görülmektedir. Ege Gübre verileri, kıyıları takip ederek Kıyı Ege'ye değin ulaşan toplulukların, Kıyı Ege'de bulunan diğer Neolitik topluluklar ile kültürel uyum sürecini,Ege Gübre'nin yuvarlak yapıların bulunduğu IV. tabakasında tamamladıklarını göstermektedir.

ABSTRAKT :
The dissertation “Evaluation of Coastal Aegean Neolithic Culture on the Basis of Data from Ege Gübre Settlement” geographically focuses on the region determined by the Bakırçay, Gediz, Büyük and Küçük Menderes valleys. The aim of the study is to examine the existence of a Neolithic culture on the Coastal Aegean comparable to the surrounding regions in terms of chronology, material culture and architecture, and to evaluate the Neolithic process in the region. Due to this purpose, Ege Gübre Neolithic settlement in Aliağa town of İzmir city was chosen as the key site, and the C^{14} analyses, architecture, pottery and small finds of this settlement were examined. The results of the mentioned study were compared to the neighbouring regions, to make a better understanding of the neolithization process on Coastal Aegean. The results suggest that the Early Neolithic cultures on Coastal Aegean came into appearance in the first half of the 7th millennium BC and the process ended around 5700 BC. During this period, a process contemporary to the Lake District and partly Central Anatolia is visible. One can also trace some clues about the populations following the coastal line. Ege Gübre evidence indicate that the populations reaching Costal Aegean via the coastal routes finished their cultural integration process to the other Neolithic communities during the IVth strata of Ege Gübre, where round structures were unearthed.